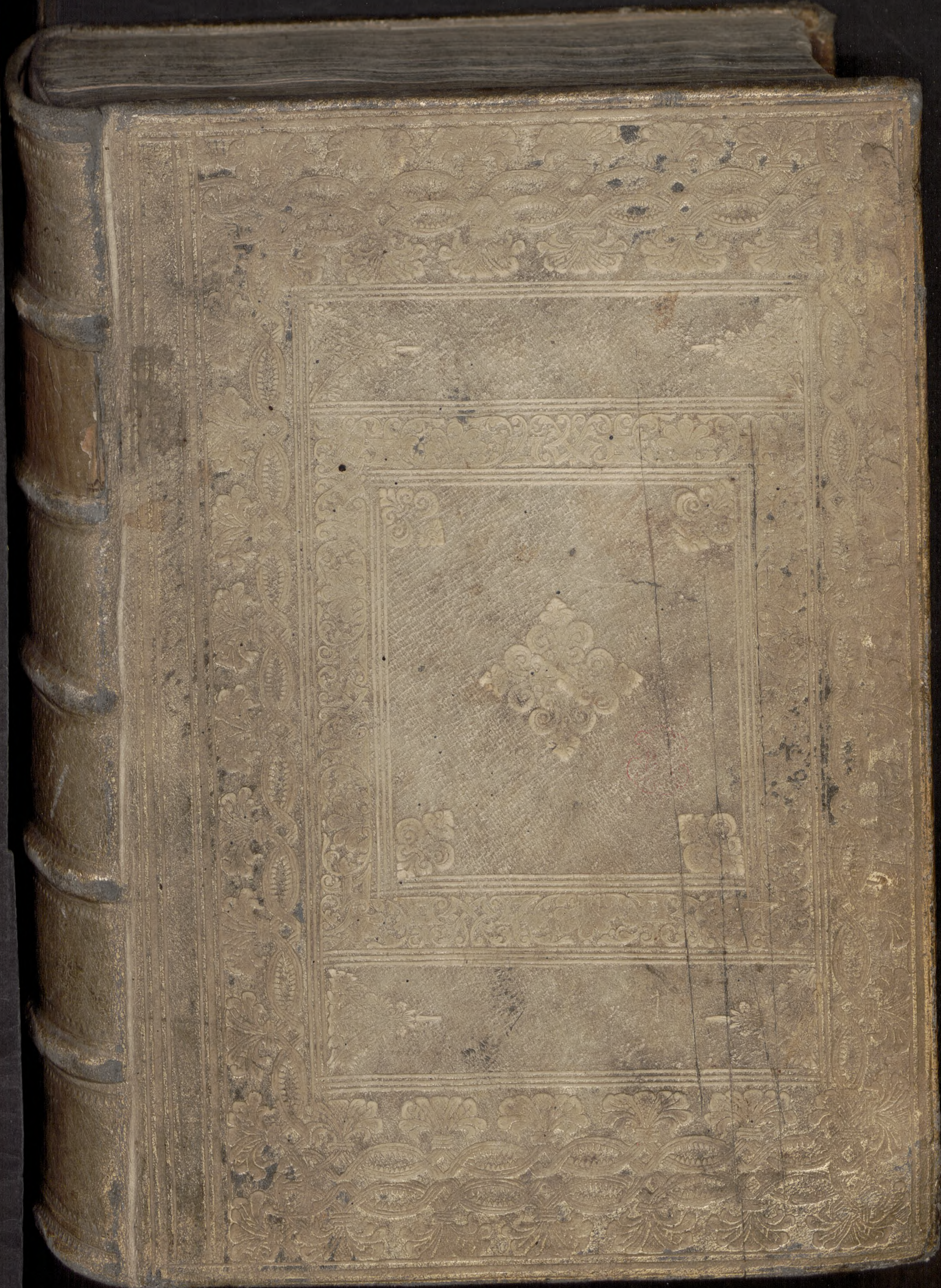

Biblioteka Jagiellońska
stdr0010434

Herby rycerstwa Polskiego na pięcoro ksiąg podzielone. W Krakowie u Mateusza Garwolczyka. 1584 fol°.

Paprocki

Wappen der polnischen Ritterschaft
in 5 Bücher getheilt

Krakau 1584

...i á niezwyćie-
...Stephanowi Pierwsze-
...Polskiemu / Wielkie-
... / Ruskiemu / Pruskie-
...udzkiemu / Wołyńskie-
...y Siedmigrodzkie-
...u Miłośćiwemu
...ośiáwte. ꝛc.

Nie dowćipowi swemu Naiaśnieyszy Miłośćiwy Krolu / ále snadź woley sámego Bogá Wszechmogącego (ktory spráwy y zasługi dawnego Rycerstwá thego sławnego Krolestwá przez mię wznawiáć / á okázowáć ie do wiádomośći Potomstwu raczy) to przypisowáć muszę. Bo nie bez przyczyny to záiste spráwić raczył / że táka śmiáłość we mnie przed ludźmi vczonymi wzbudźił. Ale iż W. K. J. po onych walecznych Krolách Polskich / dopiero iáko Oycá y Odnowićielá sławy / ktora żyłá ten Narod szeroko zá ich pánowánia rozniosłá / podáć mu z łáski swoiey świętey raczył zá obrońcę: tedy też záraz o to prawie wszystkie w wielkich ćieniách przyłożone / godne pámięći spráwy od záczęćia wiáry świętey / ták Rycerstwá iáko y przodkow W. K. J. mnie vkázáć raczył / á roskazawszy to do gromády zebráć / podáć przed oczy W. K. J. przymusił. Ták to mowić y rozumieć muszę Naiáśnieyszy M. K. Bo on záwsze wielkie á poważne rzeczy przez prostaki ludźiom obiáwiáć raczył. Niechćiał mię też tu ná szácunek ludzki podáć / ábych się mędrszym y bieglejszym czynić miał w spráwách Krolestwá tego nád Wincentego Kádłubká sławnego Historyká Polskiego / ktory był Biskupem Krákowskiem / áni nád Jana Długoszá z Niedźielská / ktory był Preceptorem synow Krolewskich przodkow W. K. M. będąc Kánonikiem Krákowskiem / á vmárł miánowánem Arcybiskupem Lwowskiem. Ani z Máćieiem Miechowitą Doktorem y Mężem vczonym / y z wiela inszych

✠ ✠

dawnych nieznáiomych Historyko
náſzego nád te wſzytkie ſławnieyſz
nym Historykiem Marcinem K.
mieńſkiem / ktoremum ia dla w
nie tylko piorá podáć/ ále y Z.ata

Ale mie tu ſtáwi iáko Pſzczołka
tych krzaczkow názbierawſzy do gr
ſobie / drugiem go też do poſmáku v
nieyſzy Miłościwy Krolu/z tych ſta
czkow Historykow Polſkich / tylko
bárzo ſzczupło dopuś ... tego á
li/ále ie przed ſoba n ... áli/ y ... ich vżyr
nim legentibus preteritorum ..., quid
quidue fugiendum.

Nie godzi mi ſie ... mináć prácowitych ... anow przy
roznych Kośćiel ... / y Zakonnikow przy Kiaſzcezech / ktorzy
ſwe/y zeſzłych konfratrow ſwych ſcripta ábo terminaty przyſy-
łáć mi do tey grumády raczyli/ od ktorych ſnadź máło nie wie-
cey niż od tych pomienionych Historykow te Xiegi w ſobie o-
wocu máia.

Tákże też wielkiey pomocy y madrey porády/Męża ſławy y
pámieci wieczney godnego Janá Zamoyſkiego / Hetmáná y
Kánclerzá Koronnego/ktory z wielkiey vprzeymości przeciwko
wſzytkiem Fámiliam / to co rozumiał y wiedział ku ozdobie y
godnemu wſpomnieniu ich/vkázáć mi to / y tu do tey grumády
podáć raczył/iáko Mąż táki/ktory confidens virtuti ſuæ, non in-
uidet alienæ.

Niechce ſie też tu przed W. K. J. z tym popiſowáć/z iákam
ſie praca o to/ y z iákimi niewczáſy/ ze wſtydem (chcac mieć do-
ſtáteczna wiádomość o wſzyſtkich Fámiliách) ſtárał / com zá
koſzt podeymował / wſzyſtko ia to wielkiey łáſce miłego Bogá
przypiſuie/ktory mie ſam ná to podußczać raczył/ ábym godny
pokłon do reku W. K. J. położył. Ktorym Wielki á Możny
Krolu proſze pokornie nie rácz gárdźić / ále wźiawſzy miłości-
wie/rácz ſie przypátrowáć piatnam Rycerſtwá ſwego/á wzy-
wáiac ich ná poſługi ſwe/ przypomináć wierność/ ſtáłość prze-
ćiwko Pánom ich á Przodkom W. K. M. w ktorych áby ſie
też oni W. K. J. pilnie á wiernie okázowáli/ to im ná pámieć
przywodźić. Nie wielkić záiſte pobor Naiáśnieyſzy M. Kro-
lu podáie zá te wſzytkie látá iákoś W. K. M. ná to Páńſtwo
wiácháć raczył/zwłaſzczá zá ták świete á pámieci wieczney go-
dne prace/ ktoreś W. K. J. namniey ſobie nieodpoczawſzy/ ná
to Kroleſtwo przyiecháwſzy/podiać raczył. Bo odpráwiwſzy
ſkoro powinność ſwa Krolewſka Rycerſtwu przychylnemu ſo-

✠ ✠

... velliey inſzych poddánych obrociciesś
... wſzy do pokory/do nádetego Tyránná
... y Rycerſtwá obroćiłeś koniá ſwe°.
... wy PAN y KROL niezwycie-
... go/ktorymi nieprzyſtoynie przeciwko
... M. iáko Srok ... roſpieſzczo... brzecho-
... zyſtkie Monárchy w zacności ... ákże y w
... zym/pokázać to raczył/że/non in diuitiis,ále
in fe... s, Regni ſalus ſita eſt. Pretkoś W. K.
... raczył / że nie tylko áby o obronie ſwoich
... / ále ſam ie... no chcac záchowáć zdrowie
... przed Sokołem od Gniazdá do Gniazdá v-
... o niewczáśiech W. K. M. wielkich ná
tych ... expedicyach / ktoreś per trigenium, nie iáko Pan dla
Poddánych / ále iáko Oćiec dla własnych Synow podeymo-
wáć raczył/zimno/y do tego choć nie głod/ále nie Krolewſkieś
potráwy ná ſwym ſtole miewał / nie Krolewſkie gmáchy do
wczáſu ſwoiego. A dla tego przed wiela Krolow Przodkow
W. K. J. muśiemy przodek w tey mierze dáwáć/żeś ieſt ná-
práwićiel ſławy Kroleſtwá tego/ y to przyznáć muśimy/że po
onych Meżnych Boleſłáwiech żaden z Krolow Polſkich nád
W. K. M. predzey hárdſzego y możnieyſzego nieprzyiacielá
nie ſkroćił/y do tego nie przywiodł / że ſam podług myśli W.
K. M. ná pacta wſzyſtkie pozwolić muśiał.

Aleć to nie nowiná N. M. K. nie tylko Połock/ Sokoł/
Turowla/ Jezieryſzczá/ Wieliż / co byli vtráćili Przodkowie
W. K. M. ále y w ſamey Moſkwi/ Wielkiełuki/ Záwoło-
cie/ Pſkow/ ktory iuż práwie z rak W. K. M. wyproſzon/ y
wiele inſzych Zamkow pobráć/ludźi poráźić/Jflántſka źiemie z
rak Tyránná okrutnego wydrzeć. Gdyż y w kroleſtwie We-
gierſkiem/ on niedobyty Zamek Sákmar / pod ktorym wielkie
woyſká Tureckie z wielka Armata legáły/chcac ábo głodem/á-
bo przez moc go doſtáć/dokázáć tego nie mogły. Tám W. K.
M. Pan Bog Wſzechmogacy tákiego ſzcześćia vżyczyć raczył/
żeś go W. K. M. tylko w kilku ſet koni doſtáć raczył.

Wiele inſzych ſpraw pámieci godnych / ktorymbym muśiał
tylko ſamym ſzeroki plác vczynić/ ále to zlecam ták wymowne-
mu y ták madremu iáko Cycero / á thák pilnemu w opiſániu
ſpraw iáko Grecki Herodotus / ábo Rzymſki Liuius / á náſz
Polſki Cromerus.

Ja tylko iáko wierny poddány W. K. J. z ſtrony ſwey te-
go ścierpieć niemogac/náſłuchawſzy ſie od wiela bráciey ſwey
Rycerſtwá W. K. M. Ták pilnych prac y checi wielkich/

ktoreś czynić raczył w obronie y
go/ ábym zá nie podźiękowáć ni
byczáiu stárodawnego / iákieg
sługá y poddány Pánu y Do
záraz vniżenie/ poddánośc swo
stáwicżn[illegible] Páná Bogá o to/ iby
zdrowii t[illegible] w pociechách podług m
dobie Krolestwá tego/ fortunnego
Dan w Krákowie Dniá Szostego
ku 1584.

W. K. J.

Wierny Poddány
Bártosz Páprocki.
Sláchcic Polski.

Epigramata

...UM DE...

...E DOCTORIS

...eg
...onis.
...guine creti
...ala posteritas,
...sq; focisq;,
...re sua.

...OLFII SILESII POETAE
...VREATI.

Stemmata dum procerum Paprocius eruit: atque
Restituit vitam post sua fata viris.
Nonne tibi monstrat sortem que tollit in alta
Obscurum, Hectoreos attenuatque duces?
Sedulus hæc igitur quoties monumenta reuoluis,
Gloria te pennis excitet alma suis.
Et pete virtutis dulcissima præmia: nanquæ
Sola manet virtus, cætera morte cadunt,

AD LECTOREM FRANCISCVS VIESITIVS POL.

Sarmatis ora potens Altrix generosa virorum
Regina Arctoæ sola decusq; plage,
Martia progenies, Slauorum animosa propago
Quam tenet, & forti protegit vsq; manu
Fundere non dubitans pro Christi nomine vitam
In Scyticos hostes dum sacra bella gerit.
Quam tulit heroas fortes ab origine prima
Temporibus belli temporibusq; togæ.
Priscæ virtutis heroica signa virorum.
Quæ cernis, multo parta cruore, notant
Hæc vatis cura Herculeoq; labore Paprocij.
Patria lectoris docta camœna, dedit.

AD POSTERITATEM EIVSDEM.

Errata priscorum satis quondamq; sepulta
Sarmaticæ gentis perlege posteritas
Fortia facta patrum, voluens, imitare legendo
Nunquam degenerans æmula posteritas.

Do Czytel-

wy Rycerstwa [...]
cżnie zásługowal [...]
śćiołow/ z rożnych [...]
bo Kśiąg Krolewsk[...]
ćioro Kśiąg.

☞ W Pierwsz[...]
ktory Krolom tylko á Kro[...]
dwigá Krolá Polskiego y N[...]
dzenia obaczysz.

☞ W drugich ći vk[...] Imiu Szlá-
checkiego/ w tychże śie záraz dowiesz iáko dawno Herbow álbo Znákow Ry-
cerskich vżywáć poczęli w rożnych Krolestwách ná świećie po potopie sko-
ro. W tychże Kśięgách naprzod ći położył Herby włásne Polskie/ kthore
álbo snać iesżcże z Lechem tu zániesione/ álbo też od onych Pogáńskich me-
żnych Kśiążąt Rycerstwu nádawáne były/ y wszystkie insze przy nich kthore
są w Polszcże nábyte.

☞ W Trzećich Kśięgách położełem ći według opisánia
Długoszowego Herby Fámiliy dawnych y znácznie zásłużonych w Krole-
stwie tym/ kthore z rożnych Páństw są tu przyniesione/ wszákoż dawnośći
ich przyśćia (oprocz kilku co przy Herbiech obaczysz) nieopisał.

☞ Cżwarte Kśięgi máią począték o Pogoni Herbie Wiel-
kiego Kśięstwá Litewskiego/ tám począwszy od Witeniá Wielkiego Kśią-
żęćiá Litewskiego rozrodzenie Kśiążąt Páństwá onego obaczysz/ z ktorych
Jágiełło syn Olgierdow był obran ná Krolestwo Polskie/ kthorego potom-
stwo áż do tego czásu w Polszcże mamy/ támże naydziesz od drugich bráćiey
Jágiełłowych potomstwá wiele według porządku/ potym o Rycerstwie
Kśięstwá onego kthore w Vniią do Herbow Polskich przyięte było/ iáko o
tym w Státućiech y w Kronikách łáćińskich czytasz. W tychże kśięgách zá-
raz interregna dwoie/ iedno po śmierći Krolá Augustá/ drugie po viechániu
Krolá Henryká/ y to co śię zá Krolá Stefáná działo krotko wspomina.

☞ Piąte Kśięgi tylko o Herbiech Powiátowych/ á prze-
dnieyszych Miast w káżdym Woiewodztwie y w ziemiách do nich y do Kro-
lestwá przynależących. Pożyczyli Pan Bog zdrowia dłużey/ y będziesz li co
więcey á lepiey wiedział niżlim śię ia dowiedzieć mogł/ náucż/ á iać chcę chę-
tliwie potym służyć/ teraz przyimi zá dobre. Vale.

O ORLE

Kleynocie ktory tylko samym Kro-lom Polskiem należy: Ma być Biały w Polu Czer-wonym/ w Koronie złotey.

KSIĘGI PIERWSZE.

de sa[...]

[...] and[...]

Nie schodziłoć nic Orle zdawná ná Zacnośći/
Nie schodziłoć ná śile/ áni ná śmiáłośći.
Schodziłoć ná przywodzcy/ nie miałeś czułego/
Przecoś iuż był náruszył nieco Gniazdá swego.
Zna ćię dziś nieprzyiaćiel przez polá szerokie/
Drugiemu tylko Dunay á Morze głębokie
Przespieczności dodawa/ bo kiedy te Zęby
Ostre wspomni w twych pierśiách/ bárzo wśćiąga gęby.

O początku Kleyn[illegible] / tak tho

twierdza/ żeby ießcze Lech Napierw[illegible] / zákłádáiac Miásto Gniezno miedzy wielkimi ieziory[illegible] [illegible]lkośći Orlich gniazd dawßy nazwisko Miástu Gniezd[illegible] [illegible]oziom w swoim Woysku roskazał Orlá ná Chorągwiách má[illegible] [illegible] Ciał[illegible] [illegible]ući wßy zá Herb vżywáć począ./ ná co sie Anonim[illegible] [illegible]ie dáiac że nie od gniazd / ále vpodobawßy sobie [illegible] [illegible]zdźić budziemy / y od onegoż czásu Hniezdem [illegible] [illegible]o S[illegible]ienisku Miásto y Zamek názwano / o czym potym w Hist[illegible] [illegible]y mieć [illegible]edzieß.

¶ Vżywáli Herbu thego ći Mo[illegible] [illegible]howie [illegible] drugim tym porzadkiem. Naprzod.

Lech napierwßy [illegible]zon[illegible] [illegible] / iáko o

tym świadczy Miechowitá w Kśięgách[illegible] [illegible]omer w Kśięgách 2. przyßedł w te kráie 550. Wziawßy gránic[illegible] [illegible]zatku Wisły tákże rzeki Odry/ ná Zachod y ná Pułnocy tho páństwo[illegible] [illegible]ał/ zostáwił Syná Wisimierá/ wßákoż iáko długo pánował pewne[illegible] niemáß o tym.

Wismirus Syn Lechow[illegible] [illegible]ył Pan

waleczny/ ktory niemáiac dosyć ná tym Páńs[illegible] [illegible]ktore mu był oćiec ßerokie zostáwił. Z Duńczyki walczył/ poráziwßy [illegible] [illegible]ich Sywárdá y zábiwßy zhołdował: á gdy syn iego Jármeryk vćiekßy [illegible] [illegible]nia przećiwił mu sie/ á dániey postąpioney płáćić niechćiał/ on pred[illegible] [illegible]otowawßy sie iáchał znowu do Dániey/ skroćiwßy pychy iego názad [illegible]eśliwie wroćił/ dáley niemáß nic o potomstwie Lechowym / tylko N[illegible] [illegible]ski piße że pułtorá stá lat pánowáło/ á od wiela przyległych sąsiad dan[illegible].

INTERREGNVM pierwße.

Dwánaśćie Woiewod po zeßćiu pothomstwá Lechowego pánowáło/ wßákoż niemáß nic pewnego iáko długo.

Gracus w Gnieźnie ná Seymie zgo

dnie od wßystkich obrány/ ktorego niektore Historye opowiedáia iednego być z tych dwunaśćie Woiewod / piße Wapowski iż pánował w Roku 700. po národzeniu ná świát Zbáwićielá náßego. Ten iáko o nim Historye świadczą/ nie z chećia ále zá przymußenim wßystkich/ przyiął ná sie tę praca y vrząd wielki / á iáko fortunnie pánował toć ná potym Historya ßerzey opowie: iáko Fráncuzy rozgromił/ iáko do Karyntyey z Woyskiem ieździł/ iáko w pokoiu domá záśiadßy niesnaski domowe vśmierzał/ iáko Kraków Miásto záłożył / Smoká okrutnego otruć álbo zábić kazał/ gdźie po śmierći pochowan według obyczáiu pogáńskiego / o tym czytay Kromerá Kśięgi 2. v Miechowity Kśięgi 1. zostáwił dwu synow y corke.

Lech syn Gráków stárßy po śmierci

oycowskiey ná páństwo obrány/ od brátá Grááká młodßego zá-

bit/ ktoremu też nie[illegible] Pan Bog tey poćiechy áby doßedł tey Stolice o ktorą sie zdrádliwie stárał/ wygnan był od Rycerstwá / á niektorzy piszą żeby sie sam potym zábić miał. [illegible] spáczy gdy był wtym ostáwion ßkárádym vczynku.

Wanda C[illegible]rka Grakowa/ kthora po

bráćiey dźiedźiczka [illegible]ćáłá/ pánowáłá zá zezwoleniem wßystkich/ á to w [illegible] sposob że by[illegible] [illegible]ody nadobney/ ktemu Pánná dowćipna/ spodziewáli sie że zá onymi prz[illegible] [illegible]gey mieli dostáć do niey Páná godnego / coby ich było nie mineło/ ále sie [illegible] sámá Wándá rozeßło / ktora niechcąc Páná mieć nád sobą/ sámá Kro[illegible] [illegible]wem rządźić vmyśliłá/ á chcąc w tym znáć sobie/ według wiáry swey [illegible] [illegible]inskiey Bogi życzliwe / czystość im slubiłá / wzgárdziwßy Rytygierem [illegible]śiążećiem Niemieckim / y pokaz[illegible]ßy mu gotowość swą ná odpor gdy iey przez moc [illegible] [illegible]ić chćiał/ Bogom ofiáry vczyniwßy/ obawiáiac sie áby iey kto tego potym przez mocnie wydárł/ w Wiśle wskoczyłá/ y ták ży[illegible] [illegible]ocz[illegible]ończyłá. Ktorey ćiáłá dostawßy Rycerstwo/ podług zwyczáiu pochowáli nád Rzek[illegible] Dłubnią/ tylko milá od Krákowá / nád ktorey grobem Anonimos opowieda ná słupie Epitaphium w te słowá pisáne.

VANDA VERO SIC DIS IMOLATA, ET EX AQVIS a dijs immensa, versus Mogilam in monte est tumulata, cuius Epitaphium sic ponitur.

Hic iacet in Tumba rosa mundi non rosa munda,
Non redolet sed olet, quæ redolere solebat.
Gracci Regis nata, bene Vanda fit vocitata,
Vt nam Hamus piscem trahit ab equore captum.
Vanda sic formosa omnes traxit speciosa
Illius in amorem, & in fauoris vigorem.
Hæc per decorem Almam vicit furorem,
Nam eo quod spreuerat hominum connubia cuncta.
Celibem hæc obtulit dis mersa flumine vitam,
Quam ad mox aripuit deorum non floridus ortus.

INTERREGNVM wtore.

Po ták nikczemnym zeßćiu potomstwá Grákowego / ziácháwßy sie Rycerstwo ná mieysce iedno/ o tym rádźili iákoby Páná obráli/ á nie mogąc sie zgodźić ná iednego/ według rozdźielenia pierwßego Woiewodztw káżdemu z osobná Sprawce náznáczyli / wßákoż z nich iáko y z pierwßych nie długo poćieche mieli / tákże iáko y oni R. P. ßárpáli / á sámi sie bogáćili / o czym ći potym ßerzey Historya powie.

Przemyslowi ßczeście thakie ku do

stániu Korony stąd przypádło / kiedy Woysko wielkie nieprzyiaćielskie poráźił / vt fabulatur od niektorych áby Alexándrá Wielkiego / o czym Kromerá czytay Kśięgi wtore / nie zostáwił potomstwá żadnego / iáko długo pánował y thego nie dokłádáia w Historyach / był rzemiosłá złotniczego.

INTERREGNV[illegible] trzecie.

Leszek Wtory po śmierci Przemyslow[illegible] [illegible]wan od wszystkich/ iákim sposobem czytác bedźiesz o thym w Hist[illegible] Ale iż [illegible] był dla zdrády końmi rostárgan / ná iego mieysce inszy o[illegible] [illegible]ż był ná[illegible] prostego/ ále spráwy iego ozdobnie zálecáią Historyc[illegible] [illegible]tał ná [illegible]oy z ktorego ná Krolestwo wstąpił / spráwiedliwość[illegible] [illegible]rzegał P[illegible] [illegible]em bedąc/ miał potrzebe z Kárlá Wielkiego synem/ k[illegible] był oćiec p[illegible] [illegible]ciwko Polakom y przećiwko Czechom y Sáso[illegible] [illegible]lkim Woysk[illegible]m. &c. A to sie dźiało circa Annum 804. o czym v Kro[illegible] [illegible]siegi 2. Miechowitá w Kśiegách 1. &c. zostáwił syná [illegible]nego.

☞ Leszek Trzeći Syn L[illegible] w pánow[illegible] [illegible]Oycu/ zgodnie od wszystkich dla dobrych spraw [illegible]stkich obrány/ [illegible]rych go tákże był nie wydał/ był Pánem walecznym[illegible] [illegible]krzywdy[illegible] [illegible]nieyszey nie ćierpiał/ trzymał w cále wszystkie Páństw[illegible]/ y[illegible] [illegible]e były o[illegible] [illegible]ne przyłączył do Polski/ miał synow dwádźieśćiá y iedn[illegible] miedzy k[illegible] naprzod to Krolestwo szerokie rozdźielił/ tylko iednemu Popielowi stárszemu sámę Polske do obrony zlećił. Jáko wiele Państw zá onym rozdźieleniem ich odeszło/ toć ná potym Historya powie/ albo czytay Kromerá Kśiegi 2.

☞ Popiel Syn stárszy Leszkow od Oycá náznáczony/ od bráćiey y Pánow tákże y Rycerstwá wszystkiego zgodnie przyięty. Tego Anonimos wspomina od corki Cesárskiey Juliey być spłodzonego / po ktorey mu był dał Cesarz w posagu Báwárską źiemię/ o czym potym w Historyey mieć bedźiesz / wszákoż w spráwách nie był oycu podobnym / był Pan nikczemny/ boiáźliwy/ Stolicę swą przeniost z Krákowá do Gniezná/ y tám sie ieszcze mu przespiecznie nie zdáło / potym do Kruszwice bliżey bráćiey / zostáwił syná tegoż imienia/ o czym Kromerá Kśiegi 2.

☞ Popiel Wtory Syn Popielow / w młodym wieku od wszystkich obran/ ták od stryiow iáko y od Pánow y Rycerstwá Polskiego/ á przydáli opiekuny młodośći iego / ále rownie iáko y oćiec był nikczemny / á przeto od wszystkich ná wzgárdę był názwan Chosztek álbo Choszysko według inszych opisánia Historykow/ był wielki nierządnik / w czym chcąc go pánowie vskromić / námowili go áby sie ożenił / co potym było z gorszym R. P. miał zá sobą Kśiążęćia iednego Niemieckiego corkę/ białłogłowę złą / łákomą/ do czego potym z nią przyszedł/ toć ná potym Historya vkaże/ bo go były myszy ziádły z nią y ze dwiemá synámi/ o czym czytay Kromerá Kśiegi 2.

INTERREGNVM Czwarte.

Gdy niestáło potomstwá Narodu Kśiążecego / ziecháli sie Pánowie y Rycerstwo do Kruszwice/ chcąc innego Páná miedzy sobą obráć. A gdy ná onym ziezdźie nic spráwić przez niezgodę niemogli / sam Bog vkazał człowieká vbogiego prostego narodu oney wielkiey zgrái obfitą szpiżárnię y piwnice/ ná beczce miodu/ á ná iátce mieśney / po iednym wieprzu tylko/ o thym czytay v Kromerá Kśiegi 2. Miechowity pierwsze. Tego potym zá onym dostátkiem gdy zá Páná obráli/ iáko był z onego prostaká Pan rządny/ rostropny/ iáko mu żaden nie vragał áni vragáć śmiał/ widząc ná wszem dobrą spráwę iego/ y słysząc o tákich cudách iákie sie dźiały ná Elekcyey / rozumieli go práwie od Bogow vkazánego / wszyscy sie go bali y miłowáli / thylko one Kśiążetá/ Stryiowie Popielowi y bráćia/ obráziwszy sie tym że Polacy krom ich woley ich Páná sobie obráli/ od społecznośći sie Polskiey odłączyli/ iáko masz

ko masz o tym v w[illegible] [illegible] [illegible]torykow. Tenże Piast znowu przeniost Stolice z Kruszwice d[illegible] [illegible]/ ná ktorey szczęśliwie á długo pánował / tho sie dźiało circa Annum [illegible] [illegible]1.

☞ Semor[illegible] Syn Piastow po śmierći Oycowskiey ná Monárchią Polsk[illegible] [illegible]an/ ten był wszelákich cnot ktore dobremu Monársze przynależą[illegible] [illegible]czny/ Od Moráwskiego Krolestwá gdy od inszych rozerw[illegible] [illegible] Niemcow/ Węgrow y Czechow / niemáło do gránic swo[illegible] [illegible]usom odiął to wszystko co byli w przeszłe woyny pobráli[illegible] [illegible] Pomorskim/ Kászubskim y Słáwieńskim Kśiążetom/ onym ktorzy byli od Polski odstáli woynę przypowiedźiał/ á w tym máiąc tyle wieku lat trzydźieśći y dwie vmárł/ zostáwił syná Leszká.

☞ Leszek Czwarty Sy[illegible] Zemowitow był od wszystkich dla dobrych spraw oycá iego/ zg[illegible] [illegible]ná Monárchią Polską obran/ á dla młodych lat iego przydano m[illegible] [illegible]/ wszákoż opiekunowie ták sie nim opiekáli/ że áni R. P. áni iemu [illegible] [illegible]yteczn[illegible]mi byli/ vmárł Roku 913. po národzeniu Zbáwićielá nászego/ zostáwił syná Zemomysłá.

☞ Zemomysł po śmierći Oycá swego od wszysthkich Pánow y Rycerstwá zgodnie ná Monárchią obran/ ktory tákże nie był Pánem walecznym / był dobrotliwy / ludzki/ á pokoy bárzo miłuiący / á thylko był przod sławnym/ że mu sie był syn vrodźił slepy/ czym go bárzo miásto poćiechy zásmućił: A gdy sie ziecháli ná miánowiny dźiećiećiu gośćie od nie° proszeni/ przeyźrzał/ ktorego mátká obaczywszy / z wielką rádośćią przywiodłá przed oycá y przed gośćie one/ skąd wesela wielkiego wszytkim przybyło/ miánowáli go byli Mieszko / iáko to Anonimos powieda/ dla tego że był niewidomy/ ták sobie rozważáli/ iesliby był niewidomym po oycowey śmierći/ miáło być zámieszánie w Elekcyey/ y dla tegoż ták rzekszy/ y tu bedźie potym mieszká / tho iest mieszániná. Po oney szczęśliwey nowinie ktorą oczymá swemi widźieli/ dáli dźiećiećiu imię Miecysław/ iákoby ták rzekli/ że sobie miał mieczem sławy przymnożyć/ ále Kromer pisze / żeby od mátki á od sług tylko miał być łágodniey z pieszczoty názwan Mieszko/ vmárł Zemomysł roku 964. w Gnieźnie obyczáiem pogáńskim pochowan.

☞ Po śmierći Zemomysłowey zieciáli sie Pánowie y rycerstwo do Gniezná/ Miecysłáwá syna ie° zgodnie ná Monárchią Polską obráli/ ktory żyiąc według zwyczáiu pogáńskie° miał żon siedm/ potym od niektorych Pánow y Rycerstwá/ ktorzy w cudzych źiemiách bywáli/ iáko v Czechow/ Moráwcow/ wierze sie Chrześćiáńskiey przypátrzyli/ był námowion áby też wiárę Chrześćiáńską przyiał/ ná ktorych perswásią chętliwie do te° przystał/ spodźiewáiąc sie według winczowánia y pewney obietnice ich/ lepszego nád przodki swe szczęśćia ná Páństwie od nawyższego Bogá. &c. Naprzod to sobie vmysliwszy vczynić/ żony opuśćił/ á potym sie według obyczáiu Chrześćiáńskiego stárał o iednę v Bolesłáwá pierwszego Czeskiego Krolá imieniem Dobrowkę / piszą niektorzy á zgołá wszyscy Polscy Historycy / że posłał posły y przywieźli mu ią z kondycyámi tákiemi/ áby sie okrzćił/ ále Baszko y Kátálog Gnieźnieńskich Arcybiskupow ták o thym świádczy / że skoro mu Bolesław pozwolił dáć corkę / sam tám iáchał y támże był okrzczon / o czym tymi słowy pisze pomieniony Historyk. Anno 965. Dobrochna Ducis Boleslai, Soror Sancti Venceslai, Desponsata Mesconi filio Zemomisli, qui Mesca cecus natus fuit, & Prage baptisatus (diuino miraculo annos septem habens, lumen recepit) & cum Polonis qui cum eo erant, clamabant Polen, vnde vocati Polani ex perfusione Sacri Baptismi, qui primo vocabantur Lechowie

wie/ dum essent Pagani á primo illorum Duce LEC[illegible], &c. O czym tákże Historya Czeska świadczy.

¶ Ten tedy Monárchá przyiowßy Chrzest święty/ rozmnażał z wielką pilnośćią Wiárę Chrześciáńską w páństwie swoim/ do czego mu Dobrowká żoná iego wiernie pomagáłá. A tu sie wypełniłá práktyká Wießczkow Oycá iego ná onych miánowinách gdy ich pytał ok[illegible] [illegible]rzeyrzenia iego/ powiedáli/ że zá iego pánowánia Polská oświecona [illegible] [illegible]áłá. To sie dźiało w roku według opisania Historykow 965.

¶ Zá tegoż naprzod Kośćioły y Biskupst[illegible] [illegible]olßcże fundowáne były/ iáko Gnieźnieńskie/ Arcybiskupstwo/ y Krákowskie/ Poznáńskie/ Wrocłáwskie/ ktore przed tym Smogorzewskim zwano/ Krußfickie/ co teraz Włocławskiem zowa/ Płockie/ Chełmskie/ Lubußeńskie/ y Kámieńskie/ y wßystek porządek/ ktory áż do tego czásu przy tych Kośćielech [illegible] Biskupstwách widziemy/ ácz potym wiele ludźie nabożn[illegible] [illegible]Hrábiowie y Rycerstwo/ nádáli y przyczynili/ w inßych sie kráinách po[illegible] [illegible]om przypátrzywßy/ ták áż nád inße Krolestwá nie było porządnieyßych y sposobnieyßych ludźi do służby miłego Bogá iáko w Polßcże/ wßákoż wieku mego porownáne było z inymi w ktorych mießánina byłá w wierze.

¶ Tenże Historyk opowieda rok vrodzenia syná iego Bolesłáwá 967. ktoremu dał imie Bolesław. Tegoż gdy mu podrosł/ zá żywotá swego ożenił/ z Jadytą Gieyzy Węgierskiego Krolá Corką od pierwßey żony/ ktoremu też był dał śiostrę swą Adleydę/ y táż go námowiłá ná Wiárę Chrześciáńską/ ktorą ze wßystkimi ludźmi Páństwá swego przyiął.

Był Mieczysław ná Páństwie lat 35. Vmárł Roku 999. O czym Kromer w Kśięgách Trzecich.

☞ Bolesław Syn Mieczysłáwow napierwßy tego imieniá/ tákże y Krol Polski/ ktory po śmierći Oycowskiey od wßystkich zgodnie był zá Páná obran. O tym ták piße Kromer/ że napierwey Nomen Polononorum Regia dignitate & clarissimis rebus gestis vehementer illustrauit, militarem disciplinam auxit, Regni fines longe lateq; propagauit, Religionem stabiliuit, & Angustiorem reddidit, deniq; feros & agrestes homines ad ciuiliorem aliquanto vitæ cultum redigit, O czymći potym Historya ßerzey powie/ ábo czytay v tegoż Kśiegi Trzecie.

Ten był Czeską ziemię pod swą moc podbił/ z ktorey mu Vdálryk Xiążę dań dawał/ o czym Kromer w Kśięgách 3. List 54. Wielką część ziemie Moráwskiey trzymał pod swą mocą/ przez własne stáránie y męstwo swoie/ dań z niey brał niemáłą/ o czym v Kromerá czytay támże.

¶ W roku 1008. Z Ruskiem Kśiążęćiem Járosłáwem woynę po kilká rázow fortunną miał/ wiele Rusakow poráził/ Kijow Miásto sławne y bogáte dał był żołnierzom swoim ná łup/ Słupy żelázne miásto gránic w Nieprze zostáwił/ Cromer. lib. 3.

Z Sásy/ z Prusy/ woyny miewał ßczęśliwe/ o czym Historye świadczą iednostáynie iáko Kromer tymi słowy. Cõfecto autem bello Rusico, Rex Boleslaus ne sui diuturno otio torpescerent, vt ea quæ Poloniæ adempta erant recuperaret, Saxonibus bellum intulit.

Po tey woynie ßczęśliwie ią odpráwiwßy przećiwko Prusakom sie rußył/ mßcząc sie śmierći Woyćiechá S. Biskupá/ ktore z hołdowáł á pod swą moc przyłączył/ Zamki przednieyße pobrał y obwárował mocniey/ á gdy iuż sami łáski od nie° prosili/ dań dáwáć postąpili/ y przyiąć wiárę Chrześciáńską/ posłał ludźie vczone do nich áby ich wiáry náuczáli/ odieżdżáiąc z ziemie w Rzece Osie słup żelázny postáwić kazał/ milá tylko od Rogożná miásteczká/ potym tylko dwie lećie odpoczywáiąc/ około wiáry áby sie pilnie rozmnażáłá stáránie czynił.

W tym znowu J[illegible]osław przymierzá nárußył/ o czym Bolesław máiąc prędko spráwę od swoich Stárostow/ z Woyskiem sie prędko rußył/ á gdy sie zeßły v Rzeki Bohu Woyská w dźień Niedźielny/ Bolesław vmyślił był tego dniá mieczá ná nieprzyiaćielá nie podnośić/ wßákoż iáko mowią Magnam in bellis fortuna vim habe[illegible], bo zá máłymi przyczynámi ono sie postánowienie vmysłu iego ro[illegible] [illegible]miedzy woźnicámi á máßtálerzmi/ gdy konie nápawáli zácżęłá sie [illegible] [illegible] do czego z obu stron ná pomoc káżdy swemu sie porwáli/ woysko Po[illegible] [illegible]ędko przyßedßy do spráwy przez rzekę sie przepráwiło/ gwałtowna bit[illegible] [illegible]obu stron sie zácżęłá/ wßákoż Rusacy prędko vstąpić muśieli/ Polacy w pogoni wiele ich pobili/ ták áż sie vżaliwßy Bolesław gdy obaczył pokorę ich zákazał Rycerstwu áby im pokoy dáli/ á ná odwrot trąbić kazał. Łácno Rusacy pokoy v niego vprośili y bárzo im máło dań vstháwił/ one więźnie co w przyßł[illegible] [illegible]ne poimał wypuśćić kazał/ á to sie dźiáło Roku/ 1018.

Po tey potrzebie Ruskiey wi[illegible] [illegible]raw pobożnych iego w Historyey czytáć będźieß/ álbo pátrz v Krome[illegible] [illegible] Kśięgach 3. Sławieńskie Kśiążętá iuż był podbił pod swą moc/ iáko o tym Kromer świadczy támże. Był to Pan spráwiedliwy/ bogoboyny/ miłośierny/ hoyny/ Biskupy y Kápłany miał w wielkiey vczćiwośći/ gdy do rády Biskup przyßedł/ wstał á nie śiadł áż pierwey Biskup śiadł/ czterdźieśći stołow záwße po gotowiu było nákrytych/ y ná wßystkich potráwy stáwiano/ kto przyßedł śiadał á iadł. W drodze kiedy chłopá podkał prostego narodu/ záras go spytał ieśli nie miał iákiey potrzeby do niego/ á ieśli miał od kogo krzywdę on człowiek/ záwoławßy do śiebie onego ktory go skrzywdźił/ zfukał y nágrodźić kazał. V Sadu kiedy ktory prostak nie vmiał krzywdy swoiey álbo spráwy bronić/ záras mu prokuratorá pokazał/ y sam z skárbu swego zápłáćić mu kazał. Zamkow wiele pobudowáć dał. Wiele spraw iego pámięćigodnych w Historyey obaczyß/ vmárł Roku 1025. Z iego śmierći wßystko Krolestwo długo żáłosne było/ ták że áni meßczyzná áni biáłagłowá w bárwie iásney nie chodźili/ w Poznániu pochowan/ pánował lat po oycu 25. miał wieku pięćdźieśiąt y ośm. Piße Anonimos wierße ktore o śmierći iego żáłośnie długo śpiewáne były tymi słowy/ ktoremći tylko propter antiquitatem położył.

Omnis ætas, omnis sexus, omnis ordo currite,
Boleslai Regis funus condolentis cernite.
Atq; mortem tanti viri simul mecum plangite,
Heu heu Boleslae vbi tua gloria,
Vbi virtus vbi decus vbi rerum copia,
Satis restat ad plorandum ve tibi Polonia.
Sustentate me cadentem pre dolore comites,
Adimite quæso mihi condolere milites.
Desolati respondite heu nobis hospites,
Quantus dolor quantus luctus erat põtificibus.
Nullus vigor nullus sensus nulla mens in ducibus,
Heu heu Capelanis, heu ergo omnibus.
Vos qui torques portabatis insignum militiæ,
Et qui vestes mutabatis regales quotidie.
Simul omnes resonate ve ve nobis hodie,
Vos matronæ quæ coronas gestabatis aureas,
Et quæ vestis habebatis totas aurifriseas,
His exutæ vestiatis lugubres & lineas.
Heu heu Boleslae cur nos pater deseris,
Deus talem virũ vnquam mori cur permiseris.
Cur non prius nobis vnam simul mortem dederis,
Tota terra desolatur tali Rege vidua,

Sicut suo possessore facta domus vacua,
Tua morte lugens merens mutans & ambigua
Tanti viri fumus mecum omnis homo recole,
Diues, pauper, miles, clerus, insuper agricolæ.
Latinorum & sectarum quot quot estis incolæ,
Et tu lector bonæ mentis hæc quicun[illegible] legeris
Quæso motus pietate lachrymas efunde[illegible]
Multum eris inhumanus nisi mecu[illegible] [illegible]leueris.

Tenże piße o tym Krolu kiedy to znał że iuż niedługo żyć miał. Tum omnibus suis principibus & amicis suis ad se vndique congregatis, eis multa mala futura, voce prophetica nunciauit in enigmate: Heu heu iam quam per speculum video prolem & prosapiam meam exulem, fore de Regno hoc & supplicem hostibus meis infestissimis quos ego domueram, video regnum in multa variaq; frusta scindi, video quan[illegible]n hic sanguinis fundetur, tam interno quam exterrno hoste, idq; iusto dei iudicio permittendum cultumq; eius diuinum negligen. in varia schismata scindentur, luxum & mollitiem amabunt, hniusq; solius Regni Angor & solicitudo spiritum meum consumit, nisi me altior spes refficeret. Video enim propitiationem diuinam, post longa tempora prolem meam non derelicturam, ecce vir exibit de lumbis meis qui pristinam gloriam regno suo restituet, dispersa congregabit, superbiam hostilem humiliabit, & quicumq; calcitraturus est contra Regnum hoc, capulo gladij mei conteretur.

Wiele rzeczy nád inße Historyki o nim piße ten pomieniony scriptor / co iż ná ten czás sie krotkośći folguie ominąć muße/ w historiey ßerzeyći to poty okaże.

☞ Miecysław Syn Bolesłáwow od wßystkich iednostáynie był ná Krolestwo przyiet po śmierći oycowskiey/ w Gnieznie koronowan wespołek z żoną swą Ryschą przez Hipolitá Arcybiskupá Gnieznieńskiego/ Tryumphy przez kilká dni wielkie były/ iálmużny rozdawano ludziem vbogim/ inße miłośierne vczynki czyniono ktore rozumieli nawietße/ ku czći á chwale miłego Bogá/ á to było ná dzień Swiąteczny: wßákoż iednák dáleko sie był odstrzelił od spraw oycowskich/ naprzod sie z woyskiem rußył przećiwko Rusakom/ ktorzy dowiedziawßy sie o śmierći oycá iego przymierze zrzućili/ wßákoż ie zá pierwßym przyśćiem rozgromił.

Potym przećiwko Czechom sie wyprawił/ dla tego że mu dani ktorą oycu iego dawáli dáć niechćieli/ ktemu Páństwá álbo dzierżáwy iego náieżdżáli/ Moráwę opánowáli/ ktorą ná ten czás po oycu trzymał. Tám Miecysław Krol z woyskiem iáchawßy/ mieczem/ ogniem pustoßył/ Zamku áni Miástá żadnego niedobywał tylko przedmieśćia opalał/ wiele ludźi y bydłá nábrawßy do Polski sie obroćił/ á przyiáchawßy záraz woysko rospuśćił.

Też przećiwko Pomorzánom Woysko niemáłe wywiodł/ máiąc z sobą w Towárzystwie Andrzeiá Belę y Lewente Węgry/ Ládysławá łysego syny/ á Krolá Stefáná bráćią stryieczną/ ktorzy byli ziecháli do Polski/ gdy Piotr śiestrzeniec Stefanow po śmierći wuiowey ná Krolestwo wiáchał/ pogromił Pomorzány/ y z nowu pod moc swą ták iáko zá oycá podbił/ á te ktorzy byli przyczyną rebeliey potráćić kazał/ Kśiążę w potrzebie oney zábito. Tám wielkie á znáczne mestwo swe Belá Węgrzyn okazał/ ktoremu Miecysław corkę swą dawßy/ w posągu Pomorską ziemię dał. Potym stał sie niedbáłym Miecysław/ tych Páństw ktore mu odpádły wiecey niedostawał/ okrom żony inßych pátrzał/ żenie wßystko do rządzenia álbo do ßáfunku zlećił/ ták iż práwie sámá á nie on Krolestwem rządźiłá/ dla czego potym oboie przyßli do wßystkich w wielką nienawiść/ żył lat dźiewięć ná Páństwie po oycu/ miał wieku 44. niektorzy o nim pißą że mu sie byłá głowá skáźiłá/ vmárł Roku 1034. w Poznániu pochowan.

☞ Kázimierz Syn Mieczysłáwow od wßysthkich zgodnie po śmierći oycowskiey w Gnieznie ná Krolestwo obran/ wßákoż dla młodośći iego odłożoná byłá Koronácya/ á przy Ryxie mátce iego zostáwiono ná wßystká zwierzchność do lat iego/ ktorey źle niewiástá oná łákoma vżywáłá/ áż potym z Polski skárbow nábrawßy y z synem ziecháłá. W ten czás wielkie nießczęśćia ná to Krolestwo przypadáły/ niepokoie wnętrzne wielkie/ tákże od postronnych nieprzyiaćioł/ iáko od Rusi/ od Czechow naiázdy były/ o czym potym w Historyey ßerzey będźie.

Po onych wielkich ßkodách obaczywßy sie Pánowie y Rycerstwo złożywßy sobie Syem/ o Pánu myslili/ á nie mogąc sie ná inßego zgodźić/ złożyli dań wielką/ obrawßy posły ßukáć Kázimierzá kazáli/ ktorego gdy Posłowie nálezli/ z Klaßtorá wyprosili iuż professowánego/ czytay Kromerá Kśiegi czwarte List 73. Skoro przyiáchał on Zakonnik/ iáki z niego obrońcá był R. P. toć ná potym Historya powie/ miał zá sobą Dobrogniewę Kśiążęćiá Ruskiego Járosłáwá corkę. A máiąc od Cesarzá Henryká przymierze z Prusaki y z Iáćwingi/ á z Mázowßány woynę ßczęśliwie po trzy kroć stoczył/ dwá kroć Másłáusá poráźiwßy do Prus sie gotował/ wßákoż temu prędko zábiegli/ dań mu postąpili/ Másłáusá ktory do nich vćiekł obieśili/ mowiąc/ wysokoś sie pnął/ wysokoß mießkay/ tego niektore scriptá powiedáią Fámiliey Turzymá. Miał ten Kázimierz z Dobrogniewą synow czterech/ Bolesłáwa/ Władysłáwá/ Mießká y Ottoná/ corkę iedne Swántochnę/ Otto y Mießko vmárli zá żywotá oycowskiego.

Żył ná Krolestwie Kázimierz lat ośmnaśćie/ pothym po onych fortunnych zwyćięstwách ktorych mu Pan Bog vżyczył/ ná nieprzyiaćiele iego/ dźiekuiąc Pánu Bogu zá nie/ Fundował Klaßtor ná Tyńcu tey Reguły w ktorey sam był Zakonnikiem/ do ktorego wiele wśi nádał/ o czym potym będźieß miał w Historyey. Vmárł Roku 1058. z żáłośćią wßystkich ludźi/ pochowan w Poznániu. Tenże był przenioſt Smogorzewskie Biskupstwo do Wrocłáwiá/ inßych wiele dobrych spraw iego.

☞ Po śmierći Kázimierzá Krolá ziechawßy sie Pánowie y Rycerstwo/ Bolesłáwá syná iego stárßego ná Krolestwo obráli/ do ktorego záraz ná początku pánowánia iego/ trzey zbiegowie znáczni przyiecháli we trzech lat/ naprzod Izásław Kśiążę Kijowskie brát iego wuieczny/ Belá Kśiążę Węgierskie brát Andrzeiá Krolá/ y Járomir Predysłáwá Czeskiego Krolá álbo Kśiążęćiá Syn/ ktorym Bolesław przećiwko nieprzyiaćielom ich dawał pomoc/ o czym ći potym Historya powie.

Naprzod Władysław Czeskie Kśiążę gniewáiąc sie że przyiął zbiegá onego Bolesław/ woysko zebrawßy do Polski wtárgnął/ wßákoż nie dáleko zá ßedł/ bo skoro sie dowiedźiał iż Bolesław z ludem przećiwko niemu ßedł/ nie śmieiąc z Polaki zwieść bitwy/ bo był ich śiły y męstwá dobrze świádom/ ále co naprędzey vchodźić z woyskiem vmyślił/ wßákoż Bolesław vćiekáiącego nie gonił/ ále z źiemie iego w iáchawßy/ wśi/ miástá spustoßywßy wielkie plony wygnał/ á ná drugi rok z więtßą sie mocą nań gotował. Wßákże temu zábieżał Wrátysław/ prędko sie o przymierze postárał/ á záraz y o śiostrę do stanu małżeńskiego/ imienim Swántochnę.

W tym też czáśie Prusacy lekce sobie poważáiąc młodość Bolesłáwowę/ wiedząc y to że do Czech ćiągnął/ prędko sie nágotowawßy do Pomorskiey Ziemie wtárgneli/ Grodek Zamek mocno opatrzywßy do ktorego łupy álbo zdobycz nośili/ á z niego potym ná przyległe Páństwá náieżdżáli á pustoßyli/ niemáiąc przećiwko sobie przez on czás broni dobytey. Do ktorych Bolesław z woyskiem sie obroćił/ ále gdy mu bitwy dáć niechcieli/ bacząc też iż Zamkowi onemu ná on czás nic vczynić niemogł/ pokazał sie im thák że z woyskiem odćiągnął/ w tym sie táiemnie záśádźił ná mieyscach chytrych.

Pruſowie mniemáiąc y będąc rádzi że z woyſkiem odßedł Bolesław/ wy-
ßli wnet z ſwoich iáſkiń/ á co prędzey ßli do Polſki/ Bolesław od ſpiegow má-
iąc ſpráwę o nich/ z woyſkiem ſwym z onych ćieniow wyßedł zochotą/ á prze-
práwiwßy ſię przez Rzekę Oſſę/ ná nieopátrzne vderzył/ wßyſtkie ná głowę
poráźił.

Toż mu przeßkodziło że záraz po Czeſkiey woynie ſkoro/ Belle do We-
gier nie prowádził/ wßákoż nie długo mießkáiąc zá pilną proſbą ćiotki ſwoiey
żony kśiążęćiá Belle/ rozdźieliwßy woyſko ná trzy częśći do Węgier ćiągnął.
Gdy ná gránice wßedł/ wiele ſię do niego Węgrow przyłączyło/ ktorzy trzy-
máli ſtronę Belle/ owa że z nich czwarte woyſko ſię zebráło/ Andrzey Krol
prędko ſię tákże z woyſkiem do niego wypráwił/ wiele z ſobą Węgrow/ Niem-
cow y Czechow máiąc/ przepráwiwßy ſię przez Rzekę Tibiſkę/ woyſká ſwe
ſpráwił. Polacy chętliwie go czekáli w ſpráwie/ z wielkim grzmotem bitwę
ſtoczyli/ przez kilká godźin trwáłá ná żadną ſtronę ßczęśćia nie vkázuiąc/ ná
oſtátek Węgrowie bacząc ſobie śilne Polaki/ vſtępowáć poczęli/ á niektorzy
co z Andrzeiem krolem byli/ widząc gwałt od Polakow ná woyſko ſwe/ záraz
ſię do Belle obroćili. Czechowie y Niemcy bacząc że ich opuśćili Węgrowie/
záraz vćiekáć poczęli/ ktorych wiele w pogoni pobito y bárzo wiele poimánych
było. Wrátyſław Kśiążę Czeſkie y Kśiążętá Niemieckie/ Krol Andrzey od
ſámych Węgrow poimań v Moßony/ wßákoż z wielkich niewczáſow w leśie
Boconieńſkim będąc ránny vmárł.

Bellá od Bolesłáwá ná Biáłłogrod ná Stolicę Krolewſką záprowá-
dzon/ á potym z woyſki ſam ná zad odiáchał/ od Belle Krolá z Rycerſtwem
hoynie vdárowány/ tákże y od Węgrow. Poiął potym żonę Wiſeſłáwę/
corkę iedyną Kśiążęćiá Ruſkiego/ ná ktorą wielka część Kśięſtwá przypádłá.
Potym záśie Izáſłáwá Kśiążę Ruſkie wygnáńcá ná Páńſtwo prowádził
áż ná Kijow/ ſkąd wygnał Wiſeſłáwá/ á ſam tám z woyſkiem przez Láto y
przez Zimę zoſtał/ rozdawßy leże ludźiom/ tylko przednieyße przy ſobie zo-
ſtáwił. Ná Wioſnę potym obroćił ſię do Przemyślá/ ieſliż iáką krzywdą od
kogo wywabiony/ ieſliż dla tego że to byłá właſna oyczyzná iego żony/ nie-
máß nic pewnego/ wßytkich miáſteczek w onym kráiu łácno doſtał/ thylko
miáſto Przemyśl w ktorym bárzo wiele ludźi ſię záwárło przećiwić ſię chćie-
li/ do ktorych ſię on przez Rzekę San przepráwiwßy obroćił/ tám ludźie o-
ni nie vfáiąc mocy iego/ áni obronie ſwey/ do Zamku vćiekli/ ktorego doſtá-
wßy Krol Bolesław bárzo okwitego/ ná łup dał Rycerſtwu/ Zamek w koło
obegnał/ y tego przez wymorzenie głodem doſtał/ wßákoż nie záraz/ bo ten
narod ták był niechętny Polakom/ że y to bacząc/ iż ſię obronić niemogli/ ie-
dnák z wielkiey nádętośći głodem obumieráiąc vpornie ſię poddáć niechćieli/
áż iuż práwie wielka niewola do tego ich przygnáłá/ że ná oſtátku Látá pod-
dáć ſię muśieli/ tylko to ſobie obwárowawßy áby zdrowo káżdy z nich z tym
co zánieść może wynisć mogł: támże Krol przez Zimę dokończywßy vmyſłu
ſwego mießkał.

Potym w Roku 1 0 6 9. Syny Bele Krolá Węgierſkiego wygnáń-
ce ná Páńſtwo oyczyſte wprowádził/ y ták pogodził z Sálomonem Synem
Andrzeiowym/ ktorego Henryk Ceſarz z woyſki ſwemi do Węgier był wpro-
wádził po śmierći Bele/ iż Synowie Bele przy dwu częśćiach Kroleſtwá zo-
ſtáwili Sálomoná/ á ſami ná trzećiey zoſtáli ná tytulech Kśiążęcych.

Skoro przyiáchał z Węgier/ znowu záſtał Izáſłáwá zrzuconego z Ki-
iowſkiego Kśięſtwá/ ná ktore go był wprowádził/ á ták proſto obroćił ſię z
woyſkiem ná Wołyń/ naprzod ſię v Łucká położył/ máło nie cáłą ßeść Mie-
śięcy poddáć mu ſię niechćiáło Miáſto ono/ potym ſię dáli ná Łáſkę Krole-
wſką/ ſnádnie pokoy v niego otrzymáli. Ná drugi rok obroćił ſię pod Kijow/
ktorego z woyſkiem bárzo wielkim Wßewold záßedł/ ktore był zebrał z Páńſtw
ſwoich/ tákże y z bráckich częśći. Podkáły ſię woyſká porządnie ſpráwione

z obu ſtron/ trwáłá máło chwilę bitwá/ wßákoż ſię Ruś pomießáłá/ potym
tyłu podáli. Wßewoldus niemogąc ſwych náwroćić do ſpráwy/ ſam też zá
nimi vćiekał. Wiele nieprzyiaćioł ták w oney bitwie wálney iáko y w pogoni
Polacy poráźili. Máło co odpoczawßy Bolesław do Kijowá ſię obroćił/
Kijowiánie niemogąc dla nieopátrzenia długo wytrwáć obegnánia/ łáſki v
niego prośili/ á Miáſto poddáli: tám wieżdżáiąc Bolesław w bronę Miey-
ſcką/ dobywßy mieczá/ onego vmyſłu Rycerſtwá ſwego iáko byli rzekli ná
gardlech Kijowiány kárác zákazał/ á wielkie vpominki ktore mu Kijowiá-
nie dobrowolnie ſami przynieśli/ miedzy nie rozdał. Wiele ſpraw potym ie-
go zacnych w Hiſtoryey czytáć będźieß/ iáko Biſkupá potym Stániſłáwá S.
z Domu álbo Fámiliey Prus/ y dla czego zábił/ toć ná potym ßerzey ſię opo-
wie. A gdy ſię vpámiętał w ták nieprzyſtoynym vczynku ſtanowi ſwemu/
żáłuiąc tego ſerdecznie/ k temu bacząc Rycerſtwo przećiwko ſobie ziątrzone/
wźiąwßy z ſobą Syná ziáchał do Węgier/ z Węgier ßedł piechotą do Włoch/
przyßedł do Klaßtorá Oſiá/ doſtał tám ſłużby w Klaßtorze/ zoſtał confrá-
trem Zakonnikom/ tám będąc ſłużył/ robił/ piece palił/ w kuchni poſługował/
á we dnie y w nocy kiedy ſię vpácnił/ v drzwi kośćielnych Pánu Bogu ſię mo-
dlił. Bacząc te do niego Zakonnicy pilność w poſługách/ k temu y nabo-
żeńſtwo wielkie/ mieli o nim dobre mnimánie. Był tám czás niemáły/ á gdy
iuż terminus vitæ przychodził/ wyznał przed Spowiednikiem co zacż był/ y
co vczynił: Confeſſor to vſłyßawßy ßedł do Opátá/ ktory gdy do niego przy-
ßedł/ wyznał też toż przed nim/ á dowodząc mu tego że thák ieſt/ kazał ſobie
tłumok ſwoy przynieść/ ten otworzywßy/ vkazał niemáło kleynotow koßto-
wnych y pierzćień ſecret ktory ná pálcu nośił/ zatym vmárł. Rozmyśláli ſię
Zakonnicy gdźie go pochowáć/ concluſum od wßyſtkich/ iż za Cmyntarzem
nie ná świeconey ziemi/ y ták vczynili. A máiąc ták wielkie kleynoty iego/ ſtá-
rał ſię Opát z Zakonniki v Papieżá áby był abſolutus, á iżby dopuśćił ćiáło
przenieść ná świeconą ziemię/ co wßyſtko ſnádnie otrzymáli gdy pokazáli że
vmárł ná pokućie. Tákże nie rußáiąc go z onego ſklepu gdźie go byli pocho-
wáli/ przyczynili Cmyntarzá/ á nád ćiałem iego Káplicę okrągłą zmurowá-
li/ ktora áż po ten czás ſtoi/ właśnie nád grobem Ołtarz wielki/ y kazáli wy-
ryć ná tym kámieniu Koniá/ ten text nád nim nápiſawßy. Hic iacet Boleslaus
Rex Poloniæ, occiſor Sancti Stanislai Epiſcopi Cracouień. Kámień ná
śiedmi ſtop męſkich/ ná ktory pátrzáły oczy Marciná Biáłłobrzeſkiego/ Bi-
ſkupá Kámienieckiego/ Opátá Mogilſkiego/ z Domu álbo Fámiliey Abdánk/
gdy tám był w tym Klaßtorze/ to co ſię nápiſało widział y od Opátá oſthátek
ex tradicione patrum w vßy ſwe ſłyßał.

Ten Krol ácz był bárzo gniewliwy/ wßákoż też był y miłośierny/ á k temu
bárzo hoyny. Wſpomina Długoß libertatem iego circa Annum 1 0 6 8.
Gdy mu dań przynieśiono wielką z roznych Ziem/ Kśiądz ieden vbogi ſtał
wzdycháiąc á dźiwuiąc ſię onym ſkárbom/ co gdy Krolá doßło/ pátrząc nań
że był nie bárzo przyodźiany/ rzekł mu/ nie wzdychay ták bárzo/ nábierz oto
ſobie co możeß zánieść pieniędzy/ á porátuy chudoby ſwey. Kśiądz to vſły-
ßawßy obwárowawßy ſobie ſuknią dobrze około śiebie/ przyſtąpiwßy do o-
ney gromády pieniężney śrebrá złotá/ począł bez pámięći gárnąć ná ſuknią/
á nábrawßy co niemiárá/ czego mu Krol dozwolił/ chćiał iść dodomu/ wßá-
koż iż był przeładował bárzo/ niż doßedł zdechł z przerwánia ſrogiego: Co gdy
Krolá doßło/ kazał ćiáło onego Kśiędzá y pieniądze w Wiſłę wrzućić/ po-
wiedáiąc/ że niegodne do vżywánia ludzkiego/ bo człowieká zábiły. Kśiądz
też on álbo ćiáło iego (powiedział) niegodne ſchowánia w ziemi dla łákom-
ſtwá niezmiernego. Wielec potym Hiſtorya o tym Krolu powie/ tu ſię krot-
kośći folguie.

☞ Władyſław Brát Bolesłáwow po ziechániu Bolesłá-

wowym od wßyſtkich wźiet ná mieyſce iego/ wßákoż ſie nie piſał Krolem dla tego że też nie był koronowány/ ktemu że Polſká od Papieżá dla ták ßkárádego vczynku Boleſłáwowego zákleta byłá/ o czym pothym w Hiſtoryey mieć bedźieß/ á drudzy też piſżą/ że dla tego boiac ſie brátá áby nie przyiáchał/ nie śmiał ſobie przywłaßczáć zwierzchności żadney. O tym Władyſłáwie v Kromerá czytay Kśiegi piate/ ktorego wyſtawia być Pánem dobrym/ mądrym/ cnotliwym/ tylko że był ſpokoyny/ ále do nabożeńſtwá bárzo ſkłonny/ záraz ná poczatku pánowánia ſwego wielkie niezgody miedzy Pány y Rycerſtwem vſpokoił. Po rozgrzeßenie álbo podnieśienie klatwy ſłał Lámpertá z Domu Abdánk do Papieżá/ kedy ſobie záraz confirmácyą ná Biſkupſtwo Krákowſkie ten pomieniony Poſeł wypráwił. Miał zá ſoba Judite Wrátyſłáwá Czeſkiego Kśiażećiá corke/ od Atleydy Węgierſkiego Krolá corki/ tá gdy przez długi czás potomſtwá nie miáłá/ zá poráda Lámpertá Biſkupá Krákowſkiego/ z wola meżá ſwego/ poſłáłá Poſły do Nárbonieńſkiey Prowinciey do Klaßtorá świetego Egidźiego/ gdźie ćiáło iego leżáło/ z niemálemi vpominki/ proßac/ żeby ia Pan Bog zá modlitwámi tych thám Zakonnikow/ á zá zaſługa świetego Egidźiego poćießyć raczył/ tákże y Korone Polſka áby mieć mogłá potomká meſkiey płći. A gdy odpráwieni byli Poſłowie/ z dobra nádźieia od Opátá przyiecháli do Polſki/ záſtháli Pánia plodem obćiażona/ vrodźiłá potym ſyná ktoremu dáli imie Bolesław/ ſamá mieśiacá czwartego potym vmárłá/ o czym Kromerá Kśiegi 5. Liſt 94 Tá Krolowa wßyſtek ſwoy ſprzet álbo ozdobe y ſkárby zá żywotá vbogim rozdáłá. Pábijánice vproſiłá Kápitule Krákowſkiey/ Lágow Biſkupowi Włocłáwſkiemu/ Kśiażnice Klaßtorowi Tynieckiemu ná wieczność.

Po śmierći tey Krolowey poiał druga żone Władyſław ná porádę Łádyſłáwá Krolá Węgierſkiego/ Zophia Henryká czwartego tego imieniá śioſtre á żone Sálomoná Krolá Węgierſkiego/ z ktora miał trzy corki.

Ten iednák ácz nie był walecżnym/ wßákoż dla iego ſpraw dobrych y żywotá pobożnego/ Pan Bog mu ßcześćić raczył. Pruſy y Pomorzány ktorzy mu ſie byli ſprzećiwili poráźił/ zá ſpráwą Siećiechá Woiewody Krákowſkiego z Domu Topor/ ktory był y Hetmánem Koronnym/ miał potrzebe z nimi Dźień Wniebowźięćia naświetßey dźiewice Máryiey/ w ktory ácz ſobie vmyślił był niedobywáć mieczá ná nieprzyiaćielá/ máiac w vczćiwości święto ono/ wßákoż zá potrzeba gwałtowna to vczynić muśiał/ iednák mu Pan Bog tákiego ßcześćia vżyćić raczył/ że sromotnie nieprzyiaćioły rozgromiwßy poráźił/ toż im y wtory raz vczynił/ o czym poty w Hiſtoryey czytáć bedźieß.

Ná drugi Rok 1 0 9 4. po tych potrzebách z Pruſy y z Pomorzány/ wypráwił z woyſkiem do Czech Siećiechá Woiewode Krákowſkiego/ ktoremu gdy wiele roſkázował/ ná ten czás przy nim był Syn Bolesław/ ktoremu iuż dźiewieć lat było/ ſłuchał wßyſtkiego z pilnośćia/ á iáko młode Kwiatko/ ktore choć młodźiuchne á nie doſuże páznogietki ma/ iednák mu iuż ſerce ná przyrodzona śiłe potuchy dodawa/ tákże ono ſláchetne dźiećie/ ácz mocy álbo śiły niemáło/ iednák w onym młodym wieku ſerce iego chećí mu dodawáło ná ſpráwy rycerſkie/ á ná ſławe go nieśmiertelna podußczáło. Niemogac długo chećí w ſobie zátrzymáć oney/ przypadwßy do oycá zá kolána go obłápił/ á potym ſie mu v ßyie vwieśił y prośić począł łágodnie/ áby go z Siećiechem ná woyne poſłał. Co Krol ácz z boiáźnia iáko o młodego ktemu iáko iedyna źrzenice oczna/ wßákoż naprzod Pánu Bogu á potym go Siećiechowi zlećił: Gdy przyßedł do obozu Bolesław/ wßytkiemu ſie z pilnośćia przypátrował/ miedzy ludźmi Rycerſkimi chodząc niewczáſy w iedzeniu/ w niedoſpániu podeymował/ z Siećiechem Hetmánem ſtraży nocne obieżdżał/ ták iż oná młodość iego okázowáłá w nim wielka przyßła godność.

A ták Siećiech ſpuſtoßywßy Moráwſka źiemie/ y poráźiwßy kilká zagonow nieprzyiaćielſkich gdy mu ná odpor záieżdżáli/ fortunnie z Boleſłá-

wem do domu ſie wroćił z wielka korzyśćia. Wielka rádość Władyſłáwowi gdy Syná obaczył zdrowego/ y ták ßcześliwe zwrocenie woyſká ſwego/ z posługą podług myśli ſwey. Nie długo ſpoczywał Siećiech po tey potrzebie/ gdy znáć dano Władyſłáwowi że Pomorzánie Zamek Miedzyrzecz wźieli/ záraz mu ſie gotowáć kazał/ do ktorey potrzeby ſpołecznie z nim Bolesław vproſiwßy ſie v oycá iácháć nápárł/ y tego mu oćiec pozwolił zlećiwßy go tákże Siećiechowi. Y tám wielkie ßcześćie náwßem od Páná Bogá przećiwko nieprzyiaćielowi poználi/ oni obleżeńcy tylko zdrowia ſobie vproſiwßy/ Zamek poddawßy precz wyiecháli/ ktory Siećiech opátrzywßy/ ná zad ſie z korzyśćia do Władyſłáwá z Boleſłáwem wroćił. Był Siećiech w wielkiey łáſce v Władyſłáwá/ ták że o nim Hiſtorye świadczą. Ex eius fere nutu Reſp. omnis, & princeps ipſe pendere videretur. Czego mu ich wiele záyrzáło/ co potym w Hiſtoryey ßerzeyci ſie okáże.

Ten naprzod był począł Monárchá Polſke dźielić/ dał Synowi własnemu Boleſłáwowi cum ſummo imperio co przednieyße Páńſtwá y dźierżáwy/ á Zbigniewowi od nałożnice Mázowecka/ Kuiáwſka y Łeczycka źiemie/ o czym potym ßerzey mieć bedźieß w Hiſtoryey.

☞ Bolesław rzeczony Krzywouſty Syn Hermanow/

po śmierći oycowſkiey ná Kroleſtwo Polſkie Pan práwy y obrońcá Kroleſtwá Polſkiego/ rozmnożyćiel ſławy/ od wßyſtkich iednoſtáynie obran/ tego cnot/ meſtwá/ w ták krotkim plácu opiſáć nie moge/ tylko to o nim wßyſtkie Hiſtorye świádectwo dawáia/ że czterdźieśći y śiedm bitew miał z roznymi nieprzyiaćioły wygránych/ iáko z Niemcy/ z Czechy/ z Moráwcy/ z Pruſy/ z Pomorzány/ z Ruśia/ z Węgry/ káżdego nieprzyiaćielá ſwego fortunnie gromił. Naznácznieyßa y wiekom wiecznie pámietna Niemcom bedźie potrzebá iego w Roku 1109. ktora ſie byłá záczełá z podußczenia Czechow á brátá iego Zbigniewá z Ceſárzem Henrykiem/ o to/ że pomagał Węgrom przećiwko Czechom. A ták ná podußczenie Zbigniewá/ zebrał Henryk woyſko wielkie przećiwko Boleſłáwowi.

☞ Piſał potym Liſt od Głogowá do Boleſłáwá kedy z Woyſkiem leżał Ceſarz w te ſłowá.

Henricus Cæſar Boleslao Duci Poloniæ, graciam & ſalutem, tanta probitate comperta meorum Principum cōſilio adquieſco, & Trecentas Marcas recipiens hinc pacifice remeabo, hoc niſi ſatis ſufficit ad honorem, ſi pacem ſimul haberemus & amorem, ſi autem tibi placuerit hoc approbare, in ſede Cracouień. cito me poteris expectare.

☞ Ná to mu odpiſał Bolesław.

Henrico Cæſari Boleslaus Dux Polonorum, pacem quidem ſed non in ſpe denariorum, veſtræ qdem Cæſareæ poteſtatis nutu cōſiſtit manere vel redire, ſed apud me præ timore vel conditione nullum poteſtis vilem obulum inuenire, malo enim oram Poloniæ REgni ſalua libertate perdere, quam ſemper pacifice cum infamia retinere.

¶ Znácznie potym y meżnie/ iáko práwy Pan Kroleſtwá ſwego bronił/ o czymći Hiſtorya powie. Sámiż Niemcy pieśni o meſtwie y czułości iego ſkłádáiac śpiewáli/ ktore tákże Anonimos opowieda Łáćińſkiem Wierßem piſane w te ſłowá.

Boleslae Boleslae Dux glorioſiſsime,
Tu defendis tuam terram, quam ſtudioſiſsime.
Tu non dormis nec permittis nos dormire paululum,
Nec per diem, nec per noctem, nec per diluculum,
Et cum nos te putaremus de terra propellere,
Tu nos tenes ita quam concluſos in carcere.

Talis princeps debet regnum atq; terram regere.
Quid si forte suos omnes simul congregauerit,
Nunquam Cæsar sibi bello resistere poterit.
Talem virum condeceret Regnum & Imperium.
Qui cum paucis sic domabat, tot cateruas hostium,
Et qui nondum recreatus fit de pomerania,
Sic per eum fatigatur turme contumacia,
Et cum illi cum triumpho sit eundum obuiam,
Nos eius cogitemus expurgare potentiam.
Ipse quidem cum Paganis bella gerit licita,
Sed nos contra Christianos gerimus illicita.
Vnde Deus est cum eo faciens victoriam,
Nobis vero iuste reddit illatam iniuriam.

Poráźił y pogromił potym Bolesław ono wielkie Woysko/ o czym dostátecznie w Historyey bedzie.

A gdy sie Cesarz Henryk ná drugi rok gotował do Polski/ chcac sie mśćić porażki oney/ bárzo niechetne sercá znał Rycerstwá swego/ co on znáiac tego sie bał/ áby Bolesław przez moc Páństwá pod nimi nie wźiał/ wiedzac tho że miał v śiebie wiele Rycerstwá iego znácznego/ ktore roskosznie chowáć kazał/ radby był iuż miał pokoy z Bolesłáwem/ ále sie sam w to wdáć dobrowolnie wstydał/ bo gdy go przed tym v niego żadano/ tedy go odmawiał/ á ták to sobie rozumiał zá wielka zelżywość/ przeto náprawił zobopolne przyiaćioły/ áby to oni Bolesłáwowi rozważyli/ żeby on v Cesárzá przymierza żadał/ obiecuiac mu to/ że tákowe otrzyma iákiego potrzebowáć bedzie.

Dal sie w tym Bolesław vżyć/ iechał sam do Cesarzá w poczćie ochedożnym do Bábenbergu: Tám kiedy przyiechał/ z wielka vczćiwośćia y dosyć łáskáwie był przyiet/ z ktorym máiac długie przyiaćielskie rozmowy/ odrzućiwszy dawne niecheći zobopolnie/ pokoy miedzy soba vczynili. Dał Cesarz Bolesłáwowi Corke swa Atleide do sthanu małżeńskiego/ á Synowi iego Włádysłáwowi młodziuchnemu druga młodsza Krystyne tákże iesżcze máluczka: wieźnie wszystkie Cesárzowi dobrowolnie wypuśćił Bolesław.

A odpráwiwszy z wielka rádośćia wszystkich ono wesele/ podárowawszy sie z obu stron wielkimi vpominki/ roskazał Cesarz wielu Pánom swoim áby one młode Pánie do Polski prowádźili.

Potym Bolesław miał potrzebe z Prusy y z Pomorzány/ ktorzy w niebytnośći iego wtárgneli byli do Mázowsza/ ácz ich był Hrábiá Magnus ná on czás Stárostá álbo Gubernator kráiow onych poráźił/ sześć set ná placu zbitych/ á dwánaśćie set poimánych zostáło/ wszakoż sie to iesżcze máła nagrodá zdáłá Bolesłáwowi/ ále sie z woyskiem tákże do ich ziemie wypráwił.

Zhołdowawszy Bolesław źiemie Pomorska/ zostáwił Gubernatorem Swátopełká z Domu Gryff Páná iednego z Rády swey/ ktorego Historye zálecáia z wielkiego mestwá y świádomośći spraw Rycerskich/ á sam z ludem odćiagnał.

Do Czech potym nie długo sie pokoiem zábawiaiac Bolesław/ z woyskiem wypráwił/ á to było Roku I I I 4.

Tegoż Roku z nowu do Prus z woyskiem ćiagnał/ ogniem y mieczem Ziemie pustoszył/ nie widzac przećiwko sobie broni dobytey/ wiele wieźniow y plonu wygnał: insze iego spráwy potymći Historya opowie.

Roku potym I I I 8. miał potrzebe do Prus y do pomorskiey Ziemie/ co tákże szcześliwie odpráwił.

Roku I I 2 2. Odpráwiwszy one potrzeby z Pomorzány y z Prusy/ Synowi Włádysłáwowi wesele spráwił wielkim kosztem/ z ona Krystynko o ktoreieś wyższey czytał/ ná ktorym był Stefan Krol Wegierski y Kśiażetá Ruskie.

Tegoż Roku był poimán Wołodor Kśiaże Przemyślskie/ ktory sie dwiemádźiesty tyśiecy grzywien śrebrá odkupił.

Potym Roku I I 2 4. do Dániey z woyskiem sie wypráwił/ czego byłá tá przyczyná/ iáko pod Lábećiem czytáć bedźiesz.

Ná then czás gdy był z ludźmi w Dániey Bolesław/ Wołodor Kśiaże przemyślskie/ wielkie szkody w gránicach poczynił/ kthorego przyiechawszy predko skarał. Wiele mu ludźi poráźił/ ledwie sam Wołodor ná Halicz vćiekł/ á potym powoli Páństwo mu pustoszył/ á owák y z posagiem ono wtárgnienie do Polski Rusakom oddał. Potym przez kilká lat w pokoiu záśiadł/ bo go iuż żaden sasiad pográniczny nágárnać nie śmiał.

Ná ten czás pokoiem zábáwiony bedac/ około służby miłego Bogá sie báwił/ Kośćioł ná Zamku w Krákowie rozprzestrzenił/ murow wyższey podniosł/ dwie wieży przyczynił/ wiele śrebnych y złotych kielichow/ krzyżow/ y inszych ochedostw nárobic dał/ dwádźieśćiá Kánonikow do stárodawnych przyczynił/ ktorym pewne wśi nádał/ y dźieśiećiny od Rádostá Biskupá z Domu Roża ziednał/ ktore wszystkie pod moc oddał Biskupowi. Potym zá to że brátá Zbigniewá przyrodzonego zábić/ á Skárbimierzá oślepić kazał/ pokutował/ w włośiánym odźieniu chodźił/ popiołem sie posypował/ vbogich żebrakow nogi vmywał/ y wiele inszych vczynkow miłośiernych czynił/ w post wielki przez cáłe 40. dni tylko chleb iadł á wode pił/ groby świethych náwiedzał/ bosemi nogámi przez drogi kámieniste chodźił/ niwczym sobie nie folguiac żáłośnie wystepku swe° żáłował/ coć potym Historia szerzey opowie.

Roku I I 3 2. Vrodźił mu sie Syn Henryk po Miecysłáwie.

Po they pokućie predko zebrał woysko z Rusi y z Polski/ do Wegier iechał/ Syny Stefánowe ná Krolestwo wsádźił/ kthore byli Wegrowie po śmierći oycowskiey opuśćili/ á Bele ślepego ná Páństwo przyieli. A gdy mu z Woyski zászedł ná droge ná Polá Scepuszeńskie/ Woyciech Márgrábiá wyższey Ziemie Wegierskiey/ ktory miał zá soba śiostre Bele Krolá/ Stoczył z nimi bitwe/ y szcześliwie go poráźił Bolesław.

Z teyże tám potrzeby prosto do Czech zászłá go potrzebá/ ná ktora sie gotuiac/ doszłá go nowiná że sie Rusacy do Polski gotowáli/ rozdwoiony z mysło co miał czynić/ záfrásowány/ Pány obesłał/ opowiedźiał im co go gryzło. Tám miedzy inszymi Pány Piotr Włostowski Hrábiá z Kśiażá z Domu álbo Fámiliey Topor/ człowiek wielkiey myśli/ dowćipu ostrego/ powiedźiał/ iż tá woyná łácno rozerwána być może/ gdyby tylko głowe ich Járopełká oderwano/ á to sie może łatwiey przemysłem spráwić á niżeli woyna/ á y ztad żadney sromothy niebedźie/ gdy sie niewiárá nieprzyiaćielska chytrośćia záwśćiagnie/ ná co sie sam wszystko dobrowolnie obrał: to iáko spráwił/ o tym pod Toporem czytáć bedźiesz.

Iáko potym mśćił sie Járopełk chytro swego despektu przez Wegrzyná iednego/ o tymći Historya powie.

Potym rychło był oszukan od Rusi Bolesław/ y wywabion/ że ná wielkie woyská ich z máłym ludem przyiechał/ bo Rusacy nie tylko sami/ ále y wiele Pánow Wegierskich do tey zdrády sobie byli sposobili/ o czym w Historyey czytáć bedźiesz. Baczac Bolesław że był ogárnion od nieprzyiaćioł/ thák iáko mogł ná predce przećiwko onym obiemá woyskom/ Ruskiemu y Wegierskiemu ludźie swe spráwił/ á roskazawszy dáć znák podkánia/ sam sie napierwey podkał z onymi co byli ná czele/ szcześćić mu sie poczeło ná przodku/ á gdy sie pomieszáły Roty/ naprzod Woiewodá Krákowski Wszebor/ ktorego ácz Kroyniki zátáiły/ wszákożem tego doszedł od iednego Scriptorá dawnego/ ktory go liczy z Fámiliey Ławschowá/ á ten zákládał wieś w Krákowskim Woiewodztwie Wszeborowice od imieniá swego. Ten gdy ná ten czás Hetmánem bedac/ naprzod vćiekáć poczał/ zá ktorym wietsza częśc álbo snać niemała połowicá woyská vszłá/ po ktorego odbieżeniu/ dosyć długo Bolesław

z onym ostátkiem ludzi nieprzyiácielowi odpor dawał/ á potym dla wielkich ran y sprácowánia vstapić musiał.

Wroćiwßy sie do Polski/ Woiewodźie onemu ktory od niego z ludźmi vćiekł/ kożuch záiecy/ kadziel y powros w dáry posłał/ ktory z żalu wielkiego w rospácz przyßedßy sam sie obiesił.

Rycerzá ktory mu koniá dodał/ zdrowia iego pilnował/ hoynie vßláchćiwßy/ pieniadzmi y máiet nośćiámi inßemi vdárował.

Potym pretko wpadł wniemoc/ spráwiwßy sie chwálebnymi świetośćiámi według porzadku Chrześćiáńskiego/ vmárł z wielka żáłośćia wßystkich Pánow/ Rycerstwá/ y ludu pospolitego. Pánował po śmierći oycowskiey trzydźieśći y ßeść lat/ miał wieku pieććdźieśiat y trzy/ ćiáło iego do Płocká záwieźiono/ y támże podla oycá pochowáne było. Był to Krol wielkomyślny/ spráwiedliwy/ hoyny/ dobrotliwy/ skromny/ łáskáwy/ á chćiwy dobrey sławy/ wiek swoy wßysthek ná spráwách Rycerskich strawił/ vmárł Roku/ 1139.

☞ Władysław stárßy Syn Bolesłáwow według náznáczenia oycowskiego od wßystkich ná mieysce iego obran/ ácz záraz niebyłá zgodá miedzy bráćia/ o czym ći potym Historya powie.

Trzymał Bolesław według oycowskiego rozdźielenia/ Krákowska/ Sierádzka/ Leczycka Ziemie/ do tego Slasko.

Bolesław názwány Kryspus/ Mázowieckie Kśiestwo/ Kuiáwsko ziemie/ Chełmska y Dobrzyńska/ Miecysław Gnieźnieński/ Poznáński/ Káliski/ Powiáty/ y Pomorska ziemie.

Henryk Sedomierska y Lubelska/ Káźimierz máluczki był w opiece Władysłáwowey.

Odmieniłá sie bárzo R. P. nie długo sąśiedźi oni żołdowáni przez Bolesłáwá/ pod moca onych Kśiażat być chćieli/ áni drudzy przymierza vtwierdzonego trzymáć.

Władysław namniey oto sie nie stárał áby sie despektu swego ná nieprzyiaćielu pomśćić miał/ tylko o tym myślił iákoby bráćia z części ich zepchnał/ á wßytko zá namowa żony swey zley/ łákomey/ kthora Polaki lekce sobie poważáłá.

Był potym sprośnie porážon od Bráćiey on łákomiec/ czego im pomagáli wßyscy Pánowie y Rycerstwo/ á vćiekßy ná Slasko/ stárał sie v Cesarzá o pomoc áby mogł przyść do páństwá vtráconego/ wßákoż choćia mu obiecowáli/ y przegrażáli Polakom Niemcy/ nie mogli nic wygroźić/ áż po śmierći Konradowey Fryderyk Cesarz vprośił v nich że mu Slasko puśćili/ vmárł roku 1163. Od tegoż czásu Slasko oddźielone od Korony. A z tych synow Władysłáwowych áż po ten wiek Kśiażetá Slaskie poczatek y rozrodzenia swe máia z narodu Krolow Polskich.

☞ Bolesław Kryspus rzeczony/ Syn Bolesłáwow/ po wygnániu Władysłáwowym/ od wßystkich zgodnie ná páństwo obran/ do iego częśći wßystkie dźierżáwy Władysłáwowe nań przypádły/ y k temu opieká Káźimierzá brátá młodßego. Dobrze y łáskáwie ku wßystkiem sie ná páństwie záchował (Bráćia miał w wielkiey vczćiwośći) przećiwko wßystkim Pánom/ tákże y przećiwko Rycerstwu/ owa sobie ludzkośćia á hoynośćia wßystkie zniewolił.

Vczyniwßy pokoy z Cesarzem Bolesław y Mieczysław/ śiostry rodzone Wsewoldomirá Hálickiego Kśiażećiá/ Bolesław Anástázya/ Miecysław Eudoxe zá żony poieli. Henryk ták mießkał bez żony/ potym iechał do Jeruzálem/ poruczywßy w obrone Páństwo swoie Bolesłáwowi. A gdy tám cáły rok mießkał/ wielkie mestwo swe nád Pogány okazał. A gdy sie ná zad do

domu wroćił/ w Zagośćiu wśi nád Nida Rzeka fundował Klaßtor Reguły Templariorũ, y bogáćie nádal. ❡ Z tymże Henrykiem Jáxá Rycerz/ wielkiey á możney Familiey z domu Gryff ieźdźił/ o czym pod Herbem czytay. ❡ Pogodźiwßy sie Bolesław z Niemcy y Synowcy/ z wola bráćiey/ Pánow wßystkich y Rycerstwá/ Prusom woyne przypowiedźiał/ ktorzy sie byli wyłomili z posłußeństwá iego/ y Wiára Chrześćiáńska wzgárdźili: baczac żeby byli odporu dáć mu nie mogli/ vdáli sie ná pokore/ prośili o pokoy/ ktorego im odmowił ieśliby Wiára Chrześćiáńska wzgárdźili. Przyzwolili/ Báłwany popalili/ á według obyczáiu Chrześćiáńskiego chwalac Jmie Chrystusowo Dźiatki chrzćić dawáli/ y we wßem iáko Chrześćiánie spráwowáć sie poczeli/ wßákoż to wßystko nie z serca czynili/ ledwie Rok wyßedł/ wßystko znowu polamáli.

❡ Aták w Roku 1167. Zebrał woysko wielkie/ w źiemie ich wßedł/ ále oni po pustyniách sie rozbiegli/ potym náße przez zdrádliwe przewodniki ná wielkie błotá záwiedźione porázili/ gdy do Polski z źiemie ich ßli z wielka zdobycza/ támże w tey potrzebie Henryk wiele á meżnie z nieprzyiaćielem czyniac zábit/ o czym potym w Historyey czytáć bedźieß. Po thegoż Henryká śmierći Sedomierska y Lubelska źiemie/ Káźimierzowi namłodßemu sie dostáły/ ktory áż do onego czásu nie trzymał nic Oyczyzny.

Potym w kilká lat Bolesław vmárł/ pochowan w Krákowie Roku 1173. Pánował lat 27. Żył 46. Zostáwił tylko iednego Syná Leßká/ ktorego zwano Białym.

☞ Mieczysław Stáry ták rzeczony/ po pogrzebie Bolesłáwowym/ od wßystkich ná Páństwo obran/ ácz Máli Polacy ná Káźimierzá trzymáli/ wßákoż wietßa część przewyćieżyłá. Mieczysław odmienił obyczáie/ przykro sie wßystkim ná páństwie stáwił/ y okrutnie pánowáć poczał. O co Gedeon Biskup Krákowski z Domu Gryff z powinnośći swey napominał go áby był Pánem á nie okrutnikiem/ á według zwyczáiu Przodkow swoich poddáne łáskáwie rzadźił/ áby przestał ná zwykłych podátkách y tákże ná robotách ludzkich/ nowego nic nie wymyślał áni przyczyniał/ ludźiom godnym Vrzedy dobrowolnie áby dawał dármo/ nie zá pieniadze/ ktorzyby vbogich ludzi nie trapili/ á wydátku swego ná nich nie wydźieráli. Wßákoż nic v niego nie spráwił Biskup/ thylko co go przećiwko sobie poruszył/ iednák Gedeon nie złożył stárania swego namniey áby go pohámowáć nie miał.

Porußony do gniewu Mieczysław przećiwko Biskupowi/ z onego iádu okázował/ że sobie máło poważał nápominánie iego/ ießcze sie sroższym y ćieżßym pokázował ná przećiwko wßystkim. W tym z przygody wyiáchał do Wielkiey Polski: Pánowie vpátrzywßy czás po temu/ gdyż nie dbał vpominánia/ ziechawßy sie do grumády: Tám Woiewodá Krákowski Stefan z Domu Pobog/ Káźimierzá ná iego mieysce miánował/ ná ktorego wßyscy zezwolili/ o czym potym ßerzey mieć bedźieß w Historyey.

Acz sie Káźimierz zbraniał/ ále widzac gwałtowne wßystkich o to prośby y nálegánia/ przyiać muśiał. Tákći Mieczysław prze łákomstwo swoie á okrutne pánowánie Páństwá zbył/ ná ktorym tylko cztery látá był/ á to było Roku 1177.

☞ Káźimierz Syn Bolesłáwá Krzywoustego/ po wygnániu Mieczysłáwowym ná páństwo wiechał/ ktore ácz práwie zá wielkimi namowámi od wßystkich Pánow y Rycerstwá przyiał/ iáko o tym ßerzey potym czytáć bedźieß.

❡ Zárázem one wßystkie podátki nieznośne/ ktore był Brát Mieczysław ná ludzie podbił złożył/ swowolne one Stárosty drapieżne powśćiagnął/ Ry-

gnął/ Rycerſkich onych wielkich przeſpiecżnośći/ kthorey ná ſwoie y ná inße poddáne vżywáli/ zákazał/ niektore wnetrzne záiatrzenia łáſkáwie pomierzył. ❡ Potym w roku 1182. Do Háliczá z woyſkiem niemáłym ćiagnął/ áby Mieczyſłáwá Kſiaże/ Sieſtrzeńcá ſwego/ ktorego byli Bráćia z páńſtwá wygnáli/ wprowádźił ná cżeść Oycżyzny iego ktora mu byli przez zdrádę wydárli.

Pokoy Domowy naprzod vcżyniwßy/ potym z Wegry przymierze wźiawßy/ wypráwił ſie z wielkiem woyſkiem do Prus/ chcac ſie pomśćić nad nimi śmierći Henryká brátá ſwoiego. Ktorzy gdy obacżyli wielki vpadek ſwoy/ á mocniezmierną przećiwko ſobie Káźimierzowe/ pokornie łáſki proſili/ Dań ktora przez one czáſy zátrzymáli/ zápłáćić obiecáli. Po tey woynie pokoiem ſie zábáwiwßy Káźimierz/ Zamki Miáſtá budował/ Práw popráwował/ od Lucyußá Papieżá kośći Floryaná świetego vprośił/ kthore gdy mu wieźiono/ śiedm mil przed Kráków/ z wielka vcżćiwośćia/ z wiela Kápłanow przećiwko nim wyßedł/ á ná przedmieśćiu Pułnocnym/ ktore potym ná oſſobne miáſteczko obrocono/ á názwano Kleparzem/ zbudowawßy Kośćioł wielkiem koßtem hoyne nádał/ y tám zoſtáwił/ y w tym tám Kośćiele záwße wielkiego nabożeńſtwá vżywał/ Jáłmużny wielkie vbogim rozdawał/ co ná káżde świeto cżyniwał. Był bárzo nabożnym/ wiele ná ozdobę Kośćielną rozdał/ o cżym potym w Hiſtoryey cżytáć bedźieß/ pánuiac lat śiedmnaśćie/ wpadł w niemoc/ vmárł Roku 1194.

Zoſtáwił Syná Leßká Białego/ y Konradá/ Corke Adleyde/ ktora po Oycu w śiedmnaśćie lat vmárłá. Pochowan Káźimierz w Krákowie ná Zamku żył lat piećdźieśiat y ßeść. Syn iego trzeći vmárł był od vkaßenia Jáßcżurcżego.

☞ Leßek Biały/ Syn Káźimierzow/ po śmierći Oycowſkiey/ w Krákowie od wßyſtkich pánow y Rycerſtwá/ dla dobrych zasług Oycowſkich/ ná páńſtwo obran/ á dla młodych lat iego/ przydáli mu Opiekuny/ Mátke Helene/ y Phulká Biſkupá Krákowſkiego/ z brátem iego Mikołáiem z Domu Lis/ ktoremu naprzod ći dwá pomienieni przyśiegli wiernymi być/ potym wßyſcy inßy Pánowie y Rycerſtwo.

Jáko mu potym mátká vtrácíłá páńſtwo/ y co zá trudnośći były z Mieczyſłáwem Stryiem o nie/ w Hiſtoryey ſie tego náczytaß/ wßákoż choć rychło Mieczyſław vmárł/ y tám trudność ießcze miał/ iednak przyßedł do páńſtwá Oycżyſtego.

❡ Mieczyſław wyżßey pomieniony zoſtáwił był to potomſtwo/ Ottoná y Władyſłáwá: Otto nie długo po Oycu vmárł/ zoſtáwiwßy Syná młodźiuchnego Władyſłáwá/ ktorego potym názwano Plwácż/ ktorym ſie opiekał Władyſław Láſkonogi/ o ktorymeś wyżßey cżytał. Corek miał ßeść/ iedná zá Sobieſłáwem Kſiażećiem ábo Krolem Cżeſkiem/ Druga zá Kſiażećiem Sáſkiem/ Trzećia zá Fryderykiem Lotáryńſkiem/ Cżwarta zá Boguſłáwem Kſiażećiem Pomorſkiem/ Piata zá Synem tegoż/ Szoſta zá Kſiażećiem Hálickiem. Miał żon trzy/ Naprzod Eudoxe Ruſkiego Kſiażećiá Wſewoldá Corke: Giertrude Corke Gieyzy Krolá Węgierſkiego: Atleyde Wnucżke Ceſarzá Fryderyká/ ze wßyſtkimi miał potomſtwo.

❡ Po śmierći Mieczyſłáwowey/ wßyſcy Pánowie y Rycerſtwo ziechawßy ſie do Krákowá/ ná Leßká Białego zezwaláli/ áby on á nie inßy/ iáko iuż dawno obrány od wßyſtkich/ pánował. Ale on dla nieſłußnych kondiciy przyiać niechćiał Páńſtwá. Co gdy Poſłowie przyiecháli á opowiedźieli wſkazánie Leßkowo/ znowu o inßym Pánie pocżeli gádáć/ á to wßytko k woli Mikołáiowi Woiewodźie/ ktory był w onym wieku możny y wielkiego záchowánia miedzy Pány y Rycerſtwem Woiewodz: Krákowſkiego.

❡ A ták Władyſław Láſkonogi/ Mieczyſłáwow Syn/ był obran ná

Páńſtwo w niebytnośći iego. Z cżym Poſłowie do niego wypráwieni/ ktory nie śmiał Kroleſtwá przyiać bez woley Leßká Białego/ áni mu ſie thák chćiwem chćiał pokázáć/ áby ſobie miał wiecey ważyć Páńſtwo niżli powinność iego/ y z tym do niego poſłał. Leßek powiedźiał: Że ia z tákimi kondycyámi Páńſtwá niechce/ iákie mi Pánowie Kráko: podáli/ owßeyki ie rádźił Władyſłáwowi wźiać ieſliby go ná nie wzywáli.

Máiac tákową wiádomość od Leßká Władyſław/ y ná żadánie Poſłow z Woiewodztwá Krákowſkiego/ przyzwolił.

❡ W tymże czáśie Roman Włádymierſkie y Hálickie Kſiaże/ nieſłychánymi mekámi y okrućieńſtwem/ wßyſtke Slachte w Kśieſtwie Hálickiem wykorzenił/ mowiac/ Że ſie żaden miodu przeſpiecżniey nienáie/ iedno gdy Pßcżoły do iedney wybiie.

Potym z wielkiem woyſkiem do Polſki ſie obroćił/ ktoremu Leßek z ludźmi ſwoimi záßedł ná droge v Záwichoſtá Miáſteczká ná brzegu Wiſlnym: Tám go ná głowe poráźił/ zá ſpráwa Chryſtyná z Gozdowá Woiewody Płockiego/ z domu ábo Fámiliey Gozdáwá ták rzecżoney. Tám ſam Roman vćiekáiac zábit/ y wßyſtko woyſko iego porázone było. Ten dźień Leßek poświećić dał ná pámiatke Swietym/ Gerwázemu y Protházemu Mecżennikom/ ktorym potym Ołtarz w Krákowie poſtáwić dał.

Tegoż czáſu Litwá lud leśny y nikcżemny/ w Páńſtwá Ruſkie wrywáć ſie pocżeli/ ktore Ruſacy poráźili/ á potym ſobie dań im dáwáć kazáli/ Witki y Winniki/ ktorych w łáźni vżywáia/ o cżym pothym w Hiſtoryey ßerzey bedźie. ❡ Wielka ſławe po oney woynie Leßek v wßyſtkich otrzymał/ y wielka chęć do niego mieli.

A ták ná to ſpolnie ſie zezwoliwßy/ poſłáli Poſły do niego/ żadáiac áby ná Páńſtwo przyiechał. On widzac wßyſtkich zezwolenie/ do Krákowá przyiechał/ y krom wßelákiey przekázy Páńſtwo otrzymał. A to było w Roku 1206.

❡ Leßek onymi Ruſkiemi woynámi nágárniony/ potym z nimi nie w dobrey przyiáźni żył.

W Roku 1211. Kometá przez ośmnaśćie dni w Máiu ſie okázowáłá/ obrácáiac ſie ná wſchod słońcá/ ktora przyßła kleſke opowiedáłá obiemá cżeśćiam Sármácyey/ z ktorych y oná nie mieyßa byłá/ że Ruſka ziemie okrutnie Tátárowie ſpuſtoßyli.

Nie miał potym Leßek z żadnym nieprzyiaćielem zaßćia/ w pokoiu wßyſtek czás żywotá ſwoiego ſtráwił/ Zamki/ Miáſtá/ budowáć kazał/ y ſpráwiedliwośći ludźi vkrzywdzonych przeſtrzegał.

Swántopełká z Domu Gryff ná Pomorſkie Kśieſtwo przełożył/ zlećiwßy mu wßyſtke zwierzchność nád Woiewodámi/ ktorych tylko dwá było/ Gdáńſki y Szwecki/ z cżego mu tylko tyśiac grzywien śrebrá dawáć miał/ cżego y przyśiega potwierdźił. Mázowße y Kuiáwſka ziemie brátu młodßemu puśćił/ z przyzwoleniem wßyſtkich Pánow y Rycerſtwá.

❡ Potym ſie zá namowa wßyſtkich Pánow ożenił/ poiał Grzymiſłáwe Jároſłáwá Kſiażećiá Ruſkiego Corke/ z kthora zoſtáwił Syná Boleſłáwá/ ktorego potym zwano Wſtydliwem/ y Corke Sálomea. Inße rzecży ktore ſie dźiały zá pánowánia iego/ potymći ßerzey Hiſtorya powie.

Tenże potym zábit był v Gaſawy od Swátopełká Pomorſkiego Kſiażećiá/ w roku 1227. O cżym potym ßerzey bedźie.

❡ W tymże czáśie Pruſacy wielkiemi woyſki náieżdżáli kśieſtwo Mázoweckie/ Mieczem y Ogniem puſtoßac. Konrad Kſiaże Syem vcżyniwßy/ ſtárał ſie iákoby temu nieprzyiaćielowi odpor dáć mogł. W tym zá rádá Biſkupá Gunterá z domu Prus/ Krzyżaki przywiodł/ dawßy im Chełmieńſka ziemie/ y wßyſtek Powiát/ miedzy Wiſła/ Mokra/ y Drwecza rzekámi/ tym ſpoſobem/ áby vſtawicżnie z Pruſy walcżyli. Polakom áby ni-

gdy żadney przykrośći nie czynili / tákże ich nieprzyiaćioł áby nie przyimowáli / owßeyki przećiwko Pogánom áby im pomoc dawáli. Tego postánowienia ich potwierdził Grzegorz Dźiewiąty Papież tego Jmienia. A to sie działo Roku 1228.

Krzyżacy pothym zá pomocą Polakow dostáwßy wßystkiey ziemie Pruskiey / sami wielkiemi im nieprzyiaćioły byli / o czym ná roznych mieyscach niżey / á potym w Historyey ßerzey mieć bedźieß.

☞ Bolesław Wstydliwy / Syn Leßkow / po śmierći Oycowskiey / wielkie trudnośći miał od Konradá Stryiá / ktory krolestwá przed nim chćiał dostáć. A ták z Grzymysławą Mátką od niego był poiman / á w Klaßtorze Siećiechowskiem był chowan w Sedomierskiey ziemi / kedy był zlecon Opátowi Mikołáiowi / ktory potym stroże przenáiawßy / drugie popoiwßy / w nocy vćiekł ná koniech rozsadzonych. Do Henryká ná Slązko ziechał / y sobie go zá Opiekuná wźiął. Ten był wiele porządku w Polßcże popráwił / niektore zwyczáie złe odłożył y wniwecż obroćił / o czym potym w Historyey mieć bedźieß ßerzey.

Opátow Miásteczko w ziemi Sedomierskiey z ßeśćiądźiesiąt wśi / Zakonnikom Reguły ktorzy sie zwáli Templarij / wźiąwßy / Biskupowi Lubußeńskiemu wiecznie dárował / z przyzwoleniem Bolesłáwowem.

¶ Tegoż czásu Mieczysław Syn Konradow / kthoremu był Oćiec dał Kuiáwską ziemię / wielki łákomiec / kthory vbogich Sierot y Wdow dobrá wydźierał. Gdy wesele spráwował / y gośći wiele náprosił / od wielkośći ßczurkow był vmorzon / ktorym y w łodźią wśiadßy ná wodźie vchronić sie nie mogł. ¶ Nie długo potym Henryk Brodáty vmárł w Trzebnickiem Klaßtorze / od Henryká Syná / ktorego zwano Nabożnym / pochowan: bo Jádwigá żoná iego / áni w chorobie go náwiedzáłá / áni potym vmárłemu ná drogę záchodźiłá / z onego Klaßtorá żadna iey spráwá świecka od służby miłego Bogá nieodwiodłá / inße frásuiące sie o śmierć iego poćießáłá / mowiąc / Ze to iest rzecż nieprzystoyna woley sie Bożey przećiwić / bo zá społecżnym zezwoleniem / cáłe dwádźieśćiá lat rozłączeni byli.

Potym Bolesław posłał Posły do Bele Cżwartego Królá Węgierskiego / stáráiąc sie o przymierze y o Corkę iego Kingę do stanu Małżeńskiego / w roku 1239. Pánnę obyczáiow y spraw świątobliwych pełną / ktorą mu dawßy / cżterdźieśći tyśiecy grzywien dał zá posag. A gdy sie przećiwko sobie ná pierwßych onych dniach záchowáli vczćiwie / potym zobopolnie to miedzy sobą postánowili / że ták w czystośći żywoty swe trawili / skąd Bolesłáwowi to nazwisko dano Wstydliwy.

Tenże Pudyk Bolesław / fundował y zbudował Klaßtor Zakonnikom Reguły świętego Fránćißká w Krákowie / z Prági ich przywabiwßy.

Tegoż Roku Tátárowie spustoßywßy Ruskie ziemie / w Lubelską ziemię wtárgneli / spaliwßy Zamek Lubelski / wßystek on kray áż po Wisłę spustoßyli / Záwichost Zamek spalili. Potym sie do Rusi wroćiwßy / zostáwiwßy ná pewnym mieyscu zdobycż wielką / pretko sie do Polski obroćili / á przeprawiwßy sie przez Wisłę / lod połamawßy / Sedomierz zburzyli. Potym dáley ćiągneli / nie widząc przećiwko sobie broni dobytey / przez Wiślicę do Skárbimierzá miásteczká / tylko siedḿ mil od Krákowá / przyßli. Tám sie wielką korzyśćią oćiążywßy / wielkość wielką ludźi ták iáko bydłá w niewolą gnáli. ¶ Był ná ten czás Bolesław w Krákowie / wßákoż przećiwko tákiey wielkośći żaden sie z woyskiem nie śmiał vkázáć.

Włodymierz Woiewodá Krákowski zebrawßy woysko iákie mogł ná ten czás ná nie / gdy odchodźili / v Turská wśi milá tylko od Połáńczá ná nieopátrzne vderzył / y wielką ßkodę w nich / bárzo ie potrwożywßy / vczynił.

Nie długo potym wietße woysko zebrawßy do Polski wtárgneli. A gdy

v Sedomirzá dwá dni Obozem leżeli / tám sie stąd ná dwoie rozdźielili / do Łeczyckiey ziemie iedni z Káydanem Hetmánem ßli / á z ostátkiem woyská Batty sam ich Car Wielki / po Sedomierskiey ziemi / nád Rzeką Kámioną / Jiże Zamek y Miásteczko Biskupá Krákowskiego pustoßył.

¶ Pánowie y Rycerstwo / ziem̃ Krákowskiey y Sedomierskiey / zebrawßy sie v Chmielniká wśi / nie dáleko od Szydłowá miásteczká záßli Pogánom / kilká godźin mieli z nimi bitwę dosyć srogą / áż ná koniec Táthárowie wiele Mężow zacnych vtráćiwßy / vstępuiąc do koßá vßli / zá ktorymi náßy / mniemáiąc że iuż wygráli bitwy / bespiecznie náćieráli. Tám znowu ná lud świeży tráfili / Pogánie ná náße sprácowáne przyßli. Náßy iuż w pierwßem ßczęśćiu vćießeni / śmiele ná Pogány náćieráli / chcąc żeby ábo do końcá wygráli / ábo poczćiwie Oycżyzny miłey broniąc pomárli / áż potráćiwßy przednieyße Męże / widząc że nie rowno / tyłu Pogánom podáli.

¶ Po onej bitwie v Chmielniká / w ktorey sie Pogánom poßczęśćiło / zostáwiwßy tákże ná pewnym mieyscu zdobycż / obroćili sie do Krákowá / ktory gdy náleźli bez obrony / záraz spalili / wßákoż Kośćiołá świętego Andrzeiá / ktory ná ten czás był ná przedmieśćiu / obronili ludźie vbodzy / o czym potym ßerzey mieć bedźieß.

Potym sie obroćili do Slązká / á gdy ná Rzece Odrze mosty zrzucone zástáli / nágotowawßy sobie według czásu płty / v Ráthyborzá sie przepłáwili / skąd bárzo pretko do Wrocłáwiá przybiegli / ktory spalony zástáli / bo mießczánie wiedząc o nieprzyiaćielu gwałtownym / zwątpiwßy w obronie / nágotowawßy sobie żywnośći / á rzeczy swe co godnieyße pobrawßy / ná Zamek vćiekli. Zágniewáni Tátárowie Zamek oblegli / wßákoż zá dźiwnym Páńskiem zátrwożeniem odstąpili.

Tám stąd prosto obroćili sie do Legnice / kedy wiedźieli o Kśiążęćiu Henryku. Z wielkiem woyskiem do nich Henryk / spráwiwßy sie ze wßystkimi chwálebną świątośćią / ćiągnął / ná tym myśl swoię zásadźił / że ábo miał obronić Pogánom onego gwałtownego pustoßenia / ábo wiec iuż z nieprzyiaćielem o tę krzywdę czyniąc poczćiwie vmrzeć. Czego nie tylko áby mu bronić miáłá Mátká Jádwigá / ále też y do tego námawiáłá áby to vczynił.

Pod Legnicą tedy ná polu ßerokiem / ktore zową Dobre Pole / zeßły sie woyská / tám obie stronie chętliwie do śiebie skoczyły / y mężnie z sobą chwilę niemáłą czyniły / wßákoż Pogánie vżywáiąc czárow / ná náße ßczęśćia vżyli.

¶ A gdy Henryk Nabożny od Pogan był zábit / á Bolesłáwá Wstydliwego w Polßcże nie było / Sláchtá Krákowska y Sedomierska / obawáiąc sie ießcże czego gorßego / że byli przez Páná y przez Pánow Rádnych / ziechawßy sie do grumády / Bolesłáwowi Łysemu / Henryká Nabożnego Synowi vpodáli Krolestwo / ktory záraz Pánem zostawßy / rozdał Dignitárztwá y vrzędy / Klemensowi z Ruscá synowi Sulisłáwowemu Woiewodztwo Krákowskie z Domu Gryff / y inßym drugie / etc. Czego gdy sie dowiedźiał Konrad Kśiążę Mázowieckie / gniewno mu to było że go z tym minionó. A ták sie ziechał z Swátopełkiem / postánowiwßy z nim przymierze / prosił pomocy przećiwko Bolesłáwowi. W tym sie Konrad zábáwił oną wypráwą / Tátárowie z Węgier przez Spiską ziemię do Polski wtárgneli / do Krákowá nád nádźieię przyßli / wybrawßy miásto / y ludźi wiele wybiwßy / do Węgier sie przez oświęćimski Powiát obroćili / y tám cáłe trzy látá mießkáli.

Konrad zebrawßy woysko / do Sedomierskiey ziemie y do Krákowskiey przyćiągnął / zá pomocą Zegoty z domu Thopor / y wßystkich powinnych y życżliwych iego / ktorzy mu sie dobrowolnie poddáli. Potym ostawßy Pánem / okrutnie wßystkim pánowáć pocżął / podátkámi / robotámi / nie thylko Mießczány ábo y Wieśniaki / ále też Kśiężą y Slachtę vćiskał. Pretko od Klemensa Woiewody Krákowskiego z Domu Gryff był zegnan / ktory dostawßy ziemie Krákowskiey / po Bolesłáwá Wstydliwego posłał. Ktory gdy

przyiechał do Krákowa/ záßło mu wiele ludzi oboygá narodu/ z wielka go rádoscia witáiac/y záraz mu znowu wßyscy Pánowie przysiegáli.

¶ Dowiedziawßy sie Konrad o przyiechániu Bolesłáwowym /zebrał woysko/dostawßy pomocy od Przemysłá Poznáńskiego/y Mieczysłáwá Opolskiego/Ksiażat/Litwe y Jácwingi Pogány zwiodł sobie ná pomoc/ rozßedł w ziemie Sedomierska pustoßac. Bolesław sie też o to stárał áby mu sie obronić y páństwá swego mogł/á dostawßy wßytkiego Páństwá swego/ ná zad sie do Krákowá wrocił.

Roku 1 2 4 3. Jádwigá Ksieżná vmárłá/ w Trzebnicy pochowána/przy ktorey ćiele wielkie sie cuda okázowáły / kthore potym od Klemensá Papieżá w liczbe świetych policzone było.

¶ Potym Konrad Ksiaże Mázoweckie/mßczac sie oney porażki swey nád Bolesłáwem Wstydliwym Ksiażećiem Krákowskiem /zebrawßy woysko w Krákowie go obległ/á mile tylko od Krákowá nád Wisła Nowy Zamek zbudował/ná tey gorze kedy Klaßtor Tyniecki / drugi w Lelowie dzieśieć mil od Krákowá. Ale gdy ono obleżenie iego málo mu pożyteczne było/ poruczywßy Lelowski Zamek Mieczysłáwowi Zieciowi swemu/ á Tyniecki ludźmi swymi dobrze opátrzywßy/do Mázowß sam iechał / wßákoż Zamki one pretko przyßły pod moc Bolesłáwowi.

W krotkiem czáśie vmárł Konrad zostáwiwßy synow trzech / Bolesłáwá/Kázimierzá/y Zemowitá. To było Roku 1 2 4 7. Po ktorym gdy pretko Syn Bolesław vmárł / Kázimierz nie przestawáiac ná Leczyckiem y Kuiáwskiem Páństwách/ktore mu był Oćiec zá żywotá puśćił. Sieradz/ Spicymierz/y Rosprza Zamki pobrał/ Brátá Zemowitá z żona Giertruda poimał/y do wiezienia wsadził.

Bolesław dowiedziawßy sie o śmierći Konradowey/iuż pokoiu pewien bedac/spustoßone páństwo náprawował/skad wielka sławe v wßytkich dla Cnoty y dobroći swey otrzymał. Ták onych czásow nie tylko w samey Polßcze/ále we wßystkiey Europie wielkie niepokoie były.

Tegoż Roku Jákub Legat Papieski/Archidiakon Leodień: od Papieżá Innocenciusa przyiechał/dla opátrzenia porzadku w Polßcze. Ten zá wielka prosba Cesarzá Fryderyká/ziednał mu w vpadku iego rátunek v duchowieństwá/piata cześć prowentow do trzech lat/ ná Synodzie we Wrocłáwiu. Tenże Legat vioł Postu wielkiego/co przed tym Dziewieć Niedziel pośćili/to ná ten czás tylko ßeść y dni trzy.

¶ Zá tegoż Bolesłáwá Wstydliwego/w Roku 1 2 5 2. Sol w Bochni nálezioná/siedm mil tylko od Krákowá.

Tegoż Roku Ciáło świetego Stánisłáwá / zá stárániem Prándoty Biskupá Krákowskiego/z Domu Odroważ/Kánonizowáne było / po śmierci iego we stu w śiedmidziesiat y piaći lat / o czym potym w Historyey ßerzey mieć bedzieß.

¶ W roku po Národzeniu Zbáwićielá náßego/ 1 2 5 7. Przemysł Ksiaże máiac lat trzydzieśći y ßeść vmárł/w Poznániu pochowan/ Pan pokorny/Rostropny/Sprawiedliwy/pijánem áni gniewáiac sie żaden go człowiek nigdy nie widział/był bárzo nabożnym/ták iż przez cáły Post Wielki w włosiánym odzieniu ná gołem ćiele chodził/ pokármow miernie/ y winá z woda mießánego/ álbo piwá poślednego vżywał. Ná ten czás gdy iuż ludzie rozumieli że spał w nocy/on sie modlitwa báwił. W Wielki Czwartek dwunaśćie vbogim nogi vmywał/kthore y przyodziewał/y żywnośćia opátrował. Ten Owieński Klaßtor Pánnam nád Rzeka Wárta zbudował. Wiele iego spraw świetobliwych á pámieći godnych w Historyey czytháć bedzieß.

¶ Drugiego Roku zá tegoż Bolesłáwá/kiedy pisano 1 2 5 8. Było wielkie trzesienie ziemie/ktore y do stráchu /y do wielkiego nabożeństwá lu-

dzie przywiodło/co znáczyło wielkie nießcześćia ná to Páństwo/ ktore rychło przypádły/bo Tátárowie wielcy z Nogáiem y Thelebugiem wodzámi á bo Carzmi swymi/do Polski przez Ruskie páństwá przyßli Miesiacá Grudniá/ máiac z soba Rusaki/ ktorzy im przewodniki byli. Rzeki ktore ná ten czás sie lodámi były poćieły przebywßy/pretko w ziemie Lubelska wtárgneli/ ktora też nie dawno byłá od Litwy spustoßoná. Przyßli potym w Sedomierska ziemie/wiele ludzi pomordowáli/Klaßtor Záwichoyski/ ktory był nie dawno Bolesław Wstydliwy zbudował/ dwádzieśćiá y pieć wśi do niego dárował. Drugi ná Łysey Gorze wyłupili/Sedomierz Miasto spalili/Zamku we dnie y w nocy dobywali / ále żadnym sposobem vczynić mu żadnego gwałtu nie mogli/ bo thám było bárzo wiele ludzi ktorzy go mocno bronili: Dostáli go przez zdráde/y ludzi ná nim wiele potraćili/ o czym w Historyey mieć bedzieß.

Spustoßywßy Sedomierska ziemie/ zá przywodem Rusakow do Krákowá sie obroćili/zastáli miásto krom obrony/ Bolesław z Zona y z Mátka do Wegier vćiekł. Trzećiego Miesiacá z wielka zdobycza obroćili sie do Ruśi/spustoßywßy Krákowskie Woiewodztwo/áż do Bytomiey w Opolskie Ksiestwo chodzili. A to sie działo Roku 1 2 6 0.

¶ W tymże czáśie Dániel/Romaná Ksiażećiá Ruskiego Syn/zhołdowawßy pod swa moc wßystkie Ksiażetá/wielka sobie moc/a zgołá zwierzchność nád Rusaki ná Południe przywłaßczał. Posłał do Polski do Legatá / obiecuiac ze wßystkiem ludem przystáć do Kośćiołá Powßechnego Chrześćiáńskiego/y bronić wßystkiego Chrześćiáństwá od Tátar / kthorzy práwie ná wßytki strony Krolom y Ksiażatom Chrześćiáńskim ßkody wielkie czynili/ tylko prosił/áby Korone sobie y potomstwu swemu/ thákże y ziemi swey/Jmie wieczne otrzymał. Co gdy vprosił/przysiege y obietnice swoie złamał/áni do Kośćiołá przystał/áni też od Pogan Chrześcian bronił/owßeyki ießcze z Tátáry nákłádał/y tegoż práwie Roku Mázowße y Kuiáwska ziemie spustoßył. Znowu ná drugi Rok Litwá do Mázowß wtárgnełá/Łowicki Klucz spustoßyli.

☞ Bolesław Wstydliwy zebrał woysko/á mśćił sie nád Jácwingi onego spustoßenia Páństw swoich/z ktorymi meżnie bitwe zwiodßy/ ná głowe ich poráził/ták áż do tego czásu imie ich wyginelo. Dostawßy Bolesław ziemie ich/zábiwßy Konatá Ksiaże ich/ostátek onych ludzi ná Wiáre chrześćiáńska poniewolił/y wiele inßych Chrześćian tám miedzy nie/ áby ziemiá nie spustoßáłá/náwiodł/ á do Papieżá posłał Vrbáná Czwartego/áby roskazał Arcybiskupowi Gnieznieńskiemu/ żeby oney kráinie nowego Biskupá dał/ktoremu znáczne opátrzenie dał / tego dziś Łuckiem Biskupem zowo. A to sie działo Roku 1 2 6 4.

Tegoż Roku było wielkie powietrze ná bydłá/w Prusiech tákże Krzyżacy roznego ßcześćia vżywáli / á práwie máło nie wßyscy od Pogan byli wybići/o czym potym bedzie w Historyey.

¶ Drugiego Roku Rusacy z Ksiażećiem Swárnonem z wielka moca do Sedomierskiey ziemie wtárgneli/wßákoż od Sedomierzan nád nádzieie porázeni byli.

¶ BOlesław bedac zágniewány o thák czeste wtyrwánia w Páństwá swoie ná Rusaki/roskazał sie wßystkiemu Rycerstu Polskiemu gotowáć / áby im też tákiemże sposobem oddał. Ziecháli sie wßyscy do Ropczyc Miásteczká/tám zlećił Hetmáństwo Piotrowi Woiewodzie Krákowskiemu z domu Srzeniáwá/bo sam Bolesław nie iezdził/ thylko Modlitwámi sie báwił społecznie z żona swoia Kinga/woysko swoie Pánu Bogu poruczáiac.

Wßedßy Piotr w ziemie nieprzyiaćielska/ná wßem sobie rostropnie y opátrznie poczynał. Nie dáleko w ziemie nieprzyiaćielsko wßedł / w tym mu Swárno z wielkim woyskiem Ruskiem y Tátárskiem záßedł ná droge.

Drugiego dniá/ktory był dziewietnasty Miesiacá Czerwcá / spráwił Piotr Woiewodá ludzie swe/ przećiwko ktoremu tákże Swárno swoie vßykował/ Polacy z Rußámi/Ruś y Tátárowie z Luki/ále iż recżßa mieli strzelbe Pogánie/silni byli náßym. Oni pretko z oßczepy á z mieczmi do nich sie przymkneli/zárázem sie im ßcżeśćić poczeło. Podáli tylu Rusacy/ náßy ná nie tym śmieley y ochotniey náćieráli. Potym sie znowu spráwiwßy do náßych obroćili/ále widzac że sie do nich chetnie máia/znowu vćiekáć poczeli. Wiele ich náßy w pogoni pobili/ żywo thákże wiele poimáli. Zátym Rusakom serce vpádło / ták że przez kilká lat do Polski nátrzeć nieśmieli. Bolesław tákże bedac vćießon z onego zwyćiestwá / sam thez w pokoiu siedział Pánu Bogu dziekuiac.

Tegoż czásu Sálomea Kśieżná Hálicka/siostrá Bolesłáwowá rodzona/ po śmierći Kolomaná Meżá/w Záwichoyskim Klaßtorze mießkáłá/potym w Skálskim żywot wiodac świotobliwy / máiac iuż látá podeßłe/ vmárłá. Ciáło iey do Krákowá záwieziono/v świetego Fránćißká pochowano/z ktorego przez wiele dni Oley woniáiacy płynał/ ktorym gdy sie ktory niemocny pomázał/zárаz był vzdrowion przez dziwna spráwe miłego Bogá.

☞ Roku po Národzeniu Zbáwićielá náßego/ 1 2 6 9. Wielkie sie dziwy działy w Polßcże. Naprzod w Krákowskim Woiewodztwie iedná Zacna Páni/Málgorzátá Wirbosłáwá z Nakłá Hrábie z domu Srzeniáwá żoná / iednym porodzeniem miáłá Trzydzieśći ßeśćioro Dziatek żywych/Dwudziestego dniá Miesiacá Stycżniá/ o cżym Długoß świadcży.

W Káliskiem záśie Woiewodztwie/w Oktawe Národzenia Bożego/vrodziło sie ćiele ze dwiemá psiemi głowámi y ze psiemi zebomá o śiedmi nogách cielecych/wietßa ná mieścu zwykłym/á mnieyßa nád ogonem/ gdy zdechło/psi áni ptacy śćierwu iego niechćieli żrzeć.

☞ W Roku 1 2 7 3. Powstáli wßyscy Poddáni przećiwko Bolesłáwowi/to sobie biorac zá krzywde do niego/że on krom wiádomośći ich/ nie ná Seymie/ Leßká Czarnego Kśiaże Sierádzkie/ powinnego swoiego po sobie Pánem náznácżnył. Były też y do tego drugie przycżyny/ dla tego/ iż on zá niedbálstwem swym dopuśćił potwarzy ná sadziech/skad sie wiele złego mnożyło miedzy ludzmi/o cżym potym w Historyey bedzie.

Nád to był ćießki Rycerstwu dla cżestego polowánia / bo mu psy chowáć muśieli/Konie y Podwody mu dawáli wßedy kedy sie iedno obroćił/ á ták sie spodziewáli/gdy sobie Páná odmienia/ono sie też wßystko odmienić y zániechác miáło.

Ziechawßy sie do grumády/do Wládysłáwá Kśiażećiá Opolskiego posłáli/żadáiac go áby ná Páństwo przyiechał. On zátym wskazał do nich/ áby do niego do Opola przyiecháli / á tám wßystkiego Listy y przyśiega potwierdzili. ¶ A gdy iecháli do Opola/ dowiedział sie tego Bolesław/á ták chcac to wßytko vspokoić/pospießył sie z Opáwy/tráfił one wßystkie ktorzy iecháli do Opola/ v wśi Bogućiná/ Wtorego Dniá Miesiacá Czerwcá/nie máiac z soba tylko Dwor swoy/zárаz z nimi bitwe stocżył/meżnie mu odpor dawáli/ná koniec Bolesław wygrał bitwy. Zátym Litwá w onym rozruchu do Lubelskiey ziemie wtárgnełá/ y wielka korzyść wyniosłá/ nie máiac przećiwko sobie broni dobytey.

Bolesław też zágniewány/ná Wládysłáwá zebrawßy woysko/do Opolskiego y Rátyborskiego Powiátow wßedł/á tám bárzo popustoßywßy przedmieśćia/ przednieyße miástá y wśi wybrawßy/do Polski sie wroćił/ wßákoż potym sie poiednáli przez Bolesłáwá Káliskie Kśiaże.

¶ Tego roku dwá dziwy w Polßcże sie vrodziły w Woiewodztwie Krákowskiem. Naprzod Dziećie zebáte/ tego dniá kthorego sie vrodziło bárzo dobrze mowiło/áż gdy ie ochrzczono/zárаz y zeby stráćiło y mowić przestáło.

Drugie thylko we cżterech niedzielách po vrodzeniu w Mieśćie Krákowie przemo-

wie przemowiło/á Tátáry opowiedáło / kthorzy mieli śćináć Polakom głowy/co sie sstáło po dwunaśćie lat.

¶ W roku 1 2 7 6. Litwá y Prusowie popustoßywßy Mázowieckie Kśiestwo/Chełmska y Kuiáwska ziemie/do Lecżyckiey weßli/ á okrutnie pustoßyli/wielka zdobycż wynieśli/y cżterdzieśći tysiecy ludzi wźieli.

Potym sie Cud wielki tegoż Roku nád Krákowem vkazał/ ktory znácżył śmierć Krolewska / o puł nocy práwie Niebo sie iásno roswiećiło/ ná końcu y tegoż Roku 1 2 5 9. Bolesław vmárł/ w Krákowie v świetego Fránćißká pochowan/Dobry/Cnotliwy/ y Spráwiedliwy Pan/o ktorym potym wiele w Historyey cżytáć bedzieß/iáko sługom Kośćielnym wiele dobrego vcżynił/wolnośći im wielkie nádał/ żył po śmierći Oycowskiey piećdziesiat y dwie lećie/ Kingá żoná iego w Sadeckiem Klaßtorze Pánu Bogu służac Pánna vmárłá.

☞ Po śmierći Bolesłáwowey / Leßko Czarny / Kśiaże Sierádzkie/Syn Brátá iego Stryiecżnego/ iákoś wyżßey cżytał / ná Páństwo obran: Był Pan serdecżny/ z nieprzyiaćioły y z Kśiażety krwia sobie powinnymi woyny wielkie miewał/o cżym potym bedzie w Historyey.

Zá iego pánowánia/Lew Kśiaże Ruskie/ Dánielow Syn/ w puł zimy práwie w ziemie Lubelska wtárgnał/z wielkim woyskiem/ Ruśi/Tátárow/ y Litwy/ktora spustoßywßy/do Sedomierskiey wßedßy/ też Mieczem y Ogniem pustoßył/ ktoremu Wars Káßtellan Krákowski z Domu Ráwá / y Piotr Woiewodá z domu Srzeniáwá/y trzeci Jan Woiewodá Sedomierski z domu Janiná/v wśi Goślic/z niewielkiem woyskiem záßli. Tám onego nieprzyiaćielá fortunnie gromili y odegnáli / było ná ten czás zbitych nieprzyiaćioł ośm tysiecy/dwá tysiacá wiezniow. Nie zdáło sie to Leßkowi áby ná tym tylko przestác miał/á nie pomśćić sie nád nieprzyiaćioły despektu swego/zebrał woysko: do Ruśi wtárgnał/ mßcżac sie nád Lwem ksiażećiem krzywdy poddánych swoich/y niewinnego krwie przelania.

Lew ktory był ießcże k sobie nie przyßedł z onego przestráchu pierwßego/dowiedziawßy sie/woyská nie zbieráiac/co naprędzey sie schronił. Tám mu Leßek ziemie iego áż po samy Lwow ogniem y mieczem psował.

Walcżył potym z Henrykiem Wrocłáwskiem Kśiażećiem / dla tego/ że on Henryká Legnickie Kśiaże/Bolesłáwá Łysego Syná / y Henryká Głogowskie Konradowego syná/wywabiwßy na rozmowe/nie máiac z nimi żadney nieprzyiáźni/poimał. To było Roku 1 2 8 1.

Drugiego Roku Litwá z ostátkiem Jáćwingow/ do Lubelskiey ziemie wtárgneli/rozdzieliwßy woysko ná troie/okrutnie pustoßyli/ ktore Leßek dogoniwßy meżnie gromił. W tey tám potrzebie Cżternaśćie Tysiecy Litwy poległo/nie wiele ich bárzo vßło/z náßych żaden áni był ránion. Leßek potym obroćił sie z zwyćiestwem do Polski/ w Lublinie Kośćioł Micháłowi świetemu ku pámieći/á ku cżći Pánu Bogu wßechmogacemu zbudował.

¶ Roku 1 2 8 3. Litwá Miesiacá Páździerniká w Sedomierska ziemie wtárgneli przez Łukowski Powiát/gdzie wielkie ßkody pocżynili/ porázeni tákże od Leßká.

Tegoż Roku w Prusiech wielkie robáctwo było/ ktore miáło ogony iáko v Rákow/kogo vkasił ktory/do trzećiego dniá nie był żyw.

Potym Tátárowie z Ruśia/w Lubelska ziemie/w Mázowße/ y we wßystki dzierżáwy Leßkowe wtárgneli/ták iáko ßáráńcża/ bijac ludzie/ Wśi/ Miástá paląc/ziemie pustoßyli/sam tylko Leßek do Wegier vćiekł. Bárzo wielka wielkość ludzi ná ten czás oboygá stanu wygnáli/ iż gdy sie v Wládymierzá łupem dzielili/samych Pánien było Dwádzieśćiá tysiecy/inße niewiásty y meżcżyzny stáre/tákże y dzieći śćináli. Wßákoż y Rusacy z poćiecha onego towárzystwá kthorego im pomágáli nieużyli / bo wychodzac z ziemie

wßyſtkie wody popſowáli/ wybrawßy ſercá z onych więźniow ktore poścináli/á nákładßy w nie iádow w rożnych wodách poſtáwiáli/ ſkąd ſię bárzo wiele ludzi zárażáło.

Leßek z tákiego nießczęśćia zátrwożony/ násmiewiſká ludzkiego ſię wſtydáiąc/wpadł w niemoc/oſtátniego dniá Wrześniá drugiego roku/to ieſt/ 1 2 8 9. vmárł/w Krákowie v świętey Troyce w Klaßtorze pochowan/ dobry y ſkromny Pan/nie zoſtáwił potomká żadnego.

☞ Władyſław Loktek/Syn Boleſłáwá Kryſpuſá/ brát Leßká Czarnego/tylko od inßey mátki/ Sierádzkie Páńſtwo zá dobrowolnem poddániem opánował/wßákoż Krákowſkie y Sędomierſkie Woiewodztwá złożywßy ſobie Syem/Boleſłáwá Kśiążę Płockie ná mieyſce zmárłe° Leßká miánowáli/opuśćiwßy Konradá/ktore° byli dwá kroć zá żywotá Leßkowego obráli. A ták Boleſław z wielką pompą do Krákowá przyiechał.

❡ W roku 1 2 9 1. Tákże y ná drugi rok/wielkie niepokoie w Polßcże były. W tychże czáśiech vmárłá Kingá żoná Boleſłáwá Wſtydliwego/ktora żywot ießcże zá Męża Pánną będąc świątobliwy wiodłá/ w Klaßtorze Sądeckim mießkálá/przy ktorey ciele wielkie ſię cudá dziáły/ o czym potym w Hiſtoryey będźie.

W roku 1 2 9 3. Litwá do Krákowá w rownym woyſku przypadßy/wielkie ßkody poczyniłá/że pißą/iż ná káżde° doſtáło ſię dwádźieśćiá człowieká/á nie było ich tylko ośmnaśćie ſet.

W roku po Národzeniu Zbáwićielá náßego/ 1 2 9 5. Gdy przez dwie śćie y piętnaśćie lat Królá koronowánego Polſká nie miáłá/ złożyli Syem w Gnieźnie/tám Przemyſłá Kśiążę wßyſtkiey Wielkiey Polſki zá páná obráli/ktory ná ten czás miał wieku lat trzydzieśći/Pan Mądry/ y rządny/támże przez Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego był koronowan.

Ten zoſtawßy Krolem/o tym przemyſláwáć począł iákoby wßytkę Polſkę vſpokoił. Ale on wſpániáły vmyſł iego prętka śmierć przerwáłá/bo Oſmego Mieſiącá zdrádliwie od Márgrábiow Brándeburſkich był zábit. Ciáło iego do Poznaniá dowieźiono/á ná Tumie z vczćiwośćią pochowano. Ten ßpital w Kálißu ná przedmieśćiu fundował/y Klaßtor Pánnam w Poznániu Reguły świętego Dominiká.

Tego Roku w dźień świętego Woyćiechá/ Pánowie y Rycerſtwo/y z Pomorzány/ſpołecznie ziechali ſię áby nowego Páná obráli/ do Poznániá. Tám iedni chćieli Ryxę Corkę Przemyſłowę/ do ktorey Páná myślili ßukáć dawßy mu ią w ſtan Małżeńſki. Ale drudzy byli przećiwko temu/vchodząc trudnośći/y ktemu máiąc nieprzyiáćioły ze wßech ſtron/ záraz o thym rádzili/áby Páná godnego dla obrony obráli. Miedzy wßytkimi nie mogli nád Władyſłáwá Łokietká godnieyßego ná ten czás obaczyć/ ktorego záraz zezwoliwßy ſię ná Kroleſtwo wźięli/y przyśięgli mu. Wßákoż był odłożył koronácyą Władyſław/á nie Krolem/ ále ſię piſał Dziedzicem Kroleſtwá. Zrzucon potym dla złey ſpráwy/ á ná iego mieyſce obran Wenczeſław Czeſki Krol/w roku 1 3 0 0.

Tegoż też czáſu Ottoman proſtego narodu miedzy Turki powſtał/páńſtwo otrzymał zá wielkiem ßczęśćiem/ kthorego ná káżde kráiny gdzie ſię obrácał vżywał/Imię wielkie temu narodowi zoſtáwił.

☞ Wenczeſław obrány/ z wielką pompą krom omießkánia ná Kroleſtwo polſkie przyiechał/ w Gnieźnie od Iákubá Arcybiſkupá koronowan/ á zá rádą pánow Polſkich poiął Ryxę Corkę Przemyſłá Krolá zábitego/wßákoż nie był pánem pożytecznym Kroleſtwu/ o czym w Hiſtoryey ßerzey będźie.

☞ Władyſław Loktek máiąc ſłußną pogodę ku temu żeby przyßedł do Páńſtwá vtráconego/ dla tego/ że baczył iż ſię Polakom vprzykrzyłá pychá y łákomſtwo Czechow/ á iż Krol Wenczeſław zábáwiony był woyną z Węgry. On ták do Polſki z woyſkiem/iákiego mogł doſtáć z Węgier/przyßedßy/Zamku Pełczyſk v Wiślice doſtał/ w Wiślicy ludźie Wenczeſłáwowe/zá życzliwośćią Mießczan pogromił/ Lelow wźiął pod ſwoię moc/potym mu ſię wßyſcy przylegli onym Zamkom podawáli. Pomogło mu zátym ßczęśćie onego ſtárániá iego/ bo Wenczeſław záchorzawßy vmárł/roku 1 3 0 5. w tym przyięt od wßyſtkich y koronowan.

❡ Krzyżacy iuż prawie wßyſtkę ziemię otrzymawßy Pomorſką w myſli ſwey/roku 1 3 1 0. Wielkie woyſko z Niemiec zwiedli/z Márgrábiámi Brándeburſkiemi przymierze wźięli/ tym ſpoſobem/ áby oni to trzymáli co w przeßłą woynę wźięli/á Gdáńſk/Derſawę/y Swiećie/ Miáſtá y Zamki nád Wiſłą/ktorych też oni doſtáli/im poſtąpili/ále łácna więc bywa hoyność z cudzego/o czym w Hiſtoryey będźie.

Tegoż Roku vrodził ſię Władyſłáwowi Syn/ ktoremu dał imię Káźimierz. ❡ O zdrádzie Krzyżakow wielkiey ktorą ſobie zmyſláli/gdy nie mogli doſtáć zá kondycyámi ſłußnymi Pomorſkiey ziemie ná wieczność od Krolá Polſkiego/od Márgrábiow Brándeburſkich ſobie ſummy iednáli/ o tym potym w Hiſtoryey czytáć będzieß. Tákiemże ſpoſobem Inflantſcy Krzyżacy Rygi doſtáli od Arcybiſkupá Ryſkiego. Thegoż czáſu Regulá Templariorum po wßyſtkim Chrześćiáńſtwie/ z wolą Papieſką/wygłádzoná byłá.

❡ Władyſłáwowi bárzo przeßkodziło do prętkiego pomßczenia nád Krzyżaki niektore wnętrzne rozruchy/ bo Krakowiánie zá podußczeniem Woyćiechá Woytá/poſłáli po Boleſłáwá Opolſkie Kśiążę/ktoremu miáſto poddáli/á gdy Zamku mężnie broniono/á dobyć go nie mogli/Dom Woythowy ná Zamek nowy obroćił/przy murze v Brony Swiętomikołáyſkiey.

❡ Roku potym po Národzeniu Zbáwićielá náßego ná świát 1315. Był wielki głod w Polßcże przez kilká lat/ ták iż ludźie ſami ſię iedli/ o czym Długoß świadczy/że ſyn nád oycem/oćiec nád ſynem ſię ſrożył/ po tey nędzy było wielkie powietrze.

❡ Poſłał potym Władyſław do Papieżá/ proßąc go o Koronę: Bo ták powiedáią/że był Przemyſł nie z wolą Papieſką pierwßey doſtał. A gdy przynieśiono dozwolenie Papieſkie/Syem złożon w Krákowie/tám weſpołek y z żoną był koronowan/roku 1 3 2 0. Dopiero od onego czáſu przełożono Krole w Krákowie koronowáć.

Nie długo potym Władyſław Corkę ſwą Helżbietę Kárłowi Węgierſkiemu Krolowi dał do ſtanu Małżeńſkiego/ y do Budzyniá ochędożnie odeſłał w poczćie niemáłym.

Tych czáſow częſtymi naiazdy Litwá puſtoßyłá gránice Polſkie/ Pułtowſk Miáſto Biſkupá Płockiego wybráli/ ſto wśi y trzydzieśći ſpalili przy tym. Aczći tylko iáko wilcy/ werwawßy ſię ßkody poczyniwßy/ nábrawßy to co mogli vćiekáli/bitwy nigdy dáć niechćieli/ przetho Boleſław ſtárał ſię iákoby z nimi mogł przyiaźń iáką zwieść/ ná co wßyſcy Pánowie zezwolili. A ták poſłáli Poſły do Gedyminá Kśiążęćiá/ſtáráiąc ſię o przymierze/ á żądáiąc Corki iego Synowi Káźimierzowi zá żonę/ á inßego od niego poſagu niechćieli/bo go też ſkąd wźiąć nie miał/ thylko áby więźnie wßyſtkie wroćił narodu Polſkiego.

Był tego wdźięczen Gedymin/á ták poſtánowiwßy pokoy/nie długo odwłaczáiąc Corkę z Poſły poſłał/ zá kthorą bárzo wiele ludźi oboygá ſtanu przyßło. Przywieźioná do Krákowá/ tám ſię Wiáry Chrześćiáńſkiey od Náuklerá Biſkupá Krákowſkiego náuczyłá/potym ochrzczoná y miánowána Anna/potym z wielką pompą Káźimierzowi/ ktory iuż miał ßeſnaśćie

lat/zá żonę dána. To było roku 1 3 2 5. A ták dopiero Polſká máło ſobie odpoczęłá/ludnieyßa y goſpodárnieyßa być poczęłá/ gdy one więźnie rozeſłano po rożnych powiećiech/ á wśi nimi oſadzano.

❡ Doſtawßy przymierza z Litwą Wládyſław/iuż był lepßey nádźieie/że mogł Krzyżakom być potężnieyßy/ á ták naprzod do Mázowß do Sáſkich Márgrábiow Brándeburſkich/ kthorzy byli hołdowniki Krzyżáczcy/ ćiągnął/Mázowße mieczem y ogniem wßerz y wzdłuż ſplądrował. Potym ná drugi rok wypráwił ſię ſam z woyſkiem do Márgrábſtwá Brándeburſkiego/máiąc zſobą ná pomoc Ruſaki y Litwę/ tám áż do Fránkfortu z wielkiem woyſkiem przyßedł/bárzo wiele więźniow/ y korzyść niemáło wyniosł.

❡ Ná drugi Rok Krzyżacy z Wenceſłáwem Mázowieckiem Kśiążęćiem do Kuiaw wtárgneli/Kowale Zámek wźięli y ſpalili. Tego mßcząc ſię nád nimi Wlády ſław/ zebrał woyſko wielkie/ od Kárlá Węgierſkiego Krolá Zięćia ſwego/od Litwy y z Ruśi máiąc pomoc/z tymi woyſki wßedł w źiemię nieprzyiaćielſką/Chełmſką źiemię wßyſtkę ſpuſtoßył mieczem y ogniem áż do Rzeki Oſſy. Potym Krzyżacy z Mázowßány poſpołu im záßli drogę do Kuiaw/tám też wielkie ßkody czynili. A gdy dano znáć Wlády ſłáwowi/prętko przybieżał/potkał ſię z nimi/ Mázowßánie z Wenczeſłáwem Kśiążęćiem vßli/ále Krzyżacy wßyſcy meżnie ſię broniąc zbići/ weſpołek z Kommendorem Thoruńſkiem/ o czym potym w Hiſtoryey ßerzey bedźieß czytał.

❡ Drugiego Roku Jan Krol Czeſki od Krzyżakow ná pomoc proßony/ná Wioſnę ſkoro z wielkiem woyſkiem do Prus ćiągnął/ Zamek Dobrzyńſki przez poddánie dobrowolne wźiął/ y Klucz Ciechocki/ ktory był w mocy Biſkupá Kuiáwſkiego.

❡ Pothym ſię obroćili záraz z Krzyżaki do Mázowß do Kśiążęćiá Wenczeſłáwá/áby ſię poddał Janowi iáko Krolowi Polſkiemu. A zátym Krzyżacy áby tego o nich nierozumiano/ żeby nieſłußnie Pomorſkiey źiemię trzymáli/wypráwili ſobie Liſty v tegoż Janá Czeſkiego Krolá/ ktorego y Polſkim dla nich miánowáli ſami/ ná ktorych im wiecznie dárował źiemię Pomorſką.

Potym záſię ná drugi Rok wielkie woyſko Niemcow/Czechow/ zá pieniądze zebráli Krzyżacy/z ktorymi do przyległych gránic Polſkich wtárgneli/Wyßegrád Kuiawſki/y Nakiel Zamki pobráli y popalili/ wßakoż z wielkiem rozlániem krwie ſwoich. V Ráćiążá nadłużey ſię zábáwili Zamku Biſkupiego/dla tego/że było ludźi ná nim wiele/y meżnie go bronili/wßákoż go potym doſtáli gdy odięli ſtudnią z ktorey wodę mieli/ thám nád ludźmi wielkie męki wymyſláli. A gdy ſię dowiedźieli że Wládyſław z woyſkiem ćiągnął/opuśćiwßy wßytkie one Zamki ktorych dobywáć mieli/ co prędzey ſię do ſwych rzućili iákoby ich obronić mogli. Miał Wládyſław Ruſaki y Litwę ná pomoc. A ták ſię Krzyżacy nieukazáli przećiwko woyſku Wlády ſłáwowemu/kromia wßelkiey przekázy źiemię nieprzyiaćielſką puſtoßył/ okrućieńſtwá wielkiego nád ludźmi vżywáiąc/áż zá Rzekę Oſſę.

❡ W Roku 1 3 3 1. Wládyſław Krol będąc iuż w lećiech/ktemu wielkimi trudnośćiámi náprácowány/złożył Syem v Chęćin/ támzá wolą wßyſtkich Pánow y Rycerſtwá/Kázimierzá Syná ſwoiego/ ktory iuż miał dwádźieśćiá lat y rok/ná Kroleſtwo náznáczył/y Wielką Polſkę mu puśćił/ w ten ſpoſob/ ázaby ſię wżdy nieprzyiaciel/ kthorego ze wſząd Polſká pełno miáłá/powśćiągnął od czynienia ßkod. A iż zwierzchność one ktorą był zlećił ſynowi/odiął Wincentemu Woiewodzie Poznáńſkiemu z domu Nałęcz. Bárzo go tym przećiwko ſobie obrußył/máiąc to ſobie zá zelżywość zá podußczeniem pochlebcow złych á niecnotliwych/táiemnie do Miſtrzá Krzyżáckiego do Marborgu ziechał. Czynił wielkie ßkody w Polßcze iáko świádomy/wßá-

domy/wßákoż potym z Krolem ſię poiednawßy/przywiodł Krzyżaki ná táki hak/że ich znácznie poráził v Rádzieiowá/ o czym potym w Hiſtoryey mieć będźieß. Piße Długoß/ że w tych obu bitwách poległo nieprzyiaćioł Czterdźieśći tyśięcy. Náßych ták to twierdzą żeby tylko trzydźieśći poſpolſtwá/á naprzednieyßych dwánaśćie/ iáko naprzod Zegotá z Moráwice z domu Thopor Chorąży Krákowſki/ Kryſtyn z Oſtrowá Káßtellaná Krákowſkiego Prándoty ſyn z domu Ráwá/Chorąży Sędomierſki/ Jákub Swinká Káßtellan Zárnowſki/y inßy. A to ſię działo Roku 1 3 3 1. mieśiącá Wrześniá/w dźień Przenieśienia świętego Stániſłáwá. A iż byłá bitwá z poránku áż do wieczorá/przeto Rycerſtwo odiecháli ná ſtronę áby ſobie odpoczęli przez noc.

Zá oną poſługą ták znáczną/Wincenty zmazał onę złość ſwą z śiebie/ y známienićie vdárowan/ wßákoż iednák zá ono náwiedźienie ná Oyczyznę nieprzyiaćioł/nieußedł pomſty/ bo żal w niektorych Szláchćicách przećiwko niemu długo ſię táił/dla vtrácenia rzeczy miłych/ y popſowánia Oyczyzny/zmowiwßy ſię nań zábili go.

Záraz ſkoro po onym zwyćięſtwie/vmyślił Wládyſław wtárgnąć do Pomorſkiey źiemię/ále mu Czechowie y Ślężacy vmyſł iego odmienili/ bo ſkoro ſię dowiedźieli o porażce przyiaćioł ſwoich/ záraz z woyſkiem obroćili ſię do Pomorſkiey źiemię/ſtąd potym wtárgneli do Wielkiey Polſki/ oblegli Poznań/dla tego áby zá ſobą Krolá obroćili/á w tym áby ſobie Krzyżacy odpoczęli. O czym dowiedziawßy ſię Wládyſław/ obroćił ſię do nich pod Poznań/wßákoż oni posłyßawßy o woyſku iego/záraz odciągneli/ w tym zimá záchodźiłá. Wládyſław woyſko roſpuśćił/ták koniom iáko y ſamym dla odpoczynku/iednák v Poznániá z Krzyżaki pioro vpuśćili/ bo ich tám śiedmſet zginęło/ácz ináczey drudzy pochlebuiąc Czechom o tym pißą/ o czym w Hiſtoryey czytáć będźieß.

Tákiemi iákoś oto czytał pracámi vtrapiony Wládyſław Krol będąc/ wpadł w niemoc/vmárł roku 1 3 3 3. W Krákowie pochowan ná Zamku/ zoſtáwił Syná y Corkę/ktora byłá zá Károluſem Krolem Węgierſkiem/ iákoś o tym wyżßey czytał.

☞ Kázimierz Syn Wládyſłáwow/ zgodnie od wßyſtkich po Oycu ná Kroleſtwo obran y koronowan przez Janá Arcybiſkupá z domu Korab/przydano mu iednák dla młodośći iego Sprawcę ábo Opiekuná Janá Melßthyńſkiego/ Káßtellaná Krákowſkiego z Domu Leliwá/ Męża roſtropnego/y wielkiego miłośniká R.P.

Tego y drugiego Roku nie było nic w Polßcze tákiego coby godno pámięći było/tylko co 23 dniá Kwietniá śnieg bárzo wielki vpadł/ ktory trwał do piąći dni nád nádźieię wßyſtkich/ wielka żyzność vrodzáiow onego roku byłá/á to było Roku 1 3 3 4. Ná drugi Rok záſię byłá wielkość chrobáctwá ktore zową Száráńczą/ták iż gdy lećiáłá/ſłońcá przed nią widáć nie było/á gdy ná źiemię pádło/zákrywáło kopytá końſkie/ kthore bárzo wielką ßkodę w zbożu czyniło/ná koniec y ná drzewie młode gáłąſki ogryzáło/y był ná ten czás rok śćiſły.

Tegoż roku Mieśiącá Liſtopadá/pokoy miedzy Krolem Kázimierzem á miedzy Krzyżaki/ zá ſtárániem Krolá Węgierſkiego Károluſa/ y Janá Czeſkiego/poſtánowion w Wyßogrodźie w Węgrzech/ wßákoż z niepożytkiem Kázimierzowym/ktory przyiął dla tego że nie był Pánem walecznym.

A gdy Kázimierz nie miał żadnego Potomſtwá z Anną Corką Gedyminá Kśiążęćiá/w Krákowie ná Seymie poczęli o Potomku tráktowáć/ wßyſtkich chęći zgodne były ná Károluſa Krolá Węgierſkiego/ ktory miał zá ſobą śioſtrę Kázimierzowę rodzoną/ á potym ná Syny iego. A ták ſkoro po Seymie/iechał Kázimierz do Węgier w poczćie ochędożnym/tám pono-

wili przymierza miedzy soba. ¶ Ná drugi Rok/ gdy w Rusi niestáło Potomstwá Dánielowego/ Kázimierz bedac wdzieczen oney przyczynie/ iechał/ á Ksiestwo ono/ ktore Przodkowie iego niedbáłościa swa vpuszczáli/ pod moc swa przyłaczył. Naprzod Lwow opánował/ pothym mu Rusacy obá Zamki poddáli/ tylko go o to prosili/ áby stárodawney Wiáry im odmieniáć nie kazał. Tám bárzo wiele złotá y srebrá w onych Zamkách zástał/ on wßystek stárodawny Ksiażat Ruskich skarb/ gdzie były naznácznieyße dwá krzyżá złote drogiemi kámieńmi osadzone/ w iednym byłá czesć krzyżá/ ná ktorym Zbáwiciel náß ćierpieć dla zbáwienia náßego raczył/ ktory áż po ten czás w Krákowskiem Kośćiele iest/ wziął.

W krotkim czásie potym/ Kázimierz wßystke Ruska ziemie pod swoie moc podbił/ Przemyslá/ Sánoká/ Háliczá/ Trebowley/ Lubáczowá y inßych. Potym tám Syem złożywßy/ tákiż porzadek iáko w Polßcze vczynił/ Woiewody/ Káßtellany/ Stárosty/ Sedzie/ y inße vrzedy rozdał/ y iedno Práwo co y Polakom vstáwił/ Roku 1339. Przyiechawßy z Ruskiey woyny/ gdy mu żoná pierwßa vmárłá/ poiał druga Adleyde Henryká Hessorum Landgrauij Filiam.

Roku 1343. Wielcy Tátárowie do Rusi y do Polski wtárgneli/ o ktorych dowiedziawßy sie Kázimierz/ pretko woysko zebrawßy/ do Sedomierskiey ziemie im záßedł/ ále z nimi dla wielkości bitwy zwieść nieśmiał/ tám Woiewode Sedomierskiego Woyćiechá zábito/ o czym w Historyey y pod Abdánkiem. ¶ Potym Roku 1345. Jan Krol Czeski bedac iuż w lećiech podeßły y ná oczy ślepym/ woyne podniosł przećiwko Polakom/ mowiac/ że nie vmre áż sie murow Krákowskich reka swoia dotknie/ wßákoż mu ßcześćie w tym nie służyło/ bo sromotnie był odegnan. A to zá spráwa Prándoty Gałki Biskupá Krákowskiego z domu Odroważ/ zá co hoynie od Królá ten Biskup dźieki odniosł. Tegoż Roku w Wiślicy ná Seymie Praw poprawił/ y wolności Rycerstwu.

Tegoż Roku w Krákowie złodzieie Chwálebna światość z Monstrancya vkrádli w Kośćiele v wßystkich Swietych. A gdy obaczyli że nie byłá złota/ ále miedziána/ do wsi Bawołu ná przedmieśćie/ kthora byłá w mocy Kápituły Krákowskiey/ w błoto ono wßystko zárzućili. Ná onym mieyscu wielka iásność/ potym y wielkie cudá sie okázowáły we dnie y w nocy. Co gdy opowiedziano Biskupowi/ á niewiedziano co sie działo/ Biskup kazawßy sie ludziom trzy dni y Káplanom pośćić/ ßedł ná ono mieysce z wielkiem nabożeństwem ze wßystkimi káplany z processyámi. Náleźli one Chwálebna światość/ á wziawßy z vczćiwościa ná to mieysce gdzie ie vkrádziono było/ zánieśli. Ná tymże mieyscu gdzie ie náleziono/ Kázimierz drugiego Roku kośćioł záłożyć y zmurowáć kazał/ á potym y Miásto od swoiego nazwiská zmurowáć dał. W tymże Mieśćie Klaßtor Zakonnikom Reguły świetego Augustyná/ ktorzy sie zowa Eremite, fundował przy tym kośćiele. A to sie działo Roku 1347.

W Roku potym 1349. Tenże Krol Kázimierz zebrawßy wielkie woysko/ ćiagnał do Rusi/ tám przez moc pobrał te Zamki y Miástá/ Lucko/ Włádymierz/ Brześćie/ Chełm/ y drugie Wołyńskie/ Bełskie Powiáty opánowawßy/ tym Ksiażetom ktorzy mu sie dobrowolnie poddawáły/ przy ich własnośćiách zostáwił/ tylko ná przednieyßych Zamkách Stárosty swoie Polaki zostáwił. Ludwiká Wegierskiego po sobie Pánem krolestwu náznáczył/ ktory Mátke swoie/ á siostre Kázimierzowe do Polski przysłał/ ktorey Polacy przyśiegli wierność y posłußeństwo/ y synowi iey. Potym vsiadßy w pokoiu Kázimierz/ zwykłych roskoßy vżywał/ o czym w Historyey ßerzey mieć bedzieß. ¶ Litwá czestymi naiázdy wrywaiac sie ná gránice Polskie/ Sedomierska ziemie pustoßyli/ máiac z niektorych Polakow przewodniki/ iáko z Ottoná Tárłá z domu Topor/ y Piotrá Psonki z domu No-

winá/ o czym czytay v Kromerá ksiegi Dziewietnaste/ List 316.

Tátárowie tákże Ziemie Ruska z drugiey strony z wielkiemi woyski wtárgnawßy pustoßyli. Tákiemi wielkiemi ßkodámi porußony Kázimierz/ baczac że Páná Bogá obráźił/ począł żáłowáć z płáczem/ á żywotá popráwiwßy pokutowáć/ posłał Albrychtá ábo Woyćiechá Kánclerzá Dobrzyńskiego do Papieżá Klemensa ßostego o rozgrzeßenie. Kośćiołow wiele námurował/ iáko w Sedomierzu/ w Wiślicy/ w Szydłowie/ w Stobnicy/ w Zagośćiu/ w Gárgowie/ y indziey/ ku czći á ku chwale miłego Bogá.

Roku 1353. w Márcu/ w Kwietniu/ y w Máiu/ były wielkie ćiepłá y pogody/ ludzie sie pośpießyli wczás zásiali Járe zbożá/ w tym wielkie zimno przypádło/ mroz/ śnieg ná dwá łokćiá wzwyß ziemie przyodział/ y ták trwał do ßeści dni/ iuż ták ludzie rozumieli/ że one zbożá podrosłe wniwecz sie obroćić miáły/ wßákoż nád nádzieie wßytkich/ wielki á obfity vrodzay był/ że záledwie przed tym kiedy táki ludzie pámietáli.

Tegoż Roku Mázowße sie do Polski przyłaczyło/ zá tymi pákty/ ktore vczynił Semowit Ksiaże z Krolem Kázimierzem/ áby on wßytko Mázowße trzymał/ á nie dziedzicznym Práwem/ ále iákoby z łáski Krolewskiey iemu powierzonym/ y iego hołdownikiem sie zwáć miał. etc. etc. A to sie sie działo w Kálißu roku 1355. Szostego dniá Stycznia.

Tegoż roku Kázimierz Polske bárzo popustoßona/ cześćia od nieprzyiaćioł/ tákże onymi wielkiemi mory/ Niemcy osadził/ ktorzy cześćia sami dobrowolnie ßli/ cześćia też zá stárániem iego przywabieni byli/ ktorym wielkie wolności dawał/ coć potym Historya opowie.

Poiał Trzećia żone Kázimierz/ Jádwige Henryká Głogowskiego ksiażećia Corke/ w Roku 1359. Tegoż roku niepotrzebnie do Wołoch z woyskiem wtárgnał/ z tey przyczyny/ Po śmierći Stepháná Woiewody/ dwá synowie iego o Páństwo spor wiedli/ Stephan y Piotr. Piotr áczkolwiek był młodßy/ wßákoż dla sposobnieyßych obyczáiow/ wßyscy mu wiecey páństwá życzyli. A ták on máiac pomoc z Wegier/ ziemie opánował.

Stephan z niektorymi Wołochy sobie życzliwymi do Polski vßedł/ á gdy sie obiecował záwße być hołdownikiem krolewskim/ snádnie sobie pomoc vprosił/ zebrał woysko Kázimierz z Máley Polski á z Rusi/ posłał z nimi Stepháná do Wołoch. Piotr baczac nierowne woysko swe przećiwko Polskiemu/ boiac sie bitwy zwieść/ vmyślił zdráda ich gromić/ czego dokazał/ iákoć to potym Historya powie. ¶ Roku tegoż Kázimierz Krol posłał do Wołoch okupuiac wieźnie/ co łátwie otrzymał.

Potym było wielkie powietrze po wßystkich wsiách y miásteczkach/ w samym Krákowie vmárło 20 Tysiecy ludzi/ wßákoż pißa/ że wiecey w to powietrze pomárło ludzi zacnych niżli vbogich.

Roku drugiego/ kiedy pisano 1361. Kázimierz Krol posłał do Vrbáná Piatego Papieżá/ proßac áby w Rusi we Lwowie Cathedra Metropolica być mogłá/ co łátwie otrzymał. A tám naprzod był Chrystyn napierwßem Arcybiskupem/ od Gnieźnieyskiego poświecony.

W Roku 1362. Wielki głod dla nieurodzáiow Polske vtrapił/ wßákoż zá opátrznośćia Krolewska nie mogł bárzo ludzi potepić/ o czym w Historyey. ¶ Potym Károlus Cesarz/ Helżbiete Wnuczke Kázimierzowe/ Bogusłáwá Ksiażećiá Szczeczińskiego Corke poymował. A ták onemu weselu mieysce złożyli w Krákowie na Zapust/ ná kthore przyiecháli proßeni od Kázimierzá Krolowie/ Lodwig Wegierski/ Zygmunt Gotski ábo Duński/ Piotr Cypriyski/ Dunáiem do Wołoch/ a tám stad ziemia do Rusi/ áż do Krákowá. Ksiażetá też/ Otto Báworskie/ Zemowit Mázowieckie/ Bolesław Swidnickie brát Bernárdá zmárłego/ Włádysław Opolskie/ y Bogusław z Corka. Potym przyiechał Cesarz z ochedożnym práwie Cesárskiem pocztem/ ktoremu oni wßyscy Krolowie y Ksiażetá z Kázimie-

rzem mile przed Krákow záiecháli. A gdy ſie iuż przybliżał Ceſarz ku Krákowu/tám mu Pánná z Oycem/y z wiela pań/ Pánien/ záiecháli/ z wielką vczćiwośćia wprowádzon do Krákowa / á ná proſbe Káżimierzowe záraz ſie ná Zamek obroćił/wſzytkie doſyć hoynie czeſtowano.

Odpráwiwſzy weſele / á wieczne przymierze miedzy ſoba oni Krolowie z Ceſarzem vczyniwſzy/dał Káżimierz zá poſag Wnuczce ſwey ábo śieſtrzenicy Sto tyśiecy złotych. ❡ Tegoż czáſu w Bytomiey zniſzczał kruſzec śrebrny/gdy mieſzczánie zábili dwoch Káplanow/Piotrá Plebana/y Mikołáiá Wikáryego ábo Káznodźieie iego/o czym w Hiſtoryey bedzie.

W Roku 1370. Káżimierz w Sedomierſkiey ziemi poluiac / w dźień Národzenia P. Máryey goniac Jeleniá ſpadł z koniá / bárzo ſie zbił iáko człowiek letni y ćieliſty/ták że go záraz febrá popádłá. Potym do Krákowá przywieźion/á co dáley to bárziey chorował / ſpráwiwſzy ſie chwálebnymi świątośćiámi żywotá dokonał/rozdał wiele ſkárbow do Kośćiołow/ potym w Krákowie Dniá trzećiego w Kośćiele ná Zamku pochowan/ pánował lat Trzydzieśći y śiedm/miał wieku 60. Szerzey potym Hiſtorya ſpráwy iego y zaſługi przećiwko Kroleſtwu powie.

❡ A tu ſie iuż dokończyłá Geneálogia Krolow włáſnego Narodu Polſkiego/ktorzy od Dźiewiąći ſet lat pánowáli Kroleſtwu temu / z rozmáitym iákoś czytał ſzcześćiem y pożytkiem Rzeczypoſpolitey.

❡ Po śmierci Káżimierzá Krolá/gdy Litwá vſłyſzáłá te nowine/záraz wtárgneli do Lubelſkiey y do Sedomierſkiey ziem / wielkie ſzkody poczynili/ Kośćioł ś. Troyce ná Łyſey Gorze wyłupili. A gdy miedzy inſzymi łupy ſztuke Krzyżá ś. w złoto opráwiona wźieli/á chćieli z tym wyiecháć zá gránice/ bydło áni ludźie wozu onego z mieyſcá ruſzyć niemogli/ludźie vmieráli / bydło zdycháło/ kto ſie iedno wozu dotknał/ káżdy Pogánin záraz zdechł. A gdy ſie dowiedźiáłá Litwá przyczyny od iednego Ruśiná onego ták wielkiego cudu / záraz on Krzyż z iednym Sláchcicem Chorabalem odeſłáli/wolnym go vczyniwſzy/nád to dárowáli.

☞ Lodwik ácz záraz wiedźiał o śmierći Wuiá ſwego/ wſzákoż ſie w domu zátrzymał/do tad poki ſie nie dowiedział iáko Polacy myſli ſwe poſtánowić mieli/ ktorzy w krotkim czáśie złożywſzy Syem Poſły obráli/á do Wyſzagrádá do niego poſłali. Nie bárzo potym był wdźiecznym Pánem Lodwik / dla tego że ſie z nimi bez Tłumáczá zmowić nie mogli. Nád to wiele rozdał od Kroleſtwá/coć potym Hiſtorya powie.

Helżbietá Mátká iego potym po odiechániu iego z Polſki przyiecháłá/ młodych ludzi do Rády nádáłá/á meże ſtáteczne z nich zrzućiłá. Były potym rozruchy w Polſzcze dźiwne/ktorym tu mieyſcá do wſpomnienia niemáſz krotkośći folguiac. Tenże Lodwik dwoch Biſkupow w Ruśi do Arcybiſkupá poſtánowił/zá dozwoleniem Grzegorzá Papieżá Jedennaſtego.

W roku 1382. Lodwik Krol baczac ſie być bárzo chorym / złożył Syem Polakom we zwoleniu miáſteczku w Spiſkiey ziemi/ tám im potomká náznáczył/iáko o tym w Hiſtoryey. Pánował lat 12. z wielkim vćiſkiem R. P. á v Wegrow 41. Żył 56. Był Pan bárzo nabożny.

Złożyli w Sierádzu Syem Pánowie y Rycerſtwo do obránia Páná/nie dbáiac ná proſbe Elektá / kthory ie iuż był bárzo ſobie náruſzył tym / że Domáratá zrzućić z vrzedu niechćiał/y dla inſzych przyczyn. Chćiał proſto do Krákowá iecháć/ále go tám Dobieſław Korożwecki z domu Rożá/Káſztellan Krákowſki puśćić niechćiał. A ták ſie obroćił do Wegier / iednák mu wſzedy wielki doſtátek dawano poki w Polſzcze był y poki z Polſki niewyiechał. O czym w Hiſtoryey ſzerzey mieć bedźieſz / oſtátek przy opiſaniu X. Litewſkiego.

Kśiegi Wtore.

O Narodźie Slácheckim/ iáko dawno ieſt/ y ſkad ma poczatek/ tákże y o Kleynociech / ktore Poſpolicie HERBY zowiemy/ſkad/dla czego/y iáko dawny poczatek máia.

Oczatek Slácheckiemu ſtanowi Diodorus Syculus w Kśiegách pierwſzych ták opowiáda. ☞ Po ſtworzeniu świátá / gdy ſie ludzi námnożyło / były podzielone Narody / miáłá Godność przodek przed Proſtota: á ten porzadek naprzod wynálezli Ægiptczykowie/ktorzy mieli dwoch pánow/Jzym/y Ozyrym: tych práwie y zá Bogi rozumieli / mieniac ná nie / że oni świát obchodźili kołem/á wſzytkie rzeczy co ná nim ſa porodźić mieli. Potym żeby dwá ſynowie ich/ Anubis y Mácedo/byli ludźmi Rycerſkimi/á ci dla zacnośći Przodkow ſwych/ ſámi bedac Możnymi/ Meżnymi/ á ſnadź y nád nie roſtropnieyſzymi / chćieli áby Potomſtwo ich znáczne wiecznie było/ktore ták nácechowáli: Wźiął Anubis zá Herb Pſá/á Mácedo Wilká. Przyſzło to potym w zwyczay v ludzi onych kráin/że nie tylko Pány ſwe/ y Potomſtwo ich poważáli/ ále y one źwierzetá mieli w wielkiey vczćiwośći/ ktorych ſie znákiem Pánowie ich cechowáli / á práwie ie po zeſzćiu ſkoro Pánow ſwych zá Bogi mieli. O czym y Euzebius piſze in præparatione Euangelica Lib: 2. Cap: 1. Kiedy w ktorym domu Pies zdechł/ wſzyſcy ludźie ktorzy w nim mieſzkáli/golili wſzytko ćiáło ſwe/żáłoſnie płácząc/Chlebá áni Winá/y wſzytkich inſzych rzeczy ktore w domiech do pokármow mieli/nie vżywáli/ále to wniwecz obrácáli.

❡ Tenże Hiſtoryk piſze/ że zá iego wieku / nád tymi tám Bogi/ ábo Pány pierwſzymi Ægiptſkimi / w Nyśie w Arábiy / były napiſy ná grobiech / ktorych opiſuie ſens w te ſłowá: Naprzod ná ſłupie Ozyridis/

Mihi Pater Saturnus, Deorum omnium vltimus, ſum vero Oziris Rex, qui vniuerſum peragraui orbem, vſq; ad deſertos Indorũ fines, ad eos quoq; profectus ſum qui arcto ſubiacẽt, vſq; ad hiſtri fontes, & iterũ alias quoq; adij vſq; ad Mare Oceanum partes: ſum aũt Saturni filius grandiſsimus, germen ex pulchro & generoſo ortũ, cui non ſemen genus fuit, neq; vllus in orbe eſt ad quem non acceſſerim locus, docens omnes ea quorum inuentor fui.

❡ Ná Słupie ábo ná Kámieniu Jzydis wypiſuie tákże tymi ſłowy/

Ego Izis ſum Ægipti Regina, à Mercurio erudita, quæ ego legibus ſtatui nullus ſoluere poterit: ego ſũ vxor Oziridis, ego ſũ prima frugũ inuentrix, ego ſũ Ori Regis mater, ego ſũ in aſtro canis refulgẽs, mihi Bubaſtia vrbs condita: gaude, gaude Ægipte quæ me nutriſti.

☞ Od tych tedy dwoch Pánow ten Hiſtoryk kłádźie poczatek Slácheckiemu ſtanowi y znákom Rycerſkim/wſzákoż tylko od tego potomſtwá ktore

było nadowćipnieyße do ſpraw Rycerſkich/ y w náukách wyzwolonych nabiegleyße: bo vczone rownáli kápłanom/y z nimi w rowney powadze ie mieli. Te ktorzy ſie ſpráwámi Rycerſkimi báwili/nie podley powáżáli/zlecáli im do obrony R. P. á ná to im Poczty niemále ábo woyſká chowáli. Trzeći ſtan ludźi Poſpolitych tym obiemá był poſłußny ná káżde roſkazánie: á tákowy porządek naprzod od Ægiptczykow początek mieć opowieda/ od ktorych potym inße narody/Krole ábo Kśiążetá do ſwoich páńſtw bráli/iáko naprzod:

§ PETIS Mneſteußow Oćiec/co o nim pißą/że był w Trogu Mężem znácznym/był Krolem w Athenách.

§ ERICHTEVS tákże z Ægiptu był wźiet ná Krolestwo do Athen/á to dla tego: Gdy byłá wielka nędzá ná ludźie po wßytkim świećie z głodu/ on záwiozł do Athen wiele zbożá/ chcąc ſobie v nich przyiaźń ziednáć/ á w ten czás v nich Interregnum było/oni go zá to záraz Krolem obráli/ o czym chceßli ßerzey wiedźieć/czytay pomienionego Hiſtoryká.

§ Rowne świádectwo temu o Slachectwie Kozmográph ieden Anonimos dawa/pißąc w te słowá.

§ Narod ſláchecki/iáko dawno ieſt/ y ſkąd ma początek/ rozmáićie to rozni ſcriptorowie opowiedáią. Powiedáią iedni/żeby ſie miáło od ſynow Noego począć/zá onym przeklectwem Oycowſkim/kiedy Chám ſyná ſwego przeklął/o to/że ſie śmiał z iego nieopátrznego leżenia/iáko o tym czytamy in Geneſi Cap: 9. Ale to być nie może/ bo ták wiele było v Chámá dobrych y zacnych potomkow/iáko w Semowym y Jáphetowym pokoleniu/co y tu niżey obaczyß/á czytáiąc Biblią świętą ſnádnie ſie wßytkiego dowodniey doczytaß.

§ Drudzy tego chcą/żeby ſie dopiero záczą́ć miáło po zborzeniu oney Wieże Babel/ czáſu Heber y Phálek/ á ći pánowáli Anno ab homine condito, 1 7 2 3. gdy ſie było wiele ludu ſwowolnego námnożyło. Owa z oney wielkiey roſpuſty ſámi ſie ſobą brzydźili. A thák obráli z pośrzodku śiebie Mężá iednego/mądrego/ſpráwiedliwego/ktoremu nád ſobą zwierzchność zlecáli/ dopuśćiwßy mu tego áby podług myśli ſwoiey nimi władał/ dobre cnotliwe wywyżßał/á złe nieposłußne áby karał/vbogich bronił. ic. Dáli mu ku temu tę moc/żeby káżdego ktoryby żył podług woley iego/vczynił znáczniey-ßym nád inße/á tákowy iżby zwan był Nobilis, quaſi pro alijs virtute notabilis: o co potym wiele ſie ich ſtáráło/zá czym oná grubość ich przyßłá do rządnego postánowienia: bo on Pan ich/ták ſie im według żądánia rządnym pokazał/że oni ktorzy nie mieli w ſobie żadnego dobrego rozſądku/ ſpokoyniey y vczćiwiey żyć muſieli. A tákowa nagrodá ábo y ozdobá/przychodźiłá/nie tylko zá ſtáteczne żyćie y ſpokoyne/ ále zá to nawięcey/ gdy ſie po ktorym pokazáłá iáka znáczna posługá/kiedy przypádłá potrzebá ná R. P. że byli vćiśnieni od iákiego nieprzyiaćielá/ dawáli tákie edicta miedzy ſobą/ ktoby Oyczyznę wyſwobodźił z niewoley/miał być wywyżßon y opátrzon/ſam y potomſtwo ie°.

§ Ważyło ſie ich tedy wiele/żeby nie tylko ſámi śiebie/ále też y potomſtwo ſwe/czáſy wiecznymi w iákiey zacności zoſtáwili/pokázowáli wielkie męſtwá/ dźiwne fortele ná nieprzyiaćioły wynáydowáli/ zá co opátrzenia y znáki Rycerſkie wiecznie trwáłe/ná ſie y ná potomki ſwe bráli.

§ Przychodźili drudzy do Slachectwá tylko dla wielkich máiętności/ czego y wieki náße potwierdzáią: bo nie pátrząiąc godności żadney/cnotliwego vrodzenia/áni pobożnego żywotá/iáko ćię widzą ták ćię pißą/ieſlis w Axámićie/tos miłośćiwy/á ieſli maß pieniędzy wiele/to iuż práwie iáśnie Wielmożny. A tákowych ſie Pánow wiekow náßych po częśći wziáwiło/ktorzy żadney zaſługi R. P. áni Krolowi Pánu przedniey-ßemu/ tylko iednemu możnemu z narodu ſláchecktiego/wnet go onże ſam/choć ná to nie będźie miał żadney wolności/vſláchći/y do Herbow Przodkow ſwoich poczćiwie nábytych/ krwią ſláchetną/ y wielkimi vćiſkámi/ niewczáſy/ k woli iemu vkupionych/ przyymie/y nimi go z potomſtwem iego niegodnym vdáruie/y broni go kto go w tym nágáni.

§ Niektorzy też przychodźili do Slachectwá przez Tyrráńſtwo/á niektorzy zá ſpráwą miłego Bogá/iáko Dawid/Saul. ic.

§ HIERONYMVS Oſorius Luſitanus, pißąc kśiążki de Nobilitate Ciuili, podobne świádectwo pierwßym dawa / ktorego ſens ieſt w te słowa: Onego wieku/kiedy ießcże ludźie nie máiąc żadnego budowánia/po gorách á po leśiech mießkáli. Tám ieden ábo dwá obráli ſie miedzy nimi/ktorzy on lud rozſtrzelány miedzy nimi zgromádźili/á z onego grube°/á práwie zwierzęcego żywotá ná vczćiwßy wiedli. A to piße o Orpheußu / ktory láſy / y zwierzętá/pięknym ſwym śpiewániem do śiebie zwabiał. Tákże też o Amphionie powiáda/ále te tám láſy/zwierzętá/y kámienie/on rozumie/ lud gruby/ ſproſny/ktory oni pięknymi głoſy/roſtropnymi namowámi/do gromády zwiedli.

§ Tenże piße o ſtanie Slácheckim/zálecáiąc gi być wielkiey zacności/ powiádáiąc/ że ći máią wiele przed tymi/ ktorzy świeżo ſláchectwá doſtawáią/ co z dawná z ſláchetnych rodźicow ſą porodzeni. ic.

§ Wiele inßych dawnych Hiſtorykow o tym ſtanie pißą/ że ieſt z dawná ná świećie/á práwie záraz prętko po ſtworzeniu świátá / coć ſie ná przodku w przemowie do Czytelniká oznaymiło.

O Znákách Rycerſkich/ co my w tym wieku Herby zowiemy/ iáko dawny początek máią.

VALERIVS Anſelmus Ryd, in Catalogo Annorum & Principum ab homine condito ſpiſánym/ dowodząc te° dawnymi Hiſtoryki/ iáko Berozem y Moiżeßem. Powieda/ że Noe záraz wyßedßy z Korabiá/vżywał ná znák zwierzchności Sceptrũ ábo Laſki Krolewſkiey miedzy dwiemá Kluczámi. Ten był zwan od wßytkich / Semen mundi, Pater Principum atq; Deorum. ic.

§ Ten apud Hiſpalos naprzod Miáſtá budowáć począł/ á dał im imioná Corek ſwych/Noelá y Noeglá/ á to było po ſtworzeniu człowieká/ Roku/ 1 6 5 6.

§ SEM Syn Noego / noſił tylko ieden Klucz á Sceptrum, á to dla tego/że iuż był mnieyßey condiciey niżli Oćiec. Te Klucze znáczyły pierwßą religią/ ktora ſie po Potopie záczynáłá od Noego.

§ CHAM Syn drugi Noego/ktorego Berozus miánuie Chem/ id eſt, infamis & impudicus/ noſił Trupią Głowę/ ná niey Ptak o czterech nogách zwierzęcych ná kßtałt Gryfá/tylko że rogi podobne noſowi iego / ták Szátáná niektorzy máluią. To mu dla tego nádano/ że znowu był zárobił ná śmierć y ná grzech/dla przeklectwá Oycowſkiego. ic.

§ ISIM y OSIRIM od Chámá / ten Hiſtoryk kładźie/ á opowieda przy Oſiridźie te inſignia : Jáko naprzod/ Pſá y Wilká/á do tego Lemieß/ábo Zelázá płużne.

Das möchte Euch Polacken so passen!

¶ ISIS záśie vżywáłá Lwá y Smoká/ w ręku trzy Kłosy/ á to dla tego tym przypisuie/ że ie opowiedano wynalescámi spráwowánia Rol/ ábo ziemie/ y pożytkow z niey. etc.

¶ LIBIVS Philistyńskie y Kápádockie Kśiążę/ nosił Lwią Głowę/ Koło w niey. Pisze o nim/ że był Hetmánem Ozyridis/ á Oćiec iego był Meseráim. Moises, Berosus, testes.

¶ LIDO, Kápádockie y Philistyńskie Kśiążę/ nosił zá Herb Lwá wspiętego/ iákoby chcącego nieprzyiaćielá iákiego gromić.

¶ CASLEVS potym/ tychże Páństw pomienionych/ pan ábo Kśiążę/ nosił Herb tákim kształtem.

¶ PETREVS Kápádockie y Philistyńskie Kśiążę/ nosił thákże Herb ábo Znák tákiem kształtem iáko Ogon ptászy.

¶ NEPTVNVS: Ktorego zwáli wynálescą Walk ná Morzu/ skąd nazwisko mu przydáli potym/ Deus & Imperator Maris. Nosił Korab z Zaglámi/ tegoż y Syn iego Kśiążę Włoskie/ imieniem Lestrigon/ w páństwie swoim żyiąc/ vżywał.

¶ HISPALVS Libij Herculis Successor/ nosił Herby tákim kształtem/ to o nim powiedáią/ żeby naprzod Zamki z mocnymi Wieżámi począł budowáć. Fuit nonus Rex Hispaniæ, regnauit decem & septem annis: Teste Beroso.

¶ THVBAL Tegoż Herbu vżywał/ ktory in Bethica Hiszpáńskie Kśięstwo przez moc opánowawszy/ Miásto Thubál/ od imienia swego zbudował.

¶ ALCEVS Tuscorum REX, Nosił Murzynowę Głowę w Koronie/ á to dla tego/ że był sam ręką swą Królá zábił tey tám ziemie.

¶ MOSCVS Moscorum, Asiæ & Europæ Dux, Tegoż Herbu vżywał.

¶ COMERVS GALVS, Napierwszy Krol Włoski/ ktory ludowi swemu od swego imienia názwánemu/ Pismo y Práwá wydał/ nosił Orłá Czarnego. Tegoż był Syn Ascanius, od ktorego ludźie w dźierżáwie iego byli názwáni Ascani, tegoż Kleynotu vżywał.

¶ TARSVS Ciliciæ Princeps in minori Asia, nosił puł Gryffá z Wężowym Ogonem/ ná kształt Smoká.

¶ TIRAM, Tyri & Traciæ Princeps, Tegoż Herbu vżywał.

¶ SAMOTES Primus Galorum Rex, Nosił zá Herb Trzy Żáby/ tegoż y drudzy Krolowie po nim vżywáli/ áż do Kámilusá/ ktory Trzy Lelie/ y Orłá ze dwiemá głowámi zá Herb nosił.

¶ O tym piszą/ że był Dijs Sapientissimus. Ten Roku/ 1 4 3. po Potopie/ pánuiąc Galis Samoteis, áż do zburzenia Troie/ przez 9 8 2. lećie/ Krolámi Potomstwo swe zostáwił/ iáko naprzod: ¶ MAGVM, Tectorum inuentorem, od ktorego Magium, & Nouiomagum Miástá zbudowáne.

¶ SARONEM, ktory Octo publica Literarum gimnasia instituit.

¶ DRIVM, Drugidum Sapientum & Auguriorum Doctorem.

¶ BARDVM, Musicæ & Carminum auctorem.

¶ LONGVM, Bardum iuniorem, Lucum, Celtam, Galatem, Lugdū, Belgium, Allobrogen, Rhomum, Paridem, Lemannum, Galathem iuniorem, Namnem, Rhemum. A po zburzeniu Troiey/ Roku szostego/ obran á Celstis, to iest/ od Fráncuzow/ FRANCVS Hektorow Syn.

☞ Bábilońscy Cesárzowie nosili ná Chorągwiách Gołębiá/ iáko naprzod Belus/ tákże go y ná Menicy bić kazał/ ten był Wtorym Cesárzem po Nimbrocie.

¶ PHVLBELECHVS Cesarz/ ibidem/ tenże Znák nosił.

¶ ALEXANDER Wielki/ ći y inszy po nim/ nosili Gołębiá. Eusebius y Apianus testes.

¶ ION pierwszy Krol Grecki/ od ktorego Morze/ y Ludźie są názwáni/ nosił zá Herb Lwá.

¶ MAGOGVS Cælisiriæ Dux, Tegoż Kleynotu vżywał.

¶ MEDVS Medorum Rex, tylko Lwią Głowę nosił/ ták iáko Libius Kápádockie y Philistińskie Kśiążę.

¶ TVISCHOS Gigas, Anno Nini: 4. Ktory Sarmatis atq; Germanis práwá nádał/ ten od tych Narodow po tym w pultoru stu lat po śmierći/ był miedzy Bogi liczon/ od iegoż Potomstwá Krolowie w Niemcech początek mieli.

Ten zbudował Miástá známienite/ Tuischom/ y Tuischburgom. Nosił zá Herb Trzy Lwy/ ieden nád drugim.

¶ BRENVS Fráncuski tegoż Herbu vżywał.

Scita Priscus
Araxe fir

¶ SCITA Priscus, Syn stárszy Aráxe/ od ktorego powieda ten Scriptor te narody/ iáko naprzod: Alani, Hunni, Gotti, Bulgari, Slavvi, Turci, Tartari: Moses, Berosus testes. Nosil zá Herb pul Miesiacá/ á w nim Glowá.

¶ AMASONES Nosiły zá Herb Skorpioná.

☞ W Zydowskim Narodźie opowieda wiele Krolow/ Sedźiow/ ktorzy tákże vżywáli Znakow Rycerskich/ iáko naprzod/

¶ ABRAM vżywał Báránká/ od onego czásu kiedy mu go był podał Anyol ná Ofiáre miásto Syná. O czym swiadczy Iozephus.

¶ HIEROBOAM pierwszy Sedźia nosił zá Herb Trabe.

IOVINIANVS Czterdźiesty y pierwszy Cesarz Rzymski/ też Trabe nosił.

¶ ABNER SEMEI Szosty Sedźia Zydowski/ nosił zá Herb Lwá. O czym swiádczy Iozephus.

¶ ARIVS Szosty Cesarz Bábiloński nosił Orlá Czárnego o dwu glowách.

ROMVLVS pierwszy Rzymski Krol/ tegoż Kleynotu vżywał.

POMPEIVS tákże Rzymski tegoż.

OCTAVIANVS AVGVSTVS tegoż.

MAXIMVS Dwudźiesty piaty Cesarz/ tegoż.

IVSTINVS SENIOR 54. Cesarz/ ibidem, tegoż.

IVSTINIANVS tegoż.

CAROLVS MAGNVS/ Y wszyscy inszy/ áż po dźisieyszy wiek Cesárzowie. Plinius pisze/ iż to dla tego oni Pánowie czynili/ że ten Ptak omnibus auibus metuens sit ac formidabilis, quasiq; (vt vulgo fertur) pro rege habeatur. &c.

¶ IVDAS MACHABEVS, Y inszy po nim/ nosili Orlá Czarnego.

¶ ARBACES Medski Krol/ nosił pul Miesiacá gołego/ tház iáko go Turcy w tym wieku ná Chorogwiach vżywáio.

¶ MVHAMAD Sáráceński Kśiożę tegoż vżywał.

¶ DARIVS Krol Perski/ on ktory był zábit od Cerusá/ nosił ná Chorogwi Orlá Białego/ á miásto Sceptrum Bicz wręku. Tego Grekowie Astiiagiem zową.

¶ ATILLA Nosił Orlá/ tymże kształtem y Bicz/ był też zwan od Chrześćian Biczem Bożym.

☞ Wiele Ludźi Zacnych/ ktorzy Znákow Rycerskich ante Iesum natum vżywáli/ co ná swych mieyscách w tych tu kśiegách obáczysz/ iáko przy Herbie Pápároná/ alias Gosłá/ przy Rybách/ przy Kotách/ Kurách/ y inszych zwierzętách krotko/ áleć śię prawdźiwie okaże ná ostátek mieysce/ gdźie szerzey o tym czytáć masz/ naydźiesz.

¶ Longobárdiyscy Krolowie/ nosili Wężá on Dźiećię pożyra. Tegoż Kleynotu byłá BONA Krolowa Polska/ Zygmuntá pierwszego żoná/ Kśiożęćiá Phorcya Medyolańskiego Corká/ Mátká dźiśieyszey Krolowey Polskiey Anny/ Stephaná Pierwszego żony/ o ktorey niżey szerzey czytáć będźiesz.

☞ A iżes tu czytał/ że oni dawni Meżowie/ Modrzy y Meżni/ Herby ábo Znáki Rycerskie nosili/ tedyć też y ći ktorzy tu byli zászli/ szukáiąc tylko dobrey sławy/ dla ktorey Sláwaki názwáni/ tego nie zániechali: chcąc insze Narody Mestwem celowáć/ czego y dokazáli. Bo w ták szyrokich wroćiech nieprzyiaćielskich mieszkáiąc/ wcále wszytkie Páństwá z dawná ográniczone trzymáią/ oprocz tych/ ktore dźielnicámi od Kśiożęcych Potomkow/ Práwy przyrodzonymi oderwáne są/ y były.

¶ A ieśliż Mestwem insze przewyższyć chćieli/ tedyć pewnie w káżdey spráwie y Zacnośći nie podleyszymi być myślili/ y tę pámięć po sobie Potomstwu zá naywietsze skárby zostáwili. A gdyż oni fortelom swym/ wynálazkom/ ábo y Meżnym siłam podobne Znáki tákże Herby czynili/ y tym śię zdobili/ tedyć y ći tego Meżowie Slawni nie omieszkáli/ czego dosyć znáczne podobieństwá mamy/ ktorych śię tu y w tych Kśiegách nápátrzysz.

¶ Ale żebymći o tym dał swiádectwo dowodne/ Vmyśliłem z Páństw Krolestwá tego Fámilie przednieysze/ te ktore znáć mogę/ krotko káżdą zosobná pod ich Piątny ábo Herby wspomnieć/ zásługi znáczne Przodkow y Potomstwá ich/ od záczęćia Wiáry Chrześćiáńskiey/ áż do wieku swego okázáć. Ná com wiele Klasztornych/ y inszych Kośćiolow/ przez nie od sześći set lat fundowánych/ listow przeyźrzał. Wielem Historiy z niektorych Konwentow od vczonych Zakonnikow nápisánych/ przeczytał/ dla tego/ ábym Oyczyźnie miłą/ z Synyiey/ ták w dobrych spráwách znácznie inszym narodom okazał. Acz tylko ięzykiem swym Polskim/ do czego mi wszyscy Stárszy ábo Przełożeni Kośćiołow wszelákich/ chętliwie pomagáli/ y to/ zá co im słusznie káżda Fámilia zosobná powinna być może/ pokazáli: gdyż żaden nád nie dawnieyszych Listow/ y Pismá/ o Przodkách swych/ mieć nie może/ co y sam czytáiąc te Kśięgi/ dostátecznie obaczysz.

Naprzod tedy czytáć masz o Toporze/ktory dla dawności/ od wszytkich Historykow/ ma Nazwisko/Stárza.

☞ To nam y Proclamatiæ,ktore dla przygod przy zákłádániu Wsi/ ábo y Miásteczek zostáwiły/ opowiedáią. A chociaż y drugie od kilku set lat zopieki tey Fámiliey wyszły / tedy sie iednák tá pámiatká czásu gwałtow iákich okázuie/gdy sie zwoływáią do grumády: Stárza/stárza/ ábo stáry koń wołáią/ ácz to niektorzy Opáci w drugich zodmieniáli/ obawiáiac sie z Potomstwem trudności iákich.

¶ Pisze Jan Długosz Historyk / z Domu Wieniáwá/ Kánonik Krákowski o tym Herbie/że go Przodkowie vżywáli Białego Toporá w polu czerwonym/ á mowi/ bywáli vporni/ wszákoż z wymowy á z dowćipow / sławni z dawná bywáli.

¶ Pisálemći w Pierwszych Ksiegách/ktorem názwał Gniazdem Cnoty/ Fábułe miedzy ludźmi pospolita/ o począttku Herbu tego / iákoby z tad miał mieć nádánie: Gdy bedac Młynárzem Przodek/Ksiaże ábo Páná swego czestował.ꝛc. Ale przypátrzywszy sie wielkiey możności Przodkow / od czásow dawnych/ieszcze zá Pogáńskich Monarchow/trudno ia mam przyiać zá prawdziwa/co y sam czytáiac te Ksiegi zrozumiesz.

¶ Ale też to chca mieć niektorzy/ y dowodza tego / że dwie Fámilie sa w tym Cechu ábo Herbie/Jedná ktora nosi Topor biały w Polu Czerwonym/ á to własni Stárzánowie / temu żaden począttku dowieść áni powiedźieć nie może prawdźiwie/dla dawności iego.

¶ Drugie zowa Kołkámi/ á ći nosza w roznych polách Topor/ w żołtym y w błekitnym.ꝛc. Wszákoż ia te przednieysze Fámilie / dowodnie z rozdźiałow stárodawnych náyduie własnymi Strażonámi / á o tych Klasztorne pismá dawne/ y Káthálogi/ dowodnie powiedáia / że ieszcze z Lechem w te tu kráie zászły/ do czego wielkie podobieństwo / z wielkiey á dawney Możności Przodkow /obaczysz. A ogladawszy własność y ozdobe Herbu/czytáć bedźiesz o Przodkách y o Potomstwie ich / ktore ia w ták szerokim Krolestwie znáć y o nim wiedźieć moge.

☞ Zálecáiac Siećiechá Historik Anonimos z szczodrobliwości wielkiey/ ná ten czás gdy Klasztor Siećiechowski fundował/ wspomina go być z możney Fámiliey/od záczecia krolestwá tego/ á żeby práwie miał iść ex Lumbis iednego z onych Dwunaśćie Woiewod/ktorzy sámi Krolestwem po zeszćiu Potomstwá Lechowego rzadźili/y miánuie go/Magnus Comes.

¶ Potym iáko niżey czytáć bedźiesz Fundus iego / potwierdzony od Káźimierzá Wielkiego/tákże go pomienia/ y insze listy/ ná ktorych sa dániny ich/ ten im Tytuł dáia/ Magni Comites.

¶ Ten pomieniony Anonimos pisze o nim te słowá: Magnus autem Comes Setheus, ex antiquissima Familia Strazonum,quorum Primarius fuit eiusdem nominis, in numero Duo-

mero Duodecim Palatinorum, post decessum stirpis Lechi Monarchæ,donauit Monasterio Sieciechouień fundum, in quo claustrum residet, & alias villas adiaceń, ornamenta quædam præciosa in auro. &c. Anno, 999.

¶ Ná inszych Liśćiech iáko niżey czytáć bedźiesz/ szło to imie Strażon miedzy nimi przez czás długi w tey Fámiliey. O czym disputuie Historyk/ iesliż sa Strażoni/ ábo Stárzoni od Herbu / gdyż przed tym od Herbow cognomina miewáli/czego y nász wiek zásiagł/y niżey o tym wiele czytáć bedźiesz.

☞ WALCERA Hrábie z Tyńcá wspomináia Historye: iáko Andreas de Zarnow/wszákoż dowodniey Anonimos/ To iest Historyk/ kthory Kronike Polska/Láćińskim iezykiem pisána/krom podpisu imieniá swego/zostáwił.ꝛc. Dla tego/że był vniosł Krolewne Fráncuska imieniem Heligunde/ tym sposobem: Służac ábo sie báwiac w postronnych kráinách / dla przeyrzenia spraw Rycerskich/bedac Meżem vrodźiwym y rostropnym / przypátrował sie ná Dworze Krolá Fráncuskiego Porzadkowi. Tám bedac/ okázował sie znácznym/y w káżdey potrzebie nád ine Rycerstwo [illegible]rtunnieyszym/ták/że go ono szcześćie Wielkiey Sławy człowiekiem rozni[illegible]. Ná tegoż Krolá dworze/było ksiaże/ktore on Krolewicem Niemiecki[illegible] miánuie/imieniem Arinaldus/ktory sie stárał o one Krolewne / ále go sá[illegible] Pánná wzgárdzálá. Wálecerus przed nim miał v niey wielka łáske / co b[illegible]czac/ zábáwił sie służba Krolá Oycá iey/ktory mu záraz dáć kazał Vrzad v stołu/iesliż Podczástwo/ ábo misse stáwiáć/tego nie miánuie. Tám mu sie oná Pánná pilnie przypátruiac/ wielka cheć y vprzeymość serdeczna k niemu przyłożyłá. Co on iáwnie znáiac/chcac ia ieszcze wiecey do miłośći przećiwko sobie przyćiagnać/szedł w nocy pod pokoie iey/śpiewał y grał ná Lutniey iáko mogł napiekniey. Co vsłyszawszy Heligundá/złożká wstawszy/szłá do okná/słucháłá ták długo/poki Wálcerus nie odszedł/wszákoż ktoby to był táki/nie wiedźiáłá. A Wálcerus zrázu niechćiał sie iey w tym obiáwiáć / owszeyki ieszcze stroże przenáiał áby tego nikomu nie obiáwiáli. A gdy to drugiey y trzećiey nocy vczynił / Pánne one do tego zniewolił/że go bezmiernie miłowáłá/postáłá sobie po straż/á ktoby to v niey pod pokoi[illegible]m grał/pytáłá: Powiedźieli: Niewiemy/áni znamy/bo ták nieznácznie twar[illegible] nákrywszy chodźił. Ale Pánná chćiáłá koniecznie wiedźieć od nich ktoby to był táki. W czym gdy stroże byli vporni / oná ich do wiezienia wsádźić kazáłá/y ná gárdle káráć chćiáłá. Potym z boiáźni wyználi á wydáli Wálcerá/ktory sie o to ná nie nie frásował. Heligundá iuż z mysla rozdwoioná byłá/ niewiedzac kogo miáłá wiecey miłowáć/iesli Wálcerá ktorego osobe znáłá/iesliż onego ktorego tylko głos słyszáłá / á coby zacz był nie wiedzac. A dowiedźiawszy sie/ iż to iuż on był ktorego w myśli serdeczney miáłá / poczełá go dopiero zápáliczliwiey miłowáć/á potym do siebie ná pokoy wzywáć. A gdy onych rozmow przez kilká czásow z soba vżywáli/vmysliłá z nim potáiemnie ziecháć. Czego Niemiec postrzegł/ iednák miłuiac one Pánne bezmiernie/ nie wydał iey y Wálcerá w tych spráwách/á to wiedzac/że przez iego páństwo iecháć mieli/był tego pewien/że Heligundy mogł łátwie dostáć/á vćieszywszy sie w miłośći/one niecheć iey przećiwko sobie oddáć. A ták naprzod iáchał do domu/zákazał ná przewoźie/áby mu przewoźnicy znáć dawáli/ kiedyby kto z Pánna od Fráncyey iechał/ktemu áby go dłużey zábáwili/roskazał/ áby od tákiego nie bráli mniey zá przewoz / iedno grzywne złotá/ rozumieiac to o Wálcerze/żeby sie z nimi miał o ták nieprzystoyny przewoz tárgowáć. Wálcerus vpátrzywszy czás/ziechał z Pánna do Polski. A gdy ná Rzece Rhenie przewoźić sie miał w páństwie Krolewicá onego/sfukiem Przewoźnikom roskazał áby go co predzey woźili. Ktorzy z przelekniemia zápomnieli roskazánia Páná swoiego/wszákoż tego nie zápomnieli co zá przewoz wźiać mieli.

Wálcerus dawßy im to co mu zácenili/ precz iáchał. Oni dopiero wspomniawßy/ znáć dáli o nim Pánu swemu. Krolewic bedąc żáłosny dla despektu y dla miłości ná sercu nieuspokoioney / puśćił sie po nim pretko sam / vffáiąc ßczesciu/ że go miał przemodz. A gdy go z dáleká záyzrzał/ wołał nań: Stoy zdrayco / przewozus nie zápłáćił/ y Krolewską Corke vkradł. Ná co mu Wálcerus obroćiwßy sie odpowiedział: Zle mowiß / Przewozem zápłáćił/ á Krolewska Corká sámá zemną dobrowolnie iedźie. Potym sie ziechawßy/ rzekli sobie o Pánne zsobą czynić/ á ktoryby ktorego zábił/ miał wßytkie rzeczy przespiecznie pobráć/ y dobrowolnie precz iácháć. W tỹ ácz Krolewicowi zbytnia miłość sercá dodawáłá/ wßákoż go Wálcerus zábił. Przyiechał potym ná Zamek swoy Tyniec. Tám pomießkawßy/ o wielkie krzywdy skárżyli mu sie poddáni ná Wislimierá Opiekuná máietności iego. A tego Wislimierá opowiáda Kśiążećiem Wislickim/ z narodu ießcze Popielowego / ten był w niebytności Wálcerowey wielkim zdźiercą poddánych iego. O co z nim naprzod Wálcerus łáskáwie mowił/ á potỹ gdy sie im y iemu vspráwiedliwić niechćiał/ on go pogimawßy przywiozł ná Tyniec / y do wieże wsádźił. Sam potym z woli Krolowi ábo Monárße ná służbe Zołnierską iáchał/ zostáwiwßy Heligunde ná Tyńcu/ ktora byłá bárzo żáłosna z odiechánia iego. Wßákoż gdy w wielkim dostátku chwile byłá bez Wálcerá/ poczełá sie przed pánną swoią vskárżáć/ mowiąc: Zem ia áni Dźiewká/ áni Wdowá. etc. Pánná oná żáłuiąc Pániey/ powiedźiáłá iey: Ze tu iest wieźień vrodźiwy/ bedźiemyć go ná noc wypußczáć do krotochwile/ á ná dźień go bedźiem do wieźienia sádzáć/ ták/ że tego żaden nie postrzeże. Owa námowiwßy sie to vczyniły / stroże co go strzegli przenáiawßy. Heligundá obaczywßy Wislimierá meżá vrodźiwe°/ niechćiáłá go wiecey dáć do wieźienia/ owßeyki dowiedźiawßy sie co zacz był / ziecháłá z nim ná Wislice. W tym przyiechał Wálcerus/ pytał/ czemu Heligundá przećiw iemu nie wyßłá / iáko to zwykłá czynić: Powiedźieli słudzy/ że iey niemáß. Dowiedźiawßy sie wßytkiey spráwy/ iáchał do Wislice/ zástał tylko sáme Heligunde/ á Wislimir w łowy był záiáchał. Vpádłá mu v nog/ proßąc łáski y miłośierdźia / á proßąc áby sie schronił do komory iego / y sługom sie thákże schronić kazał/ á oná mu go wydáć obiecáłá/ áby sie nád nim pomśćił krzywdy swoiey. A gdy on ták vczynił/ Wislimier przyiechał/ oná wybieżawßy powiedźiáłá mu o Wálcerze kędy go skryłá: On go zá tym z sługámi nábieżawßy/ pogimał/ y wsádźił do wieźienia/ potym nań włożył okowy iákie rozumiał nacięższe/ k temu ießcze do muru przykowáć dał: A nierozumieiąc sobie wierniey szego stróżá y przyiaćielá do tego/ śiestrze swoiey rodzoney oddał klucze od niego/ coby z wiádomośćią iey tylko w oney komorze ták go w pećie ná potrzebe wypußczano. W czym oná Pánná przez kilká czásow wiáre Brátu swoiemu strzymáłá státecznie. Potym vlitowawßy sie Wálcerá/ zmowe z nim táiemnie vczyniłá/ iesliby ią chćiał sobie wźiąć zá żone/ rzekłá go z wieźienia wypuśćić/ á byłá tá Pánná Ryngá ták żadna/ że iey żaden człowiek rowny iey w zacnośći/ niechćiał do stanu Małżeńskie°. Co Wálcérus vczynił/ chcąc być wolen z wiecznego á okrutnego wieźienia: bo śiedźiał ná żeleźie ná kßtałt Wołu vczynionym/ á ießcze do tego w okowách. A gdy iuż te zmowe zsobą mieli/ Pánná Ryngá wolnym go vczyniłá/ y mieczá dodáłá/ wßákoż on śiedźiał ná onym żeleźie czásu czekáiąc iákoby niewolny. A gdy Wislimier z Heligundą/ według zwyczáiu/ ßli sie przelegáć/ rzekł do nich Wálcerus: Kiedybym ia też teraz nád wámi pomśćił sie krzywdy swoiey. Poczełá sobą Heligundá trwożyć/ ále Wislimier ią vpominał/ á rzekł do Wálcerá: Juźći odpußcze chociamie y zábiieß/ á to dla tego mowił/ że vffał wiernośći śiostry swoiey.

¶ Dla wietßego żalu Wálcerowego/ vczynił mu był z onego sklepu iego okno do pokoiu swego / że ná czás káżdy ná nie pátrzał kiedy z sobą żártowáli. A gdy po onych rozmowách Wislimier z Heligundą ták sie zábáwili przespiecznie/ że Wálcerus czás miał do pomßczenia krzywdy/ skoczył pretko z onego

Wołu/ przypadßy oboie Mieczem ku źiemi ná łożu przebił/ potym sam wolno z Ryngą ná Tyniec wiáchał/ wßytkie skárby pobrawßy/ co oná Pánná ták spáwowáłá / że słudzy Wislimierowi tego nie postrzegli iże Pan ich zábit/ áż ná Tyniec odwieźli one wßytkie rzeczy/ á Wálcerá chodząc wolnego oglądáli.

¶ Tey Heligundy ciáło tám w Wislicy schowano/ y twarz na káminieniu wyćiosano/ ktora byłá w Roku/ 1 2 4 2. ná Zamku/ czego potwierdza Andreas de Zarnow. Ale ten pomieniony Historyk/ Wálcerá dowodnie opowiáda z Domu Toporow/ iákoż tego potwierdzáią pewne znáki/ że Tyniec ze wßytką Włośćią był tey Fámiliey Toporow: Bo tám gdy ná gwałt wołáią we wśiách stárodawnych Tyńcowi należących/ tedy krzyczą: Stárza/ stárza/ ábo stáry koń/ stáry koń/ á te Fámilie obie z wieká dawnego / iedney są dźielnice/ o czym niżey czytáć bedźieß.

¶ Potym iáko Tyniec przyßedł w rece Monárchom/ o tym nie máß nic dowodnego/ tylko przy Kázimierzá tego żywoćie/ ktory go nádał ná Jáłmużne/ tego dokłáda tymi słowy: Jż Krol Kázimierz nie rozumiał być stołowi swemu przystoyney prowisiey z tych dochodow Tynieckich / choćiaż blisko przyległy były Zamkowi Krákowskiemu/ á to dla tego / że były odie te Fámiliey Stárzánow Hrábi iednemu/ ále dla czego/ tego nie dołożył.

¶ Saulá Zbylutá z Lukni Hrábie/ wspomina Przywiley Klasztorny ießcze zá Mieczysławá Napierwßego Monárchy Chrześćiáńskiego/ w Roku/ 966. Jż był præsens przy fundáciey Klasztorá Trzemeßeńskiego/ á iż Comites de Lukná byli Fámiliey Toporow / tegoć niżey dowiode Listem Klasztorá Wągrowieckiego/ ktory oni nádáli/ y známienićie vbogáćili/ o czym bedźie niżey.

¶ STRAZON, Comes Magnus de Pánigrocz/ ná Przywilegiách Klasztornych ná wielu mieyscách iest pomieniony/ przy potwierdzániu Praw ábo Wolnośći ich/ v ktorych widźiałem pieczeći dawne z podpisy Hrábiow. Tá Fámilia vżywáłá Koniá/ ná nim Mąż we zbroi/ w reku Buláwe/ á pod nogámi v koniá Topor/ á ná drugich w tyle.

¶ PETROSLAVS Comes Magnus Filius Strazonis, ktory tákże bywał præsens przy fundowániu Klasztorow.

¶ Ten Klasztorowi Trzemeßeńskiemu nádał Wies Jánußowo. A iż Comites de Pánigrodz tey Fámiliey/ tegoć dowiode Przywileiem Klasztorá Wągrowieckiego niżey.

¶ Siećiechá Woiewode Krákowskiego wspomináią Historye/ iáko Długoß/ Miechowitá/ Wapowski/ Kromer/ y inßy/ że w Roku/ 9 9 9. Zá pánowánia Bolesłáwá Chábrego / będąc Krákowskim Woiewodą / y Hetmánem Koronnym/ był wielkim miłośnikiem Sławy dobrey y R. P. A iżbymći tego dowiodł że był tey Fámiliey/ naprzod tymi Historyki/ á potym fundußem Klasztoru Sieciechowskie°/ ktory potwierdzáiąc Krol Kaźimierz Wielki/ w Roku 1 3 5 2. w Krákowie/ wspomina Sieciechá w te słowá / wyliczáiąc Wśi ktore nádał tám temu Klasztorowi: A Comite Magno Sytheo, ipsius Claustri Fundatore, á quo & nomen accepit, Sythus loci: hæ Villæ sunt traditæ: Naprzod/ Locus Abbaciæ cum foro, Podolßány/ Mozolice/ Brześćie/ Psáry/ Siedlce/ Ostrow máły/ Ostrow wielki/ Rembiertow/ Kobylány/ y inße dwie/ zá ktore przefrymárczyli Janikow. Ten Klasztor był zbudowan po onym zwyćiestwie Ruskim / od Bolesłáwá Chábrego / ná grunćie Sieciechowym/ o czym wßytkie Historye.

¶ COMES LACZA Ibidem de Sieciechow/ do tegoż Klasztoru nádał te Wśi/ iáko to fundus opowieda: Naprzod/ Łáczną/ Stpice Skulás/ Gostwiß/ Nadryb/ Jástkow/ Dąbrowe/ Nasiłow/ Opátkowice/ drugi Jástkow/ y trzeći Jástkow/ Łeczna y Złotniki pod Krákowem/ Anno vt supra.

¶ MARTINVS COMES, Synowiec Sieciechow / nádał temuż Klasztorowi przyległą wies Cißyce / iáko to fundus opowiáda/ co y Miechowita wspomina w Kśiegách Wtorych.

¶ PETRVS Petroslai Comitis Filius de Pánigrod / nádał do tegoż Klasztorá wszytkie máietności swe ktore miał w Kśiestwie Mázoweckim/ iáko naprzod: Káiec/Postonice/Száwłowice/Gárno/Czyszyce/Brzeźnice/Slizyn/ Swiećice/Opátkowice/Szátkow v Rádomiá/Kázony/Orzechow/Boguchwałowo/ czego stárodawne znáki potwierdzáią/ że nie od inszych/ tylko od tych Toporow ten tam Klasztor iest fundowan/od Bolesławá Królá zbudowan/ apparati nádan. etc. Temuż Klasztorowi te wolności ná tych wszytkich wśiách wyższey pomienionych są nádáne / iáko opowiedáią Przywileie Klasztorne/Regalibus Sigillis munite, ktorych iest sens w te słowá:

Eximentes ipsos ab omni seruitio,iudicio,& obedientia,Palatinorũ, Castellanorum,& omnium officialium,ita,vt nec citentur nec citati cõpareant:& si per violentiam comparerent,minimè respondere teneantur,nec se pignorare permitteant nostra auctoritate,immo licitum sit eis vim vi repellere & remouere: Sententiæ verò si quæ latæ fuerint contra eos,cassè & irritè habeantur & inanes, nec aliquo tempore cõualescant. Si quę verò exactiones vel solutiones per nos ponentur in teritorio nostro,sicut est poradlnè, vel aliæ qualescunquæ, Domino Abbati & Fratribus eius in Villis proprijs percipere concedimus,in subsidium perpetuũ,& donamus. Habeant etiam perpetuam potestatem venandi Apros,Onagros,Ceruos, & alias bestias, & feras,in Castellania Sieczichouieñ,& villis ipsorũ omnibus, nec non Castores: Vacca quæ Ducatui singulis annis pertinebat in villis prænominatis,in perpetuũ relaxamus. Cmetones verò,si se vvlnerauerint,& occiderint,per Abbatem & Iudicem ipsius iudicentur,& condemnentur,& condemnati recipiantur. Et si ad præsentiam nostram citabuntur,non cõparebunt, nisi per literam nostram, nostro sygillo consignatam. Villas & Tabernas,locent iurè qualicunq; volũt,pro suæ libitò volũtatis. Si super Priuilegiũ præsente, vel aliquo articulo inuidus omnis mouerit litem,Priuilegium non ostendatur, nisi coram nobis in publico colloquio exhiberi teneatur, vt aũt nostrę eleemosinæ statutum maneat iuuiolatum:Ipsum sygilli annexione dignum duximus roborandum. A to sie działo Roku pomienionego/ 999.

¶ Stephána Arcybiskupá Gnieźnieńskiego wspominaią Historye y Káthálog/że był wźięt po Bosućie z domu Wieniawá / ná ktory żył lat dwádźieśćiá y rok/y dwá Miesiacá/ śiodme° dniá Márcá vmárł/w Gnieźnie pochowan/ przez Leoná Osmego tego imieniá Papieżá/był potwierdzon. O tym świádczy Káthálog/że był w piśmie vczonym/á pilnym w vrzedźie swoim tego/ iáko by był wiáre Pogáńską wyniszczył / ktorey było iesźcze wiele możnych Hrabiow/Pánow/y Slachty/nie opuśćiło/chwaląc báłwany rozmáite. Ten ieźdźił do Rzymu od Królá Káźimierzá w poselstwie/ żądáiąc spráwiedliwośći ná Járomirá Kśiąże Czeskie/o wyłupienie Kośćiołá Gnieźnieńskiego.

¶ Tenże Koronował tego Królá Káźimierzá Mnichá y Syná iego Bolesławá śmiáłego/o czym świádczą wszytkie Kroniki. Vmárł Roku 1050. Dniá śiodmego Márcá/w Gnieźnie pochowan/po nim obran Piotr z domu Brogow.

¶ O tymże Stephánie pisał Ianicius Poeta Laureatus wierssze w te słowá:

Fatidicos Stephanus patrio Pytonas ab orbe
Depulit: antiqui priscaq; festa Iouis.
Tunc perijt Phæbe, perijt cum Castore Pollux,
Reliquiæ veteris,numina vana,mali.

¶ Lámpertá Wtorego/tego nazwiská/Biskupá Krákowskiego/ wspomina Káthálog/w Roku/ 1060. Ten będąc rozrodzenia wielkiego w Polszcze/nie posłał rychło do Rzymu po Sakrę/ zá tym vtráćił pierwsze mieysce y Arcybiskupstwo Krákowskie/dla tegoż go były zátáiły Kroniki ktorey był Fámiliey: wszákoż to Klasztorne scriptá dowodnie opowiádáią/był potwierdzon przez Alexándrá tego imieniá Papieżá wtorego/zá Bolesławá Królá. Był to człowiek vczony/żył ná Biskupstwie lat dźieśięć / 25. dniá Listopadá vmárł/ Roku/ 1071. Po nim obran Stánisław z Domu Prus.

¶ Ten w Káźimierzu małym Kośćioł fundował/y Dźieśięciny pewne wytecżne náznáczył.

¶ Tenże Kánoniki Krákowskie wszytko Slachćice osádźił/y tego potwierdźił/áby nigdy Plæbei nie bywáli/co áż y po ten czás trwa.

¶ Naprzod byli zostáwieni od niego ći Kánonicy/Mikołay/ktory się pisał de Wśćieklice z domu Jednorożec/alias Bończa.

¶ Stáwisz y Bogusz/bráćia rodzeni/pisáli się de Zieblice z domu Pułkozá/ alias Osła głowá.

¶ Piotr y Jákub/bráćia rodzeni/pisáli się de Zbylutowice/ z domu Janiná/alias Tarcż w polu.

¶ Mszczoy y Jan bráćia rodzeni/ pisáli się de Jákuszowice/z Domu Jástrzębiec/vel Boleszczyc.

¶ Stánisłáwowi z Domu Prus/pisał się de Szczepanow / ktory po iego śmierći był Biskupem Krákowskim/iáko świádczy Káthálog.

¶ Siećiechá Wtorego/wspomináią Historie w Roku 1094. Woiewodą Krákowskim y Hetmánem Koronnym/zá Włádysłáwá Hermaná/ten iáko nieprzyiaćioły Krolestwá tego gromił/o tym szerzey w Historiey czytáć będźiesz/iáko Pomorzány w źiemi ich máłym ludem mężnie gromił/iáko potym gdy go doganiáli z źiemie wychodzącego/poráźił. Inszych spraw iego pamięći godnych wiele obaczysz w Historyey.

¶ Piszą wszyscy Kronikarze o tym Siećiechu/że był Pánem bárzo możnym/ mężnym y rostropnym/miał wielką miłość v wiela ludźi/ktemu spowinowácenie y krewność z przednieyszymi stany. Wiele ich przywiodł do wielkiey zacności y sławy/Vrzędy im wielkie iednał/sam rozdawał. Przeto z tákiey możności báczyć możesz/że nie był nowym Pánem w Polszcze/ále z dawná z wielkich á możnych Rodźicow spłodzony. Co o nich świádczy przed inszymi Historyk y Przywiley/kedy ie miánuie/ Magni Comites: Bo máietności tákomie nie nábywáli/ále ie rozdawáli/iedne ku czći y chwale miłego Bogá/drugie sobie zásłużonym/co wiele Listow Koronnych świádczy.

¶ Ná tegoż się było wiele Rycerstwá zwaśniło / dla srogośći iego ná Vrzędźie Hetmáńskim/potym syny Krolewskie náń podwiedli/iáko Bolesłáwá Krzywoustá/y Zbigniewá. O czym Cro: Lib: 5. Miech: Lib: 3. Z oney wielkiey możnośći przyszedł był ad minorem gradum.

¶ Zbilutá wspomina List stárodawny/dla te°/iż był dárował wieś Wśćieklice Rachelińá Biskupá Krákowskiego brátu/ z ktorey się pisáli synowie iego dwá bráćia rodzeni/ Kánonikiem Krákowskim Mikołay: Domárat Chorążem/ibidem. O czym scripta w Kośćielech dowodnie świádczą/iáko Káthálogi. etc. Tenże był Sędźiem Dworu Krolewskiego/ Roku/ 1066. A tá dárowizná byłá 1000. Roku/ábo co więcey.

¶ Zbyluth/ktory Wieś Zbylutowice dárował Wierzbiećie/ á suo nomine apellatam. Ktorego to Wierzbiety potomstwo pisáli sie de Zbylutowice/iáko ich wspomina Káthálog/ Piotrá y Jákubá Kánoniki Krákowskimi/ Roku/ 1 0 6 6. A ci byli z Domu ábo Fámiliey Janiná/vt in Cathalogo.

¶ Tegoż Stephaná piße Woiewodę Krákowskim y Hrábię z Ksiażá. O czym List w Jedrzeiowie świadczy/o tym pod Herbem Gryffem/ przy Chá-drze Woiewodźie Krákowskim.

¶ Stephaná Káßtellaná Krákowskiego/ wspomina list Klaßtorny przy potwierdzeniu fundáciy Trzemeßeńskiego Klaßtorá / w Roku/ 1 1 4 5. Ktorego miánuie/Comes de Præginia. Tey Præginie dochodzę z Listu dá-wnego/ktory służy Domowi Teczyńskich /iáko niżey czytáć bedźieß przy Ná-woiu Woiewodźie Sedomirskim.

¶ Woyćiechá Biskupá Włocłáwskie° wspomina Káthálog/w roku 1272. był wźiet z Dźiekániey po Wołmierzu z domu Wieniáwá. Vmárł roku 1283. po nim nástał Jákub Swinká/z teyże Fámiliey Swinki.

¶ Woyciechá Páłukę Biskupa Poznáńskiego/wspomina Káthálog/że był wźiet po Janie z Domu Lodźia/w Roku 1 3 1 1. Vmárł Roku 1 3 28. Po nim nástał Jan z Domu Doliwa.

¶ Woysławá/Ochmistrzá Bolesłáwá Krzywoustego/wspomináią Histo-rye Polskie/ktory po wygnániu Mágnusá Stárosty Wrocłáwskie°/był Stá-rostą Ibidem. Tego ácz dokłádáią/że był powinny Siećiechow/ wßákoż do-wodniey Anonimos, y scripta niektore Klaßtorne/ że był tey Fámiliey. O tym czytay v Miechowity ksiegi wtore/v Kromerá ksiegi piate/y ná obu záraz by-ło zwaśnienie z Siećiechem od Rycerstwá/ y od Synow Włádysłáwowych.

¶ Piotrá z Włostowic Hrábię ná Ksiażu / ktory żył w Roku 1 1 3 4. Wspomina Kromer w Ksiegách Piatych/że był wielkim Miłośnikiem y O-brońcą R. P. z niebespiecznośćią zdrowia swego/ná on czás/gdy Járopełká Ksiaże Ruskie/ziácháwßy do niego z zmyśloną postáwą/wrzkomo sie skárżąc ná Bolesłáwá Krzywoustego / sobie czás vpátrzywßy y mieysce/pogimał/á związawßy/przyniosł Krolowi Pánu swemu. O czym ßerzey czytay pomie-nionego Historyká/y v Miechowity Ksiegi Trzećie/Káp: 14.

¶ Włosto Hrábiá/nádał wieś Klaßtorowi Trzemeßeńskiemu/ktorą tákże od imieniá swego Włostowem názwał/y z wielką cześćią Jeziorá Gopłá.

¶ Zbylutá Hrábie/ pisał sie de Pánigrodz/y de Lukná/á tá máietnośc iest ná Páłukách w Káliskim Woiewodztwie / wspomina go Fundus Klaßtoru Wągrowieckie°/ktory nádał y zbudował w máietnośći swey Luknie/w Dio-cesiey Gnieźnieńskiey/siedm mil od Poznániá nad Rzeką Wełmą/ktora dźie-li Wielką Polskę z Páłuki. A to nádánie opowieda Fundus/w Roku 1153. Mescone Boleslao Henrico, Fratribus germanis principātibus, Zá Eugeniu-sá Trzećiego/ tego imieniá Papieżá/ á zá pánowánia Konrádá Cesárzá tego imieniá Trzećiego/przy czym były te pomienione Ksiażetá/y pánowie ich/ w Miásteczku iego Oyczystym Luknie / ktore dał / dárował / Zakonnikom Re-guły Cysterskiey/o ktorym Zakonie bedźieß miał niżey. Naprzod krom Ksią-żąt pomienionych/byli ći: Jánislaus Arcybiskup Gnieźnieński/z domu Gryff/ Stephan Biskup Poznáński z domu Rola/y inßy Práłaci/Hrábiowie/y inße Rycerstwo/byli ći: Naprzod Rádwanus Hrábiá/Predysław z synem Cheb-dem/ Predwoy Hrábiá/ Brodysław Hrábiá/ Jerzy / Prándotá/Sławenik y Piotr bráćia rodzeni / Małżonki Zbylutowey. Niektorzy z tych tám będą-cych/dáli po wśi/drudzy po dwu/ku czći y chwale Bożey/y Piotrowi świete-mu/iáko to Przywiley opowiáda / á przydáli klątwę ná te ktorzyby chćieli to nádánie ich gwałćić/w te słowá: Superni Iudicis sententiam sine misericor-dia incidat, infernus eum viuum, nisi resipuerit, absorbeat. Czego potwierdźi-li oni przerzeczeni Pánowie y Práłaći pod klatwámi wiecznymi.

¶ Tegoż Klaßtorá List znácznie wspomina potomki tych Zbylutow/kto-

rzy sie pod-

rzy sie podpisáli ná ten List/Comites de Panigrodz, Comites de Lukna, & hæredes, Hæredes de Danaborz, Filij Starzonis, vel Filij Strazonis. &c.

¶ Zbylutá Woiewodę Gniewkowskiego/ wspomina Przy-wiley Klaßtorny/tákże y Kroniki o nim wzmiánkę czynią/ten Gniewkow iest ná Kuiáwách od Toruniá mil czterey. Mam zá to/iż to naprzod byłá Głowá onych kráiow/potym do Brześćia przeniesiono.

¶ Máćieiá Biskupá Włocłáwskiego/wspomina Káthálog że był wźiet po Gierałdźie/Roku/ 1 3 2 6. Żył lat czterdźieśći y dwie/zbu-dował Kośćioł nowy w Mieśćie / á przed tym był pod sámym Zamkiem. Tenże drugi Kośćioł Swietego Witálißá Meczenniká zbudował támże we Włocłáwiu/ y Zamek/ w Ráćiażu drugi Zamek zmurował. Potym bedąc stáry/ zßedł ná wzroku/spuśćił Biskupstwo Zbylutowi Synowcowi swemu/ ktory był Proboßczem Włocłáwskim/o czym y Kromer świadczy w Ksiegách Dwunastych. Vmárł w Ráćiażu/Roku/ 1 3 6 7.

¶ Zbylutá Biskupá Włocłáwskiego/ wspomina Kátálog/ w Roku/ 1 3 6 3. był wźiet/á vmárł Roku/ 1 3 9 5. w Ráćiażu. Po ie-go śmierći byłá niezgodá w Elekciey drugiego. Obrano było Troianá z Do-mu Szeligá/y Kropidłá. Trwáło to kilká czásow/áż potym Henryk Legnic-kie Ksiaże był obran/w Roku/ 1 3 9 7. Tegoż Zbylutá ćiáło leży we Wło-cłáwiu ná Tumie/ ná ktorego grobie iest kámień przed Wielkim Ołtarzem w kurze/Herb Topor/á około Herbu ten text: Reuerendus Dominus Zbylutus Episcopus Wladislauień: hic iacet sepultus, Anno, 1 3 9 5. obijt.

¶ Jánußá Woiewodę Krákowskiego/wspomina Kromer Libro 8. Że był postem do Węgier o Przymierze/y o Corkę Kunegundę/ do Bele Czwartego/Bolesłáwowi Pudykowi / o czym bedźieß miał w Historyey ßerzey. A to było Roku/ 1 2 3 9.

¶ Ottę/y Zegotę/wspomináią Historie/Miech: w ksiegách Trzećich. Kromer w ksiegách Osmych. Dla tego / że byli Páwłá Biskupá Krákowskie° pogimáli/á dáli do wiezienia Leßkowi Czarnemu. O co potym Leßek y oni/od Duchowieństwá mieli wielką trudność/áż sie z Polski wyprze-dáć muśieli/á wyprowádzili sie do Ksiestwá Opolskiego/ ktorych ießcze w o-nym kráiu iest Potomstwo/wßákoż iuż inßego Herbu vżywáią/ iák mniemam że ießcze od Przodkow zá ten vczynek byli z niego odárći. Bo ći Toporowie bedąc z dawná ták możnymi/byli y tácy miłownicy sławy dobrey/że sámi ká-żdego Herbownego swego / o wßelákie nieprzystoyne spráwy karáli / y mieli Kronikę spraw swoich od początku prawie Polski/ktora Białka głową z czę-śćią máietnośći wielką /wyniosłá z domu ich/że o niey własni potomkowie w tym wieku wiedźieć nie mogą.

¶ Zegotá/zá tegoż Leßká był Woiewodą Krákowskim / y Hetmánem Koronnym / o ktorego znácznym Męstwie y Sprawách Rycer-skich powiedáią Histrye/iáko Miechowitá Lib: 3. Cap: 58. Kromer Lib: 8. Ten wielką pomoc dawał Konradowi Ksiażećiu Mázowieckiemu przeciw-ko nieprzyiaćiołom iego. O czym Kromer Lib: eodem. Tenże go wystáwia w ksiegách dźieśiatych/iż meżnie Litwie odpor dawał/w Roku/ 1281.

¶ Tenże zá Władysłáwá Łokietká meżnie z Krzyżaki boiuiąc/ zábit/ Roku/ 1 3 3 2. v Połowc wśi/o czymći Historya ßerzey powie/Lib: 11.

¶ Nawoiá Woiewodę Sedomierskiego / opowieda Przy-wiley/ ktory dał Komornikowi swemu Sodowi ná Woytostwo w Teczynie/ ktory sie ták poczyna:

Proinde nos Nauoijus Palatinus Sendomirień: &c. Nostra bona in vsus meliores cupień cōmutare, ac etiam inspectis fidelibus serui-

tijs, di-

tijs, discreti viri Sandonis, nostri fidelis Camerarij, quæ nobis multipliciter exibuit, & adhuc in posterũ tenebitur exhibere, Siluam nostram in Prægínia iurè hæreditario, nos tangentẽ Tencino, vulgari nomine nucupatam, de mera ac libera voluntate cõsilioq́ salubri indulsimus & cõcessimus extirpandam, ac ibidem villam iurè Teutonico, quo Ciuitas vtitur, quæ nouum forum in Sylesia nucupatur, collocandam. &c. Si quis hominum propter aliquod comissum in villam prędictam affugerit, sine cuiusuis impedimẽto, duabus septimanis, tranquilitate pacis Dñi Ducis Craco: & nostra, perfruetur. Actum publicè Craco: Anno, 1319. In die Ascensionis Dñi, pręsentibus Comite Adam Iudice Craco: Comite Petro Vexilifero Craco: Comite Petro Iudice de Polomia, Nicolao Krzywosad/ Gregorio de Pisari. Datum per manus Domini Venceslai Capellani, Dñi Nauoi Palatini Sendomirieñ: Przy tym Liśćie Topor záwieszony no wosku.

§ Otte Syná Nawoiowego Historie wspomináiac/ opowiedáia że sie pisał de Szczekárzowice w Sedomirskim Woiewodztwie/ o ktorego potomstwie czytáć bedźiesz przy Zaklikách y Tárlech.

§ Otte/ktory sie pisał de Pilcá/iáko to Miechowitá wspomina w Kśiegách Czwartych/w Roku 1349. Ktorego y Kromer pomienia w kśiegách dwunastych Woiewodá Sedomirskim/ tymi słowy: Ottonem Pilecium gente Toporum, Palatinum & Præfectum Sendomirieñ: &c.

§ Helżbietá Corká iego byłá zá Gránowskim/ tá potym bedac Wdowa/dla piekney vrody/ ácz w lećiech podeszla/ szłá zá Jágiełłá Królá Polskiego/ v ktorego Synowi swemu ziednáłá to/ że sie pisał Hrábia ná Pilcy/ iey oyczystych dobrách/ á tá wyniosłá Pilce z Domu Toporow w Dom Leliwow/ o czym świadczą pomienieni Historycy/ Miecho: Libro 4. Cromer Libro 12.

§ Andrzeiá Woiewode Krákowskiego wspomina List Domu Toporow/ ácz y w Historyách ná kilku mieyscách Cromer Lib. 14. Ktory bedac tey możnośći/ dawał świádectwo z drugimi Powinnymi swymi o wolnośćiách Fámiliey swey/ z Jáskiem Brátem swym rzeczonym Owcá/ y z Januszem trzećim brátem/ wszyscy sie pisáli de Morauicza, Tego Przywileiu pod Stárym Koniem Kopia dostáteczńie czytáć bedźiesz.

§ Jan Syn Andrzeiá Woiewody Krákowskiego/ Kásztelan Woynicki/ ktory ozdobna rzecz czynił do Rycerstwá w Interregnum ono/ gdy po śmierći Ludwiká Królá Polskiego y Węgierskiego/ o inszego sie stáráli ná Seymie w Sierádzu/ to było Roku 1383. Tego Kromer wspomina Libro 14. w te słowá: Sed vnus homo oratione sua, mox omnium voluntates conuertit. Iascus hic fuit, siue Ioannes Tencenius Castellanus Voyniceñ. &c.

§ Nawoy/ Syn Andrzeiá Woiewody Krákowskiego/ bedac Rotmistrzem do Wołoch/ porážon ze wszytka Rota/ sam pogiman. A gdy wyszedł z więźienia/ został Duchownym/ był Dźiekanem Krákowskim. O czym Bielski Libro 8.

§ Neorze Woiewode Sedomierskiego wspomina List tey że Fámiliey/ zá Kázimierzá wielkiego/ miedzy drugimi Topory/ co niżey czytáć bedźiesz w Przywileiu. To było w Roku/ 1366.

§ Janá z Ostrowiec/ wspomináia Historye dla tego/ że ieźdźił Jágiełłowi Krolowi Polskiemu do Węgier o Anne/ Wilelmá Hrábie Cyleyskiego Corę/ ktora do Krákowá z inszymi Posły przyprowádźił/ vt in Historia, A to było w Roku/ 1400.

§ Sedźiwoiá Stároste Krákowskiego/ ktory sie pisał de Subin, był Woiewoda Káliskim/ wspomináia Historye dla tego/ iż ieźdźił do Węgier do Krolowey Helżbiety/ áby Corkę posłáłá do Polski/ á tey áby Polacy Męża obráli/ á sobie Páná podług woley swey. O czym czytay v Kromerá kśiegi Czternaste/ v Miechowity Czwarte. A iż był tey Fámiliey/ to dowodnie Listy Koronne świadczą/ y wiele Toporow de Subin opowiádáia/ á potym to Białła głowá wniosłá w Dom Nałeczow/ iáko Przywiley Czárnk: o tym.

§ Setægius Iudex Curiæ, zá Władysłáwá Łeczyckiego Kśiażećiá/ pisał sie de Subin, O ktorym Listy Koronne powiedáia/ y List Klasztoru Trzemeszeńskiego/ w Roku/ 1287.

§ Bestrzyká Podskárbiego Koronnego/ ibidem de Subin wspomina tákże List Klasztorá Trzemeszeńskiego/ w tymże Roku.

§ Woyćiechá Podkomorzego Koronnego/ ibidem de Subin tenże Przywiley tegoż pomienionego Klasztorá opowieda/ Roku tegoż/ y inszych wiele.

¶ Andrzeiá Tęczyńskiego wspomina Kromer/ ácz w lećiech młodych/ále w Cnoćie Przodkow iego zupełney y státeczney miłośći przećiwko R. P. Ten gdy baczył Królá Władysłáwá Jágiełłá vgode niepożyteczna Koronie Polskiey z brátem w Litwie. O czym Kromer pisze Libro 20. A to było circa Annum 1430. Jáko tego misternie obronił/ że oná vgodá ich rozerwána byłá/ á Kámieniec przy Koronie Polskiey został/ o tym w Historiey szerzey czytáć bedźiesz.

§ Janá Miaższego wspomináia Historie/ Miechowitá go zowie Nazyanem/ ten po oney fortunney bitwie Pruskiey/ zá Jágiełłá Królá/ gdy sie Niemcy znowu zbieráli/ chcac sie popráwić á pomśćić rozlania krwie/ gdy ich było 90. tyśiecy porážono/ mieli znowu woyská Dźieśięć tyśiecy. Tam ten Jan máiac pewna wiádomość o nich/ zebrał sie iáko mogł z przyległymi sąsiády/ Pány/ y Rycerstwem Polskim/ niechcac onych Niemcow ku Márborku puśćić do drugich Krzyżakow/ potkał sie z nimi meżnie v Koronowá/ iáko Kromer pisze: Ibi Ioannes Ostrouicius, cognomento Nazyanus, gente Toporus, adacto equo, Vexiliferum hostilem obtruncat, vexilumq́ quo vno totus eorum exercitus (itidem atq́ noster) vtebatur, abripit. &c.

Zá tym sie woysko nieprzyiaćielskie strwożyło/ y ostábiáło. Nászy rzesko ná nie nátárli/ y ná głowę porázili/ drugie w pogoni rozgromione bili/ áż noc ostátkowi przeszkodźiłá. O czym czytay v Kromerá kśiegi siedmnaste/ v Miechowity Czwarte.

§ Piotrá Suphráganá Krákowskiego/ miánowánego Biskupá Krákowskiego/ opowieda Historyk/ po Janie Rádlicy z Domu Korab/ wszákoż niż mu przyniesiono Sakrę vmárł. Po nim obran Piotr Wiszych z Domu Brog/ wszákoż y ten potym był zrážon od Woyćiechá Jástrzebcá. O czym niżey bedźiesz czytał pod Herby pomienionymi.

§ Stánisłáwá z Chobrzá/ Chorążego Krákowskiego/ y Kráyczem Królá Olbráchtá/ wspomina List Klasztorny/ w Roku/ 1469. Potym y zá Zygmuntá Stárego/ w Roku/ 1504.

§ Zbigniewá Podkomorzego Krákowskiego/ Márborskiego Stároste/ wspomináia Historye przy synie Janie/ ktory był pogimány w Wołoszech/ á potym vszedł z więźienia: O czym v Miechowity Kśiegi Czwarte czytay.

czytay. To było zá Olbráchtá. Tegoż Zbigniewá Corká byłá zá Mikołáiem Xiążęciem Rátyborskim. O czym czytay Ibidem & Eodem.

¶ Mikołáiá Woiewode Ruskiego/ y Gábryelá Brátá iego/ wspomináią Historye/że byli poráženi z Rotámi w Wołoszech/zá Krolá Olbráchtá. Miechouita Libro 4. Cromer Libro 30.

¶ Bárbáre/ Kásztellanke Krákowská/ Corke Woiewody Ruskiego wspomina Epitaphium w Tarnowie pisáne w te słowá:

Barbara de Tenczin, Nicolai Palatini Rusiæ Filia, Fœmina, pudicicia moribusq; insignis, Ioannes à Tarnovv, Castellanus Cracouień Coniugi suauissimę mæstus posuit. Vixit Annis 31. Obijt, Anno salutis nostræ. 1521.

¶ Janá Tęczyńskiego też w bitwie Wołoskiey wspomina Kromer/że był poimán z Piotrem Prochnickiem/zá tegoż Krolá/wszákoż obá potym z więzienia vszli. O czym w Księgách 30. v Kromerá czytay.

¶ Jákubá z Moráwice/ rzeczonego Przekorá/ wspomina Kromer w Księgách 19. Męzem znácznym v Opoczki/ zá Witułdá Xiążęciá Litewskiego/ w Roku/ 1428.

¶ Janá Rápsztyńskiego de Tęczyn/ wspomina Przywiley od Kázimierzá potwierdzony/ w Roku/ 1485. W Nowym Mieście Korczynie/ Klasztorowi Swiętokrzyskiemu.

¶ Andrzeiá Rápsztyńskiego de Tęczyn/ wspomina Miechowitá w księgách Czwartych/ Káp:6. w Roku/ 1461. Ktory we Czwartek/ Dniá 16. Lipcá/ z nieiákim Clemensem Płátnerzem w Krákowie zácżął Controuersią/ z ktorey potym ná gwałcie przyszedł o śmierć. Acż się to Krákowiánom sucho nieodárło/ iáko o tym w Historyey czytáć będźiesz/ wszákoż zá tego nie stáło/ kto żáłośnie á nieprzystoynie ná stan swoy przyszedł o śmierć.

¶ Mikołáiá z Bálic Tęczyńskiego/ wspomina Przywiley Kásztellanym Rádomskim/ w Roku/ 1447.

¶ Otte de Pleszow/ wspomináią Aktá Krákowskie/ y wiele Przywileiow Sláchecktch/ Sędźim Krákowskim/ w Roku/ 1429.

¶ Gniewomirá y Thomaszá/ Hæredes de Miedzvviecz, wspomináią Przywileie Domu Toporow/ w Roku/ 1366. Od Kázimierzá Wielkiego potwierdzone/ co y Fundus Kościołá onego opowiedá/ á vkázuie ie Chrześćiáńskimi Pány/ y miłowniki Kościołá Bożego/ co iesżcże wspomináią Herby Ibidem ná Kośćiele málowáne/ że to z Domu Toporow do Drużynow wyszło.

¶ Beata de Tenczin, Ktora zbudowáłá Klasztor Bárnádynom w Sámborze/ będąc zá Janem Odrowążem Woiewodą Ruskim/ o ktorey opowiádá Epitaphium w tym tám Klasztorze pisáne/ w te słowá:

Dominæ Beatæ de Tenczin, Odrowążowa/ Palatinæ Rusiæ, &c. Ecclesiæ Fratrum Minorum in Sambor Ornatrici. &cæt.

Huc quicunq; venis, tumbamq; stupescis ad istam,
Nulla videns Fabri Marmura cæssa manu.
De mundo, nec Opes, nec Honor, comitatur euntem,
Adsequitur Virtus, & Pietatis opus.

¶ Zá pánowánia Krolá Ludwiká Węgierskiego y Polskiego/ w Roku/ 1376. Wspomináią Historye wielką możność tych Toporow/

porow/

porow/ ktorą okazáli przy potrzebie Piotrá Szafráńcá z Domu Stáry Koń/ gdy był rániony od Węgrow/ było ich ná ten czás Chorągwi siedm / chcieli się znácznie pomśćić nád Węgry Dworzány Krolewskimi/ przelania krwie brátá swego/ bo to z dawná iedná Fámilia (o czym niżey dowodnie czytáć będźiesz) Toporow/ y Koniow Stárych.

¶ Jánuszá Kásztellaná Sędomierskiego/ Otty Woiewody Sędomier: synowcá/ Syná Andrzeiowego/ wspomina Klasztoru Sędomierskie° Przywiley/ przy bytności potwierdzenia Praw ich/ zá Kázimierzá Wielkiego/ ktory się pisał/ Hæres de Iablonna: kędy ták o nim powieda:

Præsentibus Venerabilibus ac Generosis viris Ottone de Pilcza, Palatino Sēdomirień, Ianusio nepote illius ex fratre Castellano Sendomirień, hærede de Iablonna, Martino Castellano Zauichosteń, hærede de Iablonna, nec non alijs fide dignis, Anno, 1368. Datū per manus Domini Ioannis de Czarnkovv, Vice Cancellarij R. P. Scriptum autem per Ioannem Canonicum Ploceń Notarium Aulæ nostræ Regalis.

¶ Sędywoiá z Jábłoni wspomina tákże Przywiley Klasztorá Ibidē w Sędomierzu/ przy bytności potwierdzenia Praw ich tȳ sposobem:

Præsentibus Venerabilibus ac Generosis, Domino Sendiuoio de Subin, Capitaneo Cracouień, Domino Sendiuoio nepote eius ex fratre hærede de Iablonna, Pincerna Craco: nec nō alijs fide dignis, Anno, 1372. Zá pánowánia Ludwiká Krola Węgierskiego y Polskie°.

¶ Janá Tęczyńskiego ćiáło/ pochochowáne w Kráśniku/ Anno, 1407. Mensis Iulij 16. Epitaphiū opowieda pisáne w te słowá:

Mundi Fortuna regni, curreq; labores,
Et mortalis honor, gloria, lausq; fugax.
Solicitent alios, me me bonè, me piè Christe,
Me tua conseruet gratia, me foueat.

☞ Támże drugie Ad Beatam Mariam Virginem.

Cœlestis planta præciosior omnibus vna,
Quæ fructum ferre digna salutis eras.
Hanc animam reffice fructu semper benedicto,
Ventris Virginei fausta Maria Parens.

☞ Drugie Ad suos.

Este mei memores, mea pignora sitis amici,
Suffragium lachrimę sint pietasq; precesq;.

¶ W Roku/ 1527. List Domu Tęczyńskich/ ludźie te Możne/ tey Fámiliey Toporow/ dobrze R. P. Chrześćiáńskiey zásłużone/ wspomina/ co szerzey czytáiąc List Cesárzá Kárlá Piątego zrozumiesz/ á tego sens masz w te słowá: gdźie do tákiey dawney Zacności ich/ więcey im ozdoby przydawa.

☞ CAROLVS Quintus, Diuina fauente clementia, Electus Romanorum Imperator, semper Augustus, ac Rex Germaniæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Nauariæ, Granatæ, Toleti, Valentiæ, Gali-

tię, Ma-

tię, Maioricarū, Hiſpalis, Sardiniæ, Cordubæ, Corſicæ, Muriciæ, Giennis, Algaroniæ, Algezira, Gibraltaris, ac Inſularum Baleariū, Inſularum Canariæ & Indiarum, ac terrę firmę Maris Occeani, Archidux Auſtriæ, Dux Burgundiæ, Comes & Palatinus Hannonię, Holandię, Scelandię, Feretis, Kiburgi, Namurci, Roſilionis, Karitanię, & Zutphanię, Landgrauius Alſatię, Marchio ſuper Anaſum, Burgouię, Oriſtani, Gotſiani, & Sacri Rhomani Imperij Princeps, Catalonię, Aſturię, Dominus Phriſię, Marchię, Slavvonię, Portus Naonis, Biſcaię, Molinę Salinarum, Tripolis & Mechlinię. &c. &c.

¶ Ad perpetuam Rei memoriam, Deus Optimus Maximus, genus humanum vario multiplicią; graduum & ordinum diſcrimine ſcingens, hoc præcipuè Imperatoribus & Regibus, veluti peculiare ac proprium munus eſſe voluit, vt ſubditorum cōmodis, atq; incremēto, aſsidua cura perenniq; ſtudio inuigilarent: & omnes conatus, omnemq; potentiam, ad illorum dignitatem, qui reliquis præſertim virtute ac ſanguine præſtant, & verè laudis ſectatores, clariſsimorumq; facinorum Æmuli exiſtunt: augendam illuſtrandamq; cōuerterent, cùm nihil ſcilicet aptiùs, nihil ve accomodatiùs, ad retinendam amplitudinem imperiumq; ꝓpagandū, cōſtitui poſſe videatur, quàm ſi hi, quibus regnorum habenæ moderaminaq; cōmittūtur, inquam plurimos eoſdemq; de rebus humanis, quàm optimè meritos, liberalitatis & munificentiæ partes exerceant: nam tanto clariùs libertatis fulgor eluceſcit, quanto eius inſignia latiùs patentiuſq; extenduntur. Qua propter cōſiderantes ſpectabiles ſincere nobis dilectos, Andream de Tenczin Palatinū Cracouieñ, Ioannem de Tenczin Subcamerarium Craco: illius fratrem germanū: Ioannem de Tenczin Gladiferum Craco: Ioannem de Tenczin Caſtellanum Lublineñ: Stanislaum de Teczin Subcamerariū Sendomirieñ: & Andream de Tenczin iuniorē, omnes Fratres Patrueles, quā ſtrenuè cōtra Ortodoxæ fidei hoſtis pugnañ: fortiterq; militaria facta, quam vis difficilia, obeundo ſibi mortale decus, & ſplendidū nomen cōparaſſe, tñ deniq; tanta merita generoſæ eorum refferantur proſapiæ in Regno Polonico, non belli minùs quàm pacis artibus egregiæ. Quod nos iurè ea, ꝑ Cæſarea noſtra liberalitate digno ornamēto reddamus clariora, ac ea potiſsimū vnde filij & poſteri ſui, non virtutis tantū ſpecimen ad imitandum haberēt, ſed etiam, vnde perpetuū decus, ceu ex perenni fonte, haurire poſsint. Motu ergo ꝓprio, animo liberato & ſano, Principum, Comitum, Baronumq; noſtrorum, & Sacri Imperij fidelium dilectorum accedente conſilio, ex certa noſtra ſcientia, & Cæſareæ plenitudine poteſtatis, præſentes: Andream Palatinū, Ioannem Subcamerarium, Ioannem Gladiferum, Ioannem Caſtellanum Lublineñ, Stanislaum & Andream iuniorem, ſuoſq; hæredes & ſucceſſores legittime natos, & naſcituros vtriuſq; ſexus, noſtros & Sacri Imperij Comites facimus, creamus, erigimus, attolimus, & ad comitum gradum clementer euegimus & illuſtramus, ac Comitatis honoris titulo vigore, præſentium & auctoritate Rhomana Cæſarea gratioſiùs inſignimus, nec non aliorum Sacri Imperij comitum, numero & conſortio fauorabiliter aggregamus decerneñ, & hoc præſente noſtro Cæſareo ſtatu eum edicto firmiſsimo. Quod ex nunc in antea præfati, Andreas Palatinus, Ioannes Subcamerarius, Ioannes Gladifer, Ioannes Caſtellanus Lublineñ: Stanislaus Subcameraius Sendomir: & Andreas iunior, & legitimi ſui liberi, hæredes & ſucceſſores, in perpetuū ab vniuerſis & ſingulis cuiuſcunq; conditionis præminentiæ ſtatus & dignitatis, etiam Regalis, Ducalis, aut Pontificialis exiſtant, pro veris Comitibus habeantur, teneantur, dicantur, nominentur, atq; honorentur, prout nos & eos, & quemlibet eorum inſolidum pro ſe & hæredibus eorum, vt ſupra Comites dicimus, appellamus, & nomina-

mus, voleñ & ſtatueñ eadem auctoritate noſtra, & poteſtate præfata, quod omnibus & ſingulis Priuilegijs, indultis, immunitatibus, libertatibus, iuribus, conſuetudinibus, honoribus, dignitatibus, prærogatiuis, exemptionibus, gratijs, & fauoribus, vti, frui, gaudere, & potiri valeant, per totum Sacrum Rhomanum Imperium, ac alibi vbicunq; locorū & terrarum, quibus cæteri noſtri & Sacri Rhomani Imperij Comites, functi ſunt: ſeu vti, frugi, & gaudere poterūt, quomodo libet in futurum conſuetudine vel de iurè. Dum modo Sereniſsimo Principi, Domino Sigiſmundo Regi Poloniæ, Magno Duci Litvvaniæ, Fratri & conſanguineo noſtro chariſsimo, & ſucceſſoribus eius Regibus Poloniæ, ꝓ eorum debitò in omnibus obedieñ & fideles ſeſe præſtent, diligēterq; ac fideliter cōueniūt, & officij ſui ſunt, prout ante ea exequātur & exerceātur, quo verò huiuſmodi gradus Comitatis & illuſtratio loculentiùs clareſcat: motu, ſcientia, & poteſtate, quibus ſupra gentilicia arma, quæ ad ipſos nuper, Andream Palatinum, Ioannem Subeamerarium, Ioannem Gladiferum, Ioannem Caſtellanum Lublineñ, Stanislaum Subcamerariū Sendomir: & Andream iuniorē: Nūc verò Comites, quacunq; occaſione deuenerunt, illuſtrare quoq;, & melioribus exornare additamentis, dignū æſtimauimus: videlicet: Scutum cū campo rubeo, in quo bipennis ſuis aptè depicta coloribus cōtinentur. Galeā quoq; torneamētalē ſuper eminentem, laciuijſq; ſeu induuijs rubeis ac glaucis, in ſumitate bipennis reddimitam, in hunc mutauimus, meliorauimus, & exornauimus modum & formam: videlicet: Scutum, in cuius prima quadra paterna auitaq; manent inſignia, vna cum Galea, ſicut modo præmiſſum eſt, altera verò quadra, Campum diuiſum habet, cuius medietas alia alba eſt, alia verò rubea, cum Aquilla bicipiti media, alba, rubea, trāſpoſitis coloribus: ita, vt pars aquillæ rubea ſit in campo albo, & pars alba in campo rubeo, Galea torneamentalis, in cuius ſumitate aquilla, media alba, & media rubea, extenſis alis, in quarū ſingulis quinque pennæ coherent, cū lacinijs alis rubeis circum circa ſplendicātibus, prout hæc omnia Pictoris artè & ingenio hic in medio elaborata cernuntur: quæ & auctoritate noſtra Cæſarea, in quantum opus ſit, de nouo concedimus, elargimur, & donamus, per præſentes voleñ & decerneñ, præſenti edicto noſtro Cæſareo perpetuo duraturo: quod præfati, Andreas Palatinus, Ioannes Subcamerarius, Ioannes Gladifer, Ioannes Caſtellanus Lublineñ, Stanislaus Subcame: Sendo: & Andreas iunior, eorumq; hæredes & ſucceſſores (vt ſupra) huiuſmodi inſignia ſunt á nobis illuſtrata & adaucta, ex nunc, & in antea futuris perpetuis temporibus, in torneamentis, haſtiludijs, bellis, duelis, ſcutis & vexilis, ſepultoriſquoq;, ſygillis, ſignetis, annulis, & alijs clenodijs ſeu actibus comitū, tam ioco quam ſerio, vbicūq;, vti, frui, & gaudere libere poſsint & valeant, non obſtātibus quorūcunq; cōſuetudinibus, & ordinatiōibus, Statutis & Priuilegijs p̄ſentibus & futuris, quæ quoquo modo cōtra huiuſmodi illuſtrationem & euectiōem facere poſsint: quibus per p̄ſentes expræſſe derogamus, & derogatū eſſe volumus: p̄dicta etiā auctoritate, ſolennitatē iuris, ſi qua in præmiſis requireretur, & quemlibet defectum ſuplentes. Nulli ergo hominū, cuiuſcunq; fuerint gradus, conditionis, & ſtatus, liceat hanc noſtræ creatiōis, euectionis, illuſtrationis, conceſsionis decreti, derogationis, voluntatis & gratiæ, paginam infringere, aut ei in toto ſiue eius aliqua parte cōtrauenire. Si quis autem hoc atentare præſumpſerit, pænam indignationis noſtræ, ac centū marcarum auri puri irremiſsibiliter ſe nouerit incurſurum. Quarū medietatem Fiſco noſtro Cæſareo, reliquam verò iniuriam & damnum paſsi vel paſſorum vſibus decernimus applicandam. Harum literarum teſtimonio ſygilli noſtri appenſione munitarū. Datum in Ciuitate noſtra Imperiali Sbera, vltima die Menſis 7bris. Anno, 1527. Regnorum noſtrorum Romani nono, aliorum omnium verò vndecimo.

¶ Tegoż Potomek Stánisław Gábryel/ o ktorym powieda Epitaphium w Kraśniku pisáne w te słowá:

Stanislao Gabrieli, Comiti à Tenczin, Subcamerario Sendomirieñ: Capitaneo Trebovvlieñ, Viro clariss: cui cõstantia in Deũ Optimũ maximũ, fide atq; perpetua erga omnes diuos pietate prędito, & Hierosolima ad Sepulchrum Dñi periculosè nauiganti, & multa alia religiosa diuorum loca strenuè obeunti: Rhomæ postea à Paulo Tertio Pontifice Maximo, honos æque suis gloriæ habitus, ac dona solenni more virtutis ergô tributa, vita innocẽtissima, moribus ac lepore festiuo, cunctis amabilis, nemini nocenti. Ioannes Comes à Tenczin, Palatinus Sendomirieñ, Curiæ Magestatis Regiæ Marsalcus, Capitaneus Lublineñ, Fratri benè mærenti de suo posuit. Mortuus Anno 1559. Die tredecima Octobris, ætatis suæ, Anno, LXVI.

¶ Janá Tęczyńskiego/ ktorego wyższey ten List wspomina Podkomorzem Krákowskim/ Brátá Woiewody Krákowskiego/ Hrábię ná Tęczynie/ wspomina w Kraśniku Epitaphium pisáne w te słowá:

Ioanni Gabrieli Comiti à Tenczin, Palatino Sendomirieñ, Curiæ Magestatis Regię Marsalco, Capitaneo Lublineñ & Lelouieñ, Viro ob ingenij pręstantissimi grauitate, integritate animi, domi forisq; clarissi: ac cęteris Senatorijs virtutibus, fide, iustitia, prudentia, longe ornatiss: Qui à Diuo Sigismundo Primo Rege Polonię in Senatum tectus, ac splendidis honoribus ab eius M. delatis functus, fidelis perpetuo ac bonus Consiliarius fuit. Ad Sulimanũ primo Turcarum Imperatorem, postea ad Serenissimum Ferdinandũ Rhomanorum, Hungarorũ & Bohem: Regem missus, illustres Legationes obiuit. Cuius deinde mortem ita Sereniss: Sigis: Augustus Polonię Rex, Filius eiusdem Maiestatis chariss: summa pietate & obseruantia coluit, vt & patrono beneficentijs tantorum meritorũ memoriã egregię pręstaret, & eius M. fide, studio, labore, cõsilio, opera, nullo loco vnq; ad extremum vsq; spiritu defuisse agnoscatur. Stanislaus Ioannes Frater, Comes in Tenczin, Palatinus Cracouieñ: Cap: Lublineñ, Belzeñ, & Vrzedouieñ, Fratri optimo ac benè męrenti posuit: Mortuus Anno 1553. Ætatis suę 68. Die 20. Maij.

¶ Jan Tęczyński Hrábiá y Miecznik Krákowski/ támże ná tym Przywileiu pomieniony.

¶ Jan Tęczyński Hrábiá/ Kásztellan Lubelski/ ná tymże Przywileiu pomieniony.

¶ Stánisław Hrábiá ná Tęczynie/ Podkomorzy Sędomirski/ ktory vmárł Woiewodą Krákowskim/ zostáwił Syná Jana Bábtystę/ Woiewodę Bełskiego/ wielkie° miłośniká R. P. Ktory był wiela ziem świádom: w Poselstwie od Krolá Augustá będąc we Szwecyey/ Krolewnę sobie do Stanu Małżeńskiego ziednał/ po ktorą iádąc z Brátem Janem/ Synem

także Woie-

także Woiewody Krákowskiego/ byli w wielkim niebespieczeństwie: gdźie ten Woiewodá zá przypadkiem nieszczęśćia/ ábo snadź z náznáczonego od Páná kresu/ żywotá dokonał. Jego ćiáło wodą do Gdańská przyprowádzono. O czym niżey czytáć będźiesz szerzey pod osobą Janá Kásztellaná Woynickiego/ Lubelskiego/ Parcowskiego Stárosty. &c.

¶ O tym Janie Báptyśćie Hrábi/ Woiewodźie Bełskim/ pisał Jan Kochánowski Wiersze/ ktorym dał Tytuł: Pámiątká wszytkimi Cnotámi hoynie obdárzonemu Janowi Báptyśćie/ Hrábi ná Tęczynie/ Bełskiemu Woiewodźie/ y Lubelskiemu Stárośćie. &c.

Tobie niechay tá Kártá będźie poświęconá/
Zacny Hrábiá z Tęczyná/ ktorego kwápioná
A niespodźiewána śmierć/ ludźi zásmuciłá/
A Lámentem y Płáczem wszytko nápełniłá.
Będą drudzy twym kośćiam Grob zacny budowáć/
A twarz twoię w Miedźi lać/ y w Mármurze kowáć.
Miedzy ktorymi snádź też mieysce będą miáły/
Rymy moie: ná łásce Bogiń áby trwáły.
Wiodłeś swoy Rod wysoki z Domu Tęczyńskiego/
Skąd vstáwicznie iáko z Koniá Troiáńskiego
Jeden po drugim ludźie Wielcy wychodźili/
Ktorzy Domá/ y w Polu/ godni w Polscze byli.
Pomnią tu Pruskie Polá/ pomni nieszczęśliwa
Wárná/ gdźie nieśmiertelney chwały Cnotá chćiwa/
Nie ták ostrożnie iáko śmiele sie potkáłá/
A zwyćiestwo Pogánom z siebie sławne dáłá.
Tycheś ty niechćiał wydáć/ á ná swoie Látá
Dosyć młode/ zwiedźiłeś częśc niemáłą świátá.
Przypátruiąc sie pilno wielkich Krolow spráwie/
Ták w pokoiu/ iáko y w Zołnierskiey zábáwie.
A choćiaś był nie práwie ieszcze dorosł Woyny/
Szedłeś miedzy lud Krolá Fráncuskiego zbroyny.
Gdy Synowie Oycowskiey Wiáry popieráli/
A dáwszy sobie po łbu/ potym sie iednáli.
Kocháłeś sie w náukách/ y w piśmie vczonym/
Nie przestáiąc ná szczęśćiu z Oycow zostáwionym.
Ale iáko ćię znácznym Fortuná czyniłá/
Tákeś y dowćipem miał przed inszymi siłá.
Przeto skoroś doiechał kráiu Oyczystego/
Obranes Posłem záraz do Krolá Szweckiego.
Gdźieś wszytko wedle myśli Páná swego spráwił/
Siebieś popráwdźie troski niemáłey nábáwił.
Nie dźiwuię sie Pánno Zacnego Rodzáiu/
Zeć sie ten Gość podobał z dálekiego kráiu.
Godźien był zá vrodą swoią Tytonowe/
Godźien był mieysce zásieść Endymionowe.
Morskie Nimphy po pierśi wydawszy sie z wody/
Wzdycháły pátrząc ná twarz y wiek iego młody.
Nieśmiertelnymi láty kupowáć ie chćiáły/
Prożno/ bo wieczne czásy gdźie indźiey mu stały.
Ták przed láty Tezeus/ chcąc srogiego pożyć
Minotaurá/ á ćięszką dań z Oyczyzny złożyć.
Płynął ná prętkiey Nawie przez głębokie Morze/
A stáwił sie ná Krolá Gortyńskiego dworze.

Tám skoro

Tám ſkoro go Krolewſka Dźiewká oglądáłá/
Ktora ná wonnym łożu przy Mátce śiedźiáłá.
Jákie Mirthy nád chłodnym Eurotą ſie rodzą/
Abo Kwiatki rozlicznych farb ná Wioſnę wſchodzą.
Nie drzewiey oká z niego chćiwego ſpuśćiłá/
Aż ogniá nieobácznym ſercem záchwyćiłá.
Ktory w niey wßytkich członkow zmácał áż do kośći/
Y roſpalił niebogę w okrutney miłośći.
Wenus ktora bogátey Ankonie pánuieß/
A fráſunkámi ludzkie roſkoßy fálßuieß.
Jákowás nawálnośćią/ Dźiewkę zápaloną
Miotáłá/ Vrodziwym gośćiem vßaloną.
Jákiey oná boiáźni w ſercu vżywáłá/
Jáko częſtokroć bledßa nád Złoto bywáłá.
Gdy przeważny Tezeus prágnąc ręki podnieść/
Ná ſrogi dźiw/ ábo śmierć/ ábo cześć miał odnieść.
Jednák nie brzydkie Bogu iey Obiáty były/
Bo iáko ná Krępaku wiátr ze wßytkiey śiły
Burząc/ Dąb ſtáry wypárł/ á ten wykręcony
Padł/ y dobrą część láſu ſtárł ná wßytkie ſtrony.
Tákżeć mężny Thezeus Mießánicá ſrogiego
Obálił/ rogi ná wiátr prożno miecącego.
Y wyßedł z wielką ſławą po nići rozwitey/
Z Lábiryntowych błędow y zdrády zákrytey.
Tęczyńſki był twoy Tezeus nowa Aryádno/
Ktory ſercem y śiłą mogł porownáć ſnádno
Z Bohátyrſkimi ſyny/ lubo pießo woyny
Lubo prágnął ná koniu nieprzyiaćiel zbroyny.
Ten znáiąc twarz łáſkáwą y chuć przećiw ſobie/
Skłonił tákże Cnotliwe ſwe ſerce ku tobie.
Ták iż iednáki ogień obiemá pánował/
Jeſli tobie był śilen/ iemu nie folgował.
Oczy pierwße poſelſtwá ćicho ſpráwowáły/
A ſerdecznych táiemnic ſobie ſię zwierzáły.
Potym y zobopolna mowá przyſtąpiłá/
On twoim ſługą chćiał być/ á tyś nie gárdźiłá.
Ale kiedy czás przyßedł/ że Poſeł vczćiwy
Miał żagle wiátrom podáć/ twoy głos żáłośćiwy
Tym go potkał: Gośćiu moy/ á ieſli nie były
Omylne twoie słowá/ y moy Mężu miły.
Nie rádá ćię ſtąd pußczam/ á zwłaßczá bez śiebie/
Ale iż poſpolitey vſtąpić potrzebie
Swoiá własna rzecz muśi: Jedź w dobrą godźinę/
A bywáy zás poki ſię łzámi nie roſpłynę.
Dáley żal nie dopuśćił/ y płácz znákomity/
Ktory iey z oczu płynął iáko deßcz obfity.
A Tęczyńſki łzy tákże własnie oćieráiąc/
Y iáko mogł ſerdeczną żáłość okrywáiąc.
Pánno bądź dobrey myſli/ bo by wßytkie śiły/
Wietrzne y Morſkie záraz ná mię ſię zmowiły/
Nie zátrzymáią mego żadną miárą biegu/
A ia ſię wrychle muße ſtáwić ná twym brzegu.
To rzekł/ á cáłowawßy Rękę iey vczćiwą/
Wśiadł proſto ná Okręt ſwoy/ támże Kotew krzywą

Zeglarze y pobrzeżną Linę odwiązáli/
A od brzegu wyſoką Nawę odbijáli.
Teraz ſię nápátrz Pánno kogo widźieć żądaß/
Kto wie ieſli go potym ná wieki oglądaß.
Siłá nießczęście może/ á náße rozmysły/
Ná wyroku niepewney Fortuny záwiſły.
Poki go widźieć mogłá/ oczy w nim trzymáłá/
Potym ná ſáme tylko iuż żagle pátrzáłá.
Ná koniec/ kiedy y on y żagle zniknęli/
Ledwe ná poły żywą ſłudzy z brzegu wźięli.
A ty Tęczyńſki/ noßąc ſwoy záſtrzał w ſkrytośći/
Szedłeś łodźią po wierzchu Morſkiey głębokośći.
A zá przyiáźnią Wiátrow/ y dobrey pogody/
Wyśiadłeś ná brzeg Pruſki krom wßelákiey ßkody.
Jechałeś potym źiemią/ tám gdźie Wilná ćicha/
Gorę z wieku ſadzoną potáiemnie ſpycha.
Czyniąc ſobie gośćiniec ćichy do śieſtrzyce/
Ktorey ßumny bieg słyßy przez waſkie gránice.
Támeś y Páná záſtał/ y Poſelſtwá ſwego/
Słußny poczet vczynił/ á z przyiázdu twego
Dwor od máłych do wielkich wßytek ſię rádował/
Bo ktoby ćię był prze twą ludzkość nie miłował.
Skoro zás polá śniegiem/ á głębokie brody/
Mroźna źimá przykryłá ćierpliwymi lody.
Nie długoś ſię ná mieyſcu z towárzyßem báwił/
Bo ćię do Filándiy Pan znowu wypráwił.
Ná drogę niebeſpieczną/ boś muśiał iść Morzem/
Nie tákim iákie krzywym Okrętem wiec porzem.
Ale ktore dźiś mrozy lodem vgruntuią/
Jutro wiátry ßalone zetrą y zwoiuią.
Ktemu nieprzyiaćielſkie woyſko tuż leżáło/
Ciebie iednák Bog przewiodł przez złe mieyscá cáło.
Tákżeś przedśię oglądał náznáczone kráie/
Y Páná ktory tám tym źiemiam Práwá dáie.
Ten z ſwey dawney nádźieie nie ćierpiąc odwłoki/
Wźiął ćię zá wodzá ſobie/ y ſwoy Dwor wyſoki
Pożegnawßy/ ßedł Morzem ku Polſkiey gránicy/
Myśląc Zacną Krolewnę widźieć w ſwey łożnicy.
A Bog mu tego życzył/ lecz o Pánno święta/
Nie práwieś z oyczyzny ſwey wczesną chwilę wźiętá.
Ale zdárzy tenże Bog/ że tego ſtolicę
Ośiędźieß/ v ktoregoś dźiś zá niewolnicę.
Rychło potym weſelu/ Cny Hrábiá z Tęczyná/
Wiáchałeś ná Stároſtwo ſwoie do Lubliná/
Wßem pożądány/ á tám nie wyßedł czás długi/
Żeś wźiął y Woiewodztwo zá ſwoie poſługi.
Ale pomni coś przyrzekł piękney Cecyliey/
W on czás kiedyś ná Morze wśiádał do Szwecyey.
Trudno nie pomnieć/ miłość w Dyámenćie ryie/
Swe sławne obietnice y pod ſerce kryie.
Skoroś tedy poſługi Pátryſkie złożył z śiebie/
Wźiąłeś przedśię ſwe rzeczy/ z ktorych tá v ćiebie
Przodek miáłá/ ábyś był Jmię Páńſkie święte/
Wźiąwßy ná pomoc/ konał Małżeńſtwo záczęte.

Przeto zebrawßy Poczet przyiaćioł niemáły/
Tám gdźie ku niebu pátrzą Káźimierſkie ſkáły.
Puściłes się do Gdánſká po głębokiey Wiśle/
Morze/ y dálßą drogę máiąc ná vmyśle.
Nie wie człowiek co dobrze/ á czáſem ták zbłądźi/
Ze swe ßczęśćie zá wielką niefortunę sądźi.
Pan twego przedsięwźięćia z łáską nie przyimował/
A przeiazd był niepewny/ á tyś się fráſował.
Przeiazd niepewny/ bowiem ná Morzu Pułnocnym/
Tymi czásy Krol Duńſki pływał z woyſkiem mocnym.
Czekáiąc ná sąśiádá/ chćiallíby ſkoßtowáć/
Komu każe silny Mars y ßczęśćie pánowáć.
Zwyćiężył wieczny wyrok/ y nießczęśćie twoie/
Ześ ty o Zacny Hrábiá/ nie pomniąc ná swoie
Nieprzespiecżeństwo/ przedsię wśiadł w okręt wysoki/
Miłość rządźiłá/ ktora nie ćierpi odwłoki.
Trzy kroć z portu ná Morze Nawá wychodźiłá/
Trzy kroć zásię do brzegu ná zad się wroćiłá.
Poßłá potym przez dźieki/ ryiąc Morſkie wáły/
A żagle rostoczone pochop z wiátru bráły.
Jeßcze były wieczorne nie zágásły zorze/
Kiedy nieusmierzony wicher wpadł ná Morze.
Szum powſtał/ y gwałtowna z wierzchu niepogodá/
Wáły zá wálmi pędźi poruszona wodá.
Krzyk w Okręćie/ á chmury nocy przydawáią/
Swiátá nie znáć/ wiátry się sobie ſprzećiwiáią.
Vśiłuie Zachodny przećiwko Wschodnemu/
Vśiłuie Południ przećiw Pułnocnemu.
Morze hucży/ á Nawę mieca nawáłności/
Raz się zda iáko w przepáść poyźrzeć z wysokości.
A kiedy się zás wáły rozſtępuią/ áni
Miástá widáć wielkiego z głębokiey odchłáni.
Piasek z wodą się mießa/ á w pobocżne łáwy/
Biie ßturm niebespieczny/ Nawá żadney ſpráwy
Nie ſłucha/ ále w Morſkim rozgniewániu pływa
Sámopás/ á mokra śmierć ze wßąd się dobywa.
Cáłą noc tá okrutna niepogodá trwáłá/
Názáiutrz kiedy zorzá z wody powſtawáłá/
Rozchodźiły się chmury/ wiátry vćichały/
A pieniſte z nienagłá wáły vpadáły.
Już było słońce wzeßło/ iuż żagiel roſpięty/
Nawy znowu prowádźił/ kędy dwá Okręty
Z boku się vkazáły: Hey Pánowie moi
Szyper głosem záwoła/ mieymy się ku zbroi/
Ludźie mamy nád sobą/ á nie wiedźieć kogo/
Co ieśli co Szwed vmie/ wątpliwa/ nam błogo.
Jeśliż też Duńczyk/ czego barźiey się obawam/
Bez trudnośći nie będźiem/ wczás wam to znáć dawam
Przyſtaw Krolá Szweckiego przedsię dobrze tuszył/
Bo (powieda) niżem ia do Gdánſká się ruszył/
Już były przećiw tobie wysłáne Okręty/
Nie toli są o Hrábiá/ niech ia będę śćięty.
To iego/ á to potym Tęczyńſkiego słowo/
Kto bądź ten bądź/ nam nie lza ieno być gotowo.

Koniec v Bogá w mocy/ my bráćia o sobie
Czuymy przedsię/ ia z wámi w ßczęśćiu y w żálobie.
Jeßcze mowił/ á káżdy iuż ſtał w swoim rzędźie/
Pogotowiu czekáiąc co ná koniec będźie.
A tym czáſem Proporzec Duńſki podniesiono/
Támże się okazáło w czym długo wątpiono.
Musso: co dáley powieß: to co dawna wola
Przypowieść/ dwiemá y sam Herkules nie zdoła.
Zagiel y Styr vtrącon/ Nawá vſtrzeláná/
Ná koniec gdy iuż miáłá tonąć pogimána.
Jáko potym dał to Krol w moc Pánu náßemu/
Co miał z Tęczyńſkiem czynić/ bo przećiw Szweckiemu
Spolną mieli/ iáko też Pan náß z drugiey ſtrony
Stárał się/ áby Hrabiá był wolno pußczony.
Prożno y przypominác/ bo niźli do ſkutku/
Tá rzecz przyßłá/ Tęczyńſki od wielkiego smutku
Wpadł w niemoc/ z ktorey mu iuż (ách wieśći płácżliwa)
Wſtáć nie obiecowáłá Kloto zazdrośćiwa.
Częſto kroć on nießczęsny/ dla ludzkiego dáná
Vlżenia/ w ćięßkim płácżu ſtrawił noc nieſpáną.
Chćialli też ná czás zásnąć/ porwał się ſtrwożony/
Sny nád zwyczay dźiwnymi ze snu przebudzony.
A Febrá wźiąwßy raz w moc/ vſtáwnie gorzáłá/
Sußąc krew y wilkośći ſtroſkánego ćiáłá.
Smák sfálßowány/ wßytko odpádło od chęći/
Myśli trapią/ tu miłość/ tu nießczęśćie smęći.
Teſkność z miáry wychodźi/ śił znácznie vbywa/
A to iego przed śmierćią ſkárgá obćiążliwa:
Boże moy: y tym ießcze ſkarzeß mnie smutnego/
Ze więźniem vmrzeć mußę Krolá okrutnego.
Czemu mię przed tym rácżey srogie nie pożárły/
Morſkie wody: czemu mię oſtre kry nie ſtárły:
Kiedym ßedł w opce kráie/ á tuż zá mną w tropy/
Lamáły lod Pułnocne ogromne zatopy.
Sroga śmierć/ lecż bym wolnym zginął był człowiekiem/
Nie czekáiąc tym swoim niefortunnym wiekiem
Oſtátniego nießczęśćia/ Boże niezmierzony/
Jákom od swey nádźieie dálcko rzucony.
Nie myśl Mátko o ßátách drogim złotem tkánych/
Ná moy y twey Niewiáſty przyiazd obiecánych.
Rácżey mi máry gotuy/ ták się podobáło
Nießczęśćiu/ ktoreć Syna żywego záyźrzáło.
A ty moiá Krolewno/ gdźieś teraz nieſtety/
Ná ktorey ślicżnych ręku byłbych Bogu wźięty.
Prágnąłem dußę podáć/ gdyby kolwiek były
Nieprzeiednáne śioſtry przędze swey dowiły.
Nie byłem ták ßczęśliwy/ á me prosby prożne/
Rozniosł nieunoßony wiátr ná Morze rożne.
A mußę ia/ (co iednak twa háńbá miłośći/)
W tym nieznáiomym kráiu vmrzeć od żáłośći.
Wrzuć w Morze kto przyiaćiel prożne dußę kośći/
Owa mię tám choć martwo byſtre nawáłnośći
Doniosą/ gdźie żywego ßczęśćie mieć niechćiáło/
A będźie fortunnieyßa śmierć niż żywe ćiáło.

Wiecey nie mowił/ále wzdychał bez przestánia/
A w tey zbytniey tesknicy przyßedł do skonánia.
Pamieci y śił zbywßy/iáko wiec kwiát leże/
Ktorego przy vwroći ostry pług doźieże.
Jego smierci Pułnocne Boginie płákáły/
płákáły ćiemne Lásy/y wynioste Skáły.
Ciáło iednák do Polski Morzem przypłáwiono/
Y miedzy sławne Dźiády poczćiwie włożono.
Trzy słowá śrzodek niesie ná grobney Tablice/
Tu miásto obiecáney Krolewskiey łożnice/
Janie Teczyński/leża twe kośći vspione.
O prożne troski ludzkie/O nádźieie płone.
Miey wieczny odpoczynek o ślachetne ćiáło/
Dußy/wiem że prze Cnote dobrze sie dostáło.
A iesli w iákiey cenie beda Rymy moie/
Nie wynidźie z ludzkich vst Sławne Jmie twoie.

☞ A stad iuż zrozumiałes Zacność y Dowćip wspániáły tego Teczyńskiego/pilność w posługách Páná swego/y R. P.

¶ Tego Ciáło leży w Kraśniku Mieśćie Oyczystym/ktore po ieo smierći Siostrá rodzona Káthárzyná wyniosłá w Dom Xiażat Słuckich/z wielo wśi przyległych/y inße Włośći. ⁊c.

¶ Andrzey Hrábiá ná Teczynie namłodßy / ktorego wyżßey pomieniony List Cesarzá Kárłá wspomina. Ten naprzod był Woiewodą Lubelskim / y Stárostą Sniatyńskim/ w Roku / 1561. O czym ten Przywiley niżey pisány opowieda / ná ktorym Cesarz Ferdynánd zásługi iego wystawiáiac przećiwko R. P. Chrześćiáńskiey/ y Syná iego stárßego Janá/ ktory na Dworze iego koßtem wielkim sie báwił. Ten Jedrzey Woiewodá/ bywáiac w wielkich potrzebách z nieprzyiaćioły Krzyżá świetego/ znácznym sie záwżdy pokázował/sam poiedynkiem z nimi czyniac: Wielkie Poczty przećiwko woyskam ich koßtem swym wywodźił / z Cesárzem Kárłem Piatym áż do Hißpániey ieźdźił/ przećiwko Cesárzowi Tureckiemu Sulimanowi / kedy sie Znácznym Meżem okazał z wielka ozdoba wßytkiego Narodu Polskiego/ To było w Roku 1532. Miał zsoba trzy stá Meżow ná wybor/koßtem swym przez czás bárzo długi.

¶ Tenże też przećiwko Turkom z Cesárzem Ferdynándem ieźdźił/ zostáwił Potomstwo ze dwiemá żonámi: Naprzod z Anna Záklicżánka z Czyżowá/tegoż Herbu Topor/Hieronymá Meżá wielkiego Corka/ bedac ná ten czás Káßtellanem Polánieckim: Naprzod Jádwige/ktora byłá zá Zebrzydowskim Woiewoda Brzeskim/potym zá Stánisłáwem Myßkowskim Woiewoda Krákowskim.

¶ Tenże Káßtellan z druga żona Anna Ożarowska / z Domu Ráwá/ zostáwił dwá syny/Janá y Andrzeiá/o ktorych czytáć bedźieß niżey. Corki/

¶ Zophia Zborowska/Stárośćina Szydłowska/ Runborska. ⁊c.

¶ Anne Lánckorońska/Káßtellanke Málogoska/ ktora vmárłá w Roku/ 1581. Ciáło iey leży w Korozwekách w bożnicy z Kośćiołá vczynioney.

¶ Tenże Andrzey Káßtellan Krákowski/ießcze w młodych lećiech/w potrzebie pode Gdańskiem ná hárcu/gdy do niego Niemiec z kußa bieżał/ on ná koniu żárko podeń podbieżawßy/ wydárßy mu kuße/ w łeb vderzył/ mowiac: Ták chłopie náßy Przodkowie rykiem bijáli.

¶ Tenże z Prusaki w potrzebie bedac/był postrzelon przez pierśi / wßákoż sie kulá ták tylko po ćiele obroćiłá/kośći nie rußyłá. Gdy go krew vchodźiłá/poczał słábieć/ pochylił sie ná koniu: Drugi Niemiec baczac/chćiał go z drugiey strony z koniá Alábartem zepchnać. W tym on z bolu y z przelekniénia przy-

nia przyßedł k sobie gdy go w śiodło wepchnał on Niemiec/ vßedł obronna reka do swych. Nie był przy nim tylko ieden sługá Sokoł / z Krákowskiego Woiewodztwá/ktory go sam w onych ránách opátrzył odwiodßy ná spokoyne mieysce.

¶ Temuż Andrzeiowi Cesarz Chrześćiáński Ferdynánd / pisał ten List ábo Przywiley / ná ktorym wystawia posługi iego przećiwko sobie y wßytkiey R. P. Chrześćiáńskiey. A Synowi Janowi/ ktory ná ten czás koßtem wielkim sie báwił ná Dworze iego/dał tego Lwá w Koronie / ktory Herb ich Topor Oyczysty w nogách trzyma. Tego Listu iest Sens pisany w te słowá:

☞ FERDINANDVS, Diuina fauente clementia Electus, Romanorum Imperator, semper Augustus, ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Slavvoniæ. &c. REX. Infans Hispaniarum, Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Sarintiæ, Carniolæ. &c. Marchio Morauiæ. &c. Dux Lucemburgiæ, ac inferioris, ac superioris Sylesiæ, Vitembergæ, Teczke, Princeps Svvevviæ, Comes Abspurgi, Tirolis, Foretis, Kiburgi & Goritiæ, Landgrauius Alsatiæ, Marchio Sacri Romani Imperij, Burgouiæ, ac superioris, ac inferioris Lusatiæ Dominus, Marchio Slavvoniæ, Portus Naonis Salinarum. &c. &c.

¶ Magnifico ac Nobili Sincere nobis dilecto, Andreæ Comiti in Tenczin, Palatino Lublineñ, & Capi: Sniatineñ: Gratiam nostram Cæsaream, & omne bonum. Cûm Imperatoriæ Magestatis dignitas atq; amplitudo, á Deo Optimo Maximo, ad sui notissimam gloriam, deinde ad humani generis decus, ornamentum & beneficium constituta sit, vt cũ immortalia cuncta, eius nutu & voluntate gubernentur: homines iuxta eorũ merita, debita præmia cõsequuntur: & probi quidem ad quoscunq; labores, ob virtutem subeundos, alacriores euadant: Improbi verò iustissimis pœnis ac sceleribus, & flagitijs detercantur. Par est qui hac Imperiali Magestate refulget: Mentis aciæ inprimis circũspiciat, vt quos virtute aliqua præditos esse conspexerit, non gratijs suis solũ Cæsareis, sed & vberioribus propositis præmijs, ad longè præclariora inuitet.

Nos igitur, quos summo illo opifici placuit ad hoc sublimæ Romani Imperij fastigium euehere, quo magis id ab illius clementia recognoscimus, eo ꝓpensiore studio ad explendum munus nobis iniunctum inuigilare, ac totis viribus incumbere debemus.

☞ Hinc est Andrea Comes, quod nos cõsiderantes egregias excelentesq; animi tui dotes, probitatem, summamq; virtutem, cum Familiæ dignitate coniunctam, ad hæc præclaram tuam, maiorumq; tuorũ, erga nos, & Sacrum Romanum Imperium, inclitamq; nostram Austriæ Domum, obseruantiam & cultum singularem prætermittere non potuerimus: quin in eo nomine tibi nostrã benignitatẽ, animiq; ꝓpensiõem, tali Argumẽto testatam redderemus, vt eam etiam ad Liberos ac vniuersam posteritatem tuam transmittere posses. Nam quod attinet ad vetustatem & splendorem Familiæ tuæ, accepimus fide digna relatione Comitis in Tenczin, ex Antiquissima & cælebri Topororũ Familia, quæ ante mille annos, in Regno Poloniæ originẽ habuerit, atq; hodie etiã florẽt descendisse, & Tencenij nomen ab Arce quadam, quam etiam nunc possidẽt, Tenczin vocata, ante Trecentos & Octuaginta Annos mutuasse Familiã: sanè cum rebus domi forisq; præclare gestis, magnisq; in R. P. mæritis ad modum Nobilem, tum præcipuè ac semper laude apud nos ornatam extitisse: q; omni loco & tempore priuata studia, & cõmoda publica vtilitati postposuerit:

nullamq; fortunarum & honorum accessionem sibi vtilem ac honestam duxe-
rit,nisi quam fide,fortitudine,alijsq; excellẽtibus virtutibus & factis peperisset.
Ob eamq; causam ipsos Comites, communi patria consensu digna præmia re-
tulisse: adeò,vt memoriæ proditum sit,nullum in Polonia Tencenium,nisi Re-
gis Senatorem, aut in alio aliquo insigni ordine Regni constitutum vixisse, ac
peculiare ipsis vt plurimum fuisse, vt Officiũ Castellani Cracouieñ,quem pri-
mum á Rege locum ferunt, vel Palatini Cracouieñ,quem secundum esse ꝑ-
hibent,Regia munificentia obtinerẽt: Quemadmodum nuper quoq; vnus ex
eadem Familia munus Palatini Cracouieñ obiuit,& in eo ante paucos Menses
extinctus est,Sic etiam tu Andreas meritò Serenissimo Principi Domino Dño
Sigismundo Augusto Regi Poloniæ. &c. Filio & consanguineo nostro cha-
rissimo,charus & gratus exístis. Si quidem ab ineunte ætate , quemadmodum
intelleximus in Polonia,assidua contra Tartaros dimicatione,militaribus arti-
bus eruditus, summa cum laude versatus es: & Sedecimo ætatis tuæ anno, fe-
rocem Tartarorum in conspectu Ducis ac totius exercitus, singulari certami-
ne agressus,strenuè prostrauisti ac neci dedisti. Porrò ad maturiorem ætatem
prouectus,simul in ijsdẽ etiam pietatis erga patriam & fortitudinis,studijs, ma-
gis magisq; progressus es: Teq; acerimum Tartaris & Turcis hostem exhibu-
isti: & quacunq; illi sero viam facere sunt conati,tu manu & persona tua obsti-
tisti: adeò, q̊d summam laudem & gratiam apud Serenissimũ quondam Prin-
cipem Dm̃ Sigismundum Regem Poloniæ. &c. Piæ memoriæ Fratrem & cõ-
sanguineum nostrũ charissimum, ac vniuersum eius exercitũ , adeptus fueris.
Cæterum, vt eãdem virtutem tuã,alijs quoq; præcipuis Christiani orbis Prin-
cipibus,& præsertim Diuo quondam Fratri nostro, Auguste memoriæ, Caro-
lo Quinto Imperatori, & nobis declarares atq; comprobares. Quando qui-
dem Inclitæ Domus nostræ Austriæ semper fuisti obseruantissimus,studiosissi-
musq;: non dubitasti in Hispanias vsq; penetrare,vt Dilectioni & Magestati e-
ius Cæsareæ,operam suam contra Turcas & Barbaros offeres : neq; minorem
profecto aut obscuriorem significationem dedisti tuæ eximiæ fortitudinis & in-
tegritatis, Anno 1 5 3 2. Quando præfatus quondam diuus Frater noster,
& nos,celleberimam expeditiõem, contra Sulimanum Turcarum Principem,
qui tũ in innumerosissimo exercitu,Regna & Dñia nostra agressus fuerat, su-
scepimus: vbi videlicet tuis impensis , manũ trecentorum armatorum ex Po-
lonia aduxisti,tuãq; in tutanda gloria diuini nominis,ardentissimum desideriũ,
& optimum erga nos & Sacrum Romanum Imperium , inclitamq; Domũ no-
stram Austriæ,studium manifestè declarasti: magnamq; á nobis gratiã & no-
men iniuisti. Sunt quidem omnia quæ iam enarrauimus eiusmodi,vt magnam
laudem atq; fauorem mereantur. Sed accidit aliud quoq; donum tibi diuini-
tus datum,quod á nobis meritò valde cõmendari, & abs te quoq; plurimi fieri
debet: scilicet, In educandis Liberis singularis quædam fœlicitas,vt qui præter
tres filias,Hedvvigim,Zophiam,& Annam : Nam & animi dotibus ornatissi-
mas, adeptus es duos filios acerrimos, virtutũ tuarũ imitatores. Quandoqui-
dẽ maior natu, Ioannes Dapifer noster,quod in Aula nostra Cæsarea versatus
est , haud obscurã præclaræ indolis significatiõem multis in rebus dedit , & ita
se gessit,q̊d ipsum summa benignitate cõplectamur,& ad ipsum ornandum &
amplificandum valde propensum animum habeamus: idq; eo magis, q̊d facilè
intelligamus præfatum quoq; Serenissimum Regem Poloniæ,idem de virtuti-
bus eiusdem nobiscum sentire: vt qui cùm dignum iudicauerit,cui Capitanea-
tũ Rohatineñ comitteret. Minor verò Andreas,de sua indole & ingenio,ipse
quoq; haud exiguam expectatiõem omnibus excitasse dicitur: adeò,quod nõ
sit dubitandum in eiuscemodi laudatissimis paternis vestigijs vtrũq; perseue-
raturum, ac partam abs te gloriam honestis studijs magis magisq; amplificatu-
ram. Quapropter,cùm tu,alijq; tui Agnati & Cõsanguinei Comites in Ten-
czin,antiquitus gestaueritis & habueritis á Maioribus vestris hæreditaria suc-

cessione accepta,infrascripta,luculenta,& amplissima armorum insignia : vi-
delicet, Scutum per longitudinẽ & latitudinẽ, in quatuor æquales areas qua-
dripartitis diuisum : quarum arearum dextra inferior,& sinistra superior, sunt
coloris rubei, & continet Securim Fabrilem,quæ Lingua Polonica TOPOR
vocatur,manubrio aureo Crocoue signum antiquo Topororum nomini con-
gruum: Inferior autem sinistra,& superior dextra, secũdum longitudinem, in
duas æquales partes distinguuntur : Earum verò dextra pars coloris est albi,
sinistra rubei,& in se bicipitem Aquillam singuli continent,expensis alis, ita vt
qui in campo albo conspicitur sit rubea: quæ verò in campo rubeo depicta est,
sit alba,Familiæ tuæ, ob eius in Sacrum Imperium Romanum merita, à Diuis
nostris in eodem Imperio Romano prædecessoribus, vna cũ Comitatus digni-
tate & eminentia donatam: & Scuto impositam, Galeam equestrem, Heroicis
cancellis apertã, supra cuius Conum,impendet acies Securis,similis ei quæ iam
supra descripta est,phaleris seu tænijs coloris candidi & rubei ab vtraq; clipei
parte moliter defluentibus. Nos sanè volentes nostræ erga te & dictos Filios
tuos benignè voluntatis & obsequiorum,quæ alter ex eis nempèComes Ioan-
nes, nobis hucusq; in Aula nostra Cæsarea, summaq; fide animiq; prõptitudi-
ne præstitit,perpetuam memoriam extare suprascripta tua, & Familiæ tuæ in-
signia,vetera notabili aliqua accessione amplificãda & locupletãda, duximus:
Eisq; in ipso clipei centro paruum Scutum coloris cerulei, quod erectũ Leonẽ
aureum caput corona aurea,insignitum ostendat adexteram cõuersum,cauda
bicipiti in dorsum reflexa, ea pedum constitutione, vt ad pugnam compositus
videatur, benignè ac liberaliter adiecimus:Galeam verò ditauimus & exorna-
uimus,ac præsentes ditamus & exornamus Corona aurea, & Leone simili illi,
qui in paruo Scuto repræsentatur: sed pube tenus tantũ conspicuo, ac hibanti
tricta linguaq; exerta, & cauda bicipiti in dorsum reflexa , cuius caput aureo
Diademate decoretur econo ipsius galeæ præminente : Is autem dextro pede
securim apræhensam teneat,lacinijs scaphaleris ab vtroq; clipei latere effusis,à
dextra rubei & candidi,à sinistra verò cerulei & aurei coloris,quemadmodum
hæc omnia in medio Cæsarei Diplomatis Pictoris manus ingeniosiùs elabora-
uit. Itaq; memorata Cæsarea auctoritate expræsse statuimus atq; decerni-
mus,quod tu Andrea Comes,ac supra nominati Filij Ioannes & Andreas,ac
reliqui Liberi,hæred' ac descendeñ legitimi vtriusq; sexus,in omnem posteri-
tatem iam descriptam,armorum insignia, sic á nobis aucta & locupletata.
Ex hoc tempore deinceps in singulis honestis & decentibus actibus, execrarijs
& expeditionibus,tam serio quam ioco, in hastiludibus, ludis seu hastorum di-
micationibus, pedestribus vel æquestribus,in bellis,duellis,singularibus certa-
minibus,& quibuscunq; pugnis, eminus,cominus,in scutis, vexillis, tentorijs,
sepulchris, sygillis, monumentis, annulis, edificijs, supelectibus, tam in rebus
spiritualibus,quam temporalibus, & mixtis in locis omnibus , prout vobis libi-
tũ fuerit , aut necessitas vestra postulauerit habere, gestarre & deferre, ac simul
quibuslibet priuilegijs,munitatibus,libertatibus,& iuribus,vti,frugi,ac gaude-
re possetis, quibus alij quoq; huiusmodi ornamentis decorati, vtuntur, fruun-
tur,& gaudẽt,iurè & cõsuetudine. Nulli ergo omnino hominũ,cuiuscũq; sta-
tus,gradus, ordinis,& cõditiõis,& dignitatis extiterit, liceat hanc nostrã, addi-
tiõis,argumentatiõis,amplificationis, & locupletatiõis,paginam infringere,aut
violare. Quisquis verò id temerario ausus altercare præsumpserit,nostram &
Sacri Imperij redignationem grauissimam & mulctam Triginta Marcarũ auri
puri, Fisco nostro Cæsareo, parti læsæ exequo omni spe veniæ sublata soluen-
dam,ipso facto sese incurrisse nouerit. Harum testimonio Literarum, manu
nostra propria subscriptarum, & Sygilli nostri Cæsarei appensiõe munitarum.

Datum in Ciuitate nostra Wienna, Die Vndecima Mensis Aprilis,
Anno, 1 5 6 1. Regnornm Nostrorum Romani 31.
Aliorum verò 35. FERDINANDVS.

§ Temuż własnie y Potomstwu iego wszytkiemu/ ná czásy wieczne/ten Kleynot niżey wykonterfetowány należy/ iákos to z Listu zrozumiał. Tenże to Andrzey vmárł Kásztellanem Krákowskim / Ciáło iego leży w Końskiey Woli.

☞ Jan Syn stárszy Hrábie/ Kásztellaná Krákowskiego/ Hrábiá ná Teczynie/ ná ten czás Kásztellan Woynicki/Podkomorzy wielki Nadworny/ Lubelski/ Parcowski. ⁊c. ⁊c. Stárostá.

§ Zá tego znácznymi zasługámi/wspominánе były ná tym wyższey pomienionym Liśćie / wszystkie Cnoty Przodkow Domu tego/y Oycowskie/przećiwko wszytkiey R. P. Chrześćiáńskiey/y zasługi/z ktorych nie tylko samemu/ áni tylko Domowi iego / ále wszytkiemu Narodowi Polskiemu ozdobá sie mnożyłá. Abys tedy dostátecznie wiedźiał / ktorzy należą do thego Kleynotu: Naprzod:

§ Andrzey Kásztellan Krákowski wyższey pomieniony.
§ Jan Syn iego Kásztellan Woynicki. ⁊c.
§ Andrzey Woiewodá Krákowski/ o ktorym niżey czytáć będźiesz.
§ Jádwigá Woiewodzina Krákowska.
§ Zophia Zborowska/ Stárośćina Szydłowska/ Runberska. ⁊c. ⁊c.
§ Anná Lánckoruńska/Kásztellanká Máłogoska. ⁊c.

Z tych wszytkich wyższey pomienionych Potomstwu własnemu.

§ Tenże to Jan Hrábiá Kásztellan Woynicki/ syn Andrzeiá Kásztellaná krákowskie°/naprzod był Pacholećiem v Cesarzá Ferdynándá.

§ Chcąc potym Hominum Mores widźieć / ná Peregrynácyą sie vdał/ máiąc listy Cesarskie do Krolow y Kśiążąt źiem rozmáitych/do Papieżá/do Królá Hiszpáńskiego/Fráncuskiego/Krolowey Angielskiey/ do Królá Portugálskiego / y do inych wiela Kśiążąt / ná káżdego Dworze szczęśćie mu wielkie służyło/w gonitwách/w turnieiách. ⁊c.

☞ List do Papieżá/ná ktorym go záleca y wystawia Domu stárożytność y zasługi/ ták Przodkow iáko y iego sámego / maß sens w te słowá pisány.

BEATISSIME in Christo Pater, & Domine, Dn̄e Reuerendissime, post humilem commendationem filialis obseruantiæ continuum incrementum.

CVM Nobilis ac Magnificus, fidelis nobis dilectus, Ioannes Comes in Tenczin Polonus, Dapifer noster, præclaro quodā instituto, ad pernoscendos hominum mores, maiorumq; ætatis vsum & experientiam cōsequendam, sibi proposuerit varias Christiani orbis

regiones ac prouincias inuisere. Prętermittere non potuimus, quin descēdentem omni benignitate & clementia nostra cōplecteremur, eumq; isthac quoq; transeuntem sanctitati vestræ de meliori nota cōmendatum redderemus. Est enim, cùm ꝑpter plurimas excellētesq; virtutes, vna cum familię vetustate & splendore coniunctas: tū verò ꝑpter ea seruitia, quę nobis aliquādiu summa fide & obseruātia præstitit, atq; & ob eximium erga nos studiū Patris sui, Viri sanæ in Regno Poloniæ magnæ autoritatis, & multis excellētibus ingenij dotibus ornatissimi, nobisq; gratissimi. In primis dignus, cuius causa hęc & longè maiora velimus, quod nos eundem Comitem Sanctitati vestrę magnopere cōmendemus, cupimusq;, vt ita sese in illum exhibere vellit, quemadmodū & illius virtus, & pręclara erga nos mærita postullant, erit nobis sanè gratissimum. Si pręter quam, quod Nobilis adolescens, suo ipsius mærito, sanctitati vestræ plurimùm commendatus esse debet: nostra etiam causa ꝙ cōmendatissimus fuit, ita planè, vt hasce literas nostras sibi apud sanctitatem vestram magno vsui & ornamento fuisse, re ipsa intelligat. Quod ipsum nos vicissim erga sanctitatem vestram, omne filialis obseruātiæ studio promereri connitemur, & cum his præcamur sanctitati vestræ à Deo Optimo Maximo cōmodam valetudinem, ac prosperos, ac diuturnos rerum successus, eisdem nos plurimùm cōmendantes. Datum in Ciuitate nostra Wienna, die vigesima quarta Mensis Aprilis, Anno Domini, 1561. Regnorū nostrorum Romani 31. Aliorum vero tricesimo quinto.

☞ Támże sobie potym wypráwiwszy podług myśli Listy v Papieżá do inszych Páństw/Krolow ábo Kśiążąt. ⁊c. Odpoczynąwszy sobie/á przypátrzywszy sie obyczáiom/vmyślił dáley iecháć.

§ W oney drodze/zá przypadkiem nieszczęśćia/ iáko to więc bywa z dopuszczenia Bożego/przy tych fortunách przypádały też nieszczęśćia ná tey peregrynácyey: Był naprzod w pogimániu w Aledulith y w Gránaćie/iádąc ze Fráncyey do Hiszpániey przez Gáskonią/w ktorey iest lud zły/mśćiwy. ⁊c. A to sie dźiało tym sposobem.

☞ Przyiechawszy nád Morzem do iednego Miástá / záchćiáło mu sie Austrig/rzekł iádąc Postulonowi áby ie niosł zá nim/ktore wźiąwszy w woreczku z miástá wyniosł. Tám będąc od onego mieyscá w mili/napominał Postulona áby rychło iáchał: on go słucháć niechćiał. Hrábiá chćiał przed nim ná koniu bieżeć/Postarz rozgniewawszy sie/zrzućiwszy Austrygi/począł Hrábi łáiáć/potym do szpady z koniá skoczywszy sie rzućił/Teczyński tákże do swey/wszákoż z koniá zśiádáiąc w strzemieniu vwiązł/ ćiął nań Postarz ná ten czás/ záledwie mu ręki nie vćiął/ Hrábiá zá tym wymknąwszy nogę/ koniá zbywszy/ prętko do niego przypadszy/ zádał mu dwie ránie/ á sam potym ná iego koniá wśiadszy/ przy ktorym tłomok był niemáły/ przybieżał do Posty. Tám ácz sie pytano o Postarzu/wszákoż ich tym odpráwił/ że mu koń ochromiał więc lekko iedźie. A ták sie odpráwił/ná insze konie wśiadszy/ cáłą noc wzawod bieżeli. Potꝫ iádąc do Wáledulith/pieniądze ná kilku mieyscách w bánkách odbierał.

¶ Ostátnia Postá iuż przed Wáledulith/tráfili do rzadney Austery iednego Hiszpaná/ktory znał Hrábie Tęczyńskie° ieszcze ná Dworze Cesárskim. Okazawszy mu wielką chęć/ puscić go niechciał od siebie / był mu bárzo rad/ ktemu y dla tego/że miásto ono Wáledulith gorzáło / á ták dla niebespieczeństwá / obiecał go sam wyprowádzić názáiutrz. W tym w onym poznániu długo sie zábáwili/ owa Hrábiá co miał ráno wstáć / to spał áż ku Południowi/po ránym obiedzie wyiáchał/á on go Hiszpan prowádził do Miástá/tráfili gdzie ogień wielkie szkody/á nie ná iednym mieyscu poczynił. On Hiszpan omiiał z nim tumulty ludzkie/wszákoż sie nie mogąc vstrzedz/tráfili ná ty co ie zową Aguzeli/tákże też Nágwárdyą/Locum tenenti Miástá onego/ktorzy máło spráwy od Tęczyńskiego biorąc/tákże y wiáry nie dawáiąc onemu Postulonowi swiádomemu / y Gospodarzowi iego / w oney furiey porwáli záraz Tęczyńskiego y z sługą z koni/tłomoki im odpieli/szpadę/puhinał/y czapkę ná koniec ziąć chcieli/klucze ktore sługá miał ná sznurku v siebie/chcieli vrznąć: czego postrzegszy Hrábiá/smiele bronił/bo gdyby mu ie było wzięto/ nie mogłby był dáć spráwy o sobie dostáteczney y swiádectwá/ przeto kiedy sie do nich ono chłopstwo mieli/vchwycił zá nie ręką/nie dbáiąc choćiaż mu y ręce odrzynáć chcieli/czego go Pan Bog obronił: bo tám wiele tákim sposobem ludzi niewinnych ginie/gdy pogimawszy/rzeczy rozchwycą/listy popalą/tedy y sámego zátym strácą. Owa z onego pogimánia Páná Hrábie/ kupcy wielcy y dobrze osiedli byli w trwodze/ bo sie były spráwy bárzo pomieszáły/ dokąd te° pewnie nie doszli/kto był przyczyną tego ogniá/imáli káżdego cudzoziemcá/ á drugie męczyli.

¶ Tęczyńskiego kiedy prowádzili/ wielki mu concurs ludzi záchodził/ále go rozno od sług prowádzono/wszákoż z przygody tráfili mu sie/Kontedeluná/z Dundzianem Mamilczą/z Robulusem/ ktorych dobrze znał ná Dworze Cesárskim/y miał z nimi dobre záchowánie. Ci go poznawszy z koni do niego zsiedli/ czapkę nań włożyli/ onę Gwárdyą od niego odegnáli/á miedzy sie z vczciwością wzieli / y szli z nim do Vicegerenta: Ktorego gdy z máłą powagą witał/nie po Hiszpáńsku/á to dla żalu wielkiego onego swe° despektu. Spytał go: Abos Niemiec? Powiedział/ żem Polak. Chciał záraz spráwę od nie° wziąć/ále mu powiedział: Że ia trudno mam dáć o sobie/gdyż mi wszytko zábrano/y listy przy tym w tłomoku. On zátym kazał iego tłomoki áby przyniesiono/dobył listow/okazał co był zacz/bo ná iego szczęście Duńczyczyn Mauryká/ktory z nim służył pospołu Cesarzowi/pobrał był te tłomoki iego do siebie: ále gdyby ie był kto iny wziął/á oglądał co w nich / nálazłby był v niego dwie rzeczy bárzo szkodliwe iemu. Naprzod Księgi sługi iego/ktory miał Oycá Celiuszá wielkiego Heretyká/ktory w Bázyliey mieszkał/á wydał ie był przeciwko Papieżowi/te by było obaczono/ sługá pewnieby był spalon/y z Pánem wież to Pan Bog coby sie było działo. Druga/miał przypráwnych kilká kunsztow w racách z prochem/á te gdyby byli nálezli/krom wszelákiego miłosierdzia byłby był spalon / bo onym sámym wdałby sie był w tákie mniemánie że on miásto zápalił/wszákoż te kunszty były vwinione w koszulę w tłomoku/ á práwie pod tym czásem spalono było kilká miast/ y to ná ten czás gorzáło/á z náprawy zápalone było.

¶ Do tego ieszcze miał list do Krolowey Angielskiey/ktory kiedy w krobce miedzy inymi listy obaczono/pytano go ktoreyby był wiáry? Wszákoż o nim Contedeluna/ y oni drudzy ktorzy go ználi / dáli swiádectwo że był Kátholik. Jednák to nie pomogło/dał go do więzienia przedsię/áż do náuki krolewskiey/ktoremu o nim záraz dáli znáć/ á niechcieli go ná rękoiemstwo dáć żadnym sposobem/onych wszytkich ktorzy go ználi.

¶ Pisał w tym List Hrábiá do Księdzá Piotrá Wolskiego Duminá/z Domu ábo Fámiliey Lábęć / kthory ná ten czás był w Legácyey ábo spráwách v Krolá Hiszpáńskiego / od Krolá Polskiego Zygmuntá Augustá. Ktorego

gdy doszedł list Hrábin/prędko sie o to postárał że był wolnym.

¶ A potym sam przyiechawszy do Krolá / skárgę położył ná one hámowniki y szárpácze swoie/spráwiedliwość przystoyną otrzymał / y łáskę Krolewską hoynie poznawszy/vpominki znáczne odniosł.

¶ Támże ná Dworze tegoż Krolá báwiąc sie/dla przeyrzenia spraw/miał potrzebę z iednym Hiszpanem ná imię Kornero / ktora mu z tey przypádła przyczyny: Przegrał był Hiszpan do Hrábie Tęczyńskiego summę niemáłą/ktorey on żáłuiąc/chciał go przymusić żeby mu ią wrocił. A ták w nocy ná drodze zástąpił mu z kilkiem swych gdy szedł do gospody/ chcąc mu despekt wyrządzić/ w czym go szczęscie nie cieszyło: bo zá ostrożnością Hrábie/ sam Hiszpan ná sobie zelżywość odniosł / thák áż sprosnie tyłu podáć musiał. Potym Omnia Ibidem fœliciter succedebant.

¶ Tenże Hrábiá iádąc do Portugáliey/ z náwiedzenia Páńskiego cięszką chorobą był złożon/o ktorego zdrowiu máła nádzieiá byłá/wszákoż wielkim stáránim y pilnością Krolowey páństwá onego / ktora sámá ná ten czás Krolestwo spráwowáłá dla młodych lat Krolewskich/ przyszedł do zdrowia pierwszego/ do czego nie mniey chęći y łáski znał Kárdynałá Málwecego/ Ibidem.

¶ Potym iádąc w drogę przez Gránatę/ kilká dni sie tám zábáwił/wyiechawszy nád wieczorem/potkał sie z znáiomymi/ ktorym niechcąc sie dáć poznáć/zákrył twarz/á słudze swemu/iáko on przed tym iemu/służył/y ták czynił przez wszytkie ziemie one/ miedzy ludem prostym/ grubem: bo ten sługá iego wiela ziem ięzyki vmiał/y spraw ich był swiádomy. A ták minąwszy one ludzie/wiáchał miedzy gory: W thym przystąpiłá wielka wodá/ że y przewodnik ábo Postarz nie smiał sie przez nię puscić ná żadnym Mule iego/ iednák wziąwszy podárek od Hrábie/przeiechał. Sam Hrábiá gdy chciał iechać zá nim przez onę Rzekę/ żadnym sposobem mulá biiąc pod nim w wodę wegnáć nie mogli. On Postarz obawáiąc sie áby ná nie Murzynow nie przywiodł/ chciał ie mieć pospołu żeby ich o gárdłá nie przywiodł/wołał áby sie zá nim przepráwowáli. Gdy niechciał Muł pod pánem Hrábią / sługá iego Niemiec/on ktorego miásto páná chciał mieć/chcąc sprobowáć przed Pánem wiáchał w wodę/támże sie záraz ponurzył/wodá go zráziłá áż go doyzrzeć nie mogli/tylko mulá wyrzuciłá ku gorze/á chociaż noc byłá iásna/iednák nic więcey tylko ná mule widáć było szkátułę/w ktorey był Kotek Morski. Po máłey chwili przyszli chłopi z pochodniámi/ wodá też iuż byłá opádłá/ szukáli sługi onego/nie nálezli iedno Mułá/ktorego wodá pod iedno drzewo w brzeg wbiłá. A gdy przyszli do Austery/Stárszy oney wsi posádził práwo o Tęczyńskim y o słudze iego/pobrawszy od nich tłomoki/y wszytkie rzeczy co mieli przy sobie kosztowne. A názáiutrz bárzo ráno/zbiwszy wszytkie ludzie/y ony z sobą pobrawszy/szukáli vtonionego. A gdy go dáleko od onego mieyscá nálezli/ y tłomok ten ktory przy siedle był z rzeczámi kosztownymi/ták ná sámego Hrábie iáko y ná konie/vyzrzawszy ieszcze ná onym trupie vbior ze złotem/tákże ná pálcu kilká pierscieni/drugie w kiesieni/zá powieścią onego Postarzá/ták iáko sie sam Hrábiá vdawał przy nim zá sługę/ włożywszy ná nie potwarz że Páná swego vtopili/chcieli ich dáć potráćić/y po wyswiádczenie do Gránatu/choćia tám tego iest obyczay / thylko dwie mili/niechcieli posłáć: posadzano ich do kłody. To sie działo we Srzodę/tákże y przez Czwartek w więzieniu byli/ gdy mowili do nich po Hiszpáńsku/rozumieć ich nie chcieli. W Piątek bárzo ráno wywiedli ich/chcąc ie bez práwá pogubić/vłakomiwszy sie ná one rzeczy ktore przy nich były/ száty ze złotem/ w ktorych Hrábiá ná dworze Krolá Hiszpáńskiego chadzał/łáncuchow kilká/Mánuelli/Zapon, &c. A ná ich szczęście/ kiedy one rzeczy z tłomoká wykłádáli/Listy Cesárskie/Krolá Hiszpáńskie°/Krolá Fráncuskiego/ Krolá Portugálskiego/ Krolowey Angielskiey/ y inszych niektorych

Xiążąt. Ktemu Prosporty Hißpáńskie y Portugálskie dla wolnego przeiáz-du/y drugie listy co w pußce Miedziáney były / wypadły / te wßytkie Gospo-dyni wzięłá. A ták ráno w on Piątek/ gdy się wßytká grumádá zeßłá prowá-dźić ich ná śmierć/skoro się rußyli / wielka niepogodá y sroga wiiadł powstá-łá/ powietrze tákie / że ieden drugiego widźieć nie mogł. Owa przed oną zło chwilą muśieli do domu vstąpić. Tám Gospodarz kędy byli oni więźniowie był wielką chorobą złożony/Xiądz do nie° przyßedł/obaczywßy ony więźnie/ począł z Tęczyńskim mowić po Láćinie. O wßytkim mu spráwę dał Hrábiá/ y to że miał listy/ále mu są z drugimi rzeczámi pobráne / á w tym Gospodyni wßytkie pokazáłá/ták iáko ie byłá nálázłá. Ktorym gdy się przypátrzył/ y pie-częćiam ich/rozwiodł to onym chłopom/ktorzy się ná to byli násádźili/ iákoby ie potráćić dáli. Owa zaraz dla gruntownieyßey rzeczy/ pobrawßy ie iáchał z nimi do Gránatu. Tám státeczną y prawdźiwą wźiął wiádomość o nim od Kápitaná/ y od inßych przednieyßych w mieśćie. Posłano spráwiedliwość/ kazano kilká chłopow pogimáć/rzeczy wßytkie Tęczyńskiemu wroćić / chcąc ich ná gárdle káráć/ieśliby tylko ná nie instigował. Ale on wßytkę one spráwę y krzywdę swą włożył ná Postá Polskiego/ Xiędzá Piotrá Duniná Wolskie-go/o ktoremeś wyżßey czytał.

¶ Wyiechawßy z onego mieyscá / zá trzećiem noclegiem w teyże Murzyńskiey źiemi do Synile iádąc/kwápiąc się á niechcąc drodze mieß-káć/tráfiło się Hrábi troßkę pozostáć zá sługámi iádąc/ ktorzy tylko stępią ßli/ bo ieden Lokay wiodł Mulá z tłomoki y z stráwą. A tám mieli ták kray nie-żyzny ná ten czás/iż czego zsobą nie przywieźli/tedy co ieść nie mieli. W tym się dwie drodze tráfiły/owa zá nimi vchybił/tákże w tym zámierzkł: Tráfił do iedney chálupki/w ktorey nie zástał nikogo/tylko iednę bábę/ktora mu coś po-częłá powiedáć y vkázowáć/ále iey nie rozumiał. Obaczywßy niepewną Au-sterią/chćiał Mulá wywieść/ á w tym kilká Zbierow przyßło / ktorzy go záraz wźięli/y poczęli mu ták posługowáć/bez czegoby się był obßedł/ieden Mulá od niego wźiął/á drudzy go wźięli do oney chálupki/tám się nie mogł z nimi zmo-wić/poczęli go mácáć/ á to co miał przy sobie od niego odbieráć/ y Koleth z pieniądzmi/ktorych miał część przy sobie/wźięli/ Czapkę/ Szpadę/Puhinał/ Pierśćionki / ktore miał ná bráterstwo od Paniąt y Dworzan Cesárskich / że tylko w bláhym kábaćiku został/á bacząc żeby go byli ießcze y z tego zzuli : bo gdy chćiał do Mulá doyźrzeć/záwße go dwá pilnowáli. A w tym obaczył z o-ney izby komorkę/wßedł do niey/wßedł záraz zá nim ieden z onych łotrow/on wźiąwßy wiązánkę słomy ktora tám leżáłá/onego co zá nim przyßedł/prosił á-by mu wody przyniosł/ktory wychodząc drzwi zá sobą przywárł / ktorych też Tęczyński wstawßy lepiey drewnem przywrzeć nieomießkał / á máiąc tám o-kienko/ácz nie práwie wielkie/przytoczywßy do niego kámień/ ktory támże w oney komorze leżał/ wyiąwßy rękę/ potym głowę / wymknął się z komorki ná dwor. Byłá tám Rzeczká nie dáleko/ßedł do niey/ pothym wodą w ieden dol pod skálę wlazł. Po máłey chwili obaczy/á ono z świecámi oni Zbierowie prze-chodźili ßukáiąc go/ktorych on poznał ku ogniowi/ dopiero się miał ná bacze-niu/że mu ßło o gárdło.

¶ A gdy iuż było w noc chwilę/ßedł ná zad/ potym potkał Slácheicá ie-dnego z żoną w kilku koni y mułow/ ktory iáchał ráno wstawßy. Ten gdy go obaczył á on idźie/záwołał ná Hrábię: Lokay. &c. Krom záwołánia ßedłby był do niego. A gdy mu dał spráwę o wßytkim/ kazał mu ná koniá wśieść/ á zsobą ku onemu mieyscu iecháć. Tám iádąc/do iedney wśi zstąpił/wźiął zso-bą ludźi co ich tám było/nie zástał w oney chálupie nikogo kromia oney báby/ ktorą zsobą kazał wźiąć/á Mulá y iego/z młodßym brátem swoim/ do onego noclegu gdźie słudzy iego byli odesłał/dawßy mu swoy płaßcz/y koleth/ ßpa-dę/puhinał. Gdźie też Hrábiá onemu brátu ie° gdy go doprowádźił do sług/o-kazał wdźięczność táką/iáko mogł ná on czás podług możnośći swey. Obie-

chawßy potym wiele źiem/ wroćił się do domu we zdrowiu.

¶ Tenże Jan Hrábiá potym z Synowcem swym Janem Báptystą/Hrábią z Tęczyná/Woiewodą Belskim/iádąc do Szwecyey/pod-ług czásu y postánowienia ná wesele ábo ná ślub do Ceciliey Krolewny Szwe-ckiey. Wypráwił się był tákim kosztem y dostátkiem wielkim / iákoby był mogł mieć drugą śiostrę iey zá żonę / do czego by był snádnie przyßedł/ ále zazdrość ludźi obłudnych w tym obiemá wiele ßkodźiłá. Bo gdy się we Gdań-sku wypráwowáli / dał znáć ieden Terygená z Litwy Krolowi Duńskiemu o tym/ktory ná ten czás wielką armatę ná Morzu miał / bo walczył z Krolem Szweckim. A ták Krol Duński wypráwił ná nie śiedm Okretow/ ktore im poczęły záchodźić z kilku stron w Piątek o Południu. A gdy nazáiutrz mieli wyiecháć z stánowiská/poczęto ná nie strzeláć/tám z dźiałká vstrzelono rękaw Woiewodźie. A práwie vderzył w to mieysce kędy stał Jan Hrábiá/y máło co vstąpił z mieyscá onego/w máßt kulá vderzyłá. Nzátym druga strzelbá ták gęsto ßłá/że máßt odćięli. Jużby byli iednák vßli/ále zá perswáśią tych Cudzo-źiemcow co byli przy Woiewodźie Belskim/poczęli z onymi nieprzyiaćioły ro-kowáć/ktorzy ich ná wiárę wźięli do woyská Krolá Duńskiego.

¶ Ale gdy przyiecháli/chybiłá ich po oney łásce nádźieiá / bo skoro wiácháli do woyská/ rzućili się do nich pilno z batámi/ chćieli gwałtem wniść á plindrowáć Okrety/ ále im nie dopuśćili Polacy. W tym Admirál posłał dwu Kápitanow do Hrábie Woiewody Belskiego / áby mu posłał co przednieyße sługi swe/ktorych mu posłał trzydźieśći/á on ná to mieysce posłał mu Knechtow.

¶ Trzećiego dniá po przyprowádzeniu do woyská zwielkim Triumphem/po rożnych ie Okrećiech rozsádzono/ toż przeßkodźiło/ boby byli mogli vść/do czego mieli táki przystęp/gdy raz byli wiecháli pod iednę Insu-lę Borolin/ kędy ich byłá náwálność rozniosłá po Morzu / tám do viechánia czás mieli. Ale ono státeczne serce Páná Cnotliwego przećiwko sługam/kto-re mu było rożno rozebrano/zezwolić ná to niechćiáło/ áby ie był w iákim nie-bespieczeństwie zostáwić miał.

¶ Chćieli ich tedy do Kopenagien do Krolá Duńskiego ode-słáć/ále żadną miárą/prze śilną niepogodę y odmiánę wiátrow/do te° przyść nie mogli/ták że áż po świętym Márćinie ná Morzu muśieli trwáć/gdźie iuż nie bywa żadna nauigacia, iedno komu niewola. Ci co się ná Morzu postá-rzeli/nie pámiętáli tákich odmiennośći wiátrow/ iákie się były ná ten czás trá-fiły. A potym gdy przyiecháli do Kopenágien / mießkáli thám kilkánaśćie Niedźiel.

¶ Ale przed tym prętko po onym pogimániu/ Rodolph nie-iáki Phráybiter Morski ze Gdańská / vpátrzywßy pogodną noc/ przyiechał z swoim Okretem / chcąc Woiewodę z iego ludźmi vwieść. Wßákże on iáko pierwey niechćiał od sług/ták y ná ten czás. Toż y drugi raz potym we trzy niedźiele vczynił. Czego gdy podstrzegli Duńczykowie / záraz straż pilną nád nim mieli/y nie dopuśćili onemu Okretowi blisko okretu ich stawáć/ ábo An-kory zápuśćić/chcąc záwße ná nie strzeláć/ták áż muśieli odstępowáć.

¶ Zá onym zábáwieniem w Kopenagien / Pan BOg ony więźnie żalem serdecznym náwiedźić raczył/á to dla śmierći Woiewody Bel-skiego/przy ktorym y sług Zacnych Polakow niemáło pomárło / zá zápowie-trzeniem.

¶ A potym gdy Woiewodá vmárł/Jan Hrábiá zá pomocą y stáránim Grossá z Fánczemburgu/ktory ná ten czás był Hetmánem Krolá Duńskiego. Pußczon do Polski / ktory źiemią z iednymi sługámi iáchał / drudzy Morzem przy ćiele do Gdańská płynęli.

Do tegoż Janá Hrábie Kásztellaná Woynickiego/ Autor tych Ksiąg.

TO com wiedział przypadkow Pielgrzymstwá twoiego/
Ktores ćierpiał moy Hrábiá od nieszczęśćia złego.
Spisałem ie w te Księgi/ by vpomináły/
Te ktorychby w Młodośći ich nie dotykáły.
Niech sie pomnią ludźmi być/ gdyż szczęśćie struere,
Jednym vmie ku myśli/ drugim diruere.
Czegoś ty dobrze świádom ná obiedwie stronie/
Bo ćie też y miewáło czásem ná swym łonie.
Czásem sie też nie k myśli stobą obchodziło/
Ná twą Zacność nie bacząc/ niechętnie służyło.
Niechćiáłoć życzyć rowney pámięći z onymi/
Coś po Królá Henryká Posłem obran z nimi.
Wszákoż gdy ćie wroćiło z Nysy do Oyczyzny/
Okazałeś troiáko ná wszem swoy Skarb żyzny.
Witałeś tegoż Królá z Pocztem dość ozdobnym/
Onemu Lideyskiemu w dostátku podobnym.
Pomnię ná Interregna, tám iákoć służyło/
Boć ná wszem śmiáłość rowną z Lákony czyniło.
Gdyś onemu Tergienie to powiedział z fukiem/
Mowiąc o wolność miłą z nim z ogromnym hukiem.
Bogday Bráchu ty y ia pierwey márnie zginął/
By tylko ten przypadek zły Oyczyznę minął.
Ktorego iey ty życzysz dla Prywáty swoiey/
A to moy Zacny Hrábiá iest w pámięći moiey.
Iák ćię Páni Fortuná w rząd Dźiádow twych bráłá/
Gdyć po śmierći Fierleiá Woiewodztwo stáłá.
A potym y po śmierći tákże Mieleckiego/
Wabiłá ćię ná Stolec Páństwá Krákowskiego.
W wietszeieś wadze miał Klucz Podkomorski złoty/
Ktoryć Krol Henryk posłał był dla twoiey Cnoty.
Ten potym Krol gdy z Polski táiemnie vbiegał/
Iż ćię ten iego Fortel nikczemny dolegał.
W pięć godzin wybieżawszy po nim w szlády one/
Choćiaż miał ná to Konie dobrze rozsádzone.
Doszedłeś go zá Pszczynem/ chcącgi ná zad wroćić/
Onych niebácznych myśli iego záraz skroćić.
Lecz swymi przysięgámi/ y swą Powolnośćią/
Wymknął sie z ręku twoich z wielką vkládnośćią.
Zegnáiąc ćię krew swą pił/ coć przez to znáć dawał/
Ze ćię przednieyszym z Krewnych swych / w sercu wyznawał.

Tenże Krol Henryk/ vieżdżáiąc z Polski/ żadnemu Polakowi tego sie zwierzyć niechćiał / tylko tę Kártkę do tegoż Tczyńskiego zostáwił/ ktorey iest sens w te słowá:

HENRICVS Dei Gratia Galiarum & Poloniæ REx, Dux Magnus Litvvaniæ, Russiæ, Prussiæ. &c.

ILLVSTRIS & Magnifice Domine, sincere nobis dilecte, non sponte quidem, sed coacti & cogente rerum necessitate, in Franciã

nunc maxima cum celeritate proficiscimur, ex literis em̄ Serenissimæ Reginæ Matris nostrę, quas hodie sub tempus cœnæ accipimus, intelleximus eo statu esse res Galicas, vt nisi expeditis equis illuc aduolauero, omnino de illo nostro Regno actum sit. Idem quoq; scriptũ est ad me, ab omnibus Galliæ proceribus ac primarijs viris, quãobrẽ cunctandũ minimè esse mihi putaui, ne mihi ipsi in re tanti momenti defuisse viderer. Discessum verò nostrum tacitum esse operepręciũ fuerit, propter incõmoda itineris, nouit em̄ Sincer: vestra ingenia Germanorũ, & quanto odio prosequantur Catholicos omnes. Quid aũt nunc ex Sincer: vestra expetam & expectem, Nobilis & Generosus Vir D. Danseus Consiliarius meus exponet vobis. Cui vt fidem adhibeatis vehemẽter rogo. Hoc vnũ tãtũ addã hac posteriori Epistola parte, te eũ esse, quem ego summopere amaui, quem plurimũ feci, & cuius vicissim amicitiam & beneuolentiam erga me sempiternam esse cupiam. Benè valeat Sinc: vestra. Datum Cracouiæ raptim, XVIII. Iunij. Henricus Rex. &cæt.

Do tegoż List przez Krysztophá Wárszewickiego Sekretarzá pisány w te słowá:

HENRICVS Dei gratia Galiarum & Poloniæ REX, Magnus Dux Litvvaniæ. &c. &c.

ILLVSTRIS & Magnifice Domine, nobis dilecte: accepimus tuas à Christophero Warscheuicio Secretario nostro Literas pluribus verbis scriptas, ex quibus mirificum animum erga nos tuum, summamq; fidem ac fidelitatem pari coniunctam, obseruantia atq; incredibili patriæ charitate, prospeximus. Et si verò nos, qui te planè nouimus, nihil præter spem opinionemq; de te nostram intelleximus, tamen hoc existimes velim, tuis literis nihil vnq; nobis accidisse iucundius. Iam verò has non ideo ad te dedimus, vt quidq; abs te peteremus, (qua em̄ obsecro re, tandem nostrã dignitatẽ Regniq; istius nostri salutem, summæ tibi & esse semperq; fore curæ non declarasti) sed tantũ, vt scias nos tuorum erga nos officiorum, maximorumq; mæritorũ esse memores: idq; àdeò, vt tibi, tuæq; virtuti singulari nos valde deuinctos esse cgnoscamus. Cuius rei; vt quem mereris amplissimum fructum, simul atq; isthac peruenerimus, percipias, dabimus omnino operam eaq; in re eam, quod per nos fieri poterit præstiterimus: ne quaq; adhuc erit satisfactum animo erga te nostro, qui his semper in te tuosq; erit, quẽ tua erga nos singularis fides postulat. Quum istuc primò quoq; tempore redituri simus, te nullo modò dubitare volumus. Nihil enim nobis est priùs, quam vt mutuo vtriq; desiderio satisfaciamus, vos nostro, nosq; etiam vestro ei rei, cærtis quibusdam maximisq; de causis tempus nõ est præstitutũ. Verendum quippe esset, ne si tempus ei rei destinatum pati faceremus, vt tu pro tua prudentia potes conijcere, aliqua exoriãtur, quæ vt hodierno die sunt tempora, nostrum postea consilium impediant. Tu interim perge vt cæpisti, ac firmo constantiq; animo, vt ante hac magna cum tua laude fecisti, tum nostra, tum etiam totiùs R. P. nunc aduersus omnes multorum conatus, tibi defendendam esse puta. Hoc sperans te nõ diu in hoc certamine futurum, quin tibi nos nostra præsentia præstosimus. De publico rerum statu plura cognosces ex Oratore nostro, quem breui & nobilissimum ac virtute prædi-

tum, singulari isto missuri sumus. Bene vale. Datum Rhenis, in fœlici inauguratione Regni nostri Galliæ, xiiij. Februarij. Anno, 1 5 7 5.

HENRICVS REX.

☞ List ná Podkomorstwo dány temu to Hrábi/ ktoregom ći Kopia dla tego włożył/ ábyś wiedźiał co ná tym Vrzedźie náleży/ á tego iest sens w te słowá pisány.

HENRICVS Dei gratia REX Poloniæ, Magnus Dux Lituvaniæ, Russiæ, Prussiæ, Mazouiæ. &c. &c.

SIGNIFICAMVS Literis nostris, quorum interest vniuersis & singulis: cùm in his fœlicibus auspicijs Regni istius Polonici: Diuino munere, & summa ipsius Regni populorum voluntate, nobis oblati, nostræq; fidei concrediti, nullam maiorem curam atq; solicitudinem nobis & officio nostro Regio impositã esse videamus, quã vt dignitatem & salutem eius ipsius Regni, quæ vna cũ nostra coniuncta est, ab omni parte tueamur, proq; summa virilli nostra ꝓcurremus: cumquæ eius ipsius dignitatis & salutis communis conseruande, non postrema si non prima pars sit collocata, in dispensandis muneribus publicis, iuxta ac priuatis, Personam nostram Regiam quoquo modo cõcernentibus, vt potè aqua boni simul & mali fons & scaturigo quædam diminuit, & in reliquũ omnem multitudinem sese diffundat, vt verissimum esse appareat, quod á sapiente quodam dictum est: Quales esse Principes, tales etiam populos atq; eorum mores & instituta. Nos autem, cùm omnia recta atq; laudabilia penes nos & omnem rerum regiminis rationem esse volumus, vt nihil ab ea nisi rectũ & honestum prodeat, & hoc ipsum cùm per se & vires nostrasquæ fortiores esse nõ possunt, quã vnius Personæ præstare non pussumus, libenter in ea societate laboris atq; solicitudinis tales assumimus, ex quorum consilio & intima conuersatiõe, omnia summa & optima nobis, ac cæteris omnibus præsertim nobis subiectis populis constent. Ac ideo mundantes multos alios Regni atq; etiam curiæ Regiæ Magistratus, sub Interregno vaccantes, hinc præcipuæ & peculiaris cuiusdam dignationis, qui propriè ad cõseruandam & tuendam vitæ nostræ securitatem, cùm qua reliqua omnia summa & vna coniuncta sunt, pertinet, nimirum Cameræ nostræ præfecturam, cuinam traderemus, multũ diuq; apud nos deliberauimus. In qua deliberatione, & si multi sese offerrent Nobiles, & suis virtutibus Illustres homines, vt est talium ferax ea gens, cui nos Deus præfecit. Inter omnes aũt seruato licet vnicuiq; virtutis & laudis, siue encomio & approbatiõis calculo, aptior, & moribus nostris accomodatior visus est, Magnificus Ioannes Comes in Tenczin, Castellanus Woynicieñ, Capitaneus Lublineñ & Parceuieñ. &c. Qui longa ducta seriè inde iam á multis sæculis, omnis decoris & amplitudinis ex Maioribus suis clarissimis Viris, omnibus ferè Senatoribus, & alijs multis ac magnis Magistratibus in hac Republica summa semper cum laude perfunctis, vnus ipse cum Fratre suo tocius Familiæ, ac illius mæritorum superstes factus, omnes illas laudes & decora, non solùm Familiæ priuata, sed etiam totius Reipub. publica in se sustinet ac fouet, ac licet ætate sit iuuenis, moribus tamen àdeò maturus & constans est, vt nihil illi ad virilem prudentiam, & omnem grauitatem deesse videatur: ex qua non solũ nobis & conseruatione nostræ propriæ decori, sed etiam & R. P. Consilio suo vtilitati non mediocri esse poterit. Generosa ẽm arbor, non fert nisi optimos fructus. Quales semper hæc præclara Familia Tenczinia tulit. Quæ vt Rempublicam cum Principibus suis, præcipuè inter alios semper amauit, omnia studia, labores, conatus, vitam, quandoq; cum fortunis pro eorum salute impendit. Ita etiam ab hoc præclaro Iuuene, Maiorum suorum per omnia simili modo expectanda & quasi iurè deposit: reposcenda erunt hæc omnia. Quod quidem depositum, vt tanto diligentiùs & certiùs conseruet, atq; etiam prout

res & neces-

res & necessitas R. P. ac item nostra postulauerit, depromat: Asciuimus & adoptauimus illum ad interiorem familiaritatem, & conuictum nostrum corporis nostri, atq; adeó rerum omnium nostrarum priuatarum custodiam illi tradidimus. Dantes & conferrentes illi præfecturam primariam cubiculi nostri, Succamerariatum vulgo vocatur: ita, vt iam & nũc damus & conferimus per has literas nostras. Adiungentes simul illi omnia iura, prærogatiuas, facultates, reditus, & attinentias omnes, tam in regimine, quã vtilitatibus omnibus, quæcũquæ antiquitus de iurè aut consuetudine ad officium Succamerarij nostri Regij pertinent. Subieceñ illi eiusq; potestati & regimini omnes eas personas atq; res, quæcunq; ad hoc eius Succamerariale munus spectant. Volẽtes atq; mandantes, vt omnes illi quicũq; sub potestate officij istius Succamerariatus sunt, ipsi Magnifico Ioanni Comiti in Tenczin, tanq; vero & legitimo nostro Regio Succamerario, pareant, obediant, dictoq; illius obedientes sint. Thesaurarius verò Regni modernus Magnificus Hieronymus Buzenski, & alij pensionarij, tam publici quam priuati, moderni & futuri pro tempore existeñ, vt illi de omnibus fructibus ac prouentibus ad officium Succamerariatus spectañ respondeant, & alijs omnibus quorum interest respondere, faciant: pro gratia nostra & debitò suo aliter non facturi.

In cuius rei fidem & euidentius testimonium, Sygllium nostrum præsentibus est appensum. Datum Cracouiæ in Couentu Regni Generali: Fœlicis Coronationis Nostræ Quarta die Mensis Maij, Anno Domini 1 5 7 4. Regni verò Nostri Anno Primo.

Relacio Magnifici Valentini
Dembienski de Dembiani,
R. P. Cancellarij. &c.

¶ A ná ten Vrząd Dwá Tysiącá ná káżdą ćwierć látá iemu donati & concessi od tegoż Królá były. ꝛc. Czego tám dokłáda tymi słowy: Hoc ipsum etiam Serenissimi successores nostri Reges Poloniæ præstabunt, ꝓ quibus nos sicut & pro nobis ipsis in verbo nostro Regio cauemus atq; spondemus, hanc donationem nostram seu promissiõem ipsi Magnifico Ioanni Comiti in Tenczin conseruaturos. &c. &c.

¶ Tenże potym Hrábiá/ gdy Krol Stephan ná Krolestwo wieżdżał/ w Poczćie Trzech set Koni przećiwko niemu dosyć ozdobnie wyiechał.

¶ Potym w Wárszáwie niemáły Poczet temuż Krolowi okazał/ ktory pode Gdáńskiem przez czás wszytek poki potrzebá byłá/ trzymał Koni Piećdźieśiąt/ przy kthorym było piechoty osob Czterdźieśći/ kedy wiecey Szláchćicow niż prostego chłopstwá było. Z tym Pocztem w potrzebie z nieprzyiaćielem szcześćie mu łáskáwie służyło: ácż kilká sług znácznych wychowáńcow iego/ meżnie z Nieprzyiaćioły czyniąc/ poległo. Nád tym Pocztem był stárszym v niego Káſper Brzozowski/ Chorąży Gostyński/ z Domu Byliny.

¶ Pode Czczowem ten Porucznik z tymi ludźmi pod sprawą Zborowskiego/ ná ten czás Hetmáná Nadwornego / wiele á meżnie sobie poczynał. O czym pod Herbem Jástrzebcem czytáć bedźiesz.

¶ Pod Látárnią potym/ w przekopie Dźiał Niemieckich cżeśći niemáley sam Jan Hrábiá Tecżyński z Pocztem swym dostał/ á ostátek w wodźie w przekopie Niemcy zátopili/ kedy śie było zásádźiło Ráytárow sto/ Knechtow kilká set/ tákże y Zbierow niemáło/ ktoremu Krol Stephan posłał ná pomoc Márszálká z iego Pocztem/ iuż trzy godźiny ná dźień. Y Chrysztophá Nisczyckiego z Domu Prawdźic/ Stárostę Przasnyskiego y Ciechánow-

skiego/ z Háyduki swymi/ miedzy ktorymi byli y Hárcerze/ iáko Stárzyscy dwá Bráćia rodzeni/ Bliźniacy tákże z Domu Topor/ y inszy/ wielkie mestwo swe tám ći wszyscy pokazáli/ á naprzod ći Stárzyscy do Przekopu wskoczyli. Było z nim w teyże potrzebie Dworzan Krolewskich po cześći/ iáko Márek Sobieski/ z domu Janiná/ Mąż wyborny y práwy Dworzánin / Broniewski Sebestyan z domu Tarnáwá/ Jan Porudeński z domu Byliny/ y inszych niemáło.

¶ Poczet niemáły do Moskwy kosztem swym wyprawowal/ potym inszych wiele znácznych spraw iego y zastug przećiwko R. P.

¶ Tenże Teczyński Hrábiá/ wielkim kosztem zmurował práwie znowu Zamek ná Teczynie/ mil tylko cztery od Krákowá. A z tego Teczyná/ dopiero Trzy stá y Siedmdziesiąt lat pisáć sie poczeli/ przed tym pisáli sie de Sieciechow/ de Zbylutowice/ Stárzonámi/ de Moráwicá/ de Lukná/ de Książ/ de Rápstyn/ de Pilcá/ de Szubin. etc. y z inszych wiela.

Do Gory Teczyńskiey / ná ktorey Zamek kosztem wielkim zmurowány / od tegoż Hrábie Kásztellaná Woynickiego/ Podkomorzego Koronnego/ Lubelskiego/ Parcowskiego. etc. etc. Stárosty.

Cieszże sie tym Goro/ iżeś sie zdobiłá/
 Pány Możnymi/ ktorych przodkow śiełá/
Ná twoim Grzbiecie Gniazdo sobie słáli/
 A Jmie Teczyn ná wieczny czás dáli.
Ale sie iuż ćieszż wiecey z Janá tego/
 Ktory ćie z Mułu á z Prochu dawnego
Otárwszy/ z praca zozdobił twe Czoło/
 Mury y Wáły ták otoczył wkoło.
Ze w krotkim czáśie/ pozorem/ ozdoba/
 Sławna Wawelná nie porowna stoba.

☞ Do Zamku Teczyná/ Autor Ksiag.

PRzypátrz sie Hrábiow swoich tey wielkiey możnośći/
 Przypátrz y Tytułom tákowey Zacnośći.
Ci iáka twoim Sćiánom ozdobe czynili/
 Szeroko ćie sprawámi swoimi słáwili.
Wspomniż też gdyś był wyszedł z ich ták możney reki/
 Jákoweieś prze nierząd sprośney záżył meki.
A ták mie w tym vsłuchay/ dźierz sie mych słow śmiele/
 Strzeż sie ábyś nie przyszedł w rece do Radźiele.

¶ Andrzey wtory Syn Andrzeiá Hrábie Kásztellaná Krákowskiego/ Hrábiá/ y ná ten czás Woiewodá Krákowski/ Oświecimski/ Zatorski/ Rubieszowski. etc. etc. Stárostá. Dobry á práwy Senator: Nie pytałby tego Dyogenes iáko iednego: Conspiciens eum sese studiosè ad Festum diem componentem. Quid facis? an non quilibet dies viro bono festus est? Bo ten/ semper benè, honestè, & piè, quasi in conspectu numinis viuit.

¶ Jest wielki miłośnik R. P. Co mu Pan Bog znácznie á z wielka ozdoba iego nágradzał: Bo w Interregna one od wszytkich Pánow y Rycerstwá był żadan o to/ áby Krolestwo ośierociáłe przez Páná wźiął do spráwy swoiey. Z czego sie iáko Pan madry wymowił/ z wielka vkłádnośćia wszytkim podźiekowawszy/ prosił áby o inszym rádźili/ powiedáiąc do śiebie te przyczyne/ żeby

ne/ żeby ták wielkiey posłudze Oyczyzny swey zdołáć nie mogoł áni vmiał.

¶ Tenże w Interregna one / gdy Henryk Krol iuż Francuski y Polski z Korony ziáchawszy / ná słowie długo przyiazd swoy odkłádáiąc Polaki trzymał. W tym Tátárowie w Ziemie Podolska y Ruska wtárgneli. On Woiewoda Bełskim bedąc/ z niemáłym Pocztem Pánow y Rycerstwá onego Woiewodztwá przećiwko nim wyćiągał/ áczż mu dla pretkośći nieprzyiaciela tego do potrzeby z nimi nie przychodźiło. Wszákoż iednák ona gotowośćia swa/ nieprzyiacioły odwrácáiąc/ źiemie pustoszyć nie dopuszczał/ á to czynił z niemáłym kosztem swym przez kilká rázow.

¶ Tenże ná wiele inszych potrzeb R. P. z niemáłym kosztem y ozdoba Domu swego pokázował sie znácznym.

¶ Zostáwił Potomstwo z Zophia Debowska / Woiewody Bełskiego Corka/ z Domu Jelitá/ Synow dwu/ z ktorych optima fruges est speranda.

☞ Do Hrábiow Teczyńskich krotka Przemowá.

NJe tylko stąd pochwały godniśćie Hrábiowie/
 Ze nam was zostáwili ták możni Przodkowie.
Ale wiecey z tákich Cnot dáć wam Dánk musimy/
 W ktorych was nie podley żyć w tym wieku baczymy.
Niż Cleobin y Bitus świetszymi bedźiećie/
 Gdy tylko swe do ich spraw ták przystosuiećie.
Aby Zacnośći wászey nigdy nie mieniły/
 Owszem ich z poczćiwych spraw wiecey przyczyniły.

Tu masz wiele domow inszych Zacnych/ ktore Dźielnicámi od tego Domu sa oderwáne/ skąd y rozne nazwiská w tym wieku máia. Jáko naprzod Dom Tárłow/ ktorzy sa włáśni Zaklikowie/ o czym pilno czytáiąc Historyki/ tám dostáteczniey obaczysz.

OTtoná wspomina Kromer w Ksiegách Dwunastych/ dla czego/ to tám w Historyey czytáć bedźiesz/ tylko że go miánuie tymi słowy/ Otto Scecarouicius de Topororum Familia. &c.

¶ Támże w tych Ksiegách in eadem Pagina tego dokłáda/ że Tárłowie włáśni są Zaklikowie/ tymi słowy: Zaklicze, Tarlony, Ottonis nepoti, &c. Vt in Historia.

¶ Tych tám dawnych Przodkow wieku mego/ byli ći ludźie znáczni y zásłużeni R. P. w tym Domu/ iáko naprzod/

¶ Jan Tárło z Szczekárzowic/ Kráyczy Królá Zygmuntá/ ktorego wspominája Historye z wielkiey dźielnośći ná zieźdźie w Wiedniu w Roku/ 1514. Potym w inych potrzebach y sprawách Krolow Pánow swych/ znácznym sie záwsze pokázował. Zostáwił dwoch Synow/ Janá Woiewode Lubelskiego/ ktory też ze dwiemá żonámi zostáwił Potomstwo/ z Leżeńską dwie Corce/ á z Száfráńcowa Woiewody Sedomierskiego Corka/ z Domu Stáry Koń/ Syny y Corki.

¶ Ten w Poselstwie ieźdźił po Królá Stephaná do Wegier z inymi Posły/ y ná inszych posługách R. P. znácznych bywał.

¶ Mikołay Chorąży Sedomierski/ Brát tegoż Woiewody/ był wieku mego znácznym ná Dworze Królá Augustá. Ten Potomkiem iedneż Corke zostáwił/ Mniszkowa z wielkich Kończyc/ Kásztellanke Rádom-

 sko/ ktora

ſka/ktora wynioſłá wielką część máietnośći z Domu Tárłow.

¶ Gábryel Tárło wieku mego był Káßtellanem Rádomſkim/ y Ochmiſtrzem v Krolowey Kátárzyny / Brát rodzony tegoż Kráyczego.

¶ Páweł Tárło był Sędźiem źiemie Ruſkiey / o kthorym Acta świadczą.

¶ Stániſłáwá Tárłá / Hiſtorye y Káthálog/ opowiádáią Biſkupem Przemyſkiem. O ktorym też powieda Epitáphium dowodnie / w Tarnowie w Klaßtorze piſane tymi słowy.

Iacet hic Reuerendiſsimus in Chriſto Pater, Dñs Stanislaus Tarlo, Epiſcopus Premiſlieñ, Diuinarum humanarumq; rerum pericia inſignis, qui obijt Anno Dñi, 1 5 4 4. Die 14. Decembris.

¶ O tymże te wierße támże ná tym Grobie piſáne.

Suſtullit Staniſlaum mundo inexorabile fatum,
Qui decus Pontificum honorq; Patriæ fuit.
His iacet in terris, virtute nulli ſecundus,
Victus à morte corporis, triumphat animæ vita.

¶ Lukaß Tárło/ był Dworzáninem znácznym ná Dworze Krolá Zygmuntá/ y Mężem sławnym/ ßczedł sterillis.

¶ Páweł Tárło / Arcybiſkupem Lwowſkim był wieku mego/ przykłádny y dobrego żywotá Biſkup.

¶ Stániſłáwá Tárłá/ Mężá sławnego/ ktory w Węgrzech czás długi ſie báwił ná Dworze Krolowey Izábelle/ ten tákże ßczedł sterillis.

¶ Andrzey Chorąży Sędomierſki / wieku mego / był Mąż w ſpráwách R. P. biegły/ temu ſie były doſtały działem Szczekárzowice / z ktorych ſie od wieká dawnego Tárłowie piſali/ ále nie zoſtáwił potomká Męſkiey płći/ tylko Corki/ ktore te máietność w Domy rozne rozerwáły y rozniosły/ iáko ſtárßa w Dom Noſkowſkich Jádwigá Stárośćina Rożáńſka/ Pánna druga byłá tego wieku.

¶ Jan Tárło/ ktory działem wźiął Czáple w Przemyſkiey źiemi/ był Chorążem Lwowſkim. Ten zoſtáwił dwie Corce/ Anne Dángielowicowa Chorążyna Lwowſka / Pánia godna pochwalenia w ſtanie Wdowim z ſpraw poczćiwych.

¶ Jádwige Sieniáwſka / Woiewodźina źiem Ruſkich/ Hálicka / Kołomeyſka. ꝛc. ꝛc. Stárościna. Tá w ſtanie Pánieńſkim byłá ßczęśćia tákowego/ dla pięknych ſpraw y obyczáiow / że Pánowie poſtronni / z Węgier/ z Wołoch/ ſtáráli ſie o nię do ſtanu Małżeńſkiego/ iákoż iuż byłá od Krolá Auguſtá obiecána Bogdanowi Woiewodźie Wołoſkiemu/ czego Pan Bog obronił/ dopuśćiwßy rozne nießczęśćia ná onego Páná. O czym potym w Hiſtoryey ßerzey czytáć będźieß.

¶ Zoſtáli też trzey Synowie Bráćia rodzeni tych Pań/ iáko Stániſław/ y dwá młodßy Adoleſcentes aprimè Nobiles.

¶ Mikołay Chorąży Przemyſki / kthory zoſtáwił Potomſtwo/ Syny y Corki/ á ten był wźiął działem Láſki/ y inße Jmioná w Przemyſkiey źiemi/ zwano go Hláwá.

¶ Zaklikowie/ z ktorych iuż iedni pißą ſie z Czyżowá w tym wieku/ drudzy z Miedzygorza/ á ci wßyſcy idą od iednego Przodká Otthy z Szczekárzowic/ iáko to Liſty Dźielnic opowiádáią.

¶ Był Neorzá Syn Ottonow Woiewodá Sędomierſki/ w Roku/

w Roku/ 1 3 6 6. A tego opowieda Liſt Toporow / ktory poniżey czytáć będźieß. Ten miał Syná Jáná Zaklikę / od kthorego zoſtáli dwá Synowie. Temuż był Krol Káźimierz Wielki dał Miedzygorze/ iáko o tym Liſty y Hiſtorye świadczą. Vmárł Woiewodą Sędomierſkim.

¶ Mikołay Syn tegoż Jáná był Kánclerzem Koronnym ktorego Hiſtorye y Liſtow wiele wſpomina/ iáko Kromer/ y inßy. Od tegoż idą wßyſcy Zaklikowie co ich ieſt w Sędomierſkiey źiemi.

¶ Jan Brát rodzony tegoż Kánclerzá/ Syn Janow Woiewody Sędomierſkie°/ potym Woiewodá Sędomierſki/ ktory z Ligężianka z Czyżowá/ Káßtellaná Krákowſkiego Corka/ y Gubernatorá źiem/ Krákowſkiey/ Sędomierſkiey/ Lubelſkiey/ y Ruſkich/ iáko to Domu tego Liſt opowiáda/ ktory pod Herbem Pułkozá czytáć będźieß. Zoſtáwił Syná Jákubá Zaklikę.

¶ Jákob Zakliká Syn Woiewody tego/ z Wárßowna Káßtellaná Krákowſkiego Corka / z Domu Ráwá / zoſtáwił Syná Hieronymá/ Mężá sławnego/ kthory z Pogány ná Podolu częſte á znáczne potrzeby miewał/ o ktorym ießcze w onych kráinách ieſt pieśń miedzy poſpolſtwem/ w te słowá: Pan Zakliká z Woysławic/ pędził Tátáry áż do gránic. ꝛc.

¶ Temuż Hieronymowi Krol Zygmunt Stáry / ná pierwßym wiechániu ſwym ná Kroleſtwo/ w Roku/ 1 5 0 7. Posłał Woiewodztwo Sędomierſkie/ ktorego przyiąć niechćiał / mowiąc: Żem młodość moię ſtrawił w pracách wielkich/ służąc Oyczyznie według możnośći y ſił ſwoich / theraz iuż chcę ſtárośći ſwey odpocząć. Podźiękowawßy Krolowi Pánu ſwemu zá nieprzepomnienie/ Woiewodztwá nie przyiął. Ten miał zá ſobą Anne Sienieńſką z Domu Dębno/ Káßtellaná Kámienieckiego Corkę/ á Sioſtrę rodzoną nie dawno zeßłego Arcybiſkupá Lwowſkiego / z ktorą zoſtáwił Syná Stániſłáwá/ y dwie Corce/ Anne Koniecpolſką Káßtellankę Roſpierſką/ y drugą Tęczyńſką Káßtellankę Połániecką. Wßákoż ten Tęczyńſki vmárł Káßtellanem Krákowſkim/ Oćiec dźiśieyßych Tęczyńſkich/ Andrzeiá Woiewody Krákowſkiego/ y Jáná Káßtellaná Woynickiego. ꝛc. A od tey zoſtáłá Jádwigá Woiewodźina Krákowſka/ o ktoreieś wyżßey czytał przy Tęczyńſkich.

¶ Stániſław Syn Hieronymow Zakliká: Káßtellan Połániecki/ ktory ſie piſał z Czyżowá/ tego pámięć ludzka nieśie/ że był Senator Grauis, Prudens, & Conſtans in negotijs R. P. Służąc pilnie Oyczyznie/ czáſu potrzeby mieyſce Senatorſkie záśiádáiąc/ prawdę rad Krolowi Pánu ſwemu mawiał/ miał z Dorotą z Michowá z Domu Ráwá Synow czterech/ Zygmuntá/ Mikołáiá/ Stániſłáwá/ y Hieronymá.

¶ Zygmunt Zakliká z Czyżowá Syn Stániſłáwá Káßtellaná Połánieckiego Káßtellan Bełſki: Ten ſię naprzod náukámi wyzwolonemi báwił / potym do Niemiec: Tám ſtąd do Fráncyey / Potym we Włoßech czás nie máły mießkał / przeieżdżáiąc wiele kráin/ Multorũ hominũ mores vidit & vrbes. Przyiechawßy do Oyczyzny / wypráwił ſię z Pocztem ná Dwor Krolewicá Węgierſkiego Jáná. Tám bywßy kilká czáſow / przyiechał ná Dwor Auguſtá Krolá / był Dworzáninem y Sekretarzem. Bywał Poſłem Ziemſkim ná Seymiech kilká razow. Potym ſię ożenił / poiął Anne Koniecpolſką/ Corkę Stároſty Wieluńſkiego/ z Domu Pobog/ ktora pierwey byłá zá Oćieſkim Podkomorzem Krákowſkim/ z Domu Jáſtrzębiec. Z tą miał Syná Jáná/ y Corkę Anne / wßákoż oboie in minorenis deceſſerunt. Zá pánowánia Krolá Henryká dano mu było Káßtellánią Połániecką.

¶ Tenże Tempore Interregni, wiele á pożytecznie R. P. służył/ z kośztem niemáłym máietnośći ſwey.

¶ Był Poſłem do Kśiążęćiá Brzeſkiego/ o pogimánie Andrzeiá Hrábie Zgorki/ Káßtellaná Miedzyrzeckiego/ co odpráwił cum dignitate.

¶ Ná Koronácyi Królá Stephaná/ dano mu Kásztellánią Bełską/ w Roku/ 1576.

Dom Płázow/ ktorzy od onych dawnych/ á zásłużonych R. P. Przodkow/ o ktorycheś wyższey czytał/ początek wiodą.

Jáko to znácznie Listy opowiedáią/ á naprzod Janá Płáze wspomina Przywiley Kázimierzá Wielkiego/ kthorego potwierdzał Włádysław Jágiełło/ w Roku/ 1428.

¶ Zá wieku mego był Stánisław Burgrábiá Krákowski/ y Stárostá Oycowski. Ten máietności swey Oyczystey w dom obcy puścić niechćiał/ ále Brátu dárował Stryiecznemu/ Siestrzenice rodzone pieniądzmi odpráwił.

¶ Jan Płázá Stárostá Lubáczowski/ ktory ná mieyscu Zamoyskiego Kánclerzá y Hetmáná Koronne°/ był Surragatorem ná ten czás/ gdy Krol y Hetman był w Moskwi/ w Roku 1582. Był Postem do Węgier po Królá Stepháná. Zostáwił Potomstwo Syny y Corki.

¶ W Sieciechowicách Epitaphiũ wspomina Mikołáiá Płázę: Generosus ac Venerabilis Nicolaus Plaza, obijt Anno Dñi 1535. Feria Tertia post Conductum Paschæ.

Támże y Bárbáre Grzegorzowską/ ktora vmárłá/ w Roku/ 1525.

Osolińskich dom stárodawny/ ktorych historye/ spraw y znáczne wspominaią.

Jáko Mikołáiá Kásztellaná Wislickiego/ ktory z Włádysłáwem Jágiełłem ieździł do Litewskiego Księstwá/ áby mu pomogł głupiey Litwy/ ná on czás do Vniey/ y ku przyięciu Wiáry Chrześciáńskiey náwrocić/ w Roku/ 1386.

¶ Mikołáiá Osolińskiego/ w Roku 1440. Kásztellanem Rádomskim/ wiele Listow Koronnych wspomina.

¶ Jnszych wiele ludźi Znácznych/ y Senatorow Koronnych/ tego Domu scripta wspominaią.

¶ Hieronym Osoliński Kásztellan Sędomierski/ wieku mego/ był Mąż Rostropny/ Mężny/ ktory ze Zborowską Kásztellaná Krákowskiego Corką/ zostáwił Potomstwo Syny y Corki.

¶ Marcin Syn tegoż Kásztellaná/ Stárostá Krzeszowski y Rotmistrz Królá Stepháná/ ktory zábit w Opátowie. Pode Gdáńskiem Poczet niemáły Jezdnych y Pieszych miał k woli Krolowi Stephanowi Pánu swemu/ pokázuiąc onę miłość Przodkow swoich ná wszem státeczną y nieodmienną. etc.

Dom Korycieńskich/ ktorych przodkowie pisáli się de Jábłonna/ ktora z dawnych czásow w dzielnicy Toporow byłá/ ták iákoś czytał wyższey o tym.

¶ Z tychże tám Przodkow/ Dom Korycieńskich opowiedáią niektore scripta/ własnymi Potomki/ iáko Naprzod/

¶ Janá Korycieńskiego z Korytná w Sierádzkiem Woiewodztwie v Przedborzá/ Ktory zostáwił te Syny.

Janá Rotmi-

te wspominaią historye ludźmi znácznymi/ iáko Gregorius Nekándá/ w onę bitwę v Rádźieiowá ábo Połowc wśi/ był v Kázimierzá Syná Łokietkowego Ochmistrzem/ w Roku/ 1331.

¶ Andrzey Nekándá/ rzeczony Trepká/ v Mohaczá/ kiedy Ludwik Krol Węgierski zginął/ był Hetmánem/ y támże w tey potrzebie przy Krolu zábit. To było Roku 1526.

¶ Stánisław Nekándá/ rzeczony Trepká/ Brát tegoż Andrzeiá/ był Posłem do Glińskiego od Zygmuntá Królá/ kthorego dostawszy Kniáź Moskiewski/ nálazszy listy v niego ná pokoiu przed sobą/ w oleiu vsmáżyć kazał/ á to było w Roku 1514. Y inszych niemáło.

¶ Jan Nekándá Trepká/ brát trzeci/ Dworzánin Królá Zygmuntá. Ten był zostáwił Potomstwo z Gomolińską/ Kásztellaná Rosperskiego Corką/ Synow dwu.

¶ Stánisławá/ ktory młodość swą ná spráwách Rycerskich strawił ná Podolu y w inszych kráinách/ tám kedy potrzebowáłá obrony R. P.

¶ Hieronymá/ ktory wieku mego był Dworzáninem Królá Stepháná/ y przed tym w Węgrzech v niego/ gdy był Woiewodą Siedmigrockim/ służył/ y w potrzebách znácznych z nim bywał. Tenże się roku 1583. ożenił/ poiął Helżbietę Prowánnownę z domu Kolumny/ Troianá Prowánny/ Sekretarzá Królá Augustá Corkę.

¶ Stánisław Trepká/ ktory zá Olbráchtá Królá ná Bukowinie zábit/ zostáwił był dwoch synow/ Szczęsnego y Janá.

¶ Szczęsny zostáwił Piotrá y Bálcerá/ á od tych idą ci wszyscy Trepkowie/ ktorzy w Rámyku Dział bráli/ iáko Jan/ Szczęsny/ Piotr/ Marcin/ Jákub/ Mikołay.

¶ Od Bálcerá/ Stánisław/ Wálenty/ Zygmunt/ Piotr ten się był w Węgrzech schował/ y tu potym czás długi żołnierską służył.

¶ Jan Syn Stánisłáwow/ ktory był wziął dział w Wilkowiecku/ zostáwił Syná Bálcerá/ á ten iuż nie ma Potomká Męskiey płci/ tylko Corki/ tego iuż nie Trepką/ ále Wilkowieckim zową.

☞ Morscy z tymiż Trepkámi zdawná iedne dzielnice mieli/ iáko to Listy rozdzielne opowiedáią/ Dom wieku mego był znáczny.

☞ Dom Marcinowskich stárodawny y znáczny w Krákowskim Woiewodztwie/ ktorzy od Domu Tęczyńskich Dzielnicą oderwáni/ Ludźie Rycerscy/ y dobrzy strożowie Rzeczypospolitey bywáli.

Dom Brzozowskich w Mázowszu stárodawny y znáczny/

z ktorich wieku mego był Stánisław Brzozowski Kánclerzem y Administratorem Biskupstwá Płockiego/ Tempore Episcopatus Piotrá Wolskiego Duniná z Domu Łábęć: Dobrego á práwie świątobliwego żywotá Kápłan/ godny nie tylko ádministráciey/ ále ipsa re tey stolice. Bo według opisania Chryzostomá świętego/ ná wszem żywot iego w oczách moich podobny: Sapiens, Perspicax, ex omni parte oculos habens, nō solum sibi, sed etiam populo viuit. Dáleiem prze dálekość drogi ták Zacnego Domu nie świádom/ wszákoż pospolicie w dobrym Ogrodźie nie rodźi się Owoc przemierzłego smáku.

Dom Jákubowskich w Krákowskim Woiewodztwie stárodawny y rozrodzony/ ktorych Przodkowie pisáli się

wie pisáli się

wie pisali sie de Ostrow / ktory y teraz w tym wieku Potomstwo ich trzyma.
Acz iest y było wiele godnych do posług R. P. z tego Gniazdá/ále osobliwie
był wieku mego / Jan Wálenty Jákubowski/ Syn Andrzeiá Poborce Se-
domierskiego/Pisarzem Grockim Krákowskim/Historicus & Poëta non vul-
garis, Secretariusq; Sacræ R. M. Vmárł Roku/ 1 5 8 2. Człowiek god-
ny/ledwie lat trzydźieśći wieku máiąc. Brátiego rodzony Chryßtoff/ ktory
był Ekonomem wßytkich imion Piotrá Zborowskiego Woiewody Kráko. &c.
Inßych wiele iest w tym domu ludźi znácznych/ták do spraw Rycerskich/iá-
ko do posług R. P. godnych.

Moráwickich dom stárodawny / kto-

rzy práwie od Domu Tęczyńskich własną dźielnicę bráli/ y z tey
Moráwice/z ktorey wiele zacnych Przodkow w onym czásie dawnym sie pi-
sało/ oni w tym wieku od nich Nazwiská sobie nieodmieniáią. A z tych ie-
den wieku me° Jan/Syn Piotrá Moráwickiego/pode Gdáńskiem/y w Mo-
skwi przez wßytkie czásy poki potrzebá byłá/wiele y mężnie sobie (w Roćie Pie-
niężká Káwálerá) poczynał.

Dánáborskich dom/ná Krainie y ná

Páłukách stárodawny / ktorych Przodki Historye wspomináią
Kásztellany y Stárostámi Nakielskimi / ná ktorym Zamku y Miásteczku ze
wsiámi do nich przynależącymi/stárodawną summę mieli/ ktorą potym w-
niosłá Biała głowá/ spraw y żywotá świętego Gierusá/ Corká Wacłáwá
Stárosty y Kásztellaná Nakielskiego/w dom Kośćielecki/będąc zá Jánußem
Woiewodą Sierádzkim/Generałem Wielkiey Polski. &c.

¶ Włodká z Dánáborza wspomina List Klaßtorá Trze-
meßeńskiego Kásztellanem y Stárostą Nakielskim/w Roku/ 1 4 5 5. In-
ßych nie máło.

¶ Z tey są iák mniemam dźielnice/ći ktorzy sie pisali z Wąsoßa/iáko Kro-
mer wspomina iednego: Mathiam Wasosium gente Toporum, Palatinum Ca-
lisien̄, & Præfectum Naclen̄: O czym czytáć będźieß kśięgi 17. pagi: 405.

☞ Dom Másłomieckich stárodawny w Sierádzkim Woie-
wodztwie.

☞ Dom Bálickich w Sedomierskim Woiewodztwie stáro-
dawny/ z ktorych Historye wspomináią Znácznym y Mężnym Rotmistrzem
iednego/ w Roku/ 1 5 3 1. W onę potrzebę v Obertyná z Wołochy/ zá
Hetmáná Jáná Tarnowskiego z Domu Leliwá / o czym w Historiey będźie
ßerzey.

☞ Tharnowieczcy w Sedomierskim Woiewodztwie / w
Powiećie Pilznieńskim / z ktorych ieden był zá wieku mego Romtmistrzem
pießym do Moskwy.

☞ Lowieniecżcy w Sedomierskiem Woiewodztwie/ dom
stárodawny/ o czym w Kronikách czytamy/y Przywileie niektore wspominá-
ią Mikołáiá de Lowiennicá Stárostą Sedomierskim / kthorego Potomkiem
był Máciey wieku mego człowiek do posług R. P. godny.

☞ Támże Tulkowieczcy w Sedomierskiem Woiewodtwie tego Herbu
vżywáią.

☞ Kunatowie w Ruśi/Dom stárodawny: Był zá wieku
mego Márćin Kunat/ Rotmistrz sławny / ktory z Tátáry/ z Wołochy częste
potrzeby y znáczne miewał. W Wołoßech / będąc pod spráwą Mikołáiá

Mieleckiego/

Mieleckiego Woiewody ziem̄ Podolskich / gdy ná vtrácone Páństwo Bo-
gdaná Hospodárá Wołoskiego prowádźił. Ten Kunat z Rotą swą dosyć sie
znácznym y srogiem nieprzyiaćielowi okázował / dawáiąc odpor náiazdom
ich/z wielką sławą swą/á z háńbą Pogáńską. Ten máiąc dwie żenie/z żadną
Potomstwá nie zostáwił/z Táßycką y z Laską Woiewodzanką Sierádzką/
ktora pierwey byłá zá Włodkiem Stárostą Kámienieckim.

☞ Bálcháczcy w Sierádzkim Woiewodztwie/ z ktorych ie-
den ná imię Jákub był Podstárośćiem ná Żárnowcu. Ten prze godność y v-
rodę od wielkich Senatorow do posług był bran/ iáko od Woiewody Podol-
skiego wyżßey pomienionego/od Rozrażowskiego Biskupá Kuiáwskie° / y od
inßych/zostáwił Potomkiem syná.

☞ Słupscy ná Páłukách/dom rozrodzony/od ktorych Ká-
mieńscy z dźielnice iedney idą/Dom zásłużony R. P.

☞ Białosliwscy támże Dom stárodawny y rozrodzony / z
Domem Dánáborskich iedney dźielnice.

☞ Obodzińscy w Wielkiey Polßcze w Poznáńskim Wo-
iewodztwie.

☞ Przespolewscy w Káliskim Woiewodztwie Dom stá-
rodawny.

☞ Smoßewscy v Poznániá/ Dom stárodawny znáczny.

☞ Grocholscy támże Dom stárodawny.

☞ Kłońscy ná Kráinie Dom stárodawny/ z ktorych ieden
ná Podole sie wyniosł/ y tám potomstwo zostáwił/ Synow trzech Mężow
wybornych/ iáko Márká y Wálentego/ Jáná/ ktory Hospodárowi Bogda-
nowi był á secretis, potym sie ożenił/zostáwił Potomstwo z Anną Lisowską.

☞ Modlißewscy od Gniezná/ Dom Stárodawny był y
Możny/Bráciey było dźieśięć/ktore spłodźiła Zophia Pálecka z domu Jeleń/
alias Brochwic/ trzymáli Modlißowo wielkie/ Rzegnowo/ Redecz/ y inße
wśi/prze niezgodę vtrácili. Był Andrzey Pisarzem v Krolowey Węgierskiey/
Gábryel Komornikiem/był to Mąż wielki/ y ßermierz niepospolity/ ták ręki
był mierney/że ścinał chłopcu pieniądz drobny z głowy/włosá żadnego nie ru-
ßył/Wáwrzyniec Kánonikiem Poznáńskim. &c. Stánisław/ v ktoregom ia
naprzod młodość swą báwił/Jan/Márćin/ Chryßtoff/ Mikołay / y inßy.
Siostry/Zydowska/Chłápowska/y Mrucżeńska.

☞ Stárescy w Wielkiey Polßcze/od onych dawnych Stá-
rzonow Potomstwo własne. &c. Byli dwá Bráćia rodzeni Bliźniacy/Mężo-
wie vrodziwi/v Królá Stepháná Hárcerzmi/ ći w iákich potrzebách bywáli/
nie ná iednym sie mieyscu wspomni/y wspomniáło/wßędy z wielką sławą y z
ßczęśćiem. Drudzy Bráćia ich Stryieczni bywáli Komorniki v Królá Augu-
stá/y ná znácznych posługách.

☞ Trabczeńscy/z ktorego Woiewodztwá/tego dostátecznie
wiedźieć nie mogę/ tylko w Krákowie ná Zamku w Kośćiele wspomina Epi-
taphium iednego w te słowá:

Thomas Trabczenski hic sub mole sepultus, quem fera mors ra-
puit, Regis in obsequio. Herb Topor.

☞ Szczáwińscy/ z ktorego tákże Woiewodztwá/ wiedźieć
nie mogę/opowieda Epitaphium iednego w Kośćiele Włocławskim ná Tu-
mie pisane w te słowá:

Reuerendus Dn̄us Stanislaus Szczavvinski, huius Ecclesiæ Cano:
iuris vtriusq; Doctor, Sacræ R. M. Secret: sub hoc lapide sepultus.
Anno, 1 5 5 0. Herb Topor.

☞ Dom Jeżierſkich w wielkiey Polßcże ſtárodawny y znáczny

☞ Dom Konárſkich ſtárodawny y znáczny.

☞ Dom Wronowſkich w Lubelſkim Woiewodztwie ſtároda-(wny.

☞ Dom Soláyſkich w Lecżyckim ſtárodawny y rozrodzony.

☞ Dom Niedroſkich w Płockim Woiewodztwie ſtárodawny y rozrodzony.

☞ Dom Krzetowſkich w Mázowßu v Lomzy rozrodzony.

☞ Dom Długoborſkich/ támże v Lomzy rozrodzony.

☞ Dom Boguſkich támże w Mázowßu v Lomzy rozrodzony

¶ Wiele inßych Domow Znácznych w roznych Woiewodztwách/ o ktorych ia w ták ßerokim Kroleſtwie wiedźieć nie moge.

O Kleynocie Stáry Koń / ktory z

Toporem iedney Dźielnice Długoß opowieda/ á zowie go Záprzániec/ dla tego/ że ſie byli dwá Bráćia trzećiego záprzeli/ ktore pomienił Nawoy/ Sedźiwoy/ y Zegotá/ Comites de Siećiechowice/ iákoś o tym czytał w Gniazdźie Cnoty.

¶ Ten tedy ktorego ſie byli dwá záprzeli/ z żalu przećiwko bráćiey/ że go znáć y przyiąć zá brátá niechćieli/ niechćiał też z nimi wiecznie przyiáźni áni herbu iednego vżywáć/ mowiąc: Gdyżeśćie wy mnie Bráćią być niechćieli/ nie bądźiecż/ áni Potomſtwo wáße moiemu nigdy. Zá tym dawßy o ſobie świádectwo/ y znáki ſie pewnymi wywiodßy że był właſny Brát ich/ prośił Królá/ ábo ná ten czás Monárchy/ áby mu rozny od nich herb dał. Ktoremu Krol rzekł: Jáki ſobie wymyſliß/ ia potwierdzę. On iáko Rycerz y Mąż znáczny/ prośił o Koniá/ ktorego dla tego názwał Stárym Koniem/ że też oni Topor herb ſwoy názwáli Stárzą / wßákoż dla pámięći że z tey Fámiliey wyßedł/ zoſtáwił w helmie Topor. Práwá y wolnośći wßytkie od Przodkow otrzymáne/ z nimi trzymał ábo ich vżywał/ iáko to niżey przypátrzywßy ſie własnośći herbu z Liſtu Kázimierzá Wielkiego zrozumieß/ á potym o Przodkách/ y o Potomſtwie/ ktore ia znáć y wiedźieć mogę w ták ßerokim Kroleſtwie/ czytáć będźieß.

¶ Jáko ieſt dawna zámiáná tego herbu / żaden hiſtoryk áni Potomſtwo własne o tym doſtátecżnie wiedźieć nie może/ gdyż iuż w Roku/ 1080. Zegotę Záprzáńcá wſpomináią Liſty Klaßtorne.

Támże Zegotę Záprzáńcá Podkomorzem Krákowſkim/ w Roku/ 1100.

¶ Piotrá też Záprzáńcá Káßtellanem Sedomierſkim/ w Roku/ 1160.

¶ Janá Káßtellaná Sędomierſkiego ſyná/ Káßtellanem Sądeckim Száfráńcá wſpomina Liſt Klaßtoru tegoż/ w Roku/ 1220.

¶ A iżebyś temu doſtátecżnieyßą wiárę dał że te dwie Fámilie zdawna iedne dźielnice máią/ czytay ſobie tego Przywileiu kopią Kázimierzá Wielkiego potwierdzenia/ tákże potym Succeſſorá ie° Władyſłáwá Jágiełłá/ ktore° maß ſens w te ſłowá:

NOS CA-

NOS CAZIMIRVS Dei gratia Rex Poloniæ, Cracouię, Sendomir: Siradię, Lancicię, Cuiauię, Pomeranię, Rußiæq́ Dominus & hæres. Notum facimus præſentibus, quā futuris præſentiū notitiā inſpecturis. Quia veniens ad noſtram pręſentiam Regalem Nobilis Iacobus Koznicki, Camerarius dn̄i Andreæ Wavvrovvski Iudicis & ſubiudicis Curiæ noſtræ, ꝓnunciauit & manifeſtauit corā noſtra Regia M. quia cmetones domini Ioānis Plaze, & dn̄i Zavviſſe, & dn̄i Ioannis Necandæ de Grzegorzovvicze, fuerūt citati per Ciues de Lelouia, ꝓ quodā facinore, ad p̄ſentiā dn̄i Andreæ Wavvrovvski, ſubiudicis & iudicis curiæ noſtræ: Tūc dn̄us Plaza ſtetit, & interceſsit ꝓ prędictis cmetonibus iurè ſuo, quia omnes Bipenni & antiqui Equi, eſſent & ꝓceſiſſent de vno auo & de vna ꝓgenie, & quod haberēt ab antiquo vnū ius omnes, itaq́ nemo hominū haberet iudicare eorū cmetones & ſeruitores, nec ipſe dn̄s Rex, nec Iudex, nec ſubiudex, nec nullus Iudicū, nec dn̄us Palatinus, nec aliquis dn̄us, nec aliquis iuſticiarius, niſi ipſi ſoli dn̄i Bibenni & antiqui equi, & eorum legitimi ſucceſſores habent iudicare omnia iura, & omnes vltiōes, & omnia iudicia cum eis facere & exercere. Et hoc legitime ꝓbauit idē dn̄us Plaza cū teſtibus fide dignis: videlicet, cū dn̄o Andrea Palatino Craco: dn̄o Iaſcone Ovvcza fratre ſuo vterino, hęrede de Moravvicza, dn̄o Ianuſio ibidē de Morav: dn̄o Gnievvomiro hærede de Miedzvviecz, dn̄o Toma dicto Srzebiecz, ibidē de Miedzvviecz: & alijsq́ plurimis fide dignis. Tūc dn̄us Ioannes Plaza ſtetit, & petiuit noſtrā Regiam M. vt dignaremur cōfirmare eorū ius prædictū, quod ab antiquo habuiſſent à ſuis antiquis ꝓgenitoribus, & quod ꝓnunc ꝓbauit cum teſtibus fide dignis. Nos igitur inſpeximus fidele ſeruitiū dn̄i Ioannis Plaze, & p̄ſentium ſuorū prędictorū teſtium dignum teſtimonium, & ipſius dignam petitiōem: Donamus & confirmamus omnibus in genere bipennis & antiquis equis, & eorū legitimis ſucceſſoribus, p̄dictum ius in omnibus bonis eorū, vbi ꝓnunc habēt & in poſterū habebūt; ita, quòd nec nos Rex, nec nullus hominū, nec Iudicū noſtrorū, nec nullus Palatinus, nec nullus Dn̄us, nec Iudex, nec ſubiudex, nec nullus iuſticiarius, nō habet iudicare eorū Cmetones, nec ſeruitores, niſi ipſi ſoli dn̄i prædicti; videlicet, Bipenni & antiqui Equi, & eorū legitimi ſucceſſores, omnia iura, nec non omnes vltiones cū ipſis facere & exercere; Iſta omnia ſingula antedicta iura donamus, confirmamus noſtris ſygillis Regalibus, & perpetuamus perpetuis temporibus duraturū. Actum & datū Craco: feria ſecūda poſt feſtum S. Galli confeſſoris, Anno, 1366. Pręſentibus his teſtibus, Dn̄o Petro Neorza Palatino Sendomir: Wilczkone Caſtel-

lano Sendo-

lano Sendomir: Dño Grotkone Caſtellano Lubl: Dño Derſlao Dapifero Craco: Dño Mſczugio Subcamerario Craco: Domino Svvatopelko Gotardovvski: Domino Ianuſio Cancellario Cracoui: per cuius manus datum eſt, & alijs ꝙ plurimis fide dignis.

❡ **Tegoż Przywileiu potwierdzenie od Władyſławá Jágiełłá w Solcu/ Roku/ 1 4 2 8.**

Præſentibus, Reuerẽdiſsimo in Chriſto Patri Domino Staniſlao Epiſcopo Ploceñ, Magnificis & ſtrenuis Nobilibus, Sendiuogio de Oſtrorog Palatino Poznanieñ, Ioanne de Sczekoczin Lublineñ, Domarato de Kobylani Bieceñ, Caſtellanis, Povvala de Taczovv Dapifero Craco: Nicolao de Chrzaſtovv Gladifero Crac: & alijs ꝙ pluribus fide dignis. Datũ per manus venerabiliũ, Ioannis Decani Cracouieñ, Regni Poloniæ Cancellarij, & Wladiſlai de Oporovv decretorũ doctoris, Regni Vicecancellarij, nobis ſincere dilectis.

❡ A ſtąd iuż znáć doſtátecznie/ iż to iedná Dźielnicá tych dwoch Fámiliy/ Toporow y Stárych Koniow.

❡ Janá Száphráńcá Biſkupá Włocłáwſkiego/ wſpomina Kátálog w Roku/ 1 4 3 3. Ktory był wźięt po Janie Pełce z Niewieżá. Żył Lat ßeść/ vmárł w Sierádzu/ pochowan w Krákowie. Po nim náſtał Władyſław Oporowſki z Domu Sulimá.

❡ Piotrá Száphráńcá wſpomináią Hiſtorye/ dla tego/ że mu był dał Krol Ludwik Pieſzkowa Skáłe/ vśmierzáiąc w nim żal przećiwko Węgrom Dworzánom ſwoim/ od ktorych był rániony w oblicże: A to było w Roku/ 1 3 7 6.

❡ Piotrá Száphráńcá/ Stároſtá Kámienieckiem wſpomina Kromer w Kśięgách 16. zá Władyſłáwá Jágiełłá/ w Roku/ 1 4 0 3.

❡ Piotrá Száphráńcá w Kśięgách 17. Hetmánem tenże Hiſtoryk wſpomina Koronnym przećiwko Krzyżakom/ gdźie ſię fortunnym y pożytecżnym R. P. pokazał. To było w Roku/ 1 4 1 2.

❡ Tenże ſtánowił Przymierze z Krzyżaki od Władyſłáwá Jágiełłá/ iáko o tym Kromer świadczy w Kśięgách tychże. Wiele inßych ſpraw iego R. P. potrzebnych á godnych pámięci. Vmárł Woiewodą Krákowſkim y Stároſtą, Ibidem.

❡ Ná tegoż Piotrá z wielkiey niechęći/ Hiſtoryk Długoß zwaśniwßy ſię przećiwko niemu wiele piſał: A to ſię ſtąd okázuie/ że niewinnie/ gdyż ſię niezgadzáią ſcripta iego z Liſti Krolow Polſkich/ ktorymi Cnotę/ Męſtwo iego zálecáiąc/ wyſtawiáią záſługi iego przećiwko R. P. y Oſobie ſwey Krolewſkiey/ co niżey czytáiąc ſam dobrze obacżyß. ꝛc. ꝛc. A to ſtąd było przyßło Długoßowi/ gdy Krol Kázimierz Jágiełłowicż/ dał był Biſkupſtwo Krákowſkie Grußcżyńſkiemu Janowi z Domu Rożá po Tomaßu Strzępieńſkim: Papież záśię Paulus ſecundus dał Sienieńſkiemu Jákubowi z Domu Dębno. O czym Kromer w Kśięgách 24. Przeſtawáli Kánonicy przy tym/ kthoremu Papież dał y Confirmował/ á tego ktory był od Krolá podány/ przyiąć niechćieli. Krol onymi gniewy roſkazał Grußcżyńſkiego wprowádźić/ á one Kśięża iáko nieposłußne Mándatom iego/ roſkazał wygnáć z domow ich Kánonicżych y z máiętnośći: Acż z wielką żáłośćią to było wßytkich ludźi/ bo ich ták wywodzono z Miáſtá iáko zwykli do Kośćiołá chodźić w dni vrocżyſte/ ktore iáko inße złocżyńce wyświecano/ y od tegoż cżáſu w Krákowie Vlicá tá y Broná ieſt názwána Świecka.

❡ Zá toż Exekucyą ktorą cżynili/ Stároſtá Krákowſki/ y Mikołay Pieniążek Podkomorzy Krákowſki/ y inßy/ ználi niechętne ſobie Kánoniki wßytkie. Y to po tym znáć/ gdźie Długoß o tym wzmiánkę cżyni/ ná te pomienione ſurowie pißę/ á Stániſłáwá Wątrobkę z Domu Okßa/ wyſtawia/ ktory ná roſkazánie Krolewſkie nie był porywcży do tey ſrogiey Exekuciey/ ále ſię z tego wymawiał. O cżym cżytay ßerzey v Kromerá.

☞ **A tu oto maß Kopią Liſtu/ w ktorym wyſtawia Krol záſługi tego Piotrá/ tymi ſłowy.**

❡ **Władyſław z łáſki Bożey Krol Polſki. ꝛc. ꝛc.** Oznáymuiem wßytkim/ ktorym to wiedźieć należy/ ninieyßych y przeßłych rzecży wiádomość mieć. ꝛc. Jż my w vmyśle ſwym rozważáiąc ſtáłość Wiáry/ y prac vſtáwicżnych/ ktorymi ſię Zacny Rycerz Piotr Száphrániec z Lucżyc/ Podſtoli náß Krákowſki/ przed Máieſtatem náßem záſłużył/ y ná potym iáko to godno być rozumiemy/ do náßych/ y potomkow náßych poſług/ chętnieyßym ſię vcżynić nie będźie obawiał. Ná to tedy wzgląd máiąc/ iemu/ y potomkom iego własnym/ Miáſteczko náße Secżemin/ y wieś Bychnow do niego należącą/ dáiemy/ dáruiemy/ cżáſy wiecżnymi. ꝛc. Dźiało ſię to w Poniedźiáłek/ w Wigilią Národzenia Pánny Máryey/ Roku/ 1 4 6 1. Przy bytnośći Zacnego Rycerſtwá z Rády náßey/ Sędźiwoiá Káliſkiego/ Spytká Krákowſkiego/ Janá Ligęzy Lęcżyckiego/ Woiewod: Chryſtyná z Oſtrowá Sędomierſkiego/ Piotrá Kmity/ Káßtellanow: Boxe Sumſkiego Łowcżego Sędomierſkiego/ y inßych wiela wiáry godnych. Tenże Piotr był potym Woiewodą Krákowſkim. Dan przez ręce Wielebnego Mikołáiá z Kurowá/ Kántorą Gnieznieńſkiego/ Dworu náßego Podkánclerzego.

❡ **Piotrá Syná Piotrowego Woiewody Krákowſkiego/** ktorego wſpomina Kromer Lib: 22. Folio 511. Záleca go Liſt Władyſłáwá Jágiełłowicżá/ tym ſpoſobem.

❡ **My Władyſław z łáſki Bożey Krol Polſki/ Wielkie** Kśiąże Litewſkie. Oznáymuiem Liſtem ninieyßym/ rzecży tych wiádomość mieć chcącym/ iż obacżywßy w vmyśle ſwym/ vważywßy wierne poſługi/ y prac vſtáwicżnych pilność/ ktorymi Zacney ſláchetnośći Mąż Piotr Száphrániec Podkomorzy náß Krákowſki/ y Rycerz náß wiernie nam miły/ w rożnych burdách y vtarcżkách woiennych/ gránic náßych vćiśnionych/ obroną y opieką/ y wßelákim náiázdom/ ktore kiedy nam y Kroleſtwu náßemu przychodźiły/ od tego cżáſu kiedyśmy ná ſię Koronę przyięli/ pilnym ſtárániem/ ſtáłośćią wierną/ y śmiáłą cżerſtwośćią/ mile y potrzebnie wßytko wykonywáiąc/ przed Máieſtátem náßym doſyć ſię znácżnie záſłużył. Względem tedy tych iego záſług/ chcąc tego Piotra Száphráńcá oſobney łáſki náßey prerogátywą zozdobić/ y chętnieyße do poſług náßych vcżynić/ iáko ozdobionemu wßelákimi Cnotámi/ y z Potomki iego własnymi/ dáiem/ dáruiem/ potwierdzáiąc liſtow przodká náßego/ Zamek Pießkową Skáłę. ꝛc. ꝛc.

❡ **Tegoż Liſtu potwierdzenie Piotrowi drugiemu Száphráńcowi Podkomorzemu Nadwornemu/ y Stárośćie Nowego Miáſtá/ Korcżyná/ od Alexándrá Krolá/ w Roku/ 1 5 0 4.** Data w Krákowie/ przy bytnośći Wielebnych w Pánu Chryſtuśie Oycách/ Andrzeiu Arcybiſkupie Gnieznieńſkim Prymáśie/ Janie Biſkupie Krákowſkim/ Erázmuśie Płockim. ꝛc. Y przy bytnośći Vrodzonych Pánow/ Spytká z Jároſłáwiá Krákowſkiego Káßtellaná/ Piotrá Kmity z Wiśnicżá Krákowſkiego/ Janá z Tarnowá Sędomierſkiego/ Piotrá Myßkowſkiego z Mirowá Lęcżyckiego/ Janá z Tarnowá Ruſkiego Generałá/ Mikołáiá z Korożwąk Lubelſkiego/

Woiewod.

Woiewod. Janá z Laská/ Kośćiołá Gnieźnieńskiego y Krolestwá nászego Káncler zá/ Jákubá z Szydłowcá Podskárbiego/ Máćieiá z Drzewicże Proboszczá Skárbimierskiego y Podkánclerzego Krolestwá/ Jákubá z Sieklukt Woynickiego y Stárosty Bieckiego /Janá Jordaná z Zakliczyná / Bieckiego y Oświećimskiego Sárosty/ Kásztellanow/ y inszych wiela wiáry godnych.

§ List ná Mostowe w Seceminie Piotrowi Száphráńcowi dány/ ktory był Kásztellanem Wyślickim/ Málborskim/ Rádomskim/ Socháczowskim Stárosta/ od Alexándrá Krolá. Dan w Krákowie/ Roku/ 1505. Przy bytnośći wielebnego Oycá w Pánu Chrystusie/ Máćieiá Biskupá Przemyskiego/ y Krolestwá Podkánclerzego/ Piotrá z Mirowá Myszkowskiego Woiewody Lecżyckie°/ y Krolestwá Márszałká/ Jákubá z Sieklukt Woynickiego Kásztellaná/ Janá z Laská Kośćiołá Gnieźnieńskiego y Koronnego Káncler zá/ Jákubá z Szydłowcá Podskárbiego Koronnego/ Janá y Wiktorzyná z Sienná/ y wiela inszych.

§ A tu iuż możesz obáczyć niezgode Historikow z listi Krolow Polskich/ ná ktorych nágánieniu wiecey należy: ále tu baczysz wielka y dostáteczna pochwałe/ czego y wiecey o nich chcesz li sie dowiedźieć/ czytay Metryki.

§ Chrzystophá Száphráńcá/ wspomina Historyk Polski w Kronice swey w te słowá: Ze dla płochośći/ vt fit, w Młodośći swey/ przyszedł był o zelżywość dla tego/ że we Wrocłáwiu Sląskim/ gráiąc Kárty z iednym Mieyskim Synkiem/ był od niego ránion/ ktoremu iż nie mogł oddáć záraz rány/ skárżył nań przed Vrzedem. A gdy mu spráwiedliwośći nie vczyniono/ wyiáchał á odpowiedźiał Miástu. Potym pilnował Kupcow/ ktorzy iecháli do Polski ná Jarmárk Járosłáwski/ ktorych Kupcy Krákowscy vbespieczywszy/ przestawáli z nimi/ iecháli w gromádźie ostrożnie. Ná ten czás Chrzysztow mył sie w Łáźni we Zborowku/ á oni wszedy po nim pewne szpiegi mieli. Chćieli go zdybáć/ á iuż z nim o pokoy kontrákt vczynić/ ábo wiec iáko odpowiedniká poráźić. On pretko ostrzeżony/ wypadł tylem/ przyszedł z sługámi do Koni y do Zbroie/ poráźił ono chłopstwo/ powiązał/ y wszytko co mieli pobrał/ iáko v nieprzyiaćioł: Ci ktorzy poućiekáli/ y drudzy powinni ich/ przewodźili Práwo ná nim/ co on sobie iáko młody lekce poważał. W tym Práwem pokonan/ áż przyszło do Exekuciey. Ciáło iego leży w Krákowie v Bárnádynow ná Stradomiu. A to sie dźiało/ w Roku/ 1484.

§ Piotrá Mieżwieckiego Hetmánem Nadwornym wspomina Kromer w Księgách 17. List 411. O czym bedźiesz miał w Historiey.

¶ Piotr Száphrániec/ Stárosta Márborski/ Rádomski/ Socháczewski/ Potym Kásztellan Wiślicki/ ten był tylko iednego Syná zostáwił/ Stánisławá Podkomorzego Krákowskiego.

§ Tenże ná Dworze Krolewskim czás długi bedac/ z wielkiem dostátkiem/ ná znácznych posługách Krolá Páná swego y R. P. bywał. Był potym Stárosta Nowe° Miástá Korczyná/ O czym extant monimẽta.

§ Tenże z Sienieńska z Domu Debno/ zostáwił tylko iedynego Syná też Stánisławá/ ktorego bárzo młodego odumárł/ zostáwiwszy mu Opiekuny.

§ Stánisław Syn Stánisławá Stárosty Nowomieyskiego/ iuż zá pámieci moiey był zá Krolá Augustá Woyskiem Sedomierskim/ potym Kásztellanem Bieckiem/ ná Dworze Páńskim záwsze znácznym bywał/ y ná posługách R. P. Do Poswola był Rotmistrzem/ kedy dosyć ozdobna Rote y kosztem wielkiem wywiodł. Dano mu gdy sie wroćił ná zad Stárostwo Lelowskie.

§ Tegoż w Interregna służby dosyć znáczne były przeciwko R. P. Coć potym Historya szerzey powie.

§ Ná Koronáciey Krolá Stepháná/ dano mu Kásztelláńio Sedomierska. Potym w Roku/ 1582. Przysłano mu Woiewodztwo Sedomierskie po Janie Kostce z Rostkowá ná Stymberku. Zostáwił z Anna Debieńska z Domu Ráwic/ Kásztellaná Krákowskiego Corka/ Syná Andrzeiá/ Corek dwie/ Woiewodźina Lubelska y Szczepanowska/ obiedwie potomstwo máia.

§ Ten we wszytkich Jmionách swych/ Dwory kosztem wielkiem pobudował.

§ Zamek ná Pieszkowey Skále ozdobny y kosztem niemáłym zmurował/ inszych wiele spraw iego pámieći godnych potym w Historyey szerzey czytáć bedźiesz.

§ Andrzey Syn tego Woiewody/ y Stárosta Lelowski/ ktory chećí swey z przodkow swych do posług R. P. nie odmienił. Był kosztem niemáłym od Oycá wypráwion do Moskwy/ ná ten czás kiedy Polock/ Sokol y insze Zamki pobrano. Tám serce iego pokázowáło miłość dobrey sławy/ wszákoż w wielu rzeczách był hámowan z srogim zákazániem od Hetmáná wielkiego Mikołáiá Mieleckiego Woiewody Ziem Podolskich/ etc. Ktoremu był od Oycá iáko źrzenicá oczna zlecony.

§ Miał zá soba Rzeszowska z Domu Weżyk/ z ktora ná ten czás ieszcze potomstwá żadnego nie miał/ w Roku/ 1582. A ná tym iuż to ták zacne Gniazdo tych własnych Száphráńcow zostáło.

§ Piotr Száphrániec Kásztellan Sadecki/ Stárosta Sedomierski/ ktory we Włostowey Miásteczku Oyczyznie swey/ Dwor wielkiem kosztem ozdobny zbudował/ w ktorym Gmáchow y Sklepow iest niemáło murowánych: Zostáwił Syná potomkiem.

§ Hyeronymá Stároste Checińskiego/ y Sekretarzá Krolá Zygmuntá/ miał żon dwie: Naprzod Kośćielecka z Domu Ogończyk/ z ktora zostáwił trzy Corki/ Zuzánne ktora Pánna vmárła/ Kátárzyne Jasieńska/ ktora potym byłá zá Jeremianem Chełmskiem/ zeszła bez potomká. Anná Krezina/ ktorzy sie pisza z Bobolic/ á ta wniosłá one wszytke máietność w Dom Krezow.

§ PETRVM Mezuecium, Hetmánem Nadwornym opowieda Kromer w Księgách 17. Zá Włádysłáwá Jágiellá/ o ktorym w Historyey potym czytáć bedźiesz.

Dom Wielopolskich Stárodawny/

Ktorych Przodki Bochnarámi przed kilkiem set y pozniey zwano/ iáko wspomináia Listy Klasztorne wiele ich przy bytnośći potwierdzánia Praw ich: Naprzod: Piotrá Bochnárá Kásztellaná Bieckiego/ w Roku/ 1340.

§ Nawoiá Bochnárá/ Podkomorzem Krákowskim/ Ktorego Syn Mikołay był Zupnikiem Zup Krákowskich/ zá Włádysłáwá Jágiełłá/ w Roku/ 1405. był wźiet po Arnoldźie Wielkierzu. Po iego śmierći potym/ był Piotr Pikoranus/ w Roku/ 1413. Trzymał ten Bochnar Zupy ośm Lat.

§ Jan Bochnar Wielopolski tego Zupniká potomek/ miał dwoch Synow z Secygniewska z Domu Jelitá: Naprzod Mikołáiá/ ktory szczedł steriliter.

§ Jan wtory Syn Janá Bochnará Wielopolskiego/ zostáwił z Dedeńska z domu Gozdáwá synow czterech/ y Corek dźiewieć/ iáko naprzod: Kilánowska Mátke dźisieyszego Opátá Swietokrzyskiego/ Kowa-

lewſka/ Bobolina/ Wielogłowſka/ Rokoßowa/ Zaduſka/ Strońſka/ Butkowa/ y Zumnicka.

¶ Stániſław Syn tego Janá Wielopolſkiego/ zoſtáwił z Jordanowna Celniká Koronnego Corka Synow dwu/ Achácego/ y Janá Dworzáninná Królá Auguſtá/ Virum honeſtis moribus plenum.

¶ Corek tegoż Stániſłáwá trzy/ Naprzod Anná Strzalina/ ktora ná Dworze Krolewien polſkich bedac/ ßłá potym zá Strzale Kráyczego Królá Auguſtá/ ktory był Staroſtą Tyſowieckiem/ ná tym obo- ie ſpolne dożywoćie mieli: á gdy vmárł ten Strzalá/ ßłá potym zá Láſcżá Podkomorzego Bełſkiego/ ſyná Káßtellaná Czerſkiego y Staroſty Chełmſkiego.

¶ Dorotá druga Corá tegoż Stániſłáwá Wielopolſkiego/ od Dworu Krolowey Anny daná Potulickiemu Piotrowi/ ktory ná ten czás był Káßtellanem Przemeckiem/ á potym Woiewodą Płockiem/ áż y Woiewodą Brzeſkiem.

¶ Trzećia Sioſtrá ich Helżbietá Gucżyna/ Páni ſpraw y żywotá świątobliwego/ ná ten czás Potomſtwá ty obie nie miáły.

¶ Sczęſny brát tegoż Stániſłáwá Wielopolſkiego rodzony/ ktory z Jordonowna tegoż Celniká wyßey pomienionego Corką/ ſioſtrą rodzoną Stániſłáwowey Wielopolſkiey/ zoſtáwił to Potomſtwo/ Stániſłáwá/ Chryßtophá/ Jáná y Mikołáiá/ dwie Corce Pánny ná ten czás/ Anne/ y Zophią.

¶ Stániſław Syn Sczęſnego/ ktory z młodośći náukámi ſię wyzwolonemi báwił/ potym v Biſkupow Krákowſkich ná ſłużbie/ iáko v Kráśińſkiego y v Myßkowſkiego. Tenże oſadził Wieś Vćiſko pod Łyſą gorą Krzyżá ś. ná Gruncie onegoż Klaßtorá/ Adoleſcens apprimè nobilis.

¶ Jan Syn Janow/ Brát rodzony tych pomienionych/ ktory dział wziął w Kleczánách/ ten z Kielánowſką z domu Pobog zoſtáwił ſynow trzech/ Stániſłáwá/ ktory multorum hominum mores vidit, Młodzieniec/ ex quo optima fruges ſperanda, Ktory był godny w młodośći do poſług R. P. Káſprá y Janá.

☞ Dom Wielogłowſkich ſtárodawny/ z tymiż Wielopolſkimi iedney dźielnice/ od Bochnárow początek máią/ w ktorych Domu wiele Mężow godnych y zaſłużonych R. P. było.

¶ Siemußewſcy w Przemyſkiey ziemi Dom możny/ y w ſpráwách Rzeczypoſpolitey záſłużony.

¶ Czártoreyſcy w Ruśi y w Przemyſkiey ziemi Dom ſtárodawny/ z meſtwá wielkiego Jmię ták przodkowie iáko y ći wieku me° máią/ ktorych było bráćiey trzey rodzonych Mężow dobrych.

¶ Synowcowie/ ktore wſpomináią Hiſtorye ludźmi znácznymi/ piſáli ſię de Zadowice/ iáko Mikołáiá w Roku/ 1434. wſpomina Kromer w Kśięgách 17. Liſt 411.

Dom Polánowſkich w Krákowſkim

Woiewodztwie z Polánowic/ ktore iuż zá pámięći ludzkiey w roku/ 1536. przedał Mikołay Polánowſki: Co Akta Kśiąg ziem Krákowſkich opowiedáią w te słowá.

NOBILIS NICOLAVS POlanovvski in Polanouicze, ſuæ totius ſortis hæres, receden̄ á terris & diſtrictibus quibuſuis, libere recognouit, quia omnia ſua bona hæreditaria Polanouicze, quæ præceden̄ inſcriptiōe nunc donauit, cum omni iurè & toto dominio, atq; omnibus & vniuerſis ſin-

gulisq; pro-

gulisq; proprietatibus, ad prædicta bona Polanouicze, ex antiquo quomodolibet pertinen̄, nihil pœnitus pro ſeipſo & ſuis ſucceſſoribus ibidem excluſis, Nobili ac famatæ Hedvvigi Pernuſovva, Conſorti legitime Famati Staniſlai Pernus Ciuis Craco: & ſuis ſucceſſoribus, pro ſumma Octingentorum florenorum peccuniæ & monetæ Poloni: per mediam ſexagenam computan̄ in totum, titulo perpetuæ venditionis, vendidit, inſcripſit. &c. &c.

☞ Támże v tegoż Sadu/ gdy przedał te máiętność ten Mikołay Polánowſki/ zápiſał ſię zań zá obronę tey Pernuſowey przerzeczony ślachetny Jan Grodowſki z Pieczyłak/ czego ieſt ſens w te słowá.

Et hic ſtans perſonaliter coram Iudicio terreſtri Craco: Nobilis Ioannes Grodovvski de Pieczilegi hæres, receden̄ á terris & diſtrictibus quibuſuis, p̄ſentibus ſe inſcripſit cum ſuis ſucceſſoribus, eandem Hæduigi Pernuſovva, ac eius ſucceſſores, ratione bonorum Polanovvicze, per Nobilem Nicolaū Polanovvski, ſibi titulo perpetuè venditionis inſcriptorum, ab omnibus impedimentis & damnis quarumlibet perſonarum ſtatus & ſexus vtriuſq;. &cæ. &c. vt in forma. Necnon á pueris omnibus Nobilis olim Staniſlai Polanovvski filiaſtris ſuis, ſub vadio Octingentorum florenorum. &c. Qui Ioannes Grodovvski etiam recognouit, ac ſe & ſuos ſucceſſores inſcripſit, quòd prædictus Nicolaus Polanovvski omnia munimenta literatoria ſuper præfata bona Polanovvicze, tam donata quā etiam vendita ſeruientia, ac etiam ſuper cmetones, pro quibus cum generoſo Ioanne Iordan iurè ægit, & citationes, huic ad Feriā ſecundam poſt Feſtum ſancti Iacobi Apoſtoli nunc inſtans proximè venturū, in manus & perſonam eiuſdem Heduigis Pernuſovva, & ſuorum ſucceſſorum tenebitur dare, & ex Actis quibuſcunq; ſuis ſumptibus extrahere.

☞ Támże záraz ſtáwił tenże Mikołay Polánowſki żonę ſwą ze dwiemá Powinnymi iey/ że przyzwoliłá ná to przedánie tey częśći/ czego ieſt w tymże zapiśie ſens w te słowá.

Et hic idem ſtans perſonaliter corā Iudicio Nobilis Anna Conſors legitima Nobilis Nicolai Polanovvski, habens penes ſe Nobilem Stanislaum Laganovvski, & Stanislaum Marſzovvski, conſanguineos de linea paterna, ad hæc ſibi conſentiens recognouit: quia huic inſcriptioni venditoriæ, in omnibus punctis & articulis in eadem inſcriptione approbauit & fieri eam admiſit, ſuper reformationem ſuam dotis & dotalitij, ſi quam ſuper præfatis bonis Polanovvicze venditis habuerit inſcriptam, & ſuper omnem ius ſuum. &c. Mortificat, caſſat, & in nihilum redigit, iam ſe perpetue ab eiſdem abrenuncian̄. Actum Craco: Feria ſecunda in craſtino S. Trinitatis proxima, Anno vt ſupra.

☞ Tenże Mikołay Polánowſki zoſtáwił z Otwinowſką z Domu Gryff Synow ßeść/ Corek pięć/ Synowie czterey zeßli ſteriles. Zoſtał Jan/ ktory zá dowćipem ſwym y zá biegłośćią/ przyßedł do máiętnośći znáczney/ y potomſtwo zoſtáwił ze dwiemá żonámi Syny y Corki/ Janá/ ktory w Węgrzech w Multáńſkiey ziemi czás długi ná Rycerſkim ſię chlebie báwił. Máćieiá/ ktory tákże ná chlebie Rycerſkim młodość ſwą trawił/ drudzy minorenes.

☞ Thomaß drugi Brát tego Janá/ Syn Mikołáiow/ ktory ſię z młodośći Naukámi wyzwolonymi báwił/ wſtąpił potym do Zakonu S. Benedyktá ná Tyniec/ tám był trzydzieśći lat Káplanem/ potym zá przeyrzeniem Páńſkim zoſtał Opátem Klaßtoru ś. Krzyżá ná Łyſey gorze/ po Kuczowſkim z domu Rożą. Zoſtáwił pámięć po ſobie Klaßtorowi onemu Miednicę y Nalewkę śrebrne/ Láncuch z Krzyżem/ y Pierśćień z Száfirem/ Ornat śrzebrnogłowowy/ vmárł Roku/ 1582. Dwie Wśi dał ná oſadzenie/ czym Klaßtorowi y ſtołowi Opáćiemu pożytkow przymnożył/ z Vćiſká Grzywien dwádzieśćiá zá Dźieśięcinę Zakonnikom/ z Woley Páprockiey złotych dwádzieśćiá ſtołowi ſwemu/ ktore miał ná præbendę obroćić do tegoż

Kośćiołá/wßákoż śmierć przeßkodźiłá. Był człowiek gniewliwy/ wßákoż gniew iego był krotki y nikczemny/ był wielki chlebodawcá. Po nim został Woyćiech Kilánowski z domu Pobog.

☞ Tegoż Domu tych Polánowskich było kilká Pánien Kśieniámi Stániateczkimi/o czym świadczy Káthálog támże pisany.

☞ Tegoż Kleynotu vżywáią Máiowie w Sedomierskim Woiewodztwie/Dom stárodawny y znáczny.

☞ Tegoż vżywáią Wroniccy w Krákowskim Woiewodztwie/ w Rudnie gornym v Proßowic.

☞ Tegoż Grodeczcy v Sączá Dom stárodawny.

☞ Zarscy w Krákowskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

¶ Wiele inßych Domow Znácznych w roznych Woiewodztwách/o ktorych ia w ták ßerokim Krolestwie wiedźieć nie moge.

Summá o tych dwoch Herbiech/ dla pretßego wyrozumienia/krotko wypisána.

NAprzod to wiedźieć maß/ że Przodki Fámiliey Toporow ábo Stárzonow/ ießcze zá Pogan rozne scripta znácznie okázuią Wielkimi á Możnymi ludźmi w tym to Krolestwie/ co y Przywileie Klaßtorow od záczęcia Wiáry Chrześćiáńskiey fundowáne ná grunćiech ich vkázuią/ktorych potwierdzáiąc Krolowie/ miánuią ie/ MAGNI COMITES.

¶ Pisałemći też o Wálcerze Hrábi Przodku Herbu tego/ żeby Krolewne Fráncuską Heligunde vnieść miał/ wßákemći pokazał skąd to wiem/ kto o tym pisał/ toć wolno przyiąć iáko chceß: Jam thylko vczynił dosyć przedśięwźięćiu swemu/ żeć stáre wßytkie dźieie do grumády zebrawßy/ w iednych kśiegách vkázuie/ ále to rzecż iest prawdźiwa/ że Tyniec z Domu tego/ ábo Fámiliey Toporow vel Stárzonow wyßedł/ o czym we wśiách dawnych do thego tám Klaßtorá należących proclamatiæ świadczą.

¶ Już też to wieß/ że te dwie Fámilie Toporow y Stárych Koniow/ od iednego Przodká idą/ czego nie tylko Helmem ktorego vżywáią nád Stárym Koniem dowodze/ ále oto y Listem potwierdzenia kilku Krolow.

☞ Nie táynoć też to iuż/ że Hrábstwá dawne w Polßcze/ ktore były miedzy Familiámi pospolite/ vstáły y znißczáły/ á to dla krzywd wielkich/ ktore inße Rycerstwo od nich iáko od możnieyßych ćierpieli. Jednák zá wielkiemi zasługámi Dźiádá dźiśieyßych Tęczyńskich przećiwko wßytkiey R. P. Chrześćiáńskiey/ Cesarz Carolus tym go znowu wiecznie ze wßytkim Potomstwem iego ozdobił/ Orłá płatánego ktore° Cesarze Chrześćiáńscy vżywáią/ do Herbu ich Toporá przydał/ coś iuż wyżßey z Listu wyrozumiał. Potym LWA tego w pośrzodku y w Helmie tákże/ zá znáczne zasługi przydał Cesarz Ferdynánd/ zá iákie zasługi/ y komu/ iużći to Listy dostátecznie okazáły.

¶ A iż ia w to potráfić nie mogłem/ ábym ták dawną Fámilią miałći pokázáć/ iáko włáśnie idą ieden z drugiego áż do mego wieku/ gyżby to było opus infinitum, y Czytelnikowi do czytánia nie lube. Tedyć wżdy krotko vkáże od Prádźiádow dźiśieyßych Hrábiow/ ktore ießcze przed oczymá znáczne mamy/ iáko idą/ y iáko sobie dálecy byli z onymi Możnymi á pámięći godnymi Hrábiámi z Tęczyná/ ktorzy zeßli iuż zá náßey pámięci prawdźiwi miłownicy y stróżowie dobrzy R. P. Co mam nie z experienciey swey/ ále z scriptow á z pilney Terminaty y opowiedzenia dostátecznego/ iednego Wielkiego á Możnego

Możnego człowieká mego wieku/ ktory tanquam in speculo omnia negocia R. P. przed oczymá miał y vmiał ie/ o ktorym ná swym mieyscu czytáć będźieß pod Herbem Koźla Rogi/ ábo według nowßego nazwiská tey Fámiliey Jelitá. Ten nie tylko z tego powinowáctwá/ ktorego był sam z Domu tey Fámiliey dośiągł/ iáko biegłośćią w spráwách R. P. pokázáć to vmiał/ że żaden przed nim áni po nim lepiey/ czego y sam potym doznawßy/ wprawdźie mię podeprzeß. A to z tąd zácznę.

Jan z Tęczyná (ktory iest zbudowány od Trzech set Lat y Ośmidźieśiąt/ iákoś o tym wyżßey czytał) miał te Syny y Corki Circa Annum 1400.

☞ Andrzeiá/ktory ßczedł bez Potomká.

☞ Zbigniewá Wtorego/ktory miał dwoch Synow y corke. Naprzod Andrzeiá Kásztellaná Krákowskiego/ y Janá Podkomorzego Krákowskiego.

☞ Stánisłáwá/ktory miał Corek cztery/ Bárbáre/ y Helżbiete/ ktora porodźiłá Mieleckie ony Możne Senatory/ iáko naprzod/

¶ Janá Woiewode Podolskiego/ Oycá dźiśieyßego Mikołáiá Woiewody Podolskiego tákże/ o ktorych pod Gryffem czytáć będźieß. ¶ Sebestyana Kásztellaná Krákowskiego/ od ktorego Stárostá Brzeski. ¶ Wáleryaná Podkomorze°/ od ktore° Jan Mielecki dźiśieyßy/ ktory Trzciáną trzyma. etc. y inßy. ¶ Dorotę Ośolińską/ ktorey Corká byłá zá Janem Zamoyskim/ Kánclerzem y Hetmánem Koronnym/ Stárostą Generałem Krákow. etc. etc. O ktorym będźie pod Herbem Jelitá. ¶ Beatá Czwarta Corká tego Stánisłáwá/ zeßłá sterilis.

☞ Mikołáiá/ktory miał dwoch Synow/ Jáná/ y Stánisłáwá Włoßká/ byli obá Senatormi. ¶ Corek Trzy/ Naprzod/

¶ Bárbáre Tarnowską Kásztellanke Krákowską/ ktoramći wyżßey wspominał. ¶ Druga/ Szydłowiecka Podskárbina Koronna. ¶ Trzecia/ Opalińska.

☞ Gábryelá/ktory miał Synow Trzech. ¶ Janá Woiewode Sedomierskiego/ Oycá Kásztellanki dźiśieyßey Miedzyrzeckiey.

¶ Andrzeiá Woiewode Lubelskie° ktory potym był Kásztellanem Kráko: od ktorego idą dźiśieyßy/ ¶ Jan Kásztellan Woynicki. ¶ Andrzey Woiewodá Krákowski. Siostry ich/ iáko/ ¶ Jádwigá Myßkowska Woiewodźina Krákowska. ¶ Zophia Zborowska Stárośćina Szydłowska/ Runborska. etc. ¶ Anná Ląnckorońska Kásztellanká Máłogoska.

☞ Stánisłáwá Podkomorzego Sedomierskiego/ ktory vmárł Woiewodą Krákowskim/ ktorego Syn był Jan Báptystá Woiewodá Lubelski/ ktory iádąc po Zone sobie do Szwecyey Krolewne Szwecką/ vmárł/ ták iákoś wyżßey czytał. Y Corke Kátárzyne Kśieżne Słucką/ od ktorey dźiśieyße Kśiążętá/ Jerzy/ Siemion/ y Alexánder.

¶ Tegoż Gábryelá Corki były/ Jedná Odrowążowa Woiewodźina Ruska: Druga Wapowska.

☞ Jáko tedy Dom ten poczynáią Historie od Sięćiechá Woiewody Krákowskiego/ y Hetmáná Koronnego/ od Roku/ 999. Ták przez wßystkie czásy w tey Fámiliey áż do mego wieku tá Zacność nieustawáłá/ y tym ia w Roku/ 1583. Concluduię też Woiewodą Krákowskim Andrzeiem/ Hrábią Możnym/ ktory w Interregna ony był Candidatem Krolestwá tego.

O Kleynocie Gryff / ktory dla hoyności Przodkow tey Fámiliey zowa Historycy Swobodá / á te

hoynośc swa nie náprozność żadna / ále ku czći á chwale Miłego Bogá obrácáli: Jáko Długoß / y inßy. Ten Historyk piße o nim / że przyniesion z Dácyey / iákoż ták iest: Bo czytáiac Historyki pilno / obaczyß Jáxe / ktorego mienia że był z narodu Monárchow Polskich / Syn Leßká Trzećiego / od ktorego był y on Popiel co Myßy Syná iego ziádły / iáko o tym czytaß w Kronikách. A iż inßego pismá o tym Jáxy y dowodu pewnieyßego niemáß / tylko że z Dácyey przyßćie iego opowiedáia / thedy musim ták o nich trzymáć / że własni sa Potomkowie Jáxe tego / ktoremu sie byłá działem Serbska ziemiá dostáłá: O czym świadcza wßytkie Historie / Miecho: w ksiegách 1. Kromer w ksiegách 2. Czego potwierdza Przywiley Klaßtorá Zwierzynieckiego Fundáciy ich / ktory niżey czytác bedźieß.

¶ A ták przypátrzywßy sie własności Herbu / czytác bedźieß o Możności y Zacności Przodkow y Potomstwá ich / ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge / ma być Gryff Biały w polu Czerwonym Nos y Nogi przednie Złote.

☞ Jáxe Przodká Herbu tego / Długoß / Miechowitá / Kromer / y inßy / wspomináia Synem Leßká Trzećiego / ktory był wźiał od Oycá działem Serbska ziemie: ten pánował po Národzeniu ná świát Syná Bożego / Roku / 8 0 5. Miecho: Lib: 1. Cromer 2.

☞ Gdy Wiárá Chrześćiáńska w Polßcze nástáłá / záraz z nia nástáłá stawá / ták Krolestwu iáko y Rycerstwu / y pámieć Nieśmiertelna z Poczćiwych Spraw ich / gdy Kośćioły ku czći y chwale BOżey budowáli / nádawáli: Tám Listy ábo Práwá ná to nádawáiac / Jmioná swe podpisowáli / zálecáiac sie w Modlitwy Kápłanom / Zakonnikom. etc. etc.

☞ Wincentego Jáxycá wspomina List Klaßtorny / w Roku / 1 0 0 6. A ten był Comes & Hæres in Bochnia. Te potym Bochnia Potomek iego dał Klaßtorowi Stániateczkiemu / o czym niżey czytác bedźieß.

☞ Jáxe wspomina Kromer w Ksiegách ßostych Ksiażećiem Serbskim / ktory we Wrocłáwiu Slaskim poymował Corke Piotrá Hrábie z Skrzynná. To było w Roku po Národzeniu Syná Bożego / 1 1 4 0. Zá Władysłáwá / Bolesłáwá Krzywoustego Syná.

☞ Jáxe wspomináia wßytkie Historye y Kátálogi / w Roku / 1 1 6 1. Dla tego / że Fundował Klaßtor we wśi swoiey Oyczystey Miechowie / Zakonnikom Reguły Hierozolimitarum / ktorzy noßa Krzyż żołty ná sukniách. A to mu stad było przyßło / gdy bedac w Hieruzálem v Grobu Zbáwićielá náßego z Henrykiem (iáko to Kromer opisuie w Ksiegách ßostych) Ksiażećiem ábo Krolewicem Polskim. A gdy mu sie tám ná wßytkim ßcześliwie wodźiło / czyniac z nieprzyiaćioły Bożymi wiele / dźiekuiac Pánu Bogu zá to / vmyślił ku czći y ku chwale iego Klaßtor teyże Reguły w Oyczyznie zbudowáć. A ták odieżdżáiac do domu / prosił o iednego Zakonniká / ktorego przy=

rego przywioßßy do Polski / dał mu Miechow ze wśiámi do niego przynależacymi / á on Kápłan Towárzystwá sobie do tego nabożeństwá przyczynił z Polakow.

¶ Tegoż wspomináia scripta Klaßtorá Zwierzynieckiego w te słowá: Cúm Sacra ordinis Præmonstrateñ Religio, quæ Anno Dñi 1120. ortum suum habere cœpit, splendorē sui fulgoris latæ longeq; sparsisset in Christiano orbe, radios suæ obseruantiæ, suiq; flemmatis mira suauitate diffunderet, SATRAPA & Regulus Polonorum, Iaxa de Miechovv, Miles insignis de Nobili stirpe Griffonū originem ducens: cùm esset Vir & Miles, tūc inter Polonos spectate virtutis, & rari in Deum amoris, rareq; deuotionis, Religiōem Pręmonstrateñ, tam Famosam & Cælebrem in Poloniæ Regnū, & in Diocesim Cracouieñ inducere satagens parumq; ducens, quòd religiōem Fratrū Sacri Sepulchri Dñici Hierosolimitani, in fundo patrimonij sui Miechouieñ plantasset, omni conatu ad futurorū bonorū operam se accēs, pro sua virili extendēs, & de transactis nullā habens existimatiōem in altero fundo sui Patrimonij Zvvierziniecz, ad Ripas Histulæ fluminis, iuxta Crac: Vrbem Sito, conditioni Virginum & Deodicatarum Puellarum prouisurus, Monasteriū Sanctimonialiū Fratrum & Sororum Ordinis Præmonst: Anno, 1 1 8 1. Instituit, fundauit, & erexit, & villas sui patrimonij: videlicet, Zvvierziniecz, Zabierzovv, & Bibicze, cum earum pertineñ, parem numerū hæreditatum iuxta atq; Monasterio Miechouieñ contulerat. &c. &c.

☞ Janiká Biskupá Wrocłáwskiego / ktory potym był Arcybiskupem Gnieźnieńskim / pisał sie z Brzeźnice / tego opowieda Káthálog / że był nabożnym / y ku rozßerzeniu chwały miłego Bogá pilnym / wźiet ná Arcybiskupstwo z te° tám Biskupstwá / Roku / 1 1 4 8. Vmárł we Zninie / Scyátyke niemoc ćierpiac / Roku / 1 1 6 7. W Gnieźnie pochowan / po ktorym nástał Piotr z Domu Srzeniáwá.

¶ O tym Janiku pisał Ianicius Poëta Laureatus Wierße w te słowá:

Hic minuit cænsus, quos nuper adauxerat illi
Præcessor, Sancta perditione tamen
Multa dedit Templis, sed plus quod struxerat ipse
Cœnebio, magnæ Religionis opus.

☞ Ten z Klemensem Brátem swym / bedac ießcze Biskupem Wrocłáwskim / Fundował y zbudował Klaßtor we wśi swoiey Oyczystey Brzeźnicy / Zakonnikom Reguły Czysterskiey / do ktorego siedm̄ wśi przyległych dáli / Brzeźnice / Rákoßna / Pothok / Lysakowo / Laczyno / Rátowo / Chorzewá / y Dźiesiećin potym Arcybiskupstwu należacych przydał / iáko po Sudole / Przecłáwiu / Konárách / Michowie po Osowey Laniech / Láskowey / Borowie / Przekopie / Czołoßynie / y po dwoygu Michowicách.

☞ Te Brzeźnice Jedrzeiowem Opát ieden od Jmieniá swego Miásteczko zbudowawßy názwał / ták o tym Klaßtorne scripta powiedáia. Ale znáć że tám dawno Miásteczko było / gdyż ći Pánowie funduiac tám Klaßtor / pámiatke zostáwuiac że to z Domu ich wyßło / zostáwili w tey

Brzeźnicy ſobie dań y Potomkom ſwym/ ſercá bydlęce dla Ptakow / y po kilku śledźi od beczki. Co potym Opátowie v potomkow odkupili / iáko o tym niżey czytáć będźieſz.

¶ Wſpomina Fundus Jmioná Fundatorow tego Klaſztorá w te ſłowá:

Ego Ioannes Epiſcopus, & Frater meus vterinus Dominus Iaxa, Michora, Mecziſlaus, Martinus, Nicolaus tribunus, Comes Bogumilus, Hæredes de Brzeznicza, damus & donamus domino Abbati cum fratribus eius, totas partes hæreditarias in Brzeznicza, & in villis ad eandem pertinentibus. Tu zgody niemáſz/ ále znáć że zdawná Miáſteczko to tám było.

¶ Tegoż Janiká Liſt drugi ieſt nádány ná dźieśięciny temu Klaſztorowi/ to ieſt/ po Złotnikách / po Skotnikách/ Rámbieſzycách/ Láſochowie/ Zarczycách/ Zdanowicách/ Czernie/ Brzeźnie/ Brzegách/ y ná wſzytkę część ktorey doſtał od Synowcá ſwego rzeczonego Zmil.

O Początku Zakonu Reguły Czyſterſkiey.

TEy Reguły Klaſztorow wiele ći Gryffowie w Polſzcze/ y w Pruśiech/ w Sląſku/ fundowáli/ ktora wiedźieli być z wielkiego nabożeńſtwá záczęta / w Roku po Národzeniu Zbáwićielá náſzego / 1098. tym ſpoſobem.

☞ Czáſu pánowánia Vrbaná Wtorego Papieżá/ Henryká Czwartego Ceſarzá/ Philipá pierwſzego Krolá we Fráncyey/ á zá pánowánia Władyſłáwá Hermana w Polſzcze. etc.

¶ Swięty Robert będąc Opátem w Molyzynie/ w Arcybiſkupſtwie Lugduńſkim/ w Kroleſtwie Fráncuſkim/ z drugimi ſtárſzymi Zakonniki Konwentu ſwego/ obaczył doświadczywſzy / że żadnym ſpoſobem w onym ich Konwenćie nie mogli ták nabożnie Reguły Swiętego Benedyktá wypełnić iáko chćieli/ vmyślili ono mieyſce opuśćić / á inſzego od ſpołeczności ludźi świeckich/ wolnieyſzego do Nabożeńſtwá ſobie ſzukáć. A ták wźiąwſzy z ſobą Robert Opát dwádźieśćiá Zakonnikow/ miedzy ktorymi byli ći ſtárſzy/ Woyćiech Przeor/ Odon/ Jan/ Stephan Angielczyk/ Lethard/ y Piotr/ puśćili ſie ná wielką puſzczą w Burgundiyſkiey źiemi / w Biſkupſtwie Kábilońſkim/ tám Nabożeńſtwo ſwe krom przekázy gniewu ludu Poſpolitego odpráwowáli/ gdźie po Modlitwách pracámi ſie niezmiernymi zábawiáli/ poczęli polá roſkopywáć: Kośćioł/ przy ktorym Klaſztor nowy zbudowáli/ czego im dopomogł Odo Kśiąże Burgundiyſkie/ y Gálterus Biſkup Kábilońſki. Co w krotkim czáśie Papież Wtory Vrban obaczywſzy/ zá przyczyną y ſtárániem wiela Kśiążąt y Biſkupow/ ktorzy często ná ono mieyſce dla Nabożeńſtwá iezdźáli: Y k temu poſławſzy Rewizory ſwe roſtropne / máiąc od nich ſpráwę doſtáteczną o dobrym porządku Klaſztorá onego/ záraz przedśięwźięćie ich potwierdźił. Názwáli mieyſce ono ięzykiem onych kráin Cyſte aux, á z Láćińſka ie zową Cyſtertium, a frequentioribus in illo deſerto Cyſternis. A ći naprzod wźięli od owych początek/ ktore Benedictinami ábo Cluniacenſami zową.

¶ Wſtąpił potym do onego Nowego Zakonu/ zá Trzeciego Opátá po Roberćie Jmieniem Stephaná Angielczyká/ człowieká bárzo nabożnego/

bożnego / Bernat święty Syn Tecelinuſá Hrábie z Káſztellionu w Burgundiey/ z piąćią Bráćiey rodzonych/ iáko z Swidonem/ z Gierárdem / Andrzeiem/ Bártłomieiem/ y z Niwárdem/ wźiąwſzy z ſobą trzydźieśći towárzyſzow Mężow Bogoboynych/ Możnych domow/ y Vczonych/ miedzy ktorymi był Syn Krolá Fráncuſkiego Henryk / Gáldryk Kśiąże / rodzony Wuy świętego Biernatá/ y inſzy Mężowie Zacni.

¶ Ten iáko w świątobliwośći tego Zakonu niezliczonymi cudámi kwitnął/ łácno ſie tego doczytáć w piśmie wiela Hiſtorykow/ dla czego potym ten Zakon po wſzem świećie rozmnożył/ ták/ że ieſt Klaſztorow w ktorych Zakonnicy mieſzkáią Ośmnaśćie ſet/ á tych w ktorych Pánny teyże Reguły Czternaśćie ſet/ iáko to opowiedáią te Wierſze niżey piſane.

Sunt Octingenta Monachorum Milleq́ Clauſtra,
Atq́ Quadringenta Monacharum Milleq́ Clauſtra.
Quæ faciunt Ducenta ſimul Tria Millia Clauſtra.

¶ Z teyże Reguły było Papieżow śiedmnaśćie/ Eugenius Trzeći Benedictus Dwánaſty/ y inſzy: Kárdynałow y Biſkupow liczbá niemáła/ w ſamym Rzymie Klaſztorow tey Reguły trzy/ Swiętey Anáſtázyey/ ktory zową ad Tres Fontes: Wtory S. Crucis in Hieruſalem: Trzeći świętego Sebáſtyaná. W tych Páńſtwách ktore przed tym należáły do Kroleſtwá Polſkiego/ y co w ſamey Polſzcze ſą te/ iáko naprzod/

¶ Jędrzeiowſki/ alias Morimundus minor, w Krákowſkiey Dyoceſiey fundowány od Fámiliey tey Gryffow/ iákoś wyżſzey czytał.

¶ Suleiowſki przed tym zwano Skrzynnieńſkie/ w Gnieźnieńſkiey Dyoceſiey fundowáne od Kázimierzá Monárchy ábo Krolá Polſkiego / iáko świadczy Miechowitá w Kśięgách Trzećich w te ſłowá:
Anno 1176. Quarto Idus Auguſti, Cœnubium in Suleiovv Ordinis Cirſtercień fundauit Cazimirus Dux Sendomirień ſupra flumen Pilcza, in prædio Ruſlai Comitis, qui Chriſtum reliquit hæredem, quia liberis caruit. A ten był z Fámiliey Abdánk / o czym pod tym Herbem ſzerzey czytáć będźieſz.

¶ Lęczkie/ alias Liwida/ teyże Reguły Klaſztor nád Rzeką Wárthą w Gnieźnieńſkiey Dyoceſiey / ſześć mil od Gniezná/ ktore fundował Mieczyſław Trzeći.

¶ Wągrowieckie przed tym zwano Lukna / w Gnieźnieńſkiey Dyoceſiey / mil śiedm od Poznániá/ w Káliſkim Woiewodztwie/ nád Rzeką Wełmą / ktore fundował Zbyluth Hrábiá de Pánigrod z Domu ábo Fámiliey Topor/ iákoś wyżſzey czytał/ w Roku/ 1153.

¶ Oliwſkie w Pomorſkiey źiemi nád Gdáńſkiem/ w puł milu od Morzá/ fundował Sámbor Kśiąże oney źiemie z domu Gryff/ roku 1175.

¶ Koprzywnickie/ alias Comprownicia/ w Dioceſiey Krákowſkiey/ ktore fundował Kázimierz Wtory/ do ktorego Bogoryczykowie y Hábdánkowie wiele wśi nádáli/ o czym będźie pod Herby: A to było w Roku po Národzeniu Zbáwićielá náſzego/ 1185. według Miechowity/ o czym czytay v niego w Kśięgách Trzećich.

¶ Wąchockie ábo Camina minor / nád Rzeką Kámioną/ w Dyoceſiey Krákowſkiey/ ktore fundował Gedeon Biſkup Krákowſki z Domu ábo Fámiliey Gryff / o czym niżey/ Roku/ 1179.

¶ Mogilſkie / alias Clara Tumba / nád Krákowem przy Wiſle/ fundował Jwo Biſkup Krákowſki z Domu Odrowąż/ roku/ 1220. O czym niżey.

¶ Oberſkie nád Rzeka Obra/Dyoceſiey Poznáńſkiey/ Roku/ 1237. A to záwßе bywáło w Regimenćie Opátá Wagrowieckiego.

¶ Cżyrzyckie / alias Sancti Joannis Mons / pieć mil zá Krákowem/ktore fundował Teodor Woiewodá Krákowſki/z Domu Gryff/ o cżym bedźie niżey/w Roku/ 1240.

¶ Koronowſkie pierwey zwano Byſſowa / po Láćinie/ Fœlix valis, w Dyoceſiey Włocłáwſkiey/trzy mile od Bydgoßcżey/nád rzeka Brda/Roku/ 1253.

¶ Peplińſkie/alias Nouum Doberan ſeu Pogotetan/co ſie po polſku rozumie pobudki/ w Dyoceſiey Pomorſkiey nád Rzeka Wierzycżka/ Roku/ 1267.

¶ Przemeckie/przed tym zwano Wielin/nád Rzeka Obra/ w Dyoceſiey Poznáńſkiey/ śiedm mil od Poznánia/ktore fundował Beniámin Hrábiá Woiewodá Poznáńſki/w Roku/ 1278.

¶ Bledzowſkie/alias Kámiona/ w Dioceſiey Poznáńſkiey nád Rzeka Obra/dwie mili od Miedzyrzecża.

¶ Porádyſkie w Dyoceſiey Poznáńſkiey / milá od Swiebodźiná y od Miedzyrzecża/ nád gránicámi Slaſkimi / Fundował Broniß z Domu Wieniáwá/ piſał ſie/ Comes de Gośćikow/ Roku/ 1234. pod ten Klaßtor bieży Rzeká Pákwicá y Jordan.

¶ Ołobockie w Dioceſiey Gnieźnieyſkiey/ nád Rzeka Przoſno/dwie mili od Káliſzá/od Gryffow nádáne/iáko niżey vſłyßyß.

¶ Owieńſkie w Dioceſiey Poznáńſkiey nád Rzeka Wárta/ pułtory mile od Poznánia/Przemyſł Kśiaże Wielopolſkie fundował/w roku/ 1253. Pater eius Abbas Wagrowiecen̄.

¶ Zárnowſkie w Pomorſkiey ziemi/ktorym ſie opieka Opát Oliwſki.

¶ Chełmſkie w Prusiech nád Nogáthem Dyoceſiey Kulmeńſkiey/Mediatus viſitator eius Abbas Kurovvski.

¶ Toruńſkie w Prusiech w Dioceſiey Chełm: nád Wiſła.

¶ Lubieſkie ná Slaſku nád Rzeka Odra/ kthore Bolesław wyſoki fundował/Kśiaże Wrocłáwſkie/Roku/ 1200.

¶ Henrychowſkie w Dioceſiey Wrocłáwſkiey ná Slaſku/ ſiedm̄ mil od Wrocławiá/od Mikołáiá Henrychowſkiego fundowáne/Roku 1220. Ktory był możnym Hrábia/potym wſtapił do Zakonu tego/ á dobrá ſwe Klaßtorowi nádał.

¶ Trzebnickie trzy mile od Wrocłáwiá/od Henryká Brodátego fundowáne k woli żenie ſwey S. Jádwidze/w Roku/ 1220.

¶ Kámieńſkie w Dioceſiey Wrocłáwſkiey / dwie mili od Henrychowá/ dźiewieć mil od Wrocłáwiá nád Rzeka Nyſſa/Filia Abbaciæ Lubiecen̄.

¶ Gryſkie dwie mili od Wrocłáwiá/w teyże Dioceſiey.

¶ Nowoceliń ſkie zá Párádyżem dźiewieć mil.

¶ Ruckie nád Rzeka Odra / cżterzy mile od Viázdu/ Filia Andreouien̄.

¶ Jemielnickie w Dioceſiey Wrocłáwſkiey / nád odra/ pieć mil od Opola/Filia Andreouien̄.

¶ Wielorácкie ná Moráwie w Dioceſiey Ołomonieckiey/ co przed tym do Polſki było. A te wßytkie máia ſwego ſtárßego in Regno Galiæ,Cyſtercienſem Abbatem,Patrem & viſitatorem, Capitaliq; Generalis ordinis ſui præſidentem. Ten zá wieku mego/ w Roku/ 1580. Zá pánowánia Stephāná Krolá pierwßego w Polßcże/ przyſłał Komiſarzá ſwego dla reformowánia tych Klaßtorow/Kśiedzá Edmondá Krucyná/Doktorá z Sorbony Paryſkiey Akádámiey/Opátá Káßtelluńſkiego / o ktorym pod Herbem Wilibáliná Arcybiſkupá napierwßego cżytáć bedźieß.

Gedeoná / Biſkupá Krakowſkiego/

wſpominá ia Hiſtorye y Káthálog / że był wźiet po Máttheußu z Domu Cholewá/w Roku/ 1166. Zył lat ná nim dwádźieśćiá: Vmárł Roku/ 1186. W Krákowie ná Zamku pochowan / po nim náſtał Fulko z Domu Lis.

¶ Zá tegoż Gedeoná Ciáło świetego Floryaná do Krákowá przywieźiono/w Roku/ 1184. Od Papieżá Lucyußá Trzećiego tego imieniá/ przez Egidiuſá Mutinien̄: Biſkupá.

¶ Tenże Gedeon kazał zbudowáć Kośćioł Ciáłu temu w Krákowie ná przedmieśćiu/kedy Kleparzem teraz zowa/do ktorego wiele Dźieśiećin nádał od ſtołu Biſkupiego/iáko naprzod/ po Skroniewie/ Waſlinie/y drugim Waſlinie/w Niedźicy/Skowrodlnie/w Błoniu/y w wielu inßych wśiách.

¶ Do Jedrzeiowſkiego Klaßtorá/ktory Bráćia iego fundowáli / Dźieśiećin tákże przycżynił.

¶ Klaßtorowi Miechowſkiemu Dźieśiećin wiele nádał/Jáko naprzod/ po Miechowie/Zagorzycách/Komorowie/Chodcu/Skárżeßowie/Modrzeláńcu/Wierzbicy/Odniechowicżu/y Krempy.

¶ Tenże w Kielcách Kośćioł ku cżći Błogoſłáwioney Dźiewicy Máryey zbudował/cżterech Práłatow / ßeść Kánonikow fundował przy nim / z dochodu ſtołu Biſkupiego známienićie nádał / Kośćioł z kámieniá ćioſanego zmurowáć dał/o cżym Káthálog świadcży/y Kromer w kśiegách ßoſtych.

¶ Tenże Stepháná Woiewode Krákowſkiego zákłał / o to / że máiac żone/druga poiał á mießkał w cudzołoſtwie. A gdy ten Stephan Woiewodá wieżdżał do Krákowá/kazał nań dzwonić iáko ná iákiego złocżyńce. Tákież kiedy do Rády wßedł/ on przy nim być niechćiał/ záwße z Rády wychodźił/ drugie Biſkupy ná to przymußał/á to cżynił do tad / poki ſie nieupámietał on Woiewodá w ták nieprzyſtoynym żyćiu ſtanowi ſwemu.

¶ Tenże Klaßtor w Wachocku zbudował nád Rzeka Kámiona/ kedy Kośćioł z kámieniá ćioſanego zmurowáć dał/y bogáćie nádał/iáko to Káthálog wyſtawia y Fundus/to było w Roku/ 1179.

¶ Tenże Mieczyſławá Monárche z páńſtwá zrzućił/z drugimi ſie Pány ná to porozumiawßy/ á ná iego mieyſce Kázimierzá Brátá iego wſadźił/ o cżym ßerzey w Hiſtoryey cżytay.

¶ Wielka pomoc y rátunek wßytkim vtrapionym śierotam dawał/ iáko práwy Pan y Biſkup/ zá co od wßytkich dla świetobliwego żywotá był mian w wielkiey vcżćiwości.

¶ Inßych wiele Zacnych á pámieci godnych ſpraw iego w Hiſtoryey obacżyß.

☞ Izyroná Hrábie Możnego/ wſpomináia rozne ſcripta/ ktorego Miechowitá pomienia w kśiegách trzećich / przy Synie Sámborze/ ktory był poſłan ná Pomorſkie Kśieſtwo/cżego y Kromer potwierdza w kśiegách ßoſtych.

☞ Sámborá Járycá wſpomináia Hiſtorye/ że był poſłan ná Stároſtwo Pomorſkie/z ktorego tylko tyśiac Grzywien śrebrá dawał/ wßákoż ſie piſał Kśiażećiem á nie Staroſta/o cżym świadcży Miecho.

¶ Tenże w Roku/ 1 1 7 8. Fundował Klaßtor w Oliwie/ mile tyl-
ko ode Gdáńská/Zakonnikom Reguły Cysterskiey / do ktorego siedm wśi ná-
dał / Oliwe / Szałkowice/Stanowe/Sterczow/ Glabowy/Grzanczewy/y
Sniczmice.

¶ Piße Kromer/że naprzod Bogusław był posłan ná to tám Xiestwo
od Bolesłáwá Krzywoustego.

¶ Tegoż Sámborá Corká Adleydá/byłá zá Bolesłáwem Łysym/Xią-
żęciem Legnickim/Miech: Cromer, Testes.

¶ Tegoż Sámborá/ktory przymierze miedzy Krzyżaki á brátem swym
Swátopełkiem stánowił/w Roku/ 1 2 4 4. Miechowi: Kromer wspo-
mináia.

¶ Wßákoż piße tenże Historyk / że po oney fortunney bitwie z Henry-
kiem Cesarzem/kiedy sie sprzećiwili Pomorzánie Bolesłáwowi Krzywouste-
mu: Náiechawßy ich z niemałym woyskiem/rozgromiwßy woyská ich/Wśi/
Miástá/Zamki popustoßywßy/do tego przymusił/że musieli łáski v nie° pro-
sić. Nád ktorymi przełożył Swátopełká z Domu Gryff/ o czym tenże Kro-
mer w Xięgách 5. List 1 1 9. tymi słowy: Quibus omnibus Boleslaus Svva-
topelkum, vnum de Proceribus & Consiliarijs suis præfecit, de Griphonum, si-
ue Griphium Familia: Hominem non tam opibus aut natalium splendore, quàm
virtute & scientia rei militaris clarum.

¶ Tegoż rownie tymiż słowy Długoż wspomina: BOLESLaus Dux,
Svvatopelkoni Baroni & Cōsiliario suo, vni ex Poloniæ Primoribus enixius,
partes suas adiuuante, in tenutam & gubernationem nomine suo teneñ, fauo-
rabiliter concessit: Præstabat enim cæteris, non tam generis Nobilitate, & di-
uitiarum opulentia, quàm dexteritate & fide. Nam & generis illi origo ex Domo
Griphonum Familia, veteri Polonice gentis: lingua quoque promptus & manu,
pluribus se probitatis & virtutum meritis, ipsa quoque dimicandi & militaris di-
sciplinæ peritia, in frequentibus certaminibus & pugnis, Boleslao Polonorum
carum gratumque effecerat. &c.

☞ **Mßczuiá Syná Sámborowego wspomina Kromer**
że tám długo był ná tym Stárostwie / y pisał sie tákże Xiążęciem á nie Stá-
rostą.

☞ **Swátopełká wspomina Miechowitá w Xięgách trze-**
ćich/zá Leßká Białego/Synem Mßczuiowym / ktory tylko tysiąc Grzywien
śrebrá z tego tám Xiestwá Pomorskiego dawał Krolom ábo Monárchom
Polskim/czego Kromer w Xięgách 7. potwierdza tymi słowy: Svvatopel-
kum vniuersæ Pomeraniæ præfecit, & amplissimam potestatem atque iurisdi-
ctionem etiam in Palatinos, qui tunc duo erant, nempè Gedaneñ & Svveceñ:
& in cæteros Magistratus ipsi concessit: de reditibus autem totius Pomeraniæ,
mille pondo, siue Marcas argenti. &c. vt in Historia.

¶ Tegoż Siostrá rodzona byłá zá Włádysłáwem Plwáczem / Synem
Mieczysłáwá Monárchy/ktorego zwano stárym imieniem Helingá.

¶ Zá tegoż Swátopełká pomocą / przyßedł był Włádysław do częśći
Oyczystey: Bo Swátopełk przećiwiwßy sie Leßkowi Białemu o krzywdę
Szwagrá swego/ nie dał mu zwykłey dáni/á potym go y zábił v Gąsáwy: O
czym czytay v Kromerá Xięgi szoste/v Miechowity Trzećie.

☞ **Sálomea Corká tegoż Swátopełká Xiążęćiá Pomor-**
skiego / byłá zá Zemomysłáwem Synem Kázimierzowym / Xiążęćiem Sie-
rádzkim y Łęczyckim/á to mu był sam Kázimierz ießcze zá żywotá ziednał/ y
z toż był zostáwił trzech synow/Leßká/Przemysłá/Kázimierzá/y dwie Corce.
Fenwenne/ktora byłá daná Stephánowi Krolowi Węgierskiemu. &c.
Konstáncya Xienia byłá Trzebnickiego Klaßtorá.

¶ Vmárł ten Swátopełk w Roku/ 1 2 6 8. Jáko o tym Miecho-

witá w księgách 3. Zostáwiwßy synow czterech/Mßczuiá/Wárćisłáwá/Rá-
tyborá y Sámborá/ktorzy go pochowáli w Oliwie Klaßtorze.

☞ **Mßczuiá wspomina Kromer / że miał zá sobą Corkę**
Mieczysłáwowę/á dawał wielką pomoc Oycu żony swey / gdy był zrzucon z
Páństwá/o czym w Historyey czytáć bedźieß.

¶ Tenże/o czym świádczy Báßko/Roku/ 1 2 0 9. Fundował Kla-
ßtor Mnißkam w Zukowie: Tey iego fundácyey potwierdzáli Synowie/iáko
Swátopełk Xiążę Pomorskie/y inßy.

☞ **Wárćisłáwá wspomina Miecho: w Xięgách Trzećich**
Xiążęćiem Pomorskim/ przy ktorym y Przepełká Woiewodę Poznáńskiego
Brátá ich przyrodzonego/támże y Janiká Kásztellaná Poznáńskiego.

☞ **Janá y Wáwrzyńcá Syny Janowe/wspomina Kro-**
mer w Xięgách szostych/ iż dawáli znáczny rátunek Włádysłáwowi Plwá-
czowi przećiwko Láskonogiemu Włádysłáwowi Stryiowi iego / w Roku/
1 2 2 6. O czym w Historyey.

☞ **Mßczuiá Syná Mßczuiowego Synowcá Sámboro-**
wego/wspomináią Historye stąd/że Klaßtor nowy rzeczony Dobrány / fun-
dował y vbogáćił/potym przenioslt do Poplina/ku czći błogosłáwioney Dźie-
wicy Máryey/á ku chwale miłe° Bogá/ ktory wielkimi wolnośćiámi vdáro-
wał. To było w Roku/ 1 1 7 4. Miecho: w księgách 3. kap: 57.

☞ **Wárćisłáwá/Sámborá/y Rátyborá/ Syny Mßczu-**
iowe/wspomina Miechowitá w księgách trzecich/że byli częśći swe Xiestwá
Pomorskiego przedáli Krzyżakom/przy ktorych częśc Brátá swego Mßczu-
iá vwiązili/ktory ieździł do Rzymu do Márćiná Czwartego Papieżá tego i-
mienia/skárżąc sie ná wielkie łakomstwo Krzyżáckie/gdy mu niechćieli częśći
iego puśćić/áni summy tey od niego wziąć/ ktorą byli bráciey iego dáli.

¶ Posłał Papież do nich Biskupá Firmáńskiego/ ktory to wynálazł de-
kretem swym/że zła oná kupniná ich byłá. A ták zá vgodą dał Mßczuy Krzy-
żakom Gniew Miásto/z piąćinaśćie wśi/ktore oni wrychle obmurowáli. &c.
vt in Historia. To sie działo/Roku/ 1 2 8 3.

☞ **Mßczuiá Xiążę Pomorskie / wspomináią Historye y**
Fundus/że mießkáiąc w Zamku swoim Swiećiu / dosyć hoynie żył/ nie miał
Potomstwá żadnego y żony/ták tylko mießkał cum concubina, ktorą był so-
bie wziął z Klaßtorá Chełmińskiego/ z toż żywotá dokonał. Zbudował Kla-
ßtor we Tczowie/ku chwale Bożey/ á ku czći błogosłáwioney Dźiewicy Mári-

¶ Tenże drugi Klaßtor zbudował w Dersowie/ do ktorego wiele wśi y
wolnośći w nich niemále nádał/w lesiech y ná wodách wßędy wolne łowi-
ská/przewozu żadnego we Tczowie nie płáćić/o czym Miecho: w księgách 3.

¶ Tenże Przemysłáwowi Wtoremu/Xiążęćiu Wielgopolskiemu spu-
śćił Xiestwo Pomorskie/á po sobie pewnym Potomkiem náznáczył/ wßytkę
Slachtę ná to támże przywiodł/że mu przysięgli y Potomstwu iego wierność
y poddáństwo/ o czym Miech: w księgách 3. kap: 65. To było Roku/ 1290.

☞ **Gosłaus/alias Getko/Biskup Płocki/ktorego wspomina**
Káthálog/że był wźięt po Wićie z Domu Janiná / o ktorym ták piße / że był
grauibus & honestis moribus plenus, będąc Skolástykiem Płockim/ naprzod
był Canonice electus, potwierdzon przez Henryká Arcybiskupá Gnieźnień-
skiego/żył lat siedmnaśćie/vmárł Roku 1 2 2 3. Támże pochowan/po nim
nástał Jan z Domu Gozdáwá.

¶ Gietko Miles mortuus Anno 1 2 5 6. O tym piße Báßko / że żył
lat sto: Ten o wielkich cudách ktore sie działy przy grobie ś. Stánisłáwá po-
wiedał/ná co sam oczymá pátrzał.

☞ **Klemensá Woiewodę Krákowskiego/ wspomina przy**

Synie Wierzbiećie / kthory Wierzbietá z Ruscá dał do Ołoboká cztery wsi swoie Oyczyste / Kárnowo / Grzybowo / Myßkowo / y Drußkowo / co było w Roku / 1211. O czym Miechowitá w księgách 3.

¶ Tegoż Woiewody Syny / Janá y Andrzeiá / Skolástyká Krákowskiego / Brácia rodzone wspomina Historyk / á iż potym był Andrzey Biskupem Płockim / Kromer w księgách osmych / ále go Káthálog opowieda synem Márká / á nie Klemensá Woiewody Krákowskiego.

☞ **Klemens de Ruscá / Woiewodá Krákowski / był bárzo Możnym y Pánem walecżnym / iáko go záleca List Bolesłáwá Pudyká / á tego iest sens w te słowá:**

IN Nomine Domini amen. Quoniam ea quæ geruntur in tempore; ne simul cum cursu ac interuallo temporis elebantur à memoria, à prudentibus consueuerunt studiosa inter scripturarum ac fide dignorũ testimonio perhennari. Noscat igitur præsens ætas, & sciat postera, quòd nos Boleslaus Dei gratia Dux Cracouień & Sendomirień, vna cum nostra charissima Matre Dña Grimislavva, Ducissa terrarũ earundem, consideraŭ fidelitatem ac ꝓbitatem nostri fidelis Militis Comitis Clementis de Ruscza, & Palatini Craco: qui sua industria nos de captiuitate Patrui nostri Ducis Cõradi liberauit, per exploratores suos & nũcios fideles, & pristinè restitiuit libertati: postea, quando idem Dux coadunatis sibi alijs quatuor Principibus, in fortitudine magna & exercitu graui, terrã sibi nostrã subijcere & nos perdere cupiens, intrasset: Idem Clemens, additis ad se amicis suis, & militibus nostris, sicut fidelis miles & bellator strenuus, ipsos Duces in campo qui dicitur Suchodol, inuasit, & cũ Dei adiutorio multos de aduersarijs nostris ꝓstrauit, & alios in fugam conuertit: nosq; in Ducatu nostro cõstituens, omnes fines terrarũ nostrarũ in gladio suo & strenuitate cordis sui ꝓtexit. Cuius nos fidelitatẽ de more repsentãtes, damus, & perpetuo tradimus ei, & omnibus pősteris eius vtriusq; sexus, omnes libertates quas nos in dominio nostro habemus: ita, quòd omnes hæreditates supradicti Comitis Clemẽtis, patrimoniales, deseruiti, & peccunia cõparati, sint liberi ꝓrsus ab omnibus exactionibus, solutionibus, & angarijs, quocũq; vocabulo cẽseantur. Habeat insuper idem Comes Clemens, & omnes posteri eiusdem potestatem iudicandi, ad omnes sententias iuxta formã curiæ nostræ: videlicet, ad aquam, ad ferum candens, ad duellũ baculorum & gladiorũ, ad suspẽdium, & mutilatiõem membrorũ homines suos. Valeant prçterea ædificare in suis hæreditatibus munitiones, castra, ciuitates, ꝓlibitu suæ voluntatis. Liceatq; sæpè dicto Clementi, cũ omni sua posteritate, seruire libere Principibus quibuscunq; vicinis & remotis, nulli obstãte auctoritate, absq; omni impedimẽto suarum possesionũ. Vt aũt hæc nostra donatio robur perpetuè ob-

tineat firmi-

tineat firmitatis, præsentem paginam sygilli nostri munimine facimus roborari. Actũ publicè in Cracouia, anno 1252. Præsentibus his testibus, Michaele Castellano Cracoui: Sandone Palatino Sendomirień, Stephano Castellano Sendomir: Adamo Castellano Wisliceń: Zeugno Castellano Lublineń, Zeugno Castellano Sarnouień, Nicolao Pincerna Cracouień, Sandone Subcamerario Cracouień, Falislao Subcamerario Sandomirień, & alijsq; pluribus. Datum & ordinatum per venerabilem Prandotam Episcopum Cracouień: Anno vt supra.

☞ **Tenże / iáko to Kromer wspomina w Księgách dziewiątych /** zá tegoż Królá / Zamku Krákowskiego Tátárom obronił / o czym bedźie w Historyey ßeroko / to było w Roku / 1260.

☞ **Márká Woiewode Krákowskiego wspomináia Histo**rye znácznym Senatorem / y dobrze R. P. zásłużonym / żył w Roku 1225. O czym czytay v Miechowity Księgi Trzećie / v Kromerá śiodme / ten wylicza wielkie zasługi iego przećiwko R. P.

☞ **Cháderá Woiewode Krákowskiego / wspomina List** Klaßtorá Jedrzeiowskie° / przeto / że nádał wieś Skoruskowice / ktorą kupił v Wincentego Syná Chinisego z Lubichy. ⁊c. Datum in Xioż villa Comitis Stephani, Anno, 1234.

☞ **Teodorá názwánego Cedro / Woiewode Krákowskiego** wspomináią Historye / dla tego / że zbudował y fundował Klaßtor ku chwale Bożey / y ku czći błogosłáwioney dziewicy Márycy we wsi swoiey Ludmirzu / Zakonnikom Reguły Cysterskiey / wßákoż go dla zboyc przeniosł do Czyrycżá. O czym czytay v Kromerá księgi osme / co y Kátálog opowiáda / tákże Przywiley y Fundus.

¶ Tenże Teodor kupił wieś Rogożnik v Synowcá swego / zá dwá woły / zá ßeść łokći sukná brunatnego / y zá kilká skorek lisich / To było w Roku / 1237. Jáko List Klaßtorny opowieda.

¶ Tenże Teodor kupił drugą wieś Czyrycż / temuż Klaßtorowi / w ktorey fundował Klaßtor zá sto Grzywien srebrá / ná czym teraz iest wsi ßeść. A to było w Roku / 1237.

¶ Tenże Teodor kupił wieś Krzyßkowice temu Klaßtorowi / v sláchetnych / Lewosá y Krzyßká / zá dwádźieśćiá grzywien srebrá / y zá dwie sukni / w Kośćiele świętego Floryaná / przed Kśiążećiem Henrykiem Krákowskim / w Roku / 1238. w Oktawe Trzech Krolow.

☞ **Klemensá z Klemuntowá / Hrábie y Káßtellaná Krá**kowskiego / wspomina Miechowitá w księgách Trzecich / stąd / że fundował Klaßtor w Stániątkách w dobrách swych Oyczystych / ktorego ćiáło y żony iego Ráclawy támże w tym Klaßtorze leży. Wisonegá Corká iego napierwßa Kśieni byłá tego tám Klaßtorá. A to było w Roku / 1253.

☞ **Andrzeiá syná Márká Woiewody Krákowskiego / kto**ry się pisał z Brzeźnice od Bochnie / wspomina Káthálog / że był Biskupem Płockim / był wźięt po Pietrze z domu Pułkozá / w Roku / 1238. Był to Syn Márká Woiewody Krákowskiego. Piße o nim / że był singularis deuotus: Klaßtorowi Stániąckiemu ktory Striy ie° fundował / wiele nádał: Naprzod wieś swą oyczystą Brzeźnice z Dźieśięćinámi do niey przynależącymi / Lepiankę y z solą / Bochnią Miásteczko / Bierkow / y Niedokßyce / k temu dwie częśći soli / ktore pospolstwo Pieczynámi zowie / y korce: Dobromowi-

cże / Wiśni-

cze/Wiśnicze/y Kirádowicze. Zył ná Biskupstwie lat iedennaśćie. Vmárł 17. dniá Styczniá/támże w Płocku pochowan/w Roku/ 1 2 4 9.

¶ Zá tegoż Andrzeiá Biskupá przyczyna/Bolesław Mázowieckie Książe/sześć Krow/sześć wiáder Miodu/sześć Skopow/ktore ná káżdy rok z Pułtowskiego Kluczá dawano Książećiu Mázowieckiemu/Biskupowi do stołu dárował.

¶ Po tym Andrzeiu został Piotr rzeczony Breuis, z Domu Jástrzebiec: Bráćia tego Andrzeiá ktorzy ćiáło iego chowáli: Naprzod Janko Comes in Ruda Castellanus, dźiś to zową Kásztellánia Wieluńska. Wierzbiętá Proboszcz Stániątecki/ ktorzy z nim dobrowolnie zezwaláli ná tę dárowiznę tych imion Klasztorowi.

☞ **Klemensá Woiewode Głogowskiego wspomina Historyk** z bráćia iego/iáko z Fulkiem y Teodorem/ stąd/że byli vszli przez Węgierską ziemię Tátárom z więźienia/zá Bolesławá Pudyká/będąc pogimáni w one srogą Tátárszczyznę/gdy po Węgrzech/ po Czechách/ Morawie/ po wszytkiey Polszcze/ogniem/mieczem/burząc plundrowáli.

☞ **Fundus opowieda wśi ktore był nádał ten Klemens temu** tám Klasztorowi: Naprzod/ Stániątki/ Lipowa / Zagorzyce / Bábice/ Koszkochow/Lusowice/ Długoszyn/ Czeszkowice/ puł Jáworna/ Smolice z wolnym łowiskiem Bobrow/Miásteczko Zator/Kęty dwugie/trzećie Czeladź nád Rzeką Brzeźnicą/z wolnym łowiskiem Bobrow y z Kárczmą/Wichow v Siewiorá z ktorego ná ten czás wychodźiło dwádźieśćia plugow / Ostrow y Poręże w Páráfiey Niepołomskiey/ ktore był wźiął zá odmiánę Letkowicz y Woźnik / Lewtkowice nád Rzeką Rábą z Młynem y z Bobry. Item/ Płończe/Zagrodźie/Nábusze/Druszow/Przemeńczány/ Sycze/ Lusomicze/y wieś wielka Klimuntow/ od swego imieniá ták názwána. A to przed tym nádał/ gdy iedyna Corká iego Wisonegá wstąpiłá do Zakonu tego tám Klasztorá/potym Ksienią zostáłá.

¶ Tenże dał y wieś Niemił. A gdy mu sie Syn vrodźił po roszáfowániu ták wielkiey máiętnośći/ posłał po one Corkę swą Ksienią żeby Syná onego chrzćiłá. Oná mu dáłá imię Doiutrek / ono dźiećię názáiutrz po chrzćie vmárło. To w Procesyách zwykłych w pomienionym Klasztorze wspomináią/modląc sie do Páná Bogá zá nimi.

☞ **Regestr Klasztorny te wśi wspomina ktore trzymał ten** Klasztor od tego Fundatorá: Naprzod/ Stániątki/ Łázy w Páráfiey Brzeźnickiey/á z tego Brzezia piszą sie w tym wieku Lánckorunscy/ y przed tym. Brzeźnicá/ w ktorey kośćioł świętego Piotrá drzewiány / Gorzkow w teyże Páráfiey/Chrość w teyże/Złomirog w teyże/Ochmanowice/Zagorze wteyże.

¶ Bochnia / ktorą teraz trzymáią ná Krolá / to byłá własna Oyczyzná Wincentego/ále odiętá klasztorowi zá pánowánia Bolesławá Pudyká/á postąpił zá to ná káżdy tydźień ćwiertnię soli do Klasztorá ná wychowánie wárzoney/y tylko ma pámiątkę y pożytek Bochnie Klasztor Stániątecki.

Kárczmę Stáńczowę w Páráfiey Bodzánowskiey / Kárczmę Bolechowkę w teyże Páráfiey/ Lendźiony v Piszczyny / kędy iest kośćioł ku czći Klemensá świętego/zbudowány y fundowány od tegoż Klemensá.

Niegárdow/ w ktorym kośćioł świętego Jákubá / Węgiercc w Páráfiey Bodzánowskiey/Zielenice y Przemeńczány w Zielenickiey Páráfiey/Przemeczanki támże. Kielichow/ Krzyżow / Kászul/ Kap/ bárzo wiele nádał tenże Klemens/y inszych ochędostw/społecznie z żoną swą Ráclawą. O Woytostwie Bocheńskim / ktore ieszcze trzymał konwent Czyrycki/ czytáć będźiesz pod Piłáwą.

☞ **Zdysławá y Rátuldá Hrábie/Syny Janowe/ktorego** zwano Zyłá/wspomináią munimentá Klasztoru Czyryckiego/ dla tego/ że sie

prawowáli z Konwentem o ius Patronatus we wśi Gorze ś. Janá. Czeº ich odsądzono. A to sie dźiáło/Roku 1 2 9 6. In Castro Cracouieñ, in domo circa Ecclesiam sancti Michaelis, 4. nonas Maij.

☞ **Wyrzeczenie wyższey pomienionych tego tám podawánia** tey Plebániey/we wśi Gorze świętego Janá/ było w te słowá:

EGO Zdislaus Comes & Ratuldus Fratres, renũciamus & cædimus Ius Patronatus ex nunc, si quod habuimus vel habere nos cõtendimus, in Ecclesia memorata, & cõfitemur Abbatem & Monasterium publicè & clarè sine aliquo errore esse Patronos Ecclesiæ iam dictæ, &c. A to było przed Biskupem Muszkatą.

☞ **Janá Archdźiekaná Krákowskiego wspomináią Historie**/ że Wincentego z Kárnowá Kádłubká z Domu Roża/ná Biskupstwo Krákowskie obrawszy wsádźił/ niechcąc pusczáć Krolom ábo Monárchom Polskim wolney Elekcyey/ále ták iáko to miáłá zdawná Kápitułá/ áby im to wcále zostáło/á zániedbálstwem ich nie ginęło. To było w Roku 1 2 0 7.

☞ **Goslaus wtory Biskup Płocki/ktorego Káthálog opowieda**/ że był wźięt po Thomaszu z Domu Pułkozá z Kánoniey Płockiey / w Roku/ 1 2 7 0. Zá pánowánia Zemowitá/Kázimierzá/y Bolesławá/ synow Konradowych. Był potwierdzon od Marćiná Papieżá. Vmárł w roku 1 2 9 6. Zył lat 26. Pothym ćierpiąc niemoc ná kámień / vmárł w Goráczce/támże w Płocku pochowan. Po nim nástał Jan Wysoki z domu Prawdźicż. Ten Goslaus wiele kośćiołowi Płockiemu nádał / Kilichow/ Kázul/ Ksiąg bárzo wiele zostáwił. ɀc.

☞ **V Długoszá to náyduie/że ći Gedkowie/alias Gedeonowie**/záłożyli byli wieś Gedczyce/w ktorych był ieden Sláchćic Polski wywołániec pogimał Ráphałá ze dwiemá synámi/Marćinem y Janem/w dworze ich/á zániosł do Moráwy ná Zamek Seowsten / przy ktorych Andrzeiá Nekánde rzeczonego Zbrożek/ z domu Topor/tákże w dworze iego w Siećiechowicách/y Piotrá Zborowskiego z Domu Jástrzębiec/ we dworze iego Zborowie/wszákoż potym żywi wyszli z iego więźienia.

☞ **Sercá bydlęce ktore byli zostáwili Fundatorowie w Jędrzeiowie** sobie y Potomstwu dla ptákow/ te Fámilie odkupowáły/ iáko zrozumiesz z tych extráktow/ á naprzod:

NOS Nicolaus Iudex, & Andreas Subiudex Cracouieñ, &c. &c. Nobilis Andreas miles, hæres de Michovv, mente sanus existens, maturo vtens cõsilio, spontanea voluntate, & de consensu filiorum suorum, religiosis viris Fratribus Deo amabilibus dominis, Abbati & Conuentui de Andrzeiovv Ciuitate, pro 60. Marcis & nouem Scotis vendidit & resignauit ad vsus Monasterij præfati, corda omnium animalium, Datum in Andrzeiovv, Anno, 1 3 6 6. Præsentibus, Beda hærede de Stroniovv, Ioanne Panterovvicz, Wlostkone hærede de Potok, Nicolao Aduocato Andrzeiouieñ, & alijs.

Támże kámień wielki w Klasztorze/ ná ktorym Gryff wyćiosány/textu nie znáć więcey tylko de Michow/wszákoż znáć/że iákaś personá grauis tám leży.

☞ **Drugi zapis ná sercá bydlęce tegoż tám Klasztorá tychże** Potomkow de Michow/czego iest sens w te słowá:

NOS Nicolaus Iudex, & Andreas Subiudex terræ Cracouieñ: &c. Accedens personaliter ad nostram præsentiam Nobiles Viri, Petrus, Stephanus & Warczislaus, Fratres germani, Filij olim Andreæ hæredes de Michovv, vendiderunt corda omnium animalium Arnuldo Abbati Andrzeiouieñ pro centum Marcis grossorum. Datum Craco: Anno 1 3 7 0. Præsentibus, Dobeslao Palatino Craco: de Michalovv, Mstugio de Ossovva Subcamerario Craco: Zbiscone de Pinczovv Venatore Craco: Petro Lublineñ, Clemente Radomieñ, Castellanis.

¶ Tegoż Roku pod tymże Sądem Nobilis Vir Nicolaus Filius quondam Andreæ de Michovv, dño Arnoldo Abbati, pro Triginta Marcis grossorum Prageñ, vendidit corda animalium. Datum in Zarnovviecz, Anno, 1 3 7 5. Præsentibus, Tomkone de Toklicz, Tomkone de Banisin, Præslao de Wechadlovv, Niemkone de ibidem hæredibus.

¶ Potym drugiego Domu potomki wspomináią w tymże Klasztorze Listi około przedawánia tychże serc bydlecych/ czego iest sens w te słowá:

NOS Pelka Iudex, Wilczko Subiudex Sendomirieñ, &c. Nobiles Viri de Ossovva, non compulsi nec coacti, sani mente & corpore existeñ, &c. Corda omnium animalium brutorum, pecorum & pecudum magnorũ nec non paruorum, Honorabili Viro domino Gieraldo Abbati Andrzeiouieñ, suoq; Cõuentui, pro Triginta Marcis vendiderunt. Datum Wisliciæ, Anno, 1 3 6 8.

¶ Támże drugi Przywiley pod tymże Aktem/ y przy tymże sądźie/ ktorego sens w te słowá:

NOBILES Viri Wlodko & Fulko, Fratres ac hæredes de Ossovva: Venientes ad nostram præsentiam, vendiderunt totam partem ipsorum, quæ ipsos tangit ab antiquo: videlicet, Corda omnium animaliũ recipere à subditis honorabilis Viri Domini Gieraldi Abbati Andrzeiouieñ, pro quinquæ Marcis. Datum Wisliciæ, Anno, 1 3 6 8. Præsentibus, Wilczkone Sendomirieñ, Stanislao Malogosteñ, Clemente de Ossovva Radomieñ, Castellanis. Pacosio Tribuno Wislicieñ, Mathia de Chroberz, Marcisio de Chlędzovv, & alijs fide dignis. &c.

¶ Wiele Zacnych á Możnych Rycerzow Senatorow tego Herbu rozne scriptá wspomináią/ od ktorych w tym wieku nie podleyszych potomkow niemáło obaczysz. A naprzod/

Dom Mieleckich z Mielcá/ Stárodawny y Możny.

☞ Stánisłáwá Kásztellaná Záwichoyskiego / wspomina Epitáphium w Kośćiele Mieleckim w te słowá.

Stanislai de Mielecz Castellani Zavvichosteñ, defuncti feria quarta ante Festum Purificationis Diuæ Virgininis Mariæ, anno, 1532. Herb Gryph.

¶ Tenże z Helżbietą Tęczyńską zostáwił był to potomstwo/ ták iákom sie spráwił z Epitáphium iey wtymże Kośćiele pisanym.

Dominæ Helizabetæ de Tenczin, Consortis olim Magnifici Domini Stanislai Mieleczki Castellani Zauichostensis. &c.

☞ Naprzod Jáná Woiewodę Podolskiego y Márszałká Koronnego/ Sámborskiego/ Grodeckiego Stárostę. To był práwy miłośnik R. P. y obrońcá. Ciáło iego leży w Mielcu/ o ktorym Epitáphium powieda pisane w te słowá:

Ioanni à Mielecz Stanislai filij egente Griffo, Palatino Podoliæ, summo Regni Poloniæ Marschalko, Samborieñ, Grodeceñ Capitaneo, Viro clarissimo, qui ab ineunte ætate maximis is quæ continuis bellis, vel hostibus cæsis, vel ipse vulneribus exceptis, & fortissimi militis & strenui ducis laudem persepe mæruit. Summis demũ non raro periculis liberatus, digna ob egregiam fidem & præstãtem

virtutem suam, colatis maximis honoribus pręmia obtinuit: postea ad bellum Liuonicum summo cũ imperio, magno omniũ consensu ꝓfecturus fœliciter: nec dum armis expeditis, pacem à Rege Liuonibus petere coactis, in columen exercitum suis restituit. Cuius cõstans in D: O: M: pietas, in gubernanda R. P. spectata fides, in magistratu sine acerbitate grauitas, erga suos par comitati beneuolentia, in omnes equitas chara, inprimis deo grata, hominibus immortalem nomini illius laudem apud omnes pararunt. Mortuus anno 1 5 6 1. ætatis suæ 60. Anna à Daleiovv ex vetustate colorũ gẽte Marito, & Nicolaus filius vnicus Patri desideratissimo, ad monumentũ eius posuerũt. Herby: Gryph/ Topor/ Abdánk/ Sulimá.

¶ Wiele Zacnych á pámięci godnych iest spraw tego sławnego Senatorá/ nie miáłá mieyscá swawola zá pánowánia iego w Polszcże/ zwłaszczá ná Seymiech y ná inszych ziezdźiech práwy był Márszałek/ bo złe karał/ dobrych szánował. W woyszcże tákże wielki porządek y spráwiedliwość przystoyna káżdemu bywáłá zá vrzędu y pánowánia iego.

☞ Tegoż to Jáná Woiewody Podolskiego Syn/ był zá wieku mego Mikołay Mielecki/ Woiewodá ziem Podolskich/ Nowomieyski/ Grodecki. etc. Stárostá/ ktorego vrodźiłá Anná z Dáleiowá Koły/ Woiewody Podolskiego Corká z Domu Junoszá. Ten iáko Oyczyznie służył y służyć może/ nie iedno mieysce to potym okaże. Zostáwił z Helżbietą Rádźiwiłowną Woiewody Wileńskiego Corką / ktory sie pisał Kśiążęćiem z Nieświeżá y z Hołyki/ potomstwo: Z ktorą brał ślub w Roku/ 1 5 6 6. Dniá Dwunastego Miesiącá Wrześniá.

¶ Tegoż Woiewody Corká leży w Grodku/ o ktorey Epitaphium powieda.

☞ Tegoż Woiewody Syná w Mielcu ciáło leży/ o ktorym tákże Epitáphium powieda.

☞ Zá tegoż Woiewody Podolskiego spráwą / w Wołoszech/ Roku/ 1 5 7 2. Turcy/ Grekowie/ Wołochowie/ y insze Narody gromione były/ gdy wprowadzał ná Hospodárstwo Bohdaná Alexándrowego Syná/ nie miał z sobą ludźi ná ten czás więcey pułtoru tyśiącu. Chćieli go Pogánie wielkośćią woyská swego ogárnąć/ ále im bárzo obrzydźił one śmiáłość. O czym czytáć potym w Historyey będźiesz/ y ná inszych mieyscách przy Rotmistrzách/ ktorzy ná ten czás z nim w tey potrzebie byli.

¶ Tenże był Hetmánem do Moskwy ná Seymie w Wárszáwie publicè deklárowan. Zá iegoż Hetmáństwá Połock y wszytek Trakt Połocki/ ktory był Moskwićin dobrze Zamki osádźił y vmocnił/ wźięt z ręku nieprzyiaćielskich.

☞ Sokoł Zamek sławny / Polskim woyskiem á pieszymi Niemcy obegnawszy/ spalił/ ludu co naprzednieyszego Moskwićinowi ná nim wiele pobił/ y woyská dźieśięć Tyśięcy/ ktore ná odśiecz temu Zamkowi przyszło/ poráźił. Wiele inszych spraw iego wieczney pámięci godnych ná roznych mieyscách czytáć będźiesz.

☞ Sebestyan Mielecki/ Kásztellan Krákowski/ syn Stánisłáwá Mieleckiego Kásztellaná Záwichoyskiego. O tym powieda Epicedium w Kośćiele Mieleckim pisane w te słowá.

Epicedium Illustri & Magnifici Viri, pietate pręstantissimi, Domi-

ni, domini Sebaſtiani Mieleczki à Miclecz, Caſtellani Craco: Capitanei Cuiaui: Brzeſten: &c. Optimarum partium Senatoris pruden: & amantiſsimi, patriæ, doctorum virorum & bonarum literarũ fautoris, priſcæ & Catholicæ Religionis cultoris & propugnatoris.

Zoſtáwił z Zophią Kośćielecką z Domu Ogończyk/ Syná/ y Corkę Tarnowſką ná Rzemieniu.

☞ Hieronym/ Syn tego Káſztellaná/ Stároſtá Brzeſki/ Rotmiſtrz Krolá Zygmuntá Auguſtá/ y Stephàná/ z niemáłym koſztem náſláduiąc Przodkow zacnych ſwoich/ po de Gdáńſkiem/ y w Moſkwi/ zá Hetmáńſtwá Brátá ſwego pod Polockiem/ y indźie znácznie ſobie poczynał. Zoſtáwił z Jádwigą Kormánicką Kaſztellaná Czechowſkiego Corką z Domu Junoſzá/ potomſtwo.

☞ Wáleryan Mielecki/ trzeci Syn Stániſłáwá Káſztellaná Záwichoyſkiego/ Podkomorzy Sedomierſki/ ktorego támże w Mielcu Epitáphium opowieda tymi ſłowy:

Magnificus Dominus Valerianus Mieleczki, Succamerarius terræ Sendomirien; qui mortuus eſt Anno 1553.

❡ Tegoż Wáleryaná Syn/ Jan Mielecki/ ktory działem wziął Trzćiáną/ y inſze wśi ku Mielcowi. Był wieku mego Pan ſpokoyny/ o żadne Dignitates áni Vrzędy niedbáły/ Kátholik dobry/ Pobożność y Sprawiedliwość miłuiący/ Doctrina & ingenio polens, multorum hominum mores vidit. &c. Zoſtáwił z Kátárzyną Procháńſką tegoż Herbu Gryff/ potomſtwo Syny/ Mikołáiá y Janá/ ktore w cudzych kráinách koſztem niemáłym ná náukách chował/ Adoleſcentes aprimè Nobiles, & ex quibus olim optima fruges ſperanda. Drudzy minorenes Marćin y Chrzyſztoph/ y dwie Corce ná ten czás.

☞ Stániſław Syn Wáleryanow/ ktory będąc w Niemcech ná náuce miedzy Jezuitámi/ vpodobawſzy ſobie Regułę ich do ſłużby miłego Bogá/ in ſocietatem eorum iniuit, y żywotá dokonał/ á żadnego beneficium ku ozdobie domu ſwego doſtáteczńego przyiąć niechćiał.

❡ Támże w Mielcu w Kośćiele wſpomina Epitáphiũ Andrzeiá Mieleckiego piſane w te ſłowá/ iák mniemam że Syn tákże Káſztellaná Záwicho:

Dominus Andreas Mieleczki a Mielecz, ſtrenuus miles, mortuus anno Domini, 1529. in feſto Zophiæ.

Dom Stárodawny Branickich/ ktorych znácznie vkázuią/ iákoś wyżſzey czytał/ Przywileie Przodkow tych co ſię piſali Klemenſámi de Ruſcá/ y inſzych Możnych Senatorow/ wſpomina Liſt Klemenſa z Ruſczá/ ktory ći Bránicey w tym wieku trzymáią/ y z niego ſię piſzą/ á ten ſłuży Klemenſowi Synowi Suliſłáwá Woiewody Krákowſkiego/ ktorego ieſt ten ſens.

IN Nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti: Gratia Principum, quæ perpetuis ſubditorum vſibus pro ſeruitijs eorundem conferuntur, iurè debent in memoriam poſterorum perpetuæ firmitatis vigore roborari. Notum ſit ergo præſentibus & futuris: quòd Nos Boleslaus, Diuina fauente gratia, Dux Cracouien & Sendomir: cum dilecta Matre Domina Grzimislavva, nec non chariſsima Coniuge noſtra Domina Kinga, prædictarum terrarum Duciſa: Pro fideli ſeruitio noſtri Baronis Comitis Clementis Filij Sulislai Palatini Cracouien:

Caſtores inter metas patrimoniorum ipſius: videlicet, In Brzegi, & in vtraq; Branicze & Ruſcza, iam dicto Clementi, venari & omni poſteritati ipſius in vtraq; rippa Visle contulimus iurè hæreditario poſiden. &c. &c. Sed vt hanc noſtram colationem legitimam nullus auſu temerario infringere quæat, Sygillo noſtro, nec non Baronum noſtrorum ſygillis, præſentem literam cõmunimus, nomina teſtium ſubtitulantes: Quorum eſt primus Comes Michael Caſtellanus Craco: Mſczuy Caſtellanus Vislicen: Pribislaus Caſtellanus de Malogoſcz, VVlodimirus Caſtellanus de Sievvior, Nicolaus Filius Mſtuy Pincerna Craco: alter Nicolaus Iudex Craco: Florianus Gladifer, Clemens Venator, Iacobus Vexilifer, Gnieuomir Vexilifer Sendomir: Sando Subcamerarius Craco: Petrus Subpincerna Sendomir: & alij q; plures Cracouien: & Sendomir: Barones & Milites noſtri. Datum per manus Sobeslai noſtræ Curiæ Subcancellarij, Anno Incarnationis Domini 1253. Nonas Iunij.

☞ Przywiley drugi tákże znácznie opowieda Heredes de Ruſczá/ w Roku/ 1360. Ktorego ſens ieſt w te ſłowá:

NOS Cazimirus Dei gratia Rex Poloniæ. &c. Notitiæ vniuerſorum, tam præſentium q; futurorũ pręſentibus declaramus: quòd ob merita fideliaq; ſeruitia per Comitem Wierzbietam de Branicze, Militem noſtrum fidelem, multipliciter & cõſtanter nobis impenſis, ac in poſterũ impendendis. &c. Ex nunc villas ipſius infraſcriptas: videlicet, Branicze, Strijovv, Wolicza, Zenmiubrzek, & Sczorovv propè Mogielam Sitas, de iurè Polonico in Ius Teutonicũ nouificari, quod Srzedskie vvlgariter nominatur, transferimus temporibus perpetuis duratorum. &c. Actum in Niepolomicze in Octaua S. Martini Epiſcopi: Anno Incarnationis Dñi: 1360.

☞ Tychże Bránickich Trzeći Liſt vkázuie włáſnymi Potomkámi dawnych onych Przodkow á znácznych/ ktore nam dowodnie Hiſtorye vkázuią/ á tego ſens ieſt w te ſłowá.

NOS Wladiſlaus Dei gratia Rex Poloniæ. &c. Significamus tenore pręſentium quibus expedit vniuerſis & futuris, pręſentiũ notitiam habituris, quomodo ad inſtañ: peticionis Dñi Wierzbiete de Branicze, militis noſtri fidelis Dapiferi Craco: villas ipſius, Ruſcza, Miklaſouicze, & Grabie, in diſtrictu Craco: Sitas, de Iurè Polonico in ius Teutonicum in perpetuum tranſtulimus. &c. Datum in Noua Ciuitate, Feria tertia poſt Dñicam Inuocauit, Anno Dñi, 1405.

☞ In Libris Beneficiorum, Znácznie ten Dom z Przodkow wſpomina/ iáko naprzod Wierzbiete z Bránic w te ſłowá.

Strenuus miles Dñus Wierzbieta de Branicze, Dapifer Cracouien & Capitaneus Sanocen, Dñus & Patronus Eccleſiæ in Ruſcza, cenſum annalem; videlicet, Duodecim Marcas pro Vicarijs in eadem Ruſcza perpetuis temporibus aſsignauit, Anno Dñi: 1417.

☞ Támże Epitaphium wſpomina drugiego w te ſłowá:

Magnificus Dñus Gregorius de Branicze, Dominus & Patronus

omnium beneficiorum in Ruſcza. Obijt anno 1 4 5 6. Hic iacet ſepultus.

☞ Támże w Ruśću drugi napis ná grobie wſpomina w te ſłowá Hieronymá Bránickiego.

Nobilis ſtrenuuſq; Vir Dñus Hironymus Braniczki hęres de Ruſcza, die Iouis prima Aprilis obijt, hic ſub mole Paterno, ſepultus anno Dñi, 1 5 1 8.

☞ Mikołay Bránicki w Ruśću/Syn Hieronymow / ktorego ćiáło leży támże/ Oćiec dźiśieyßych Bránickich / ktorzy byli tego czáſu znáczni y záſłużeni R. P. iáko naprzod:

☞ Stániſław Bránicki Dworzánin Krolá Auguſtá/ktory z Trzećieſką z domu Strzemie/ſtárodawney Fámiliey/Białła głową prawie ſpraw świętych/bogoboyną pánią/zoſtáwił ſynow ná ten czás pięć minoreñ.

☞ Grzegorz Bránicki Łowczy Krákowſki/Stároſtá Niepołomſki/Syn tegoż Mikołáiá pomienione°/zoſtáwił z Kotwiczowną Herbu Kotwicz Syny/ná ten czás in minorenis, ktore w cudzych źiemiách ná náuce chował/y Corki/iáko Anne Lubomierſką Zupnikową Zup Krákowſkich/ drugie Pánny ná ten czás były.

Dom Rożnow Stárodawny/támże

od tych Przodkow / o ktorycheś wyżßey czytał / ná Podgorzu/ Znácznie rozrodzony / y R. P. záſłużony / Przodek ich był Rozynus: potym corrupto ſermone od poſpolſtwá názwan Rożen. W tym Domu zdawná Męſtwo wielkie pánowáło / ták w Przodkách / iáko y wieku mego w Potomſtwie. Nawiecey w Węgrzech z Pogány wſpominaią ſcriptá niektore/Szuliſłáwá Rożná/ktory był zábił Woiewodę Krákowſkiego/y támże ziáchał. Chćiał ſię z przodku ná Zameczku ſwym Grodku záwárwßy bronić/ ále podeñ ludźie wielkie obrocono z roſkazánia Krolewſkiego / niemogł ſię żadną miárą obronić/ziáchał do Węgier. Tám będąc czás niemáły/ßczęſliwie mu ſię z Pocztem iego zdarzáło. Owa potym był Hetmánem Nadwornym v Krolá Węgierſkiego.

❡ Po śmierći tegoż Krolá/Krolowey N. żenie iego/ ktora Koronę do Niemiec wynieść chćiáłá/dogoniwßy odiął/porázіwßy Báłażego Forgaczá/ ktory tego Krolowey pomagał/y tám ią prowádźił wźiąwßy Koronę y Sceptrá/Krolowi Pánu ſwemu do Polſki odnioſł / zá tym ſobie łáſkę Krolewſką przeiednał/y zá poſługę wźiął te wśi od niego: Naprzod / Oſſową/ Borową/Pálecznicę/Jáſtrzębią/Kaßną/y máiętność iego do tego mu wroćił.

❡ Syn iego potym Piotr zbudował Zamek Rożnow / tylko w puł milu od pierwßego Grodká. Tenże był dał Corkę ſwą zá Czárnego Záwiße/Męžá ſławnego/o ktorym pod Herbem Sulimą czytáć będźieß. Miłuiąc bárzo Zięćiá/dał mu dźierżeć Rożnow/y trzy tyśiące Grzywien Poſágu ná nim zápiſał. A gdy on Czárny Záwißá máiąc tylko iedyną Corkę/dał ią w ſtan małżeńſki Amorowi Tarnowſkiemu/w teyże ſummie ktorą ſam miał / puśćił mu Rożnow.

☞ Zygmunt Syn Piotrá Rożná/vpominał ſię v Szwagrá y v Tarnowſkiego Rożnowá / á po tym go był y mocą wźiął pod Tarnowſkim. Ale iż oney ſummy dáć z niego nie miał/przez pewną vgodę/zoſtáwiwßy ſobie ná nim y Potomkom wieczność/á ſummę iego viśćiwßy od Oycá zápiſaną/puśćił mu go do dźierżáwy.

❡ Ten Zygmunt miał Synow Trzech/Adámá/Andrzeiá/ Jákubá / ktory z młodośći ſwey ná Dworze Krolá Máthyaßá zroſł/ Roty wodząc. Po tym do lat przyßedßy / był w Oyczyznie Podſędkiem Krákowſkim/Sędźiem Sądeckim y Bieckim/vmárł máiąc wieku lat 86.

❡ Tenże Jákub miał Synow trzech/ Adámá/ Gábryelá/ y Zygmuntá.

☞ Adam Syn ſtárßy iego był Mąż wielkiego záchowánia y w miłośći ludźi Rycerſkich. Służył z młodośći ſwey Krolowi Jánußowi Węgierſkiemu áż do śmierći ie°/á potym do domu przyiechawßy/wßelkie roznice miedzy ludźmi porownywał / zoſtáwił Syná też Adámá/ o ktorym niżey czytáć będźieß.

☞ Gábryel Rożen/ Rotmiſtrz Krolá Auguſtá / y ſtárßy nád dźiáły/długo ſię poſługámi tegoż Krolá báwiąc/potym y ſłużbą R. P. w Ruſkich kráinách mießkał.

☞ Zygmunt młodßy trzeći ſyn Jákubá Rożná / ktory práwie á cunabulis w ſpráwách ſię Rycerſkich ćwiczył/ y wiele mu w nich ßczęśćie ſłużyło/á to náznácznieу zá wieku mego.

❡ Gdy Deßpoth/ ktory ſię piſał Samiorum Dux, zá pomocą Albrychtá Łaſkiego/Sierádzkiego Woiewody z Domu Korab/ná Woiewodztwo Wołoſkie był prowádzon. Gdy im záßedł z ludem Alexánder Woiewodá Wołoſki/ tám naprzod w obyczáiu Tráktatow / poſłał Alexánder áby poſłan był Hetman w pole/ktoryby też z iego Hetmánem o pokoiu tráktował.

❡ Wyiechał Racz Mihál Hetman Wołoſki / ktory był poſłan od Jánußá Krolewicá ná pomoc Alexándrowi Woiewodźie / zá ktorym páchołę z kopią. Wyiáchał też Zygmunt Rożen iáko Hetman ſtárßy nád ludźmi Woiewody Sierádzkiego/ſam tylko. A gdy ſię iuż ku ſobie przybliżáli/dodał chłopiec Raczowi Kopiey/ſkoczył do Rożná/Rożen do rußnice/vfáiąc zárkośći koniá ſwego/ ſtánął / vpátrzywßy czás ſkoczył koniem w ſtronę / chybił go Racz: Rożen go z rußnice nie chybił/ácz kulą przypráwną/iednák zbroiá nie puśćiłá/wßákoż ſię przywłoká ná nim zápaliłá / ktorey vgáśić nie mogł/ począł vćiekáć/Rożen zá nim áż do woyſká/przebił ſię przez woyſko Wołoſkie y Węgierſkie/z wielką żáłośćią ſwych/był tám o ćwierć godźiny/ wßákoż ſercá ſwym vćießył gdy go potym zdrowe° obaczyli/zdrádę Ráczowę przeklinaiąc.

☞ Tenże Zygmunt / gdy Mikołay Mielecki Woiewodá Podolſki / tegoż Herbu Gryff/ prowádźił Bohdaná Alexándrá Woiewody Wołoſkiego Syná ná Páńſtwo vtrácone/wiedząc o wielkim ludźie w Wołoßech/iednák wßedł w źiemię dwádźieśćiá mil y dwie/ſpodźiewáiąc ſię iákiey chęći przećiwko Bohdanowi od Wołochow. A gdy tego nie znał/owßeyki co dáley to więcey ludu Jwoni przybywáło. Vmyślił ſię ná zad wroćić/bo też iednák przed wielkim ludem Wołoſkim / Rzeki Prutá / ktora ná ten czás byłá wezbráłá/przebyć nie mogł/o czym ßerzey w Hiſtoryey mieć będźieß.

❡ W Niedźielę Przewodną/ gdy ſię ziecháli nád Prutem Rzeką / ſtali náßy ludźie iáko ku potrzebie/ Turcy tákże/ ále oná Rzeká przeßkadzáłá im z ſobą bitwy ſtoczyć. A ták ſię wybráło tyśiąc Deriunakow/ktorzy niżey ſię przepráwili/á chćieli z náßymi bitwę zwieść/ wßákoż ták iákoby byli náße ná ſobie trzymáli/ pokiby ſię woyſko nie przeprawiło / ktorego było 2 5 0 0 0. Ták drudzy liczą/okrom Wołochow.

❡ Obaczywßy to Mielecki Woiewodá Podolſki/Hetman práwy/Mąż ſerdeczny/kazał ſię z nimi potkáć Janá Jordaná Roćie/y Herbortá Mikołáiá drugiey. ꝛc. Rożen ktory miał Mężow wybránych pięćdźieſiąt/ przybieżawßy do páná Woiewody/prośił y dla Bogá áby mu ſię potkáć kazał/á gdy mu (widząc wielkie ſerce iego) pozwolił/Rzekł do niego/ widząc miedzy onymi Turki Chorągiew wielką czerwoną: Zegnam ſię ſtobą Miłośćiwy Pánie/á to tym ſpoſobem: Jeſlić tey Chorągwie Tureckiey w ręce twe zá pomo-

cą Bożą nic oddam / ſam tu żyw przyiecháć niechce. ꝛc. Skoczył zá tym miedzy Turki/ przebił ſie do Chorągwie / Chorążemu rękę vćiął/ Chorągiew pochwyćił. Turcy ktorzy iey ſtrzegli/ trzey weń Kopijámi vderzyli / ále iż nie z rospędu / przeto nie był od nich ſzkodliwie rániony / vſzedł z Chorągwią do ſwych/ oddał ią Woiewodźie iáko obiecał. Turcy zátym poczęli ſie mieſzáć: Oni ktorym Hetman roſkazał mężnie ie bili. Poległo z onych Mężow ná wybor Tureckich 400. A zoſobná ieden znáczny ktory był w zawoiu zielonym/ wiele w tey tám potrzebie á znácznie ſobie poczynał / o czym w Hiſtoryey ſzerzey będźie.

☞ Tenże Zygmunt Rożen/ ná ten czás gdy przyſzli Tátárowie pod Mánáczyn/ będąc bárzo chor/ czegom ia dobrze świádom/ bom ſie ná ten czás onymi kráinámi báwił. Prośił Jerzego Jázłowieckiego/ Woiewody Ruſkiego y Hetmáná Koronnego/ áby go też tám do tey potrzeby choć ná woźie wieźiono. Czego Hetman będąc wdźięczen od niego / kazał mu do ſwey kolebki wśieść: Miał iednák Rożen Pocztu ſwego 35. koni.

¶ A gdy wieść przyſzłá że iuż bliſko Tátárowie: On ácz ſchorzáły / ále ſerce zdrowe á chćiwe ná Pogániná / prośił Páná Woiewody áby mu co ludźi przydał do iego Pocztu. Co záledwie vczynił/ widząc ták ſchorzáłego Hetman/ dał mu ná proźbę iego koni trzydźieśći Mężow ná wybor. Z ktorymi on wyśiadſzy z kolebki/ wśiadł ná koniá/ ſzedł pod lud/ tráfił ná trzy ſtá Tátárow bez wieśći/ Tátárowie pretko przyſzli do koni y do ſpráwy / ſkoczyli táńcem. Rożen z naprzednieyſzym ſie z nich potkał / ná ſwoie krzyknął áby im ſtrzelczą rękę odieli: Co gdy vczynili/ bili ſie z nimi długo/ przemogli Tátáry/ zrázu ich zábili 52. Pogimáli 26. Oſtátek iáko ptaki rozgromili: Nie vtráćił tám ſwych y iednego/ tylko było ránnych ſiedm/ á koni zábitych trzy/ oddał więźnie Hetmánowi.

☞ Tenże po tym w Roku/ 1580. Zá Mikołáiá Mieleckiego/ Woiewody źiem Podolſkich/ wſzech ludźi Rycerſkich wdźięcznego y ſpráwnego Hetmáná/ pod Połockiem z Rotą ſwą był/ tákże y pod Sokolem / tám iáko prawy Mąż wiele z nieprzyiaćielem czynił. Po tym mu zlećił Krol Stephan dwá tyśiącá ludu pod iego ſpráwę/ z ktorymi gdy podług myśli Krolowi ſłużył/ dał mu Derpt w Jnflánciech/ y támże vmárł po wiechániu ná Stároſtwo we czternaśćie Niedźiel/ máiąc lat wieku ſwego 51. Y támże pochowan/ Mąż ſławy wieczney y pámięći godny: Zoſtáwił Syná iednego Albrychtá Potomkiem z Puckowną.

☞ Adam Syn Adámá Rożná/ ktory tákże nie wydał w ſpráwách Rycerſkich Przodkow ſwoich/ záwſze z młodośći ſwey nimi ſie báwiąc/ żadney potrzeby nieomieſzkiwáiąc / wiele y znácznie z nieprzyiaćioły Krolá Páná ſwego/ y Oyczyzny ſwey/ ták z Tátáry iáko z Moſkwą czynił.

Dom Latoſzyńſkich Stárodawny w Pilźnieńſkim Powiećie/ ktory iáśnie vkázuią Prywilegia Potomkámi włáſnymi onych Cedrow/ o ktorycheś wyżſzey czytał/ z ktorych ieden Woiewodą będąc Krákowſkim / Fundował Klaſztor Czyrycki / o tym Liſt Domu ich mowi w te ſłowá:

In Nomine Dñi amen. &c. Notum igitur ſit omnibus pręſentibus, præſens ſcriptum inſpecturis, quòd nos Lesko Dei gratia Dux Cracouień: Sendomiri: & Siradień. &c. Attendeñ: fidelia grataq; ſeruitia, quæ Miles Ceder filius Comitis Svvantoſlai, multiformiter

nobis exibuit & impendit. Volentes igitur, vt fructus ſeruicij ſui aliquis appareat, hæreditatem ex integro, quæ nucupatur Latoſin, cũ venationibus ſiluanis & caſtorũ omnibus vtilitatibus ꝓuentibusq;, dicto militi Cedroni, ſuiſq; ſucceſſoribus, iurè hæreditario in perpetuum libere contulimus, poſideñ, vendeñ, comutañ, donañ, & in vſus beneplacitos conuerteñ, ꝓut ſibi & ſuis poſteris melius & vtilius videbitur: &c. Actũ Craco: præſentibus his teſtibus, Sulcone Caſtellano Craco: Petro Palatino ibidem, Andrea Caſtellano Woynicień, Ioanne Sendomirień: Nicolao Subcamerario Cracouień: Datum per manus domini Procopi Cancellarij, Secunda Idus Maij, Anno Incarnationis Chriſti, 1287.

☞ Tych Cedrow Potomſtwo / zániechawſzy nazwiſká przodkow ſwych/ w tym wieku piſzą ſie Látoſzyńſkimi.

¶ Wſpomina Liſt Kiliáná Látoſzyńſkiego Rycerzem Bożogrobſkim/ w Roku/ 1534. Od Gwilhelmá de Syracuſis podány / tego ieſt ſens w te ſłowá.

IN Nomine Domini amen. Notum ſit omnibus, præſentes literas inſpecturis, quatenus hoc anno noſtræ ſalutis 1534. Generoſus dominus Kilianus de Latoſin, Ciuitatem Sanctam Hieruſalem, cum Dei adiutorio, innumeris tranſmiſsis periculis petijt, & Sanctiſsima loca Dñice: videlicet, Natiuitatis in Bethlehem Iuda, in qua Chriſtus Ieſus de Virgine naſci dignatus eſt, ac etiam Montis Caluariæ, in qua pro ſalute noſtra crucifixus eſt & mortuus, Sanctiſsimi quoq; Sepulchri vnde die tertia reſurrexit: Montis etiam Oliuæti Sanctæ, vnde cum Triumpho Cœlos aſcẽdit: Sepultoreq; Virginis Mariæ glorioſæ in Vallis Iozephat, Michio nec non Iordane, vbi Dominus Ieſus à Ioanne Baptizari voluit: Locum ſimiliter Quarantane, vbi quadraginta diebus, & totidem noctibus ieiunauit: mæſtũ quoq; ſolicitudinem, vbi barbatus ille Hieronymus tantam fecit pœnitentiam: inſuper & Mare mortuum, in quo Sodoma & Gomorra ſubmerſæ fuerunt: Montana quoq; Iudeæ, vbi Virgo glorioſa Maria viſitauit Helizabeth: Deſertum etiam Ioannis, in quo incipit pœnitentiam facere: totam inſuper Galileam: aliaq; loca ſancta, in quibus dudum Saluator noſter ineffabili ſua clementia ſalutem noſtram operari dignatus eſt: quæ omnia á modernis Chriſti fidelibus peregrinis ordinariè peragrãtur: Ipſe quoq; iteratis vicibus, perſonaliter & deuote viſitauit pariter & adorauit.

Ipſum quoq; nihilominus dominum Kilianum Generoſum de Latoſin, ob inſigne virtutis, ego Frater Guilhelmus de Syracuſis, Or: Min: Reg: Orbis, Vicarius Sacratiſsimi loci Montis Syon in Hieruſalem, & omnium locorum Terræ Sanctæ, in abſentia Reuerendi Patris gnãr præſidens & gubernator, ſed indignus auctoritate Apoſtolica, mihi ac in parte cum plenitudine poteſtatis commiſſa, ſingulari gratia ac priuilegio Sancti Sepulchri, Iam dicti Militi inſtitui, ordinaui, & benedixi, & per me inſtitutum, ordinatum ac benedictũ denuntio: Eumq; nihilominus muniendo omnibus & ſingulis gratijs, indultis, dignitatibus & priuilegijs, quibus incliti Milites Dominici Sepulchri gaudere ſolent & vti. In quorum omnium fidem indubiam, & robur tutiſsimum præſentes iuſsi fieri, & ſygillo Sanctiſsimi Sepulchri ſæpe dicti, conſueto muniri & roborari feci. Datum Hieroſolimis in Arce Syon Cœnaculo magno, Anno quo ſupra, die verò 7. Aprilis. Frater Guilhelmus de Syracuſis Vicarius, qui ſupra manu propria.

☞ Z tych Przodkow wieku mego byli bráćia trzey rodzeni

Látoszyńscy/ludzie Rycerscy / y dla wszelákich Cnot pámięći y pochwalenia godni / iáko naprzod/

☞ Adam / ktory máiac zá soba Jordanowne/ Potomstwá nie miał na ten czás.

☞ Kilian brát iego ná Podolu/ktory z Stużeńska Rotmistrzá sławnego Corka zostáwił potomstwo.

☞ Jozeph trzeći brát ich ná Látoszynie / ten z Lyczkowna z Domu Sulimá Potomstwo zostáwił/meżowie wszytko znáczni.

Dom Prochánskich y Zaporskich/

od tegoż Cedrá/wspomináia Listy rozdźielne Domy znáczne y możne/ ludźie Rycerscy bywáli/zá wieku mego byli dwá Bráćia stryieczni/ludźie Cnote y Pobożność miłuiacy/ iáko naprzod:

☞ Márcyan Procháński ná Połomi/ktory z Zakliczanka z Domu Topor/Kásztellaná Połánieckiego Corka Potomstwá żadnego ná ten czás nie zostáwił: Siostrá tegoż rodzona Kátárzyná Mielecka.

☞ Jan drugi Brát iego Syn Márcinow/ kthory trzymał Zamek Prochna ná podgorzu/człowiek rycerski/ ná ten czás był ieszcze celebs.

☞ Siostry iego rodzone/Zophia Trzćińska/potym byłá zá Stánisłáwem Ligeza/Białłaglowá świetych spraw y żywotá.

¶ Anná Tárnáwska/ z poczćiwych spraw y żywotá pochwalenia godna. Kátárzyná Burzeńska. etc.

Dom Ossowskich starodawny y znaczny/

ktore wspomináia Aktá/ że sa własnymi Potomki onych/ Biskupá Krákowskiego y Klemensa Woiewody / ktorzy Klasztor Jedrzeiowski fundowáli/iákoś czytał o tym wyższey. Z tych zá wieku mego byli ći ludźie znáczni w R. P. iáko naprzod/

¶ Páweł Ossowski/Sedźia ziemie Sedomierskiey/ktorego byli ći Synowie.

¶ Stánisław Refferendarz y Biskup miánowány Chełmski/ktory vmárł w Roku/ 1580. w Sedomierzu/y támże ćiáło leży / o ktorym Epitáphium powieda.

¶ Jan Podstárości Nowomieyski/człowiek tákże vczony y godny do posług R. P. Ktorych nieomieszkiwał/y znácznym sie w nich pokázował/miał zá soba Koniecpolską Stárosty Wieluńskiego Corke/potomstwa ná ten czás nie było.

¶ Wiele przodkow Domu tego prywilegia wspomináia ludźmi znácznymi w spráwách R. P. Senatory możnymi/ták iákoś wyższey czytał/ y niżey ná wielu mieyscách ieszcze sie przypátrzysz.

☞ Dom Szczepanowskich w Krákowskim Woiewodztwie/Stárodawny y Możny/był zá wieku mego Máthyasz/ktory z Száfráncowna Woiewody Sedomierskiego Corka Potomstwo zostáwił.

☞ Dom Leśniowskich w Ruśi/ ktorych Przodki Gołabkámi zwano/Ludźie Znáczni/w spráwách R. P. zásłużeni/ był wieku mego ieden Stárostą Rodelskim.

☞ Dom Troieckich Stárodawny y znáczny w Przemyskiey ziemi/iáko był Andrzey wieku mego Maż R. P. zásłużony.

☞ Wiktorowscy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom stárodawny/był Bieniász wieku mego Sedźiem Sierádzkim/á w tym wieku syn iego Bieniász Kásztellanem Konárskim.

☞ Dom Debickich stárodawny z Debice zá Tarnowem/ ktora wyniosły Białłegłowy w domy obce/ zdawná bywáli ludźie pánom swym y R. P. dobrze zásłużeni

☞ Dom Otwinowskich Stárodawny y rozrodzony / w Krákowskim/ w Sedomierskim/ w Lubelskim/ Woiewodztwách / Dźielnice swe máia.

☞ Dom Gládyszow/ktorzy sie pisáli de Brześćie w Powiećie Bieckim/ktore potym zámienił Jan Gládysz Rzańcá Sadecki z Kázimierzem Krolem / czego Aktá Grodu onego potwierdzáia / y List Kázimierzá Krolá/ktorego sens w te słowá:

NOS Cazimirus Dei gratia Rex Poloniæ. &c. Cõmutatiõem Bonorũ fecimus infra scriptam: videlicet, Quia nos accepta à prædicto Ioanne Gladis hæreditatẽ Brzesczie, cum omnibus iuribus, dominio, & pertinentijs ad ipsam hæreditatem, dedimus, damus, attribuimus, & tenore p̃sentium ascribimus, asignamus perpetuo eidẽ Ioanni Gladis, & successoribus eius legitimis, plenã, liberã, mærã, & olim comodam facultatem in Zupa nostra Bochneñ siue in montanis: ibidem homines quatuor siue famulos ad incidendũ sal durum: ibidem more antiquitus consueto, asignamus eidem Ioanni & suæ posteritati officium in Zuppa nostra Bochneñ, vvlgariter Barkmistrostvvo nucupatum, cum omni iurè & omnibus prouentibus ad ipsum officium pertineñ: videlicet, qualibet die Sabbati vnam mediã marcam peccuniæ. &c. Item quolibet anno bonum panni digeriũ: scilicet, in festo Paschæ duodecim vlnas panni Brufficeñ; & ad festũ beati Martini vnum stamen panni valoris quinq; marcarum. Expensas verò sibimet tertio tribusq; equis sui pabula in Zupa nostra Bochneñ p̃tacta, quottidie tẽporibus perpetuis dari debent & asignari. Et vt sæpê nominatus Gladis, in nostris mõtibus Bochneñ, maiores fructus & vtilitates eo melius & firmius poterit amplificare, cõcedimus sibi & suis posteris: damus, & conferimus officium p̃fatum nostro fideli Gladisio, & suæ legittime posteritati, cũ omni iurè hæreditario, seu cum omnibus prouentibus, & generaliter vtilitatibus, liberè, perpetuò teneñ, habeñ, posideñ, vendeñ, donañ, cõmutañ, ac pro sua suorumq; posterum voluntate conuerteñ. Actum & datum in Sadecz, Feria tertia proxima post Reminiscere. Anno, 1468.

Præsentibus, Petro Sendomir: Dobeslao Craco: Palatinis. Raphaele Castellano Vislicieñ: Nicolao Iudice Cracoui: & aliis fide dignis. Datum per manus Ianusij Cancellarij Regni Poloniæ. &c.

☞ Dobkowie Dom stárodawny/ ktorych Przodki wspomináią scripta rozmáite ludźmi dobrze zásłużonymi R. P. y Senatory Koronnymi/ iáko List Kláſztoru Łyſey Gory/ w Roku/ 1427. Dobká Kaſztellanem Woynickim/ wieku me° był N. Sędźim Kámienieckim ziemſkim/ człowiek znáczny y dla poczćiwych ſpraw w onym kráiu wźięty/ w roku/ 1583.

☞ Turſcy w Sedomierſkim Woiewodztwie ludźie Rycerſcy.

☞ Chámcowie támże Dom możny y rozrodzony.

☞ Kijeńſcy Dom stárodawny w Kráko: Woiewodztwie.

☞ Stániſław Chycki w Sedomirſkim Woiewodz: Człowiek Rycerſki/ iego Przodká wſpomina Przywiley y Akta Sędziem Nowego Miáſtá Korczyná/ imieniem Sebeſtyaná w Roku/ 1557.

☞ Czepilewſcy w Pilżnieńſkim Powiecie/ Dom stárodawny y znáczny/ z ktorych był ieden wieku mego Plebanem w Lubczy/ prawie nabożeńſtwá vkráinnego.

☞ Bobowſcy Dom stárodawny w Krákowſkiey ziemi.

☞ Oſtrowſcy w Krzyſzowicách w Lubelſkim Woiewodztwie. Oſtrowſcy w Sierádzkim. Oſtrowſcy w Ruśi/ w Litwie/ iedney dźielnice.

☞ Studźieńſcy od Gniezná Dom stárodawny. Dieyſcy z Poznáńſkiego/ Wilkowſcy tákże Dom dawny.

☞ Rádlińſcy od Tarnowá Dom stárodawny.

☞ Máleſzowſcy/ z ktorego ſą Powiátu wiedźieć doſtáteczn ie nie mogę/ tylko opowieda Epitaphium iednego w Kośćiele v ś. Troyce w Krákowie piſane w te ſłowá:

Hic iacet Stanislaus Malesovvski, Nobili loco natus, quem Turcus, Tartarus, Valachus, Prutenus, gladio vincere nequit, illum rabies pestifera Cracoviæ, Anno 1555. Die 16. Octobris, misere rapuit: Anno ætatis suæ 46. Herb Gryph.

☞ Krzyſzewſcy/ ktorych Przodek Stániſław Woyth z Krzyſzewá był przyięt do tego Herbu od Janá Mieleckiego/ ná ten czás Káſztellaná Wiſlickiego/ á od Mikołáiá Lowczowſkiego/ zá panowánia Królá Zygmuntá pierwſzego/ w Roku/ 1546. Jáko o tym ten List dowodnie powieda/ ktorego maſz ſens w te ſłowá piſany.

IN Nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriã: Prudens & sagax hominum natura, vt multas laude admiratiõeq; dignas res excogitauit: ita & hanc non postremi iudicij reperit, quòd ijs qui se totos virtuti deuouerũt, honoris perpetui insignia tribui voluit, veluti frustra vnũquemq; res arduas & præclaras tentaturum & perfecturũ fore iudicans, nisi eum gloria quæ virtutis solet esse comes consequeretur: si quidem ea re duplex beneficij fructus solet effici, nam & viris claris summus honos persoluitur, & posteritas hoc exemplo ad rectè faciendum potissimũ accenditur. Quare & Nos SIGISMVNDVS Dei gratia REX POloniæ, supræmus Dux Lituaniæ, necnon terrarũ Craconiæ, Sandomiriæ, Siradiæ, Lanciciæ, Cuiauiæ, Culmensis, Elbingensis, Pomeraniæ, ac Russiæ, Prussiæ, Masouiæ. &c. Dominus & hæres: In tribuendis hono-

ribus eiusmodi, Principes illos à quibus id traditũ per manus habemus, imitandos nobis esse putauimus. Et proinde vniuersis & singulis quorũ interest, aut in futurum quomodolibet interesse poterit, planũ testatumq; facimus hisce literis nostris, Generosos, Ioannem de Mielecz Castellanum Vislicieñ, & Capitaneum Chmielniceñ, & Nicolaum Lovvczovvski, fideles nobis dilectos: multa nobis de singulari fide, virtute, & probitate, Egregij Stanislai Aduocatiæ in villa Skrziszovv posseforis, retulisse, atq; hæc omnia in eo ádeo sibi chara ꝓbataq; esse, vt eũ nobis præsentibus, multisq; Senatoribus nostris atq; Nuncijs terrestribus id euidentibus, in familiam suam asciscendum refferẽdumq;, atq; sua cum eo insignia cõmunicandum, & in gentem suam adoptandum non dubitauerint. Nos itaq; laudibus & cõmendationibus ipsis, tum & Magnifici Ioannis Comitis in Tarnovv Castellani Craco: Exercituũ Regni nostri supremi, ac Sandomirieñ, Strijeñ, Lubaczouieñq; Capitanei (qui eundem Stanislaũ in omnibus expeditiõibus bellicis contra hostes Regni nostri susceptis, secum adfuisse, egregiũq; specimen virtutis suæ aliquoties ibidẽ edidisse testatus est) locum dantes, ipsum Stanislaum bonis alioqui & honestis parentibus ꝓgnatũ nobilitandũ duximus, nobilitamusq; ac Nobilem creamus, & in gentilẽ ipsorũ Mieleczki & Lovvczevvski, totiusq; familiæ eorũ habẽdum esse, ab omnibus Stanislaũq; Skrziszovvski appellandũ decreuimus & statuimus, præsentibus literis nostris, non secus, atq; si ab Auis atq; Atauis ex eadem stirpe ꝓgnatus & progenitus fuisset. Cuius quidem nobilitatis habebit insigne stemma ipsorum Mieleczki & Lovvczovvski, eorumq; familiæ, quæ GRIPHORVM vulgari nostro appellatur, cum omnibus illius ornamentis. Quoquidem insigni ipse Stanislaus ac eius successores & posteritas legittima, tam in obsignandis literis, quã in monumentis ædificijs & actibus quibuscunq; Nobili viro exerceñ, omnibusq; immunitatibus, libertatibus, & prærogatiuis, quibus Nobilitas Regni nostri dotata est & ornata, gaudebit, perfrueturq;, & ad assequendos quosuis in Regno nostro honores & dignitates Spirituales & seculares non secus illi iter patebit, atq; his qui ex maioribus suis Nobilitatis acceperunt initium.
Quocirca vobis id vniuersis & singulis Nobili sanguine natis, & honoribus quibuscunq; ornatis denunciamus, vosq; pro nostra auctoritate hortamur, vt Nobilem hunc Stanislaum Skrziszovvski, eiusq; posteritatẽ, insigni nobilitatis á nobis decoratum, vobis gradu & æstimatione æqualem habeatis, nec vlla obtrectatione clam vel apertè famam eius lædatis & proscindatis. Quod vos pro singulari vestra virtute & officio facturos non dubitamus: gratiam vobis ea in re nostram, & fauorem Regium conciliaturi. Alioqui quicũq; is esset ex hominibus ditionis nostræ, qui eius virtuti & æstimationi obtrectare, ac contra insigne hoc virtutis & nobilitatis à nobis illi delatum cõtrauenire ausus fuerit, Quinquaginta Marcis argenti mulctabitur, illudq; demum argentũ Fisco nostro applicabitur. Vt autem maior huic Priuilegio habeatur fides, illud signo nostro obsignari iussimus. Datũ Cracouiæ in Comitijs generalibus feria sexta post festum Purificationis Beatissimæ Virginis Mariæ proxima. Anno Domini, Millesimo, Quingentesimo, Quadragesimo sexto. Regni nostri Quadragesimo. Præsentibus, Reuerendissimo & Reuerendis in Christo Patribus, Nicolao Dzierzgovvski Cuiauieñ, & Electo Archiepiscopo Gnesnensi, Legato nato & Primate Regni Poloniæ: Samuele Maczieiovvski Ploceñ, Electo Cracouiensi & Regni Poloniæ ViceCancellario: Andrea Zebrzidovvski Chelmensi Electo Cuiauieñ: Ioanne Bilenski Electo Ploceñ: Ioanne Dziaduski Præmislieñ: Ioanne Drokoiovvski Cameneceñ Electo Chelmeñ: Benedicto Izdbienski Cameneceñ Episcopis. Necnon Magnificis Venerabilibus & Generosis, memorato Ioanne Comite in Tarnovv Castellano Craco: Exercituũ Regni nostri supremo, ac Sandomiriẽ: Strien: Lubaczouieñq; Capitaneo: Petro Kmitha Comite in Visnicze, Cracouieñ & Regni nostri Marschalco, ac Cracouien: Scepusien: Præmislien: & Colen: Capitaneo. Ianussio Latalski

Posnanien, & Capitaneo Iunivvladislauien: Ioanne de Tanczin Sandomiriẽ: Curiæq; nostræ Marschalko, ac Lublinen: Lelouieñq; Capitaneo. Stanislao à Lasko Siradien: Ioanne de Kosczielecz Iunivvladislauien: & Bresten: Coualien: terræq; Dobrzinen: Capitaneo. Petro de Dambrouicza, Russiæ ac Radomien: & Casimirien: Capitaneo. Andrea de Tanczin Lublinen: & Capitaneo Sniatinen. Fœlice Srzenski de Sokolovvo Plocen: ac Marienburgẽ: Plocensiq; Capitaneo. Ioanne Dziergovvski Masouiæ & VVarschouiẽ: Capitaneo, Palatinis. Nicolao de Wolia Sandomirien: & Serenissimæ dominæ Coniugis nostræ curiæ Magistro, ac Sanocen: Lanczkoronien: Lomzen: Visnensiq; Capitaneo. Spithkone de Tarnovv Voynicien: Regni nostri Thesaurario, ac Siradien: Brzeznicen: Krzepicen: Krzessouien: Capitaneo. Martino Zborovvski Calissien: Seuerino Bonar de Balicze Biecen: Zuppario, Burgrabio & magno Procuratore Cracouien: ac Osvvieczimen: Zathorien: Biecen: Rapstinen: Capitaneo. Stanislao Maczieiovvski Lublinen: & Capitaneo Zauichosten. Erasmo de Krzetkovv Brzesten. Bernardo Maczieiovvski Radomien: Ioãne Bonar Osvvieczimen: Castellanis. Thoma Soboczki Cancellario Regni nostri, Tribuno Lancicien: & Capitaneo Rauen: Stanislao Borek Decano. Andrea Czarnkovvski Scholastico. Iacobo Vchanski Refferendario nostro. Stanislao Osio vtriusq; iuris Doctore. Ioãne Przeremski, Canonicis Cracouien: Secretarijs nostris. Ioanne Oczieski Succamerario Cracouiensi. Martino Volski Cubiculi nostri præfecto, ac Zacrocimẽ: & Blonen: Capitaneo. Augustino Kothphicz Curiæ Vexillifero & Stabuli nostri p̃fecto. Gregorio Pekoslavvski Coquinæ nostræ Magistro, & alijs q; plurimis Dignitarijs, Officialibus, & Aulicis nostris fide dignis testibus circa præmissa. Datum per manus præfati Reuerendissimi in Christo Patris domini Samuelis Maczieiovvski Episcopi Plocen: Nominati & Electi Cracouien: ac Regni Poloniæ Vicecancellarij, sincere nobis dilecti.

Sigismundus Rex.

Samuel Episcopus Ploncen:
Ele: Crac: & R. P. Vicecan.

¶ Tegoż Syn Stánisław był wieku mego w Káncellaryi Krolewskiey/ Adolescens apprimè Nobilis, ktory mores hominũ vidit & vrbes.

¶ Inszych wiele ludźi zacnych w roznych Woiewodztwách/ o ktorych ia prze szerokość Krolestwá wiedźieć nie mogę.

O kleynoćie stárodawnym Polskim Iástrzebiec/ alias Boleszczyc.

TEn Kleynot dla tego ma to nazwisko Iástrzebiec/ że Przodkowie iego nośili Ptaká tego zá Herb ieszcze in Paganismo. Potym gdy Potomek iego wynálazł Podkowy/ á znáczną posługę vczynił zá Chrześćiáńskich Monárchow/ poráźił nieprzyiaćielá gwałtownego/ ták iáko masz o tym w Gniaźdźie Cnoty/ Podkowę y Krzyż zá Herb otrzymał. Wszákoż tym śie nazwiskiem Potomstwo miánowáło przez długi czás. Dopiero po Woyćiechu Arcybiskupie Gnieźnieńskim naprzod śie poczęli przednieyszy pisáć z Rytwian/ á potym drudzy skąd kto miał. Ale przed tym inszego nazwiská nie mieli/ Zamki y Miástá od tego nazwiská budowáli/ iáko był wieku me° ieszcze Zamek Iástrzebiec w dźierżáwie Zborowskich/ ktory Piotr Zborowski z Rytwian Woiewodá Generał Krákowski spustoszył/ á ná tym mieyscu wielki staw vczynić kazał. O inszych mieyscach niżey pod tym Herbem czytáć będźiesz.

¶ Wielkiey wagi zá onych dawnych Monárchow/ zwłaszczá ieszcze Pogáńskich był ten Ptak Accipiter/ y potym v inszych. Jáko o tym świádczy Hadrianus Iunius Medicus in Emblematibus tymi słowy:

Accipiter autem Dei significationem habet, quoniam ea auis cæteras antecellit, & acie obtutus, & volatus pernicitate. &c.

¶ Ten tedy Stárodawny Kleynot ktorego vżywáli w Helm podnieśli/ A tego Przodkowie byli w Polszcze od czásu dawnego znácznymi y możnymi ludźmi/ O czym niżey czytáć będźiesz.

¶ Bo gdy Bolesław śmiáły Krol Polski zábił Stánisławá S. Biskupá Krákowskiego z Domu Prus/ ná ten czás byli ná Dworze iego nieposlednymi Rycerzmi/ iáko o tym czytamy v wszytkich Historykow/ żáłuiąc vczynku swego/ záraz y z Krolem rozieucháli śie ći Dworzánie: O czym niżey czytáć będźiesz. Byli niektorzy ná Slasku/ zwano ich Łázękámi zwłaszczá w Mázowszu/ drudzy ták iáko Iástrzębá zową w ktorey stronie/ Kudbrzowie/ Kániowowie. etc.

¶ Z tegoż Herbu wszytkie Podkowy/ co ich iedno iest przez dwádźieśćia fámiliy/ początek máią/ iedni zá vicia odmiány bráli/ drudzy zá znáczne zasługi/ o czym ná swych mieyscách czytáć będźiesz. Tu tylko obaczywszy własność Herbu/ czytáć będźiesz o przodkách y o Potomstwie ich/ ktore ia w ták szerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim mogę.

¶ Naprzod Przywiley Klasztorny wspomina Mszczuiá Accipitriná ábo Iástrzębcá/ Kásztellanem Sedomierskim/ zá Bolesławá pierwszego/ ktory pánował Roku/ 999. Vmárł Roku/ 1025. A potym potwierdzony od Bolesławá Wstydliwego/ Roku/ 1246.

¶ Káthálog Wspomina dwoch Synow Mßczuiowych/ Kánonikámi Krákowskiemi w Roku/ 1 0 6 1. A ći sie pisáli z Jákußowic/ idnemu było imie Jan/ á drugiemu Mßczuy/ o tyches iuż czytał wyżßey pod Toporem zá Lámpertá Biskupá Krákowskiego.

¶ Roku 1 0 8 4. Wspomina Długoß te ktorzy przyßli z Wegier z Mieczysłáwem Synem Bolesłáwá Smiáłego / ná pisanie Włádysłáwá Monárchy Stryiá iego/tymi słowy/ Et cum eo Borzivvoy filius Mstæ, Zbilutus, Dobrogostius, Zema, Odolay, Andreas & alij omnes Milites, qui cum Boleslao Rege in Hungariã effugerant, quibus Wladislaus Dux, omnia eorũ mobilia vniuersali decreto ducali caueñ, propter necem Beati Stanislai interpratatum,& propter transfugij crimen applicata, ad plenum restituit.

¶ Borzywoiá y Dersłáwá Jástrzebce / wspomináią Listy przy nádáwániu wolności Rycerstwu Polskiemu / ktorych potwierdzáli potym Krolowie y Monárchowie Polscy/iáko Kázimierzá Wielkiego potwierdzánia List Kláßtorny/w ktorỹ præsentes opowieda/ á opowieda ich de Jákußowice/ tego Listu dawność opisuie/ Roku/ 1 1 9 9.

¶ Dersłáwá Podczáśem v Bolesłáwá Krzywoustego List Potomkow właśnych tego Kleynotu opowieda / O ktorym czytaß w Historyách / iáko meżnie przy Krolu Pánie swym z nieprzyiaćioły Oyczyzny swey czynił/ iákoć to ßerzey Historya powie/ to było w Roku/ 1 1 1 4.

¶ Swietosłáwá Biskupá Poznáńskiego / wspomina Kátálog wiliczáiąc wielkie Cnoty iego/ktory był wźięt po Bernáćie z domu Rolá/ w Roku/ 1 1 5 1. Tylko Rok był ná Biskupstwie: po nim nástał Bernát z Domu Brog.

¶ Woyciechá y Dersłáwá Syny Podczáßego/ wspomina List Jástrzebcow Brácia rodzoną/był Woyćiech Chorążem Sedomierskim/ Co opowieda List Bolesłáwá Kryspusá nádány/w Roku/ 1 2 8 0. Z wielkiego meztwá y zasług przećiwko R. P. y przećiwko Pánu swemu/ Ktorego iest ten sens w te słowá:

NOS Boleslaus Dux. &c. &c. Considerantes fidelitatem & pbitatem militum nostrorum, Alberti & Derslai Accipitrinorũ, pro fideli seruicio illorum, villas ipsorum, Iakusovvicze & Kobelniki, de iure Polonico in ius Teutonicum transferimus. &c. Datum Sandomiriæ, Anno vt supra.

¶ Piotrá Jástrzebcá Syná Woyciechowego/ wspomina List Chorążem Sedomierskim / tegoż czásu y Roku / ktory potym potwierdził Władysław Łoktek.

¶ W Jedrzeiowie iest Grob Kámieniem nákryty / ná ktorym tylko znácznie Herb wyryty Jástrzebiec / á textu wyczytáć nie może dla dawnosci y wytártych liter/ Ossobá znáczna/ á Rok/ 1 2 0 6.

¶ Piotrá názwánego Breuis/ Biskupá Płockiego/ wspomina Káthálog. Był Lat pieć ná Biskupstwie. Vmárł w Roku/ 1 2 5 4. Támże pochowan/po ktorym nástał Andrzey z Domu Ciołek/ á został był po Andzreiu z Domu Gryff/ w Roku/ 1 2 4 9.

¶ Andrzeiá Biskupá Wileńskiego / wspomináią Historye zá Włádysłáwá Jágiełłá/ Ktory naprzod w Litwie Wiáre Chrześćiáńską rozmnażał w Roku/ 1 3 9 0. Piße Kromer/ názywáiąc go Meżem vczonym y bogoboynym: O czym czytay Kśiegi iego 15. o ktorym Anonimos opowieda pisáne wierße w te słowá.

Strenuus Accipiter pennis superantibus astra
Despicit, est humili quid quid in orbe situm.
Is quoq; tam clara qui traxit origine gentem
Discolor, haud quando Stemmatis huius erat.
Dum parat æterno victuram tempore famam,
Nomine perebuit notus vtriq; pollo.

¶ Tenże był k woli Litwie názwány Wasilo / vt in Historia.

¶ Marćißá Jástrzebcá / wspomina List Domu Jástrzebcow Brátem rodzonym Andrzeiá Biskupá Wileńskiego. Ten w Nowym Mieście Kláßtor Fránćißkanom nádał y zmurowáł/tenże y Zborow kupił.

¶ Mßczuiá Podkomorzego Krákowskiego miánuiąc go Jástrzebcem/wspomina List od Kázimierzá Wielkiego nádány/Roku 1 3 6 6. Tám go in præsentia drugich ludźi zacnych opowieda/ przy potwierdzeniu tego Listu Kláßtoru Strzeleńskiego.

¶ Piotrá Koßczoná/ktory sie pisał de Sedzißow/ wspomina Długoß w Roku/ 1 4 0 0. Znácznym Meżem.

¶ Woyćiechá Jástrzebcá/naprzod opowieda Káthálog Biskupem Poznáńskim/ w Roku 1 3 9 3. Tenże Wárßáwskiemu Kośćiołowi Tum nádał: potym był Káncierzem Koronnym y Biskupem Krákowskim/zrzućiwßy Piotrá Wißá z Domu Brog. Miał potym wielką trudność z Krolem o R. P. y o niektore wystepki Krolewskie/ iáko o poiećie Gránowskiey. Tenże potym był Arcybiskupem Gnieźnieńskim/ w Roku 1 4 2 3. Vmárł/ 1 4 3 6. Dniá pierwßego Wrześniá. Po nim nástał Wincenty z Domu Doliwá. O tym Woyćieße pisano Wierße w te słowá:

Arduus accipiter terris haud mersis Opacis,
Præpes in ætereijs militat vsq; plagis.
Nec magis hic opibus quàm multis clarus amicis,
In tarda celebris posterirate viget.

¶ Ten Woyćiech miał wielkie záchowánie z Domy możnymi: Rytwiány kupił od Potomkow ábo Synowcow Mikołáiá z Kurowá Arcybiskupá Gnieźnieńskiego/y zmurował w nich Zamek. Jástrzebie v Iłże Miásteczko fundował. Zamek Jástrzebiec zbudował w Oyczyznie od imieniá swego w ziemi Sedomierskiey / pułtory mile od Szydłowá/ wßákoż go zá wieku mego Piotr Woiewodá Krákowski spustoßył/á ná tym mieyscu Staw wielki vczynić kazał. Borysłáwice w Leczyckiey ziemi kupił/inßych nie máło máietnośći Synowcom náprzyczyniał. Ciáło iego leży w Bensowey w Kláßtorze/ ktory on sam nádał/fundował y zmurował / iáko to Listy tego tám Kláßtoru opowiedáią/ Támże iest napis ná Grobie iego w te słowá.

Hic iacet Albertus Iastrzebiec, genere Nobilis de Lubnice. &c. Primũ Posnanieñ Ecclesiæ Episcopus, demum Anno Domini 1 4 1 2. ad Ecclesiam Cracouieñ translatus: exactis annis 12. ad Ecclesiam Metropolitanam Gnezneñ de Anno Domini 1 4 2 3. iterum transfertur, sedit ibi annis 13. Mortuus in villa Mnichouicze, Anno 1 4 3 6. Die Solis 2. Mensis Septẽbris. In eadem Ecclesia traditur sepultore: Ecclesiam in Bensoua transtulit in Regulã ordinis Sancti Pauli primi Heremitæ, Anno Domini 1 4 2 1. Vbi Manasterium ex muris construxit & dotauit. Eius tempore Cruciferi in Prussia bello ingenti, per Dñ Wladislaum Iagiellonem Regem Poloniæ frustrati sunt, Anno 1 4 1 0. Naprzod był Decretorum Doctor: Dźiekanem Krákowskim/Proboßczem Poznáńskim: dał temu Kláßtorowi te wśi/Ben-

sowa/Bensowke/Bydłowa/Bystronowice. ¶ Támże opowiedáią scripta Klasztorne Brátá iego Sćiborá Woiewode Łeczyckiego/ktory miał Synow Dwádzieśćiá / y wßytkich Jmioná y własność Twarzy w tymże Kośćiele wykonterfetowáne/ przy káżdym Herb Jástrzebiec/Textu iuż nie znáć/ tylko Ossoby á Herby. Zbito ich w Pruska Woyne Ośmi / á Dwánaśćie ich było Kasztellanámi.

¶ Wßákoż nie rozumiem dla czego Epitaphium w Gnieznie wyćiosáne w te słowá ná Kámieniu: Sub hoc lapide quiescit corpus Reuerendissimi Patris Domini Alberti Archiepiscopi & Primatis Sanctæ Gneznen̄ Ecclesiæ, Anno Domini, 1 4 3 6. Jesliż tylko znák wieczny czyniąc Potomstwo że był Præfectem Kátedry oney / ábo też dla iákiey inßey przyczyny. Ale znácznieyße znáki/ iż w Bensowey Ciáło iego leży/ á nizli w Gnieznie.

¶ Tegoż iuż Woyciechá Bráćia y Synowcy po śmierći iego poczeli sie pisáć z Rytwian/ czego sam czytáiąc Kronike pomienione Autorá doydzieß.

¶ Tegoż Woyćiechá wspomina Długoß w Kronice swey/ że ießcze Biskupem Poznáńskim będąc/fundauit Colegium Mansionariorum pro decantandis Horis Beatæ Mariæ Virginis, Ktorym nádał Dziesiećiny po Wśiách/ około Kálißá y Dálánowá/ to iest / po Głogowey / Bándzießynie / Krepey/ Szczurey/po Gálaskách dwoygu/po Janikowie/Náboßycu/Lánckorzyney/ Wierzbnie/Dámßynie/Gutowie/Biegáninie/Rászkowie/Pogrzybowie/Kpißowie/Przygodzicách/Ocháńßcze/Gołuchowie/Boninie/Lewkowie/ Boczkowie/ Gwiazdowie/Gorznie/Bieninie. To miedzy nimi postánowił/ áby Wikáry ... mieli Mensionarie, áby tertia pars illorū missas & officia expleat.

¶ Marcin Jástrzebiec Synowiec tego Arcybiskupá/ był Woiewoda Łeczyckiem/ Jáko to Kromer wspomina Libro, 16.

¶ Dersławá Rytwiáńskiego/Woiewode Krákowskiego/y Janá tákże Rytwiáńskiego Kásztellaná Sedomierskiego/ wspomina Kromer tymi słowy: Derslaus Rithvvianius Palatinus Cracouien̄, & Ioannes Rithvvianius Castellanus Sando: & Marschalcus Regni approbantibus cæteris, grauiter in Regem inuecti sunt, quòd per ipsius, Patrisq́, & Fratris eius negligentiam & conniuentiam Polonorum Regnum quòd ipsi florentissimum accipissent, non modo ab hostibus, verum etiam ab ingratis socijs & malefæderatis Litvvanis, quos ipsi in potestate haberent, miserabiliter afflictū & accissum esset. O czym czytay w Ksiegách 28. List 6 3 1.

¶ Dersław Brát Janow / ktory wielkie Skárby pobrał po dwoch Biskupiech/ y napierwey sie pisáć począł z Rytwian/ten iáko był Meżem przeważnym/Hoynym/ Meżnym/ Wielkomyslnym / To o nim Historya dostátecznie świadczy. Eufemia Corke Kśiażećiá Mázoweckiego Bolesłáwá zápálicżliwie miłował/y vtráćił był dla niey máło nie wßytke máietność/ wßákoż iego wielkie záchowánie y przeważność/záwße go w wielkim dostátku y zacności chowáłá: Był nastárßy miedzy bráćia/y tego był nawiecey vmiłował Woyćiech Arcybiskup Striy/ inßym krewnym swym máło vdzieliwßy/wßytkie mu dobrá swoie dárował. Był to Syn iedyny Marćiná Woiewody Łeczyckiego. Ten sie długo sprzećiwiał Władysłáwowi Synowi Jágiełłowemu/z Spytkiem z Mielßtyná z Domu Leliwá/ w Elekcya.

¶ Tenże Slaskie Ksiestwo woiował / Zatoru y Oświećimiá / dwoch niemáłych Powiátow dostał.

¶ Tenże potym wielkim koßtem ná krolestwo Wegierskie Krolá Władysłáwá prowádził/o czym Historye świadczą. Był Woiewoda Lubelskim/ Roku/ 1 4 4 0. Potym Woiewoda Krákowskim / Stárosta Sedomierskim: Tám miał wielka summe/ktora Rzeczypospolitey ná Testámenćie odkazał: Był Márßałkiem Koronnym/vmárł Kásztellanem Krákowskim.

¶ Ten był ná Pruska woyne z Odroważem ze Sprowey Chorągiew Herbowna wywiodł y znácznie osadził/ o czym Kromer w Ksiegách 24.

¶ Tenże z tym Odroważem społecznie Podola Turkom / y Kámieńcá Miástá głownego w onym kráiu obronił/w poselstwách wielkich bywał/ták do Krzyżakow/iáko y do Czechow/od Kázimierzá Krolá/ w roku 1 4 7 1. iáko o tym Historye świadczą.

¶ Ten Kázimierzá ku opánowániu Wołoskiey y Multáńskich ziem státecznie námawiał.

¶ Tenże wiele ná Ołtarz Stánisłáwá świetego w Krákowie ná Zamku nádał/tákże w Sedomierzu do Kośćiołá Pánny Máryey.

¶ W Bensowey Klasztorowi od Stryiá fundowánemu wiele nádał/ vmárł Roku 1 4 7 7.

¶ Tegoż wspomina List Rekoiemski dla thego / że wespoł z Piotrem Woiewoda Ruskim Odroważem/ reczyli zá Hrycká z Pomorzan Woiewode Podolskiego / Janowi z Czyżowá Kásztellanowi Krákowskiemu zá 40. grzywien/w Roku 1 4 4 7.

¶ Dersław drugi/ ktorego też powieda Synem Kásztellaná Krákowskiego Kásztellan Rosperski/potym vmárł Sierádzkim Woiewoda/ iáko go opowieda Przywiley Klasztoru Trzemeßeńskiego: Vmárł był pierwey nizli Oćiec/zostáwił Corke/ktora byłá daná Korozweckiemu. Tá też potym zostáwiłá trzy Corki/ á te rozniosły Rytwiáńskich y Korozweckich máietność w domy rozne/iáko Rytwiány w dom Laskich / Korozwecki w dom Lánckoruńskich. etc.

¶ Tegoż wspomina Kromer w Ksiegách 27. Jż ieździł z drugimi pány ad controuersias cum Hungaris disceptandas & componendas, &c. Wßákoż go wspomina Kásztellanem Sedomierskim.

¶ Piotrá Syná Marćißowego Jástrzebcá / ktory sie pisał ze Zborowá/ List Domu tego wspomina. Ten był w łásce v Krolá Kázimierzá Syná Jágiełłowego/był Łowczym Sedomierskim w Roku/ 1 4 7 9.

¶ Ten Zamek Odolánow Pográniczny Koźmińskiemu odiety nád Wieluniem v Ostrzeßowá otrzymał. Zostáwił z Teczyńska dwu Synow/Mikołáiá y Andrzeiá/ o ktorych bedzieß miał niżey.

¶ Tegoż wspomina Długoß/ że był pogiman w Dworze swym we Zborowie od Grotá Sláchćicá Polskiego/y zániesion do Moráwy kedy ten Grot miał schowánie swe ná ten czás/ iáko wywołániec / O czymes iuż czytał pod Gryffem.

¶ O Janie Rytwiáńskim Kásztellanie Sedomierskim/ktory potym był Woiewoda Krákowskim y Márßałkiem Koronnym zá Krolá Kázimierzá/czytay v Kromerá Ksiegi 28. Ten iáko sie wiele o R. P. zástáwiał/toć tám ßerzey Historya powie: Był Możnym y Rostropnym/ do tego wymownym/przećiwko Krolowi Máthyaßowi pod Wrocław był Hetmánem. Tenże z Testámentu Dersłáwowego/Sedomierz y inße Stárostwá/ zástáwione w wielkiey summie Przodkom iego ná Pruska woyne/ Rzeczypospolitey dárował. Z Biedrzychowicz z Woley Biedrzychowskiey y z Gorki/wśi swoich Oyczystych / nádał dziesiećiny do Strożysk. O czym świadczą Aktá Consistor: Craconien̄. Jnßych spraw iego pámieći wieczney godnych iest wiele.

¶ Tegoż wspomina Kromer w Ksiegách 25. tymi słowy: Miserat etiā Rex rogatu & sumptu Grusciniȷ ad Pontificem Oratores, Ioānem Rithvvianium Marschalcum Regni & Præfectūm Sandomirien̄: &c. Jáko o tym bedźie w Historyey.

¶ Mikołay Syn Piotrow/o ktorymes wyżßey czytał/ktorego vrodziłá Teczyńska / był człowiek możny/ y w spráwách Rycerskich biegły. W czarnym woysku Máthyaßá Krolá Wegierskiego / po Szczesnem

paniewſkim z domu Godzámbá/był ſtárſzym nád Polaki y Slezaki. Tám gdy w potrzebie z Turki v Sawu przed inſzymi wiele z wielką ſławą narodowi Polſkiemu czynił/po ſkończeniu bitwy był páſſowan ná Rycerſtwo od tegoż tám Kroliá Máthyaſzá/ o czym Liſt ieſzcze ieſt w domu Jáſtrzebcow.

¶ Tenże przyiechawſzy z Wegier/ dał Krolowi ſumme wielką we złoćie ná Odolánow/ná potrzebę z Krzyżaki.

¶ W Krákowie chorym będąc/ śielá Szpitalow nádał/ zwłaſzczá ná Stradomiu/tákże Zakonnikom Klaſztoru świętego Fránćiſzká wiele nádał/ támże po śmierći ćiáło ſwoie pochowáć kazał.

¶ **Andrzey Brát rodzony tegoż Mikołáiá/ od Tęczyńſkiey** ſpłodzony/Dzierżawcá Odolánowſki po Brácie/ ten ſam tylko we Zborowſkiey włośći dziedzicżył/z Helżbietą Szydłowiecką śioſtrą Chrzyſztophá Káſztellaná Krákowſkiego. Zoſtáwił Synow trzech/ Corkę iedne/ ktorą potym dał zá Krzepickiego Rożycá/ z tym nie miáłá tylko iednęż Corkę/ ktora byłá zá Andrzeiem Hrábią Zgorki/ z kthorym porodźiłá dźiśieyſze Hrábie Zgorki/ Lukaſzá/Andrzeiá/y Stániſłáwá/y Sioſtry ich / o czym będźie pod Herbem Lodźią. Potym zoſtawſzy Wdową/ſzłá zá Száphráńcá ná Pieſzkową ſkáłę. Ten Andrzey vmárł Káſztellanem Wieluńſkim/był człowiek pokoy miłuiący.

¶ **Jan Syn Andrzeiow od Szydłowieckiey/ ten ſię był w** Węgrzech ná ſpráwách Rycerſkich ſchował zá Kroliá Węgierſkiego y Czeſkiego Zygmuntá/ zábit potym v Orſzey meżnie ſobie z nieprzyiaćielem poczynáiąc. W Wilnie v Bárnádynow ćiáło iego leży/ ná ktorego Grobie był ten napis:

IOannis de Rithvviani Zborovvij Familiæ Iaſtrembeciorũ, bello fœlicisſimo ad Orſam, dum Moſchorum Dux profligatur, fortiſsime pugnañ, occiſi atq; huc honorificentisſime delati corpus, cubat in iſto tumullo.

¶ Tenże ieźdźił w poſelſtwie do Tátar od Kázimierzá Kroliá/ iáko to Kromer opowiáda w Kśięgách 27. tymi słowy: Ad Tartarorum verò Principem Zborouius. &c.

¶ **Piotr Syn Andrzeiow/Brát tegoż Janá rodzony / był** Podczáſzem v Kroliá Zygmuntá/potym Káſztellanem Máłogoſkim. Ten w ruſzenie ono v Lwowá/Roku 1537. Znácznie ſię záſtáwiał o R. P. Był Ochmiſtrzem v Auguſtá młodego Kroliá / potym vmárł Káſztellanem Sedomierſkim y Stároſtą Sánockim/nie zoſtáwiwſzy Potomká żadnego/w roku/ 1557. Ciáło iego leży we Zborowie.

¶ **Marćin Zborowſki/Brát rodzony Janá y Piotrá/ Syn** Káſztellaná Wieluńſkiego / ten ſię był tylko między bráćią ożenił / miał żonę Anne z Gory Konárſką z domu Abdánk/z ktorą żyiąc lat czterdźieśći/miał z nią Synow ośm/Corek ták wiele. Syn ieden młodo vmárł/Corek dwie/drugie rozdał w domy możne zá żywotá ſwego. Naprzod/

Zophią zá Oſtrorogá ná Lwowku Káſztellaná Sątockiego.

Anne zá Korzboká ná Milczu/ ktora potym Wdową będąc/ ſzłá zá Goſtyńſkiego ná Goſtyniu.

Kátárzynę zá Oſolińſkiego z Oſoliná Káſztellaná Sedomierſkiego.

Bárbárę ~~zá~~ Stádnickiego ze Zmigrodá ná Dubiecku.

Helżbietę zá Tarnowſkiego ná Rzemieniu.

Chryſtynę zá Janá Chotkiewiczá Káſztellaná Wileńſkiego / Nawyżſzego Márſzałká Wielkiego Kśięſtwá Litewſkiego/ Zmodzkich/ Inflánckich źiem Vicegerẽta, Hrábie ná Skłowie/y ná Myſſy. etc. Wſzytkie Potomſtwo máią.

¶ Ten to Marćin Zborowſki był zá moiey pámięći bárzo możny w ſkárby y w má-

by y w máiętność/był Pan ſkromny/nie przeſádzał ſię ná ſzáty áni ná żadne nie potrzebne zbytki. Był naprzod v Zygmuntá ſtárego Podczáſzem / Roty przećiwko Moſkiewſkiemu y do Węgier wodźił / zwłaſzczá do Orſzey w one fortunną bitwę/kedy brátá zbył Janá/tákże y do Opoczki ná Podole zá Konſtántego Oſtrogſkiego/onego słáwnego w ſpráwách Rycerſkich / á iáko biegłego/ták y fortunnego Páná. V Krolow był w wielkiey łáſce/ prze Wiárę/ Pilność/y Státeczność w poſługách ſwych. Wielkie ſzczęśćie iego y męſtwo znáczne bárzo go zálecáło Krolom/gdy przed nimi nie tylko nieprzyiaćioły ich czáſu potrzeby bijał/ále też czáſu krotochwile źwierz wielki/ Wieprze/Zubry/ Niedźwiedźie/poiedynkiem łowił. Był Káſztellanem Káliſkim/potym Woiewodą támże: potym nie długo Woiewodą Poznáńſkim. Vmárł Káſztellanem Krákowſkim / Szydłowſkim/ Stobnickim/ Tłumáckim/ y Odolánowſkim Stároſtą. O Rzeczpoſpolitą przez wſzytek ſwoy wiek ſtátecznie ſię záſtáwiał. V Lwowá w Roku 1537. Tám z brátem Piotrem/ktory ná ten czás był Káſztellanem Máłogoſkim/ ná ruſzeniu Poſpolitym/ názwánym od Poſpolſtwá Rokoſzą woyną/ſtátecznie mowił/chcąc wſzytkie wolnośći R. P. wcále záchowáć/o czym będźie w Hiſtoryey ſzeroko.

¶ Tenże Berkę Czechá/ ktory gránicom od Odolánowá ſzkodźił/ zábił/ przyſłał mu Czech odpowiedź ráno/á on go názáiutrz ieſzcze rániey ziechawſzy zábił.

¶ **Dmitrá Sánguſzká Kniáziow Romanow ná Wołyniu/** ktory był vnioſł Corkę Kśiążęćiá Jlego z Oſtrogá/ przekonánego Práwem: Będąc iednym Opiekunem tey Pánny/ áż w Czechách w Járomierzu dogoniwſzy zábił/Mężá słáwnego/ Pánnę Mátce wroćił. Zá tym bieżąc z chęći wielkiey ochotnie/ wſzytek mu Poczet vſtał/ tylko ſamoczwárt go dobieżał ze dwiemá ſługámi/ á z ſynem Marćinem Káſztellanem Krzywieńſkim / dokázał myśli ſwoiey nád nim w źiemi cudzey. Tákie było ſerce wielkie v człowieká tego/że ſię ná żadną rzecz nie ogladał. etc.

¶ **Krolową Bonę/ktora z wielkimi ſkárby vieżdżáłá z Polſki/** w Krzepicách záhámował/wiele Rad zdrowych R. P. dawał/iáko dobry Senator.

¶ **Hetmánem ná woynę Moſkiewſką od Kroliá Auguſtá** iuż był deklárowan. A gdy ludźie wywiodł/ záſzło przymierze. Ná wypłácenie długow Krolowi ſummy wielkiey pieniędzy pożyczył / zá co od wſzytkich ſtanow/y od Kroliá/ wielkie dźięki otrzymał/ około Jáſtrzębcá Zamku ſwego Oyczyſtego począł był wielkie goſpodárſtwo.

¶ **Cieſzybieſy ná Pokućiu Zamek w imieniu ſwym zbudo**wał/Odolánow murem y ochędożnym budowániem ozdobił/ we Zborowie koſztem wielkim Dwor zmurował.

¶ Rytwiány z Domu Laſkich iuż był rekuperował / z kąd ſkupion od Tęczyńſkiego/ ktory potym był Káſztellanem Krákowſkim.

¶ Práwem ſię z żadnym ſąśiádem nie obchodźił/káżdą krzywdę drogo zápłáćił/á też Prokuratory ná Rybnych ſtolech kijem bijał/o czym mi powiedał Kumelſki słáwny Prokurator. Docżekawſzy ſynow ſwych áż do namłodſzego dorosłych/y v drugich Wnukow/ktore był ſam do Włoch posłał.

Vmárł w Roku 1565. Dniá 25. Mieśiącá Lutego/ z wielką żáłośćią wſzytkich ſług y poddánych. We Zborowie w Kośćiele ćiáło iego leży/ nád ktorym ten napis y wierſze w te słowá ſą ábo były.

Illuſtris & Magnifici Viri, Animi celſitate, Virtute atq; integritate Senatoris clariſsimi, Martini Zborouij de Rithvviani, egente ſtemmatibusq; Iaſtrembeciorum, Patre Andrea Zborouio, & Matre Helizabeta Sidło-

lizabeta Sidlouecia progeniti, Castellani Cracouień, & præfecti Stobniceń. &c. dignissimi. **Pod tym Textem te Wierße.**

Asertor Patriæ, qui libertatis in omni
　Vita, cum magna virtutis & integritatis
Laude fuit, tumullo situs est Martinus in isto
　Zborouius: similes natos in honoribus amplis.
Postquam vidisset, generis natasq́ pudicas
　Eximijs de gente sua litauaq́ locasset
Patricijs, quorum esse aliquos nunc membra vidimus
　Consilij Augusti, sic æuo ritè peracto
Mortali, atq́ opibus magnis iustè ille peractis
　Extinctus placide, cœliq́ receptus in arcem est.
Castellanus erat tum Cracouień, & Anna
　Sancta Thori consors hoc posteritasq́ locarunt.
Sarcophago corpus, summa quod luce resurget.

☞ **Marcin Zborowski / Syn tegoż Márciná Káßtellaná** Krákowskiego / Káßtellan Krzywieński / Rotmistrz do Inflant od Królá Augustá / Mąż sławny / z młodych lat w Węgrzech ná Rycerskich sprawách / y v Kurfierstá Maurycego wychowan / w káżdey potrzebie mężnie y z wielkim ßczęściem sobie poczynał. Był to człowiek wielkiey myśli y sercá / vmárł zá pánowánia Królá Augustá / Roku 1559. Zostáwił z Rozrażowską z domu Doliwá dwoch Synow / o ktorych będźieß miał niżey. W Wilnie v Bárnádynow ćiáło iego leży / nád ktorym ten Text y Wierße nápisane były w te słowá:

Martini Zborouij, Martini Castellani Cracouień filij, Castellani Krziuineń, Nobilissimi Regni Poloniæ Patricij, animi Heroica magnitudine, & morũ comitate præstań, bello Liuonico sub auspicijs. S. S. D. R. Sigismundi Augusti extincti. Anno Dñi, 1559.

¶ **Támże y Wierße pisane w te słowá.**

Martinus iacet hic á Marte hoc nomine dignus,
　Vt sua facta probant bellica Zborouius.
Quem foris insani Martis ius horrida bello
　Non domuit, vis hac mortis in vrbe domat.
Illa nec alcidè timuit sæuissima vires,
　Nec satè Iudæo de manuele tuas.
Omnia falcè metit, virtutem præter ob illam,
　Hic quoq́ perpetua præmia laudis habet.
Sic placuit Superis, vt vita functus in orbe,
　Litvvano extrema contigeretur humo.
In Patria virtuti sat est obijsse, sibiq́
　Per similes Patriæ progenerasse suæ.

☞ **Piotr Zborowski / Wtory Syn Káßtellaná Krákowskiego** / Woiewodá Krákowski / General / Stárostá támże / Stobnicki / Tłumácki / Kámionácki. &c. Ten przyiechawßy z cudzych ziem / ná Dworze Królá Augustá Dworzáńską czás długi służył. Naprzod był Podkomorzem Sędomierskim / á w ten czás był Posłem do Prus do Kśiążęćiá Albrychtá / tám był dał Rádę iego zdrádliwą wyśćináć. Potym był Káßtellanem Biec-

kim / wrychle

kim / wrychle potym Káßtellanem Woynickim / á ná ten czás był Posłem do Turek cum absoluta potestate, do Selimá Cesarzá Sulimanowego syná. A gdy przyiechał z Turek / dano mu Woiewodztwo Sędomierskie.

¶ Po śmierći Królá Augustá / przez wßytkie Interregna, wielkie prace k woli Oyczyznie z wielkim kosztem podeymował / o czym potym w Historiey mieć będźieß ßeroko.

¶ W Elekcyą Królá Stepháná / przy Szláchćie przestawáiąc z drugimi Pány / y z Bráćią swą rodzoną / dowiedli tego ná czym sie zásadźili / że ten Krolem był ná ktorego oni zezwolili.

¶ Tenże pod Gdańskiem Poczet niemáły kosztem swym trzymał / do tąd poki sie Gdańßczanie Krolowi Stephánowi nie vpokorzyli. Wiele Rad zdrowych á pożytecznych R. P. iego / ktore z wielkim kosztem y nákłádem odpráwowáne były. Służąc tákim kosztem Oyczyznie / odumárł długu Synowi stá y dwudźiestu tysięcy / kthory tylko ieden został: Drugi nie cały Rok przed śmierćią iego vmárł Mikołay. A te porodźiłá Bárbárá z Mirowá Myßkowską / Corká Káßtellaná Woynickiego / tegoż Herbu Jástrzębcá.

¶ Był ten Woiewodá wielkim miłośnikiem ludźi vczonych y Kápłanow / chociaż sie z nimi w wierze nie zgadzał. Vmárł Roku 1581. Z wielką żáłośćią tych / ktorzy ták prawdźiwie Oyczyznę iáko y on miłowáli. Ciáło iego wyprowádzono z Krákowá Dniá Dwunastego Styczniá / obyczáiem Sekty Kálwinowey / z wielkim kosztem / iáko iest obyczay Pány wielkie chowáć. Pochowan w Oleśnicy Miásteczku / Dniá 23. tegoż Miesiącá. Zostáwił Opiekuny Synowi Bráćią rodzoną / Opalińskiego Márßałká Koronnego / Stánisławá Száphráńcá Káßtellaná Sędomierskiego ná ten czás.

¶ Temuż to ná Chorągwi to Epitáphium nápisano w te słowá.

Petro Zborovvski à Zborovv, Palatino & Generalis, Capi. Cracouień, &c. O: F: A. Illustris stemma & summo Vir ingenio: Prussiam à factionibus vindicauit: Turcicam Legationem fœliciter obiuit: Binis Interregnis Patriæ dignitatẽ cõseruauit: Dantiscano bello publicas vtilitates constanter defendit: Importuna morte adimitur vltima Septembris, Anno 1581.

Jan Zborowski / Káßtellan Gnieźnieński

/ Odolánowski / Kieski / Grudziądzki / Wołpieński Stárostá / Hetman Nadworny / w sprawách Rycerskich Mąż dobrze ćwiczony. Ten naprzod zá pámięći moiey miał Rothę do Poswola / v Newlu był sprawcą ludźi Rycerskich fortunnym / gdźie wiele czyniąc z nieprzyiaćielem / vprácowány stánął chcąc sobie odpocząć máło. Tám z wielkie° prágnienia był medł / prosił áby mu sie dał kto nápić. W tym Drab z Roty Wierzchleńskiego wźiąwßy wody w ßyßak w ktorey trupi leżeli / podał mu. Tey sie on iáko nalepßey Máłmázyey nápiwßy / znowu potym z nieprzyiaćielem iáko drugi Hektor pod Troią czynił / á wßákoż był onego trunku srogą niemocą przypłáćił.

¶ Ten po Królá Henryká z inymi Posły do Fráncyey ieźdźił. Potym w Roku / 1577. Jáko znáczną posługę vczynił Krolowi Pánu swemu / y wßytkiey R. P. Toć ná potym Historya ßeroko powie / czego y ia tu krotce wspomnieć nie zániecham / co sie dźiało tym sposobem.

☞ **W dźień Wielkonocny / według spráw y ßpiegow /** o godźinie osmey ná pulzegárzu / Hans Koln / Hetman Gdáński / tym vmysłem z

Miástá

Miástá Gdańská chćiał wynidź/ áby ludźie Królá Polskiego/ nád którymi był stárßym Zborowski (wzgárdzáiąc máłe woysko) nie tylko poráźił/ ále ták stárł y do więźienia pobrał/ ku wieczney háńbie narodowi Polskiemu/ áby sie iuż nigdy kusić nie śmieli o narod Niemiecki/ á záraz ten lud pogromiwßy/ iuż vmyślił źiemię plundrowáć/ wśi y miástá Krolewskie pustoßyć/ á nawięcey Tczow/ w ktorym leżał ten Hetman ze dwiemá tysiąc ludźi Dworu Krolewskiego.

☞ **Pan Bog Wßechmogący z łáski swey/ naprzod począł** sam łáskáwie ostrzegáć onego nádętego Hetmáná Gdańskiego/ znácznie mu okazał znák gniewu swego/ bo skoro sie rußył z ludem/ powstáło wielkie powietrze/ łyskáwicá/ trzáskánie gromu/ y deßcz gwałtowny. Owa gdy z brony Mieyskiey wychodźili/ dwá mu Ráytárowie w przekop z mostu wpádli/ iednego ledwie rátowano/ drugi vtonął. Pod samym Hanskolnem koń tákże bárzo ßwánkował/ áż Knechći ktorzy podle niego ßli záledwie go vchwyćili. Sztuká sie niemáła Báßty vrwáłá y w przekop wpádłá: On to bacząc/ kazał sie z ludem ná zad wroćić: Wßákoż tego nie przypisował on nádęty Niemiec kaźni áni nápominániu Páńskiemu/ ále gustom ábo czárom bábim/ y dał wsádźić dwie stáre białegłowy/ przyczytáiąc im to/ áby ony tę czárámi swymi nábroić miáły. Názáiutrz y przez inße wßytkie dni kusił sie o to/ chcąc przedśięwźięćie swe wykonáć/ ále gwałtowne niepogody dżdżowe tego mu nie dopuśćiły. Co też było práwie ku myśli Polakom/ bo w ten czás Hetman ich bárzo sie źle miał ná zdrowiu/ że nie tylko Oyczyzny bronić/ ále y zdrowia swego nie mogłby był sam ná ten czás rátowáć/ gdy áni ná koniu/ áni ná woźie śiedźieć mogł/ iednák miał ßpiegi we Gdańsku y straż iuż potężnieyßą osadzał/ Kozaki pod mury Gdańskie w nocy sylał áby násłuchywáli co sie dźiać miáło.

☞ **Dniá ßesnástego Kwietniá/ Kozacy y ßpiegowie dáli** znáć Hetmánowi/ że woysko wielkie wyćiągnęło z Gdańská w gory ku Tczowu. Druga straż dáłá znáć/ że dwá Szyphy y dwie Pincie wzgorę Wisłą idą dobrze strzelbą náłádowáne y ludźmi osadzone. Dopiero obaczył Hetman Polski że mu iuż płáćiło/ á przed tym ácz miał wiádomość o nich/ ále themu wiáry dáć niechćiał áby sie oń kusić mieli/ bo nie raz ze wßytkim ludem swym/ ktorego miał tylko dwá tysiącá/ pod miásto podćiągał práwie pod same mury/ oni nie tylko mocą/ ále y dobrego mu hárcu dáć niechćieli. Wßákoż iuż máiąc pewną spráwę o ludźiách/ obesłał Rotmistrze/ rádząc sie ich coby czynić chćieli. Oni wßyscy dáli sie ná wolą y zdánie iego. On im ták rádźił/ że lepiey do nich w pole wyiecháć/ niźli sie im w miásteczku bronić/ gdyż też nie było tákiey mocy áby sie w nim gwałtowi iákiemu odeprzeć miáło/ y nie vfáiąc dla iákiey zdrády mieyscu onemu.

☞ **Postánowiwßy tedy to/ że sie co prędzey z miástá rußyć** mieli/ posłał sobie po Rádę Mieyską/ powiedźiał im o tym/ á ostrzegał ich/ áby pámiętáli ná przysięgę ktorą raz vczynili Krolowi Pánu swemu. Powiedźieli Mießczánie: My przysięgi pánu swemu złámáć niechcemy/ ále sie czym bronić nie mamy/ bo áni Dźiał/ áni Ludźi po temu mamy. On im záraz dał Drabow sto z Roty Andrzeiá Fierleiá Káßtellaná ná ten czás Lubelskiego/ y Stárosty Sedomierskiego z Domu Lewart/ przy ktorych cztery dźiałká zostáwił/ á ták iáko mogł Miásteczko opátrzyć kazał. A zá tym ná trwogę vderzyć w bębny roskazał/ nic nie wspomináiąc kedy sie obroćić miał. Ludźie iego záraz w teyże godźinie byli pogotowiu. Gdy z Miástá wyćiągnął/ wypráwił był przed tym ná straż koni dwádźieśćiá Kozakow/ z Rothy Jerzego Strusá Stárosty Bráclawskiego y Winnickiego/ z domu Korczak/ alias Wręby/ roskazawßy im/ áby sie nád ludźmi wießáli/ á dawáli mu znáć o nich kedy sie obrocą. Máło co po Nießporzech/ oni co ßli wodą/ ták im ßczęśćie posłużyło/ przyßli pode Tczow/ wßákoż w mili od Tczowá czekáli záiutrká/ ábo

tego/ żeby ludźie oni pierwey źiemią Polaki poráźili.

☞ **Hetman Polski lud swoy wywiodßy vßykował/ vczy**niwßy rzecz piękną do nich słowy krotkimi/ áby wiedźieli z iákim nieprzyiaćielem czynić mieli/ á iżby sie też iuż ná to nie oglądáli że są Chrześćiánie/ gdyż sam Pan Bog záwße swowolne tłumić każe/ y mocy ná nie dodawa. W tym też y ludźie nápomniał/ áby żaden przez cáłą noc z koniá nie zśiádał/ obawáiąc sie tego/ áby nieprzyiaćiel ná nie w nocy nie vderzył. W tym mu znáć dano/ że sie Hans Koln z ludźmi stánowił we wśi Lángowie/ pułtory mile od Tczowá/ y támże byli dobrey myśli/ lekce sobie Polaki poważáiąc dla máłego woyská ich/ obiecowáli sobie przy oney dobrey myśli po kilku Polakow zá vpominki miedzy sie rozdáwáć. Zborowski wiedząc wßytkę spráwę ich od ßpiegow/ myślił ná nie w nocy vderzyć/ wßákoż sie też rozmyślał/ ieśliby dáleko odćiągnął od miásteczká/ áby mu ći z ßyfow nie vbiegli Tczowá/ á ktemu y straż Kolnowá potężnieyßa byłá/ á niżeli wßytká moc iego/ á do miástá nie śmiał/ obawáiąc sie iákiey zdrády/ áby nie zápalili ábo czego tákiego nie vczynili/ zá czymby sie zamießáć mogło á z trudnośćią przyść do spráwy. A ták sie poruczywßy Pánu Bogu/ został ták w spráwie z ludem swym/ straż osadźiwßy iáko mogł nalepiey/ á nád onymi ßyfy zostáwił koni trzydźieśći Tátárow Krolewskich/ Andrzeiá Zgorki Hrábie Káßtellaná Międzyrzeckiego koni trzydźieśći/ nád ktorymi zostáwił Andrzeiá Kárchowskie° Slachćicá z Wielkiey Polski/ w Rycerskich spráwách dobrze biegłego y doświádczonego Męża.

☞ **Názáiutrz we Srzodę skoro Słońce wzeßło/ ćiągnęły** huffy Kolnowe gośćińcem ku Tczowu: Zborowski też vpátrzywßy mieysce lepße nád błotem/ stánął tám z ludem swoim. Był tám bárzo trudny przechod/ chybá co byłá iedná drogá wąská/ ná ktorey stáneli broniąc Niemcom przeprawy/ á nie miał z sobą tylko máłe dwie polne Dźiałcc/ á Hakownic dwádźieśćiá y ośm.

☞ **Troßkę przed Południem/ że iuż nie byli dáley tylko w** puł milu/ poczęło sie woysko Kolnowe sypáć iáko czarny lás. A gdy obaczył Koln Polaki stoiąc w spráwie/ począł sie dźiwowáć wielkiey śmiáłośći ich/ przyczytáiąc im y hárdość/ że ták z máłym ludem śmiele plácu dostawáli/ bo ták tußył/ że mieli vćiągáć z woyskiem/ á ledwie nie vćiekáć skoroby go záyźrzeli. A ták ludźie swe w gory wytoczył y vßykował z dáleká z drugą stronę onego błotá/ Ráytáry wysłał ná hárc áby zábawiáli Polaki żeby sie do nich z tyłu przepráwić mogli/ nie rußáiąc ludu onego wielkiego ktory był ná widoku vßykował/ inßy ku Lubißewu wypráwił. Prętko tedy Ráytárowie oni Kozaki ktorzy sie nád nimi wießáli spieráć poczęli/ ktorym Zborowski Hetman posłał ná pośiłek Węgrow koni dwádźieśćiá Dworu Krolewskiego/ y Jordaná Spytká Rotmistrzá z domu Traby z pięćiądźieśiąt koni/ Męża sławnego/ Themruká Pietyhorcá Tátárzyná też Rotmistrzá z śiedmiądźieśiąt koni/ áby Niemcom bronili przeprawy z drugiey strony. Niźli przyßli oni dwá Rotmistrze/ przepráwiło sie było Niemcow o trzy tysiące y trzy wielkie dźiáłá/ záraz poczęli ßańce kopáć/ bo tám byłá drogá bárzo wąská y wąwoźista/ á z obu stron stáwy głębokie. Tám ich Jordan począł mężnie spieráć z Temrukiem/ á posłáli o pośiłek do Hetmáná/ powiedáiąc o ludźiách wielkich ná tey stronie. W ten czás Zborowski przećiw onym drugim hárcownikom co go nimi Koln zábáwiał/ ludźiom swoim pośiłek dawał/ y sam z Roty swey z towárzyßmi wyieżdżał: Wßákoż Niemcy vżywáli fortelu swego/ niechcąc náßym dáć státecznego potkánia/ tylko ich ná strzelbę nawodźić chćieli/ owa ich Husarze kopijámi dośięgáć nie mogli. A ták wypráwił miedzy Husárzmi ná koniech Polakow z rußnicámi część/ y háydukow Krolewskich ná podieżdkách kilkádźieśiąt. Tám Henrych Benácki Czech ktory samemu Hetmánowi służył/ zábił z rußnice napierwßego hárcowniká Kolnowego. Oni tákże strzelcy zmie-

ßawßy sie z hárcowniki postrzelili kilku z długich rußnic. Wnet Niemcy wspáczneli/ á iuż ná náße niechćieli náćieráć śmiele/ wßákoż odmieniáiac sie/ zábawiáli ludźie hárcámi. Hetman też Polski swe odmienił/ roskazawßy Zolkiewskiemu z domu Lubicż/ ktory był stárßym w poczćie Podkánclerzego Koronnego Jáná Zamoyskiego z domu Jelitá/ áby Jordanowi dał posiłek.

A w tym Koln vßykowawßy ludźie pieße/ Mießczány te ktorzy byli z miástá wyßli pátrzáć ná te spráwe/ oßáńcował wkoło dylmi mocnymi/ ktore iuż był do tego zgotowáne przywiosł/ zostáwiwßy przy nich o dwie śćie koni co náße hárcámi zábawiáli/ á sam zá gory ze wßytkiem ludem pieniężnym począł zábiegáć do Lubießowá Jeziorká. Themruk z Jordanem trzymáli ná sobie ludźie iáko mogli/ ktorzy sie do náßych byli przepráwili/ á tym był bárzo mały Hetman posiłek dał gdy do nie° wskazáli. A gdy obaczył Hetman co Koln myslił/ obroćił sie do wßytkich Roth/ vczynił do nich rzecz krotka według czásu/ tylko im przypomniał powinnosć dobrey sławy/ iáko iey káżdy był winien ostrzegáć/ á nie vmnieyßáć iey w onym rozmnożeniu od dawnych Przodkow znácznie przez mestwo nábytey/ dla ktorey áż po ten czás wßytkim narodom stráßni byli/ á sama Cnota á státecznośćia/ ktora Pánom swoim pokázowáli/ słyneli: Mowiac/ iż to czás naypotrzebnieyßy z tym sie popisáć á okázáć że w nas nic nie zgineło áni sie vßczerbiło onych Cnot áni Mestwá Przodkow náßych/ ktorzy tego Narodu Niemieckiego záwße w dźiesiećior nasob przed swymi woyski wietße woyská gromili/ psy ciáły ich karmili/ czego sami ießcze pámiatke/ milá od Wrocławiá/ wiecznie názwána máia/ y potym ná inßych mieyscách. Coż tá ktora baczyćie ták spráwiedliwa á iáwna krzywda Páná náßego/ iest Bog spráwiedliwy/ sam ich znácznie y sromotnie rekomá náßymi pogromi. A ták máiac ná nie te spráwiedliwosć przed oczymá/ Pánu Bogu sie w obrone poruczywßy/ śmiele sie do nich obroćmy/ á wiedzćie iż to iest nieprzyiaćiel nikczemny/ bo tám tylko chłopstwo/ Szewcy/ Kowale/ slosarze. etc. zá pomoca Boża pretko to rozgromić możem/ tylko sie do nich śmiele mieymy/ á ia wam sam kredencowáć bede/ proße ábyśćie mie w spráwách moich nie wydawáli. Zá tym sie tákże do Háydukow obroćił/ ktorych było ßesć set/ ácz iuż ich był rußył ná pomoc Jordanowi y Temrukowi. Kroskazawßy mostek zrućić áby mu w tył ludźie oni pießy nie záchodźili/ ktore był Koln zádylował. Posłał też do Tczowá ießcze piećdźiesiat háydukow/ nápomináiac Burmistrzá y Mießczány/ aby sie wiernie záchowáli Krolowi Pánu swemu/ á temu ludowi ktory był woda przyćiagnał żeby sie meżnie bronili/ obiecuiac im zá kilká godźin dáć rátunek. Do Karchowskiego wskazał áby sie nád onymi ßyfy z ludźmi nie báwił/ ále żeby mu ná pomoc rychło przybywał.

Szyfy iż były ták nie rychło przyßły pod miásteczko bedac ták blisko/ byłá tá przyczyná do tego/ że wiátr przećiwny mieli/ á w zwode było one ćießkosć prowádźić/ wiec im było nie sporo ćiagnać. A Koln im to był roskazał/ áby przyćiagnawßy trzy kroć z dźiáłá strzelili: Powiedáiac/ Gdy to vsłyße/ bede wiedźiał co bede miał czynić/ ále przychodzac do rzeczy.

¶ Zborowski Hetman Polski/ naprzod sie ku Kolnowi z Háyduki obroćił/ zástał go w spráwie/ iuż był y Dźiáłá po gorách rozsadźił/ y począł około nich ßańce kopáć. Podkáli sie z nim Háyducy wpráwo/ Jezdne zásie woysko w lewy bok ochotnie vderzyło. Hetman ná Háyduki serca im dodawáiac tylko samopiet z tymi co go pilnowáli słudzy iego: Jáko naprzod/ z Máćieiem Jezierskim/ Marćinem Skárbieńskim/ z Báptysta Kuki Włochem/ á z Giermkiem ktory nosił znák Hetmáński: Krzyknał áby sie ochotnie potkáli/ nie liczac wielkośći nieprzyiaćioł. Niemcy tákże vderzyli w bebny/ macháiac proporcy/ zá tym strzelbe záraz ná Háyduki wypuśćili/ ktora w nich żadney ßkody nie vczynili: Bo Háyducy dymy obaczywßy przypádli ná koláná/ potym sie porwawßy á przybliżywßy do nich z rußnicámi/ w onym gestem á wielkim ludźie ßkode znáczna vczynili. Zá tẙ Niemcy z dźiał bić poczeli/ z ktorych też

żadney ßkody nie vczynili/ Kulá wielka vderzyłá pod koń Hetmáński áż sie w koło obroćił/ záraz z onego mieyscá vskoczywßy/ krzyknał ná Rothy áby sie potykáły. A w tym záraz potkáły sie te naprzod: Leśniowolskie° Andrzeiá/ Fierleiá Kásztellaná Lubelskiego/ Jordaná Spytká/ Temruká Pietyorcá meżá wybornego/ y Wegrowie społem/ wßyscy w iednym ßyku. A w tym Háyducy pod dźiáłá podskoczyli/ záraz ie odbili Niemcom/ pobili Pußkarze ich/ z tychże dźiał do nich strzeláli/ czym ie bárzo ßkodźili. Woláli potym że prochu nie máia. Krzyknał Hetman ná Szwabá Ezáiaßá sługe swego áby im prochu dodał/ ktory go miedzy nie beczke wrzućił. Zá tym sie popráwili dobrze/ ácz też z ßkoda swa wielka/ bo Niemcy máiac strzelbe ná woziech ná ßrobách ktora obrácáli gdźie chćieli/ zábili Rotmistrzá Háyduckiego Nátiámbrożá/ meżá wielkiego/ ktory ledwie do Miástá záwieźion iáko vmárł/ Rácz Mihál drugi ná plácu został/ Trzeci w koláno postrzelon Istwan: Wádácz Mihál stárßy nád Háyduki/ ten był mieczem w koláno ránion. Widzac Niemcy że im Háyducy bárzo ßkodźili/ puśćili sie do nich z spisámi/ baczac lud máły/ chćieli go pretko zeprzeć. Wádácz Mihál to baczac/ iuż chrom bedac/ krzyknał ná Háyduki áby do ßábel skoczyli rußnice odłożywßy/ záraz im ßpisy zucináli. W tym Rothá Hetmáńska/ ktorey było dwie śćie koni/ z Kázánowskiego Rotą/ ná Niemce żárko vderzyli/ záraz ich wpárli w Jezioro: Poczeli tyłu podáwáć. W tym nátárćiu onych Roth/ zábit Sobocki z rußnice/ Brzańskiemu koń postrzelono Turecki Wilczáty/ y sam w vth postrzelon: Obroćił sie do Hetmáná proßac áby go nie opußczał w potrzebie iego/ ktory mu záraz kazał Wáłách swoy gliniásty dáć powodny/ mowiac: Mśći sie krzywdy swey moześli/ czemu dosyć czynił/ bo Niemce w pogoni meżnie gromił. Pod Leśniowolskim ná pierwßym stárćiu koń strokáty zábito. Łápce/ ktory tylko w Roćie Jordanowey ná dwá koniá służył/ obudwu zábito/ y same° rániono/ y inßych nie máło. A gdy iuż Niemcy poczeli vćiekáć/ nie dopuśćili im náßy do spráwy/ meżnie ich dogániáiac gromili/ ále dla wielkośći trupow przez one grobla przebyć nie mogli/ áż Hetman roskazał pießym áby im droge przepráwili. A ták Háyducy wskok one trupy w stáwy z groble zmiotáli. Szli potym zá nimi bijac ich cáłe trzy mile/ ták áż trup podle trupá leżał. Hetman Gdański Hans Koln vćiekł/ pod kthorym koń w pogoni był postrzelon/ áż Choiński Prusak ktory przy nim był dodał mu koniá swego/ mowiac: Vieżdżay/ o ćiec grá idźie/ wßákoż sam ná plácu zábit. Wteyże pogoni Zarczycki Towárzyß z Roty Kázánowskiego we zbroi postrzelon/ ktorey wiele vffał/ y dawał do niey strzeláć z pulhaká/ ále ná ten czás gdy Bog przysłał czás żywotowi iego/ puśćiłá. Zborowskiego samego Hetmáná/ ná ten czás gdy przeieżdżał vpátruiac kedyby pomocy potrzebá ktorey stronie byłá/ oskoczyło ośm Ráytárow/ strzelili do niego z rußnic/ chcac go ábo zábić ábo wżdy dostáć iákokolwiek do reku. Wßákoż on máiac serce wielkie ná nieprzyiaćielá tego/ z rußnice iednego zábił/ drugie potym meżnie rozgromił. Po oney rosprawie skoro/ gdy ießcze lud rozgromiony gonili Polacy y Háyducy/ wołał ná nie Hetman áby wżdy wiezniow co zostáwili/ á nie mordowáli ták wiele ludźi. W tym mu dano znáć/ że ßyfy stánawßy ná Wisle/ gesta strzelbe do miástá pußczáli. Roskazał záraz trabić ná odwrod ludźiom/ nie máiac przy sobie iedno dwie śćie ludu iezdnego. Obroćił sie spießnie miástu ná rátunk/ dawßy im znáć/ áby sie mießczánie nie bali/ bo iuż do nich ide nieprzyiaćielá poráziwßy. Ludźie sie potym do nie° z onych zabiegow śćiagáli. Támiáko one ßyfy odgromione były/ o tym pod Herbem Káwiczem czytáć bedźieß.

¶ Názáiutrz y po kilká dni potym/ stał Hetman w gory ßukáiac onych obłakánych Niemcow/ wßákoż potym máło było/ bo sami Slachtá y chłopi onego kráiu/ bili/ imáli/ ták że wßedy miedzy gorámi pełno Trupow leżáło.

A izebys to pewnie wiedział/ wiele ludzi było z obu stron/ ták do potrzeby/ iáko y pobitych w potrzebie/ Tu sie z tego Regestru dostátecznie spráwiß.

☞ Naprzod Rothá Hetmáná pomienionego Jana Zborowskiego/ Káßtel: Gniez: ꝛc. Koni 100.

☞ Andrzeiá Fierleiá z domu Lewart/ Káßtellaná Lubelskie° y Stárosty Sedomir: Koni 100.

☞ Marciná Ossolińskiego/ Stárosty Krzyßowskiego/ w ktorey był Porucznikiem Máciey Pilcho: z domu Jástrz: Koni 100.

☞ Kázánowskiego Koni/ 100.

☞ Gostomskiego Mikołáiá/ Chorąże° Ráwsk: Koni 100.

☞ Balińskiego Koni 100.

☞ Zebrzydowskiego z domu Rádwan: Koni 100.

☞ Gniewoßowych z domu Ráwá/ Koni 100.

☞ Leśniowskiego z domu Roch/ Koni 100.

☞ Jordaná Spytká z domu Traby/ Koni 50.

¶ Roth Kozáckich.

☞ Jerzego Strusá Stárosty Brácłáwskiego y Winnickiego z Domu Wreby/ Koni 100.

☞ Temruká Piethyhorcá/ Koni 70.

☞ Thátárow Krolewskich z Litwy/ Koni 30.

Miedzy ktorymi był ieden w ßárey sukience ábo śiermiedze ná Wátáchu pleśniwy. Ten/ gdy naprzod Niemcy náße zábawiáli hárcem nie podług myśli/ iákos wyżßey czytał/ wybieżawßy żárko do nich z táką ochotą iákoby sie sam miał ze wßytkiemi potkáć/ skoro ktory do niego wybieżał ná hárc/ on obroćiwßy koniem ná zad/ podniosł tylko zádu á suknie odsłonił/ á zwárwßy koniá ostrogámi/ do swych vskákował: A gdy sie Niemiec ná zad obrácał do swych / on sie zá nim obroćiwßy żárko/ ábo sámego/ ábo wżdy koniá pod nim z łuku postrzelił/ á czynił to po kilká rázow. Niemcy plwáli nań gniewáiąc sie/ y wstydáiąc że go dogonić nie mogli.

¶ Tych Pánow y Dworzan/ ktorzy Poczty swe z chęći swoiey stáwili ná te potrzebe Krolowi.

☞ Naprzod Jan Zamoyski/ ktory ná ten czás był Podkánclerzem Koronnym/ Koni 40.

☞ Gostomskiego Jároßá Podkomor: Ráwskie°. Koni 10.

☞ Stánisłáwá Przijemskiego Stárosty Konińskiego/ z domu Ráwá/ Koni 16.

☞ Andrzeiá Hrábie Zgorki/ Káßtellaná Miedzyrzeckiego/ Tátárow/ Koni 30.

☞ Kárchowskiego Andrzeiá/ Koni 5.

¶ Dworu Krolewskiego.

☞ Janá Hrábie ná Tęczynie/ Káßtellaná Woynickie°/ Podkomorzego Koronnego/ iákos czytał pod Toporem/ Koni 50.

☞ Pieniążká Káwálerá/ z Domu Odrowąż/ Koni 10.

☞ Piotrá Słostowskiego/ Koni 7.

☞ Jákubá Pilchowskiego z Domu Rogálá/ Koni 7.

☞ Málickiego Koni 5.

☞ Bieláwskiego Koni 4.

☞ Węgrow Koni 40.

☞ Ludu Pießego.

¶ Háydukow Krolewskich/ 600.
¶ Hetmáńskich/ 30.
¶ Andrzeiá Fierleiá Káßtellaná Lubelskiego z domu Lewart/ 100.

☞ Pobitych w tey potrzebie.

¶ Naprzod Polakow/ 14.

¶ Ránnych Polakow/ 45.
¶ Koni Polskich pobitych/ 31.
¶ Ránnych/ 58.

☞ Węgrow zábitych/ 4.
Ránnych/ 5.
¶ Koni zábitych Węgierskich/ 7.
Ránnnych/ 7.

☞ Háydukow zábitych/ 40.
Ránnych/ 80.

☞ Liczbá ludzi Gdáńskich.

¶ Naprzod Hethmáński Proporzec/ 600.
¶ Kápitan Kleywer/ 500.
¶ Kápitan Lemká/ 600.
¶ Kápitan Esterweicher/ 600.
¶ Kápitan Rauczán/ 500.
¶ Kápitan Wecztein/ 300.
¶ Ráytárow służebnych/ 400.
¶ Mieyskich Synkow/ 400.

☞ Cechow z miástá liczby dostáteczney Więźniowie nie wiedźieli/ Jedni powiedáli Ośm/ Drudzy dźieśięć tyśięcy/ bo ßło co żywo iáko po pewną korzyść. Wozy/ Dźiáłá/ wßytko Polacy zábráli. Proporcow Knechtskich wźięli Pięć/ ieden Jezdecki/ ná ktorym było nápisano Aurea Libertas. Trupow ktore ná kárbiech oddáli ludzie przyśiężni/ 4416. Więźniow v Polskich sámych żołnierzow/ 1000. V Sláchty y v Wieśniakow tyle czworo/ bo iuż one Niemce zbieráli po Gorách y po Dąbrowách/ ták iáko Grzyby.

☞ Táką oto posługę vczyniwßy Krolowi Pánu swemu y wßyßytkiey Rzeczypospolitey ten to Zborowski/ Potym przez wßytek czás poki pode Gdáńskiem Krol Stephan był z ludem/ miał z Niemcy wßytkie vtarczki fortunne. Co nie tylko Męstwu iego ábo spráwie/ ále sámego Bogá Wßechmogącego łásce/ ktory Krolowi Dobremu/ Spráwiedliwemu/ á ktory w porządku Kośćiołá iego żyie záwße/ zwykł ßczęśćić y Błogosłáwić/ to przypisowáć muśim.

¶ Tenże we wßytkich potrzebách przez te czásy iáko z Moskiewskiem záczęłá sie nieprzyiaźń y woyná/ był z Rothą. O czym ná drugich mieyscách/ á potym w Historyey dostáteczniey czytáć będźieß.

¶ Miał Trzy Zony: Naprzod Málicyánowne z Sląská/ z ktorą miał Syná/ wßákoż młodo záraz z Mátką vmárł.

¶ Potym miał Kśiężnę Prońską Woiewodzankę Kijowską/ z ktorey tákże iedyna Corká zostáłá Helżbietá.

¶ Trzećią Konárską z Domu Abdánk Káßtellaná Káliskiego Corkę.

Andrzey Zborowski/ Brát rodzony

tegoż Janá/ Syn Káßtellaná Krákowskiego/ Márßałek Nadworny tego czásu y Stárostá Rádomski. Ten sie z młodych lat swoich we Włoßech w Krolestwie Neápolitáńskim miedzy ludźmi Rycerskiemi schował. V Máximiliáná Cesárzá w Woysku będąc v Rábu/ w Roku 1570. Swym koßtem z kilkim dźieśiąt Koni czás nie máły sie báwił/ znácznie sobie poczynáiąc w potrzebie z nieprzyiaćioły. Támże był od Cesárzá ná Rycerstwo pássowan. Był Rotmistrzem v Rádoßkowic przećiwko Moskiewskiemu.

¶ W Interregná wiele á pożytecznie służył R. P. ná Elekcyey Krolá Stepháná z Bráćią swą/ iáko Woiewodą Krákowskim/ y z Jánem Hetmánem wyżßey pomienionymi. Był Fautor & Promotor, y tego dowiedli: bo zá ich powodem wiele sie inßych Pánow ku Rycerstwu obrácáło. Ci práwie in libera Electione obudwu Krolow Rycerstwu byli custodes. Annę Krolewnę ná ten czás/ Zygmuntá pierwßego Corkę/ z Wárßáwy do Krákowá przyprowádźiwßy ná Koronácyą Krolá/ záraz y ná Wesele/ sam

Vrząd Márszałkowski spráwowáł: bo ieszcze ná ten czás Márszałek Koronny nie vhámowal sie był w przedsiewźieciu swoim/iáko sie był ná Cesárzá y z drugimi zásadźił.

¶ Tenże do Moskwy kosztem swym Poczet niemáły Krolowi Stephánowi stáwiał. We Zborowie Kośćioł/ktory był Oćiec iego Kásztellan Krákowski sprofánowal/ nápráwić y Konsekrowáć dał. Plebaná/ wszytkie mu prouenta od Przodkow zdawná nádáne przywroćiwszy/ presentowal/ ꝛc. Y z inych spraw Poczćiwych pochwalenia Mąż godny.

¶ Zostáwił z Bárbárą Jordonowną Kásztellaną Krákowskiego Corką Potomstwo/ Syná Marćiná y Corki/ ácz ná ten czás minorenes, z ktorych optima fruges speranda.

Mikołay Zborowski/ Brát Piąty

wyższey pomienionych/ Szydłowski/ Rununburski/ y Dzierbieński Stárostá. Był Rotmistrzem w Węgrzech y do Jnflant/ był to Mąż táki ktory nád wszytko Artem rei Militaris cæteris virtutibus præstare dicebat. Wszákoż iego ták wspániáły vmysł/ śmierć w młodym wieku odięłá/ bo tylko máiąc Lat 28. Vmárł ná Seymie w Wárszáwie dniá 28. Kwietniá/ zostáwiwszy Potomstwo z Zofią Hrábianką z Tęczyná Kásztellaná Krákowskiego Corką/ Synow dwoch/ Chrzystophá y Piotrá/ Corkę iedną Elżbietę. Jego Ciáło leży we Zborowie w Kośćiele/ nád ktorym ten Napis y Wiersze w te słowá.

Natalium splendore, Prudentia, Fortitudine, à multis præclaris virtutibus Ornatissimi Viri, Præfecti Sidlouieñ, Runenburgeñ, & Dzierzbneñ. &c. &c.

Zborouius iacet hac Sacra Nicolaus in æde,
Extremus donec venerit ille dies.
Quem sublimè genus, studio, virtutis, & armis,
Fortibus, insignes si videamus auos.
Non tantum ornauit, quantum quo rarius æuo
Hoc nihil est nostro, candor & integritas.
Ingeniumq; sagax, nec segnis dextera bello,
Horrifice ad pugnam cùm sonuere tubæ.
Sed rapuit fati vis hunc in opina sub æui
Florentis, nonam Varsauiæ Triadem.
Hinc veris lachrymis Vxor deplorat ademptum,
Tenczenia Zophia progenerata domo,
Filios enixa duos natamq; doloris,
Quæ Magni Viduæ dulcè leuamen erit.
Molliter hæc, quisquis piùs dic, ossa quiescant
Quorum Sydera Spiritus arce manet.

Sámuel Zbo-

Samuel Zborowski/ Szosty Syn Ka-

sztellaná Krákowskiego / Rotmistrz ná Podole / v Báliny w Woysku Cesarzá Máximiliana Wtorego / y indźiey w spráwach Rycerskich ćwiczony/ Vir animosus: Ná Koronácyey Krolá Henryká/ przez zwádę/ zábił Andrzeiá Wapowskiego Kásztellaná Przemyskiego z Domu Nieczuiá/ o co był exilio skaran: Wszákoż tákim/ ktore nigdy Zacnośći Domowi Zborowskich szkodźić nie miáło. Ten iáko posłuszny/vczynił był dosyć tey Exekuciey/ wyiechał do Węgier/támże był przy Siedmigrodzkim Woiewodźie Stephánie z Domu Batorych/ ktorzy zá Herb noszą Trzy Zęby Wilcze. Tego Woiewodę gdy Polacy zá Krolá obráli/po ziechániu Henryká Fráncuzá. On też przyiáchał do Polski / ktoremu propter animum eius, żaden nie kontrádykował. Tenże potym był od Nizowych Kozakow ktorzy sie Zaporoskimi Mołoycy zową/ deklárowan zá Hetmáná/ z ktorymi był w tákiey potrzebie/ ktora sie záczęłá tym sposobem. Kozacy Nizowi wiedząc go być Mężnym/ Hoyny/ á dobrey sławy chćiwym/wskazáli do niego/żądáiąc go o to/áby był Hetmánem ich. Ktory nie długo sie ná to rozmyslaiąc/iáko człowiek Magni animi, posłał im záraz przez one posły vpominki y pieniądze / chcąc ie sobie ziednáć ná potrzebę ku otrzymániu dobrey sławy Oyczyznie y Domowi swemu. Vmyslił inszą stroną do Moskwy z nimi wtárgnąć.

¶ Naprzod tedy do Kániowá przyszedł z Pocztem niemáłym sług swoich y Háydukow/wśiadł ná Rzekę Dniepr/konie ná brzeg puśćił. ꝛc. Znowu Mołoycy Zaporoscy wiedząc o nim/posłáli do niego Posły/ráduiąc sie przyiazdowi iego/ á iuż mu zwierzchność nád sobą zlecáiąc. Zá co im on podźiekował / y znowu vpominki posłał. Oni zátym wzgárdźiwszy obietnicámi Stárosty Pogránicznego/ ktory ie odwodząc od służb Zborowskiego/ do śiebie námawiał / wielkie łáski z śiebie sámego y od Krola im obiecuiąc. Oni chcąc prętko pokoy mieć/przez Posły przysięgli posłuszeństwo Zborowskiemu/ á potym y sámi vstnie to wszytko coby czynić chćiał pomágáć mu wszytkiego obiecáli. Jechał potym do Cyrkás/z Cyrkás do Pszły Rzeki/ ktorą chćiał iść pod Putyśl Zamek Moskiewski/ták iáko sie był przed tym zmowił przez Listy z Starostą iednym vkráinnym / wszákoż ten Stárostá w słowie mu sie nie ziśćił. On bacząc nieustáwiczność w słowie Stárosty onego/rádźili mu Kozacy áby iáchał do woyská. A ták sie od oney rzeki Pszły obroćił do drugiey rzeki Sámáry. Tám nálazł 200. Kozakow Rzecznych/ktorzy tylko źwierz á ryby łowią drugim ná żywność/á ći iuż tám mieli stárszego co im roskázował. Jest tám Rzek wiele obfitych bárzo w ryby y w źwierz rozmáity/ktory nád nimi sie ná pástwiskách chowa/o czym będźiesz miał szerzey w Historyey. A tymi tám Rzekámi może iść do Hordy y do Moskwy/y chodzą dla korzyśći.ꝛc.

¶ A ták gdy przyiechał Zborowski do mieyscá onego kędy sie Kozacy chowáią/wszyscy mu czołem vderzyli/y posłuszeństwo wszeláKie obiecáli: bo ći tám vstáwicznie miedzy Rzekámi mieszkáią/máiąc pożytek z źwierzu / iáko z Rysiow/y z inych/á to co do żywnośći należy/drugim odsyłáią.

¶ Od onych Wodnych prosto puśćił sie do Progow kędy ludźie Rycerscy mieszkáią. Tám iest mieysce ná Nieprze trudne do przebyćia/ bo te Progi są z wielkich skał/ przez ktore wodá iákoby kędy z wysokich grobli spada / y tám nie może nikt przeiecháć oprocz tych Kozakow/ bo oni z tych Progow w czełniech sie spuszczáią po linách. Támże v Jáwołzánego Vroczyská miedzy Progámi/chćieli mu dáć Kozacy bitwę/kiedy go obaczyli á vyźrzeli przy nim Háyduki/rozważáli to sobie: Pewnie że ten będąc Pánem/ nie znáiąc nigdy żadney nędze/ z námi tu nie będźie mogł wyćierpieć niedostátkow. A ták go rozumieli sobie przećiwnym/á iżby ich z naprawy Krolewskiey chćiał wygubić.

bić. Ale in

bić. Ale im dał ſpráwe doſtáteczna o ſobie/ y to powiedział/ żem ia tu przyiechał ná żadánie Poſłow wáßych ktoreśćie do mnie ſłáli/ przeto ſie odemnie nie obawayćie nic inego/ tylko miłośći towárzyſkiey/ y tego pewni badźćie/ że ia tu záiechawßy z tymi wßytkimi ktore przy mnie widźićie/ chce z wámi złe y dobre ćierpieć rowno/ y z wámi ßcześćie ſwoie dźielić. Oni mu zá tym/ to od niego vſłyßawßy/ poſłáli Ośmdźieſiat Kozakow/ ktorzy go przepráwili przez one Progi/ ktorych tám ieſt dwánaśćie: bo nie miał z ſoba tylko wßytko ludźie nowe iáko y ſam. Było Sláchćicow ſamych Polſkich ſiedmdźieſiat / oprocz háydukow. Wßákoż niekthorzy Sláchćicy vleknawßy ſie onych ſtráßnych przewozow/ ná zad ſie wroćili. Tám nie dáleko ieſt Zamek Chortyczá/ ktory był Wiśniowiecki poſtáwił/ pod ten nie moga iść Gálery. Támże pod nim ſam Hetman poſtrzegł ſtraż Tátárſka/ bo tám czeſto bywáia/ á záwße ich Kozacy gromia/ wßákoż ná ten czás nátrzec ná nie niechćieli/ choćiaż ich wiecey niż Kozakow było. Zá Progámi ſkoro potkáli ſie naprzod z Szárańcza/ ktora ácz ludźiom nie bárzo ßkodźi/ wßákoż koni dla niey odeßło przez trzy ſtá/ ludźie też niektorzy puchneli.

¶ Wyiechawßy z Chortycże Zamku ná ktorym nocleg mieli/ tám dopiero doiechał Kozakow y Poſłow ktorzy od nich do niego ſłáni byli. Tám gdy ſie ziecháli/ vczynił do niego rzecz ieden ſtárßy/ ráduiac ſie z przyiázdu iego/ á winßuiac mu/ áby z mieyſcá tego Oyczyznie miłey był pożyteczny / á iżby fortunnie nieprzyiaćielá iey gromił/ czego mu ſami do gardł ſwoich w poſłußeńſtwie iego bedac/ pomágáć obiecáli. Podźiekował im zá chęć y zá winßowánie Zborowſki/ á zá tym iechał z nimi ná mieyſce to kedy mießkánia ſwe mieli. To Vroczyſko zowa Tomákowſki Oſtrow / ktory ieſt ták ßeroki/ że może ná nim wychowáć dwádźieśćiá tyſiecy ludźi/ y koni niemáło. Przy tymże Oſtrowie ieſt Jezioro wielkie y bárzo rybne/ tám ſkoro wyśiedli / był od wßytkich rádośnie witan/ záraz go obwołáli Hetmánem/ z rußnic ſtrzeláli. Názáiutrz vczyniwßy koło Rycerſkie/ tám mu deferowáli iáko Hetmánowi/ y oddáli mu Buláwe Hetmáńſka/ rzecz do niego vczyniwßy tymi ſłowy: My Miłościwy Pánie/ wiedzac ćie być Pánem Rycerſkim y Zacnie Vrodzonym/ co ácz to v nas máło waży/ tylko ſpráwá á ſerce meżne/ coſmy o tobie wiele od poſtronnych narodow ſłyßeli/ tákże y od Bráciey ſwey / iákoć záwße Bog przeciwko káżdemu nieprzyiaćielowi twemu wielkiey fortuny pożyczał. My też / gdyżeſmy ſie tu ćiebie doczekáli ták Zacnego Polaká / wielkiego Vrodzenia Páná/ z ßcześćia y z meſtwá ſławnego/ nie mogac ćie tu niczym inßym ták znácznie vdárowáć/ podawamyć te broń Hetmánow pierwßych mieyſcá tego / ktorzy nam fortunnie z dobra ſława roſkázowáli. A my ſami śiebie z wiernymi checiámi náßymi y poſłußeńſtwem wßelákim záraz ći przy tey Buláwie oddawamy/ życzac ći tego/ ábyś nam długo roſkázował/ ſkadbyś ſobie/ nam/ y Oyczyznie miłey/ y Potomſtwu ſwemu/ nieśmiertelna ſławe otrzymał.

¶ Wźiawßy Buláwe od nich/ odpowiedźiał im ná te ſłowá : Nie baczę ia tego w ſobie moi mili á Zacni Rycerze / ábym ſie do tego Vrzedu / ná ktory mie teraz przekłádaćie (á iuż mi go zgołá mocno w rece zá podániem tey Buláwy oddawaćie) ziść mogł/ bom y nie ná to tu był przyiechał ábym ſie tego podiać miał/ ták wielu meżnym / ſpráwnym ludźiom Rycerſkim roſkázowáć miał/ ále tylko temu k woli/ ábym weſpołek z wámi przyiawßy towárzyſtwo/ w oboygu ßcześćiu/ złym y dobrym/ rowno ćierpiał / potym Oyczyznie ſwey miłey ſłużył/ ták iáko młodßy miedzy wámi/ zá ráda y náuka was ludźi Rycerſkich. Wßákoż znáiac w was ták wielka chęć y miłość przećiwko ſobie/ śmiele od was ten Vrzad przyimuie/ w ktorym ieſliby ſie przydáło zbładźić iáko máło bywáłemu / mam zá to / że od was ſamych łáſkáwie oſtrzeżon bede. ꝛc. Potym ßli pod Zamek Putyſł/ kthory ieſt v Pſkłá Rzeki / chcac ſie tám Stároſty iednego vkráinnego doczekáć/ vſkarżáli mu ſie ná niełáſke wielka przećiwko ſobie Pánow Polſkich/ y niewdźieczność poſług ſwych. ꝛc. Co potym w Hiſtryey byc może.

¶ Nie ruſzywßy ſie z mieyſcá onego/ chćieli to po nim wiedźieć/ kiedy im Pan Bog da we zdrowiu przyść z Moſkwy / gdźieby ſie też miał wola obroćić. On ich niechcac długo trzymáć ná ſłowie / pokazał im piſanie od Carzá Tátárſkiego z Przekopu/ ktory mu był w dom do niego ießcze z niemáłymi vpominki poſłał/ obiecuiac mu Choragiew v Ceſarzá Tureckie° ná ziemie Wołoſka ziednáć. Tám oni proſili go záraz / áby poſłał do Carzá dawáiac mu iuż o ſobie znáć ná Niżie/ áby przypomniał Ceſarzowi obietnice żebyć ſie w tym viśćił/ ktory to dla niego vczyni / bo mu ludźi niemáło do Perſyey poſłał/ gdźie mu brátá Adylkiryá pogimano. A chcac być pewnieyßy tám tey obietnice/ dárowáli mu wieźniá znácznego Tátárzyná/ ktorego záraz Hetman poſłał przez Poſły ſwe Carzowi / przy czym był Bielecki Komornik Krolá Stepháná/ ktorego był Carz zátrzymał/ wßákoż go zá perſwáſya Poſłow Hetmáná Nizowego puśćił.

¶ Zlećił też to był Hetman Poſłom ſwoim/ áby dáli Zrok ábo mieyſce Poſłom Ceſarſkim gdźie ſie ziecháć mieli/ ieſliby ktore do niego poſłał/ áby ſie z nimi ziecháli w dźieśiaći koni tylko. Dáli Wzrok ná Vroczyſko Kárávteben/ ktore ieſt Forum ábo Rynek/ gdźie Thátárowie z Kozaki wßelákie targi ſwe miewáia.

¶ Náto tedy mieyſce iechał Hetman/ tám záſtał Poſły Cárſkie/ y ſwoie/ ktorzy ſkoro przyiechał/ przywitáli go z wielka vczćiwośćia/ Liſty oddawßy/ zdrowie od Carzá náwiedźili/ potym mu oddawßy vpominki/ Koni dwánaśćie Romakow pieknie vbránych/ y trzy ßáty Złotogłowowe. Ktora gdy ná Hetmáná włożyli w onym polu/ znowu rzecz piekna do niego vczynili/ ráduiac ſie z dobrego zdrowia iego / á iż ná to mieyſce przyßedł / gdźie ták ſwowolne Kozáki hámowáć może/ z tego ſie ćießyli: A iż Carz kocháiac ſie z te° á wdźieczen bedac przyiázdu twego/ zá ſyná ćie ſwego przyimuie/ obiecuiac ći do wßytkiego pomágáć w czymby go iedno vżywał/ y tey obietnice około Choragwie Wołoſkiey potwierdźili/ tylko o to pilnie proſili/ żeby ſpokoynie czekał ná Dnieprze choragwie. On nie dbáiac o choragiew/ proſił áby mu Carz wtowárzyſtwo poſłał do Moſkwy Hetmáná ſwe°/ powiedáiac/ że Moſkwićin wiele w Litewſkim Kśieſtwie czyni w gránicách ßkody Krolowi Pánu memu.

¶ Skoro mu to powiedźieli Poſłowie / záraz rzekł / żebym tego k woli Krolowi nie vczynił nigdy/ co dla niego iáko dla Syná ſwego vczynie / y dał mu znáć o tym/ czym go bárzo vćießył. A gdy ſie kazał z nim gotowáć Hetmánowi/ w tym Carz Turecki piſał do niego áby mu ſie w obietnicy viśćił/ iżby z nim iáchał do Perſyey ták iáko obiecał. Dał o tym znáć Zborowſkiemu ná Niż przez Poſłá ſwego Carz Przekopſki. W tym iuż zwatpił/ że Oyczyznie poſłużyć nie mogł/ zátrzymawßy Poſłá ná onym mieyſcu/ iáchał ſam do ſtánowiſká ſwego/ á gdy noc záßłá/ poczał myślić co czynić miał.

¶ Ráno do onych Poſłow iáchał / záwołáć kazał onego Thátárzyná/ ktorego iuż był wolno wypuśćił/ żeby do niego z przednieyßym Poſłem przyßedł. On ſtrwożony ßedł do niego/ obawáiac ſie tego/ áby go znowu nie kazał zwiazáć. On powiedźiał : Gdyż tego Carz dla mnie vczynić niechćiał/ niechżeby mi wżdy był Bákáiá z ludem poſłał. Oto ia iemu k woli to vczynie/ że z nim poiáde do Perſyey/ tylko mi niech przyśieże że mam być wßedźie przeſpieczen zdrowia ſwego/ ábym nie był ábo otrut/ ábo z napráwy iego ſtrácon zdrádliwie. Niechże do mnie przyśle Muſtáliká y Ráde ſwa naprzednieyßa z Murzámi/ ktorzyby mi ná to przyśiegli. Poſłowie podźiekowawßy/ zá te chęć wielka/ v nog padáli podług obyczáiu ſwego Hetmánowi/ á z rádośćia do Carzá ſwego iácháli/ dał im Zrok Zborowſki zá tydźień/ nie dáleko od tegoż mieyſcá gdźie ſie ziecháć mieli.

¶ Gdy Poſłowie z ta nowina do Carzá przyiecháli/ wdźiecznie ich przyiał y vdárował. Hetman też Zborowſki iechał do woyſká ſwego / ktore było ná Oſtrowie názwánym Kartámłyk/ powiedał Rycerſtwu to co z Poſty poſtánowił.

stánowił. Wnet sie rozerwáli/iedni chćieli z nim iecháć/drudzy ná to nie dáli słowá rzec/powiedáiąc/ że to pśi zdrádliwi/słowáć nie zdzierżą/zginiesz/ y nasby przy sobie pogubił. A w tym w nocy wielki sie rozruch stał/ że nie wiedźiał co z nimi czynić miał Hetman/ y nie był od nich przespieczen zdrowia swego. Posłał do nich Porucznıká/roskázuiąc im áby sie vćiszyli/ bo iesli tego nie vczynią/tedy im bitwe pierwey niżli nieprzyiacielowi inszemu dam. Oni go zá tym wskázániem káráć chćieli podług zwyczáiu swego / opásawszy mocno/piasku w zánádrá násypáć/á w wode wrzućić.

❡ Szedł potym sam do nich/łágodnie ich vkroćił/ wszákoż cáły tydźień miał wielką trudność z nimi. Wezwał potym stárszeº do śiebie/ przed ktorymi powiedźiał: Ze ia żadnego nie przymuszam/ktory chce niechay zostánie/ á ktory chce iedźie/tylko ći co tu zostáną áby Hordźie dáli pokoy: bo stąd tákie niepożytki bacżę/że Królá y R. P. obrážą. Druga/że mnie w niebespieczeństwo przywiodą. Zá tym posłał straż/áby strzegli ná onym mieyscu kędy Mustalik przyidźie z Murzámi.

❡ Hetman sam iż nie mogł ná czás náznáczony przyiecháć / tám gdźie był dał zrok Tátárom/byłá tá przyczyná / iż ieszcze nie dobrze był świádom wszytkich mieysc y Vroczyszcz ná Dnieprze / ktorym sie przypátrował / iednák posłał záraz dowiáduiąc sie gdy przyiádą/áby sie do niego przymknęli. Mustalik obawáiąc sie iákiey zdrády/został sam ná mieyscu náznáczonym / á posłał kilká set Murzow / prosząc Hetmáná áby do niego przyiechał / bo go ná mieyscu náznáczonym z rádośćią czeka/á przyiechał był z wielkim Orszakiem máiąc tysiąc koni Dworu Czárskiego/bárzo świetno/z dáry wielkimi/z wozy/ z Wielbłądy/pieszo tákże miał ludu niemáło.

❡ Tám Murzowie/gdy do nich Hetman Nizowy przyiechał / przywitáli go z vczćiwośćią bárzo ochotnie/iáko mogli naucżćiwiey podług zwyczáiu swego/pádáiąc cáłowáli nogi. etc. Zátym go prośili/áby do Mustáliká iechał/opowiedáiąc mu wielką chęć y przyiaźń Cárską. On im obiecał iecháć do nich/tylko prośił áby go do trzećiego dniá Mustalik ná onym mieyscu poczekał vmowionym/áż woysko rospráwi: bo mu szło o to / áby ći co zostawáli ná Dnieprze/szkody iákiey nie czynili/ á ták ich chćiał przysięgą sobie obowiązáć/áby Hordźie pokoy dáli/ wymáwiáiąc sie/ że mi sie ich ládá iáko odiecháć nie godźi iáko Hetmánowi/gdyż nie wszytkich z sobą biorę do Persyey.

❡ Powiedźieli mu: Ze tego Mustálik vczynić nie może/bo Carz iuż tylko ná ćię czeka/á nie dba o insze tylko żeby ćiebie samego syná swego miał przy sobie/á też iuż dawno ze stem tysięcy ludźi w polu leży/nie sstawa mu żywnośći áni trawy koniom. A ták ćię prośić kazał ábyś conarychley do niego przyiechał.

❡ Máiąc chęć wielką Zborowski widźieć woyská y spráwę Pogáńską/ prośił áby tylko do pułnocy zetrwáli/ á on záraz iuż z nimi miał wśiádáć. A Kozacy y dla Bogá prośili áby nie ieźdźił/płácząc á opowiedáiąc mu iuż zginienie. Nie mogli mu tego odwieść/wszákoż máiąc rozmáite zabáwy z onymi Murzámi/máło nie do samego wieczorá ich znowu zábáwił. W tym folguiąc prośbie ich y chęći swey dosyć czyniąc/prośił áby mu koniá dáli/ chcąc iuż wśiádáć w drogę/iuż płáczu y prośby Rycerstwá swego nie słucháiąc/áni ná to dbáiąc/dáli mu koniá záraz Murzowie.

❡ Tu práwie Pan Bog/ktory ieszcze ná świećie go zostáwić chćiał/á nie dáć mu w ręku Pogáńskich zginąć. Z onych wielkich prac/koniá obaczywszy spytał iesli stępią idźie/ rzekli/ że bystr. On ich prośił o inszego koniá ktoryby státecznie szedł/bo był strudzony bárzo. Wnet sie rzućili stáráiąc sie o inszego koniá/á on chodźił iáko ná koń wśieść/sáhaydak przypásał/száblę. etc. W tym Kucharz iego Michał rzekł do niego z płáczem: Pánie moy/iuż ćię podobno nie oglądam/iest Szczuká dobra/ proszę náiedz sie ná drogę. A ták on że cáły dźień nie iadł/dał sie námowić szedł ieść/koniá mu w tym przywiedźiono. A gdy chćiał

gdy chćiał przysięgi od Murzow/ oni mu rzekli: Ze my tobie zá to nie możem przyrzekáć. W tym to Kozacy vsłyszawszy / z żáłośći porwáli go gwałtem miedzy sie/zániesli go do czołnow ná sobie/wśiadszy w czołny poczęli strzeláć/ Murzowie sie ich boiąc rostoczyli sie / potym odbiwszy sie od brzegá / z rádośćią iecháli do woyská swego z nim. Kozacy oni gdy go vyźrzeli / z wielkiey rádośći niewymowne sztuki pokázowáli/strzeláiąc/pieśni śpiewáiąc/ ná kobzách gráiąc/& alia.

❡ Tám gdy sie to dźiało/straż Kozácka przywiodłá więźniow kilkánaście/ktorzy z Hordy vćiekáli/bo ich tego czásu we żniwá wiele vchodźi. A ták ći powiedźieli Hetmánowi ná iákiey czći miał być v Carzá / ktora táka być miáłá/sam miał być więźniem ieº/á ći wszyscy ná palách ktorzyby z nim przyiecháli ábo przyszli przed Przekopem/ná co sie práwie wszyscy zgodźili / bo to ieszcze ná mieyscu będąc od Murzow słyszeli.

❡ To vsłyszawszy Zborowski / rozgniewawszy sie serdecznie ná Carzá/ przebrawszy czterdźieśći człowieká iechał do koni / kthore były od stánowiská śiedḿ mil/bo sie ich nie spodźiewał więcey zástáć/bo zdycháły od chrobáctwá wielkiego/á ludźie puchnęli/chćiał tymże tropem iecháć zá woyskiem Cárskim chcąc go ze wszad szkodźić náieżdżáiąc. A gdy przyiechał do koni/nie zástał y dwu zdrowych/chćiał przedśie iácháć/Kozacy mu odrádźili/powiedáiąc mu/ Niżli te konie przepłáwiem/tedy ony zemdlone pádną / á my y z tobą poginiem. Iednák on chcąc sie oney chytrośći mśćić/chćiał Tátárom zástępowáć ná drodze tym co sie do woyská Cárskiego śćiągáli/ wszákoż mu Kozacy odradzáli/mowiąc/ że w tym niedostátku nic nie vczynisz.

❡ W tym przyszłá wieść pewna od Tátárskiey straży/że ony wszytkie co byli po Hetmáná przyiecháli Carz pokarał/iż ná te kondycye ktorych on chćiał nie przyzwaláli/á iż go z sobą nie przywieźli. Miał ná ten czás v śiebie Posła Królá Perskiego/ktory był do niego z tym poselstwem przyiechał/ powiedáiąc/że ćię Pan moy dawno czeka y z Cesarzem Tureckim/czemu nie wśiádasz/á to co sie twemu brátu dostáło/to y ćiebie potka. Ná ktore iego ták hárde poselstwo/hárdźie też do niego wskazał Carz Tátárski/chćiał był ieszcze Hetmáná czekáć/ále iż mu przynaglał Hetman Perski áby corychley iechał / iecháć muśiał / zostáwiwszy Dźieśiec tysięcy ludźi w źiemi swey dla obrony od Kozakow Nizowych. Posłał iednák prosząc do Hetmáná áby pokoy z nim vmowiony iáko z Oycem trzymał / á on mu postąpił dań zá wszytkie Kozaki/ y te Chorągiew ktorą mu obiecał ná Wołoską źiemię z Persyey záraz przywieść obiecał kiedy sie wroće/tylko prośił pilnie/áby mu źiemi iego dał pokoy. W tym Zborowski odpráwiwszy Posłá/myślił co czynić miał/drogá go iuż do Mostwy omyliłá / tákże y do Persyey. A ták posłał do Piotrá Hospodárá Wołoskiego áby mu sie w obietnicy vyśćił iáko obiecał / kthora byłá tákowa/ Miał dáć pięć set koni Zborowskiemu iesliby był szedł do Moskwy/ á iemu żeby dał pokoy/bo go iuż byłá wieść doszłá że sie przećiwko niemu gotował/ ieszcze gdy był we Złoczowie imieniu swym. A máiąc w tym nádźieię że mogł być porátowan ná służbę R. P. dał zroku cztery Niedźiele / żeby sie z Posły Wołoskimi widźieć mogł. Posłał z sług swoich Sláchćicá iednego/ Kozacy też z Mołoycow swych drugiego/dáley czásu nie mogąc postąpić / bo też iuż drudzy Stárostowie Vkráinni wyieżdżáć mieli. W tych czterech Niedźielách czekáiąc Posłow onych/więźniowie ktorzy z Tátar vćiekáli Nieprem/ iż tám są nie dáleko stádá wielkie/wśi sie też przymykáły Tátárskie do Dniepru: bo tám wśi tákim kształtem budowáne/iáko owy budki ábo chadki ktore owo Owczarze ná kołkách zá owcámi włoczą. etc. A gdy o trwodze vsłyszą / tedy ze wszytkim záraz záprzągszy onę chálupę ktorą ma ná kołách/vwoźi co nadáley. O czym vsłyszawszy Kozacy/wnet sie poczęli fráśowáć ná Hetmáná/ powiedáiąc/że iuż dáley czekáć niechcem/tylko vderzyć ná Hordę / bo możemy mieć korzyść wielką. Hetman Oyczyźnie to chcąc pokázáć/że mogąc sławy

dostáć y korzyśći wielkiey/niechciał áby miał mouere turbas, á tego nieprzyiaćielá ná potym poruszyć przećiwko niey / bo ná ten czás nie mogli iey szkodźić/gdyż wszyscy do Persyey byli wyszli / ále pámietáiąc ná przymierze/ ktore Turcy y Tátárowie z Krolem y z Koroną máią/hámował Kozaki w przedsięwźięciu ich. Acż go w tym słucháć niechćieli/ áż wszytek Rynsztunek swoy ktory tám zsobą miał ná ten czás/konie/száty/ pieniądze / miedzy nie rozdał/ tych też podleyszych po thym iáką mogł surogośćią odgrániał. Owa ono przedsięwźięćie ich w nich vspokoił/á to wszytko czynił w ten sposob/ że się oglądał ná pokoy Oyczyzny/w ktorey iáko rozrodzon/to nie tylko swym/ ále y postronnym narodom nie táyno/ máiąc żonę z domu tákże możnego Jordáná Spytká Kásztellaná Krákowskiego Corkę / z ktorą Potomstwo zostáwił synow dwu/Alexándrá y Sámuelá/ná ten czás minorenes / ktoremu nie ták wiele skárbow zostáwić pomyśláiąc / iáko po sobie sławy á pámięći dobrey życząc.

¶ A ták vćiszywszy ono dźikie woysko swoie/ czekał czásu iáko był náznáczył Posłom do czterech niedźiel. Wyszedł czás drugie y trzećie cztery niedźiele/Posłow áni iego áni Wołoskich słycháć było. A w tym posłał sto człowieká z czołny ná Morze po sol/bo tám kiedy Rok suchy / zsiáda się ná wyspách biáłłą iáko lod. Owa zwątpiwszy o onych Posłech/rozumiał że ie Hospodár posádźał ábo Tátárowie. Pusćił się ná Dniepr / bo tám Posłow czekáiąc/ wielkiego głodu y niewczásow się náćierpiał / ktemu z Kozaki wielkiey trudnośći/ktorzy nie dbáią ná Królá Páná swego / áni ná Oyczyznę w ktorey się porodźili/tylko iuż wszytkę nádźieię w onym mieyscu pokłádáią kedy żyią / ták iákoby rzekli oną pospolitą przypowieśćią/Poki żytá poty bytá.

¶ Nic tedy nie obeszłá nędzá żadna/głod/niewczásy/oneo nowego Hetmáná ich/przy onym dźikim wodnym Rycerstwie/ácz miał Ryb źwierzu wszelákiego dostátek/wszákoż ono ná káżdy czás odwodzenie ich / ábo hámowánie od szkodliwych Oyczyźnie vmysłow ich/ták go bárzo fátygowáło / że czásem po wiele rázow máło o zdrowie nie przyszedł / gdyż to lud bystry nieuhámowány. A ták pusćiwszy się po Dnieprze/rozumiał że się miał z oney nędze ochłodźić/wszákoż w tym od szczęśćia nie mogł być rátowan/bo dáleko w więtsze nieprzespieczeństwo niżli miał pierwey/ przyszedł. Bo kiedy mu oni znáć dáli ktorzy iecháli po sol/iż są Gálery ná Morzu / on zaraz im dla posiłku płynął do nich/z ktorymi się potkał gdy ná zad płynęli/żadney ná się trwogi nie máiąc/nábráli soli tyle ile mogli.

¶ Posłał potym straż ad Ostiam Maris, to iest/tám kedy Rzeká w morze wpada/tá straż záraz tego postrzegłá/ że dwie Gálerze weszły ná Dniepr/ á przy nich Dźieśięć Tysięcy Tátárow lądem / chcąc bitwę dáć Kozakom ná mieyscu kedy ćiásnym. Máiąc tę iuż wiádomość o nich Hetman / nie mniey też o tym myślił iákoby im też bitwę dáć mogł/tylko ná to czyhał / żeby ná tákim mieyscu stánął / áby oni do niego ná Ostrow z Gáler wysiedli / żeby ich tákże mogł wpráwić w kąt ćiásny/iáko tám o to łácno ná Dnieprze/czekáiąc ich długo/spodźiewał się że tám iuż wszytká moc ich byłá w onym ludźie iáko ich straż obaczyłá/á ono to tylko byłá straż ktorą był Sędźiak wysłał dla iezyká. Obroćił się do nich/ ále oni záraz obaczywszy Kozaki tył podáli. Załował tego Hetman że z nimi bitwy stoczyć nie mogł przez ták nierychłe do nich iechánie. Obroćił się ná zad/á iuż sobie vmyślił wtárgnąć do Wołoch / dla tego zágniewány że mu Posły zátrzymano.

¶ A w tym iádąc ná pierwszym noclegu w ziemię /potkáli więźnie ktorzy z Tátar vćiekáli/á gdy przyszli przed Hetmáná/ powiedźieli że teraz czás ná Tátáry/możećie przespiecznie iść w ziemię ich/bo wielką korzyść mieć bedźiećie/ powiedáiąc im tám dla nich o wielkiey trwodze/że iuż samá Carzowa do lásow vćiekáłá. Kozacy słysząc te słowá ich/bráć się tám poczęli chćiwie. A gdy ich Hetman od tego odwodźił/poczęli nárzekáć/że ie prożno trzymał/á

nie życzył im tákowey korzyśći. On iáko człowiek ten ktory rozumiał co mu ná tym y Oyczyźnie należáło/prosił ich áby báczność nań w tey mierze mieli/ ták iáko to obiecáli być mu we wszem posłuszni.

¶ A skoro ich vłágodźił/posłał do Carzowey vpewniáiąc ią żeby się nie bałá/może nie vćiekáć/ bo ia iáko Syn chcę się o to stáráć iákoby Mátká moiá w pokoiu śiedźiáłá/pomniąc ná obietnicę Carzá Oycá swego / chybá żeby on niechćiał trzymáć słowá swego / wszákoż ia do pomszczenia będę miał czás inszy. A ták posły odpráwiwszy / pusćił się ná przedśięwźiętą drogę do Wołoch. W tym znowu wieść przyszłá o Tátárzech że byli ná Zamku Hástonhorodku. Chcąc pokázáć to Zborowski / o co się też kuśił przed nim Kniáś Rożeński przed kilkim lat / stáráiąc się o on Zamek áby go był mogł zburzyć/ iákożby był tego iuż dokazał/ tylko prze nieopátrzność gdy podsádźił pod Zamek prochy/ná złym mieyscu sam stánął/potym mizernie zginął.

¶ A ták ich Zborowski chcąc zástáć ná onym Zamku / ná dedniem práwie do niego przyszedł / Tátárowie skoro go postrzegli záraz vskoczyli. Posłał do nich Tłumáczá/ ktoryby ich do niego prosił ná rozmowę/ á roskazał się sstrásć kilku Kozakom z rusznicámi/dla tego żeby go nie porwáli/ á w ten czás ieden Kozak strzelił do Tátárzyná. Zágniewány Hetman porwał się do Kozaká/chcąc to pokázáć że im słowo trzyma / ále drudzy wiedząc go być godnym/zástoczyli á nie dopusćili do niego. ¶ Ten Kozak vmiał káżdą strzelbę zámowić że mu szkodźić nie mogłá / áni temu woysku w ktorym był. A ták powstáli Kozacy o to przećiwko Hetmánowi/ ták bárzo/ że ich záledwie vbłagał. Potym gdy się vspokoili Kozacy/ przysłáli Tátárowie do niego/dźiękuiąc mu zá chęć y zá pokoiu trzymánie/ chcąc mu dáć stácyą/áby sobie odpoczął z ludem swym ná onym mieyscu/prosząc go y o to/ áby się z Carzykámi poznał/ktorzy do niego chcą przyiecháć. On roskazał: Ná ten czás nic nie potrzebuię: A druga/ do znáiomośći ná tym czáśie przyść z Carzykámi nie mogł /gdyż miał potrzebę pilną z Hospodárem Wołoskim ná Vroczysku Probitym v Bohu. Tám stąd idąc z Hástonhorodká/miał nocleg v Witultowey łáźnie/tám się nápátrzył wielkich antiquitates iego. Z tądże prosto pusćił się ad Ostia Maris, tám gdźie Dniepr w Morze wpada/ stąd prosto wypráwił dźieśięć człowieká do Probitego ku Bohu/ áby nieomieszkał ná Zrok z Wołochy. Oná straż idąc tráfiłá ná Turki/ktorych pogimáli trzynaśćie. Turkom gdy przybywáłá wielka pomoc/ oni z nimi vćiekli do Rzeki Bohu/y támże z nimi iecháli áż do Probitego/ Hetman też ná onym mieyscu skąd był wysłał straż dźień odpoczywał / á to dla tego / iż Kozacy obszywáli czołny trzćiną/ boby były máłe ná Morze. Tám wyiechawszy na źwierz ná wyspy Morskie/ vsłyszał że kilká rázow z dźiał strzelono. Pytał coby to było: Jedni powiedáli że strzelano ná Przekopie/ drudzy mowili/ że to grom y łyskáwicá. Owa nic nie myśląc o Turkách/ruszyli się z onego mieyscá ná Morze/á oni ktorzy iecháli do Bohu nie dáli mu znáć o nich. Tám mijáiąc Przekop spokoynie/chcąc iecháć á dáć pokoy Tátárom/ z ktorymi sam/ y Krol/y Oyczyzná/ mieli przymierze.

¶ W tym postrzegli Dźiewięć Gáler wielkich / okrom Batek máłych/ ktore szły przećiwko nim/zástánowili się/mnimáiąc żeby iáki Zamek. A gdy się lepiey rozedniáło/poználi że Gálery/ kthore się zdáleká świećiły / nie było ná nich tylko lud wybrány do boiu.

¶ Począł z Kozaki mowić: Mamy Pánowie Brácia czás że sławy dostáć możem/á będźieli nam Pan Bog szczęśćił/będźie y korzyść. Rzekli Kozacy: Abo niewiesz Pánie Hetmánie że tho nam nie rowny plác do potkánia/ lepieyby o tym radźić /iákobysmy co nápredzey vchodźić mogli. Tego Zborowskiemu było żal/ále widząc że mu prawdźiwie rádzą/ nie wiedząc co czynić/myślił o tym iákoby się im bronić/gdyż iuż blisko od niego byli/ trudno iuż było vćiekáć/á do Bohu ieszcze było śiedḿ mil. Kozacy strwożeni czynili złe

ſerce Hetmánowi/choćiaż tám tácy ludźie byli co iedno ßábla żyli/ wßákoż im to wßytko ſpráwowáło złe mieyſce/á ktemu czołny przećiwko Gálerom/wielka rożność/poczęli ſię mießáć á wołáć ná Hetmáná/ że chćieli vieżdżáć. Ktory przedſię ſtał iáko Lew/prágnąc z nieprzyiaćielem chętliwie bitwę zwieść. W tę ich doiechawßy/vczynił tę rzecz do nich: Niechże was nic nie obchodźi moi mili cnotliwi Rycerze wielkość Pogáńſka/ áni tá ich ogromna Armatá/ bo to my mamy naprzod przed nimi żeſmy ſą ludźie Chrześćiáńſcy/ dla czego ſame° nie wątpimy że P. Bog zá námi pomágáć będźie/ á ſam potłumi nieprzyiaćielá á bluźnierzá Imieniá ſwego/ ktemu y niewinność nam pomoże/ iedźmy ſobie nie lękáiąc ſię/á nie ćießmy Pogan áby ná nas ſercá nie bráli. Owa ták/vieżdżáiąc z nimi rowno/ prosił ich áby mu tey ſromoty y ſobie nie czynili. W tym ſię iedná Gálerá wydáłá/ná ktorey był Hetman onych wßytkich ludźi/ten roſkazał pilno przykłádáć á gonić Kozaki/chcąc ſię o nie kuſić niżby im drugie ná rátunk przyßły.

¶ A ták zá wielkimi prosbámi y vpominániem/Kozacy ktorzy byli do brzegá ſię przybili á vćiekáć chćieli/znowu w czołny wśiedli. Hetman im ſerce dobre czynił/ſam zá nimi iechał ábo płynął/ oſtrożny á chćiwy ná ſtoczenie bitwy. Tá Gálerá ze wßech napięknieyßa ßłá zá nimi iáko ſtrzałá/iuż ſłyßeli Trąby/bebny/okrzyk Pogáńſki/vkázowáły ſię Chorągwie Tureckie. Hetman z Kozaki śmiele ſtánąwßy/czekał nieprzyiaćielá. Tám Wátámán ktory ná czelnie Hetmáńſkim był iął ſłábo ſtyrowáć/począł go Hetman gromić/ á niechcąc áby drugim ſercá złe czynił/chćiał go zábić. A gdy iuż co dáley to bliżey byli/ſtáneli Turcy á dźiwowáli ſię śmiáłośći iego/ iuż to máiąc zá pewną korzyść/ná to czyháli iákoby go pogimáli z Kozaki/ czegoby byli dokázáli zá oną trwogą Kozakow/ále ſię z piáſku rußyć nie mogli. Hetman wołał ná ſwe áby do niego co naprędzey nádbiegáli. Ale ſtyrnik máło dbáiąc ná wołánie y vpominánie iego/do brzegu ſię co prędzey obrácał. Turcy obaczywßy poczęli z dźiał ſtrzeláć/ vgodźili ſtyrniká iednego tuż podle ſamego Hetmáná/ktory lecąc áż chłopá zá ſobą w morze wtráćił/wßákoż tego prętko rátowáli/ácz z trudnośćią. W tym oni o ktorych Hetman nawięcey rozumiał wypadßy z czołnow/poczęli ſię bráć do brzegu. Wołał ná nie Hetman/ áby drugim złego ſercá nie czynili/á nieprzyiaćielá nie ćießyli. Turcy z dźiałek vczaßczáiąc/ czołny bárzo dźiuráwili/ zátykáli czołny Kozacy. Widząc że im trudno co ná wodźie począć/do brzegu ſię przypławili/tám wypadßy ná brzeg poczęli ná ſię z obu ſtron śmiele ſtrzeláć/iuż byli doſtáli Turcy ięzyká/wiedźieli kędy y ktory Hetman/a ták náń ſtrzelbę wßytkę obrácáli. Prosili go Kozacy áby vßedł ná gorę/ ábo od śiebie kazał drugim odſtąpić/ záraz chłopcá ktory go pilnował od śiebie odepchnął/á ledwie rękę od niego odwiodł/ iáko weń záraz kulá z dźiáłá vgodźiłá. Wźiąwßy Hetman onę rußnicę ktorą on chłopiec zá nim nośił/ roſkazał ſię wßytkim roſkoczyć/ á ſam wźiąwßy śmigownicę/począł do Gálery ſtrzeláć/obaczywßy ich báłwaná śrebrnego w záwoiu/mnimáiąc áza Sędźiak/ zmierzał do niego/ á w tym zápalili dźiáło w Gálerze/co on obaczywßy/przypadł/kulá tuż przed nim máło nie ná piędźi vpádłá. Zá tym ſię porwał/ vderzył też z śmigownice w onego báłwaná/áż bláchy śrebrne lećiáły/zá tym Turcy wołáć poczęli głoſem/ Hałá/háłá/hałá/ y więcey. Więźniowie/y ći co rozumieli ich ięzyk/ powiedáli/ że baczyli rzecz ſwoię przegráną. Kozacy zá tym poczęli ſobie dobre ſercá czynić/ ktemu im było łácno ſobie ßańce poczynić/ bo thám ná tym mieyſcu świnie dźikie ryiąc/ wielkie doły poczyniły. Hetman znowu z śmigownice ſtrzelił w grumádę ludźi ná Gálerę/ záraz kilká człowieká zábił ná iedney łáwie/ná ktorey rzędem śiedźieli. A w tym ony Gálery wypráwiły dwie/ áby v Bohu Rzeki/ dwie mili od onego mieyſcá przewoźili Tátáry. Poczęli ſię Kozacy trwożyć/á wybieráiąc żywność z czołnow/poczęli vćiekáć. Hetman ich gromił y vpominał/mowiąc: Ze wam to ludźiom tákim nie przyſtoi czynić/o ktorych wßyſcy

narodowie rozumieią/ że wam w męſtwie świát rownych nie ma. Turcy obaczywßy trwogę miedzy Kozaki/wyśiadßy w Nawy poczęli ná brzeg wyśiádáć/nárychtowawßy ſtrzelbę ná Gálerách/ á też ſię ſpodźiewáli że im iuż Tátárowie przybyć mieli. Hetman widząc że ná brzeg wychodzą/ krzyknął ná ſługi ktorych miał kilkádźieſiąt/ áby záraz ochotnie do nich ſkoczyli. Ktorzy to chętliwie vczynili/ſkoczyli bitwę z nimi doſyć męźnie. Kozacy widząc że ſobie dobrze poczynáią Polacy/ y ßczęśći ſię im/ ſkoczyli do nich. W tym dano znáć Hetmánowi że Tátárowie bieżą ná pomoc Turkom/ ſkoczył do ſtrzelby/w tym obaczył że ie° ſtraż/ znowu ſię do ſwych obroćił ćießąc ie świeżym ludem. Dodał tym ſercá Kozakom/śmiele ná Turki náćieráli. Obaczywßy Turcy że ich wiele pobito/ y Hetmáná ábo Sędźiaká im zábito/ przed ktorym Chorągiew ßłá záraz/wpław do Gáler ſię puśćili/tylko chłopiec Sędźiakow śiedźiał płácząc nád Pánem ſwoim zábitym/ ále go też záraz Kozacy rozśiekáli.

¶ Nie máiąc w czym onych ſtrwożonych Turkow gonić/ ßedł z onego poboiſká Hetman z Kozaki/tráfił ná Tátáry/ obaczywßy ie z dáleká/ chćiał ná nie tákiey ßtuki vżyć/ vkazał Chorągiew Turecką/ dawáiąc im znáć że Turcy wygráli/w tym ſię kazał Kozakom ſkrádáć do nich. Obaczywßy Tátárowie Chorągiew/ſkoczyli do niey z rádośćią. Kozacy ći co Turecki ięzyk vmieli/wołáli ná nie. A w tym drudzy ktorzy ná nie waśń wielką mieli/ nie mogli wytrwáć/ſkoczyli do nich prętko. Tátárowie ſię obaczywßy/ ná zad obroćili. Kozacy po nich/ále záledwie kilku vbili: A gdy obieráli trupy/ Tátárowie ich potym nábiegáli/ ále od Kozakow męźnie wſpárći byli. Owi też z Gáler ſtrzeláli/owa tego było máło nie więcey niż godzinę w noc.

¶ Obroćił ſię potym Hetman do Czołnow z Kozaki/ktorych nie záſtał/ bo było wßytkie popſowano/tylko ośm cáłych było/w ktore kazał wśieść kilkiem ich/á gdy wiátr wſtał/zánioſł ich ná brzeg Tátárſki/támże ie pogimano. Hetman ßedł źiemią/włożywßy kilká ránnych ná ieden czołn. A gdy go Tátárowie gonili/ obaczywßy ſtrwożone Kozaki dla wielkośći Tátar/záſtánowił ſię z pultorem ſtem człowieká/nápomniawßy ich ſłowy pięknymi/ y to im przekłádáiąc/z iákaby ſławą było to ich zginienie/ ieſliby ſię Pan Bog ná nie rozgniewáwßy Pogánom dał gorę nád nimi otrzymáć/ á iákoby też nieprzyiaćielá nie pomáłu vćießyli/ gdyby mu áby namniey plácu vſtąpić mieli/ choćiaż im dźieśięć rázow nie rowno było/ mowiąc: Lepiey ći moi mili Bráćia poczćiwie vmrzeć Rycerzowi káżdemu/á niżeli źle żyć. Ták ich tedy przy ſobie zátrzymawßy/ obiecuiąc im z ſpráwiedliwey wrożki ſercá ſwego/ że mieli fortunnie Pogány gromić. Stánął z nimi w ſpráwie/ oni ránni nie mogli ſię przez piaſek przekopáć w czełnie/prosili áby ich Hetman kazał dobić/ to iuż było drugiego dniá ná Bohu Rzece. Przyßły potym Gálery do nich/ ſtánąwßy ná wodźie/Tátárowie ná lądźie/dźiwowáli ſię śmiáłośći ich/ iednák ſię ſámi o nie kuśić nie śmieli/wroćili ſię potym ná zad z Gálerámi/ták áż y rázu nie ſtrzelili. Tám Kozacy iuż będąc zgłodzeni/Hetman tákże ich/bo pułtorá dniá nie iedli wßyſcy/ßli w grumádźie poſpołu áż do Inguły nád Rzeką Bohem. Tám nádeßli Kozaki co byli od nich vćiekli/ doſtáli v nich trochę żywnośći/kędy ſię wßyſcy posilili. Iechał potym do Inguły/y támże záſtał kilkádźieśiąt koni/ ktore był ná proſt poſłał. Będąc ná onym mieyſcu w polách dźikich/obumieráiąc nie wiedźiał co miał czynić z ludźmi/ á żywność kthorą miał/ Turcy mu byli ſtrzelbą w onych czołnách/ iákoś wyżßey czytał/ popſowáli/chybá co ták ktory z nich miał przy ſobie iáką trochę dla posilenia/ mogliby byli mieć ryb doſtátek/ ále im z czołny do tego wßytkie potrzeby popſowano/źwierzá też żadnego tám doſtáć nie mogli/ záraz ony konie rozdał miedzy Kozaki/ále coż to było ná ták wielki lud/ bo było wßytkich o pułtrzećiá Tyśiącá.

¶ Támże będąc ná Ingule/ rádźił ſię Kozakow co miał czynić/ prze-

bráwßy kilkánaście człowieká / iechał ku Wołochom do Probitego Vroczy=ſká/pogimał kilká Rybołowow Tureckich/dowiedźiał ſie v nich o ſtraży Wo=łoſkiey ná martwey wodźie. Szedł tám / nie záſtał iedno świeże ſtánowiſko Wołoſkie/ktorymby był bárzo rad dał bitwe dla wielkiego niedoſtátku/by ie=dno był mogł doſtáć żywnośći od nich/choćiaż niemiał tylko iedennaśćie czło=wieká/á Wołochow było ośmdźieſiat/on też iuż kilká dni nie iadł iedno żołądź y to ieſli go kedy nádßedł/iuż zdycháli Kozacy od głodu/námawiáli go áby ſie do woyſká wroćił/ále ſie ſpodźiewał ießcze w nocy Wołochow záſtáć/ przeto iechał do Kremenczutá/á gdy nie záſtał nikogo/przyiechał do Probitego/ ná=láſł tám piſmo co oná iego ſtraż nápiſálá węglem / ktora był poſtał ná Zrok ktory miał mieć z Hoſpodárem/tám to było piſmo/Jeſli tu kto będźie z woy=ſká Hetmáná náßego/powiedz o nas ná Vroczyſku krzywym. Już ſie poćie=ßył/záſtał tám ſtraż ſwoie/ o ktorey rozumiał że ią Turcy wźięli. Náłowili mu ryb/ náiadł ſie z onymi ktore miał przy ſobie / y tám odpoczął. Dano mu znáć że ieſt ſtrażey Wołoſkiey pułtorá ſtá/záraz z rádośćią począł ſie do nich gotowáć/ále Wołochowie poſtrzegßy ich tył podáli. Obaczywßy że nie mogł mieć bitwy ſtáteczney/wroćił ſie do woyſká/przyiechał znowu ná wielki głod/ fráſowáliſie ná to że Hoſpodárá nie záſtáli. Rußył ſie potym z ludem / á co miał iść do Soroki/to ſie vdał do Sáwárny/á to dla tego że rozumiał iż mogł mieć żywnośći doſtátek z Bráctáwia/tám im dopiero nędzá dokuczyłá/że ro=gi iákie náleźli/Jelenie kopytá náyduiąc co od kilku lat leżáły/ iedli/ tákże ko=śći tákich doſtáć mogli/ iednák go Bog we zdrowiu do Oyczyzny wroćił. Tákći trudno ſławy doſtawał ten ſławny Polak / z wielką nieprzeſpieczno=śćią zdrowia ſwego. Wiele potym przypadkow ná tey tám drodze iego w Hiſtoryey czytáć będźieß. Zoſtáwił z Zofią Jordanowną/Káßtellaná Krá=kowſkiego Corką dwu Synow/Alexándrá y Sámuelá/y Corke.

Chrzyſztoph Zborowſki/ śiodmy ſyn

Káßtellaná Krákowſkiego/Podczáßym był Koronnym/ á po=tym v Ceſarzá Máximiliáná/Człowiek w ſpráwách Rycerſkich dobrze ćwi=czony: Ten był Bohdaná Hoſpádárá Wołoſkie° prze zelżywość y niezdźierże=nie słowá pogimał / y niewypuśćił do tąd / póki nagrody zá ßkody ſwoie nie wźiął. W Elekcyą Krolá Stepháná/ z drugimi Pány/ opuśćiwßy ſpołecz=ność Bráciey rodzoney ktorzy zoſtáli przy Rycerſtwie / odiechał do Ceſarzá pomienionego/ná ktorego z drugimi wotował / v thegoż do iego śmierći ná Dworze ſie báwił / potym v Rudolphá Syná iego też Ceſarzá / był Pod=czáßym.

☞ Marcin Zborowſki Syn Káßtellaná Krzywieńſkie=go/Synowiec rodzony tych pomienionych/ktorego vrodźiłá Rozrażowſká z Domu Doliwá / máiąc wieku lat trzydźieśći vmárł Młodźieńcem. Był to Mąż do wßeläkich ſpraw poczćiwych chętliwy/ zwłaßczá do Rycerſkich/ w ktorych Prádźiádow y Dźiádow/Stryiow/y Oycá/nie wydał. Vmárł Ro=ku/ 1 5 7 5. Jego ćiáło leży we Zborowie/nád ktorym ieſt ten text w te sło=wá piſany.

Magnifici ac Generoſi Domini Martini Zborovvij, Martini filij auiq; paterni Martini,morte immatura , anno trigeſimo ætatis ſuæ defuncti : Oſſa hic cubant ſacrofago auito, Anno Dñi, 1 5 7 5. Mortuus iacet hic ſepultus.

☞ Piotr Brát rodzony tegoż Marciná/ Syn Káßtellaná Krzywieńſkiego/ od Rozrażowſkiey / zá wieku mego tymiż Cnotámi y ſprá=

wámi Przod=

wámi Przodkow ſwoich ozdobiony/v ßczęśćia więcey nie żądáiąc/ w pokoiu záśiadł ná máiętnośći oyczyſtey/ktorą trzymał w źiemi Sędomierſkiey Gro=cholice/y inße do nich przyległe wśi.

☞ Jan Zborowſki / Syn Piotrá Woiewody Krákow=ſkiego/od Myßkowſkiey/ z Domu ábo Fámiliey Jáſtrzębcow / Stobnicki/ Tłumácki/Kámioniecki Stároſtá.

☞ Liſt Ceſarzá Máximiliáná tym Domom nádany/ zá zá=ſługámi znácznymi Wárzyńcá Miedzileſkiego/ Proboßczá Wi=leńſkiego / ktorym dawa táką wolność/ (przydawßy Helm inákßym ſpoſo=bem niż go Przodkowie ich vżywáli) kreowáć nouos Milites, iáko z liſtu te=go zrozumieß/ktorego maß ſens w te słowá.

Maximilianus Diuina fauente clementia, Electus Romanorum Imperator,ſemper Auguſtus,ac Germaniæ,Hungariæ,Dalmatiæ, Croatiæ. &c. &c. Rex. Archidux Auſtriæ,Dux Burgundiæ, Lo=taringiæ,Brabantiæ,Stiriæ,Carintiæ. &c. &c.

Venerabili deuoto nobis dilecto Laurentio Miedzileski, Præpoſito Vil=neñ,Nuntio & Protonotario ac Comiti Palatino Apoſtolico & Oratori Sere=niſsimi Fratris & conſanguinei noſtri chariſsimi Regis Poloniæ, gratiam no=ſtram Cæſaream, & omne bonũ. Cũ Cæſaream deceat Mageſtatem, hos qui virtute & inſignioribus præfulgent geſtis , ſuntq; benè meriti , non ſolum de nobis,ſed etiam de Republica Chriſtiana,amplioribus honoribus ornare , atq; omni gratia & benignitate proſequi: Te quoq; Laurentium præfatum , & ſi virtutibus ornatum,& in omnibus rebus dextre obeũdis idoneum benemeri=tumq; experti ſumus, tuamq; Familiam , tam per Regnum Poloniæ, quã Li=tuaniam & Mazouiam diffuſam,Polonico idiomate nucupatam Iaſtrzebiecz, ſeu Boleſcziczi, à Boleſlao primo Polonorum Rege,antiquitus Nobilem nõ ignoramus, tamen pro tuis claris facinoribus,tam in obeundis R. P. Chriſti=anæ negocijs varijs,ad expeditionem contra Turcas, & alios Chriſti nominis hoſtes infenſiſsimos pertineñ,prudenter & ſtudioſe fieri ſolitis: & nõ minus ꝓ ea obſeruantia quã in nos geris fideliter & diligenter. Cupieñ igitur non nihil decoris addere eidem Familiæ tuæ Accipitrine ſeu Boleſcziczi,quæ pro inſi=gni armorum Nobilitatis ſuæ,in Celeſtino Campo Babatum albũ , quatuor cũ Guffis nigris, in tus autem Crux glauci coloris ſignatum,& in Galea ſuper vn=cos accipitrem cum duabus campanellis ad pedes eius,more Venatriceæ auis antiquitus deferre ſolebat: Quia tamen non omnibus de eadem Familia e=xiſteñ,eiuſmodi galeam vvlgari Idiomate Helm deferre licet, præſertim viris Eccleſiaſticis & Spiritualibus nonnulliſq; ſæcularibus laicis, cũ pleriq; & fre=quenter Babatum purum abſq; accipitro,á quo ipſa Familia accipitrina nucu=patur, vti accepimus deferrunt. Idcirco Nobilitatis tuæ Familiæ tocius ar=ma conſtituimus & ordinamus , vt omnes & ſinguli Eccleſiaſtici & ſæculares hij, ſi quos fortè adoptare aliquãdo per nos vt fit cõtigerit ſine galea deferreñ, eam purum Babatum deferrant,ſic quod accipiter ſcutum celeſtinum circũ=teneat,capite & alis ſupra eminentibus: pedibus autem quibus campanelle a=ligantur,inferiorem partem ſcuti atq; babati appræhendat & cõplectatur:Qui autem hoc arma in galea in qua accipitrem geſtant deferrunt , hi more veteri infraſcripto deferrant,ſicut in medio præſentiũ artificis ingenio elaborata cer=nuntur. Præterea,vt amplioribus honoribus & fauoribus eandem Familiam tuam accipitrinam adornemus & decoremus,eodem motu & auctoritate Cæ=ſarea,admittimus,concedimus,ſtatuimus, & omnimodam facultatem damus, ex nunc, & perpetuis futuris temporibus duraturam,Tres milites ex eadẽ Fa=milia veſtra creandi & faciendi: Vnum videlicet in Polonia, alterum in Li=

tuania, &

tuania, & tercium in Maxobia siue Mazouia: Sicq; in Polonia duæ domus, vt potè Miskovvsczi & Bielavvsci: in Maxobia autem tua, Miedzilesczi de Vlatovv, & Dzierzkovvsczi de schumsko: in Lituania autem, Niemierouiczi & Scitovvie. Itaq; Spirituales si tunc fuerint ex illa domo cum altero sæculari fratre seniore, nato per vnum Militem in quacunq; domo, quem magis idoneum & strenuum ad militiam obeundam cognouerint, eligāt, perpetuis temporibus auctoritate nostra Imperiali, itaq; vnus alteri vita functo in vnaquaq; domo ex prædictis succedat, per eiusmodi fraternam, fratrum seniorū & digniorum electionem. Quod si aliquis ex his eligentibus reliquis sit præstantior, ex tunc ipse per alterum electionis comitem eligatur: Quæ quidem electio taliter fieri debet: decedente vno Milite in aliquo dominio de prædicta Familia accipitrina, debent duo fratres seniores & digniores, Spiritualis & sæcularis, vel si Spiritualis deficit, vterq; sæcularis, veluti nostri Comites Palatini, quibus ad hoc facultatem damus, ad aliquam Ecclesiam descēdeñ, & illic cōuocatis fratribus, vnum ex his, qui magis idoneus videbitur, nominare eligereq; in Militem, percuciendo eum ter ense, per Sacerdotem prius ter, benedicto imponendo aureum annulum super indicem eius, & verba in hanc formam dicente: Nos N: & N: Sacratissima imperiali auctoritate, qua specificali gratiosa & priuilegiata nobis concessione inuictissimi Maximiliani Imperatoris fungimur in hac parte, Te N: Nobilem Fratrem nostrum in Militē & equitem aureatum Verū & Legittimum, creamus & facimus per huiusmodi ensis benedicti collationem: & tunc dent ensem nudum in manus eius, & postea imponent aureum annulum, dicendo hæc verba: Et damus tibi facultatem eadem auctoritate Imperiali, potiri, vti, & gaudere omnibus & singulis honoribus, dignitatibus, insignibus, armis, splēdidisq; apparatibus, priuilegijs, munitatibus, & prærogatiuis, tam torneamentis, q; exercitibus, hastiludijs, & omnibus locis, quibus cæteri Milites siue Equites aurati nostri, & Sacri Imperij quomodolibet & ritè crucigeri, ac etiam Hierosolimitani, vtuntur, potiuntur, & gaudent: Accipiendo tamen prius à creando in Militem debitum iuramentum nostro ac sacri Imperij nomine atq; vice in hunc modum: Ego N. promitto & policeor, quòd ex nunc in arma ero fidelis Sacræ Cæsareæ Magestati, Dñi Maximiliani Imperatoris, ac eius imperio successoribus legittime intrantibus, bonum & honorem eorum procurrādo, damna verò ꝓ posse auertendo & non participando cum cōspirantibus in Magestatem eorū, & sacrum Imperium, nec non Ecclesias Dei, iusticiamq; Pupilorum & Viduarum, & ab omni oppresione pro virili mea tuebor & defendam, ac vbi opus fuerit contra infideles & nominis Christi Saluatoris nostri hostes ac blasphemos, pugnādo: sic me Deus adiuuet, & hoc sanctum Evangelium, quòd corporaliter creādus debet ad ignem, suppleñ auctoritate nostra in his omnes defectus, si qui quomodolibet interuenirent, voleñ & decerneñ omnia & singula præmissa robur perpetuum Cæsareæ auctoritatis & firmitatis optinere, non obstantibus in cōtrarium quibuscunq;. Nulli ergo hominum liceat hanc nostræ concessiōis indulti, facultatis, decreti, voluntatis ac gratiam paginæ infringere, aut ei quouis vsu temerario contraire. Si quis autem hic attentare præsumpserit, nostrā & Sacri Imperij indignationem grauem, ac pœnam Quinquaginta Marcarū auri puri, quoties contrafecerit, se nouerit irremissibiliter incursurum: medietatem Fisco nostro Cæsareo, reliquam vero iniuriam pasurū vsibus applicañ: Harum testimonio literarum, sygilli nostri appensione munitarum. Datum in Ciuitate Imperiali nostra Augusta, Die xxv. Mensis Februarij, Anno 1518. Regnorum nostrorum Romani 33. Hungariæ vero 28.

MAXIMILIANVS.

Obacżywßy tedy własnośc Kleynotu tego/ cżytác bedźieß o Fámiliách tych ktorym własnie należy/ o spráwách ich znácżnych y rozrodzeniu. A naprzod o Domu Stárożytnym Myßkowskich z Mirowá/ ktorych przodki Historye/ Przywileie/ Káthálogi wspomináią/ w te słowá:

☞ Piotrá z Mirowá Woiewode Lecżyckie°/ wspomináią rozne Przywilegie Koronne/ ktory był y Márßałkiem Koronnym/ iákoś o tym cżytał pod Herbem Stáry Koń/ ten zostáwił Synow cżterech.

☞ Piotrá Stároste Lwowskiego/ ktorego wspomina Kromer w Kśiegách trzydźiestych/ że miał woysko w sprawie swey niemáłe zá Olbrāchtá/ roku 1500. Co pocżyna tymi słowy:

Erant in Russia nonnulle mercenariorum militum copiæ, cū Petro Myskouio Prȩfecto Leopolieñ. &c. &c.

☞ Stánisław syn Piotrá Woiewody/ Káßtellan Miedzyrzecki/ ktory sie tákże z Mirowá pisał/ ten żadnego potomká nie zostáwił.

☞ Wáwrzyniec Syn Piotrá Woiewody Lecżyckiego/ Tego wspomina Bielski w Kśiegách Trzećich tymi słowy/ w roku 1513. Wáwrzyniec Myßkowski máiąc trudnośc z Janem Kśiążeciem Zatorskim/ o wode/ ktorą mu Kśiąże odeymował od stáwow iego. Tám wyiecháli obā ná mieysce roznice oney/ chcąc sie sámi o to zgodźić/ w tym miásto zgody w wietßą nieprzyiaźń záßli. Owa Kśiąże niechćiał Myßkowskiemu iego własnego gruntu puśćić. W tym Myßkowski o táką krzywde zágniewány/ dobywßy miecżá pretko/ zábił go/ záraz viechał/ obacżywßy Dworzánie skocżyli po nim/ wßákoż go dogonić nie mogli/ obroćili sie ná zad do páná swego.

❡ Tegoż wspomina tenże Historyk/ że w Roku 1514. Bedąc w Moskwi/ wiele á meżnie z nieprzyiacioły cżynił/ skąd zá ono przegniewánie do wielkiey łáski krolewskiey przyßedł/ y potym był Káßtellanem Sądeckim/ zostáwił Potomstwo/ o ktorym bedźie niżey.

☞ Marćin Syn Piotrá Woiewody pomienionego/ był Káßtellanem Wieluńskim/ o ktorego Potomstwie niżey cżytác bedźieß.

☞ Mikołay Myßkowski/ Syn Wáwrzyńcow/ był Káßtellanem Woynickim/ Oświćimskim/ Zatorskim/ y Miedzyrzeckim Stárostą: Tego wspomina Kromer in oratione sua, ießcże Kráyczem zá Zygmuntá Stárego/ o czym cżytay List 696. Ktorego tylko dwie Corce Potomkámi zostáły/ á wynioſły máietnośc w domy rozne/ iáko naprzod/

❡ Bárbárá z Mirowá Zborowska/ Woiewodźina y Generałowa Krákowska/ Stobnicka/ Tłumácka/ y Kámionácka Stárośćina: Tá po śmierći Małżonká swego/ dźiwną á srogą niemoc ćierpiáłá/ bedąc we wnątrz zdrowa/ tylko rece/ nogi/ defecerunt, iż sámá nimi sobie chlebá włożyc do vst nie mogłá/ vmárłá Roku 1582.

❡ Zophia Máćieiowska/ Káßtellanká Záwichoyska/ Stárośćina Spiska: Te obie wielką cżesc máietnośći wyniosły w te domy pomienione.

☞ Stániſław drugi Syn Wáwrzyńcow rodzony Brát wyżßey pomienionego Mikołáiá/ piſał ſie tákże z Mirowá/ á ná Buchowicách/ zoſtáwił to Potomſtwo/ Mikołáiá Kánoniká Krákowſkiego/ Piotrá/ Stániſłáwá/ y Chrzyßtophá.

☞ Andrzey Myßkowſki z Mirowá / Syn Wáwrzyńcow/ Káßtellan Lubelſki/ Lubaczowſki. ⁊c. Stároſtá.

☞ Chrzyßtoph Myßkowſki z Mirowá/ Syn czwarty Wáwrzyńcow Káßtellan Káwſki.

☞ Stániſław Myßkowſki z Mirowá/ Syn Marciná Káßtellaná Wieluńſkiego / Woiewodá y Stároſtá Krákowſki General y Rohátyńſki. Był to zá wieku mego Pan możny/ porzadny/ y wielki miłośnik R. P. Máiac zá ſoba Anne Andrzeiá Hrábie z Theczyná Káßtellaná Krákowſkiego Corke/ nie zoſtáwił z nia potomká żadnego.

☞ Jan Myßkowſki z Mirowá Káßtellan Oświećimſki/ Syn Marcinow/ Brát rodzony wyżßey pomienionego Woiewody. Ten zoſtáwił Potomkiem Syná tákże Jána Kánoniká Krákowſkiego.

☞ Jákub Myßkowſki z Mirowá/ Brát trzeci tych pomienionych/ Burgrábiá Krákowſki: Ten też zoſtáwił dwoch Synow / Piotrá Proboßczá Pułtowſkiego/ y Jána Rotmiſtrzá Meżá wielkiego/ ktory z nieprzyiacioły Oyczyzny ſwey znácznym ſie w potrzebách pokázował / żadney potrzeby ktora byłá z iákimkolwiek nieprzyiacielem nieomießkał/ pode Gdańſkiem/ w Moſkwi/ ták zá Królá Stepháná/ iáko ießcze y zá Auguſtá. Z Kmićianká Piſarzá Krákowſkiego Corka / z Domu Srzeniáwá / zoſtáwił potomſtwo.

☞ Jeronym czwarty Syn Marcinow Myßkowſki/ zoſtáwił Syná iednego Andrzeiá.

☞ Mikołay Myßkowſki z Mirowá/ Brát Piotrá Woiewody Łeczyckiego/ zoſtáwił dwoch Synow/ Jáná Káßtellaná Oświećimſkiego/ ktory ßczedł bez Potomká. Mikołáiá/ ten zoſtáwił Potomſtwo te ſyny/ Jáná y Jerzego Arcdiekaná Krákowſkiego/ ktory vmárł w roku 1543. Jáko to opowieda Epitaphium ná grobie iego ná Zamku Krákowſkim piſane w te ſłowá.

D. M. S. Georgio Myskovvski à Przecziczovv, huius ædis Archidiacono, ciuilis & pontij iuris conſultiſsimi, multiſq; preterea ac preclaris animi ingenijq; dotibus preſtãtiſsimi, Ioannes Myskovvski fratri deſideratiſsimo, Petrus fratri frater Canonicus Cracouieñ patruo benè mærenti poſuerunt. Vixit Lxiij. diebus v. Obijt anno 1543. 8. Idus ſextilis. Przy ktorym Herby ſa wykonterfetowáne/ Jáſtrzebiec/ Łábec/ y Kornicz.

☞ Jan Syn Mikołáiow Myßkowſki z Mirowá/ zoſtáwił z Pieczychoyſka z domu Gozdáwá to Potomſtwo/ iáko naprzod/

☞ Piotrá Biſkupá Krákowſkiego/ Kſiaże Siewierſkie/ Ten wieku mego miedzy Biſkupy był naymożnieyßym w ſkárby / bedac Domu Możnego záwße ſie zbytkiem brzydził/ miáre záchowywał/ ſkad mu ná wßem Pan Bog/ y ßczeście/ wiela vżyczáło / kupił máietności lepiey niż zá ßeść kroć ſto tyſiecy/ iáko Chroberz/ Kśiaż w Krákowſkiey ziemi/ Oryßow w Mázowßu/ y Szymánow: Wieprz ná Slaſku/ y inßych bárzo wiele. Do tego we wßytkich dzierżáwách Biſkupſtw tych ktore trzymał / Zamkow y Dworow popráwić znácznie dał / Kośćiołá w Kielcách przyczynić z niemáłym

tákże koßtem kazał. Jnß ych ná potym ſpraw iego pámieći godnych Hiſtorya ßerzeyći opowie / gdyż według Solona muſim o kázdym ták trzymáć / że ante mortem nemo beatus iudicandus.

☞ Zygmunt Myßkowſki z Mirowá/ Brát rodzony tego Biſkupá/ zoſtáwił Potomſtwo z Beata Przerebſka z Domu Nowiná / naprzod ſynow czterech/ Jáná/ Piotrá/ Zygmuntá/ Alexándrá/ Myßkowſkie. Corki / Konſtáncya Bużeńſka Stárośćina Brzeźnicka y Dobczycka/ Zofia y Anne/ ná ten czás ießcze Pánny/ w Roku/ 1583.

☞ Alexánder Brát Zygmuntow Myßkowſki z Mirowá/ był Dworzaninem Królá Zygmuntá Auguſtá. Tegoż ćiáło leży w Krákowie v świetey Troyce/ o ktorym powieda Epitáphium w te ſłowá:

Alexandro Myskovvski à Przecziczovv, optima ſpe ac præclara indole iuueni in ipſo ætatis flore, & omnium hominum gratia, dum in cõmuni Regiæ familiæ expeditione, in barbaros profectionem parat, acerba morte extincto, Petrus Myskovvski Cano: Craco: Frater deſideratiſsimus puſuit, anno, 1548. Vixit annos, xxvij.

Dzierzgowſkich w Mázowßu dom

Stárodawny / ktorzy przede ſtem y ośmiadźieſiat lat/ iáko to Liſty rozdźielne świadcza/ piſáli ſie Jeżewſkimi / tylko po wśiách nazwiſká ſobie zodmieniáli. Wſpominaia znáczne Scripta niektore Pomśćiborá Jeżewſkiego de Dzierzgow Káßtellanem Ciechanowſkim / kthory z Kátárzyna Wilkánowſka z Domu Lis zoſtáwił dwoch ſynow/ Jáná y Mikołáiá.

☞ Mikołay Dzierzgowſki był Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim/ w Roku/ 1546. Wźiet po Gámraćie z Domu Sulimá / pánował lat trzynaśćie/ po nim zoſtał Jan Przerebſki z Domu Nowiná/ vmárł Roku 1559. Dniá 16. Mieſiacá Lutego / w Gnieźnie pochowan / o ktorym Ianicius Poëta piſał Wierße w Káthálogu w te ſłowá.

Te fauor ad magnos Regis prouexit honores,
Et primum Patriæ fecerat eſſe caput.
Largus eras in opi: nec certè iniurius vlli
Non eſt parua, boni laus quoq; & iſta viri.

¶ Temuż Epitaphiũ w Gnieźnie nápiſane ná grobie w te ſłowá.

Nicolaus Dzierzgovvski, Archiepiſcopus Gniezneñ & Primas Regni, Legatus natus, in multis & varijs R. P. curis ac muneris ſui Pontificij grauiſsimis negocijs, de ſempiterna requie ſolicitus viuens ſibi poſuit, quietẽ poſteri non inuideant, qui ſecus illis mentem bonam precamur.

☞ Jan Brát rodzony tego Arcybiſkupá / Woiewodá y General Mázowecki/ Wárßewſki y Łowicki Stároſtá / zoſtáwił z Dorota Sobocka z Domu Doliwá Syná tylko iednego. Był ten Jan Dzierzgowſki Woiewodá/ wielki miłośnik Rzeczypoſpolitey.

☞ Zbożny Syn Jáná Woiewody Mázowieckiego / Káßtellan Sochaczewſki/ Stároſtá Ośiecki / zoſtáwił z Srzeńſka Woiewody Płockiego Corka / z Domu Doległ/ tylko iedyna Corke Bárbáre Mácieiowſka Stá-

wska Stárościna Záwichoyska/ ktora iuż w Dom ten máietność Oyczysto wyniosłá/ y Srzeńskiego Domu tákże połowice.

☞ Anná Corká Pomściborá Dzierzgowskiego / śiostrá rodzona Mikołáiá Arcybiskupá y Janá Woiewody Mázoweckiego/ naprzod byłá zá Páwłem Kiernoskim Káßtellanem Gostyńskim z Domu Junosa/ potym zá Márcinem Sleßyńskim.

☞ Wtora Corká Pomściborá Dzierzgowskiego Káßtellaná Ciechanowskiego / byłá zá Janem Gárwáskim / Cześnikim / płockim/ od ktorey idą dźiśieyßy Gárwáscy / o ktorych pod Herbem Grzymálą czytáć bedźieß.

❡ W Roku 1 5 2 3. Wspomináią Scripta niekthore Stánisławá Dzierzgowskiego/ ktory dźiałem miał Szumsko / był Sedźiem Ciechánowskim/ od tego iuż idą Szumscy Dom znáczny w Mázowßu.

Dom Iezewskich iedney dźielnice iákoś wyżßey czytał z Dźierzgowskimi/ ći záwße Ludźmi Rycerskimi bywáli.

Był zá wieku mego Tomaß/ ktory dźiałem trzymał v Płocká Tchorz/ w spráwách Rycerskich Mąż biegły / ten zostáwił tylko iedyną corkę/ ktora naprzod byłá zá Máchćińskim w Czárnominie/ á potym zá Blochem/ ktora wyniosłá tę część ábo dźielnice z Domu Iezewskiego w te domy. Było Kánonikow Płockich/ Wárßáwskich/ &c. Dwádźieśćiá z tego domu.

☞ Bártłomiey ktory trzymał Iezewo/ Kośćielne w Płockiey źiemi/ zostáwił był Synow dwu z Przedborską Dorotą z Domu Gozdáwá/ y Corek czteri. Ian ßczedł bez Potomká/ wiodąc żywot dźiwny w rozkoßách tego świátá bez żony.

❡ Bártłomiey ten miał dwie żenie/ naprzod Chometowską z domu Prus/ Potym z Dzárską z Domu Gozdáwá/ z żadną Potomká nie zostáwił: Był też to zá wieku młodego omnium horarum homo: potym był człowiekiem spokoynym y boiącym śię Páná Bogá.

❡ Corki wyżßey pomienionego Bártłomieiá Iezewskiego/ iáko naprzod Makomáska Iádwigá/ ktora tegoż Herbu zostáwiłá Potomstwo Syny y Corki. Iáko naprzod/ Janá rzeczonego Gułá/ ktory z Czernicką zostáwił dwie Corce. Stánisłáwá/ ktory z Rádomińską tylko iedyną Corkę zostáwił. Iákubá/ ktory z Hubißowną z Domu Cholewá zostáwił potomstwo. Máćieiá/ ktory z Szwárácką Zofią z Sádłowá z Domu Rogálá zostáwił potomstwo.

❡ Goślicka Anná/ Bártłomieiá Iezewskiego Corká/ ktora zostáwiłá Potomstwo/ Máćieiá y Iákubá syny/ o ktorych pod Herbem Lubicz czytáć bedźieß.

☞ Páprocka Helżbietá/ trzećia Corká Bártłomieiá Iezewskiego/ kthora tegoż Kleynotu zostáwiłá potomstwo z Andrzeiem Páprockim/ Człowiekiem dobrego miedzy ludźmi wielkimi záchowánia. Naprzod Bártoßá Authorá tych Kśiąg / ktory miał zá sobą Kosobucką Káßtellaná Sierprskiego Corkę / wßákoż potomstwá nie zostáwiwßy vmárłá. Był Dom Przodkow moich z dawnego czásu dobrze R. P. zásłużony/ ktorzy w Pruskie woyny społecznie z Czabskimi z Domu Grzymálá/ wielki á znáczny odpor nieprzyiaćielowi dawáli/ y iuż zá mego wieku dopiero gospodárstwem śię báwić poczęli/ roskopywáiąc lásy gwałtowne polá czynili á osádzáli chłopy/ y sámi śię rozradzáli / Iáko było Oycá mego Bráćiey rodzonych Trzey/ wßyscy Potomstwo zostáwili/ káżdy po dwá Syny/ Iam też miał tę Bráćią rodzoną/ y Siostrę.

❡ Rostáńcá Proboßczá Płońskiego. Woyćiechá ktory śię ożenił w Krákowskiey źiemi/ y Corkę iedyną Zofią Godźißewską/ ktora Herbu Ogończyk zostáwiłá Potomstwo/ Corki trzy/ y syná Janá.

❡ Czwarta Corká Bártłomieiá Iezewskiego Dźiwáwowská/ tá tylko iedyną Corkę zostáwiłá Dobrośieską.

❡ Inßych Iezewskich ludźi Rycerskich iest niemáło/ ktorzy dla roznych wśi rozne nazwiská máią/ iáko Skábáiewscy byli/ Márćin/ Mikołay. Márćinowych synow było kilká Mężow wybornych/ Páweł/ Piotr/ Jan / máią wßyscy Potomstwo. Mikołáiowi Synowie / Stánisław Kánonik/ Jan/ Woyciech/ Bolestá/ ktory w Moskwi vmárł człowiek Rycerski.

❡ Máciey Iezewski w Zarzeczu y w Gilinie/ zostáwił był z Rośćißewską syná Rostáńcá/ ktory w młodym wieku vmárł/ zostáwiwßy z Nieborską syná tylko iednego.

❡ Jan/ ktory w Kuchárách y indźiey miał dźielnice/ zostáwił z Konárską tegoż Kleynotu dwoch synow/ Janá Plebaná Iezewskiego/ y Zygmuntá. &c.

☞ Dom trzeći Miedzyleskich/ ktoremu należy Przywiley Cesarski wyżßey pisany/ stárodawny w Mázowßu/ y dobrze R. P. zásłużony/ iákoś to z listu tego zrozumiał/ ktory od Cesarzá Máximiliáná o Wáwrzyńcu Proboßczu Wileńskim to powieda.

☞ Czwarty Dom Bieláwskich/ kthore wspomina tenże Przywiley/ w ktorym ludźie Rycerscy y dobrze Rzeczypospolitey zásłużeni bywáli/ w Litwie Scytowice y Niemierowice/ znácznymi niżey ludźmi y zásłużonymi obaczyß.

A tu maß inße domy/ ktore stárodawnym zwyczáiem Przodkow swych tegoż wyżßey okazáłego Herbu vżywáią/ á naprzod.

☞ Dom Kepskich w Płockim Woiewodztwie stárodawny y możny/ z ktorych rozdzielne listy opowiedáią dwoch mężow znácznych/ Stánisławá Woiewodą Płockim/ Adámá Stárostą támże / od Woiewody idą Kepscy/ á od Stárosty Kosmaczewscy/ dom tákże w spráwách Rycerskich znácznie zásłużony y okazáły.

☞ Dom Szuleńskich ná Dobrzyńskiey źiemi / z Lukomiá śię pißą/ ludźie Rycerscy/ iáko był Máciey zá wieku mego / ktory z Czernicką tegoż Kleynotu zostáwił syná Páwłá / ten z Náśiegniewską tegoż Kleynotu zostáwił Potomstwo Syny y Corki.

☞ Dom Lutomirskich/ ktorzy z Dobrzyńskiey źiemie wyßli/ á pisáli śię z Chełmice wielkiey / bywáli ludźmi w spráwách Rzcerskich znácznymi/ skąd zálecáią stárodawne scripta Sciborá Męża wielkiego/ ktory z Prusáki częste á znáczne potrzeby miewał / gdy był Stárostą Dobrzyńskim y dźierżawcą Máygieburskim/ w Roku/ 1 2 9 0.

❡ Przedborá z Chełmice zálecáią Listy domu tego/ ktore zá nagrodę znácznych posług opowiedáią hoyną łáskę Władysłáwá Jágiełłá Królá Polskiego iemu okazáną/ gdy sam koßtem swym wielki á mężny odpor dawał Krzyżakom/ á źiemię Dobrzyńską/ ktorą ná ten czás ten nieprzyiaćiel sobie był przywłaßczyć vmyślił/ z wielkim nieprzespieczeństwem zdrowia swego/ od náiázdow ich obronił / ták śię ná iego wielką czułość oglądáiąc/ zwykłych vtarczek zániechywáli.

❡ Jan Syn Przedborow / ktoremu Krol Władysław dá=

rował puł Lutomierská/ przeto że był tylko sam ziemie Dobrzyńskiey obronił Krzyżakom/ á tego Listu iest data w Krákowie/ Feria quarta post Dominicam Reminiscere, Anno Dñi 1 4 0 6. Præsentibus Petro Archiepiscopo Leopolieñ, Alberto Episcopo Posnanieñ, nec non alijs strenuis viris, Ioanne á Tarnovv Cracouieñ, Petro Kmita Sandomirieñ, Ioanne Ligeza Lēcicieñ Palatinis, Christino de Ostrovv Sandomirieñ, Clemente de Moskorzovv Visliceñ, militisq; alijs fide dignis, Tego zwano Smielech.

§ **Mikołay Syn tego Janá/ ktory był Podsedkiem ziemie** Dobrzyńskiey/ człowiek vczony/ y Páná Bogá miłuiacy/ zostáwił Syná Janá/ ktory potym był Sedziem Sierádzkim / y támże był wziął dział w Sierádzkim Woiewodztwie y w Leczyckim/ á ná Dobrzyńskiey ziemi Brzosno/ Rádowice/ y inße/ po tym iuż trzymáia máietnosć Násiegniewscy y Zolßyńscy támże ná Dobrzyńskiey ziemi/ á miał te Syny/ Bálthązárá/ Michálá/ y Piotrá,

§ Báltázár miał Potomstwo z Dorota Lásocka z domu Dołegá/ ktorzy sie pißa z Brzezia/ był potym Káßtellanem Czechowskim.

§ Michał Syn Sedziego miał też dwu synu/ Janá y Michálá/ Jan był Káßtellanem Sierádzkim/ Rádomskim/ Leczyckim Stárosta/ ßczedł bez Potomká/ zábit od Mikołaiowskich / o co był pothym ieden z nich sćiet ná Seymie w Piotrkowie.

§ **Michał Brát rodzony Janá Káßtellaná/ Podkomorzy** ziemie Dobrzyńskiey/ ktory tákże ßczedł bez Potomká.

§ **Piotr Syn Trzeći Sedziego był Podkomorzem Sie**rádzkim/ miał dwie żenie/ z Szczawińska z Domu Prawdzicz miał Syná Jerzego Chorażego Kámienieckiego/ ktory potym z Potocka z Domu Piláwá miał dwoch synow/ Mikołáiá y Stánisłáwá. Mikołay z Lásocka Zofia miał dwoch Synow/ Jerzego y Janá/ Corke Zofia. Stánisław Brát Mikołáiow/ máiac zá soba Laska z Domu Korab/ nie zostáwił Potomká żadne°. Ten Piotr wyßey pomieniony z druga żona miał dwie Corce/ Anne Grzywina y Zofia Stokowska.

§ **Páweł Syn Mikołáiá Podsedká ziemie Dobrzyńskiey/** miał syná Janá/ ktoremu sie dostałá działem wielka Chełmicá/ zostáwił syná Káspra/ ktory ßczedł bez Potomká/ á tám znowu przyßłá Chełmicá ná bliżße Potomki domu tego.

§ **Mikołay Syn Báltázárow iuż Wnek Sedziego Sie**rádzkiego/ Káßtellan Czechowski/ miał z Zofia Osolińska z Domu Topor te syny/ Báltázárá y Mikołáiá ktory młodo vmárł/ Piotrá y Corke czwarta/ ktora byłá zá Komorowskim ná Zywcu Káßtellanem Oświećimskim/ o ktorym pod Herbem Korczak czytáć bedzieß.

§ **Báltázár syn tegoż Mikołáiá Káßtellaná Czechowskie**go/ Stárostá Sierádzki y Leczycki/ Ten z Beata z Tarnowá Corka/ Woiewody Sedomierskiego zostáwił Potomstwo/ w Roku 1 5 8 2. Mikołáiá y Stánisłáwá/ y Corke Zofia:

§ **Myslißowscy z Krákowskiego Woiewodztwá/ Dom** stárodawny y znáczny.

Dom Oćieskich stárodawny/ z ktore-

go zá mego wieku był Jan Oćieski Kánclerz Koronny / ktory dowćipem y godnośćia wielka znácznie ozdobił Dom ten / ieżdżáiac w poselstwách wielkich do postronnych Pánow/ do Cesarzow/ Krolow. etc. Gdzie z wielka pochwała wßytkie spráwy R. P. y Páná swoiego odpráwował.

Vmárł Roku 1 5 6 3. Dniá iedennastego Máiá. Zostáwił synow dwoch/ Janá Stároste Olstyńskiego/ y Joáchymá/ Corke ktora po śmierći iego byłá zá Tarnowskim Káßtellanem Rádomskim.

§ Tegoż syn iák mniemam Ráphάel Mathiaß był/ o ktorym powieda Epitaphium w Krákowie w Klaßtorze świetey Troyce tymi słowy:

Ioannes Oczieski Castellanus Bieczeñ, Magestatis Reginalis Curiæ Magister, Capitaneus Sandeceñ, Subcamerarius & Burgrabius Cracouieñ, Raph: Mathiæ filio suo mæstus posuit, mortuus decima Aprilis, Anno 1 5 4 7.

§ W tymże Klaßtorze wspomina Epitaphium syná tegoż Kánclerzá tymi słowy:

Stanislao Oczieski filio, Ioannes Oczieski, R. P. Cancellarius, Cracouieñ, Osvvieczimeñ, Zatorieñ, Sandeczeñ, Olstineñ Cap: Pater posuit, obijt anno 1 5 5 6.

§ **Adámá Oćieskiego Podkomorzego Krákowskiego/ wspo**mina Epitaphium w Kośćiele Woynickim pisane w te słowá:

Hic iacet Generosus Adam de Oczieszino, Succamerarius terrę Craco: Vir piùs, de omnibusq; benè mæritus, qui anno ætatis suæ 56. obijt, 12. Maij, in Wiaczkouicze, anno 1 5 6 6. Anna de Konieczpole mærens posuit Marito charissimo.

§ Támże y te Wierße pisane w te słowá.

Adam hic iaceo explens æui iusta tempora sui,
Expectans munera certa præmia mei.

¶ **Mikołay Brát tychże był Kánonikiem Krákowskim.**

Dom Bełżeckich w Ruśi stárodaw-

ny y znáczny / w ktorym záwße ludźie Rycerscy y Meżowie sławni bywáli/ ták iákos o tym czytał w Gniaździe Cnoty. Wieku mego byli Bráćia trzey rodzeni synowie Mikołáiá Bełżeckie°/ Meżá sławnego/ ktorych zostáwił z Bárbára Mágierowna z Domu Szeligá/ Naprzod:

☞ **Bártoßá/ ktory wiele á pożytecznie służył R. P.** bywáiac ná Seymy Postem / w káżdey potrzebie przećiwko nieprzyiaćiołom Krolestwá tego / z niemáłym koßtem swym / iáko w one Tátárßczyzny cżeste po odiechániu Henryká Fráncuzá/ bywał. Potym zá Krolá Stephaná do Moskwy koßtem swym ieździł/ był Surrogatorem Bełskim w niebytnośći Stárosty/ y ná tymże Vrzedźie vmárł / Roku 1 5 8 3. Ciáło iego leży v Bárnádynow we Lwowie: Zostáwił Potomstwo z Helżbieta Waßczyńska z Domu Wreby alias Korczak.

§ **Andrzey Syn Mikołáiow drugi/ ktory multorum homi**num mores vidit, Znácznym w potrzebách sie pokázuiac w páństwách postronnych/ iáko w Niemcech/ y indźiey.

§ Potym w Oyczyznie bedac/ żadney potrzeby nieomießkał przećiwko nieprzyiaćiołom wßytkim Krolestwá tego głownym / iáko przećiwko Tátárom/ Wołochom/ Moskwie/ kedy miał Rote znáczna pod Połock/ z ktora tám y pod Sokołem y ná inßych mieyscách wiele á meżnie sobie poczynał.

§ **Jan Trzeći / Syn tegoż Mikołáiá/ Dworzánin Krolá**

Stephaná/ Mąż sławny/ á pámięći wieczney godny/ kthory ießcże w Węgrzech v tegoż Stephaná Królá/ poki ießcże był Woiewodą Siedmigrodzkim/ znácżnym był poznan od nieprzyiaćioł w potrzebach/ z wielką sławą y ozdobą Narodu Polskiego. Potym w Moskwi będąc/ iákie tám znácżne było męstwo iego/ toć ná potym Historya opowie/ cżegoć y ia tu krotce námienić nie zániecham/ iáko pod Sokołem ná on cżás/ gdy Połocká dostawßy Krol Stephan/ sam się tám zábáwiwßy/ Hetmáná ná ten cżás Wielkiego Koronnego Mikołaiá Mieleckiego Woiewodę ziem Podolskich/ Nowomieyskiego/ Grodeckiego Stárostę/ posłał z ludźmi Polskimi/ miedzy ktorymi byli Niemcy pießy/ inßego narodu nie było iáko Węgrow/ wßyscy byli pod Połockiem przy Krolu zostáli/ á to się dźiało Roku 1579. Miesiącá Wrześniá dniá trzećiego/ dla tey przycżyny: Będąc iuż ná to gotow Krol Stephan po wźięćiu Połocká/ áby nieprzyiaćielá swego do końcá tárł á nißcżył/ choćiaż mu wielkie niepogody przeßkadzáły/ wiedząc o ludźiech Moskiewskiego/ ktore posłał ná odsiecż Połockowi/ nád kthorymi był stárßym Szeremeth y Borissein/ á to nád Boiárskimi syny/ ktorych było cżternaśćie tyśiecy/ Strzelcow pießych Duńskich ludźi było pięć tyśiecy/ nád ktorymi był stárßym Woiewodá Jurgi Bulhakow/ y Misko Cyrkáßánin. Ci ludźie gdy nie mogli do Połocká przebyć/ chćieli się kusić iákoby byli mogli Krolewskie woysko vćiskáć/ y bitwę mu dáć/ gdyż to wßytko byli ludźie Kniáźiá wielkiego przebráni. Ale bacżąc że mieyscá po temu nie mieli/ obroćili się do zamku Sokołá. O ktorych wiedząc Krol Stephan/ naprzod posłał Kásztellaná Trockiego/ ktory miał z sobą trzy tyśiące ludźi/ záстał ono woysko Moskiewskie práwie pod Sokołem/ miał vtarcżkę z nimi/ stráćił kilká mężow zacnych Polakow/ iednák dostawßy ięzyká/ przyßedł do Krolá/ dał spráwę o wßytkim. Zá tym dopiero ćiągnął Hetman wielki Koronny wyżßey pomieniony/ Pan serdecżny y Hetman práwy/ bo idąc ná onę drogę/ ßedł ták ostrożnie z ludźmi/ iákoby z namnieyßego człowieká z woyská iego nie miał nieprzyiaćiel poćiechy/ á też więtße we dwoy nasob było woysko nieprzyiaćielskie/ á niżli on lud iego z ktorym był posłan.

¶ Ten tedy Woiewodá ábo Hetman Koronny/ wypráwił przed sobą Jánußá Zbáráskiego Woiewodę Bráclawskiego z iego Rotą/ do ktorego się przyłącżyło Dworzan Krolewskich po cżęśći/ wźiąwßy dozwolenie v Hetmáná/ ktorzy byli ći naprzod: Márek Sobieski Chorąży Nadworny z domu Janiná. JAN Bełżecki wyżßey pomieniony/ Jan Porudeński z domu Beliny/ Arnolph Podhorecki Trukcżás teyże Fámiliey Beliny/ Mikołay y Stánisław Zołkiewscy Bráćia rodzeni/ synowie Woiewody Bełskiego: Sebestyan Broniewski z domu Tárnáwá/ y inßych niemáło. Ten lud przedni z tym Woiewodą Bráclawskim/ przyßedßy pod samy Sokoł/ oni Dworzanie naprzod hárce mieli z Dworem Kniáźiá Wielkiego/ ktorym ták Pan Bog ßcżęśćić racżył/ że one Hárcowniki nieprzyiaćielskie wpárli w Bronę Zamkową. Ná ktore ácż strzelbę gwałtowną wypußcżono/ wßákoż nie ßkodliwie/ bo się byli z Moskwą zmießáli/ prze co folgá byłá áby też y swych nie ßkodźili. Gdy się náßym ták ßcżęśćiło ná przodku/ w tym Hetman wielki z ludem nádćiągnął. Máło co náßy vstąpili troßkę ná zad strzelbie/ Szeremet z ludem wyćiągnął z Zamku/ chcąc z Polaki ßcżęśćia sprobowáć/ wßákoż iednák nie śmiał się dáleko z ludźmi odnieść od Zamku od strzelby. Co bacżąc Woiewodá Podolski/ przyćiągnąwßy w spráwie/ bacżąc w ludźiech swoich wielką chęć ná nieprzyiaćielá/ pozwolił onymże pirwßym hárcownikom o nie się vderzyć/ záraz im pośiłek przed woyskiem nágotowawßy. Skocżyli śmiele do Moskwy/ mężnie się z nimi potkáli z dobrym ßcżęśćiem swy/ ták że Moskwy nie máło zbitey od nich ná plácu zostáło. Szeremet widząc ßcżęśćie nie podług myśli/ ná zad ludźie swe vwiodł. W tym piechotę Polską do obegnánia Zamku Hetman posłał/ nád kthorym przełożył Márciná

Dobrosołow-

Dobrosołowskiego z Domu Rożá/ Mężá sławne°/ ktory gdy pod samę śćiány Zamkowe z ludźmi przyßedł/ záraz miał potrzebę z pießymi ludźmi Moskiewskimi/ wßákoż ich prętko á mężnie wspárł/ że mu muśieli plácu vstąpić/ y niemáło ich zbitych zostáło. Acż theż náßych vßkodzono strzelbą z Zamku niemáło/ wßákoż iednák záraz ßańce pod samą śćiáną kopał. Stał ten Zamek Sokoł miedzy dwiemá Rzekámi ná mieyscu twárdym y wesołym/ iednym brzegiem ßedł Dobrosołowski/ drugim brzegiem piechotá Niemiecka/ nád ktorymi był stárßym Wágier/ ßańce vcżyniwßy/ koße násypáli/ dźiáłá podtocżono/ zátym z wielką pilnośćią strzelano. Hetman wielki miał się ná bacżeniu/ máiąc spráwę pewną o ludźiech ná Zamku Sebießu/ ktorzy mieli Sokołowi przybyć ná odsiecż/ osadźił wßytkie mieyscá y przechody strażą/ á potym posłał do onych ludźi ná Sokoł/ áby poddáli Zamek własny Krolowi.

¶ Ná co Moskwá odpowiedźiáłá/ Kiedy nas z niego zá nogi zwlecże tedy go mieć będźie/ bo tu nas nie wzdáwáć go ále bronić posłano. A w tym tego postrzegßy że ich było dwá kroć więcey niż Polakow/ vmyślili w nocy ná nie opátrznie vderzyć/ wßákoż w tym nie mieli ßcżęśćia y Bogá po sobie. Bo zá pomocą naprzod miłego Bogá/ á zá wielką pilnośćią Hetmáná dobrego/ prze gęste z dźiał bićia/ y zá przewagą pießych ludźi/ ktorzy podchodźili pod śćiány podpaláiąc. Jął się Zamek bárzo gorzeć/ Moskwá się z wielką pilnośćią ogniowi broniłá/ á w tym Szeremetá z Jurgiem Bulhakiem/ co był stárßym nád strzelcy/ wypráwili z kilkimnaśćie set ludźi/ żeby byli náßym w tył záßli/ bo mieyscá mieli po temu. Cżego postrzegł Hetman/ wypráwił do nich Woiewodę Bráclawskiego z kilkim Roth. Owa przyßło onym ludźiom Polskim przepráwowáć się do nich przez mieyscá bárzo hruskie ábo lgniące/ ták że nie mogli iedno po iednemu przeieżdżáć/ miedzy ktorymi byli oniż Dworzánie Krolewscy ktoremći wyżßey pomienił/ ktorzy przepráwić się nie omießkáli/ á przeßedßy/ iáko owi iádowići Lwi drżeć pocżęli ná nieprzyiaćioły pátrząc/ ktorzy ßli według vmysłu swego ná nie się nieogládáiąc. Tesknili sobie wyżßey pomienieni/ że prętko z nimi nie mogli się potkáć drugich cżekáiąc/ nád zákazánie stárßego z ktorym wyiecháli. W tym Jan Bełżecki rzekł głosem do Woiewody Bráclawskiego iákoby z żalem: Hey Mośćiwy Pánie Woiewodá/ ći ludźie dáleko się nam odemkną będźiemyli się cżekáć. Woiewodá pochwaliwßy chęć iego/ prośił go iednák áby pocżekał żeby się też drudzy przeprawili. Wßákoż on drugi raz skoro ich coś więcey troßkę przybyło do nich/ znowu záwołał: Już cżás do nich Mośćiwy Pánie. Bacżąc chęć niezmierną w ludźiech Woiewodá Bráclawski/ dozwolił im według żądánia. Skocżyli z kopijámi do nich/ káżdy swą ßcżęśliwie skrußył/ przebili się áż ná drugą stronę/ rozerwáli Moskwę. W tym się drudzy przeprawili/ dáli im pośiłek/ bili/ śiekli Moskwę/ zostáwili ná plácu máło nie wßytkie zbite/ Szeremetá pogimáli/ Jurgi Bulhaká Woiewodę/ tego Jan Porudeński Dworzánin Krolewski/ Mąż sławny y pámięći godny/ zbiwßy z koniá pogimał.

¶ Gdy oni tę potrzebę mieli z tymi ludźmi/ w tym lud drugi z Zamku wypáść miał ná náße/ co y vcżynili/ ále z nimi lud pießy Polski y Niemcy z ßańcow naprzod się potkáli/ y wpárli ie w Zamek/ Zamek się zá nimi záwárł/ bili się wręcż długo/ gdźie też náßych około trzech set poległo.

¶ To obacżywßy Konne Rothy: Naprzod Spytek Jordan z Domu Trąby Rotmistrz y Mąż sławny/ Stánisław Stádnicki z domu Srzemáwá bez Krzyżá/ y z inych Roth Mężow zacnych niemáło/ prośili Hetmáná áby ich puśćił do szturmu pießych rátowáć/ bo był zákazał srogo áby się żaden nie rußał/ ále áby stali ták iáko ie był do potrzeby náznácżył/ obawáiąc się ná nieprzyiaćielá z ktorey strony/ iáko miał spráwę: Jednák w nich chęći niechcąc przełomić/ y ktemu bacżąc potrzebę/ tego im pozwolił/ miedzy ktorymi Piotr Járzyná z domu Trząski vel Biáliná/ alias Lubiewá/ Mąż ácż iuż był w

lećiech pode-

lećiech podeßły/ále ono serce dawne Polskie y pámieći godne/ spießywßy sie z onymi ludźmi do brony/ odpycháiąc Niemce/ wołał/ Wárá Kostydáy cżwárá. Wbiwßy sie w brone/ dáli rátunek swoim/ Moskwá słábieć poczełá/ piechotá náßá zá onym dodánim sercá Jezdnych onych ktorzy im ná pomoc przyßli/dopiero wietße sercá ná Moskwe bráli/ wiele ich zbili/ Borysseiná Hetmáná zábili/Dworzan Plemienników Kniáźiá wielkiego znácżnych kilko pogimáli. Táći Sokoł on ktoremu bárzo vffał Moskwićin/ opłonął/ ná ktorym máła korzyść przyßłá Rycerstwu/ bo ogień wiele popsował/ wßákoż iednák ßkodni nie byli.

¶ Potym podźiekowawßy Pánu Bogu Hetman zá tákowe ßcześćie/ ktorego mu vżyczyć raczył ná nieprzyiaćielá Królá Páná swego/ z ludźmi do niego sie wroćił/wieźnie oddawßy/ Rycerstwá onego posługi znácżne opowiedáiąc zálecał.

¶ W tey oto potrzebie y w inßych wielu/o cżym niżey vsłyßyß/ był ten Mąż sławny Jan Bełżecki/ácż nie pierwßy/ wßákoż theż miedzy dobrymi Meżmi nie poślednim/y zá iego ochotą á sercá dodániem/nieprzyiaćiel meżnie á pretko był pogromion.

¶ Tychże pomienionych były dwie śiestrze rodzone/Helżbietá Záwádzká/y Anná Herburtowa.

☞ Dom Głoßkowskich w Czerskim Powiećie stárodawny/z ktorych ieden był Dworzáninem v Krolow Polskich wieku mego/ iáko v Augustá/Henryká/y Stepháná.

☞ Dom Janikowskich/z ktorych wspomina iednego Epitáphium w Kośćiele Włocłáwskim tymi słowy.

Venerabilis Dominus Tomas Ianikovvski, huius Ecclesiæ Canonicus, anno 1530. Obijt in Mense Martio.

☞ Támże drugiego wspomina tákże Epitaphiũ tymi słowy.

Anno, 1546. in Vigilia Anuntiatiõis Mariæ matris Dei, Venerabilis Vir dñus Thobias Ianikovvski, Ecclesiæ huius Wladislauieñ Canonicus, de domo & familia Iastrembeciorum, Fundator Missæ infra matudinas horas, decessit, morum & virtutum fundamentum.

☞ Dom Ráchańskich w Bełskim Woiewodztwie stárodawny y znácżny/iáko był wieku mego ieden N. Chorążem Bełskim/ człowiek Cnoty y Pobożnośći wielkiey/ ná posługách Rzecżypospolitey bywał znácżnych.

☞ Gebartowie ná Dobrzyńskiey źiemi dom stárodawny y znácżny z pocżćiwych spraw Rycerskich/ y z inßych Rzecżypospolitey náleżących.

☞ Orłowscy támże ná Dobrzyńskiey źiemi dom stárodawny y znácżny/był ieden wieku mego Sedźiem źiemie Dobrzyńskiey.

☞ Dom Bieykowskich stárodawny/ y R. P. znácżnie zásłużony/tych wspomináią przodká Przywileie Domu ich znácżnie zásłużonego/ ktoremu Troidenus Kśiąże Mázowieckie y Czerwieńskie/ dał wieś Bieykow nád Rzeką Pilcą ze wßytkimi przyległośćiámi iey/ do cżego wolnośći wielkie/cżego on wiek ießcże potrzebował. A to było w Roku/ 1362. Gdźie wspomina tego Rycerzá ná tym Przywileiu tymi słowy:

Strenuo Militi Stanconi, Comiti & Baroni nostro, damus, donamus, villam nostram. &c. &c.

Od tego po-

¶ Od tego pomienionego Stańká/ było potym wiele Meżow znácżnych/iáko wspomináią Przywileie Mikołáiá z Bieykowá Márßałkiem Semowitá y Konradá Kśiążąt Mázowieckich/Meżá sławnego/ktory z Litwą wiele á meżnie cżyniwał przed tym poki byłá Vnia nie doßłá.

¶ Potym rozdźielne Listy wspomináią drugie ich Potomki/ iáko Janá/ktoremu sie dostáły działem Fálecżyce/miał syná iednego Mikołáiá/ktory ßcżedł bez Potomká Meskiey płći/tylko zostáwił Corek pieć/ z ktorych iedná byłá zá Nowodworskim/ druga zá Czernakowskim/ trzećia zá Łośiem/ Cżwarta zá Podlodowskim/od ktorey był on Stárostá Rádomski/ y drudzy bráćia iego/y Jákub Podkoniußy. etc. Siostrá zá Odrzywolskim/ potym zá Jedrzeiem Gniewoßem.

¶ Ten ktoremu sie dostał Bieykow/ y z inymi przyległymi wśiámi/ miał syná Stánisłáwá/człowieká w onych kráiách R. P. zásłużonego. Ten zostáwił wieku mego te syny/ iáko naprzod Janá Stolniká źiemie Przemyskiey/ Virum omnibus bonis virtutibus instructum, ktory wiele á poteżnie służył Rzecżypospolitey/miał zá sobą Rzeßowską z Domu Doliwá/ z ktorą Potomstwá nie zostáwił.

¶ Piotr Brát iego był tákże wieku mego Chorążem Czerskim/ ktory miał zá sobą Laską/ z kthorą Potomstwá ná ten cżás żadnego nie miał.

☞ Páweł Bieykowski brát rodzony tychże pomienionych/ Mąż wielki y pámieći wiecżney godny/ ktory od tego cżásu iáko sie woyná z Moskiewskim záczełá/ w onych kráinách żołnierską służył zá Królá Augustá/bedąc ná Nicżborku Zamku/z drugimi poiman do Moskwy. A gdy był przywiedźion/chćiał go kniáś oßcżepem przebić/on sie vmknął/wytárgnawßy mu oßcżep/chćiał weń prosto vderzyć. A w tym syn kniążiow pretko z ßábla dopadßy go rosćiał/co y Gwalgninus wspomina in descriptiõe Sarmatiæ. Tákci on Mąż serdecżny/ktory z wielą nieprzyiaćioł poiedynkiem zwykł sie był Rycerskim sposobem gromić/ od tego tyránná w wieźieniu vdławion.

☞ Nowiewskich Dom w Ruśi znácżny/ y z Mestwá Sławny.

☞ Máćieiewscy z Máćieiowá/ w Krákowskim Woiewodztwie/ z ktorych mego wieku byłá Jágnießká Xieniá Klaßtorá Stániąteckiego.

☞ Dom Kulow w Krákowskim Woiewodztwie/ z ktorego záwße ludźie Rycerscy znácżni bywáli/Dom rozrodzony/ pißą sie z dawná Niemstámi/iáko był ieden Stárostą wieku mego Wárßáwskim/ y ták iákoś wyżßey cżytał/ießcże zá Bolesłáwá śmiáłego to nazwisko máią/ według opisánia Długoßowego.

☞ Máćiey Pilchowski/Rotmistrz Królá Stepháná/ktory pode Gdańskiem y w Moskwi znácżne mestwo pokázował/ iákoś iuż o tym wyżßey cżytał: Naprzod pode Gdańskiem ábo v Lubießowá bedąc Porucżnikiem w Roćie Márćiná Osolińskiego/ potym w Moskwi przez wßytkie cżásy poki potrzebá byłá.

☞ Dom Kuropátwow w Ruśi/ tey Fámiliey wspomináią przodki ludźmi z mestwá wielkiey sławy/ iáko Janá Stároste Chełmskiego/ktory meżny odpor dawał Rusakom od zamku Chełmá/y inße/o cżym w Historyey cżytáć bedźieß.

☞ Mikołay Kuropátwá/ Woyski Hálicki/ wieku mego był człowiek znácżny/y Syny Meże wyborne Potomki zostáwił.

☞ Bißowscy w Lecżyckim Woiewodztwie/ właśni są Drożdżowscy/z ktorych ieden Michał był Sedźiem Lecżyckim/pisał sie Bißowskim

ßowskim z Drozdowá. Wieku mego był ieden stárßym sługa Dworu Mikołáiá Mieleckiego Woiewody ziem Podolskich / ktory iuż z onych kráiow w Ruski kray ábo Podgorski sie przeniosł.

☞ Brzechwowie tegoż Kleynotu vżywáia/ z ktorych ieden zá wieku mego był Opátem Tynieckim z Sierádzkiego Woiewodztwá. Tego Synowiec Jan máiac do Moskwy ná dwánaście koni Arkábuzerow/ w Rocie Káwálerá Pieniażká/gdy do ßturmu ßli (iáko o tym pod Odroważem czytáć bedzieß) oney dobrey komitywie swey chorogiew przed nimi niosł/ z ktora ná mur wskoczywßy / wielkie ßwánki podeymował od nieprzyiaćielskich pociskow/iednák z Chorogwia choćia bárzo zbity nie vstapił/ áż potym bacżac bárzo potłuczonego/sami gwałtem Polacy towárzyße iego zwiedli go z muru ná doł/ á ná iego mieyscu po nim kilká inßych Moskwá zbiłá. Niuż długo w wielkiey strzelbie chorogiew sie mießáiac / miedzy drzewy wisiáłá/ Moskwá siegáłá iey osekámi z spodku/w tym páchole Krolewskie Saporowski dostáwßy iey/chwile ia niemáła trzymał/áż zátym noc záßłá. W wielu potrzebách znácznym sie Meżem pokazał ten Brzechwá tám ná tey expedycyey / iákoż y w kráinách postronnych w spráwách Rycerskich znácznym bywał.

☞ Rychłowscy w Sierádzkim ábo w Leczyckim Woiewodztwie/Dom stárodawny/ z ktorych ieden N. był przy Sámuelu Zborowskim/ Maż dobry/od ktorego prze godność y poczćiwe spráwy swe/miał w Rusi znáczne opátrzenie.

Domy inße w roznych Woiewodztwách / ktore mienia/ żeby od onych poczećia swoie mieć mieli

y rozmnożenia/ktorzy byli zábili Stánisłáwá świetego Biskupá/ wßákoż to ná mie trudny wywod ták dawney y ták ßerokiey Geneálogiey. A iesliby ták było / tedyćby y ći wßyscy co od Dźierzgowskich ida/ y sami Dźierzgowscy tákże tey krwie winni byli. Wspomina Przywiley od Semowitá Kśiażećiá Mázoweckiego nádány/Meżom sławnym y dobrze zásłużonym iemu y wßytkiey oney R. P. z inßymi powinnymi ich/ktorych áż po ten czás iest wiele Potomstwá. A tego iest sens w te słowa pisány/ przy ktorym y pieczeć iego y podpis własney reki.

NOS Semouitus Dux Mazouiæ: &c. &c. Consideratis & diligenter inspectis fidelibus ac constantibus seruicijs, quibus se Nobiles viri nostri fideles de Genealogia ac Clenodio Iastrembiecz seu Bolesczic infra scripti, Fratres propinqui & clenodiales, á multis retroactis temporibus promptos exibuerunt, & in futurum exibebunt deodante: volentesq; infrascriptos nominatiue Nobiles & eorum successores legittimos, speciali dono nostræ Ducalis Magnificentiæ prosequi & fauore, vt eo validius & vberius ad nostra famulamina & nostrorum successorum posint promoueri, vniuersos & singulos Nobiles infrascriptos promocionis, tam & clenodij Bolesti siue Accipitri, ac quemlibet ipsorum & eorum successores legittimos, coniunctim & diuisim istos qui huic scripturæ inseruntur, hos omnes Nobiles in his nominatim descriptos, & quemlibet ipsorum cõmuniter & diuisim, ac pueros hæredes ac successores ipsorum de Genealogia ac Proclamatione & Clenodum Bolesti vel Accipitri, ortos progressos & progrediendos ab hac vice euiternis temporibus liberamus eximimus, pœnitus & absoluimus ab omni potestate & iurisdicione, & ab omnibus vexacionibus & iudicijs, omni nostri Ducatus, Palatinorum, Castellanorum, Iudicum, Subiudicum, & quorumuis Officialium & Ministerialium eorundem, vt per amplius coram ipsis vel aliquo ipsorum in omnibus causis, tam magnis q; paruis omnibus de se querulantibus, & cuiquã

suorum ad-

suorum aduersariorum citati non tenebuntur respondere, pœna eos & ipsorum quemlibet sequente nulla, nisi coram persona Ducali vel nostrorũ successorum. Tempore vero eo quo in Ducatu vel in terra nostra non fuerimus constituti coram Iudice terrestri generali. Dum tamen per Literas nostræ Maiestatis, & in absentia nostri in terra nostra vt est præmissum Capitanei nostri, aut sui Vicesgerenti annulo seu sygillo sigillata citati fuerint seu euocati, ipsorum nobili iure non respondebunt, & si in aliquibus pœnis magnis, paruis, in ipso iudicio nostro mãserint seu fuerint iudicialiter cõdemnati: nulli eas de numero dominorum nostrorum honoraturum, vvlgariter Czestnikom, vel eorum Zuparijs soluere tenebuntur, nisi ad soluendum iudici quatuor, subiudici duos grossos, pro pœna quinquagentali, temporibus perpetuis sint astricti, pœnis tamen nostris & nostrorum successorum in omnibus saluis, & vt præsentes nostræ literæ robur perpetuæ firmitatis obtineant, easdẽ nostri magestatis sygilli immunire iussimus. Acta sunt hæc & data in Plocko ipso die Sanctæ Luciæ, Anno 1 4 0 8. Præsentibus nostris Assesoribus & Dominis, Andrea de Gulczeuo Castellano Ploceñ, Paulo de Radzanovvo Vexilifero ibidem, & alijs q; plurimis fide dignis.

☞ Te Domy w Mázowßu wspomina ten Przywiley/ ktore sa znácznie rozrodzone/iáko naprzod Dom Psarskich po Kepskich/ktoremći wyżßey wspomniał/tákże y Jeżewskich naprzednieyße.

Ciećßowskie/ktorych w onym kráiu y w tym wieku iest wiele.

☞ Dom Kozłowskich/ kedy wspomina te Meże zásłużone/ Pánkrácá/ Wáwrzetę / Woyćiechá / Piotrá / y Wßeborá. Od tych zá wieku mego był Wáwrzyniec służac żołnierska ná Podolu / znáczne Mestwo pokázował/ v Jwonie Hospodárá Wołoskiego był stárßym nád Polaki/ iáko czytáć o tym w Historyey bedźieß. Był poimány do Turek/ przez Ormiány wykupion/ꝛc. Był to Syn Sedziego Grodu Płockiego/człowieká biegłego w práwie.

Mánikowscy támże w tym kráiu Dom rozrodzony.

Grebeckie po nich wspomina/ imioná ich opisuiac/Jáßkoná y Stiborá.

Tychże Grebeckich Dom ießcze w tym wieku iest znáczny y rozrodzony.

Chelßtowscy támże Dom rozrodzony.

Lysakowscy támże/piße ich z Lysakowá/Dom znáczny.

Zalesyckie támże wspomina.

Bedźisłáwskie Dom rozrodzony.

Szomańskie/Siećiechá/Stánisłáwá/Witká y Chrocłáwá/ w tym wieku iest to Dom rozrodzony.

Zdunowskie Dom rozrodzony.

Chylewskie/Dom tego wieku rozrodzony.

Niedroskie Dom rozrodzony.

Budkowskie Dom rozrodzony.

Dźiwánowskie dom rozrodzony.

Witosłáwskie/z ktorych ieden zá wieku mego był sedźim Zawkrzeńskim.

Ośieckie dom znáczny y rozrodzony.

Beskie dom rozrodzony.

Kożiebrockie dom możny y rozrodzony był zá wieku mego/ y Meżowie wyborni. ¶ Kráßowskiego ná imie Zdźießká/od ktorego y w tym wieku ießcze Zdźießkámi sie zowa/dom rozrodzony.

Belkowskie dom rozrodzony.

Drochowskie dom rozrodzony. ¶ Jankowskie domy rozrodzone.

Malewskie domy rozrodzone. ¶ Przedpelskie dom rozrodzony.

Moykowskie domy znáczne były. ¶ Gołockie dom rozrodzony.

Tlubickie dom rozrodzony. ¶ Chorczewscy dom rozrodzony.

Dźiegielowskie dom rozrodzony.

Konárskie

Konárſkie/ktorych w tym wieku Dom ieſt rozrodzony: Był Mikołay Officyałem płockim/ Wrocłáwſkim/ rc. Knnonikiem. Tychże przodki ten Przywiley wſpomina/ Fránká/ Páwłá y Micháłá/ dom znáczny.

Bobrowſkie v Sierpcá/ dom z meſtwá ſławny.

Przerádzkie dom możny. ❡ Zawidzkie z wielkie° Záwidza dom znáczny.

Peßkowſkie dom znáczny. ❡ Szeczemſkie dom rozrodzony.

Sadzyńſkie dom rozrodzony. ❡ Dźiebakowſkie/ od tych domow dźielnicámi wiele ſie domow oderwáło/ zowa ſie inßymi nazwiſki w tym wieku. Z tych domow Potomſtwo w tym wieku y nazwiſká rozne máia/ y herbow inßych vżywáia/ wßákoż ten Przywiley tym porzadkiem te domy iákoś ie tu czytał opowieda.

Swiećiczcy dom rozrodzony y możny. Mikołay ktory miał ſynow pieć zá wieku mego/ Corke iedne z Bárbára Noßkowſka/ ſioſtra rodzona Biſkupá Płockiego/ Naprzod/

1. Jana Kánoniká Pułtowſkiego/ vmárł w roku 1549. O czym świádczy napis ná grobie w Pułtowſku.

2. Máćieiá Woyſkiego Nurſkiego/ ktory vmárł Roku 1569.

3. Woyćiechá Dźiekaná Płockiego/ Kánoniká Pułtowſkiego/ Tego napis wſpomina ná grobie ktory był ſam ſobie zá żywotá ſpráwił. Vmárł w Roku 1566. Máiac wieku lat 48.

4. Jákubá/ ktory vmárł Roku/ 1572. Nie zoſtáwił potomſtwá.

5. Fránćißká Podkomorzego Lomzieńſkiego/ ktorego ſyn Wáwrzyniec był wieku mego człowiekiem vczonym/ y Corka Kárniewſka Podſedkowa Ráwſka.

Mikołay ſyn Máćieiow/ Kánonik Pułtowſki/ młodo vmárł/ w Roku/ 1579. Ten był świádom wiela ziem/ człowiek vczony.

Andrzey ſyn tákże Máćieiow/ Marćin y Anná Oſſowińſka.

☞ Od drugiego Brátá Mikołáiá/ ſyn ktoremu było imie Jákub/ z druga ſioſtra Biſkupá Płockiego/ zoſtáwił Potomſtwo/ ten miał wieku ſto lat.

Stániſław ſyn Jákubow/ wzroſtu niemáłego/ śiły bárzo wielkiey/ w potrzebách Rycerſkich znácznie okazáły.

Michał brát iego/ obá potomſtwo máia.

Máćiey trzeći brát Mikołáiá y Jákubá/ Maż wiela ziem świádomy/ ktorego ſyn zoſtał Jeronym.

Swiećiczcy w Sedomierſkiey ziemi/ pißa ſie z Przepierowá/ z tegoż domu tych wyżßey pomienionych ida. Byli wieku mego dwá bráćia rodzeni/ Jan y Piotr/ ludźie Rycerſcy/ w potrzebách znácznych bywáli/ Jan vidit multorum hominum mores & vrbes. Sioſtrá ich trzećia Zaduſka/ y inßy támże ſa bráćia ich Stryieczni.

Dom Kárſkich w Płockim Woiewodztwie/ rozrodzony y znáczny/ był ieden wieku mego Kánonikiem Włocłáwſkim.

Dom Czernickich támże ſtárodawny y znáczny.

Dom Dobrſkich ſtárodawny y znáczny/ meżowie wyborni.

Dom Pniewſkich tákże ſtárodawny. ❡ Dom Siemietkowſkich támże.

Sláweccy/ z ktorych ieden był wieku mego Piſarzem Skárbnym Wielkiego Kśieſtwá Litewskiego.

Smolſcy/ był ieden wieku mego Kánonikiem Płockim.

Grábowſcy z Zawidzkimi iedne dźielnice máia/ dom znáczny/ był Stániſław Grábowski Kánonikiem Płockim. Synowiec iego też Stániſław Magiſter Arcium, Philoſophiæ Doctor, pleban Bodzanowski.

Dom Milewskich w Ciechanowskim powiećie/ z ktorych ieden wieku mego był Suphráganem Krákowskim/ Kánonikiem Płockim. Drugi brát iego Stryieczny Piotr/ Przeorem w Mogile/ w Roku 1582. Dom rozrodzony.

Sokolniccy w Płockim Woiewodztwie.

Domaßowſcy z Lukowſkiego Powiátu.

Woleczcy ná Dobrzyńſkiey ziemi. ❡ Gráżimowſcy támże/ z ktorych ieden ná imie Bártoß/ czás niemáły báwiac ſie w Káncelláryey przy Debieńſkim Kánclerzu/ był godnym do poſług Rzeczypoſpolitey.

Pákoßowie ná Podgorzu. ❡ Málewſcy w Krákowſkim Woiewodztwie/ był ieden Proboßczem Mſtowſkim wieku mego.

Obłowie w Mázowßu z Kámienieckiego Powiátu.

Wirożepſcy y Czeßowſcy ná Podláßu.

Lażieńſcy y Páczoſcy z Drogickiego Powiátu.

Pełczyczcy z Leczyckiego. ❡ Trzepieńſcy w Sierádzkim/ był ieden wieku mego Komornikiem v Krolá Stepháná.

Skrzetuſcy od Poznániá.

☞ Dom Rebieſkich w Sierádzkim Woiewodztwie/ z kthorych iednego zwano Krußyna/ ten ſie był ożenił w Bełſkiey ziemi/ zoſtáwił Potomſtwo/ ſynowie ná Oyczyznie zoſtáli: Corki dwie/ iedná byłá zá Brzozowſkim Chorażym Goſtyńſkim/ druga Helżbietá w Roku 1583. była ießcze pánna.

Koperni w Sedomirſkim Woiewodztwie.

Stawiſcy od Wiſlice. ❡ Rodeccy z Chełmſkiey ziemie.

Polikowſcy z Lubelſkiego.

Vchaczowie w Sedomirſkim/ od Pilzná zeßli.

Stużeńſcy w Sierádzkim/ ludźie z Meſtwá ſławni/ był ieden Rotmiſtrzem ná Podolu wieku mego. ❡ Ciołkowſcy v Kámieńcá Podolſkiego.

Zawádzcy w Pilzńieńſkim Powiećie/ Andrzey w Przemyſkiey ziemi.

Dabrowſcy od Rádomiá. ❡ Kłebowſcy od Lukowá.

Nowomieyſcy od Poznániá. ❡ Rożnowſcy támże.

Doráńſcy w Sierádzkim Woiewodztwie.

Goláńſcy támże Dom rozrodzony.

Wiktorowſcy támże Dom rozrodzony.

Baleńſcy támże Dom znáczny/ możny/ był ieden wieku mego Jan Podſtároſćim Dobczyckim. ❡ Miećielſcy támże Dom znáczny.

Chwáliboſcy w Káliſkim Woiewodztwie Dom znáczny.

Záwiſtowſcy támże Dom rozrodzony.

Chutkowſcy dom rozrodzony. ❡ Powczowſcy w Sedomirſkim.

Grábowſcy od Wiſlice dom znáczny. ❡ Janowſcy w Sedomirſkim.

Láziczcy dom znáczny. ❡ Wakczowſcy z Leczyckiego.

Krzywáńſcy z Mázowß/ był ieden Kánonikiem Wileńſkim wieku me°.

Glińſcy w Krákowſkim Woiewodztwie dom znáczny.

Chmielecki ná Podolu ieden w potrzebách z Pogány znácznym bywał Mężem. ❡ Debowſcy od Opoczná dom znáczny.

Milánowſcy w Lubelſkim Woiewodztwie.

Tymiczcy támże dom znáczny. ❡ Rogowſcy w Bełſkim.

Wyżgowie w Krákowſkim/ w Bełſkim/ y ná Podolu.

Zadorſcy w Lubelſkim Woiewodztwie.

Ráciborowie támże dom dawny.

Rożembárſcy ná Podgorzu dom dawny.

Choßczewſcy z Podláßa dom rozrodzony.

Tańſcy w Płockim Woiewodztwie dom znáczny.

Hoholewſki Jerzy w Bełſkim tegoż Herbu vżywa.

Borutowie od Lukowá dom rozrodzony.

Zegoczcy z Kuiaw z Jnowłocłáwſkiego Woiewodztwá.

Jádamczowſcy z Sierádzkiego Woiewodztwá.

Brudniczcy z Płockiego Woiewodztwá dom dawny.

Krzesimowſcy w Lubelſkim Woiewodztwie dom dawny.

Mirzeńscy od Zákroczymiá Dom stárodawny.
Zakrzewscy z Rádomskiego dom stárodawny.

☞ **Dom Báránowskich stárodawny y znáczny/** z ktorych był wieku mego Woyćiech Kántorem Gnieźnieńskim/ Scholástykiem Łeczyckim/Sekretarzem wielkim.

Bromierscy z máłego Bromierzá / z kthorych ieden był Kánonikiem Włocłáwskim/vtriusq; iuris Doctor. Vmárł Roku 1 5 6 3.
Czaykowie z Ráwskiego Woiewodztwá.
Niewiegłowscy z Łukowskiego.
Bninscy ná Dobrzyńskiey ziemi.
Rychłowscy w Sierádzkim ábo w Łeczyckim Woiewodztwie.
Borowscy v Dobrzyniá.
Kámieńscy z Sierádzkiego Woiewodztwá.
Wawrowscy od stáwu.

Tegoż vżywał Erasmus Tłokieński Czeczotká/ kthory sie pisał z Dziáłoßyc/był Ráyca y Mießczáninem Krákowskim/ człowiek możny/ták w dobrá ruchome iáko y w pieniadze/rad sie ludziom záchował/iednák y zá wielkimi vczynnośćiámi swymi nie od wßytkich iednáko chec odnosił/zá wielkimi zasługámi swymi ták iáko y przed tym wiele inßych Mießczan Krákowskich/ był przyiet do tego Herbu od Janá Oćieskiego Kánclerzá Koronnego/ o ktorymes wyżßey czytał.

Páproccy w Lubelskim Woiewodztwie/z Prus wyßli/ z Chełmskiey ziemie ábo Woiewodztwá/ći byli przed tym z Przodki moimi iedney dzielnice/ Grzebskimi sie drudzy zowa ná Dobrzyńskiey ziemi / á tho wßystko był ieden dom.

Fáleczcy tegoż Kleynotu vżywáia/z ktoregoby kráiu ábo Woiewodztwá byli niewiem/tylko Epitaphium opowieda iednego Biskupem Theodosyeńskim/Sufráganem Gnieźnień: y Opátem Suleiowskim/pisane w te słowá.

Reuerendissimo Domino Stanislao Falencki, Dei gratia Episcopo Theodosień, Suffraganeo Gnezneń, Abbati Suleiouień, de hac Ecclesia benè merito venerabile Capitulū Ecclesiæ huius Cōfratri suo posuit, moritur die 26. Februarij, Anno 1 5 8 1. Ætatis suæ 65.

Grzywieńscy w Mázowßu dom rozrodzony. Janá/z Stárzechowice sie pisał/wspomina Epitaphium w Krákowie ná zamku/był ibidem Canonicus & Vicarius.
Jodłowniczcy w Krákowskim Woiewodztwie dom stárodawny.
Jurkowscy w Sedomirskim Woiewodztwie.
Kukowscy ná Dobrzyńskiey ziemi.

☞ **Inßych wiele Domow w roznych Woiewodztwách/** ktorych ia áni znáć/ áni wiedźieć o nich moge w ták ßerokim Krolestwie.

O Kleynocie stárodawnym Polskim

Lis/alias Bzurá/niektorzy zowa Mzurá/ále to własne iego nazwisko Lis/dla tego/że Przodkowie tey Fámiliey przed tym nośili Lißke zá Herb/ á gdy przyßli zá znácznymi zasługámi do tey Strzały/ podnieśli w Hełm Lisa/iáko to Długoß opowieda/á powieda o nich/ że bywáli parum facundi, nośili Strzałe Biała/ dwoie Jelcâ ná niey / w polu Czerwonym. A ták przypátrzywßy sie własnośći Herbu tego/czytáć bedźieß o Przodkách y o Potomkách ich/ktorych ia w ták ßerokim Krolestwie/y w Páństwách do niego przynależacych wiedźiec moge.

☞ **Anonimos opowieda znácznie** Bzure Rycerzá / ktory od nazwiská swego wieś záłożył w Krákowskiey ziemi/ te potym do Klaßtorá Jedrzeiowskiego nádał/ktora Fundus pomienia. Dopiero imie otrzymał Bzurá/ kiedy v Sochaczewá nád Rzeka Bzura Przodek Herbu tego Hetmániac/ßcześliwie gromił Litwe.

☞ **Báßko Historyk dawny/** Kustos Poznáński/wspomina Fulká Woiewode Krákowskiego/ktory pretko po zábiciu Biskupá Swietego Stánisławá widźiał przez sen/ y to mu w onymże śnie obiáwiono było / iż káżdy ktoryby náwiedźił grob iego/ z naćieżßey niemocy bedźie vzdrowion. W tym Poznanus Syn iego bárzo záchorzał/ gdy go Oćiec do grobu swietego odesłał/był záraz zdrow: To było w Roku 1 0 8 2.

☞ **Piotrá Biskupá Wrocłáwskiego wspomina Długoß/** że był wźiet zá pánowánia Bolesławá wtorego z Kolástyey Wrocłáwskiey/ od Piotrá Arcybiskupá był potwierdzon/vmárł w Roku 1 0 9 1. Támże pochowan/po nim został Zyrosław z domu Roża.

☞ **Fulká Biskupá Krákowskiego wspomina Káthálog/** ktory był wźiet ná Biskupstwo/w Roku 1 1 8 6. Po Gietku alias Gedeonie/ z Domu Gryff/ zá Vrbáná Papieżá tego imieniá/ potwierdzenie ábo Sakrá nie była mu daná dla śmierći iego. Potym za Lucyusa trzećiego dla wiela przyczyn przewłoká mu sie działá przez kilká czásow.

¶ Zá iegoż Biskupstwá był Legatem Jan Kárdynał / nazwiskiem Malabranká: Potym drugi przyiechał Legat też Kardynał Petrus Kápuanus/ktory zákazał áby slubow nie dawano w domiech/tylko w Kośćielech/ y Kśieżey zápowiedźiał áby żon nie miewáli.

¶ Ten wielkie wolnośći Kośćiołowi Krákowskiemu ziednał.

¶ Tenże Fundował Szpital ná chore vłomne / y Kośćioł swietego Janá Báptysty zbudował/y puł Sławkowá miásteczká nádał / kthory y z Szpitalem zlećił Zakonnikom swietego Duchá / ktorzy Krzyż biały noßa ná sukniach czarnych. Zył ná Biskupstwie lat dwádźieśćiá y ieden/á vmárł Miesiacá Páźdźierniká/ Roku 1 2 0 7. W Krákowie pochowan. Po nim nástał Vincentius Kádłubkek z domu Roża.

¶ Tenże był onych czásow ták możnym Biskupem/ że co iedno chćiał/ podług myśli iego wßytko Rycerstwo ziemie ábo Woiewodztwá Krákow-

skiego ná wßytko zezwaláło / y potym go z brátem iego vczynili Opiekunem dzieci Kázimierzá spráwiedliwego/o czym Kromer w Księgách 6.

☞ **Mikołay Brát tegoż Biskupá Krákowskiego** / tegoż czásu był Woiewodą Krákowskim/y Stárostą Generałem/ ktorego znáczne zasługi przećiwko R.P. Historye wspomináią/ ten sam práwie wßytką Koroną władał onego wieku/o czym w Historyey czytáć będźieß.

¶ Często Rusáki porażał / sadząiącná Páństwá vtrácone Kśiążetá z roskazánia Pánow swoich Monárchow polskich. Wiele inßych spraw iego z wielką ozdobą tego Krolestwá obaczyß. V Háliczá Kśiążetá Ruskie poráźił. Kromer w Księgách 6.

¶ Tenże przećiwko Włodymierzowi z woyskiem ieźdźił / ktory łotrowskim sposobem Przemyską źiemię náieżdżał. Tego fortunnie poráźiwßy z iego drapieżniki/ ná zad się do Kázimierzá Páná swego wroćił. Eodem Libro Cromer.

¶ Tenże wprowadzał Włodymierzá potym ná Hálicz.

¶ Tenże Zamku Krákowskiego obronił / gdy inßy przyieli Mieczysłáwá / á on Kázimierzowi z brátem Fulkiem Biskupem Krákowskim statecznie wiárę trzymał. Kromer w Księgách 6. Wiele inßych spraw iego pámięci godnych.

☞ **Fulká Hrábie y Káßtellaná Krákowskiego z Koziegłow** / wspomina Przywiley Swiętego Krzyżá przy potwierdzániu Praw Klaßtornych/zá Leßká Monárchy Krákowskiego / Sędomierskiego/ Sierádzkiego, &c. w Roku 1 1 9 4.

☞ **Fulká Arcybiskupem Gnieźnieńskim opowieda Káthálog**/w Roku 1 2 3 4. Od Grzegorzá dźiewiątego był potwierdzon / żył ná Biskupstwie lat dwádźieśćiá y cztery. Vmárł Roku 1 2 5 8. Piątego dniá Kwietniá/ we Dworze Arcybiskupiem w Łęczycy/ w Gnieźnie pochowan: Zá niego Stánisłáwá Swiętego ćiáło Kánonizowáne było / ośmego dniá Miesiącá Máiá. Temuż był dárował Władysław Kśiążę Polskie z syny swymi wieś Grzegorzow/ze wßytkimi własnośćiámi/w Roku 1 2 3 6. Po nim nástał Jan Wtory z Domu Grzymáłá / o tym Jánicyus pisał wierße/ácz położył Drukarz przy nim Herb inßy/wßákoż dawne scripta tey go fámiliey opowiedáią dowodnie.

☞ **Petrosłáwá ze Mstyczowá/ Káßtellaná Krákowskiego** / wspomina Epitáphium w Jędrzeiowie w Klaßtorze ná grobie pisane w te słowá.

Hic iacet Illustris ac Magnificus Dominus, Dñs Petroslaus Castellanus Cracouień, hæres de Msticzovv, qui obijt anno 1 3 1 9. Die vero 17. Mensis Septembris. **Przy ktorym Herb Lis**/ alias **Mzurá/wyryty ná kámieniu.**

¶ Támże w tym Kośćiele iest grob znáczny/ ná ktorym ten Herb wykonterfetowány/ textu nie znáć / podle tego Herbu Pobog/ Roża/ y Pobog drugi raz / Tablic kilká / ná ktorych Osoby wykonterfetowáne znáczne we zbroiách/Herb Lis.

¶ Támże iest grob / ná ktorym ten Herb y text nápisany tymi słowy:

Hic iacet Iacobus hæres de Michovv Episcopus Caphensis, obijt Anno 1 5 3 1. Drugi Kámień z tymże Herbem/ná ktorym text/ Hic iacet Paulus de Goluchovvo.

¶ Historye wspomináią/w Roku 1 3 5 9. Iż Chorągiew tych Lisow w Wołoßech byłá porážona zá Kázimierzá wielkiego / o czym v Miechowity czytay Kśięgi Czwarte.

☞ **Z tychże Przodkow maß Dom stárożytny Giebułtowskich**/w Krákowskim y w Pilźnieńskim Powiećiech/ktorzy práwie idą ex lumbis onych Woiewod y Káßtellanow Krákowskich / ktorzy się pisáli de Koźiegłowy/czego potwierdzáią Przywileie ich/ z ktorych iednego maß sens w te słowá.

In nomine Domini amen, ad perpetuam rei memoriam. &c. Proinde nos Wladislaus Dei gratia Rex Poloniæ, nec non terrarum. &c. &c. Quomodo ad instantes petitiones Magnifici Christini de Kozieglovvy, Castellani Sandeceń, Militis fidelis nostri, villas ipsius, Torun, Choltovvice, Mirovv, Kothovvice, Postavvkovvice, Iavvorznik, Dupice, Zirkovvice, Samoschice, Giebultovv, Kovvalovv, & aliam Kovvalovv in terra Craco: sitas, prout in suis metis & granicijs longè latèq;. &c. de iure Polonico in ius Teutonicum, quod Srzedskie dicitur, transferrimus perpetuo duraturum. &c. Acta in Radosice Feria 6. Infra octauam Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis gloriosæ, Anno 1 4 2 4.

☞ **Prándotę z Koźiegłowy wspomina Przywiley domu** Giebułtowskich/ á ten był dał osádzáć wieś Dupice/ná ktorą wymierzał dźieśięć Łanow/Roku 1 3 6 6.

☞ **Christyná z Koźiegłow wspomina Kromer w Kśięgách** 21. w te słowá. Christinus Koziegłouius vltus est Silesios, Gleueciam Arcem cœpit, Cotficium cum socijs suis vtrinq; pellit. &c. O czym ßerzey w Historyey czytáć będźieß.

☞ **Jákubá z Koźiegłow Giebułtowskiego / Przemyskim** Stárostą wspomina List rozdźielny/ktory opowieda dźielnice iego Zamek y Miásteczko Koźiegłowy / y wśi do niego przynależące / iáko Koźiegłowki/ Mysłow/Winowno/Cynkow/Gniazdow/ Márkowice/ Boisłáwice/ Siedlecz/Gems/Kámienice/Kuźnice/y Przedmieśćie Kuźnice. A to było w Roku/ 1 4 6 6.

☞ **Te Koźiegłowy kupił Fryderikus Kárdynał Krolewic Polski**/v Chrystyná Koźiegłowskiego zá dźieśięć tyśięcy złotych/ze wßytkimi przyległymi wśiámi do niego/ á przydał to do Kluczá Dobrowodskiego/ Biskupstwu Krákowskiemu ná wieki.

☞ **Przywiley drugi tychże Giebułtowskich dźielnice opowieda** pisány w te słowá.

Generosus Ioannes & Christinus de Kozieglovvi, Fratres germani, sani mentibus & corporibus existentes, non compulsi nec coacti, sed de ipsorum bona voluntate recognouerunt Ioanni Fratri iuniori vltimi Matrimonij, dedisse & condescendisse has hæreditates ratione verè & iustè diuisionis, videlicet: Castrum Bękouiecz, cum villis ad id spectantibus, item villæ quæ iacēt in districtu Cracouień, videlicet: Thocholovv, Malostovv, Giebultovv, Koualovv maior & minor, & cum alijs omnibus dicti Castri villis. &c.

Hi præfati Fratres duo, videlicet: Ioannes Dorotheæ sorori, tenebitur dare decem Marcas latorum grossorum Pragensium monetæ Polonicalis, cū duodecim vlnis panni, & peliceo Leporino, similiter Frater Christinus singulis annis complere se est astrictus. Actum & datū in Curia Serenissimi Principis Domini, Domini Wladislai Regis Poloniæ Cracou: Die Sabatiuo, post Dominicam Conductus Paschæ, Anno Domini 1 4 4 0.

☞ **Ci Koźiogłowscy byli rodzeni brácia Chrystyná Káßtellaná** Sądeckiego / iáko Jan/ ktory zostáwił te syny.

☞ **Zbigniewá/ ktory miał zá sobą Przerębską Káßtellaná** Sierádzkiego Corkę z domu Nowiná/z ktorą zostáwił Synow czterech/Jáná Proboßczá Pileckiego/ Jozefá y Wincętego/ ći obádwá wiedli celibatū vitā.

☞ Stániſław czwarty Syn Zbigniewow / człowiek był tractabilis práwie de omni ſcibili / Miłosnik y dobry ſtroż Rzeczypoſpolitey/w czym tego doznawáłá po nim in colloquijs particularibus: veritas maximè conueniebat menti, á dálekomu ią záwſze było dulciùs dicere, á niżeli iey od drugich gdy o niey gadáli przyſłuchywáć/ktemu vir animoſus lat ſwoich bywał/báwiąc ſię ſpráwámi Rycerſkimi / znácznym ſię nieprzyiaćielowi pokázował.

¶ Zoſtáwił z Koryćińſką Anną z domu Topor ſynow czterech/corek pięć. Jana/Zygmuntá/Woyćiecha/ktory był wieku mego Piſarzem w Káncelláryey mnieyſzey/Adoleſcens Nobilis, ktory animo Heroico Przodkow/ y poczćiwymi ſpráwámi nie wydał. Andrzey ná ten czás był minorenis.

Dom Stárodawny y znaczny Boleſtráſzyckich Swátopełkow

/ o ktorych ná wielu mieyſcách v Hiſtorykow wiele ſpraw znácznych czytamy / ktorych w tym wieku Potomſtwo w Przemyſkiey źiemi/y tám w kráiách Ruſkich máiętnośći ſwe máią.

☞ Był zá wieku mego Stániſław Boleſtráſzycki Swátopełk Rotmiſtrzem znácznym zá pánowánia Auguſtá Krolá Polſkiego/ ktory po śmierći Piotrá Borátyńſkiego / Káſztellaná Bełſkiego / Stároſty Sámborſkiego/Bárbárę Dźiedoſzycką żonę iego poiął z domu Sás/ z ktorą zoſtáwił dwoch Synow/y corkę/wſzákoż ich oboie młodych bárzo odumárli/ ktorymi ſię opiekáli ći Opiekunowie / Stániſław Dębieńſki Stároſtá Chęćińſki/ Jan Pilecki Stároſtá Rodelſki/ Jan Płázá Stároſtá Lubaczewſki/ á Jan Borátyńſki Chorąży Przemyſki/brát przyrodny/ ktory ſtał zá Oycá.

☞ Swátopełk Comes/ Woiewodá Łęczycki/ w Roku/ 1 3 1 0. Wieś Rákow/z wolą ſynow ſwoich/Klemenſá y Stepháná/ dárował Klaſztorowi Jędrzeiowſkiemu/o czym świádczą Przywileie.

☞ Z tymiż Swátopełkámi iedne dźielnice mieli Zawádzcy/ktorzy wyſzli z Krákowſkiego Woiewodztwá do Ruśi/iuż zá wieku mego byli ći dwá bráćia/ Jan y Wácław / Mężowie dobrzy y ludźie záczni w Bełſkim Woiewodztwie.

☞ Grodowſkich Dom z tymiż Swáthopełkámi iedney dźielnice/byli ludźie wieku mego znáczni w tym domu.

☞ Kwileńſcy Dom ſtárodawny/y iedney dźielnice z Boleſtráſzyckimi w Bieckim powiećie.

☞ Poſtrumieńſcy w Wiſlickim Powiećie.

☞ Mnichowſcy w Sędomirſkim Woiewodztwie/Dom ſtárodawny/ y znáczni ieſzcze byli wieku mego ludźie w tym domu.

☞ Czárnoccy w Sánockiey źiemi y w Krákowſkiey/ Dom ſtárodawny/ Stániſław Czárnocki Sędźia źiemſki Sánocki/ ktory z młodośći ſwey ná Dworze ſię Krolá Zygmuntá ſchował/potym czás niemáły Zołnierſką ſłużył/ á gdy domá mieſzkáć począł k woli R. P. ná Seymy Poſłem często bywał/iáko zá Auguſtá/co pámięć moiá nieśie. Tymże kſztałtem y ſyny ſwe chowáć był począł / te ktore rozumiał być godne Oyczyznie/ iáko Wiktorzyná/ktory był Dworzáninem Anny Krolowey/Młodźieniec w młodym wieku w ſpráwách poczćiwych pochwalenia godny/ktoremu tego zayźrząc śmierć okrutna/młodo go z świátá wźięłá/niechcąc mu dopuśćić ná tę drogę wyiecháć / gdźie go był Oćiec kosztem wielkim wypráwił / áby Przodkow ſwoich y iego ſamego náśláduiąc / z nieprzyiacielem w Moſkwi czynił. Wſzytek Poczet ſię ná zad wroćił / on ſam vmárł w Wárſzáwie / y támże ćiáło iego leży.

¶ Tenże Sędźia experentią ſwą y dźielnośćią / ná mieyſcách Podkomorſkich wſzytkę źiemię Sánocką práwie ográniczył/k temu y ſtąd pochwałę niemáłą odnioſł/że one kráie były contenti z Sądow iego/ á dekretá iego pſowáne ná Trybunalech áni od Krolá nie były. Wiele ſpraw iego godnych wieczney pámięći znácznych.

☞ Zaleſcy z Wielkiey Polſki/z ktorych ieden zá wieku mego był Kuſtoſzem Gnieźnieńſkim/ Márćin Brát iego Piſarzem Grodzkim Sierádzkim człowiek godny.

☞ Rudniccy w Sierádzkim Woiewodztwie y w Káliſkim máią Dom ſtárodawny/ był Jan Káſztellanem Roſperſkim. Dwoch Bráćiey wſpomina Epitáphium w Gnieźnie/ ktorego ieſt ſens w te słowá.

Reuerendo Domino Clementi Rudnicki Cuſtodi Gneznen̄, Archidiacono Vniouien̄, viro ſumma probitate conſpicuo, ac religione inſigni: Is ſupręmi illius diei, memor ſibi ac Fratris deſideratiſsimi Reuerendiſsimi olim Domini Ioannis Rudnicki, Archidiaconi Vniouien̄, Canonici Gneznen̄ & Poznanien̄ Cineris, quorum vrnam aliunde huc inferri curauit, viuens monumentum hoc poſuit, Anno 1 5 7 2. Ætatis ſuæ 75. Herb Lis/ Páparoná/ Prus Koſſy/Drye.

☞ Dom Zádąbrowſkich znáczny / y R. P. záſłużony/ był Piotr wieku mego Káſztellanem Konárſkim / y inſzych przed nim wiele ludźi zacnych Przodkow iego.

☞ Biſkupſcy támże w Sierádzkim Woiewodztwie.

☞ Lipiczcy támże w Sierádzkim dom rozrodzony.

☞ Łączcy támże dom znácznie rozrodzony.

☞ Liſowſcy támże dom rozrodzony.

☞ Mikołáiewſcy od Lutomierſká/ z ktorych ieden ábo wſzyſcy/máiąc vkrzywdzenie od Stároſty Sierádzkiego z Domu Jáſtrzębiec/ náiechawſzy w drodze zábili/o co był ieden ná gárdle ſkáran.

¶ Vlińſcy támże w Sierádzkim Woiewodztwie.

W Mazowſzu domow możnych wiele tey Fámiliey

/ iáko naprzod Dom Wilkánowſkich/ ktorzy zá znáczne zaſługi od Krolow Polſkich opátrzenia w onych kráiách miewáli/ o czym ieſzcze w domu tym extant munimenta Wilkanow w Wyſogrodzkim Powiećie/ z ktorego ſię piſzą / do ktorego wśi niemáło przynależy/ w Pruśiech/w Płockim Woiewodztwie/w Goſtyńſkim/y w Ciechanowſkim/Powiećiech/wielkie máiętnośći mieli/iedne zá zaſługi znáczne / drugie iurè acquesito/tám ſię w onych kráiách roſkrzewili.

☞ Wſpomina Kromer Mikołáiá Wilkánowſkiego z Adámem brátem iego / Męże w ſpráwách Rycerſkich biegłe / kthorzy w one woyny Pruſkie znáczne poſługi okázowáli. Naprzod gdy Krol Káźimierz pod Toruń ćiągnął/áby dał rátunek kráiom onym ktorym tego było napilniey/iáko Biſkupſtwu Halſperſkiemu. Ten ácz był pod ſpráwą Piotrá Duniná/ ktory ná ten czás był Hetmánem Nadwornym/w potrzebie v Pucká wiele á mężnie z nieprzyiacielem czynił. O czym czytáiąc żywot Káźimierzá Jágiełłowiczá lepiey ſam zrozumieſz/zá to znácznie támże w Toruniu ten Mikołay był vdárowan. O czym Kromer w Kſięgách 28. piſze w te słowá:

Honoratus eſt autem á Rege Victor exercitus.&c. Przy ktorym tákże te/ ktorzy ſobie náznácżniey z Rotámi ſwymi pocżynáli / iáko Páwłá Jáſieńſkiego/Wenceſłáwá Nieborſkiego/Mikołáiá Wilkánowſkiego/y inſze/ ktorych było w licżbie trzydzieśći Mężow znácżnych. Ten Mikołay ieſli vmárł ábo zábit od nieprzyiaćioł/ nie máß nic pewnego/ tylko to napewnieyßa / że ßcżedł bez Potomká.

☞ Adam Brát tego Mikołáiá wyżßey pomieniony / ſłużąc cżás niemáły Zołnierſka/ Roty znácżne wodził/ y opátrzenie miał od Krolá/o cżym świadcży Przywiley ktory mu dano w Przedborzu w poniedźiáłek dźień świetego Vrbáná/Roku 1 4 6 7. Ex Relatione Venerabilis Alberti de Zychlin Regni Poloniæ Vicecancell: ktore° ieſt tá narratio.

CAZIMIRVS Dei gratia Rex Poloniæ. &c. Significamus tenore præſentium quibus expedit vniuerſis, quomodo licet ſuperioribus temporibus Caſtrum noſtrum & Opidum Nidburg, in terris Pruſsiæ conſtitutum, & per Mageſtatem noſtram ab inchoatione guerarum manu tenutam Generoſo ac ſtrenuo Militi Adæ Wilkanovvski familiari noſtro, nobis fideli dilecto contuliſsemus in tenutam, ſibiq; in eiſdem Caſtro, Opido, & Villis, certas ſummas in auro & moneta ratione ſuorum fidelima ſeruitiorum aſsignauerimus & inſcripſerimus, ipſumq; Caſtrum, Opidum, & villas ad ipſa pertineñ iuxta vim & contineñ articulorum. &c. Quin immo ipſum Adam Wilkanovvski, de & pro eiſdem ſummis volentes á ſe currare redderecq; certiorem, dictas ſummas in eiuſdem modi literis noſtris clariſsime contentas & conſignatas, quarum prima & Capitalis de data Cracouiæ Feria quinta proxima ante Feſtum ſancti Vitti, Anno 1 4 6 4, Ex Relatione Reuerendi in Chriſto Patris Domini Ioannis Epiſcopi Cracouieñ, & Regni Poloniæ Cancellarij, 2 1 7 9. Florenos Vngaricales, puri auri, veri & iuſti ponderis, ſibi & ſuæ cõmitiuæ ſuorum fidelium, ratione ſeruitiorum, in Oliua ſuperioribus temporibus exibitorum, poſt rationem deſuper factam.

Anno 1 4 6 3. Ex Relatione Venerabilis Dñi Ludkonis de Brzezie, iuris vtriuſq; Doctoris, Archidiaconi Gnezneñ, & Regni Poloniæ Vicecancellarij conſignatum: tego Przywileiu concluſio de prædictis Caſtro & Opido Nidborg, & villis ad ipſa quomodolibet ſpectantibus, & quæ alijs in literis huiuſmodi noſtris clarius fuerunt expræſſe & coſignate, quod & ſuper Caſtrum noſtrum Bratian, & Opidum Nowe miáſto/ vna cum villis allodijs, currijs, prædijs, ad ipſa Caſtrum & Opidum ab antiquo quomodolibet ſpectañ & concerneñ, quæ Mageſtatem noſtram ſimiliter exui cõtractus perpetuæ pacis contigere debent, duximus transferrendũ & tranſponeñ, tranſferrimus & tranſponimus.

¶ O tymże Adámie piße Kromer w Kśięgách 26. w te słowá: Erat quidam in præſidijs eorum Opidorum & aliarum vicinarum monitionũ non exiguus Regiorum Militum numerus cum Adamo Wilkanouio. &c. Wiele Liſtow/ná ktorych znácżne zasługi tego Adámá opowiedáią cżáſy one zá Káżimierzá Krolá.

¶ Tenże potym Adam zoſtáwił Synow pięć y Corkę Zbigniewę/ktora byłá dána do ſtanu Małżeńſkiego Dźierzgowſkiemu Káßtellanowi Ciechanowſkiemu/ z ktorą miał Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego / y Jáná Woiewodę Mázowieckiego / Wárßáwſkiego Stároſtę / Dźiádá dźiśieyßey Bárbáry Máćieiowſkiey Stárościney Záwichoyſkiey.

☞ Mikołay ſtárßy Syn Adámow/był Archdźiekanem Dobrzyńſkim/ Płockim/ Wárßáwſkim Kánonikiem / Sekretarzem Krolá Alexándrá/był Adminiſtratorem Biſkupſtwá Płockiego/gdy Eráſmus Ciołek był poſłan w Legácyey do Krolá Alexándrá do Rzymu/był to człowiek onego wieku wielkiego vcżenia.

☞ Adam ſyn Wtory tegoż Adámá/ wſtąpił był w Zakon Reguły świetego Bárnádyná w Toruniu/ iádąc do Gdáńſká / ná Rzece Rádonicy vtonął.

☞ Máćiey Trzeći/ ktorego Wilcżkiem zwano / ßcżedł bez Potomká.

☞ Zbigniew Cżwarty w Prusiech ná Brátyánie y ná cżęśći imion Oycżyſtych zoſtał/ máiąc zá ſobą Wiećwińſką z domu Prus/Káßtellaná Płockiego Corkę/zoſtáwił z nią tylko iedyną corkę Dźiałyńſką/Jáná Woiewody Chełmińſkie° żonę dźiſieyßą/po ktorey oná wßytká máiętność wyniesioná z domu Wilkánowſkich w dom Dźiałyńſkich.

☞ Chrzcżon ſyn piąty Adámow/ktory był wźiął dźiałem imioná w Mázowßu/w Płockim/w Goſtyńſkim/Wyſogrodzkim/Ciechanowſkim / Powiećiech. Zoſtáwił z Dłużniewſką Zawißanką/Káßtellaná Płockiego y Stároſty Wyßogrodzkiego Corką/ Syná iednego Adámá/ y Corek dwie/Annę Láchowſką Woyſką Liwſką/y Dorotę Lękowſką/mátkę Adámá Podcżáßego Płockiego.

☞ Adam ſyn Chrzcżonow / był to człowiek wielkiego rozumu/naprzod zá pámięći moiey v Krolá Auguſtá był Káßtellanem Wyſogrodzkim/potym Wyſkiem/vmárł Káßtellanem Płockim/ temu ſtano w dom tenże Krol Woiewodztwo Płockie/ktorego przyiąć niechćiał/ á to było po śmierći Hilowſkiego Woiewody Płockiego / thákże Mázowieckiego / po Dźierzgowſkim/z cżego ſię wymawiał.

¶ Był Ækonomem Stároſtwá Wyſogrodzkiego/á gdy mu dano Stároſtwo Ciechanowſkie/puśćił Ækonomią. Wiele á pożytecżnie ſłużył Rzecżypoſpolitey/ bywáiąc Poſłem Ziemſkim y Deputatem z rámienia Krolá wyżßey pomienionego ná Seymowe Aſſeſorſkie Sądy.

☞ Kmitá Woiewodá Krákowſki y Márßałek Koronny/znáiąc w nim godność do ſpraw wielkich / odieżdżáiąc z Seymu w pilnych ſpráwách R. P. Vrząd mu Márßałkowſki zlecał/y Laſkę oddawał/ z wolą tegoż pomienionego Krolá.

¶ Tenże Wilkánowſki Adam / z roſkazánia Krolá Auguſtá / Bonę Krolową Mátkę iego gdy do Włoch iechálá odprowádzał / á w polu ná Sląſku żegnał.

¶ Miał zá ſobą Sobocką z domu Doliwá/ Thomaßá Sędźiego Łęcżyckiego Corkę/ſioſtrę Thomaßá Káncle rzá Koronnego /y Brykcego Káßtellaná Goſtyńſkiego rodzoną / Oycá dźiśieyßey Woiewodźiney Poznáńſkiey/z tą ſpłodźił Corek ßeść y dwoch Synow.

☞ Woyćiechá Káßtellaná Płockiego / ktory obycżáiow wielu narodow świádom / trawiąc młodość ſwą w poſtronnych kráinách/ zá wieku mego wiele á pożytecżnie R. P. ſłużył / bywáiąc Poſłem od Krolow/Zygmuntá/Auguſtá/Henryká/y Stepháná pierwßego/ ná Seymikách Powiátowych/tákże y od Rycerſtwá ná Seymy wálne Koronne.

¶ Sub Interregno Sláchtá Wyßogrodzka gdy Káßtellaná nie mieli/ obráli go ſobie ná mieyſce Káßtelláńſkie.

¶ Po Elekcyey Krolá Stepháná/gdy wßytkie kráie Koronne z obrania dwoch Pánow fluctuabant, w odiechániu pod Jędrzeiow Stániſłáwá Kryſkiego/ná ten cżás Káßtellaná Ráćieſkie° / on wßytkiemu Woiewodztwu onemu był wodzem / kthore wcále oddał: Zoſtáwował go Krol Stephan przy tey Káßtelláníey/ktorey on przyiąć niechćiał.

¶ Tenże z Jádwigą Máćieiowſką/ Woiewody Lubelſkiego Corką/ z domu Ciołek/zoſtáwił Synow trzech/Mikołáiá/ Stániſłáwá/ y Piotrá/ z ktorych optima fruges eſt ſperanda.

☞ Mikołay Syn drugi Adámow / Máż śiły wielkiey/ ktemu y Możny/zostáwił z Kátárzyna Mdzewska/ Chorażego Płockiego Corka/Syná Woyćiechá/y Corek trzy.

❡ Tegoż Adámá Wilkánowskiego Káßtellaná Płockiego były te corki/Helżbietá Ciemniewska/ Jágnießká Okuniowa Piekárska/Anná Kosobucka/Kátárzyná Dybowska/ Dorotá Szymakowska/ Jádwigá Ciećierska rzeczonego Kuźmá/ Meżá y Rotmistrzá sławnego.

Dom Olßewskich y Kánigowskich/

iedney dźielnice/stárodawni y ná posługách R. P. znáczni bywáli/ co dowodnie opowiedáią ießcze Listy od Kśiażat Mázoweckich nádáne Domowi temu. Andrzey Kánigowski Stárostá Płockim był / Roku 1 4 4 9. O czym świadczą Aktá Płockie zá Kśiażat. Potym y od Krolow polskich/iáko niedawnego wieku Piotr Olßewski / ktory był zostáwił Synow śiedmi y Corek ßeść/z ktorych iedná spłodźiłá dźiśieyße Karnkowskie/Stánisłáwá Arcybiskupá Gnieźnieńskiego/Janá Podkomorzego Dobrzyńskiego/ y Piotrá Stároste Dobrzyńskiego: Druga byłá zá Kosobuckiem Káßtellanem Liwskim/Jároßewska y Nieborowska. etc.

☞ Mikołay y Jan Olßewscy/synowie Piotrowi/ ná służbie R. P. z młodośći sie schowáli/ v Sokalá od Tátar był pogiman Mikołay/był dwádźieśćiá lat w więźieniu/ á Jan tylko sam obronna reka vßedł/státek tám swoy wßytek vtráćił/ potym w káżdey potrzebie znácznym sie okázuiąc/bywał v Obertyná w potrzebie/ konie y sługi mu zbito/ sam ledwie miał ná czym do domu viecháć.

☞ Stánisław brát Trzeći z młodośći ná Dworze Królá Zygmuntá sie báwił / potym Zołnierska służył do Obertyná znowu. Gdy przyiechał do Królá/kazał mu konie popisáć/y ták do śmierći Dworzáńska służył. Zá pomoca Królá tegoż/Brátá Mikołáiá z więźienia wykupił/ktory iuż máło y po Polsku vmiał. Potym támże ná tegoż Królá Dworze żywotá dokonał.

❡ Tegoż to Janá wyżßey pomienionego został Potomkiem syn Stánisław Olßewski Burgrábiá Krákowski / kthory z młodośći ná Dworze Królá Augustá zrost/bywał także od niego sylan w pilnych spráwách z listy do Pánow postronnych/iáko do Wołoch/y indźiey/y od tegoż Królá według zasług y godnośći miał opátrzenie.

☞ Dom Wichorowskich stárodawny y znáczny / byli ći ludźie wieku mego/ naprzod Málcher Wichorowski Pisarz Ciechanowski/ ktory z Noskowska Biskupá Płockiego Synowica zostáwił Potomstwo Corek trzy: Naprzod Lekowska Podstolina Ciechánowska/Kryska/Málgorzátá ná ten czás ießcze Pánna byłá/ człowiek możny w onym kráiu/ y zásłużony Rzeczypospolitey.

☞ Chrczon Brát iego Kánonik Płocki/ Pułtowski/ ktory naprzod był Podskárbim v Gámratá Arcybiskupá Gnieźnieńskiego y Biskupá Krákowskiego: Ten iuż w śiedmidźieśiąt lat był inkulpowan o zábićie confratra swego Kánoniká Pułtowskiego Stánisłáwá Ciećierskiego z Domu Slepowron: Coby miał vczynić/ná Tumie w Pułtowsku w Niedźiele po Trzech Królách zá to od Biskupá był skaran według oskárżenia/ wßytkie mu beneficya pobrano/k temu interdixit S. S. Sacrificia.

❡ W Rzymie potym bedac Biskup Płocki/ gdy mu dał o sobie spráwe ten pomieniony/wßytko mu wroćić kazał.

❡ Z młodych lat ná dworze Cesárskim/y inßych Kśiażat Rzeskich sie chował.

☞ Jan Trzeći był Podsedkiem Ciechanowskim / człowiek tákże zásłużony Rzeczypospolitey / ktorego Potomstwo zostáło Synowie y Corki.

☞ Buchczyccy / z ktorych ieden Hieronym był Kánonikiem Wárßáwskim.

☞ Kutylowscy/iáko wspomina Wálántego Epitaphium v Bárnádynow w Wárßáwie / że był Woyskiem Nurskim / Starostą Łowickim.

❡ Ołtarzewscy w Wárßáwskim Powiećie Dom stárodawny.

❡ Mießkowscy z Płockiego Woiewodztwá Dom dawny.

☞ Dom Rádźimińskich z Ciechanowskiego Powiátu / ten iuż Dom ßczedł/bywáli Meżowie mocni/był Zapaśnik sławny v Królá Zygmuntá/ktorego młodźiuchnem ießcze bedac Málużeński zábił. Tegoż też Herbu vżywáia Málużeńscy Dom znáczny.

❡ Dom Kroińskich od Poznániá stárodawny.

❡ Gliński Chrzyßtoph/ktory v Wichrowskich sie wychował/ tegoż Herbu vżywał/bywał tákże ná mieyscách znácznych / Rycerskim sie spráwam przypátruiąc/ Adolescens Nobilis.

Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ ktorych ia w ták ßerokim Królestwie znáć nie moge.

O Kleynoćie Stárodawnym Polskim Srzeniáwá/ ktory ma

być Rzeká Krzyżem náznáczona: Noßą drudzy bez Krzyżá/ wßákoż to zá ieden Herb y zá iedne Fámilia liczą od wieká dawnego: Ale tego dokłáda Długoß przy opisaniu śmierći Biskupá świetego Stánisłáwá/przy ktorey tego Herbu Przodkowie byli/ tymi słowy:

Sed neq; Milites de tribus Domibus & Familijs deerant, videlicet: Iastrembci, qui Babatum cum cruce. Item Strepæ. Item Fluuium Srzeniaua cũ cruce,& qui ab ipsis scisi sunt simplicem fluuium sine cruce,qui se Druzina appellant pro insigni defferreñ,quorum progenies & successio in hanc diem in Polonia perdurat. &c.

A to było w Roku / 1 0 6 0. A gdyż w piaći set we dwudźiestu y trzech lećiech ták o nich wzmiánke czynią / á Przodki wßystkie wspomináiąc/kłáda de Familia Srzeniauitarum, nie wspomináiąc Krzyżá. Tedy ia tu w to potráfić nie moge / ábych te ktore wspomináią z pisania ich poznáć mogł/ gdyż obá te Herby iedno nazwisko máią Srzeniáwá/ przeto obá pospołu sádze/ á wieku swego Fámilie/ ktore znáć moge w ták Królestwie ßerokiem/ krotkoć okáżę / y Przodki od Historykow pomienione społecznie sádźić áoo wspomináć bede/ co záraz obaczywßy ozdobe Herbow/czytác be-

dźieß/máią być Rzeki Białke w polu Czerwonym. Piße Długoß o Przodkách/że bywáli gniewliwi/wßákoż porządni/ myśliwi / á tego dokłádáli / że bywáli ná Goleni chorzy / Helm táki z stárodawną nośili/ nád tymi Herby Lwá miedzy Trąbámi ábo Rogi. W tym wieku ſą niektorzy co bez Lwá ſamych Rogow vżywáią/zwłaſzczá ći co bez Krzyżá noſzą.

☞ Mirosłáwá Comitem de Nakiel, wſpomina wiele dawnych Przywileiow Klaßtornych Przodká Herbu tego / ktorego Potomki potym właſne Przywileie tychże Srzeniáwow domu opowiedáią/y ten Nakiel dopiero wieku mego wyßedł z domu Srzeniáwow w dom Gryffow.

☞ Márká Biſkupá Płockiego Káthálog wſpomina/o ktorym to ibidem piſzą/ że pretko będąc Rycerſkim człowiekiem po zábiciu Biſkupá świetego Stániſłáwá/ßedł do Papieżá/wyznał przewinienie ſwe/tám był kilká czáſow ná pokućie/ wiecey do tego przyczyny nie dał /iedno że tám był z roſkazánia Krolewſkiego iáko ſługá ábo Dworzánin iego. Był potym Piſarzem w Konſtorzu ábo w Káncelláryey Papieſkiey. Potym od Alexándrá wtorego ná Biſkupſtwo Płockie przyſtan / po śmierći Włochá Páßkálá z domu Bończuk/alias Jednorożec. Tenże potym w Czerwieńſku Klaßtor fundował/czego pomieniony Papież potwierdźił/do kthorego y Opátá poſłał Fábráldá/ potym po nim Gwidoná/ obá byli Fráncuzowie/ czego w onym Klaßtorze ieſt pewne świádectwo w Káthálogu Opátow. Po tymże Márku Biſkupie náſtał Stephan z domu Pobog/á to było roku 1088.

☞ Piotrá Arcybiſkupá Gnieznieńſkiego wſpomina dowodnie Káthálog/ że był wźięt po Jániku z domu Gryff/ w Roku 1166. O tym piſzą/ że był Vir modeſtus, & frui bonorum amator. Ten w Roku 1176. Quarto Idus Auguſti, Klaßtorowi Suleiowſkiemu Reguły Cyſterſkiey/ nád Rzeką Pilcą /ná proſbę Káźimierzá Krákowſkiego y Sedomierſkiego Kśiążećiá/ ktory naprzod ten tám Klaßtor záłożył y fundował ná gruncie Hrábie iednego z domu Abdánk/ y ná przyczynę Fulká Biſkupá Krákowſkiego z domu Lis / dał dźieśięciny wyteczne ſtołowi Arcybiſkupiemu należące/iáko po Suleiowie/Białkey/Łączney/ Mileiowie/ Stąpinie/ Styborze/Domczełáiu.

§ Tenże Kośćioł w Małdrzykowie z dźieśięćinámi temuż Klaßtorowi przyłączył/iáko w Stándorowie/w Chennie/y w Páſturowie. Żył ná Arcybiſkupſtwie lat dwádźieśćiá y dwie/vmárł Roku 1188. Od Ale-

xándrá trzećiego Papieżá tego imieniá był potwierdzon. Po nim náſtał Zdyſlaus z domu Kázlarogi/ vel ſecundum nouum proclama tey Fámiliey Jelitá. Piſał Jánicius Poetá wierße o nim w te słowá.

Non alia Petrus licet eſſet laude proborum
Laus magna eſt,quoniam ſummus amator erat.
Talis & ipſe fuit quales complexus amore eſt,
Namq; ſibi ſimilem mitis & agnus amat.

☞ Przybysłáwá Rycerzá Herbu tegoż / ieſli z Krzyżem ábo bez Krzyżá/ tego nie dokłáda / tylko piße z Domu Srzeniáwá/ Długoß ták opowiáda/ że ná tey gorze pod Proßowicámi / kędy teraz Koniußą zową/miał Dwor ſwoy: Ten był przedał koniá do Węgier iednemu Pánu ábo Stárośćie/ktory potym we trzy látá przyßedł do niego / ſtádo wielkie z ſobą przygnał/ á v drzwi ábo v wrot ſtoiąc w nocy rżżał kopáiąc nogą áż Pan vſłyßał: Porwawßy ſię ze ſnu/ſłyßąc ono rżżánie y tąpánie końſkie / przelękniony czeladź ábo ſługi pobudźiwßy wyßedł/obaczywßy że tylko konie/ nie máß nikogo ná nich/wpuśćił w dwor koniá onego/ y ná ſtanie poiął. A gdy ſię żaden nie vpominał ſtádá onego/ on zá ono dobrodźieyſtwo Páńſkie/ ná onym mieyſcu kędy Dwor miał / ku czći y ku chwale iego świętey Kośćioł zmurował y nádał/ktory áż po ten wiek trwa. A dla tegoż onę gorę y Kośćioł zową Koniußą. O tym ſobie czytay v Długoßá przy opiſaniu gor w Kśięgách pierwßych/bo tám tymi słowy wſpomina Fundatora tego: Miles quidam Polonus genere Nobilis de Domo & Familia Srzeniauitarũ, Przibyslaus nomine: Ale ieſli cum cruce, ábo ſine cruce, tego nie dokłáda/ áni czáſu iáko to dawno ſię dźiało nie opiſał.

☞ Zá Káźimierzá Wielkiego/wſpomináią wßytkie Hiſtorye Chorągiew Srzeniáwow / pod ktorą wiele znácznych mężow tegoż Herbu poległo/przy ktorey inßych chorągwi iedennaśćie y mężow wiele znácznych zginęło/ iáko Długoß opowieda/ tákże y Miechowitá w Kśięgách 4.

☞ Mikołáiá opowieda Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim Káthálog / w Roku / 1402. Ktory był wźięt po Dobrogośćie z Domu Nałęcz. Ten Mikołay był rodem z Krákowſkiego Woiewodztwá ze wśi Kurowá od Bochnie/Syn Hrábie Klemenſa y mátki Kátárzyny/był wźięt z Biſkupſtwá Włocláwſkiego/ trzymał te obie Káthedrze/ áż ſobie przeiednał Kropidło v Włádysłáwá przez bráćią ſwą powinną/ Bernárdá y Bolesłáwá Kśiążętá Opolſkie. Ták o tym Mikołáiu piße w Káthálogu/ że był homo mundanus ad illicebras carnales intentus, lucra ſectans, citaredis deditus.&c. Wiele mąki/mias Wieprzowych do Flándryey Wiſłą á potym Morzem słał / zá co wielkie ſkárby zebrał / Zamkow kilká dla Synowcow ſwych był kupił / Naprzod Rytwiány/ ktore potym Jáſtrzębiec Woyćiech Arcybiſkup od Synowcow iego kupił/ Prándźicow drugi / Bochotnice. etc. Te wßytkie záraz po śmierci Potomſtwo iego vtráćiło.

§ Ten w onę Pruſką woynę zá Jágiełłá był Wicegerentem w Polßcże/y mießkał w Krákowie do tego czáſu áż Krol przyiechał.

§ Tenże był o to oſkárżon od niektorych pochlebcow/ że ſię ſtárał o przyiaźń Krolowey Anny / ále to niektorzy twierdzą/ że ſamá Krolowá to nań powiedźiáłá przed Krolem Włádysłáwem. A gdy ſię tego chćiał nád nim Krol pomśćić / był pozwan ná Seym do Glinian / do ktorey ſpráwy proßon też był y Witułd: Spodźiewał ſię tám Dekretu niełáſkáwego Mikołay Arcybiſkup. A gdy ná tę drogę doſtátkiem wielkim wyiechał/zá nieszczęſnym przypadkiem w Krzeczowie poluiąc z koniá ſpadł/gdźie ſię bárzo zbił/wpadł w niemoc/vmárł w Niedźielę dniá śiodmego Wrześniá / Roku/ 1411. Záwieźion do Robczyc żywy/ ſpráwił ſię chwálebną świą-

tośćia / żył ná Biskupstwie lat dźiewięć / do Gniezná záwieźiono ćiáło / y tám schowano.

¶ Tenże był Dwor nád Rzeką Rudáwą kupił v Demetryußá z domu Wreby / alias Korczak / ktory sie pisał de Bożydar / Podkánclerzego Koronnego / ktory záraz dárował Kośćiołowi Gnieźnieńskiemu.

¶ Tenże w Roku / 1404. Wieś Stołu swego Arcybiskupiego Prußownice w źiemi Łęczyckiey / zá wieś Przadzewo / támże w tym Woiewodztwie z Jáśkiem Przadzowskim przefrymárczył. O tymże pisał Jánicius wierße w te słowá.

Flete Canes, Aquillæ, Curoui Busta sepulti,
Flete Ioci, Veneres, Tympana, Lucra Lyræ.
Vester erat totus, vos illi fata dedistis
Congrua, cum celeri labitur altus æquo.

¶ Po tymże nástał drugi Mikołay z domu Troby.

Zá wieku mego były te Domy z tych

Przodkow możne y znáczne / á naprzod Dom Kmitow / ktorzy vżywáli tego Kleynotu z Krzyżem: O tych wiele zdawná v Historykow wßytkich czytamy / iáko o Jáśku Kmićie / ktory był wielkim miłośnikiem R. P. Bo go Kromer wspomina w te słowá: Iascus siue Ioannes Kmita, Gente Srzeniauius, Præfectus Siradień, cum Nobilitate Siradiensi, ad restinguendum gliscens incendium profectus est, ktore to było incendium, toć ßerzey Historya powie w Kśięgách 13.

¶ Tegoż iák mniemam ná drugim mieyscu wspomina tenże Historyk / wßákoż iuż Stárostą Krákowskim / w tychże Kśięgách tymi słowy:

Missus est á Regina Iascus siue Ioannes Kmita Præfectus Cracouień, ad se dandum tumultum: sagitta Hūgarica in turba in collum ictus, ex equo defluxit & expirauit, ibi necessarij & familiares eius furentes facto vndiq; concursu in Hungaros cohorti magnam cædem facere, non eorum tantum qui se in tumultu illo obtulerant, sed eorum quoq; qui in hospicijs ac diuersorijs inuenti sunt, centum sexaginta Hungari eo die trucidati feruntur, atq; ij modo salui fuerunt qui in arcem effugere potuerunt: Triduo deinde arx clausa, & ab armatis obsessa fuerat. &c. A to śię dźiało w Roku 1376. zá Oycá: Dáłá Synowi Krolowa Stárostwo Łęczyckie / tego Piotrem miánuią.

¶ Tenże Piotr iák mniemam był potym ábo Potomek iego Márßałkiem Koronnym / bo podobny wiek / w Roku 1439.

☞ Dobiesławá Kmitę wspomináią Przywileie Koronne Kásztellanem Woynickim w tymże wieku.

☞ Stánisławá Kmitę Woiewodą Bełskim / w Roku / 1509. Inßych bárzo wiele wielkimi á możnymi ludźmi y Senatormi Krolestwá tego / rozne scripta tákże Historye opowiedáią.

☞ Piotrá Kmitę wspomina Epitaphium w Krákowie ná zamku ná Tablicy pisane w te słowá.

Petro Kmitæ Kmitarum, vltimo & Maximo, cuius Familia ex Srzeniauia orta gente, continuatis honoribus, magnisq; rebus gestis in Polonia multis ætatibus claruit, columenq; Regni ac decus ob virtutem antiquitus habita fuit: q; ab occasu, neq; Anna Gorkana vxor prima, neq; Barbara Fulstineń Herburtovvna secunda, seruare in hoc viro potuit, qui Stanislao Kmita Patre, & Catherina Tarnouia ortus Matre, cum & Palatin: Præfecturaq;

Cracouień,

Cracouień, & Marschalcatu Regni, & Scepusień, Præmislień, Colensiq; præfecturis, in domo Visnicia floruisset, maiorumq; honores cumulasset, vltimū vestigium in terris irato Polonis Deo post Kmitas omnes fecit, amplissimo patrimonio sororum liberis Stadnicijs atq; Barzijs relicto, cuius mens cœlo, corporis cum patribus hic contegitur hummo, Vir fuit animi magni & consilij, R. P. tanq; Pater vnicam filiam dilexit, pro qua inimicicias suscipere, periculum adire, cōmoda negligere, omnia humana postputare domi forisq;, bello paceq; ius esse fasq; duxit, in qua ille sobriè, iustè, pieq; viuendo, apud Reges gratia, apud Ciues potentia, plurimū potuit, Iusticiam in Magistratu cupide exercuit, illamq; non tam summo iurè, q; equitate multa ꝓ tenuioribus contra potentiores temperauit: Antiqui moris Ecclesiastici Romaniq; ritus homo seruantissimns fuit, studia liberalia coluit, Doctos atq; militares viros fouit, in amicos beneficus, benignus in afflictos, eratq; vt aduersantibus asperita, si cæderes idem placabilis, maximas offensiones nimia depræcatione, compensans pudore & temperamento linguæ. Durissimos etiam inimicos frangens & emoliens, & enim liberalitate atq; clemētia, omniq; parte vitæ esset laudabilis: Fide tamen coniugali execreuit, pro qua illi huius sepulchri à Barbara Fulstineń Herbortia Dobromil: filia, vxore fidissima modestissimaq; hic habitus est honos, excessit euita Sigis: Augu: Rege, magnūq; præbuit publicæ extinctæ familiæ dolorem, Anno ætatis 76. Pridie Calend: 9bris, Anno salutis 1553. Herby / Srzeniáwá / Leliwá / Okßa / Wreby.

☞ O tymże Philip Padniewski Biskup Krákowski z domu Nowiná / pisał w Kśięgách ktorym dał tytuł Elogia, te słowá.

PETRVS Kmita, vt opibus & dignitate nullo sui temporis fuit inferior, ita eos Magistratus quos gessit grauitate perpetua & auctoritate summa sustinuit: Peculiaris vero erat in eo animi magnitudo, atq; in Deū pietas, ꝓinde & Religionis Christianæ per manus sibi à maioribus traditæ assertor & propugnator extitit vehementissimus, cum ea à sediciosis egentibusquæ, & nouandarum rerum cupidis hominibus oppugnaretur, qua qua vná re vel præcipuam nominis immortalitatem mæruit. Obijt annis LXX. exactis, Kmitarum quoq; vetus & illustris familia in ipso defecit.

¶ A tu iuż baczyß z tych scriptow / żeby własni Kmitowie ći ktorzy od czásu dawnego tu w Polßcze kwitneli zniść ze wßytkim Potomstwem mieli. Wßákoż wieku me° byli dwá bráćia rodzeni ludźmi znácznymi / ieden Pisarzem źiemskim Krákowskim / drugi Burgrábia ibidem / obá Potomstwo zostáwili. Drudzy tákże Kmitowie támże w Krákowskim Woiewodztwie / ludźie Cnoty dobrey y Pobożnośći byli / z ktorych domu tákże Białłagiowá częśc niemáło dobr Oyczystych wyniosłá Anná Łásochowska. Ale skąd to przyßło tym przedemną że ich przepomnieli / ieśliż z niewiádomośći / ieśliż z tąd / że to tám byli Możni Senatorowie á ći mnieyßego stanu / toby mieyscá nie miało áni ma.

☞ De Nakiel Comites rozne scriptá znácznie wspomináią / iáko Wierzbosłáwiá Hrábię / ktorego żoná imieniem Málgorzátá iednym porodzeniem miáłá trzydźieśći y ßeśćioro dźiatek żywych / Dniá dwudźiestego Miesiącá Stycżniá / w Roku / 1269. Co ácż y Kromer wspomina w Kśięgách 9. Wßákoż Pruska Kroniká dowodniey y z tegoż Nakłá opowieda tego Hrábię / ktory czásu niedawnego wyßedł z dźierżáwy Srzeniáwow w dom Gryffow / iákoś wyżßey czytał.

A tu też masz Domy Możne / ktorzy

vżywáli y vżywáią Srzeniáwy bez Krzyżá: Jáko naprzod /

☞ Jákubá Arcybiskupá / ktory sie tákim znákiem pieczętował / wßákoż ieśli mu

koż ieſli mu ſłuſznie należał ten Herb/wiedźieć nie mogę/ieſliż też był przyięt od Przodkow Herbu tego do niego/ Cnotą był go godźien/ vrodzenim ináczey go ſcriptá vkázuią/co y ſam niżey zrozumieß dowodnie. Ten był wźięt ná Arcybiſkupſtwo w Roku/ 1 1 2 0. Po Márcinie z Domu Zabáwá/ przez Kálixtego Papieżá tego imienia był potwierdzon. Ták o nim piße/ że był Vir prudentiæ ſingularis, wiele pożytkow Kośćiołowi Gnieźnieńſkiemu przyczynił. Zá iego Arcybiſkupſtwá Władyſław Kśiąże Krákowſkie/rodzoną bráćią ſwą Kśiążętá/ Bolesłáwá Płockie/ Henryká Sedomierſkie/ z Páńſtw z Wielkiey Polſki wyganiał. A gdy mu viezdżáli do Poznánia/ y tám ſię záwárli/ Władyſław z woyſkiem zá nimi/ máiąc Ruſaki ná pomoc/ obległ ich w Poznániu. Ten Iákub Arcybiſkup nie mogąc ná koniu áni pießo/iechał ná woźie do Obozu iego vbrawßy ſię w Biſkupie odźienie/ ták iáko práwy Primas/ rozwodźił mu onę nieprzyſtoynie záczętą woynę przećiwko Bráćiey: A kiedy go vſłucháć niechćiał/ záraz go iáko nieposłuſznego á ſkáżcę Práwá Bożego/záklał/z Kośćiołá wyłączył/iáko tego ktory ná krew bráćiey ſwey niewinną ſię záſadźił. Iádąc Woźnicá mimo Namiot/záwádźił o drąg/Namiot vpádł/w tym zrázu iáwnie Pan Bog onego łákomcá pokarał/bo bráćia oni iego wyſkoczywßy z Poznánia z ludźmi co ich przy ſobie mieli/woyſko iego porázili/y ſam záledwie vćiekł. etc. Żył ná Arcybiſkup. lat dwádźieśćiá y ośm/ vmárł Roku 1 1 4 8. W Gnieźnie pochowan/ po nim náſtał Iániſlaus z Domu Gryff/ o tymże Iánicyus piſał te wierße.

Znena Patrem, probitas ſummū tibi tradit honorem,
Obſcuro quam vis ſub Lare natus eras.
Non Iacube ferri metuiſti caſtra Tyrranni,
Quum præmeret fratres obſidione ſuos.

Wieku mego były te domy możne/

Znáczne/á záſłużone R. P. Iáko naprzod/ Dom Stádnickich/ ze Zmigrodá ſię piſali/ták ći iáko y Przodkowie ich/ co rozne ſcriptá dowodnie opowiedáią y Przywileie/tákże Hiſtorye/iáko naprzod/

☞ Marcina ze Zmigrodá Woiewoda Krákowſkim wſpomináią Przywileie rozne/ w Roku 1 2 8 6. O ktorym y v Długoßá ieſt wzmiánká.

☞ Iákubá ze Zmigrodá Sumkę/Káſztellaná Sánockiego wſpomina Bielſki w Kśięgách Trzećich/ dla tego/ że był zábit mężnie boiuiąc z Krzyżaki v wśi Połowc/á to było w Roku 1 3 3 1.

☞ Márek Stádnicki Káſztellan Sądecki/ był w Roku/ 1 4 8 0. ktorego rozne ſcripta wſpomináią.

☞ Wſpomina też Liſt Kázimierzow Mikołáiá Stádnickiego tymi słowy. Cazimirus Dei gratia. &c. Quomodo orta coram nobis & conſiliarijs noſtris, inter generoſum Nicolaum Stadnicki de Zmigrod, Curieñ noſtrum fidelem dilectum, & nobilem Stognievv de Skalnik differẽtia, &c. Datum in Conuentione Opatouieñ Feria ſecunda in Vigilia ſancti Andreæ Apoſtoli, Anno 1 4 7 3. Zbignieus de Oleſnica Regni Vicecancellarius.

☞ Władyſłáwá Królá Liſt wſpomina Iákubá Stádnickiego de Zmigrod tymi słowy: Wladislaus Dei gratia Rex Poloniæ, Ellectus Hungariæ, Lituvauiæ Princeps, &c. Quomodo penſatis purè fidei & conſtantis fidelitatis meritis, quibus celſitudini noſtræ ſtrenuus Vir & Miles noſter fidelis dilectus Iacobus Stadniki de Zmigrod, nobis placere meruit, &

poterit aucta fide complacere. &c. Eidem ſuper Opidis noſtris, Siechouo & Bukouina in diſtrictu Bieceñ terræ Craco: Anno 1 4 4 0. Petrus de Szekoczin Cancellarius.

☞ Wieku mego byli w tym domu ludźie znáczni/ iáko naprzod/ Márek Stádnicki ze Zmigrodá/ ktory trzymał Miáſto Dubiecko w źiemi Sánockiey/y inße wśi do niego przyległe/tákże w Krákowſkim Woiewodztwie niemáłe y znáczne wśi/y Zamek Chrzelow/Niedźwiedź v Słomnik/y inße.

¶ Ten zoſtáwił z Bárbárą Zborowſką/ Káſztellaná Krákowſkiego Corką to Potomſtwo/Naprzod/

☞ Stániſłáwá Rotmiſtrzá/ Mężá wielkiey sławy/ ten ácz przed tym z młodośći miał miedzy Rycerſkimi ludźmi imię dobre/ wßákoż zá pánowánia Królá Stepháná bywáiąc w tych potrzebách/iáko niżey vſłyßyß/był liczon zá drugiego Decyuſa/bo y ſam czytáiąc zrozumiawßy/ to mu przyſądźić muśiß/Naprzod/

¶ Pode Gdáńſkiem/ w Roku 1 5 7 7. Z Niemcy ná hárcu poiedynkiem czyniąc/wiele á mężnie z dobrą fortuną/nieprzyiaćielom Królá páná ſwego był śilen/ tylko co mu koń pod nim zábito gdy ludźie ná záſádkę przywodźił.

¶ Tenże potym we wßytkich potrzebách w Moſkwi áż do wźięćia przymierza Rotę znáczną máiąc/ wiele z nieprzyiaćioły czynił. Pod Toropcem gdy z Woiewodą Bráćłáwſkim Iánußem Zbáráſkim/zá roſkazániem Królá Stepháná posłáni byli od Luk przećiwko Tátárom: Gdy obaczył Tátárzyná/ ktory czyniąc z Mikołáiem Iázłowieckim Stároſtą Sniatyńſkim/ był mu śilen y broń wyćiął/ ochotnie ſkoczył/ Iázłowieckiemu dał pomoc/ Tátárzyná zábił/obroćiwßy ſię z rázu od onego w ſtronę/ drugiego Pohańcá Koncżerzem przebił. To bacząc Pogánie że ich rączo odpráwował ná poiedynku/ ſkoczyli do niego dwá mężowie dobrzy/ poczęli go kieśćieniámi przykłádáć/áż mu broń z ręku wypádłá/wßákoż prętko odrátowan od Węgrzyná iednego/ácz bárzo zbity/ wßákoż przed onymi rázy dał ſię znáć Pogánom práwie mężnym Polakiem.

¶ Tenże potym pode Pſkowem máiąc trzy ſtá koni ludźi Rycerſkich pod ſwą ſpráwą/ obaczywßy gdy inßy ludźie ßli do ßturmu/ będąc chćiwy dobrey sławy/ſpießył ſię/konie ná ſtronę odeſławßy/ßedł ſam przed wßytkimi naprzod/tuż przed oczymá Hetmáná wielkiego Iáná Zamoyſkiego z domu Ielitá/alias Koźlarogi. A gdy wielkość Moſkwy mężnie odpor dawáłá/ tám on z towárzyßmi ſwymi ſercá pießemu ludowi dodawáiąc okrutnie był potłuczon/ták áżby był nie porátowan od Towárzyßow ſwych/ iáko od Woyćiechá Gáwrońſkiego/Stániſłáwá Ráyſkiego/ y Hulánickiego/ ktorzy go chwilę niemáłą/ácz bárzo zbitego bronili/muśiałby był tám zá onym ták wielkim ſercem ſwym od nieprzyiaćioł dokonáć żywotá/ á zápieczętowáć onę chęć w ſobie dobrey sławy/w ktorey przodkow ſwych náſládował/iednák mu tám dwu towárzyßow zábito/Woyćiechá Dobießowſkiego z domu Szeligá/y Leśnickiego z Woiewodztwá Lęczyckiego/ zdrowych nie vßło ledwie trzydźieśći. Brát iego Stryieczny Adam/ Syn Káſztellaná Sądeckiego/ dwiemá kulámi poſtrzelon.

¶ Máło ná tym máiąc/przez te kilká lat iáko potrzeby bywáły zá tego Królá pode Gdáńſkiem y w Moſkwi/przyiechawßy do domu od Pſkowá/ iechał do Węgier ná Zamek Agier/máiąc z ſobą kilká á trzydźieśći koni/tám z ludźmi Rycerſkimi mieyſcá onego iechał pod Zamek Turecki kthory zową Beryn. Gdy ich obaczyli Turcy/wypádło ich do nich naprzod koni pięćdźieſiąt/ do ktorych Stadnicki tylko ſámodźiewiet ſkoczył/ tám mu Pan BOG zdárzyć to raczył/że záraz iednego kopią zábił/drugiego z rußnice/Turcy ſię

záraz wspárli/ zá ktorymi Stádnicki z onymi tylko osmio slug wpadł áż w miásto.

§ Támże Lysowiecki Lewko Podláßánin Turczyná znácznego Mężá z koniá zbiwßy pogimał/ ktorego z sobo do Polski przywiosł/ á w Wárßáwie ná Seymie Krolowi go dárował. Inßych wiele znácznych posług iego ták Krolowi iáko R. P. y wßytkiemu narodowi Polskiemu pámięci godnych potym w Historyey obaczyß/ y tu w tych Księgách ná mieyscách roznych.

☞ Bráćia drudzy rodzeni tegoż Rotmistrzá/ Marcin/ Jan/ Sámuel/ Andrzey/ wßytko Meżowie dobrzy byli wieku mego.

☞ Stánisław Stádnicki ze Zmigrodá Káßtellan Sadecki/ ktory zostáwił dwoch synow/ iákos z nich czytał o iednym Adámie/ ktory iáko przy meżnym Lwie wpráwuiac sie w łow sławy nieśmiertelney/ meżnie sobie przy bráćie Rotmistrzu y Meżu sławnym v Pskowá poczynał/ y w inßych potrzebách w ziemi nieprzyiaćielskiey.

§ Burgrábio Krákowskim był N. Stádnicki/ ktory sie tákże pisał ze Zmigrodá/ zostáwił synow trzech.

☞ Tárłowa Chorażyna Sedomierska tegoż Domu byłá/ ktora niemáło część máietności wyniosłá z Domu Stádnickich/ Páni Bogoboyna/ Kośćioł w Lekách v Pilzná zbudowálá y nádálá. Jest wiele inßych ludźi znácznych w tym domu/ y dla spraw poczćiwych pámięci godnych/ ktorych ia znáć áni wiedźieć o nich moge.

Dom Lubomirskich/ ktory z tymiz

Stádnickimi zdawná był iedney dźielnice/ stárodawny y możny/ o ktorych rozne scripta powiedáio/ bywáli ná Vrzedźiech znácznych w Woiewodztwie Krákowskim/ Káßtellany/ Stárostámi/ Sedźiámi Krákowskimi/ co Aktá ziemskie opowiedáio/ y Przywileie rozne/ y pámieć ludzka niesie niektore/ był Joáchym Lubomirski Sedźiego Krákowskiego syn mego wieku ná Dworze Krolá Augustá Meżem znácznym y Dworzáninem prawym.

☞ Sebestyan był wieku mego tákże Zupnikiem Zup Krákowskich/ człowiekiem znácznym/ miał żon dwie/ Naprzod Anne Pieniaßká Sedźiego Krákowskiego corke/ ktora zeßłá sterilis/ druga Branicka Stárosty Niepołomskiego Corká/ z ktoro zostáwił Potomstwo.

☞ Dom Lipskich támże w Krákowskim Woiewodztwie stárodawny y możny bywał/ iáko opowiedáio Epitaphia w Klaßtorze Cżyrzyckim/ y Káthálog/ kedy sie dla nieprzepomnienia wpisowáć dáli Zakonnikom/ támże naprzod wspomina Piotrá tymi słowy.

Magnificus Petrus de Lipie Palatinus Sandomirień, anno 1376. hic in medio choro tumulatus.

§ Támże drugiego tákże opowieda Regestr ábo Kátálog w te słowá: Strenuus Vir Petrus de Lipie, obijt anno 1520.

§ Trzećiego támże opowieda Zakonnikiem oney Reguły Jákubá/ ktory sie pisał Hæres de Szadek.

☞ Dom Srzeniáwow/ ktorzy tego Kleynotu z Krzyżem vżywáio/ był wieku mego znáczny/ ták do spraw Rycerskich/ iáko do inßych posług R. P. byli ći ludźie wieku mego godni/ Naprzod/

☞ Piotr Podstoli Krolá Stepháná/ ktory we wßytkich potrzebách/ ták pode Gdáńskiem iáko w Moskwi znácznym sie Meżem pokázował.

☞ Andrzey Srzeniáwá/ ktory v Piotrá Zborowskiego Woiewody y Generałá Krákowskiego/ przednieyßym był sługo Dworu iego/ Maż rzadny y sprawny/ y drudzy bráćia.

☞ Dom Pisarskich támże w Krákowskim Woiewodztwie/ ktorzy tákże z Krzyżem tego Herbu vżywáio zdawná/ rozne scriptá ludźmi znácznymi opowiedáio/ á naznácznicy Epitáphia w Rudáwie ná Kámieniách y ná Choragwiách nád groby ich pisane tymi słowy:

§ Tu leży śláchetny Pan Jan Pisarski Rotmistrz/ Herby nád nim/ Srzeniáwá/ Bogorya/ Lis/ Ogończyk. Támże ná kámieniu pod taż Choragwia drugie w te słowá: Tu leży Mikołay Pisarski z żono swo Dorota y z Synem Janem Rotmistrzem y Stánisławem/ modląc sie Pánu Bogu zá nimi. Vmárł w Roku 1570.

☞ Tegoż Stánisławá Syn Jan/ o ktorym ták Epitáphium powieda tymi słowy:

Prágnac tego vprzeymie áby z Przodki swymi/
Mogł porownáć spráwámi ná wßem poczćiwymi.
Wiele kráin obiechał bedac w młodym lećie/
Chcac to wiedźieć co zá smák w tym obłudnym świećie.
Nie doyźrzáło Jágode sroga śmierć vßczknełá/
A on wspániały vmysł skwápliwie odiełá.
Leży pod tym Kámieniem rzewnie opłakány/
Od Bratá/ Siostr rodzonych/ z żalem pochowány.

§ Vmárł Roku 1581. Máiac wieku lat dwádźieśćiá y ßeść.

☞ Tego też Stánisławá drugi Syn był wieku mego Stánisław Młodźieniec podobny/ y do spraw przodkow swych poczćiwych chetliwy/ Siostry iego rodzone/ Dorotá Połomska/ Zophia Wárpechowska/ Bárbárá Thomaßewska/ ktory był Stárosto ná Theczynie/ y Moráwicy/ Matronæ Honestæ.

☞ Dom Oraczewskich támże w Krákowskim Woiewodztwie/ wßákoż Przodek ich przyßedł z Káliskiego Woiewodztwá/ Ludźie záczni: Był wieku mego Piotr Oraczewski/ Maż zásłużony R. P. Ten w Interregná ná wßytkie ziázdy w spráwách R. P. od Rycerstwá był słan ná Seymy/ ná Trybunały/ był to człowiek Cnoty y Pobożnośći dobrey/ Sąśiádá Przyiaćielá nie oßukał/ ieśli sam od niego oßukan nie był. Zostáwił Potomstwo z Helżbieta Vleńsko Corki y Syny/ ex quibus optima fruges est speranda. Inßy tákże Bráćia iego ták rodzeni iáko y Stryieczni byli wieku mego ludźie záczni y Rycerscy.

☞ Thegoborscy w Krákowskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

☞ Mroczkowie w Sedomirskim Woiewodztwie Dom stárodawny/ w ktorym Meżowie sławni y Rotmistrze fortunni bywáli.

☞ Dom Gárbowskich támże w Sedomirskim Woiewodztwie stárodawny.

☞ Kozlatkowscy w Sierádzkim Woiewodztwie/ Dom stárodawny/ y Meżowie sławni w tym domu bywáli.

☞ Dom Poniatowskich w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawny/ z ktorych iednego wspomina Epitáphium w Gnieźnie pisane w te słowá.

Hic iacet Venerabilis olim Dñus Dauid Poniatovvski, Custos Gnezneñ, ac Poznanieñ, Crusficieñ, Ecclesiarum Canonicus, Vir

non mediocris nec postremi Iudicij & dexteritatis, qui Ecclesię hoc tempore vtilissimus fuit: Obijt die Solis vltima Iunij, anno 1550. Herby/ Srzeniáwá y Korab.

§ Stráchánowscy támże w Sierádzkim Woiewodztwie.

§ Beleńscy támże z tegoż Woiewodztwá/ byli ná Dworze Królá Zygmuntá/ Ludźie znáczni.

§ Borysłáwscy támże w Sierádzkim Woiewodztwie.

§ Kurzewscy w Kálisktim Woiewodztwie.

§ Charzewscy w Lubelskim y Sedomirskim Woiewodztwách/ Dom znáczny/ ták z męstwá iáko z inych spraw poczćiwych.

§ Dom Klußow w Ruśi znáczny y możny.

☞ Dom Skotnickich/ ktorzy Srzeniáwy bez Krzyżá vżywáią w Krákowskim Woiewodztwie/ bywał Znáczny y Możny zdawná. Wspomináią Przywileie Koronne Márćiná Káßtellanem Záwichoyskim/ w Roku 1500. Ktorego iák mnimam Syn był wieku mego Chorążym Hálickim/ Człowiek możny y w spráwách R. P. biegły.

☞ Dom Rupniewskich w Krákowskim Woiewodztwie stárodawny y znáczny/ ták w spráwách Rycerskich/ iáko y w inych posługách Rzeczypospolitey.

☞ Dom Wieruskich w Krákowskim Woiewodztwie/ tegoż Kleynotu stárodawny y znáczny/ był Jan Wieruski z Wierußyc Chorążym Nadwornym y Stárosta Sądeckim wieku mego.

§ Sádłowie ktorzy są własni Lubomirscy / tych sie pisali Przodkowie de zbludowice/ iáko Thomás Sádło/ w Roku 1504.

§ Nstowscy w Krákowskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

§ Lásoccy w Czyrzyczu/ ktore opowiedáią Epitáphia ná polu przed Zerostáwicámi/ kedy Heretycy Kośćioł spustoßyli/ á ták ćiáłá Chrześćiáńskie y groby ich zostáwili/ tymi słowy:

Hic iacet Nobilis Dorotea, vxor Nobilis Andreę Rozembarski, Filia vero Nobilis olim Viti Lasocki: Obijt Anno 1560. Die 29. Mensis Iulij.

§ Porębscy od Sączá Dom stárodawny.

§ Bierowowie z Krákowskiego Woiewodztwá/ z ktorych był wieku mego Stánisław Komornikiem ziemskim Sędziego Krákowskiego/ Adolescens Nobilis.

§ Lápkowie/ miedzy ktorymi był Alexánder Pisarzem Zydow Krákowskich/ vmárł Roku 1582. Ciáło iego leży v świętey Kátárzyny w Krákowie ná Kázimierzu/ człowiek był godny do posług R. P.

§ Tegoż Domu byli dwá Mężowie roskoßni/ ktorzy dobrá Oyczyste vtráćili/ nie wiedząc potym co czynić mieli w mor wielki/ ktory był w Krákowie w Roku 1537. Chowáli ćiáłá vmárłych/ wielkie przez on czás pieniądze zebráli/ y ták o nich powiedáią scriptá Kośćielne/ że máiętność znáczną sobie kupili potym.

Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ ktorych ia w ták ßerokim Krolestwie znáć nie mogę.

Z tymiż rowny Początek máią te dwie Rzece/ miedzy ktorymi Krzyż ábo ráczey Miecz otłuczony/ á then Długoß zowie Kopáßyná/ tákże w polu Czerwonym go Przodkowie vżywáli/ ktorego własność y ozdobę obaczywßy/ czytáć będźieß o zacności przodkow y Potomstwá ich/ ktore ia znáć w ták ßerokim Krolestwie y wiedźieć o nim mogę.

§ Nie náyduie v żadnego Historyká o Przodkách Herbu tego nic dowodnie o spráwách ich tákich/ ktorebych też miał vkázáć ná ozdobę Potomstwu w tym wieku/ tylko w Przywileiách dáwnych czytáiąc/ præsentes támech widźiał circa annum 1249. Petrasium Copasum Militem, wßákoż ieśliby był tey Fámiliey tego niewiem/ tylko że podobny nazwisku temu/ dla tegom go tu położył pod ten Herb. Ná Podgorzu tego Kleynotu byli wieku mego ludźie znáczni/ w spráwách Rzeczypospolitey biegli y vczeni mężowie Sikorscy/ wßákoż ktory był nauczeńßy/ był mente captus po tym. Inßy byli ludźie Rycerscy/ tego máiętność roznioßły śiostry w domy rozne zá żywotá iego/ onego żywnośćią w więźieniu opátrzywßy. O inßych Domiech coby tego Herbu vżywáć miáły/ wiedźiećiem nie mogł.

O kleynoćie stárodawnym Polskim Naleczu/ ktory Długoß

Historyk opowiedá/ że własnie w Polßcze iest nábyty/ á nośili go Przodkowie Biáły w polu Czerwonym/ Helmy rozne dla roznych zasług w tym wieku Potomstwo nośi/ y dwoiáki sobie wynáyduie/ iedni mienią od Mieczysłáwá Chustkę to być záwiązáną Dersikráiowi de Słopá/ gdy Wiárę Chrześćiáńską przyiał/ á drudzy dopiero od Bolesłáwá Krzywoustego w onę bitwę przegráną v Háliczá/ gdy Rycerstwu głowy záwiezował/ temu ktore sobie przy nim mężnie poczynáło/ iáko o tym w Kronice ßerzey czytáć będźieß. Ale też to v Kromerá widźimy/ że zá tego Krolá okrzczon Gniewomir Czárnkowski/ o czym będźieß miał niżey.

§ Drudzy też zá rzecz prawdźiwą mienią/ żeby Kśiążętá de Słopá vdźielne być miáły / ießcze z narodu Popielowego począthek swoy máiąc/

noſili Kleynot tákim ſpoſobem/dawnośći iego żaden doſtátecżnie wiedźieć nie może/áni nádánia. A ták przypátrzywßy ſie włáſnośći Herbu / cżytáć będźieß o Przodkách y Potomſtwie ich w tym wieku / ktore ią w ták ßerokim Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim mogę. ꝛc.

☞ Derſikráiá de Słopá wſpomina Przywiley Klaßtoru Trzemeßeńſkiego Hrábia / ktory zá Mieczyſłáwá Monárchy napierwßego Chrześćiáńſkiego był przy fundowániu tego tám Klaßtorá: A to ſie dźiało w Roku 966. Wßákoż ieſli tey Fámiliey / doſtátecżnie wiedźieć nie mogę.

☞ Derſikráiá/ ieſli tego/ ieſliż iego Potomká/ tylko wiele Przywileiow poznieyßych/ ták Klaßtornych iáko Ryćerſkich/opowiedáiąc go tákże de Słopá/ wſpominá ią ná wielu mieyſcách / tám in maiori quam in minori Polonia.

☞ Herkardá de Słopá/ Dobromirá/Gniewomirá de ibidem. Acż tá Słopá z dawnego wieku ieſt w Domu Cżárnkowſkich/áż po ten wiek/iáko to Przywileie ich opowiedáią / wßákoż ieſli ten Herb noſili/to dubitatur, gdyż to ábo ode Krztu / ábo od záwiezowánia głow od Krola Boleſłáwá Krzywouſtego kłádą.

☞ Derſikray de Słopá/ Klaßtorowi Trzemeßeńſkiemu dał Goſáwę y Konratowo / ze wßytkimi do tych wśi Jeziory przynależącymi y włáſnośćiámi: Co ſie dźiało Roku 1145.

☞ Gniewomirá z Cżarnkowá wſpomina Kromer w kśięgách Piątych/że był ochrzcżon ná wiárę Chrześćiáńſką / w Roku 1185. O tymże cżytay v tegoż Hiſtoryká eodem libro Paginam 112.

☞ Wincentego Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego wſpomina Kátálog dowodnie/że był wźięt w Roku 1220. po Henryku Kietlicżu tegoż Herbu Kietlicż. Żył lat trzynaśćie/vmárł Roku 1133. w Gnieźnie pochowan/po nim náſtał Fulko z domu Lis.

¶ Tenże Kánonikiem Gnieźnieńſkim będąc/ dał Klaßtorowi Trzemeßeńſkiemu wieś Brzeſtoryſtew ze wßytkimi włáſnośćiámi: Fundus y Káthálog teſtes.

¶ Tegoż Arcybiſkupá wſpomina Przywiley Klaßtoru Trzemeßeńſkiego dwoch ſynow/Miroſłáwá y Boguchwałá/ w Roku 1251.

¶ O tymże Arcybiſkupie piſał Jánicius wierße w te ſłowá.

Quid dicam de te Vincenti? neſcio an illud
Quod tragis è patria Nobilitate genus.
Nobilitas nihil eſt, ſi nuda ſit, abſque probato
Pectore, vt Aſtreo de grege natus equus.

☞ Derſłáwá Grochalá Káßtellaná Sátockiego wſpomina Miechowitá w Kśięgách Cżwartych/o cżym w Hiſtoryey ßerzey.

☞ Fálkoná Hrábię z Cżarnkowá wſpomina Przywiley Klaßtoru Trzemeßeńſkiego Káßtellanem Gnieźnień: w Roku 1291.

☞ Tomaßá Biſkupá Włocłáwſkiego opowiedá Káthá-

log/w Ro-

log/ w Roku 1267. Tegoż y Miechowitá wſpomina w Kśięgách 3.

☞ Mikołáiá Woiewody Poznáńſkiego y Miroſłáwá / Bráćiá Wincentego Podkánclerzego Koronnego/ktorzy ſię piſali z Donatowá y z Grzymiſłáwią.

☞ Mikołáiá Káßtellaná Káliſkiego z Rośćininá y z białych Kos/y z Sokolnik/wſpomináią Przywileie/ná ktorych tym przerzecżonym Pánom Práwá Niemieckie nádawano / w Roku 1283. Też y v Długoßá náyduie: Gdy Przemyſław wtory Kśiążę Wielkiey Polſki / nádawáiąc Klaßtor Pánnam Ordinis Prædicatorum w Poznániu/ dał im wśi/ Piatkow/Rudnice/Zápárćice /y Jezioro Boſtynino. Támże Długoß tymi ſłowy wſpomina: Confirmat donationem per Vincentium Vicecancellariũ, ac Fratres eius, Nicolaum Palatinum Caliſień, & Miroslaum, de villis Donatouo & Grzimislavvie. &c.

☞ Tomiſłáwá Woiewodę Poznáńſkiego wſpomina Hiſtoryk przy Synie iego Dobrogośćie/ktorego zwano Máły: Ten mężnie dawał odpor Slężakom / o cżym cżytay v Kromerá Kśięgi Jedennaſte / w te ſłowá: Dobrogoſtius Samotulius cognomẽto Paruus, Tomiſlai Palatini Poſnanień iam defuncti, Filius gente Nalecius cum Polonis occurit. &c.

☞ Janá Scholáſtyká Gnieźnieńſkiego wſpomina Hiſtoryk w Roku 1283. Ten był potym Biſkupem Chełmſkim.

☞ Thomaßá Káßtellaná Poznáńſkiego wſpomina Miechowitá w Trzećich Kśięgách / ná cżći ábo ná weſelu v Przemyſłá Kśiążęćiá Poznáńſkiego / támże y Tomiſłáwá podcżáßego Poznáńſkiego/ Sędywoiá brátá Tomiſłáwowego/Syny Thomaßowe/w Roku 1293. Ktore tákże Kromer wſpomina w kśięgách 8. o cżym támże ßerzey.

☞ Dobrogoſtá Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego wſpomina Káthálog że był wźięt po Janie Kropidle z Biſkupſtwá Poznáńſkiego/ ná ktorym żył lat iedennaśćie/ był Doktorem Decretorum, Syn Tomiſłáwow ze wśi Nowodworá w Mázowßu/ był konfirmowan od Bonifácyuſá Papieżá / v ktorego był w poſelſtwie od Władyſłáwá Jágiełłá o potwierdzenie dwoch Kośćiołow w Litwie/to ieſt/w Wilnie y w Miednikách. Żył ná Arcybiſkupſtwie lat ośm / wźięt w Roku 1394. Vmárł w Roku 1402. Dniá 14. Wrześniá/ we wśi ſwoiey Arcybiſkupſtwu należącey Chełmie/nie dáleko Vnieiowá/á w Gnieźnie pochowan/ Ten był zwan Wydrzy oko. O tym piſał Janicius Poetá wierße.

Non cupit, eligitur merito ſed Regis amore,
Cùm Poſnaniacum regerit ante gregem.
Vita modeſta viro quem non captauit honorem
Adtulit, hæc Virtus præmia ſemper habet.

☞ Janá Biſkupá Płockiego opowiedá Káthálog / ktory był wźięt po Janie z Domu Prawdźicż/żył ná Biſkupſtwie lat ośm/ opowiedá go Synem Abrámá Hrábie / potwierdzon przez Arcybiſkupá Janiſłáwá/ wźięt był w Roku 1310. Vmárł 1318. Támże w Płocku pochowan/po nim náſtał Floryan z domu Brog.

☞ Dobrogoſtá Woiewodę Poznáńſkiego/ktory był zábit pod Vßćiem od Władyſłáwá Plwácżá/ w Roku 1226. O cżym Kromer w Kśięgách śiodmych tymi ſłowy piße: Multos ibi Nobiles & fortes Milites, & Palatinum Poſnanień Dobrogoſtium, Laſconogus amiſit. &cæt. vt in Hiſtoria.

☞ Sędywoiá Syná Janá Woiewody Krákowſkiego

wſpomina

wspomina Miechowitá w księgách Trzećich/dla czego/czytay sobie ibidem, To było zá pánowánia Przemysłá Kśiążećiá/Roku 1 2 8 3.

¶ Dobrogostá z Számotuł wspomina Kromer w Księgách pietnastych/miedzy inszymi ktorzy ieżdżili z Witułdem przećiwko Tátárom/w Roku 1 3 9 9. O czym bedźie w Historyey.

¶ Janá Podkánclerzego Koronnego wspomina Przywiley Klásztorny/od Káźimierzá Wielkiego potwierdzony / w roku 1 3 6 8. Datum in Cziązim, Anno vt supra.

¶ Janá Głowaczá wspomina Miecho: w księgách Czwartych/ktory iádąc zá Witułdem Kśiążećiem Litewskim do Tátar / tám był zábit/o czym w Historyey szerzey czytáć bedźiesz.

¶ Janá Podkomrzego Poznáńskiego / wspomina Kromer w Kśiegách Dźiewietnastych/ w roku 1 4 3 0. Dobrym y pilnym strożem R. P. pisał sie z Czárnkowá.

¶ Wincentego Hetmánem v Opoczki wspomina Kromer w Kśiegách Dźiewietnastych/ w roku 1 4 2 8. Był y Kásztellanem Miedzyrzeckim. Tenże był Gubernatorem Kśiestwá Ruskiego/iáko to opowiedáią Przywileie Rycerstwá onych kráiow / ná ktorych sie ták podpisował. Nos Vincentius de Samotuli Castellanus Miedzirzeceñ, & Capitaneus terræ Russiæ, ad noticiam omnium & singulorum volumus deuenieñ præsentium pertenorem, quomodo in nostra & Magnificorum dñorum, Skarbkonis de Gora Leopolieñ, Petro de Smolice Sanoceñ, & aliarũ terræ Russiæ Tutorum. &c. Ci tedy Tutores mieli facultatẽ wszyscy iednáko/ dandi, donandi, wszytkich dobr ktore należáły do stołu Kśiążecego y R. P. Ruskiego Kśiestwá. Actum & datum Leopoli, anno 1 4 3 6. Præsentibus, Stanislao in Dauidovv Iudici, Ioanni in Zimna vvoda Subiudici Leopolieñ.

¶ Sedywoiá y Dobrogostá w księgách 17. Kromer wspomina tymi słowy: Oportune autem Sendiuogius Ostrorogus Palatinus Posnanieñ, & Dobrogostius Samotulius Castellanus Posnaniẽ, cũ suis cohortibus & non nullis Maioribus Polonis, cum his sese coniunxere. &c.

¶ Piotrá Kásztellaná Poznáńskiego/ktory sie pisał z Számotuł/wspomina Kromer w Kśiegách Dwudźiestych wtorych / był potym Hetmánem do Prus zá Káźimierzá Jágiełłowiczá/o czym czytay księgi 24. To było w roku 1 4 5 8. bo wspomina tymi słowy: Petro Samotulio Castellano Posnanieñ, penes quem summa in Exercitu secundum Regem potestas erat. &c.

¶ Wincentego z Pomorzan wspomina Miechowitá Woiewodą Poznáńskim y Stárostą Wielko Polskim: O ktore/ gdy mu ie było wźieto / wielką szkode Polszcze Wielkiey vczynił/ zá Włádysławá Łokietká. O tym czytay Historyki/Miecho: y Kromerá.

¶ Wincentego názwánego Kiełbásá / Biskupem Chełskim pisze go: Perpetuus administrator Posnanieñ, o czym Kromer w księgách 29.

¶ Piotrá z Számotuł Kásztellaná Poznáńskiego / Kromer w księgách 22. wspomina/ktory potym był Hetmánem do Prus zá Káźimierzá/Roku 1 4 5 8. Kromer w księgách 24.

¶ Dobrogostá z Számotuł/ktorego zowie Máły / Tomisławá Woiewody Poznáńskiego Syná/ wspomina Kromer w księgách 11.

¶ Sedywoiá Swidwę/ Kásztellaná Nakielskiego / wspomina Kromer w Kśiegách piatych/inszych bárzo wiele.

¶ Z tychże Przodkow wieku mego był dom znáczny y możny Czárnkowskich / byli ći bráćia / Andrzey Biskup Poznáński / ktory był

wźiet po Benedykćie Izbińskim z domu Roża / po nim nástał Konárski z Domu Abdánk.

¶ Piotr Kásztellan Poznáński/ ktory miał zá sobą Kośćielecką/ wszákoż z nią potomstwá nie zostáwił.

¶ Woyćiech Czárnkowski był Stárostą y Generałem Poznáńskim / ktory z Sierpską z Gulczewá z Domu Prawdźicz/ Woiewody Ráwskiego Corką zostáwił syná iednego/ ktory był Komendorem Poznáń.

¶ Stánisław Czárnkowski/ ktory był wźiet zá Coadiutorá ná Arcybiskupstwo Gnieźnieńskie / wszákoż zá niechęćią Krolá Stepháná ad effectum nie przyszedł/ choćiaż mu iuż był puśćił Znin Arcybiskup pirwszy Jákub Vcháński z domu Subieńczá/alias Rádwan / był człowiek vczony/ wymowny/wszákoż niefortunny.

¶ Jan Czárnkowski Brát tegoż Stánisławá/był mąż znáczny wieku mego/w młodym wieku vmárł/ zostáwiwszy syná iednego/ ktory był Stárostą Drahimskim po śmierći Oycowskiey/y dwie corce/Annę Padniewską/druga ná ten czás pánną byłá.

¶ Zygmunt Czárnkowski był tákże wieku mego mężem znácznym/wszákoż pokoy domowy miłował. Byli inszy / álem ia prze dálekość znáiomośći z nimi áni wiádomośći o nich miećiem nie mogł.

Dom Ostrorogow stárodawny / w

ktorym tákże bárzo wiele ludźi znácznie R. P. zásłużonych/ rozne scriptá opowiedáią/ iáko Sędywoiá Woiewodę Káliskiego / w Roku 1 3 8 2. Wszákoż ći przyszli z Niemiec / co sámo ich nazwisko świadczy/ zwano ich z Niemiecká Schárph Erner.

¶ Sędywoiá Kromer wspomina w księgách pietnastych/ że był zábit od Tátar/gdy z Witułdem Kśiążećiem Litewskim ieżdźił zá nimi/w roku 1 3 9 9.

¶ Sędywoiá Woiewodę Poznáńskiego syná iego / Stárostę y Generałá ibidem.

¶ Stánisławá Kásztellaná Káliskiego/tenże był Woiewodą Káliskiem/w niebytnośći Krolá Włádysławá Polskiego y Węgierskiego był Gubernatorem Krolestwá.

¶ Wieku mego był Jan Ostrorog Stárostą Stężyckim/ ktory ieżdźił do Węgier z drugimi Posły po Krolá Stephání/roku 1 5 7 6.

¶ Był drugi Kásztellanem Miedzyrzeckim / ktory z Tęczyńską zostáwił Potomstwo/po ktorey wźiął Krełow/y inszych niemáło.

☞ Dom Sámotulskich//z ktorego wiele możnych Senatorow R. P. zásłużonych/ták w Historyách iáko w inych scriptách okázuie wiek dawny. Zá wieku mego dom ten był nie podleyszey ozdoby / był ieden Kásztellanem Biechowskim/zostáwił z Latálską Woiewody Poznáńskiego Corką potomstwo.

☞ Dom Zbąskich stárodawny/w ktorym záwsze Abrámy wspomináią rozne scriptá / iáko Sędźiego Poznáńskiego Abrámá / Janá Biskupá Poznáńskiego synem Abrámowym/iákoś wyższey czytał. Wieku mego był Abram Zbąski człowiek znáczny y wźiety/był Kándydatem w Interregná po śmierći Augustá Krolá/zostáwił potomstwo z Opalińską z domu Lodźia.

¶ Janá Zbąskiego opowieda Epitáphium w Krákowie

ná zamku Dźiekanem Krákowſkim/Proboſzczem Poznáńſkim/ y Sekretarzem Królá Zygmuntá ſtárego/tymi ſłowy.

Reuerendo Dño Ioanni Zbaski, Decano Cracouień, Poſnanień Præpoſito, R. Secretario, Viro multis naturæ dotibus ornato, poſitum Anno 1541. Die vltima Decembris, vixit Annos 48.

Herby/Nałęcz/Lodźia/Srzeniáwá/Grzymáłá.

☞ Stániſław Zbaſki/Brát Abrámow rodzony/był wieku mego Pan w máietnosć możny/ wſzákoż ſpokoyny/ żadnego Vrzedu áni Dignitárſtwá nie prágnął/ Ten dźiał wźiął w Lubelſkim Woiewodztwie Kurow miáſto/y inſze imioná przyległe.

Dom Leżeńſkich á Goſtomſkich iedney dźielnice/

możny zdawná/ Przodki záſłużone/ thák Hiſtorye iáko inſze ſcriptá dawne opowiedáią Woiewodámi/Káſztellany/y Dygnitarzmi przednieyſzymi w Kśięſtwie Mázoweckim/ iáko Jákubá Woiewoda Mázoweckim/w Roku 1390. Janá Woiowoda Łęczyckim/w roku 1400. Sedźiwoiá Woiewoda Sierádzkim/w Roku 1420. Janá Głowaczá z Leżenic Woiewoda Mázoweckim/ w Roku 1396. Ktory był zábit od Tátar ieżdżąc do źiemie ich z Witułdem Wielkim Kśiążećiem Litewſkim/vt in Hiſtoria/wieku mego byli ludźie w tym domu znáczni y możni.

¶ Z tych tákże ktorzy ſię iuż Goſtomſkimi zową/byli wieku mego ći ludźie możni w Ráwſkim Woiewodztwie/ Naprzod/

☞ Anzelm Syn Dobrogoſtá Goſtomſkiego/ Woiewodá Ráwſki/Pan rządny y możny w máietnosć y w ſkárby/zoſtáwił Potomſtwo to z Narzymſką z domu Dolegá Káſztellaná Płockie° Corką/naprzod:

☞ Stániſłáwá Káſztellaná Sochácżewſkiego/ człowieká rządnego y dobrego/á R. P. Senatorá pożytecżnego.

☞ Mikołáiá Chorążego Ráwſkiego/ vczony y Mąż ſławny/ Rotmiſtrz fortunny we wſzytkich potrzebách z Krolem Stephánem/ ták pode Gdáńſkiem iáko y w Moſkwi bywał/potrzeby żadney niomieſzkał.

☞ Hieronymá Podkomorzego Ráwſkiego/ Rotmiſtrzá rządnego/y Mężá ſławnego/w ſpráwách R. P. biegłego/vczonego/ zoſtáwił z Sieniáwſką z Domu Leliwá Syná ná ten czás y Corkę.

☞ Jan tegoż Woiewody Ráwſkiego Syn/ człowiek vczony/Surrogatorem bywał Ráwſkim.

☞ Anzelm piąty Syn tegoż Woiewody/Rotmirſtrz ſławny y fortunny/Kátolicíſmus/choć wielką niełáſkę Oycowſką odnośił/iednák więcey ſobie Bogá poważał/błędy ſię báwić niechćiał. Pod Połockim/pod Wielkimi Łukámi w potrzebách bywał. etc.

☞ Jákub ſzoſty Syn tegoż Woiewody/człowiek vczony/ wielką niełáſkę od Oycá tákże dla wiáry odnośił/trzy látá iáko w więźieniu ná Zamku w Ráwie śiedźiał pod ſtrażą/nigdźiey nie wychodźił/iednák Pan Bog dał vpámiętánie Oycu że go wolnym vczynił/y zániechał/ gdyż on wſzelką częsną vczćiwosć iemu powinną ſynowſką czynił/ co Bogu należáło będąc vczonym/w tym ſię niechćiał dáć náwieść/y łamał wolą iego.

☞ Thomaſz śiodmy Syn tegoż Woiewody/ rowny w ſpráwách vczćiwych Przodkom ſwym/ tylko że ſię domem báwił/z Rybińſką zoſtáwił Potomſtwo.

☞ Dobrogoſt oſmy Syn tegoż Woiewody/ Żołnierz znácżny y mężny/dwá Synowie młodo vmárli/Corek dwie/ Dorotá ktora byłá zmowiona zá Ciołká Zelechowſkiego/ wſzákoż niż weſele doſzło Pánna vmárłá. ¶ Anná Paryſowa te wſzytkie porodźiłá Narzymſká.

¶ Potym poiął Zophią z wielkiego Szczáwiná/Káſztellaná Sochácżewſkiego Corkę z domu Prawdźicż/ktora naprzod byłá zá Káſztellanem Rypieńſkim/ Pánią żywotá świątobliwego/z ktorą zoſtáwił iedyną Corkę Hezlbietę: Tey Mácoſze ſynowie nie tylko żeby źle mowić mieli/ále y źle nie pomyſláli/dla wielkiey Cnoty y Vczćiwośći/y nadobnemu świętey práwie Pániey przyſtoynemu záchowániu przećiwko Páśierbom/ nie iáko to inſze rády czynią.

☞ Dom Nowodworſkich ſtárodawny y znácżny zdawná/rozne ſcriptá opowiedáią możnymi Senatory w Kśięſtwie Mázowec.

☞ Dom Drohićińſkich w Ruśi ſtárodawny y znácżny był wieku mego.

☞ Dom Lekińſkich ná Páłukách ſtárodawny y znácżny/ był wieku mego Nykodym Lekińſki Káſztellanem Nakielſkim/ktory nie zoſtáwił Potomká Męſkiey pići/tylko Corek pięc.

¶ Bábárę Kmićina y Burgrábiná Krákowſką.

¶ Dorotę Lubiátowſką. ¶ Márencyanę Jeżewſką/ktory był Podſtárośćim ná Rohátynie od Opalińſkiego Márſzałká Koronnego.

¶ Kátárzyná Łącka. ¶ Anná Pieczánowſká.

☞ Dom Tulibowſkich ſtárodawny y znácżny/ná Kuiáwách máią y ná Dobrzyńſkiey źiemi. Był Woyćiech Thulibowſki Cżeśnik Brzeſki/ktory z Lubráńſką śioſtrą rodzoną Biſkupá Poznáńſkiego zoſtáwił ſyna Márćiná/ ktorego tenże Biſkup koſztem ſwym iáko Sieſtrzeńcá w cudzych źiemiách chował/potym ná ſłużbách v Krolow poſtronnych/y w Polſzcże v Zygmunta. Ten Márćin z Suligoſtowſką z domu Pomian zoſtáwił te ſyny:

¶ Stániſłáwá ktory z Rośćielſką z domu Ogończyk zoſtáwił Mikołáiá.

¶ Jerzy ſyn też Márćinow był Stolnikiem Brzeſkim/ſłużył czás niemáły ná Dworze Królá Auguſtá/ potym z Piwowną z domu Prawdźicż zoſtáwił Márćiná.

¶ Sebeſtyan Tulibowſki ſyn Márćinow/Piſarz Ziemſki Brzeſki/ zoſtáwił ſyná Dánielá y Corek cztery.

¶ Jákub Márćinow ſyn Podſtoli Brzeſki/ktory z Ráczkowſką z domu Pomian zoſtáwił ſynow czterech.

¶ Wácław Tulibowſki Woyćiechow brát/miał z Lubráńſką z domu Godzámbá/Janá/Adryaná/ Márćiná Mężá ſławnego y Rotmiſtrzá/zeſzli ći dwá ſteriles: Jan zoſtáwił dwoch ſynow/Wácłáwá y Janá. Wácław vmárł bezpłodny. Jan z Láſocką zoſtáwił Potomſtwo.

☞ Dom Grodźieckich w Sierádzkim Woiewodztwie ſtárodawny y znácżny był wieku mego.

☞ Modlſcy y Woyſłáwſcy támże w Sierádckim Woiewodztwie/domy ſtárodawne y iedney dźielnice.

☞ Dom Wierzbickich w Wielkiey Polſzcże/z ktorych ieden wieku mego był Opátem Párádyſkim Stániſław/w roku 1581.

☞ Dom Łowieckich w Wielkiey Polſzcże ſtárodawny/zową ſię Ninieńſkimi/z ktorych wieku mego był ieden Kanonikiem Officyałem Krákowſkim/ człowiek dobrego żywotá/ w myśliſtwie ſię niezmiernie kochał/vmárł Roku 1583. Mieśiącá Czerwcá.

☞ Dom Gostáwskich stárodawny/znáczny/y zásłużony R. p. ktorych Przodki Kiełbásámi zwano/iákoś wyższey czytał/ wspomina w pruską woynę Kromer Mikołáiá na ten czás / gdy Krol posłał Zbigniewá Oleśnickiego áby co ludzi przywiodł ná pomoc : Sed is reiectus á Nicolao Kielbasa gente Nalecio,negante id fieri commode posse,ne speciem fugientium exhiberent.&c.

☞ Dom Vdrzyckich w Bełskim Woiewodztwie stárodawny y znáczny/y z inych spraw poczćiwych sławny.

☞ Dom Chełmickich ná Dobrzyńskiey ziemi stárodawny y znáczny/ R. p. zásłużony/ był ieden wieku mego Pisarzem ziemie Dobrzyńskiey/ktorego synowie byli ludźmi znácznymi ná posługách R. p. ziemie oney/iáko Adryan Postem często bywał/człowiek godny y zásłużony był wieku mego/ drugi brát iego Stánisław Kuchmistrzem Krolowey Anny przez czás bárzo długi ná dworze z młodośći się báwił. ec. y inszy.

☞ Nałeczowie ná Dobrzyńskiey ziemi Dom stárodawny y znáczni byli wieku mego.

☞ Dom Rusiánow w Chełmskiey ziemi/stárodawny/ znáczny/y R. p. sprawámi poczćiwymi zásłużony/ Mężowie wielcy z tego domu wieku mego y przed tym bywáli.

☞ Giżyckich Dom w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawny/był ieden wieku mego Sędziem Wieluńskim trzydzieśći lat/znácznie R. p. służył/zostáwił potomstwo.

☞ Dom Kłokockich ná Dobrzyńskiey ziemi stárodawny.

☞ Popielscy/o ktorych powieda Epitáphium w Wárszáwie ná grobie Woyćiechá Plebaná Czerskiego y Sorockie° v Bárnádynow.

☞ Wolscy w Bełskiey ziemi Dom stárodawny.

☞ Ostrowscy w Chełmskiey ziemi Dom stárodawny y dobrze znáczny.

☞ Jłowieccy w Chełmskiey ziemi dom stárodawny.

☞ Dárowscy w Lubelskim Woiewodztwie dom dawny

☞ Jedrzeiewscy w Sedomirskiey y w Chełmskiey ziemiách máła.

¶ Leśieccy w Lubelskim Woiewodztwie stárodawny.

¶ Horyszewscy w Lubelskim Woiewodztwie z Láckiego Horyszewá.

¶ Rudniccy w Przemyskiey ziemi dom stárodawny/z ktorych wieku mego był Bártosz Rudnicki człowiek vczony / był Plebanem w Husákowie miásteczku Boratyńskie° Kásztel: Bełsk: Stárosty Sámborskiego/wszákoż był w rospácz przyszedł po śmierći tego Stárosty/ sam się potym zábił/nápisawszy to pierwey: O Petre Boratynski,si tu vixises,viuerē & ego.

☞ Dom Rostworowskich w Wielkiey Polszcze dawny.

☞ Dom Tupálskich w Wielkiey Polszcze stárodawny.

☞ Dom Kasinowskich támże/z ktorych byłá Kátárzyná Dudkowicowa/ Wáwrzyńcá Dudkowicá Męża wieku mego w práwie vczonego y biegłego/ z ktorym zostáwiłá Syná Janá/ o czym pod Hábdánkiem czytáć będziesz.

¶ Wienieckich Dom od Gniezná stárodawny/ y znáczni ludźie w onym kráiu.

¶ Sádowscy támże z tego kráiu stárodawni y znáczni.

☞ Dom Obieżierskich támże w Wielkiey Polszcze dawny.

¶ Popowscy á Woynowscy iedney dźielnice/był Mikołay Popowski wieku mego Mężem znácznym y záchowálym od Rogozná.

¶ Kunowscy od Nakłá Dom stárodawny.

☞ Dom Raczyńskich támże w Wielkiey Polszcze dawny.

¶ Dom Rádźickich skráyny rozrodzony.

¶ Dom Cichockich ná Podgorzu stárodowny.

¶ Dom Oborskich w Sedomirskim Woiewodztwie.

¶ Dom Swáryszewskich w Sedomirskim Woiewodz.

¶ Dom Dylagowskich w Sánockiey ziemi/z ktorych ieden Rotmistrzem będąc pode Gdańskiem zábit/w Roku 1578. Sebestyan był Podstárośćiem Stobnickim / zostáwił z Czelátycką z Domu Leliwá Syná Piotrá/Corkę Annę.

Dom Chárbickich z Łeczyckiego Woiewodztwá dawny.

Dom Zábickich támże w Łeczyc: Woiewo: stárodawny.

Rogáscy z Łeczyckiego Woiewodztwá stárodawni.

Sosnowscy Dom rozrodzony w Chełmskiey ziemi.

Orchowscy Dom rozrodzony.

Dąbrowscy z Mázowsz z Liwskiego Powiátu.

Błońscy z Drogickiego Dom stárodawny y rozrodzony.

Tańscy w Ciechanowskim Powiecie stárodawni / był wieku mego Symon Podkomorzem Ciechanowskim.

Parczewscy w Sierádzkim Woiewodz: dom dawny.

Suscy támże w Sierádzkim dom stárodawny.

Tyniccy z Brzeskiego Woiewodztwá z Kuiaw.

Herstopscy od Miedzyrzecza Dom stárodawny.

Wilkowscy w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawny y znáczny.

Wolscy od Vrzedowá Dom stárodawny.

Kurowscy z Káliskiego Woiewodztwá.

Gigáńscy z Lubelskiego Woiewodztwá.

Zarczyńscy w Rusi we Lwowskim Woiewodztwie/ wyszli z Páluk.

Błedowscy/z ktorych Stánisławá wspomina Epitaphium Dziekanem Pultowskim támże.

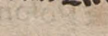
Podkoczcy z Podlászá Dom rozrodzony.

Korzeniewscy w Lubelskim Woiewodz: dom dawny.

Przetoczcy z Przetoczyná dom stárodawny w Káliskim Woiewodztwie.

¶ Chwálibogowscy z Sierádzkiego Woiewodztwá / z ktorych Chrzysztoph wieku mego był Poeta non vulgaris.

Inszych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ ktorych ia w ták szerokim Krolestwie znáć nie mogę.

O kleynocie stárodawnym Polskim Abdánku/ktorego vżywáli

Przodkowie Biáłych Tráktur w polu Czerwonym: Początek Herbu tego opisuie Długoß wieku nie opisuiac / tylko Przodká pomienił Skubow/ siły wielkiey Meżá: O tym ták niektorzy powiedáią/żeby miał ießcze zá Gráká Monárchy ktory Krákow zákłádał/ skore bydlecá trucizny w nie ábo smoły y siárki nákłádßy/ták przyprawić iáko własny żywy woł/ y dla tegoż go pomienia że był Szwiec. O ktorego Potomstwie wiecey nie piße/tylko że bywáli sprzetni á Meżowie wielcy/co przypátrzywßy sie Herbu własnośći/sam zrozumieß lepiey czytáiac o Przodkách y o Potomstwie ich/ktore ia znáć moge w ták ßerokim Krolestwie.

Od tego Skubá ktorego to Długoß wspomina byli Skárbkowie/ktorzy sie pisáli de Gora, á z tych pierwßego wspomina Káthálog.

Michálá/przy synie Lámpárcie Biskupie Krákowskim / w Roku/ 1083. Że był wźiet po Stánisłáwie świetym Meczenniku z Kánoniey Krákowskiey/o tym piße/że był Vir modestus, in scripturis Sacris & humanis insigniter eruditus: Żył ná Biskupstwie lat 18. Vmárł Roku 1101. W Krákowie pochowan ná Zamku w Kośćiele wielkim.

¶ Tenże Stánisłáwá Biskupá / ná obiáwienie iedney Biáłey głowy / ktora vstáwicznie grob iego náwiedzáłá/Ciáło swiete z Skałki ná ktorey lat dźiesieć leżáło/z vczćiwośćia przeniosł (y grob piekny zmurowáć kazał) ná Zamek. Potym był obran Czesław/wßákoż był od Legatá zrzucon/ á Báldwin Fráncus Kánonik Stobnicki ná te stolice posadzon. ¶ Tenże Lámpárt ieźdźił o podnieśienie Klatwy do Papieżá (o czym czytay v Miechowity) ktora byłá ná wßytke Polske o zábićie Biskupá Swietego.

Skárbek Jan z Gory/ktory od Bolesłáwá Krzywoustego był w poselstwie słan do Henryká Cesarzá/w Roku 1109. O ktorym Kromer piße w Kśiegách Piatych w te słowá:

Erat Legationis Princeps Scarbicus, Comes ex ea gente quæ insigne habet lineas iunctas in modum duorum trigonorũ equalium, acutos angulos habentium, quorum bases sursum versus pateant. &c. &c. vt in Historia.

Ten iáko surowie z Cesarzem mowił/toć Historya opowieda tymi słowy. Ibi Cæsar ambciose admodum & arroganter ostendens Legatis thesaurum, quem in gentem habebat, hic inquit Polonos perdomabit: Scarbicus stultam iacturam Cæsaris notans, annulo, quem digito gestabat in thesaurum p̃iecto: Aurum inquid addamus auro. Id scomma intellectũ Cæsar, gratias agendo elu-

gendo elusit, Abdank, &c. inde Familiæ nomen mansit iż ie zowa Abdánki.

Michálá Skárbká z Gory / opowieda Fundus Lubińskiego Klaßtorá /ktory on zbudował y nádał známienićie/w roku 1114. O czym czytay v Kromerá Kśiegi piate/gdźie záczyna w te słowá: Michael Comes Lubeneñ, Monasterium in Maiori Polonia paulo post construxit atq; dotauit.

¶ V Długoßá tákżem o nim czytał te słowá: Singularis deuotionis & zeli in Deum & Religionem Christianam, Comes Michael natione Polonus, de domo & Familia Abdank, fundato & dato de bonis proprijs Monasterio in Lubień, Ordinis S. Benedicti, moritur, & in eodẽ Monasterio sepelitur. &c

Skárbimierzá Hetmáná wspomina Historyk/w Roku 1106. Ktory Pomorzány spustoßywßy/ z wielka sie korzyśćia do Polski wroćił.

¶ Tenże z Bolesłáwem Krzywoustem/gdy we stu koni tráfili ná trzy tysiace Pomorzan/ meżnie sobie poczynał / tám był srodze poránion/ y oká práwego pozbył / potym znowu do Pomorskiey ziemie ßedł z woyskiem/ o czym v Kromerá y v Miechowity ßerzey y dowodniey czytay.

¶ Tegoż Skárbimierzá Miechowitá wspomina w kśiegách 3. kap. 10. Hetmánem ná Pśiem polu z Henrykiem Cesarzem.

¶ Tegoż potym do Czech słał z woyskiem/gdźie ßczesliwie wßytko odpráwił/był Woiewodá Krákowskim y Hetmánem Koronnym.

¶ Tegoż Kromer wspomina w Kśiegách 5. List 120.

¶ Tenże sie był sprzećiwił Bolesłáwowi Krzywouste/dał go oślepić/ á przełożył Kásztellánia nád Woiewodztwo od tego czásu / ále potym tego żáłował/y zá to pokutuiac chodźił ná mieysca świete / o czym Miechowitá w Kśiegách tychże.

Ruslaus Comes/ná ktorego Oyczyznie własney záłożon Klaßtor Suleiowski nád Rzeka Pilca/o czym Miechowitá świadczy w kśiegách 3. do ktorego y wśi wßytkie przynależace Kśiaże Kázimierz obroćił/iáko Strzelce/Kámpe/Pucźniow/Milanow/Dobrowe/Bałdrzyczow/ Gore Bukowa/Szczepanow/Piotrow/Chennaß/Thaniow. &c.

Do Pokrzywnickiego Klaßtorá Jan Skárbek z Gory nádał kilká wśi/o czym Kromer świadczy w kśiegách ßostych/á tá Pokrzywnicá leży w Powiecie Sedomierskim w Diocesiey Krákowskiey nád Rzeka Pokrzywnica/w roku 1186. Fundowány od Kázimierzá.

Wßeborá Kromer wspomina w kśiegách ßostych/ stad że był Hetmánem Koronnym zá Władysłáwá wtorego.

Włostyborá Arcybiskupá Gnieźnieńskiego / opowieda Káthálog w roku 1279. Że był obran po Marćinie z domu Strzemie/ ktory był ná te stolice nie doiechał z Rzymu/w drodze vmárł. Ten Włostybor wźiet był z Dźiekániey Gnieźnieńskiey / tylko że zá niechećia Przemysłáwá Kśiażećiá Poznáńskie° nie był konfirmowan od Papieżá Mikołáiá trzećiego tego imienia / co on potym baczac / puśćił imo sie one swoie Elektyą/ wßákoż przez pieć lat nie było Arcybiskupá/áż potỹ był obran Jákub Swinká z Domu Porkorya.

Petrzyká de Skorzew opowieda Długoß Biskupem Poznáńskim / w Roku 1265. Był wźiet z Probostwá Poznáńskiego/ zgodnie od wßytkich obran/opowieda go synem Drogosłáwá Hrábie/po nim nástał Psalántá z domu Prus.

Woyćiechá Woiewode Sedomierskiego / wspomina Kromer w Kśiegách 12. Ktory meżnie z Pogány czyniac/zábit od nich z łuku/o czym ßerzey czytáć bedźieß w Historyey.

☞ Skorowie de Gay ſie piſáli/wielkimi ludźmi bywáli y Senatory możnymi/był Mikołay Káſztellanem Káliſkim / ktorego Corká Kátárzyná byłá Kſieniá w Owieńſkách/w Roku 1 4 8 8. O czym czytay v Długoſzá.

☞ Przywileie Ruſkie opowiedáią Skárbká z Gory Gubernatorem Kſieſtwá onego tylko iednego Woiewodztwá Lwowſkie°/ ktory weſpoł z Wincentem z Számotuł/z Piotrem de Smolice/ z Sieńkiem z Siennowá/one kráie w niebytnośći Krolewſkiey ſámi rzadźili/w roku 1436. Actum & datum Leopoli in craſtino Beati Vincentij. Ták to Liſty ich nádánia opowiedáią.

❡ Tegoż Gubernatorá właſne Potomſtwo ieſt w Ruśi/byli zá wieku mego ći mężowie: Piotr Mąż ſławny ſzczedł ſterilis,był celebs: Jan Skárbek ná Száráńczukách człowiek do poſług R. P. godny/ zoſtáwił z Kłodnická z domu Sás ſyná Piotrá/ adoleſcentem apprimè nobilē, ex quo optima fruges eſt ſperanda, y Corek kilká/Máruſze Báworowſka/drugie Pánny.

❡ Ten wiele y godnie Oyczyznie ſłużył w one Interregná/iáko prawdźiwy Syn/niemáłe koſzty podeymuiąc w one Tátárſzczyzny/Poczty niemáłe wywodząc przećiwko nieprzyiaćielowi.

❡ Ráphał Trzeći Brát tych rodzony/ktory z Oſtrowſká z domu Leliwá zoſtáwił Potomſtwo. Ten wiele z Pogány á meżnie ſobie poczynał/ o czymći ſzerzey Hiſtorya opowie/tu ſie krotkośći folgowáć muśi. Vmárł Roku 1 5 8 3. Mąż pámięći wieczney godny.

❡ Anná Strzyżowa Sędźina Hálicka/śioſtrá rodzona tychże Skárbkow/ potym byłá zá Márćinem Wilczkiem Woyſkiem Lwowſkim z Domu Rożá/Páni żywotá świątobliwego.

☞ Z tychże też Skárbkow Dom Konárſkich / ktorzy ieſzcze te Gore trzymáią w Wielkiey Polſzcze/możni/drudzy ná Podgorzu ábo w Sedomierſkiey źiemi.

☞ Wſpomina Kromer iednego/ktory z Krolem ábo Kśiążećiem Kázimierzem Spráwiedliwym gráiąc ná pokoiu koſtki / gdy ſzáńc wielki ſádźił Krol/á wygrał ná nim wſzytkie pieniądze/on z żálu wielkiego y gniewu dał policzek Kśiążećiu/potym precż wyſzedł z rázu: Nie znał od Kázimierzá niecheći/owſzeyki ieſzcze gdy drudzy z pochlebſtwá ſtáli mu o gárdło/powiedźiał/że mu zá to dźiękuie że mię vpomniał ábych ſie nieprzyſtoyną rzeczą nie báwił. Tych ſłow y Długoſz potwierdza w ten ſens: Non Comitum inquã iudices,vt pro maxila illata mihi in iniuria, Miles hic cui opera in R.P. in meam aliquando mihi erit neceſſaria,intereat.

☞ Mego wieku byli ći ludźie możni: Naprzod Jerzy Konárſki Woiewodá Káliſki/ktory zoſtáwił dwoch ſynow / Adámá Biſkupá Poznáńſkiego/zoſtał po Czárnkowſkim Andrzeiu z Domu Nałęcz/po nim Łukaſz Kośćielecki z Domu Ogończyk.

❡ Janá Káſztellaná Káliſkiego/ktory z Opalińſką z Domu Lodźia/ śioſtrą rodzoną Márſzałká Koronnego y Generałá Wielkiey Polſki / zoſtáwił Potomkiem tylko iedyną Corkę Zborowſką Káſztellankę Gnieźnieńſką/Hetmánową Nadworną/Grudźiącką/Odolánowſką/Wołpińſką.etc. Stárośćiną.

☞ Jan Konárſki/Proboſzcz Swiętomichálſki/ y Kánonik Krákowſki/ ktory vmárł Roku 1 5 8 0. Zoſtáwiwſzy Coadiutorem ná Proboſtwo Eráſmuſá Dębieńſkiego Dźiekaná Krákowſkiego z Domu Ráwá/Syná Walentego Dębieńſkiego Káſztellaná Krákowſkiego. Tego Janá Konárſkiego ćiáło leży w Krákowie ná Zamku/ o ktorym opowiedá to Epitáphium.

Cur ſic de-

Cur ſic deſpectus Rigidaq́ ſub orbe pendes,
Tam diram pataris cur bone Chriſte necem?
Pro me quidem ſuffers, mea crimina portas,
In cruce tu moreris ne crucifigar ego.
Omne igitur toto Machina quod contegit in orbe,
Atq́ animo iuncto corpore ſemper habe.

☞ Tegoż Domu Anná Zborowſka Káſztellanká Krákowſka/nád ktorey Grobem we Zborowie w Kośćiele ieſt to Epitaphium.

Annæ Illuſtris & Magnifici Viri Martini à Zborovv Caſtellani Cracouieñ,Conſorti chariſsimę Staniſlao Conario ex Zophia Lanckorunska progenitæ Matronæ, quę per omne mortales hunos æui tempus ſanctæ & inculpatæ viuens priſcis illis hęroum Chriſtiani nominis Matronis æquari poterat: poſtea quã octo filijs & totidem fæmelis in lucem editis, domum Zborouiam pręclara auxit ſobole, & ſeptuageſimum ætatis annum attigit, placideq́ anno Salutis M. L x x v. Pridie Caleñ Decembris extincta, ad cœleſt: beatorum migrauit conſortium, Filij Filiæq́ ſuperſtites ad perpetuam poſteritatis memoriam hoc monumentum mærentes poſuerunt.

☞ Támże y te wierſze nád tym Grobem piſane w te ſłowá:

Fœminei exemplar iacet hic pręgrande pudoris,
Anna Staniſlai Filia Conarij.
Quę genitricem habuit Zophiam virtute nitentem,
Lanckoruneo ſanguine progenitam.
Cùm teneri tria luſtra forent æui illius vxor,
Martino Fauſte & tradita Zborouio.
Bis quatuor pueris ſiquidem totidemq́ puellis,
Nunc fecit fato proſperiore Patrem.
Vidit & auctum opibus magnis & honoribus amplis,
Nam Caſtellanus Cracouienſis erat.
Vnà vixerunt ita quinquaginta per annos,
Sed rapit euiuis mors priùs atra virum.
Illa quoq́ vndecimo poſt læto extinguitur anno,
Andreę feſto Sole cadente die.
Mille & quingentis & quinquę vbi vixerat annis,
Septenus decades mortis hic annus erit.
Hæc ita cum vixit notos in honoribus amplis,
Egregios vidit qualibet arte viros.
Vidit & his ſimiles è prole vtraq́ nepotes
Indole,num dici iurè beata nequid.

Dom Choieńskich támże w Wielkiey

Polßcze stárodawny/ iáko wspomina Kátálog Janá Choieńskiego Biskupem Krákowskim / w Roku/ 1 5 3 8. O ktorym Kromer piße w Ksiegách Piatych / dosyć ozdobnie żywot iego wystawiáiac / przy Skárbku z Gory teyże Fámiliey/o onym ktory do Henryká Cesarzá w poselstwie ieździł od Bolesławá Krzywoustá/był y Podkánclerzem Koronnym/ Vir Clarissimus, admirabili ingenio, excelso animo, maximo consilio, erudicione & iuris peritia non vvlgari. &c. &c. O czym w Historyey dowodniey y ßerzey czytay.

¶ Tegoż Philip Padniewski Biskup Krákowski wspomina w Ksiegách swoich/ktorym dał tytuł Elogia, tymiż słowy właśnie.

¶ Tegoż ciáło leży w Krákowie ná Zamku/nád ktorym to Epitaphium.

Mens ego Regis eram summi columenq; Senatus,
Idemq; ope Mercurij paladis & fideï.
Sumorum celerem cursum succedit honorum,
Quem dederat virtus inuida parca mihi.

Dom Bacząckich stárodawny/ktorego

własney krwie męskiego narodu nie sstáło/ o tych wiele w Historyách czytamy/że byli wielkimi miłośniki Oyczyzny/iáko wspomina naprzod

☞ Gábryelá ktory był Stárosta Kámienieckim/ w Roku/ 1 2 6 0.

☞ Mikołáiá Woiewode Podolskiego wspomináia Historie y Przywileie Koronne.

☞ Jerzego y Janá/ ktorzy byli od Wołochow zbici / wspomináia Historye dosyć znácznie.

☞ Micháłá Bucząckiego Káßtellaná Hálickiego wspomináią rozne scriptá / tegoż iák mniemam wspomina Kromer w ksiegách 29. List 4 5 2. Micháłá Bucząckiego wspomina tenże Historyk w Ksiegách 21. żáłośnymi słowy w ten sens : Ibi pleraq; omnis nobilitas & firmamentum Russiæ cum Michaele Buczacio Præfecto Podoliæ concidit. Y ná wielu inßych mieyscách o nim czytáć będzieß w Historyey. O Michále tákże Bucząckim Stárośćie Sniatyńskim/czytay Kromerá Ksiegi 28. Ktorego z Męstwá á z dobrey Sławy wspomina.

☞ Teodorá ktory był od Włádysłáwá Krolá Gubernatorem Woiewodztwá Podolskiego/y wßytkich państw kráiow onych/wspomina Kromer w Ksiegách 22. List 5 1 2. Tegoż wspomina w Ksiegách 20. Tegoż w ksiegách tychże tymi słowy tenże Historyk: Quos tamen Teodoricus Buczacius Præfectus Podoliæ, cū expedita manu angustis & impeditis in locis palatos aliquocies adhortus nō leuibus incōmodis affecit, multosq; captiuos liberauit. &c. Y ná inßych mieyscách wiele o nim w Historyey czytáć będzieß.

☞ Jákubá Biskupá Płockiego/ y wiele inßych domu tego ludzi zacnych/y R. P. zasłużonych/ wspomináią Historye/Przywileie/y inße scriptá rozne ludźmi możnymi.

Dom Jázłowieckich/ktorzy sie piszą z

Buczącá/wßákoż tylko po białey płći ten Bucząc był w domu ich.

¶ Zá wieku mego był Jerzy Woiewodá Ruskim y Hetmánem Koronnym/ Lubaczowskim/ Sniatyńskim/ Czerwonogrodzkim Stárostą/ktory znácznie Oyczyźnie służył / wßákoż dopiero po śmierći iego to ludźie do niego baczyli. Ale zá iego Hetmáństwá nie mogł nigdy nieprzyiaćiel gwałtownie Ruskim kráiom ßkodźić / iáko potym po śmierći iego prętko to czynił / o tym będzieß miał niżey. Był też Posłem do dwu Cesárzow Turec: od K. Aug.

¶ Zaden Hetman nádeń ludźi więtßych przećiwko nieprzyiaćielowi dáley nie wywiodł iáko ten. A to było Roku 1 5 7 1. Słyßąc o wielkośći Pogan gdy ßli z Moskwy z wielką korzyśćią / obawáiąc sie áby też ßkody iákiey Oyczyźnie nie vczynili/ ßedł z ludźmi przećiwko nim áż do Kijowá / rußył sie Roku pomienionego Miesiącá Máiá. Dniá 16. Naprzod do Miedzyboża przyćiagnął 22. Do Chmielniká 23. Potym nocowáli pod Vlánowem z Chmielniká wyiácháwßy 28. Tám gránicá Polska we trzech milách sie kończyłá/nie iżeby Państw Krolestwá Polskiego/ ále tylko sámey Korony/ v Dąbrowy Słobodyskiey/ á w mili od Chmielniká/do Białey Cerkwie te Vroczyská/iáko Kożuchowa dąbrowe/Słobodyská miásteczko/Chorostenká/Wżeráżne/Wiwá Rzeká/ Rohozno/ Poddorohámi Gay kędy západáią Tátárowie strzegąc ná solniki ze wßech stron/ y náßy tákże/ kto kogo vbieży. Kámiennicá Rzeká/Rástáwicá Rzeká/kędy Strus Mąż sławny zábit. Przeßli do Białey Cerkwie Dniá trzećiego Czerwcá/tám ßli tymi Vroczyski/naprzod/ Perepetowi Kurhány/ Mihálhowá Dąbrowá/ Kolićianká/ Stuhná/ Borßczowká/ Wijetá/ Horodyßcze/ Kijow/ á z Chmielniká do Kijowá mil Podolskich 47. To Miásto Kijow ma Rzeki blisko siebie/ Dniepr / Psioł/ Orynin/ Tripol/ Tásmin/ Rossáwá/Pripet/Mosná/Ros. Wyiecháli z Kijowá 18. dniá Czerwcá/poßli w polá ná Jngulec y ná wielki Jngul/oczekiwáiąc ßli tymi vroczyski: Naprzod Nástáská/ Stuhná/Hánkowá/ Olßánicá/ Krasnáiá reczká/ Káiánlyk/ Ressáwá/ v niey slák Tátárski wpada w Ros/ Ostrik/ Kurhán/ kędy straż Kijowska strzega/Jáwłodowa doliná/Krasny Ryg/Báieraki/Boiátyaná/Miedwieże Hołowy/Prohi nárosy/Horodyßcze/Korson/ Olßánká/ Olßánicá/ Szácharow/Kurhán/ Hromosibnoie / Perenothe Lebidyńskoie / slák Tátárski wieliki/Tásliki trzy/Lebedyn/ w ktorym zostáwili Oboz/ á przebráwßy sie poßli w polá/ßli tymi vroczyskámi/ ná Jásmin/ Holy borek/ Lás merubáiek/Thásmin wierchni/Kosenki/ Czarny lás od Lebedowá/ Jngulce/ trzy łáźnie/Jngul wstał v Boltoskowá lásu/bez Báiáráki mil dwie/Boczki od niego mil dwie/wierzch Jngulu mil dwie. Tám sie stąd obroćili do Cyrkás/przepráwili sie przez Tásmin/Cyhryn/mil 16. Támże Zamek nowy / ktory zową Kitay Horodek/Cyrkásy zakłádał nieiáki Ostáfiey. Zákołátawßy sie ták dáleko/z wielką ßkodą Rycerstwá/nieprzyiaćiel zá folgą ßpiegow vßedł. Obroćili sie nic nie spráwiwßy do Kániowá śiedm mil/ ßli tą drogą/ Można/kędy sie pławili/Czártowáiá Mohiła/Skárátul/Ostáfiowe Kołodeży/Rádymánow Pereásłan/Horodyßcze/Treboßny. Przyßli do Kániowá Jedennastego dniá Lipcá/do Białey Cerkwie mil dwánaśćie. Od Bez báierakow śiedm dni chodu do śiedm báierakow. Tám stąd dźień chodu do Pießczánego Borodu/ á z támtąd nie dáleko do Bukowoie báieraki. Oględowáli Ostrogi naprzednieyße ná rzece Nieprze/Bázáwłuk/ ktory iest mil 35. od Cyrkás / Bielo Ozerski 47. mil od Cyrkás/ Chortyczá mil 40. Przyßli do Pikowá Miástá Philoná Kmity Czárnobilskiego Woiewody/Smoleńskiego. ⁊c. Miesiącá Lipcá/ dniá 14. Do Chmielniká stámtąd/do Winnice tegoż Miesiącá dniá 20. Do Baru 24. Potym káżdy do swego domu. Tám ácz nań nárzekáli dla wielkich ßkod swoich żołnierze niektorzy/ mniemáiąc áby zá iego folgą Tátárowie vść mieli/ wßákoż ći ktorzy o wßytkim dobrze wiedźieli w tym go wyświadczáli/ że niewinnie niechęć od nich odnosił. Ale według Pospolitey powieśći, ten co ma ßkode/ ma y grzech / bo z frásunku swoie winy rozmáite ludźie kłádą ná winne y niewinne. Ná wielu mieyscách czytáć o tym dobrym Hetmánie y

prawdziwym miłośniku R. P. bedzieß spraw iego wieczney pámięci godnych. Zostáwił z Tárłowna z Domu Topor to Potomstwo.

☞ Michałá Stárośte Chmielnickiego / kthory Przodkow swoich w dobrych spráwách nie wydawał/ Mężá ácz wzrostem máłego / wßákoż sercá y ßcześćia ná nieprzyiaćielá wielkiego/ vmárł Roku 1582.

☞ Mikołáiá Stárośte Sniatyńskiego/ kthory w młodośći swey z wielkim kośtem ku ozdobie Oyczyznie y R. P. służył. Ten Iánkułe Woiewode z niemáłym ludźi ie° Rycerskich pogimał/ do Lwowá przywiodł/ kedy z roskazánia Krolá Stepháná śćięt/ o czym bedzie w Historyey.

☞ Andrzeiá Stárośte Czerwonogrodzkiego/ ktory w młodych lećiech vmárł.

☞ Hieronymá y Corek tákże kilká / iáko náprzod/ Márciná/ Czuryłá Rotmistrzá sławnego żone / o kthorym pod Wreby czytác bedzieß/ Wolská ná Podháycách/ y drugie pánny.

Dom Biáłobrzeskich w Sedomierskim Woiewodztwie/

z ktorego tákże wiele Mężow sławnych bywáło/ wieku mego byli ći ludzie znáczni dwá Bráćia rodzeni/ iáko naprzod Márćin Biáłobrzeski Biskup Kámieniecki / Opát Mogilski / práwy y przykłádny Biskup. Ten iáko dosyć Vrzedowi swemu czynił/ toć sie niżey krotko okaże/ iáko R. P. służył/ y tegoć sie tu krotce dołoży. Był w poselstwie słan od oboygá stanu R. P. ták Duchownego / iáko y od świeckiego z Woiewodztwá Krákowskiego/ ná Elekcya Krolá Henryká do Wárßáwy/ dwá kroć/ á przed tý do Stężyce tákże był Postem ná Konwokácyey/ do Proßowic był Postem ná seymik od Kápituły Krákowskiey z Márćinem Izbińskim z Ruścá z domu Roża Szkolástykiem Krákowskim/ z strony konfederácycy nowey/ ktora pokazał długa á ozdobna y wßytkim ku słuchánu wdźieczna Orácya/ być zła á bárzo ßkodliwa/ nie tylko Wierze Powßechney/ ále wßytkiey R. P. pokázuiac z niey wielka swawola / skad y to vkazał piekny m á prawdziwym dowodem/ że mutata Religione & Monarchiæ, Regnaq; vt mutentur necesse est, coć sie potym ßerzey w Historyey pokázáć może.

¶ Był potym Postem od wßytkiey Rzeczypospolitey do Cesarzá Máximiliana z tym poselstwem/ opowiedáiac mu o Krolu Stephánie iuż wybránym/ á o to go proßac / áby tym kthorzy sie odłaczyli od nich/ nic in fauorem ich nie czynił/ ná Krolestwo ná ktore go iáchać podußczáli nie ieździł. ꝛc. O czym potym w Historyey ßerzey mieć bedzieß.

¶ Potym ieździł do Wegier od Krolá Stephána/ ná pogrzeb Kryßtofá Bathorego Woiewody Siedmigrodzkiego/ rodzonego Brátá Krolewskiego.

¶ Tenże służac kośtem niemáłym R. P. y Krolowi Pánu swemu / Vrzad swoy Káplánski miał ná baczeniu wielkim / nie báwiac sie spráwámi inßymi/ iáko práwy Biskup y Káplan przykłádny / pisał wiele Ksiag do poprawy żywotá ludzkiego potrzebnych/ iáko to okázuia Wierße te niżey pisane przez Andrzeiá Trzećieskiego/ Sláchćicá stárodawney Fámiliey Polskiey / z Domu Strzemie/ Sekretarzá Krolewskiego. Co sie naprzod ták záczyna/ od wychwalánia Fámiliey y vrodzenia śláchetnego/ á potym z poczćiwego wychowánia/ zá ktorym sie y godność do postug Rzeczypospolitey/ w nim wyżßey pomieniona rozkrzewiłá / co ßerzey niżey czytáiac sam zrozumieß/ á to sie ták záczyna w te słowá.

Reuerendis-

REVERENDISSIMI IN CHRISTO PATRIS, DOMINI MARTINI BIALOBRZESKI, EPIscopi Cameneceñ, & Abbatis Claræ Tumbæ dignißimi, breue elogium per Andream Tricesium Equitem Polonum, Secretarium Regium, ad memoriam posteritatis conscriptum.

QVem Deus ad celsos virtute euexit honores,
Illius haud poterit splendida fama mori.
Vt Bialobresi peperit tua quam tibi virtus
Te Fama æterna laude sub astra vehet.
Natus enim celebri de nobilitate Polona,
Quæ fert Habdancum Scube vetuste tuũ,
Ianusso atq; Anna Ianicouia, ab ordine fratrum
Cisterci in gremium ritè receptus eras.
Artibus ingenuis teneris instructus ab annis
Cracouiæ, & priscæ relligionis amans.
Lectus ob id Mogilæ Abbas, post Laodicensis
Præsulis egregiè functus es officio.
Varsauiamq; sacerdotum bis ab ordine ad Vrbem,
Henricus cum Rex eligeretur, eras
Legatus: dein Steziciam quoq; missus obisti
Munus id, ad Gallos iuit vt ille suos.
Te tandem Austriacam Respublica misit ad Vrbem,
Sceptra negans Cæsar Maxmiliane tibi.
Atq; ideò Stephanus tibi dat Camenecidos oræ
Præmia virtutis Pontificale pedum.
Plura daturus adhuc, neq; enim clementia finem
In benè promeritos maxima Regis habet.
Regius at postquàm letho germanus obisset,
Ad Transyluani ditia rura soli.
Rex idem Stephanus te nuper iussit abire,
Funebri & pompæ nomine adesse suo.
Inde Sigismundus te magno affecit honore,
Quem dominum patris gens habet illa loco.
Hi Bialobresi vir magne fuêre labores
Hactenus, ante æuum grande senile, tui.
Ingenij monumenta etiam quem nosse iuuabit,
Hæc scripta haud pridem carmina pauca legat.

DE OPE-

DE OPERIBVS EIVSDEM IN LVCEM EDITIS.

ASpicis effigiem ſacrataq; Præſulis ora,
Cernere at ingenij ſi monumenta cupis,
1. Turcarum inprimis de Relligione, libellum,
Et rebus geſtis Marte potente, legas.
2. Hunc Miſſæ Canonis aſſertio docta ſequatur,
Authorum ex ſacris vndiq; lecta libris.
3. Inde Cathecheſis relegatur, vbi explicat omnes
Chriſtiacæ fidei fuſiùs articulos.
4. Huic methodo egregia Confeſsio ſcripta latinè
Iungenda eſt, varia quæ ratione docet.
5. Quòd Pater & Natus cum flamine ſint Deus vnus,
Humanasq; animas viuere poſt obitum.
6. Cenſura eſt etiam de raptu ſcripta puellæ,
Quæ, quòd raptus hic eſt fabula ficta, probat.
7. Poſtmodo Poſtillæ ſpacioſa volumina cernens,
Non fruſtra, dices, vixerat iſte Pater.
Scilicet inuenies hìc grana ex omnibus illis,
Materiæ hoc tractant quimodocunq; genus.
Nec tamen & rythmis conſcripta pòemata deſunt
8. & 9. Vt Tobiæ & Iobi dramata ſacra docent.
Viue ergò æternum Martine, laboribus eius
Vtentes tantis, ingeminare decet.
Et petere à CHRISTO, huic ſimiles ex ordine ſacro
Pontificum, vt ſemper patria noſtra ferat.

☞ **Stániſław Białobrzeſki/ Opát Jedrzeiowſki/ Brát ro**dzony tegoż pomienionego Biſkupá / ktory Przodkow Herbu tego nie wydał/ Humanitate & liberalitate, przećiwko każdemu/ nie tylko wielkiego/ ále y namnieyßego ſtanu człowiekowi / vczćićiel y chlebodawcá był wielki / Vrzedu ſwego y powołánia przeſtrzegáiac ná wßem.

☞ **Dom Słumowſkich ſtárodawny / z ktorego zá wieku** mego Stániſław był Arcybiſkupem Lwowſkim/ práwy Biſkup / pobożność/ bogoboyność wielka w nim byłá. Vmárł Roku 1573.

☞ **Dom Pekoſłáwſkich w Sedomirſkim Woiewodztwie** ſtárodawny/ pißa ſie z Pekoſłáwic / był wieku mego Stániſław Pekoſłáwſki Mąż znáczny/ ktory przez długi czás żołnierzem znácznym bedac / przy Hetmánie wielkim Jerzym Jázłowieckim. Potym pode Gdáńſkim miał Rothe konna y pießa/ od Biſkupá Krákowſkiego Kraśińſkiego z domu ślepowron/ ktora był dobrowolnie z checi Krolowi poſłał / iáko miłośnik Oyczyzny. Z ta Rota meżnie ſobie ten Pekoſłáwſki poczynał / co do niego Krol Stephan obaczywßy/ ſtárßym go nád ßańcámi v Látárnie vczynił/ ktorego przemyſłem y ſpráwa iáko było Látárnie zbito / ták też y nieprzyiaciela wiele porážono.

Potym po

Potym po vpokorzeniu Gdáńſkim/ obroćił go Krol z Rota przećiwko Tátárom ná Podole. Tám máło ſobie odpoczawßy/ gdy przyßło do potrzeby/ miedzy inßymi znácznym ſie pokazał: Były wielkie zimná tego czáſu gdy z Moſkiewſkim woyná záßłá/ w tákoweyże poſtudze iáko y pode Gdáńſkiem był/ miał Rote konna/ Szańce ſpráwował v Połocká y pod Łukámi / tákże wßedy pod inßymi Zamki / zá co opátrzenie znáczne wźiał/ naprzod Jurgielt/ potym Márgeburg Aßkánd do niego przyłaczywßy mu dano.

☞ **Dom Cieklińſkich ná Podgorzu ſtárodawny y znáczny/** opowieda w Krośnie v Mnichow Epitaphium iednego tymi słowy:

Generoſus dominus Staniſlaus Cziekliniski Vicecapitaneus Sanocen̄, virtute, fide, ſapientia ac pietate præſtantiſsimus, in Dn̄o piè obdormiuit, cuius anima requieſcat in pace, Anno 1568. die 23. Iulij.

¶ Tego brát rodzony Mikołay był Burgrábia Krákowſkim/ człowiek żywotá y ſpraw poczćiwych/ ktory tákże z młodośći ſwey wiele á pożytecznie ſłużył Rzeczypoſpolitey/ bedac przy Oćieſkim Káncleržu Koronnym.

☞ Andrzey Synowiec tego Burgrábie/ ktory multorum hominum mores vidit & vrbes, Kánonik Krákowſki / Vir grauis, prudens, Naprzod był ſtárßym ſługa v Piotrá Zborowſkiego Woiewody Krákowſkiego / Stároſty/ Generałá. Potym po śmierći iego v Piotrá Myßkowſkiego Biſkupá Krákowſkiego był Márßałkiem/ á to był Syn wyżßey pomienionego Stániſłáwá. Jeſt dom znáczny y rozrodzony/ ludźie Rycerſcy z niego y znáczni bywáli.

☞ **Dom Suchodolſkich z Sedomierſkiego Powiátu ſtá**rodawny / z ktorych Mikołay wieku mego był Stároſta ná Kieśi / piſał ſie z Márnáwy/ Rotmiſtrz Krolow Polſkich dawny/ ten wiele á meżnie z nieprzyiaćioły Krolow Polſkich y Xieſtwá Litewſkiego czynił. Naprzod był obleżon ná Kieśi/ w Roku 1578. przez kilká Niedźiel / wßákoż ták/ z czego wiecznie pochwalon być muśi / ono więźienie ćierpiał ſtátecznie / odpor nieprzyiaćielowi dawał/ do tad/ áż ludźie Krolewſcy ná odśiecz mu przyßli/ Moſkwe porážili/ dźiáłá pobráli/ o czym bedźie przy Litewſkich Herbiech/ Wieżniow wiele ſam ten Rotmiſtrz znácznych doſtał / iáko Kniáźiá Obolińſkiego Kierzepol: y inych. W inßych potrzebách wiernym Krolowi pánu ſwemu á práwym meżem ſie okazował wieźnie podawáiac/ nie dopußczał żywnośći ná Zamki Moſkiewſkie/ á to z niemáłym koßtem ſwym czynił / Rothe zátrzymawáiac ná ſwoy właſny groß. Jnßych zaſług iego ktore podeymował k woli ſławie dobrey ten Mąż ſławny / potym w Hiſtoryey wiecey y doſtáteczniey obaczyß/ Herb Oyczyſty iego Abdánk/ y Pobog po Mátce.

☞ **Dom Regowſkich w Sedomirſkim Woiewodztwie/ w** Powiećie Rádomſkim/ był ieden Opátem Sieciechowſkim/ o ktorym Epitáphium powieda támże w Klaßtorze piſane w te słowá:

Regouius Felix Abbas ſub mole ſepultus,
Luſtra iacet vitæ poſt duodena ſuæ.
Quod fuit mortale Polo Stelante receptum eſt,
Fama etiam terris non moritura viget.

¶ Támże pod nim drugiego Regowſkiego ſa te wierße w te słowá piſane.

Conditur hac Regouij corpus ſub mole Ioannis,
Condere virtutem nulla ſepulchra queunt.
Illa viget ſemper dum tellus ſtabit & vnda.
Et ſurgent nitidis ſydera celſa polis.

¶ Był to Mąż ſławny y żołnierz rzadny. Mikołay brát iego / ktory zoſtáwił z Siedlecka Anna Potomſtwo Syny y Corki.

Stániſław

Stánisław brát ich trzeći/ktory w Chełmskiey ziemi máietność ma nábyta.

☞ Dom Piotraßewskich w Sedomierskiem Woiewodztwie stárodawny y znáczny/był Jan Podstaroscim Oświećimskim/ człowiek do postug Rzeczypospolitey godny wieku mego/ práwy Abdánczyk był/ cordatus & liberalis.

☞ Beßewscy w Sedomirskim Woiewodztwie.

☞ Borzykowscy z Borzykowey w Sierádzkim Woiewodztwie/z ktorych Fryderik był Proboßczem Stemberskim / Cnotliwy y pobożny Káplan.

☞ Przezwyczcy dom stárodawny y znáczny z Lecżyckiego Woiewodztwá/w Sedomierskiey ziemi był N. ktory tám máietność miał nábyta/Potomstwá nie miał własnego/ był człowiek Cnoty y Pobożności wielkiey/y do postug R. p. godny.

☞ Rádzánowscy w Powiećie Wislickim/ w Woiewodztwie Sedomirskim.

☞ Miłkowscy w Sedomierskim Woiewodztwie Dom dawny y znáczny.

☞ Jugoßewscy támże Dom dawny y znáczny.

☞ Klonowscy w Powiećie Rádomskim/w Sedomirskim Woiewodztwie.

☞ Kowálscy dom stárodawny y znáczny.

☞ Dunkowscy w Przemyskiey ziemi Dom stárodawny y znáczny.

¶ Bystrzeiowscy z Lubelskiego Woiewodz: Dom znáczny.

¶ Dlotowie támże dom stárodawny y znáczny.

¶ Czárkowscy z Drogickiego/ dom stárodawny y znáczny.

¶ Woiewodscy z Podláßa dom stárodawny.

¶ Mikołáiewscy od Gniezná/Szczyćieńscy/ Malczewscy/ támże Domy stárodawne.

¶ Roguscy od Rohatyná/w Ruśi y w Mázowßu máia.

¶ Káymirowie w Łukowskim Powiećie/ byli tho Brácia wielkiey zgody y miłośći/że trudno o tákiey drugiey vsłyßeć.

¶ Dom Chorynskich w Kośćieńskim Powiećie stárodawny/ktorzy Chorynia vtráćili tym sposobem: Był Symon Choryński/ktory miał ze dwiemá żonámi pięć synow/ći co pierwßey żony byli Męzowie wielcy/ iáko Jákub/ktory v Ludwiká Krolá Węgierskiego Rothy znáczne miewał/támże czyniąc ná hárcu zábit z dźiáłá od Turkow. Woyćiech tákże będąc człowiekiem Rycerskim/służąc Opalinskiemu Piotrowi Ochmistrzowi Krolowey vmárł. Jan brát ich trzeći/wßyscy ná częśći swe w Choryni wźięli/ v Brodnickich z domu Łodźia summę niemáła pieniędzy po śmierći Oycá swoiego/ z ktorey summy częśćią skupili Mácoche mieiáka Łucka/ktora tákże miáłá Synow dwu z Oycem ich Szymonem/Márćiná ktory zábit przed Kośćiánem/ y Máćieiá/ktory potym po śmierći brátá swego część swą y iego przedał tymże Brodnickim. Z tymi pieniądzmi służąc Opalinskiemu Ochmistrzowi/ ożenił się w Poznániu/ zostáwił dwu synow/ Chrzyßtophá y Thomaßá/ ná ten czás minorenes.

¶ Rogoźniscy w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawni.

¶ Kuniczcy w Wielkiey Polßcze. ☞ We Srzedźie Ołtarz fundował tegoż Kleynotu Rażek Dźiekan / o czym powieda napis támże.

Hoc opus

Hoc opus constructum expensis venerabilis Dñi Ioannis Razek Decani Srzedeñ, ac vita deceden̄, anno 1 5 4 3. Y inych wiele Ornámentow Kośćiołowi onemu nádał/dwá Herby/Abdánk y Korab.

☞ Skoroßewscy w Wielkiey Polßcze/ w Poznánskim/ był ieden w Roku 1 5 7 2. w Turcech w pogimániu / z ktorego iesli wyßedł álbo nie/tego wiedźieć niemogę/tylko iżem się tám z nim poznał/ y ktorey by był Fámiliey/tegom się v niego dowiedźiał.

☞ Olbrycht Oborski tego Herbu / będąc Rotmistrzem Krolá Stepháná/ wiele á mężnie z nieprzyiaćioli sobie poczynał/ iáko pod Kieśia/pod Połockiem / y Sokołem/zamki. Więźnie Krolowi Pánu swemu znáczne wodźił/ pod Lenwártem/ Jáskárátem/ wiele á spochwáła rycerzow dobrych czynił przed tym w roznych kráinách ná dworzech / v Cesárzá y Krolow Krześćijańskich/wielu męstwo iego znáczne y sławne było.

☞ Biáłoskorscy w Płockiem woiewodztwie / z ktorych ieden we Lwowskiey ziemi/ Mąż vrodźiwy był y Pisarzem polnym támże/ Roty znáczne wodźił.

☞ Wolczkowie w Chełmskiey ziemi ták názwáni / ále są właśni Rokućiowie/z ktorych ieden Jan był Mężem y Rotmistrzem sławnym wieku mego.

¶ Borzyminscy ná Dobrzyńskiey ziemi dom stárodawny.

¶ Bieleńscy/ z ktorych ieden był Rotmistrzē ná Tykoćinie.

¶ Czelátyccy w Przemysk: ziemi są co tego herbu vżywáią.

¶ Wążeńscy w Płockim Woiewodztwie dom rozrodzony.

¶ Dąbrowscy w Sierádzkim Woiewodztwie są ktorzy tego Herbu vżywáią/drudzy są co Rożey / iákoż o tym niżey czytáć będźieß w Kśięgách Wtorych.

¶ Kożubscy w Sierádzkim / był Bernath zá wieku mego Mąż wyborny/zostáwił Synow pięć mężow dobrych y Corki/z Anno Kurpiowną z domu Slepowron/z tymiż iedney dźielnice Magnuscy.

¶ Psárscy z ktoregoby Woiewodztwá byli/ wiedźieć niemogę/tylko w Gnieznie wspomina Epitáphium iednego tymi słowy.

Hic tumulus operit Reuerendum ac præstantem virum Dm̄ Albertum Psarski iuris vtriusq; Doctorem, Canonicum Vicariumq; in spiritualibus, & Officialem Gnezneñ generalem, virum eximia eruditione, singulari prudentia, summa pietate preditum: queris qua is solertia in consilijs dandis, qua iusticia in causis deceden̄, qua deniq; benignitate & liberalitate in pauperes fuerit, interroga singulos, rē tibi ex ordine pandent. Qui quid diem suum obijt, anno ætatis suæ 90. Mensis Octobris, anno vero Incarnationis Domini 1 5 6 7.

¶ Leßczyńscy/był ieden Pisarzem Grodzkim w Płocku/ drugi brát iego Kánonikiem támże.

¶ Dom Młynkowskich stárodawny y rozrodzony w wielkiey Polßcze.

¶ Wárzyccy z Łęczyckiego. ¶ Woienkowscy támże.

¶ W Krákowie ná Zamku iest Epitaphium ná Grobie/ná ktorym Abdánk y ten text nápisány:

Generoso Domino Gallo Ratiborieñ, Wladario Cracouieñ, memoria bene merita posuit, anno Domini 1 5 1 5.

R Dom Ma

Dom Máchowſkich

ná Podgorzu ſtárodawny / ktorzy zá wielkie meſtwo otrzymáli ten helm tym ſpoſobem iákoś czytał w Gniaździe Cnoty / Dom znáczny był wieku mego / á ten ktoremu było dano ten Helm / iednegoż tylko Syná zoſtáwił / ktory potym Corke iedne / á tá wynioſłá cześć maiętności w dom obcy niemáła.

¶ Piotr Máchowſki / ktory z Jordanowna Zupniká Krákowſkich Zup Corka / zoſtáwił dwu ſynow / ći byli wieku mego ludźmi znácznymi w ſpráwách Ryceſkich / ná ktorych młodość ſwa trawili ná podolu. Stániſław ſtárßy zoſtáwił potomſtwo z Zelińſka z domu Ciołek.

¶ Jan Brát iego rodzony / mąż ſławny / ktory w Węgrzech y indźiey z nieprzyiaćioły Kopiia krußył / zoſtáwił tákże z Zelińſka ſioſtrą rodzoną wyżßey pomienioney Potomſtwo.

O Kleynocie Syrokomla / ktory z tegoż Kleynotu początek ma / piße o nich Długoß / że Przodkowie

Herbu tego bywáli modeſti, o ktorych przypátrzywßy ſię Herbu własności / krotko czytáć będźieß / tákże y o potomſtwie ich / ktore ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim mogę.

☞ Nayznácżniey Káthálog wſpomina Jákubá Biſkupem Płockim / ktory był Decretorum & Palacij Apoſtolici auditor famoſus. Wźięt w Roku 1397. po śmierći Mámphiolá z domu Alábándá / tho ieſt / Końſka głowá w Mieśiącu. Był to Syn Floryánow z Kurdwánowá / z źiemie Krákowſkiey. Ten naprzod będąc Plebanem w Bielem iádąc do Jlkußá / prośił Páná Bogá vſtáwicżnie áby go wſpomogł żeby ſię mogł vcżyć. Owa iednego cżáſu wßedł zwykłey godźiny ná modlitwę / ktorey dokończywßy / obacżył ná Ołtarzu wor pieniędzy / w kthorym było ſto grzywien / ktory on wźiął / á Pánu Bogu podźiękowawßy / iechał do Włoch do Boniey / támże ſtąd do Polſki nie przyiechał áż ná Biſkupſtwo płockie od Papieżá konfirmowány. Tenże ze złotá dał vrobić Imaginem IESV Chriſti Saluatoris noſtri. K temu śiedmdźieśiąt y dwie Imagines Diſcipulorum ze śrzebrá. Jnßych kleynotow wiele Kośćiołowi Płockiemu nádał. Zył ná Biſkupſtwie lat 28. Vmárł Roku 1425. w Niedźielę Mieśiącá Máiá / w Płocku támże pochowan / po nim nástał Stániſław z domu Pierzchałá.

¶ Piße o tym Jákubie / że wiela Dźieśięćin / ktore ſobie Pánowie y Slachtá przywłaßczáli / doßedł Kośćiołowi Płockiemu.

Dom Gro-

☞ **Dom Grocholſkich w Sędomirſkim Woiewodztwie** ſtárodawny / ktory wſpomina Fundus w Grocholicách Kośćiołá onego / ktory ieſt w dźierżáwie Piotrá Zborowſkiego / tám ießcze Epitaphia z Fundußem ſię zgadzáią tymi słowy:

Iacobus Grocholſki Canouicus Cracouieñ, & Andreas Fratres germani de Grocholice me fieri fecerunt, anno 1460.

Támże groby ich przed wielkim Ołtarzem ná Kámieniách / Herb Syrokomla był Roku 1583.

¶ **Swießkowſcy w Sędomirſkim Woiewodztwie** / Dom ſtárodawny y znácżny był wieku mego / iák mniemam iedney dźielnice z tymiż Grocholſkimi.

¶ **Stephánowſcy z Sędomirſkiego Woiewodztwá** / z ktorych Jan wieku mego był w ſkárbie Piſarzem / człowiek godny / w ſpráwách pilny / vcżony / ſkąd był w wielkiey łáſce v Krolá Stephána y ná bacżeniu. Tego vrodźiłá Młodźieiewſka z domu Slepowron / śioſtrá rodzona Jácyntá Podſkárbiego Koronnego / o ktorymeś pod Slepowronem czytał.

¶ **Zołędźiowie w Ruśi v Háliczá / Mężowie wyborni** / y dom rozrodzony / tych Przodek kiedy byli Turcy pode Lwowem / gdy ſię dowiedźiał że mu brátá zábili / ſkocżył miedzy Pogány / potkał ſię z iednym / zbił gi meżnie z koniá kopiią / do drugiego z miecżem ſkocżył / w tym go drugi Turcżyn z tyłu zaiáchał gdy ſię z miecżem Zołądź wynośił ná onego / on gi w tym żárko náiáchawßy ßáblą śćiął / viáchał bez głowy ná puł ſtay / trzy kroć miecżem kinął / potym z koniá ſpadł. Brát trzeći / będąc w trzećim połku / tego ſię dowiedźiawßy / máiąc zſobą Zawiße z domu Sás / ktorych w połku było ſto koni / náiáchawßy one Turki ktorzy ſię byli w Chrześciány wpáſli / ná głowę poráził / y drugie / wiecey ſobie przycżyniwßy Pocztu trapił / tákże od tego cżáſu z Tátáry nie ieźdźili do Polſki wiecey.

¶ **Dom Chybickich w Sędomirſkim Woiewodztwie** ſtárodawny / y Mężowie wyborni / był Woyćiech Chybicki w Litwie przy Hlebowicżu Podſkárbim Xięſtwá onego ſługą ſtárßym / ktory wiele á meżnie z nieprzyiaćielem ſobie pocżynał / iáko przed tym / ták y ná ten cżás gdy Krol Stephan z woyſkiem wielkim wßytkę źiemię Moſkiewſką woiował miecżem y ogniem / Zamkow niemáło pobrał / źiemie Jnflántſkiey doſtał. ꝛc. O czym potym w Hiſtoryey czytáć będźieß.

¶ Wiele domow inßych / ktorzy Habdánku vżywáią miáſto Herbu tego / rozumieiąc o nim wietßą zacność y dawność / iákoż ták ieſt że dawny / y żaden pewnego początku iego wiedźieć dla tego nie może / ále ten Krzyż nowo zá znácżne zasługi Przodkowi teyże Fámiliey dano / iákos o tym czytał w Gniaździe Cnoty.

Jnßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách / ktorych ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć nie mogę.

O Kleyno-

O Kleynocie Pobog stárodawnym

Polskim/ ktory ták/ iáko Długosz opowieda/ ma początek od Jástrzebcá/ y wszytkie Podkowy iáko iedno ie obracáia/ y w polu Błekitnym/ káżda Fámilia tákich znákow vżywa. Pisze Długosz o Przodkách że bywáli gniewliwi: Początek tego Herbu ták iákomći w pierwszych Ksiegách opisał/ á tu sie tylko przypátrzywszy własnośći iego/ czytáć bedźiesz o Przodkách/ tákże y o Potomstwie ich/ ktore ia w ták szerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge/ ma być Biała Podkowá w polu błekitnym.

☞ Długosz opowieda Stephaná Arcybiskupem Gnieznieńskim/ w Roku/ 1 0 3 8. Ktorego Janicius inszey Fámiliey kłádźie w Káthálogu swym/ o czymes iuż wyższey czytał/ á ten vmárł w Roku 1 0 5 0.

☞ Potym Káthálog opowieda Stephaná Biskupem Płockim/ w Roku/ 1 0 8 8. Ktory był wźiet po Márku z domu Srzeniáwá. Był potwierdzon od Wiktorzyná Trzećiego thego Jmieniá Papieżá. Pisze o nim że był Vir modestus, vitæ castæ, & pudicitiæ amator. Do tego o nim powieda/ że był wielki miłośnik oyczyzny y Kośćiołá Bożego. Vmárł w Roku 1 0 9 9. Po nim nástał Philip z domu Doliwá.

☞ Boleske tegoż Herbu wspomina Kromer w Ksiegách Szostych/ tymi słowy: Erat autem Castellanus Visneñ, & illam Orã Prussis finitimam pro Boleslao Crispo administrabat, &cæt. O tym bedźiesz szerzey czytał w Historyey. A to sie dźiało w Roku 1 1 6 7.

☞ Stepháná Woiewoda Krákowskim wspomináia listi Klásztorá Czyryckiego/ przy ktorych ieszcze własne pieczęći są záwieszone. A to było w Roku 1 1 4 5.

☞ Floryaná támże tegoż Klasztorá listy wspomináia Woiewoda Sedomirskim/ czego pieczęć potwierdza y podpis reki iego.

☞ Piotrá Biskupá Płockiego wspomina Káthálog w roku 1 2 6 0. Był wźiet po Andrzeiu Ciołku w roku wyższey pomienionym/ żył lat trzy/ vmárł Roku 1 2 6 3. Támże w Płocku pochowan / po nim zostáł Tomás z domu Pułkozá.

☞ Jákubá Kásztellanem Sieradzkim wspomina támże w Káthálogu przy tym Biskupie/ dla tego że to był Syn iego.

☞ Bernárdá Biskupá Płockiego wspomina tákże Káthálog/ był wźiet po Klemensie z domu Pierzchálá/ wszákoż tylko był obran/ nie mogł mieć konfirmácyey/ y ták przez śiedm̃ lat nie miał on Kośćioł Biskupá/ ieśli vmárł ábo inszemu dano/ tego nie wspomina / tylko opowieda po nim Mikołáiá z domu Prawdźicz/ á to było w Roku 1 3 5 8.

¶ Z tychże tám Przodkow potym były domy możne / y R. P. zásłużone. Naprzod Dom Koniecpolskich/ ktorych ták Historye iáko y insze scriptá zdawná możnymi y zásłużonymi opowiedáia/ Naprzod/

¶ Przedborá Koniecpolskiego/ Stároste Wielgopolskiego/ wspomina

napis w Kośćiele w Koniecpolu/ w Roku 1 3 0 9.

☞ Jákubá Koniecpolskiego Woiewodą Sierádzkim wspomina napis ná Tablicy w tymże tám Kośćiele/ Roku 1 3 0 9.

☞ Jákubá Koniecpolskiego Woiewodą Łeczyckim támże przy nich opowiádá napis/ w Roku/ 1 3 8 0.

☞ Janá Koniecpolskiego Kánclerzá koronnego/ y Stároste Sierádzkiego/ támże opowieda/ w Roku 1 4 9 9. Ktorego y wiele Listow Rycerstwá Polskiego / tákże Klasztornych / y inszych Kośćiołow wspomina.

¶ Przedborá syná Jákubá Koniecpolskiego Kásztellanem Sedomierskim wspomina / Przemyskiem / Lwowskiem Stárostą / thegoż wieku y czásu.

¶ Przedborá Syná Janá Kánclerzá wyższey pomienionego/ wspomina ná teyże Tablicy w Koniecpolu/ w Roku 1 4 5 0.

¶ W wielkim Młynie/ kedy własna byłá Oyczyzná ich/ y Klasztor tám fundowáli/ są te Epitáphia.

Sepultus est hic Magnificus Dominus Ioannes Koniecpolski, Regni Polonie Cancellarius, & Cap: Siradieñ, qui obijt anno Dñi 1 4 0 5. die 26. Marcij. Et Gencrosi, Ioannes filius, qui obijt anno 1 4 7 1. Feria 6. post festum Paschæ. Pretbor obijt anno, 1 4 7 6. Feria 6. ante Pentecostes. Iacobus Præpositus sancti Floriani Feria 5. ante Margaretæ, anno 1 4 8 1.

¶ Jákubá syná Przedborowego támże Káthálog opowieda ná tey Tablicy w Koniecpolu Kásztellanem Przemyskiem / Vmárł w Roku 1 4 5 6.

¶ Mikołáiá syná Jákubowego/ Stárosty Przemyskiego/ támże opowieda napis ná tey Tablicy/ w Roku 1 4 5 9.

¶ Mikołáiá Stároste Przemyskiego támże ten Káthálog opowieda/ ktory vmárł w Roku 1 5 4 9. Opowieda Mátke iego Bárbáre Teczyńska/ Kásztellaná Krákowskiego Corke.

¶ Wieku mego byli ći ludźie zacni/ iáko naprzod: Mikołay Kásztellan Rosperski/ ktorego Potomstwo : Andrzey/ ktory bywał Rotmistrzem zá Augustá/ z Ligeziankà zostáwił potomstwo. Jan człowiek vczony/ w godnośći z Przodki swymi do posług R. P. wyrownał. Mikołay w sprawách tákże Rycerskich biegły. Corki/ Zophia Czerska/ Sedzina ziemska Krákowska/ drugie pánny.

¶ Stánisław Stárostá Wieluński/ brát iego rodzony/ ktory z Ligeziankà Kásztellaná Wislickiego rodzoną śiostrą zostáwił to potomstwo: Naprzod/ Stánisłáwá/ Mikołáiá/ Zygmuntá/ Alexánder Dworzánin Krolá Stepháná/ Mąż sławny y Rotmistrz/ Chrzysztoph. Corki / Anná Czyżowska Kásztellanká Bełska/ Zophia Jordanowa/ Helżbietá Ossowska Podstárośćina Nowomieyska/ drugie pánny.

Dom Filipowskich z śiekłuki od Jástá stárodawni/ iedney dźielnice z Koniecpolskimi/ ktorych przodkowie znácznie R. P. zásłużeni bywáli.

☞ Wieku mego był Hieronym Kráyczem Koronnym/

Stároſtą Nurſkim / Oſtrowſkim/ y Oſtroleckim/ w potrzebách znácznych bywał. W Węgrzech będąc przy Stephánie Woiewodźie Siedmigrodzkim/ á potym do Polſki przyiechawßy/ gdy ná Kroleſtwo był wźięt ten Woiewodá/ znáczne opátrzenie miał od niego. Potym we wßytkich potrzebách ktore ten Krol z nieprzyiaćioły Kroleſtwá tego miewał/ był/ iáko naprzod pode Gdáńſkiem/ potym po wßytek czás w Moſkwie/ gdźie y do znácznych potrzeb z niemáłymi ludźmi był ſyłan/ iáko od Wielkich Luk pod Toropiec/ co ć nápotym Hiſtorya powie / czego y ia tu krotce przypomnieć nie zániecham/ co ſie dźiało tym ſpoſobem.

¶ Będąc Krol Stephan pod Wielkimi Lukámi / w Roku 1580. chcąc ich mocą doſtáć / iákoż y doſtał. W ten czás prawie od Moſkiewſkiego przyßedł Hetman rzeczony Demenſa pod Zamek Toropiec/ ktory tylko ßeſnaśćie mil leży od Wielkich Luk/ ná Jeźierze bárzo wielkim. Będąc tám ten Hetman/ bárzo wielkie ßkody czynił w ludźiách tych ktorzy w picowánie chodźili/ y czáſem ſie pod woyſko podmykał/ czyháiąc ná to/ iákoby mogł kiedy ná nieopátrzne z ludem ſwym vderzyć. O czym máiąc ſpráwę Krol Stephan / wypráwił Bárbidźiurdźiá Węgrzyná z ludźmi ktore miał w ſwoiey ſpráwie/ przyczyniwßy mu y Węgrow inßych do tego pießych Węgierſkich kilká ſet/ potym Ráytárow koni ſto/ nád ktorymi przełożył Sobockie° Dworzániná ſwego Polaka / Dworu ſwego kilkádźieśiąt koni Dworzan Mężow wßytko ná wybor/ nád ktorymi przełożył Hieronymá Philipowſkiego.

¶ Ci ludźie vßedßy kilká mil / tráfili ná świeży ślák wielkiego woyſká Moſkiewſkiego/ dla czego zátrzymáli ſie ná onym mieyſcu / mowiąc: Że tu nie tylko o nas idźie/ ále y o inße/ wdáć ſie w poſługę nie podług plecu / byſmy miáſto przyſługi nie záſłużyli niełáſki. To ſłyßąc z onego Dworu Krolewſkiego/ odłączyli ſie ći Mężowie dobrzy/ iáko Sobieſki z domu Janiná Márek/ Jákub Potocki z domu Piłáwá/ Porudeńſki Jan z domu Byliny / Gołecki/ Podhorecki Arnolph/ Rożáńſki Mikołay/ Bulhá Wołyniec Piethyhorecz Woiewody Kijowſkiego / Kárchowſki Węgrzyn / Sekel Moiżeß/ Sekel Andreáß/ y młody Bámphi/ Węgrowie/ ßli onym ślákiem pod ludźie/ tráfili ná ſtraż/ do ktorey ſkoczywßy mężnie/ kilku z koni zbili/ ięzyká doſtáli/ od ktorego ſpráwy doſtawßy że był lud bárzo wielki Moſkwy y Tátárow/ ßli do ſwych ná zad z więźniámi. Było to z podźiwieniem wßytkich / y niektorzy że z nimi nie ßli bárzo żałowáli. Wßákoż ſtárßy woyſká onego iáko bácżni co inßego w tym vpátrywáli/ że nie dopuśćili wielem ich pod ludźie/ owßeyki ſie ku Obozowi cofnęli. Philipowſki nocą z onego ſtánowiſká do obozu dawáiąc znáć Krolowi o wßytkim bieżał / opowiedáiąc chęć ludźi wßytkich onych ktore poſłał (od ktorych on odiechał) przećiwko nieprzyiaćielowi iego / choć wiedzą o bárzo wielkim woyſku. Krol ſłyßąc te ſłowá od niego/ znowu go do onych ludźi poſłał / rzekßy: Pánie Boże wam ßczęść/ gdyżeśćie ták chętliwi/ idźćie w imię Boże. A potym im dał pośiłek táki / o czym będźie przy Herbie Zbáráſkich / pod Jánußem Woiewodą Bráclawſkim/ ktory był ze dwiemá tyśiąc koni poſłan.

¶ Tenże Hieronym Philipowſki był poſłan z ludźmi przednieyßymi od tego tám Woiewody Bráclawſkiego ku Turopcowi znowu / iáko tám o tym ßerzey czytáć będźieß/ á iáko ſobie poczynáli mężnie y z dobrą ſławą/ iáko ſercá wßytkiemu woyſku ná nieprzyiaćielá dodáli/ y to tám krotko obaczyß. Wiele znácznych á pámięci godnych poſług ná rożnych mieyſcách tego mężá ſławnego obaczyß/ á potym w Hiſtoryey ßerzey.

☞ **Dom Rokßyckich ſtárodawny / z Philipowſkimi iedney Dźielnice.**

☞ **Dom Burzeńſkich á Kielánowſkich ná Podgorzu/ ſtárodawny** y znáczny/ wieku mego był Woyćiech opatem Swiętokrzyſkim.

Dom Poláno=

☞ **Dom Polánowſkich w Ruśi/ ktorzy wyßli z Krákowſkiego** Woiewodztwá/ dom możny w onych kráiach/ był wieku mego Jan Polánowſki człowiek wieku ſwego w ſpráwach Rycerſkich znáczny/ ktorego było to potomſtwo/ Wálenty/ Jerzy/ mężowie dobrzy/ y Corká Anná.

☞ **Dom Koſobuckich ſtárodawny y znáczny/ w Płockiey** źiemi ná Zawkrzu/ z ktorych wieku mego byli ći ludźie R. P. zaſłużeni / naprzod trzey bráćia rodzeni/ był ieden Kanonikiem Płockim/ drugi Mikołay Koſobucki Káßtellan Sierpſki / ktory był zoſtáwił tylko trzy corki/ naprzod Wodyńſką dźiśieyßego Káßtellaná Liwſkiego mátkę.

¶ Anne Gołyńſką potym byłá zá Bálcerem węzłem z domu Rogálá. Jádwigá trzećia corká tegoż Kaßtellaná ktorey ſie był doſtał dźiałem Kraykow y puł Lipy/ naprzod byłá zá Wiſniewſkiem rzeczony Owieſek ſtároſtą Mławſkim/ potym zá Zyczkiem/ á zá trzećiem Scriptorem tych Kśiąg. Tey ćiáło leży w oyczyźnie iey właſney Kráykowie/ vmarłá Roku 1572 w Sobotę kwietną/ Requieſcat in ſancta pace.

¶ **Trzeći Jan Koſobucki Kaßtellan Liwſki/ ktorego zoſtáli** ſynowie dwá/ Mikołay Piſarz Płocki/ człowiek vczony R. P. znácznie záſłużony w onym Kráiu/ ten z Dźiáłińſką Woiewody Chełmińſkiego corką zoſtáwił potomſtwo.

¶ **Stániſław drugi ſyn tegoż Kaßtellaná piſarz zawkrzew**ſki/ zoſtáwił potomſtwo ze dwiemá żonámi.

¶ A corká Nißczycka Stároſćina Ciechanowſka / Przaſnyſka. ꝛc. ꝛc. Páni ſpraw y żywotá świątobliwego byłá.

☞ **Woyćiechá Koſobuckiego było to Potomſtwo / Jákub** Chorąży Płocki/ ktory z Noſkowſką Biſkupá Płockiego Synowicą zoſtáwił Potomſtwo.

☞ **Stániſław/ ktory z Nißczycką Woiewodzanką Płocką** zoſtáwił Potomſtwo.

☞ **Piotr z Wierzbowſką tákże zoſtáwił Potomſtwo.**

☞ Máćiey z Wilkánowſką Káßtellanką Płocką ſteriliter deceſsit.

☞ Jan z Repſką ſteriliter deceſsit.

☞ Jákub ktory trzymał Koſobudy/ zoſtáwił ſyná Páwła/ adoleſcentem apprimè nobilem, y corek pięć.

¶ Brát iego był Kánonikiem Płockim y Plebanem w Kráykowie/ y w Glinoiecku/ człowiek był ſpokoyny/ ták ná tym przeſtáwał więcey nie prágnął.

☞ **Dom Sczuckich/ dom ſtárodawny y znáczny/ ktorzy** wyßli z Woiewodztwá Lubelſkie° do Sędomierſkiey źiemie/ ludźie Rycerſcy.

☞ **Beniſłáwſci z Mławſkiego Powiatu z Mázowß/ był** Mikołay piſarzem grodzkiem Sędomierſkiem/ człowiek godny y Páná Bogá ſie boiący/ nie miał potomſtwá.

☞ **Dom Bylickich w Krákowſkim Woiewodz: dawny.**

☞ **Dom Kućickich w Wyſogrodzkim Powiećie ſtáro**dawny/ ktory z Bromierſkimi ieſt iedney dźielnice.

☞ **Dom Bromierſkich w Płockim Woiewodztwie ſtáro**dawny/ wieku mego byli ći ludźie znáczni / naprzod Mikołay był Ardźiekanem Płockim/ człowiek vczony y Páná Bogá ſie boiący.

¶ Mikołay Synowiec iego rodzony/ ktory z Mágdáleną Zdzárſką z domu Gozdáwá / zoſtáwił potomſtwo/ Andrzeiá/ Jeronimá Probożczá Chełmſkiego Kánoniká Przemyſkiego/ Woyćiechá y Mátußá/ y corek pięć.

¶ Marćin Bromierſki/ Brát Mikołáiow rodzony/ zoſtáwił z Kliczewſką Potomſtwo.

Bártoß

¶ Bártoß Bromierski trzeći Brát ich rodzony/ zostáwił z Zawádzká Potomstwo.

☞ Strzeßewscy z Płockiego Woiewodztwá dom stárodawny/z ktorych zá wieku mego był Jákub Stolnikiem Płockim / Mikołay brát iego rodzony Obożnym Krolá Augustá/ Mąż sławny.

☞ Dom Zapolskich w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawny y znáczny/z ktorych zá wieku mego było pięć bráciey rodzonych/ v ludźi wźiętych/y do posług Rzeczypospolitey godnych / z ktorych dwá w Ruskich kráiách zostáli/Dobrogost będąc Pisarzem Grodzkim Przemyskim/tám się ożenił/y potomstwo zostáwił z Butkowną.

☞ Szczuczcy w Sędomierskim Woiewodztwie / ktorzy tegoż Herbu vżywáią/Jan y Jędrzey tych Przodek był w wielkiey łásce Janá Tarnowskiego Hetmáná/y stąd przyßedł do godnośći znáczney zá zasługámi swoimi.

☞ Dom Lekáwskich w Krákowskiem Woiewodztwie stárodawny.

☞ Dom Sutkowskich w Mázowßu stárodawny / był Máciey wieku mego skárbnikiem Nurskim.

☞ Dom Czyżowskich támże w Mázowßu stárodawny.

☞ Dmochowscy w Mázowßu dom dawny/z ktorych ieden ná imię Márćin był Hárcerzem v Krolá Stepháná/we wßytkich potrzebách/począwßy ode Gdáńskiey áż do ostáteczney Moskiewskiey.

☞ Stánißewscy w Czerskim Powiećie dom stárodawny y rozrodzony/tychże własne Potomstwo w Rusi w Przemyskiey ziemi.

☞ Dom Trzćińskich v Mławy rozrodzony y dawny.

☞ Dom Kierzniewskich ná Podláßu rozrodzony y dawny.

☞ Muchowieczcy w Bełskim Woiewodztwie y w Mázowßu dom rozrodzony.

☞ Málinowscy ná Podláßu dom rozrodzony.

☞ Czetkowscy ná Dobryńskiey ziemi dom rozrodzony y stárodawny.

☞ Láwscy v Lomzy dom rozrodzony y dawny.

☞ Dádzibogowie z Lubelskiego Woiowodztwá.

☞ Laniecżcy w Mázowßu/był ieden pisárzẽ w Konstorzu Pułtowskim/támże vmárł/ćiáło ie° leży támże/pochowáne roku 1576.

☞ Miedwieczcy w Mázowßu v Wąsoßá dom rozrodz.

☞ Popowscy támże dom rozrodzony.

☞ Konárzewscy z Ciechánowskigo dom rozrodzony.

☞ Suchodolscy/z ktorych ieden Mikołay wieku mego był Rotmistrzem y Mężem sławnym w Iflánćiech y w Rusi/ w potrzebách znácznym bywał/ná Kiesi w oboie oblężenie/gdźie z wielką pochwałą od ludźi Rycerskich/wiele á mężnie sobie poczynał.

Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ ktorych ia w ták ßerokim Krolestwie znáć nie mogę.

O kleynocie stárodawnym Doliwá/o ktorym Długoß piße/że iest własnie w Polßcże nábythy v Zamku Liwá w Mázowßu/y tám wielkie rozrodzenieby miáło być tey Fámiliey według scriptu iego/á powieda o przodkach że bywáli viri ad potationem & largitiõem procliues. O ktorych przypátrzywßy się własnośći Herbu/ czytáć będźieß tákże o potomstwie ktore ia w ták ßerokiem Krolestwie znáć y wiedźieć o nim mogę / máią być Trzy Roże Czerwone / káżda o czterech kwiátách/ná Białłym wąskiem polu przez błękitne pole.

☞ Nayznáczniey Káthálog opowieda Philipá Biskupem Płockiem/ Synem Janá Hrábie/ktory był wźięt po Stephanie z domu Pobog z Dźiekániey Płockiey/zá pánowánia Władysłáwá pierwßego/roku 1100. Potwierdzon od Pascalusá Papieżá/o ktorym ták piße/ że był práwie świętym Biskupem/był iáłmużnik wielki/ przestrzegał powinnośći swey pásterskiey/ żył ná Biskupstwie lat siedm / vmárł roku 1107. Po nim został Symon z domu Gozdáwá. ☞ Márćiná Biskupá Poznáńskiego wspomina Káthálog/że był wźięt z Dźiekániey Krákowskiey po Wáwrzyńcu z Domu Jasieńczyk/ roku 1102. Żył lat 19. Vmárł roku 1121. Po nim nástał Bogufał z domu Rożá. ☞ Wáwrzyńcá Biskupá Wrocłáwskiego opowieda Długoß/że był wźięt po Cypryanie Biskupie támże / z Kanoniey / zá chęćią przećiwko niemu od Henryká Brodátego / potwierdzon od Henryká Arcybiskupá/w Holoboku poświęcon. Żył ná Biskupstwie lat 25. Dniá 7. Czerwcá/vmárł w Przytkowie/we Wrocłáwiu pochowan/ roku 1232. Po ktorym obran Tomaß z domu Koźlarogi/vel secundũ nouũ ꝓclama Jelitá.

☞ Janá Biskupá Poznáńskiego opowieda Kátálog/że był wźięt po Domárácie z domu Grzymáłá/w roku 1270. Piße o nim/że był Vir humanus, żył lat 30. Vmárł roku 1300. Po nim nástał Jan z Domu Lodźia/ támże w Poznániu pochowan. ☞ Janá Biskupá Poznáńskiego wspomina tákże Káthálog w roku 1328. Wźięt po Woyćieße rzeczonym Páłuká z domu Topor/ żył lat dźiesięć ná Biskupstwie / vmárł roku 1338. Po nim nástał Mikołay z Kurniká z domu Lodźia.

☞ Piotrá rzeczonego Syrzyk Biskupem Krákowskiem opowieda Káthálog/w roku 1347. Był wźięt po Janie Grоćie z domu Ráwá/ pisał się ten Piotr de Fálkowo/był Podkánclerzem koronnym y Proboßczem v świętego Floryaná w Krákowie. O tym piße/że był Vir tam Nobilitate quã virtuosis operibus insignis. Tenże Kośćiołowi w Swiniánách v Nowego Miástá dał dźieśięćinę wyteczną od stołu Biskupiego w Włośćinowcách/ z przyzwoleniem Kápituły. Był słan od Kázimierzá Krolá do Papieżá do Awiniey/z ktorym ieźdźili ći Polacy/ Bodzánta z Jánkowá Dźiekan / Mikołay z Młynow/Bernardus z Chmieliká Kánonicy Krákowscy. Był potwierdzon od Klemensá Papieżá ßostego. Mießkał cáły rok w Awiniey/y tám záchorzał/Dniá 6. Miesiącá Czerwcá roku 1348. vmárł/ támże pochowan/po nim został Bodzántá z Jánkowá Dźiekan Krákowski/ ktory z nim był tám ná tey drodze/vt in Cathalogo.

Máthyaßá Knotá/Kásztellaná Nakielskiego/ opowieda Kátálog przy Synie Wincentem Arcybiskupie Gnieźnieńskiem/w roku 1400.

¶ Bráćia ich Stryieczni ludźie tákże znáczni/w Wielkiey Polßcże był ieden Podkomorzem Poznáńſkiem.

¶ Od tychże też przodkow maß domy wtym wieku rozrodzone/iáko naprzod. ☞ Dom Sobockich ſtárodawny/ktorych wiele ludźi możnych wſpominája rozne ſcriptá/ á iuż naznácżniey Tomaßá Sędźiego źiemie Łęczyckiey/ktorego byli zoſtáli ći Synowie/iáko naprzod: Thomaß Kánclerz Koronny/y Brykcy Káßtellan Goſtyńſki/ktory z Brudzewſka zoſtáwił tylko iedyna Corkę Jádwigę / dźiśieyßa Woiewodźina Poznáńſka Hrábina z Gorki / Sioſtrá tych pomienionych dwoch bráćiey byłá Wilkánowſka Káßtellanká Płocka/ o ktoreyes iuż pod Herbem Liſem czytał. Szerzey potym o tym Domu w Hiſtoryey czytáć będźieß.

☞ Dom Lubieńſkich ſtárodawny y znácżny ná Kuiáwách/o ktorych Hiſtorye y inße ſcriptá wzmiánkę czynią dla zaſług ich przećiwko R.P. znácżnych. Wſpomina Epitaphium ábo ná Tablicy nád oſſobą iego Text piſany Woiewodą Brzeſkiem iednego w te słowá. Hic iacet Magnificus dominus Marcus de Lubin, Palatinus Brzeſteñ, qui obijt feria 4. anno 1441. Przed nim námálowano Synow ßeść/ z ktorych ieden młodo był vmárł/ á dwie Corce. Tych własny potomek był wieku moiego Hieremian Lubieńſki człowiek znácżny/Mąż y Dworzánin práwy / zroſł ná Dworze z Pácholąt Królá Auguſtá/zoſtáwił potomſtwo z Lubieniecką / ktora naprzod byłá zá Boruckiem Káßtellanem Konárſkiem.

☞ Dom Stepcżeńſkich rozrodzony/od tych Lubieńſkich dźielnicą oderwáni/y názwáni po wśi vdźielney Stepcżeńſkiemi.

☞ Dom Rzeßowſkich/ktorzy ſię piſali de Strożyſká z Wielkiey Polſki/á z tych iednego Stániſłáwá wſpominája ſcriptá liſtowe/iż v Królá Káźimierzá Wielkiego otrzymał był ná wiecżność Rzeßow / y gruntu wobiazd ná trzydźieśći mil. Tegoż potym ſyn był Arcybiſkupem Lwowſkiem/iákoś czytał pod Herbem Półkożycem/Drugi Biſkupem Krákowſkiem. Jan Synowiec tego Arcybiſkupá zoſtáwił też był Janá/ktory po nim miał Auguſtyná Mężá sławnego/ktory nie zoſtáwił potomkiem tylko iednę Corkę / ktorą dał zá Kmitę Sobieńſkiego/po niey wźiął Dynow/Rzeßow. etc. Ten Kmitá nie miał też tylko iednę Corkę / kthorą poiął Mośćiß de Magna Koſmin. Ten był Fámiliey Oſtoia/y ten nie miał tylko iednę Corkę/ ktorą dał Mikołáiowi ktory ſię piſał de Dębno Hæres in Zerkovv. Był to Synowiec Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego/Thomaßá Káßtellaná Poznáńſkiego ſyn / ktory ſię piſał de Dębno. Tenże Mikołay był Káßtellanem Miedzyrzeckiem/zoſtáwił z nią ſyná Janá/ktory potym miał ſynow trzech/ z ktorych ieden był Mikołay Rzeßowſki mego wieku/ktory zoſtáwił potomká Adámá Rzeßowſkiego z Łaſką Woiewodzanką Sierádzką. Tegoż Mikołáiá były śioſtry te/iáko naprzod Sepichowſka Zophia Stárośćina Łężeyſka/ od ktorey Sepichowſcy dźiśieyßy/ktorzy Trzćiáno y inße imioná dźiałem bráli. Potym ßłá zá Bieykowſkiego Stolniká Przemyſkiego/ o ktorym pod Jáſtrzębcem czytales. Kátárzyná śioſtrá iey rodzona Niewiárowſka. etc.

Adam Mikołáiow ſyn/ ten tákże ácż viſitabat rozne kráie/ wßákoż przyiechawßy do Oycżyzny / w pokoiu ſię kochał iáko y Oćiec. Miał zá ſobą Kormánicką Káßtellaná Czechowſkiego Corkę / z ktorą niezoſtáwiwßy potomká żadnego/ człowiekiem młodym vmárł/ dobre záchowánie/ ktorego chćiał doſtáć przez trunek/o śmierć go przypráwiło/roku 1583.

☞ Dom Kłocżewſkich ſtárodawny w Sędomierſkim Woiewodz: v Wſtężyce/z ktorych ieden wieku mego był człowiek R.P. y Krolowi Pánu ſwemu záſłużony. Był Káßtellanem Záwichoyſkiem / Stároſtą Málogoſkiem/potrzeb wßyſtkich/iáko pode Gdańſk/y do Moſkwy/nieomießkał/zábit. Co opowieda Sámuel Wolff Sileſius, arciū magiſter & Poeta Laureatus.

☞ Zydowſkich dom ná Kuiáwách ábo ná Páłukách w wielkiey Polßcże ſtárodawny/iáko powieda Epitaphium o Mikołáiu w Kośćiele Gnieźnieńſkiem piſane w te słowá: Nicolaus Zydovvski, Epiſcopus Naturieñ, Canonicus, Sufraganeus Gnezneñ, Abbas Mogieleñ, perſuaſum habens eſſe ſummam ſapientiam, viuens ſibi monumentum poſuit, anno 1560. Herby cztery/Doliwá/Rożá/Łodźia/Nałęcż.

¶ Dom Sielnickich w Krákowſkiem Woiewodztwie ſtárodawny y znácżny. ¶ Dom Goyſkich ná Podláßu ſtárodawny y rozrodzony.

¶ Bobrownicżcy w Sędomierſkiem Woiewodz: Dom ſtárodawny.

¶ Dźikowie Dom ſtárodawny/iáko wſpominája dawne ſcripta Przybyſłáwá Dźiká Káßtellanem Zárnowſkim 1436. teraz ieſt dom rozrodzony w Sędomierſkiem Woiewodztwie.

¶ Trzecżcy z wielkiey Polſki dom ſtárodawny/z ktorych ieden w Ruśi był wieku mego człowiekiem godnym y znácżnym/ támże ſię ożenił y potomſtwo zoſtáwił.

¶ Wrzebſcy w Krákowſkiem Woiewodztwie w Bieckim Powiećie.

¶ Gorzyccy w wielkiey Polßcże w Káliſkiem Woiewodztwie.

Skępſcy támże w Káliſkiem Woiewodztwie Dom dawny.

Záchárzewſcy támże/był Máciey Rotmiſtrzem ná Orßey/mąż znácżny y fortunny. ¶ Jámiołkowſcy w Sierádzkiem Woiewodztwie Dom ſtárodawny/wßákoż ſą własni Strońſcy/tylko że był Jan Strońſki z Silnice poiął Máſłomiecką/ z ktorą miał dwoch ſynow / vmárł ieden z nich bez płodu. Aaron będąc v Drzewickie° Arcybiſkupá Podkomorzem/ poiął Wiktorzynę Lyßkowſką dźiedźicżkę w Jámiołkách/z ktorą miał ſynow ßeść/ y Corek ták wiele. Janá ktory był Stygárem w Wielicżce. Łukaßá/był Piſarzem támże. Piotrá/ Stániſłáwá/ ktory zá moiego wieku był Piſarzem w Káncelláryey mnieyßey. Márćin/ ten z Łaſkiem będąc pod Ocżakowem/ znácżne męſtwo ſwe pokázował/y Andrzey ßoſty brát ich też człowiek Rycerſki. Anná Lutkonis/Zophia Bieláwſka/Málgorzátę Czepowſka/Hełżbiete Tokárſka.

¶ Zielecżcy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny/ iáko wſpomina Przywiley Spitygniewá Káßtelanem Rudzkiem/w roku 1380. Dla tego/że nádał Młyn Zbigniewowi Bielowſkiemu/przy ktorym ná Piecżęći ten Herb Leliwá. Data anno vt ſupra, Feria ſecunda in Feſto S. Luciæ. Jegoż Potomek był własny Márcyan wieku mego/ktory ná chlebie Rycerſkiem ſię báwił/pod Połockiem/ w Moſkwi/y indźiey w potrzebách w Rośćie Mężyká Rotmiſtrzá/miał brátá Kárlá.

Błotnicżcy w Sędomierſkiem Woiewodztwie.

Dźiecżeńſcy w Káliſkiem Woiewodztwie.

Sleßyńſcy w Bełſkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny y znácżny/ w ſpráwách pocżćiwych. ¶ Kádłubſcy z Czyrſkiego Powiátu/w Mázoweckiem Woiewodztwie.

¶ Dom Głębockich ná Kuiáwach ſtárádawny / z kthorych Jerzy był wieku mego mąż przeważny / w Turcech ná Gálerach był czás niemáły/ ktorego wykupił Jędrzey Táránowſki Poſłem będąc od Królá Auguſtá v Sulimaná Ceſarzá.

¶ Klechowſcy z Káliſkiego Woiewodztwá Dom ſtárodawny.

Drobotowie w Rádomſkim Powiećie Dom dawny.

Brzeźińſcy ná Kuiáwach Dom ſtárodawny.

W Krákowie ná Zamku Epitaphiū v ś. Micháłá wſpowina tymi słowy. Nicolao Paſzek de Goslavvice Iurium Doctori, Canonico Wratislauienſi, Viro acri, prompto ac feſtino ingenio, laborū patientiſſimo, negociorum ſacro ſancti Tribunalis Romani perito, morte acerba Anno Domini 1572. die 26. Nouembris erepto, Doctor Iacobus Montanus Canonicus Cracouieñ. amico integerrimo poſuit.

Boruchowſkie/z ktorych iednego opowieda Epitaphium w Krákowie ná Zamku w te słowá: Ioanni Boruchovvski Archidiacono Cracouienſi, Canonico

Gnezneñ. Iuris pontii scientia claro ac morum integritate conspicuo ingeniorum ac virtutum fautori precipuo, inopum & pauperum subsidio, perpetuo religionis Christianæ cultori summo reiq; publicæ & iustitiæ studiosissimo, Ioannes Karnkovvski, & Nicolaus ob sempiternam amorem & pietatis memoriam hoc monumentum posuere.

O kleynocie stárodawnym Polskim Bogorya.

Piße Długoß że ten Kleynot iest w Polßcze náբyty / powieda o przodkách że bywáli humani & tractabiles, nośili dwie Strzale złamáne białe w Polu czerwonym / iáko go nábyli o thym ći sie w pierwßych kśięgách pisálo / tu ná ten czás obaczywßy własność herbu / czytáć będźieß o przodkách y o potomstwie ich / ktore iá w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim mogę.

Wspomináią Priuilegia rozne / wielkimi á możnymi ludźmi Bogorie hrábie / po záczęćiu wiáry Chrześćijáńskiey przy fundowániu Klaßtorow / Kośćiołow / náznácżniey Michálá hrábie Bogoryá w Roku 1069. ná Łysey Gorze ná confirmáciey Klaßtorá Swiętokrzyskiego / drugi Trzemeßeńskiego Klaßtorá wspomina máło coś przed tym tegoż hrábie / skąd sie znácży że dawno byli / gdyż ták dawny czás opowieda ich hrábiámi / y ná roznych mieyscach.

Miechowitá libro tertio opowieda Mikołáiá hrábie Bogoryá / kthory kilko wśi do Pokrzywnickiego Klaßtorá dárował zá pánowánia Káźimierzá Spráwiedliwego / w Roku 1185. o czym tákże Kromer y inßy / w historyey ßerzey czytáć będźieß.

Przywiley w Roku 1504. wspomina Márćiná Skotnickiego Kásztellanem Záwichoyskim y Sędźim Sędomierskim / społecznie z Mikołáiem z Forskiem z Bylná / obudwu pieczęći znáczne. Mikołáiá Bogoryá Kásztellanem Záwichoyskim wspomina Kromer w kśięgách 14.

Járosłáwá Arcybiskupem Gnieźnieńskim opowiáda Kátálog / że był wźięt po Janie z Domu Korap / trzynastego dniá Lutego / w Roku 1342. z Archidyákony Krákowskiey / Gnieźnieńskiey Kánoniey / z źiemie Sędomierskiey / potwierdzony od Benedyktá dwunastego Papieżá: ktory był iáko własny oćiec Kośćiołowi / bo nietylko pożytki oderwáne przywracał / ále też práwie iáko znowu murámi ochędożył / Kielichow / Ornatow / y inßych áppáratow przyczynił. Kośćioł Pánny Máryiey w Vnieiowie Kánoniki osádźił y nádał: nuż Dworow Biskupich námurował / iáko w Gnieźnie / w Kálißu / w Wieluniu / Łęczycy. etc. Kośćioły záśie w Kurzelowie / w Opátowie / stáre drzewiáne gniłe obálić kazał / á murował znowu.

Zniñ y Kámień miásteczká fundował / w Bononiey ießcze mießkáiąc ná náuce / będąc Rektorem / Angliká iednego studentá o cudzołostwo stráćić dał / choćiaż to było z dozwolenim mężowym / niespuśćił Rektorstwá áż káplice zbudował zá pokutę onego mężoboystwá / z roskazánia Janá dwudźiestego wtorego Papieżá / zá duße tego Angliká: Zá niego ták był vbogi Klucż Łowiczki / że záledwie grzywnę mu czynił pożytku / áż zá ośmdźieśiąd grzywien zbożá nákupił ku dźieśięćinam / náprawił folwárki / záśiał / dopiero co dáley to lepiey. Tenże nápráwiwßy w Kálißu Kośćioł / dwie wśi do niego dárował / Tyniec y Dopczyce / y ogrod przed wałem idąc do Wráclawiá vlicą. Then koronował Lodwiká Węgierskiego Krolá ná Polskie

Krolestwo / w Krákowie Roku 1370. w Niedźielę / śiedmnastego dniá Listopádá. Ná tego Biskupá gdy przypádłá ślepotá / Mikołáiowi z Koßutowá Proboßczowi Gnieźnieńskiemu powinnemu swemu spuśćił Arcybiskupstwo / ktory áni v Kápituły áni v Krolá otrzymawßy konsensu / do Grzegorzá Papieżá tego imienia iedennastego do Awiny iechał. W tym Jánuß Paßkowic Kántor Gnieźnieński / obyczáyniey y porządniey sobie postąpiwßy / z tego go wyżął / ná co Kápituła y Járosław Arcybiskup przyzwolił / á spuśćił te^v śiestrzeńcowi swe^r / sobie zostáwił dwá Klucżá do dźierżáwy / potym we dwie lećie po spußczeniu w Łędzkim Klaßtorze mießkał / potym wyiáchał z Klaßtorá / á mießkał w Kálißu / Dniá 16. Mieśiącá Wrześniá Roku 1378. vmárł / á dniá 20. tegoż Mieśiącá w Gnieźnie w káplicy swey ktorą sam fundował y zbudowáć kazał pochowan / roskazawßy wykowáć mur z tyłu zá żywotá swego / ták sie do niey wnieść kazał / żył ná Arcybiskupstwie lat 34. ßczęśliwie / ten w Skotnikách Kośćioł zmurowáć dał. Tenże od Tumisłáwá z Przespolewá / zá ßkody ktore poczynił Kośćiołowi Gnieźnieńskiemu / wźiął wieś Kowalewo ktorą do Kośćiołá Gnieźnieńskiego obroćił. Tenże dźiśięćiny ná prosbę Krolá Káźimierzá Wtorego circa dedicationem Ecclesiæ sancti Georgij in Castro Cracouieñ primæ prebandæ á se fundatæ, od stołu swego z dozwolenim Kápituły dárował / po wśiách iáko po Wiśnicu / po Dwoygu Łásochowie / po Kozłowie / Mironicách / Grußczynie / Rábieskiey Woli / Záiączkowicách / po dwoygu Fálisławicách / Snochowicách / Dobroßycách / Sárbicách / Mirnie / Dobie / Stopie. Tenże ná prosbę Krolá Káźimierzá tego / w Krzepicách Kośćiołowi kthory był ten Krol nowo zbudował w Roku 1364. dárował dwiemá dźieśięćinámi wytycznemi we wśiách Krolewskich w Záiączkowach z przyzwolenim Kápituły / á to dárowizną Miásto Krzepice do swey Diocesiey przyłączył / ácż to było przećiwko Bodzęćie Biskupowi Krákowskiemu. Thenże z Krolem tymże Káźimierzem Roku 1347. przefrymárczył / iáko naprzod Przedecz miásteczko y Zarow z Jeziorem / zá Zamek Spicymierz y zá wieś Spicymierz y Wolßczyce z młynem rzeczonym Kßutyßyn / przed Gnieznem / y zá Jezioro Gnieznień. Jelen rzeczone / y zá wieś Kotámino / Roku iákoś wyżßey czytał. Tenże z tymże Krolem frymarczył ná wśi Arcybiskupie / iáko ná Chroßlino y ná Krolowice w Ziemi Krákowskiey y Sędomierskiey v Wiślice z dźieśięćinámi wytecznemi / y zá wieś Tarnkow v Korczyná krom dźieśięćin / zá wśi Krolewskie Cienio y Michálow v Kálißá w Wielkiey Polßcze w roku 1359. á z tych wśi ten Krol dźieśięćiny nádal ná ołtarz świętego Krzyżá w Krákowie. Tenże do Kośćiołá świętego Stánisłáwá w Pabijánicach z przyzwolenim Kápituły dárował dźieśięćinę po wśi Choćießowie v Bucká Roku 1344. Tenże dárował do Kośćiołá Stánisłáwá świętego w Budzowicách wśi Krolewskiey v Jnowlodzá w Diocesiey Gnieźnieńskiey dźieśięćiny wytyczne we wśiách / iáko naprzod w Brzostowicách / Dámáßnie / Oßie / Sápieny / y w Wyżowce z przyzwolenim Kápituły swey. Obran y vmárł ták iákoś wyżßey czytał / po nim nástał Jan Suchywilk z Domu Grzymálá / o tym Bogory pisał Jánicyus wierße w te słowá.

Bogoriam Lapides, muri delubra loquuntur
Et quas pro templis ille reliquit opes.
Fœlix qui potuit famam meruisse perennem
Fœlix quem populi saxaq; multa sonant.

Toż Epitáphium w Gnieźnie ná grobie iego / ktore Jan Kokalewski Kánclerz Gnieźnieński w Roku 1562. postáwił. Ten był herbu Sámson / o ktorym ibidem czytáć będźieß.

Wieku mego byli tego Bogorie własne potomstwo / iedni w Sędomierskim Woiewodztwie / ktorzy sie Skotnickiemi pisáli / ludźie Rycerscy y Domznáczny.

¶ Dom Stáßkowskich w Woiewodztwie Krákowskim stárádawny/ ktory rozne Priwilegia y tákże Historye znácznemi ludzmi opowiedáio/ w bitwie z Wolochy zá Tarnowskiego Hetmáná/ wspomina iednego stárßym nád działy meżá sercá wielkiego Bielski lib. 4.

Jákubá Stáßkowskiego opowieda Epitáphium w Krákowie/ Kánonikiem Krákowskim/ ktore iest pisáne w te słowá. Hic iacet Iacobus Staszkovvski Canonicus Crac. qui obiit die 8. Decembris.

Wieku mego był Stánisław Stáßkowski/ człowiek w młodym wieku swym Rycerski/ zostáwił synow ßeśći z Minocko z Domu Nowiná/ naprzod Jeronimá meżá godnego do posług R. P. ktory multorum hominum mores vidit, miał zá sobo Oborsko/ z ktoro zostáwił syná/ potym miał Niewiárowsko z Domu Pulkoza.

Stánisław tákże moż godny y śiły wielkiey/ ten miał Chorągiew Hetmáná wielkiego pod Polockiem. Byli ći dwá bráćia bárzo wielkiey śiły/ thák iż z podziwienim ludzkim mestwá swe okázowáli.

Jan kthory przez ßesnaśćie lat w Niemcech ná náuce y ná Rycerskich spráwách sie báwił: Jedrzey/ Chryßtoph y Jákub/ wßystko meżowie dobrzy á godni synowie oyczyźnie. Corki ty były/ naprzod Mázowecka/ Sokolowa/ Kmićina/ Zophia ná ten czás pánna.

¶ Dom Gwiazdowskich w Káliskim Woiewodztwie znáczny/ ktorych przodkowie z tym wyżßey pomienionym stryiem won kray byli záßli/ y támże opátrzenie mieli iáko od Páná pierwßego w onym kráiu. Wieku mego byli ći ludzie znáczni y R. P. zásłużeni. Wáclaw Gwiazdowski ktory z Jádwigo Milensko z Domu Wczele alias Száchownicá/ zostáwił to potomstwo/ Piotrá Gwiazdowskiego Kánonika Poznáńskiego/ Wáclawá y Alexándrá.

Z tymiż iedne dzielnice w onym Kráiu bráli Tarnowscy.

¶ Mokránowscy támże w onym Woiewodztwie.

¶ Podlescy w Káliskim Woiewodztwie Dom stárádawny.

¶ Gorscy w Belskim y w Płockim Woiewodztwách/ ludzie Rycerscy/ pißo sie z Wielkiey Gory/ z kthorych ieden wieku mego był meżem znácznym y służáłym/ zábit od swego wykupniá Grockiego/ oto/ gdy mu sie vpominał pieniedzy ktore dał Pogáninowi/ thegoż brát stryieczny był pisárzem Bielskim w Płockim Woiewodztwie. Stánisłáwá Gorskiego Kánonikiem Krákowskim y Płockim wspomina Epitaphium w Krákowie ná Zamku pisáne w te słowá.

Suscipe terra tuo corpus de corpore sumptum,
Reddere quod valeas viuificante deo.

¶ Kolánowscy ktorzy z Podgorza wynieśli sie do Rusi/ iákos czythal pod Prusem przy Bássorowskich Dom stárodawny.

¶ Inßych wiele Domow w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Pulkożycu stárodawnym Polskim/

ktory Długoß opowieda/ że ma początek swoy ex Polonica Gente: á bywáli Przodkowie tey Fámiliey vafri, in Venerem & simulationem procliui: w Helmie Pulkozy: Ma być Głowá Ośla ßára w polu czerwonym. Początek tego Herbu własny ták iákomći w Pierwßych Księgách pisał/ ktorego własność obaczywßy/ czytáć bedźieß o Przodkách y o Potomstwie ich w tym wieku/ ktore ia w ták ßerokiem Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge.

☞ Gdy wiárá Chrześćiáńska w Polßcze sie ßerzyć poczełá/ Synowie Koronni vpátrzywßy z niey smák y ozdobe/ poczeli sie Náukámi Wyzwolonymi báwić/ ná to Prowisie/ ktore od Monárchow y od Hrábiow nabożnych ku czći á chwale Bożey do Kośćiołow fundowáne były/ niechcąc inßych postronnych ludźi pußczáć/ sami Duchownymi zostawáli. A ták z tey Fámiliey Káthálog wspomina dostátecznie dwoch Bráćiey rodzonych/ Stáwißá y Bogußá/ pisali sie de Zieblice/ á to było w Roku 1061. Zá Lámpertá Biskupá Krákowskiego Kánonikámi támże.

☞ Jázdená Hrábie/ pisał sie de Przemákow/ wspomina List Klaßtorá Łysey Gory Swietego Krzyżá/ w Roku/ 1200. A iż był z tey Fámiliey/ tego potwierdza Káthálog przy Synie iego Biskupie Krákowskim/ o czym niżey czytáć bedźieß.

☞ Piotrá Biskupá Płockiego wspomina Káthálog w roku 1232. Był wźiet po Guntherze z Domu Prus/ alias Thurzymá/ żył ná Biskupstwie lat ßeść/ vmárł w Roku 1238. Támże w Płocku pochowan/ piße o nim że był bárzo nabożny/ do Rzymu pießo chadzał/ kośćiołowi wielkie wolnośći ziednał/ opráwił/ nádawał. Po nim nástał Andrzey z Domu Gryff.

¶ Páwłá Przemákowskiego Biskupem Krákowskim wspomina Káthálog w Roku 1266. Był obran przez wysádzone ná to od Kápituły wßytkiey/ iáko naprzod/ przez Mistrzá Gerárdá proboßczá Wislickiego/ przez Mistrzá Stephána/ y przez Wisoná Kánoniki Krákowskie/ potwierdzon w dźień świetego Szymoná tegoż Roku w Vnieiowie/ przez Jánußá Arcybiskupá Gnieźnieńskiego/ zá Klemensa Czwartego tego Jmieniá Pápieżá.

¶ Ten z Leßkiem Czarnym wiodł niemále turnieie/ potym przez Dworzány iego Zegote y Otte z Domu Stárza/ alias Topor/ był pogiman/ y w Sierádzu przez kilká czásow trzyman/ wßákoż záraz skoro był pogiman/ wßytká Gnieźnieńska Prowincya byłá zákleta. Potym był od Duchowieństwá Leßek Práwem przekonan/ poiednał sie z Biskupem/ y połowice dźierżáwy mu puśćił/ inße pewne wolnośći ná imionách Biskupich nádał/ á one ktorzy go pogimáli z ziemie wywołáć kazał/ wßákoż im dopuśćił máietnośći ich poprzedáć/ zá ktore pieniadze wźiawßy/ wynieśli sie do Kśiestwá Opolskie°.

¶ Tenże Biskup w Krákowie ná Zamku trzy Ołtarze fundował/ tho

ieſt/ v świętego Woyćiechá/ v świętey Málgorzáty/ y v świętego Lenartá/ ná ktore nádał dziesięćiny pewne/ to ieſt/ w Kálinie/ w Zieninie/ Chodegách y Rzepkách. Zył ná Biſkupſtwie lat 28. á potym w dworze ſwoim Társku w Roku 1 2 9 2. Oſtátniego Dniá Liſtopadá vmárł/ w Krákowie pochowan. ¶ Piße o nim że był ták myśliwy bárzo/ że w Kieleckiey puſzczy czáſu iednego poluiąc/ gdy Myśliwiec przed sięćiámi iákoś nieobyczáynie źwierz odpłoßył/ on dobywßy oßczepá záraz go przebił. Po tym Páwle Biſkupie zoſtał Prokop z domu czáßá/ powinny Leßkow po mátce.

¶ Tomaßá Biſkupá Płockiego/ ktory przed tym był Kánclerzem v Konradá Kśiążęćiá Mázoweckiego wſpomina Kátálog/ że był wźięt w Roku 1 2 6 3. Zył lat ośḿ ná Biſkupſtwie/ vmárł Roku 1271. Támże w Płocku pochowan/ po nim nástał Goslaus wtory z domu Gryff.

¶ Jan Rzeßowſki Biſkup Krákowſki/ ktorego wſpomina Kátálog w Roku 1 4 7 2. Był wźięt po Biſkupie Janie Lutku z domu Doliwá. Był ná Biſkupſtwie lat 16. y Mieśiące trzy. Vmárł w Poniedźiałek 28. dniá Mieśiącá Lutego/ Roku 1 4 9 3. Po nim nástał Fryderyk Krolewic Polſki.

¶ Janá Rzeßowſkiego Arcybiſkupá Lwowſkiego wſpominaią ſcriptá rozne w Roku 1 4 3 6.

¶ Janá Rzeßowſkiego Stároſte Nowego Miáſtá Korczyná/ wſpomina Kromer Roku 1 4 6 7. Ten był y Kánonikiem Krákowſkim/ był pogiman iádąc z Piotrkowá do domu od zboiec/ o czym czytay Kśiegi 27. tego Hiſtoryká.

¶ W Roku 1 3 5 8. Wſpominaią Hiſtorye/ że wiele Mężow zacnych tey Fámiliey poginęło w Wołoßech zá Káźimierzá Wielkiego/ gdy był podniosł woynę przećiwko Bázárádowi Woiewodźie Wołoſkiemu/ o czym czytay Długoßá/ Miechowitę/ y Kromerá kśięgi dwunaſte.

¶ Páwłá de Bogumiłowice Sędźim Krákowſkim Aktá Ziemſkie opowiádáią/ co doſtátecznie liſty/ do ktorych pieczęć ſwą przykłádał/ okázuią.

¶ Marćiná de Wilczyce wſpomina Liſt Káźimierzá wielkiego/ Roku 1 3 3 5. Tám zasługi iego znáczne wyſławiáiąc/ práwá Mágdeburſkie nádał/ Polſkie wßytkie vmorzył. &c. &c.

¶ Wyżgę ktory Czyżow zákłádał wſpominaią Liſty Domu tych Pułkozyczow/ przy Synie Michále Káßtellanie y Stárośćie Sedomirſkim.

¶ Janá ktory się piſał de Czyżow/ wſpominaią Hiſtorye Káßtellanem Krákowſkim/ ktory był Gubernatorem Woiewodztw/ Krákowſkiego/ Sędomierſkiego/ Lubelſkiego/ y źiem Ruſkich/ iáko to Liſt opowieda Władyſłáwá Jágiełłá Krolá Polſkiego y Węgierſkiego/ ktorego ieſt ſens w te słowá.

Wladislaus Dei Gratia Rex Poloniæ, ac Electus Rex Hungariæ, Lituaniæq; Princeps supræmus & Hæres, Rusiæ, Prusiæ, Mazouiæ. &cæ.

Significamus tenore præsentium quibus expedit vniuersis, quomodo nos attendeñ quod ad prouidentiæ spectat officium, perspicati consideratione futura prospicere, & aduersus ea quæ Reipub. posset inferre dispendia, salubriter prouidere. Eapropter nos negotium fœlicis Electionis nostræ in Regē Hungariæ prosequeñ, ne Regnum nostrum Poloniæ prætactum, & ipsius incole ex absentia nostra aliqua pati videantur dispendia. Tales igitur Factores seu loci nostri Vicarios proficere curauimus, sub quorum dirrectione fœliciter possent suscipere incrementa. De legalitate igitur & iusticia, purræq; fidei constatia, Magnifici Ioannis de Czyzovv Castellani Cracouieñ, sincere no-

bis dilecti, confideñ optima nostra deliberatione, Baronum nostrorum maturo consilio & voto vnanimi specialiter ad id conceden ipsum Ioannem loco nostri, Regni Poloniæ terrarum, videlicet: Craco: Sendo: Rusiæ, & aliarū terrarum ad easdem spectañ, tutorem, rectorem, & gubernatorem, per tēpus quo nos in Regno Hungariæ prædicto morari & manere contingat, aut alias ad placitum nostræ voluntatis, præfecimus, cōstituimus, præfecimusq; ac cōstituimus tenore præsentium mediañ. Damus eidem Ioanni per & infra literas prædictas Regni nostri Poloniæ præfati plenissimam & omnimodam potestatem, ageñ, facieñ, disponeñ, Nobiles, terrigenas, & omnes vtriusquæ sexus homines, coram se citañ, euocañ, iudicañ, punieñ, ac inter ipsos discucieñ, componeñ, & diffiniendi, cultuq; iusticiæ excessus eorum corrigēdi, omniaq; & singula faciendi, ac si nos ea constituti Regia faceremus in persona decerneñ, ea rata grata & firma tenere & habere, ac si per nos facta essent: & decreta ne etiam incole Regni nostri prædicti, occasione procuratoriorū, ad nostri præsentiam quoquo euisteratione corporis & substantiæ se lacesserent, per viarum discrimina fatigati, eapropter eidem Ioanni præfata procuratoria dandi & conferrendi concedimus facultatem, voleñ ipsa velut à nobis de speciali mādato processissent, à quibusuis hominibus Regni nostri obseruari & tenere. Quo circa vniuersis & singulis Palat: Castel: Dignitarijs, Cap: Burgra: Officialibus, Nobilibus, Terrigenis, Aduocatis, Cōsulibus, Ciuibus, Cōmunitatibus Ciuitatum & Opidorum, Vilanis, Sculteris, Kmetonibus, ac omnibus vtriusq; sexus hominibus, per & infra terras nostras, prædictis constitutis & præsentibus requireñ. Mandamus seriosè omnimodo habere voleñ quatenus præfato Ioanni & nulli alteri de obedientia & subiectiōe, velut nobis præsentibus respōdere debeatis, ipsum in causis omnibus tam magnis quā paruis, pro reddeñ iusticiæ requereñ procuratoria, quæ sub nomine & sygillo suis enormata firma & grata tenere & seruare, ac in iudicijs vestris teneri, seruari, & attendere publica proclamatiōe, in foris, ciuitatum & opidorū, præmi permittatis & permitti cui opus fuerit ea recipere faciatis. Præterea mandamus, quatenus præfatus Ioannes de peccuniali exactione censu theloneo, & generaliter de omnibus pensionibus peccunialibus, cui debita nostra per ipsū Ioannem de mandato nostro contracta persoluere commisimus, cum scitu Lutkonis thesauri nostri notarij, & post solutionem eorundem debitorum per ipsum Ioannem, cum scitu etiam domini Lutkonis thesauris nostris confiscari respōdeatis & respondere faciatis, tam diu permissa exequenda, donec à nobis aliud habueritis in mandatis. Datum Craco: Sabbato post Conductum Paschæ, in cuius rei testimonium sygillum nostrum præsentibus est appensum, Anno, 1 4 4 0.

☞ Tenże potym zá Káźimierzá Brátá tegoż Krolá miał tákże zlecone też Woiewodztwá do tákowey że ſpráwy/ do tąd/ poki nie przyiechał ná Kroleſtwo Polſkie z Litwy/ ná co Liſty w domu Pułkożycow chceßli doſtáteczniey wiedźieć/ ogladáć możeß.

¶ Temuż był dan drugi Liſt ze wßeláką wolnośćią rozdawánia wßelákich beneficiy od Władyſłáwá Krolá Polſkiego y Węgierſkiego/ ktorego data in Varadzin Feria 5. proxima ante Festum Sancti Bartholomei, Anno 1 4 4 4. Datum per manus Woda de Szczekoczin Cancellarij Regni Poloniæ.

Tegoż Janá Káßtellaná Krákowſkiego zoſtáłá iedyná Corká potomkiem/ ktorą dał Zaklice Janowi Woiewodźie Sędomierſkiemu/ á tá wßytkę máiętność Pułkożycow wniosłá w dom Toporow/ ſkąd się dźiś Záklikowie Czyżowſkimi zową.

¶ Tegoż Káßtellaná Syn Jan był iedyny/ o ktorym powieda Epitaphium ná Zamku w Krákowie piſane w te słowá.

Hic iacet Generoſus Dominus Ioannes de Czizovv, vnicus olim Magnifici Domini Ioannis Caſtellani Cracouieñ, qui obijt feria tercia poſt Circumciſionis Domini, Anno 1415. Oretur pro eo Deus & Sancta Maria Mater eius.

☞ Indiká z Jurkowá wſpomina Liſt Rekoiemſki w domu Pulkożycow/ ktorego ſens ieſt piſany pod pieczęćią iego w te słowá.

Ego Indicus de Iurkovv, fide iuſsi, præſentibuſq; fide iubeo, pro Sereniſsimo Principe Domino Dño Wladislo Dei gratia, Hungariæ, Croaciæ, Poloniæ Rege, &c. Generoſo Dño Nicolao de Vitovv, pro centum florenis aureis puri auri & iuſti punderis, racione equi recepti, ad Feſtum Sancti Iacobi Apoſtoli proximi, ſoluere & expedire cũ effectu, ſine omni dolo & fraude, ita tali modò, quod ſi Præfatus Dominus Rex prænominatam ſummam non curraret ſoluere, dictos centum florenos ad Feſtum præfixũ, à tunc ego Indicus ſubmito me eidem Nicolao increpationibus & tractationibus, literarum applicationibus, vel huic qui præſentem literam habuerit, cum ſua bona voluntate, eandem facultatem habebit me admonendi & auiſſandi modò huiuſmodi, &c. Si idem Nicolaus faciet ſedem ſtare in loco arreſtato, illic nullibi abieñ debeo quouſq; ſummam præfatorum florenorum expariar, & ob hoc, quodcunq; damnum habuerit, præfatus Indicus hoc damnum non debet reputari ipſius, ſed meum fide iuſſorum: inſuper promitto ipſum Dominum Indicum nullo iurè euidere, nec mandato Regio, nec literis quibuſcũq;, & ſi quidq; dixerim contra prædictas municiones, agerem hoc contra honorem meum. In cuius teſtimonium ſygillum meum appendo. Datum in Samaria Feria tertia poſt Dñicam Ramis Palmarum, Anno Dñi 1441. Idem qui ſupra manu ſygilloq; ſuis ſignificat/ Herb Pulkożyc.

☞ De Chmielow Michael był Sędzim Krákowſkim/ w Roku 1410. O ktorym czytay pod Leſzczycem.

☞ Od tychże Przodkow w tym wieku maſz domow wiele rozrodzonych/ iáko naprzod Dom Ligezow ſtárodawny y możny/ ktorzy ſie piſali/ y w tym wieku piſzą/ z Bobrku.

¶ Wſpomina Przywiley Klaſztorá Szczyrzyckiego Dobieſłáwá Ligeze z Bobrku Káſztellanem Krákowſkim/ w Roku 1379. Ná drugim mieyſcu tegoż wſpomina Liſt zá Helżbiety Krolowey Polſkiey y Węgierſkiey/ przy potwierdzeniu Praw ná Miłkowice/ Miſtrzowice/ y Jeczennice w Sędomirſkiey ziemi.

☞ Janá Woiewode Łęczyckiego/ ktory ſie też piſał z Bobrku/ wſpomináią Hiſtorye w Roku 1379.

☞ Stániſłáwá Ligeze z Bobrku/ Przywiley Klaſztorá Łyſey Gory wſpomina Woiewodą Łęczyckim/ w Roku 1390.

☞ Dobieſłáwá z Bobrku/ y Syná iego Stániſłáwá Chorążego Krákowſkiego/ wſpomináią Liſty Klaſztorne w Roku 1399.

☞ Wieku mego byli brácia trzey rodzeni/ ktorzy zoſtáwili to Potomſtwo/ Naprzod:

☞ Piotr Káſztellan Czechowſki/ ktory trzymał Chrzanow y Bobrek/ ſzczedł bez potomká.

☞ Szczeſny ktory zoſtáwił Szczeſnego Káſztelláná Zárnowſkiego/ od ktorego Jan Ligezá Woyſki Sánocki/ ktory też zoſtáwił z Pilecką z domu Leliwá Potomſtwo Corki/ Jordanowa y Broniewſka Koniuſzyna Przemyſka. Synowie ná ten czás ieſzcze byli minorenes.

Anná Korytkowa Káſztellanká Przemyſka śioſtrá iego rodzona.

☞ Tegoż Szczeſnego wtory Syn Mikołay Káſztellan Wiślicki/ ktory z młodośći ná dworze Krolewſkim zroſł/ naprzod Pácholęcą potym Dworzáńſką/ był naprzod Chorążem Nadwornym/ potym mu dano Stároſtwo Zydáczewſkie. Potym poiął Bonárową Wdowę/ Corkę Jordaná Káſztellaná Krákowſkiego/ po ktorey wźiął Bieckie Stároſtwo/ z tą zoſtáwił dwie Corce y dwu ſynow/ Mikołáiá/ ktory Dworzáninem był Królá Stepháná/ Jan ná ten czás náuką ſie báwił/ Corká ſtárſza Anná zá Sobkiem Káſztellaná Sędomierſkiego ſynem/ Zophia Pánná.

¶ Ten Káſztellan wiele á pożytecznie w one interregna ſłużył oyczyznie koſztem niemáłym Poczty wielkie ábo woyſká ná gránicach Węgerſkich chował/ z ſwoiey właſney ſkrzynki im płácąc/ więcey potym w Hiſtoryey o nim czytáć będźieſz.

☞ Zygmunt Stároſtá Lwowſki/ brát tego Káſztellaná/ ktory był y Podczáſzem Koronnym.

¶ Sioſtry ich rodzone/ Reginá Curyłowa/ od ktorey Marcin Curyło/ Mąż y Rotmiſtrz ſławny/ o ktorym pod Herbem Wreby.

Anná Odnowſka Woiewodzina Krákowſka zeſzłá ſterilis.

Helżbietá Koniecpolſka Stárośćina Wieluńſka/ od kthorey dźiśieyſzy Koniecpolſcy/ o ktorych pod Herbem Pobog.

☞ Trzeći był brát tych wyżſzey pomienionych/ Przecław Striy Káſztellaná Wiślickiego/ ktory miał trzech ſynow.

¶ Od pierwſzego Oćiec dźiśieyſzych Ligezow/ ktorzy trzymáią Záwáde/ iáko Stániſław człowiek znáczny y ozdobá práwie domu tego. Tenże zoſtáwił potomſtwo ze dwiemá żonámi/ z Procháńſką Zophią z domu Swobodá Syná iednego/ y Corek ſześć.

☞ Sebeſtyan Mąż Vrodźiwy y możny w groſz/ ktory tákże Potomſtwo zoſtáwił.

☞ Achácy brát ich trzeći vmárł Młodźieńcem.

☞ Od wtorego Brátá tego Przecłáwá Syná/ był Oćiec dźiśieyſzey Fierleiowey Káſztellanki Bieckiey/ y Koniecpolſkiey Andrzeiá Rotmiſtrzá ſławnego żony/ y Szczeſne° ktory był Arcybiſkupem Lwowſkī.

☞ Od trzećiego Ligezowie z Bołeſłáwiá/ Naprzod:

Theodor od ktorego Stániſław/ y Theodor Dworzánin Królá Stepháná/ ktory zábit w nowym mieśćie.

Hermolaus drugi brát tego Theodora/ od ktorego ieſt potomſtwo ſynowie y Corki.

Trzeći Stániſław Podczáſzy Izábelle Krolowey Węgerſkiey/ kthorego wſpomina Jan Gruſzczyńſki w opiſaniu Dobrego Towárzyſtwá.

☞ Dom Wroćimowſkich był z męſtwá y z inych poczćiwych ſpraw ſławny/ iáko wſpomináią Hiſtorye doſyć znácznie w one woyne Pruſką iednego Chorążym Krákowſkim/ Kromer w Kśięgách Szeſnaſtych/ Miechowitá w Kśięgách Czwartych/ y inſzy.

¶ Tego to Márćiná Wroćimowſkiego gdy tákie nieſzczęśćie podkáło/ że Chorągiew vtráćił/ byłá obietnicá Pánu Bogu ſerdeczna ieſliby go raczył obronić tey zelżywośći/ rzekł Kośćioł ku czći y chwale ie° zmurowáć z dworu ſwego w Oyczyznie ſwoiey Wroćimowicách. Prętko potym vmyſle iego Chorągiew odiętá nieprzyiaćielowi/ ácz z niemáłym krwie rozlanim/ o czym Hiſtorye świadczą.

☞ Márćiſzá Wroćimowſkiego/ wſpomináią liſty Klaſztorne Káſztellanem Połánieckim w Roku/ 1485.

¶ Tego domu iuż nie sſtáło/ y Wroćimowice te w rękách inſzey Fámiliey/ o czymeś pod Herbem Srzeniáwą czytał.

☞ Dom Niewiárowskich stárodawny / z Ligezámi iedney Dzielnice.

☞ Dom Wolskich / ktorzy sie pißa z Podháiec / w tym wieku byli bráćia rodzeni ći / zá pámieći moiey ludźie możni / iáko naprzod Mikołay Wolski Káßtellan Sedomirski / Ochmistrz Krolowey Bony / Wislicki / Lomźieński / Sánocki / Lánckoruński. ɛc. Starostá. Byłá personá grauis, w sprawách R. P. dobrze zásłużony.

☞ Mikołay Wolski Biskup Kuiáwski / ktory był wźiet po Vchánskim z domu Rádwan / gdy ten Vcháński był wźiet ná Biskupstwo Gnieźnieńskie z Biskupstwá Chełmskiego / w roku 1562. Zá pánowánia Augustá Królá / vmárł w Wárßáwie w roku 1567. Po nim nástał Stánisław Kánrkowski.

¶ Zygmunt Wolski Káßtellan Czerski / Wárßáwski / Lánckoruński. ɛc. ɛc. Stárostá / tegoż został potomek syn od Hlebowicowny.

¶ Stánisław Wolski był Káßtellanem Sedomierskim / Márßałkiem Nadwornym / Wárßáwskim / Krzepickim Stárostą.

¶ Mikołay Wolski Miecznik Koronny / Stárostá Krzepicki / ktory wieku mego był znácznym ná dworze Krolow / Zygmnuntá / Augustá / Henryká y Stepháná / v Cesarzá Rudolphá czás niemáły był ná dworze / y przed tym v Oycá iego.

¶ Dom Plichtow Stárodawny y znáczny w Ráwskim Woiewodztwie / z ktorych w onym kráiu ludźie R. P. zásłużeni zdawná bywáli / y w Rádźie przednieyßymi Senatory Kśiążąt Mázoweckich / wspomináią iednego Woiewodą Wárßáwskim Historie / od ktorego było potomstwo wieku mego znáczne / y ludźie Rycerscy.

¶ Domow inßych wiele Zacnych / y w sprawách R. P. zásłużonych iest w roznych Woiewodztwách / iáko Bledowscy w Krákowskim / y w Ráwskim / Woiewodztwách.

¶ Minorowie w Krákowskiey ziemi Dom stárodawny.
¶ Laskowscy w Lubelskiey ziemi.
¶ Piekárscy w Ráwskim Woiewodztwie.
¶ Młodeczcy w Sedomierskiey ziemi.
¶ Strzalkowscy w Ciechanowskim powiećie w Mázowec: Woiewo:
¶ Mikołáiewscy w Sochácżewskim Powiećie.
¶ Dabkowscy z Ráwskiego Woiewodztwá. Obłakowie / Potrykowscy támże z Ráwskiego w Sochácżewskim Powiećie.
¶ Dłuscy od Rádomiá ¶ Dánikowscy z Ráwskiego.
¶ Wilscy / ktorych iest Dom rozrodzony w Ráwskim Woiewodztwie. Był Páweł Wilski przy Dawidźie Zborzyńskim w Wegrzech. Ten gdy zábił sługe Stánisłáwá Ligezy Podcżaßego Krolowey / támże stał mu o gárło: Prosił go áby pomniał ná Práwo Polskie / że sie nie godźi słáchćicá zá chłopá trácić. On go spytał / ieslis też ty słáchćic? Rzekł / że ták iest. Spytał go / Ktoregos Herbu? Powiedźiał / Niewiemći iáko go máluią / ále gdy ná wśi ná gwałt wołáią / tedy go pomieniáią / Pułkozá / Pułkozá. Ligezá bedąc sam tego Herbu / zaraz mu rzekł. Iużes wolen kiedys tego Herbu.

Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách / ktorych ia w ták ßerokim Krolestwie znáć nie moge.

O Kleynocie stárodawnym Polskim

Kozlarogi / ktory w roku 1331. Zá znáczną zasługą Floriáná Szárego w bitwie z Krzyżaki v wśi Połowc / nouum proclama Jelitá otrzymał / iáko o tym maß v wßytkich historikow dosyć iásne opisánie / y tu niżey dowodnie á prawdźiwie o tym czytáć bedźieß. Piße Długoß o Przodkách tego Herbu / że bywáli Viri modesti, Canum ac Venationum studiosi: O ktorych przypátrzywßy sie własnośći Herbu / czytáć bedźieß tákże y o Potomstwie / ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge / máią być w Czerwonym Polu Trzy Szpisy żołte.

☞ Naiznácżniey nam Kátálog opowieda Zdysłáwá Przodká tey Fámiliey Kozlarogi Arcybiskupem Gnieźnieńskim / Roku 1182. Ktory tymże kßtałtem á nie inácżey tego Herbu vżywał / iáko go teraz Potomstwo nośi y vżywa / Trzy Szpisy żołte w Polu Czerwonym / co dowodnie vkázuią áppáraty w Kośćielech od niego zostáwione / y ná murzech ábo ná kámieniách wykonterfetowáne / w Helmie puł Kozłá rogátego / á z tąd że miał to proclama Kozlarogi / ácż to niektorzy wywodzą żeby miał mieć początek swoy od Pułkożycá dopiero zá Lokietká / Osła głowe wyrzućiwßy trzy Szpisy przydano: Ale sie to z opisánia Historykow nie pokázuie / áby mu tám miano dáć co więcey tylko Nouum proclama, O czym przy Floryanie Szárym niżey pilnie czytáiąc zrozumieß.

¶ Piße o tym Zdysłáwie w Káthálogu te słowá: Substituti in locum vacan. Metropolis Ecclesiæ Capitulares Gneznen. Virum idoneum ad Zdislaum Canonicum Gneznen. vertunt animos, erat enim & genere Nobilis, & moribus ac virtute conspicuus. &c. &c. Confirmationem à sede Apostolica Anno Domini 1183. consecutus: Sedit Gnezne annis sedecim, mortuus anno 1199. Ibidem tumulatus à Summo Pontifice Lucio tercio natione Tusco, literis & promocionibus Mieczlaui Principis & Monarchæ Poloniæ illũ adiuuan. prouisus: auxit hic bona Ecclesiæ Gneznen. notabiliter & plures villas in locis disertis & saltuosis locat, animosus bonorum Ecclesiæ defensor, quam etiam in sua suppellectili, in suisq; ornamentis, desfectuosam refficere & instaurare vsq; ad mortem non deficit: genere vt prædiximus Nobilis, de Domo Familiaq; Kozlarogi fuit. Ták o nim własnie w Káthálogu nápisano / w czym sie Długoß namniey nie odgadza / piße o nim te słowá: Gnesnensis Metropolitanus Petrus Secundus, cum annis duobus & viginti Gnesnensem Ecclesiam rexisset, moritur & in Gnesnen. Eclesia sepelitur. Cui Zdislaus Canonicus Gnesnen. Nobilis genere Polonus, de Familia & Domo Kozlarogi, per ellectionem Canonicam succedit. A Summo Pontifice Lucio P. P. Tertio, Mieczislauo maioris Poloniæ Duce intercedente prouisus.

¶ Zá tegoż Arcybiskupá Káźimierz Spráwiedliwy te Konstitucye Seymu Lecżyckiego publikowáć dał / o czym Miechowitá piße w Kśiegách Trzećich / List 101. w te słowá.

Factoq; apud Leciciam conuentu, in quo omnes exactiones in iusta tributa per Miesconem Fratrem suum constituta, pro sua industria & magna solercia rescidit, calumniatores nonnullos proscripsit, alios igne & cauterio notauit, deprauatas consuetudines in Regno Poloniæ exortas, abstulit & remouit, præsertim ne anonam & victualia Nobiles agrestibus non solum caperent, verum etiam nec fenum paleamq; violenter afferent, ne Vilanorum cabellos raperent, ne longa itinerum inter capedine per se aut suos Satelites ipsorum equos fatigando eneruarent, vel in loca destinatiora abducerent. Episcoporum quoq; bona, tam mobilia quam immobilia ne dirriperēt, & ne tales consuetudines in posterum ab aliquo innouarētur, placuit omnes transgressores horrendo anathemate innodare.

Zdislaus itaq; Gnesneñ Archiepiscopus, cum cæteris Poloniæ Episcopis, omnibus Pontificalibus indutis, Gedeone Cracouieñ, Ziroslao Wratislauieñ, Onolpho Cuiauieñ, Cherubin Posnanieñ, Lupo Ploceñ, Conrado Camieneñ, Gaudentio Lubuceñ, astante Cazimiro Monarcha & tribus Principibus, Ottone Posnanieñ, Boleslao Wratislauieñ, Leskone Mazouieñ, & Baronum multitudine in hunc modum pronunciauit. Qui aggrestium annonam aut res quascunq;, vi aut quouis alio pacto tulerit aut auferri iusserit, anathema sit. Qui legationis aut necessitatis publicæ vel priuatæ occasiōe, præterquam ad denunciandum hostium in patriam imminentē insultum cuiuspiam quadrupedem & iumentum, in angariam vulgo podvvodaticam acceperit vel accipi iusserit, anathema sit. Qui bona Pontificum aut Ecclesiasticarum personarum decedentium, rapuerit, occupauerit, distraxerit, etiam si persona sit Illustris & Regali, Ducali, aut quacumq; alia præfulgeat dignitate, anathema sit. Qui Episcoporum spoliatores (restitutione non habita) acceptauerit, & raptorum aut distractorum relaxationem raptoribus (satisfactione legittima non præcedente) impenderit, veluti sacrilegij particeps & consentaneus & qui ambitioni suæ & commodis inhiando, sacrilegio actionē præstiterit, anathema sit, Et responsum est â Ducibus & vniuerso populo, Amen. Ostatek czytay v Historyká pomienionego.

☞ **Tomaszá Biskupá Wrocławskiego opowieda Káthálog/tákże y Długosz/w Roku 1232. tymi słowy:**

Laurentius Wratislauieñ Episcopus, cū annos quinq; & viginti sedisset, septimo Idus Iunij in Prithkovv moritur, & in Ecclesia Wratislauieñ sepelitur. In cuius locum Thomas Polonus, genere Nobilis, per electionem Canonicam substitus est, & per Vincentium Archiepiscopum confirmatus, qui non solum propter Nobilitatem generis de stirpe enim Kozlarogi ducebat genus, sed etiam propter scientiæ & prudentiæ raras quibus clarescebat dotes, opinione & fama apud proprios & finitimos celebris, in Arcem Pontificalem sublimari promeruit. Po nim był wźiet Thomasz Siestrzeniec iego/ o czym czytay Długoszá według Roku wyższey opisánego.

☞ Dopiero w Roku 1331. Zá pánowánia Władysłáwá Łokietká/wspominaią wszytkie Historye/iáko Długoszowá tymi słowy:

Postero die vbi primum illuxit Rex in certaminis locum, ad legenda suorum corpora, fœdamq; etiam hostibus, hostium spectandam stragem descendit, vbi dum suorum legit recognoscitq; cæsorum cadauera, offendit illic vnum de Militibus suis, qui in pugna egregiè dimicans, multis confossum spiculis habebat corpus, inter cæsos & mortuos, supinato corpore iacere viuū, vtraq; manu patefacto ex vulnere ventre, viscera atq; intestina propria attrectantem, Florianum nomine, cognominatum Szary. Quem diligentius intuitus, & pia illi miseratione compassus, ad Milites illum comitantes cōuersus, Quam atrox inquit est huius nostri militis quam contemplamur pœna. Tum ille spiritu resumpto atrocior est respondit, Si quis durum vicinum in vna villa consistentem, qualem ego sum expertus, tulerit. Tum Rex animo

æquiori inquit esto. Et si ex præsenti vulnere incolumis euaseris, scito te liberalitate mea duri vicini societate cariturum. Sublatus inde & perfectam curationem adeptus, Regia quoq; largitione in fœliciorem gradum euectus stirpi suæ, quæ tres lanceas defert pro insigni, ex ipso rei euentu proclama nouum Ielita, abrogato vetusto Kozlarogi, indidit.

☞ A tu sie przypátrz/ że mu nic wiecey nie przydano do Herbu tylko Nouum proclama: bo gdyćby mu było co wiecey przyczyniono/nie zániechałoby sie to było w onym wieku od Historykow / á do tego wżdyby sie był táki nálazł w Polszcze/ktoryby był tego Herbu stárodawnego vżywał/ ále iż tylko proclama, tedy iednym nazwiskiem dla dawnośći wszyscy ten Herb zową Jelitá: bo iáko obaczysz pretko po onym czáśie gdy ten Száry żył/wiele domow tego Cechu ábo Herbu było y znácznych/ o czym niżey czytáć bedźiesz/ á nowego Herbu nádánie nie służyłoby było wszytkim / tylko włásnemu Potomstwu iego/ále iż tám tylko Nouum proclama dano/ tedy też wszyscy iednáko nosząc Herb ten iednym go nazwiskiem zową Jelitá/á własnie/iáko stárodawnemu Herbowi rzeczonemu Abdánk Nouum proclama zá Krzywoustá/ ták też zá Łokietká od tego okrutnego vkłoćia Rycerzowego / dano Jelitá nazwisko.

❡ Wszyscy ći Jelitowie /rozumieią zá nastársze Gniazdo swe Moykowice w Sieradzkiey źiemi w Powiećie Piotrkowskim / przy ktorych iest Zamek nie dáleko nád Rzeką Pilcą stáry murowány rzeczony Surdegá / iuż spustoszáły / á to byłá własna máietność Floryaná wyższey miánowánego. Tego Herbu Rycerstwa iest bárzo wiele w Krolestwie Polskim/wszákoż iednák nawiecey w Sierádzkiey źiemi/o ktorym niżey czytáć bedźiesz.

☞ **Wspomina Przywiley konfirmáciiey Krolá Káźimierzá Floryaná Klasztora Łysey Gory Krzyżá świetego / gdźie go pomienia:** Ottone Regni Poloniæ, Floriano Szary Lecicieñ Cancellarij. Datum in Opatovv, anno 1354. in crastino Beati Iacobi Apostoli. Tenże iáko niżey vsłyszysz był Biskupem Krákowskim

☞ **Floryaná y Zegotę Bráćia rodzoną/hæredes de Moykowice** / ktorzy miedzy sobą táki dźiał czynili / wźiął Floryan Wronikow y Woźniki/Zegotá Moykowice y Laski/ o czym świadczy przepis Listu Sądowego z Aktu w Piotrkowie Feria secunda post Epiphaniæ, anno 1410.

☞ **Stánisłáwá z Moykowic/wspomina Káptur Korczyński/w Roku 1439.**

☞ **Piotrá Kásztellaná Sedomierskiego/teyże Fámiliey** zá pánowánia Káźimierzá Wielkiego scriptá niektore wspominaią/á náznácznicy Káthálog przy synie Biskupie Krákowskim Floryanie / ktory sie pisał z Mokrská / á o tym ták czyni wzmiánke / opowiedáiąc go synem wyższey pomienionego Kásztellaná/á mátki Chrystyny. Był wźiet z Proboswá Krákowskie° dwudźiesty ósmy od záczećia wiáry Chrześćiáń: Biskup Krákowski/ Canonicæ per viam scrutinij â Capitularibus conformiter secunda Februarij electus, po Bodzećie z domu Roża/ á Roku 1367. w Awinij przez Grzegorzá Jedennastego tego imieniá Papieżá potwierdzon y poświecon/ v ktorego sam był/Cazimiri Poloniæ Regis tanq; Patroni adiutus intercessionibus & cōsensu. Ten w Miásteczku Bodzećinie Zamek zmurował/ miásto tákże Bodzećin/ y drugie Iłżę/ murem y wieżámi ozdobił / Kośćioł w Dobrowodźie/ á drugi w Wegleszynie Oyczyznie swoiey zmurował / Kielich złoty z drogimi kámieńmi/ Casulam & Dalmaticas z żołto gorącego Akámitu spráwił do Kośćiołá Krákowskiego / Kámienicę ná práwey stronie w Kánoniczey vlicy dobrze murem opráwił / ktorą Kápitule dárował/ obwárowawszy/áby ten kto w niey bedźie mieszkał dawał po dwie grzywnie ná káżdy rok z niey. Ołtarz sub titulo Sancti Ioannis ante portam Latinam fun-

dował/do ktorego Dźieśięćine wytecżna w Pielgrzymowicách od ſtołu Biſkupiego dárowáł. Tenże Prebende we wśi ſwoiey Mokrſku z dobr ſwoich fundowáł. Tenże Zamek znácżny in ſuæ domus gloriam murare latere ceperat, wſzákoż niedokonawſzy vmárł. Y tego tám dokłáda w Káthálogu/ áby ten początek muru miano rozebráć ná kominy Sláchtá okolicżna z wola iego Synowcow/ták bárzo/ vt vix nunc tam ſumptuoſi ædificij appareant veſtigia. Sedit annis tredecim, vmárł Roku 1 3 8 0. Dniá ſzoſtego Mieſiącá Lutego/w dźień świetey Doroty/á w Kośćiele Krákowſkim w Káplicy świetego Thomaſzá Apoſtołá ktora ſam nádał/ ſub Tabula erea ſepultus requieſcit: Fuit animoſus Eccleſiæ defenſor.

§ Tenże Káźimierzá Wielkiego Krolá Polſkiego/ ktory ná namowe Sándywoiá Stároſty Sedomierſkiego z domu Topor/ wśi Złotey/ y drugich do niey przynależacych zápowiedźiał robote/záklął á nie rozgrzeſzył/áż wolne wśi Kośćiołowi puśćił/ choćiaż był Káźimierz Kśiedzá ktory go pozywał w Wiſle vtopić dał/co vcżynił Dworzánin iego Kochan z domu Ráwá. Po tym Floryanie zoſtał Zawiſzá z domu Roża/to o nim w Káthálogu piſze/v Kromerá cżytay o nim w Kśiegách 12. V Miechowity w kśiegách Cżwartych Kapit: 35. też słowá coć śie ná przodku piſáły. V tegoż Hiſtoryká w Kápitulum 29. cżytay o nim te słowá. Ludouicus autem Rex Hungariæ, per Oratores Polonorum, Florianum Epiſcopum, & Ianuſium Regni Poloniæ Cancellarium, vt Regnum Poloniæ ſuſciperet ſolicitatus. &c.

☞ Klimunt z Mokrſká Káſztellan Rádomſki/ przyiął do Herbu z inymi Jelitcżykámi w Hrodle Gierdutá/ o cżym Przywiley Vniey Hrodelſkiey świadcży/w roku 1 4 1 3.

☞ W Roku 1 4 1 9. Wſpominája rozdźielne Liſty ſyny Floryanowe z Mokrſká. Naprzod Piotrá/ ktoremu śie doſtáły/Dźiewiąte/ Kornmiki/Sulimierzyce/Obrázowice.

§ Floryáná/ktoremu Pácżánow/Niegoſłáwice/Rátáie/Schuchcżyn.

§ Janá ktoremu Brudzow/Widuchowa/Poſtorowice.

§ Mikołáiá/ktoremu Mokrſko Zamek/ Wola w Oſowey/ Mzurowa/Michow/Beſorándá. Actum Sandomi: Feria ſecunda poſt Franciſci, præſentibus, Niemierza de Lutoua, Ioanne Borkone de Ianuſſouice, Sigiſmundo de Minoſtouice, Paulo de Sandziſzovv, Andrea de Garbice, Marciſio de Karſsi, Ioanne de Tvvorovv, ſub titulis, Petri de Falkovv, & Zauiſsij de Oleſnicza.

☞ Floryaná z Mokrſká wſpomina w Kápturze Korcżyńſkim/w Roku 1 4 3 8.

§ Janá z Mokrſká támże wſpomina.

§ Andrzeiá y Piotrá tamże.

☞ Janá Bieśiad rzecżonego/ kthory śie piſał z Mokrſká/ Chorążem Krákowſkim y Márſzáłkiem Nadwornym wſpomina Liſt w ſkárbie/przy ktorym wiśi piecżeć iego Jelitá/w Roku 1 4 5 5.

☞ Pielgrzymá z Wegleſzyná brátá rodzonego ſyn/ Floryaná Biſkupá Krákowſkiego/ Stároſtá Wielgopolſki/ o cżym Kromer w Kśiegách 14. świadcży tymi słowy: Domaratus Caſtellanus Poſnanień, qui iam Præfectus Maioris Poloniæ eſſe deſierat, ſucceſſore accepto Vengleſimo Floriani Epiſcopi Craco: fratris filio. &c. O tymże wiecey cżytay eodem Libro v tegoż Hiſtoryká.

☞ Thomaſzá z Wegleſzyná/ Káſztellaná Sedomierſkiego/ wſpomina Kromer w Kśiegách 16. Liſt 390. tymi słowy. Thomas Vengleſinius, Caſtellanus Sandomirień, & præfectus Maioris Poloniæ, Drahimium Arcem ab ijs qui religioſam militiam Diui Ioannis nomine profitentur, interceptam quatriduo expugnauit, eiectoq; præſidio in poteſta-

tem ſuam

tem ſuam redigit. To było zá Jágiełłá/był pierwey Podcżáſzym v teº Krolá.

☞ A tuś obacżył/ że ći ſynowie tego Floryaná z roznych imion rozne nazwiſká od cżáſu dawnego mieli/ co ieſzcże niżey cżytaiąc dowodniey zrozumieſz.

§ Był wieku mego z tych tám przodkow Dom możny w Ruśi Zamoyſkich/ktorzy wyſzli z Lecżyckiego Woiewodztwá/á tákiem ſpoſobem inſzego nazwiſká po máietnośći doſtáli.

☞ Thomaſz z Łaźniná w onym kráiu doſtał v Andrzeiá Piwá Zamośćia ſtárego y Wierzbia/zá ktore dał pewną ſumme pieniedzy/á vtwierdzáiąc kontrákt zámiáną/iáko ná on cżás był obycżay/ pewne cżeśći we wśi ſwey Wżdżárách w źiemi Lecżyckiey. O cżym świadcży Władyſław Kśiąże Mázoweckie y Ruſkie Liſtem ſwym/ w ktorym ieſt wzmiánká Láſſá Pomyſłá wielkiego przy tych Wżdżárách/y cżeść ſummy ná pewny cżás ná dobrách ſwych onych dźiedźicżnych w źiemi Lecżyckiey wárował/ o cżym tegoż Kśiążećiá Liſt świadcży. Tegoż Thomaſzá po wśi Zamośćiu Ruś Zamosckim przezwáłá.

☞ Thomaſzá z Zamośćia wſpomináia niektore ſcriptá zá pánowánia Káźimierzá Jágiełłowicżá/ ktory miał wiecey niż ſto lat.

☞ Máćieiá Rotmiſtrzá wſpomina Liſt Przypowiedny Krolá Káźimierzá/ktory niżey cżytáć bedźieſz pod Bońcżycem/y drugie liſty tegoż Krolá o nim powiedáią/w Roku 1 4 9 1. Data Lublini ante Inuocauit. Był w Cżarnym Woyſku Máthyaſzá Krolá. Tenże zá Olbráchtá był w potrzebie Koprzywnickiey z Tátáry/y w wielu inſzych.

☞ Páweł Zamoścki w Piaſkách ſyn Máćieiow.

☞ Jan Zamoścki w Wierzbie ſyn Máćieiow.

☞ Wencżeſław Zamoścki w Zukowie ſyn Máćieiow/ten zoſtáwił ſyná Piotrá ktory trzymał Niewierkow.

☞ Jan ſyn Páwłá Zamoſcz z Piaſkow był Rotmiſtrzē.

☞ Mikołay z Zamośćia ná Skokowkách/ Syn Floryanow/od Anny z Komorowá ſpłodzony/był Skoláſtykiem Lecżyckim/Kántorem Sedomirſkim/ Kánonikiem Krákowſkim/ y Proboſzcżem Tarnowſkiem/Refferendarzem y Sekretarzem Krolá Zygmuntá/ o tym świadcży Elogium krotce piſane tymi słowy. Nicolai Floriani Filij de Zamosczie in toga religioſiſs: ac prudentiſs: homini, in bello fortiſs: viro. Formulas actionum, quæ extant, vt erat iuris conſultiſs: concepit. Ex ordinum decreto, in legibus componendis & emendandis Reipub. operam nauauit. In prælijs aliquot Tartaricis, manu rem fortiter geſsit. Singulari etiam certamine Turcum prouocatorem ad Rohatinum occidit. Quod &ſi homo ſacratus eſſet, tamen ſibi cum Paganis prælia permiſſa interpretaretur. Sigiſ: Primi Regis Secretarius & Referendarius fuit, Scholaſticatum Lencicień, Cantoriatum Sandomirień, Canonicatum Cracouień, & Præpoſituram Tarnouień ſacerdotia habuit. A Collegio Cracouień exiguo impoſito ſtipendio pro pter merita, Pabianicień territorium quo ad viueret poſſedit. Cum Tencinijs & Tarnouijs familiariſsime cum viueret, Ioan: Tarnouio magno Caſtellano Cracouień, & auctor & adiutor in primordijs, ad eam quam conſecutus erat amplitudinem, laudis fuit. Tego ćiáło leży w Krákowie ná Zamku w wielkim Kośćiele/świadcży Epitáphium.

☞ Szcżeſny z Zamośćia ná Skokowkách Syn Floryanow/Brát iego rodzony Podkomorzy y Sedźia Chełmſki y Woyſki Bełſki/ cżłowiek mądry y mężny/z Tátáry pod Chmielnikiem wiele á mężnie cżynił. V Skokowek Oycżyzny ſwoiey Zagon niemáły Tátárow poráźił przez ſługe ſwego Sćiborá z Sitáńcá/ktorego tám był zoſtáwił ſam iechawſzy ná Bełz.

O iego posługách ták Listy Zygmuntá Krolá świádectwo dawáią / ná ktorych mu dárował dobrá Obermuntá Stolniká Chełmskiego zeszłego bez potomká/y summę ktorą miał ná Płonce wsi w Powiećie Krásnostáwskim. Nos vero habentes rationem fidelium seruitiorum prædicti Fœlicis de Zamosczie Tribuni, quibus in terris Russiæ agens, sese nobis commendatum reddidit, vt pote, qui quotiens Tartari ad terras nostras Russiæ inuadere conati sunt, totiens ille cum alijs subditis nostris pro suis facultatibus inuadere & arcere solebat. Data 1 5 2 8. Tákże wzmiánkę czyni o iego zasługách w Liśćiech ná summy ktore miał ná wśiách Łábunkách y Hrusowie.

§ A iż to byli Bráćia rodzeni / tedy o nich świádczy List pod pieczęćiámi ich pisany w te słowá. In nomine Domini amen. Ad perpetuam rei memoriam, nos Nicolaus Tarnouieñ, Voynicieñ Ecclesiarum præpositus, Cantor Sandomirieñ,&Canonicus Cracouieñ,Secretarius & Referendarius S. R. M. & Fœlix Tribunus Belzeñ, & Iudex Chelmeñ germani, de Zamosczie & in Tuoriczovv heredes. Significamus tenore præsentium quibus expedit vniuersis,quomodo attendeñ fidelia seruitia Nobilis Ioãnis Sarnicki,quæ nobis à sua iuuentute etvsq; modo exibit. Voleñ itaq; eundẽ Ioannem ad futura seruitia reddere promptiorem,aduocatiam in Tuoriczovv damus.&c. Actum & datum in Sulovv, Feria secunda ipso die Sancti Stephani Protomartiris,anno 1 5 2 4. Præsentibus pro tunc Nobilibus, Nicolao Gorayski, Stanislao & Ioanne Huhrouiecki,Casparo Bogus, & alijs quam plurimis.

☞ **Wieku mego iuż był Stánisław z Zamośćia syn Szczęsnego** ná Skokowkách/Kásztellanem Chełmskim/ Hetmánem nadwornym/ Bełskim y Zamechskim Stárostą/o ktorego spráwách y zasługách przećiwko R. P. z tego krotkiego Elogium się spráwisz. Stanislai Fœlici Filij de Zamosczie viro integerrimo, humaniss: liberaliss:q; ac bello & pace clariss: magis tamen artem militarem coluit orsus. xvij. ætatis an: xxxv. anno, partim militauit, partim Equitum Turmas duxit, partim Imperium militare cum titulo Ducis copiarum Regiæ administrauit, contra Valachos dũ Chotinum obsideretur,& iterum dum auctoritate Regia Alex: illis Palatinus imponeretur, Despotem in Valachiam tendentem, tum cum ex Castris ad Oppidum Pomeranos positis, intempesta nocte fugere necesse habebat. Contra Liuones dum in Sig: Augusti Regis bellum ob violatum legatum inferentis, fidem ad Posuolium venire coacti sunt. Moschorum Principem cum Sigis: Augusto de Liuonia ac controuersis Lithuaniæ Moschouiæq; finibus, armis contendentem. Contra Tartaros dum eorum excursiones ac prædationes in Russia arcere niteretur, R. P. studio ac opera facultatibusq; suis iuuit. Tumultibus omnibus Tartaricis suis amicorumq; copijs admirabili celeritate, absq; vllo stipendio Regio coactis, vsus est, inuicti sui animi ac consilij vim in Neueliano cum Moschouitis prælio inprimis ostendit. Post Neuelianum prælium, virtutis ergo, Præfectura Belseñ, donatus. Zamchanam reuersus ab expeditione Radoscouiana obtinuit. Senatorium ordinem aliquoties oblatum repudiauit, vix quinquagesimo primo ætatis anno legi passus est, ita tamen, vt neglecto etiam tum Palatinatus gradu in Castellanatu Chelmeñ mallet consistere. Vixit, die 6. Aprilis, Anno Christi, M. D. LXXII. Ætatis LIII. obijt.

☞ Floryan Zamoscki syn Szczęsnego był Chorążym Chełmskim.

Jan z Zamośćia/ Syn Stánisłáwow/ Hetman y Kánclerz Koronny / Krákowski Stárostá

Generał/ktory naprzod z młodych lat do Fráncyey był posłan/ tám się sam dobrowolnie do Náuk wyzwolonych obroćił: Litteras humaniores apud

Leodegarium à Quercu, Petrum Ramum, Adrianum Turnebum, vczył się. Greckiego ięzyká apud Renatum Guillonium. Cursu Philosophiey apud Iacobum Canpentarium słuchał. Principia artium Mathematicarum apud Ioannem Penam. W Pádwi naprzod Ksiąg de anima v Picolhonina, á artem paruam v Bassiana Landa, słuchał: potym vdał się był ná ięzyk Łáćiński/ á práwo. Z Sygoniuszem nákłádał/ V Vidum Pamirolam & apud Decianum Práwá się vczył: Z Fállopiem lubo Medykiem nákłádał/in Funebri oratione, gdy Sigonius przed żalem nie mogł / illum prosecutus est. Czym się naprzod Włochom oznaymił. De Senatu Romano dla ćwiczenia swego Księgi nápisał: Alienus był ab omni conuersatione, otium & litteras tylko miłuiąc/przytym pronior ad iram. Aż gdy w Pádwi były contentiæ w Elekcyey Rektorá/iáko to bywa miedzy młodźią: A gdy inym przypuszczono ad suffragia, Polaki exáminowano w práwie/á máło ich było co y práwne księgi ná koniec czytáć vmieli/gdyż máło Polakow Práwem Cesárskim się báwi/ skąd niektorzy co z Polaki spor wiedli pośmiewisko byli vczynili. Ten Jan Zamoscki poruszony iáko młody / ona quæ illi videbatur indignitas, powiedźiał/że prożno się śmieią/ gdźieby się chćiáło Polakom Rektorostwá / łácwieby tego nálezli coby Práwo lepiey vmiał niż ći co się z inych nieumieiętnośći śmieią. Gdy spytano/kto: Z zápaleniá rzekł: A ia ná koniec sam. Zátym go wszytká Akkádemia porwáłá y przymusiłá áby Rektorem był/ ktore on potym nád zwyczay młody z wielką státecznośćią odpráwował: exáminuiąc Doktory ná promotiách y publicè disputuiąc / w Práwo się tym lepiey włomił. Senatowi Weneckiemu wdźięcznym dla státecznośći był. Ossobne one swe obyczáie zá konwersácyą / kthorey ná ten czás rad nie rad muśiał vżywáć/vtárł. Miedzy Senatormi Weneckiemi / nawięcey z Aloisiusem Moczenigem/ ktory był potym Kśiążęćiem/ á Marinem de Cauallis, przedniemi Senátory praktykował. Bernardo Venerio Potestat Padewski był mu ták przychylnym/ że do wielu rzeczy łátwie mu się dał przywieść. &c. potym przyzwány od Oycá do Polski / z wielką skromnośćią ná Dworze Krolá Augustá był/Sekretarzem będąc wiele postronnych spraw odpráwował/y w práwnych. Tákże go potym Krol pomieniony po śmierci Sobká Podskárbiego Koronnego posłał do odbierania skárbu / z ktorego nie wyiechał/áż wszytkie Przywileie y pismá przeczytał y porządnie sterminował y rozłożył / co od świętego Márćiná do Swiątek czytáiąc we dnie y w nocy korrygował. Puśćił mu był oćiec iego Kásztellan Chełmski Zamech y Wirzrachánie/á potym w rychle vmárł. Po ktorego śmierći Krol August dał mu Stárostwo Bełskie. A gdy vmárł Krol August in interregno podał formę konfederácyey de libertate & castitate suffragiorũ,& de tranquilitate tuenda. Ktorą naprzod Rycerstwo Woiewodztwá Bełskiego/potym Wołhyńcy/á potym wszytkie Woiewodztwá Ruskie/w Gliniánách/ y v Rákaná ná zieźdźiech przyięli. Ná zieźdźie Wárszáwskim popárł æqualitatem suffragiorum Slachty/z Pány Rádámi Kápturem Jedlińskim.

§ Ná Elekcyey Henrykowey trudność o Votum Kśiążęćiá Pruskiego vprzątnął. Po Henryká do Fráncyey z inszimy Posły był posłem obran / y sposob wszelákiego postępku w namáwiániach z Krolem/ y sposobu renuncyáciy Krolá/ wźiąwszy przykład z inwitáciy Krolá Władysłáwá / gdy go Węgrowie ná swą Kroronę wezwáli/pokazał/ y tám wszytkiego co R. P. potrzebowáłá popierał. Obyczáiem Polskim Listy od Krolá Electa odpráwował. Gdy Krol Henryk przyiechał/ Posłem z Bełskiey źiemie będąc / in controuersia cõfirmationis pokázował/ iż te dubia ktore wnoszono o rzeczách in interregno postánowionych/leuia były. Potym zá dálszym obostrzeniem tych spraw/gdy się do protestácyey przećiwko Krolowi zánosiło / rádźił to odnieść bráćiey/y Confirmationem generalem wźiąć/dołożywszy/iż nam powinien miał być Krol popráwić ná Seymie czegobyśmy dáley potrzebowáli/

rozumieiąc że to czás miał zleczyć á Krolowi oczy otworzyć/ áże ad extrema periculosum było skoro przystepowáć. Gdy sie Seym rozerwał/ iechał do domu chcąc sie gospodárstwem báwić / á do náuk swoich wroćić. Krol też mijáiąc go Podkomorstwem Dwornym/dał mu Stárostwo Knyßyńskie.

¶ Vspokoiwßy sie á mießkáiąc w Wolicy Folwárku Stárostwá Belskiego/w tym Henryk viáchał/nowe motus w Koronie sie poczynáły/inuidia y simultates niedopußczáły mu dlugo pokoiu vżywáć. Ná Stężyckim zieździe widząc strony Rákuskiego domu sprăktykowáne / przy tych co mu byli contrarij zostáł á státecznie bronił.

¶ Potym Tátárowie wtárgneli do Rusi / położyli Koß pod Tárnopolem. Máiąc spráwe o nich społecznie z Andrzeiem Tęczyńskim / ktory ná ten czás był Woiewodą Belskim/ z niemálym Orßakiem Rycerstwá kráiow onych/Poczty swe znáczne máiąc ćiągneli / wßákoż iákoś czytał pod Toporem/dla prętkośći Pohánicá tego/do potrzeby nie przyßli.

¶ Ná Elekciey Wárßáwskiey ßerokimi słowy zbijał rátyie tych co Krolá chćieli mieć z domu Rákuskiego/do czego wiodłá go miłość kráiow Ruskich w ktorych sie vrodził/z ktorych periculum coniunctum to być widział. A gdy sie rozerwánie stáło/ przywiodł z tymże Woiewodą Belskim / z ktorym wielką przyiaźń wiodł/ßeść wßytkie Woiewodztwá Ruskie / że Krolewne Anne miánowáli. Potym drudzy miánowáli Krolá Stepháná z kondicyą o Małżeństwie / zwłaßczá ći ktorzy z Woiewodą Krákowskim/ y z brácią iego Zborowskimi trzymáli/o ktorycheś czytał pod Jástrzębcem/przy ktorych on też potym státecznie stał. Gdy mu było Posły iego odpráwowáć zlecono/dał Posłowi stárßemu ráde / wedle ktoreyby miał Krol obrány z Competitormi postępowáć / obowiązawßy go áby nie powiedał od kogoby ią miał. Do Krolá do kąd do Korony nie przyiechał/ priuatim nic pisáć nie chćiał/áni mu ná listy odpisowáć. Potym go Krol tenże Stephan Pieczętarzem w kilkánaśćie dni po Koronácyey swey vczynił /sam wßytkiego przez kilká lat doglądáiąc/Káncellárya w dobry porządek wpráwił.

¶ Pod Tumult Gdański Poczet pewny Krolowi koßtem swym stáwił/ktory z Spytkiem Jordanem á z Węgry we Tczowską bitwe naprzod sie potkał/ pod Hetmáństwem Janá Zborowskiego Káßtellaná Gnieźnieńskiego. Potym ná potrzebe do Moskwy tegoż Krolá Stephăná ludźie iął á znáczne Rothy wodźić/o czym potym będzieß miał w Historyey.

¶ Wieliß Zamek wziął. Máiąc zlecone ßańce od Krolá Stephăná pod Wielkimi Łukámi/Báßte wielką darniem ná trzy sążnie okrytą z ßańcow Polskich zápalił/od ktorey sie wßytek Zamek zápalił/y wzięt był.

¶ Potym z ludźmi ktore miał pod swoią mocą Zawłoćia/ná wielkim Jeźierze położonego/ choćiaż w wielkie niepogody/dobył.

¶ Ná drugi Rok gdy Krol Stephan z woyskiem do Moskwy ćiągnął/Hetmánem wielkim v Worończá był deklárowan.

¶ W dobywánie Ostrowá Krolowi służył á pilnie.

¶ Pode Pskowem ná źime áż ad sextam Februarij, dźieśięć niedźiel po odieźdźie Krolewskim woysko zátrzymał. 4. Ianuarij in generali excursione, pod mury Pskowskimi Moskwę gromił. Zá postánowieniem pokoiu/ przedsie z woyskiem leżał zá gránicámi Inflantskimi/áż od Moskwy Derpt y inße Zamki/y źiemie wßytke Inflántską/ odebrał.

¶ W wielkiey v Krolá Stephăná /cum inuidia aliorum, auctoritatis był/od ktorego mimo Káncelerstwo y Hetmáństwo/był przełożon ná Stárostwo Krákowskie/Málborskie/Miedzyrzeckie/Krzeßowskie/zá służby y vtráty ktore w Moskwie podiął.

¶ Vrodził sie z Niedźiele ná Poniedźiáłek Dominica Letare, w Roku 1542. w Skokowkách. Tego spłodźiłá Anná Herbutowná z Miźińcá. Miał Trzy żony: Naprzod Anne Osolińską z domu Topor. Potym Krystyne Rádźi-

tem háwtowáne/ktore wiodły białegłowy pięknie vbráne w kitaykách Wiśniowych. Wßyscy ßli mimo Krolá po rázu/ tylko te ostátnie dwá kroć / bo było co widźieć y ochędożnie/y k temu z onym pryskániem Wielorybow bárzo śmießnie. Miotano pieniądze ná plácu gdźie te Tryumphy były dosyć nieskąpo. Drudzy zásie woleli vpátrzyć kędy mießek z gotowym dźiesiątkiem złotych á misternie go oderznąć/co y mnie sámemu vczynili. A dla tego zá złe nie miey ieśli sie co dla frásunku nieporządnie nápisáło/bom zbył w ćiżbie piętnaśćie Talerow/y wáckă połowice.

☞ Tenże Hetman miał Bráćią rodzoną od teyże Herburtowny: Naprzod Zbożnego/ktory iádąc z Oycem Káßtellanem Chełmskim z Moskwy od Krasnego Horodká/máiąc tylko wieku lat 19. vmárł. Siostry tákże od teyże Herburtowny były: Naprzod Zophia/ktora młodo vmárłá. Anná ktora byłá zá Łukaßem Oleśnickiem z Oleśnik/ná Łábuniách zostáwiłá Corke / ktora byłá zá Janem Dulskim Káßtellanem Chełmskim y Podskárbiem Koronnym/vmárłá w Krákowie ná tymże weselu.

¶ Z wtorą żoną Anną z Orzechowcá / Janá Káßtellaná Chełmskiego Corką / tenże Stánisław Zamoscki Káßtellan Chełmski miał syny/Andrzeiá y Mikołáiá/ktorzy młodo pomárli/y te Corki/ Zophia ktora młodo vmárłá / Helżbiete Włodkową Stárośćiną Hálicką y Kołomeyską. Zophia Dźiałyńską / Podczáßyną Koronną / Stárośćiną Kowálską / y Brodnicką. ¶ Tenże Hetman Zamośćie miásto y Zamek w Belskim Powiećie zmurowáć dał. Inßych spraw iego pámięći godnych w Historyey potym obaczyß.

¶ Jerzy Zamoścki Archidyakon Lubelski/ Kánonik Krákowski/Syn Chryßtophá Zamosckiego.

☞ Drudzy byli Jelitczykowie/ktorzy sie pisáli z Korytnice / iáko niektore scriptá y tákże Historye wspominâią Floryaná z Korytnice Káßtellanem Wiślickim zá pánowánia Krolá Jágiełłá.

☞ Mikołáiá Pieniążká/z Witowic sie pisał/ ktory był stárostą Krákowskim/ Podkomorzem / y Wielkim Rządźcą ná mieyscu Janá Czyżowskiego Káßtellaná Kráko: w iego stárośći ná ieo mieysce od Káźimierzá trzećiego dány/ Roku 1458. O czym czytay Kromerá księgi 24.

☞ Stánisłáwá Pieniążká z Witowic/Stároste Sánockiego/ zá Krolá Káźimierzá Trzećiego/ ná mieyscu ßczęsnego Paniewskiego Hetmánem Koronnym List pod pieczęćią opowieda/ktory propter antiquitatem máßtu nápisany w te słowá.

Cazimirus Dei gratia. &c. Significamus. &c. Quomodo consideran legalitatem, grataq; admodum & fidelia seruitia Generosi Stanislai Pieniązek de Witouicze Capitanei Sanocen fidelis dilecti. Volen eum consolatum efficere & ad futura seruitia nostra atq; illustrissimorū natorum reddere promptiorem, sibi Campiductoratum exercituum nostrorum & Regni nostri, per mortem olim Generosi Fœlicis de Paniovv Castellani Leopolien & Campiductoratus eiusdem possessoris vltimi vacantem, dandum & conferendum duximus gratiosè, damusq; & cōferimus tenore præsentium mediante. Per ipsum Stanislaum vsq; ad tempora vitæ suæ extrema possidendum. Quocirca vobis Venerabili Gregorio de Lubrancz Præposito Scarbimirien, Vicecancellario Regni nostri, ac Zupparum Vielicien & Bochnen Factori moderno, & alijs pro tempore existen Zupparum factoribus prædictarum committimus, mandan & omnino habere volen, quatenus eidē Stanislao de omnibus censibus ad Campiductoratum hunc ex antiquo pertinen, annuatim vt solitum est respondeatis, ad Zupparum prædictarum nostrarum rationē. Harum quibus Sigillum nostrum præsentibus est subappensum testimonio literarum. Datum in noua Ciuitate Corczin, Feria sexta post Festum Sancti

Michaelis, Anno Domini 1488. Tych Pieniozkow ieſtli potomſtwo włáſne/ doſtátecznie wiedźieć nie mogę.

☞ Dom Secygniewſkich y Páczánowſkich ſtárodawny ktorych prze znáczne ſpráwy wiele rozne ſcriptá wſpomináią / iáko naprzod Thomaßá Secygniewſkiego w Kápturze Korczyńſkim / w Roku 1439.

☞ Piotrá Secygniewſkiego z Páczánowá Sędźiá Sędomirſkim wſpominaią acta onego kráiu y Przywileie ſkárbne / miedzy ktorymi ieſt extract, v ktorego wiśi Pieczęć iego Jelitá.

☞ Floryaná z Páczánowá w dźiale 1419. y w Kápturze Korczyńſkim wſpominaią/ w Roku 1439.

☞ Jákubá Secygniowſkiego Stároſtę Buſkiego/ y ſpráwcą woyſká w Prusiech / y Mężem znácznym zá Królá Zygmuntá rozne liſty opowiedáią/ o ktorym Kromer in oratione ſua wzmiánkę czyni / czytay Liſt 698. Kroniki iego.

☞ Páweł Secygniewſki/ ktory Rothy wodźił znáczne/ był Mężem ſławy y pámięći godnym. Ten zá Królá Zygmuntá Auguſtá poſłány od Hetmáná z drugimi Rotmiſtrzámi/ ktorzy mu byli przydáni pod ſpráwę iego/ Alexándrá Woiewodę Wołoſkiego ná páńſtwo wſádźił/ Krolową Węgierſką Izábellę do Siedmigrodzkiey źiemie prowádźił / y thám trwał áż do vgruntowánia Syná iey Jánuszá. Ná potrzebę do Moſkwy temuż Krolowi ludźie wodźił. etc. Wiele ſpraw iego pámięći godnych potym w Hiſtoryey czytáć będźieß.

☞ Dionisius Secygniewſki Biſkup Kámieniecki był wieku mego zá pánowánia Zygmuntá Auguſtá/ mądry y ſerdeczny Prálat.

☞ Páweł rodzony Synowiec tego Biſkupá / ktory trzymał Nießkow w Krákowſkiey źiemi/ wßákoż go wieku mego przedał Piotrowi Myßkowſkiemu z Mirowá Biſkupowi Krákowſkiemu/ zá 24. tyśiące: Był to Mąż ſławny/ w potrzebách znácznych bywał.

☞ Jákub Secygniewſki Stároſtá Szydłowſki/ ktory śię w ſpráwách Rycerſkich w woyſku Kárlá Piątego Ceſárzá wychował/ przećiwko Moſkwie/ do Newlá/ do Kraſnego Grodká/ do Wielhi/ y indźiey godnie á znácznie zá pánowánia Królá Auguſtá ſłużył. Potym w pokoiu záśiadł prze nieſpoſobne zdrowie/ Mąż ſławy y pámięći godny / z wielem narodow w potrzebie bywał/ coć potym Hiſtorya opowie dowodnie.

☞ Synowie Páwłá wyżßey pomienionego Rotmiſtrzá byli ći wieku mego/ Naprzod: Jákub Mąż ſławy y pámięći godny / kthory wßeláką dźielnośćią Przodkow y Oycá doßedł/ w potrzebách znácznych z nieprzyiaćioły Króleſtwá tego bywał.

§ Jan miał zá ſobą Fánnelownę Stolniká Lubelſkiego śioſtrę rodzoną/ o ktorey Przodkách niżey czytáć będźieß/ z ktorą Potomſtwo zoſtáwił.

§ Páwel Mąż znáczny/ ći obá z Jákubem ná ten czás celib: vitã agebãt.

☞ Floryaná z Gáiu Sędźiá Łęczyckim zá Królá Kázimierzá w Roku 1434. wſpomina Liſt w ſkárbie / v ktorego wiśi pieczęć/ Herb Jelitá/ á ná Helmie Puł kozy / od tegoż ſą Gáiewſcy támże w onym Woiewodztwie.

☞ Mikołáiá de Rádogoßcz wſpomináią Liſty w ſkárbie Łęczyckim/ w Roku 1439. od tegoż Rádogoßczy.

☞ Dom Dębowſkich z Dębowſkiey Gory/ w Woiewodztwie Łęczyckim/ z ktorey Andrzey Dębowſki Dworzáninem będąc v Zygmuntá ſtárego Królá/ potym Stároſtą Rubießewſkim / w Bełſkiey źiemi máiętnośći doſtáwßy Woiewodá był támże/ ktory tylko iedyną Corkę zoſtá-

wił Zophią/ Andrzeiá Hrábie z Tęczyná Woiewody Krákowſkiego żonę/ z ktorą zoſtáwił trzech Synow/ Gábryelá/ Andrzeiá y Janá/ ná ten czás minorenes. § Andrzey drugi Dębowſki był naprzod Káßtellanem Brzeźińſkim/ á potym Sierádzkim / y Stároſtą Łęczyckim / zá Królá Auguſtá y Stepháná.

§ Był trzeći Sędźim Łęczyckim/ ktory tákże ná znácznych poſługách Rzeczypoſpolitey bywał.

§ Łáſotá Dębowſki/ Miecznik Łęczycki/ Mąż ſerdeczny/ y w potrzebách znácznych bywáły.

☞ Dom Gomolińſkich ſtárodawny w Sierádzkim Woiewodztwie / ktory tákże od tego Floryaná Szárego práwie ex lumbis iego ma początek/ co Liſty Dźielnic Przodkow ich iáwnie opowiedáią / á z tych iednego maß ſens w te słowá: Nos Petrus Iudex, & Suetoslaus Subiudex huius rei, per mortẽ Sobeslai noſtri anteceſſoris olim ſubiudicis Siradień. &c Significamus vigore præſentium. &c. Quod in noſtro iudicio conſtituti Florianus & Zegota, Fratres germani & hæredes de Moykowicze, publicè recognouerunt inter ſe feciſſe perpetuam diuiſsiõem in hunc modũ, ita, quod ediem Floriano pro totali ſorte ſua. &c. videlicet, Wronikovv & Wozniki ceſſerunt; Zegothe vero Moykouicze & Laski cum totali diſtrictu. &cæt. Actum & datum in Piotrkovv, anno 1409.

☞ Byli ći dwá pomienieni ſynowie Zegoty z Moykowic Chorążego więtßego źiemie Sierádzkiey / Floryan miał zá ſobą Odrowążownę / z ktorą miał ſyná Piotrá. Tenże Piotr naprzod wykopawßy część láſow Woźnickich/ záłożył wieś Gomolin/ z ktorey śie potym potomſtwo iego áż po ten wiek zowie Gomolińſkimi.

§ Tenże Piotr miał zá ſobą Corkę Derſłáwá z Szmogorzewá Stároſty Rádomſkiego z domu Łábęć/ z ktorą miał ſyná Mikołáiá / ktory potym był Piſarzem źiemie Sierádzkiey / miał zá ſobą Corkę Jákubá Rokßyckiego z Koniecpolá/ z domu Pobog/ Sędźiego Sierádzkiego/ miał z nią ſyny/ Floryaná ktory Kśiędzem był/ ták to o nim dawáią znáć ſcriptá niektore/ że był vczonym y godnym Kápłanem/ iedennaśćie lat ná náuce we Włoßech mießkał/ miał łáſkę Królá Zygmuntá Stárego/ wßákoż rychło vmárł.

☞ Stániſław drugi Syn Mikołáiow był Káßtellanem Roſperſkim y Stároſtą Wieluńſkim/ ten był w łáſce Królá Zygmuntá/ dawał mu Kánclerſtwo po Sobockim z domu Doliwá/ ktorego on dla nieſpoſobnego zdrowia/ iż był Pedogryk/ przyiąć niechćiał. Miał iednego Syná/ ktory był mente captus. Ten Stániſław fundował Menſonarze w Piotrkowie. Ciáło ie° pochowáne w Witowie/ tám wiele przodkow domu te° leży.

☞ Trzeci Syn Mikołáiow Piotr/ Podczáßym był Sierádzkim/ zoſtáwił dwu ſynow. Janá/ ktory był wieku mego Káßtellanem Spiczymirſkim/ y Mikołáiá/ pokoy miłowáli domowy/ byli możni y doſtátni.

☞ Czwarty ſyn Mikołáiow Jan/ Káßtellan Spiczymirſki/ zá pánowánia Zygmuntá Auguſtá / ktory miał zá ſobą Corkę Marćiná Myßkowſkiego Kaßtellaná Wieluńſkiego z domu Jáſtrzębiec / z ktorą zoſtáwił ſynow trzech.

§ Naprzod Stániſłáwá Szkoláſtyká Płockiego/ Kánoniká Krákowſkiego/ człowieká vczonego / ktory multorum hominum mores vidit, y dobrze ie vmiał/ bo humilitatem in mente, & dignitatem in honorẽ Sacerdocij záchowáć vmiał.

§ Floryaná/ ktory Zygmuntowi Auguſtowi czás niemáły Dworzáńſką ſłużył/ potym y Henrykowi: Gdy odiechał Henryk/ on też chcąc mores hominum widźieć/ do cudzey źiemie ieździł do Włoch. etc. Potym śię goſpodárſtwem zábáwił/ miał zá ſobą Corkę Andrzeiá Dębowſkiego Káßtellaná

Sierádzkiego/Stároſty Lęczyckiego/z teyże Fámiliey Jelitow/z ktora zoſtawił ſyná Hieronymá ná ten czás młodziuchnego/ ex quo optima fruges eſt ſperanda.

¶ Andrzey brát tychże rodzony/ktory cáła dziewięć lat we Włoſzech náuką ſię báwił/kedy nád inych wiele náuczył ſię beatè & honeſtè viuere.

☞ Dom Romiſzowſkich ſtárodawny támże w Sierádzkim Woiewodztwie/ktorych przodki zdawná ludźmi znácznymi y R. P. záſłużonymi rozne ſcriptá opowiedáią/ á náznácznieý Liſt Káżimierzá Wielkiego/ktorego ieſt ten ſens: In nomine Domini amen. &c. Nos Cazimirus Dei gratia Rex Poloniæ &c. Nobili viro atq; noſtro fideli Baroni domino Diniſio hæredi de Romiſſovicze & de Czerzin Pincernæ Siradień. ius Polonicom in ius Teutonicũ transferimus damusq; ei & eius poſteris ꝓ homicidio, quod eueniret inter incolas in eiuſdem villis pœnam capitis recipere, & vbicũq; extra hæreditatem in aliȷs hæreditatibus iurè quo uis aquiſitis: Inſuper conſiderañ ſeruitia fidelia noſtri Baronis ſupradicti, pro reparatione pontis ſuper fluuium Volborza, damus. &c. Datum Poſnaniæ feria quinta, in qua Iudica cantatur, anno 1342.

☞ Drugi Liſt wſpomina Piotrá Romiſzowſkiego zá tegoż Káżimierzá piſány. Cazimirus Dei gracia Rex. &c. Conſtituta in noſtra & cõſiliariorũ noſtrorum præſentia, Nobilis Catarina, Filia Nobilis Petri de Romiſſouice, vxor nobilis Nikolai de Milkovice. &c. Publicè recognouit de bonis paternis, videlicet: Raysko, Zbignieuicze, Pokrzivvka, & Romiſſouicze, in terra Siradień: & maternis in Przecznia, Polanka & Zauada in terra Cracouień: in diſtrictu Ciriceñ ſitis, ac de aliȷs omnibus bonis mobilibus & immobilibus, ſibi per dictũ patrem ſuum ſatis factum fuiſſe, ſeq; ab eodem certas ſummas peccuniarum accepiſſe &c.

☞ Tychże przodki Liſt Kápituły Krákowſkiey wſpomina tymi słowy. Nos Capitulum Eccleſiæ Cracouień: &c. Villas, Rembienie, nec non Wierzanovicze in terra Lencicień ſitas, ad dictum noſtrum Capitulum pertineñ, Nobilis viris, Zaſlao & Nicolao filiȷs Iacusiȷ de Warzelino & Romiſſouicze, per modũ cõmutationis tradidimus & aſsignauimus temporibus perpetuis, á præfatis Nobilibus ipſorum villas Varzelino, Pokrziuie, accepimus in terra Siradień: Actũ in Sacriſtia Cracouień: feria ſecũnda ipſo die Sancti Remigiȷ, anno 1425. &c.

☞ Tychże przodkow wieku mego byli ci Mężowie znáczni/Naprzod Hieronim ktory goſpodárſtwem ſię ná oyczyznie báwił.

☞ Woyćiech ktory przy Hieronimie Bużeńſkim powinnym ſwoim Podſkárbim Koronnym czás ſię niemáły báwiąc/ w Krákowſkiey ſię ziemi ożenił/y tám máiętności doſtał Miroſzewá.

☞ Wácław/ktory tákże przy tym Podſkárbim Koronnym czás długi ſię báwił/ná poſługách od niego R. P. náleżących znácznych bywał/po śmierći Stároſt ſtároſtwá odbierał/ iáko Rádom/Oświećim/y inſze/Mąż godny.

☞ Piotr/Jan/Stániſław/ludzie Rycerſcy/Mikołay ten iuż tylko z Księżą do Wiiátyká náglądał: ná ten czás to wſzytko Bráćia rodzeni byli.

☞ Stokowſcy támże w Sierádzkiem Woiewodztwie/ właśni ſą Romiſzewſcy.

☞ Dom Dźiduſkich/ z ktorych ieden był Biſkupem Przemyſkim ná końcu pánowánia Zygmunta ſtárego/á ná początku pánowánia Zygmuntá Auguſtá/ Seuerus & immota mente Senator.

☞ Stániſław Dźiduſki brát tegoż Biſkupá/ był ſtároſta Koniñſkim/ten był zoſtáwił tylko iedyną corkę/ktora byłá zá Piotrem Bárzym Káſztellanem Przemyſkim/Stároſtą Lwowſkim/ á potym po iego śmierći zá Ráphałem Sieniáwſkim Woiewodzicem Ruſkim.

☞ Dom Korytkow ſtárodawny/ ktorich przodki tákże wſpomináią Liſty rozne záſłużonymi R. P. Jáko w ſpiſku Sláchty Ruſkiey/ w Roku 1427. Wiśi pieczęć Jelitá/ á ná áppenśie te słowá: Staniſlaus Koritko de Paczaouicz.

❡ Mego wieku ći byli/ Páweł Korytko z Pohorec / człowiek R. P. záſłużony / naprzod był Podkomorzem Przemyſkim zá Krolá Auguſtá / zá Krolá Stepháná Podkomorzem Lwowſkim/ potym zá tegoż Krolá po śmierći Stániſłáwá Drohoiowſkiego Káſztellanem Przemyſkim.

❡ Bártoſz Korytko Piſarz Ziemſki Lwowſki/człowiek bácżny/y godny w ſpráwách Rzeczy poſpolitey.

☞ Dom Głowow ſtárodawny támże w Przemyſkiey ziemi/z ktorego ludźie Rycerſcy y ſtrożowie R. P. dobrzy bywáli. Chryſztoph Głowá wieku meᵒ był Káſztellanem Poláníeckim/ zá pánowánia Krolá Stepháná vmárł. Był to człowiek vczony/potym był od Páná Bogá ták pokaran ná zdrowiu/że iedneᵒ dnia wołał/żem ia Pan wielki/mam wſzytkiego doſyć: ná ten czás dárował ſługi y przyiaćielá gdy ſię do nieᵒ tráfił. Drugieᵒ dnia płákał á mowił: Otom vbogi/nie mam nic/wſzákoż przedſię był rad przyiaćielowi.

☞ Dom Tarnowſkich / z kthorych ieden wieku mego był Káſztellanem Konárſkim ziemie Sierádz: zá Krolá Auguſtá y Stepháná.

☞ Dom Litoſłáwſkich/ktorzy ſię piſzą z Bietrzykowá/ludźie znáczni/ ták w ſpráwách Rycerſkich iáko y inſzych potocznych R. P. należących. Był Woyćiech wieku mego przy Jázłowieckim Jerzym Hetmanie Koronnym ná wielkich ſpráwách y poſługách / ták in priuatis thego Hetmáná/iáko y R. P. należących / potym był Miecznikiem Przemyſkim. Marćin Piſarzem był Sądeckim/człowiek Cnotliwy y godny.

❡ Zaleſcy w Sierádzkim Woiewodztwie dom ſtárodawny.

❡ Ráyſkich Dom ſtárodawny.

❡ Skorkowſcy w Sierádzkim od Opoczná dom ſtárodawny y znáczny/był Jákub wieku mego alter Demoſtenes.

❡ Modrzewſcy/Anſzeńſcy/Łaczcy/Zeromſcy/ Mierſcy.

❡ Czermieńſcy dom ſtárodawny/z ktorych ieden był Burgrábią Krákowſkim/człowiek Cnoty y Pobożnośći dobrey.

❡ Poſtekálſcy/Michałowſcy/Zakrzewſcy/Kaliñſcy/Sielniczcy.

❡ Láſochowſcy w Krákowſkim Woiewodztwie/był Mikołay wieku mego Adoleſcens nobilis przy Piſarzu Ziemſkim Krákowſkim.

❡ Cieſzánowſcy/Borzyńſcy/Wrzeſzyńſcy/Dźiećiątkowſcy/Máleczcy/ Lochyńſcy/z ktorych ieden był Kánonikiem Płockim/Wilkowſcy/Piwakowſcy/Pieczkowſcy w Sierádzkim/Szczukoczcy támże.

❡ Sypniowſcy ná Kráinie/Kámoczcy/Jaykowſcy/ Stokowſcy.

❡ W Mázowſzu Boglewſcy dom ſtárodawny y znáczny/Moráwiecſcy w Sedomirſkim/Zakrzewſcy támże.

❡ W Krákowſkim Woiewodztwie Mokrſcy/Węgleſzyńſcy/Lukowſcy/Mákowſcy/Wilczkowſcy/Miśiewſcy/z ktorych zá Olbráchtá y Alexándrá Krolow żołnierſką ſłużąc Mikołay Miśiewſki/zoſtáwił ſyny/Jákubá/ Andrzeiá/y Błáżeiá/o czym ieſt Act ná Seymie Wárſzáwſkim zá Krolá Auguſtá opiſany.

❡ Mátheuſz Miśiewſki/z Przybyſłáwic ſię piſał y Nayrzedzách/ był wieku mego Burgrábią Zamku Krákowſkiego/ſyn Jákubow/ ná Koronácyey od Krolá Henryká militari & equeſtri dignitate gladio percuſsis humeris ornatus, y Sekretarzem/o czym w Kſięgách Krolewſk. Ná Trybunał

w Roku 1580. według Státutu / z Woiewodztwá Krákowskiego był obran Sedzią/ná ktorym bedąc przysięgłym/spráwy Sądowe w Piotrkowie y w Lublinie sądził. Od Andrzeiá Misiewskiego / ktory zá Zygmuntá Królá ná Pruską woynę do Bydgoßczey wypráwiwßy sie/do Wołoch/potym v Obertyná służył Piotrowi Kmićie z Wiśnicżá/ Woiewodźie y Stároście Krákowskiemu. Zostáli ći synowie od Jágnießki Rupniewskiey/ Jákub/Zygmunt/ Stánisław/ służą żołnierską. Od Błáżeiá Misiewskiego y od Anny Guthowskiey zostáli synowie/Bártoß/Máciey/Mikołay.

¶ Strumieński z Mistowic sie pisał/ vżywał tego Herbu / then pisał kśiążki około kopánia stáwow/ tylko dwie corce zostáwił.

¶ Dźiuglowscy ná Kuiáwách / Gołoczey z Płockiego / Dobrzyńscy z Piotrkowskiego/ Luczelińscy od Kolá/ Mysłiborscy w Sedomirskim Woiewodztwie w Opoczyńskim Powiećie.

¶ W Prusiech Wolscy/z ktorych Klimunt tám sie był z Leczyckiego Woiewodztwá wyprowádził / á dostawßy máietnośći thám sie rozrodził/ miał syná Michałá Kánonikiem Chełmskim/drugiego Fábianá. Márćin Wolski w Węgrzech ná Rycerskim chlebie był czás niemały mężem znácżnym/y Jan drugi brát iego.

¶ Fábian ktory był przy Hetmánie Koronnym / z kthorym był pode Pskowem y w inych potrzebách. Był Wolski Pisárzem Kámienieckim ná Podolu/ drudzy tám są w Leczyckiey źiemi ludźie Rycerscy.

¶ Páprocżcy w Leczyckim Woiewodztwie dom rozrodzony.

¶ Wierzeyscy/z ktorych ieden był ná Podolu/drugi Jan przy Arcybiskupie Gnieźnieńskim Jákubie Vchánskim Doktorem/Astrolog y Poetá.

☞ **Kozlároscy w Leczyckim Woiewodztwie**/ ktorzy ießcże tego nazwiská swych Przodkow nieodmienili/ y tákimże kßtałtem Herbu tego vżywáią.

¶ Inßych Domow wiele Zacnych/o ktorych ia wiedźieć nie mogę prze ßerokość Krolestwá tego.

☞ **Borzobohácí ludźie máietni z Krásnego stáwu** przyięći do tego Herbu zá Królá Augustá / od Zaleskiego rzeczonego Miedźwiedź/ ktory sie wyniosł ná Wołyń z Sierádzkiey źiemie.

Łukasz Serny ktory był Rotmistrzem pießem/Mąż znácżny / y dobrze w potrzebách R. P. zásłużony/czegoć dawa dostáteczne świádectwo List Królá Stepháná w Metryke álbo w Kśięgi Krolewskie wpisány / z ktorego znáczne Cnoty y Męstwo wielkie k woli sławie nieśmiertelney zrozumieß/ ktore nie tylko w Oycżyźnie / ále y w postronnych Krolestwách/ku ozdobie wßego narodu Polskie° okázował / we Fráncyey zá pánowánia Królá Henryká v miástá Puzyn w Delphinaćie/potym v Liwronu w teyże tám kráinie/ v ßturmu z Hugonethy wiele á mężnie z podźiwieniem rożnych narodow czynił/ kedy był postrzelon kulą w vd/czego znáczny dosyć znák ábo bliznę do Oycżyzny przyniosł. Zá tákie Cnoty ktore go sámy znácżnie zozdobiły po ßerokich kráinách/Krol Stephan wdźięczen bedąc posług iego/onego y wßytkę Fámilią iego oboygá

gá stanu/iáko

gá stanu/iáko niżey z Listu zrozumieß/z stanem Rycerskim porownał / do czego Káncler z Koronny przykłádáiąc chęć swoię / w cnotách y męstwie iego sie zákocháwßy/do Herbu go swego przyiął/ktorego łáskę wielce sobie poważáiąc/ná przednieyßym mieyscu go położył/á swoy Oycżysty w helm podniosł. Maß tedy z listu tego słowá co potrzebnieyße ku ozdobie tey Fámiliey Sernych w ten sens pisane.

STEPHANVS Dei gratia Rex Poloniæ. &c. Quod cum & ratione ipsa edocti, & Seremissimorum antecessorum nostrorum assiduis exemplis adducti, libentssime semper faciamus, tum facimus nonq; libentius quã belli temporibus, nusq; promptius q; inter arma & exercitus nostros, nostrisq; in castris, non quod pacis tempora, quod curiæ, aulæ, fori, loca non habeant, in quo se virtus exercere & erigere ad præmia sua possit: sed quod bello potissimum eæ se virtutes exerant, à quibus omniũ ornamentorum dignitatũ, atq; honorum fundamenta duci solent, nominis nobilitatis scilicet & ordo equestris, in quem cum optimum, fidissimum ac fortissimum quemq; referre soleamus: & nobis non commendata tantum, verum cognita re ipsa sit, Egregij Lucæ Serni Centurionis nostri virtus singularis, eximia fortitudo, vsus Bellicæ rei non vulgaris, merita deniq; & Fortia bello facta, facturos esse nos nõ tantum è more, cum nostro, tum serenissimorum antecessorum nostrorum, verum etiam è Republica esse iudicauimus, si in ordinem nobilitatis Lucam Serni transferemus, cùm illum principio ita natum accepimus, vt aliquando maiores in ordine nobilitatis Polonicæ versati sint, & quamuis pro fortunæ varietate, deinceps se ex agris in ciuitatem nostrã Sandomirieñ ad studia ciuium eius loci contulerint, tamen ea in ciuitate semper aliqua præ cæteris ornamenta, Magistratus munera, vitæ studia, liberalibus digna retinuerint, & ab eius Patre etiam egregio Bartholomeo Serni, Proconsule Sendomirieñ, retentæ sint, ita præterea educatum intelleximus, vt pueritiam in literis, adolescentiam peregre in militia cõsumpserit, in Gallia militarit, ad Liberonẽ Delphinatus Gallici arcem, à Regio tum exercitu oppugnatam irruptioni interfuerit, fortiter pugnarit, vulnus cum commendatione nauatæ militaris operæ acceperit. Quo animo quoq; studio rei militaris cùm esset á Magnifico Ioanne Zemoyski de Zamosczie Regni nostri supræmo Cancellario, cũ is expeditioni proximè & gestis bello superioris anni rebus adfuit, sic ad Vielisium signa prima intulit, & in eius expugnatiõe idemq; Vielicolucana ac Zauolociana occupatione inter summa aeris, lacus, loci in quo sita Zauolocia est, ita rem gessit, vt & meritus de nobis & R. P. præclare fuerit, & nobilitatis ornamenta illum magis, quã ille ornamenta illa quodam modo præhensarint, & ambierint. His enim comitijs regni maximis, cũ ordinis equestris nuncij Serni huius Centurionis nostri virtutem, ac animi fortitudinẽ, belliq; merita cõplexi essent, primum ab ijs nobis vt suum in ordinem equestrem illum referremus diligentissimis verbis cõmendatus, tum à duce suo Magnifico Ioanne Zamoyski Cancellario Regni nostri publicè ita laudatus est, vt voce & testimonio summi in R. P. viri & grauissimi Senatoris omnia illi tribuerẽtur, quæ præstantis animi viro, fortissimo militi, dignissimo nobilitatis homini tribui ad cõmendationem laudemq; possent, quamquidem laudatiõem petitionemq;, cum prædicti Cancellarij nostri, tum ordinis equestris vniuersus Senatus Regni nostri consurectione prosequtus est. Quibus omnibus grauissimis iustissimisq; decausis, nos & patrem Lucæ Serni Bartholomeum, & hunc Lucam filium Centurionem, eiusq; Bartholomei reliquos, liberos, legitimos, natos, & nascendos, cooptandos ac referrendos, in nobilitatis & equitum regni nostri ordinem nobis esse iudicauimus, atq; adeò auctoritate nostra Regia, & ex ordinum omnium Regni nostri his comitijs congregatorum sententia, commemoratos, Bartholomeum Serni Patrem & Lucam Centurionem, reliquosq; Patris istius liberos posterosq; vniuersos sexus vtriusq; nobilitamus, & eque-

stri Regni

ſtri Regni noſtri Poloniæ ordini adſcribimus, eoq; õnimo nobilitatis iurè afficimus, quo quis vnq; in Regno noſtro Poloniæ optimo maximoq; aut maioribus, tam paternis quam maternis, longa propagine nobilitatis ortus, aut Regum Poloniæ Sereniſsimorum noſtrorum anteceſſorum beneficio nobilis factus eſt. Conferentes illis, eorumq; liberis, poſteriſq; legitimis vtriuſq; ſexus prærogatiuas & præeminentias, ac magiſtratuum, dignitatũq;, tam ſæcularium, quã ſpiritualium, adipiſcendorum ius, munitates, exemptiones, ornamenta ac iura nulla cum expectatiõe omnia: quibus equeſter ordo Regni noſtri, homineſq; nobiles in Polonia, pro iure ac cõſuetudine vtuntur, fruuntur. Quod quidem ius nobilitatis, quod illuſtrius certis inſignibus, tanq; bonis quibuſdam notis reddere velemus, expoſuit nobis commemoratus Regni noſtri Cancellarius Magnificus Ioannes Zamoyski ſe pro ſuis in Lucã Serni Centurionem ſtudijs, proq; illius meritis, illum atq; vnà Patrem, eiuſq; fratres, poſteroſq; eorum vniuerſos vtriuſq; ſexus, ingentis ſuæ ſuorũq; inſigniũ cõmunionem vocare, ac quodam modo adoptare. Quam rem nos auctoritate noſtra Regia confirmantes, illis inſignia vetuſtiſsimæ Regni noſtri gentis Sariæ & Teſſeræ Ielita adſcribimus, atq; aſsignamus, ſcutũ ſcilicet triangulare rubei coloris in quo haſtæ flauæ equeſtres tres binis trãſuerſim mucrone ſurſum tendente poſitis, tercia recta tranſuerſas in decuſatione ſtringente, atq; ad imum ſcuti pertingente extent. Cui ſcuto ita inſignito, Galea equeſtris elatrata, Corona aurea, quæ gemmis interſtincta ſit redemita imineat, è qua ſe vexilla militaria duo maiora alternis rubeis atq; albis plagis tranſuerſim diſtincta, prona vtranq; in partem, ſingula ſe efferant. Ne vero vetus ſermonũ inſigne, quod à maioribus ſuis accipere planè obliteraretur illud vexilũ, ſcilicet ſiue labrum Eccleſiaſticum faſciam flauam, in cuius ſummo crux aurea ſe efferat, & de qua vtrinq; duæ propendeant, quod quidẽ inſigne vulgo Radvvan nominãt: Galeæ inter vexila duo illa militaria immineat, tenijs vtrinq; è galea ſecundum clipeum albis & rubeis ſparſim propendentibus, pro eo, vt hæc omnia in literis expræſius picta ſunt. &c. Datum Varſauiæ in Comitijs Regni noſtri Generalibus, die vigeſima ſecunda menſis Februarij, anno Domini 1581. Regni vero noſtri Anno Quinto. Doſtátecżniey w Metryce oſtátek ſobie cżytáć możeſz.

¶ Po tych znácżnych záſługách ſwych / ktore Liſt Krolewſki to opowiedał ná drugich potrzebách / iáko v Oſtrowá / v Pſkowá / w ſzturmie wiele á mężnie z nieprzyiácioły Królá Páná ſwego y wſzytkiey R. P. cżynił / toć nápotym Hiſtorya ſzerzey opowie.

¶ Tegoż Lukaſzá Sernego Brát rodzony Stániſław Serny / będąc zábáwiony poſługámi oycá ſwego / iednák vſłyſzawſzy o tákiey łáſce Krolewſkiey y ſzcżeśćiu brátá ſwego / cżáſu ſobie máło ziednawſzy á vproſiwſzy v oycá / ſłyſząc o tym / że pod Pſkowem Krol z woyſkiem leżał / chćiał też tám pokázáć to co dobremu Rycerſkiemu cżłowiekowi należy / wyprawił ſie według możnośći ſwey y nákłádu Oycowſkiego / w tym niż przyiechał / ludźie odſtąpili od ſzturmu zá kondycyą / iednák ſzukał drogi tákiey / áby ſie ludźiom Rycerſkim pokazał godnym do bráterſtwá ich. Pod Pieczárámi przypádáłá potrzebá / w ktorey ták pocżynał / że od wſzytkiego Rycerſtwá pochwałę wielką / á przy niey ſławę nieśmiertelną odnioſł.

Chryſztoph Bernát

Szydłowſki / Piſarz Skárbu Nadwornego / do tego Herbu przyiet od tegoż Hetmáná / w Roku 1582. Co ſie zácżyna tymi słowy. Oblatæ ſunt ad iudicium præſentes literæ Sacræ R. Mageſtatis, ſub titulo & ſygillo manuq; ꝓpriæ ſubſcriptione eiuſdem ſuæ Sereniſsimæ Mageſtatis, ex parte nobilis Chri: Ber: Szidlovvski, Theſauri S. R. M. Notarij. &c. A tego Liſtu ieſt ten ſens: In nomine Domini amen. Parpetuæ rerum temporumq; memoriæ, Stephanus Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, Ruſsiæ, Pruſsiæ, Mazouiæ. &c. &cæ. Princeps Tranſſiluaniæ. Significamus vniuerſis & ſingulis, tam huius q̃ ad poſteritatẽ futuri temporis hominibus harũ litterarum noſtrarum notitiã habituris. &c. Nobis non cõmendata tantum, verum cognita re ipſa egregij Chri: Ber: Szidlovvski dicti, Theſauri noſtri Nottarij virtus ſingularis, rectè facturos eſſe nos, indicauimus ſi eum in ordinem Nobilitatis transferremus, cũ illum ita natum atq; educatum accepimus, vt pueritiam in litteris, adoleſcentiam ætatemq; omnem actã honeſtiſsimis in ſtudijs & Nobilem dignis, deniq; in ſeruitijs noſtris conſumpſerit, cumq; præterea eo illum animo ſtudioq; rei militaris teneri perſpiceremus, vt in omnibus his expeditionibus noſtris, quas contra Magnum Moſchouiæ Ducem ſuſcepimus, in quibus nũc verſamur, ſemper alacrem & viri fortis animum re ipſa declarauit, & in hac noſtra Pleſcouieñ Vrbis oppugnatione cum irruptio publica ſuſcepta eſſet, inter primos murum ſubiuit, hoſtilem munitionem inſcenderit, ac fortiter cum hoſte vulnere etiam reportato dimicauerit. Ac quæ accedit, quod nobis à nõnullis belli noſtri præfectis, ac præſertim á ſupremo exercituum noſtro Capitaneo, Illuſtri ac Magnifico Ioanne Zamoyski, Regni noſtri Cancellarij, ac ſupremo exercituum præfecto, Generali Cracouieñ, Kniſineñ, Miedzirzeceñ, Garuolieñ, Krzeſſouieñ: Zamecheñq;, &c. Capitaneo, diligenter cõmendatus ſit. Quibus omnibus grauiſsimis iuſtiſsimiſq; decauſis, Nos hunc Bernardum Szidlovvski theſauri noſtri Notarium in nobilitatum & equitum regni noſtri ordinem nobis eſſe iudicauimus, atq; adeò auctoritate noſtra Regia illum poſteroſq; illius vniuerſis vtriuſque ſexus nobilitati & equeſtri Regni noſtri Poloniæ ordini adſcribimus. Eoq; nomine Nobilitatis iurè afficimus, quo quis nunq; in Regno noſtro optimo maximoq; aut maioribus, tam paternis quam maternis longa propagine ñobilitatis ortus, aut Regum Poloniæ Sereniſsimorum noſtrorum anteceſſorum beneficijs Nobilis factus eſſet. Confereñ illi, eiuſq; liberis poſteriſq; legittimis illius, vtriuſq; ſexus, prærogatiuas & præeminentias, & magiſtratuum dignitatũq;, tam ſæcularium quam ſpiritualium adipiſcendorum ius immunitatis, exemptiões, ornamenta, ac iura nulla cum exceptiõe omnia, quibus equeſter ordo regni noſtri homineſq; nobiles in Polonia pro iurè ac conſuetudine vtuntur, fruunturq;, quôd quidem ius Nobilitatis cum Illuſtris certis inſignibus, tanquã bonis quibuſdam notis reddere volemus, expoſuit nobis cõmemoratus Regni noſtri Cancellarius, & exercituum noſtrorum ſupræmus Capitaneus, Magnificus Ioannes Zamoyſcki pro ſuis in Bernardum Szidlovvski ſtudijs, proque illius meritis illum poſteroſq; eius vniuerſos vtriuſq; ſexus in gentes ſuæ, ſuorũq; inſigniũ

communionem quandam vocare. Quam rem nos autoritate nostra Regia confirmañ illi insignia vetustissimæ regni nostri gentis Sariæ & Theseræ Ielitæ, adscribimus atque assignamus, scutum scilicet triangulare rubei coloris, in quo hastæ flauæ æquestres tres, binis transuersis, mucrone sursum tendente, positis tertia recta transuersas, in decussione stringeñ atq; ad imum scuti pertingente extent, cui scuto ita insignito galea equestris, elatata corona aurea, quæ gemmis interstincta redimita immineat, è qua (vt virtutis fortitudinisq; eius monumentum extaret) Turris semirupta murata, in cuius summo duæ hastæ equestres suis vexilulis ornatæ vtrinq; promineant è galea secundum clipeum flauis & rubeis sparsim propendentibus. &c. &c. Decernimus vero, vt de scriptis insignibus commemoratus Nobilis Bernardus Szidlovvski, eiusq; liberi atq; posteri sexus vtriusq; legitimi, omni tempore & loco, publicè ac priuatim, bello paceq;, in quibusuis præsentibus honestis rebus atq; actionibus, expeditionibus, equestribus, ludis, vexillis, tentorijs, sigillis, annulis, signis, monumentis, ædificijs, imaginibus, pro more ac cõsuetudine quorumuis nobilium virorum, vtantur, fruantur, eaq; insignia pro gemina suæ nobilitatis nota & documento habeant, perpetuis temporibus.

Quæ omnia per præsentes literas nostras sancimus, & decernimus, atq; adeó ad notitiam omniũ Regni nostri dignitariorũ, magistratuum, præfectorum, officialium, quorumuis nobilium, hominumq; omnium Regni nostri, cuiuscunq; ordinis status dignitatis atq; conditionis sint deducimus, mandamusq;, vt prædictum Bernardum Szidlovvski eiusq; posteritatem pro veris legittimisq; nobilibus habeant, illisq; omnes prærogatiuas, præeminentias, immunitates, iuraq; omnia tribuãt, & cõcedant quæ verè nobilibus regni nostri hominibus, è vetere maiorũ nobilitate descendentibus tribui & concedi solent, hasq; litteras nostras, vt in omnibus suis articulis, clausulis, punctis, commemorato Szidlovvki suisq; posteris saluas & integras obseruent, & obseruari pro suo quisq; officio faciant, nec quispiam pro gratia nostra, & sub pœnis ex legibus publicis & consuetudine inuiolatores huiusmodi litterarum nostrarũ constitutis, in quorum omnium fidem & euidens testimoniũ præsentes manu nostra subscripsimus, & Sigillum Regni nostri appendi mandauimus. Datum ex Castris nostris ad Pleskouiam die 21. Mensis Nouẽbris, Anno Domini, 1 5 8 1. Regni vero nostri Anno 6. Præsentibus Illustribus. &c. &c.

¶ Tegoż Listu Kopia w Grodzie Rádomskim dostáteczna/ y w Metrycce ábo w Księgách Krolewskich naydźieß/ tumći tylko włożył co potrzebnieysze słowá/ ktore opowiedáia Cnotę y zasługi iego przećiwko R. P. á ku woli sławie nieśmiertelney/ ktorey ták z tych spraw wyższey opisanych/ iáko y z inych w ktorych látá ábo wiek swoy trawił/ był godźien/ ná ten czás ieszcze był bez żony.

Tegoż czásu Stánisłáwá Pacholowieckiego/ Pisárzá niepospolitego/ ktory roznymi chárákterámi

trzydźieśći pisem pisał/ zá meżnymi spráwámi iego (do tych przyrodzonych dárow) Cnotą y Dźielnośćią/ iáko to Listy te niżey opowiedáią: Krol Stephan/ y tenże Hetman w Herby swe przyieli/ iego Oyczysty Herb ktory z przodkow swoich miał do Helmu podniozßy/ ktory zową Rownia. A iżebyś dostátecżniey Cnoty y zásługi tego to Stánisłáwá Pácholowieckiego obacżył/ cżytay ten List Krolewski/ z ktoregomći tylko potrzebnieysze słowá włożył. Ostátek bedźiesßli chćiał ßerzey wiedźieć/ cżytay Metrykę álbo Księgi Krolewskie. ɽc.

Cum vero nullibi virtus magis elucescat, quam sub signis inter arma, in certaminibus, in conspectu multorum, & quasi totius orbis concursu militum, ac quod magis est, ipsius Principis, ita etiam nullo alio in loco magis conuenit, tales, qui virtutis, fortitudinis, & in R.P. amoris aliqua iudicia seu specimina ostenderint nobilitate, & insigniorũ ornamentis decorare, quã in bello sub eisdem signis. Quod cum ea virtus & strenuitas, satis præclare eluxisset in Nobili Adolescente de tractu Lublineñ STAnislao Pacholovviecyo, Cãcellariæ nostræ Notario, non solum in hac præsenti expeditione nostra, verũetiam in omnibus alijs quas contra hostem nostrum MOschum proximè præterito biennio, Deo conatus nostros adiuuante fœliciter susceperamus, tum & antea in multis alijs bellis contra Christiani nominis hostes, Turcas scilicet & Tartaros in Valachia & Russia gestis, sub imperio Magnifici Nicolai à Mielecz, Palatini Podoliæ, Noueciuitatis Korczyn, Grodeceñq; Capitanei, ac tunc temporis exercituum Campiductoris: maximè tamen enituit in hac præsenti expeditione nostra contra hunc nostrum & R. P. hostem ad Plescouiam, vbi tot virtutis, tot fortitudinis & in R. P. amoris signa edidit, vt in primo assaltu: inter præcipuos quosdam Centuriones duos, Serny scilicet & Wybranovvski, tertius ille primus temen omnium, ruinam siue murum, tormentis maioribus postratum, non sine præsentissimo vitæ discrimine audacter aspicientibus nobis ipsis ascendit, & cũ hoste ad turres descendens fortiter dimicauit, eumq; per portam quandam angustam fugere ac in ciuitatẽ se referre coegit, & omnibus ꝑrsus locis omnia pro dignitate nostra ac laude sua, vt bonum virum, fortissimum militem ac omni laude & nobilitate dignissimum adolescentem decuit, vitæ discrimina detrectando strenuè periculis ob viam iuit. Itaq; cum se virum tam audacem, tamque robustum in ipso tumultu ostendisset (vt nobis à nonnullis militum nostrorum præfectis rellatum, & præsertim ab Illustri & Magnifico Ioanne Zamoyski de Zamosczie, Regni nostri supræmo Cancellario, & exercituum ac Cracouieñ Generali, Miedzirzeceñ, Kniszineñ, Krzeszouieñque. &c. Capitaneo, egregiè & diligentissimè cõmendatus est) ac cum sit etiam ex parentibus honestis natus, liberaliterq; non solum in aulis quorũdam præcipuorum Regni nostri Senatorum, verumetiam in aula Diuæ Catherinæ Serenissimi olim piè recordationis D. Sigismundi Augusti Antecessoris nostri coniugis, ac in Thesauro eiusdem Regis educatus, atq; etiã nunc cũ Cancellariæ nostræ Notarius existeret, illius fidem, constantiam, & industriam, tũ & ingenij in pingendis eleganter characteribus, ac etiam in delineandis arcibus hostilibus eisq; depingendis, diuina quædam semina perspexissemus.

Nos vero viros strenuos, fortes, & egregio belli vsu præditos, nõ solum charos nobis habendos, verumetiam clementia nostra ornandos & efficiẽdos existimemus, dignissimũ plane esse existimauimus, quem titulo hoc nobilitatis & insigniorum ornamentis condecoraremus. Illum itaq; ex nunc præsenti validissimo perpetuoque diplomate nostro, in equestrem ordinem adscribimus & admittimus, illiq; omnia nobilitatis iura, prærogatiuas, libertates, immunitates, ornamenta, honores, facultates, attribuimus, quibus cæteri in Regno & Dominijs nostris vtuntur & fruuntur, vti, frui & gaudere, eum & omnem posteritatem eius vtriusq; sexus legittimam permittimus. Quantum

autem ad insignia attinet, damus illi primo clypeum triangularem, in duas æquales partes transuersim diuisum, cuius dextra pars contineat Aquilam albam coronatam, ore hihante, linguaq; exerta in campo rubeo. (Hoc habebit munus munificentiæ nostræ pro præclaris virtutibus suis) Sinistra vero tres hastas flauas, siue aurei coloris duabus sursum vergẽtibus: & tertia transuersim per medium migrante mucrone, ad imum scuti declinente, vetustissimæ Familiæ in Regno nostro Sariorum. (Quandoquidem pro suo in adolescẽtem fauore & gratia, eius Familiæ primarius successor, & Regni nostri sapiẽtissimus Senator, prædictus Illustris ac Magnificus Ioannes de Zamosczie, Regni nostri supræmus Cancellarius, & exercituũ Regni ac Cracouieñ generalis Capitaneus in Familiam gentis suæ adnumerauit, armisq; eiusdem familiæ, vulgo Ielitha dictis, decorauit. Quibus ita erectis in sumitate clypei galea aperta siue elatrata militaris cum latricinijs seu velaminibus, à dextra scilicet parre candidi & rubri, á sinistra vero rubei & flaui coloris sparsim depẽdentibus extet: in superficie coronam Regiam aureã, gemmis præciosis adornatam gestans: ex qua quidem corona cauda Pauonis sparsi coloris naturalis emanat, in qua insigne illius vetustum, quod à maioribus suis per hoc idẽ artificium obtinet: media scilicet luna cuspidibus acutis sursum vergentibus, tres gladios euaginatos nudos, cum capitibus & cruce deauratis, cuspides suos in vmbilicum lunæ à summo declinantes, quasi portans collocabitur: quos quidem gladios separabũt duæ stellæ aureæ, tertia vero in ima parte lunæ posita erit. Quam quidem galeam ita adornatam, duæ turres rotundæ muratæ cũ similibus galeis, dextra cum porta sinistra simplex, in signum eius virtutis, ad Plescouiam æditæ obsidẽt: super vero dextram turrim signum siue vexillũ pedestra maius rubei coloris cum lupinis tribus dentibus albis, vt denotet nos ex Familia Batoriorum in hac inclyta R. P. regnasse hoc tẽpore: & super sinistram turrim similis magnitudinis vexillum, alternis albis atque rubeis plagis transuersim consutis, cum tribus hastis in albis rubeis: in rubeis vero albis partibus, vt denotet virum Ioannem de Zamosczie, hoc tempore supræmum exercituũ Regni Capitaneum esse errecta extabunt, prout hæc pictoris industria lucidius hic est depictum. Quod quidem insigne siue Stemma ita iam perfectum in cæra rubea semper volumus exprimi. Illudq; nouo nomine nominamns & appellamus Pskovvczik, vbi est illius nobilis iuuenis sanguine partum & acquisitum. Illumq; ipsum vt tanto minus ab eius prima appellatione honeste discreparet, Pacholovvieczki ab omnibus appellari volumus. Quibus quidẽ insignibus prædictus nobilis Stanislaus Pacholovvieczki, in signum veræ nobilitatis perpetuis temporibus, ille & posteri eius legittimi, vtriusq; sexus, omnes & singuli sine quarumuis personarum impedimento vel vituperio, in omnibus honestis actionibus, expeditionibus, ferijs & ludicris certaminibus, in prælijs, bellis, duellis, torneamẽtis, hastiludijs, vexillis, tentorijs, clypeis, & quibuslibet pugnis. &c. Omnibus itemq; immunitatibus ac prærogatiuis quibus dotati & ornati sunt nobiles Regni nostri, potietur & gaudebit, successoresq; & posteri illius legittimi potientur & gaudebũt perpetuis temporibus. Quapropter vniuersis & singulis Regni Dominiorumq; nostrorum hominibus, præsertim vero equestris ordinis ex nobili genere natis, publicæq; administrationis seu præfecturæ, & dignitatis cuiuscũq; munus fungentibus id denunciamus, & notum esse volumus, atq; mandamus pro auctoritate nostra Regia, vt ipsum prænominatnm Nobilem Stanislaum Pacholovvieczki, cum suis hæredibus sexus vtriusq; ab eo legittimè descendentibus, pro vero nobili habeant, de locoq; tam in generalibus publicis, maioribus quã etiam particularibus, conuentibus Regni nostrl cõcedant, & iudicium sententiamq; suam publicè proferre admittant, ac in supradictis armis non modo eum non impediant, sed etiam honoribus, dignitatibus, officijs tam spiritualibus quam sæcularibus, iuribus, libertatibus, quibus alij Regni nostri

nobiles ab

nobiles ab auis proauis longaq; nobili propagine vtuntur & gaudent, vti similiter & gaudere permittãt, atq; in eo virtutis se esse fautores re cõprobent. Id quod nos optimum quemq; pro officio suo & gratia nostra facturum esse planè confidimus. Si quis vero temerè obtrectare illi & de fama, nobilitate, insigniue dato palam, vel occultæ detrahere, contra hoc Priuilegium nostrum ausus fuerit, ei nos mille Ducatorũ auri puri mulctam irrogamus, cuius partẽ dimidiam Fisco nostro, alteram vero ipsi soli cui detractum & obtrectatum fuerit, iure iremissibiliter persoluendã: ac præterea pœnas contra tales obtrectatores in Statutis Regni nostri descriptas, subeũdas adiudicamus. In quorum omnium & singulorum fidem, præsentes manu nostra subscripsimus, & sygillo Magestatis Regni nostri cõmuniri iussimus. Datum in castris ad Plescouiam, die decima mensis Septembris, anno Domini 1 5 8 1. Regni vero nostri Anno Sexto. Præsentibus. &c.

☞ O tymże to Pácholowieckim ći Rotmistrze y inszy ludźie Rycerscy tákie świádectwo dawáli.

PROPTEREA Nos omnes Milites, cohortum peditum, & turmarum equitum nonnulli S. R. M. Præfecti, quibus assaltus primæq; irruptiones, ad Plescouiam vrbem, celeberrimam à S. R. M. & summo exercituum generali Capitaneo cõmissæ fuerunt, vnanimi voce, & quasi vnica eademq; manu profitemur, testatumq; omni tempore esse volumus. Quod cũ nobis inter arma sub signis Serenissimi & Potentissimi Principis & Domini Domini Stephani Poloniæ Regis, cum immanissimo eius Magestatis totiusq; R. P. hoste, crudelissimoq; Tyranno Ioanne Basilide Magno Moscouiæ Duce, eiusq; barbara gente per triennium versandum, ac cum eo quibuscunq; stratagematibus, fortiter armis cõtendendum bellandũq; esset, omnibus istis in expeditionibus. Nobilem & Generosum D. Stanislaũ Pacholovvieczki, Cancellariæ R. M. Notarium, ac Illustris ac Magnifici Domini Ioannis Zamoyski de Zamosczie, Regni Poloniæ supræmi Cancellarij, & exercituum Regni ac Cracouieñ generalis, Miedzirzeceñ, Knischineñ, Krzessouieñq; Capitanei seruitorem, amicum ac Comitem nostrum charissimum, semper nobiscum adfuisse, nulloq; in loco occasionem rerum bene & fortiter pro patria, pro dignitate R. M. & laude sua gerendarũ prætermisisse: maximè vero in præsenti expeditione Plescouiana, cum prostrata tormentorum ictibus mœnia illius á nobis superarentur, enituit virtus & candor animi illius, ita vt ille vnâ nobiscum etiam, cum sit liber voluntarius, diuersæq; vocatiõis, tamen laudis & gloriæ cupidus, pro patriaque pro qua mori gloriosum semper duxit pericula summa subire, ac etiam si ita Deus Opt: Max: permisisset (cũ dubij fiunt euentus belli) vitam profundere minimè horruit: immo intuentibus nobis omnibus, cũ duobus primis Centurionibus, Serny scilicet & Wybranovvski in primo incursu ruinam siue murum crebra tormentorum verberatione, collapsum festinanter audacterque primus ascendit, cũ hoste fortiter dimicauit, illumque ad turres descẽdens feriret, ac in ciuitatem vsque fugã dare coegit. Quod cum se virum tam audacem, tamque robustum ostendisset, non alienum nobis esse existimauimus, quinimò nos maximè decuit, vt illius laudis & gloriæ, pro præclaris gestis ac virtutibus suis, fautores & adiutores, verique testes existamus, illi itaque hasce literas nostræ testificatiõis dare instituimus, quibus illum illiusque virtutem, fidem, strenuitatem, roborem, & in Rempub: summum amorem, cũ omnibus & singulis quibus interest vel interesset, tum præsertim ipsi Serenissimo & Potentissimo Principi Domino Domino Stephano Poloniæ Regi, Magnoque Lithuaniæ Duci. &c. Domino nostro clementissimo, ac Illustri & Magnifico Domino summo exercituũ Regni Campiductori, quam diligentissime commendamus, suamque Sereni-

tatem, ac i-

tatem, ac ipſius Magnificentiam ſimul rogamus, vt illum non tantum pro notario vti eſt, ſed etiam pro ſtrenuo ac fortiſsimo milite habeant, atque illum vt Sacra Sereniſsima Mageſtas, pro ea qua in omnes homines probos viroſque militares eſt gratia beneficentiaque ſua Regia clementiſsime, ita eius Magnificentia, alijque omnes fauore gratia, patricinio, beneuolentia omnique honore vti dignum & iuſtum eſt, amicè proſequantur & amplectantur. In cuius rei fidem perpetuã indubiam præſentes manibus noſtris proprijs ſubſcripſimus, & Sygillis noſtris obſignauimus. Datum in Caſtris ac in illis vallibus ad Pleſcouiam confoſsis: Die Septembris, Anno Domini, Mileſimo, Quingenteſimo, Octuageſimo Primo.

Mikołay Vhrowiecki Rotmiſtrz Krolá Je° Mśći reka ſwa.

Stanislaus Pekoſłáwſki de Pekoſłáw / Peditum Præfectus, S. R. M. manu propria.

Wáwrzyniec Wybránowſki Rotmiſtrz Krolá Jego Mośći pießy reka ſwa.

Symon Chárleſki S. R. M. peditum Hungaricorum Prefectus, manu propria.

Jłoſtway Nági Dziurdzi.

Stániſław Stádnicki ze Zmigrodá Rotmirſtrz Krolá Je° Mśći konny / reka ſwa własna. etc.

Prokop Pieniążek Káwáller / Rotmiſtrz Krolá Je° Mśći iezdny / ßturm teź dzierźacy / reka własna.

Lucas Serny cohortis Sacræ R: M. Peditum Præfectus, manu propria.

Stániſław Mroczek Rotmiſtrz Krolá Je° Mośći pießy reka ſwa.

Jánuß Dráßkowicz / Dalmata S. R. M. Polo: Peditum Hungaricorum Præfectus.

☞ W wielu inßych potrzebách przed tym z młodośći práwie ſwoiey znácznych bywał / w Wołoßech ná on czás gdy Bogdaná Mikołay Mieleckí Woiewodá Podolſki / wprowadzał z Pocztem niewielkim / á ná wielkość Wołochow / Turkow / Serbow / Grekow z nimi przyßedł. Támſie znácznym ten przerzeczony Stániſław Páchołowiecki pokázował. Wielka godność iego ná káźdym mieyſcu y w káźdey potrzebie / iego Cnote y dowćip okázowálá y zálecálá / czegoś iuź znáczne świádectwá z tych Liſtow wyrozumiał.

Káſpár wielkolucki

Hárcerz ná ten czás Krolewſki / był przyiet do tegoź herbu od tego pomienionego Hetmáná / iáko o tym w kſiegách Krolewſkich maß dowodnie / ktore opußczáiac dla przedłuźenia / tu ſie tylko dla pewney wiádomośći co potrzebnieyße słowá kłáda z Liſtu Krolewſkiego / ktorymi godność iego y zaſługi záleca / á tych ieſt ten ſens. Hoc ipſo etiam beneficij & ornamenti genere de quo dictum eſt pauló ſuperius, hoc eſt gradu Nobilitatis & euectione, á plebeio ordine, ad equeſtrem dignum iudicamus eſſe egregium ac optimum virum Gaſparum Wieloch, de Villa Miaſtkovv hereditaria, Generoſi Ioannis Laſocki ex Palatina-

tu Mazouiæ,

tu Mazouiæ, idq; ob illius ſingularem animi fortitudinem in oppugnatione arcis munitiſsime Wielicolucẽ: quam Deo adiuuante proximis hiſce diebus de hoſte cœpimus, per eum præſtitum & ab Illuſtri ac Magnifico Ioanne de Zamoſczie Cancellario Regni noſtri, Belzẽ: Kniſineſisq; Capitaneo, quem oppugnationi eidem præfeceramus conſpectum, de qua loculentiſſimum apud nos teſtimoniũ dedit, is ipſe Illuſtris & Magniſicus Regni Cancelarius eum nimirum poſteaquã operam voluntariam ad eam oppugnationem, inferrendumq; arci incendium profeſſus eſſet, armis ſibi ab ipſo Cancelario porrectis contuliſse ſeſe ad album vexillum, quo pars quædam peditum eiuſdem Cancelarij vtebatur, inſignitum tribus nigri coloris haſtis, inde quo proceſiſse eum cum excellẽti quadam animi magnitudine proxima oppugnationis die ad turrim vſq; ſeu propugnaculũ arcis illius, quod á noſtris magna tormentorum vi oppugnabatur, vt incendium eo inferret: multaq; ibi egiſſe ſtrenuè, & cum inter creberrimas tormentorum ex arce diſploſiões, minoris tormenti globo in vtraq; ſcapula vulnus accepiſſet, atq; ob eam cauſam cœpto tũc deſiſtere cogeretur. Nihilo tamen poſtridie diei ſequẽtis, quæ tertia ſuis oppugnationis, cũ ardentiſsime á noſtris ad turrim & propugnaculum illud pugnaretur, atq; ceſpes & vallum, quo propugnaculi parietes latiſsima munitæ fuerant, ſuffoderetur, vt ignis parieti admoueri poſsit, eum nõ dubitaſſe, vulnere colligato, quod non profundũ minus eſſet, reddere ad oppugnationem eandem denuo, de eaq; incendio vnâ cum alijs nõ deſiſtiſſe illũ laborare, donec accepto grauiori vulnere, quo ſupra pectus per brachiũ dextrum traiectus fuit, viribus planè concidiſſet. Ob tam igitur præſtantiſsimos conatus R. P. cauſa per eum magno cum vitæ periculo, ac cum quodã mortis contemptu ſuſceptos, eum ordini equeſtri Regni noſtri omnino adſcribẽdum, & gradu nobilitatis ornandum & inſignandum eſſe duximus. &cæt. Wielkolucki appellationem ſeu cognomen ab oppugnatione arcis Wielkolucẽ indidimus, cum omni poſteritate eius legittima, Nobilem creamus, facimus, dicimus, & pronunciamus. &c. Cuiuſquidem nobilitatis inſigne ſeu Stemma concedimus ei & cõferimus illud ipſum, quod in eo erat vexillo, ad quod ille ab initio operam nobis ac R. P. nauaturus (cum pars maxima militiæ eodem loco conſiſteret, & inde ferre res commodiſsime gereretur) ſeſe contulerat, & quod veluti auſptcium quodam illi fuit cœptorum eius, tres nimirum nigri coloris haſtas rranſuerſas in albo campo, pro galea vero ſupra haſtas turrim igni accenſam, in teſtimoninm nobilis conatus ſui deferret. &c. O czym w w Kſiegách Krolewſkich ßerzey czytay. A tego Herbu ma vźywáć / Czarnych Trzech Drzew w polu Białym / w Helmie Wieźe goráiaca / ná znák wieczney tey ſławney posługi ſwey. Datum in Caſtris noſtris ad Arcem noſtram Wielkieluki, Auno 1580.

Regni vero noſtri Anno Quinto,

Præſentibus. &c.

Wálenty Łápczyńſki: ktory był kunßtu Drukárſkiego

Wálenty Łápczyńſki: ktory był kunßtu Drukárſkiego / z ktorego ozdobe niepodleyßa ſtanowi ſwemu miał / gdyź to ieſt Ars miedzy inßymi / ktora nie tylko Plebeiũ, ále verè ipſum Nobilem nie ßkárádzi: Wßákoź zá znácznym meſtwem w potrzebách ná tey expedicyey Moſkiewſkiey przyßedł do tey ozdoby y porownánia z ſtany Ryczerſkimi / á do Herbu tego przyiet od tegoź pomienionego Kánclerzá y Hetmáná Koronnego / v ktorego ſie ná Dworze báwił. Vźywáć go ma w polu Błekitnym / w Helmie reká / Száblá w niey / o czym w Przywileiu doſtátecznie y w Metryce ábo w kſiegách Krolewſk: opiſánie / z ktorego ſie tu potrzebnieyße słowá / ktore go dla ie° zaſług zdobia / włoźyły / ktorych maß ten ſens.

CVM itaque

CVM itaque Illuſtris & Magnificus Io-
annes Zamoyski de Zamoſczie, Cancel-
larius ac generalis exercituum Regni no-
ſtri, Cracouieñq; Capitaneus, non modo
commendaſſet nobis Valentinum Lap-
czynski Typographũ, ſculteto villæ Stral-
kovvo, ad Opidum Radomskie ſitæ natũ,
ſed etiam ob egregiam ipſius virtutem, in
Familiam illum ſuam merito adſciſcere ac
in gentilem adoptare ſtatuiſſet: vt pote, qꝫ
ab aliquot annis non ſolum ad aulam no-
ſtram præſto ſemper fuerit, diligẽtemq; in
præfata ſua arte, cũ noſtra & R. P. neceſ-
ſitas expoſceret, operam nobis præſtiterit:
ſed & omnibus bellicis noſtris expeditio-
nibus, quæ (dũ nos hic rerũ potimur) in-
ciderunt ad Gedanum, nempe tum & Po-
loſcum ac Wielkolucum, atq; adeò & ad Pleſcouiam interfuerit: auiduſq; rei
bene gerendæ, in munitionibus alijſq; in locis parum tutis, non ſine præſenti
vitæ ſuæ periculo, ſæpius verſatus fuerit, ac cum Miles noſter irrumpere vr-
bem Pleſcouieñ conatus eſſet, ille quoq; inter primos contẽpto periculo mu-
rum petere non dubitauerit: Tum & paulò poſt, cûm haud exigua Moſcho-
rum manus vrbe eadem verſus fluuium Vielica erupiſſet, à noſtriſq; qui ad
eos procurrerant, ad intenecionem fere deleta fuiſſet, huic quoq; pugnæ in-
terfuerit, remq; ſtrenuê & fortiter pluribus viris militaribus ſpectãtibus, geſ-
ſit. Nos, & teſtimonium, & ſtudium præfati Illuſtris & Magnifici Ioannis de
Zamoſczie, in ornandis ac condecorandis egregijs prædicti Valentini La-
pczynski, virtutibus benignê complexi, dignumq; illum eximijs laudis & glo-
riæ præmijs, eſſe exiſtimantes faciendum putauimus, pro noſtra Regia liber-
tate ac munificentia, qua in omnes virtutis ſtudioſos propendemus, vt eum
nobilitaremus, & in numerum nobilium Regni noſtri adſciſceremus, nobili-
tatiſq; inſignibus ornandum ſuſciperemus, vti quidem iam hiſce literis no-
ſtris nobilitamus, numeroq; nobilium Regni noſtri adſcribimus, ac in verum
legittimumq; nobilem creamus, eidemq; ac ſuis ſucceſſoribus ſexus vtriuſq;
legittimis conferrimus, nobilitatis inſigne, quod Præfatus Illuſtris & Magni-
ficus Ioannes de Zamoſczie gerit de conſenſu eius generiſq; ſeu familiæ Ie-
litorum, vulgo Ielita appellatum, paululo tamen eodem immutato, vt in fami-
lia ipſius aliquod peculiare virtutis ſuæ eſſet monumentum, haſtas videlicet
tranſuerſim poſitas, eas tamen fului coloris in cœleſtino campo, ſupra ſcutum
vero in clypeis ſumitate galea aperta, in ea vero manus armata, ſtrictum in-
curuum enſem ſeu frameam tenens, lennuſcis hinc inde candidis & rubri co-
loris ſcuti ora ambientibus. &c.. Quocirca vobis vniuerſis & ſingulis no-
bili ſanguine natis, & honoribus quibuſcunq; ornatis, denunciamus, noſque
de noſtra auctoritate hortamur, atq; eiſdem mandamus, vt nobilem hunc Va-
lentinum Lapczinski, eiuſque poſteritatem ſexus vtriuſque inſigni nobilita-
tis à nobis ornatum, vobis gradu & exiſtimatione parem & æqualem habea-
tis, nec obtrectatione vlla tacitè vel apertè famam eius lædatis & proſcinda-
tis: quod nos pro ſingulari veſtra virtute & officio facturos non dubitamus.
Alioquin quicunque is eſſet ex hominibus ditionis & poteſtatis noſtræ, qui
eius virtuti & exiſtimationi obtrectari, ac inſigni huius virtutis & nobilitatis á
nobis illi delato contradicere aut detrahere præſumpſerit, ſciat ſe grauiſſi-
mam indignationem noſtram, ſimulq; & pœnam ducentarum marcarum puri
auri, vna illius medietate pro Fiſci noſtri Regij, reliqua vero parte pro partis

iniuriam

iniuriam paſſæ, vſibus applicañ incurſurum. &c. Datũ ex Caſtris noſtris ad
Pleſcouiã Die 20. Menſis Nouembris. Anno Domini 1 5 8 1.
Regni noſtri Anno Sexto. O czym ſzerzey Liſt y
Kſiegi Krolewſkie.

☞ **Do tegoż Kleynotu przyiety Geometrá Krolewſki Piotr Fránkus/wſzákoż tylko dwie Kopij Biáłke w polu Czerwonym noſić ma/w helmie Gryffia nogá ná Koronie/ták iáko baczyſz: Zá iákimi zaſługámi do tego przyſzedł/z tego Liſtu Krolewſkiego doſtáteczńie to zrozumieſz/ ktoregomći z Metryki ábo kſiąg Krolewſkich co potrzebnieyſze ſłowá tu wypiſał.**

AD PErpetuam rei memoriam. &cæt.
STephanus Dei gratia Rex Poloniæ, &c.
Itaq; cũ Petrus Francus Conglaneñ, Ita-
lus Geometer noſter, non modo ingeniũ
induſtriamq; ſuam in ſuperioribus noſtris
contra magnum Moſchouiæ Ducem bel-
lis ita nobis probaſſet, vt non parum, in lo-
corum illorum ſitu percipiendo, inſtituen-
dis cuniculis, municionibus dirigeñ, alijſq;
eius generis militaribus operibus, eo adiu-
tiſsimus, verum virtutis veræquæ laudis a-
more inflamatus, partem periculorum la-
boriſq; bellici ipſe quoq; ſuſceperit ſepiſ-
ſime, non ſine graui periculo ſuo, cum ho-
ſte cõflixerit, omniaque fere ea præſtiterit,
quæ à reliquis ſtrenuis fortibuſq; militibus
noſtris eo loco præſtita ſint, facilè effecit,
vt cum tantum inter alios virtus ipſius e-
nituiſſet, quo conſpectius teſtatiuſque omnibus ad imitandum exemplũ eſ-
ſet, inſigni aliquo honore afficiendum ornandumq; eum exiſtimaremus, atq;
noſtram voluntatem, & ſi per ſe ſatis confirmatam, non parum tamen quoq;
Magnifici ſincere nobis dilecti Ioãnis Zamoyſcij Regni noſtri ſupræmi Can-
cellarij, exercituumq; generalis, Cracouieñq;, Margeburgeñ, Kniſineñ, Mie-
dzirzeceñ, Krzeſzouieñ noſtri Capitanei, autoritas ac teſtimonium momen-
ti attulit, qui cum virtutis eius, atq; ſingularis in ſuperioribus bellis fortitudi-
nis atq; alacritatis teſtis ei coram nobis fuiſſet, ac ſimul quo ſuæ erga illum be-
neuolentiæ atq; de virtute eius, iudicij ſignificatio aliqua extaret, ſuæ gentis
inſignium partem aliquam cum illo cũmunicare, atq; ad ea quæ á ſuis ille pa-
rentibus haberet adijcere ſe decreuiſſe oſtendiſſet, petijt, vt licet alias paren-
tibus ingenuis ac minimè obſcuris natus eſſet, tamen quo noſtræ erga illum
clementiæ atq; liberalitatis iuſtum monumentum aliquod exſtaret, & cum il-
lius tamen aliorum virtutem huius exemplo magis magiſq; inflamaremus, vt
ad hanc voluntatem ſuam noſtram quoq; auctoritatem accomodare, nomi-
natoq; Petro Franco ius nobilitatis tribuere, ac pro qua R. P. ſanguinem pro-
fundere, ac maximo cum periculo dimicare non dubitaſſet, eius hoc honoris
aditu partem illi facere vellemus. Huius itaq; ſtudio libenter tribuendum e-
xiſtimauimus, quod alioquin virtuti ipſi eius deberi iudicaueramus, ac licet,
quoniam antea oſtenſum eſt ſatis honeſtê inter ſuos loco natum intellexeri-
mus: tamen nos quoq; præſentibus hiſce, verũ legittimũq; nobilem eum cre-
amus, illique atq; legittimis eius poſteris omnia iura libertatis, priuilegia, mu-
nitateſque, que cõmuni iure atq; huius R. P. inſtituto quibuslibet alijs no-
bilibus, qui à maioribus ſuis ius nobilitatis adepti ſunt, competunt, auctorita-
te poteſtateque noſtra Regia conferrimus, ita, vt ad quos vis honores, digni-

tates, præ-

tates, prærogatiuas Regni huius, cum ipse, tum posteri eius legittime ab eo procreati aspirare conscendereque possint, omninoque nulla in re deteriore cõditione nobiles sint, quam qui á quatnor paternis maternisque auis nobilibus procreati sanguinis iure, nobilitatem sibi defendũt: idque ius vt insignibus præseferre possint, ratione petitionis præfati Magnifici sincere nobis dilecti Cancellarij, & exercituum generalis nostri habita ex ipsius gentis insignibus, duas hastas transuersas ad ea quæ á parentibus suis habuit Grifis nimirum alatam pedem, more maiorum illi conferrimus, ita nimirum, vt in cãpo rubeo duabus illis transuersis hastis albis vtatur, in galea autem scuto seu campo imposita corona aurea, supraque eam alata Griphis pede, quo ea artificiosius expræsiusque hoc ipso in diplomate á pictore subiecta sunt: omnino confidentis fore, vt eius ipsius gentis insignia, quæ multis sæculis militaris fortitudinis laude, rerumque præclare gestarum gloria in Regno hoc nostro floruit, cũ pristinæ suæ virtutis tuendæ, tum ad maiorum gloriam laudemque sibi pariẽdi, ipsum posterosque eius admonitura, perpetuoque ad omne decus atque dignitatem inflamatura sint. Vtetur igitur illis, cum ipse tum legittima ipsius posteritas, tam in litteris publicis priuatisque obsignandis, ædibus, possesionibus, rebusque suis, vel notandis, vel ornandis, omnibusque alijs publicis priuatisque locis, sine vllo cuiusq; impedimento, cum suo arbitratu, tum aliorum nobilium more ac instituto. Significamusque præsentibus hisce vniuersis & singulis Regni nostri, Archiepiscopis, Episcopis, Palatinis, Castellanis, Præfectis, & cuiuscunq; generis dignitarijs, eo modo verum legittimũq; nobilem præsentem Petrum Francum á nobis creatum, vtque pro vero ac genuino nobili suæque conditionis honore, tum illum, tum posteros eius legitttime ab eo descendeñ habeant, eosque ad omne decus dignitatesque, quæ ex more R. P. huius nobilibus patent, admittant eos hortamur neque dubitamus, quin quibus nihil virtute præclarius atque charius est, illum illosque qui sola virtute in ordinem eorum peruenerint, cum omni beneuolentia cõplexi fuerint, qua ratione maioribus suis gradus sic dignitatis patuerit, & cui generi hominum posthac eum velint patere ostensuros. Quod si quis extiterit contra auctoritatem hanc nostram huius nobilis Petri Franci existimationem, atq; dignitatem venire eidemque tanq; minus nobili detrahere ausus fuerit, ei nos quinquaginta marcas auri puri mulctã irrogamus, ea lege, vt dimidia eius pars Fisco nostro Regio, reliqua parti læsæ sine vlla tergiuersatione cedat. Horum omnium quo iusta esset autoritas atque fides hasce manu nostra subscripsimus, & sygillo Regni nostri maiori obsignari currauimus.

Datum Vascheuiæ in Conuentu Regni Generali Die septima Mensis Nouembris correctionis Calendarij, Anno Domini 1582. Regni vero nostri Anno Septimo.

Kleynot starodawny Polski Kozieł Biáłły w Polu

czerwonȳ/ ktory tákże whelmie ná koronie puł Kozłá ma/ wßákoż iáko nábyty iest/ o tym wiedzieć nie moge/ tylko Kleynotu tego był Dom możny w Polßcze przed kilkiem set lat Wilczkow/ o ktorych v Historykow wßytkich/ tákże y w Przywileiách Koronnych wzmiánke y znáczna mamy/ w Roku 1239. Był Mikolay Woiewoda Sedomirskim/ iáko o tym Przywiley Klaßthorny swiadczy. W Roku 1364. Varceslaus był Sedzim Sedomirskim/ o czym acta Ziemskie y inßych wiele: Tychże Wilczkow Potomstwo ná Sląsku/ á iáko tám zászli dawno/ dostátecznie wiedzieć nie moge/ sa ludzie w onym kráiu możni/ páńskiego stáwu.

O Kleynocie Starodawnym Polskim Leßczyc/ alias Brog:

Piße Długoß/ że ma swoy początek ex Polonica Gente, á vżywáli przodkowie żołtego w Polu Czerwonym/ Brożyny Biáłłe/ piße o nich/ że bywáli partim simplices, partim auari. O tych przypátrzywßy sie własności Herbu czytáć bedzieß/ tákże o Potomstwie ich/ ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedziec o nim moge.

Ták tho twierdza o Przodkách Herbu thego/ żeby mieli iść od Potomstwá onych Leßkow Monárchow Pogáńskich/ ktorzy Krolestwu temu pánowáli/ y przetoż ma nazwisko Leßczyk/ á niektorzy też to twierdza/ áby od nich miał być nádány zá znáczne zasługi Rycerzowi meżnemu/ od ktorego áż po ten wiek potomstwá wiele y znácznego mamy/ wßákoż iż ia tego nie náyduie v żadnego Historyká/ przeto zá pewna rzecz twierdzić nie moge.

☞ Piotrá Arcybiskupá Gnieźnieńskiego opowieda Káthálog w Roku 1078. Był obran po śmierći Stepháná z domu Topor/ dwudzieste° dniá piatego Márcá/ zá Bolesłáwá śmiáłego pánowánia/ był potwierdzon od Papieżá Wtorego Wiktorzyná/ zá przyczyna Bolesłáwá Krolá.

¶ Tenże był dał záklać wßytkie Kośćioły/ gdy Bolesław zábił Stánisłáwá Biskupá świetego/ y trwáłá klatwá przez trzy látá. Vmárł Roku 1092. Po nim nástał Márćin z Domu Zábáwá.

O tym pisał Ianicius Poëta Laureatus te wierße.

O ego si vellem rabidum monuisse Tyrrannum,
Stanislae tibi præmia præriperem.
Sed quia lentus eram mentisq; ad magna pusillæ
Barbarico timui Regis ab ense mori.

☞ Heimá Biskupá Wrocláwskiego wspomina Długosz/ á dowodniey Anonimos/ ktory go opowieda Synem Imisláwá Hrábie/ ktory sie pisał de Vila Skárszow/ z Woiewodztwá Káliskiego/ był wźiet po Zyrosláwie z domu Roża/ żył ná Biskupstwie lat dwádźieśćiá y ośm/ vmárł roku 1 1 2 0. Po nim zostáł Robertus, alias Ropecius z domu Korab. Tenże Historyk opowieda Jákubá/ mieniac go Nepotem eiusdem Episcopi, w Roku/ 1 2 5 2. Ktory sie też pisał de Skárszow / á tego dla tego wspomina/ że był Canonicus Cracouień & decretorum Doctor, Ten ieźdźił do Rzymu od Biskupá Krákowskiego Prándoty/ żadáiac Papieżá o to/ áby kánonizował ćiáło Biskupá świetego Stánisłáwá o tymże czytay Miechowite w Ksiegách Trzećich/ Kromerá Dźiewiatych.

¶ Adamum de Skárszow / w Roku 1 3 8 0. Wspomináia rozne przywileie Kásztellanem Káliskim.

¶ Petrum de Skárszow / w Roku 1 4 0 0. ná roznych Liśćiech Klasztornych w Wielkiey Polszcze wspomina Kásztellanem Gnieźnieńskim.

☞ Stánisłáwá Skárszewskiego iuż miánuia Przywileie Kasztellanem Biechowskim/ w Roku 1 4 3 6.

¶ Od tychże przodkow byli Skarszewscy wieku mego z Woiewodztwá Káliskiego czterzey bráćia rodzeni/ Meżowie godni do posług Rzeczypospolitey/ iáko náprzod:

☞ Marćin Kánonik Krákowski/ Vir ingenio & doctrina polens, ktory według náuki Hieronymá świetego/ & Legem Domini dobrze/ & ad interrogationem de Lege vmiał odpowiedáć.

☞ Mikołay Stárosta Kśiestwá Siewierskiego / kthory miał zá soba Falczewska z domu Traby/ Stárościanke Dobrzyńska y Pińska/ ktora pierwey byłá zá Janem Zareba.

☞ Stánisław Skárszewski Kánonik Krákowski/ y Podskárbi Biskupá Krákowskiego Piotrá Myszkowskiego z Mirowá/ ten bedac in tanto officio, nie przepominał y tego że był ad laudem Dei electus.

☞ Jan Stárostá Ilżecki czwarty Brát tychże pomienionych rodzony / miał zá soba Pieczychoyska z Rusi/ Powinna bliska Biskupá Krákowskiego z domu Gozdáwá.

☞ Siostrá ich rodzona Syszkowska/ ktorey Corká byłá zá Sienieńskim z domu Debno. O inszym potomstwie iey pod Herbem Ostoia czytáć bedźiesz.

☞ Andrzeiá Leszczycá Przywileie Klasztorne opowiedáia/ w Roku 1 1 9 0. Kásztellanem Káliskim.

☞ Wspomina Káthálog Przodká tychże Leszczycow / nie pomieniáiac go z ktorego Woiewodztwá áni czyiy syn/ Bernárdá/ Biskupem Poznáńskim w Roku 1 1 5 3. Ktory był wźiet po Swetosláwie z domu Jástrzebiec. Ták o nim powieda / że nie długo żył/ á po nim nástał Arnoldus z domu Dolegá.

☞ Dersłáwá Leszczycá / zá pánowánia Przemyslá Monárchy/ w Roku 1 3 9 5. opowieda List Leszczycow.

☞ Floryaná Biskupá Płockiego wspomina Káthálog zá pánowánia Wencesláwá Kśiażećiá Mázoweckiego/ od Jánuszá Arcybiskupá potwierdzon. Żył lat pietnaśćie/ vmárł w Pułtowsku Dwudźiesteº pierszego dniá

szego dniá Czerwcá/ w Płocku ná Zamku pochowan w dźień świetego Janá Krzćićielá/ Roku 1 3 3 3. Po nim zostáł Klemens z domu Pierzchałá.

☞ Piotrá z Rádoliná Biskupem Poznáńskim opowieda Káthálog w Roku 1 4 1 4. Był naprzod Biskupem Krákowskim roku 1 3 9 2. Z wolá Włádysłáwá Jágiełłá y Jádwigi Krolowey/ v ktorey był Kánclerzem/ był zwan Petrus Visych, był Doktor vtriusq; iuris, pisał sie de Radolina Filius Comitis, Macudæ & Annæ Matris: był largus in pauperes. W Elekcya Kápitułá nań nie zezwalałá / obráli Sethegá z Chmielniká Kántorá Wiślickiego y Kánoniká Krákowskiego z domu Roża/ á potym Papież Bonifácyus dźiewiaty przysłał Námfiolá Synowcá swego/ wszákoż żaden nie mogł przemodz woley Krolewskiey /ten deuotus Terram Sanctam visitauit. Ná dwoch Koncyliách był/ Niseneń & Pysano.

¶ Do Kośćiołá Krákowskiego spráwił Kásule y Ornat / duas Dalmaticas z swoimi Herby/ Wiáderko ábo Koćielek do Kropienia/ Stypułe do Choru/ Miednice y Nalewke/ Krzyżmał/ wszytko ze śrebrá.

¶ W Bolechowicách Kośćioł zmurował/ zá niegoż Włádysław Krol siedmnaśćie Psálterzystow Kápłanow/ ktorzy vstáwicznie w Kośćiele Krákowskim śpiewáia / fundował/ społecznie z Krolowa Jádwiga / y hoynie nádał / quorum dispositionem & ordinationem, quoties loca eorum vacare contigerit, in Episcopum & Capitulum Ecclesiæ transfudit. Ktorym tenże Biskup dał Dźieśiećine we wśi Luczycách od stołu Biskupiego / wszákoż nie wszytke/ bo druga cześć do Luborzyczy przynależáłá/ z przyzwoleniem Kápituły/ zá iegoż Biskupstwá Krol Jágiełło Prusy ábo Krzyżaki poráźił.

¶ Tenże Kośćioł ná piasku Pánny Máryey fundował zá prosba Jádwigi Krolowey/ do ktorego przywiodł Fratres Mendicań ordinis Heremitarum de monte Carneli.

¶ Zá tegoż Biskupá Kośćioł w Tarnowie Pánny Máryey przez Janá Tarnowskiego zbudowan y nádan/ do ktorego tenże Piotr Biskup przydał niektore dźieśiećiny.

¶ Tenże z wola Włádysłáwá Krolá Fratres militantes Deo, sub Regula Beati Augustini, Canonicos Regulares ex Klocko, zá Innocencyuszá śiodmego Papieżá przywiodł/ w roku 1 4 0 5. á dał im Kośćioł Bożego Ciáłá ná Káźimierzu/ & ex Parochiali Conuentualem fecit, kthorzy potym Kośćioł sami dostátecznie zmurowáć dáli/ do czego im Włádysław pomogł á dał znáczne opátrzenie.

¶ A gdy był dwádźieśćiá lat ná Biskupstwie krákowskim/ był ziet niemoca/ ktora zowa Morbus Letargiæ, iest to niemoc w ktorey człowiek wszytko spi/ á iákoby rozum stráći / był potym złożon dla tego z Biskupstwá Krákowskiego/ ná Poznáńskie postan/ ná ieº mieysce Woyćiech z domu Jástrzebiec wstapił/ o co było wielkie zámieszánie miedzy tymi Fámiliámi. Piotr vstáwicznie płákał że z Krákowskiego Biskupstwá był złożon/ wszákoż tylko dwie lećie potym był żyw. Vmárł w Roku 1 4 1 4. Dwudźiestego dniá Styczniá/ w Ciażymiu dworze Biskupim/ á pochowan w Poznániu ná Tumie. ¶ A gdy w Chełmie ná Seymie przyiaćiele iego zebrawszy sie moca/ o to przećiwko Woyćiechowi Jástrzebcowi mowić y z Krolem surowie chćieli/ y prośić/ áby Biskupá ták stárego z mieyscá nie ruszał do śmierći/ á to było w ten czás gdy Vnia z Litwa kończyć sie miáłá/ y do Herbow ie przyimowáli/ przy czym był y Wituld: Tám gdy rzekli Krolowi żes go niesłusznie zrzućił/ Krol zágniewány zápomniawszy Krolewskiey powinnośći/ Mroczkowi nieiákiemu powinnemu Biskupiemu ktory to mowił / wyćiagnawszy reke dał policzek y do wieże wrzućić kazał/ potym wszyscy vmilkli.

¶ Tenże był ná przyczyne Klemensa z Moskorzewá Podkánclerzego Koronnego ná prebende w Kámieńcu dwie dźieśiećinie od stołu swego Biskupiego dárował/ z przyzwoleniem Kápituły po wśiách / Gráthkowce / y

Woyſakowce/ w Powiecie Bieckim. ¶ Tenże ná proſbe Marcina z Koniná/ ná ten czás Stároſty Lwowſkiego z domu Ráwá/ Eccleſiam Parochialem w Woli Witowſkiey/ ſub titulo Sanctæ Crucis fundauit, y dzieśiećinámi opátrzył/ iáko naprzod po teyże woli/ w Poſoczu/ y w Rutkách/ ktore należáły do ſtołu Biſkupiego.

¶ Tenże ná proſbe Michałá z Chmielowá Sedziego Krákowſkiego z domu Pułkozá/ dzieśiećine wyteczną we wśi Popkowicách y we Krzu do Kośćiołá dárował/ fundowánego od tego Sedziego we wśi pomienioney.

¶ Tenże ná przyczyne Krolowey Jádwigi Dzieśiećine wytheczną w Sienieńſkiey woli do Kośćiołá w Siennie dárował/ cum conſenſu Capituli.

¶ Tenże ná prebende Sãctæ Trinitatis w Zamku Lubelſkim ná proſbe Krolá Jágiełłá dzieśiećiny wyteczne we wśiách/ iáko w Swidniku wielkim y w máłym/ w Krempcu/ w Raćiborowicách/ y w Byſtrzycy/ z wolą Kápituły dárował: Y inßych wiele iego ſpraw potym obaczyß w Hiſtoryey.

☞ Wieku mego były te domy możne od tych Przodkow/ iáko naprzod Dom Krotoſkich z Krotoßyná/ w ktorym było wiele Senatorow możnych y zaſłużonych R. P. Z ktorych ieden zá pánowánia Krolá Auguſtá był Jan Woiewodá Jnowłocłáwſkim/ dobry ſtroż y miłośnik R. P. tylko że był alienus à fide Cathoilca. Miał żon trzy/ z pierwßą ſpłodził Hlebowicową Podſkárbiną Wielkiego Kśieſtwá Litewſkiego.

¶ Drugą Latálſką z Domu Prawdzicz/ Woiewody Poznáńſkiego Corke/ z ktorą zoſtáwił ſyná Jana Káßtellaná Jnowłocłáwſkiego/ był Pan Catholiſcimus, y práwie ozdobá domu Krotoſkich/ vmárł roku 1583. Sioſtrá iego rodzona byłá od teyże Latálſkiey Zophia Roſtworowſka/ też vmárłá. Miał potym trzećią Oſtrorogá Jákubá Corke/ Generałá Wielkiey Polſki/ z ktorą zoſtáwił dwu ſynow/ Jákubá y Andrzeiá/ ná ten czás náukámi ſie w poſtronnych kráiach báwili.

¶ Tegoż Woiewody rodzona śioſtrá Niewiárowſka/ ktora zoſtáwiłá dźiśieyße Niewiárowſkie.

☞ Dom Ponetowſkich ſtárodawny y znáczny w Łeczyckim Woiewodztwie/ ktorych Przodki opowiedáią rozne ſcriptá/ á naprzod Mikołáiá w one Pruſką woyne mężem ſławnym ná on czás.

☞ Pełke Ponetowſkiego Meżá ſławy wielkiey w potrzebie z Krzyżaki.

☞ Jana Sedzim Łeczyckim w Roku 1480. Kthory miał te ſyny/ Wincentego/ Woyćiechá/ Mikołáiá/ Jákubá.

☞ Wincenty z Rudnicką z domu Lis zoſtáwił trzech ſynow/ Jana/ Woyćiechá/ Stániſłáwá/ po śmierći iego ßłá zá Duniná Wolſkiego/ z ktorym miáłá dźiśieyßego Biſkupá Płockie°/ o ktorỹ pod Łábećiem.

☞ Mikołay miał ſyná Marćiná/ ktory zoſtáwił Máćieiá y Piotrá Sedziego Łeczyckiego.

☞ Stániſław ſyn Wincentego Sedźicá Łeczyckiego/ zoſtáwił z Borzyſłáwſką Dorotą te ſyny.

☞ Jana Opátá Grádzickiego/ ktory zá wieku mego w Polßcze mießkáiąc/ wiele á pożytecznie Oyczyznie piorem ſłużył/ báwiąc ſie náukámi wyzwolonymi wiele rzeczy pámieći godnych piſał/ był miedzy ſtany wielkimi záchowánia wielkiego y w miłośći. Potym w roku 1576. Zá znácznymi zaſługámi (Jákubá brátá ſwe°/ ktory był Czeſnikiem Łeczyckim) od Máximiliana Ceſarzá przyßedł do thego tám Opáctwá/ kedy pámieć iego długo trwáłá będźie/ bo Klaßtor y Kośćioł nadobnie ochędożył/ y wiele przybudował. Był to wielki chlebodawcá/ ná tym Opáctwie będąc/ wßytkie Polaki ktorzy do Włoch y ze Włoch ieżdżáli podeymował/ vtráćił był

wiecey niż 40. tyśiecy przez ßeść lat ludzkim wczáſom y potrzebam dogadzáiąc/ wßákoż mu Pan Bog dopomogł y nágrodźił/ y tákowego dowćipu vżyczył że ßkod ſwych porátował/ iednák w nim oná hoynosć y ludzkosć nieuſtáłá/ zbywßy długow/ hoynie ludźie chlebem karmił.

☞ Jákub pomieniony/ brát tego Opátá/ był Mąż záſłużony R. P. á znácznie/ w poſelſtwách znácznych bywał/ iáko w Roku 1583. do Dániey od Krolá Stepháná: Był człowiek vczony/ ktemu w wymowie alter Cicero, wiela źiem̃ y obyczáiow był świádom.

☞ Máciey brát ich trzeći/ ktory był Czeſnikiem Łeczyckim/ Mąż náuki y godnośći niepodleyßey.

☞ Wálenty Ponetowſki wieku mego był Dworzáninem Krolá Auguſtá znácznym/ ktory wiela źiem̃ był świádom/ deuotus Sepulchrum Chriſti viſitabat: Był Podkomorzem Łeczyckim/ miał zá ſobą Fierleiowne z domu Lewart.

☞ Dom Lubſtowſkich ná Kuiáwách ſtárodawny y znáczny/ w Łeczyczkim y w Káliſkim Woiewodztwách máią/ wſpomináią liſty Klaßtorne Mikołáiá Káßtellanem Krußfickim/ w Roku 1436. Był drugi Podkomorzem/ trzeći Chorążem támże Łeczyckim. Wiele inßych z domu tego/ ktorzy vrzędy znáczne źiemſkie w onym kráiu miewáli. Jan y Bártoß dwá brácia rodzeni/ zá Krolá Stepháná pode Gdáńſkim znáczne poczty koßtem ſwym k woli Krolowi/ R. P. y ſławie dobrey mieli.

☞ Dom Szumieńſkich ná Dobrzyńſkiey źiemi ſtárodawny/ był wieku mego Zygmut Piſarzem źiemie Dobrzyńſkiey/ ktory wiele á pożytecznie ſłużył R. P. Poſłem ná Seymy bywał/ z Wyſocką Káßtellaná Łeczyckiego Corką zoſtáwił ſyná Jana. Brát iego Wálenty był Mąż także do Rzeczypoſpolitey godny/ miał zá ſobą Zelſką z domu Ogończyk/ Woyſkiego Dobrzyńſkiego Corke.

☞ Dom Pierzchleńſkich w wielkiey Polßcze ſtárodawny/ byli wieku mego ći brácia rodzeni mężowie do poſług R. P. godni.

☞ Woyćiech ſtároſtá Kißporſki/ ktory z Działyńſką zoſtáwił Syná.

☞ Łukaß/ od ktorego zoſtáło Potomſtwo.

☞ Stephan/ ktory przy Stániſłáwie Hrábi z Gorki czás długi ſie báwił/ y tákże celebs deceſsit.

☞ Dom Węgorzewſkich ſtárodawny/ z ktorych ieden wieku mego był Opátem Przemeckim/ pełny Cnoty y pobożnośći Káplan.

☞ Dom Fáleckich w Mázowßu znáczny/ z ktorych był ieden wieku mego Marćin czás długi Dworzáninem Krolá Auguſtá/ ná znácznych poſługách tego Krolá bywał/ ná rewiſiach Stároſtw: Był Ekonomem Kśieſtwá Mázowieckiego/ ktory nie ták náuką iáko experyentią/ biegłośćią/ pilnośćią/ wßytkiemu ſproſtał. Jnße ſłużby iego ták od Krolá iáko od wßytkiey R. P. z pochwałą bywáły przyimowáne.

☞ Włośinowſcy z wielkiey Polſki dom ſtárodawny/ znáczny y możny w onym kráiu/ pißą ſie drudzy z Jánowcá miáſteczká/ ktore y w tym wieku ieſt w ich ręku.

☞ Dom Koſuckich w Łeczyckim woiewodz: ſtárodawny

☞ Dom Ryśieńſkich támże ſtárodawny y znáczny/ był Jánuß wieku mego Káßtellanem Konárſkim.

☞ Dom Laſkowſkich w Káliſkim Woiewodztwie znáczny/ wieku mego był Jákub Rewiſorem źiemie Zmudzkiey.

☞ Dom Klonowskich ná Dobrzyńskiey ziemi/ znáczny y rozrodzony/ zową sie rozno/ Biczkowie/ Kurkowie/ Pieskowie/ wszytko meżowie dobrzy/ y godni do posług R. P.

☞ Dom Lubońskich w Káliskim Woiewodztwie stárodawny/ ludźie R. P. zástużeni. Był Jan Luboński pisarzem Oświećimskim/ drugi Jan Kánonikiem Káliskim. Jan trzeci Luboński był y Meżem znácznym w spráwách Rycerskich/ y vczony/ Orator & Poëta non vulgaris.

☞ Dom Biegáńskich w Káliskim Woiewo: stárodawny.

☞ Słupscy v Pyzdr dom stárodawny y znáczny.

☞ Dom Smiełowskich támże od Pyzdr stárodawny.

☞ Dom Strzezimińskich z Poznáńskiego Woiewodz.

Dom Siestrzewitowskich w Lubelskim Woiewo: stároda.

Dom Pszczyńskich w Wielkiey Polszcze stárodawny.

Dom Gutowskich w Wielkiey Polszcze stárodawny.

Dom Dobrzyckich v Pleszowá stárodawny.

Dom Swieżowskich ná Kuiáwách stárodawny/ Andrzey y Páweł Meżowie sławni/ ktorzy przy Włodku Stároście Kámienieckim Tátáry meżnie gramiáli. Chrzysztoph był Hárcerzem v Krola Stepháná/ z ktorym w iákich potrzebách bywał/ pode Gdáńskiem/ w Moskwi przez wszytkie potrzeby/ to nápotym z Historyey obaczysz.

Dom Mieruckich od Kczynie stárodawny.

Dom Skulimowskich w Sierádzkim Woiewodztwie.

Inszych Domow wiele zacnych/ o ktorych ia prze szerokość Krolestwá tego wiedźieć nie moge.

O kleynocie Gozdáwá/ ktory Długosz opowieda że máią być Lelie Białłe w polu Czerwonym/

Powiedáiąc o tey nácyey/ że iest Genus Polonicum, & Dominis suis fidum: O ktorych przypátrzywszy sie herbu własnośći/ czytáć bedźiesz tákże o potomstwie wieku mego/ ktore ia znáć y wiedźieć o nim moge.

☞ Symoná Biskupá Płockiego nayznáczniey przodká tey Fámiliey opowieda Káthálog/ w Roku 1108. O ktorym pisze/ że był Vir prudens, Modestus, był wźięt po Philipie z domu Doliwá z Ardźiekániey Płockiey/ żył lat dwáśćiá y rok/ vmárł roku 1129. Dniá siodmego Miesiącá Máiá/ támże w Płocku pochowan.

¶ Kromer wspomina wiele przodkow tey Fámiliey zástużonymi dobrze R. P. y ktorzy wiele á meżnie z nieprzyiaćioły Krolestwá tego czynili. A osobliwie Krystyn Woiewodá Płocki/ ktory od Prusakow był zwan Bogiem Kśiestwá Mázoweckiego/ á ten był potym dla zazdrośćiwych pochlebcow niewinnie od Konradá Kśiążećiá támże o gárdło przypráwion/ á to było w Roku 1221.

O czym Kromer w kśiegách 7. ¶ Tegoż wystawiáiąc meztwo tenże historyk w tychże Kśiegách/ ták o nim wzmiánke czyni: Præerat autem nostris Christinus Comes gente Gozdauius, cuius Lilium insigne est, Palatinus Ploceñ, Vir acer, & rei militaris peritus. &c:

☞ Janá Biskupá Płockiego wspomina Káthálog w Roku 1225. Był wźięt z Kánoniey Płockiey po Gosłáwie z domu Gryff/ tylko dwie lećie był ná Biskupstwie/ vmárł Roku 1227. Támże w Płocku pochowan/ po nim nástał Gunterus z domu Prus/ alias Turzymá.

☞ Philipá Arcybiskupem Gnieźnieńskim opowieda Káthálog/ że był wźięt po Jánuszu z domu Tárnáwá/ po nim nástał Marćin z domu Bodulá/ nie miał Sacri przez sześć lat/ dla tego że Papieżá nie było/ á kiedy posłał po konfirmácyą/ niż przyiechał poseł od niego vmárł/ ábo iákakolwiek zamieszká byłá/ owa sześć lat mu przewłoká w tym sie dźiałá. Wźięt Roku 1265. Vmárł w Roku 1278. według Jánicyuszá/ wszákoż Káthálog inszey go Fámiliey opowieda. O tymże ten pomieniony Poetá pisał wiersze w te słowá.

Sex annis electus eras: Romanus honorem
Impediit Præsul, mœste Philippe tuum.
Hei quod Gnesneæ tunc sunt data damna Cathedræ,
Quorum Nicoleos tertius autor erat.

☞ Od tych Przodkow wiele domow było wieku mego w roznych Woiewodztwách y Powiećiech/ á naprzod Dom Pámpowskich w Wielkiey Polszcze możny y zástużony R. P.

☞ Wspomina Epitáphium Ambrożego Woiewoda Sierádzkim w Kośćiele we Srzedźie pisane w te słowá.

Si quemq; virtus generosaq; corda mori,
Mortis ab extrema conditione queunt.
Debuit Ambrosius Patriæ laus maxima Regni,
Has miseras fati non subiisse vices.
Strenua dextra fuit, mens semper conscia recti,
Digna simul species corporis imperio,
Quam mirata fuit Roma & gens Appula quando
Militiæ tulerat fortia signa suæ.
Quiq; Magistratus & summas gessit honores,
Iusticia, ingenio, religione, fide.
Sed quia stat cunctis fati mutabilis hora,
Omnia mors vna sorbuit atra die.

¶ Ná teyże Chorągwi cztery Herby iego/ Gozdáwá/ Kotwicz/ Abdánk/ trzy Klucze. Vmárł Roku 1510. Tenże Woiewodá miał dwie żenie/ iáko tego ná tablicy iest Wizerunk Wykonterfetowány támże we Srzedźie/ z tymi zostáwił to Potomstwo: Janá/ ktory z Járuntowną zostáwił był synow pięć: Janá/ Ambrożego/ Albrychtá/ y Chrzysztophá Bliźniaki/ Piotrá piątego/ wszyscy zeszli bezpłodnie/ tylko Chrzysztoph zostáwił syná iednego Ambrożego/ ktorego też Epitaphium opowieda támże w te słowá pisane.

GENerosus Dominus Ambrosius Pampovvski, vltimus huius Familiæ hæres in Poniecz, Tenutarius Sredeñ, obiit Posnaniæ, anno 1571. Ætatis suæ 26. die 12. Septempris: Miał zá sobą Sieniáwską z domu Leliwá/ z ktorą potomstwá nie zostáwił żadnego.

¶ Od Olbrychtá Pámpowskiego został był syn Jan y corká Bárbárá Roskowska Kásztellanká Przemecka/ sczedł brát sterilis, A tá Páni wniosłá máietność w dom wyższey pomieniony. Ten Roskowski iest

własnych Zgorki Hrábiow dzielnice. ¶ Z tymże domem był iedney
dzielnice Dom Dzierżánowskich támże w Káliskim Woiewodztwie/iáko wspomináią Andrzeiá Dzierżánowskiego scripta niektore/ktory miał z Jádwigą Czerekuicką syná Janá / ktory potym z Kuklinowską zostáwił Andrzeiá/ Stánisłáwá/Jákuba/ y Mikołáiá. Andrzey był żywotá práwie świątobliwego/y ták iáko Kápłan żył/tychże Modlitw vżywáiąc ßczedł sterilis; máiąc wieku lat siedmdziesiąt y ßeść.

☞ **Stánisław Brát iego był Mężem sławnym / ná Ry-**
cerskim chlebie czás się długi báwił/ dwá kroć był pogiman do Tátar/ á po obá rázy zá dziwną spráwą miłego Bogá był wybáwion. Naprzod gdy był przy Pileckim pogiman/biáłagłowá odwiązáłá mu ręce/skoczył do onegoż Tátárzyná v ktorego był więźniem/ záraz sámodziewiątego iegoż ßáblą gdy spáli pobił/ y wßytkie więźnie wybáwił. Potym przyiechawßy do Oyczyzny/z Anną Ostrowską Dzierzkowną z domu Nieczuiá miał synow pięć.

☞ **Sebestyaná/ ktory w Kczyńskim Powiecie miał má-**
iętność swoie.

☞ **Máthyaßá/ktory będąc v Zienowiczá w Litwie Mę-**
żá sławnego/ktory ná ten czás był Rotmistrzem Krolowey Węgierskiey/gdy byli Niemcy Budzyń oblegli/w potrzebie zábit ná hárcu.

☞ **Andrzeiá/ktory wieku mego był Opátem Wągrowiec-**
kim Reguły Cysterskiey/ w ktorym Klaßtorze przed tym wßytko Niemcy Kolenczykowie bywáli/ktorzy bárzo popustoßyli byli/á ledwie nie wniwecz obrocili. Tenże po nich napierwßy Polak ná to mieysce wstąpiwßy / ták nápráwił ten Klaßtor/że długo á ledwie nie wiecznie pámiętny będzie/ Kościołá oprawił/Klaßtoru/Folwárkow y wßytkich Prowentow stołowi Opáciemu przyczynił bez ßkody y płáczu ludzkiego/ do tego porządek wielki w odpráwowániu chwały miłego Bogá / nowe Zakonniki wßytko Polaki zá swego Opáctwá zostáwił/ktore sam wychowywał /y wiele ich ludźmi godnymi zá iego pomocą zostáło/ byłá pietas, byłá grauitas w nim y náuká / á czásu potrzeby porádá do spraw R. P. należących / hoyny chlebodawcá y możny Opát w tey Regule.

☞ **Marcin Dzierżánowski brát iego rodzony / kthory ná**
Dworze Cesárskim znácznym się Mężem pokázował / z Turki w potrzebách
bywał/y támże się ná Slasku ożenił z Rochczycką/ po ktorey wziął niemáłą
máiętność/ sam potym Zamek Wysoką y z przyległościámi do niego przy-
kupił/támże y potomstwo zostáwił.

☞ **Stánisław brát ich piąty był mąż wielkiey siły y czyr-**
stwości: we Włoßech czás się długi báwił / w ßkole ßermierskiey wielką sła-
we odnosił/á potym od zazdrościwych Włochow zábit/ktore sobie lekce po-
ważał vffáiąc zbytniemu ßczęściu swemu.

¶ Siostrá ich rodzona byłá z Fracymeru Krolowey naprzod zá Wil-
kowskim Rotmistrzem y Dworzáninem Krolá Augustá/á potym zá Grzy-
multowskim.

☞ **Jákub Dzierżánowski syn Janow od wtorey żony/zo-**
stáwił z Potworowską z domu Dębno Sędziego Ostrzeßowskiego corką sy-
ny/Mikołáiá y Stánisłáwá Mężá sławnego/ ktory zá Krolá Augustá Ro-
ty znáczne wodząc/ mężnie z nimi w potrzebách z nieprzyiacioły poczynał/
zwłaßczá w Moskwi.

☞ **Jan czwarty syn Jákubá Dzierżánowskiego/Łowczy**
Knyßyński zá Augustá Krolá był Mąż znáczny.

☞ **Mikołay syn Janow brát rodzony Jákubow/ktory w**

Węgrzech

Węgrzech zá Jánußá Krolá znáczne męstwo okázował w bitwách wálnych y poiedynkowych/gromiąc nieprzyiacioły krolestwa onego / z ozdobą narodu Polskie°/á iesliż iest potomstwo ie°/o tym dostátecznie wiedzieć niemogę.

☞ **Dom Giżyctich w Mázowßu / ktorzy własnie idą od**
Chrystyná onego wyżßey pomienionego Woiewody / wspomináią Historye y inße scriptá Przodki domu tego/á naprzod Káthálog opowiedá

Páwłá Syná Wiecłáwá Sędziego Sochácżewskiego Bi-
skupem Płockim / ktory był wźięt z Szkolásty Krákowskiey / kthory potym Ecclesiam ex Parochiali Collegiatam erexit & dotauit, muro subricauit, y wiele inßych pożytkow Kościołowi onemu vczynił. Po śmierći Włádysłáwá Kśiążęćiá Mázowieckiego syny się iego opiekał / Dwor y Kościoł w Giżycách Oyczyźnie swey zbudował. Żył ná Biskupstwie lat 23. Vmárł Roku 1 4 6 3. Był wźięt po Stánisłáwie Páwłowskim z Domu Pierzchálá. Po nim nástał Stybor z domu Prus. Ciáło iego leży w Pułtowsku/á ná grobie to Epitaphium.

Paulus Gizycki Fundator huius Ecclesiæ hic requiescit, anno 1 4 4 0.
In Episcopum Plocen̄ eligitur, & in præsentia Wladislai Regis Poloniæ cõsecratus, in arce Pultouien̄ murtuus, anno 1 4 6 3.

☞ **Wincentego y Mikołáiá Giżyckie / wspomináią scripta**
rozne ludźmi znácznymi v kśiążąt Mázowieckich Márßałkámi/iáko v Konrádá w roku 1 4 5 9. Wieku mego byli w domu tym Mężowie wielcy/ iáko Piotr/ktory iuż zá pánowánia Krolá Stepháná pode Gdáńskiem zábit/Mąż sławy y pámięći wieczney godny/ktory zá Krolá Augustá w Moskwi w potrzebách pod zamki/iáko pod Newlem y inßymi ná hárcách wiele czynił. Inßy bráćia iego mężowie wßytko byli sławni wieku mego. V Ostrzeßowá Giżyczcy tegoż Herbu vżywáią.

☞ **Z tegoż domu tych Giżyckich byli dwá mężowie sław-**
ni bráćia rodzeni zá pánowánia Kázimierzá Wielkiego/ktorzy w Węgrzech z młodośći się wychowáli/y z męstwá wielkie imię mieli. Potym do Polski przyiechawßy/mieli od tegoż Krolá opátrzenie támże ná gránicách Węgierskich. Ci máło nie wßytek Powiát Sánocki osádźili / pisáli się de Humniska. Jmioná ich dawne Przywileie opowiedáią / Piotr y Páweł kthory ßczedł sterilis.

☞ **Piotr zostáwił syná Jerzego / ktory był Kásztellanem**
Sánockim/miał zá sobą Dębieńską de Szczekoćin z domu Odrowąż / Kásztellaná Krákowskiego Corkę / z ktorą spłodźił syná Jákubá. Potym gdy mu vmárłá/poiął drugą Járosłáwską z domu Prus / z ktorą miał Ráphałá y Janá/ktory był Kántorem Krákowskim/y Dźiekanem Poznáńskim.

☞ **Ráphał ná Bukowinie zábit / zostáwiwßy syná Máthyaßá/**
ktory trzymáiąc miásteczko Bierczą/był názwan Biereckim/był potym Sędźim Sánockim/miał zá sobą Herbortowne z Fulstyná/ z ktorą zostáwił synow trzech/naprzod Janá/ktory z Myßkowską zostáwił syná / wßákoż młodo vmárł/drugi Stánisław tákże ßczedł sterilis.

☞ **Gábryel trzeći syn Máthyaßow Sędźiego Sánockie-**
go/miał zá sobą Chodorowską z domu Czáßá/z ktorą zostáwił synow trzech y dwie corce/Zophią Sepichowską/y Bárbárá ná ten czás pánną byłá gdym te Kśięgi dał do druku. Siostry rodzone tegoż Jerzego były dwie zá Tyráwskimi/ trzećia Czelátycka w Krákowskiey źiemi.

☞ **Andrzey syn Gábryelow stárßy / ktory trzymał dźia-**
łem Bierczą / miał zá sobą Skorućiankę z domu Wręby/ alias Korczak/z ktorą zostáwił potomstwo/człowiek był cnotliwy/bogoboyny/ludźi vczonych miłośnik/sam tákże Doctrina & ingenio polebat.

Bártoß brát

☞ Bártoß brát iego rodzony/ ktory miał zá ſobą Humnicką/tegoż Herbu/z ktorą y potomſtwo zoſtáwił/ obá byli Catholicæ religionis, ßczyrzy/vprzeymi/prawdziwi.

¶ Trzeci brát ich rodzony Wáclaw vmárł młodzieńcem/ktorego ćiáło leży w Bierczy.

☞ Ci záſię ktorzy z dawnego gniazdá przodkow ſwych piſáli ſię de Humniſká/był Stániſław Sędźia Sánocki/ktory miał trzech Synow z Rzeßowſką z domu Doliwá/ Jerzego/Stániſłáwá y Janá/y corkę Annę Pákußewſką.

¶ Jerzy ſyn Sędziego/z Wielopolſką z Gromniká z Domu Stáry koń zoſtáwił ſyny/Stániſłáwá/Ráphala/Wálentego/Andrzeiá/ y corkę Annę/Zophią Tarnowſką Chorożyną Sánocką/Helżbietę y Szczęſną pánny.

¶ Stániſław brát Jerzego miał żon dwie/ naprzod Herbortownę Káßtellana Belſkiego corkę/ktory ſię piſał z Chlipel/z Miziniecki mi iedney dzielnice/po ktorey nie zoſtáło potomſtwo. Miał potym zá ſobą drugą po iey śmierći Chodorowſką z domu Czáßá/ z ktorą zoſtáwił dwoch ſynow/Máthyaßá y Janá/Corce dwie/Helżbietę y Zophią.

¶ Jan trzeci ſyn Sędziego miał tákże zá ſobą Chodorowſką z domu Czáßá/z ktorą zoſtáwił te ſyny/Woyćiechá/Stániſłáwá/y corkę iednę ktora pánną vmárłá. Potym miał zá ſobą Sienieńſką z domu Dębno/ z ktorą zoßáwił ſynow trzech: Symoná/Marćiná y Jerzego/y corkę Zophią Bierecką wyżßey pomienioną.

¶ Jan brát Jerzego ſyn Stániſłáwow ten nie miał żony/ tylko z konkubiną zoſtáwił ſyny męże wyborne/ći ſię zową Rudáwſkimi.

☞ Balowie Dom ſtárodawny y możny z tychże Przodkow piſáli ſię z Nowego Táńcá/ktory iuż wieku mego wyßedł w dom Stanow/y ći Stanowie przyięći od nich do tego Herbu / byli ludźie y mężowie dobrze záchowáli R. P.

¶ Máthiaß Bal był mąż ſławny: tákże Bal Jerzy / ktory tylko iednę corkę miał/ktora byłá zá Odnowſkim/y tá tylko corki miáłá/ktore rozniosły maiętność w rozne domy.

☞ Dom Dedeńſkich ſtárodawny y rozrodzony támże w Sánockiey ziemi/był Piotr Dedeńſki piſarzem Sánockim w roku 1541. Mego wieku był Jozeph Podſędkiem oneyże ziemie / kthory z Tárnáwſką z domu Sás zoſtáwił potomſtwo ſyná tylko iednego Páwłá/ktory będąc przy Stároście Barſkim/był pogiman od Tátar/ſkąd niemáłą ſummą pieniędzy wykupion/Adoloſcens nobilis.

☞ Strzyżowſkich Dom ná Podgorzu ſtárodawny / byli ći ludźie znáczni zá pámięci moiey. Jan ktory trzymał Cudecż miáſto y zamek z inymi wśiámi/zoſtáwił dwu ſynow/Stániſłáwá y Janá/był catholiciſsimus, Synowie Sekty Kálwinowey/y Kośćioły w miáſteczku onym naprzod profánowáć poczęli.

¶ Mikołay Strzyżowſki rzeczony Sliwá/ktory trzymał Glinnik/ Barycż/y inße imioná / zoſtáwił z Zophią Cieklińſką z domu Abdánk ſynow trzech/Stániſłáwá/ Janá/ y Mikołáiá/ kthorzy tákże potomſtwo zoſtáwili.

☞ Dom Bacżálſkich támże ná Podgorzu ſtárodawny/ był ieden Celnikiem Ruſkim/trzymał pul Strzyżowá / od kthorego potomſtwo zoſtáło ſynowie.

¶ Jeronim Bacżálſki był człowiek znácżny/ práwy Dworzánin/do

rzánin/do ktorego ludźie młode ná ćwicżenie domow zacnych dawano/z ktorego rąk potym mężowie dobrzy / y do wielkich poſług Senatorow przednieyßych bráni bywáli.

☞ Dom Przedborſkich w Płockim Woiewodztwie ſtárodawny/ludźie dobrze záſłużeni Rzeczypoſpolitey/bywáli tego domu Dygnitarzmi/Kánoniki Płockimi / Wárßáwſkimi wiele Mężow było. Dorotá Przedborſka byłá zá Bártłomieiem Jeżewſkim/ ktora vrodziłá Mátkę moię/y inße/iákoś czytał pod Jáſtrzębcem/Białłagłowá świętych ſpraw y żywotá. Ciáło iey leży w Jeżewie w Kośćiele świętego Bártłomieiá/ná Tabliecy to Epicedium.

Tu leży pochowána Przedborſka Dorotá/
Ktorey zá Herb Lelią dáłá ſámá Cnotá.
Dáłá ná wßem ozdobne ktemu przy niey dáry/
Z iákiey záwße poważał przodki iey wiek ſtáry.
One ktorzy w Pogáńſkiey krwi ßáble macżáli:
A niewiernych Pruſakow/Połowcow ſkracáli.

☞ Dom Zdzárſkich w Płockim Woiewodztwie ſtárodawny/z ktorych ieden był Podſędkiem Płockim/ ktorego ſyn był Kánonikiem Płockim. Drugi Szczepan/ktory zoſtáwił z Przećißewſką potomſtwo ſyny y corki. Trzeći Káſper/ktory tákże z Mnißewſką zoſtáwił potomſtwo. Sioſtry ich rodzone/Bromierſka/Zawádzka/Pilchowſka Jádwigá Jeżewſka Wuyna moiá rodzona/ Białłagłowá Cnotliwa/ kthora tylko pocżćiwe ſpráwy á żywot pobożny potomkiem zoſtáwiłá.

¶ W Wárßáwie wſpomia Epitáphium Eraſmuſa Zdzárſkiego w te słowa: Eraſmus Zdzarski de Zdzary, diſtrictu Plocen̄, vir nobilis, pietate & morum integritate nemini ſecundus. Ob idq; omnibus amabilis exactis innocēter, & ſine aliorum querela, annis 62. Varſauiæ extremum diem clauſit, 9. Marcij, anno 1578.

☞ Gozdowſcy z Gozdowá w Ráwſkiem Woiewodztwie dom ſtárodawny/ſkąd ießcze Herb pocżątek nieśie.

☞ Gdeßeńſcy w Bełſkim Woiewodztwie dom ſtárodawny/ z ktorych Chrzyßtoph wieku mego był ná Dworze Krolá Stepháná/ ktory we wßytkich potrzebách w Moſkwi był / v ßthurmu pod Chorągwią Białłą Prokopá Káwállerá pieniążká ßwánki ßkodliwe odnoßąc/ o czym pod Odrowążem.

☞ Turkowieczcy támże w tym Woiewodztwie.

Sołowſcy w Sędomirſkim dom ſtárodawny.

Járzabkowſcy támże dom ſtarodawny.

Hańſcy w Chełmſkiey ziemi dom ſtárodawny.

Godlewſcy ná Podláßu dom rozrodzony.

Gołebiewſcy z Podlodowá w Bełſkim Woiewodztwie.

Oſuchowſcy z Ráwſkiego Woiewodztwá.

Reklewſcy z Poznáńſkiego Woiewodztwá.

Jáckowſcy z Goſtyńſkiego Powiátu/ z kthorymi Witulſcy iedne Dzielnice máią.

Bocżkowſcy z Chęcińſkiego Powiátu w Sędomirſkim Woiewodztwie.

Jaśieńſkich dom w Krákowſkim Woiewodztwie: Wſpomináią Páwłá Hetmáná Nadwornego Hiſtorye / ktory był Stároſtą Bełſkim y Chełmſkim/Kromer w kſięgách 26. O tymże czytay Kſięgi te v tegoż Hiſtoryká/iáko zdrádą był pogiman od Krzyżakow.

¶ Tenże do Czech był Hetmánem z Władysłáwem Krolewicem nád śiedmiadźieśiat dworu iego/o czym v Kromerá w kśięgách 27. Y wiele inßych ſpraw pámięći godnych w Hiſtoryey czytáć bedźieß/ to ſie dźiało w roku 1471.

¶ Jáná Grotá/ktory ſie piſał z Rudy Debowſkiey/wſpomina Epitáphium w Gnieźnie piſane tymi słowy: Ioannes Groth a Ruda Debovvska, iuris vtriuſq; Doctor, Canonicus Gneznẽ, vir cum ſumma grauitate mitis & ſuauis, Canonum Legiſq; lector egregius, verbi Dei Diuini prædicator celleberrimus, Fundator Pſalterij in hac Eccleſia primus, ac omnibus elegans & nitidus, vt vitæ priuatæ exemplar eſſet, a carnis gleba abſolutus quarto nonas Iulij, anno 1532. Nád nim dwá herby/ Gozdáwá y Debno.

¶ Tego herbu wieku mego vżywał Stániſław Sokołowſki/ Doktor vtriuſq; iuris, Proboßcz v świetego Floryaná ná Kleparzu/ Káznodźieiá Krolá Stepháná/ człowiek vczony/ wßákoż zdrowie nieſpoſobne przeßkadźáło oney godnośći ie°. Nápiſał Kśięgi y wydał de Notis Eccleſiæ.

☞ Piotrowſcy ná Podláßu dom rozrodzony.

Sokołowie w Sedomierſkiey ziemi/był Andrzey ktory tego herbu vżywał.

Roſſowie w Sedomierſkim Woiewodztwie.

Niemierzowie ná Podláßu dom rozrodzony.

Popowſcy támże dom rozrodzony.

Tákimże kſztałtem herb Poronia ták rzeczony máluią/ tylko te odmiánę máią/ co dwie Roży po ſtronách mu przykłádáią/ vżywáli go tákże Przodkowie w polu Czerwonym Białego/ á ktoby go vżywał w tym wieku/ wiedźieć niemoge.

O Kleynocie stárodawnym Polſkim Strzemie/

o ktorym powieda Długoß/ że Przodkowie vżywáli żołtego w polu Czerwonym/ á piße o nich że bywáli gniewliwi y okrutni/ o kthorych przypátrzywßy ſie własnośći herbu czytáć bedźieß/ tákże o potomſtwie ktore ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim moge.

¶ Wßyſcy Hiſtorycy ktorzy ſpráwy Polſkie opiſowáli/ znácznie wſpomináią Przodki herbu tego zá śmiáłego Bolesłáwá/ w roku 1071. Przeto/ że zá ich początkiem Stániſław Biſkup S. Krákowſki był zábit/ y pißą to o nich/ iż dla tey okrutnośći przećiwko themu Biſkupowi Świetemu/ nigdy pothym ſámi áni potomſtwo ich nie bywáli w Rádźie Páńſkiey.

Wßákoż Mie-

¶ Wßákoż Miechowitá w kśięgách czwartych wſpomina Grzegorzá Arcybiſkupem Lwowſkim/ktory ſie piſał de Sánok/ o czym ſobie czytay Librum vt ſupra, pagina 3007.

¶ Tenże Hiſtoryk wſpomina w kśięgách czwartych/ iż byli poráženi ludźie znáczni tey Fámiliey w Wołoßech zá Káźimierzá Wielkiego/ y tám vtrácili Chorągiew.

☞ Kátálog od Długoßá piſány wſpomina Márciná wtorego Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim/ w roku 1278. Mieniąc/ iż zá przyczynnymi liſty Bolesłáwá Kśiążećiá Káliſkie°/ tákże od Przemysłá Poznáńſkiego/ y wßytkiey Kápituły Gnieźnieńſkiey/ do Papieżá Mikołáiá trzećie°/ zá Philipem Proboßczem Gnieźnieńſkim/ od kilku lat od wßytkich zgodnie obránym/ ále zá oſkárżeniem niektorych Zakonnikow nie był przyiet przez ßeść lat/ y ták Kośćioł Gnieźnieńſki był bez páſtyrzá/ áż potym tenże Papież dał Penitencyarzowi ſwemu przerzeczonemu Márcinowi tey fámiliey ſtrzemie/ wßákoż iádąc ná te ſtolice/ w Bononiey záchorzał y vmárł/ pochowan támże w Klaßtorze v Zakonnikow Reguły Prædicatorum przed Zákryſtyą/ w roku/ 1279. Ten zoſtáwił po ſobie pámięć ſummã iuris Canonici, ktorą zową Martiniana, y Kronikę o wßytkich Papieżách y Ceſarzách Rzymſkich/ ktora ieſt áż po ten wiek w Bononiey w Klaßtorze świetego Dominiká. Po nim obran Włoſtybor z domu Abdánk/ wßákoż dla niełáſki Przemysłá Kśiążećiá nie był przyiet. Znowu Kośćioł Gnieźnieńſki nie miał Arcybiſkupá pięć lat/ o czym pod Abdánkiem. etc.

¶ Z tegoż Domu ábo Fámiliey one Málgorzáte Hrábie Mikołáiá de Zembocżyn żone/ wſpomina Długoß/ że tylko ſámá iedná byłá z śioſtrámi ſwymi/ ktora ochraniáiąc dobrey sławy ſwey/ ná wieży v kośćiołá w Zembočinie áż do przyiechánia mężá ſwe° mießkáłá/ y támże iey czeladz własna z dworá noßąc ieść po powroźie podawáli ná ongmách przez czás długi. Tákać to byłá Mátroná zacna/ ktorey oto cnoty te kráie poki świátá zſtáwáć bedźie nie zámilczą/ iákoż y wieku mego było wiele z tey Fámiliey Białychgłow pámięći godnych/ Cnotę/ miłość Małżeńſką y poſłußeńſtwo ná wßem záchowuiących wcále.

¶ Z tychże Przodkow było domow wiele znácznych y zásłużonych R. P. iáko naprzod te ktore wſpomina ten Przywiley ábo Fundus Kośćiołá Jákubá świetego ná Káźimierzu/ w Roku 1462. Od nich fundowány y nádány/ miedzy ktorymi był Kásztellan Czechowſki.

¶ Skąd też poznaß/ że nie wßytko ſam Długoß wiedźieć mogł dowodnie/ ktory to piße/ żeby w tym domu od zábićia Biſkupá świetego Stániſłáwá bywáć nie miáły dignitates áni honores, w czym ſam ſobie bárzo przećiwny/ ná iednym mieyſcu ták pißąc/ ná drugim ináczey/ á tho ledwie nie iego wieku było/ iáko czytáiąc Kronikę iego/ obaczyß dwoch Arcybiſkupow: Y wieleby inßych było ludźi zásłużonych znácznie kroleſtwu temu/ by potomkowie własni ná to ſie zezwoliwßy dowodźić tego Przywileymi ſwymi chćieli. Maß tedy tego Fundußu naprzod ſens piſány w te słowá.

In nomine Domini Amen. Quia geſta hominum humana conſueuit ratio teſtimonio ſcripturæ propterea roborare, vt ipſorum perpetua in poſterũ haberetur memoria. Proinde nos Nicolaus de Korzenna in Chodel reſidẽs Caſtellanus Czechouieñ cum fratribus, Nicolaus Buczynski de Olſſyny cũ fratribus: Iacobus de Trzeczieſz cũ fratribus: Albertus Iezovvski de Grabovv cum fratribus: Ioannes de Schaloua cũ fratribus: Stanislaus de Zamboczin: Stanislaus de Kijany: Iacobus de Sulovv cũ fratribus: Andreas de Ianouicze cum fratribus: Nicolaus de Læta cum fratribus, & Chriſtinus quondam de Wroblouice, hæredes patroniq; & præſentatores Plebaniæ vtriuſq; partis Eccleſiæ parochialis S. Iacobi in Cazimiria extra muros Craco:

Significamus

Significamus tenore præsentiũ quibus expedit vniuersis, p̃sentibus & futuris præsentiũ noticiã habituris: Qui licet á primeue fundatione & dotatione eiusdem Ecclesiæ Sancti Iacobi, per prædecessores & ꝓgenitores nostros armorum destrepis, factis & habitis, Plebania præfata in duas partes fuit semper diuisa, & per duos Rectores regi & gubernari solita & consueta. Nos tamen diuini cultus argumentum vltra consuetum modum & ordinem in dicta Ecclesia, tantos cum Dei adiutorio, prout decet veros Catholicos ꝓcurrare cupień, de consilio iurisperitorum, & virorum Ecclesiasticorum deliberatione solenni, & tractatibus inter nos præhabitis, ex alijs iustis & rationalibus causis, animos nostros mouentibus, & præsertim differrentijs, discordijs, & displicẽtijs obuiãdo, quæ plerũq; inter duos rectores ex leui causa, non sine diuini cultus detrimento & scãdalis in populis cõtingebatur: vacante ad præsens itaq; altera parte eiusdem Plebaniæ, &c. Racione huiusmodi oneris & curæ animarum, ac etiam regiminis idem rector, vt promittitur præpositus nucupatus quicunq; fuerit pro tempore, habebit & posidebit omnes & singulas decimas manipulares & campestres, has videlicet: In Iankouice prope Kossyce, in Svvosouice prope Skarbimiriam, in Kijany, in Lysekanie, in Sbrorssyce, in Czerzovv, in Wroblouice, quæ est villa Monachorum Sanctæ Catherinæ in Kazimiria, item in Lusina, Ksanka taberna, & in Laniani excreseń, & alios quoscunq; prouentus. &c.

Item de parte præfata demortua, addimus decimam manipularẽ in Svvosouice prope Craco: & censum trium sexagenarum cum vno fertone, quem inter se præfati Plebani diuidebant, & pratum ex integro: cuius occasione equum præpositus pro tempore existens, solus seruabit ad visitãdum infirmos cum Sacramentis. Item deliberauimus: Qui in residuis decimis manipularibus præfatæ partes vacãtur, videlicet: in Lavvsovv, Lichuin, Wroblouice, Ianouice, Olssyny, in Wroblouice, Szukman, Vola, Kurduanovv, Strzalkouice, & Lugouice, ex crescentibus, excepta decima manipulari in Dobieslauice, ponantur, quarum Mensionarij manuales actu præsbiteri, qui in præfata Ecclesia sancti Iacobi, alta voce & concordi, ac vocibus non agitando, singulis diebus, & temporibus perpetuis, vltra cantum in dicta Ecclesia decantare solitum decantabunt, de domina nostra iuxta rubricam & ritum mansionariorum Ecclesiæ Craco: vesperas matutinum, primam, tertiam, sextam, nonam, & missas Salue sancta parens. Isti præfati Mansionarij debent esse subiecti præposito, & eidem in licitis & honestis obedire, qui more Viccariorum manualium vná cum præposito vel suo viccario, cantabunt omnem cantum, præter cantum dominæ nostræ præfatæ, similiter & missam de huiusmodi festis & ferijs secũdum ordinem, hebdomadatim, in quo ordine viccarius præpositi computabitur, qui amissis mansionarijs cantare debebit in choro de domina nostra. Item, idem quatuor mansionarij cum viccario præpositi, hebdomadatim in Ecclesiam Cracouień ordinariæ visitabunt, ministrabuntq; præposito ad altare in festis solennibus, confessiones audiant, mandata superiorũ exequantur, infirmos Sacramentis procurrabunt, mulieres post partũ in Ecclesiam inducent, & pueros baptisabunt: de quibus omnibus obuenturos cum viccario præfati præpositi recipient & tollent. Item, præfati mansionarij debẽt residere p̃sentes circa ecclesiam, ac non nisi de licentia præpositi dimisso substituto se absentare per tempus prout necessitas ingruerit. Item, Mansio: rebelles, discordes, & scandalosos, recepto testimonio trium de ecclesia præsbiterum, vel etiam aliorum fide dignarum personarum, soli patroni licentiabunt, & alios seu alium substinent, & etiam idem erit seruaudũ decessis vel cessus tempore. Item, idem mansio: cantabunt singulis ferijs secundis, vigilias pro animabus patronorũ, defunctorum, in crastino vero missam pro defunctis, per scholares pro summa missa decantabuntur: Si festum nouem lectionum aut duplex non impediat, alias tunc ipsa missa legetur, ad

partem per mensonarium eum contingentem complebunt: etiam idem mansio: vacań á cań: missarum præinsertarum, per tres missas singulis septimanis, primam pro defunctis, secundam pro peccatis, tertiam de beato Spiritu.

Item, Rector scholæ quem præpositus instituet, per se vel scholarem sufficiẽtem, horas omnes & missam dominæ nostræ cum mansionarijs decantabit. Campanista etiam per præpositum poneń, & destituẽdus, infra missam cantare debebit. Item, idem mansio: habebunt vigiliales cum viccario præpositi, soli tamen mensionarij medietatem columbationis, & reliquam medietatem præpositus pro se feret. Item, in decima manipulari in Dobieslauice præfata, erit perpetuus præbendarius, per se vel per alium residens, qui habebit domum viccarialem prout nunc distincta est, ab ortu & area plebanali, qui præbendarius per se vel per alium cum mensionarijs in choro cantabit, & ꝓ salute animarum leget ferijs secundis missam ꝓ defunctis, secundam missam ferijs quartis pro peccatis. Qui quidem præbendarius & mansionarij contribuere debebunt equaliter á tredecim marcis argenti, tempore occurente iura Episcopalia, & camere sedis Apostolicæ soluent. Item præfati mensionarij inhabitabunt domum quam nunc præfatus dominus Nicolaus Plebanus inhabitat, pro cuius ædificatione recipient medietatem oblationum altaris, quam conseruabunt sub duobus clauibus, quorum vnam seruabit præpositus & sui successores. Volumus autem, vt præfatæ præpositurae præbendæ, & mensionariorum, nullus alius sit colator, nisi nos de armis strepe, & nostri successores per lineam masculinam descendeń. Vt autem præsens nostra deliberatio sorciatur suum effectum, præfatum Dm̃ Nicolaum Baccalareum in præpositum, & Stanislaum Alberti de Rzessovv in præbendariũ institueń præsentamus. Hos quoq; mansionarios, Fœlicem de Crucza præsbiterum, Ioannem viccarium de Olschiny, Nicolaum Piorko de Kossyce, & Martinum Plebanum de Zborouice, deputamus. Quæ omnia & singula vt in futurum robor obtineant firmitatis, sygilla nostra præsentibus sunt appensa. Datum Casimiriæ feria quinta proxima post festum Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis, anno 1 4 6 2.

☞ **Wieku mego były te domy znáczne tey Fámiliey/ iáko naprzod Dom Trzećieskich/ ktorzy sie ták rozrodźili: Jáko wspominái listy rozdźielne trzech Bráciey/ Janá/ Jákubá/ y Stánisłáwá/ w te słowá:**

Nos Ioannes Bohun de Dunosi, & Ioannes de Pielgrzymouice Subiudex terræ Cracouień generalis. Venień personaliter generosi, Iacobus, Stanislaus, & Ioannes fratres germani de Trzecziesz hæredes, talem diuisionẽ perpetuam pro bonis ipsorum paternis infrascriptis, &c. &c.

Iacobo fratri seniori, tota vila Sedzissouice in districtu Prosouień sita, & Strozna in districtu Bieceń iacens, & medietas vilæ Ianczoua, cum omni iure & toto dominio. &c.

Ioanni vero tota villa Moykouice, in districtu Prosouień, & Nyczovv villa in districtu Sądeceń iacens, & tota villa Lipnica teutonicalis, seu magna eidem continua similiter, cum omni iure & toto dominio.

Tertio Fratri iuniori Stanislao, Chrosczziana in districtu Prosouień, Zimnavvodka in districtu Bieceń, & Plavvna, Trzecziesz in Czchouień, & medietas villæ Ianczoua iaceń, cum omni iure & dominio similiter.

Data Craco: Feria secunda post conductum Paschæ, anno 1 4 6 3.

☞ **Wspominái tákże Olechná Trzećieskiego scriptá niektore/ ktory miał zá sobą Bárbárę Derśniakownę z Korytnice/ ktora byłá vrodźiłá Odrowążowną ze Sprowy/ z tą miał syná Janá/ Káthárzynę Buczeńską/ y Annę Zárnowiecką.**

❡ **Jan miał synow trzech/ Andrzeiá/ Alexándrá człowieká znácznego/ y R. P. zásłużonego/ ktory miał zá sobą Mielecką/ Podkomorze-**

go Sedomierskie° corke: był to Vir grauis & prudēs, ktemu Catholicissimus,

¶ **Stánisław drugi syn Janow/y te Corki/Jádwigá Piotrá Lyczká/z Ryglic sie pisał/ żoná. Zophia Bránicka / Matronæ honestæ,** ktore oney Máigorzáty/o ktoreieś wyżßey czytał/poczćiwymi spráwámi doßły/dla ktorych wielkiey czći y pámieći wieczney sa godne/te porodźiłá Wielogłowska z domu Stáry koń. Thenże Jan z druga żona Wierzbiećianka miał te Corki/Jágnießke/Bárbáre/Bogumile/Káthárzyne.

☞ **Był wieku mego Andrzey Trzećieski/ S. S. R. M.** Człowiek náuki wielkiey/ktory był práwie ornamentum Krolestwá tego/ iáko go niektorzy w scriptách swych opowiedáli / iáko Przyłuski w Státućie swoim/był Poëta vtriusq; linguæ non vulgaris, przed ktorym przednieyßy nie był wieku mego : Wiele Ksiag pisał potrzebnych ku ozdobie Oyczyzny ábo Krolestwá tego/ktore vczonym nie sa táyne.

¶ Drudzy w Litwie Trzećiescy tegoż Domu y Kleynotu / dla poczćiwych spraw swoich opátrzenia y nábyte máietnośći máia.

☞ **Janá Trzećieskiego Potomstwo/ ktore zostáwił z Dorota Dersniakowna / pisał sie z Trzećießá / á miał działem Kożuchow ná Podgorzu/Chrzyßtoph/Wiktorzyn/Jan/Piotr: Corki / Zophia Dedeńska/ Anná Pierzchálina/Reginá Wierzbowska/Kátárzyná Tęczyńska.**

☞ **W domu Táßyckich / ktorzy od tychże Przodkow ida/** wielcy ludźie/znácznie zásłużeni R. P. bywáli/pisáli sie de Lucźláwice/ Sedźiámi ich Krákowskiego Woiewodztwá wiele bywáło/iáko to Acta y Przywileie ábo munimenta Rycerstwá kráiow onych opowiedáia. Z tegoż domu byłá Káßtellanká Gdańska Zaleńska/ktorey ćiáło leży w Tucholi w Káplicy Zaleńskich/ktorzy sie tám zdawná chowáli/y stárostámi ábo dźierżawcámi bywáli Zamku y miásteczká one°/á tá byłá Corká Pisárza Krákowskie°,

¶ Druga śiostrá iey rodzona Kunatowa/Rotmistrzá sławnego z domu Topor żoná/ktorey ćiáło w Szczercżu v Lwowá leży.

¶ Trzećia śiostrá ich rodzona Konecka/Ochmistrzowa y Stárośćina Lomżieńska/ktorey ćiáło leży w Ostrowiey w Mázowßu/ iáko Epitháphia świadcza.

☞ **Dom Wrzoßowskich stárodawny y znáczny/był wieku mego Jan Wrzoßowski/** ktory nie zostáwił potomkiem tylko iedne Corke Anne/ktora dał zá Prokopá Káwállerá Pieniazká z domu Odroważ/Stároste Rumborskiego y Dźiśnieńskie°/Rotmistrzá y Męża sławnego/o ktorym pod Herbem Odroważem czytáć bedźieß. Byłá tho Białagłowá nád wiele inßych wielkiey pokory y dobroći/z ktorey sławy y pámieći godna/wielka máietność w dom Pieniażkow wniosłá.

☞ **Dom Buczyńskich stárodawny/y znácznie R. P. zá**służeni Przodkowie bywáli/z ktorych był Jeremian wieku mego znácznym y wźietym miedzy ludźmi wielkimi : Ten był czásow kilká v Bogdaná Woiewody Wołoskiego: Potym po iego ziechániu z páństwá / prowádźił Piotrá brátá iego do Konstántynopolá do Cesárzá Tureckiego: Tám ácz był oskárżon przed Baßa od Jwonie y od Wołochow/wßákoż vrodá/ grauitas, mores, ná ktore weyrzawßy Pohániec/wolnym go vczynił. Názad iádac z posłem Andrzeiem Táránowskim z domu Beliny/ obwárował tho sobie/ áby mogł przespiecznie źiemie Wołoska przeiecháć / w ktorey pánował Jwoniá ná ten czás Tyrran wielki. Dał Báßá Listy Czaußowi do niego/ktorych nie zrázu Czauß oddał. Gdysmy przyiecháli do Jas/ dano spráwe Jwoni o nim/bo był znácznym ná dworze Bohdana Hospodárá. Záraz z strzaskiem rzekł Posłowi Jwoniá v śiebie ná dworze : Co maß zá nieprzyiaćioły moie z soba: Powiedźiał Poseł: Nie mam tylko Polaki z soba sługi swe / á te kto-

rzy z roskazánia Krola Je° Mośći Páná mego/prowádźili Piotrá Bogdanowego brátá Cesárzowi Tureckiemu. On rzekł : Ci sa moi ßkodnicy/oni stad nie wyiáda/gárdłá tu zostáwić mußa. Rzekł poseł : Sa słudzy Krolá Je° Mśći/ niewiem z iákabyś tego potym poćiecha vżył ieslibyś to vczynił. Posłał wskok po Buczeńskiego y Stużeńskiego męże vrodźiwe/ áby przyßli do dworá á zapłáte wźieli. W tym Czauß list od Báße zágniewánemu Jwoni oddał. Buczyński wßedł/ zmienił postáwe/ twarz zbládłá/ y włosy gládko ná głowie leżeć niechćiáły. Przeczytał Jwoniá list/ obaczył że mu surowie zákazał pod vtráceniem głowy Báßá/ áby wolno Buczyńskiego puśćił z towárzyßmi iego. Skoro go vyźrzał Czauß/bo z nim bárzo rad przez tłumácza żártowáł/y ták gestom iego záwße sie vśmiał Pohániec/ że przez cáła droge záżywálismy wielkiey roskoßy: Rzekł mu/Korkmá/ iákoby rzekł/ nie boy sie/ iákoż záraz y słowá nie przemowił Jwoniá przećiwko nim skoro list przeczytał. Názáiutrz wyiechálismy z Jaz/ledwie puł mile viecháli / tráfiło sie w drodze potkáć z Jánczáry Hospodárskimi náßym / poczeli Wołochowie łáiáć (thym ktore ználi v Bogdaná ná dworze) po Węgiersku. Stánisław Broniewski/Dworzáninem był potym Krolá Stepháná / rozumieiac bárzo dobrze iezyk Węgierski/ począł Wołoßynowi odmáwiáć. Rzekł Wołoßyn słowo nielube Broniewskiemu / ktory obroćiwßy sie odpowiedźiał mu s fukiem. Wołoßyn że to w źiemi/á ktemu sługa był Hospodárskim/porwał sie do ßable: Broniewski swa niosł pod pacha / ćiał nań háyduk/ on pretko ták do swey przyść nie mogł/ále mu sie y z pochwámi złożył: w tym obaczywßy háyduk chce vskoczyć: Z niegwu Broniewski zbywßy pochew/onego chłopá chćiał ßtychem vderzyć / thylko go vgodźił z tyłu w vd / padł záraz chłop y zdechł. Chćieli náßy vchodźić ku Chocimowi / ále prożno / nárádźiwßy sie/ społem iecháli do Jwonie/dáli spráwe o wßytkim : Jwoniá znowu Buczyńskiego y onych towarzyßow chćiał od postá / rad że sie pomśćić nálázłá przyczyná/wßákoż gdy sie nie pokazáło nic ná Buczeńskiego áni ná żadnego z onych towárzyßow iego / iuż ná Broniewskiego przyßło wine przeprawowáć/owi wolno wypußczeni/o czym pod Tárnáwa czytáć bedźieß.

¶ Buczyńscy w Drogickim Powiećie tegoż Herbu vżywáia.

☞ **Dom Chwalibogow storodawny y znáczny od Woy**niczá/Mężowie wyborni z tego domu bywáli.

☞ **Sułowskich dom stárodawny y znáczny / byli wieku** me° Piotr y Chrzyßtoph bráćia obá zostáwili potomstwo/Piotr syná iedne°.

☞ **Szalewscy w Bieckim Powiecie Dom stárodawny.**

Strzemieniowie támże dom stárodawny.

Kocżánowscy z Krákowskiego Woiewodzt: dom dawny.

Korzeńscy w Wislickim powiecie w Sedomir: woiewodz:

Kleczeńscy w Pilźnieńskim powiecie dom stárodawny/znáczny/y Rzeczypospolitey zásłużony.

Krolewscy w Sadeckiem Powiećie.

Boiáneczcy w Czyryckim powiecie dom stárodawny.

Rudniczcy z Vrzedowskiego w Lubelskim Woiewodztwie/ z ktorych Stánisław Rudnicki służac Stánisłáwowi Dángiełowiczowi w Rusi/był posłan do Stárosty Kámienieckiego ná zamek / á iż był sobie ná zamku v stárosty pierwey podpił / skoczył ná koniu widzac ießcze brone otworzona. W tym wrotny podniosł wzwod / koniá żárkiego Rudnicki zátrzymáć nie mogł: gdy koń przyßedł nád dźiure/chćiał ia przeskoczyć/wskoczył ná byle ktore po skále v zamku rosło / tám został Rudnicki y śiodło ná bylu/koń spadł ná doł/ nie zostáłá go y iedná kostká cáła niż dolećiał do źie-

mie/bo bárzo głeboki przekop/Pan Bog kogo raczy obroni ſam.

☞ Wroblowſkich dom ſtárodawny w Krákowſkim.

Marßyńſcy támże dom ſtárodawny.

Wielopolſcy w Lubelſkim Woiewodztwie.

Zaborowſcy/ z Dobrzyńſkiey ziemie wyßli/dom dawny.

Lyſowieczcy w Brzeſkim woiewodztwie dom dawny.

Gołkowſcy w Mázowßu dom ſtárodawny rozrodzony.

Dom Jeżowſkich ſtárodowny w Krákowſkim woiewodz:

Wyſoccy támże dom dawny y rozrodzony.

Janowſcy w Krákowſkim woiewodztwie.

Klepowie w Krákowſkim Woiewodztwie dom dawny.

Dom Zbylitowſkich ſtárodawny w Krákow: Woiewodz.

Gárliczcy w Krákowſkim woiewodztwie dom ſtárodawny

Swieborowſcy / z ktorych był Marcin Mężem znácznym w potrzebách/iáko pod Oczakowem/ pod Newlem/ y zá Królá Stephàná w Moſkwi/pod Połockiem/pod Lukámi/ pede Pſkowem/ y w inßych potrzebách. Dom to ſtárodawny/iáko o nim czytamy v Miechowity w kſiegách 10. Liſt 316. y 317. Gdźie Janá wſpomina ná kilku mieyſcách z brátem iego/dla czego/to tám obaczyß.

Leńczowſkich dom ſtárodawny y rozrodzony w Krákowſkim Woiewodztwie v Skáwiny/ o ktorych liſty y Metryká powieda zá pánowánia Kſiążąt Oświecimſkich/w roku 1406.

¶ O tych Liſt Bolkow/ktory ſie piſał Dux Theſneñ, Dñus Oſvvieczimeñ, & Glogouiæ maioris, wzmiánkę y świádectwo dawa w te ſłowá.

NOS Bolko Dei gratia Dux Theſneñ, & Dominus Oſvvieczimeñ, & Glogouiæ maioris: Publicè recognoſcimus vniuerſis, & in noſtra omagialiumq; noſtrorum præſentia, perſonalirer conſtitutus Famoſus Iacuſius de Kavvki, quandam patentem literam exibens ad manus noſtras tradens, quã coram nobis & Omagialibus noſtris legere fecimus, per quam ſe docuit eſſe nobilem, & ab antiquis ſuis parẽtibus bene procreatum, cum clenodij ſtrepe & proclamatione Lavſſoua: Qui quidem Iacuſius, fideles noſtros, Hermanũ & Dobconem de Lencz, cum fratribus paternis & patruelibus ipſorum, ſuos aſſeruit eſſe affines paternos & maternales, & de clenodio ante dicto bene procreatos & proceſſiſſe, omnibus probationibus & relationibus viſis & auditis, ſimiliter & alijs literis autenticis, quibus merito eſt & debet fides adhiberi, præfatos Hermanum de Lencz, & Dobkonem cum fratribus paternis bene natos, & nobiles de clenodio ſupra dicto præſentibus præſcribimus & declaramus, ipſiſq; priuilegium & libertatem, vt alij noſtri habeant omagiales & nobiles, ſecundnm ius, ſtatuta, & conſuetudines terrarum noſtrarum Oſvieczimeñ, vobis hæredibus & ſucceſſoribus noſtris ad ſeruiẽdum, cõmemorañ, & ſubeſſendum, damus & conferrimus in his ſcriptis harum noſtrarum litterarum præſentibus fidelibus noſtris, Hincone Seliga, Capitaneo Oſvvieczimeñ, Vankone Schaſzk, Andrea de Vilamouice, &c. Datum ipſo die Sanctorum, Petri & Pauli Apoſtolorum, anno 1406.

Sygillo noſtro ſubappenſo.

O kleynocie ſtárodawnym Polſkim

Nowiná/alias Złotogoleńczyk / ktory ma być/ Vcho Kotłowe Białłe w polu Błekitnym/Miecz w pośrzodku otłuczony / ná Koronie w Helmie Noga zbroyna/iuż potym nádana Potomſtwu zá znáczne zaſługi/ iákoś o tym czytał w pierwßych Kſiegách: Tu ná ten czás tylko ſie przypátrz własności Herbu/ á potym czytáć bedźieß o własnym Potomſtwie/ ktore ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim moge.

☞ Nayznácznicy w Káthálogu dawność Herbu tego baczymy/ kedy wſpominála Bogne ábo Benigne Mátkę Stániſłáwá świetego tey Fámiliey/w roku/ 1071. A ták co mu opowiedáiá początek zá BOleſłáwá Krzywouſtá / to iuż muśi być niepewny/ále ießcze kiedyś zá pogan nádány: bo y wielkie rozrodzenie potomſtwá wieku náßego to iáwnie pokázuie/ że nie nowa/ ále z wiekow dawnych w Polßcze thego Kleynotu ieſt tá Fámilia.

☞ Hiſtoryk dawny Polſki Anonimos / wſpomina Złotogoleńczyká Rycerzá/ zá pánowánia Leßká Białłego imieniem Swetoſłáwá / ktory ná ten czás do Rycerſtwá ieźdźił od tego Monárchy/ powiedáiąc im to / że ſie nie zbraniam przyiąć páńſtwá ktore mi własnie należy / ále kondicyey tey nie przyimuie ktoraśćie mi podáli/ ábych miał ſługi dobrego/ y Senatorá R. P. záſłużone° odſtąpić/wole ná rowmieyßym páńſtwie przeſtáć/ á niżeli per ſummam iniuriam to vczynić/odſtąpić charum ſibi fidumq; conſiliarium.

¶ Też ſłowá Kromer kłádźie w Kſiegách śiodmych / ácz iuż nie dokłáda perſony tey ktora w poſelſtwie byłá od Leßká : Byłá wielka diſſenſia miedzy Fámiliámi/iáko miedzy Mikołáiem Woiewodą Krákowſkim z domu Lis/ktory ná ten czás wßytką Koroną práwie władał/ był człowiek możny/rozrodzenia wielkiego/ á miedzy Goworkiem Woiewodą Sedomirſkim z domu Ráwicz/ o czym potym w Hiſtoryey czytáć bedźieß. Abo ſkępſtwo/ ábo iáka niecheć przećiwko ludźiom vczonym tákże Zakonnikom/ ktorzy poſpolićie ſpráwy ludzkie śiedząc ſobie ná pokoiu terminuią / tho ſprawiłá/ że Przodkow tey Fámiliey nie wſpomnieli/ ták dawney/ y Rzeczypoſpolitey záſłużoney/ z kthorey iáko to zrozumieß niżey / ieſt wiele Domow Możnych: A naprzod:

☞ Dom Przerebſkich ſtárodawny/ktorych byli ći przodkowie.

☞ Jan Przerebſki z Przereby/Káßtellan Sierádzki/ktory miał to Potomſtwo: Wincentego Biſkupá Kuiáwſkiego/ktory był wźiet po Krzeſłáwie z Korożwek/żył w Roku 1513. po nim náſtał Máciey Drzewicki z Domu Ciołek.

☞ Wincentego Przerebſkiego wſpomina Káthálog tákże y Epitáphium we Włocłáwiu tymi słowy:

Venceslaus de Przereb, Vicecancellarius Regni Poloniæ, tandem Ploceñ, poſtea Wladislauieñ Pontifex hic ſepultus eſt, anno 1515. Die 20.

Septembris. Był wźiet po Krzestáwie z Korożwek Kánclerzu Koronnym/ po nim nástał Máciey Drzewicki z domu Ciołek.

☞ Jan drugi syn tegoż Káßtellaná/ ktory też był Káßtellanem Sierádzkim/ then zostáwił był dwoch Synow/ o ktorych niżey czytáć bedźieß.

☞ Corki wyżßey pomienionego Káßtellaná były te/ á śiostry Wincentego y Janá Káßtellaná Sierádzkiego: Naprzod Duninowa/ Romißewska/ Láwska/ ktorey był syn on Woiewodá Mázowecki/ ktory vmárł w Roku 1 5 7 6. Tárnáwska/ Dźibałtowska/ Giebułthowska/ y Koczymowska.

☞ Jákub syn Káßtellaná Sierádzkiego/ Káßtellan Sierádzki/ y Jan Arcybiskup Gnieźnieński/ ktory był wźiet po Mikołáiu Dźierzgowskim z domu Jástrzebiec/ w Roku/ 1 5 5 9. Vmárł dźiewietnástego dniá Stycznia/ w Łowiczu pochowan/ po nim nástał Jákub Vcháński z domu Rádwan. O tym Arcybiskupie pisał Janicius Poeta te wierße.

Hic sublime genus veris virtutibus auxit,
Insignis pollens dotibus ingenij.
Parca sed in medio vitæ hunc rapit inuida cursu,
Cùm patriæ posset commodus esse suæ.

¶ Tegoż Epitaphium ná kámieniu wyryte opowieda tymi słowy: DOminus Ioannes Przerembski, vir ingenio, eruditione, grauitate, vita & pietate præstās: Primo Episcopus Chelmeñ, & mox Archiepiscopus Gnezneñ factus, Legatus ad sedem Apostolicam & Ferdinandum Imperatorem Romanum á Sigismundo Augusto: Obijt anno 1 5 6 2. Ætatis suæ 43.

☞ Wincenty Przerebski brát tego Arcybiskupá był Káßtellanem Rosperskim y Stárosta Opoczyńskim wieku mego.

☞ Ci też byli wieku mego znáczni w tym domu/ iáko naprzod Mikołay Przerebski Stolnik Sierádzki.

☞ Stánisław y Floryan Przerebscy/ Piotr Probośczem Krákowskim. Siostry ich záśie/

¶ Anná Sárnowska.
¶ Zophia Duninowa Pisarzowa Lecżycka.
¶ Helżbietá Secygniewska Chorażyna y Burgrábina Krákowska.
¶ Jádwigá Kostczyna vmárłá Káßtellanka Gdańska/ Márborska/ Tczowska y Pucka Stárośćina.

☞ Wincentego Káßtellaná Rosperskiego byli dwá synowie/ Mikołay Stárosta Opoczyński y Jan.

☞ Mikołáiá Stolniká Sierádzkiego syn Jan/ y Jádwigá Lwowska/ w wielkiey Polßcze to dom możny.

☞ Stánisław Przerebski/ Synowiec Wincentego Biskupá Kuiáwskiego/ był Káßtelanem Sierádzkim po oycu/ zostáwił był te syny/ Stánisławá/ Andrzeiá Kánoniká Krákowskiego. Jákubá/ Brykcego Pisarzá Ziemskiego Sierádzkiego/ człowieká Cnotliwego y vczenia wielkiego/ Janá/ Chrzyßtophá/ y Sebestyaná. Corki te: Naprzod Sucheckę Kátárzyne/ Zophię Myßkowską/ Bieiate Myßkowską stárośćinę Oświećimską y Zatorską/ Joánne Teczyńską.

☞ Dom Padniewskich stárodawny y znáczny/ iáko byli ći ludźie R. P. zásłużeni: Naprzod Woyćiech Padniewski/ o ktorym powieda Epitaphium w Skorkách wśi ich oyczystey w wielkiey Polßcze/ tymi słowy. Pietate & memoria Alberti Padnievvski, Patris & Margaretæ Padnievvska de Zerniki Castellani Calisieñ filiæ matris, desideratissimorum

parentum

parentum suorum Philippus Padnievvski, Gnesneñ & Lanciciñ Præpositius, Archidiaconus Cracouien, & Regni Poloniæ maior Secretarius, mestissimus filius posuit, anno 1 5 5 [illegible] Herby dwá/ Nowiná y Mutyná/ alias Drya.

☞ Tegoż byli dwá synowie: Naprzod/ Philip Padniewski pomieniony/ ktory był potym Biskupem Krákowskim/ práwy Biskup y Senator/ ten Synowcom swym wielkie skárby y máietnośći niemáło zostáwił summy pewne ná imionách/ iáko ná Pilcy/ ná Kurowie/ y na inßych.

☞ Mikołay był Stárosta Dybowskim/ ten z Brudzyńską z domu Prawdźicż/ zostáwił dwu synow:

Woyćiechá Stároste Dybowskiego/ ktory z Debieńska stárośćianką Checińską/ Káßtellaná Krákowskiego Wnuczką/ zostáwił potomstwo syná y corkę/ ná ten czás minorenes.

Marćiná drugiego człowieká wßytkich Cnot dobrych pełnego/ ktory zostáł ná dobrách Oyczystych w Wielkiey Polßcze/ y ná Szydłowcu w Sedomierskiey źiemi/ kedy summe pieniężną miał zádáną od Stryiá Rádźiwiłom. Ten z Czárnkowską z domu Nałecż ácz miał potomstwo/ wßákoż młodo odchodźiło. Był to práwych onych ślácheicow Polskich potomek wieku mego/ ßczyry/ vprzeymy/ prawdźiwy/ chlebodawcá hoyny/ rządny ná wßytko y dostáteczny.

¶ Jest inych domow wiele w onym kráiu/ dźielnicámi oderwánych od tego domu Padniewskich/ iáko Złotniczcy dom stárodawny/ Popowscy też dom stárodawny.

☞ Dom Krystoporskich/ ktorzy wyßli z Krákowskiego Woiewodztwá/ teraz w Sierádzkim/ dom stárodawny y zásłużony R. P. Z tych iednego Mikołáiá wspomináią Aktá Krákowskie/ kiedy czynił opráwę żenie swey Helżbiećie Klißowskiey ná dobrách swych Krystoporzycách wsi/ w roku 1 4 3 4.

☞ Janá Krystoporskiego wspomina Epitáphiū w Ruscu ná tablicy w te słowá pisane: Generosus Ioannes de Krystoporzyce, obijt Sabbato ipso die Sanctæ Margaretæ, fautor cleri & promotor, Anno 1 4 6 5. Oretur pro eo.

¶ Tegoż był Syn Mikołay/ ktory w Wołoßech v Soczáwy zá Olbráchtá Królá zginął/ w roku/ 1 4 9 7. Miał dwoch Synow/ Stánisłáwá y Piotrá.

☞ Jan syn Piotrow/ Káßtellan Sierádzki był wieku me[illegible] y z młodych lat ná dworze Krolow Polskich śie báwił: Naprzod v Krolá Zygmuntá przystał w Krákowie/ Roku 1 5 4 3. Tempore Quadragesimæ, ná Seymie wálnym Koronnym/ przed weselem ießcze pierwßey żony Augustá Krolá á corki Ferdynándá Krolá Rzymskiego. Od tego tedy czásu służac obiemá Krolom/ Oycu y Synowi dostátecznie/ był stan w poselstwách do postronnych Krolow y Kśiażat: Naprzod po śmierci Bárbáry Krolowey Kśieżny z Nieświżá y z Ołyki z domu Rádźiwiłow/ odprowádźiwßy ćiáło iey do Wilná z Krákowá/ był postan w spráwách pilnych R. P. do Rzymu do Juliußá Papieżá trzećiego tego imieniá/ w roku 1551. Miesiacá Sierpniá. Skąd przyiechał w roku drugim Miesiacá Styczniá/ prosto do Piotrkowá przed przyiázdem Krolewskim ná Seym. Wyiechał do Opocżná przećiwko Krolowi/ przywitawßy Krolá/ wßytkę spráwę poselstwá swego powiedźiał. Potym ná zad z Krolem do Piotrkowá przyiechał. Z tegoż Seymu był postan w pilnych spráwách Krolewskich táiemnych do Kśiażećiá Joáchimá Brándeburskiego/ ktory miał zá sobą śiostrę Krolewską rodzoną od Bárbáry pierwßey żony Zygmuntowey. V tego śie odpráwiwßy w Berlinie/ przyiechał do Polski/ zástał Krolá w Służewie v

Janá, Słu-

Janá Służewskiego Woiewody Brzeskie° z domu Sulimá/ nie dáleko gránic Pruskich przed Toruniem/ w tymże roku 1 5 5 2. Miesiacá Czerwcá/ ná ten czás práwie gdy Krol z wielkim Orszakiem Pánow rycerstwá y dworu swego do Gdańská iechał/ ku vspokoieniu niektorych zamieszek w onym mieście miedzy Pospolstwem á Rádą miejscką/ iednák y tám musiał poczet swoy Dworski stáwić.

¶ Potym gdy sie Krol ożeniał/ w roku 1 5 5 3. z Kátárzyną trzecią żoną/ siostrą pierwszey Helżbiety/ corką Cesárzá Ferdynándá/ był posłan do Krolowey Węgierskiey Izábelle/ Jánuszá Krolá Węgierskiego żony/ ná ten czás Wdowy á siostry Krolewskiey do Krzepic/ prosząc iey ná wesele/ ktore miáło być y było w Krákowie.

¶ Potym do Pozwola z niemáłym kosztem swym sie wypráwował/ kedy Gwilhelm Firstemberg Mistrz Inflantski przysięgał Krolowi. On máiąc przed tym towárzystwo z Jákubem Háráklitem Bázylikiem Despotem/ ktory potym był Woiewodą Wołoskim/ ná żądánie iego/ wszákoż z wolą Krolewską/ wiechał do Rygi miástá ná on czás známienitego y dostáteczne°.

¶ Był poty Komissarzem do Prus do Woyćiechá Márgrábie Brándeburskiego do Krolewcá z drugimi Pány Polskimi.

¶ Ná Seymie w Lublinie gdy sie Vnia kończyłá z Litwą/ był obran Lustratorem do Woiewodztw máłey polski/ y do Spiskiey ziemie/ do księstw Oświećimskiego y Zatorskiego/ ná czym málo nie cáły rok zmieszkał.

¶ Potym był náznáczon Deputatem z drugimi do Ráwy ná wybiéránie Kwárty/ w Roku 1 5 7 2. Ná ten czás gdy Krol August vmárł.

¶ Potym zá Krolá Stepháná do odbieránia Kwárty z Seymu Wárszawskiego/ w Roku 1 5 7 8. był náznáczon. Trwał ná they pracy cále dwie lećie. Z Ráwy z wielką summą pieniedzy do Litwy ieździł ná roskazánie tegoż Krolá/ w roku 1 5 7 9. do Wilná w Miesiącu Styczniu. W Interregná wielkie trudnośći w spráwách R. P. ná sobie miewał/ áż do koronácyey Henryká ná wszytkich ziezdziech. Z Łowickiego ziazdu pierwsze° od stanow oboygá wielkiey Polski/ ktorzy sie tám byli ziechali do Arcybiskupá ná ten czás Jákubá Vcháńskiego z domu Rádwan/ był posłan w poselstwie do Máłych Polakow/ ktorzy sie ná ten czás byli ziecháli do Sedomierzá. Po iego po thym poselstwie mieli spolny ziazd w Kole nád Rzeką Wártho Wielcy Polacy/ á pothym sie ziecháli wszyscy ze wszytkich Woiewodztw do Kászek/ pothym ná Konwokácyą do Wárszáwy wszyscy Pánowie y Rycerstwo/ gdźie obráli Henryká społecznie z Litwą/ nád Wisłą v Kámieniá/ w Roku/ 1 5 7 3.

¶ Był czás długi Kásztellanem Wieluńskim/ á potym w roku 1 5 8 1 zá Krolá Stephaná był Kásztellanem Sierádzkim/ po Hieronymie Bużeńskim z domu Rożá. Zostáwił z Dorotą Glińską z domu Jástrzebiec potomstwo: Naprzod Mikołáiá Młodzieńcá vczonego/ ktory pisał książki wierszem o powinnośći ślácheckiey. Piotrá Podstolego Sierádzkiego. Janá/ ktory po bráćie był Podstolem Sierádkim/ y Dworzáninem Krolá Stephána/ Stánisłáwá y Páwłá.

☞ Dom Minockich stárodawny znáczny w Krákowskim Woiewodztwie/ y zásłużony Rzeczypospolitey.

☞ Dom Czernych támże w Krákowskim Woiewodztwie/ zásłużony Krolom y Rzeczypospolitey/ ći są przychodniowie z Niemiec do Polski/ wszákoż z dawná ludźie Rycerscy byli/ á zwano ich z Niemiecká Szworcámi.

☞ Wspomina Abrámá Szworcá Zupnikiem żup Krákowskich/ zá pánowánia Władysłáwá Jágiełłá/ ten był wźiet po Pietrze Pikoranie/ á po nim nástał Seráphin de Bárwath.

☞ Páweł Czerny z Witowic/ zá pánowánia Alexándrá był Zupnikiem żup Krákowskich/ o czym świádczy Káthálog w Wieliczce/ był wźiet po Mikołáiu Biechowskim z domu Ogończyk/ alias Powałá/ w Roku/ 1 4 9 7.

☞ Tego Potomek Stánisław Czerny był Stárostą Dobczyckim/ ktorego tylko iedyna Corká zostáłá/ ktora byłá zá Tarnowskim ná Rzemieniu/ z ktorym zostáwiłá syná/ o ktorym pod Leliwą.

¶ Tá potym byłá zá Bużeńskim Hieronymem Podskárbiem Koronnym/ Zupnikiem żup Krákowskich/ vmárł Kásztellanem Sierádzkim/ z ktorym zostáwiłá potomstwo/ o czym pod Herbem Rożá.

☞ Był ten Stánisław Czerny Mężem znácznym/ był Stárostą Dobczyckim/ Sepulchrum Christi deuotus visitabat: o czym świádczy List Krolá Zygmuntá/ ktorego iest ten sens.

Sigismundus Dei gratia Rex Poloniæ, &c. Significamus tenore præsentium, &c. Quod cùm Generosus Stanislaus Czerny de Witouice, Capitaneus Dobczyceñ, constituerit in animo suo in terrã sanctam voti sui explendi causa proficisci, atq; à nobis supplicauerit, vt ei hanc abeundi, potestatem facere, atq; bona nostra illius tenute, hac ipsius sub absentia, ne aliquid detrimenti, tam in limitibus, quam etiam alijs inutilibus & commodis, sustinerent, & caperent in administrationem, regimen & prouisionem, Generosum Laurentium Myszkovvski Sandeceñ, & Seuerinum Bonar Bieczeñ Castellanos, haut eorum alterius ad reditum vsq; illius dare & cõmittere dignaremur. Nos itaq; eius supplicationi benignè annueñ, illi & potestatem in terrã sanctam eundi concessimus, atq; fecimus & bona nostra tenute illius, in curam, prouisionem, & defensionem dedimus & commissimus superius nominatis consiliarijs nostris, plenam & omnimodam eisdem dicta bona nostra, ad reditum vsq; illius, regendi, gubernandi, administrandi, prouidendi, fines disfendendi & continuandi, aliaq; omnia quæ ipsemet faceret, aut facere deberet, facieñ, procurrandi & exercendi, dañ, & conceden, potestatemq; atq; facultatem harum testimonio litterarum, quibus sygillum nostrum est appensum. Datum Vilnæ Feria Tertia post Dominicam Reminiscere, Anno Domini 1 5 4 1, Regni nostri 35. Vmárł ten Stánisław Czerny w Roku 1 5 6 9. Jáko tu Epitáphium opowiedá tymi słowy.

Generosus Dominus Stanislaus Czerny de Vitouice, milles strenuus, Capitaneus Dobczyceñ, & in Zabno hæres, obijt 30. Maij, anno vt supra. To Epitaphium było w Zábnie ná Proporcu w kośćiele/ ktory sprofánował Hieronym Bużeński wyższey pomieniony.

☞ Tegoż Stánisłáwá Czernego syn y corká w Dobczycách leżą/ o ktorych powiedáią Epitáphia.

STanislao & Zophiæ Czernis filijs suauissimis, illi quidem trimulo huic vero septeni, ante annos septem super triginta extinctis, Stanislaus Czerny de Vitouice, Capitaneus Dobczyceñ: & in Zabno hæres, vt posteritas intelligeret, quanti sua hæc pignora semper fecerit, post septem transacta lustra Christianæ pietatis, & paterni amoris ergo, monnmentum hoc posuit, Anno 1 5 6 2. Caleñ Augusti.

¶ Jerzy Syn Páwłá Zupniká Krákowskiego był Stárostą Vrzedowskim.

¶ Jan Brát iego Kánonikiem Krákowskim.

☞ Marćin syn Jerzego był Dworzáninem Krolá Augustá. Wieku mego byli ći ludźie znáczni/ iáko naprzod Jerzy Czerny/ kthory trzymał Brzeżek y Mokrzeskę. Był to Mąż y Dworzánin práwy/ wielkiey miłośći ludzkiey/ o ktorą sie stáráć vmiał znácznie y przystoynie/ był Catho-

licissimus, zostáwił syná z Chrzastowsko z domu Płomień / alias Zadorá/ tegoż imieniá/ktory potym był ná dworze Krolá Sthepháná páchołeciem/ Adolescens Nobilis.

¶ Potym z Dorota Pieniażkowna / Sędziego Krákowskiego Corka/ zostáwił dwie Corce. Vmárł Roku 1577. Jego ćiáło leży w Lublinie/ktore opowieda Epithaphium pisane w te słowá.

Generoso Domino Georgio Czerny de Vitouice, generosa domina Dorothea de Kruzloua, Familiæ Pieniaskorum, coniunx mæsta posuit, annos vixit 50. Obijt 11. Decembris. Támże y te mierſze pisáne.

Omnes Fortunæ dotes ceu summa vana
Cum fragilli vita præterire simul.
Sola manent quæ sunt bene gesta, fidesq; integra,
Hæc quicunq; sapis, dum datur hora cole
Pro me, ne pigeat quæso tria verba præcare,
Vt Czerni cernat lumina sancta Dei.

☞ Mikołay Czerny / kthory z tymże Jerzem miał iedne dźielnice w Krákowskim Woiewodztwie około Brzeſzká. Był to człowiek Cnoty y Pobożnośći wielkiey / zostáwił z Jádwiga Pukárzewsko z Domu Srzeniáwá to potomstwo: Naprzod Mikołáiá.

¶ Adámá/ktory miał zá soba Minocka tegoż Herbu/ z ktoro potomstwo zostáwił.

Stánisłáwá/ktory z Málechowska Káſztellaná Spicymirskiego Corka zostáwił potomstwo.

Páweł młodſzy / ten násláduiac sławnych Przodkow swoich/ná chlebie Rycerskim młodość swa báwił / we wſzytkich potrzebách w Moskwi przez wſzytek czás bywáiac/ znácznym sie pokázował.

¶ Corki tegoż Mikołáiá / Helżbietá Zakliczyna/ Jádwigá Wilkocka/ Anná Piaskowska/Reginá ná ten czás pánna byłá.

☞ Piotr Czerny/ktory trzymał máietność w źiemi Lubelskiey/był Dworzáninem Krolá Augustá: Ten Bone Krolowa odpráwadzał do Włoch/Roty potym znáczne wodźił/zostáwił synow dwu:

¶ Mikołáiá/ktory pode Pskowem zábit v ſzturmu/ młodźieniec serdeczny/y dobrey sławy Przodkom swym zawisny. O ktorym M: Sámuel Wolff Sylesita, Rector Scholæ Leuartouień: Poëta Laureatus Steph: Poloniæ Regis, pisał Elogium, tákże Epigramma in Tumulum w te słowá:

Nicolei CZErny sita sunt hoc ossa sepulchro
Nobile, cui nomen nobile Stemma dedit.
Sed cadit, vt Borea, Flos amaranthe, peris.
Quod si maturæ complesset tempora vitæ,
Quale decus patriæ lausq; futurus erat?
Cum violæ surgent diuini veris in ortu,
E tumulo surget flosculus iste suo,

☞ Aliud in feretrum eiusdem autoris.

Nicoleos Czerny Feretro portatur in isto,
Pro patria pugnans fortiter, occubuit.
Corpus inane iacet, sed mens quæ criminis expers,
In lepido Christi viuit ouatq; sinu.

¶ O tymże in descriptione Bello Moschouitico wzmiánke tenże Autor nadobna czyni.

☞ Páweł Czerny zostáwił synow czterech/ Jerzego/ Janá/Przecławá/Páwłá/y Corki dwie.

☞ Sroczyczcy/z ktorych ieden był wieku mego Woyskim Kámieniec-

Kámienieckim/człowiek znáczny y możny/Rzeczypospolitey zásłużony.

☞ Orlikowie/o ktorych powieda Epitáphium w Kośćiele v świetey Troyce w Krákowie pisane w te słowá.

Generoso Domino Stanislao Orlik de Iazisk, Militi Hierosolimitano, Zupparũ Russiæ præfecto, qui mortuus est anno 1540. Die 6. Mensis Iunij, ætatis suæ anno 50. Tenże zostáwił dwu Synow z Káthárzyna Komorowsko z Zywcá z domu Wreby.

Kozłowie tegoż Herbu vżywáia/ byli wieku mego ći Bráćia rodzeni/ Andrzey Stárosta ná Krasniku/Piotr/Káspár/Málcher/y Báltázár/ktorzy v przednieyſzych Senatorow ná dworzech przednimi sługámi bywáli/cudzych źiem spráwy y obyczáie wiedźieli/Meżowie godni/rostropni/ y spráwni.

Przadzewscy w Sierádzkim Woiewodztwie dom dawny.

Mielżeńscy w wielkiey Polſzcze/piſza sie z Brudzewá.

Niewiesczcy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom dawny.

Narebscy w Kráko: z ktorych ieden był Opátem Sadeckim.

Młoſzewscy w Krákowskim dom stárodawny/iedney dźielnice z Lágánowskimi y z Lekáwskimi/ domy znáczne y możne.

Skoczcy w wielkiey Polſzcze dom stárodawny. Rożnowscy od Gniezná. Slachćińscy/ Kwiatkowscy od Káliſzá.

Przysieczcy w wielkiey Polſzcze dom stárodawny / zwano iednego Vła. Jerzy w Litwie był sławnym meżem miedzy Pániámi / z ktorych łáski przyſzedł do znácznego opátrzenia/támże ma y potomstwo.

Frykaczowie w Krákowskim Woiewodztwie tegoż Herbu byli wieku mego.

Goczałowie / Wydźierzewscy od Pozniánia dom stárodaw:

Chrzanowscy w Lubelskim woiewodz: dom stárodawny.

Konárzewscy w Leczyckim woiewodz: tákże dom dawny.

Zarcziczcy w Sedomirskim woiewodztwie dom stárożytny

Pilchowscy tegoż Herbu vżywáia w Sierádzkim woiewodztwie. Był Adam wieku mego człowiek znáczny w onym kráiu/ktorego syn Jan multorum hominum mores vidit, bywał w Niemcech/w Turcech.

Borutowie od Pczyná/á niektorzy vżywáia Jástrzebcá.

Krowiczcy v Opoczná dom stárodawny.

Máſzewscy w Krákowskim woiewodz: dom stárodawny.

Przánowscy z Leczyckiego woiewodzt: dom stárodawny.

Krásuscy z Lukowskiego Powiátu.

Piłatowie/Vieyscy/dom stárodawny w Krákowskim Woiewodztwie/pisáli sie z Wilkowic. Był Jan wieku mego żołnierz znáczny/á potȳ ták porzadny y przemyslny w spráwowániu źiemie gospodarz / iż mu rowne° trudno potráfić było. Miał zá soba Rylsko Zophia z domu Ostoia.

Piotr Brát iego rodzony był v Krolá Stepháná Trukczásem/ten w iákich potrzebách rycerskich przy tym Krolu bywał/toć iuż nie iest táyno/bo ode Gdańskiey potrzeby/przez wſzytkie poki woyná byłá/żadney nie omieſzkał. ¶ Kwiatkowscy w Káliskim Woiewodztwie/wyſzli z Krákowskiego/zwano ich Káwálcámi/iáko był Jákub Dworzáninem y Trukczásem Krolá Zygmuntá pierwſzego/ Meżem znácznym.

¶ Inſzych wiele w roznych Woiewodztwách domow zacnych.

Kleynot Mádrostki

z tegoż Herbu Nowiná ma począ-
tek/ten opuſzczáią dla niewiádomośći po-
tomſtwo ktoremu należy / á do pierwſzego
ſie mieca/y tegoż Nowiná rzeczonego vży-
wáią: Wſzákoż Dom Wilczkow / ktory z
dawnych czáſow był znáczny w Krákow-
ſkim Woiewodztwie/ tym ſie pieczetuią y
pieczetowáli z dawná Przodkowie ich.

❡ Był wieku mego Maurycyus Wil-
czek/ktory ſie piſał z Rzeżuſná/bywał Ro-
tmiſtrzem w Interregná ná Zamku Krá-
kowſkim zá Zborowſkiego Piotrá Woie-
wody Generalá Krákowſkiego.

❡ Jan brát ie° drugi bywał tákże Ro-
tmiſtrzem ná roſkazánie Krolá Zygmuntá Auguſtá / wywiodł był Rote do
Węgier Krolowey Izabelli. Miał pothym ná Wárádzyniu od Krolowey
opátrzenie/támże vmárł.

❡ Stániſław Trzeći tákże Rotmiſtrzem bywał zá Krolá Auguſtá do
Moſkwy/ná Czáſnikách będąc z Rotą vmárł.

❡ Inſzych tego domu ludzi znácznych wiele ieſt y było. ❡ Domow in-
ſzych ieſt niemáło ktorym ten Herb włáſnie należy / wſzákoż ia o
nich wiedzieć nie mogę prze ſzerokość Kroleſtwá tego.

O kleynocie ſtárodawnym Polſkim

Janiná/alias vt vulgo dicitur/Pole w polu/ktory ma być Tarcż
Brunatna w polu Czerwonym. Piſze Długoſz o Przodkách że bywáli Con-
cordes & vniformes, Ten Kleynot ieſt w Polſzcze nábyty / y ták to drudzy
mienią/żeby to włáſnie miáło być Potomſtwo onego fortelnego Leſzká/kto-
ry był fortelem nieprzyiaćioły Kroleſtwá tego poráźił/będąc rzemiosłá złot-
niczego/iáko o tym świadczy Kromer w Kśięgách Wtorych/ ktory go opo-
wieda Przemyſłem/á potym gdy był ná Kroleſtwo obran/ miánowan Leſz-
kiem ábo Leſtkiem/o czym czytay Kśięgi pomienionego Hiſtoryká.

❡ A ták ſie tu przypátrzywſzy włáſnośći Herbu/czytáć będźieſz o przod-
kách y o Potomſtwie / kthore ia w ták ſzerokim Kroleſtwie znáć y o nim
wiedzieć mogę.

☞ Nayznáczniey Káthálog
opowieda dwoch Bráciey rodzonych/kto-
rzy ſie piſáli de Zbylutowice/ byli Kánoni-
kámi Krákowſkimi / w Roku 1061.
Byli to ſynowie Janá Hrábie / Piotr y
Jákub.

☞ Withá Biſkupá Płockiego
Káthálog opowieda / w Roku 1179.
Był wźięt z Kánoniey Płockiey zá Kázi-
mierzá Monárchy od Piotrá Arcybiſkupá
Gnieźnieńſkiego z domu Srzeniáwá po-
twierdzon/piſał ſie z Chotlá od Buſká / w
ziemi Sedomierſkiey: ten fundował z dobr
ſwych Oyczyſtych Kláſzthory te/ Reguły
Præmonſtraten, naprzod w Buſku Pán-
nam/w Witowie/ w Płocku/ w Lędźie/ o
czym świadczą wſzytkie Kroniki y Przywileie Kláſztorow onych. Żył ná
Biſkupſtwie lat dwádzieśćiá y pięć. Vmárł w Roku 1204. Po nim
náſtał Gietko z domu Gryff.

☞ Janá Woiewodę Sedomierſkiego wſpominàią wſzyt-
kie Hiſtorye/ktory ſpołecznie z Wárſem Káſztellanem Krákowſkim/y z Pio-
trem Woiewodą támże/ Ruſaki/ Tátáry/ y Litwę poráźił/ zá pánowánia
Leſzká Czarnego/w Roku 1280.

☞ Z tych Przodkow były Domy wieku mego znáczne y
rozrodzone w Polſzcze/iáko ich wiele Aktá y Przywileie rozne wſpomináią w
Sedomirſkim Woiewodztwie de Włoſtowa/ ludźmi możnymi onego kráiu.

☞ Stepháná Wierzbiete/ ktory zábit od Thátar pod Le-
gnicą/w Roku 1240. Zá pánowánia Bolesłáwá Wſtydliwego.

☞ Dom Wierzbietow / ktory Liſty opowiedáią Przodki
wielkiey możnośći/ iáko naprzod/

❡ Jánuſzá Wierzbiete Woiewodą Krákowſkim/ktory był
wieś Przeginią nádał Wáchoniowi ſłudze ſwemu v Lelowá/ ná kthorą mu
wymierzyć kazał łanow 66. A to było w Roku 1300.

❡ Bernátá Wierzbiete/Syná Jánuſzá Woiewody/wſpo-
minàią Liſty domu onego od Kázimierzá Wielkiego nádáne/ná ktorych ná-
dawáiąc mu polá ſzerokie v Sączá/miánuie go/ Miles noſter, nobis ac Re-
gno bene meritus: Tego Liſtu data Roku 1341.

❡ Jákubá z Przeſzowey pámięć ludzka nieśie/o ktorego mę-
ſtwie Jan Tarnowſki Hetman Koronny świádectwo dawał/ ktore znáczne
y z wielką ſławą domu ſwego pod Stárodubem okázował.

❡ Wieku mego byli ći/ Stániſław ſyn Szczęſnego / piſał ſie z Bielſká.
Drugi Stániſław Wierzbietá ktory ſie piſał z Przeſzowey.

☞ Dom Podlodowſkich ſtárodowny / kthorzy ſie piſzą z
Przytyká/wſpomináią rozne ſcriptá/ iáko Liſty Koronne/ thákże Hiſtorye/
mężmi Kroleſtwu temu záſłużonymi/y Senatory możnymi.

❡ Jákubá z Przytyká Podlodowſkiego Káſztellanem Rádomſkim/w
Roku/ 1460.

❡ Janá Podlodowſkiego z Przytyká Káſztellanem Zár-
nowſkim/w Roku 1445. Inſzych wiele ludźi znácznych z tego domu
v roznych Hiſtorykow wiele obaczyſz.

¶ Wieku mego byli ludźie znáczni w thym domu ná Dworze Krolow polskich/y R. P. zásłużeni/ná posługách iey bywáiac niepodłymi.

☞ Dom Biedźieńskich w Sedomirskim Woiewodztwie stárodawny y znáczny/wieku mego byli ći ludźie godni/Jerzy/Władysław/ y Chrzyßtoph/Meżowie Cnoty y Pobożnośći wielkiey.

☞ Psonkowie w Lubelskim Woiewodztwie/ktorzy sie pisáli z Chrysynowá / wßákoż ten Chrysynow Władysław Jágiełło wziął był Piotrowi Pßonce przodkowi ich/dla czego / o tym sobie czytáć bedźieß przy żywoćie pomienionego Krolá. A tego Długoß wspomina: Petrus Psonka de Kurovv, Nobilis de genere Ianina, qui ex eo quod castrum Louienica iratus in illius hæredem Kolczkonem, quia illi venationibus dante operam, partem Casſium, modicam terram siue hæreditatis occupantium, confregisset, incenderat, proscriptus. Wieku mego był to dom znáczny w Woiewodztwie Lubelskim/á pisáli sie de Bábin.

☞ Zaduscy w Sedomirskim Woiewodztwie stárodawny y znáczny dom był wieku mego.

☞ Kołaczkowscy w Wislickim powiećie dom stárodawny/z ktorych wieku mego był Jan Kołaczkowski Vir in negotijs Reipublicæ grauis.

☞ Naráiowskich dom w Ruśi stárodawny/ z ktorych zá wieku mego ieden był Sedźiem Lwowskim / kthorego Synowie byli ludźie Rycerscy.

☞ Sobieskich dom w Lubelskim Woiewodztwie stárodawny: Był wieku mego Márek Sobieski Chorąży Nadworny/Mąż sławny/ktory we wßytkich potrzebách/iáko naprzod pode Gdańskiem/potym w Moskwi przez wßytek czás mestwo swe znáczne okázował. A naprzod pode Gdańskiem tym sposobem z Niemcy wiele á meżnie czyniąc rozgromił ich: Wpadł mu ieden w przekopę/ktorego śiegał ßáblą chcącgo dokonáć/ále go nie mogł z koniá dośiądz/Niemiec go w tym on ßpadą ćiął w nogę / ták áż do puł stopy przez ostrogę przećiął. Drugi potym Niemiec z tylu przypadßy/vderzył gi Rusnicą w głowę áż przyklekł. W thym przypádli Polacy/ Niemce odgromili/ onego odrátowáli. A gdy nie mogł rowu przeskoczyć/ obieżdżał nád Wisłą do mieyscá lepßego/w tym sie z nim brzeg vrwał / począł tonąć/koń pływáć nie vmiał/sam ták we zbroi iáko był w potrzebie Wisłę przepłynął. A gdy pod brzeg przykry tráfił/ nie mogł tákże wynidź / záledwie był rátowan gdy mu dodano drzewá ábo kopiey.

¶ Tenże pod Toropcem dwoch Moskwićinow znácznych zábił / ná hárcu postrzelon trzy kroć/iedną strzałą przystrzelon do śiodłá zá żupan y zá vbránie/drugą w rámię práwe/ wßákoż tylko w kopieniak / trzećią w pierśi koniowi/ktora ták tkwiálá áż do swych przyiechał.

¶ Tenże pod Luczenem postrzelon w rekę / gdy od Krolá był ná rokowánie do Moskwy posłan/ y iuż sie mu był w ránę piekielny ogień wrzućił/ wßákoż iednák vleczon.

¶ Pod Pskowem z dźiáłá w tył/wßákoż tylko w delią/postrzelon/y koniá mu przez kłab támże z Rusnice postrzelono.

¶ Zadnego hárcu áni potrzeby żadney ten zacny Mąż nieomießkał/w káżdey wiele á meżnie sobie poczynał/o czym ná wielu mieyscách/ y tu w tych księgách czytay pod roznymi Herby/potym w Historyey ßerzey.

☞ Woyćiech brát iego Mąż tákże znáczny/ kthory pod Pskowem v ßturmu pod Chorągwią Káwállerá Pieniążká Białłą/ wiele á meżnie z nieprzyiaćielem czynił.

¶ Olbieczcy z Lubelskiego Woiewo: dom stárodawny/y R. P. zásłużony.

☞ Káßewscy támże w tym kráiu / z kthorych ieden wieku mego Piotr był Sedźiem ziemie Lubelskiey/ człowiek cnotliwy/ choćiaż był alienus á fide Catholica.

Vrzążowscy w Sedomirskim woiewodzt: dom dawny.

Jankowscy támże w tym woiewodztwie dom stárodawny

Przezwoczcy támże dom dawny y rozrodzony.

Jároßewscy támże w Sedomierskim dom stárodawny.

Vnießowscy w Lubelskim Woiewodztwie dom dawny.

Bieleczcy w Lubelskim Woiewodztwie dom stárodawny.

Rzeżeńscy támże w Lubelskim dom dawny y rozrodzony z Mázowß wyßli od Wárßáwy. Był Chrzyßtoph Sedźiem Wárßáwskim. Jan brát iego Skárbnikiem támże. Łukaß Brát Janow Sedźiem Grockim Lubelskim.

Lęczcy dom stárodawny y znáczny támże w Lubelskim.

Suchodolscy w Lubelskim Woiewodztwie/iáko wspomina Epitaphium Janá Zegote Suchodolskiego / ktore mu Syn iego Stánisław Chorąży Lubelski napisáć kazał/iáko świádectwo napis támże o tym dawa w te słowá.

Epithaphium Generosi olim Domini Ioannis Zegotha Suchodolski positum à Stanislao Suchodolski Vexilifero Lublineñ, filio memoriæ & pietatis ergo, anno 1572.

☞ Dom Stoieskich z Stoießyná w Lubelskiem Woiewodztwie stárodawny y znáczny / był ieden wieku mego Podsedkiem ziemie Lubelskiey.

¶ Stánisław Stoieski/ktory tákże iednegoż syná zostáwił Janá y corki trzy/Helenę Chámcową/ Zophią Troiánową/Bárbárę Dźikową/y inßy ludźie znáczni y możni w tym domu.

Zawieprzscy z Lubelskiego dom stárodawny.

Gábońscy dom stárodawny w Krákowskim.

Kańscy z Lubelskiego Woiewodztwá.

Potoczcy z Lubelskiego Woiewodztwá z Potoká dom dawny y rozrodzony.

Giełczewscy támże w Lubelskim Woiewodztwie.

Branwiczcy támże w Lubelskim dom stárodaway.

Pełkowie / ktorzy sie pisáli z Gołczwie w Lubelskim Woiewodztwie / iáko był Chrzyßtoph Pełká żołnierz dobry. Máthuß/ ktory sie był w Krákowie ożenił/fuit alter Demostenes, zábit od Załogi Mießczániná Krákowskiego.

Zawádzcy w Sadeckim Powiećie w Krákow: Woiewodz:

Tarnáwscy w Káliskim Woiewodztwie.

Woliczcy támże z tegoż Woiewodztwá dom dawny.

Zuliczcy od Złoczewá z Ruśi tegoż Herbu vżywáią.

Janowscy w Sedomirskim Woiewodztwie / z ktorych ieden był Opátem Czyrzyckim lat dwánáśćie/potym wźięt ná Jedrzeiowskie/ ná kthorym żył lat dźieśięć. Był człowiek cnotliwy y pobożny Kápłan/miał trzech bráćiey/ Piotrá/ Stánisłáwá/y Szczesnego.

¶ Piotr miał synow czterech/Corek ták wiele.

¶ Stánisław synow trzech/corek cztery.

¶ Szczesny miał synow trzech/corek pięć/y inßych wiele.

O kleynocie Junoßa/alias Báran:

O ktorym Długoß powieda/ że iest w Polßcze nábyty / álbo z pierwßym Pánem tu zániesion/ vżywáli Przodkowie Białego w polu Czerwonym: Niektorzy to powiedáią że przyniesion z Niemiec/ á miał nazwisko Junxoph/ to iest/ Młody Báran/ co náßy pothym názwáli Junoßyc: Wßákoż tego Herbu rozno vżywáią/ iest ieden bez rogow/ Drugi z rogámi/ á ná zad patrzy/ Trzeci we krzu Rożánym/ Czwarty/ iuż go nie vżywa Rycerstwo z Chorągiewką/ á w Kielich krew strumieniem bieży. Piąty prosto pátrzy Báran rogáty/ we krwi po boki/ á to iest własnie Polski y stárodawny/ co może być/ że rowno z Lechem tu zániesion/ gdyż/ iáko o tymeś ná przodku czytał/ ießcze od Abrámá początek temu Herbowi liczą/ ktorego własność obaczywßy/ czytáć będźieß o Przodkách y o potomstwie/ ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim mogę: Ma być Báran Biały w polu Czerwonym/ ná zieloney trawie stoi we krwi po boki.

☞ Hrábie Báráná nayznáczniey wspomina Historyk Báßko/ dla tego/ że z nim wiodł práwo o pobránie śieći ná Rzece Wárćie/ w Roku 1253. Był ten Báßko Kustosem Poznáńskim/ iáko o nim powieda Historya Andrzeiá z Zárnowá.

☞ Támże ná Kuiáwách opowiedáią przywileie Koronne/ Koły: Jáko naprzod Mikołáiá Kołe Woiewodą Jnowłocławskim.

Piotr Kołá Káßtellan támże.

Mikołay Podkomorzy Jnowłocławski/ niedawnego iuż wieku/ tego ostátniego opowieda w Roku 1451.

Janá Kołe Sędziem Hálickiem tenże Leg: Lator opowieda/ w Roku 1436.

Stánisłáwá de Chodecz/ Hetmáná ludzi Rycerskich ná Podolu/ tákże Przywileie Koronne opowiedáią w Roku 1457.

Páweł Kołá Woiewodá Podolski/ w Roku 1504. O czym v Przyłus: w Księgách 1. Káp: 2. y inßych wiele.

Z tychże ostátecznym potomkiem zeßłá Anná corká Koły Woiewody Podolskiego Mielecka Woiewodźina Podolska/ po ktorey w domu Mieleckich wielka máiętność/ od ktorey Mikołay Woiewodá Podolski/ ták iáko Epitáphium iey w Mielcu o tym świadczy.

¶ Z tychże też Kołow dźielnice miał Saporowski v Háliczá/ ktory tákże ßczedł bez potomká męskiey płći/ dźiewki máiętność w obce domy rozniosły.

☞ Dominá z domu Báran / wspomina Miechowithá w Księgách Czwartych Hetmánem Nadwornym tymi słowy: Petrus Domin de domo Agnorum, Regij exercitus Capitaneus, simili & maiori fortuna vsus, die Veneris decima septima mensis Septembris, prope opidum Puczko, exercitum Prutenicum conflixit.

☞ Wieku mego były te domy możne/ iáko dom Kárnkowskich stárodawny ná Dobrzyńskiey ziemi/ y znácznie Rzeczypospolitey zásłużony.

żony. V świętey Troyce w Krákowie Janá Polaká opowieda Epitáphium Káßtellaná Gnieźnieńskiego tymi słowy. Ioanni Polak de Karnkovv, Castellano Gneznen̄, viro strenuo, artis militaris peritisſimo, nec minus ciuilibus actionibus claro, bellicis victorijs quam plurimis á fortuna Dei benignitate insignito, & corporis dotibus insigni, quinq; & septuaginta annis ætatis suæ expletis, non sine publico incommodo, & omni memoriæ fœliciter & Christianisſimæ die septima mensis Iunij defuncto, Ioannes de Karnkovv Cracouien̄ Canonicus, Diui olim Ioannis Alberti Poloniæ Regis Secretarius nepos officiosisſimus patruo suo bene merenti hîc sepulchrum posuit, & sacellū hoc restauratum exornatumq; ad laudem Dei in eiusdem defuncti memoriam dotauit, anno 1503.

☞ Janá Biskupem Włocłáwskim opowieda Káthálog/ że był wźięt z Biskupstwá Przemyskiego po Máćieiu Drzewickim z Domu Ciołek/ w Roku 1531. Żył lat śiedm ná Biskupstwie: piße o nim/ że był ingenio acer, eruditione præstans. Vmárł w Krákowie Páráliżem záráżony/ we Włocłáwiu pochowan / o ktorym świadczy Epitáphium támże pisane tymi słowy: Ioannes Karnkovvski Episcopus Wladislauien̄, sciens se esse moriturum, hoc suo cadaueri monumentum viuens adhuc ipse iussit fieri, anno Domini 1536. Eius vero ætatis 64. Obijt anno Domini, 1538. Die secunda Decembris.

☞ Stánisław Karnkowski/ Arcybiskup Gnieźnieński/ synowiec rodzony tego Biskupá/ żył w Roku 1584. Ten naprzod był Refferendarzem zá pánowánia Krolá Augustá/ potym Biskupem Włocłáwskim. Będąc ná tey stolicy/ koronował Krolá Sthepháná / stoiąc mocno przy Rycerstwie przez oboie Interregná. Jákub Vcháński ná ten czás Arcybiskupem będąc/ iuż w lećiech podeßły / nie ták z iákiey chęći y życzliwośći przećiwko Rzeczypospolitey/ iáko námowiony od swoich / przestawał z niektorymi Pány kthorzy trzymáli ná Cesarzá / ná Koronácyą przyiecháć niechćiał. W tym z wolą wßytkich Krol Stephan z Anną Zygmuntá pierwßego Corą / od tego pomienionego Biskupá był Koronowan / o czym potym w Historyey czytáć będźieß.

¶ Ten w Karnkowie Oyczyznie swey Kośćioł drzewiány skáźiwßy/ znowu inßy przez śiedm niedźiel tylko zmurowáć dał/ sam poświęćił/ y naprzod w nim celebrował / ießcze będąc Biskupem Włocłáwskim. Wiele Ksiąg kosztem iego y pod tytułem wydrukowánych/ ták Kośćiołowi Bożemu/ iáko też y R. P. potrzebnych potym obaczyß. Wiele popráwił ßkándalá w Księżey w Dyocesyách swych/ ták iáko práwy Primas występne karząc. ¶ Tenże Dworu ábo Zamku we Włocłáwiu znácznie opráwił / y gmáchow nowych wiele przymurowáć dał.

¶ W Wolborzu Dwor przyozdobił / w Smárzewicách nád Rzeką Pilcą Dwor zbudował/ w Grábicy tákże. W Niesułkowie dom ná Kopcu ozdobny zbudowáć dał/ y wiele inßych pámięći godnych pożytkow Biskupstwu Kuiáwskiemu przyczynił: O czym potym w Historyey czytáć będźieß. Po nim obran Hieronym Rozrażowski z domu Doliwá / o ktoremeś wyżßey czytał.

¶ Jan Brát thego Biskupá był Podkomorzem Dobrzyńskim/ ktoremu ten Arcybiskup Oyczyznę wßytkę dárował/ á brátá młodßego Piotrá summą pieniężną oddźielił/ ktory był Stárostą Dobrzyńskim / obádwá potomstwo zostáwili.

☞ Dom Jankowskich/ iedneyże dźielnice z tymiż Karnkowskimi támże ná Dobrzyńskiey ziemi. Był wieku mego Márćin Podsędkiem ziemie Dobrzyńskiey/ człowiek Rzeczypospolitey dobrze zásłużony/ ktory z Wierzbicką Wnuczką Máćieiowskiego Woiewody Lubelskiego zostá-

wił ſynow pięć/Mężow znácżnych/ á Naprzod/

Wacłáwá/ktory w one Poſwolſka potrzebę/w Kownie/z Niemcy Knechty ſie zwádziwßy/máiacich ná ſie przez cżterdzieśći/káżdego z nich/mężnie ſie im broniac/ránił. A gdy nań przyßłá ſkárgá przed Królá/ ßło mu o gárdło/iż pod rámieniem Krolewſkim poránił ták wiele ludzi/ wßákoż iż był y domu znácżnego/ktemu młody ná ten cżás/ wiele ſie Pánow zá nim przycżyniáło. Tám Wáger gdy ſtánał przed Krolem/ obacżywßy Jankowſkiego/ná ktorego przed tym ſkárżył o ſwoie Knechty/rzekł: X ten to młodzik te łotry poſiekł. Podobniey Mośćiwy Krolu dáć te powieśić co ſie dáli temu młokoſkowi ták ſromotnie poránić/á niżby ten cnotliwy młodźieniec miał o nie być karan/zátym wolno wypußcżon.

§ Ten potym zá ſobą miał Kućicką z domu Pobog/z kthorą zoſtáwił Potomſtwo.

Mikołay Jankowſki/brát tegoż Wacłáwá/ktory ſie w Węgrzech ná ſpráwách Rycerſkich ſchował/wiele z Turki poiedynkiem ná hárcách cżynił/vmárł ſterilis.

Stániſław trzeći y Páweł/Mężowie znácżni pomárli.

Jákub/ktory ná Rycerſkim chlebie z młodośći ſie ſchował/ był y Mężem znácżnym w káżdey potrzebie/iáko pode Gdáńſkiem/w Moſkwi/y w inych kráinách/o cżym ná rożnych mieyſcách w Hiſtoryey cżytáć będzieß. Tenże ná weſelu Hetmáńſkim/iákoś cżytał pod Herbem Kożlarogi/mężnie kopiią ſkrußył. Temuż Krol Stephan dał Lipno ná Dobrzyńſkiey ziemi/z ktorego Dziáłyńſkim ſummę ſpłáćić miał cztery tyśiace.

☞ Dom Lochockich támże ná Dobrzyńſkiey ziemi ſtárodáwny/y R. P. záſłużony. Był wieku mego Eraſmus cżás długi Sędzim ziemie Dobrzyńſkiey. Potym był Káßtellanem Słońſkim/ Rothy z lat młodych znácżne wodził/w potrzebách z nimi bywał/zoſtáwił z Cżerſką z domu Ogońcżyk ſyná Alexego/y corek kilká.

Piotr brát iego rodzony był Stolnikiem ziemie Dobrzyńſk:

Woyćiech trzeći miał zá ſobą żelſką/ßcżedł bezpłodny.

Woyćiech rzecżony Szálá/ Brát ſtryiecżny/ był Cżeſnikiem ziemie Dobrzyńſkiey. Był to Mąż tákiey cżerſtwośći/ że we zbroi iáko do potrzeby/koniá przeſkákował. Dwiemá chłopom kazał ſobie trzymáć ręcznik iáko mogli nawyżßey podnieść/on w oſtrogách ták iáko ná koniu śiedział/ w páncerzu/przez ktorego rzadko chodził/przeſkocżył. Przez woz po oßcżepie/ kazawßy záprządz konie/ á mimo ſie prętko iecháć/ przeſkocżył. Był Mąż śiły y ſercá wielkiego/tákże y drugi brát iego Stániſław był mężem wielkim/ ktory miał zá ſobą Lekowſką z domu Lubicż/z tą Potomſtwo zoſtáwił.

☞ Dom Wielickich támże ná Dobrzyńſkiey ziemi ſtárodáwny/iáko wieku mego byli ći ludźie znácżni/Naprzod/

Woyćiech Sędźia ziemſki Sędomierſki/ kthory tylko dwie Corce zoſtáwił/Młodźieiewſką Podſkárbiną Nadworną/druga pánną ná ten cżás byłá niedoroſłą.

Máciey Dziekan Włocłáwſki/brát tego Sędziego rodzony.

Jan Dziekan Sędomierſki.

Stániſław Dziekan Opátowſki/Cuſtos Tarnowſki/wßytko ludźie vcżeni in vtroque iure.

Wáwrzyniec/ktory ná Oycżyznie w Dobrzyńſkiey ziemi zoſtał/y tám Potomſtwo zoſtáwił.

☞ Dom Suchodolſkich támże ná Dobrzyſkiey ziemi ſtá-

rodawny/wßytko to iedná Dźielnicá przed tym byłá.

☞ W Mázowßu Domow wiele znácżnych/iáko naprzod Dom Podoſkich/ z ktorego/ wiele Liſty Koronne opowiedáią ludzi záſłużonych R. P. Jáko w Státućie Derſłáwá Chorążem Zakrocżymſkim/w roku 1400. Tegoż imieniá był drugi Káßtellanem Zákrocżymſkim/ w roku 1436. Ktorego Syn był Stároſtą Wárßáwſkim/ Liwſkim / Lomżeńſkim/Kámieńſkim/miał wielką łáſkę v Kśiażećiá/ießcże więtßą v Kśiężny. Był mąż hoyny /rozdał miedzy ſługi ſwe kilká wśi/ iáko Bobieńſkim/ ktorych w tym wieku ieſt dom rozrodzony. Chotkowſkim / ktorych też dwie wśi: Rogowſkim. A ći wßyſcy y w tym wieku ná roſkazánie Potomſtwá iego/ták iáko manowie ſą poſłußni. Zoſtáwił te ſyny/Márká y Lukaßá/Kánoniki Płockimi y Poznáńſkimi byli. Mátheuß Trzeći był Podcżáßem v Królá Zygmuntá pierwßego. Miał zá ſobą Kośćielecką z domu Ogońcżyk/ z ktorą zoſtáwił Chrzyßtophá Proboßcżá Kleckiego Kánoniká Krákowſkiego/Mikołáiá y Stániſłáwá.

Jan Podoſki był Sędziem Ciechanowſkim / cżwarty Syn Stároſty Wárßáwſkie°/ktory zoſtáwił z Broßkowſką ßeśći ſynow/naprzod

Lukaßá Proboßcżá Gnieźnieńſkiego Kánoniká Krákowſkiego/ ktory w Legácyách znácżnych bywał od Królá Auguſtá: Naprzod v Ferdynándá gdy ießcże był Kśiażećiem/ á potym gdy zoſtał Ceſarzem był tákże v niego od tegoż Królá w poſelſtwie. V Máximiliáná był w Legáciey lat ßeść nie odieżdżáiac/ w Lincżu v Krolowey ná pogrzebie/od Stepháná był dwá kroć w poſelſtwie v Ceſarzá Rudolphá/o cżym będźieß miał w Hiſtoryeey ßerzey.

Márká Kánoniká Gnieźnieńſkiego y Płockiego.

Janá/ktory w Litwie ma máietność nábytą/ten miał zá ſobą Bártnicką/ ktora pierwey byłá zá Narzymſkim Mikołáiem Káßtellanem Sierpſkim: Mátheußá/Stániſłáwá y Bártoßá/ Corek cżtery/ Anne Drożyńſką/Zochowſką/Młodziánowſką/cżwarta Pánną vmárłá.

§ Tenże Sędźia miał potym drugą żonę Goryńſką z Domu Rożá/ Woiewody Mázowieckiego Synowicę/ z ktorą zoſtáwił Synow cżterech/ Márćiná/Mikołáiá Woyſkiego Ciechánowſkie°/ Floryaná ktory ſie w Krákowſkiey ziemi ożenił / cżwartego Chryßtophá / wßyſcy żony máią. Corki tegoż Sędźiego/Przecżkowſka/Nieborſka/Słoſtowſka/y Suchcżycka.

☞ Dom Borukowſkich á Bieleńſkich ſtárodawny/ y R. P. záſłużony/piſali ſie de Sokołowo/o cżym powieda Epitáphium w Pułtowſku piſane w te słowá.

Reuerendus in Chriſto Pater Dominus Iacobus Bielenski à Sokolovo, Dei gratia Epiſcopus Lacedemonieñ, Suffraganeus Plocen̄ in eadem Eccleſia, Archidiaconus Pultouieñ, Vir cum alijs virtutibus, tum maxime humanitate, liberalitate in Eccleſias: in ſuos deniq; & pauperes, morum ſuauitate & animi candore præditus, habens annum 69. obijt.

§ Wieku mego był Biſkupem Przemyſkim / Jan / y Podkánclerzem Koronnym / dobry y Cnotliwy Biſkup/ ten żadnego człowieká ná vrzędźie tym będąc nie vćiſnął/nie miał w ſobie nic łákomſtwá áni chytrośći / tylko pokorę á práwą Kápłáńſką/wźiął z Proboſtwá Płockiego y Łęcżyckiego/á z Dźiekániey Wárßáwſkiey.

☞ Dom Zaliwſkich ſtárodawny/ y w onym kráiu znácżny/R. P. záſłużony/w Sędomierzu Epitaphium opowieda w Kośćiele v Pánny Máryey iednego tymi słowy: Derslao Zalivvski, Burgrabio Caſtri Cracouieñ, Sigiſmundi Poloniæ Regis coquinæ diuæ bonæq; memoriæ: die 22. Septembris, anno 1524. obijt.

Bywáli Kásztellany y Dignitarzmi przednieyszymi w Kśiestwie Mázowecki. Michał Sedźia był Liwskim / drugi był Stárosta Wárszáwskim wieku mego.

☞ Dom Orłowskich / z kthorego kráiu wiedziec nie mogę / tylko Epitaphium opowieda w Sedomierzu v pánny Máryey tymi słowy:

Nicolao Orlovvski, Viro militari strenuo, de Republicaq; bene merito, Ioannes Comes in Tarnovv, Castellanus Cracouień, ex pietate posuit, Anno 1 5 4 9.

☞ Dom Rádzieiewskich w Mázowszu stárodawny y możny był wieku mego / przed tym tákże Senatory możnymi w Kśiestwie Mázoweckim bywáli / vrzedy ná sobie znáczne od Kśiążąt / á potym od Krolow miewáli / iáko był Andrzey Kásztellanem Sochácżewskim / o cżym áwiadcży Státut.

☞ Dom Szarzeńskich w Płockim Woiewodztwie stárodawny / z ktorych ieden poiął Zimnowodzką w Rusi v Lwowa / z máiętnośćią wielką / tego dźiś potomstwo Sępáni zową. Był wieku mego Joachim Sęp Podstolim Lwowskim / Człowiek Cnotliwy y Bogoboyny / zostáwił dwoch synow / Mikołáiá człowieká vczonego y Poetę / po Janie Kochánowskim przednieyszego w Polskim wierszu. Vmárł w Roku 1 5 8 1. Ciáło iego w Przemyślu pochowano.

§ Jákub syn tegoż Joachimá / Mąż godny / y do posług Rzecżypospolitey habilis.

☞ Dom Gulczewskich w Wysogrodzkim Powiećie stárodawny. Był Jákub wieku mego Podsędkiem Wysogrodzkim / ktorego Syn tegoż imieniá był Skárbnikiem Wysogrodzkim / ktory z Brzeską Chorążanką z domu Prawdźicż zostáwił potomstwo. Drudzy synowie tego Podsędká ludźie Rycerscy.

☞ Woisláwscy támże w Płockim Woiewodztwie Dom stárodawny / był ieden Kánonikiem Płockim y Wárszáwskim / co wspomina Epitaphium w Łomżie pisane tymi słowy:

Hic iacet Ioannes Woyslavvski, Canonicus Plocensis, Varscheuień, Visneń, Lomzień, &c. Plebanus & Notarius terrestris, Mortuus penultima Decembris, anno 1 5 4 0.

☞ Poniatowscy w Zakroczymskim Powiećie dom stárodawny y rozrodzony / z ktorych niektorzy w Rusi zá pocżćiwymi spráwámi do opátrzenia przyszli / y tám sie zożeniáli.

Pijánowscy támże w Zakroczymskim dom rozrodzony.

Zawłocżcy támże w tym Powiećie.

Kowalewscy támże w Zakroczymskim domy rozrodzone.

W Lecżyckim Woiewodztwie dom stárodawny Piaskowskich / z ktorego wieku mego byli dwá bráćia rodzeni. N. Ktory miał zá sobą Czerną z domu Nowiná / Potomstwo z nią zostáwił.

Páweł / ktory żołnierską służąc / w potrzebách mężem znacżnym sie pokázował. Tenże ná weselu Hetmáná Koronnego mężnie kopiją skruszył z Mikołáiem Rogożińskim / o czymes iuż cżytał pod Herbem Koźlarogi. A iesliż przy dobrey myśli w dobry obyczay nie szánował zdrowia swego / możesz rozumieć / że sie ten y w potrzebie o nieprzyiaćielá Oycżyzny swey mężnie vderzyć nie szánował. Był Mąż vrodźiwy y podobny / wszákoż obá byli alieni à fide Catholica.

Osrzánowscy támże w Lecżyckim woiewodztwie.

Przedzewscy w Káliskim woiewodz: dom stárodawny.

Sániáwscy od Łukowá dom rozrodzony.

Segroscy od Piotrkowá / z ktorych Woyćiech w więzieniu był lat sześć w Moskwi / w Tátárzech trzy kroć / skąd zá szcżęśćiem vchodźił.

Piatkowscy od Stáwiszyná dom dawny y rozrodzony.

☞ Dom Klińskich w Prusiech stárodawny / znácżny / z ktorych byli wieku mego dwá Młodźieńcy admodum Nobiles, Chrzysztoph y Jan / Siestrzeńcy rodzeni Dulskiego Podskarbiego Koronnego / o ktorymes cżytał pod Ostoia.

☞ Dom Rośćiszewskich ná Dobrzyńskiey źiemi w Płockim Woiewodztwie / znácżny y rozrodzony / po wśiách rozne nazwiská máią: po Chrápuni zową ie Chrápuńskimi / z tych był wieku mego ieden Kánonikiem Chełmskim Zygmunt syn Woyćiechow. Po Strkwinie Strkwińskimi. Po Borkowie Borkowskimi. Po Kiśielewie Kiśielewskimi / z ktorych był Adam Kiśielewski wieku mego Kásztellanem Raćieskim. Po Borowie zową sie Borowskimi. Po Zamosciu Zamosckimi. Po Stopinie Stopińskimi. Po Odnodze Odnodzkimi. Jest w grumádźie wszytká máiętność przez kilká mil gruntow / sąśiádá miedzy nimi nie mász / skąd tho znáć / że to możny Przodek ich przed tym bywał / y w tym wieku potomstwo iego znacżne máiętnośći máią.

☞ Dom Boiánowskich w Wielkiey Polszcże stárodawny y znácżny / z ktorych iednego v świętey Troyce w Krákowie wspomina Epitaphium pisane w te słowá.

Stanislaus Boianovvski ex Maiori Polonia, patrijs bonis contentus esse nolens, aulam & eius promissa secutus, anno 1 5 6 5. Octaua Iunij Cracouiæ moritur, antequam viuere dedicisset ætatis suæ 48. anno.

§ Tegoż syn był N. Vir grauitate morum præstans, multorum hominum mores vidit, w oycżyznie v przednieyszych stanow ná dworzech mieysce pierwsze miał / iáko v Kśiążąt Słuckich / v stárszego był Márszałkiem / humanus, catholicissimus. &c.

☞ Dom Stępowskich stárodawny y znáczny w Mázowszu / z ktorych ieden był Kánonikiem Włocláwskim. Stánisław vmárł w Roku 1 5 6 1.

☞ Dom w Rusi Kormánickich stárodawny y znácżny / Był wieku mego Zbożny Kásztellanem Czechowskim / ktorego dwie corce tylko zostáły / Jádwigá Mielecka Stárośćina Brzeska / y druga Rzeszowská / ktore sam Oćiec leżąc ná śmiertelney pośćieli / rozdał w te domy y máiętność miedzy nie náznácżył: Ten trzymał działem Jámną / był to człowiek rządny y dostátecżny. Dwá Synowcy iego byli od Bráćiey Stryiecżnych. Jan pisał sie z Rubotycż / Jerzy z Kormánic. Siostry ich były / pierwsza zá Sieneńskim / potym zá Marćinem Stádnickim / wtora zá Jákáckim / trzećia zá Jáskmánickim.

☞ Grochowskich dom thámże w Rusi w Przemyskiey źiemi iedney dźielnice z Kormánickimi / znácżny / z ktorymi Nijowscy iedne dźienice mieli. Był Wálenty Nijowski wieku mego Mąż zásłużony R. P. ná Seymy Posłem bywał / y w inych spráwách R. P. należących ná sobie wielkie prace miewał / zostáwił z Frendrowną z domu Bończa potomstwo.

☞ Dom Málickich stárodawny y znácżny / R. P. zásłużony / w roznych powiećiech máiętność máią.

☞ Dom Opárskich w Przemyskiey źiemi stárodawny.

☞ Dom Druzbicow w Wárszáwskim Powiećie stárodawny y znácżny támże w Mázowszu. Jest dom Junoszow / ktorzy od Herbu nazwisko niosą / dom stárodawny.

☞ Dom Lugowſkich ſtárodawny/z ktorych był Symon wieku mego Proboßczem Miechowskim / w łáſce wielkiey Krolá Auguſtá/ Ten niemáło máietnośći przykupił/skárby niemáłe zoſtáwił / wßytko Siestrzeńcowi ſwemu Stániſłáwowi Lugowskiemu zápiſał zá żywotá / od inßych oddaláiac. Vmárł miánowanym Biskupem Przemyskim / po Woyćieße Stárożrzebskim z domu Dolegá/niżli mu Sakre przyniesiono / po nim zoſtał Jan Borukowski tegoż Herbu.

Dubkowſcy w Płockim woiewodz: dom ſtárodawny.

Chadzeńſcy támże w Płockim dom rozroozony.

Dom Ośińſkich w Goſtyńſkim Powiećie ſtárodawny.

Dom Załuſkich w Ráwſkim Woiewodztwie ſtárodawny/ zwano ich Thábáßámi: bywáli Przodkowie ich ná vrzędziech Ziemskich znácznymi/iáko Janá Tábáßá podkomorzem Ráwſkim/y wiele inßych: wieku mego był Spytek Stániſław/Máciey/bráćia rodzeni/ ktorzy mieli zá ſobą Koryćieńskie/z domu Topor/ Stárośćianki Przedeckie.

Dom Vbniewſkich z Nurſkiego Powiáthu ſtárodawny y rozrodzony.

Dom Krzykowſkich z Lęczyckiego Woiewodztwá: Był Sćibor wieku mego Szkoláſtykiem Lęczyckim / Krákowskim / Włocławskim Kánonikiem. Woyćiech brát iego Sekretarzem Krolá Zygmuntá.

Kámieniewſcy z Poznáńſkiego woiewodz: v Kurniká.

Służkowſcy v Káliſzá dom ſtárodawny/ná posługách Krolá Zygmuntá bywáli znácznych.

Krzoſnowſcy z Ráwſkiego woiewodz: dom ſtárodawny.

Z Sochácżewſkiego powiátu Kurdwánowſcy dom dawny.

Cieślińſcy w Krákowſkiem Woiewodztwie/ z tychże y w Przemyskiey ziemi drudzy byli ná Woytoſtwie w Grodku/Jan y Mikołay/ iáko o nich Epitáphia támże powiedáią.

Dom Zukowſkich ná Podláſzu ſtárodawny y znácznie rozrodzony/opowieda Epitaphium we Włocłáwiu Márká tymi słowy:

Reuerendus Dominus Marcus Zukovvski, huius Ecclesiæ Cantor, sub hoc lapide iacet.

❡ Wieku mego był Rostániec Zukowski/ Syn Stániſłáwá Ziemaká/ ktorego vrodziłá Skulimowska/ Mąż sławny/ ktory w Roku 1568. będąc w Węgrzech v Sábátki gdy Cesarz Segietu dobywał/ przy Hetmánie Fegedy Jánußu ná Tokáiu/Chorągiew Turkom odiął/ á będąc od nich ogárnion/mężnie ſie przez ich hufce przebił / ácz bárzo potłuczony / wßákoż myśli ſwey doſyć vczynił. W potrzebách inßych z tymże pomienionym Hetmánem bywał.

❡ Czáſu iednego/ gdy o Turkách znáć dano ná Thokay temu Hetmánowi/ruſzył ſie z Węgry ku Zamku Sobnoku / vbrał ich kilkánaśćie w Kiwiory chcąc Turki oßukáć/ ktorzy mieli ſtraż ná domiech kthora pátrzáłá po wßytkich ſtronách. Straż gdy obaczyłá Węgry w kiwiorách/dáli znáć/że idą coś zá ludzie / wßákoż znáć że náßy/ podobno z Sábátki. Turcy iednák iáko oſtrożni/wsiedli ná konie/ iecháli ku Sobnoku lekko. Tám Węgrowie skoczywßy do nich / mężnie ſie z nimi potkáli / wiele ich pogromili niż im Niemcy ná koniách ćięßkich ná pomoc przyßli. Sławna y znáczna to tám porażká byłá/bo Turkow było dwá kroć więcey niżli Węgrow. Czego kiedy poſtrzegli/á znowu im pomocy przybyło/mieli ſie do Węgrow/wßákoż obaczywßy one pomoc Niemiecką / tyłu podawáli/ á od Węgrow gromieni byli. ❡ W tey oto potrzebie/y w inych wielu bywał ten Rostániec Zukowski.

kowski. Był potym v Káſztellaná Woynickiego Stároſtą ná Rytwiánách/ gdźie też iáko ná iákim pográniczynym Zamku oſtrożny być muśiał záwżdy.

Dom Kußkowſkich/iáko opowieda Epitaphium we Włocłáwiu iednego piſane w te słowá: Reuerendus Dominus Sebestianus Kuszkovvski, huius Ecclesiæ Canonicus, sub hoc lapide quiescit, mortuus anno 1579.

Wolſcy w Lubelſkim Woiewodztwie dom ſtárodawny.

Horyßewſcy támże z Bełſkiego woiewodz: dom dawny.

Piotrowſcy/Troiánowie z Drogickiego Powiátu/dom ſtárodawny y rozrodzony.

Gżowſcy z Zakroczymſkiego Powiátu Dom ſtárodawny.

Goſtkowſcy od Liwá dom dawny y rozrodzony.

Dom Lelowſkich ſtárodawny y znáczny w Mázowßu.

Dom Przerownickich w Sierádzkim Woiewodztwie ſtárodawny y znáczny.

Zieleniecżcy w Lęczyckim Woiewodztwie.

Wćiśliczcy / z ktorych był ieden Marcin Plebanem w Lękách / ktory z młodośći z Paniety Ruſkimi w cudzych kráinách ná náukach bywał/iáko z Kámienieckimi/ od ktorych miał opátrzenie/ Kápłan vczony y przykłádny.

Gigáńſkich dom rozrodzony.

Polikowſkich ná Podleśiu dom rozrodzony.

Lypiczcy w Zákroczymſkim Powiećie.

❡ Inßych Domow ieſt wiele w roznych Woiewodztwách/o ktorych ia ták doſtáteczńie wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie Nieczuiá/

ktory Długoß powieda być włáſnie w Polßcze nábyty / y piße o Przodkách tymi słowy: Genus Polonicū prouidum, nośili Drzewo osieczone w polu Czerwonym/Krzyż ná wierzchu Nouum Proclama ná on czás otrzymáli zá Bolesłáwá Krzywouſtego / kiedy z Czechy do potrzeby nie mogł przyść/ rozgromił ich/ oni z katow ſtrzegli / thák iákoby ßkodę iáką w náßych chytrze vczynili. Tám przez Mężá they Fámiliey ſam Pan Bog przeſtrzegł náße/ gdy przez ſen záwołał głoſem wielkim áż wßytkie ludźie potrwożył w woyßcze/o czymeś iuż czytał wyżßey przy pomienionym Krolu. A tak przypátrzywßy ſie Herbu własnośći/czytac będźieß o Przodkách y o Potomſtwie ich wieku mego / kthore ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim mogę.

☞ Wiele w roznych ſcriptách/zwłáßczá w Przywileiách przy konfirmácyách Kláßtorow/Kośćiołow/y inßych/wſpomináią Przodki

tey Fámiliey

tey Fámiliey Nieczuiámi / z ktorych ieden záłożył wieś Nieczulki w źiemi Sedomierskiey/tego mieni/Derslaus Nieczuiá.

☞ **Wsseborius Nieczuiá Woiewodá Sedomierski/ktorego** wspomináią wßytkie Historye zá pánowánia Włádysłáwá Bolesłáwowego syná/ y tenże sie był zástáwił o krzywde onych Młodźiencow Bráciey iego przećiwko niemu z Piotrem Hrábią z Skrzynná: Był Hetmánem Koronnym/á to było w Roku 1 1 4 5. y wiele inßych: Ktorych iż Historye dowodnie nie wspomináią/Przywileie też nieznácznie/tylko nieczuiámi/iáko w Roku 1 2 0 0. Troianum Nieczuie, Comes Stoislaus Nieczuia, Comes Zdislaus Nieczuia, ná przywileiu dawnym/w Roku 1 2 6 1.

☞ **Wieku mego tego Herbu było wiele domow znácznych** y zásłużonych R. P. Jáko naprzod Dom Stárzechowskich/z ktorych opowiedáią Woyćiechá Mężem wielkim rozne scriptá / zwłaßczá Orzechowski w Dyálogu ábo w rozmowie około exequcyey/kedy syná iego Janá wspomina Woiewode Podolskiego.

¶ Tego Woyćiechá Bráciey kilká w Sokálskiey bitwe zábito / kthorzy wiele á meżnie z nieprzyiaćioły Krolestwá tego czynili.

¶ Ten Woyćiech był w wielkiey łásce Krolowey Bony / tá mu byłá zlećiłá Zamek pogránicżny Bar / chcąc áby sie przy nim Miásteczko przespiecżnie sádźiło.

¶ Tenże potym ku látom przychodząc / miał opátrzenie od Królá S. znáczne/był Káßtellanem Bełskim/ á potym Woiewodą onegoż woiewodztwá vmárł. Miał zá sobą Turską z domu Janiná / z kthorą zostáwił synow cżterech/ trzey młodo pomárli / tylko został Jan ktory był Woiewodą podolskim wieku mego/práwy pan y obrońcá R. P. Był wielki chlebodawcá ludźiom Rycerskim/ktore y znácznie opátrował: Wielki á znácżny rátunek przećiwko Pogánom z niego one kráie miáły.

¶ Miał zá sobą Bydłowską z domu Topacż/ktorą był z Fraucmeru Krolowey poiął/z tą zostáwił to Potomstwo/Naprzod:

Woyćiechá Stároste Wysogrodzkiego/o tego dobroći/ hoyności przećiwko ludźiom stanu káżdego/by sie wßytká prawdá wyliczyć miáłá/ wielkąbymći w thym zabáwe vczynił: pomagáiąc chudym do dobrego mienia/rátuiąc ich wedle możnośći y pánoßąc/nálożył ná to wiecey niż przesto tysiecy/Oćiec wßytkich chudych pácholkow był to wieku moiego / máło żadnemu dáć nie vmiał. Przećiwko nieprzyiaćiołom Ruskich kráin wielkie pocżty miewał. W Interregná wiele á pożytecżnie R. P. służył/ po Królá Stepháná do Węgier ieźdźił. Ná Zamku swym Jánuspolu znácżny á meżny odpor Pogánom dawał/ potrzeby żadney zá tego Królá nieomießkał/ iáko pode Gdańsk/do Moskwy/y indźiey. Zostáwił z Ligeziankąą Syná iednego Janá. potym z Laską Woiewodzanką Sierádzką Syny y Corki / ná ten czás były minorenes.

Stánisław wtory Syn thegoż Woiewody / Podkomorzy Przemyski/był wieku mego dobry/cnotliwy/á bárzo pożytecżny sługá y stroż R. P. Wiele á pożytecżnie iey w one Interregná służył. Był człowiek vczony / ludźie vczone miłował y przy sobie ie bawił. Zostáwił z Tárłowną Woiewodzanką Lubelską potomstwo. Vmárł w roku 1 5 8 2.

☞ **Dom Wapowskich stárodawny y znácżny / wspomi**na Kromer w Księgách trzydźiestych Janá/ktory zá Królá Alexándrá meżnie Tátáry gromił.

Bernátá Wapowskiego długo będźie imie w ludzkiey pámięći/dla zacnych zasług według stanu iego. Będąc Kántorem Krákowskim/ Sekretarzem Królá Zygmuntá/ pisał Kronike Polską. Ciáło iego leży ná Zamku w Krákowie/ktore opowieda Epitáphium pisane w te słowá.

Bernardo Wapovvski, iuris vtriusq; Doctori, Cantori Cracouień, Cubi: Apo: & Regio Secretario, viro erudito, carmine & prosa excellenti, patruus posuit: Scripsit Historiam Polonorum, ex qua quantum ingenio valuerit, posteris iudicań reliquit. Obijt 21. Nouembris, anno 1 5 3 5.

Piotrá Wapowskiego wspomina tákże Epitaphium támże.
Reuerendo Patri Domino Petro Wapovvski, Decano Cracouień, viro magni & excelsi animi pietate insigni, forti rerum Ecclesiasticarum honorisq; Diuini propugnatori, monumentum hoc positum est, qui exactis cum dignitate viuendo 85. annos, tercia Octobris obijt, anno 1 5 3 6.

Zá wieku mego był Andrzey Wapowski Káßtellan Przemyski/ktory ná Koronácyey Królá Henryká / w zwádźie ná Zamku w Krákowie od Sámuelá Zborowskiego ránion / od ktorey rány potym rychło nie odieżdżáiąc z Krákowá vmárł. Był to dobry Senator/rządny y możny/zostáwił z Máćieiowską z domu Ciołek/ Káßtellaná Sedomierskiego Corką/ Syná Janá/drugi vmárł rychło po iego śmierći.

☞ **Dom wieku mego Dźierzkow w Lubelskim Woiewo**dztwie był znácżny/z ktorego byli dwá bráćia.

Chrzyßtoph/ktory z młodośći/prosto z náuki/od Krolá Augustá był posłan do Turek/áby sie iezyká náuczył y pismá Arábskiego / mießkał w Konstántynopolu przez ßeść lat/ wielkie persekucye od Pogan ćierpiąc: Bo gdy podrosł/obacżyli w nim dowćip/z wielkimi obietnicámi námawian był áby przyiął wiáre ich. Co skoroby iedno był vmyślił vczynić/ zrázu wielkie opátrzenia od Cesárzá y od Báße przednieyßego obiecowano / żone Stráßá zmárłego / ktory też był od nich w młodym wieku wźięt / iákoś pod Odrowążem czytał/ ábo Corke iego / z oną wßytką máietnośćią dawano. Ale Anyoł Páński/ktory strzegł młodźieńcá onego/y Cnotá przyrodzona/tego mu łákomstwá bronili / máiąc boiaźń Bożą przed ocżymá: Gdy ktory Turcżyn z nim o tym mowić pocżął/zgromiwßy go/plunawßy ná ich wiáre/ ßedł precż od niego. Co Pogánie bacżąc/byli mu potym infensi, y wielkie nieweżásy ćierpiał/tylko przy Posłech Chrześćiáńskich Krolow y Cesarzá / nieiáko rekreácyą miewał/v ktorych bywáiąc/roznych iezykow przewykł/Włoskiego/Fráncuskiego/y Niemieckiego. Rádźiby byli iuż ná ostátek Pogánie/ bacżąc w nim godność/zayzrząc go Chrześćiánom/ ábo go przez moc sobie przywłaßczyli/ábo też y o zdrowie przyprawili. Ale Pan Bog záwße swoich ma w obronie/zbył onym Pogánom/przyiechał do Oycżyzny zdrowo. W iákich posługách R. P. bywał/ábo być może/toć nápotym Historya powie. Oycá/ ktory przez czás długi od Kośćiołá Powßechnego sie był odłącżył/ná to náwiodł/że onymi błędy wzgárdźił/á pánu Bogu sie vpokorzywßy/pokutuiąc zá to żálował. Co gdy vczynił/iuż będąc w lećiech podeßły/ w kilkánaśćie niedźiel Chrześćiáńskie żywotá dokonał.

¶ Brát tegoż Chrzyßtophá rodzony N. ktory multorum hominum mores vidit, potym do Oycżyzny przyiechawßy / ná dworze Janá Zamoyskiego/Kánclerzá y Hetmáná Koronnego był Kuchmistrzem/ Młodźieniec godny y vczony.

☞ **Dom Wilkockich w Krákowskim Woiewodztwie stá**rodawny y znácżny. Stánisław/Chrzyßtoph/Jan ktory ná dworze Królá Augustá czás sie niemáły báwił/miał potym zá sobą Czerną/z ktorą potomstwo zostáwił.

☞ **Dom Kuropátnickich stárodawny w Ruśi/zásłużony** Rzecżypospolitey/ktorych przodki Historye znácznie opowiedáią/wieku mego był to dom możny w onym kráiu/ y meżowie wielcy.

☞ **Dom Loknickich ná Podláßu stárodawny. Był zá wie**

ku mego Jan Woyski Bielski/ktory z Jasieńska miał synow dwoch/Janá y Máryaná/obá byli Sekretarzmi Krolá Stepháná/ y tym obiemá zlećił był żywnosć woda woźić z Litwy do woysk z ktorym ćiagnoł do Moskwy.

☞ Wierzbiczcy w Chełmskim dom stárodawny / bywáli vrzedniki Ziemskimi támże. Był Derslaus de Wierzbicza Subiudex terræ Chelmeñ, anno 1525.

Wilczopscy w Lubelskim woiewodz: dom stárodawny.

Bystrzeiowscy w Sedomierskim/Jan/Mikołay/y Stánisław/byli wieku mego ludźie godni/ Zbigniew/ Chrzyßtoph/ bráćia ich stryieczni támże.

Ostrowscy támże w Sedomierskim woiewodztwie.

Kochowscy támże w Sedomierskim woiewodztwie/ludźie Cnotliwi/vprzeymi/y prawdźiwi.

Lukáwscy w Sedomierskim woiewodztwie dom dawny.

Witosłáwscy támże.

Dymitrowie w Powiećie Wiślickim.

Práscy od Rádomiá z woiewodztwá Sedomierskiego:

Konieńscy támże dom stárodawny.

Wichorscy w Chełmskiey ziemi.

Słankowie w Bełskim woiewodztwie.

Krześińscy od Poznániá ludzie bywáli / znáczni/ wieku mego w tym domu. ¶ Szumleńscy w Ruśi.

Sádleńscy z Brzeskiego woiewodztwá ná Kuiáwách dom dawny/z ktorych Jan w Ruśi v Buská był wieku mego/ y tám Potomstwo zostáwił. ¶ Zgierscy z Zakroczymskiego Powiátu. ¶ Gládyßowie w Sedomierskim/wyßedł z Prus. ¶ Inßych domow wiele w roznych Woiewodztwách / o ktorych dostátecznie wiedźieć nie moge.

O kleynocie Przosna

ktory własnie samo nazwisko vkázuie w Polßcze nábyty / ták iákos czytał w Gniaźdźie Cnoty / ma nazwisko od Rzeki ták rzeczoney / ktora v Kálißá y v Przemetá Miast płynie / nád kthora przodek Herbu tego znácznie sobie y z wieczna pámiećia poczynał. Ma być Lew żołty w polu błekitnym / ná grzbiećie trzy Wieże/ktorego własność obaczywßy/czytáć bedźieß o Potomstwie ktore ia znáć moge. ¶ Nieznáczne opisanie od Historykow tey Fámiliey przodkow nam zátáiło.

☞ Wieku moiego był Dom Baleńskich ná Dobrzyńskiey ziemi/y w Prusiech możny/ iáko opowiedáia Listy domu tego Janá Balińskiego Woiewoda Pomorskim/ktorego znáczne mestwo á wiernosć od Krolá Káźimierzá hoynie nágrodzona byłá.

Był syn

¶ Był syn iego Káßtellanem Gdańskiem / y Podskárbiem Kśiestwá Pruskiego/ktory Zamku Málborskiego dał znácznie opráwić.

¶ Tenże zostáwił te syny / Stánisłáwá Podczáßego ziemie Dobrzyńskiey/ktorego też byli wieku mego ći synowie.

Jerzy Sedzia Málborski.

Jan/ktory w postronnych kráinách / w Niemcech czás bárzo długi ná służbie żołnierskiey látá swe trawił.

Michał z Kucborská z domu Ogończyk potomstwo zostáwił.

Páweł y Jákub ktory przy Janie Zamoyskim/Kánclerzu y Hetmánie Koronnym czás długi sie báwił/ná wßytkich expedycyách z nim w Moskwi był/oprocz Pskowskiey/Mąż ex vtraque parte R. P. godny.

Jákub Baleński/ Syn wyżßey pomienionego Káßthellaná wtory/był wieku mego tákże Podczaßym Dobrzyńskim po bráćie.

Jan trzeći brát ich żołnierz dawny y meżny.

Piotr miał zá soba Kułucka z domu Pomian/z ktora potomstwo zostáwił. ¶ Wáclaw czwarty vmárł bez żony.

☞ Wilżeński w Ruśi/ktory z tymiż Balińskimi przed tym był iedney dźielnice/ w Woiewodztwie Lwowskim ma znáczna máietnosć.

¶ Inßych domow iest wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych ia ták dostátecznie wiedźieć nie moge.

O Kleynocie stárodawnym Polskim Dźiáłoßa

ktory ma być Rog Jeleni Száry w polu czerwonym/tákże skrzydło Sepie ßáre podla niego: Piße Długoß że iest w Polßcze nábyty. O początku iego czytáłes w Gniaźdźie Cnoty / powieda ná Przodki Herbu tego/że bywáli industriosi, sed tenaces, o ktorych przypátrzywßy sie własnośći Herbu/czytáć bedźieß.

☞ De Rogow Przodki Herbu tego /ludźie R. P. zásłużone / opowiedáia rozne scriptá/iáko Przywileie koronne/Historye tákże.

☞ Hińczá de Rogow/Káßtellan Sierádzki/był w Roku 1260. Czytay Statuty tám w Przywileiách obaczyß.

☞ Hinczá po thym Káßtellan Sierádzki był w Roku/ 1457. Był naprzod Káßtellanem Rosperskim/ tenże ieźdźił do Litwy po Jágiełłá Kśiaże Litewskie áby przyiechał ná Krolestwo/iáko o tym Kromer w Kśiegách 15. List 363. czyni wzmiánke tymi słowy: Legati ad Iagiellonem missi sunt, vt eum ad coniugium Heduiis & Regnum Polonorū vocarent & secum adducerent. Támże te Posły pomienia: Włodká/Chrystyná/Piotrá Száphrańcá/y Hincze Rogowskiego.

¶ Tenże był w Vnia przyiał do Herbu swego/Wołczká Kokutowiczá y wßytek dom iego.

¶ Tenże vmárł Káßtellanem Sierádzkim y Podskárbim Koronnym.

Kk ij Rátułtowie/

☞ Rátułtowie/ktorych byłá Skrzydlna/tego Herbu vżywáli: Te wniosłá Białłagłowá w dom Piemiażkow. Tych opowieda list ná ktorym spłácili summe wiáná Bábistego Janowi z Janowic 205. złotych czerwonych/w roku 1479.

¶ Potym drugi List wspomina tyż Rátulty/ Jerzego y Márká bráćia rodzona/ kthorzy odbieráli Zamek Száphláry z reku pomienionego Janá z Janowic.

¶ W Kázimierzu v świetey Káthárzyny ći Hinczowie wiele byli ozdoby Kośćiołowi onemu przyczynili/wßákoż wßytko ogień popsował/y pámieć ich wynißczył.

¶ Ná Zamku w Krákowie Káplicá ich fundowánia ießcze áż do tego czásu/y wiekom wiecznie trwáć bedzie/kedy ie záwße wspomináiąc/do Páná Bogá sie zá nimi modląc.

¶ V Swietey Troyce w Krákowie Zakonnikom do Kośćiołá wiele nádáli/skąd tákże pámiatká ich nie zginie/y wiecznie wspomináni w modlitwách Kápłáńskich będą. ¶ W tym wieku coby tego Herbu vżywáli/własnego Potomstwá tych Przodkow wiedzieć nie moge.

O kleynocie stárodawnym Rola

O kleynocie stárodawnym Rola/ ktory to w Polßcze Począthek otrzymał od dawnych Monárchow Pogáńskich/ czego potwierdza Długoß tymi słowy: Genus Polonicum, in qua Viri simplices & mediocritate contenti: Vżywáli Herbu tego/Białkey Rożey w Polu Czerwonym/około niey trzy Kroie. Ktoremu sie przypátrzywßy/ czytáć bedzieß o Przodkách y o Potomstwie wieku mego ich/ ktore ia w thák ßerokiem Krolestwie znáć y wiedzieć o nim moge.

☞ Dobrogostá zá Kázimierzá Pierwßego/ opowiedáią Historye Hetmánem Koronnym/ ktorego był Syn Biskupem Poznáńskim/był wziet po Pijanie Włochu/roku 1125. Zył ná Biskupstwie tylko lat pieć. Vmárł w roku 1130. Po nim nástał Rádwan teyże Fámiliey/ ácz drudzy tego Rádwaná opowiedáią z Domu Srzeniáwow.

☞ Bernátá opowieda támże Káthálog Biskupem po Rádwánie wyżßey pomienionym/wziet z Kánoniey Poznáńskiey: O tym ták piße/że był humilis, Zył ná tey stolicy lat trzynaśćie. Vmárł roku 1151. Po nim nástał Swetosław z domu Jástrzebiec.

☞ Benedyktá Hrábie Rola opowieda Przywiley dawny/w Roku 1230.

☞ Mikołáiá Rola Podkomorzem Jnowłocłáwskim opowieda Przywiley Koronny/ czytay Státut Przyłuskiego w Księgách Wtorych Káp: 2. w Roku 1451.

☞ Wieku mego były te domy możne y zásłużone R. P.

znácznie. Naprzod Dom Tárnáwskich w Łeczyckim Woiewodztwie.

¶ Był Piotr Chorążym Łeczyckim/ ktorego tylko iedyny syn Jan był Refferendarzem Nadwornym y Proboßczem Włocłáwskim/ Mąż biegły w spráwách Rzeczypospolitey.

☞ Dom Wárgáwskich w Łeczyckim woiewodztwie stárodawny/z ktorego zá wieku mego był Ráphał Administratorem żup Krákowskich/w Roku 1549. Potym był Pisarzem Skárbnym/vmárł Kánonikiem Krákowskim.

¶ Z tegoż Domu Dom Járochowskich thámże w Łeczyckim Woiewodztwie stárodawny.

☞ Dom Wituńskich w Łeczyckim woiewo: stárodnwny

Dom Lubienieckich ná Kuiáwách Stárodawny y możny/ bywáli Káßtellany/Dygnitarzmi w onych kráiách/ludzie R. P. zásłużeni.

Dom Sokołowskich ná Dobrzyńskiey ziemi stárodawny.

Dom Swietosłáwskich támże stárodawny.

Dom Ercießowskich ná Podláßu stárodawny/ z ktorych iednego w Krákowie ná Zamku ćiáło leży/nád ktorym iest ten napis:

Iacobo de Ærcziessovv iuris Pontificij Doctori, Canonico Cracouień, morum integritate, vitæq; sanctimonia cōspicuo, omniū inopum pio parenti. Obijt anno 1533.

Dom Lubnickich ábo Bolgowskich w Łeczyckim Woiewodztwie stárodawny.

Dom Boruckich ná Kuiáwách stárodawny. Był wieku mego Nosek ták rzeczony iż nosá nie miał/bo mu był vpadł w niemocy w izdebce/ iáko pospolićie máwiáć zwykli/ Morbum Galicum leczący. Był Chorążem Brzeskim/ miał ze dwiemá żonámi to potomstwo: Z Szubská ábo Szczáwińska zostáwił syná y trzy corki. Potym z Anna Dabská z domu Gozámbá/zostáwił syná Janá/y corke Jádwige/ zábit potym w domu okrutnie od swoich sąsiad.

¶ W Wárßáwie drugiego opowieda Epitáphium tymi słowy: Reuerēdus ac Nobilis Dominus Martinus Borucki, Canonicus Varscheuień, S. R. M. Medicus, hoc lapide tegitur, anno 1565.

Dom Stánisłáwskich ná Kuiáwách stárodawny.

Janußewscy w Sochácżewskiem Powiećie w Ráwskiem Woiewodztwie.

Komorowscy w Łeczyckiem Woiewodztwie. Był Łukaß Professus Ordinis Cystercień w Mogile/ Custos & Sacrista Wągrouecen: w roku 1580. ¶ Támże w Mogile był drugi brát iego Zakonnikiem.

¶ Jákub brát ich trzeći żołnierz y mąż dobry/w Litwie miał máietność.

Bárthochowscy w Łeczyckim Woiewodztwie.

Rusieńscy w Sierádzkim Woiewodztwie/ z ktorych ieden ná Podolu Wálenty zostáwił Potomstwo y máietność znáczną. Drugi tegoż Synowiec był Rotmistrzem pießym do Moskwy/y tám zábit tempore Stephani Regis.

Gosłowscy z Wysogrodzkiego Powiátu/ byli dwá Bráćia/ Stánisław y Jan/ ludzie Rycerscy/ w potrzebách znácznych bywáli/ iáko Jan/ten z wielą narodow ßáble swey probował/wßedy ßcześliwie nád káżdym nieprzyiaćielem ßcześćia podlug myśli vżył/z młodośći ná Rycerskim chlebie zrost. Stánisław pode Pskowem y indziey w potrzebách z nieprzyiaćioły bywał.

Biáłáczewscy w Łęczyckim Woiewodz: dom stárodawny.
Kozielscy támże w Łęczyckim/ z ktorych Máciey był Rotmistrzem ná Podolu/ z Turki/ z Wołochy w potrzebie bywał.
Rzeßewscy z Łęczyckiego Woiewodzt: dom stárodawny.
Witowscy támże w Łęczyckim dom stárodawny.
Gumowscy támże w Łęczyckim dom dawny.
Slubickich dom támże w Łęczyckim stárodawny.
Sćićieńscy ná Kuiáwách dom stárodawny.
Dom Skotnickich támże dawny / byli brácia dwá wieku mego Mężowie dobrzy/ Floryan y Andrzey.
W Bielskim powiećie dom Mińskich stárodawny.
Dom Owśiánych stárodawny y znáczny ná Podláßu.
Dom Wyßczelskich ná Kuiáwách / z ktorych opowieda we Włocłáwiu Epitaphium te ludźie znáczne tymi słowy: In laudem Dei Omnipotentis, memoriamq́; Venerabilis Petri Wysſczelski, Canonici Wladislauień, anno Domini 1 5 7 6. Septima Aprilis defuncti, ætatis suæ anno 60. Doctor Mathias Visſczelski, Vuladislauień ac Ploceń Canonicus: Præpositus Sluseuień. Fratri suo charissimo mestus posuit.
Kobylniczcy ná Kuiáwách od Krußfice dom stárodawny.
Sadkowscy z Ráwskiego Woiewodzt: dom stárodawny.
Kocháńscy ná Podláßu stárodawny dom y rozrodzony.
Kłoßowscy ná Podláßu dom stárodawny y rozrodzony.
Gádomscy w Ráwskim woiewodztwie dom rozrodzony.
¶ Inßych wiele Domow w roznych Woiewodztwách zacnych y możnych.

O kleynocie Kroie/

niektore dawne scriptá ták powiedáią/ że z nich ma then wyżßey pomieniony początek / y thákże go w polu Czerwonym vżywáli przodkowie / o ktorych Długoß piße/ Genus Polonicū mansuetum.

☞ Roznosć máła miedzy tymi dwiemá Herby / tylko co v pierwßego widziałeś Rożą / v tego záśie niemáß nic/ tylko że sie wiążą Kroie końcámi ieden od drugiego/ á dla tego potomstwo ktoregoby właśnie vżywáć mieli/ nie wiedzą/ y zá zwyczáiem do pierwßego Roliczą wßyscy sie miecą / y tegoż vżywáią / ten iest dawnieyßy ták to o nim powiedáią / żeby ießcze miał być nádan od Piastá potomstwu iego właśnemu z Oycá/ á temu ktore z mátki / Lemieße/ o ktorych niżey mieć będźieß/ w Łęczyckiey źiemi tego Herbu pełno. Opowiedáią dawne scriptá Crzesum Comitem Palatinum Lencicień, od ktorego Krzeßow ábo Krzeßyn záłożona wieś/ y támże potomstwo iest co od niego ießcze nazwisko nieść máią Krzeßowscy. ⁊c.

Kleynotowi themu

Láryßá/ początek ták iákoś wyżßey czytał kłáda/ máią być dwá Lemießá w polu Białłym / ktorego obaczywßy własność/ czytáć będźieß o Przodkách y o Potomstwie własnem / o ktorym ia wiedźieć mogę.

☞ Láryße wspomináią dawni scrypcorowie tákże y Przywileie/ iáko Jánkálá Láryße Hrábia/ w roku 1 2 6 4. Rowny temu List w Státućie Przyłuskiego czytay. Żył zá pánowánia Bolesłáwá Kśiążęćiá Wielkiey Polski / Prádźiádá Kázimierzá Wielkiego.

☞ Comes Choschanus Láryßá Podczáßy Káliski/ ktorego opowieda List tegoż Bolesłáwá/ anno vt supra, wßákoż dostátecżniey ie opowieda Anonimos/ że zá ich przyczyną Żydowie wielkie byli otrzymáli wolnośći v tego Kśiążęćiá.

☞ Od tychże Przodkow wieku mego były te domy znáczne/ iáko naprzod Domáńscy w Sierádzkim Woiewodztwie w Ostrzeßowskim powiećie dom znáczny.

☞ Dom Mádáleńskich stárodawny / z ktorych był Jan Rotmistrz znáczny.

Dom Zdanowskich od Łukowá rozrodzony / y Mężowie dobrzy y znáczni.

W Pilcy wspomina Epitáphiū tego Herbu Tomaßá Chocholátego/ y napis ná Ołtarzu ktory fundował/ tymi słowy. Deo Optimo Maximo, suæq́; intemeratæ Genitrici Virgini Mariæ & diuo Leonardo Thomas Chocholati edificauit, ktory znácznie nádał/ vmárł w Roku 1 5 4 5.

¶ Inßych wiele w roznych Woiewodztwách domow/ o ktorych ia wiedźieć nie mogę w ták ßerokim Krolestwie.

O kleynocie Osmorog/

alias Gierałth/ ktory od przodká zdawná ták názwánego tho nazwisko nieśie/ ma być Krzyż rozdárty Biały w polu Czerwonym / nośili przed tym Cietrzewiá/ ktorego w Helmie w tym wieku noßą: Ná káżdym Rogu Krzyżá ma być Jábłko ábo Pomáráńczá. A ták obaczywßy własność Herbu/ czytáć będźieß o Przodkách y o Potomstwie/ kthore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim mogę. Początek iego ták iákoś czytał w Gniaźdźie Cnoty.

☞ Nayznáczniey nam przodká Herbu tego Długoß opowieda Woysłáwá Rycerzá tymi słowy: Fortali-

cium, alias Groblo/in ripa Visle edificauit, & præbendam ibidem sancti Ioannis in eodem fortalicio & Parochialem Ecclesiam fundauit, & dotauit, & ibidem quiescit. Ex hoc genere ad dictam Ecclesiam habent ius patronatus, licet hæc vila sit iam Regia ex comutatione eorundem bonorum cum Caziniro magno, qui edificauit Niepolomice Castrum. &c.

¶ Támże opowieda drugiego Woysłáwá Meżá tey Fámiliey możnego/ ktory do Kośćiołá świetego Floryaná ná Kleparz wiele nádał. Tám osobá iego wymalowána byłá/ co ogień zepsował/ á potym opráwiáiąc Kośćiołá Proboszcz ieden/zásklepiwszy potynkowáć dał: Tám sie dopiero osobá y text zámázáłá/bo to było przed Lokietkiem.

Gierałdá w Kśiegách Osmych opowieda Kromer Proboszczem Czerwieńskim/ktory potym był Biskupem Ruskim/ná on czás poki ieszcze stolicá Biskupia w Háliczu byłá/ o tym czytay Kśiegi 9. tegoż Historyká.

Gierałdá Biskupem Włocłáwskim opowieda Káthálog/był wźiet po Jákubie z domu Swinki. Vmárł w Rzymie w Roku 1323. y támże pochowan/o czym Kromer w Kśiegách II. Gdy był posłan w Legácyi do Papieżá Janá Dwudźiestego wtorego tego imieniá/z strony Dźieśiećin Krzyżáckich.

W tym wieku iest dom Gierałtow/ktorzy Przodkow swych nazwisko nioso/wspomináią listy ich bráćiey trzech rodzonych/ Woysłáwá/ Ludysłáwá/y Przecłáwá/ktorzy te imioná zákłádáli w Krákowskim Woiewodztwie od imion swych/Woysław/Woysłáwice/Ludysław/ Ludysłáwice/ Przecław/ Przecłáwice/ do ktorych było wiele wśi: Moykowice z tych Gierałtow reku wyszły w dom Trzećieskich z domu Strzemie: chowáli sie w Zákliczynie/y tám ieszcze máią Káplice swo/wszákoż y te vtráco zá odmiáno wiary/ktora im ráczey zá płoty każe sie chowáć niżli ná miescu świetym. Byli wieku mego bráćia trzey rodzeni Gierałtowie: Naprzod Adam Sedźia Grodzki Sądecki/Zygmunt pisze sie z Fáśćiszowey/ trzeći Jerzy.

Ná Podolu Gierałtowie tegoż Herbu byli wieku mego/ ludźie Rycerscy z tychże przodkow.

Siemichowscy w Sedomierskim y w Krákowskim Woiewodztwie teyże dźielnice.

Wyżyczcy v Bochnie dom stárodawny teyże dźielnice.

Wolscy w Krákowskim Woiewodztwie dom stárodawny.

Fáśćiszewscy w Krákowskim Woiewodztwie dom dawny.

Wroblicsy w Sedomierskim/opowieda iednego Epitáphium w Kośćiele Krákowskim ná Zamku tymi słowy: Septima Ianuarij obijt Venerabilis Dominus Nicolaus Wrobliski Canonicus Cracouień, Præpositus omnium Sanctorum, anno 1508.

¶ Jnszych domow iest wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych ia dostáteczńie wiedźieć nie moge.

O Kleynocie Trzaská/ ktory tákże w Polszcze ma własny początek y nádánie/ ma być puł Miesiącá Rogámi wzgore/ żołte w polu Błekitnym Miecze otłuczone/ ieden ná wierzchu drugi od spodku/zowo go niektorzy Białła/drudzy Lubiewá. Pisze Długosz o Przodkách: Gens in Polonia antiqua, Militaris, libera, & iniuriarum vltiua: O ktorych przypátrzywszy sie własnośći Herbu/czytáć bedźiesz tákże o Potomstwie ich/ ktore ia w ták szerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge.

¶ Jż ták to twierdźi Potomstwo/ że sie Przodkowie pisáli de Białła/ tedy ná wielu liśćiech náyduie wiele znácznych/ktore ták pomieniáio.

Morchá Comes de Białła/w Roku 1091.

Mstygenus Comes de Białła w Roku 1180. ná drugim mieyscu/ácz nie mieni áby byli tey Fámiliey/ wszákoż iż sie de Białła pisáli/ iam ie tu w ten obyczay położył.

Klemensa Szelige z Janowic Podkomorzem Sierádzkim opowieda List dawny/w roku 1436.

☞ Wieku mego były te domy tey Fámiliey możne/ iáko naprzod Dom Glinkow stárodawny w Mázowszu/ wspomináio Przywileie dawne Mikołáiá Glinke Kásztellanem Wyskiem/w roku 1440.

Jákubá Glinke Stárosta Wyskiem opowieda Epitáphium w Wyznie w Kośćiele w te słowá pisane: Katerinæ Dzialynska, matronæ castissime, præstantissimeq; formæ corporis, excellentisq; animi dotes cōiunxerat, ob idq; á multis petita, tandem Iacobo Glinka Viro Illustri, præfecto huius loci nupserat. Fœlix Srzenski á Sokołouo, Palatinus Ploceñ, eius ex furore nepos longo post tempore præfecturam loci huius adeptus auiæ pietatis ergo hoc in loco posuit & illustrauit, anno 1549. Obijt Mense Iulio, anno 1503. Quam Glinka Coniunx quadrigenio post subsecutus est, coniunctissimamq; vitam eorum, corpora imitata, ne tumulo quidem se disiungi voluerunt.

Jan y Andrzey Glinkowie bráćia pod Dźiałdowem/z Krzyżaki wiele á meżnie czyniąc/zbići.

¶ Wieku mego iuż byłá Anná Gliniczanká/Mikołáiá Kásztellaná Wyskiego Corká/zá Wolskiem Kásztellanem Sedomierskim.

¶ Byli ći Meżowie tákże z domu tego ludźie znáczni/iáko Jákub Glinká/ ktory ná Podháycách w Rusi był czás długi Stárosta/ ieszcze od they Ciotki swey Kásztellanki Sedomierskiey zostáwiony/tám w tym kráiu został y Potomstwo zostáwił z Jádwigo Strzyżowno Sedźiego Hálickiego Corko. Drudzy bráćia iego w Mázowszu ná dobrách oyczystych zostáli/ Meżowie rządni.

☞ Dom Sieklickich stárodawny opowieda Epitáphium w Krákowie ná Zamku Jákubá tymi słowy.

Magnificus Dominus Iacobus Sieklicki, Castellanus Voynicień, Illustrissime Virginis Reginulæ Helizabetæ, curiæ Magister iacet hic: his suo sæcu-

lo quatuor Reges Polonos singulam gratiam expertus est virtute paterna, sublatus est autem anno Domini 1512. Positum est ab vxore sua primaria fœmina Bieata de Tenczin, anno mox sequenti.

☞ Dom Wilezieńskich stárodawny / z kthorych ieden był Opátem Lubieńskim.

☞ Dom Sokołowskich w Mázowszu / z ktorych Abram w Krákowskim Woiewodztwie był Mąż vczony / zostáwił z Oraczewsko z domu Srzeniáwá potomstwo.

☞ Dom Járzynow w Mázowszu w Ráwskiem Woiewodztwie stárodawny. Był ieden Dworzáninem mego wieku v trzech Krolow / v Augustá / Henryká / y Stepháná / Mąż był sławny / zwano go Wodá / dla tego iż tylko wode pijał.

Piotr kthory ná Podgorzu miał máietność Woytostwo w Brzostku / nie zostáwił tylko iedyna Corke Brzechwino: Był to Mąż sławny / godny pámięci / ták iákoś o nim czytał pod Jástrzebcem / ná wszytkie expedycye kosztem swym do Moskwy sie wypráwował.

☞ Dom Wedrogoskich stárodawny w Ráwskim Woiewodztwie. Był wieku mego Woyćiech Doctor Philozophiæ, Professor Academiæ Cracouieñ, Vir grauis & prudens.

Adam brát iego w Litwie miał máietność / mąż w spráwách Rycerskich biegły.

W Sedomierskim Woiewodztwie Wedrogowscy iedneyże dźielnice.

☞ Dom Choynáckich w Ráwskim woiewodztwie stárodawny: Był Páweł Opátem Lubieńskim / Theophil Sedźiem Ráwskim / y inszych wiele ludźi godnych było tego Domu.

W Poznáńskim Woiewodztwie Choynáczcy tegoż Herbu y dźielnice.

Zimoszárscy z Ciechanowskiego Powiátu dom rozrodzony / z ktorych ieden był Phizykiem Kroła Augustá / Astronomus egregius, y inszych z tego domu wiele ludźi godnych.

Dom Dłuskich v Skrzynná w Rádomskim Powiecie.

Trzonkowscy z Prus dom stárodawny / wyszli z Mázowszá.

Szygowscy w Mázowszu ludźie Rycerscy / z ktorych ieden był w łásce Xiażećia Słuckiego Jurgiá.

Podbielscy z Nurskiego powiátu dom dawny y rozrodzony.

Thyszkowie z Lomzieńskiego powiátu dom rozrodzony.

Chrzczonowscy w Ráwskim Woiewodztwie dom rozrodzony / był ieden Opátem Lubieńskim.

Gołyńscy w Ráwskim woiewodztwie dom rozrodzony.

Kleczkowscy v Lomzy / był Jákub Doktor Theologiae / ktory w oyczyznie swey Kośćioł fundował y zmurował.

Niemierowscy w Ráwskim dom rozrodzony.

Zakrzewscy támże dom rozrodzony.

Nartowscy támże w Ráwskim dom rozrodzony.

Rotowscy támże dom rozrodzony.

Bielscy támże dom rozrodzony.

Szczuczcy támże / Biáżeiowscy / Podsedkowscy / Domy wszytko rozrodzone.

Michałowscy támże w Ráwskim / był Stánisław Podsedkiem Ziemskim Ráwskim.

Pieláßowie dom rozrodzony / w Litwie drudzy tegoż domu máietnośći y opátrzenia zá znáczne zasługi máia.

Chrzászczewscy támże w Ráwskim dom rozrodzony.

Pápleńscy dom rozrodzony támże.

Zabielscy z Rożáńskiego powiátu dom dawny y rozrodzony.

¶ Inszych domow iest wiele w rożnych Woiewodztwách / o ktorych ia dostátecznie wiedźieć nie moge.

O kleynocie Niesobia

O kleynocie Niesobia / alias Krzywosad / ma być Strzałá Białła ná Czerwonym polu / Ogon Orli Czarny w żołtym. Pisze Długosz o Przodkách że bywáli hoyni y wielkomyslni. O ktorych przypátrzywszy sie włásności Herbu / czytáć bedźiesz tákże o potomstwie / ktore ia znáć y wiedźieć o nim moge.

☞ Miechowitá w Ksiegách Wtorych wspomina Hrábie Krzywosadá dla tego / że nádał wieś Klasztorowi Sieciechowskiemu / w Roku 999.

☞ W źiemi Sierádzkiey iest Rzeká Niesobia / nád ktora ći Krzywosadowie porázili byli wielkie woysko nieprzyiaćielskie / zá co niemáłe nagrody bráli / y tám áż po ten wiek potomstwo ich było znáczne / iáko niżey czytáć bedźiesz.

¶ Czytáiac Przywileie Koronne / wiele tych Krzywosadow zásłużonymi R. P. obaczysz / w roku 1256. Bogumilus de Ruda Castellanus, á pomienia go / Comes Krzyuosad.

☞ Podkomrzem Krákowskim był Comes Krzywosad / w roku 1334. Zá Kázimierzá wielkiego / o czym w Státućiech czytay.

☞ Wieku mego był dom Miiomskich stárodawny w woiewodztwie Sierádzkim / od tych Krzywosadow własne Potomstwo. Był Wáclaw Miiomski Mąż podobny / Dworzánin Krolá Henryká y Stepháná / vmárł nie máiac wieku y trzydźieśći lat / Mąż hoyny / iákoż te hoynosć znáć było / bo máietnosć niemáła záwiodł / y siostry w wielkiem długu zostáwił.

☞ Dom Kepińskich v Sacza / stárodawny y znáczny / Rzeczypospolitey zásłużony.

☞ Dom Doruchowskich w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawny y rozrodzony.

¶ Inszych wiele Domow zacnych / o ktorych ia wiedźieć nie moge.

Dom Biskupskich (Korona Polska, x. K. Niesiecki, Herbarz Polski)
Dom Łęczyckich

O kleynocie Sokola

o ktoregoś początku y znácznym nábyćiu czytał w gniazdźie cnoty: ma być puł Wieprzá dźikie°/ z zádu puł Niedźwiedźiá czarne°/ przez pośrzodek Pregá czerwona/ w Helmie ná Koronie puł Niedźwiedźiá: Piße Długoß o Przodkách thymi słowy: Genus Polonicum canum ac venationum ſtudioſi. O ktorych przypátrzywßy ſie Herbu własnośći/ czytáć bedźieß tákże y o potomſtwie o ktorym ia wiedźiec moge.

☞ De Sokola wiele wſpominaia dawne Przywileie Mężow znácznych/ wßákoż ieſli tey Fámiliey/ niedokłádnie. Comes Pomſtiborius de Sokola, był w Roku 1256. Zá pánowánia Bolesłáwá Kśiążeciá Wielgopolſkiego.

☞ Mſtignens Comes de Sokola/ zá pánowánia Czarnego Leßká/ tákże go wſpominaia liſty dawne / tylko áby tey Fámiliey/ nie dokłádáia / wßákoż iż Herb Sokola zowa / zda mi ſie że też y ći Comites byli tey Fámiliey.

☞ Wieku mego były te domy znáczne w tey Fámiliey/ naprzod Dom Gałczeńſkich w Wielkiey Polßcze / wſpomina Epitaphium w Gnieźnie ná Tumie iednego tymi słowy.

Reuerendo Domino Martino Galcenski, Cuſtodi Poſnanień, Præpoſito Louicień, Gneznień, Lancicień Canonico, Viro optimo & Religionis Catholicæ tenaciſſimo, iurium Eccleſiæ deffenſori & propagatori acerimo, vita functo 14. Aprilis, anno 1573. ætatis vero 77. Eraſmus Milenski, Gneznień, Cracouień, Poſnanień, Cruſficień Canonicus, Teſtamenti curator Cōſanguineo & Confratri merens poſuit.

¶ Tegoż to Proboßczá Synowcy byli ći/ Naprzod/

Jan Kánonik Krákowſki był wieku mego Vir grauis, Prudens & Conſtans, ná Trybunały Deputatem bywał / y w inych posługách y ſpráwách Rzeczypoſpolitey Mąż záſłużony.

Marcin ktory trzymał Skárßewo / Sebeſtyan Wierzbno/ Stániſław Páduchy/ Nádárzyce Mátká ich ná ten czás trzymáłá.

Dom Piglowſkich w Wielkiey Polßcze ſtárodawny.

Dom Goreckich w Káliſkim Woiewodztwie.

Dom Drożdeńſkich ná Wołyniu/ zowa ich Vlámi/ Dom z meſtwá ſławny. Był wieku mego Michał Drożdeńſki Vlewicz/ Mąż ſławny/ ktory v Retki wiele á meżnie z Tátáry czyniac/ od wielkośći przemożony y tám zábit/ w Roku 1576.

¶ Inßych domow wiele wroznych Woiewodztwách / o ktorych doſtátecznie wiedźieć nie moge.

O kleynocie ſtárodawnym Polſkim Brodźicz thák rzeczonym/

ktory ma być Trzy Krzyże żołte w polu Czerwonym/ ten zá co y komu nádan / dobrze wieß z pierwßego opiſania. Tu ná ten czás obaczywßy własność Herbu/ czytáć bedźieß o Przodkách / ktore Długoß opowieda/ Genus Polonicum prauidum in Mazouia propagatum.

¶ Widźiałem Liſty dawne/ ná ktorych opowieda/ Comites, Wſſeborius, Suantoslaus, Chriſtinus, hæredes de Brodi, Fratres germani, ktorzy byli przy fundácyey Kośćiołá in vila Plonsk, w Roku 1106. Y sami Dźieśiećiny do niego v Biſkupá po ſobie vprośili.

¶ O tey wśi Płońſku wiedźieć nie moge / tylko ieſt miáſteczko w thym wieku w Płockiey ziemi / około ktorego Rycerſtwá tego Herbu bárzo wiele/ iáko o nich niżey czytáć bedźieß/ á wßytko domy rozrodzone.

☞ Wieku mego y zdawna znáczny był Dom tey Fámiliey Rádzimińſkich/ y znácznie záſłużony R. P. Kśieſtwá onego ießcze zá Kśiażat/ iáko był Máciey v Kśiażećiá Zemowitá czás długi ná dworze meżem znácznym/ potym był Márßałkiem w Roku 1382.

Máćieiá Rádzimińſkiego opowiedáia Przywileie Domu tego Woiewoda Mázowieckim/ w Roku 1400.

Janá Rádzimińſkiego tákże opowiedáia Przywileie dawne Káßtellanem Wárßáwſkim/ ktory był Hetmánem Kśieſtwá Mázowieckie°.

Jan ſyn tegoż Woiewody był Rotmiſtrzem znácznym / meżnym/ y fortunnym/ ktory Roty wywodźił z Mázowß ná potrzebe Krolom Polſkim/ z ktorymi w potrzebách wielkich bywał/ z Wołochy/ z Moſkwa/ y z Ttátáry.

Bártoßá Rádzimińſkiego wſpominaia dawne ſcriptá/ y pámieć ludzka nieśie/ Cześnikiem Wárßáwſkim/ y w ſpráwách Rycerſkich meżem znácznym/ á to było w Roku 1510.

☞ Wieku mego był Stániſław Rádzimińſki Káßtellanem Zakroczymſkim/ Stároſta Liwſkim/ y Kámieńſkim / ten tákże z młodych lat ná dworze Krolá Auguſtá ſie ſchował / potym Roty wodźił y w potrzebách z nimi bywał. Był to człowiek śiły wielkiey/ w ſpráwách R. P. był biegłym/ dla czego Szláchtá onych kráin tempore interregni, gdy był Woiewodá vmárł Láwſki z domu Rogálá) obráli go ſobie ná mieyſce iego/ wßákoż gdy in libera electione Regis, vdał ſie był z drugiemi Pány ktorzy Ceſárſka ſtrone trzymáli/ opuśćił w tym Szláchte. A gdy Szláchtá przewiodłá/ trzymał ſam ießcze w tym vpor/ nie przyiechał ná Koronácya do Krákowá. Dał to Krol in abſentia eius Stániſłáwowi Kryſkiemu z domu Prawdźicz/ y ſtároſtwo Płockie / o ktore miedzy drugimi Competitormi byłá niezgodá/ o czym potym bedźie w Hiſtoryey.

¶ Ten to Stániſław Rádzimińſki był tákowey śiły/ że chłopu co dużßemu/ ſtánawßy ná iedney nodze/ dopußczał ſie o ziemie vderzyć / czego żaden nie mogł nád nim dokázáć/ w czym probował y cudzoźiemcow meżow pewnych. Zrzebcá/ ktorego kilká chłopow lina vtrzymáć nie mogli / doſko-

czywszy vłápił zá vszy/ dotrzymał/ áż Masztálerz nań vzde włożył y powroz. Szedł pokornie źrzebiec gdy go puścił / bo mu byłá cześć głowy spuchłá y vszy od ściśnienia tegiego. Inszych wiele meżnych sztuk iego obaczysz.

¶ Zá Królá Stepháná był Száfárzem skárbu R. P. w czym dobrze y pożytecznie służył.

¶ Potym do Moskwy Rothe wywiodł/ z ktorą w potrzebách znácznych był / o czymći Historya potym powie.

☞ **Dom Kuneckich w Sedomirskim Woiewodztwie stárodawny** / z ktorego był Jan Kunecki Sochá w Lomzieńskim Stárostwie od Janá Kuneckiego powinnego swego z Domu Odrowąż/ Factorem, był Mąż porządny.

☞ **Dom Záwáckich w Wysogrockim Powiecie** / drudzy ná Podgorzu są tegoż Herbu: Tám w Mázowszu Sebestyan wieku mego był Meżem znácznym y możnym/ Zostáwił z Zdzárską z Domu Gozdáwá potomstwo.

☞ **Dom Zochowskich w Ciechanowskim Powiecie stárodawny**: Był ieden zá Królá Augustá Stárostą Piotrkowskim/ ktory Dwor Bugay budował/ zostáwił z Podoską Sedziego Ciechanowskiego corką potomstwo z Domu Junoszá: Mikołáiá y Przybysłáwá/ Corce dwie / Bárbáre y Anne.

☞ **DOM Sieromskich w Płockim Woiewodztwie w** Płońskim Powiecie rozrodzony.

Kliczewscy támże Dom rozrodzony.

Bonkowscy támże Dom rozrodzony.

Pilitowscy támże Dom rozrodzony.

Rádomscy v Wárszáwy Dom rozrodzony.

Kurzatkowscy w Mázowszu Dom rozrodzony v Płońská.

¶ Inszych wiele w roznych Woiewodztwách domow/ o ktorych ia wiedzieć nie moge w ták szerokim Krolestwie.

O kleynocie stárodawnym Polskim Jasieńczyk/

ktoregomći w pierwszych Księgách począték opisał. Pisze Długosz o Przodkách że bywáli Simplices, o ktorych przypátrzywszy sie własności Herbu/ czytáć będziesz/ ná być Klucz Zołty w polu Błekitnym.

☞ Káthálog nayznácznieý opowieda Micháłá Biskupem Włocławskim/ ktory był wźiet po bráćie Włochu/ Roku 1216. Vmárł Roku 1256. Támże we Włocłáwiu pochowan. Po nim nástał brát iego rodzony Wolmirus/ vmárł Roku 1271. obá pochowáni we Włocłáwiu.

☞ Wáwrzyńcá Biskupá Poznáńskiego / opowieda Káthálog w roku 1081. Ktory był wźiet po Theodorze Włochu z Probostwá Poznáńskiego/ żył lat dwádzieśćiá y rok / vmárł Roku 1102. Po nim nástał Marcin z domu Doliwá.

¶ Tegoż Kleynotu był Opát Czerwieński/ w Roku 1528. Pisał sie de Ostrow/ leży w onymże Klasztorze.

☞ **Wieku mego były domy znáczne w Polszcze** / iáko naprzod/ Dom Karczewskich znáczny y rozrodzony.

Dom Przeráckich w Płockim woiewodztwie stárodawny/ był ieden wieku mego Plebanem we Sprowey.

Dom Mijakowskich w Płockim Woiewodztwie stárodawny/ z ktorych wieku mego Stánisław był meżem godnym / ná listy Polskie dobry Pisarz/ był naprzod v Tarnowskiego Kásztellaná Woynickiego / potym v Piotrá Zborowskiego Woiewody Krákowskiego / zá znácznymi posługámi y záchowániem/ tám w onych kráiách przyszedł do máietnośći opuśćiwszy oyczyzna. Tego vrodziłá Barczykowska tegoż Kleynotu. Drugą bráćią iego porodziłá Nowowieska z domu Pułkozá.

Dom Kráiewskich thámże w Płockiem stárodawny / był Stánisław Magister Artium & Philosophiæ Doctor, Professor Accademiæ Cracouień. Piotr brát iego w Zupie Zakroczymskiey od trzech Zupnikow był Factorem.

SAMSON á Vorain, Doctor vtriusq; iuris, Kánonik Ołomoniecki y Varmień Officialis, Generalis Varmień, z Powiátu Olsztyńskiego / z tychże Kráiewskich domu wyszedł.

Rádońscy od Błonia dom stárodawny.

Bielscy od Groycá z Powiátu Czerskiego.

Zbroszkowie z Czerskiego Powiátu/ był ieden wieku moiego támże Podstároscim. Drugiego w Wárszáwie opowieda Epitáphium pisane w te słowá. Nobilis Martinus Zbrozek hic iacet, obijt anno 1539. Mensis Nouembris 19.

Strupiechowscy z Liwskiego Powiátu dom stárodawny.

Jábłońscy támże stárodawny.

Wárpeszowie z Wárszáwskiego dom stárodawny y znáczny.

Buscy w Ráwskim Woiewodztwie dom stárodawny.

Lychowscy w Sierádzkim Woiewodztwie dom stárodawny.

Janowski Stánisław w Sedomierskim Woiewodztwie.

¶ Inszych Domow w roznych Woiewodztwách wiele znácznych.

O Kleynocie stárodawnym Polskim Cholewá /

ktory ma być dwie Klámrze żelázne/ miedzy niemi Miecz otłuczony w polu Czerwonym. Pisze Długosz o Przodkách że bywáli audaces, & ad potationē procliui, o ktorych przypátrzywszy sie własności Herbu / czytáć będziesz tákże o potomstwie / ktore go w tym wieku vżywa. Rozno ich vżywáią w roznych kráinách / noszą drudzy tákiem ksztaltem.

☞ Nayznáczniey Káthálog opowieda Przodká Herbu tego Mattheuszá Biskupem Krákowskim/ w roku/ 1143.

ku 1143. Wźiet był zá przyczyną Włádyſłáwá Monárchy / tákże y v Papieżá konfirmácyą zá tegoż przyczyną otrzymał: Ták go wſpomina w Káthálogu tymi ſłowy: Hic Mattheus Epiſcopus fuit epulis & vanæ gloriæ intentus: Nuncios Boleslai Ducis Polonorum, ſubſidium peccuniarum ab eo peteñ, adiunctis ſuis familiaribus, ad locum ſterquilinij remiſit, mandans vt illic theſauros quærerent, innuens ſe ſingulos introitus Epiſcopales per gulam & ventrem conſumpſiſſe.

¶ Tenże przed tym będąc Szkoláſtykiem Stobnickim / Włádyſłáwowi Monárße ſummy niemáłey pieniędzy pożyczył ná pilną potrzebę. A ták mu to nagrádzáiąc / dopomogł mu do Biſkupſtwá / choćiaż nie był áni Kánonikiem Krákowſkim / áni żadnym Prałatem. Ale ſkoro zoſtał Biſkupem / nic godnego pámięći nie zoſtáwił / był wźięt po Roberćie z domu Korab: Po nim obran Gietko z domu Gryff / wßákoż żył ná Biſkupſtwie lat dwádźieśćiá y trzy / vmárł w Roku 1166.

☞ Janá Wyſkiwiecż rzeczonego / wſpomina Káthálog. Biſkupem Poznáńſkim. O tym powieda / że był obran propter ſingulares virtutes & pre beatam vitam. Żył lat iedennaśćie / był wźięt po Pſalancie z domu Prus / po nim náſtał Jan Herborth.

☞ Z tychże tám Przodkow wieku mego były domy znáczne / iáko naprzod w Płockiey źiemi dom Vbißow / zdawná ludźie Rzeczypoſpolitey záſłużeni.

Dom Skárbkow Thłuchowſkich ná Dobrzyńſkiey źiemi ſtárodawny.

Dom Bábeckich rozrodzony / y mężowie wielcy z tego Domu bywáli y byli wieku mego.

☞ Dom Chárßowſkich ná Dobrzyńſkiey źiemi ſtárodawny. Jan był w źiemi Sedomierſkiey Mąż godny / prawdźiwy / ßczyry / y vprzeymy y do posług R. P. Mąż godny.

Dom Peßeńſkich w Płockim Woiewodztwie ſtárodawny / z ktorych Jozeph był do Ruśi wyßedł / y tám potomſtwo zoſtáwił.

Dom Málonowſkich ná Dobrzyńſkiey źiemi rozrodzony.

Kámieńſcy támże ná Dobrzyńſkiey źiemi dom ſtárodawny Wieliczcy z Bábeckimi iedney dźielnice.

Czermieńſcy ná Dobrzyńſkiey źiemi / z ktorych był Wrzeßcz Wáwrzyniec / ktory z Godźißewſká z domu Ogończyk zoſtáwił potomſtwo.

Dobrośielſcy od Drobniná / włáſni ſą Bábeczcy / dom ſtárodawny y rozrodzony.

Dáńißewſcy z Wyßogrodzkiego dom ſtárodawny / był Tomaß Dáńißewſki Plebanem támże.

¶ Inßych domow wiele wrożnych Woiewodztwách / o ktorych doſtátecznie wiedźieć nie mogę.

O kleynocie ſtárodawnym Polſkim Rádwan / kthory ma być własna Chorągiew Kośćielna: Tego Herbu vżywáli Przodkowie / żołtey Chorągwie w Polu Czerwonym. Piße o nich Długoß / że bywáli mężni / możni / y Pánom ſwym wierni. O ktorych przypátrzywßy ſię właſnośći Herbu / czytáć będźieß tákże w tym wieku o Pothomſtwie ich / kthore ia w ták ßerokiem Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim mogę.

☞ Wſpominaia dawne liſty Klaßtorne Rádwáná Hrábię Kánclerzem Koronnym / zá Pánowánia Bolesłáwá Chábrego / w Roku 1021.

¶ Drugiego ná tymże vrzędźie liſty Klaßtorne tákże opowiedáią / w Roku 1153. Mieczlao, Henrico, Boleſlao, Fratribus in Polonia principantibus.

☞ Rádwáná Biſkupem Poznáńſkim opowieda Káthálog / w roku 1130. Ktory był wźięt po Stephánie z domu Rola / żył ná Biſkupſtwie lat ośm / vmárł Roku 1138. po nim náſtał Bernat tákże z Domu Rola.

☞ Rádwánow tych wiele Przywileie rozne opowiedáią w dawnym wieku / poki ſobie nie poczęli odmieniáć po máiętnośćiách nazwiſk / y bywáli záſłużonymi R. P. Byli wieku mego Rádwánowie w Krákowſkim Woiewodztwie / ktorzy nazwiſká Przodkow ſwych od Herbu vżywali / iáko był Jan Rádwan Mąż w ſpráwách R. P. biegły.

☞ Kromer w Kśięgách Dwudźieſtych czwartych wſpomina Gotárdá Rybińſkiego tey Fámiliey / tymi ſłowy: Per id tempus Zemouitus Mazouiorum Ploceñ, & Wladislaus Raueñ atq; Belzeñ Duces, Wladislai filij continuatis pœnæ funeribus elati ſunt. Gothardo Rybenio Caſtellano Sochaczeuieñ, gente Radvvanio ſiue Wirbouio, cui Rybnam pagum eripere voluerunt: Veneno, vt vulgo creditum eſt, de medio ſublati.

☞ Wieku mego od tych Przodkow były te domy ſtárodawne y záſłużone R. P. Jáko naprzod Domu Zebrzydowſkich wſpomináią Liſty dawne Gothárdá Kánclerzá / w roku 1228. Ktorego Syn tegoż imieniá Gothárd / był Hetmánem v Kśiążąt Mázowieckich / o czym Przywileie Domu tego świadczą / kthory był drobney vrody / wßákoż siły wielkiey v ſercá. Litwę / Jáczwingi / y inße nieprzyiaćioły Kroleſtwá tego porażał / zá co miał znáczne opátrzenie od Kśiążąt Mázowieckich.

¶ Wſpomina Gothárdá pierwßego Kromer w Kśiegch 8. Liſt 200. wßákoż niedokłádnie.

☞ Tego Gothárdá był ſyn Wilhelm / ktory trzymał Brody y inße imioná / miał ſynow trzech.

Antoniego ktory trzymał Nádárzyn / od tego w tym wieku Potomſtwo Nádárzyńſkimi ſię zowie w Mázowßu.

Fábian / od ktorego potomſtwo po wśi Zebrzydowicách w Krákowſkiey źiemi / Zebrzydowſkimi ſię zowie.

Wincenty/ktory trzymał Przypkowice/od tego Przypkowſcy Dom rozrodzony w Krákowſkim Woiewodztwie.

Lukaß ſyn Wilhelmow/ktory trzymał Połáiewicże v Słomnik w Krákowſkim Woiewodztwie/ był Sędziem Krákowſkim / zábit od Chocimowſkiego.

Tegoż Wilhelmá ſyn trzeći/ktory wźiął dźiałem Cżykowice/ od ktorego Cżykowſcy/Dom znácżny y możny. Byli ludźie wieku mego ći znácżni/ Mikołay Káßtellan Sądecki/ y Stániſław Káßtellan Biecki/ w ſpráwách Rycerſkich mąż biegły/ Hetmánem był w Litwie od Krolá Zygmuntá Auguſtá.

☞ Tychże byli ſynowie/Stániſław Podkomorzy Krák.

Andrzey/ktory miał zá ſobą Ośćikową woiewodźiną Mśćiſławſką/z ktorą ácż miał ſyná/wßákoż młodo odßedł/ćiáło iego leży w Bochni/ten młodość ſwą ná ſpráwách Rycerſkich trawił.

Chrzyſtoph Syn Káßtellaná Bieckiego / Młodźieniec do ſpraw był Rycerſkich chętny/ktory pode Pſkowem pod Chorągwią Káwálerá Pieniążká / dobrowolnie do ßturmu z koniá zśiadßy ßedł / y mężnie z nieprzyiaćielem cżynił.

Mikołay cżwarty ſyn Wilhelmow / ktory ſie piſał z Przechodow od Pilce / miał zá ſobą Wiecżborſką /z ktorą był máietność wielką wźiął Waißborg z inymi wśiámi przynależącymi/co dźiś zową Wiecżborg.

Woyćiech ſyn Mikołáiow piſał ſie z Wiecżborku/miał zá ſobą Krzycką z domu Kotwicż/z ktorą miał to potomſtwo.

Mikołáiá/ktory z Sempelborſką zoſtáwił potomſtwo człowiek był ſpokoyny/o żadne vrzędy Ziemſkie / ktoreby mu y z pożytkiem były/niedbał.

Andrzeiá Biſkupá Krákowſkiego / ktory był wźięt po Sámuelu Máćieiowſkim z domu Ciołek / po nim náſtał Philip Padniewſki z Domu Nowiná.

Bártoßá Woiewodę Brzeſkiego ktory miał zá ſobą Tęczyńſką Jádwigę/Káßtellaná Krákowſkiego Corkę z domu Topor/ z ktorą zoſtáwił ſyná Andrzeiá Podcżáßego Krákowſkiego/ktory zá pánowánia Krolá Stepháná Roty znácżne ná wßytkie expedycye wodźił do Moſkwy/z ktorymi w potrzebie z nieprzyiaćioły mężnie cżynił/ o cżym potym w Hiſtoryey cżytáć będźieß. Miał zá ſobą Dźiałyńſką Páwlá Káßtellaná Dobrzyńſkiego corkę z domu Ogońcżyk/ktora y z potomkiem vmárłá/ćiáło iey leży v ś. więtey Troyce w Krákowie.

Káſprá Woiewodę Káliſkiego/ktory z młodych lat ſwoich Rotmiſtrzem znácżnym y mężem ſławnym bywał / zoſtáwił z Jordanowną z domu Trąby/Káßtellaná Krákowſkiego corką Potomſtwo: naprzod/ Andrzeiá/ktore° koßtem niemáłym do Moſkwy wypráwował zá Krolá Stepháná. Piotrá Młodźieńcá vcżonego. Káſprá/Mikołáiá/y Janá/Corek cżtery/Helżbietę/Annę/Zophią/Bárbárę.

☞ Floryan Zebrzydowſki był wieku mego Káßtellanem Lubelſkim/mężem w ſpráwách rycerſkich ßcżęśliwym/potý był hetmánem.

¶ Ten zoſtáwił z Dźikowną z domu Doliwá ſyná Mikołáiá / kthory od wiechánia Krolá Stepháná ná Páńſtwo / ná wßytkie potrzeby ktore ten Krol z nieprzyiacioły Kroleſtwá tego miewał / Rothy znácżne y z niemáłym koßtem wodźił / w potrzebách z nimi wielkich bywał / o cżym ná mieyſcách ſwych/á potym w Hiſtoryey ßerzey mieć będźieß. Miał zá ſobą Herbortowne z Miżnicżá. Był ná ten cżás Stężyckim y Bolesław: Stároſtą.

Támże w

☞ Támże w tey Dźielnicy wſpomina Márká Zebrzydowſkiego/ ktory był wźiął dźiałem Peperzyn/ tego potomſtwo Peperzyńſkimi ſię zowie/ále ſą właśni Zebrzydowſcy. Był ſyn tego Márká Mikołay/ ktorego vrodźiłá Strzelecka Kátárzyná. Ten potym z Retkowſką miał te ſyny/Janá y Stániſłáwá/ktory ßcżedł ſterilis. Jan z Jáktorowſką zoſtáwił Potomſtwo.

Lukaßá wſpomina tenże Liſt rozdźielny Sędziem Krákowſkim/ktorego zoſtáły cżtery corki/Zberkowſka / Giebultowſka / Moráwcowa/ y Racżorowſka.

Mikołáiá támże opowieda/ktory miał potomſtwo z Pálcżewſką z domu Szaßor / kthorego byli ſynowie ći/ Joáchim/ Márćin/ Jan/ Piotr/ Jákub/ y Corká Anná.

Od Fábianá Zebrzydowſkiego/ktory trzymał Zebrzidowice/ opowieda to Potomſtwo od Piſarzowſkiey Jáchnego Corki. Janá/ktory zoſtáwił z Przypkowſką ſynow trzech/ Floryaná/ Janá y Zygmunta/ y Corki te: Kátárzynę / byłá w zakonie ná Zwierzyńcu. Zophia Frydrychowſka/Annę Owśińſka/Helżbietę Jwánowſka/Szcżęſna Pláſka.

Woyćiechá Zebrzydowſkiego corki wyżßey pomienionych/ Biſkupá Krákowſkiego/y Woiewod/Brzeſkiego y Káliſkiego śioſtry te były/Naprzod.

¶ Kátárzyná Pálecka ná Kráinie ábo ná Páłukách/od ktorey był Sebeſtyan Pálecki Mąż ſławny.

¶ Anná Kcżyńſka támże w onym kráiu.

¶ Dorotá Gorſka ná Kuiáwách.

¶ Bárbárá Płomykowſka / ktorey ſyn był Kánonikiem Krákowſkim.

¶ Máłgorzetá Kárſka/Jádwigá Kárnowſka / ktora potym byłá zá Lękińſkim Káßtellanem Nakielſkim.

☞ Domu Vcháńſkich Przodki/ Liſty Kśiążąt Mázoweckich/znácżnie záſłużonymi przećiwko Rzecżypoſpolitey/opowiedáią w Metryce ábo w Kśięgách Krolewſkich/ieſt kopia Liſtu/ktory potwierdzał Zygmunt Auguſt/zácżynáiąc tymi słowy.

IN Nomine Domini Amen. Cùm eorum honorum, qui in claris & inſignibus Familijs exiſtunt, quam maxime perennem & perpetuam memoriam extare oporteat, idq; tum, quod ea virtutis præmia & ornamenta, nulla vetuſtate conſumi, aut in obliuionem venire conueniat. Tum quod idem Reipublicæ inprimis interſit, & eñ huiuſmodi honores, virtute ac meritis in R. P. inicio parti, velut clariſsima monumenta habentur. &c. &c. Proinde nos Sigiſ: Auguſtus, Dei gratia Rex Poloniæ, &c. Notum facimus per præſentes litteras, &c. Quod Reuerendus in Chriſto Pater, Dominus Iacobus Vchanski, Epiſcopus Wladislauieñ, ac Pomeraniæ, & Magnificus Arnolphus Vchanski Palatinus Ploceñ, & Capitaneus Wyſſegrodieñ, atque generoſi, Valentinus Nadarzynski Kaſtellanus Viſneñ, per filium ſuum Victorinũ, Thomas Vchanski Venator Belzeñ, Abraam Iakacki Iudex Lomzeñ, Albertus Makouieñ & Rozaneñ Notarius, Franciſcus, Tomas, Staniſlaus, Magnuſzevvſci germani eadem antiquitus familia iſdem maioribus domo, ſcilicet, de Ruſiecz deſcendeñ, exibuerunt nobis literas Illuſtris olim Principis, Domini Boleſlai Ducis Mazouiæ, ſygillo eiuſdem munitas, ſaluas & integras, omni ſuſpicione carentes, contineñ in ſeſe confirmationem donacionis, certorum bonorum antiquitus maioribus ipſotum tributarũ & cõceſſarum: Inprimis vero quæ clara & indubia teſtimonia continebant, eoſdẽ illorum maiores, titulo & dignitate Comitum vſos eſſe, ſupplicaueruntq; nobis, vt eaſdem litteras approbaremus, Quarum quidem tenor is eſt.

Mm ij In nomine

IN Nomine Domini Amen. Nos Conradus Dux, notum facimus vniuersis, quod quadam vice Gotardus Comes filius Lucæ, noster fidelis seruitor, cum Prutenis, Lithuanis, & Iaczuingis, viriliter contentiōem fecit, suā vitam non curans, tandē inexuperabilis deuicit septem Duces, qui dicuntur Iaczuingouie, incaptiuauit, & in captiuitate eos retinens, ad nos deduxit. Quos quidem de captiuitate redimerunt & exemerunt, videlicet, pro quolibet Duce, nobis septingentas marcas puri argenti & graues tribuerunt. Pro qua tamen victoria dicti Gothardi, sibi villam Sluzeuo, perpetuis temporibus, cum omnibus libertatibus contulimus, ipsam villam ab omnibus exactionibus, solutiōibus, collectis, vecturis, & laboribus, angarijs, præangarijs, & vexationibus vniuersis iuris Polonicalis, quocunq; nomine censeantur, liberando, & pœnitus eximendo, danteśq; sibi & suis successoribus, cum homicidium in dicta villa perpetraretur, caput percipere, ex toto, & cum suus cmeto cmetonem alienum perimerit, medietatem pænæ Capitalis obtinebit. In cuius rei testimonium, sygillum nostrum appensum. Actum & datum Varscheuiæ, anno Incarnationis Domini, 1 2 4 1.

☞ Temuż potym poprawowano ná te Wieś wolnośći/ co opowieda List w te słowá.

Præterea licet, vt dicta villa Sluzeuo eadem gaudeat libertate Ducali, qua aliæ villæ gaudent: przewod rusticanum non ducent, Caniductores, & Falconarij, Ministeriales, Officiales, eandem villam non intrabunt, præter alijs iuribus teutonicalibus, quæ pro nobis reseruamus, alijq; multi libertatis articuli. &c. &c. Actum & datum in Iezouo. &c.

☞ Z tychże sie tám Praw pokázuie Potomek tego pomienionego Gotárdá/ Alexy/ Márszalek Kśiążęcia Bolesłáwá/ ktorego opowieda List tymi słowy.

NOS Dux Boleslaus, ratione seruitiorum præfati Alexij Marssalcy, & Succamerarij Varscheuieñ, quæ sibi impēdit, impēdereq; non desinit, offertq; se paratum & beneuolum cum suis posteris in posterum impensurum, auctoq; sibi fidelitatis studio super bona ipsius, Rusiecz, Nadarzin, Strzeszeniowa wieś/ Skorosche/ nec non nobili et generoso Ziemak Succamerario Zakroczimeñ, & Paulo, Fratribus de Rusiecz, & ipsorum legittimis successoribus, super bona Rusiecz, Stára wieś dicta, Vrząd & Zabiniecz, & super alia bona per ipsos quomodolibet acquirenda & obtinenda iura, prærogatiuas, damus, donamus, perpetuē & in æuum. &c. Prout bona Sluzeuo ipsorū gaudent & fruuntur, & quemadmodum sunt liberata & exempta absolutaq;.

Cæterum præfati, Alexius Marschalcus & Succamerarius Varscheuieñ, nec non Ziemak Succamerarius Zakroczimen, nec non Ioannes, Nicolaus, Michael, & Franciscus, de Sluzeuo hæredes, & de Rusiecz, & eorum legitimi successores, coram nullo iudice terrestri, in terminis communibus, nec aliquo Castellano aut Dignitario, pro quibuscūq; causis, nisi in præsentia Domini Ducis, & Dominorum, in terminis Ducalibus, in perpetuum respondē: & astare tenebuntur, & si citati ad terminos communes non comparuerint: Pœna eos nulla debet immitari perpetuè, ob non comparitionem & non responsionem, ad instantiam, quarumcunq; personarum fuerint euocati. &c.

☞ Tychże to przodkow wieku mego byli ći ludźie znáczni y Senatorowie możni/ iáko naprzod Jákub Vcháński wyższey pomieniony/ ktory potym był Arcybiskupem Gnieźnieńskim. Ten w Elekcyą Królá Stepháná odłączył sie był z niektorymi Pány od rycerstwá trzymáiąc strone Cesarską. Nie przyiechał ná Koronácyą do Krakowá/ ná iego mieyscu Koronował Królá Stánisław Karnkowski Biskup Włocłáwski z Domu Junoszá/ ktory po iego śmierći był Arcybiskupem. Wiele potym w Hystoryey o tym Arcybiskupie czytáć bedźiesz. Vmárł Roku 1 5 8 1. ćiáło iego leży w

☞ Arnolph Vcháński Woiewodá Płocki/ Stárostá Wyszogrocki/ ktorego Synowie zostáli ludźie Rycerscy. Jákub/ ktory wźiął dźiádem Vchánie.

☞ Stánisław ktory miał zá sobą Szczawińską Anne Kásztellaná Socháczowskiego Corke/ z ktorą potomstwo zostáwił.

☞ Arnolph Kánonik Gnieźnieński y Łowicki. etc.

☞ Thomasz Vcháński/ ktorego wspomina ten list Lowczym Belskim. Tegoż ják mniemam był Syn Stánisław Stárostá Drohobycki/ ktory ieźdźił w poselstwie do Papieżá Grzegorzá Trzynastego/ z obediencyą od Królá Stepháná/ ktoremu przyniosł Miecz y Czapke do Wilná/ w roku 1 5 8 0. Ktemu benedykcyą dał/ że mogł przespiecznie Woyne podnieść ná nieprzyiáćielá Jwáná Kniáźiá Moskiewskiego/ dla wielkich krzywd/ ktore on nie bacząc ná Páná Bogá/ áni ná powinność Chrześćiáńską/ Páństwam iego czynił. Zá co potym był ták sprośnie od Páná Bogá pokarán/ że z wielką pokorą przymierza v tego Królá prosił/ O czym bedźiesz miał ná mieyscu swym.

☞ Jákáczcy w Mázowszu y w Ruśi Dom stárodawny/ y możny był wieku mego.

☞ Mágnuszewscy Dom stárodawny y rozrodzony/ iedney dźielnice z Vcháńskimi.

☞ Rudgierzowie Dom stárodawny w Belskim Woiewodztwie/ Meżowie sławni bywáli w tym Domu.

☞ Dom Zebockich stárodawny/ z ktorych iednego wspomináią Hystorye/ Mikołáiá Hrábie/ w Roku 1 0 7 4. Jáko Miechowithá w Kśięgách 2. Kromer w Kśięgách 4. w te słowá: Margareta Nicolai Zymbocij Comitis vxor, pudicitiæ suæ metuens. &c. &c. O czym w Historyey szerzey.

¶ Wszákoż list Strzemieńczykow wspomina Milites de Zymboczin, przy fundowániu Kośćiołá świetego Jákubá/ iesliż w onym wieku byli tey Fámiliey Rádwan/ iesliż też Strzemieniowie/ tego dostátecznie wiedźieć nie moge. Byli wieku mego Zeboczcy/ ktorzy tego Herbu vżywáli/ byli ludźie znáczni/ Rycerscy/ iáko naprzod Jan/ wielkiego miedzy Stany wielkimi záchowánia/ Mąż był znáczny/ dwudźiestego piątego dniá Czerwcá vmárł/ Roku 1 5 8 2. Ciáło iego leży v świetey Kátárzyny ná Kázimirzu. Miał zá sobą Gierałtowską z Domu Orla/ z ktorą Potomstwá żadnego nie zostáwił/ nie miał wieku tylko Lat czterdźieśći.

☞ Dom Brándysow z Grábiszycz stárodawny/ iáko wspomináią Actá Klymuntá Brándysá z Grábiszycz Stárostą Chęćińskim/ Ochmistrzem Krolowey Bárbáry Zygmuntá pierwszego żony/ ktory był zostáwił Synow trzech/ Alexego/ Mikołáiá/ Stánisławá. Tenże odnośił dwie krolewnie Polskie/ Jzábelle do Wegier Krolowi Janowi/ y Bárbáre Brándeborskiemu Kśiążęćiu Joáchimowi/ Corke tey Krolowey v ktorey był Ochmistrzem.

☞ Alexy/ then zostáwił Piotrá Brándysá Rotmistrzá y Męża sławnego/ ktory pod Krasnohrodkiem z dźiałá od Moskwy postrzelon/ zá Pánowánia Królá Augustá/ ćiáło iego w Wilnie pochowano.

☞ Dźiwisz Brándys z Grábiszycz/ Syn Alexego/ ktory wieku mego ná dworze Królá Augustá/ Henryká/ potym y Stepháná/ był przez Lat trzydźieśći Dworzáninem/ był potym Łożniczym Krákowskim y Sekretarzem. Tenże z Fraucymeru Krolowey Anny poiął Zone Málgorzáte Krupską w Wárszáwie/ Roku 1 5 8 2. dniá 9. Lipcá. Tenże w Grá-

bißycách wielkim kosztem Dwor zmurował.

Stánisław Brándys syn Klimuntow ſczedł bez potomká.

Mikołay Syn Mikołáiow/ kthory ná on czás poki Sląskie práwo było/ w Zatorskim y Oświećimskim Powiećiech/ był pisarzem ziemskim támże/ áż do incorporaciey w práwo Polskie.

Tenże z Anna Ráyska Sędziego Oświećimskiego Corka zostáwił Syná Piotrá Brándysá/ ktory wieku me° był Komornikiem Królá Stepháná/ y Szczesna Rusieckie° Bernátá żone/ ktory sie piße z Bárwildu.

¶ Potym tenże Mikołay miał drugą Zone Kátárzyne Gierałtowską.

☞ Kowalewscy w Pilzniénskim powiećie wtymże Woiewodztwie Dom stárodawny. Wieku mego był Jozeph Kowalewski czás długi Podstárośćim Bieckim/ á potym był Sędzim Grodzkim Krákowskim zá Zamoyskiego Janá Kánclerzá y Hetmáná Koronnego/ Stárosty Generálá Krákowskie°. etc. Człowiek był wspráwách R. P. ćwiczony y biegły.

☞ Dom Oleßnickich z Oleßnik/ stárodawny y znáczny R. P. zásłużony/ ták z męstwá/ iáko z innych spraw poczćiwych/ w roznych powiećiech ábo Woiewodztwách máią/ w Krákowskim v Proßowic. Był Mikołay Mąż serdeczny y w potrzebách bywáły/ thám kedy sie Krol Stephan z woyski swymi obrácał/ w káżdey był y mężnie sobie poczynał.

☞ Dom Lodzińskich w Krákowskim woiewodz: znáczny.

Frystáckich Dom w Sedomirskim woiewodz: stárodawny.

Oświećim Floryan w Pilznieńskim Powiećie.

Pełkowie w Sánockiey ziemi Dom stárodawny.

Pákoßewscy/ iáko był Sebestyan/ ktory wieku mego z Humnicką zostáwił Corke iedyną Zophią Fredrową/ Kásztellankę Sánocką/ ktora też nie zostáwiłá potomstwá męskiey płći/ tylko Corki/ iákoś pod Jenorożcem czytał.

Stánisław Pákoßewski z Sterawską zostáwił dwoch Synow/ Janá y Mikołáiá.

Jároß Pákoßewski z Humnicką Anną zostáwił syny y Corki/ Jáko Sebestyaná/ Janá/ Andrzeiá/ Bárbáre/ Ferensową Pákoßewską/ wßákoż Herbu trzech Trąb/ Minocką/ drugie Pánny.

Dom Leßczyńskich támże wtym kráiu stároda: y znáczny.

Dabrowscy Zedłowie w Wárßáwskim.

Sławkowscy z Ciechanowskiego Powiátu/ w Rusi drudzy tego Domu. Z tych ieden wieku mego był Podstárośćim Kowálskim/ człowiek godny dla poczćiwych spraw pámięći.

Jasklewscy właśni Rybińscy w Zakroczymskim Powiećie/ był Jan Podsędkiem támże.

Służewscy z Powiátu Wárßáwskiego Dom stárodawny.

Rákowscy támże dom stárodawny/ wspomina Epitaphium Páwłá w Pułtowsku/ vmárł w Roku 1 5 5 8.

Lukáwscy w Sochácżowskim powiećie dom stárodawny.

Okęczcy támże z Wárßáwskiego.

Jeziorkowscy támże z Wárßáwskiego Powiátu.

Wilamowie w Krákowskim Woiewodztwie dom dawny.

Stánisłáwscy w Wárßáwskim Powiećie.

Bránieczcy z Sochácżowskiego Powiátu.

Niemczewscy

Niemczewscy z Płockiego od Drobniná/ śiełá ich.

Glińscy z Zakroczymskiego powiátu.

Mioduscy z Płockiego/ z ktorych ieden wieku mego Páweł był Sokolnikiem Królá Stepháná.

Skarzewscy z Kijowskiego Woiewodztwá.

Tumálewscy z Wielkiey Polski/ z ktorych ieden był wieku mego Martinus, Magister Artium & Philozophiæ Doctor, Præpositus Sandecen. etc. ¶ Jnßych wiele ludźi Zacnych/ ktorych ia w ták ßerokim Krolestwie znáć nie mogę.

O Kleynocie stárodawnym w Polßcże Godzembá/

ktory opowiedá Długoß/ że ma być Sosná o trzech wierzchách zielona w polu Czerwonym/ o piąći korzeniách/ przy ktorych są dwie gáłązce oćięte/ iákomći pisał o początku iego w pierwßych Kśięgách/ pewnieyßego nád to wiedźieć nie mogę. Piße Długoß o Przodkách że bywáli Sensati: W Helmie ma być Mąż zbroyny/ ktory tenże Herb w ręku trzyma. Ktorego własność obaczywßy/ czytáć będźieß/ ták o Przodkách iáko y o Potomstwie ich/ ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim mogę.

☞ Godzámbá Comes/ kthorego wspomináią Przywileie rozne przy potwierdzániu wolnośći Klaßtornych/ w Roku 1 1 0 4.

☞ Dersłáwá Hrábie Godzembe wspomina Kátálog przy synie Biskupie Płockim tymi słowy: Lupus primus Filius Comitis Derslai, de domo Godzamba, ex custode Plocen, tempore Boleslai Crispi, à Petro Archiepiscopo confirmatus, Vir fruge temperatus, in bilem & iracundiã procliuus: Sedit annis nouem, Assumptus 1 1 7 0. Mortuus 1 1 7 9. Ibidem in Plock sepultus. Cáły rok chorował/ był wźięt po Wernerusie z domu Pierzchálá/ po nim nástał With z domu Janiná.

☞ Andrzeiá rzeczonego Láskáry/ Biskupá Poznáńskiego/ wspomina w roku 1 4 0 8. pisał sie z Gosłáwic/ żył ná Biskupstwie lat 16. Był wźięt po Pietrze z domu Leßczyc/ w roku 1 3 9 2. Vmárł w roku vt supra, Po nim nástał Mirosław z Brudzewá: Piße o tym Andrzeiu in libro Constantien Concilij, ná ktorym kazał trzy kroć Niemieckim iezykiem/ á nie rozumieiąc dobrze Niemieckiego/ kazał przy sobie stáć Kśiedzu ktory vmiał/ czego nie rozumiał Biskup/ Kśiądz mu powiedał.

☞ Wincentego de Lubráńcz wspomináią rozne Przywileie Woiewoda Poznáńskim/ w roku 1 3 8 6.

☞ Andrzeiá z Lubráńczá Sędźiem Kuiáwskim opowiedá List Vnijey zá Jágiełłá/ w roku 1 4 1 3.

☞ Janá Lubráńskiego Biskupem Poznáńskim wspomina Káthálog w roku 1 5 0 2. Ktory był wźięt po Vryelu Zgorki z domu Lodźia. Po nim nástał Piotr Tumicki z domu tákże Lodźia. Piße o tym

Janie że był

Janie że był bárzo nabożny/ vbogim wielkie iálmużny dawał/ Młyn kupił ná Szpital do świętego Krzyżá. Tenże z brátem swoim rodzonym Mikołáiem Gárdźiná Woiewodą Poznáńskim/ ták byli obligowáli potomki swe w ßáfowániu dobr swoich / y táką ordynácyą vczynili / áby Lubrániec wielki y máły/ Kálny Redecz/ Kunkowa wola/ Kázony/ wielkiego Redeczá połowicá/ Krowice/ Gwilino/ Siemieniowo/ Jámßewo/ połowicá Zydowá/ Wrzosowá połowicá/ Biernáčic połowicá/ Młyná y lásá połowicá w Brzeskim Woiewodztwie / Bacz / Biskupice w Rádźieiowskim Powiećie/ Wiewiecże y cżęść w Chądowie w Lęcżyckim/ cżęść w Psárách y w Grzecżynie w Przedeckim powiećie. Gdźieby nie zstáło potomstwá tego Woiewody/ tedy ná te przypáść miáło / iáko naprzod ná Tomaßá z Lubrańczá/ dźierżawce Piotrkowskiego/ ábo ná Biernatá z Biernáčicz / ábo Skálnego Redczá Lubráńskiego/ ábo ná Láskárego de ibidem, ktorzy ßli ex auo ich de Lubráńcz. Tákże ná Adámá Swiećińskiego / ktory też ßedł z Lubráńczá. Też ná Janá Paniewskie° stároste Zydáczewskiego/ y ná potomstwo ich. &c. A iesliby zostáły Corki tego Woiewody iákie niewyposażone/ iesliby nie były inße dobrá kromia tych wymienionych coby ná nie spáść miáły/ tedy káżdey powinni byli dáć zá posag po pięćiset złotych Węgierskich/ káżdy zá pułkopy licżąc z tych dobr oycżystych wyżßey pomienionych/ á nic więcey. A iesliby ktora z nabożeństwá wstąpić chćiáłá do Klaßtorá/ tedy iey nic więcey nie powinni dáć byli oni Lubrańscy thylko dwie śćie złotych Stárßemu onego Klaßtorá do rąk. Wßákoż potym zá pánowánia Zygmuntá Augustá Królá Polskiego/ to práwo/ y tá ordynácya tych przerzeczonych Lubráńskich sie odmieniłá/ gdy Jákub Chlewicki poiął Corkę Thomaßá Lubráńskiego Káßtellaná Brzeskiego/ z tey fámiliey ostátecżną dźiedźicżkę/ o ktorey pod Odrowążem cżytáć będźieß.

¶ Tychże Przodkow włásne Potomstwo to znácżne było wieku mego/ iáko Dom Węgleńskich stárodawny y Rzecżypospolitey zásłużony. Wspomináią Tomaßá rozne scriptá Káßtellanem Sędomierskim y Stárostą Wielgopolskim/ w roku 1472.

¶ Wieku mego był Stánisław Węgleński Podstolim Królá Henryká/ ktory w Ruskich kráinách miał máiętność Mąż R. P. zásłużony.

☞ Dom Paniewskich stárodawny y znácżny z męstwá zdawná bywał. Wspomináią Historye Szcżęsnego Hethmánem v Królá Máthyaßá Nadwornym/ tenże potym vrząd miał do Polski przyiechawßy. Támże sie w Węgrzech ożenił/ poiął Koruinowne Siestrzenicę tegoż Królá imieniem Krystynę/ z ktorą miał pięć Synow: Jáko naprzod/

Zbożnego/ ktory miał zá sobą Oleską / wßákoż nie zostáwił z nią Potomstwá żadnego.

Jákub Paniewski ktory też miał zá sobą Odnowską Herbortowne/ tákże zßcżedł sterilíter.

Wácław Syn tegoż Szcżęsnego/ ktory miał zá sobą Bieręcką/ z Domu Gozdowá/ tá zostáwiłá Málcherá Syná / ktory pothym zostáwił dwu Synow/ był Stárostą Zydáczewskim.

Káspra/ ktory miał zá sobą Alexándrá Woiewody Wołoskiego Corkę/ Siostrę Bogdaná Woiewody támże rodzoną / nie zostáwiwßy z nią Potomstwá żadnego/ vmárł.

Málcherá/ ktory też drugą Siostrę tegoż pomienionego Woiewody Corkę poiął/ iuż po rosproßeniu bráćiey z Páństwá Wołoskiego.

Jándá cżwarty Syn Szcżęsnego/ ktory tylko dwie Corce zostáwił/ Krystynę Głowiną Káßtellankę Połániecką/ y Annę Krásowską.

Jerzy piaty Syn tegoż Szcżęsnego / ktory tákże tylko dwie

Corce zostáwił. N. Sienieńską Káßtellankę Hálicką. N. Skorućiną Ludwikową.

Dabskich Dom ná Kuiáwách z tych tám przodkow znácżny był wieku mego.

Wysoccy w Lęcżyckim Woiewodztwie Dom możny/ iedney dźielnice z Dabrowskimi/ y pißą sie z Dąbia.

Kobyleczcy z tymiż Domy iedney dźielnice Dom znácżny.

Rádeczcy ná Kuiáwách włásni Lubráńscy / coć List opowieda wyżßey pomieniony/ z ktorych ná Podolu Jan Mąż sławny był wieku mego/ y z Pogány w potrzebách cżęsto bywał.

Wożućińskich Dom stárodawny y znácżny/ był wieku mego ieden z nich Stolnikiem Bełskim.

Gorzkowscy w Bełskim Woiewodztwie dom znácżny y zásłużony Rzecżypospolitey.

Cżyżowie w Litwie w Oßmáńskim Powiećie.

Głowińscy ná Dobrzyńskiey Ziemi Dom stárodawny / o ktorych w Historyách znácżne wzmiánki mamy dla pocżćiwych spraw przodkow domu tego. Epitaphium wspomina w Krákowie iednego tymi słowy: w Roku páńskim. 1493. Feria 4. in vigilia omnium Sanctorũ obijt Venerabilis dominus Paulus de Glovnia Decanus Cracouień, Orate pro eo.

Málißewscy ná Dobrzyńskiey Ziemi Dom wieku mego był znácżny/ Jáko był Stánisław Málißewski Sędźim Ziemie Dobrzyńskiey/ wielkiey sławy y záchowánia Mąż / zostáwił Syná Michálá Młodźieńcá godnego/ ktory w Niemieckich/ we Włoskich sie kráinách náukámi wyzwolonymi báwił.

Kuchárscy w Zakrocżymskim Powiećie Dom znácżny/ máią y w Wyßogrodzkim.

Sosnowscy w Wielkiey Polßcże dom znácżny y zásłużony.

Sławoßewscy od Klecżowá Dom stárodawny.

Pucżkowie w Lęcżyckim Woiewodztwie Dom stárodawny/ y znácżny był wieku mego.

Rusinowskich Dom ná Kuiáwách stárodawny y znácżny.

Godzembowie są ießcże włásni/ ktorzy Przodká swego nazwiská nie trácą / wßákoż w ktorym Powiećie/ wiedźieć nie mogę / tylko w Kole v Fáry wspomináią scriptá Plebaná támże tymi słowy: Nicolaus Godzemba, Plebanus Coleń, has Formas comparauit nullo adiuuante, Anno Domini 1460. Ten Herb ná nich wycontrefetowány.

W Krákowie Jan Aberwoyt / z Broniowá sie pisał / thego Herbu vżywał/ ná Szcżepáńskiey Vlicy mießkał/ ktorego ießcże wieku mego było potomstwo.

Tegoż Kleynotu Epitáphium ná Zamku w Krákowie wspomina Mężá znácżnego w Krolestwie Polskim tymi słowy/ w Roku Páńskim. 1500. Reuerendus Pater Dominus Gregorius Deitarus, Regni Poloniæ Vicecancellarius, Vir pristinorum generositate ornatus, pietatis misericors in oppresos & pauperes. 23. Aprilis diem vitæ sue clausit extremum. Hic sepultus est. Herby cżtery/ Godzámbá/ Ogońcżyk/ Sulimá/ Nałęcz.

¶ Jnßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách o ktorych dostátecżnie wiedźieć nie mogę.

O kleynocie starodawnym Waż/ ktory ma być w polu

Czerwonym/ Jabłko w gębie za gałoskę trzyma zielone w koronie złotey. Piße Długoß o przodkách że bywáli gniewliwi. O ktorych przypátrzywßy się herbu własności/ czytáć będzieß/ tákże y o potomstwie ich/ ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedzieć o nim mogę.

☞ W Księstwie Mázowieckim wiele było ludzi znácznych tey Fámiliey. Wspomináią Aktá Grodu Sochaczewskiego Janá Wężá/ kthory się pisał de Mnich/ był Podskárbim Księstwá onego. O czym wzmiánkę czynią w te słowá Księgi/ w ktorych iest List w wiedzioney Książęćiá Włádysłáwá Mázowieckiego y Ruskiego. Acta in Sochaczevv, Feria tercia in die Sancti Martini Confessoris, Anno 1466.

Wladislaus Dei Gratia Dux Mazouiæ, Rusiæque Dominus. &c. &c. Significamus tenore præsentium. &c. Quomodo coram nostra constitutus præsentia, Nobilis Ioannes Wąż de Mnich, Vicethesaurarius Curiæ nostræ Nobili honestæque Dominæ Margaretæ filiæ Leonis de Krisko, legittime consorti, quingentas sexagenas grossorum in medijs grossis, in & super totali villa Troianouo nuccupata, propè Ciuitatem Sochaczevv situm, donat & inscribit. &c.

¶ A ten Troiánow toż Książę dárował był temu Wążowi zá znáczne zasługi iego tym sposobem: Jesliby ßczedł bez potomká/ áby się Troiánow wrocił do stołu Książęcego/ á ono Wiáno wroćić się miáło powinnym oney Máłgorzáty/ á to było w Roku 1466.

¶ Tegoż Wążá przodek będąc ná Dworze Książęćiá Mázowieckiego Włádysłáwá/ Jechał z nim w Łowy/ kedy mu wielką pilność w posługách pokázował/ bacząc Páná bárzo myśliwego/ opátrzył się żywnośćią podrożną do Táistry/ Chlebem/ Syrem/ do tego y fláßkę piwá ná łęku záwiesił/ nie iáko Myśliwiec/ ále iáko Zołnierz. Tráfiło mu się zbłędzić w wielkiey pußczy/ owa byli blisko wieczorá/ Książę iużby był rad wyiechał/ ále że dáleko záiechali/ nie mogł temu dosyć vczynić/ máiąc żołądek zgłodzony/ począł chćiwie gádáć o tym żeby go bárzo rad posilił. Rzekł mu Wąż: Jestći v mnie myśliwcá spiżarnia/ chleb á małdrzyk w táistrze. Książę zátym ochotnie ono sobie kazał podáć/ bárzo mu się smáczne zdáły w oney pußczy the potráwy/ nákarmiwßy zátym y nápoił/ Owa sam nie iedząc/ Książę vczęstował. Książę mu potym zá onę część wielką część oney pußczy ná wieczność dárował/ áby sobie Wsi osadzał: A ták zá on Małdrzyk/ ktorym Książę częstował/ z onego vdárowánia hoynego/ był názwan od Dworzan Książęcych Małdrzykiem/ y ták potym y Potomstwo iego zwano. Był Woiewodą potym Bełskim/ o czym iáśnie w Przywileiách czytamy Koronnych.

☞ Mikołáiá Małdrzyká/ kthory się pisał de Stárogrod/ Kásztellanem Bełskim/ opowiedáią Przywileiá thákże Koronne/ w Roku Páńskim 1436.

¶ Ci Małdrzykowie iuż zeßli/ Białłagłową wniosłá wielką część máiętnośći w Dom Toporow/ ktorą iuż wieku mego Márćinowscy obroćili w

Dom Jeli-

Dom Jelitow/ do ręku Janá Zamoyskiego Kánclerzá y Hetmáná Koronnego/ iáko są/ Przeworsko/ Wieprzowe Jezioro/ y inße.

Od tychże Wężow potomstwo w Mázowßu właśne Dłotowskich Dom ná Záwkrzu znáczny/ Vrzędy Ziemskie miewáli/ Sesthwá/ Podsędkowstwá/ y inße.

Dom Ciechomskich w Gostyńskim Powiećie znáczny. Był Stephan Ciechomski ktory z Helżbietą Puczkowną z Domu Godzámbá zostáwił Synow dwu/ Janá y Symoná.

Potym z Anną Myśliborską z Domu Dolegá/ zostáwił Páwłá Dworzániná Krolá Stepháná/ Mężá sławnego/ ktory w iákich potrzebách bywał toć nietáyno/ pode Gdańskiem y w Moskwie/ we wßystkich trzech expedicyach.

Wáwrzyńcá Zołnierzá tákże y Kozaká dobrego.

Mycháłá vczonego Młodzieńcá/ ktory w Wárßáwie zábit od Pácholąt Krolowey Anny.

Sebestyaná/ ktory tákże Zołnierską się báwił.

Dom Rzeßowskich w Krákowskim Woiewodztwie.

Grozowscy w Sedomirskim Woiewodztwie v Opoczná/ stárodawny Dom/ z ktorych był wieku me° Jerzy Mężem znácznym/ wßystkich spraw y Sekret Jerzego Jázłowieckiego/ Woiewody Ruskiego/ y Hetmáná Koronnego/ Fáktorem/ á nie tylko tych ktore Osobie sámego należáły/ ále wiecey ktore wßystkiey R. P. ku pożytkowi y ozdobie były.

Kurowscy z Káliskiego Woiewodztwá dom stárodawny.

Borkowie w Krákowskim Woiewodztwie/ y w Sedomirskim/ ná Podgorzu/ y w inßych Páństwách ku máłey Polßcze należące/ máiętnośći swe máią/ Dom stárodawny y rozrodzony.

Dom Podoleckich w Ruśi stárodawny: Byli wieku mego dwá bráćia rodzeni/ Stánisław Mąż znáczny y w potrzebách z nieprzyiaćioły bywał/ miał zá sobą Sienieńską/ z Domu Dębno/ Kásztellaná Hálickiego Corkę/ ktory vmárł Arcybiskupem Lwowskim. Drugi.

Krzyßtoph brát iego rodzony/ ktory w postronnych Kráinách/ we Włoßech/ ná náuce się báwił/ Mąż vczony/ y rządny/ pokoy miłuiący. ¶ Inßych domow wiele w rożnych Woiewodztwách.

O kleynocie starodawnym Polskim Ostoia/ ktory ma

być Mieśiącá dwá żołthe w polu Czerwonym. Piße Długoß o Przodkách że bywáli mowni y śmieli/ o ktorych przypátrzáwßy się własnośći herbu czytáć będzieß/ tákże o Potomstwie ich/ ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedzieć o nim mogę.

☞ Sthyborá nayznáczniey Káthálog opowieda tey Fámiliey Biskupem Płockim/ á opowieda go z Rádziminá. Ten się był z Dobrzyniaki o Dziesięćinę poiednał. Zył ná Biskupstwie lat 19. Był wźięt po Dobiesłáwie z domu Prawdzicz/ w roku 1371. Vmárł

Nn ij w Roku

wroku/ 1 5 9 0. Ten we wśi swoiey Rádźiminie Kośćioł zmurował/ drzewiány zepsowawßy. Po nim wźiet Henryk Kśiażę Mázowieckie. Tegoż y Kromer w kśiegách 14. wspomina.

¶ Wiele listow Klaßtornych wspominája Stybory / wßákoż iż niedokłádnie/ieśliby włásniey tey Fámiliey byli/tum ich kłáść nie śmiał / bo dawność ich w roku 1 0 9 9. Pißeie Comites de Jábłeczna/ niektore Comites de Poniecż/wßákoż iuż w roku 1 2 9 0. Wspomina Stiborium Ostoium hæredem de Glevv Meżem znácżnym Káźimierzá Królá list dawny.

☞ Sthyborá de Bielsko Biskupem Płockim wspomina tákże Káthálog. Był wźiet z Ardzickániey Płockiey po Káźimierzu Kśiażećiu Mázowieckim. Temu przeßkadzał Andrzey Oporowski/ dla tego / że był pierwey vstapił práwá swoiego y Elekcyey Káźimierzowi Kśiażećiu / ieźdźił sie zá nim przycżyniáć do Kápituły Płockiey Mikołay Chrząstowski Chorażý krákowski/ wßákoż nic niespráwił /bo iuż byli Styborowi dáli y potwierdźili Kśiażetá/á to było w Roku 1 4 7 1.

☞ Piotrá Biskupá Płockiego opowieda tákże Káthálog/ ktory był wźiet po tymże Styborze pomienionym/pisał sie de Chotkowo/ był Káncl erzem Kśiażat Mázowieckich / y Doktorem Medicinæ. Vmárł w Wyszkowie/w roku 1 4 9 7. W Płocku pochowan / po nim nástał Jan Lubráński z domu Godzámbá.

☞ Prokopá Biskupem Włociáwskim wspomina Epitáphium támże/roku nie znáć dla dawnośći.

☞ Woiewoda Poznáńskim Mośćißá de magna Koźmin Przodká tákże Kleynotu tego opowiedáia listy dawne / w Roku 1 2 6 0. Ktorego syn poiał Amity Sobieńskiego Corke/po ktorey był wźiał Dynow/ Rzeßow/y inße włośći/nie miał z nia Potomká męskiey płći/tylko Corke iedne/ktora dał Mikołáiowi z Zerkowá z domu Doliwá/po ktorym iuż wtym wieku potomstwo zowie sie Rzeßowskimi/iákos pod Doliwa czytał.

¶ Tych Mśćißow de magna Kozmin, zá náßego wieku zeßłá ostátecżnym potomkiem Dźiałyńská/po ktorey Mikołay Dźiałyński trzyma Choćińskie imienie ná Kuiáwách.

☞ Sthyborá Meżá sercá wielkiego / zá Ludwiká Królá Polskiego y Węgierskiego wspomina Historyk/ ten miał w Węgrzech opátrzenie zá znácżne posługi swe/y tám sie był ożenił. Słáłá go Helżbietá Królowa do Kuiaw przećiwko Zemowitowi Kśiażećiu Mázowieckiemu / ktory sie wwiezował w Kuiáwy/gdy był miánowan ná Krolestwo od cżęśći Kuiáwian y Mázowßan/o cżym cżytáć będźieß w Historyey v Kromerá Kśięgi Cżternaste.

¶ Tegoż/ ábo ieśliż syná iego wspomina Kromer / y inße Kroniki / ná ten cżás gdy Krol Zygmunt był poráżon z woyskiem v Nykopolá / ták iáko był w potrzebie ná koniu we zbroi Dunay przepłynął / o cżym v Kromerá w Kśiegách Pietnastych.

¶ O tymże cżytay v tegoż Historyká Kśięgi Szesnaste / iáka wierność iego byłá przećiwko Krolowi Zygmuntowi Węgierskiemu. Był potym Woiewoda Siedmigrodzkim/tám ieśli ießcże iest potomstwo iego / dostátecżnie o tym wiedźieć nie mogę.

¶ Będąc ná tym mieyscu w Węgrzech/ cżęsto potym do Polski w poselstwie ieźdźał od Krolow onych/ o cżym cżytáiąc Historye / snádniey sam wßytko dostátecżnie zrozumieß.

¶ Tegoż ćiáło leży w Káźimierzu w Klaßtorze v świętey Kátárzyny/ y tám Káplicá iego/ná ktora przed tym wielkie dochody ßły z Węgier/cżego iuż zániechano /y Káplicá pustoßeie/wßákoż ießcże Herby znáć.

¶ Z tychże Przodkow wieku mego był Dom znácżny y możny w Krákowskim

Woiewodztwie Chełmskich/ tych Przodkowie fundowáli Kośćioł świętego Márćiná / do ktorego w tym wieku potomstwo podawa Proboszczá. Był Márcyan Chełmski/ktory zostáwił z Konárská Synow trzech / Márcyaná Choražego Krákowskiego/ktory z Pieniażkowna z Krużlowey zostáwił potomstwo/ Mikołáiá y Stánisłáwá/ Bráćia rodzeni tegoż Choražego.

☞ Dom Krezow stárodawny/ znácżny/y zásłużony R. P. z Bobolic. Wspomináia Listy niektore Mikołáiá Kreze/Meżá sławnego/ ktory był poiman pod Sokalem od Tátar/ dwie Lećie był w Tátárzech / w Turcech pięć ćzwierći Látá/ potym go Turcżyn wypuśćił ná słowo iego/ bacżąc Meżá státecżnego/ktory gdy mu przyniosł Okup zá sie według vmowy był Pogánin rad/ dárowawßy Koń dobry / wypuśćił wolno/ y ná gránice odprowádźił.

¶ Tenże potym służył ná Podolu cżás długi/ Roty znácżne wodząc/ przyiechawßy do domu/poiał Száfráńcowne Jeronimá Chećińskiego Stárosty Corke Anne / Po teyże wźiął Miásteczko y Zamek Włoßcżowa/ y wśi do tego przynależące/ z ktora zostáwił Synow trzech / Janá/ Márciná / Jákubá/ Corek cżtery.

☞ Dom Kárápcżewskich ná Podolu/ y w Bełskiey Ziemi máia/ stárodawny/ y dla spraw Rycerskich znácżny. Był Piotr wieku mego/ ktory z Mágierowna z Domu Szeligá zostáwił Potomstwo/ cżłowiek cnotliwy.

☞ Dom Cżernikowskich w Lubelskim Woiewodztwie znácżny / był wieku mego Piotr Dworzánin Królá Augustá / Henryká / y Stepháná/ Podstoli Ziemie Lubelskiey/ Mąż R. P. dobrze zásłużony/ y Krolowi Pánu swemu/ ktory te prace ná sobie w one expedycya Moskiewská miał/ Naprzod wßystkiemu Woysku mieyscá do stánowienia vkazował/ ktore ßło tym porządkiem.

¶ Naprzod przy nim ßło Rot Dworskich przebránych 2 0 0. Potym Węgrow pießych ktorzy przy Krolu Stephánie obecnie bywáli 3 0 0. zá nimi dopiero Kuchnia Krolewská/ Namioty/ y ći wßyscy ktorzy do gothowánia Stołu Krolewskiego należeli.

¶ Zá tymi dopiero ßedł Jan Zborowski Hetman Nadworny/ Káßtellan Gnieźnieński z Rotámi Dworskimi/ zá nim Wozy tychże Rot/ Węgrowie potym Jezni/ zá ktorymi ßły Wozy ich y Piechotá Węgierská. Potym ßedł Krol z Dworem / á zá nim Wozy Dworzáńskie / dopieroż inßy ludźie Rycerscy y Wozy ich zá nimi/ Ná ostátku Piechotá Polská.

¶ Temuż Krol Stephan gdy przyćiągnął do Newlá od wielkich Luk/ chcąc tám sobie odpocżąć dla niepogod wielkich/ á ocżekiwał nowiny od Janá Zamoyskiego Káclerzá swego/ iáko mu sie dárzyło pod Zawołocżem/ ktore był obegnał z ludem / ktory miał pod swa moca. Szostego dniá przysłał Zubrzyká Węgrzyná dawáiąc znáć Krolowi że mu prochu niestáło/ y inßych potrzeb do dobywánia Zamku. Temu Cżernikowskiemu záraz roskazał/ áby iechał ná zad do Wielkich Luk/ á prochow y Kul ktore tám były zostáły/ áby połowice wßystkich co naprędzey wypráwił pod Zawołocże. Odpráwił Zubrzyká Krol/ dawáiąc znáć/ że wrychle z potrzebę wßytkiego mieć będźie. Ten Cżernikowski iáko ná wßystko bácżny/ spytał przy Podskárbim Litewskim/ ná cżymby táki ćieżar pod Zawołocże posłáć miał? Litwin iáko oni są w odpowiedźi y w obietnicách ochotni/ powiedźiał: Jest tám kilká set Wołow z Wozy ná ktorych żywność do Luk wożono / á tám ich zástánieß/ nád to ießcże/ cżtery Cugi poßosnych woźnikow/ ná ktorych żywność z Vświátá ná zamek Lucki wieść miano. To wßystko zdáło sie wapliwie Cżernikowskiemu. Rzekł/ Proßę bych miásto przysługi do niełáski nie przyßedł. Krol do-

piero to słyszac/ dał mu dostáteczną náuke / iákoby miał postepić/ á ostátek rozumowi iego zlećił. Gdy przyiechał do Luk / áni Wołow / áni Koni nie zástał/ v Zołnierzow co tám ich było ná Lukách 16. set/ nie mogł sie ná sprzeżay żaden zdobyć/ bo sie sobie káżdy ná zime przyczynial ożywnosć y koniom/ dla ktorey kilkánaśćie mil w źiemie nieprzyiacielską stáli. Bacząc Czernikowski nie podług myśli swey spráwe one/ wypráwił do Vświátá dla iákiego sprzeżaiu sługe co nepredzey/ ktory w kilká mil tráfił Konie onegoż Litwiná Podskárbiego/ miedzy ktorymi były y Krolewskie/ ktore szły z Vświátá do Newlá mijáiąc Wielkie Luki/ przy ktorych był Godzembski Litwin Komornik Krolewski. O tych pretko dał znáć on sługá Pánu swemu. Czernikowski záraz wpadszy ná konie/ gwałtem one Konie Podskárbiego do Luk pobrał/ ná ktorych wszytkie potrzeby do Záwołocza odesłał/ dawszy List onemu Komornikowi pod Pieczećią swą/ że oto żadnego kłopotu mieć nie miał/ y do tego ná stráwe. Wtym sam bárzo záchorzał/ y tákże postawszy sługe przy onych rzeczách/ sam polekku do Połocká iechał do Krolá. Po odwieźieniu onych potrzeb/ dano znáć od Zamoyskiego Krolowi / iż Moskwá / iáko byłá wźiełá serce/ gdy strzelby częstey przez one czásy nie słyszeli/ ták potym gdy poczęto przyczássczáć we dnie y w nocy przez dwá dni / ná trzeći dźień Zamek poddáć muśieli/ zá pewnym Contractem. Oczym potym w Historyey mieć bedźiesz. One wieznie od ktorych pierwey spráwe mieli / że nászy odćiągnąć mieli/ prze niedostátek prochow / dźiwnymi mekámi trapić kazáli/ ielithá z nich wywłoczyli á topili ná łoy/ ták áż w ćieszkich mekách vmieráli. W wielu znácznych posługách bywał Krolá Páná swego y R. P. y w ten czás zá pilnośćią iego wielką / te potrzeby do Záwołocza krom omieszkánia záwieźione były.

¶ Tenże ná káżdym mieyscu kedy sie iedno Krol z dworem obroćił/ gospody rozdawał/ y z táką skromnośćią ku káżdemu/ że práwie od wszystkich był y miłowan y powáżan.

☞ Dom Rokosow w Krákowskim Woiewodztwie stárodawny/ Był ieden z nich Biskupem Kámienieckim/ ktory był Dubániewskie do swego Herbu przyiał. Brácia tego Biskupá Rotmistrzámi y Mężmi sławnymi bywáli/ czego ieszcze były pewne znáki w Domu tym wieku mego/ iáko Listy Przypowiedne/ potym w Roku 1398. List ná ius Teutonicum Dobeslao Rokos Militi, od Krolá Władysłáwá nádány.

¶ Potym drugi List/ ktory dan Janowi Rokosowi/ w roku 1474. Gdźie mu pisze: Strenuo Militi nostro. Ten był we dwudźiestu y w szesći bitwách z nieprzyiaćioćioły Krolestwá tego/ w káżdey wygráney. Był Sedźiem Krákowskim/ w Roku 1400. O czym Listy y Aktá swiadczą.

¶ Wieku mego byli ći ludźie w domu tym znáczni/ Naprzod.

Jpolith Rokos/ ktory z Wielogłowską z domu Stáry koń/ zostáwił to Potomstwo.

Bártoszá/ ktory z Glińską zostáwił Potomstwo / Człowiek ad negocia R. P. habilis.

Stánisłáwá Rokosá/ ktory z Pieniązkowną z Krużlowey zostáwił Potomstwo/ Sebestyaná/ Jpolitá/ Chrzysztophá. etc.

¶ Tegoż były y te Corki/ Bárbárá Sokolnicka/ Dorotá Fárureiowa/ Jágnieszká Ankwiczowa/ Anná Trzecieska/ Kátárzyná ná ten czás byłá pánną.

☞ Jeronim Rokos/ ktory z Anną Broniewską z Biezdziedzi/ Koniuszego Przemyskiego/ y Stárosty Medyckiego Corką/ zostáwił potomstwo/ Vmárł Roku 1578. ćiáło iego leży w Gorze od Tarnowá nie dáleko.

☞ Dom Pekowskich w Krákowskim Woiewodztwie

stárodawny.

stárodawny. Był Jan wieku mego Zupnikiem Zup Krákowskich/ człowiek cnotliwy/ tylko był alienus à fide Catholica.

☞ Dom Chotkowskich w Sieráckim Woiewodztwie/ z ktorych ieden był wieku mego Podczászym Sieráckim/ miał zá sobą Gołuchowską z Domu Leliwá.

☞ DOm Suchorábskich w Sedomirskim Woiewodztwie stárodawny y rozrodzony/ z Męstwá y z inych spraw znáczny. Był ieden ná Podolu wieku mego Rotmistrzem / y támże sie ożenił/ Potomstwo zostáwił.

☞ Dom Krepskich w Sedomirskim woiewodz: dawny.

☞ Dom Máleczkowskich/ z ktorych o iednym Jan Gruszczyński w opisaniu dobrego towárzystwá Dworu Krolowicá Węgierskiego Janá tymi słowy pisze.

Rozum iest z obyczáymi Osobá ozdobna/
Ku rozmowie y rádźie dobrze iest sposobna.
Práktyke cudną w rzeczy ma z swego ćwiczenia/
Z pieknych w służbách Condycy tego dostał mienia.
Nie puszcza z nikim w zawod / szczesćiu nie zábiega/
Od státecznych postepkow nigdy nie odlega.
By sie go tá pedográ złosna puśćić chćiáłá/
Wietszeyby go godnośći ná wszem okazáłá.

☞ Michálá támże tenże Gruszczyński wspomina/ ktory zá wieku mego po smierći tegoż Krolowicá był ná dworze Stepháná Bátorego Woiewody Siedmigrockiego / ktorego gdy ná Krolestwo Polskie obrano/ przyiechał z Krolem do Polski/ á znáczne miał opátrzenie od niego/ był wielkim Rząńcą Krákowskim / człowiek cnoty dobrey / spraw poczćiwych pełny/ czásu potrzeby Mąż serdeczny / y miedzy ludzmi Rycerskimi wielkiey sławy.

☞ Dom Relskich w Ráwskim Woiewodztwie stárodawny y znáczny/ wspomina Epitáphium Szczesnego we Włocłáwiu thymi słowy. Reuerendus Pater Dominus Fœlix Relski de Domo & Familia Ostoyczycorum, iuris pontificis Doctor, ex Canonico Prælatus, Cantor huius Ecclesiæ Wladislauien̄, Nona Mensis Fabruarij, Anno 2565. obijt.

¶ Stánisław ktory sie był w Krákowskiey Ziemi ożenił/ zostáwił támże Potomstwo Syná/ y Corke Zophią Piłatową Vieyską.

☞ Blinowscy/ z ktorego Woiewodztwá/ wiedźieć nie może/ tylko Epitáphium opowieda we Włocłáwiu iedne° w te słowá. Andreas Blinovvski, Episcopus Confirmantinen̄, Margaritanen̄, Suffraganen̄, & Canonicus Wladislauien̄, Cantor Crusficien̄, R. M: Secretarius, virtutum ac pauperum amator, apud homines charus, Domino Deo vt sit charior, Orate pro eo, Anno 2574. Octaua Mensis Octobris mortuus, Herb Ostoia.

☞ Rożniewscy z Ciechanowskiego powiátu/ był Mikołay Rożniewski Stárostą Wyszogrockim/ Zakroczymskim / Nowomiyskim/ Syn iego Wálenty zostáwił z Węzłowną dwoch synow/ Mikołáiá/ y Stánisłáwá.

☞ Dom Dmośćickich w Sedomirskim Woiewodztwie stárodawny/ z ktorych Jan wieku mego z młodośći ná chlebie Rycerskim y w spráwách znácznym bywał. Był Przecław Stárostą Spiskim / co opowieda Epitáphium v świetey Kátárzyny ná Káźimierzu/ w Roku: 1474.

☞ Dom Modrzeiewskich w Sedomirskim Woiewodztwie znáczny.

Dom Jerzy-

☞ Dom Jerzykowſkich w wielkiey Polßcże/zowa ſie niektorzy Báránowſkimi. Był Woyćiech wieku mego/ktory z Jwieńſka z domu Lodzia zoſtáwił dwoch ſynow/ Stániſłáwá y Dobrogoſtá Burgrábię Konieńſkiego. Potym z Pálecká Janá/ktory multorum hominum mores vidit, z Kśiażećiem Słuckim Alexándrem do Włoch ieżdźił.

¶ Thomaß y Piotr Bráćia iego ludźie Rycerſcy.

¶ Stániſłáwá Jerzykowſkiego ábo Báránowſkiego ſyn Márćin/ był Piſarzem ziemſkim Włocłáwſkim/brát Stryieczny tychże pomienionych.

Zagorſcy w Sedomirſkim Woiewodetwie Dom dawny.

Stobieczcy támże Dom ſtárodawny.

Nagorſcy támże w Sedomirſkim Dom dawny.

Domáráccy támże Dom ſtárodawny y znáczny.

Stárzeſcy w Ruśi Dom z Meſtwá y z inych ſpraw poczćiwych znáczny.

Báliccy w Przemyſkiey Ziemi Dom ſtárożytny.

Leſcy ná Kráinie Dom ſtárodawny z ktorych ieden w Przemyſkiey ziemi potomſtwo zoſtáwił/ człowiek był godny do poſług R. P. y znáczny w onym kráiu.

Kończyccy ná Dobrzyńſkiey ziemi dom ſtárodawny.

Piłáwſcy ná Podolu dom ſtárodawny/ był ieden Podczáßym Kámienieckim wieku mego.

Báliczcy w Przemyſkiey ziemi dom ſtárodawny.

Stácherowie w Sedomierſkim Woiewodztwie/ ludźie w ſpráwách Rycerſkich biegli/ v Krolá Węgierſkiego Jánußá/ y v Syná iego Janá/Roty znáczne miewáli. Był wieku me° Jan Stácherá Poborca Sedomierſkim/ktory z Cikowſka zoſtáwił Potomſtwo.

Márchoccy w Sierádzkim Woiewodz: dom ſtárodawny.

Kárgowſcy támże w Sierádzkim.

Vleſcy w Lubelſkim Woiewodztwie.

Soleczcy ná Podgorzu dom ſtárodawny/ z ktorych iednego Adámá/y Dorotę Mánáſterſka żonę iego/wſpomina Epitaphium w Gorze od ſyná Stániſłáwá ná grobie wyćioſane.

Dubániewſcy w Przemyſkiey ziemi dom ſtárożytny/był ieden wieku mego Łowczem ziemie oney.

Káweczyńſcy z Prus/w Litwie zá znácznymi zaſługámi od pánow przednieyßych Kśieſtwá onego y nábyte máietnośći máią.

Głogińſcy w Káliſkim Woiewodztwie dom ſtárodawny/ był wieku mego Mikołay Podczáßem Káliſkim.

Gáiewſcy w Poznáńſkim/ był Jan wieku mego Sędźiem Grodzkim/y Podſtárośćiem w Poznániu/piſał ſie z Błośćißewá.

Ponieczcy w Wielkiey Polßcże dom ſtárodawny y znáczny.

☞ Szyßkowſcy w Sieráckim y w Káliſkim Woiewodztwách Dźielnice ſwe máią. Był wieku mego Stániſław Szyßkowſki Kánonikiem poznáńſkim/Dźiekanem Wieluńſkim/Probośćem Sieráckim.

Podwyſoccy Meżowie wielcy byli tego Herbu/ Był Fárát Dworzáninem Krolá Zygmuntá/ Mąż ſławny/ Woyćiech brát iego przy Zborowſkim Janie Káßtellanie Gnieźnieńſkim y Hetmánie Nadwornym/ Tłumácz od Węgrow háydukow.

Strzałkowſcy w Sedomirſkim Woiewodztwie.

Smoßewſcy w Káliſkim Woiewodztwie dom ſtárodawny

Złoczyßewſcy w Wielkiey Polßcże Dom dawny.

Jłowieccy támże w Wielkiey Polßcże.

Rádogowſcy z Łomźieńſkiego Powiátu w Mázowieckim Woiewodztwie Dom rozrodzony.

Chiżińſcy w Ciechanowſkim powiećie Dom rozrodzony.

Woynowſcy/ był wieku mego Márćin ná dworze Krolá Auguſtá w łáſce/ potym Jurgieltem y Wrotnictwem ná Zamku Krákowſkim opátrzon/ Ná tymże żywotá dokonał/ człowiek cznotliwy/ſpokoyny/ Páná Bogá ſię boiący.

Glewſcy w Krákowſkim Woiewodztwie.

Lubochowſcy támże w Krákowſkim Woiewodztwie.

Chrzaſtowſcy z Ráwſkiego Woiewodztwá.

Gáwłowſcy w Mázowßu Dom ſtárodawny y rozrodzony/ z ktorych Stániſław w Krákowſkim Woiewodztwie był wieku mego/ y Potomſtwo zoſtáwił.

Telinſcy/ z ktotych iednego ćiáło leży ná Zamku w Krákowie/ á ná iego grobie ieſt napis w te ſłowá. Venerabilis Dominus Iulianus Thelinski, Canonicus Cracouieñ, & præpoſitus Sancti Martini in Cracouia, Vir literatus & amicis amiciſsimus, cum multorum merore, Anno Domini 1531. Menſis 24. Martij mortuus, hic ſepultus.

¶ Jnßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/o ktorych doſtátecznie wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie Przegonia

O Kleynocie Przegonia/ktory z tymże Oſtoią rowną dawność ma/ á to tym ſpoſobem. Był to właſny Oſtoyczyk/y tegoż Herbu vżywał. Potym czáſu iednego z Woyſká był wyſłan ná ſtraż/záiechał dáleko/ tráfił lud niemáły/ ktory do Polſki ßedł ná zdobycz z Moráwy/ ieſliż też dla ięzyká/ owa náßy ná then czás gotowáli ſię też do ich ziemie: Szedł naprzod ten Rycerz z Roty ſwą/ obaczywßy że zdołáć mogł ludowi onemu/obawiáiąc ſię áby mu ná zad nieuchodźili/obroćił iednego o pośiłek proßąc á ſam ſię potkał z Moráwczyki/zátrzymawał ich ná ſobie/byli mu śilni/ przegániáli go częſto kroć niż mu pomoc nádćiągnęłá/ wßákoż nie długo był rátowan od ſwych/ nieprzyiaćielá poráźił. A iż mu ſię to zdáło nie zá część/ że nośił miecz bez głowice/prośił áby mu dano zupełny miedzy dwiemá Mieśiącámi/ y temuż przydano Smoká/ ktoremu płomień z páßczeki wychodźi/ dla tego/ że poráźił nieprzyiaćielá zagniewány/ wßákoż omyłká w thym wieku Potomſtwo roznie tych Herbow vżywa/ ktorego tákże właſność obaczywßy/ o Przodkách y o Potomſtwie ich/ktore ia w ták ßerokim kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim mogę czytáć będźieß.

☞ Ná wielu Przywileiách Klaßtornych Przodki Herbu tego ludźmi możnymi pomieniáią/ w Roku 1270. Tempore Boleslai Cracouień & Sendomirień Principis, iáko ná Sedomirskiego Klaßtorá Miroslaus Prægonius Castellanus Sendomirień ibidem, Petrus Comes Prægonius tegoż wieku.

¶ Wieku mego od tych tám Przodkow było to Potomstwo znáczne/ Jáko naprzod.

☞ Dom Dulskich w Xiestwie Pruskim R. P. zásłużony/ z ktorego wiele Meżow znácznych bywáło Kásztellany/ Sedźiámi/ Woyskiemi/ y ná inßych vrzedźiech.

¶ W Roku 1583. Był Jan Dulski/ Kásztellan Chełmiński/ Podskárbi Koronny/ Stárostá Bráński/ Suráski/ Swiecki/ Rogoźieński/ ktory sie z młodych lat ná dworze Krolá Augustá schował/ y znácznie zásłużonym mu bedac/ od niego opátrzon. Miał zá soba Rożnowne z Domu Gryff/ z ktora zostáwił Corek kilká/ potym miał Mnißkowne z Wielkich Kończyc/ Woiewodźina Krákowska.

¶ Trzećia Oleśińska/ Siestrzenice rodzona Hetmáná y Káncler zá Koronnego Janá Zamoyskiego/ od ktorey został syn/ po kthorym z niemocy wyleżeć sie nie mogłá/ vmárłá w roku 1583. w Krákowie.

Zołćickich dom w Woiewodztwie Sedomierskim dawny.

Mietrzyńscy Epimáchowie dom stárodawny.

Gołuscy w Lubelskim Woiewodztwie dom stárodawny y z mestwá sławny. Był Wáwrzyniec Gołuski wieku mego Maż wielkiey sławy. Ten pod Tárnáwa y pod Vła przez woyská sie przebijáiac/ wiele á meżnie z nieprzyiaćioły czynił.

Jan brát rodzony tegoż Wáwrzyńcá/ Rotmistrz y Maż w káżdey potrzebie fortunny/ o kthorym Meżowie wielcy iásne świádectwo dawáli/ iáko Jan Zborowski Kásztellan Gnieźnieński/ y inßy/ iáko pod Vła wiele á meżnie z nieprzyiaćielem czynił/ tákże pod Kieśia wielkie mestwo z pochwała wßytkich Rycerzow dobrych okázował. Potym z Pocztem Janá Teczyńskiego pode Gdańskiem wiele y znácznie z nieprzyiaćielem czynił. W inßych potrzebách w ktorych tylko bywał/ znácznym go Meżem káżda opowieda/ nie wydał Przodká w sprawách meżnych.

Zakobielscy z Zakroczymskiego Powiátu w Mázowieckiem Woiewodztwie/ Meżowie wyborni.

Niewießczyńscy z Pomorskiego Woiewodz: od Swiećia.

Kryscy z Zakroczymskiego dom rozrodzony.

Głodowscy támże w Zakroczymskim dom rozrodzony.

Dzwonkowscy od Nurá dom stárodawny y rozrodzony.

Zwiártowscy z Bełskiego Woiewodztwá dom dawny.

Brátkowscy z Sedomierskiego/ sa v Stryiá w Ruśi drudzy/ wieku mego Piotr y Jákub bráćia byli rodzeni.

Kowalkowscy ná Dobrzyńskiey ziemi.

Lisowscy w Prusiech w Chełmskim Woiewodztwie/ wßákoż ná końcu Mieczá Gwiazde noßa.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych dostátecznie wiedźieć nie moge.

O Kleynoćie

O kleynocie Szeliga

Szeligá stárodawnym Polskim/ ktory ma być żołte puł Mieśiacá Rogámi wzgore/ Krzyż w pośrzodku żołty w Polu Czerwonym: Powiedáia iedni/ że to ma być puł Pierśćieniá y Krzyż/ drudzy to chca mieć/ że od Ostoie iest odiety Mieśiac ieden/ á Mieczá ták ná mieyscu Krzyżá Przodkowie vżywáli. A o tych Długoß piße/ że to iest Genus Polonicum in Venerem pronum. O ktorych przypátrzywßy sie Herbu własnośći/ y o Potomstwie ich czytáć bedźieß/ ták iáko go wiele znać y wiedźieć o nim moge w ták ßerokim Krolestwie.

☞ Nayznáczniey Káthálog opowieda Bodzete Arcybiskupem Gnieźnieńskim/ ktory był wźiet ábo podan od Papieżá Vrbáná ßostego z wola Ludwiká Krolá Polskiego y Wegierskiego/ tym sposobem. Po śmierći Janá rzeczonego Suchywilk/ z Domu Grzymálá/ ßesnastego dniá Mieśiacá Kwietniá/ w Roku 1382. Dobrogost z Nowodworá z Domu Nałecz/ Decretorum Doctor, Dźiekan Krákowski/ Kántor Gnieźnieński/ był od Cápituły Canonicæ Electus ná ten stolec. A ták záraz po Elekcyey/ Jmieniem swym y Kápituły Gnieźnieńskiey/ posłał Bromisławá Brátá swego Káncler zá/ y Bogusławá/ Kánoniki Gnieźnieńskie/ á przy nich Sendźiwoiá z Domu Nałecz/ pisał sie z Kázimierzá/ Janá z Czárnkowá Sedźiego Poznáńskiego/ y Kásztellaná Nakielskiego/ Osepon á z Grodźiská/ y inße/ do Semowitá Kśiażećiá Mázowieckiego/ ktory był obległ Zamek Łowicz/ obiecuiac mu/ że z niego miał ziecháć dobrowolnie Dersław powinnyiego Kásztellan Gnieźnieński. Zá ktorych rozwiedźieniem Semowit záraz odstapił od Łowiczá/ wßákoż wielkie ßkody poczynił w Kluczu onym.

¶ Támże záraz Dobrogost posłał trzech Posłow do Budzyniá do Krolá Ludwiká Polskiego y Wegierskiego/ proßac o Consens. Ale Ludwik bedac o Dobrogośćie złego mniemánia/ spodźiewał sie/ że tym sposobem był obran/ áby Semowitá Kśiaże Mázowieckie ná Krolestwo Polskie wsádźił/ á potym powiedźiał/ że záledwie trzećiego dniá do śiebie puśćił Posły iego/ nic nie vczyni. A ták y sam/ y ze wßad nieprzyiaźń iednał Dobrogostowi. Potym Vrban ßosty Papież/ ná żadánie Posłow Ludwikowych/ Bodzete Kánoniká Krákowskiego/ & Procuratorem generalem Cracouień, ná stolec Arcybiskupi potwierdźił/ dźiewiatego dniá Czerwcá/ Anno quinto pontificatus sui, w Rzymie/ á pisał/ áby Dobrogostá zwiezienia wypuśćić kazał.

☞ Był Bodzetá Rodem z Ziemie Sedomirskiey/ Syn Wistáwow ze wśi Szeligi/ nie dáleko Kunowá.

¶ Tenże Władysławá Jágiełłá ochrzćił y Koronował/ siedmnastego dniá Mieśiacá Lute°/ Roku 1389. Zył ná Arcybiskupstwie Lat siedm/ dniá dwudźiestego ßostego Mieśiacá Grudniá vmárł/ á w Gnieźnie w Káplicy ktora sam zmurowáć dał y nádał/ Pochowan.

¶ Tenże Wikáriom v Pánny Máryey w Vnieiowie dom fundował/ y Siedlisko przestrone nádał/ w dźień Swietego Wencesławá Meczenniká Roku 1384. Po iego śmierći był obran Dobrogost z Domu Nałecz.

¶ O tym Bodzećie pisał Ianicius te Wierße/

Oo ij   Tempore Bo=

Tempore Bodzentæ Christi se fonte Iagiello
Tingit, Lechiaci scripta capitq́ soli.
Cætera si desint, erit hoc memorabilis vno
Litvvanis veram, quod dedit esse fidem.

☞ Troianá Biskupá Włocłáwskiego opowieda Káthá-
log/ w Roku 1383. ktorego dla dobrego á pobożnego żywotá/ sámá Ká-
pitułá obráłá/ iechał był potym do Rzymu/ támże vmárł y pochowan/ po
ktorym nástał Predysław z Domu Grzymáłá.

☞ Klemensa Szelige ktory sie pisał z Janowic wspomi-
na Przywiley Koronny Chorążym Sierádzkim/ w Roku 1436.

¶ Z tychże przodkow wieku mego były te domy znáczne/ iáko naprzod

Dom Niemoiowskich stárodawny/ nie futrowány/ ále z da-
wnych przodkow poczćiwie y w wielkiey máietnośći zostáwiony/ dobrzy/
pilni/ y wierni strożowie R. P. Jáko był zá pámieći mey Mikołay Niemo-
iowski/ Sedźia Jnowłocłáwski/ o ktorym czyni wzmiánke Przyłuski w Stá-
tućie swym w kśiegách 4. List 591. Zá pánowánia Krolá Zygmuntá/ tymi
słowy: Sunt autem per nos designati Iurium & Statutorum prædictorum
correctores, ex Maiori Polonia Generosus Nicolaus Niemoiovvski, Iudex
Iunivvladislauieñ, & Generosus Mathias Krzyzanovvski, &c. Tegoż sy-
nowie byli wieku náßego ludźie znáczni/ iáko

Jákub Niemoiowski/ w wymowie á w obronie R. P. dru-
gi Cycero/ okázuie to iáwnie wiele pismá oczom ludzkim / y Seymy Koron-
ne głośno o nim powiedáią.

Drugi Brát iego był rodzony Chorążym támże/ Ktory ták-
że nie podleyßey náuki y wymowy/ tylko że był z nim rozny w Religiey/ ow
Kálwiná/ á ten Aryaná náśládował.

Mágierowie w Bełskim Woiewodztwie/ wieku mego máie-
tności swe mieli/ pisáli sie z Przewodowá/ z ktorych tylko zá moiey pámie-
ći były cztery Siostry rodzone/ Zofia zá Herbortem Káßtellanem Bełskim/
ktora zeßłá bez Potomstwá/ Anná Nißczycka Woiewodzicowa Płocka/ tá
zostáwiłá Corke Helżbiete / iákos pod Prawdzicem czytał. Bárbárá Be-
żecka/ tá też zostáwiłá potomstwo/ o ktorymes pod Jástrzebcem czytał. Ká-
tárzyná Kárápczewska też ma potomstwo/ czytałes pod Ostoia.

Mikołay Mágier/ tylkoż iedne Corke zostáwił/ ktora byłá zá
Secygniewskim.

Krystyná Mágierá wspomina przywiley Klaßtorny Pod-
czáßym Sedomirskim/ Roku 1444.

Mireczcy właśni sa Mágierowie/ tylko po Wśi nazwysko
máia/ Był Symon Mirecki Mąż sławny.

Dom Złockich w Wiślickim powiećie dawny y znáczny.

Dom Troianowskich w Sedomirskim Woiewodztwie zná-
czny/ Był w Obertińskiey bitwe Andrzey Rotmistrz/ ktory społecznie z Bálic-
kim w iednym połku Wołochom meżny odpor dawał.

Wieku mego Stánisław Leśniczy Bielski Syn tego Rot-
mistrzá/ ktorego vrodźiłá Czarnocka Anná z Domu Lis. Zá Augustá Krolá
ná dworze czás sie długi chował/ dla znácznych zasług był w wielkiey łásce/
potym mu dał Leśnictwo y Rote ná Tykoćinie przy Skárbie swym/ ktorego
dosyć wiernie strzegł/ á po śmierći tego Krolá nie oddał go nikomu/ tylko
własnemu Potomkowi Siestrze rodzoney gdy ßłá zá Stepháná pierwßego.
Acż miał wielkie przenaydowánia od Pánow Litewskich/ przy tym y hoyne
obietnice/ że sam y potomstwo iego miał mieć wieczna y znáczna nagrode.

On to wßystko wzgárdźił/ á według przystoynośći wierność swa záchował/
á to od tych miał/ ktorzy ná Cesarzá trzymáli / chcac mieyscá wárownieyße
y pożyteczne otrzymáć.

¶ Tenże z Jerzykowicowna/ dawney á zacney Fámilyey w Kśiestwie
Litewskim/ z Domu Leliwá/ iáko o tym ná swym mieyscu naydźieß / zostá-
wił potomstwo.

Kásper Brát iego/ z Komorowska zostáwił Potomstwo/
ludźie cnotliwi/ cnote y pobożność miłuiacy.

Dom Rátułtow stárodawny y znáczny/ ktorego iuż niesstá-
ło/ pieniażki porodźiłá Ráthułtowná/ y po niey Skrzydlna w domu ich zo-
stáłá zameczek/ y do niego Włośći znáczne w Cyryczu.

Dom Zábáwskich w Krákowskim Woiewodztwie znáczny
był wieku mego.

Dom Bostowskich stárodawny w Sedomirskim Woiewo-
dztwie/ wspomina Epitáphium v Swietego Krzyżá ná Łysey Gorze iedne-
go wte słowá: Generosus Paulus Bostovvski de Bostoua hæres, pietate,
moribus, consilioq́ grauis, Die 20. Nouembris, Anno 1568. Debitum
naturæ soluit.

Dom Charzewskich od Wárßáwy/ był Páweł z Deßpo-
tem w Wegrzech/ támże poiman do Turek/ ktorego Brát Stánisław wy-
kupił/ iuż był ná Gálerách.

Dom Bieleńskich w Ráwskim Woiewodztwie/ zowa sie
Pstragowie/ Dom rozrodzony/ ieden Dom z Mágierámi/ ktorzy do Rusi
wyßli/ y tám Potomstwo zostawili/ w Sedomirskiey Ziemi Andrzey / ktory
z Grodowska zostáwił Potomstwo z Domu Lubicz.

Mirzeiewscy w Łomżieńskim Powiećie Dom rozrodzony.

Strusińscy w Ciechanowskim Powiećie Dom rozrodzony.

Goreccy w Sierádzkim Woiewodztwie/ Zerniccy támże.

Stánisłáwscy w Sierádzkim Woiewodztwie/ Lásowscy
w Wieluńskim/ Szeligowscy w Sierádzkim.

Potoccy w Sierádzkiey Ziemi Dom stárodawny.

Wysokieńscy z Podláßa Dom znáczny/ drudzy v Czerwień-
ská/ Prumieńscy támże v Czerská.

Márkowscy w Wielkiey Polßcże/ z ktorymi iedney dźielnice
byli Gurscy Dom znáczny z meſtwá y w posługách Rzeczypospolitey.

Czarnotulscy/ Dabrowscy/ Dobießewscy/ Domy wieku me-
go były możne/ y do posług Rzeczypospolitey godne. W Kośćiele ná Zam-
ku w Krákowie Epitaphium opowieda Meżá godnego z tym Herbem ty-
mi słowy: Hic iacet Reuerendus Pater Dominus Albertus de Zuchlin
Præpositus Lenczicieñ, Calisieñ, Custos Sandomirieñ, Canonicusq́ Gnez-
neñ & Cracouieñ, ac Regni Poloniæ Vicecancellarius, defunctus
Anno Domini 1471.

¶ Jnßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách
o ktorych dostátecznie wiedźieć nie moge.

O kleynocie ſtárodawnym Polſkim Piláwá/ ktory ieſt właſnie nábyty tákiem kßtałtem iákomći piſał w Gniazdzie Cnoty. Tego Długoß Przodki wſpomina tymi ſłowy: że ieſt Genus Polonicum ad pietatem pronum. O ktorych przypátrzywßy ſie Herbu własnośći/ czytáć bedzieß tákże o Potomſtwie ich/ ktore ia znáć w ták ßerokim Kroleſtwie y wiedzieć o nim moge/ma być pultrzećiá Krzyżá w polu Błekitnym.

☞ **V wßyſtkich Hiſtorykow** nie náyduie nic znácznieу o Przodkách tego Herbu/ thylko te ktore de Moſkorzewá wſpomináią/iáko Kromer w Kśiegách 8. wſpomina Jánußá Woiewodá Krákowſkim/ dla tego/ że weſpołek z Klemenſem Káßtellanem Krákowſkim z domu Gryff/ iezdźili do Wegier ſtáráiąc ſie o przymierze od Boleſłáwá Wſtydliwego/ w Roku 1 2 3 9. Czego y Báßko dokłáda tymi ſłowy: Miſit Boleslaus Ianuſium Moſcorzeuium Palatinum Cracouień, cum Clemente de Ruſcza Caſtellano ibidem, qui cum Bela Rege Hungarorum fœdera icerunt, ſiue antiqua firmauerunt, & Filiam eius Kingam pro vxore, & quadraginta millia Marcarum pro dote, &cæt.

☞ **Kromer wſpomina Mikołá z Moſkorzewá w Kśiegách pietnaſtych** tymi ſłowy: Veritus eſt autem Vladislaus Rex, ne Vitoudus Vilna, quod caput gentis eſſe diximus, Ruſſorum impenſius illi fauentium proditione per inſcitiam & ignauiam Skirgellonis potiretur, miſit eo Nicolaum Moſcorzeuium Procancellarium Poloniæ, cum mediocri militum Polonorum præſidio & apparatu bellico, vt arcem vtrãq; tueretur, &c.

☞ **Klemenſá z Moſkorzewá/ Káßtellaná Wiślickiego y** Stároſte Krákowſkiego tenże Hiſtoryk wſpomina w Kśiegách 16. zácżynáiąc tymi ſłowy: Vbi Clemens Moſcoreuius, Caſtellanus Vislicień, & Præfectus Cracouień. &c. To było w Roku 1 4 0 8.

¶ Inßych wiele potym w Hiſtoryey obaczyß znácznie záſłużonych Senatorow R. P. A z tegoż Moſkorzewá ieſt w tym wieku Dom rozrodzony Moſkorzewſkich w Sedomierſkim Woiewodztwie.

☞ **Dom Kámienieckich/ ktorzy ſą właſni Moſkorzewſcy** z Podgorza/ w Ruśi w tym wieku z Oleßká á z Załoziecż ſie pißą. Wſpomina Epitaphium w Krośnie Klemenſá Káßtellaná Sánockiego tymi ſłowy: Magnificus Dominus Clemens Moſcorzevvski de Kamieniecz, Caſtellanus Sanoceń, obijt anno 1 5 3 6. Feria quarta poſt Letare, hoc loco ſepultus. Przy ktorym te Herby/ Piláwá/ Debno/ Jelitá/ Abdánk. Támże y Corká iego leży Minißkowa/ y Syn Jan/ o ktorym powieda Epitáphium piſane w te ſłowá.

Ex procerum Sarmatiæ Kamieniecki Ioannes,
Virtutum fama clarus vbiq; loci.
Debita naturæ perſoluens, Aſtra petiuit,
Annum bis ternum tredecimum, qui ferens,
Menſis ſecundi nouorum nocte receſsit.

☞ **Janá Kámienieckiego/ Káßtellanem Lwowſkiem/ y**

Stároſta Buſkiem opowieda Miecho: ná początku pánowánia Zygmuntá pierwßego/ tymi ſłowy: Ioannes Camenecius tunc Leopolień Caſtellanus & Buſceń Præfectus, adiunctis illi quingentis equitibus è Republico conductis, in Podoliam ad tuenda confinia miſſus eſt, qui die 23. illius Menſis Miedzibozum perueniens, Tartaros clam in Volinień prouinciam erupiſſe comperit, vix tribus horis illic militibus equiſq; reffectis, à Scitis Braclauień & Vinniceń præfectis, ad hoc prouinciæ nobilibus ac Podoliæ populis ſuppecijs acceptis, itinere quod viam nigram vocant, ad Woronovv Horodiſco eodem die peruenit: in eo loco Tartarorum copias, prædam hominum pecorũq; iam abigentes, numero ſupra duo millia equitum exiſteń animoſæ inuadit, atq; viriliter pugnando ſtrenuè fudit, omnem recuperauit prædam, copiaſq; ſaluas in Miedzybozum triumphans reduxit.

¶ Mikołay był Hetmánem Koronnym/ o czym świadczy thenże Hiſtoryk tymi ſłowy: Nicolaum Camenecium Cracouień Palatinum, & Præfectum Exercituum Regni ducem generalem Legionibus præfecit. To było zá pánowánia Zygmuntá Pierwßego.

¶ Támże wſpomina tegoż Mikołáiá Woiewode tenże Hiſtoryk tymi ſłowy. Nicolaus Camenecius, ſuſceptam prouinciam excelſo lætoq; animo perfecit, ſuperato Tyra amne, Daciam ingreſſus, conſimili viciſsitudine, igne, fero, cædibuſq; Valachiam moleſtauit. Wiele Miaſt/ Wśi/ Folwárkow bogátych w popioł obroćił/ á naprzednieyße miáſteczká/ Czarnowce/ Dorohim/ Bothoſáni/ Szczepanowce/ Choćim/ y inßych wiele/ o czym w Hiſtoryey/ á tám ſie pomśćił iáko był obiecał ludźi Rycerſkich/ ktore był w Trebowli Bohdan Hoſpodár Wołoſki pogimał/ á w Podháycách śiekiero śćináć kazał. Ktorych groby gdy vyźrzał ten Hetman/ pámieći wieczney godny/ płákał/ á wzywáiąc Páná Bogá ná pomoc/ pomśćić ſie obiecał/ czego y dokazał.

¶ Tegoż y Miechowitá wſpomina w Kśiegách 4. Nicolao Camenecio Cracouień Palatino, viro ad vltimum vitæ diem armis belliciq; ſtudijs claro, A to dla tego/ gdy v Lopußná 25. tyśieci Tátárow z Konſtántynem Oſtrowſkim Kśiążećiem poráźił/ tenże v Wiśniowcá Tátáry pogromił/ w tey tám potrzebie zábit Henrych Brát iego/ o czym czytay v Miechowithy Kśiegi 4. Cap: 78.

Od tychże tám Przodkow wieku mego byli trzey Bráćia rodzeni Wnukowie tego Woiewody Krákowſkiego y Hetmáná Koronnego.

Woyćiech/ Jan/ ći ſie społem z Młodośći ná náukách w cudzych Ziemiách chowáiąc/ ták miłowáli/ że y potym w Oyczyźnie gdy do Lat przyßli/ mießkáiąc/ ni w czym prawdziwey bráterſkiey miłośći nie nárußyli/ społecznie z iedney ſkrzynki ſługi chowáiąc im płácili/ y inße potrzeby od práwowáli. Z wielkim koßtem ná Seymy/ ná inße ziázdy kwoli R. P. wyieżdżáli/ w one Tátárßczyzny/ ktore po odiechániu Henryká Kroláá częſte bywáły/ z wielkim koßtem niemáłe Poczty przy ſobie záchowywáiąc wychadzáli/ y potrzeby z nimi miewáli/ Plony/ ludźi/ y dobytkow/ odbijáli/ á wrácáć kazáli onym wieźniom łup on od ktorego Pogány odgániáli. Wiele ſpraw pámieći godnych tych dwu Bráćiey w Hyſtoryey obaczyß. Miał po thym zá ſobą Woyćiech Chodorowſką Wdowe/ Domu Sienickich/ Jan był celebs.

Stániſław/ trzeći Brát ich/ ktory miał zá ſobą Láhodowſką Wdowe/ Domu Siemaßkow z Wołyniá/ z Fámilyey Lábec/ ten iuż po tych potrzebách do Oyczyzny z Włoch przyiechał/ ná pokoy tráfiwßy/ w tym ſie kochał/ wßákoż czáſu potrzeby ku obronie R. P. nie omießkiwał.

Jan y Káſper Bráćia tychże pomienionych Stryieczni/ meżowie wyborni/ w potrzebách z wielą Narodow znácznych bywáli/ z Turki

w Węgrzech/ z Tátáry w Oycżyznie/ z Wołochy/ O cżym ná mieyſcách ſwych mieć będźieß.

Dom Potockich/ z Krákowſkiego Woiewodztwá wyßli/ ſtárodawny/ Mężowie ſławni z tego Domu bywáli.

O Bernaćie/ kthory w potrzebie oney iákoś wyżßey cżytał pod Janem Kámienieckim Kásztellanem Lwowſkim/ wiele á meżnie ſobie pocżynał/ Kromer świadcży.

Wieku mego był N Potocki Stároſtá Kámienieckim/ ktorego dwá Synowie zoſtáli meżowie znácżni. Andrzey Potocki Chorążym był Kámienieckim. Stániſław/ ktory z Wuiem ſwym rodzonym/ Woiewodą Ruſkim/ Jerzym Jázłowieckim/ Hetmánem Koronnym/ w potrzebách znácżnych bywał. A ći wyßli z Krákowſkie° Woiewodztwá z Potoká/ támże był Andrzey/ ktory miał zá ſobą Oſtrowſką z Domu Leliwá/ tych ktorzy ſię z Jßcżkową pißą/ y drudzy Bráćia iego.

☞ **Dom Tworowſkich/ znácżnie R. P. przez ſpráwy** Rycerſkie záſłużony/ iáko cżytamy v Miechowity o Janie Tworowſkim/ kiedy opiſuie żywot Zygmuntá pierwßego/ tám go opowieda Hetmánem Nadwornym tymi słowy. Regius exercitus ad tiram amnem reductus, iamque tranatandum eſſet, & regnicolarum exercitus amnem ſuperaſſet, mercenario Milite & aulicis Regijs remanentibus, quibus Tvvorovvski Miles ſtrenuus præfuit. Mox in inſidijs Palatini Copiæ apparuere Regij imperculſis animis, vt negocium poſtulauit, aciebus inſtructis pugnam parant, quam nec hoſtes detrectāt, vtrinque igitur copijs ad certamen inductis, palatini exercitus qui & numero inferior erat, fugatus atque partim captus eſt. Capti fuere in eo prælio ex magnatibus Palatini multi, ex quibus quinquaginta decolati fuere.

§ Tenże był poiął dźiedźicżkę Bucżácką z Domu Abdánk/ iákoś wyżßey cżytał/ po ktorey wßyſtkę máiętność w Ruśi Tworowſcy trzymáią/ ktorych było wieku mego dwá Bráćia rodzeni/ Mikołay Stároſtá Barſki/ ktory z Anną Rádźiwiłowną Kśiężną z Nieświeżá y Ołyki/ Woiewodzánką Wileńſką/ zoſtáwił potomſtwo ſyny y Corki/ wßákoż ná ten czás minorenes.

§ Jan Brát iego ktory multorum hominū mores & vrbes vidit, ná ten czás był celebs/ tych záſługi przećiwko R. P. ábych ći wylicżyć miał/ temu doſyć vcżynić nie mogę/ gdyż to wßem rzecż wiádoma/ iáko cżęſtym náiázdom nieprzyiaćielſkim ná tym tám ßláku mießkáiąc/ ná odpor záwße gotowi być mußą/ á włáſnie iáko páſterzom ſtád owiec przećiwko chytrym á iádowitym wilkom oſtrożnym być potrzebá/ ták Ruſkich y Podolſkich kráin Rycerſtwu wßyſtkiemu cżuyność y gotowość należy.

☞ **Dom Słoſtowſkich ſtárodawny w Sierádzkim Woiewodztwie/** Był Piotr Słoſtowſki ktory zoſtáwił to Potomſtwo/ Stániſłáwá Dworzániná Krolá Stepháná/ Mężá znácżnego/ Jan/ Máciey/ Andrzey Słoſtowſki.

Dom Podphilipſkich ſtárodawny y znácżny.

☞ **Tegoż Herbu vżywáią Stániſłáwſcy/ Był Káſper** Stániſłáwſki Stolnikiem Sędomirſkim/ ktory ná dworze Ceſárſkim z młodośći ſię ſchował/ potym ná dworze Krolá Zygmuntá pierwßego Roty znácżne wodźił/ Podhetmánim bywał/ y w potrzebách fortunnie z nieprzyiaćioły cżynił. Zoſtáwił Syná Káſprá z Nieżacką/ ktory był Podcżáßym Sánockim/ był to człowiek znácżny y możny wieku mego/ miał naprzod zá ſobą Kraśicką/ Obożnego Koronnego Sioſtrę/ z ktorą zoſtáwił Syná Bálcerá/ Mężá wybornego/ y znácżnie záſłużonego R. P. y Krolowi Pánu ſwemu. Był Piſarzem Polnym ná oney expedycyey Moſkiewſkiey/ gdźie ſię rządnie y podług myśli záſłużył/ ten pothym ſię ożenił/ miał zá ſobą Pilecką

Wdowę/

Wdowę/ Stárośćiną Hrodelſką/ Domu Herbortow z Dźiedźiłowá.

§ Tenże Podcżáßy z Milánowſką miał te Syny/ Márćiná/ ktory był w Káncelárycy piſarzem/ Michálá/ Káſprá/ ktore koßtem ná náukách w źiemi cudzey chował/ Corki dwie/ Zophią Fárureiową/ y Kátárzynę/ ná ten czás byłá pánną.

☞ **Dom Zákliczewſkich ſtárodawny/ z ktorych był Do**minik Sędźiem Mákowſkim/ miał Synow dźiewięć Mężow wybornych.

Dominik Syn tegoż Dominiká/ Rotmiſtrzem był fortunnym/ ták z Moſkwą iáko y z Tátáry w potrzebie/ miał też Synow pięć/ Márćin był Rotmiſtrzem/ Andrzey/ Wálenty/ Mężowie znácżni thego Rotmiſtrzá Synowie.

☞ **Dom Zeliſłáwſkich w Chęćińſkim powiećie ſtárodawny od Secemina.**

Janowſcy w Krákowſkim Woiewodztwie.

Lichnowſcy w Sędomirſkim Woiewodztwie.

Láchowſcy z Chęćińſkiego powiátu w Sędomirſkim Woiewodztwie.

Chrzcżonowſcy w Sędomirſkim Woiewodztwie.

Cießkowſcy w Sierádzkim Dom rozrodzony.

§ Jnßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych doſtátecżnie wiedźieć nie mogę.

O kleynocie ſtárodawnym w Polßcże nábytym Dębno/

iáko otym świadcżą Hyſtorye/ o cżymeś iuż cżytał w pierwßym wydániu Kśiąg opocżątku Herbow. Pißę Długoß o Przodkách Herbu tego/ że bywáli audaces, vehementes, guloſi, ad irā proni. Ma nazwiſko Dębno/ dla tego/ że pánnę dźiedźicżkę tego Zamku miał zá ſobą ten Rycerz/ rzecżony Demrotes/ był natiōe Scita, á gdy ſię ochrzćił/ á był incorporowan w práwa y wolnośći Rycerſtwá Polſkiego/ miał zá Herb Krzyż/ pod ktory ná wiecżną pámiątkę włożono Abdánk Herb Oycżyſty oney pánny ktorą miał zá żonę. Tego obacżywßy włáſność y ozdobę/ cżytáć będźieß oprzodkách ktore ia w ták ßyrokiem Kroleſtwie znáć y wiedźieć onim mogę.

☞ **Znácżnie y wiele możnych Senatorow/ ktorzy ſię** piſáli z tego Dębná/ Hiſtorye/ Przywileie/ y ſcriptá inße nam opowiedáią/ pocżąwßy od Roku 1244.

☞ **Jáſáná Demetryowego ſyná opowieda wiele Liſtow** Sędźiem Krákowſkim.

☞ **Dobiesłáwá Woiewoda Sędomierſkim opowieda E**pitáphium ábo Napis ná Tablicy w Klaßtorze świętey Troyce ná Łyſcy Gorze/ ktory teraz zową świętego Krzyżá tymi słowy: Anno 1440. Obijt Magnificus Dobeslaus de Oleſnicza, Palatinus Sendomirieñ, habens

PP coniugem

coniugem Dominam Catherinam, Filiam Demetrij de Bozydar, de armis Korczak, alias Wreby, cum qua habuit duodecim filios, videlicet: Ioannem Castellanum Leopolień, Petrum Venatorem Sendomirień, Paulum, Iacobū Archiepiscopum Gnezneń, Dauidum Archidiaconum Sendomirień, Demetrium præpositum Scarbimirień, Canonicos Gnezneń, Cracouień, & cæt. Andream Succamerarium Sendomirień, Matthiam, Sigismundum, Victorinum, Sbigneum, & Martinum, filios. Filias vero, Catherinam, Helizabetam, & Dorotheam, Consortem Magnifici Domini Ioannis de Koniecpole Cancellarij Regni Poloniæ.

¶ Támże drugie Epitáphium opowieda Janá z Oleśnice tymi słowy. Hic iacet strenuus Miles Dominus Ioānes de Olesnicza, Iudicis Cracouień: filius, cum nobili Dobrochna de Roznovv consorte sua, Pater Reuerendissimi in Christo Patris Domini Zbignei Cardinalis & Episcopi Cracouień, & Magnificus Dominus Ioannes de Olesnicza, Palatinus Sendomirień, filius suus, orate pro eo.

¶ Tenże ábo Syn iego był Márßałkiem Koronnym/ Roku 1 4 3 6.

☞ Jákubá z Oleśnice opowieda Káthálog Arcybiskupem Gnieźnieńskim/ był wźiet po Janie Grußczyńskim z domu Rożá/ Syn wyższey pomienionego Dobiesłáwá Woiewody Sedomierskiego/ Mátki Kátárzyny/ Corki Demetryusá de Bożydar/ Podskárbiego Koronne°/ ktory trzymał miásteczko Sienno. Piße o nim/ że był Vir parum iuste stature, ad iram & bilem naturaliter vehemens. Ten Roku czwartego po wstąpieniu ná te stolice/ Kośćiołá w Gnieźnie práwie rzodnie opráwił/ y grob kośćiom Woyćiechá świetego zbudował/ z Budzyniá przywiozßy Mármuru. Ten miásteczko Debno we wsi Zapolu záłożył/ wielkie pożytki Arcybiskupstwu przywiodł. Tenże Káplice Mánsionárska w Gnieźnie zozdobił/ w ktorey sam po śmierći pochowan. Tenże Grobla wielkim koßtem y nákłádem w Lećzycy przez błoto do Kośćiołá Pánny Máryey vsypáć kazał. Staw bárzo wielki y rybny v Grzegorzowic miásteczká zástáwić dał. Wiele inßych Arcybiskupstwu pożytkow przyczynił. Wźiet był Roku 1 4 7 2. Vmárł 1 4 8 8. W Gnieźnie pochowan/ ná iego grobie to Epitaphium.

Reuerendissimus in Christo Pater, & Dominus Dominus Iacobus de Sienno, Sanctæ Gnezneń Ecclesiæ Archiepiscopus & Primas, viuens fieri fecit, Anno 1 4 7 6.

¶ O tymże pisał Clemens Ianicius Poeta Laureatus te Wierße.

Vir pius & patiens, non longam pronus ad iram,
Qui fortis varium pertulit imperium.
Struxit Adalberto de Marmore Mausolæum,
Dignus qui tantum conderet vnus opus.

¶ Potymże Jákubie został Zbigniew z Oleśnice tegoż Herbu/ iáko o tym świadczy Káthálog / był Magister Artium, y potym Podkánclerzem Koronnym/ potym Biskupem Włocławskim/ z tegoż wźiet ná Arcybiskupstwo zá pánowánia Kázimierzá Krolá. Erat vir comis, & tamen magnanimus R. P. fauens. Żył lat trzynáśćie ná Arcybiskupstwie/ vmarł w Roku 1 4 9 3. Po Koronácyey rychło Olbráchtowey. Po nim został Fryderyk Krolewic Polski/ Syn Kázimierzow.

¶ Tenże Zbyßek przykupił do Biskupstwá Krákowskiego Kśiestwo Siewierskie / o czym świadczy Miechowitá w Kśiegách Czwartych tymi słowy: Anno 1 4 4 4. Sbigneus Cardinalis & Episcopus Cracouień: Ecclesiæ Cracouień possesiones augere, & terminos Regni Poloniæ dilatare cupiens, terram Szeuierień à Venceslao Duce Tessneń, pro sex millibus Marcarum latorum grossorum emit. O tymże czytay v tegoż Historyká w tychże Kśiegách/ List 3 1 4.

¶ Tenże zbudował Bárnádynom Klaßtor ná Stradomiu/ iáko o tym

świadczy Miechowitá eodem Folio tymi słowy. Quibus Sbigneus Cardinalis & Episcopus Cracouień, Monasterium pro Conuentu & obseruantia in Stradomia in area germani sui Ioannis de Olesnicza, Palatini Sēdomiriē, erexit, constructaq; Ecclesia lignea, illam in die Natiuitatis Mariæ in honorem Sancti Bernardini consecrauit. &c.

¶ Ten Kośćioł w Nowym Sączu fundował/ y kilká Prálatow v niego znácznie opátrzył/ O czym czytay v Miechowity Kśiegi 4. List 3 2 7. Był wźiet ná Arcybiskupstwo w Roku 1 4 8 8. vmárł Roku 1493. w Gnieźnie pochowan/ O czym świadczy Epitáphium ná Grobie iego thymi słowy. Zbigneo de Olesznica, Archiepiscopi, primatiq; Gnezneń, summo Consilio & antistiti, magnitudine præstanti, parenti patriæ familias, Herby/ Debno/ Gryff/ Kotficż.

¶ Ianicius in suo Cathalogo ták o nim Wierße pisał.

Magnanimus vindex patriæ pietatis Asylum,
Prò grege qui gessit prælia iusta suo.
Hinc similem fas est nobis sperare Polonis
Nunquam, Zbigneum qui superabit erit.

¶ Ten w Pińczowie Oyczyźnie swey Zamek y Kośćioły pomurowáć dał.

¶ O tym Arcybiskupie wiele potym w Historyey czytáć bedźieß.

☞ Tegoż czásu był Dobiesław/ ktory śie pisał de Oleßnicá/ Woiewodá Sedomirski/ ktorego Syn Jan Głowacz był Márßałkiem Koronnym/ Głowacz miał syná Janá/ ktory trzymał puł Oleßnice / zwano go Bochotnickim/ był Woiewodá Lubelskim / zßczedł sterilliter. Miał Siostry/ iedne zá Sámotulskiem/ ktorey Corká byłá zá Hrábia Zgorki/ y then brał spadek/ Druga zá Wálowskim.

☞ Jan Woiewodá Ruski/ ktory zostáwił synow trzech/ Janá/ Stánisłáwá/ y Zbigniewá. Jan ten trzymał Złoczow/ do kthorego siedmdźieśiat Wśi y pieć w Rusi/ zostáwił Syná Stánisłáwá rzeczonego Sebá/ ktory też zostáwił dwu Synow/ Stánisłáwá y Sebestyaná.

☞ Stánisław Syn Woiewody Ruskiego / ten zostáwił Syná Janá/ ná Oleßku y ná Gologorách/ ktory potym miał Synow dwu/ Stánisłáwá/ od ktorego był Fredrus/ ktory nie miał tylko Corki/ te wniosły máietność w Domy rozne.

☞ Jan ná Gologorách brát iego miał syná Dáwidá / ktory zábit v Obertyná od Wołochow/ zostáwił Syná Janá Káßtellaná Zarnowskiego / kthory wieku mego miał zá sobą Gnoińską z kthorą zostáwił Potomstwo.

☞ Jan Syn Janow/ wieku mego był Káßtellanem Háłickim czás długi/ potym był zá Krolá Stepháná Arcybiskupem Lwowskim/ w młodych Lat swoich był Meżem sławnym y obrońcą Kráin Ruskich / w więźieniu v Tátar bywał/ wiele z nimi á meżnie czynił/ vmárł Roku 1 5 8 2. Po nim obran Demetrius Sulikowski z Domu Bończa. Zostáwił syná Andrzeiá/ ktory miał zá sobą Wolską z Podháiecz / z Domu Pulkozá / z ktorą zostáwił potomstwo.

¶ Dwá synowie iuż dorośli vmárli/ thegoż Arcybiskupá / Stánisław y Mikołay.

Zbigniew Woiewody Ruskiego Syn/ zostáwił syná Wiktorzyná/ ktory był Káßtellanem Máłogoskim/ ktory miał dwu synow.

¶ Tegoż Káßtellaná Syn też Wiktorzyn stárßy/ ktory trzymał Chrośliną / miał Stánisłáwá/ Jákubá y Janá/ wieku mego byli ludźie znáczni.

Zbigniew wtory Syn Káßtellaná Máłogoskiego / kthory trzymał Rymánow/ był Káßtellanem Sánockim/ miał te Syny.

Janá Káſztellaná Hálickiego / ktory od Krolá Stepháná iezdźił w Poſelſtwie do Turek / zoſtáwił z Paniewſka z Domu Godzámbá / Stároſćianka Zydáczewſka / Potomſtwo.

Mikołay Podkomorzym był Sanockim / kthory naprzod miał zá ſobą Stárzechowſką Woiewodzankę Podolſką / z ktorą zoſtáwił ſyná iednego / potym z Sobkowną Káſztellaná Sedomierſkiego Corką / tákże zoſtáwił Potomſtwo / vmárł od rány / ktorą mu zádał wzwádźie ſługá Woyćiechá Kámienieckiego z Domu Piláwá Okiński.

Stániſław y Zbigniew Brácia ich tákże Mężowie znáczni byli / pomárli wſzyſcy / Potomſtwo zoſtáwili.

¶ Od tychże de Oleſznicá wiele ludźi znácznych było wieku mego.

Jan ſyn Andrzeiá Woiewody Sędomierſkiego był Podſędkiem Sędomirſkim / ktory zoſtáwił to Potomſtwo. Naprzod.

¶ Szczęſnego / ktory zſzczedł y z Potomſtwem.

¶ Janá / Stániſłáwá Biſkupá Poznáńſkie° / ktory był wźięt po Janie z Kśiążąt Litewſkich / po nim náſtał Sebeſtyan Bránicki z domu Korczak.

¶ Piotr ktory vmárł Młodźieńcem.

¶ Jan zoſtáwił Synow dwu / Mikołáiá / ktoremu ſię doſtał dźiałem Pińczow / od ktorego byli ći Synowie / Jan / ktory miał zá ſobą Sieniáwſką z Domu Leliwá.

¶ Andrzey / ktory miał zá ſobą Jaśieńſką / Obá zoſtáwili potomſtwo.

¶ Jan Brát Mikołáiow / ktoremu ſię doſtał dźiałem Chmielnik miáſteczko w Sędomirſkim Woiewodztwie / zoſtáwił Syná Mikołáiá.

☞ Domy inſze ktore z tychże Przodkow dźielnice y początek máią / iáko Potworowſcy w Wielkiey Polſzcze Dom ſtárodawny y znáczny / był wieku mego ieden Sędźiem Káliſkim / był człowiek vczenia wielkiego. Z tymże domem iedney dźielnice Sulimowſcy w Sierádzkim Woiewodztwie / Dom znáczny / piſzą ſię z Mileiewá / idą od Márſzałká Głowaczá.

¶ Támże Czermińſcy iedney Dźielnice z tymiż Sulimowſkimi / ludźie znáczni y R. P. záſłużeni.

Stoiewſcy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom dawny.

W Sędomirſkim Woiewodztwie Pożowſkich Dom ſtárodawny / ludźie znáczni byli wieku mego / iáko Stániſław / ktory ná poſługách wielkich Rzeczypoſpolitey bywał / człowiek vczony.

Czaykowie támże w Sędomirſkim Woiewodztwie.

Natkowſcy w Przemyſkiey Ziemi Dom ſtárodawny.

¶ Inſzych Domow wiele w roznych Woiewodztwách / o ktorych doſtátecznie wiedźieć nie mogę.

O kleynocie ſtárodawnym Polſkim Kośćieſzá:

Piſákemći w Gniaźdźie Cnoty o początku Herbu tego / á pewnieyſzego nic dowiedźiećiem ſię nie mogł / zową y inſzym then Kleynot nazwiſkiem / Strzegomia / o czym niżey czytáć będźieſz / wſzákoż iáko to bacżyć mogę / nie w káżdey Kráinie.

☞ Kośćieſzá to ieſt iego dawne Proclama / bo wiele ieſzcże ieſt Wśi / ktore od Jmion ſwoich zákłádáli / w Mázowſzu ſą Kośćieſze / w Kuiáwách Kośćieſki / y indźiey.

¶ Nośili zá Herb Strzałę rozdártą Jelcá Mieczowe przez nię białe w polu Czerwonym / czego własność obaczywſzy / czytáć będźieſz o Przodkách y o Potomſtwie ich / ktore ia w thák ſzerokiem Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim mogę.

☞ Piſzą wſzyſcy Hiſtorycy o Przodkách Herbu tego / że bywáli okrutni / á to dla tego że zábili Mágnuſá Biſkupá Wrocławſkiego v Mſzey świętey / w Roku 1143. y dla tegoż potym drobnieć poczęli / áni do Rády przyimowáni byli.

☞ W Roku 1190. Liſt znácznie wſpomina Suliſłáwá Kośćieſze od Kázimierzá / potym potwierdzon od Władyſłáwá / w Roku 1440. tymi słowy poczyna. Nos Caſimirus dux Cracouień, &c. Suliſlao Kośćieſzá Militi noſtro, & eius legittime poſteritati, Damus, Donamus, Villam noſtram Szerzyn / cum omnibus vtilitatibus. W ktorym Powiećie nie wſpomina / tylko data in Sendomierz, á potym Confirmatio od Władyſłáwá in Corczyn.

¶ Tám kedy potwierdzáli Kśiążętá Krolowie / praw Klaſztornych / wſpomina præſentes Kośćieſze / iáko ná Wąchockich / ná Trzemeſzeńſkich / y inſzych / w Roku 1260. Tomkone Kośćieſzá Milite noſtro. &c.

Dobeſlaus Strzegomia / názwány od Byſtrych Oczu / tey Fámiliey / záłożył Wieś Strzegomia w Ziemi Sędomirſkiey.

Semowitá Kśiążęćiá Liſt záleca wiele Mężow znácznych Herbu tego / tymi słowy.

In nomine Domini Am. Nos Semouitus dei gratia Dux Mozouiæ, Princeps & Dominus terrarum, Ploceń, Sochaczeuień, Raueń, Goſtineń, Ploneń, &c. necnon hæres Viſneń, &c. Conſiderantes, & diligenter inſpectis fidelibus & conſtantibus ſeruicijs, quibus ſe nobis Nobiles Viri noſtri fideles, de genælogia ac clenodio Koſczieſſa infraſcripti, propinqui & clenodiales, á multis retroactis temporibus ꝓmptos exibuerunt, & in futurū Deo dante exibebuut. &c. Voleń in fraſcriptos nobilis ſpeciali dono. &c. Videlicet: Iacobum de Mniſſeuo, Petrum de Koloząb, Przypkonem de Kolakouo, Boguchualum de Zerziny, Wſſeborium de Miroſſeuo, Troianū de Kobyle, Sobeslaum de Męcziny, Zdislaum de Zakrzeuo, &c. Omnes in genere milites Clenodij Koſczieſſa liberamus, eximimus, & abſoluimus ab omni poteſtate & iuriſditione, ab omnibus vexacionibus. &c.

¶ Zgołá tym wſzyſtkim dał wielkie wolności / áby przed żadnym Sądem nie ſtawáli / tylko przed nim / Liſtem iego pozwáni. A ieſliby od Wo-

wody / ábo od ktorego Sędziego pozwáni byli / tedy ták Liſt omáwia. Citati non tenebuntur reſpondere, pœna eos & ipſorum quemlibet nulla ſequente. &c. Acta & data in Plocko, Anno 1400.

¶ Tákowych Liſtow ieſt bárzo wiele / máło nie káżdey Fámiliey w Mázowßu / ieſt też tám Szláchty barzo wiele / ktorych nigdy Krol nie ſądźi / tylko Woiewodá / y do niego ápellacya.

Wieku mego the wßyſtkie Domy / y inßych wiele / ktore od nich Dźielnicámi ſie oderwáły / były znáczne. A naprzod.

☞ Dom Mnißewſkich w Mázowßu ſtárodawny y rozrodzony / ktorzy ſie ták rozrodźiwßy / Dźielnice bráli.

Jakuſius de Mnißewo / miał dwoch Synow / Adámá / ktory był Artium Magiſter & Philoſophiæ Doctor, pothym był v Kśiążęćiá Konrádá Káncler zem.

☞ Benedykt wtory Syn iego miał dwoch Synow / ktorzy bráli te Dźielnice / Piotr wźiął Kołożąb y Mnißewko / A Jan Wodynie / ná on czás lepßa dźielnicá byłá Kołożąb / bo náprawne Jmioná były / ále wtym wieku gdy Láſy roſkopano / było do ſamych Wodyń lepiey niż dwádźieśćiá Wśi / okrom inßych Folwárkow / ktore tákże ná tey pußczy w teyże były dźielnicy roſkopáne / á te Wodynie ná Podláßu leżą / y Potomſtwo iuż ſie Wodyńſkimi zowie / ktorych Przodkowie bywáli ludźmi w onym Kráiu záwße znácznymi / w Wárßáwie Káplice ſwą v Fáry máią / w ktorey ćiáłá ſwe chowáli / kedy Herby ich o nich ießcże świadczą.

☞ Już zá pámięći náßey był Mikołay Wodyńſki / człowiek dobrego y pobożnego żywotá / ſpraw y obyczáiow ſtároświeckich / pokoy miłuiacy / ten z Koſobucką Káßtellaną Sieprſkiego Corką zoſtáwił Syná Jána / ktory był Káßtellanem Liwſkim / Oycu w ſpráwách podobny / wßákoż według czáſu / y według zwyczáiu onych ludźi / rad wßyſtkie° dopomogł / miał zá ſobą Kraśińſką z Domu Slepowron / Sędźiego Ciechanowſkiego Corke / á rodzoną ſynowice Biſkupá Krákowſkiego / z ktorą Potomſtwá ná ten czás nie miał żywego / młodźiuchne odeßło.

☞ Dom Grzywow ſtárodawny y znáczny / był wieku mego w Ráwſkim Woiewodztwie.

☞ Miłoßewſcy támże w Ciechanowſkim Powiećie / byli wieku mego ludźie znáczni / Stániſław / ktory ná dworze Krola Zygmuntá Auguſtá z młodośći będąc / naprzod Liſt komorne piſał / zá tym przyßedł do znáczney łáſki / miał opátrzenie w Zmudźi Jáſony nie dáleko od Kowná / potym miał zá ſobą Fálczewſką Starośćiankę Kobrzyńſką y Pińſką / z Domu Trąby / z ktorą zoſtáwił Potomſtwo Syny y Corki. Był Łowczym Bilſkim / człowiek cnotliwy y Rzeczypoſpolitey pilny ſtroż y ſługá.

☞ Jákub Brát iego rodzony był v tegoż Krolá pomienionego Száfárzem / z kąd z onych zásług przyßedł do opátrzenia znácznego / był Woyſkim Ciechanowſkim / wßákoż w Lubelſkiey Ziemi mießkał y tám máiętność miał nábytą.

☞ Támże w Mázowßu był Dom Pudłowſkich / z ktorego wyßli dwa Bráćia rodzeni do Sierádzkiey Ziemie / ktorych Synowie potym w Ruſkich kráinách ná chlebie Rycerſkim ſie báwili / ieden tám w Przemyſkiey Ziemi / doſtał máiętnośći / tám ſie ożeniwßy / Potomſtwo zoſtáwił / piße ſie z Mokrzan.

☞ Jan Brát wyżßey pomienionego / będąc támże w Ruśi zá kilku Hetmánow Mężem znácznym / z Janem pothym Tarnowſkim w wielu potrzebách bywał / do Lat przychodząc / do Sierádzkiey ſie Ziemie

wroćił / tám=

wroćił / támże z Orßulą Boguſłáwſką z Domu Prus / alias Wilcze Koſy / zoſtáwił trzech Synow.

☞ Málcherá / ktory wieku mego był człowiekiem vczonym w onym kráiu R. P. dobrze záſłużonym / po śmierći Sędźiego od wßyſtkiego Rycerſtwá był ná ten vrząd zgodnie obran / z czego ſie zá chęć podźiękowawßy Pánom oney Ziemie y Rycerſtwu wymowił / miał zá ſobą Bálińſką z Domu Jáſtrzębiec / z ktorą Potomſtwo zoſtáwił.

Stániſław wtory ſyn tegoż Janá Pudłowſkiego / ktory vmárł ſterilis.

Jan trzeći ſyn tegoż Janá Pudłowſkiego / był wieku moiego Woyſkiem Socháczewſkim / Miles Sepulchri Chriſti Hieroſolimitanus, ac per totam Poloniam terræ Sanctæ Sindicus ſeu Procurator Priuiligiatus, qui cum plurimis in aulis Principum externorum cum laude & honore nationis ſuæ verſaretur, ac ferre totam vel ſaltem maiorem partem Europæ ac Aſiæ, terra mariq́ peragraſſet. In patriam rediens, primum ab Henrico, poſtea á Stephano Regibus, ob ſuas virtutes in Secretarium ſuſceptus. Tandem illuſtri viro Ioanni Zamoyski Cancellario, ac Exercituum Regni generali Capitaneo, tribus in grauiſsimis bellis Moſchouiticis, operam ſuam diuerſis in negotijs, ſumma cum diligentia, fide ac dexteritate, nauat.

Zá ktorymi iego zaſługámi ná tey woynie / y w inych poſługách / y ná znák iego peregrynácyiey / do Herbu tego / ábo ráczey do Helmu Trzech Pior Struśich / dwu białych / trzećiego czerwonego / kthorymi ten Kleynot z ſtárodawná ieſt przyozdobion: Dwie Pálmie Krol Stephan ná wieczną pámięć przydał Domowi tych dwu Bráciey / Málcherowi y Janowi / y właſnemu potomſtwu ich / y vprzywileiował támże in Caſtris pode Pſkowem / w roku 1582. A tego ieſt właſność táka y ozdobá helmu.

¶ Temuż to Janowi w Roku 1583. dał tenże Krol Tribunatū Sochaczeuień, Był Vir admodum humanus & tractabilis de omni ſcibili, czego náuką y experencyą probował.

¶ Tych pomienionych Pudłowſkich Sioſtrá byłá rodzona Zuzánná Ruśiecka / Matrona Nobilis.

☞ Dom Załuſkich w Ciechanowſkim Powiećie ſtárodawny y rozrodzony.

☞ Gniewoßowie / o ktorych czythamy w Hiſtoryách / v Miechowity w Kśięgách 4. v Kromerá 15. Pißą ich z Dálewicz.

Słończewſcy ná Podláßu Dom rozrodzony / był z tego domu Lenarth Biſkupem Kámienieckim / w Roku 1400. Wieku mego przy Janie Zamoyſkim Hetmánie y Káncler zu Koronnym był Jan Adoleſcens Nobilis.

Kośćießowie w Ráwſkim Woiewodztwie dom rozrodzony / był wieku mego Andreas Kośćießá Bacalereus Artium, ktory w Domu Tęczyńſkich z młodośći ſie ſchowáł / y támże miał opátrzenie.

Kośćieſcy ná Kuiáwách Dom ſtárodawny y rozrodzony / zową ſie Kijámi / Mężowie dobrzy z tego domu bywáli.

Sulißewſcy w Sędomierſkim Woiewodztwie dom ſtárodawny / z kto=

dawny / z kto=

dawny / z ktorych ieden wieku mego Stánisław był Poborcą onego Woiewodztwá.

Práweczcy w Łeczyckim Woiewodztwie Dom stárodawny/ właśni są Zdychowscy/ z ktorych ieden N. wieku mego był pisarzem w Káncellárij mnieyszey/ dobry y Cnotliwy człowiek/ Prawdę y pobożność miłuiący.

Rakowscy w Przemyskiey ziemi/ z Mázowsz wyszli/ Dom stárodawny.

Rzeżeńscy v Wárszáwy dom stárodawny y znáczny / z ktorych był Łukasz w Lubelskim Woiewodztwie wieku mego człowiekiem znácznym y godnym sługą Rzeczypospolitey.

Chodziccy ná Páłukách/ był Woyćiech wieku mego/ kthory ták barzo głowę golą miał/ że chybá ná szyi włosy były/ ktorą nateższe drzwi wybiiał/ chłopá we zbroie vbránego bił áż mu dośiedźieć nie mogł/ wiele inszych meżnych sztuk czynił/ w Domu Zborowskich się schował.

Mirozewscy w Mázowszu v Wárszáwy Dom rozrodzony/ ktorych Przodká List wyższey pisany pomienia.

Kołakowscy od Łomzy Dom rozrodzony / z ktorych ieden Andrzey wieku mego był Muzykiem v Krolow/ Augustá/ Henryká/ y Stepháná/ w Krákowie się potym ożeniwszy Potomstwo zostáwił.

Zakrzewscy z Czerskiego Powiátu Dom rozrodzony.

Meczyńscy ná Wołyniu/ ktorzy tákże z Mazowsz wyszli/ Dom rozrodzony.

Chrzastowscy ná Podgorzu Dom stárodawny y znáczny.

Wolscy z Wárszáwskiego Powiátu/ z ktorych był Jan przy Woyćieszę Stárzechowskim Stároście Wyszogrodzkim / ktory ná Niżie z młodośći się schował.

Kobelscy w Ciechanowskim Powiećie Dom rozrodzony.

Tárgoniowie od Łomzy Dom stárodawny y rozrodzony/ z tychże tez ieden w Rusi zostawił Potomstwo / służąc v Mikołáiá Báworowskiego/ miał opátrzenie.

¶ Inszych Domow wiele w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie stárodawnym Polskim Hołobog/ kthory nazwisko ma od Rzeki ták rzeczoney/ nád ktorą Przodek Herbu tego gwałtownego nieprzyiaćielá tego Krolestwá poráził/ ma być puł Łosośia przećiethe w polu Czerwonym. O początku Herbu tego pisałem ći w pierwszych Kśiegách/ ktorem názwał Gniazdo Cnoty / thu się tylko przypátrzywszy własnośći Herbu tego/ czytáć bedźiesz o Przodkách y o Potomstwie ich/ ktore ia w ták szerokim krolestwie znáć mogę.

☞ Ná gruncie Rátułdá Rycerzá/ Przodká Herbu tego/ Klasztor Hołobog/ nád Rzeką ták rzeczoną/ Pánnam Cysterskiey Reguły/ w Diocezyey

Gnieźnieyskiey/

Gnieźnieńskiey/ Władysław Syn Ottoná Kśiążećiá Káliskiego fundował/ w Roku 1211. Do ktorego dał te Wśi / Tykádłowo / Zydowo / Pole / Wroste/ Rábláwy y Staw wieś ták rzeczona/ ktorą odkupił v potomkow ábo Synowcow tegoż Rátułdá Synow Wáwrzyńcowych/ Dobrogostá y Czesáchá / ktorym dał dobrze znáczną zamiánę / zá iednę wieś trzy/ to iest/ Chotyniwo/ Golikowo/ y Pieniążkowo. Wiecey Przodkow Herbu te° wiedźieć nie mogę/ tylko wieku mego były Fámilie znáczne Herbu te°. Naprzod.

☞ Dom Bránickich w Rusi v Stryiá/ byli dwá Bráćia Meżowie znáczni wieku mego/ Krzysztoph y Jan / kthore porodźiłá Polánowska z Domu Pobog / znáczny y możny tho Dom w onych Kráiách był wieku mego.

☞ Dom Lipnickich w Sedomirskim Woiewodztwie był wieku mego znáczny/ ná dworze Krolá Augustá był. N. Lipnicki/ ktory miał zá sobą Tarnowską Woiewodzankę Sedomirską.

☞ Stánisław Brát iego/ ktory miał zá sobą Ligeziankę Kásztellaná Wiślickiego Siostrę rodzoną/ z ktorą zostáwił Potomstwo syny y Corki/ był człowiek wspráwách Rzeczypospolitey biegły. Podsto: Sen: y Jákub Kánonik Sedomierski.

☞ Dom Boreckich w Rusi tákże stárodawny y możny/ wspomina Epitáphium w Grodku Adámá tymi słowy: Adam Borecki de Borce, qui obijt Anno Domini 1552. Ante Natiuitatem Domini.

¶ Tegoż Syn był wieku mego Woyskiem Stryiskim/ człowiek ctnotliwy/ y ná posługách Rzeczypospolitey znácznych bywał/ potomstwá własnego nie miał.

Dom Látyczyńskich w Cheimskiey ziemi znáczny był wieku mego/ y zásłużony R. P.

Bierułtowie támże w Chełmskiey ziemi Dom znáczny.

Niezwoiewscy w Sedomierskim woiewod: dom stárodawny y znáczny.

¶ Inszych wiele Domow zacnych w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie Swinki / ktory ma być Głowá Wieprzowa / Reká w błekitnym Rekawie ią rozdźiera ná Polu Czerwonym: Pisze o Przodkách Długosz/ że bywáli loquaces & facundi, o ktorych obaczywszy własność Herbu czytáć bedźiesz / thákże y o Potomstwie wieku mego / ktore ia w ták szerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim mogę / Pánná w Helmie rozczosana ma być.

☞ Stáńczyká z Rudy/ Stároste Wieluńskiego/ wspomina Długosz zá pánowánia Władysłáwá kśiążećiá Wielgopolskiego/ dla czego/ to w Hystoriey czytáć bedźiesz / to było w roku 1185.

☞ Nayznáczniey Káthálog opowieda Jákubá Swinkę Arcybiskupem Gnieźnieńskim/ w roku 1283. ktory w Wigilią Swietego Tomaszá obran/ á názáiutrz w Klasztorze v Bárnádynow w Kálisżu był poświecon/ przez czterech Biskupow / Tomaszá Wrocláwskiego / Janá Poznáńskiego/ Gostáwá Płockiego/ Wolbimierá Włocláwskiego. &c.

 Ten Klasztor

¶ Ten Klasztor v świetego Jerzego ábo Szpital Reguły świethego Benedyktá w Vnieiewie fundował/ z dobr stołu Biskupiego.

¶ Ten/ áby Biskupstwo Chełmieńskie nie wyszło z ie° prowincyey/ Ryskiemu Arcybiskupowi/ ktory ie sobie przywłaszczał przez miecz/ przed Legaty Papieskimi/ od Bonifáciusa Papieżá postánymi/ przystoynie odiął.

¶ Tenże w Roku 1 2 9 0. w Niedźiele dwudźiestego szostego dniá Czerwcá/ Przemysłá Kśiąże Poznáńskie ná Monárchią Polską/ y Rysche żone iego/ w Gnieźnie pomázał/ przy bytności Biskupow/ Wisłáwá Włocłáwskiego/ Andrzeiá Poznáńskiego/ Janá Romke Wrocłáwskie°/ y inszych.

¶ Tenże dwie Wśi ktore kupił zá sto grzywien śrebrá/ Powicz/ y Groczno/ Kápitule Gnieźnieńskiey dorował.

¶ Tenże dźieśiećine Witeczną w Janowym Młynie Wśi ták rzeczoney/ kedy teraz miásteczko zbudowano/ Kośćiołowi onemu/ z przyzwoleniem Kápituły dárował.

¶ Tenże zá przyczyną Kśiążećiá Przemysłá/ przemienił dźieśiećiny we Wśiách Arcybiskupstwu náleżące/ z Opátem Eugelbertem Bischowskim/ ktorego teraz zową Koronowskim/ zá przyzwoleniem Kápituły swey Gnieźnieńskiey/ do stołu swego w Dąbrowie/ Zadowie/ Kwietczowie/ w Leśnie/ y Rzuchowie/ y w drugich Wśiách/ do kośćiołá w Dąbrowie náleżących/ to iest/ w Brzuszowie/ Ostrożnie/ Romoszowie/ Kárszowie/ Zakrzewie/ Boszycách/ y Słáwiczynie/ á onemu Klasztorowi dał wszystkie dźieśiećiny w Kásztelláníey ábo w Stárośćie Nakielskim/ we Wśiách przynależących/ to iest/ w Suchorábskim/ w Wielewiczách/ Pámperynie/ Záwszesnie/ w Szewnie/ w Szátkách/ Dębowie/ w Rádsłáiu/ w Sámostrzelu y w Orlu. A to śie dźiało Roku Bożego 1 2 8 8.

¶ Zá iegoż Arcybiskupstwá Bernárdus Łowczy Káliski/ w Roku 1 2 8 4. dárowál do Arcybiskupstwá Wieś swoię oyczystą Chełm/ ze wszystką własnośćią.

¶ Tenże Arcybiskup przefrymárczył Trántnowo Wieś Arcybiskupstwu należącą/ z Piotrem ze Bniná/ Synem Mikołáiá Podczászego Sierádzkiego/ od kthorego wźiął dwie Wśi/ Grábkowice/ y Piorkowo/ ábo Piotrowo.

¶ Tenże kupił Wieś Kowale v Turku/ od Stogniewá Rycerzá zá czterdźieśći grzywien/ z pozwoleniem Przemysłá Kśiążećiá/ w roku 1 2 8 6.

¶ Tenże dárował Wieś Prusy v Krakowá w Páráfiey Ráciborowickiey/ ktorą miał od Bolesłáwá Kśiążećiá Krákowskiego/ ieszcże będąc w młodych lećiech zá zasługi Gnieźnień: Koś: á to vczynił Roku 1 2 8 7.

¶ Żył ná Arcybiskupstwie Lat dwádźieśćiá y śiedm/ vmárł Roku 1 3 1 0. Dniá czwartego Mieśiącá Márcá w Vnieiewie/ dowieźiono ćiáło do Gniezná dźiewiątego dniá tegoż Mieśiącá/ y támże pochowan/ o tym pisał Jánicius te Wiersze.

Succula pascit oues, pecudes pecus, & tamen esse
Caula sub hoc & non sub meliore volet,
Gratia magna tibi Pater ô Sanctissime, per te
Damna tulit, per te commoda Gnezna tulit.

☞ Jákubá opowieda Káthálog Biskupem Włocławskim/ w Roku 1 2 8 4. Był wźięt z Probostwá Płockiego/ vmárł w roku 1 3 0 0. Po Wysłáwie z Domu Zábáwá był wźięt/ po nim nástał Gerárdus z Domu Lodźia/ Ciáło iego leży we Włocłowiu.

☞ Adámá Swinke wspomina Miechowitá Kánonikiem Krákowskim/ y Pisarzem Krolewskim/ mężem vczonym/ ktory pisał Epitáphium Czarnemu Zawiszy/ ktore czytay pod Herbem Sulimá/ ábo v thego Historyká w Księgách 4. Káp: 52.

☞ Wieku mego były te Domy tey Fámilyey możne/ y Rzeczypospolitey zásłużone/ iáko naprzod Dom Zieleńskich w Woiewodztwie Płockim/ Grzegorz był Woiewodą támże/ Stárostą Zakroczymskim/ Mláwskim/ etc. Był to Mąż biegły w spráwách R. P. vczony/ wymowny.

Brát thegoż Woiewody vmárł Pisarzem Zakroczymskim/ trzeći był Cześnikiem Płockim/ wszystko meżowie vczeni y zásłużeni R. P.

Dom Grzebskich z tymiż Zieleńskimi iedney Dźielnice w onymże Kráiu znáczny.

☞ Dom Krzyżánowskich w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawny y zásłużony R. P. wspomináią Przywileia Koronne zá Pánowánia Zygmuntá pierwszego/ w Roku 1 5 2 0. Máćieiá Krzyżánowskiego Podsędkiem Poznáńskim/ ktory był designatus Corrector Iurium & Statutorum, z Mikołáiem Niemoiewskim Sędziem Inowłocłáwskim z Domu Szeligá

Wieku mego był Jeronim Opátem Tynieckim żywotá dobrego y prawie przykłádny Opát.

Jan był Woyskiem Poznáńskim/ y drudzy w Krákowskim Woiewodztwie przyięći od nich do Herbu/ czego Krol Zygmunt August potwierdźił.

Támże w Sierádzkim Woiewodztwie Dom Maczeńskich/ z ktorych Jan pisał Lexicon Latino Polonicum, Był człowiek vczony/ potym był ták bárzo w Religiey pobłądźił/ że ná ostátku do Aryaná przyszedszy/ nie wiedźiał co miał czynić/ z rospáczy śie obiesił sam.

Dźiwoszowie támże w Sierádzkim woiewodz: dom znáczny.

Dom Piotrowskich támże w Sierádzkiem Woiewodztwie stárodawny. Byl wieku mego Jan Piotrowski Pisarzem ziemskim Poznáńskim/ człowiek vczony y zasłużony R. P. Był státury mierney/ nogę iedne krotszą miał niż drugą/ y toż mu samo przeszkadzáło do znácznieyszych posług R. P. Bo zá wielką godnośćią swą przyszedłby był ad maiorem dignitatem. był Catholicissimus, y wszytkim ludźiom propter sinceritatem cordis amabilis.

Czáczcy támże w Sierádzkim/ był ieden wieku mego Kánonikiem Poznáńskim.

Gáwrońscy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom dawny.

Kákánowscy támże dom stárodawny.

Jáiaczkowie támże dom stárodawny.

¶ Inszych Domow Zacnych w roznych Woiewodztwách/ o ktorych wiedźieć nie mogę.

O kleynocie ſtároda-

wnym Polſkim Dolegá/ ktory o
Jáſtrzebcá ma początek/ iáko o tym
Długoß świadcży/ z tego Kleynotu wie
ludźi znácżnych było/ o kthorych przyp
trzywßy ſie własności Herbu/ cżytáć b
dźieß/ tákże y o Potomſtwie ich ktore ia
ták ßerokim Kroleſtwie znáć y wiedźieć
nim moge/ ma być Podkową Biáła
Krzyż ná wierzchu/ Strzałá w Podkowie
w Polu Błekitnym. Początek ták iáko
ći w Gniaźdźie Cnoty nápiſał/ y inßego
dopytáć ſie nie mogł.

☞ Nayznácżniey Káthálo
opowieda Przodká Herbu tego Arnol
Biſkupá Poznáńſkiego/ ktory był wźiet po Bernárdźie z Domu Leßcżyc/ al
Brog. Był ná Biſkupſtwie Lat dźiewieć/ ten dárował Wieś Koßecin
Klaßtorowi v Káźimierzá. Vmárł w Roku 1162. Po nim náſtał Mi
kotá z Domu Szeligá.

☞ Alexándrá Biſkupá Płockiego wſpomina Káthálog
że był wźiet z Kánoniey zá pánowánia Bolesławá/ od Jákubá Arcybiſku
poświecon/ w Roku 1130. po Symonie z Domu Gozdáwá/ vmárł R
ku 1166. támże w Płocku pochowan. Ten naprzod w Płocku Kości
ły murowáć pocżął/ iáko v Pánny Máryey zmurowawßy/ nádał/ po ni
náſtał Vernerus z Domu Pierzchałá.

☞ Z tychże Przodkow zdawná Dom Láſockich opow
dáia Hiſtorye y inße ſcriptá rozne. Naprzod.

☞ Mikołáiá Láſockiego Dźiekanem Králowſkim/ pot
Biſkupem Poznáńſkim opowieda Káthálog/ ále nie był potwierdzon
Papieża Eugeniußá/ dla tego/ że bedąc Poſłem ná Concilium w Bázylyi
bronił tego/ áby nie był Papieżem. A gdy tego niedowiodł z zdrugą ſtron
on mu też potym ßkodźił iáko mogł. To było w Roku 1439. Tego zále
Kromer tymi słowy. Vir ingenio, Solercia, doctrinaq; ſingulari potens, C
ius etiam cōſilio Ioannes Huniades multum vſus eſſe fertur, O cżym cży
ßerzey támze w Kśiegách 21.

☞ Mikołáiá Láſockiego tenże Hiſtoryk wſpomina w kś
gach dwudźieſtych pierwßych/ Podſkárbim Nadwornym w Roku 144

☞ Mikołáiá Láſockiego Biſkupem Włocłáwſkim wſp
mina Káthálog/ był wźiet po Włádyſłáwie Oporowſkim z Domu Sulim
w Rzymie był Confirmowan/ tenże był Kárdynałem. Vmárł Roku 145
pochowan w Kámieńſkim Kośćiele.

☞ Ná Dobrzyńſkiey Ziemi ſą Láſotki/ z ktorych ſie piſali
w roznych Woiewodztwách wielkie máietności mieli. Był Jákub Láſock
ktory ſie piſał z Brzezin/ Káßtellan Lecżycki/ ktory miał te Syny z Leżeńſk
z Domu Nałecż/ Janá Meżá ſławne°/ y Jákuba Proboßcżá Brzeźińſkie

Stániſław Brát Jákubow Podkomorzy Lecżycki/ ktor
z Zboſką z Domu Nałecż zoſtáwił trzech Synow/ Stániſłáwá/ Abrámá
Janá/ wßyſcy Potomſtwo máią.

☞ Krzyſtoph trzeći Brát Jákubow był Stároſtą Go

ſtyńſkim/ zoſtáwił z Szcżawińſką z Domu Prawdźicż Potomſtwo/ Syny
y Corke Myßkowſką.

☞ Dom Kretkowſkich ná Dobrzyńſkiey Ziemi ſtároda-
wny Roku 1451. Jan Woiewodá Brzeſki/ ktorego wſpomina Przyłuſki
w Kśiegách 2. Káp: 2. Liſt 40. był zá pámieći moiey Mikołay Wo-
iewodą Brzeſkim/ ktorego wſpomina Przyłuſki w Kśiegách 1. Káp: 2.
ktore° byli ći Synowie/ Naprzod Eraſmus Káßtellan Gnieźnieńſki/ cżło-
wiek magnæ æſtimationis v wßyſtkich ludźi/ był Poſłem do Turek od Augu-
ſtá Krolá/ był dobry Senator y miłośnik R. P. vmárł nie máiąc żony.

Grzegorz Brát iego rodzony był Káßtellanem Brzeſkiem/
zoſtáwił ſyny Meże vrodźiwe/ y dobrze wychowáłe/ do ſpraw R. P. w po-
trzebách znácżnych bywáli/ ná expediciey Moſkiewſkiey/ y w inßych/ o cżym
ná roznych mieyſcách wzmiánke mieć bedźieß.

Tegoż Woiewody drudzy dwá ſynowie byli/ Andrzey y
Láſotá/ ktorzy pokoy miłuiąc/ o żadne vrzedy áni dignitates nie dbáli/ ktore-
by ich turbowáć miáły.

W Płockim Woiewodztwie dom ſtárodawny Srzeńſkich/
piſali ſie á Sokolouo, był Dom znácżny y możny w onym kráiu. Był Stá-
niſław Srzeńſki Woiewodą Mázoweckim/ w Roku 1436. Jáko to
napis we Srzeńſku ná grobie iego opowieda tymi słowy.

Illuſtris & Magnificus Stanislaus Srzenski, Palatinus Mazouiæ, dictus
Grad, mortuus eſt Feria quarta poſt Reſurrectionem Domini, 30 die Mar-
cij, hora prima noctis, vixit centum quadraginta annos.

Szcżeſny Srzeńſki/ ſyn iego/ Woiewodą Płockim był/ w
roku 1548. Tenże był y Stároſtą Płockim/ Márborſkim/ Wiźnień-
ſkim/ Lomźieńſkim/ co napis opowieda ná Chorągwi piſany w te słowá.

Fœlix Srzenski à Sokolouo, Palatinus Plocen̄, Marieburgen̄, Viſnen̄,
Lomzen̄ Capitaneus, pietate in Religionem ſingularis, ac in R. P. admini-
ſtratione, prudentia, fide incredibili, quas ob res, hoc in Regno ad ſummum
honorem faſtigium euectus populi. Quem fauorem liberalitate ac morum
facilitate promeritus, omnibus chariſsimus, ac R. P. perneceſſarius, 52 æta-
tis ſuæ magnum ſui omnibus deſiderium, Feria quinta obijt, 19 Septembris,
noctis ſequentis, hora tertia, anno 1554.

¶ Ná Grobie záśie te Wierße piſane.

Vixi Patriæ, volui, feci honeſta, vtilia, iuſta, his defunctus poſterorum e-
xemplo hic quieſco.
Clarus auis factiſq; meis, poſt funera viuam inclita defuncto, fama ſuper-
ſtes erit. Nec primus, nec vltimus, omnes me anteceſſerūt, omneſq; ſeqūtur.

Tegoż zoſtáły dwie Corce: Naprzod Dźierzgowſka Káßtel-
lanka Sochácżewſka/ kthora tylko iedyna Corke zoſtáwiłá Máciejewſką/
Stárośćiná Záwichoyſka/ ktora tych obu domow máietności w dom Má-
ćieiowſkich wniosłá/ wßákoż Srzeńſk trzymáią Noßkowſcy.

¶ Wtora Corká tegoż Woiewody Fierleiowa Káßtellanká Lubelſka/
Stárośćina Sedomierſka/ ktora ácż miáłá Syny/ wßákoż młodo pomárli/
dwie Corce tylko były wieku mego/ Leßcżyńſka ſtárodawney Fámiliey Wie-
niáwow/ o ktorych pod Herbem pomienionym/ á Zbáráſka Woie: Troc:

Dom Narzymſkich ſtárodawny támże w tym kráiu ná Za-
wkrzu/ z ktorych wieku mego byli dwá bráćia rodzeni/ Mikołay Káßtella-
nem Sierpſkim/ ktory z Goſtomſką Woiewody Ráwſkiego śioſtrą zoſtá-
wił potomſtwo dwoch ſynow/ Janá y Mikołáiá.

Tomaß Brát iego rodzony Káßtellan Płocki/ ktory z Mdze-
wſką tegoż Kleynotu zoſtáwił Potomſtwo.

Dom Sobieiuſkich ſtárodawny z Kuiaw y w Płockiey ziemi/ktorych Epitáphia opowiedáią w Stározrzebách ludźmi Rycerſkimi/ naprzod Woyćiechá tymi ſłowy.

Hic iuuentam bellicis ſtudijs exercuit Regem Sarmatarum, Ioannem, Albertum poſt cladem Bucouianã fugientẽ, ſtrenue tutatus eſt, domi honeſtam ruſticamq; vitam ſecutus, ab omni ambicione alienus fuit munera publica, quæ vltro volenti deferebantur contempſit, propter innocenter actam vitam, & bene merendi de omnibus ſtudium, non ſolum ſuis ciuibus, ſed externis quoq; magnum ſui deſiderium reliquit, vixit annis 70. Menſibus 3. Horis 18. Obijt anno 1528 Die 5. Nouembris, hora 18.

¶ Tenże z Helżbietą Lekowſką zoſtáwił był to potomſtwo / Woyćiechá/ktory vmárł Biſkupem Przemyſkim/ Roku 1580. Ciáło iego leży w Wárßáwie w Káplicy Wodyńſkich.

¶ Drugi Brát tego Biſkupá był N. ktorego zoſtáły dwie Corce/ Krasińſka y Ciemniewſka/te rozniosły máietność w domy pomienione.

¶ Drugie tegoż domu opowiedáią Epitáphia: Martino & Mathiæ Sobieiuskim â Starozrzeby, fortiſsimis iuuenibus, quorum alter in bello, quod Sigiſmundus Rex huius nominis Primus, cum Pruſis grauiſsimũ geſſit, dum ſtrenuê arcem Guſtat ſuæ fidei creditam tueretur, hoſtiũ tellis confoſſus occubuit, alter in Ludouici Regis Hungariæ exercitu à Turcis ante annos 22. cæſo, fortiſsime dimicans, vnâ cũ Rege ſuo cecidit: Vixerunt, prior annis 21. Menſis 3. diebus 10. Alter annis 19. Menſibus duobus, diebus 14. Są drudzy ná Kuiáwách.

Dobrzykowſcy v Płocká Dom ſtárodawny/ z ktorych było wiele Meżow R. P. záſłużonych. Wieku mego był Stániſław/ktorego vrodźiłá Wolſka/Płockiego Biſkupá śioſtrá rodzona z domu Lábeć/ten wiele poſtronnych kráin zwiedźił/ Włoſkie/ Fráncuſkie/ Hißpáńſkie Kroleſtwá obiechał/wßytkich iezyki vmiał/był Stároſtą ná Pułtowſku / ná poſługách znácznych Krolá Auguſtá bywał/o ktorych potym w Hiſtoryey bedźieß miał.

Dom Mázowieckich ná Dobrzyńſkiey ziemi ſtárodawny y znáczny/z ktorego wiele ludźi znácznych ná poſługách R. P. bywáło / Vrzędy ziemſkie ábo dignitates ná ſobie miewáli. Był N. Mázowiecki/ktory był Koniußem ábo Podkoniußem v Kśiążećiá Bolesłáwá/ w Roku 1441. Owa był Magiſter ſtabuli, czego pámięć ießcze w tym wieku Potomſtwo nieśie/bo ich zową Podkoniußámi. Wieku mego był Jákub Mázowiecki Podkonicż Meżem ſławnym/ktory z Krolem Olbráchtem w Wołoßech ná Bukowinie będąc/wiele á meżnie czyniąc z nieprzyiaćielem / obronną reką z bitwy od Wołochow zdrádliwie wygráney vßedł / potym był v Orßey zá Hetmáná Tárnowſkiego/ gdźie w potrzebie z nieprzyinćioły w bitwie poiedynkowey czyniąc/Jmię wielkie od Rycerſkich ludźi odnośił.

¶ Zoſtáwił ſynow dwu/ Márciná / kthory ná poſługách v Biſkupow Krákowſkich śię báwiąc / w onym kráiu máietność kupił / thámże śię ożenił/ miał zá ſobą N. Stáßkowſką / w onym kráiu domu zacnego Białogłowę/z ktorą Potomſtwá nie miał ná ten czás.

Bártoß Brát iego/ktory obyczáie ludzkie w poſtronnych kráinách przeyrzawßy/Włoſkie kráie obiechawßy/ná Oyczyznie zoſtał/miał zá ſobą Moßczyńſką Stolniká Dobrzyńſkiego Corkę/z ktorą miał Potomſtwo.

Wilk Mázowiecki/ wieku mego thák názwány/ był człowiekiem znácznym w onym kráiu/ktorego tákże było potomſtwo ſynowie/Meżowie dobrzy.

Dom Kámieńſkich ná Dobrzyńſkiey ziemi ſtárodawny/wſpomina Epitáphium iednego we Włocławiu tymi ſłowy. Reuerendus

Dominus Ramienski, Canonicus Wladislauieñ, obiit die Maii, anno 1553.

Wáwrzyniec wieku mego był Podſtároſćiem Płońſkim/ potym śię w Litwie ożenił/ Mąż był ßczyrośći / cnoty á dobroći pełen.

Dom Dłużniewſkich ſtárodawny / w Płockim Woiewodztwie/ y w Ciechanowſkim Powiećie máią.

Kobierniczcy w Płockim Woiewodztwie dom ſtárodawny teyże Dźielnice / z ktorych wieku mego Sebeſtyan był Meżem znácznie Rzeczypoſpolitey záſłużony.

Dom Gálemſkich ná Dobrzyńſkiey ziemi ſtárodawny.

Dom Mákowieckich ná Dobrzyńſkiey ziemi ſtárodawny/ bywáli ná poſługách Krolow Polſkich / y R. P. [illegible] znácznymi Gubernatory w Kśięſtwie Litewſkim wßytkich Prowentow.

Dom Moſtowſkich w Płockim Woiewodztwie ſtárodawny/y Meżowie wielcy z tego domu bywáli.

Dom Kowalewſkich ſtárodawny támże w tym kráiu.

Słuczcy Burnakowie w Płockim Woiewodztwie.

Dom Bábickich v Wárßáwy ſtárodawny / z Służowieckimi iedney Dźielnice. Zaleſcy w Leczyckim.

Mliczcy w Płockim Powiećie/Jármułtámi śię zową.

Leßcy w Mázowßu dom rozrodzony. Dobrowſcy z Leczyc:

Dom Kliczewſkich ná Zawkrzu ſtárodawny / był Stániſław wieku mego Mąż śiły wielkiey / w potrzebie ze dwiemá Kopijámi ná hárc wyieżdżiał/obie o nieprzyiaćielá krußył ßczęśliwie/ do Oyczyzny przyiechawßy zábit. Otoczcy z Sierádzkiego.

Jáſtrzebſcy z Goſtyńſkiego Powiátu.

Oſſowſcy ná Dobrzyńſkiey ziemi dom dawny y rozrodzon.

Roźirowſcy ná Dobrzyńſkiey ziemi Dom ſtárodawny y rozrodzony/ máią y w Krakowſkim Woiewodztwie máietność nábytą.

Dymińſcy w Sierádzkim Woiewodztwie.

Sierakowſcy Tochmanowie w Goſtyńſkim powiećie dom ſtárodawny.

Grábſcy Dom ſtárodawny. Rychárſcy z Płockiego.

Skłotowſcy/z ktorych ieden był Rotmiſtrzem znácznym.

Oſtrowickich dom ná Dobrzyńſkiey ziemi ſtárodawny y záſłużony Krolom y Rzeczypoſpolitey. Jasieńſcy ná Dobrzyńſkiey ziemi.

Dźiublewſcy z Sierádzkiego Woiewodztwá / z ktorych ieden Jan do Turek był poiechał z niemáłą Summą Pieniedzy / ná ten czás gdy Jwoniá wyieżdżał ná Hoſpodárſtwo/potym czás niemáły v niego był w Więźieniu. Jnßych przygod ná śię miewał niemáło trudnych/wßákoż ze wßytkich zdrowo wychodźił / choćiaż z ßkodą ábo vtrátą niemáłą.

Zábieńſcy ná Kuiáwach dom rozrodzony. Wáldowſcy z Prus.

Jerzmánowſcy támże dom rozrodzony. Borſowie w Leczyckim.

Bycháwſcy w Lubelſkim Woiewodztwie dom ſtárodawny.

Czyndáczcy w Płockim Woiewodztwie Dom ſtárodawny/ máią y w Ráwſkim. Koſtkowſcy w Płockim.

Rádźimowſcy w Płockim w Zawkrzeńſkim Powiećie.

Turſcy w Mławſkim powiećie dom ſtárodawny.

Bártniczcy w Ciechánowſkim Dom ſtárodawny.

Dźiedzyczcy z Płockiego Powiátu dom ſtárodawny.

Goreczcy od Szadku z Sierádzkiego dom ſtárodawny.

¶ Jnßych wiele Domow Zacnych w roznych Woiewodztwách/ o ktorych doſtátecznie wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie Sle-

powron stárodawnym polskim/ ktory początek od Pobogá w Pol- ßcze niesie/ á iáko tego ptaká ná krzy- dostał/ y to nazwisko otrzymał/ ni- żey czytáiac zrozumieß. O Przod- kách piße Długoß/ że bywáli Vir- Bellicosi, o ktorych przypátrzywßy sie Herbu własnośći czytáć bedźieß/ tákże o Potomstwie/ ktore znáć mo- ge w ták ßerokim Krolestwie/ ma być w Polu Błekitnym/ ták iáko Jástrzebiec ábo Pobog.

☞ Temu Herbowi táki początek opowiedáia/ iż ten Kru- ktory ná wierzchu podkowy á Coruinis Romanis profluxit: czego są własne testimonia ná stárey Rzymskiey Monecie/ że tego Kleynotu dawno w Rzy- mie vżywáły wielkie Fámilie. Z tego Domu Valerius Messala Coruinus, za czásu Tyberyußá Cesarzá Rzymskiego/ Alpinos Pannoniosq; populos supe- rauit, Dálmáckie gory otworzył/ Sławe Domu swego zá Dunáiem rozße- rzył: Valeria prouincia, ktora teraz Wołoską ziemią zowiemy/ á Valerio Coruino Romano nazwisko wźiełá. In Epidauro Maritima Dalmaciæ vrbe, ktorą Włoßy Rágusą zowią/ tego Herbu in veteribus Statuis ac Ædificijs monumenta spectantur.

Ioannes Huniades, Hetman y Gubernator Korony We- gierskiey/ Oćiec Krolá Máthyaßá támże in Pannonijs znácznymi przećiw- ko Turkom zwyćiestwy/ niepomáłu ten Herb ábo wßytke Fámilią Korwi- now był zozdobił. Po nim Syn tego Máthyaß Krol Węgierski/ regio dia- demate & rebus præclarè ab se gestis, nie mniey wßytkim ozdoby przyczynił.

¶ Ale dobrze przed tymi pámięci godnymi Przodki/ iáko przed Huni- ádem y Máthyaßem Krolem kilká set lat / iáko sie to z Listow Slepowro- now vkázuie/ tá Fámilia ex Pannonijs do Polski przyßedßy/ iest rozrodzona y znácznie zásłużona Krolom y Kśiążętom Polskim y Mázoweckim/ zá mę- żne á wielkie przysługi niemáłe opátrzenia bráli / z ktorych ieden sam w so- bie Kleynot Kruká z Pierśćieniem złotem záchował / o ktorym niżey czytáć bedźieß.

¶ Drugi dostawßy Dźiedźiczki z Domu Pobog z wielką máietnoś- ćią/ Herb swoy Kruká z Pierśćieniem á z Pobogiem/ tákim kßtałtem iáko baczyß złączył. Successu temporis Potomstwo/ zápomniawßy Przodkow swoich dawnego nazwiská Korwinow/ Herb swoy Slepowronem názwáli.

☞ O dawnośći Przodkow tey Fámiliey/ iáśnie List Kon- radá Kśiążęćiá Mázoweckiego opowieda/ ná ktorym Márßałkowi Dwo- ru swego/ Vartislao de Slepovvroni,& Familiæ eius dawa/ náprzod ius Teu- tonicum ná dobrách iego/ á potym alias immunitates: List ktory świadczy o tym/ poczyna tymi słowy.

NOS Conradus Dux Mazouiæ, Dominus & hæres, Plocen̄, Cernen̄, Rauen̄, &c. Consideratis & inspectis pronis ac fideli-

bus seruicijs,

bus seruicijs, nobis per strenuum Militem nostrum Vartislaum, Curiæ nostræ præfectum, fideliter exibitis & impensis, & in po- sterum Christo duce, nobis & successoribus nostris, vnâ cum ipsius posteris, eo celerius impendendis, præmissorum meritorum ob- respectum, villas ipsius siue hæreditates, Slepovvroni, Strachoua, Drozdzino, Vola, vulgariter nucupatas, in districtu Ciechano- uien̄ sitas, quas modo possidet, de iure Polonico in ius Teutonicū transferimus & transmutamus. &c. Datum Varschouiæ, Anno Domini, 1224.

☞ W Roku 1224. Wáwrzęte de Slepowrony / zá pánowánia tegoż Konradá opowieda Hystorik Báßko/ Kustos Poznański/ Hetmánem in illa clade, kiedy był poráżon od Klemensá Woiewody Krá- kowskiego v Suchodolá/ tymi słowy. Ibi Wavvrzeta Slepovvronius cum nonnullis Masouitis, & cum ipso Duce Conrado in siluis se abscondit, po- stea in Masouiam non multi reuersi sunt.

¶ Tegoż máło niżey wspominàiąc ná drugi rok wypráwę do Máłey Polski contra Boleslaum Pudicum, tymi słowy opowieda. Cladem suam apud Suchodol acceptam Conradus Masouiæ Dux vlturus, Lithuanos, Pru- thenos, Iaczuingos, contra nepotem suum Boleslaum Pudicum Cracouien̄ Ducem, prece & præcio subornat, quibus Wavvrzetam Slepovvronium præfecit.

Od tychże Przodkow / zá czásu Loyßá Krolá Węgierskiego y Polskiego/ zá pánowánia Kśiążąt Janá y Zemowitá Mázoweckich/ byli dwá znáczni y możni Rycerze/ Sławomirz/ ktory sie pisał de Krasne/ á Chri- stynus ktory sie pisał de Drożdżino. O czym świadczy List w Domu Krá- sińskich/ w roku 1377.

☞ Tego Sławomirzá z Krasnego dawne Listy opowie- dáią Práwnuká Sławká Sędźiem źiemskim Rożáńskiem y Mákowskiem/ w Roku 1412. Ktorego Jan stárße Kśiążę Mázoweckie / y wßystek Dom iego/ od pewnych powinnośći/ ná wieczne czásy wyzwolił. O czym list świadczy/ w roku 1427. Od tegoż Sławká Sędźie° byli trzey synowie.

Mikołay/ ktory sie pisał de Krasne/ Stolnik Ciechanowski.

Jákub/ ktory sie pisał z Pienic Stolnik Zakroczymski/ od kto- rego w tym wieku Pieniczcy/ Lanieczcy/ Rembowscy/ z ktorych dwá bráćia wieku mego byli Rotmistrzámi ná Podolu / y Mężámi sławnymi/ iuż tám Potomstwo zostáwili w Ruśi/ y máiętnośći nábyte máią.

Sławomirz trzeci/ ktory sie pisał z Szczuk/ od ktorego idą Szczuczcy.

☞ Mikołay wyżßey pomieniony de Krasne/ Stolnik Cie- chanowski/ osádźił wieś ktorą názwał Wola Krásińska/ w roku 1460.

¶ W tymże Roku Zalesie máiętność znáczną kupił/ y Folwárk w Ły- skowie Moßákách/ ktory fundował Ecclesiæ Parrochiali in Crasne, coram Petro de Chotkouo Episcopo Plocen̄, Roku/ 1482.

¶ Zostáwił Trzech Synow.

Janá ktory był Duchowną osobą.

Jákubá/ kthory Máthyaßowi Krolowi Węgierskiemu w czárnym woysku służył.

Andrzeiá/ ktory w Wołoßech ná Bukowinie zábit/ będąc z ludźmi Konradá Kśiążęćiá Mázoweckiego/ w Roku 1497.

☞ Ten Andrzey z Krasnego/ z Alexándra Zdźierzgowsko Ciotko Mikołáiá Arcybiskupá Gnieznieńskiego/ zostáwił Mikołáiá Kánonika Włocláwskiego/ y Janá ktory był Stolnikiem Ciechanowskim. Tenże Jan z Kátárzyno z Mnißewá murowánego/ z Domu Lubicz/ zostáwił to potomstwo/ Naprzod.

Fránćiszká Biskupá Krákowskiego/ Kśiaże Siewierskie/ ktory sie vrodził w roku 1525. Potym przychodzac do lat/ był posłan do Niemiec od Oycá/ naprzod sie w Gierlicy Triuiales artes naucżył/ á tám stad do Witembergu iechał/ gdzie Philipum Melanctonem słuchał/ wßákoż zá rádo Mikołáiá Dźiergowskiego Arcybiskupá/ stámtad był pretko rewokowan/ áby sie nie záráził wiáro nowo/ ktoro tám był ná ten cżás Marcin Luter rozßerzáć pocżał. Potym był dan do Akkádemiey Krákowskiey/ kedy przes kilká lat náuko sie báwił/ máiac dobre pocżatki/ do Włoch potym iechał/ tám sie przes kilká lat Práwá Cesarskiego y Papieskiego vcżył. Potym z Włoch był wezwan od Dźierzgowskiego Arcybiskupá powinnego swego/ v tegoż był Sekretarzem/ Gnieźnieńsko y Lowicko Kánonio/ áż y Ardziekánio Kálisko otrzymał. Był potym posłan od wßytkiego Duchowieństwá w poselstwie ad Paulum 4. Carapham Pontificem Romanum, v ktorego po dwá rázy Posłem bedac/ wßytko podług woley y żadánia Duchowieństwá/ spráwił. Po śmierći Dźierzgowskiego/ dla godnośći/ nie podleyßo łáske znał Janá Przerebskiego/ ktory po Dźierzgowskim był Arcybiskupem/ y zá tegoż rádo vdał sie do Dworu/ á ná ten cżás Zygmunt August pánował/ od ktorego záraz był posłan do Máximiliana Cesarzá Rzymskiego w Poselstwie/ kedy mießkáiac kilká cżásow/ to co mu zlecono/ cum dignitate Regis odpráwował.

¶ Támże ná ten cżás był Posłem in eodem negocio Stephan Bathory de Szomlay/ od Janá Zygmuntá Krolewicá Wegierskiego/ z ktorym ten Krasiński wielko przyiaźń wiodł/ iáko Posel od powinnego Páná iego/ bo to Siestrzeniec rodzony Zygmuntá Augustá Krolá Polskiego był Jan Zygmunt Krolewic od Izábelle siostry.

¶ Támże ná ten cżás ten Stephan Bathory/ krom żadney winnośći/ contra ius gentium, z roskazánia Cesarskiego był zátrzyman in custodia w Wiedniu/ wßákoż in honesta, do ktorego żadnemu chodźić niedopußcżano/ oprocż Posłá Krolá Polskiego Krasińskiego Fránćißká/ kthory wielkie stáranie á pilne v Krolá Páná swego przez listy/ iáko też vstnie v Cesarzá/ około wyswobodzenia iego cżynił/ co sam skutek okazał/ gdy go ná Seymie Preßpurskim w Wegrzech/ zá stárániem iego/ wolnym vcżyniono.

¶ Tenże Krasiński bedac reuocatus od Krolá Páná swego/ bieżac z pilnymi Listy Cesarskimi do Wilná/ chcac przysługe iáko otrzymáć/ gdy w Kárcżmie Proboßcowey nocował/ listy mu Cesarskie ledwie nie per subordinatas personas ab æmulis, ktorzy mu przysługi v Páná zayźrzeli/ wespołek y z ßkátuło vkrádziono/ cżym był bárzo zátrwożony/ rozumieiac że sobie tym łáski Krolewskiey narußyć miał. Wßákoż Krol iáko Pan bácżny/ nie iemu ále nießcżeśćiu to przycżytał. Znowu go posłał do tegoż Cesarzá in legatione, gdźie cżás niemáły mießkał/ niecheći niektore y simultates, ktore były miedzy Krolem á Cesarzem o Krolowo Kátárzyne vrosły/ bácżnie vspokoił. Potym gdy przyiecháć mu do Polski kazano/ dano mu Probostwo Płockie/ pretko potym ná Seymie Piecżeć mnieyßo Koronno otrzymał.

¶ Támże ná tym vrzedźie/ ná Seymie onymże Lubelskim/ kedy Vnia Kśiestwá Litewskiego z Korono doßłá/ w przywroceniu źiemie Podláskiey/ Wołyńskiey/ y Kijowskiey/ & in formanda ac describenda Vnione, & eruendis ex veteribus Priuilegijs Vnionis negocijs, magnum industriæ suæ specimen pokazał. Bedac kilká Lat ná Vrzedźie tym/ do

wielkiey y znácżney łáski Páńskiey przyßedł. Potym po śmierći Philipá Padniewskiego z domu Nowiná/ ná Biskupstwo Krákowskie wstapił/ iednák bedac w łásce wielkiey Krolá Zygmuntá Augustá/ przy nim sie báwił/ y kiedy terminum vitæ cżynił ten Krol w Knyßynie/ ná iego reku vmárł.

¶ Przypádły Interregna, okázował to R. P. że iey chćiał być pożytecżnym Senatorem/ in Ellectione Henrici Regis ácż był partium Austriacarum, wßákoż propter bonum R. P. do wietßey sie gromády przychylił.

¶ Tylko w tym pogánienia godźien/ że ná konfederácyo ktoro permittebatur libertas Religionis, imprudenter sie podpisał/ bedac od drugich Duchownych vpewniony/ że to propter bonum pacis vcżynić mieli.

¶ Post discessum Henrici in Gallias, w oneß Interregna/ gdy Tátárowie Podolskie y Ruskie kráie náieżdżáiac/ miecżem/ ogniem burzyli. Vżaliwßy sie ludźi onych ktore w niewolo pobrano/ posłał z Iłże kedy ná ten cżás mießkał/ z Stánisłáwem Krasickim z domu Rogálá/ Obożnym Krolewskim/ sto koni ná rátunk onym kráiom/ zá co od Obywáthelow onych kráin wielko wdźiecżność y podźiekowánie odniosł/ cżego był godźien.

¶ Perswádował Pánom wßytkim/ ták Koronnym/ iáko y Kśiestwá Litewskiego/ żeby sie nic nie mießkáiac ná konwokácyo ziecháli do Wárßáwy/ skad náznácżono cżás Henrykowi Krolowi ná ktoryby sie do Polski wroćić miał/ ieśliby chćiał Pánem być. A gdy ná cżás náznácżony nie przyiechał/ Ellekcya pod Wstężyco złożona/ ktora sie potym dla factiy Rákuskich y Fráncuskich rozerwáć musiáłá. Nieopuśćił w onym zámießániu tenże Biskup wßytkich stanow thym sollicytowáć/ áby znowu Ellekcyo w Wárßáwie złożono.

¶ Támże ná tey dwu Krolow obrano/ Cesarzá Maximiliana y Anne Krolewne Polsko/ ktorey Stepháná Bathorego Siedmigrodzkiego Woiewode zá meżá náznácżono. Ná tey Ellekcyey był z przodku partium Cæsarianarum, ále widzac wielko gromáde przećiwko themu/ iuż tylko ad media ludźie przywodźił. A widzac bárzo rozerwáne/ do Kołá Rycerskiego iechał cum periculo vitæ, kedy niewdźiecżnie dla oney suspicyey był przyiet/ y záledwie oney chećí swey przećiwko R. P. exortu tumultu gárdłem niezápiecżetował. Wßákoż facto silentio, & mitigatis hominum animis, przez Stánisłáwá Száphránicá z Pießkowey Skáły/ y przez ine przyiacioły swoie/ do Kołá Rycerskiego rzecż nadobno vcżynił/ ktoro ich do zgody wiodł/ wßákoż w onym záiatrzeniu y zámießániu nic niespráwiwßy/ do Biskupstwá swego przyiechał. Pisał do Stepháná obránego Krolá winßuiac mu Krolestwá. A gdy go wßytkie Woiewodztwá pod Jedrzeiowem potwierdźiły/ on sie też przy nich opowiedźiał. Przyiechawßy do Krákowá po Koronácyey/ powinność mu swoie Senatorsko oddał. Máło co w Krákowie zmießkawßy/ do Bodzećiná iechał/ gdźie go cżás niemáły chorobá zwykła trapiłá/ áż sie y podnieść wiecey niedopuśćiłá.

¶ Slácheie Kśiestwá Siewierskiego wielkie wolnośći nádał/ ták że ich żaden Biskup nápotym niemoże niezwykłymi podátki vćiskáć nád wolo ich/ ná co im listy cum consensu Capituli Cracouień dał.

¶ Tenże gdy ná Seym wálny Koronny do Toruniá od Krolá wezwány/ dla złego zdrowia przyiecháć nie mogł/ posłał cum excusatione absentiæ & declaratione sententiæ suæ, Janá Krasińskiego Kántorá Krákowskiego Synowcá swego/ ktory poselstwo odpráwiwßy/ támże do Krolá przystał/ y ná Sekretárski Vrzad przysiagł.

¶ Po Seymie Toruńskim/ máiac wiádomość o wyprawie Krolewskiey przećiwko Gdáńßcżánom/ pro amore in R. P. posłał ná pomoc kosztem swym piećdźiesiat Husarzow/ y dwie śćie piechoty z strzelbo/ nád ktorymi ludźmi był Rotmistrzem Stánisław Pekosłáwski. Ktorego gdy z Bodzećiná wypráwował/ przyiaćiele bacżac iuż Biskupá śmiertelnego/ rádziby

byli ten Poczet zátrzymáli/parcendo ſumptibus, wßákże on przedſię/choć in euentu mortis, do poſługi Krolewſkiey/y R. P. iecháć im roſkazał / y práwie ten Poczet do Włocłáwiá do Krolá z tą nowiną o śmierci ie° przyßedł.

¶ Vmárł w Bodzecinie ná Zamku/o czym świádczy Elogium v świętego Fránćiſzká piſane w te słowá. Francziſko Kraſinski de Kraſne, olim Regni Procancellario, qui in negotijs exequtionis, Legum & Vnionis Magni Ducatus Lithuaniæ cum Regno Poloniæ, Sigiſmundo Auguſto regnāte, ac duobus periculoſis interregnis, egregiam operam R. P. nauauit. Sublatus tamen Phtiſi Idibus Marcij, Anno 1 5 7 7. ætatis 52. Epiſcopatus 5. Bodzentini, & ibidem in Eccleſia Parrochiali ipſo ita diſponente ſepultus. Curat: Teſtamenti poſſ.

¶ Był to Biſkup y Senator dobry/ in R. P. non minus Politici quā Eccleſiaſtici ſtatus ſtudioſus. Dwor niemáły chował/ludźie vczone około śiebie báwił/Iurgieltow przez ośm tyśiecy złotych Senatorſkiego y Rycerſkie° ſtanom/ ná ktorych co in R. P. należeć miáło rozumiał / ná káżdy Rok dawał/chcąc ich hoc beneficio Kośćiołowi obligowáć. Vbogim do Szpitalow y do Kláßtorow iáłmużny niemáłe dawał/ prze co też po nim pieniędzy nie wiele zostáło/áni żadney máiętnośći przyiaćiołom kupił.

¶ W Kraſnym Oyczyznie ſwey Kośćioł / ktory przed tym był drzewiány/kosztem wielkim zmurował / áppáraty y śrzebrem Kośćielnym zozdobił/y prowentámi wietßymi opátrzył. Probośczá / przydawßy mu kilku Menſionarzow/ktorzy ná káżdy dźień Horas Beatæ Mariæ śpiewáli/poſtánowił/Szpital y Szkołe zmurował y nádał.

Woyćiech Krasińſki/Káßtellan Sierpſki/ktory ſie czás niemáły ná dworze Krolá Zygmuntá pierwße° ſchował/zoſtáwił z Ciemniewſką ſyná Mikołáiá Podkomorzego Rożáńſkiego/ktorego ná dworze Ceſarzá Máximiliáná przez kilká lat kosztem niemáłym báwił. Ten potym do oyczyzny przyiechawßy/ miał zá ſobą Szczawińſką Káßtellaná Łęczyckiego/ Stároſty Socháczewskiego/y Ochmiſtrzá Krolowey Anny/Corkę/ z ktorą zoſtáwił potomſtwo.

¶ Mikołay Gnieźnieński y Krákowski Kánonik/Brát rodzony tych pomienionych.

Stániſław Krasińſki/Archydyakon Krákowſki/ trzeći ſyn Janá Krasińskiego / Stolniká Ciechanowskiego / kthory in Legatione à Clero Polonico ad Pium 4. Pontificem Romanum ieździł / zlecone negocia ex animi ſentētia confecit/wßytkie Przywileie y Liſty Kośćiołá Gnieźnieńskiego pilnie przeczytawßy/ ſterminował/ y z nimi pierwey do Piotrkowá/ potym też do Wárßáwy ná Seym/gdźie byłá reuiſsio literarum był posłan/ przyśiągßy Zygmuntowi Auguſtowi ná Sekretárski vrząd / v Fránćiſzká Krasińskiego Podkánclerzego Koronnego Brátá ſwego/w Káncellárij był præſidentem, iuris Cæſarei & Pontificij conſultiſsimus. Zá pánowánia Stepháná Krolá ieździł z Stániſłáwem Száphrańcem / kthory ná ten czás był Káßtellanem Sędomierskim/ y z Chrzyßtophem Komorowskim Káßtellanem Oświećimskim z domu Wreby/ná Komiſſyą do Węgier/ku rozgrániczeniu y skończeniu pewnych rożnic/z ſtrony gruntu Spiskiego z poddánymi Ceſarzá Rzymskiego. Wßytkę one gránicznąſpráwę Komiſſarze ći/ o ktorą wiele lat trudnośći y ſporki miedzy poddánymi oboygá pańſtwá były/non ſine prudentiæ laude, przywiedli ad bonum finem.

Andrzey Krasińſki / Sędzia Ciechanowſki / Syn Janá Stolniká Ciechánowskiego/Mąż R. P. znácznie záſłużony / ná dwudźieſtu Seymách Posłem bywał/ zoſtáwił z Kátárzyną Czernicką z Czernic to potomſtwo/ Naprzod/

☞ Janá Kántorá Krákowſkiego / Szkoláſtyká Klec-

kiego/Gnieźnieńskiego/Łowickiego Kánoniká/Sekretarzá Krolá Stepháná/ktory ſię vrodził w Szczukách/Roku 1 5 5 0. in Auguſto, in Vigilia Aſſumptionis Beatæ Mariæ Virginis, in aurora. Z młodych lat ſwoich / w Niemieckich y Włoskich kráinách ſię vcząc Iezykow poſtronnych y Náuk wyzwolonych/wiek ſwoy trawił. Humaniores litteras Viennæ, in Collegio Societatis Ieſu, apud Bartholomeū Vellerium Gallum didicit: Curſum Philoſophiæ apud Franciſcum Riberam Hiſpanum Romæ, in Collegio Romano abſoluit. Będąc w Bononiey in ſtudio poſt ellectionem Henrici Valeſsij Regis, hortatu Caroli Sygonij, y niektorych Slachćicow Bonońskich / ktorym res Polonicæ ignotæ erant. Piſał Kśięgi/ktore názwał POLONIA, gdźie Gentis Polonice, mores, inſtituta, leges, adminiſtrationem R. P. belli gerendi rationem, & prouincias Regno Poloniæ attributas, planè iuuenis eleganti ſtylo deſcripſit: Anno 1 5 7 3. Piſał też Orationem de Ellectione Henrici Regis facundam. Będąc ná Dworze Krolá Stepháná w K... celláryey/do poſtronnych kráin Liſty odpráwował/ ad Georgium Fridericum, Marchionem Brandeburgeñ in Pruſsia Ducem: do Fránkoniey / od Połocká do Trybunału Lubelskiego / od Pskowá z woyską do Biskupow Polskich zá roskazániem Krolewskim ieździł, etc. W Hiſtoryey potym więcey ſpraw iego y záſług obaczyß.

Fránćiſzek Brát iego rodzony / Woyſki Rożáńſki / był w Niemcech y we Włoßech czás niemáły/Krolowi Stephánowi kosztem niemáłym pode Pskowem żołnierską ſłużył / y támże przy Janie Zamoyskim Hetmánie Koronnym/przez źimę pod murámi Pskowskimi trwał.

Stániſław Krasińſki / Chorąży Płocki/ we Włoſkich kráinách przez czás niemáły peregrinował/Máltę/Sycylią/y Brzegi Aphryckie náwiedził/potym ſię przyiechawßy do Polski ożenił/miał Málgorzátę Sobieiuską z Stárożrzeb / Synowicę Woyćiechá Biskupá Przemyskiego / o ktorym pod Dolęgą czytałeś.

¶ Corki tegoż Sędźiego Ciechanowſkiego te były/Dorotá Wodyńska Káßtellanká Liwska. ¶ Anná Rádzánowska / ktory ſię piße in Rádzánow & Vwnow hæres.

☞ Dom Drożeńſkich/ ktorzy idą od Chryſtyná wyżßey pomienionego/bywáli tákże ludźie R. P. záſłużeni / wiele mężow ſławnych z tego domu było/Kánonikow Płockich/Wárßáwskich/Łowickich/niemáło. Wieku mego był Woyćiech Drożeński lat ſwoich Mężem ſławnym/ zoſtáwił ze dwiemá żonámi to potomſtwo/ z pierwßą/

Páwlá/ktory ná Podolu ożeniwßy ſię/ßczedł bezpłodny.

☞ Z Anną Podoską/Sędźiego Ciechanowſkiego Corką/zoſtáwił te ſyny/ Naprzod.

Mikołáiá Mężá godnego / kthory był potym ſługą ſtárßym v Biſkupá Płockiego Wolſkiego z domu Łábęć.

Janá/ktory młodo vmárł.

Stániſłáwá Młodźieńcá vczonego / kthory tákże nie máiąc wieku dwádźieśćiá lat/ vmárł. ¶ Witá/młodo też vmárł.

Jákubá/v Kśiążęćiá Konſtántyná w Ruśi ſłużył/mężá dobrego.

Mathyaßá ktory w Ruśi zábit.

Wacłáwá Krolá Stepháná Komorniká.

Janá namłodßego / ktory ná ten czás był ná náuce w Akádemiey Krákowſkiey/przy Wuiu ſwym Łukaßu Podoſkim Probośczu Gnieźnieńſkim.

☞ Vmárł ten Woyćiech w Roku 1 5 8 2. Ciáło iego leży w Płońſku/o ktorym powieda to Epicedium.

Sławnego w mężnych ſpráwách/zeßłego w ſtárośći/
Tu przy tym murze dálá ſchowáć zmárłe kośći.

Anná Podoska/ ktore łzámi żáłosnymi
Vkropiwßy/ przytrzesłá fráśunki ćießkimi.
Prosząc nabożnym sercem/ by Pan w tákiey spráwie/
Chował potomki iego y w tákowey sławie.
A potym kiedy Párká doprzedźie swey nitki/
By tenże piasek okrył iey fráśunki wßytkie.

Wroblewscy z tymi domy z iedney dźielnice idą.

☞ Dom Młodźieiowskich w Sedomierskim Woiewodztwie stárodawny / w ktorym Przywileie Koronne opowiedáią wiele mężow R. P. zásłużonych/ o czym czytay Statut Przyłuskie° w kśiegách 1. káp. 2. list 29. Kedy wspomina Stánisłáwá Młodźieiowskiego Káßtellanem Rádomskim. Inße listy czytáiąc Klaßtorne y Rycerstwá Polskiego / wiele wspomináią Mężow godnych de Młodźieiowice/ w Roku 1340. wspomina Piotrá Woyskiem Sedomierskim. Wiele ich ná chlebie Rycerskim bywáło/ z ktorego dla niepłácenia żołdu w máietnośći nißczeli. Wßákoż wieku mego był Mikołay Młodźieiowski/ ktory z Zaborowską z domu Ráwicz Opátá Pokrzywnickie° śiostrą/ ktory vmárł miánowánym Biskupem Przemyskim/ zostáwił dwoch synow/ y corkę Stephánowską.

Jan Młodźieiowski Syn Mikołáiow stárßy / był Opátem Pokrzywniekim/ vmárł Biskupem Chełmskim miánowány niż przynieśiono Sacri, Vir doctrina & moribus insignis. O ktorym Epitaphium w Sedomierzu powieda pisane w te słowá v Pánny Máryey w Kośćiele.

Hac Mlodeiouius situs est sub mole Ioannes,
E Sendomiri Nobilitate soli.
Gente Slepovvronius, teneris qui pectus ab annis,
In patria ingenuis artibus excoluit.
Hæc studia Italicas post ille profectus in oras,
Perfecit ductu Zaborouiane tuo.
Chelmensis lectus Præsul, qui nuper obijsti,
Virtute atque Cato Nobilis ingenio.
Inde reuersus vbi est Augusti Principis Abbas,
Koprzyuicensis munere factus erat.
Prisca fides, atque integritas, moresque benigni,
Et sancti feruens Relligionis amor.
Ille bonos omnes iure deuinxit amore,
Sed rapit hoc tantum mors violenta decus.
Heu cito bis quatuor post vitæ lustra peracta,
Atque vnam annorum sat breuium tetrade.
Secreti Regum, cui conscius atque notari
Thesauri frater summus in officio
Vt decet, exoluens Iacintus ritè sepulchri,
Iusta Mlodeiouius hæc monumenta locat.
Qui recte vixit, gratus fuit omnibus illum
Vera laude vehet nescia fama mori.

¶ Vmárł Roku Páńskiego/ 1576.

☞ Jácynt Młodźieiowski/ brát rodzony tego Opátá/ naprzod był Sekretarzem y Pisárzem Skárbnym zá Bużeńskiego/ potym Podskárbiem Nadwornym / Celnikiem Koronnym / Stárostą Krzeczowskim. Ten iáko śię Krolowi Pánu swemu y R. P. zásługował/ bywáiąc ná wßytkich expedicyach od wiáchánia ná páństwo Krolá Stepháná/ á odpráwuiąc wßytkie R. P. spráwy z wielką pilnośćią / tego śię potym w Historyey násłuchaß. Miał zá sobą Wielicką/ Sędźiego Sedomiermierskiego Corkę/ z domu Junoßá/ z ktorą brał ślub przyiechawßy z Moskwy/ roku 1583.

☞ Dom Pniewskich/ iedną dźielnicą z Krásnem / Tárgonia de Pniewnik Domu Slepowron: spłodźił Annę Corkę/ ktora była dána w Małżeństwo Mikołáiowi Mińskiemu z Mińská/ tá máietność Pniewnik y Kobyłkę w dom Mieńskich wniosłá.

☞ Dom Wierzbickich w Lomźieńskim powiecie znáczny/ był wieku mego Mikołay Pisárzem Lomźieńskim.

¶ Jan brát iego Woyskiem/ támże/ Poborcą y Surrogatorem/ wyßli z Płockiego Woiewodztwá/ pißą śię z Bogáćicz.

Romoczcy w Ciechanowskim Powiećie dom stárodawny/ był Adam Podstárośćiem Płockim/ Wálenty Podstáros: Bielskim/ y inßy.

Siromskich dom w Płockim Woiewodztwie stárodawny/

Sárnowskich támże/ z ktorych był Máćiey Magister Artiū, promocyey Krákowskiey.

Simborscy w Płockim Woiewodztwie/ wspomina w Wárßáwie v Bárnádynow Epitáphium iednego tymi słowy: Stanislaus Simborski Decanus Ecclesiæ Varscheuieñ, in Piaseczno & in Stanislauovv Parochus, obijt anno 1561.

Grochowárscy w Płockim Woiewodztwie od Ráćiążá.

Ciećierscy z Ciersk á dom dawny / był Kuźmá wieku moiego Porucznikiem w Roćie Gostomskiego/ á potym bywał Rotmistrzem y mężem fortunnym.

Ciećierscy z Ciećiorek Dom rozrodzony w Powiećie Ciechanowskiem / Dom to bywał zá Kśiążąt możny.

Slepowrońscy w Sachockim Powiećie dom rozrodzony.

Kownáccy támże dom stárodawny.

Mnichowscy támże dom rozrodzony / z kthorych Frac w Kośćiele Płońskim zábit.

Dom Spadowskich w Sachockim Powiećie rozrodzony.

Thopczewscy od Lomzy dom rozrodzony.

Bágieńscy z Wąsoskiego Powiátu dom rozrodzony.

Nasiorowscy w Ciechanowskim Powiećie/ Dom z dawná rozrodzony.

Szeplewscy z Bełskiego Woiewodztwá dom rozrodzony.

Olßewscy támże w Bełskim dom rozrodzony.

Hárbowscy z Drogickiego Powiátu dom stárodowny.

Milewscy/ iáko opowieda w Lomźie Epitáphium iednego/ ktory vmárł w Roku/ 1569.

Josiewscy támże z Lomźieńskiego Powiátu.

Miłkowscy z Podláßa dom rozrodzony.

Gutowscy z Wyskiego Powiátu dom tozrodzony.

Sárniczcy w Chełmskiey ziemi / Stánisław pisał Kronikę Polską iezykiem Láćińskim.

Trzćińscy w Lukowskim Powiećie dom rozrodzony.

Piotrowscy w Przemyskiey ziemi dom stárodawny/ z Mázowßa wyßli.

Kurpiowie w Sierádzkim Woiewodztwie dom dawny.

Jástrzebscy z Lomżieńskiego Powiátu dom stárodawny/ z ktorych Jan rzeczony Mrożik był mężem znácznym/ służąc w Podolu przećiwko Tátá-

ćiwko Tátárom/Turkom/Wołochom/ y w więźieniu bywał v nich.

Mirożewscy z Kuiaw Dom stárodawny.

Jdźikowscy w Ciechanowskim Powiećie/o ktorych Długoß wzmiánkę cżyni/dla tego/że ieden z domu ich był mężem sławnym/ex variis bellis fœliciter ex hostibus victoriam reportauit, apud Duces Burgundiæ militans. V tych máiąc wielką summę zásłużoną/wßytkę im odpuśćił/tylko od nich ná odprawie żądał głowy Sancti Sigismundi Regis Burgundiæ, ktorey dostawßy/do Oycżyzny swey przyniosł do wsi Krolewá/támże ią w Kápplicy/ktorą sam zbudowáć dał/położył. A iż schodźił sterilis, będąc mężem bárzo nabożnym/ w oneyże oycżyźnie swey fundował Ecclesiam Parochialē, do ktore° wßytkę máietność swą dźiedźicżną nádał/á Fámiliey Slepowronom ius præsentandi ad eandem Ecclesiam zostáwił.

¶ Po iego śmierći/oná Głowá świętego Zygmuntá/zá słußnym kontráktem/do Płockiego Kośćiołá przynieśioná/vbi ad hodiernū diem religiosè colitur. Do onegoż Kośćiołá w Krolowie/zá ták známienity vpominek/ Biskup Płocki z Kápitułą pewne dźieśięćiny dárował/ tēporibus perpetuis.

¶ Jnßych wiele Domow Zacnych/w rożnych Woiewodztwách/o ktorych wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie Dabrowá stárodawnym/ kthory ma pocżątek od Jástrzębcá/ ták iáko inße wßytkie podkowy/ma być Biała w polu Błękitnym/Krzyże trzy Złote/iáki ma pocżątek/toć nie tayno z pirwßego opisánia. Piße Długoß o przodkách że bywáli simplices, sed audaces. O ktorych wzmiánki żadney nie cżyni/áni spraw ich wspominá żadnych/tylko ie ták wspomniawßy ostátká zámilcżał. Przypátrzywßy się Herbu własnośći/ cżytáć będźieß o ich potomstwie wieku mego/ ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć mogę.

☞ Nayznácżniey od cżásow dawnych wspomináią rożne scripta Dom Rostkowskich Możny w Mázowieckim Kśięstwie/ z ktorego wiele Mężow zásłużonych R. P. bywáło/ y Senatorow możnych/iáko przywileie opowiedáią Kśiążąt Mázowieckich Pribyslaum de Rostkow/w roku 1246. Ktorego maß sens w te słowá.

IN Nomine Domini Amen. Nos Conradus Dei gratia Dux Mazouiæ, &c. &c. Considerañ fidelitatem ac ꝓbitatem nostri fidelis Militis Pribyslai de Kostkovv, Palatini nostri Ducatus, qui sua industria terras nostras in absentia nostra, ab impetu hostium, qui vocantur Iaczuingi, liberauit, coadunatis sibi & additis ad se amicis suis & militibus nostris, sicut fidelis Miles & Bellator strenuus, ipsos in campo circa Opidum Przasnis inuasit, & cum Dei adiutorio multos prostrauit, alios in fugam conuertit. Cuius nos fidelitatem de more repensantes, damus in tenutam Opidum nostrum Przasnis, cū omnibus adiaceñ, & posteris eius ad annos triginta, in quibus omnes census & contributiones, quæ ad mensam nostram pertinebant, ipse & posteri eius recipient, ex quibus omnibus nullam rationem nobis facere debet, nec

successores eius debebunt, à præsenti data vsq; ad annum 1274. In cuius testimonium euidens præsentes manu nostra subscripsimus, & sygillū maius præsentibus est appensum. Datum in Plocko, anno vt supra, Feria sexta post festum Sancti Michaelis Archangeli.

☞ W Roku 1247. Wspomina Anonimos Bogutę de Rostkow tymi słowy: Eodem anno Dux Conradus Pater Kazimiri & Semouiti obiit, Semouito Duci filio suo ducatum relinquens, &c. Casimirus autem videns in extremis laborantem Patrem suū, Lanciciam, Spicimirz, Siradiam, & Rosprzam, ex improuiso ocupauit Duce Boguta de Rostkovv, &c.

Zá pámięći ludzkiey iuż tego domu był Jan Kostká z Rostkową Woiewodą Chełmińskim/ Mąż zásłużony R. P. y Senator dobry/ ktorego potym syn Jan był Woiewodą Sędomirskim/ Márborskim/ Kośćierzyńskim Stárostą/y Podskárbiem Pruskiem. Miał dwie żenie/ Naprzod Przerębską Jádwigę z Domu Nowiná/z ktorą zostáwił dwu synow. Stárßy był poiął Pilecką Stárosty Rodelskiego Corkę/wßákoż nieuznawßy poćiechy małżeńskiey vmárł/był Mąż vczony/w postronnych kráinách náukámi się báwił. Drugi N. Syn tego Woiewody ná ten cżás był bez żony/ktory sprawámi Rycerskimi doßedł przodkow swoich.

¶ Tenże Woiewodá dla wielkiey státecżnośći w sprawách/tákże y gorgnośći/w Jnterregná był Candidatem Regni.

¶ Tenże Woiewodá miał potym zá sobą Odrowążowne ze Sprowey/ ktora pierwey byłá zá Tarnowskim Janem Chrzyßtophem Kásztellanem Woynickim/z ktorą zostáwił dwie Corce / ná ktore wßytko Járosłáwskie imienie przypádło/vmárł w Roku 1581.

¶ Chrzyßtoph Brát tegoż Woiewody był Woiewodą Pomorskim/ Gołubskim. &c. Stárostą/ktorego synowie y corki zostáły/ći się pisali y pißą ná Stymberku z Rostkowá.

Piotr Kostká wieku mego tákże był Biskupem Chełmińskim/ Mąż vczony/y práwy á przykłádny Biskup.

Stánisław był Podkomorzem Chełmińskim/Mąż Rzecżypospolitey dobrze zásłużony/y w sprawách Rycerskich ćwicżony.

Jan Kostká ná Rostkowie był wieku mego tákże Kásztellanem Zakrocżymskim/ktory z Kryską zostáwił syná mężá godnego.

Dom Łośiow stárodawny y znácżny w Mázowßu y ná Dobrzyńskiey źiemi/ był Stánisław Kásztellanem Rypieńskim wieku mego.

Dom Zgierskich w Mázowßu stárodawny y znácżny/ z ktorych idą Kißkowie w Litwie Dom możny.

Dom Karniewskich stárodany/ z ktorych ieden w Przemyskiey źiemi miał máiętność nábytą/ w Domu Tarnowskich z młodośći się schował.

Jánußewscy w Prusiech dom stárodawny.

Secżymińscy w Prusiech dom stárodawny od Stárogárdá.

Moráwscy w Ciechanowskim powiećie.

Budzyńscy w Mákowskim powiećie dom rozrodzony.

Dabrowscy támże dom rozrodzony.

Głotkowscy támże dom rozrodzony.

Młodźiánowscy w Ciechanowskim dom rozrodzony.

Głodowscy z Dobrzyńskiey źiemie dom stárodawny.

Járzębińscy od Swiećia dom stárodawny.

Choćiwscy z Ráwskiego dom rozrodzony.

Napierscy w Mázowßu/ opowieda Epitáphium Janá w Pultowsku Poddziekaniem/ vmárł w roku 1572.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktotych dostátecznie wiedziec nie moge.

O Kleynocie Lada.

Lada stárodawnym Polskim/ kthory ma początek od Jástrzebcá/ iáko o tym Długoß swiadczy/ ma być w polu błekitnym/ wspomina Przodki że bywáli Viri Belicosi, veraces, sed simplices. O ktorych przypátrzywßy sie Herbu własności/ czytáć bedzieß tákże o potomstwie/ ktore iá w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedziec o nim moge.

☞ Wspomina Anonimos w Roku 1248. przodká tey Fámiliey/ tymi słowy: Conradi quoque Milites cũ Iaczuingis & Lithuanis Regionem Sendomirieñ deprædantes & cremantes, Duce Predislao Lada Magistro militiæ inuaserunt, magna præda abacta, multis captiuis abductis ad Ducem suum redierunt. &c. Jáko to potym oddał Pudyk Konradowi/ to ná swym mieyscu obaczyß pod Wádwiczem.

¶ Tenże ná drugim mieyscu wspomina przodká tey Fámiliey tymi słowy: Post paucorum itaq; dierum, reuolutionem anni prædicti, Boleslaus Dux Castrum Lad sub Monachis Landeñ firmauerat, & firmatũ detinuit occupando. &c. Relicto ibi Nobili Milite Iacusio Lada, filio Petri Pilch, Castellani Cerueñ, cum nonnullis militibus: O czym potym w Historyey ßerzey czytáć bedzieß.

☞ List Janá Ksiażeciá Mázowieckiego wspomina przodki tey Fámiliey znácznie/ iáko Kádroná Kánclerzá Zakroczymskiego/ Proboßczá Czerwieñ: Dominiká podkánclerzego brácia roozona de Klodno/ y Grzegorzá Kápellaná Ksieżny żony iego de ibidem, ktory czytáiąc sam dowodniey obaczyß/ á tego maß ten sens.

IN Nomine Domini Amen. Nos Ioannes Dei gratia Dux Mazouiæ, & Dominus heresq; Cerueñ, Warszeuieñ, Zakrozimeñ, Wissegradieñ, & Cziechanouieñ, &c. Consideratis & intuitis fidelibus seruitijs Nobilium Virorum, Helbrzikonis, Velislai, Thomislai, Suantoslai, Mathiæ, Stanislai, Ioannis, Philipi, Ioannis, Woinonis, Negoslai, Laurentij, Bartolomei, sic dictorum heredum de Klodno, sincere nobis dilectorum, quæ nobis fideliter impenderunt, & adhuc Domino concedente in futurum impendent, villas ipsorum Klodna vulgariter nucupatas, in districtu Varszeuieñ sitas, de iure Polonico in ius Teutonicum quod Culmense dicitur, præsentibus transferimus, cũ omnibus suis dispositionibus, cõdicionibus, punctis & clausulis vniuersis. Volomus etiam, quod præfati inhabitatores villarum prædictarum, ab omnibus nostris solutionibus, exactionibus, à Sep, Obras, Narzas, Porco, Vacca, Ariete, Pozeuune, Niestane, Podimne, Pobor, Grocz, Godne, Psarskie, Sokoloue, Bobroue, à Przeuod, à cæterisq; omnibus angarijs collectis vexacionibusq; vniuersis, quibuscunq; nominibus censeantur, sint liberi, e-

xempti, omnino & prorsus absoluti, laboribus vero castrorum nostrorũ omnium exclusis & exceptis, ad quos cum alijs nostris terrigenis transituri idem incole quocies necessitate sint astricti, eo etiam præsertim exempto, quod cũ nuptias nostras, aut filiorum nostrorum, aut filiarum, diuina dispositione celebrauerimus, aut quod absit, Nos vel quispiam nostris ex filijs captiuitatem incurrere, seu terram nostram redimere, vel aliam emere contigerit, tunc volumus, quod præfati Cmetones, nobis & nostris successoribus similem persoluant exactionem, quantum & qualem super omnes villas in Ducatu nostro constitueñ, æquali iurê Culmensi locatas duximus, pro tunc generaliter imponendam. Præterea absoluimus sæpè nominatos vilanos ab omnibus nostris Palatini, Castellanorum, Iudicumq; nostrorum omnium, ac Subiudicum iudicijs, ita, vt per eosdem decreto non iudicentur, & nec citentur, & citati non comparebunt: pœna eosdem nulla omnino sequente, nisi coram præfatis nobilibus & eorum successoribus legittimis, vel eorum scultetis, ad hoc deputatis astabunt, vnicuiq; iurè suo ꝓprio Culmensi ad obiecta responsuri. Damus etiam sæpè tactis nobilibus, & eorum posteritati legittime, vt quociescunque, vel quandocunq; incole supra fatarum villarum se mutuo occiderint, caput & pœnam capitalem idem nobiles pro se collent & leuabũt ex toto. Cum vero proprius incola ipsorum extraneum, aut extraneus proprium incolam perimerit, ex tunc medietatem huiusmodi pœnæ capitalis obtinebuntur. Insuper tribuimus præmissis nobilibus & ipsorum posteris omnes causas magnas, & paruas, infra limites & in limitibus præscriptarum villarũ iudicare, carceres & patibula erigere, omnesq; excessus capitales & criminales ac delicta punire, licet vindictam sanguinis mutilationem membrorum, aut vltimum supplicium exigant, æqualitatem pœnæ pro æqualitate criminis imponendo.

¶ Cæterum, pijs supplicationibus Venerabilium Virorum Dominorum, Cadronis Cancellarij, Zacrocimeñ Præpositi Cirueñ, Dominici Vicecancellarij nostri Germanorum, Gregorij nostræ coniugis dilectæ Capellani, Capellanorum nostrorum specilialiter amandorum, graciosis aclinati, hæredum ibidem de Klodno, ob eorumq; specialiter fidelia seruitia nobis fideliter, constanter, multipliciter exhibita, & in posterum per ipsos Deo duce exhibenda, præscriptos nobiles superius nominatim expræssos, hæredes de Klodno, cum posteritate eorum legittima nata & nascenda, fratres prædictorum nostrorum Capellanorum & seruitorum singularium, ab omnibus vniuersaliter pœnis magnis & paruis quibuscunq; nominibus Latinis vel vulgaribus nominabuntur, omnium nostrorum honoratorũ, supperiorum, & quorum libet omniũ aliorum quorum interest aliquod ius in pœnis iudicialibus, habere fecimus perpetuis temporibus exemptos, liberos, immunes, & omnino absolutos, ita, vt quociescunq; in iudicio, vel extra iudicium manserint, tociens eas nulli honoratorum & supperiorum quocunq; nomine appellationem dare & soluere debebunt. Pœnis vero nostris Ducalibus magnis & paruis quibusuis pro nobis reseruatis. Item liberamus & absoluimus prænotatos nobiles heredes de Klodno, cum eorum successoribus legittimis, á possessione communi Castrorum nostrorum, quod vulgariter Posada dicitur, ita, ꝙ peramplius in ipsa sedere, ipsamq; peccuniam soluere perpetuo nõ debebũt. In quorum omnium præmissorum euidens testimonium, sygillum nostrum maius præsentibus est appensum. Actum & datum Varsseuiæ, Feria secũda ipso festo Anunciacionis Beatæ Mariæ Virginis gloriosissimæ, sub anno Domini, 1387. Præsentibus his testibus, Martino Palatino terræ nostræ Mazouieñ, Pocrasio Pilconis Marschalco nostro, Bolesta Capitaneo nostro Generali, Suascone Msura Magistro nostræ coquinæ, Ioanne filio Stanislai Subcamerarij de Milonouo, & alijs multis nostris fidelibus & fide dignis, per manus eiusdem Dominici Capellani & Vicecancellarij Curiæ nostræ, qui

hæc ſingula habuit in comiſsis. ☞ Od tychże pomienionych przodkow był Dom Kłodźińſkich/ znácznie záſłużony Rzeczypoſpolitey/ iáko byli zá pánowánia Krolá Zygmuntá ſtárego dwá bráćia rodzeni: Naprzod/

Stániſław Rotmiſtrz/ ktory przy Janie z Tarnowá Hetmánie Koronnym/ w towárzyſtwie z Koźierſkim/ wyćiągnąwſzy przećiwko Wołochom pod Obertyn/ z wielką ſławą Domu ſwoiego/ z nieprzyiaćielem meżnie czynił/ z wielkich prac w drodze zániemogł/ vmárł we Lwowie/ y tám pochowan.

¶ Ten ku wielkiemu meſtwu miał tę oſobliwą w ſobie Cnotę pochwalenia godną/ że Pánu Bogu rad ſłużył/ y odieżdżáiąc ná woynę/ zlećił to brátu iáko ná Teſtámenćie/ áby z częśći iego Oyczyſtey w Páráfiey ich Zukowie do Błońſkiego Stároſtwá wśi przyległey/ Ołtarz fundował y nádał/ ták iákoby Kápłan mogł mieć wychowánie dobre/ ktoryby ná káżdy tydźień trzy Mſze śpiewał pro viuis & defunctis. Co wſzytko Brát ná proſbę iego vczynił/ kupił plác z rolą/ y dźieśięćinę po Folwárku wśi Kłodna poſtąpił/ Kápłanowi dom zbudował/ y ták to obwárował/ żeby to wiecznie trwáło.

Máciey brát pomienionego Stániſłáwá rotmiſtrzá/ Woyſki Liwſki/ y potym Stároſtá Błońſki/ miał zá ſobą Annę Bogucką z Ráwſkiey źiemie/ z domu Prawdzicż/ z ktorą zoſtáwił ſynow śiedm/ y corki trzy/ wſzytkich dźieći młodo odumárł/ w roku 1552. w Sobotę w Wigilią świetey Troyce/ przy bytnośći Krolowey Bony w Błoniu. Tá widząc bárzo żáłoſną żonę po meżu z onymi dźiatkámi/ ktorych niedoroſłych odumárł/ ćieſząc ią w ſmutku iey/ dáłá iey dożywoćie ná Błoniu/ zá przyczyną Jana Przerebſkiego Pieczętarzá. Krol tákże Auguſt pámiętáiąc ná záſługi zmárłego Małżonká iey/ dał wieś Chroſna w dźierżáwie Ośieckiey ná wieczność/ á wſzákoż potym execucyą odeſzłá/ tylko Syná ſtárſzego przy dożywoćiu zoſtáwiono. Tá potym Wdowá/ pámiętáiąc ná proſbę mężá ſwego y nápomnánie/ áby dźiatecżkam dobre wychowánie dáłá.

¶ Naprzod ſtárſzego Stániſłáwá do Akkádemiey Krákowſkiey poſłáłá/ do Miſtrzá Woyćiechá Wądrogowſkiego z domu Trząſki: od ktorego in facultate oratoria przez czás krotki dobry profect wźiąwſzy/ ad grauiora ſtudia był oddan do Janá Przerebſkiego Pieczętarzá Koronnego. Będąc lat pięć w Káncelláryey/ zá rádą tego Pieczętarzá do Włoch poſłan był/ gdźie ſię vczył naprzod w Padwi/ potym w Bononiey Literas Humaniores apud Franciſcum Robortellum Vtinenſem in Latinis, in Græcis vero apud Romuleum Amaſeum. Potym ſię do Práwá vdał/ ktorego ſię vczył apud Papium & Ferrantem Vetium, tám iedennaśćie lat mieſzkawſzy w ták zacnych Akkádemiách/ Doktorem zoſtawſzy Iuris vtriuſq; do Rzymu iechał/ gdźie w krotkim czáśie vczynił go Protonotarium ſuum, y dał liſt. W krotkiem czáśie/ przyſzedł zá wielką pilnośćią y godnośćią do łáſki apud ſummū Pontificem Iulium quartum, áż tego po nim chćiał/ áby ſię ná poſłudze iego báwił. A gdy mu ſię do domu potrzebą wymowił/ z námowy przyiaćioł/ ktorzy go do tego wiedli/ áby Rzeczypoſpolitey ſłużyć znáczniey mogł. ꝛć. Dał mu Liſty do Legatá ſwego Rugierium, żeby in menſe Summi Pontificis, coby ſię iedno apud Eccleſias Cathedrales otworzyło iemu napierwey dał. A tho było w Roku 1565. Ale gdy ſię vkazał do domu/ záraz mu Zmudzki Biſkup Wiktorzyn Wierzbicki Archidiekánią Zmudzką ſpuśćił. Tám záraz ná Sekretárſki vrząd przyśiągł ná Seymie Piotrkowſkim/ w Roku/ 1567. A tám dowćip ſwoy wielki pokazał. Dał mu potym Biſkup Krákowſki Pádniewſki pomieniony Kántoryą Krákowſką.

¶ Gdy dano znáć o śmierći Stępowſkiego Sekretarzá z domu Junoſzá/ ktory był Poſłem w Neápolim dla rekuperowánia dobr po Krolowey Bony/ to ieſt Bárſkiego Kśieſtwá y Roſſánu/ tákże y ſummy ktorą byłá dáłá ná pewne dobrá w tám tym Kroleſtwie/ záraz go Krol ná mieyſce ono poſłał in Maio,

ſłał in Maio, w Roku 1569. Kedy iechał pro dignitate Regia doſtátkiem niemáłym/ mieſzkał tám czás długi.

¶ Zá námową potym Vice Regis Neapolitani tám ſię ożenił/ poiął Julią Corkę Marchionis de Lauro, Synowicę rodzoną Kśiążęćiá w Neápolitáńſkim Kroleſtwie/ Montis Leonis domu Pignátellow ſtárodawnego y zacnego w oney kráinie. Striy był iey drugi Regni Syciliæ, proRex & Theſaurarius regni Neapolitani. Weſele było Montis Leonis Duce, ktory ſię ſpowinowáćił z domem Kolumnow/ ná ktorym przednieyſzy Pánowie Kroleſtwá onego/ y poſtronni Poſłowie byli/ w Roku 1579. in Auguſto, z ktorą miał ſyná Fránćiſzká/ wſzákoż młodo vmárł ten ſyn.

☞ Káſper Kłodźińſki/ brát Stániſłáwow rodzony/ ſtároſtá Błońſki y Wołkinicki/ ten ſię tákże w poſtronnych kráinách ſpráwom ludzkim przypátrzył. Naprzod gdy Ferdynánd Ceſarz Corkę Kśiążęćiu Mántuáńſkiemu dawał do ſtanu Małżeńſkiego/ do Włoch był iechał/ tám y iezyká/ y około koni wſzelákich ſztuk y opátrzenia doſtátecznie przewykł/ ták iż ná Dworze Krolá Auguſtá ledwie nie przednieyſzym był do ćwiczenia koni/ w woyſkách Niemieckich ſpráwam ſię Rycerſkim przypátruiąc wiele bywał/ gdźie y męſtwo w potrzebách znáczne pokázował/ ſkąd łáſkę Ceſarzá Ferdynándá y Máximiliáná/ tákże Ellektorow Imperij znał/ wſzákoż miłość Oyczyzny nie dopuśćiłá mu tám zábáwy. Przyiecháwſzy iechał ná Dwor Zygmuntá Auguſtá/ w Roku 1563. Naprzod był Jurgieltnikiem w Piotrkowie ná Seymie/ y záraz mu byłá zlecona ſtáynia. Poſłan z końmi do Nowego miáſtá Korczyná/ potym do Knyſzyná/ áż przez ſześć lat był ná thym vrzędźie/ máiąc przez trzy tyśiące koni y z ſługámi do nich przynależącymi/ pod ſwą mocą. Potym w Roku 1270. Ożenił ſię/ poiął Kniehinią Annę/ Corkę Sędźiego źiemſkiego Grodźińſkiego/ Rotmiſtrzá y Mężá ſławnego/ ktory ſię piſał z Máſálá w Smoleńſkim Woiewodztwie. Tá naprzod byłá zá Sebeſtyanem Dybowſkim Stároſtą Knyſzyńſkim/ z Łęczyckiego Woiewodztwá/ Herbu ábo Fámiliey Nałęcz/ po ktorey niemáłe máiętnośći trzymał w Łęczyckiey źiemi y ná Wołyniu/ o czym pod Herby Litewſkimi/ dano mu potym Stároſtwo Wołkinickie.

¶ Po śmierći Krolá Auguſtá/ Pánowie ták Koronni iáko y Kśieſtwá Litewſkiego/ obráli go przednieyſzym do ſtrzeżenia ćiáłá y prowádzenia do Krákowá/ co wſzytko porządnie y z wielką vczćiwośćią ſpráwił. W Interregnum pierwſze w Kole Mázowieckim/ perſwádował ſwym/ áby in Auſtriaca domo, kedy látá ſwe był wychował/ Krolá obráli/ rozumieiąc to być z pożytkiem Oyczyznie/ ále potym gdy wielkie kondycye były od Henryká podáne/ przez Poſły iego nań przyzwolił. Gdy Krol Henryk przyiechał ná páńſtwo/ iż vmiał iezyki/ Láćińſki/ Hiſzpáńſki/ Włoſki/ Niemiecki/ Czeſki/ ten pomioniony Káſper Kłodźiński był żądan/ áby ſię báwił ná dworze/ z czego ſię nic wymowił/ tylko vrzędu ſtáre° ábo Komiuſtwā niechćiał/ ktory gdy oddał do ręku Krolowi/ dano mu wieś Horoſtow nád Łoſoſną Rzeką w Grodźieńſkim Stároſtwie do żywotá y żenie iego/ y Conſens ná wykupienie Stároſtwá Błońſkiego/ y Rádźikowá wśi/ do Stároſtwá Zakroczymſkiego należącey/ od potomkow Oyczymá ſwego Máćieiá Chodzyńſkiego/ Stároſty Zakroczymſkiego/ y Podkomorzego Drohickiego/ Celniká Mázowieckiego/ ktory był poiął Mátkę ich/ o czym pod Herbem Ciołek czytáć będźieſz.

¶ Tenże Káſper ſpuśćił ná onymże Seymie Woyſkie Sochácżewſkie Brátu ſwemu Wáwrzyńcowi/ ktory też był Jurgieltnikiem v Krolá Auguſtá lat iedennaśćie. Miał zazdrośćiwe przeſzkodniki ten pomieniony Káſper w tákich záſługách ſwych/ wſzákoż wſzytkie/ czuiąc ſię dobrze záſłużonym/ łácno pokonał.

¶ Potym w Interregná po odiecháníu Henrykowym/ będąc ná konwokácyey w Wárſzáwie/ gdy Ceſarzá Máximiliáná obráłá byłá niemáłą

część Pá-

cżeść Pánow/y niektorzy z Rycerstwá/z nimi przestawał/potym sie vdał do wietszey gromády/widząc słusznieysza drogę zá poiećiem pozostáłego potomká Jágiełłowey krwie/ śiostry Królá tego ktoremu służył. Przyiechał z dostátkiem/porządnie y ochędożnie/po koronácyey do Królá Stepháná/ poddánosć swą opowiedźiał/dawano mu Kásztellánią Wárszáwską/ ktorey on przyiąc niechćiał/tákże y Zakroczymskiey.

¶ Pod Gdáńskiem gdy Krol Stephan był z dworem swym/y z kilkim tyśiecy ludźi/w Roku. 1 5 7 6. On pod Jzbork przećiwko woysku Moskiewskiemu do Jnflant/z Janem Chodkiewiczem Kásztellanem Wileńskim ieźdźił/gdźie poczet niemáły kosztem swym stáwił k woli sławie nieśmiertelney y Rzeczypospolitey Kśięstwá onego.

¶ Kiedy przyszłá potrzebá pod Połock/pod Luki/pod Pskow/ sam wszedy z pocztem konnych y pieszych znácznym ieźdźił / żadnego Seymu áni ziázdu/chcąc się Rzeczypospolitey przysłużyć/nieomieszkał.

¶ Anno 1 5 8 2. in Februario, do Amuratá Cesarzá Tureckiego był náznáczon w poselstwie/dla czego sie wymowił przystoynie/toć sie potym w Historyey okaże. Był to wielki miłośnik Kośćiołá Bożego/sług Kośćielnych/y ludźi vczonych. W Kámionce imieniu swym dla okolicznych ludźi/widząc ie krom Pástyrzá/Kośćioł zbudował niemáłym nakłádem/w Roku 1 5 8 0. y pieknymi ápparáty przyozdobił/ Plebaná y szkołę fundował y nádał/skąd niemáłe dźiekowánie odniosł/ bo ludźie kilká mil muśieli ieźdźić odpráwowáć powinnosć Chrześćiáńską. Jezuitom/Bárnádynom/wielkie iáłmużny do Konwentow ich dawał / w Zukowie w Páráfiey Oyczyzny swey do kośćiołá ápparáty ozdobne sprawił Ołtarzom od przodkow swych fundowánym. Potomstwá żadnego nie miał/tylko Páśierbicy swey był iáko oycem ná wszem łáskáwym/ktorą wydał zá Dymitrá Kálečkiego Miecznika ná ten czás y Száphárzá Poborow Wielkiego Kśięstwá Litewskiego/ wielkiego Katholiká.

Mikołay trzeci brát tych pomienionych/ktory był ná dworze Krolowey Bony/y z tą był záiechał do Włoch/wszákoż mu zá iego wielkimi pilnośćiámi zayrząc przysługi ludźie oney kráiny / táiemnie mu trućiznę zádáli. Był to Mąż vrodźiwy/ ták iż poki ná Dworze Królá Augustá przedtym był Komornikiem/máło sobie miał rownych w vrodźie. Muzyk był do tego ossobny/ Láćiński/ Włoski/ Hiszpáński/ Niemiecki iezyk dobrze vmiał/ Młodźieniec dobrze wszytkim záchowáły / iednák z oną trućizną przyiechał do Oyczyzny / z Krasnego Stáwu do domu przyiechawszy vmárł/ w Roku Páńskim 1 5 5 9.

Jan Czwarty brát/ ktory sie w Akádemiey Krákowskiey vczył/był człowiek ćichy/wszákoż wielkiego vczenia/Muzyk niepospolity / będąc przy Padniewskim/ktory był Podkánclerzem Koronnym/ z Janem Kochánowskim Poetą/wielką przyiaźń y towárzystwo wiodł. Wielkie beneficya mu ten Biskup dawał gdyby był chćiał Duchownym być. Potym przyiechawszy do domu/ ná Oyczyźnie gospodárstwem sie báwił / Vrzedy ziemskie opuszczał / iáko Pisárstwo Ciechanowskie Ziemskie/ y Podsędkostwo Zakroczymskie/ iednák sie vmyślił ożenić. A gdy zań zmowić miano Ciećiszewską Stárośćiankę Gárwolińską/vmárł w Kłodnie in Martio, w roku 1 5 6 8. nie máiąc tylko lat 28. Ciáło iego pochowáno w Zukowie.

Wáwrzyniec Piąty tákże był Mężem vczonym / báwił sie przy Noskowskim Biskupie Płockim/ v ktorego był w wielkiey łásce / á potym go oddał ná dwor Królá Augustá w Wárszáwie / in anno 1 5 6 6. Jurgieltniczą/ był Mężem porządnym/ spráwnym/ y pilnym posług Páńskich/bywał ná mieyscu Kráyczego gdy odieżdżał. Po śmierći Krolewskiey gdy Dwor odpráwiono/bacząc że mu sie źle nagradzáły posługi pierwszego

Páná/niechcąc sie Dworem báwić/w roku 1 5 7 4. ożenił sie á w pokoiu záśiadł/miał zá sobą Kátárzynę Kołożebską Mikołáiowę Corkę/ktorą tylko iedyną był zostáwił/ po ktorey wźiął dwoie Mniszewo w Ciechanowskim y w Zakroczymskim Powieciech / z ktorą zostáwiwszy trzy Corki / vmárł w Kłodnie 29. dniá Kwietniá/w roku 1 5 8 3. Człowiek siły wielkiey y vrody/chlebodawcá hoyny / pochowan w Zukowie w Páráfiey przy Przodkách swoich/o czym świádczy Elogium ná Chorągwi nád grobem iego.

¶ Máciey Kłodźiński / Sedis Apostolicæ Protonotarius, Præpositus Vilneñ, Archi: Samagitiæ, Canonicus Cracouieñ, & Secretarius S. R. M.

Szosty Brát tychże pomienionych / kthoremu było dano imię ná Krzćie Bártłomiey / potym ná konfirmáciy wźiął imię Oycowskie Máciey. Vrodźił sie in Augusto ante Bartholomei, anno 1 5 5 1. in die Assumptionis Beatissimæ Mariæ Virginis ná de dniem. Z młodych lat náuką sie báwił w Wárszáwie/w Łowiczu/gdźie pod Mistrzámi dobrymi wźiął profect in Triuialibus, potym Kśiądz Skárzyński/Ardźiekan Dobrzyński in Ecclesia Ploceñ Cathedrali, Kánonik Wárszáwski / Káznodźieiá Krolowey Anny y Spowiednik/v ktorego w Wárszáwie mieszkał báwiąc sie náuką/záwiosł go do Krákowá / gdźie sub Stanislao Sokolouio in arte oratoria wiele profecit, & in Græca nie nagorzey. Potym in anno 1 5 8 1. vdał sie do Włoch do Bononiey/tám sub Carolo Segonio in humanioribus, in iure ciuili apud Velium, sławnych Professorow: ex ingenio & capacitate singulari modestia morum in maxima admiratione, Nobilitas Bononieñ bárzo go miłowáli dla záchowánia brátá iego Stánisławá / thákże też dla iego wielkiey modestyey. A gdy nalepiey począł sie vczyć/ y dáć specimen ingenij sui do ludźi/gdy eloquentissimas Orationes támże wydał z druku in obitū Sigismndi Augusti, & coronationem Henrici Regis. Reuocatus in Patriam: á iż niechćiał odiecháć sine benedictione Apostolica, zmieszkawszy czterý látá w Bononiey/iechał do Rzymu/ tám apud Cardinales in maximo honore habitus, ktorzy go zálećili Gregorio 13. Summo Pontifici: Tenże go vczynił Protonotarium Sedis Apostolice, o czym świádczy List w te słowá.

GREGORIVS P. P. XIII.

Dilecte Fili, salutem, & Apostolicam ben: Pij Patris altis, qui prout vult, dispensat, singulis etiam plusquam merita & vota eorum requirunt, munera gratiarum, vices, licet immeriti, gerentes in terris, interdum minores efferimus honoribus, vt fiant in obseruantia mandatorum domini eorum humeri in posterum fortiores. Hos itaq; te, qui sicut accepimus, ex Nobili genere procreatus, & Ecclesiæ Medniceñ Archidiaconus existis, ac alijs virtutum decoraris ornatibus, specialibus nostræ gratiæ fauoribus prosequi, digniorisq; nominis titulo decorare voleñ: Te in nostrum & Apostolicæ sedis Notarium auēte Apostolica tenore præsentium recipimus, & aliorum nostrorum Notariorum numero & consortio fauorabiliter aggregamus, tibiq; & si habitum & rochetum non diferat, quod omnibus & siugulis honoribus, præeminentijs, indultis, priuilegijs, exemptionibus, & prærogatiuis, quibus alij nostri & dictæ sedis Notarij vtuntur, potiuntur, & gaudent, ac vti, potiri, & gaudere poterunt, quomodolibet in futurum, absq; tamen aliorum nostrorum & dictæ sedis Notariorum, de numero participantium nuncupatorum præiudicio, & citra exemptiones à Concilio Tridentino sublatas, ac etiam Facultates legitimandi, ac ad Gradus promouendi, ac Notarios creandi, aliaq; huiusmodi priuilegia, à Notarijs sic creatis prætensa, quibus nullibi vti valeas. Et si secus super his à te scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus: vti, potiri, & gaudere, libere & licite possis, aucte & tenore prædictis de speciali gratia indulgemus, non obstañ Lateramen Concilij nouissimi, de certo ipsorum Notariorum numero. Cui etiam, si ad illum nondum deuentum sit, per hoc alias derogare non intendi-

mus, & aliis conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, nec non officij Notariatus hmoi & iuramento confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, cæteriſq; contrarijs quibuſcunque. Tu igitur ſic de bono in melius virtutum ſtudijs intendas, vt in noſtro & Apoſtolicæ ſedis conſpectu, ad maiora te ſemper conſtituas meritorum cumulis digniorem, noſq; proinde ad faciendam tibi vberiorem gratiam & honorem arctius inuitemur. Volumus autem, quod in manibus venerabilis fratris Epiſcopi Medniceñ, ſeu eius in ſpiritualibus Viccarij generalis iuramentum ſolitum præſtare, & fidem Catholicam iuxta articulos à ſede Apoſtolica æditos, profiteri omnino tenearis. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris, Die ſecunda Nouembris M. D. LXXV. Pontificatus noſtri Anno quarto.

Cæ: Glorierius.

¶ Ten ácz miał wielką chęć do náuk/ále iż beneficia, ktore mu był ſpuścił brát Stániſław/ Poseł w Neápolitáńſkim Kroleſtwie/ nie dopuściły mu dłużey mieſzkáć w tych tám kráinách Włoſkich. A iż było ſingulare ingenium, voluit deeſſe patriæ, przodkow ſwych ſławy popráwuiąc/ſtatim à coronatione w Krákowie do Krolá Stepháná był oddan/ w Roku 1576. Przyśiągł ná Sekretárſki vrząd w Wárßawie. Był w Káncellárij przy Pietrze Wolſkim Duninie Káncler zu Koronnym/ ktory był potym Biſkupem Płockim. Potym przy Janie Zamoyſkim Káncler zu y Hetmánie Koronnym był ſtan ná te drogi. Naprzod de violatione Sacratiſsimæ Euchariſtiæ Sacramenti pod Piotrkow/z roſkazánia Krolá Stepháná/& ex Senatu conſulto publico, ná ziezdzie Wárßawſkim do wśi Spotá Stároſty Piotrkowſkiego. Gdy wielkie Kśieſtwo Litewſkie przyśięgę oddáło y poddáńſtwo ſwe Koronie pod regiment Krolá Stepháná/co wßytko przyſtoynie odpráwił. Był deputowan ná Seymik Kśieſtwá Mázowieckiego y Woiewodztwá Podláſkiego Poſtem od Krolá do Wárßáwy/in anno 1582. in Martio.

Potym z Wárßáwy deputowan do Płockiego Woiewodztwá w tymże Roku/dano mu zá poſługi Proboſtwo Wileńſkie.

Wydał w roku 1583. Kśięgi de Diuina gratia, przełożone z Włoſkiego ięzyká ná Láciński y Polſki doſyć pilnie y vczenie/ktore dedikował Krolowi Stephánowi/á Polſkie Annie Krolowey żenie iego.

¶ Sioſtry tychże pomienionych Kłodzińſkich były te. Stárßa Dorotá/ktora byłá wychowána w Fraucmerze Krolowey Bony/ á gdy Krolowa odiecháłá/ byłá przy Krolewnách. Potym byłá daná zá Woynę/ ktory potym był Podſkárbiem Wielkiego Kśieſtwá Litewſkiego/ y Stároſtą Pińſkim/o ktorym czytáć będźieß pod Herbem Troby. Vmárli iedno po drugim po Luckiey woynie prętko/ zoſtáwili Potomſtwo/ o ktorym ná mieyſcu námienionym czytáć będźieß.

¶ Kátárzyná druga śioſtrá Podſkárbiney Zaborowſka/ Cześnikowa Zakroczymſka/zoſtáwiłá Potomſtwo/o ktorym czytáć będźieß pod Herbem Rogálá.

☞ **Dom Noßkowſkich ſtarodawny/ z ktorego zá pámięci** y wieku náßego był Andrzey Noßkowſki Biſkupem Płockim/ktory znácznie podniosł domu ſwego/wielkie pieniądze zebrał/máiętność znáczną dla Synowcow kupił/iáko Srzeńſk miáſteczko ná Zawkrzu/ y inßych wiele w roznych Powiećiech y Woiewodztwách/ná Stároſtwá wielkie ſummy pieniedzy dał Krolowi Auguſtowi. Potym Synowce w domiech możnych po ożeniał/iáko ſtárßego w domu Tarnowſkich/Woiewody Sedomierſkiego Corką/z ktorą zoſtáwił dwu ſynow/Adryaná y Páwłá Młodźieńce godne y vczone. Vmárł w roku 1579. Był Stároſtą Ciechanowſkim.

¶ Andrzey Stároſtá Rożáńſki y Mákowſki/brát tegoż Stároſty Ciechanowſkiego

chanowſkiego

chanowſkiego młodßy/ po Stryiowey śmierći poiął Tárłownę z Szczekárzowic Chorążankę Sędomierską/ po ktorey máiętność niemáłą wźiął w Sędomierskiey źiemi/zoſtáwił z nią potomſtwo.

¶ Tenże Biſkup był wielki miłośnik ludźi vczonych/ ktorym pomagáiąc do náuk opátrował znácznie. Ciáło iego leży w Pułtowſku/o czym świádczy Epitaphium.

¶ Ten Kośćioły w Płocku y w Pułtowſku ponápráwiał/Burſę Philozophorum w Krákowie zmurował/fundował y nádał/Szkołę w Pułtowſku zbudował/ Jezuity fundował/y wiele inßych miłośiernych á pobożnych vczynkow iego. Po nim był obran Piotr Myßkowſki z Domu Jáſtrzębiec.

¶ Sioſtrá iego byłá Wichorowſka Piſarzowa Ciechanowſka/y Kosobucka Chorążyna Płocka.

Tegoż Herbu był Rędziná Szkoláſtyk Wárßáwſki/ y Kuchmiſtrz Krolowey Anny/z Wárßáwſkiego Powiátu.

Dom Służowieckich w tymże Powiećie ſtárodawny.

Dom Zawiſtowſkich w Powiećie Zakroczymſkim.

Dom Dobrzyßewſkich w Czerſkim Powiećie.

Dom Rádońſkich od Błonia/ z ktorych był Jan Podrząńczem Krákowſkim/zoſtáwił ſynow trzech. Janá/Zbożnego/y Máthyaßá.

Dom Grackich ſtárodawny y rozrodzony.

Zaleſcy w Zakroczymſkim Powiećie.

Brodowſcy w Ciechanowſkim Powiećie.

Kowalewſcy/był ieden Sędziem Rożáńſkim.

Gnatowſcy dom ſtárodawny.

Grodeczcy/Piſarzem źiemſkiem Łukowſkim był ieden.

Zabłoczcy w Zakroczymſkim/wßytko domy rozrodzone.

¶ Inßych wiele Domow w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Beliná

Ktory tu zdawná w Polßcze ieſt nábyty/ iáko o tym piße Długoß/ powiedáiąc/ że go przodkowie vżywáli/ Białych Podkow w polu błękitnym/á opowiedá/ że od Jáſtrzębcá Przodek iáko wßytkie inße Podkowy nieśie/iákomći piſał w pierwßych kśięgách o początku Herbu tego/inßegom śię dowiedźieć nie mogł. Tu tylko śię przypátrzywßy własnośći Herbu/czytáć będźieß o przodkách y o potomſtwie ich/kthore ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim mogę. W Helmie Ręká Złota z Mieczem wynieśiona/ nádána od Boleſłáwá Krzywouſtego/iáko niżey o tym dowodnie czytáć będźieß.

☞ **Zeliſławy Przodki Herbu tego/ kłádą rozne ſcriptá/** ktorychem ia bárzo wiele w Przywileiách roznych rewiduiąc baczył. A wßákoż naznácznieyßy ten z nich/ktorego wßytkie Hiſtorye opowiádáią zá Boleſłáwá Krzywouſtego Hetmánem Koronnym/ iáko Miechowita y Kro-

Tt mer tymi

mer tymi słowy. Iamq; Zelislaus peruastata tripartito agmine, Morauia ingenti præda honustum reducebat exercitum, cum certior fit Suentopel cum Morauorum Ducem, cum magnis copijs atergo venientem, non longius duob: miliarijs à se abesse, itaq; præmissis impedimentis, atq; captiuis signa conuertit, & instructa acie manus cum hoste conserit Pugnatum æquo Marte aliquandiu, plurimumq; humani sanguinis vtrinq; fusum est, ducibus vbiq; prælium instaurañ. &c. Vt in historia. In eo prælio Zelislaus, dum Ducis pariter atq; Militis officio fungitur, dextram amisit, quem Boleslaus princeps colaudatum pro meritis & virtute aurea manu donauit, &c.

¶ Comitem Boleslaum dictum Belina, wspomináią Przywileie rozne circa annum 1 1 4 9. Iaroslaum Belinam Comitem circa annum 1 1 9 9. y inße.

Borysławá Arcybiskupá opowieda Káthálog od Jánicyußá in publicum wydány/wßákże go w pisanym inßey Fámiliey opowieda/w roku 1 3 0 7. Był obran po śmierći Jákubá Swinki/był Poznáńskim y Gnieźnieńskim Kánonikiem/był zgodnie od Kápituły obran/ sam iechał do Papieżá Benedyktá iedennastego in Perusium, kedy ná ten czás mießkał. A gdy tám przyiechał Papież w then czás vmárł/ będąc żáłosny/ że mu sie przewlokłá konfirmácya/ bo cáłe dwie lećie Kárdynáli zgodźić sie nie mogli áby byli obráli Papieżá/po dwu lat áż obran Clemens Piaty/y támże otrzymał krom wßelákiego impedymentu konfirmácyą przez Piotrá Kárdynałá Biskupá Hostień. Miał spráwe o krzywdy R. P. przećiwko Mistrzowi Krzyżáckiemu w Prusiech/ y przećiwko Arcybiskupowi Ryskiemu o Chełmieńskiego Biskupstwá wydárćie. Potym zániemogł w Roku 1 3 1 1. ostátecznego dniá Czerwcá/w Awiniey vmárł/y támże w Klaßtorze świętego Janá pochowan/ Ordi: Prædic: Po nim nástał Jan z domu Kotficż/ w Roku 1 3 1 2.

¶ O tymże pisał Janicius Poetá Wierße w te słowá in Cathalogo.

Commoda dum quærens patriæ versatur in aula
Pontificis, curis obrutus occubuit
Galia redde virum, patria dignissimus ille est
Cur habet immeritum mortuus exilium.

☛ **Z tychże Przodkow wieku mego było wiele Domow** znácznych R. P. zásłużonych/iáko naprzod Dom Belinow w Mázowßu y ná Podgorzu/ktorzy przy nazwisku Przodkow swych áż po ten wiek trwáią.

☛ **Dom Táránowskich w Przemyskiey źiemi stárodaw**ny/á wieku mego znácznie R. P. zásłużony. Był Andrzey Táránowski/ktory z wielkim nieprzespieczeństwem zdrowia swoiego/ do wiela postronnych Krolow y Kśiążąt od Krolá Augustá był sykan. Był to człowiek miernego wzrostu y náuki/ wßákoż przespieczności wielkiey y sercá. Naprzod do Krolá Duńskiego trzy kroć w poselstwie ieźdźił/ iednáiąc Krolá Duńskiego z Szweckiem/kedy woyská iuż spráwione ku potkániu rozwodźił.

¶ Do Szwecyey potym ieźdźił/kedy był in magno periculo, bo ná morzu lodowátym rozerwał sie z nim Okret/wiele ludźi potonęło/on z sługámi swymi przeßedł po ledźie.

¶ Do Olßácyey od tegoż Krolá w poselstwie ieźdźił. Potym tám stąd przyiechawßy z Imbreimbekiem Postem Tureckim/ktory był z narodu Polskiego Fámiliey Odrowąż/Stráż. Kedy thylko Credens wźiąwßy od Krolá/wßytko podług myśli v Selimá spráwił.

¶ Jeźdźił potym z Mechmet Czaußem pod Morze Caspium przez Hordy Tátárskie do Azyey/ woyská Tureckie wielkie odwiodł/ ktore chćiáły Zamek Astráchán zborzyć. Jádąc potym z onym woyskiem ná zad do Grecyey przez wielkie pustynie/po kilká dni nie iadał áni pił. Ono woysko/ kto-

rego było 26 tyśiecy/od głodu á prágnienia wielkiego wniwecż sie obroćiło/ tylko dwá tyśiącá ich zostáło żywych. On iednák zdrowo z swoimi do Krolá przyiechał.

¶ Potym gdy Bogdaná Woiewode Wołoskiego/w roku 1 5 7 2. Jwoniá z Wołochy y Turki zegnał z Hospodárstwá/on był postan w poselstwie od tegoż Krolá przyczyniáiąc sie zá Bogdanem. Wiechálismy w źiemie nieuspokoiona/ledwie Dunay przebył/iáko Polacy z woyskiem y z Bogdanem wtárgneli. Już iednák Táránowski był Poselstwo odprawił/ y wdźięcznie przyiet/ niż znáć dano/ że Polacy wiele Turkow y Wołochow porázili ná głowe. Przysłał Máchmet Báßá po Táránowskiego/ pytáiąc co to zá ludźie w Wołoßech w źiemi Páná mego? Tyś tu ná zdrádźie przyiechał/temu wierz żeć to gárdłem zápłáćić. Jáko skromnie onego Pohánćá vłágodźił/nas wßytkie cośmy z nim byli/ rostropnośćią swą wyswobodźił/ że iáko w Polßcże tákieiesmy wolnośći vżywáli/y wczás ná wßem hoyny dostátek żywnośći sobie y koniem mieli. W tym przypádło drugie nießcżęśćie/ żesmy ießcże odpráwy sie nie doczekáli/ dano znáć o śmierći Krolewskiey. Jáko sobie w tym záraz dla pokoiu R. P. obyczáynie postąpił/że do tąd pokiby Krolá sobie Polacy nie obráli pokoy z nim postánowił. Wßytkie páństwá iego w pokoiu z vczćiwośćią przeiechał/iuż to niespodźiewány był gość v wßytkich do Polski. Z támtąd iádąc zástał woysko w Wołoßech v Jwonie/ktory chćiał ná Pokućie vderzyć/iáko temu zábieżał/że Jwoniá przedśięwźięćiu swemu pokoy dáć musiał/ Przymierze z nim vczynił/ tákże do obránia Páná. Przyiechawßy do Oyczyzny/był postan od wßytkich Pánow do Moskwy w poselstwie do Jwáná Wielkiego Kniáźiá/ y tego ták vskromił/że one gotowe woyská swe/ktore był nagotował ná gránice ábo páństwo Litewskie/rospuśćił/y vdárowawßy z vczćiwośćią odpráwił.

¶ Wychodźiło ono przymierze z Tureckiem Cesarzem/ktore był postánowił iákoś wyżßey czytał/ gdy Henryk Krol Fráncuz ziechał/ wnet Pánowie ziechawßy sie do gromády wypráwili Táránowskiego do Selimá Cesárzá/żądáiąc dálßego przymierza. W tym Selim zdechł/Syn iego Amurath ná iego mieysce obran/v ktorego ono Interregnum v Pogan przeczekawßy/ ziednał wßytko podług potrzeby Oyczyznie. W one Tátárßczyzny z iákim wielkim niebespieczeństwem/máiąc Poczet swoy sług y sąsiad przy sobie nie máły/ w wielkiey oney gawiedźi Pogáńskiey przechodząc/ potrzeby z nimi znáczne y fortunnie miewał/plony odgramiał. Zá Krolá Stepháná w iákich posługách R. P. znácznych bywał/wiele o tym w Historyey czytáć bedźieß. Miał opátrzenie w Wárßáwie ná Seymie zá przyczyną wßytkich Pánow y Posłow Ziemskich Brátkowice w Sedomierskim Woiewodztwie/ z inymi wśiámi do nich przyległymi/ná ktorych mu do stá lat wybieráć dźieśięć tyśiecy zlecono. etc. dostátecżniey w Historyey zasługi iego obaczyß.

Mikołay brát iego rodzony Kśiądz/ ktory wßytkie beneficia curata, ktore miał dosyć znáczne/pußcżał/ á tylko ná dochodźiech z Oyczyzny swey przestawáiąc/służbą sie miłego Bogá báwił. Był to práwy y przykładny Kápłan wieku mego.

Jan Táránowski/Brát Stryieczny tych pomienionych/ktory z Wáczewską zostáwił dwu synow/ był Koniußem Przemyskim. Jegoż był syn Chrzyßtoph Adolescens nobilis w Akádemiey Krákowskiey/optimæ indolis.

☛ **Dom Naropińskich stárodawny/ znácznie Rzeczypo**spolitey zásłużony w Sierádzkim Woiewodztwie/ z ktorych iednego wspomina Przywiley/ Roku 1 4 0 6. Káßtellanem Sierádzkim de Naropin.

W Krákowie ná Zamku wspomina Epitaphium Janá Naropińskiego tymi słowy: Reuerendus Pater Dominus Ioannes Naropin-

ſki, Scholaſticus Cracouieñ, iacet hac ſub mole ſepultus, Anno 1 5 4 3. Die Martis, 27 Menſis Februarij, anno vero ætatis ſuæ 76.

Wſpomina we Włocłáwiu ná Thumie Epitaphium dwoch Bráciey/ Szczeſnego Dziekanem/ Janá Kánonikiem Włocłáwſkimi/ ktorzy zbudowáli Káplicę przy onym Kościele/ y thámże ćiáłá ich pochowáne/ w Roku 1 5 2 8.

¶ Támże w tey Káplicy leży Borzymowſki Podczáſzy Brzeſki/ o ktorym powieda Epitaphium. Borzimovvski Pincerna Brzeſteñ, Anno 1 5 1 6. Mortuus, in viridi iacet hic ætate, Vir qui verè ſpecimen Nobilitatis erat. Herb tenże.

¶ Wieku mego byli v Królá Stepháná/ y przed tym w wielu potrzebách mężmi znácznymi dwá Rotmiſtrze pieſzy/ ktorzy w Moſkwie w znácznych potrzebách bywáli z Rotámi ſwymi/ wiele á mężnie z nieprzyiaćielem czyniąc/ o czym będźieſz miał w Hiſtoryey.

☞ Dom Okuniow w Ráwſkim Woiewodztwie znácznie záſłużony Rzeczypoſpolitey w onym kráiu.

☞ Dom Porudeńſkich w Przemyſkiey Ziemi znáczny y záſłużony Rzeczypoſpolitey/ iáko był Dworzáninem v Królá Stepháná Jan Porudeńſki/ Mąż ſławy y pámięći godny/ Ten iákie męſtwo pokázał pode Gdáńſkiem/ pod Połockiem/ pod Sokołem/ Wielkimi łukámi/ pod Toropcem/ y w inſzych potrzebách/ o tym ná rożnych mieyſcách/ iáko pod Jáſtrzębcem/ pod Pobogiem czytay/ á pothym w Hiſtoryey ſzerzey o nim mieć będźieſz.

☞ Dom Podhoreckich/ w Bełſkim y w Lubelſkim Woiewodztwách máią/ Dom znáczny. Był Arnolph wieku mego Trukczáſem Królá Stepháná/ Mąż ſławny/ o ktorym ná rożnych mieyſcách czytáć będźieſz/ iákie męſtwo w potrzebách w Moſkwi z nieprzyiaćielem pokázował.

☞ Dom Brzozowſkich z Goſtyńſkiego Powiátu ſtárodawny/ tákże w onym kráiu Rzeczypoſpolitey záſłużony. Był ieden Opátem Czerwieńſkim/ wychowániec z Pácholąt Królá Zygmuntá/ ćiáło iego leży támże w Czerwieńſku.

Marcin rzeczony Ráptur/ Brát rodzony tegoż Opátá/ iádąc z Rokow/ tráfił ſie z Srzeńſkiem Woiewodą Płockim/ ktorego obaczywſzy w ſukni niepoczeſney/ ſpytał co to zá chłop? On vſłyſzał mijáiąc/ rzekł: powiedz iutro Mośćiwy Pánie/ ále go będźieſz miał ſkáſzel. Jechawſzy do przyiaćioł/ powiedźiał im ſwoy deſpekt. Názáiutrz zebráli ſie do gromády/ záiecháli ná drodze Woiewodźie. Poſłał obaczywſzy ludźie przed ſobą: Kto to dowiedz ſie? Przyiechał Komornik pytáć. Záraz powiedźiał: Żem ia on wczoráyſzy chłop/ dam ſie dźiś pánu poznáć żem ia iemu rowny/ tylko to żem nie Senator. Poſłał ſługi przednieyſze do niego zá tym vſłyſzawſzy to poſelſtwo/ proſząc áby do niego przyiechał. Skoro to vczynił zá rádą przyiaćioł ſwych/ záraz mu ſie to nágrodźiło od páná/ przeproſił y vdárował/ y iurgielt ná káżdy rok do ſwey śmierći náznáczył/ obaczywſzy męſtwo iego wielkie y śiłę: bo kiedy był dobrey myśli/ wźiąwſzy beczkę piwá ná rámię táńcował z nią/ nápił ſie wroną viąwſzy zá kráie.

¶ Od tegoż był Jan Brzozowſki/ ktory z Witowſką z domu Rola zoſtáwił potomſtwo/ iáko naprzod Káſprá Chorążego Goſtyńſkiego/ ták w ſpráwách Rycerſkich/ iáko y w inych potocznych dobrze biegłego mężá/ ktory ná Dworze Janá Hrábie ná Teczynie był ſtárſzym ſługą/ y z Pocztem tego Páná w potrzebách znácznych bywał/ iáko pod Gdáńſkiem.

¶ Drudzy bráćia tegoż Káſprá/ iáko Jákub/ Andrzey/ Jároſz/ rodzeni/ do ſpraw Rycerſkich chętni/ y záwſze ſie nimi báwieli.

☞ Dom Gruſzczeńſkich w Sędomierſkiem Woiewodztwie/ z ktorych był Jan Dworzáninem Królewicá Węgierſkiego Janá/ ktory piſał Kśiążki o Powinnośći Dobrego Towarzyſtwá/ tám opiſał mores & geſta wſzytkich Towárzyſzow ſwych/ z ktorymi był ná Dworze tego Królá/ te potym Brát iego Wálenty wydał in lucem, koſztu ná to nie lituiąc.

Wálenty Gruſzczyńſki/ piſze ſie z Lipná/ zoſtáwił z Popłáwſką Domu Drzewiczá Syná.

☞ Dom Fáleckich rozrodzony/ z ktorych ieden wieku mego Stániſław był Opátem Czerwieńſkim/ práwy Mnich/ ten wſzytko zá zdrowie Páná Jezuſowo pijał kiedy przyiaćielá częſtował.

Dom Młochowſkich od Tárczyná z Mázowſz rozrodzony

Goleniewſcy w Krákowſkim Woiewodztwie.

Jáſzczułtowſki Piotr ná Kuiáwách z Brzeſkiego Woiewodztwá y Powiátu.

Dom Skupieńſkich od Wárſzáwy rozrodzony.

Dom Wągrowſkich w Mázowſzu rozrodzony/ był Woyćiech Profeſſem Reguły Cyſterſkiey w Suleiowie/ w Roku 1 5 8 0.

Dom Lochowſkich z Mázowſz z Ráwſkiego Woiewodztwá rozrodzony.

Dom Szczytnickich w Kuiáwách z Brzeſkiego/ ſtárodawny y znáczny/ kthorego przodki w Hiſtoryách záſłużone Rzeczypoſpolitey znácznie obaczyſz.

Dom Wolſkich w Wárſzáwſkim Powiećie ſtárodawny.

Dom Grockich w Lubelſkim Woiewodztwie ſtárodawny/ piſali ſie de Rzeczycá/ Stániſław w Sędomierzu.

Dom Czechowſkich z Sierádzkiego Woiewodztwá w Wieluńſkim Powiećie.

Dom Żeligowſkich w Łęczyckim Woiewodztwie ſtárodawny/ z ktorych Jákub będąc wieku mego Rotmiſtrzem/ Naprzod ná Smelcynie/ potym ná Nowogrodku/ od początku woyny Inflántſkiey/ w znácznych potrzebách wielkie męſtwo ſwe okázował. Pod Lodem Zamkiem/ gdy Szwedom byłá Armatá probraná/ potym pod Rewlem/ pod ſpráwą Tálwoſá Káſztellaná Żmudzkiego/ bywał y mężnie ſobie poczynał/ pod Smelcynem y pod Hádzhlem Zamki/ tákże y pod Kieśią/ y w inych potrzebách w onych kráiách/ z wielkim niebeſpieczeńſtwem zdrowia ſwego/ więźnie znácznie wodźił/ y wiele ręką ſwą nieprzyiaćioł pobił/ Mąż pámięći godny.

Węgierſcy w Káliſkim Woiewodztwie.

¶ Inſzych wiele Domow Zacnych w rożnych Woiewodztwách/ o ktorych wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie Lubicz stárodawnym Polskim / ktory tákże od Jástrzebcá ma początek / y tákże go w Błekitnym polu/Krzyżow biáłych y Podkowy Przodkowie vżywáli/ y w tym wieku potomstwo vżywa / ktorego sie przypátrzywßy własnośći/ czytáć bedźieß o Przodkách y o Potomstwie ich/ktore ia w ták ßerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim moge.

☞ **W Kśiestwie Mázowieckim** tego Kleynotu Przodkowie wielkiey możności byli / ktorych znácznie wspomináią rozne scriptá / á naznáczniey Báßko opisuiac żywoty Kśiażat Mázowieckich y Kuiáwskich/opisuiac bitwe z Prusaki/ w Roku 1190. Kázimierzá Kśiażeciá ábo Monárchy/ták zácżyna: Pacatis domi rebus Casimirus, Prussis, iis quos Polesianos vocant, bellum intullit, vt Fratris Henrici mortem vlcisceretur. Secuti sunt eum ad eam expeditionem, Boleslaus Mieczislai, Boleslaus Altus, & Mieczislaus Wladlslai fratrum filij, &c. Ibi in cōflictu, quum ex insidijs hostes in nostros irrupsissent, Miles quidam ex ea Familia quæ Babatum cum Cruce defert, cum suis quos in potestate sua gregales habuit impetum fecit, omnes sine mora terga dederunt, & Dux illorum ab illo Milite captus, ad Casimirum aductus & illi donatus. Cui Casimirus in recūpensam multas posesiones dedit. Notans autem illius clara obsequia, aureā Crucem illi alteram ad vetus insigne supra Babatum donauit.

☞ **W stárodawnym Domu Lekowskich** / kedy Kośćioł od kilku set lat / máło nie rowny z zácżećiem Wiáry Krześćiáńskiey w Polßcże/fundowány/tám Káthálog przodki tey Fámiliey w Kśiegách terminowány od Plebanow / przy ktorym bywáli záwße ludźie znáczni. Jáko był wieku mego Jan Borukowski z Domu Junoßá / Podkánclerzy Koronny y Biskup Przemyski/y przed nim ludźie wielcy/możni/y godni/ bo iest známienicie nádána od Przodkow tey Fámiliey.

❡ Tám wspomina w Roku 1081. Páwłá Cżeśniká Płockiego/ y Swátosłáwá Kustosá Płockiego. Páwel miał syny te/Páwlá y Máteußá.

❡ Mátheuß był Káßtellanem Wysogrodzkim / Páwel podstolem Płockim/y wiele inßych. Támże wspomina/w Roku 1388. Mátheußá też Káßtellanem Wysogrodzkim / piße go de Lekow/ ktory miał te syny/ Mikołáiá/Andrzeiá/y Máćieiá.

❡ Andrzey był Plebanem w Lekowie / ktory bedac w Rzymie w pilnych potrzebách tegoż Kośćiołá/vmárł.

❡ Máćiey w roku 1451. Brát tego Plebaná / zostáwił z Kuchárską Káßtellaná Zakroczymskiego Corką/ Mikołáiá/ Stánisłáwá/Andrzeiá/Janá/Sżesnego/ktory służył Dworzáńsko v Krolá Olbráchtá.

Mikołay Lekowski był Bacalareus Arcium, potym Kánonikiem Płockim/Plebanem Lekowskim.

Stánisław Lekowski był Márßałkiem v Arcybiskupá Rożego/ ten poiął Bogácką Woiewodzanke Mázowiecką / z ktorą zostáwił to potomstwo/ Mikołáiá / Stánisłáwá / Jádwige Romocką z Wierzbice/ Stolnikową Płocką.

Koźmińscy w Płockim Woiewodztwie Dom stárodawny z Lekowskimi iedney dźielnice byli.

Arynkowie Dom stárodawny y znáczny w Mázowßu.

Dom Lugowskich stárodawny y rozrodzony w Łukowskim Powiećie. Był wieku mego Stánisław Lugowski / kthory z młodych lat swoich ná Podolu ná chlebie Rycerskim sie báwił/ w potrzebách znácznych z nieprzyiaćioły bywał/y wiele á meżnie z nimi czynił.

Tyliczcy ná Kuiáwách Dom stárodawny / z ktorych ieden był wieku me° Sekretarzem naprzod v Krolá Augustá/potym v Stepháná.

Dom Orłowskich ná Dobrzyńskiey źiemi stárodawny y znáczny/był Sedźiem támże źiemskim ieden wieku mego.

Wolyńscy Dom stárodawny w Mázowßu y rozrodzony.

Rebieleńscy támże w Mázowßu dom rozrodzony.

Dom Wierzbowskich z Grochow ná Podláßu stárodawny z ktorych wieku moiego był Andrzey Kántorem Vnieiowskim / Plebanem Opátowskim.

Wierzbowscy w Lomżieńskim y Zebrowskim powiećiech.

Grádowscy dom znáczny w Ráwskim Woiewodztwie/ iáko był Wawrzyniec/ ktory przy Bonárze był Wielkim Rzadźcy/ktory Zamek Krákowski z wielką pracą y pilnośćią restáurował/żup dogladał/z ktorych sam Krolowi Augustowi ráchunek dawał po śmierći Bonárá pomienionego. Baczac iego wielką pilnosć Krolowa Boná/zlecáłá mu Sámbor / wßákoż baczac the Pánią być skwápliwą ná oskárżenie ludzkie/wymowił sie/ był Cżesnikiem Sochácżewskim/iego syn nigrománcyą sie báwił / chćiał per incantationem Krolá Stepháná przypráwić o śmierć/o co był pogiman/do więźienia dan/támże vmárł/niektorzy mowią że był strut.

Dom Lysákowskich z Ciechanowskiego Powiátu stárodawny. Acz List Jástrzebcow wspomina Lysákowskie zá Kśiażeciá Konradá/ ktorym wielkie wolnośći to Kśiaże z inimi Herbownymi nádawał / wymieniáiac ich Stanislaum & Nicolaum de Lisakovvo. Wßákoż ieśli tych przodki ábo nie ieśliż tám dwoie Lysákowo w onym kráiu/tego niewiem/tylko tom baczył/ że ći tego Lubiczá vżywáli wieku mego/ ktorych przodek był Lysákowski Jákub / ktory był Podkomorzem Lomżieńskim zá Kśiażat Mázowieckich / ten z Krzyżaki cżeste bitwy miewał / znácznie ich poráźił ná Strzelni Wsi swoiey Oyczystey / ktora do Lysákowá należáłá / tegoż listy rozdźielne wspomináią synow trzech.

Páwłá naprzod/ktory z Jeżewską z Domu Jástrzebiec spłodźił dwu synow/Jákubá y Piotrá. Jákub z Kuchárską z domu Lubicz zostáwił Stánisłáwá y Janá.

❡ Stánisław z Karniewską z domu Rogálá zostáwił te syny/ Mikołáiá/Jákubá/Wáleryaná/Hieronymá/Andrzeiá/y Wáwrzyńcá/ kthore po roznych kráinách rozesłał dla náuk y przeyrzenia spraw. Mikołáiá Adolescentem Nobilem do Włoch. Jákubá Morzem do Portugáliey. Wáleryaná do Bracberku/inße ná náuce w Polßcże prze młodosć ich zátrzymał.

Piotr wtory syn Páwłow był Sedziem Nurskim/miał synow cżterech/z ktorych tylko ieden został Jákub żywy y corká.

Mikołay wtory syn Jákubá podkomorzego Lomżieńskiego/ zostáwił był synow cżterech/Jákubá/Andrzeiá/Lázárzá y Janá.

Jákub stárßy syn Mikołáiow spłodźił tákże synow cżterech/ Janá Podkomorzego Nurskiego/ktory z Lásoćianką z domu Ráwá zostá-

wił był syny/ Mikołáiá/ kthory był wstąpił do Zakonu ábo Reguły Fratrum Minorum, Janá y Stánisłáwá.

Mikołáiá/ ktory wieku mego był Kásztellanem Chełmskim/ ten z Ciećißewską zostáwił synow cżterech.

Jákubá/ Dworzáninem był Królá Stepháná / z młodośći ießcże w Węgrzech przy nim sie báwił/y od niego miał opátrzenie/potym w iákich potrzebách z tym Krolem bywał/toć iuż nie iest táyno.

Járosław y Olbrácht/ Brácia tegoż rodzeni/ przy Kśiążećiu Jánußu Tarnowskim byli Mężowie znáczni y vrodźiwi.

Stánisław namłodßy syn tegoż Kásztellaná był przy Hetmánie Koronnym Janie Zamoyskim.

¶ Tegoż Kásztellaná dwie Corce. Helená naprzod byłá zá Łaźniewskim/potym zá Káspremem Waßicżeńskim w Rusi. Wtora Márgorzátá zá Kniáźiem Sołomiereckim.

Trzeći Syn Jákubow Stánisław/ktory będąc człowiekiem vcżonym/pokoiem sie báwił domowem/żadnego vrzędu nie prágnął.

Cżwarty syn tegoż Jákubá wyżßey pomienionego Jan/ Pisarzem był Zawkrzeńskim/ktorego Piotr Mostowski z domu Dołęgá/ náßedßy ná gospodę armata manu, wßákoż w odpowiedźi/ ále vbespiecżonego ná ten cżás/w Interregnum po Henryku/okrutnie zámordował/y kilká sług y przyiaćioł iego/żoná z żáłośći wielkiey prægnans ná ten cżás będąc/ vmárłá. Zostáli dwá Synowie iego/ Adam y Abram/Corká Anná/ ná then cżás minorenes.

Andrzey Syn Mikołáiá Łysakowskiego/zostáwił dwu synow/Stánisłáwá y Máćieiá.

¶ Łázarz Trzeći syn Mikołáiow zostáwil dwu synow/ Chrzyßtophá y Fracá/wßakoż ći dwá z potomstwem wymárli: Jan brát ich / kthory był Plebanem w Oycżyznie.

Dom Nieborskich stárodawny y znácżny w Mázowßu.

Dom Niezábytowskich w Woiewodztwie Lubelskim stárodawny/z ktorych wieku mego był Jákub Niezábytowski Mąż wyborny/ ktorego te potrzeby okazáły sławnym. Naprzod oná Wołoska/kiedy Mikołay Mielecki/Woiewodá ziem Podolskich/wprowadzał ná Hospodárstwo Bogdaná syná Alexándrowego: W ten cżás będąc w roćie Wolskiego Stánisłáwá Pisarzá źiemie Podolskiey / tám iuż przywiodwßy ná sobie práwie Turki pod Choćim/znácżną potrzebę z nimi mieli / w ktorey sławę niemáło ten pomieniony Jákub otrzymał.

¶ Potym Roku 1574. Gdy Cżárowicz z Bákáiem wtárgnęli ná Podole z dźieśiąći Tyśiecy Tátar/á położyli Koß v Grodká Herbortowego/ Zagony rospuśćiwßy. Ten Jákub Niezábytowski / będąc ná on cżás w onym kráiu/zebrał sie z towárzystwem do gromády/iáko naprzod z Ostáphiiem Swißcżowskiem Wołyńcem Mężem wybornym / z Blockiem Wálentem/ Myslißowskiem/z Andrzeiem Kozłowskiem z domu Jástrzebiec/ Sędźiego Grockiego Płockiego synem/y z drugiemi dobrymi Mołoycy/ poßedł miedzy Zagony Tátárskie w dźień Piątkowy / stánął ná mieyscu táiemnym w Dąbrowie/nade wśią Trećinnikámi/do ktorego przybył Themruk Pietyhorecż Mąż sławny/y Rotmistrz potym/we dwudźiestu koni/Niezábytowski też miał z sobą trzydźieśći y ßeść. A gdy ich wielkie połki Tátárskie mijáły/ćicho ná ten cżás stali ná onym mieyscu / nie śmieli do nich wyskocżyć/ widząc ludźie nie po swych plecách. Tám máło cżekáli ku południowi/przyßedł połk w kthorym było koni ośmdźieśiąt/ do tych wyskocżyli obycżáiem Kozáckiem/Tátárowie ták pretko do sprawy przyść nie mogli/záraz ich rozerwáli y zbili

zerwáli y zbili wßytkie ná głowę/tylko ośmi pogimáli żywych/á vćiekło ich pięć z onego Zagonu. Gdy więźnie Jázłowieckiemu przywiodł / ktory ná ten cżás był Hetmánem/wielką łáskę y wdźięcżność posługi swey poznał.

¶ Tenże w Roku 1575. Gdy Tátárowie wielcy przyßli/ á położyli Koß v Tárnopolá/od Mikołáiá Sieniáwskiego Kásztellaná Kámienieckiego Stárosty Striyskiego/y Hetmáná ná ten cżás Polnego / był posłan z pięćiądźieśiąt koni/ á w ten cżás był w Roćie Stánisłáwá Lanckorunskiego Porucżnikiem/dla ięzyká/ y chcąc mieć pewną wiádomość gdźie Koß położą. Gdy przyßedł do Cżernieiowá / milá od Thárnopolá wśi Dawidowskich z domu Prus/ thám sie ßczedł z żołnierzmi / iáko naprzod z Jákubem Pretficem z Gáwron/Stárostą Trebowelskim z domu Wcżele/alias Száchownicá/y z Janem Rádeckiem z domu Doliwá/bacżąc iż im Tátárowie záchodzą wprzod/vstąpili do Zbáráżá/ocżekiwáiąc ázaby sie co mogło ludźi do nich przybráć. A gdy Zagony ná zad ßły Tátárskie w dźień Wtorkowy barzo wielkie / cżyháli zaby też po swych plecach co mieć mogli. Tráphiło sie im Tátar w połku 150. Skocżyli do nich/ záraz ie rozgromili / więźniow 140. odieli / plony wielkie/ięzykow dostáli kilkánaśćie.

¶ We Cżwartek potym przyßedł ná nie Zagon Tátárski / w kthorym było sto koni/wßytek pogromili/więźniow niemáło y plon odieli.

¶ W Piątek iákoby z południá godźinę/z Dewcymurzą przyßedł połk ludźi pod Zbáráß/w ktorym było 600. człowieká/ stánął sam przed miástem ćwierć mile/á sto koni posłał pod sámy Zamek/ktorzy zápádli w dolinie miedzy chrostem ktorych postrzeżono z zamku/wßákoż Kniáźiowie Zbárászcy máiąc spráwę o ludźiech onych nie dáleko / niechćieli z Zamku wyiecháć/ wymawiáiąc sie tym/że lud wielki/nic im nie vcżyniem. Tám ten Jákub Niezábytowski iuż będąc dobrze świádom tego táńcu z Pogány / porozumiawßy sie z swymi/y z tymi ktorzy do tego chętliwi byli/ ßedł do onych co pod Zamkiem zápádli/vderzył ná nie mężnie/ nie mogli mu wytrzymáć Tátárowie/ vskocżyli do swych / tylko sie opárł ieden Murzá znácżny stárßy nád onymi ludźmi co byli pod Zamkiem/z ktorym sie potkał ßcżeśliwie/zábiwßy go głowę vćiął/do Zbáráżá przyniosł / y dał ią ná pal wetknąć przed gospodą swoią. Był to chłop ná podźiw wielki/co stąd zrozumieć możeß/że miał oko od oká ná dwie dłoni/ ták ruby/ że mu był ledwie nie do pásá leżąc ná źiemi/o cżym będźieß miał w Historyey ßerzey.

¶ W Roku potym kiedy pisano 1577. Gdy Carz Tátárski wtárgnął do źiemie ze wßytką Hordą swą w Márcu ná rośćiecży / położył Koß pod Dubnem Zamkiem Woiewody Kijowskiego Konstántego Kśiążećiá z Ostrogá/ꝛc. Tenże Jákub Niezábytowski zebrawßy sie w ośmidźieśiąt koni/ßedł zá nimi w nocy do Ozohowiec / tám koniem wytchnął y podkarmił. W tym wieść przyßłá że Tátáry w puł milu postrzeżono / do ktorych też ßedł Pretfic Stárostá Trebowelski/y Jan Oborski/ mąż sławny z domu Roch/alias Pierzchálá. Skoro sie rozedniáło/Tátárowie swym obycżáiem y okrzykiem pod miásto vderzyli/do ktorych náßy wyskocżyli/wiele á mężnie z nimi cżynili/od wielkośći wpárći w miásto/iednák z nimi kilká potrzeb znácżnych mieli/y wiele ich zbili/ swych dwoch vtrácili Serbow mężow wybornych/támże y Roźniatowskiego Fedynę ránionono z domu Sás/Tátárow zostáło ná plácu kilkádźieśiąt/á pogimánych pięć.

¶ Potym gdy Carz przyßedł ze wßytką Hordą swą / á położył sie Koßem pod Ostrogiem dobywáiąc Konstántyná Kśiążećiá Woiewody Kijowskiego. Ráphał Sieniáwski/ będąc ná ten cżás stárßym nád żołnierzmi/z domu Leliwá/ wypráwił Rothy / Mikołáiá Herbortá z Dźiedźiłowá koni pięćdźieśiąt pod one ludźie/ y tákże wiele z Rothy Stánisłáwá Lánckoruńskiego Stárosty Skálskiego/nád ktorymi był stárßym Mikołay Lánckoruński/brát tego Stárosty/chcąc mieć iáko wiádomość o nieprzyiaćielu/ kazał

ſie ſtáráć o iezyk. Tráfili ná Zagon Tátárſki/ w ktorym nie było tylko pieć dżieśiat Tátar/ktore záraz pogromili. Doſtawßy wieźniow chćiał ſie wroćić Lánckoruńſki/ále ći ktorzy byli ná przodku hámowáć ſie nie dáli. W tym ich oná kilká Tátárow co vćiekáli przywiedli ná ſwoie ludżie/kthorych było tyśiac koni v wśi Skowrodek/milá od Konſtántynowá/ podkáli ſie iednák náßy z nimi śmiele/ poſtrzelili Lánckoruńſkiego Mikołáiá w noge ßkodliwie/zátym y wßytkich iego pomocnikow ſpárli. Ten Niezábytowſki ná ten czás był w Roćie Herbortowey/świádomy dobrze bedac z tym nieprzyiacielem tego tańcu/widzac że im śilni Pogánie byli/ krzyknał áby ſie śpießyli/ſam z koniá zśiadł naprzod/za nim Stániſław Pſarſki Podolánin/Páweł Hermánowſki z domu Jáſtrzebiec/Jeżowſki/Deßkowſki Kozak/Mátphiey Moſkwićin/Vieyſki/ Jan Korycki/ Fedor y Andrzey Korßakowie/ Czáplińſcy/wßytko Meżowie wielcy/á wßyſcy broni nie mieli tylko trzy rußnice/prochu dwie prochownicy/łukow ßeść: Oſkoczyli ich wkoło Tátárowie. Ten Niezábytowſki ſtánał nád dolina przykra z ſwoimi/ Tátárowie doſtawßy Janá Málińſkiego Porucznika z Rothy Herbortowey/wźieli od niego ſpráwe co zá ludżie byli/poczeli ná nie chćiwie Tátárowie náćieráć/ ále iż nie mieli do nich reki ſtrzelczey/máło im ßkodzili ábo nic/ á oni wielko w nich ßkode czynili/dwie godźinie przed wieczorem poczawßy/ áż godźine w noc około nich ſie mordowáli/á zá pomoca Boża nie mogli im nic ßkodliwie ßkodźić/ácz káżdy z nich miał po kilká poſtrzałow/ ále nieśmiertelnych/ Tátárow ná plácu zoſtáło 47. zábitych/okrom ránnych. W tym ich noc rozerwálá/ poßli Tátárowie do Koßá/ Jákub Niezábytowſki z ſwymi do Miedzyboża/Tátárow było tyśiac koni/Niezábytowſki tylko z tymi pomienionymi iákoś czytał niżey/ktorzy z nim ſie śpießyli.

¶ Potym w Roku 1580. Tenże Niezábytowſki pod Połockiem bedac w Roćie Mikołáiá Lánckoruńſkiego/ z ktorym był y pod Wielkimi Lukámi/áż potym y pod Pſkow. Tám mu Jan Zamoyſki Kánclerz y Hetman Koronny zlećił ſtraż záwodźić w iedne ſtrone zamku zá Rzeke Wielihe/ kedy chcac ſwoie pilność y dźielność w ſpráwách Rycerſkich pokázáć Hetmánowi/gdy obaczył że Moſkwá poczelá wyćiekáć z zamku/ vwiodł ſtráżku obozowi cáło. W tym mu przybył Skárbek z Rota Janá Zborowſkiego Káßtellaná Gnieznieńſkiego/tákże cześć Roty Stániſłáwá Przyiemſkiego Stároſty Konieńſkiego z domu Káwicz. Potkáli ſie z Moſkwa ochotnie/ktore ná głowe porázili/tych ktorzy im vćiekáli áż do ſamego Zamku biiac gonili. Tám w tey potrzebie dwu zábito Polakow/ Oryńſkiego z Rußnice/á Grudźieckiego z dźiáłá. W tychći oto potrzebách ten Maż ſławny/iáko práwy Polak/ znácznym ſie pokázował/ w inych wielu potrzebách bywał/ktore iedno kiedy kráie Ruſkie od Pogan miewáły/ z wielka ſława y pochwała wßytkiego Rycerſtwá kráiow onych.

Chábowſkich Dom rozrodzony w Płockim woiewodztwie/ z ktorych był Marćin w Krákowſkim Woiewodztwie/ tám záiechawßy ſie ożenił/ zoſtawił ſyná Hieronymá meżá vczćiwego/ktory przy Myßkowſkiey Woiewodźiney Krákowſkiey bedac/ przyßedł zá ſpráwámi ſwymi do wielkiey miłośći ludzkiey/o ktora ſie y znácznie ſtáráć vmiał.

Stogniewowie w Ruśi dom ſtárodawny/ Meżowie wyborni bywáli wieku moiego.

Grußeczcy w Chełmſkiey źiemi Dom dawny.

Sierkowie w Lubelſkim Woiewodz: tego Herbu vżywáia.

Borzechowſcy támże w Lubelſkim Woiewodztwie.

Pieczkowſcy támże w Lubelſkim woiewodztwie.

Goreckowſcy z Káwſkiego Woiewodztwá.

Kożyczcy w Mazowßu dom rozrodzony.

Borowſcy w Chełmſkiey źiemi. (zrodzony.

Szerokowſcy ná Podláßu/zowa ie Wortkowſkimi dom ro-

Lubowie ná podláßu/Raczeńſcy/Obrapálſcy z drogickiego.

Choromátſcy z ſocháczewſkiego. Murzynowie w Litwie.

Gośliczcy w Płockiem Woiewodztwie z máłych Goślic/ z ktorych był Frac Podſtárośćiem Barſkiem Meżem ſławnym/ zábit od Tátar w Roku 1556. Mikołay Goślicki w Krákowſkiey źiemi/ trzymał Młyny Krákowſkie wieku mego.

Mnißewſcy w Płockim/z murowánego Mnißewá.

Oyrzeńſcy támże w Mázowßu z Ciechanowſkiego/zowa ie Mieczykálmi/Jákub w Stráchowie v Płońſká.

Punikiewſcy dom w Mázowßu/znáczny w ſpráwách Rycerſkich/z Powiátu Nurſkiego.

Brzeźińſcy iedney dźiłlnice z tymi Punikiewſkimi támże.

Proſtkowie zá Lomza ná gránicy Pruſkiey dom rozrodzony

Swiderſcy z Lukowſkiego. Sámkowie z Mielnickiego.

Liſowſcy z Płockiego Woiewodztwá.

Selſcy z Płockiego woiewodztwá dom ſtárodawny.

Zaorſcy z Nurſkiego Powiátu dom rozrodzony.

Błedzewſcy v Sierpcá dom rozrodzony.

Krzywonowſcy od Przaſnyßá dom rozrodzony.

Redźimińſcy z Ciechanowſkiego dom rozrodzony.

Kłośieńſcy ná Dobrzyńſkiey źiemi/ właſni Choieczcy.

Choieczcy w Mázowßu.

Lipſcy z Ciechanowſkiego Powiátu.

Sulimierſcy w Mázowßu Dom rozrodzony.

Młodyńſcy ná Zawkrzu dom rozrodzony.

Brzozowſcy dom ſtárodawny/był ieden Jákub Kánonikiem Płockim/Proboßczem Płońſkim.

Krośniczcy dom rozrodzony w Ciechanowſkim.

Ciesielſcy/Rákowſcy/y bárzo wielka liczbá ſláchty w onym kráiu/ noßa drudzy w Podkowie puł Mieśiacá miáſto Krzyżá/ á zowa go Boża Wola/wßákoż to wßytko ieden Dom.

Strzeßewſcy z Płockiego dom rozrodzony.

Smoßewſcy w Płockim Woiewodztwie dom rozrodzony.

Sußcy támże dom rozrodzony.

Lopieńſcy ſkadby byli niewiem/ thylko był Opátem ieden Mogilewſkim/w roku 1550. Był wielki miłośnik onego Klaßtorá.

Głeboczcy w Mázowßu dom ſtárodawny y rozrodzony.

Skulimowſcy od Wárßáwy dom rozrodzony.

Białyńſcy támże dom rozrodzony.

¶ Inßych bárzo wiele Domow znácznych w rożnych Woiewodztwách.

O kleynocie Zagrobá/vel Zagłobá

O kleynocie Zagrobá/vel Zagłobá stárodawnym polskim/ ktory od Jástrzebcá początek swoy niesie/ iáko to Długosz twierdzi/ że Przodkowi z tey przyczyny/ iákos czytał w pierwszych Księgách Gniazdzie cnoty/ wyiety Krzyż Száble włożono/ z ktorą sie dopuścił thego niechrześciáńskiego vczynku. Tego sie własności przypátrzywszy/ czytáć bedzieß o Przodkách y o potomstwie ich/ ktore ia w ták ßerokiem Krolestwie znáć moge.

☞ Wielkiey zacności Przodki Herbu tego wspominàia rozne scriptá/ ták że Historye iáśnie powiedáia Mężem znácznym Abrámá Soche Woiewode Płockiego/ ten był zábit od Tátar/ o czym czytay v Kromerá Księgi 15. To było w Roku 1 3 9 9. O czym w Historyey potym ßerzey mieć bedzieß.

¶ Tegoż Woiewody iest wiele Potomstwá/ kthore áż po ten wiek iego nazwiskiem sie zowa Sochowie/ Mężowie wyborni z tego Domu bywáli.

¶ Tychże dzielnice Dom Kleniewskich w Płockim Woiewodztwie/ Dom stárodawny y rozrodzony.

Kráykowscy támże w tym kráiu/ támże byłá tego Woiewody własna dzierżáwá Kráykow / ktory potym trzymał Kosobucki Mikołay Kásztellan Sierpski/ Dwor ieszcze był zá wieku mego y w dzierżáwie moiey po żenie/ Corce tego Kásztellaná/ ktory przyszedł w rece Siestrzeńcowi iey Kásztellanowi Liwskiemu/ iáko czytáć bedzieß pod Herbem Pobog.

Dom Mieczkowskich w Łukowskim powiecie stárodawny.

Kuchárskich Dom w Łeczyckim Woiewodztwie stárodawny y rozrodzony/ Mężowie dobrzy/ y ludzie do służb R. P. godni bywáli.

¶ Bárzo wiele Slachty iest Herbu tego w Mázowszu/ w Łeczyckiem Woiewodztwie/ y indziey. etc.

O Kleynocie Łzáwiá

O Kleynocie Łzáwiá/ ktory od Beliny początek ma/ iesli przyiet od Hetmáná Zelisławá/ iáko to niektorzy twierdza/ iesli też zá przewinienie vieto podkowe iedne/ teo dostátecznie wiedzieć żaden nie może/ ále iż iest własnie w Polszcze nábyty/ y od tego ma vdzielenie ábo oddzielenie/ to iest prawdziwa/ w tymże Polu Błekitnym Potomstwo go nosi ábo vżywa/ w Helmie trzy piorá. A iż iest podobny Ostoi Herbowi stárodawnemu/ dla tego potomstwo zániedbawa Podkow á Miesiace kłáda ná ich mieysce podle Mieczá ábo Krzyżá. Przeto ia wiedzieć nie moge ktoby tego Herbu w tym wieku vżywał/ wszákoż to wiem pewnie/ że iest wiele Rycerstwá tey Fámiliey.

¶ W Krákowie ná Zamku Epitaphium opowieda tego Herbu Janá Bothurzyńskiego tymi słowy: Anno 1 3 2 4. Die Saturni, 13 Augusti, Venerabilis Vir Ioannes Bothurzinski, Canonicus huius Ecclesiæ, Cracouiæ obijt, & hic ante ingressum Capellæ Sancti Nicolai, seu Capitularis sub lapide cum circumferentijs cupreis sepultus est, & requiescat in Sancta pace.

O kleynocie Bialiná

O kleynocie Bialiná ták iákomći pisał w Księgách pierwszych/ że ma początek od Jástrzebcá/ ták y teraz ináczey go okázáć nie moge/ tylko że mu te Strzałe przydano ábo Belt od Kusze/ ktory on był misternie przystroiwszy/ ogień weń wpráwił á strzelał ná Oboz nieprzyiacielski/ ktory zápalił/ potym ich poráził meżnie/ ták iákoś czytał w Gniazdzie Cnoty o tym ßeroko. Potomstwá w Mázowszu bárzo wiele tego Herbu / wszákoż prze dálekość á nieznácznosć ich znáć ich niemoge/ áni tám o nich wiedzieć.

O Kleynocie Niezgodá

O Kleynocie Niezgodá stárodawnym/ ktory od Herbu dołegá oderwan/ á to dla tego/ że był brátá zábił/ wyieto mu Krzyż/ á ná iego mieysce przez Podkowe Miecz położono. Kłáda go niektorzy w polu Czerwonym/ ále ma być w Błekitnym/ iáko y wszytkie Podkowy. A tego obaczywszy własność/ czytáć bedzieß o potomstwie/ ktore znáć y wiedzieć o nim moge.

Kłoniczcy w Prusiech Dom znáczny y rozrodzony.

Letowscy thámże w Prusiech Dom stárodawny y rozrodzony.

Rádoszewscy / z ktorych był Marcin wieku mego znácznym w Domu tym.

Mińkowscy támże tegoż Kleynotu vżywáia. Był Jároß Mińkowski tákże wieku mego w tym Domu znácznym.

¶ O inszych prze dálekość wiedzieć nie moge/ ktorych iest wiele w roznych Woiewodztwách/ zwłaszczá w Mázowszu.

O kleynocie Krzywdá/ ktory ták dawne scripta thym naz wiskiem opowiedáią/ ten ma pocżątek od Lubicżá/ iesli przyiet/ ábo też záiákie vkrzywdzenie Krzyżá połowice odięto/ thego dostátecżnie wiedźieć nie mogę. Owa iż tego Krzyżá rozno vżywáią/ iedni w Podkowie drudzy ná wierzchu podkowy. Nie kłádą drudzy Krzyżá w Pokowie/ iest Slachty bárzo wiele co go tákim kształtem vżywáią. O tych obacżywszy włásność Herbu cżytáć będźiesz/ też ma być w Polu Błękitnym.

Lázowscy w Drohickiem Powiećie Dom rozrodzony. Był Andrzey Lázowski Podstárośćiem Wołkowiskim.

Kieszkowscy w Rádomskim Powiećie Dom rozrodzony.

Pogorzelscy w Mázowszu Dom rozrodzony.

Danowscy w Powiećie Wyskim/ wszákoż ći w Podkowie pul Krzyżá noszą/ á ná wierzchu cáły Krzyż.

Sankowscy z Lukowskiego Powiátu Dom rozrodzony.

Sieniczcy od Nurá Dom stárodawny.

Swiećiczcy z Wieluńskiego Powiátu/ wszákoż Krzyżá nie máią w Podkowie/ á ći przyiećI byli od Pobożan.

¶ Rozumiey gdźie ia piszę Dom rozrodzony/ tám iest wśi dźieśięć/ á wszytko Pánowie/ chłopá o zakład nie naydźie/ iest dwádźieśćiá y trzydźieśći Pánow w iedney wśi/ y więcey/ pić/ bić/ pomogą radźi.

Noszą też drudzy ná Podkowie Pułtrzećiá Krzyżá tákim sposobem/ á zową ten Herb Puchálá/ tego tákże Slachty w Mázowszu bárzo wiele/ iáko są Cżywińscy/ ktorych iest kilká wśi/ á wszytko sobie pánowie.

Mysłkowscy tákże Dom rozrodzony w Płockiem Woiewodztwie.

Inszych bárzo wiele Domow rozrodzonych w roznych Woiewodztwách.

Podkowá przez ktora tylko Klucz/ nie ma Krzyżá żadnego/ Kleynot stárodawny/ zową go Pokorá. Był to Herb znácżny/ o Przodkách iego wiele w roznych Przywileiách cżytałem vżywáli go w polu Błękitnym/ iáko y Iástrzębcá.

¶ Był Rycerz Dobiesław Pokorá/ ktory Pogánom w Lublinie Klasztorá był obronił/ wszákoż ktorego/ tego nie dołożył/ w Rusi Potomstwo iego znácżne y mężne być w tym wieku powiedáią.

Kleynot Boża wola ták názwány/ ktory iest nádan od Iástrzębcow zá znácżne Zásługi Przodká Herbu tego/ y ten Mieśiąc przydan od Xiążąt Mázowieckich/ gdy wnocy woysko wyszpiegowawszy nieprzyiaćielskie/ ludźie swoie przywiodł/ ták że żaden z woyská nieprzyiaćielskiego nie vszedł/ wszyscy są pogromieni y ná głowę poráżeni. Vżywáli tego Kleynotu w Błękitnym Polu Białey Podkowy/ y Krzyżá/ puł Mieśiącá żołtego/ ktorego iest táka włásność iáko go tu widźisz.

Tego vżywa wiele domow Rycerskich w Mázowszu/ Kośćimińscy w Wysogrodzkim powiećie/ y wiele inszych/ o ktorych ia wiedźieć nie mogę.

Komorowskich Dom stárodawny y znácżny v Ostrowiey y możny.

Iemieliczcy támże w Lomźieńskiem Woiewodztwie Dom stárodawny y rozrodzony.

O kleynocie Pnieiniá/

ktory ma być dwie Lápie Niedźwiedze w polu czerwonem/ Jábłko trzymáią/ przez nie Bełt. Ten Kleynot z dawna nádány od Kśiążąt Mázoweckich iednemu Strzelcowi dobremu/ ktory wielkiego ßkodniká Niedźwiedźiá zábił z Ruße/ w then czás gdy go obaczył á on Jábłko ieść chćiał/ on go prosto vgodźił w gárdło/ padł wznák Niedźwiedź/ on go dobieżawßy pretko łápy odćiął/ przyniosł przed Kśiąże/ ktory nagrode znáczną obiecował temu ktoby go zábił. A ták otrzymał opátrzenie y ten Kleynot ná wieczność/ ktorego ozdobe obaczywßy/ czytáć bedźieß o Potomstwie w tym wieku.

Wiele Rycerstwá w Ráwskim Woiewodztwie tego Herbu/ iáko naprzod Dom Kárwowskich rozrodzony.

Dom Rostkowskich támże rozrodzony.

Dom Kotárskich w tymże Woiewodztwie rozrodzony.

Dom Starczowskich thákże rozrodzony/ y wiele inßych/ o ktorych wiedzieć nie moge.

O kleynocie Oliwá/

ktory zá Hetmáństwá Przodká herbu tego nádan był Rycerzowi iednemu ná Woynie Pruskiey v Wśi Oliwá/ kedy potym Klaßtor záłożono/ w Roku 1175. Sámbor Kśiąże Pomorskie z Fámiliey Gryffow/ o czym przywileie Klaßtorne. Tego vżywáli zdawná w źielonym polu Białley Leliey/ dwá Kwiáty Rożey Czerwoney po kráiách/ Helm tákim kßtaltem iáko widźiß.

Dowodnie o Potomstwie Herbu tego wiedźieć nie moge/ tylko zá spráwą o Gráiewskich/ ktorych iest Dom rozrodzony zá Lomżą y możny/ z ktorych ieden ziáchał był przed woyną do Moskiewskiego/ á stał sie Hostis Patriæ, nic máiąc do tego przyczyny żadney.

Drugi potym Brát tego bedąc Stárostą Wyskim od Jłłowskiego [illegible]stellaná Wyskiego z domu Prawdźicz/ zábit w Roku 1582. Miesiąc Márcá/ Dniá 16. nieodpowiednie/ vbrawßy sie w Máßkáry/ záiecháli mu ná drodze gdy iechał z Wąsoßá miásteczká/ tám z borku wyskoczywßy zábili/ pobráli wßytko przy nim co miał/ záwioßy do wśi brátá swego rzeczoney Glinká/ spalili. Wßákoż sie oná chytra zdrádá nie zátáiłá/ gdy

był pozwan Jłłowski ná Seym tegoż Roku/ stánął. A gdy sie przyznał/ naprzod go priwowano Dignitárstwá onego/ á potym śćieto. Zostáło potomstwo Synowie y Corki tego Stárosty.

O kleynocie Zerwikáptur

ták rzeczonym/ ktory ma być trzy Głowy Koźie ßároćiemne w polu brudnym/ ktorym sie przypátrzywßy/ czytáć bedźieß o Przodkách y o Potomstwie ich.

☞ Długoß niechętny bedąc Przodkom Herbu tego/ nieláskáwie ich wspomina/ wßákoż Anonimos opowiedá Przodká Herbu tego Drogosławá Mężem wielkim/ ktory zákłádał wieś Koźiegłowy/ w Roku 1106.

¶ Potym było Potomstwo iego zswowolniało/ iáko ludźie Kozáczcy Vkráinni w częste Interregná/ zá pánowánia Káźimierzá Monárchy Syná Bolesłáwowego/ pokaráni byli/ y te im Koźiegłowy odięto/ ktore Mikołáy Woiewodá Krákowski otrzymał z Domu Lisow/ y Zamek w nich záłożył/ pisáło sie potym Potomstwo iego de Koźiegłowy.

☞ Opisuie przyczyne Historyk swowolnośći tych ludźi/ dla tego/ że przez czás długi bedąc ná służbie Rzeczypospolitey/ nie płácono im żołdu/ oni pothym zebrawßy do śiebie towárzystwá/ náieżdżáli Domy Możne/ bráli á przedawáli w niewolą/ y dla thegoż o nich piße/ Fures & Latrones.

☞ Wieku mego było wiele Potomstwá przy Gránicách Węgierskich znácznego/ wßákoż tylko naypewniey wiem o Ćießkowskich v Sączá/ ludźiách Cnotliwych/ ktorych iest Dom rozrodzony.

Jnßych znáć áni wiedźieć o nich moge.

O Kśiążetách Ruskich/

O ktorych v daw-nych Historykow czytamy/ że z Lechem y z Czechem od iedne-go Przodká początek máia. Od tych mamy w tym wieku wła-sne Potomki Kśiążetá z Ostro-gá: Vżywáli zá Herb Meżá ná Koniu á on Smoká bije: A iáko potym ten Herb sobie wzmierził Potomek ich Konstántyn Kśią-że/ o tym niżey czytáć bedźiesz. Tu ná ten czás obaczywszy w-łasność Herbu/ czytáć bedźiesz o Przodkách/ á potym o Potom-stwie własnem ich w tem wieku.

☞ Kromer záczyna początek Kśiążąt Ruskich tym spo-sobem: Per hæc tempora tres fratres Varaij, Ruricus, Sienieuus, & Trubor, dn̄ari apud Russos septētriōales cepisse memorātur. &c.
A to było po stworzeniu świátá według liczby Ruskiey/ 6370. A we-dług liczby Kośćiołá Powszechnego od zbáwienia nászego 861. O czym czytay pomienionego Historyká Kśiegi Wtore.

☞ Tenże Historyk wspomina Ruskie Kśiążetá ktorzy ná południe pánowáli/ Kijá/ Sciekę/ Chorewa/ y czwartą śiostrę Libidę/ ći wszyscy od Jmion swych páństwá zákłádáli/ á potym ie szeroko potomstwo ich/ v drugich przyległych sąśiad przez moc wydźieráiąc/ rosprzestrzeniáło.

☞ Jor Syn Rurykow Jedynowłádecz / miał Syná Swátosłáwá Jedynowłáycá/ Kśiąże Kijowskie waleczne/ ktory Grekom wźiął nád Dunáiem Zamkow śiedmdźieśiąt/ vmárł w Roku 971. Zo-stáwił synow trzech. Czytay v Kromerá w Kśiegách 3. List 49.

Járopełká Tyrana/ ktory brátá Kolge dla pánowánia zábił/ zábit potym sam od Włodymirá Kśiążećiá Nowogrodzkiego/ ktory potym gdy zábił brátá/ sam był Jedynowłáycem / ten Ruską źiemię okrzćić dał. Vmárł w Kijowie/ v Pánny Máryey pochowan/ w Roku 1006. Miał synow dwánaśćie. Kromer w kśiegách 3. List 57.

Wysosłáwá Kśiąże Nowogrodzkie / Izosłáwá Połockie/ Swentopełká Turowskie/ Járosłáwá Rostowskie/ potym Nowogrodzkie/ potym Kijowskie/ Jedynowłáycem vmárł w roku 1052. Miał synow pięć/ o ktorych bedźiesz miał niżey.

Swántosław Syn Włádymirow / Kśiąże Drewláńskie/ Mśćisław Tymitrukáńskie/ Borys Rostowskie gdy Járosław Nowogro-dzkim został/ Hleb Morońskie Kśiąże.

Stánisław/ Poświsd/ y Sudysław/ ći trzey ostátni Kijo-wskie y Brestowskie Kśięstwá działem bráli.

Zástaw

Zástaw Syn Járosłáwow/ Kśiąże Kijowskie/ w Roku/ 1076. W woysku od brátá zábit / w Kijowie v Preczystey pochowan / miał Syná Swátopełká/ ktory też w Kijowie leży. Tego był Bolesław ná Páństwo Kijowskie wprowádźił. O czym Kromer w Kśiegách 3. Zostá-wił syná Járosłáwá Kśiąże Włodymirskie/ ktory zábit pod Kijowem/ w ro-ku 1123. O czym Kromer w Kśiegách 5. List 125.

Hreory Włodymierskie Kśiąże/ miał Syná Dawidá/ o kto-rym bedźie niżey.

Wszewold brát Hreorow/ Kśiąże Pereásłáwskie/ vmárł po-wietrzem/ Roku 1083. W Kijowie pochowan v świetey Zophiey.

Wenczesław Kśiąże Smoleńskie / piąty syn Járosłáwow.

Dawid syn Hreorow/ ktoremu Kśiążetá wydárły kśięstwo Włodymierskie y Wołyńskie/ á dáły mu Zamki/ Ostrog/ Dubin/ Drohobusz/ Czárthorzysk/ Borzesko/ y sto grzywien srebrá z Kijowá/ á sto z Pereásłá-wiá dáwáć ná káżdy rok postąpili/ ná Seymie Wietiĉách/ w roku 1099. Był to waleczny pan. O czym Kromer w kśiegách 5.

Mśćisław syn Dawidow/ Kśiąże Ostrogskie/ miał Syná Mśćisłáwá/ ktory był ośiegnął Kijow/ vmárł w Roku 1158. Pocho-wan w Kijowie v świetego Fedorá.

Tenże zostáwił syná Mśćisłáwá/ Włodymierskie/ Wołyń-skie y Bełskie Kśiąże.

Roman syn Mśćisłáwow Włodymierskie Kśiąże/ potym Hálickie/ ktory stolec z Kijowá ná Hálicz przeniosł / zábit v Záwichostá od Polakow/ w Roku 1205.

Dániło brát iego Krol Ruski/ od Opisoná z Mezeanu/ Le-gátá Stolice Apostolskiey/ w Drogiczynie ná Krolestwo Ruskie pomázan y Koronowan/ miał dwu synow/ Lwá/ y Romaná. O czym czytay Krome-rá Kśiegi Dźiewiąte/ List 239.

Wasiłko syn Romanow/ Kśiąże Ostrogskie/ zostáwił syná Dániłá kśiąże Ostrogskie/ ktory potym zostáwił syná Fedorá kśiąże Ostrog-skie. Kromer w kśiegách 20. ták o nim czyni wzmiánkę: Theodoretus siue Fetko, Ostrogius Dux Russus, vir strenuus & bellicosus.

Fedor zostáwił syná Wasilá/ od ktorego był Jwan Kśiąże ná Ostrogu.

Od Jwáná był Konstántyn/ Vir omni sæculo memoria di-gnus, Kśiąże waleczne/ o ktorym Kromer in Oratione sua wzmiánkę czyni w te słowá. Atq; vt à Tartaricis perpetuis nostris hostibus incipiam, ho-rum quidem non contemnendos tres exercitus apud Sluscum tribus prælijs duce Constantino Ostrogio Principe, omni sæculorum memoria dignissi-mo, ad internecionem pœnæ cecidit.

¶ Tenże ná tey kártce niżey tegoż Konstántyná wspomina / kiedy v Wiśniowcá czterY y dwádźieśćiá tyśiecy tákże Tátárow ná głowę poráźił z Mikołáiem Kámienieckim.

¶ Tegoż ná trzećim mieyscu opowieda w teyże Orácij thymi słowy: Non ne omnibus sæculis memorabilis est victoria, qua viginti sex millia Tar-tarorum eodem illo Constantino Duce parua manu profligata sunt. &c.

¶ Był pothym w wieźieniu v Moskiewskiego / gdy był pogiman ná Wiedruskiey bitwie z wielą Pánow Litewskiego Kśięstwá/ iáko z Hlebowi-czem/ z Litáworem/ y z inszymi. Tám go stąd Kniáź Wielki Moskiewski wypuśćić długo niechćiał/ chcąc to ná nim wyćisnąć/ żeby mu był przyśiągł posłuszeństwo wiecznie y potomkom iego/ czego przewieść nie mogł ná nim.

Wszákoż

Wßákoż gdy wyßedł/oddawał to znácznie Moskiewskiemu y ludziom ie-
go/ co wspomina Kromer in oratione sua ná Liśćie 700. thymi słowy:
Orsensem autem illam celleberimam, & cum omnibus ferè omnium gentiu
atq; seculorum victorijs comparandam victoriam, Constantino Ostrogic
Principe & Ioanne Suirzouio Ducibus. &c. Ośmdziesiat tysiecy Mo-
skwy ludzi Rycerskich/ktorzy ono woysko ich/nie tylko żeby byli mogli porá-
żić/ále ták iáko bydło biczmi zágnáć by byli do swey ziemie mogli / wßákoż
zá pomoca Boża/á zá spráwa tego Kśiażećiá/iedni kłáda że czterdzieści ty-
siecy ná plácu ich polego/ drudzy tylko trzydzieści tysiecy y dwá / Hetmáni
woyská onego pogimáni byli/Oboz obfity wybráli / Bázylego Kśiaże ono
waleczne/ktory Tátáry y inße przyległe sasiády swe porażał/áż do Moskwy
miástá iego głownego zápłoßyli/ sto y dwadzieśćiá mil od onego mieysca
gdźie był porázon vćiekał/y tám sie z stráchu wielkiego ledwie wysiedział
Ták wielka trwoge był w Moskwi onym pogromem to Kśiaże vczynił / i
Smoleńsk/Nowogrod w Siewierskiey ziemi/y inße miástá/ktore był prze
tym ten nieprzyiaćiel práwie iáko zdráda pobrał od Kśiestwá Litewskiego
cześćia zá tego Królá Zygmuntá pánowánia/ cześćia od Przodkow iego
bárzoby byli snádnie odebráli by byli zrázu po onym zwyćiestwie w ziemi
sie obrocili. Ale pobiwßy/rozgromiwßy/oboz wybrawßy/ wieźniow z Het-
mány cztery tysiace znácznych do Polski sie obroćili. A to było roku 1 5 0
Tenże Konstántyn/okázuiac to Tyrránnowi onemu/że áni sam/áni potom
stwo iego nie miáło być nigdy życżliwe narodowi iego. One powinność wy-
mázał/ Herb ktorego ießcze od Przodkow rownego z nimi vżywał/ Męża
ná koniu on Smoká bije/stárł/ á inßy sobie wynálazł / ták iákos wyżßey wi-
dział. Wßákożem go ia tu w ten sposob położył/że sa własnego narodu tych
Kśiażat Ruskich wyżßey pomienionych/y iedney quondam dźielnice z Mo-
skiewskimi Kniáźiámi.

¶ Tenże Konstántyn miał zá soba Kśieżne Slucka/ z ktora zostáwił
dwu Synow.

Iliaßá Kśiaże Ostrogskie/ ktory był tylko iedyna Corke zo-
stáwił z Bieiata Kośćielecka/Podskárbiego Koronnego corka/Kátárzyne
Hrábina Zgorki/ Woiewodzina Poznáńska/o ktora były wielkie trudnośći y
zámießánia miedzy stany wielkimi. O te był zábit Dymitr Sánguszko/Mąż
sławny y godny pámieći / o czymes czytał pod Jástrzebcem. Potym byłá
daná od Mátki Kśiażećiu Siemionowi Sluckiemu / bedac zmowioná od
Królá zá wyżßey pomienionego Hrábie/ktory náiechawßy moca wielka do
Lwowá/ wźiał ia przez moc/záledwie y Kśiaże ná ten czás vßło/o czym po-
tym w Historyey ßerzey mieć bedźieß/tu sie krotkośći folguie. Nie miáłá po-
tomstwá/ byłá potym mente capta.

Konstántyn wtory Syn wyżßey pomienionego Konstán-
tyna/Kśiaże Ostrogskie / Woiewodá Kiiowski/ Pan był Ruskich kráiow
wieku mego wielkim obrońca przećiwko Pogánom/ coć ná potym Historya
ßeroko powie/ y tu sie ná krotce przypomni/ iáko wielkie ßkody podiał od
Pogan/ktore on przed tym cześto á stráßliwie gromił.

¶ W Roku 1 5 7 7. Miesiacá Lutego/ Dniá dwudziestego / przy
czymech sam był w onych kráinách / gdy mu dano znáć z Białłey Cerkwie/
od Skarzewskiego Podstárośćiego iego z domu Rádwan/ o wielkośći Tá-
tar/ktorzy sie przepráwiwßy przez Niepr / do Wołyniá y ná Podole wtár-
gnać myslili. Kśiaże Konstántyn wypráwiwßy Postá z thym do Królá
Stephán á/dwudziestego czwartego dniá tegoż Miesiacá. Rußył sie sam
z Dubná do Ostrogá/obesławßy kráiny przyległe/sługi y Boiáry swe/áby sie
do niego bez omießkánia śćiagáli. Tám stad wypráwił Solgieniá Piethy-
horcá sługe swego/ dniá 25. tegoż Miesiacá pod one ludźie. Ktory strza-

skiem onegoż

skiem onegoż dniá doßedßy Pogan dostał iezyká/ z kthorym do Kśiażećiá
przyiechał.

¶ Znowu wypráwił go Kśiaże pod ludźie/ postawßy z nim sług swo-
ich Mężow ná wybor trzy stá koni. Wiedzac go oni ludzie być mężem sprá-
wnym/chetliwie z nim iecháli. Solgien wiedzac też że miał Męże wßytko
ná wybor/pokusił sie z nimi ná Zagon wielki Tátárow / w kthorym było o
pięć tysiecy człowieká/spárli strzaskiem Pogány z mieyscá/y wiele ich porá-
żili/ále iż byłá ziemiá práwie pełná pogan/przyßłá pretko pomoc Tátárom.
Co obaczywßy Solgien/począł ludzie swe vwodźić obronna reka ná mieysce
przespiecznieyße ná grobla/ w Dworcu wśi Kśiażećiá Zástáwskiego. Tám
długo y mężnie dosyć Tátárom sie bronili/ zábili Pogan o ßeść set. Potym
moca wielka Pogánie wpárli ich w wode/ strzelbá im zámokłá / iednák sie
długo bronili y dosyć mężnie/á iż pomocy nie mieli/wßyscy zbići od Pogan/
oprocz kilku co vßli obronna reka /iáko Goślicki Stárostá Połoński/á Koza-
kow kilká/Dymitr/Zámiátnia/Troiánowski Wołyniec/Szkándałá/ y inßy/
Połońskich Boiar zgineło w tey tám potrzebie o pułtrzećiá stá. A z Solgie-
niem záśie ktorzy do Młyná weßli/ácz długo sie bronili / iáko Kułáhá Ko-
zak/Tyrá Chárwat/Dáßko Buthowicz młody/y sam Solgien / ći tám zgo-
rzeli/od Pogan zápaleni. To sie działo Roku pomienionego/ wtorego dniá
Miesiacá Márcá / bronili sie poki im prochu sstáwáło / ále trudny odpor
czterem niezliczoney liczbie Pogánom.

¶ Drugi záśie Zagon Pogáński we Srzode dniá dwudziestego siod-
mego Miesiacá Lutego przyßli pod Konstántynow miásto tegoż Kśiażećiá/
do ktorych wyskoczyło Kozakow z Mießczány o dwie śćie koni / postrzelili
kilku Pogan/lud wyßedł z miástá przypátrowáć sie igrzysku ich/á gdy oni od
wielkośći Tátar byli wspárći/ zásk oczyli Tátárowie on lud pießy / posiekli
y powiazáli á pobráli w niewola co godne.

¶ Czwartego dniá Márcá/pod Dubnem Miástem tegoż Kśiażećiá/
przy ktorym iest y Zamek / ná ktorym byłá Corká iego Kśieżná Kátharzyná
pánná ná ten czás/z wiela Pań y Pánien inßych/ o kthorey Pogánie wie-
dzac/myslili iákoby iey dostáć. A ták sie poczeli przepráwowáć przez staw
ná rzece Kiiew. Ale Kśiaże Oćiec iey máiac ia ná baczeniu / onegoż dniá
wypráwił był syná Jánußá z niemáłem pocztem sług/ktorzy vprzedźili po-
gány do Dubná/o czym nie wiedzieli/wßákoż sie im dał tám poznáć / ácz ná
ten czás miał látá młode/ále serce onych Dźiádow sławnych mężne y wspá-
niále/ wielkiey mu śmiáłośći dodáło. Naprzod do nich ná wyćieczke zá gro-
bla Czerniecka ták rzeczona wybieżał/Pogánie vffaiac wielkośći swey/ mo-
cno sie opárli ná końcu oney grobley od wzniesienia. Náßy ácz ná nie śmie-
le vderzyli/wßákoż im gwałtownie strzałámi ßkodźili. Gdy postrzelono kil-
ku sług ßkodliwie Kśiażećiu Jánußowi tákże y Siemaßkowi Podkomorze-
mu Włodymierskiemu dwoch/záraz Kśiaże począł swe ná zad do miástá v-
wodźić/zá ktorymi wiecey niż dwá tysiacá Tátar przyßło ku miástu/ále bár-
zo pretko strzelba wspárći/y tám ich kilkádziesiat iednym rázem spádło zá-
bitych. Drugie potym Zagony bárzo wielkie nádchodźiły mimo Dubno/
wßákoż widzac ludzi dostátek/nie zábawiáiac sie / ßli mimo ku Ołyce w zie-
mie dáley. Oni co v Dubná byli/dniá piatego Márcá po wśiách sie poło-
żyli około Dubná/iáko w Siedmidubiech/ w Ráczynie/ w Pohorelcách / w
Miehoroßczy/ tákże ná drugiey stronie rzeki/w Torokánowie/ná Wśniesie-
niu/w Jwániu.

¶ Tegoż dniá poczeli wielka moca Dubná dobywáć / ále im Kśiaże
Jánuß z wielka pilnośćia z ludzmi swymi odpor dawał / y wiele ich pobił/
miedzy ktorymi był znáczny źieć Czarzow/ ktorego v Krasiłowá schowáli.

¶ Tegoż dniá braniec Moskwićin vćiekł do Dubná od Tátar/ kthory
dawał spráwe o ich wielkośći y przespieczeństwie wielkim / iákoż názaiutrz

sami to po-

ſami to pokazáli/bo przez połonki ná ſtáwie czynili gáći chcąc ſię mocą przepráwowáć/ále ſtrzelbą wielką w nich ßkodę czyniono / iednák ná dálßych mieyſcách przeßli tylko z łuki á z ßáblámi / konie przy ſwych zoſtáwiwßy. Od Luckiey brony kilká ſet ich z łuki ſię zákradáiąc / po zácháćiu nábiegáli ſtrzeláiąc/á potym ſię zá cháty ábo zá chálupy vſtępowáli / náßy zátym z rußnicámi do nich wypádli á wygnáli ich zá oſtátnie kobylenie. Pothym drudzy Tátárowie do nich przypádli/wſpárli náße áż do miáſtá / kthorym náßy ták vſtępowáli/iákoby ie ná ſtrzelbę przywiedli / bacząc czás po temu/ ſami ná ſtrony iáko rozumieli odſkoczyli/w tę ſtrzelbą wiele pogan porażono.

¶ Tym fortelem Tátárowie chćieli oßukáć Kſiążę Jánußá/ tu go zábawiáiąc/á drudzy mocą wielką z drugiey ſtrony przez lod od Mánáſterá/ ktory zową Szczęſnego Chreſtá/a po náßemu świętego Krzyżá/przepráwiwßy ſię pießo/moſty ſobie czyniąc słomiáne przez płoniny ná brzozách/chćieli w miáſto gwałtem wbieżeć/ále był Kſiążę wßytkie ſtrony dobrze ſtrażą y ſtrzelbą opátrzył/ſpárli ich bárzo prętko y niemáło zbili/ ludźie z przedmieśćia z ßurmic do miáſtá ku obronie obrocono /á przedmieśćie ono ſpalić był roſkazał Kſiążę Jánuß/dla przekázy iákiey miáſtu y zamku. Wielką trudność przez kilká dni/á vſtáwiczną pracą Kßążę Jánuß miał/á práwie pierwßą zapráwę iáko ſię miał bronić mocy wielkiey nieprzyiaćielá ſrogiego.

¶ Siodmego dniá Márcá/Kſiążę Konſtántyn niemáłych trudnośći vżywáiąc z nieprzyiaćielem po rożnych Miáſtách y Zamkách ſwoich/ przez ſługi y ſam przez ſię/poſłał do Dubná poſłá ſwoiego Tátárzyná z Oſtrogá/ dowiáduiąc ſię coby ſię tám dźiało. W tym Tátárowie pogimáli poſłá onego/ wßákoż go táka cnotá rządźiłá/że ſerce onym Pogánom ſkáźił / powiedáiąc im/że Kſiążę Konſtántyn ma lud wielki / z ktorym ná was chce vderzyć. Oni dawßy mu wiárę/záraz od Dubná odſtąpili / wßákoż odchodząc wielkie ßkody poczynili/wßytkie wśi popalili/ y iedney cáłey cháty nie zoſtáwili.

¶ Idąc od Dubná/rozdźielili ſię ná troie/pod Jámpol/pod Krzemieniec/y Zawiśniowiec ku Załoßczam/ wielkie ßkody ogniem y mieczem czyniąc/Krzemieńcá/Wiśniowcá/Bázyliy/mocą dobywáć chćieli/ ále bacząc nie po ſwych plecách/dobrze opátrzone/odſtępowáli.

¶ Ták tego roku wielką był ßkodę od Pogan to Kſiążę popadł/ że ią trudno oßácowáć było/przez dwie śćie wśi w iego páńſtwách popalonych było. Ná drugich mieyſcách ſłudzy iego fortunnie Pogány gromili/ iáko pod Kraśiłowem zá ſpráwą Jármolińſkiego Agiſá Stároſty iego Bázyliyſkiego/ktory w Czerniohowcách/máiąc z ſobą niemáły poczet ludźi/záſkoczył Zagon Tátar / ktorym wielką zdobycz odiął / y więcey niż przez ſto Pogan ná plácu zoſtáwił zbitych. Owa z onego Zagoná ledwie trzech ich vßło / á dźieśięć żywych pogimánych było.

¶ Tenże iuż pod ſámym Kraśiłowem tákże Tátárow záſkoczył kilkádźieśiąt/ktorzy ſię im kręćili/chćieli ie ná ludźie náwieść/ ále ich ták żárko oſkoczyli/że im vchodźić długo nie dáli / wßytkie zbili / tylko dwá vćiekli. W tym lud wielki Pogáńſki do nich nádchodźił/ktory oni poſtrzegßy/ do Miáſtá vſtąpili.

¶ Przed tym zá pámięći moiey wiele ludźie tego Kſiążęćiá Pogan pogramiáli ná rożnych mieyſcách/iáko w roku 1573. A przed tym/ná ten czás to rok nań był niefortunny/wielkie ßkody popadł. W Hiſtoryey ßerzey ſpráwy y záſługi iego przećiwko R. P. czytáć będźieß.

¶ Tenże ná wßytkie potrzeby do Moſkwy znáczną pomoc Krolowi Stephánowi dawał/o czym będźie w Hiſtoryey.

¶ Zoſtáwił z Tarnowſką z Domu Leliwá Janá Hrábie Káßtellaná Krákowſkiego y Hetmáná Koronnego Corką Potomſtwo. Náprzod.

¶ **Jánußá** wyżßey pomienionego/Kſiążę práwe y waleczne / ktory iákoś wyżßey czytał/ thylko ośmnaśćie lat máiąc / znáczną nádźieię Oycu

ſpraw ſwoich Rycerſkich okazał. Potym iáko wiele w potrzebách z Pogány bywał/nie iedno mieyſce w Hiſtoreyy to vkaże.

¶ Z młodośći ná Dworze Ceſarſkim z wielkim doſtátkiem czás długi ſię bawił / gdźie poſtronni Národowie w młodośći iego wßeláktie poſtępki wychwaláli/y wielce go poważáli.

¶ W Roku 1582. Ożenił ſię w Węgrzech Fámiliey wielkiey y możney Szeredow/po ktorey wźiął Zamek Mákowice/ y wiele wśi przyległych około Bárdyowá.

Konſtántyn wtory Syn tegoż Konſtátego/ od teyże Tarnowſkiey/ktory tákże Przodkow ſwoich náſláduiąc/wielkie Poczty ná tegoż nieprzyiaćielá/iáko Pan pográniczny/chował/y z niemáłym koßtem.

Alexánder trzeći ná ten czás ießcze w młodym lećie będąc/náukámi ſię báwił.

Corki te były tegoż Kśiążęćiá/ Helżbiethá Kißczyna Stárośćina Zmudzka.

Káthárzyná Rádźiwiłowa / Káßtellaná Trockiego żoná/ ktory ſię piſał Kſiążęćiem ná Dubinkách y ná Bierzey/vmárłá Roku 1579. zoſtáwiwßy ſynaczká/po ktorym vmárłá w kilká niedźiel. Tá będąc Pánną á mießkáiąc w Dubnie Zamku Oyczyſtym/ iákoś wyżßey czythał / ná on czás gdy Tátárowie mocą go wielką dobywáli/ z wielką pokorą Pánu Bogu ſię modliłá/to máiąc ná myśli/ieſliby był Pogánin miáſtá doſtał/w przekop wſkoczyć myśliłá w wodę/ á niedoſtáwáć ſię żywo w ręce nieprzyiaćielowi/ácż od Pań,y Pánien/ktorych przy niey było wiele/ vſtáwicznie ſtrzeżoná byłá. Pánną będąc y Pánią potym/ták żyłá w boiáźni Bożey/że poczćiwe ſpráwy iey godneby opiſania ßerokiego/wßákoż tu krotkośći folguiąc/ominąć ſię muśi ná ten czás.

☞ **Tegoż Domu y tey dźielnice były Kſiążętá Záſłáwſkie/** ktorzy nie podleyßey gotowośći záwße ku obronie Rzeczypoſpolitey były w onych kráiách/zoſtáwili obá potomſtwo.

☞ **Od tychże Kśiążąt Ruſkich wyżßey pomienionych** Kśiążętá Prońſkie dźielnice y początek máią / o czym znáczne świádectwá dawáią Liſty Wielkiego Kſięſtwá Litewſkiego przemierne miedzy Krolem Kázimierzem á Kśiążęty Ruſkimi/ czego maß kopiją dla pewnieyßego dowodu w te słowá piſaną.

¶ Miłośćią Bohá y Hoſpodárá Kázimierá Krolá Polſkiego/ Wielkiego Kniáźiá Litewſkiego/Ruſ: Pru: Zmudzkie°. etc. My Kniáź Dymitrey Fiedorowicz/y Kniáź Siemion Fiedorowicz Nowośielſki/Odoiewſki/Worotyńſki y z ſwym Brátáńcem Kniáźiem Jwánem Micháyłowiczem/biliſmy czołem Hoſpodárowi Krolowi Kázimierzowi W. K. L. āby nas przyiał w ſłużbę/y Hoſpodár Krol W. K. L. nas ſług ſwych pożálował/przyiał w ſłużbę po Dźiádu ſwym W. K. L. Wituldźie. A mamy iemu wierno ſłużyty we wßytkim bez wßeláktiey chytroſty/ á iemu nas we czći w żálowániu do ſkończenia derżety/ iáko Dźied iego Wieliki Kniáź Dźiádá náßego derżał y Oycow náßych we czći y w żálowániu/á politnie nam dáwáć po ſtáryżnie/ á byty nam po Krolowey woli y W. K. L. S kim będźie miren / ino y my z tym mirni/ſkim nie miren/ino y my z tym nie mirni. etc. etc. A z Wielkiem Kniáźiem Moſkiewſkim/z wielkim Kniáźiem Prońſkim / z wielkiem Kniáźiem Pereiáſłáwſkim/kto będźie W. K. L. derżeć/ z thymi my mamy Sąd ſwoy mieć po ſtáremu. etc. etc.

¶ A ták tu baczyß/że to záwße iedná Dźielnicá tych Kśiążąt Ruſkich bywáłá/miedzy ktorymi ieden z Kſiążąt Prońſkich (gdy ſię był zá ßczęśćiem podnioſł/Jwan Kniáź wielki Moſkiewſki/á począł drugie vćiſkáć) nie mogąc śćierpieć wielkich krzywd/opuśćiwßy przeſtrone oyczyſte páńſtwá ſwe/

z wielkimi skárby przyiechał do Krolá Zygmuntá Pierwszego Syná Kázimierzowego/wdzięcznie przyiet y znácznie opátrzon. Był potym Woiewodą Kijowskim/miał zá sobą Fedorę Bogusżownę Podskárbiankę Wielkiego K. L. po ktorey wziął Beresteczko ná Wołyniu/ y wiele inszych máietnośći. Zostáwił z nią Syná Alexándrá/Stolniká W. K. Litewskiego/ wielkiego miłośniká Rzeczypospolitey / kthorey k woli á sławie nieśmiertelney wielkim kosztem służył/ ná wszytkie expedycye Moskiewskie ieździł zá pánowánia Krolá Stepháná. Był Pan vczony / wiela ziem obyczáiow świádomy/y iezyki ich vmiał.

Tegoż Woiewody Corká Helżbietá Zborowska/Kásztellanká Gnieźnieńska/Grudziącka/Odolánowska/Wołpieńska.&c. Stárośćiná/ vmárła w roku 1577. Zostáwiwszy tylko iedne Coreczkę imieniá swego/ćiáło iey leży w Pleszowie.

¶ A to masz własne plemię Kśiążąt Ruskich wyższey pomienionych/ kthore dawne Historye z Lechem á z Czechem mienią od iednego Przodká mieć początek/z ktorych iedni bez Potomstwá męskiey płći schodząc/á Monárchowie/ Krolowie/ y Kśiążętá Polskie / do stanow Małżeńskich Corki ich biorąc/iákoś czytał pod Orłem/ Kśięstwo Ruskie práwy przyrodzonymi/częśćią też przez miecz opánowáli. Ci záśię ktorzy spokoynie ná częśćiach swych przestawáiąc żyli/to Potomstwo zostáwili/od ktorego Kśiążętá z Ostrogá idą/y Kśiążętá Zásłáwskie.

¶ Aiż to ieden rod był z wieká dawnego z Kśiążęty Moskiewskimi y iedną Dzielnicą/tedy od tych ktorzy práwie ná Pułnocy dział bráli/iáko ich List wyższey wspomina zá pánowánia Kázimierzá Krolá / y Wielkiego Kśiążęćiá Litewskiego. Jáko Wielkiego Kniáźá Moskiewskiego/Wielkiego Kniáźá Prońskiego/y Wielkiego Kniáźá Pereiásłáwskiego/z tych własnie krwią idźie Alexánder Prońśki/Stolnik Wielkiego Kśięstwá Litewskiego/á śiostrá iego rodzona Zborowska Kásztellanká Gnieźnieńska. W Historyey szerzey o zacnośći Domu tego czytáć będźiesz.

☞ Dokończenie Kśiąg Wtorych.

O Kleynoćiech/z ktorymi z rozmáitych kráin wiele ludźi Rycerskich tu do Polski przyiecháło. Kśięgi Trzećie.

O Kleynocie Roza

ktory tu przyniesion z Czech/iáko o tym masz v wszytkich Historykow/ przez Męźá sławnego rzeczonego Poray/ od ktorego Kleynot ten y tá Fámilia nazwisko nieśie/ o czym czytay v Miechowity kśięgi wtore/ list trzydźiesty pierwszy.

A ták przypátrzywszy się własnośći Herbu/ czytáć będźiesz o Przodkách y o Potomstwie ich/ktore ia w ták szerokim Krolestwie znáć y wiedźieć o nim mogę. Ma być Roża w Czerwonym polu Biała.

☞ Dawnośći Herbu tego trudno áby ktory Historyk dostátecznie dośiądz mogł/gdyż w Narodźie Slácheckim Rzymskim / gdy ieszcze Pogánie byli/świádczą o nim Kśięgi Inscriptionum Sacrosanctæ Vetustatis, per Raimundum Fuggerum, Caroli V. & Ferdinandi Imperatoris Cōsiliarium: Ktore dał wielkim kosztem wydrukowáć/z ktorychemći tu wyiął kilká napisow grobowych/ná ktorych iest ten Herb Roża wyryta o pięći kwiátách/ ták iáko iey w tym wieku Rycerstwo Polskie vżywa. Naprzod według wyższey pomienionego Scriptora / ten Text y Herb Roża iest nápisany y wykonterfetowány.

Mediolani ad S. Dionisium in porta noua:

Rufia Saueris Crysipo, Coniugi fecit.

In agro Capuano, in villa Sancti Petri, vbi Capua antiqua erat:

L: Alfius maximus, viuus sibi & memoriæ Alphiæ Chrysopolis Vxoris suæ, bene de se merenti fecit.

Romæ in domo Petri ChiaueluciJ Notarij Transtiberini.

Dis manibus sexti perpennæ Firmi,

Vixi quōadmodum volui, Quare mortuus sum nescio.

Romæ in Ecclesia S. Quirinij & Iuliæ iuxta Turim Comitum.

Deis & Genio: Rodonis Domitiae: Aug: Ser:

exactor. Hered: Legat, Procurat: V. a. x. m. x. x iij.

Rhodonius Fratri optimo pijssimo, & gemino, sibi fecit.

In Germania Augustæ Vindelicorum ad S. Vdalricum sub

testitudine æd: S. Michaelis.

Vitalius vigor ſibi & Vitallo virili Fratri viuos fecit.

A ná wßytkich Slupiech y Grobiech przy tych Texćiech Roża.

☞ **Tegoż Herbu w Czechách ieſt Dom ſtárodawny y możny**/ ießcze onych Rzymſkich Sláchćicow Vrſynow / teraz w onym Krolestwie naprzednieyßy/ á Rozemberkámi od Rożey názwáni/ ktora ſie y po dźiś dźień pieczętuią. ꝛc.

☞ **Z opiſánia Hiſtorykow / v nas w Polßcze rozrodźiłá** ſie tá Fámilia od Przodká Poráiá/ o ktorym niżey czytáć będźieß: A to był Brát rodzony Woyćiechá świętego Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego / ktory tu był przyßedł tym ſpoſobem/ iáko opowieda Káthálog w Roku 9 9 6. po Robercie z domu Ciołek/ o czym piße Miechowitá w kśięgách 2. w te słowá. ADALBERTVS z Rodźicow ſláchetnych vrodzony/ z Oycá Slawniká y z Mátki Strzeźiſłáwy/ z Miáſteczká Lubiczá / z młodośći v Biſkupá Máydeburgeń: mießkał/ ktoremu toż imie było Adalbertus, Od tegoż Biſkupá był miánowan Woyćiech / iákoby Exercituum Conſolator. Potym po śmierći Dytmárá Biſkupá Práſkiego był wźięt ná Biſkupſtwo Práſkie/ w roku 9 8 1. Będąc Biſkupem/ náuczał pilno Wiáry świętey Chrześćiáńſkiey/ karał Czechy z tego że żon wiele mieli/ á Zydom ludźie obojga ſtanu Męßczyzne y Białegłowy w niewolą przedawáli/ w Niedźielne dni święte z nimi ná rynek wyieżdżáiąc/ wiele niechrześćiáńſkich ſpraw czyniąc/ Cerymoniy Pogáńſkich zażywáli/ z czego ich on vpomináiąc iáko práwy Páſtyrz gromił. A gdy go ſłucháć niechćieli / owßeyki ießcze grozili / on opuśćiwßy Biſkupſtwo ßedł do Rzymu/ á w klaßtorze świętego Alexego z brátem Gaudentiuſem mießkał śiedm lát/ w wielkiey Bogoboynośći y Swiątobliwośći żywotá. Czechowie mßcząc ſie oney ſrogośći iego ktorą im okázował w náukách ſwych ku dobremu ich dußnemu/ wbieżawßy do miáſteczká iego Oyczyſtego Lubiczá/ pięć bráćiey iego zábili/ Soborá/ Spicymirzá/ Sobroſłáwá/ Zymiſſá/ y Czáſławá/ á nie máiąc ná tym doſyć/ wßytek narod ktory iedno był dośiągł krwią Biſkupá Swiętego/ wygubili / y ludźie w miáſteczku poddáne ich/ ná oſtátek miáſteczko ſpalili/ tylko brát ieden Poray zoſtał/ ktory Krolowi Polſkiemu Boleſłáwowi służył przez kilká czáſow / o czym będźie niżey.

¶ Tenże potym Biſkup Swięty/ zá pánowánia Arcybiſkupá Móguntyńſkiego / ktory do Papieżá piſał / áby Woyćiech Biſkup do ſtádá ſwoiego przyiechał do Czech/ piſząc mu o wielkich roſterkách w Biſkupſtwie iego. A gdy ſie Papieżowi wymawiał/ powiedáiąc/ że Czechowie ludźie źli/ náuczáć ſie nie dádzą. Powiedźiał mu Papież: Jeſli ćię ſłucháć nie będą/ otrzyſ proch z nog ſwoich á idź do inßych kráin/ á náucząy drogi zbáwienney.

¶ Gdy ſie wroćił Biſkup Woyćiech święty do Prági/ náuczał/ gromił lud niepoſłußny/ o Páná Bogá niedbáły. ꝛc. Potym czáſu niektorego / bacząc iż nie ßłá w pożytek náuká iego/ przez ſen vſłyßał głos od Páná Bogá w te słowá: Ty ſpiß abo leżyß/ á mnie powtore niewiernym przedawáią. On zátym wſtał/ ßedł ná rynek/ tám co iedno obaczył Chrześćian/ kthore w niewolą Czechowie przedawáli/ wßytkie odkupił á wolno roſpuśćił. Szedł znowu do Rzymá/ á od Papieżá Benedyktá Szoſtego thego imieniá wźiąwßy dozwolenie/ ßedł do inßych kráin kędy Pogáni mießkáli / á przepowiedał słowo Boże. Wßedßy do Węgier / Gieize Kśiążę y z Synem iego Stephánem w wierze potwierdźił. Potym po wßytkiey Polßcze chodząc/ słowo Páńſkie rozśiewał miedzy onymi nowymi Chrześćiány/ w roku 996. Do Krákowá przyßedł każąc po Sławieńſku vſtáwicznie / ná thym mieyſcu kędy teraz Kośćioł świętego Woyćiechá/ ktory po iego zábićiu zbudowano. Opuśćiwßy Kráków/ ßedł do Gniezná / gdźie zá nim Krol ábo Monárchá

Mieczław z ſynem ſwym Boleſłáwem iechał/ ná wßytkim go roſkázuiąc opátrowáć potrzebámi. Tám po śmierći Roberthá Arcybiſkupá z Domu Ciołek/ zá wielkimi namowámi Mieczłáwá Monárchy przyiął po nim mieyſce / ná ktorym mießkał trzy látá/ iáko to Káthálog opowieda. Potym nápomniány od Angiołá ßedł do Prus zoſtáwiwßy ná mieyſcu ſwym brátá rodzone° Gaudentiußá/ á tám ſam Pogány wiáry náuczał/ kędy był záprowádzon od Polakow. A gdy tám chwilę niemáłą chodząc po oney źiemi przepowiedał słowo Páńſkie/ á náuczał Wiáry świętey Chrześćiáńſkiey: Potym idąc dáley/ przewożąc ſie przez Rzekę Oſſe / nie máiąc pieniędzy czymby przewoz zápłáćił/ począł go Przewoźnik ßárpáć/ á potym z iádu wielkiego vderzył gi wioſłem w głowę bez obrony. On mu zá to podźiękowawßy precż poßedł/ á znowu po wśiách y po miáſteczkách chodząc / náuczał wiáry przez tłumáczá ábo wykłádáczá ſwoich słow/ powiedáiąc im/ że Słońce ktore oni chwalili zá Bogá/ tákże Mieśiąc/ Ogień/ Jeziorá/ Láſy/ y inße/ że to nie byli Bogowie/ ále ſtworzenia Boże. Wßákoż oni Miniſtrowie ich fálßywi á zdrádliwi/ zábiegáiąc temu áby nie hánbił Bogow ich / zmowili ſie náń iákoby go zágubić mogli.

¶ A ták w Piątek 23. dniá Mieśiącá Kwietniá / ná iednym pagorku przy brzegu Morſkim/ nie dáleko miáſteczká Feßhauph/ náßli Mężá świętego gdy Mßą świętą miał/ naprzod go śiedm kroć przebili / á potym rozśiekáli/ odćiąwßy głowę ná drzewie záwieśili / kthorey Orzeł przez trzy dni ſtrzegł/ do tąd poki Goſpodarz iego wßytkich członkow nie zebrał/ y tám nie dáleko onego mieyſcá gdźie go zábili nie pochował. O tym vſłyßawßy Boleſław Chábry Monárchá Polſki/ poſławßy Poſły / ſtárał ſie o ćiáło iego. Do ktorego Pruſacy wſkazáli/ żeſmy Bogá twoiego zábili/ á tákći ćiáłá iego nie wydamy/ áż nam ták wiele złotá poſleß iáko záwáży.

¶ Poſłał Boleſław Krol záraz Kápłány z inßymi ludźmi Rycerſkimi/ dawßy Złotá to co rozumiał ſpotrzebę. A gdy dáli Ciáło ná Wagę/ vkazał Pan Bog cud tákowy/ że zgołá nic niezáważyło/ wßákoż oni według zmowy przyiąć muſieli. Poſłowie też ćiáło wźiąwßy w nową ſkrzynię/ y nowe prześćierádło okrywßy/ do Polſki przywiezli. O czym máiąc wiádomość Boleſław Krol/ gdy iuż byli ná gránicách/ nábrawßy z ſobą Biſkupow y Kápłanow inßych/ thákże lud poſpolity z nimi záßli ná drogę/ padł Krol oblicżem ná źiemię/ przyiął Ciáło z vczćiwośćią y prowadźił do Klaßtorá Trzemeſeńſkiego/ ktory był Mieczław Oćiec iego fundował Zakonnikom/ ktore zową Regulares, świętego Auguſtyná Reguły/ o ktorym Zakonie niżey ná ſwym mieyſcu mieć będźieß. Potym záſię w krotkim czáśie zebrawßy wiecey ludźi wßelákiego ſtanu/ przeprowádźił ono ćiáło do Gniezná 20 dniá Mieśiącá Pázdźierniká/ gdźie z wielkiey łáſki miłego Bogá/ dla zaſług Biſkupá świętego/ zá żywotá kwitnąć począł. Niemcy/ Węgrowie/ y z inßych kráin ludźie grob iego náwiedzáli/ á przez zaſługi iego od Páná Bogá Wßechmogącego poćießenia w żądzách ſwoich bráli. Ceſarz Otto będąc ćięſzko niemocą źięty / z vmyſłu ſwego y zá rádą tych ktorzy mu zdrowia życzyli/ áby náwiedźił grob iego/ záraz z ſrogiey niemocy powſtał/ y tenże Koronę Boleſłáwowi Krolowi dárował/ y ſam go nią w Gnieźnie Koronowál/ o czym ßerzey w Hiſtoryey czytáć będźieß.

¶ O tym Arcybiſkupie S. piſał Janicius Poetá te wierße.

Qualis Adalbertus fuerit, quid Gnezna requiris,
Nonne vides Sancti Buſta Beata viri?
Quis facit hæc viuus, facitq́; mortuus, haud quis
Nunc feret ob Dominum, quæ tullit ille ſuum?

☞ **Gaudentius Brát iego rodzony/ iáko to Káthálog opowieda**/ ießcze zá żywotá iego był Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim / ná kthorym żył lat śiedm/ wiodąc tákże żywot świątobliwy/ vmárł w Roku 1 0 0 6.

W Gnieźnie pochowan. Po nim nástał Hippolitus Włoch / o kthorym ná mieyscu swym czytáć bedźieß.

¶ O tym Gaudentiusie pisał Clemens Janicius te wierße.

Cesit Adalbertus, Frater Gaudentius orbum
Suscepit, viuo fratre iubente, gregem
Germano similis, similis solet esse colore
Ex vno fuerit quæ rosa nata rubo.

☞ **Poray Brát trzeći/ktory służył ná Dworze Bolesłáwá** Chábrego/przed tym niż był Woyćiech święty przyßedł ná Arcybiskupstwo/ ták iáko o tym piße Miechowitá w Kśięgách wtorych. Miał opátrzenie od tego Krolá znáczne/od ktorego áż po ten wiek bárzo wiele potomstwá mámy w roznych Woiewodztwach/ y niektorzy są w Sierádzkim Woiewodztwie/ktorzy ießcze to nazwisko Poráiowie noszą/y ták sie piszą.

☞ **Zyrosłáwá wspomina Długoß Biskupem Wrocłáwskim**/w Roku 1091. Był wźięt po Pietrze z Domu Lis / á piße o nim że był rodem z źiemie Krákowskiey/to było za pánowánia Hermaná.

☞ **Rádostá Biskupem Krákowskim opowieda Kátálog** w Roku 1116. Był wźięt po Maurze Włochu/vmárł w roku 1141. Ten wiele Dźieśiećin Klaßtorowi Tynieckiemu ná wieczność dárował/czego potwierdźił Egidius Biskup Tuskulánski Kárdynał/od Kálixtá Papieżá tego imieniá Wtorego/Legat po wßytkiey Polßcze y po Węgierskiey źiemi. Naprzod był Archidyakonem Krákowskim/á od wßytkiey Kápituły dniá pierwßego Lipcá zgodnie obran / o ktorym piße/ że był Vir moribus grauis & maturus, y żywotá świątobliwego/ácz był w gniewie porywczy / wßákoż go łátwie vskromił/in viros probitate conspicuos benignus & graciosus, wielki obrończá Kośćiołá Bożego. Żył ná Biskupstwie lat 25. máiąc ná sobie świerzbiączkę przez kilká czásow/potym we dworze swoim Kielcách záchorzał/rozrządźiwßy dobrze dom swoy/ spráwiwßy sie chwálebnie świątośćią/vmárł Roku 1142. Dźiewiętnástego dniá Mieśiącá Styczniá/ w Kośćiele Krákowskim ná Zamku pochowan / po nim nástał Robertus z Domu Korab.

☞ **Boguchwałá Biskupá Poznáńskiego/ wspomina Káthálog** w Roku 1128. Był wźięt po Páwle z Domu Grzymálá. Był naprzod Kánonikiem Krákowskim/ przez Fulká Arcybiskupá potwierdzon y poświęcon/á po nim nástał Piotr z Domu Prawdźicz/iáko o tym Długoß świadczy/nie był żyw tylko dwie lećie ná Biskupstwie.

☞ **Wincentego Biskupá Krákowskiego opowieda Kátálog** w Roku 1207. Pisał sie z Kárnowá od Opátowá/był wźięt z Probostwá Sedomierskiego/przez Innocentiuszá Papieżá potwierdzon/á przez Henryká Arcybiskupá poświęcon/tego tylko sámá Kápituła obráłá/nie dawáiąc tego w moc nikomu inßemu. Ten w Kielcách do Kośćiołá Pánny Máryey dźieśięć prebend fundował y nádał.

¶ Był to Biskup bárzo nabożny/ żył ná Biskupstwie blisko dwánaśćie lat/potym zá dozwoleniem Papieżá Honoryuszá/dobrowolnie sam Biskupstwo spuśćiwßy/wßedł do Klaßtorá Jędrzeiowskiego przyiąwßy Regułę/ w Roku 1218. Tám mießkał lat pięć / vmárł Ośmego dniá Márcá/ w Roku 1223. Y támże pochowan.

¶ Zá tego Biskupá grom był ná Zákrystyą ná Zamku vderzył/ Kázuły y inße apparati ktore w skrzyni iedney leżáły popalił.

¶ Opowieda go synem Boguchwałá/á Mátká iego byłá Bogná/dárował wśi swoie Oyczyste Klaßtorowi Jędrzeiewskiemu/Czernikow y Soyczow/przy bytnośći Henryká Arcybiskupá Gnieźnieńskiego/Gedeoná Plockiego/Ogierá Krußfickiego/y przy Mśczuiu Kśiążęćiu Pomorskim.

¶ Tenże Klaßtorowi Pokrzywnickiemu dárował dwie wśi swoie oyczyste/Niekiśiałkę y Kárwow/zákazawßy Synowcom swoim pod klątwámi wiecznymi/to iest/Bogusłáwowi y Sulisłáwowi/ Synom Bogusłáwowym/áby sie ich nigdy nieupomináli. Ciáło iego leży w Jędrzeiowie w Klaßtorze/nád ktorego grobem iest to Epitaphium.

Vincentius Kadlubek de villa Karkovv, de armis Rozarum, vir acris ingenij, diuina & humana literatura insignis, ex præposito Sendomirien assumptus in Præsulem, anno vt supra, per Innocencium Papam confirmatus, & per Henricum Archiepiscopum consecratus, præsedit annis decem: Demũ obtenta licentia ab Honorio Papa renun Episcopatum, Religionem Cystercen Ordinis in Monasterio Andrzeouien profitetur, atq; ibi sub Regula in obseruantia lustro, vno anno exacto, Christo Christi Miles spiritum redidit, & in chori medio corpus eius à Fratribus terræ commendatur, anno 1223.

¶ Tegoż Biskupá Kronicá Polska Láćińskim ięzykiem pisana/ktorą zową Chronica Kadlubkonis.

¶ Ten do Háliczá odnośił Sálomeą śiostrę Leßkowę / Kolumanowi synowi Krolá Węgierskiego Andrzeiá/w Roku 1208. Nástał po nim Jwo de Końskie z Domu Odrowąż.

☞ **Boguchwałá Biskupá Poznáńskiego opowieda Kátálog**/że był wźięt z Kántoryey Poznáńskiey/ po Mrokoćie z Domu Szeligá/ ten kupił wieś Kozłow Kośćiołowi Poznáńskiemu do Stołu Biskupiego/ Kśiąg bárzo wiele nákupił/żył lat pul iedennástá/po nim nástał Piotr z Domu Lodźia/vmárł w roku 1184.

☞ **Boguchwałá Trzećiego Biskupá Poznáńskiego thegoż** Kleynotu opowieda Káthálog po Pietrze z Domu Lodźia / żył lat dźieśięć ná Biskupstwie/vmárł Roku 1175. Pisał sie de Cienelin / po nim nástał Pietrzyk z domu Abdánk.

☞ **Zyrosłáwá wtorego Biskupem Wrocłáwskim wspomina** Długoß w Roku 1170. Był wźięt po Wálcerze z Domu Zadorá/ potwierdzon od Piotrá wtorego Arcybiskupá Gnieźnieńskiego tego imieniá/ z przyzwoleniem Bolesłáwá Wysokiego Kśiążęćiá/vmárł w Roku 1181. Po nim nástał Fránko z Domu Prawdźicz.

☞ **De Michálow wiele Mężow sławnych/ Senatorow** możnych/Priuilegia y inße scripta opowiedáią. Kromer wspomina Mikoláiá w Kśięgách dwudźiestych ná Liśćie 464. tymi słowy/zá pánowánia Władysłáwá Jágiełłá Krolá Polskiego. Exercitui vero vuiuerso, & summæ rerum præfectus est Nicolaus Michalouius, gente Roseus, Castellanus & Præfectus Cracouien: Huic Rex dedit in mandatis, vt hostiles Regiones longe lateq; vastaret: O czym ßerzey czytay ná mieyscu náznáczonym.

Tych co sie pisali de Korożweki/ wiele możnych Senatorow opowiedáią Kresłáwá/w Roku 1174. O ktorym v Miechowity czytay Kśięgi Trzećie.

Dobiesłáwá/ták Historye iáko wiele Listow Koronnych opowiedáią Káßtellanem Krákowskim / w Roku 1380. O thym niżey czytáć bedźieß.

Kresłáwá z Korożwek Káßtellanem Sedomierskim/ktory był od Jágiełłá zostáwion Stárostą ná Łucku / o czym v Kromerá czytay Kśięgi Piętnaste.

¶ W tymże czáśie Kresłáwá wspomináią Historye y Listy rozmáithe Káßtellanem Wiślickim.

Kresłáwá opowieda Káthálog Biskupem Włocłáwskim/ był wźięt po Pietrze Moßyńskim z Domu Lodźia/ będąc Kánclerzem Koronnym/po

ronnym / po nim nástał Wincenty z Domu Nowiná / o czym Kromer w Ksigách Trzydziestych.

Piotrá z Korożwek / wiele Listow Koronnych opowieda podskárbiem Koronnym / w Roku 1485.

Zawisze z Korożwek / Biskupem Krákowskim opowieda Káthálog / był wziet po Floryanie z Mokrská z Domu Jelita / alias Kozlarogi. Był to Syn Kásztellaná Krákowskiego Dobiesłáwá / był obran w Niedziele Srzodopostna / w Roku 1393. Przez Vrbáná Szostego tego imieniá Papieżá w Strygonij / ábo przez Arcybiskupá Strygońskiego z roskazánia iego był poświecon. Przyiechał ná Biskupstwo w Roku 1394. Pothym wtorego Roku siedm Mensionárzow przy Krákowskim Kościele fundował / nádawszy im Dziesieciny po wsiách stołu swego / to iest / po Grotkowicách / po Gietczyney woli / Lántkowicách / Krasnie / Klántkowie / Sánspowie / Porebce / Zastoniech / Gárdlicy / Thomkoniech / Szczekárzewicách / Nakrowicách / Zielenicách / Smarżowicách / y po iednym Ogrodzie Czarney wsi / dla tego / áby Officium Beatæ Mariæ Virginis głosem śpiewáli.

§ Tenże był Vicegerentem Krolestwá Polskiego od Lodwiká / iáko o tym świadczy Káthálog / y támże o nim pisze / że był wiecey mundanis á niżli diuinis rebus intentus: Vmárł w roku 1396. Po nim nástał Jan Rádlicá z Domu Korab.

Dobiesłáwá z Korożwek Woiewodą Lubelskim opowiedáia rozne Priwilegia / ták Koronne iáko y Klasztorne / w Roku 1475.

Stánisłáwá z Korożwek opowiedáia naprzod Kánonikiem Krákowskim / potym Podkánclerzem Koronnym tegoż czásu y roku / o czym w Kronikách Polskich y w Liściech rozmáitych czytałem.

Mikołáiá z Korożwek Kásztellanem Lubelskim / w Roku 1505. Drugiego Kásztellanem Rosperskim w tymże czásie.

Pioruny / Wrzody / z tychże Korożwek pámieć ludzka niesie / y rozmáite Scripta wspomináia / the Korożweki w Domu Zadorow w tym wieku.

☞ Wieku mego od tychże Przodkow były Domy znáczne y Rzeczypospolitey zásłużone / iáko naprzod Dom Bużeńskich w Woiewodztwie Sierádzkim / z ktorego wiele ludzi z dawná możnych á zásłużonych R. P. rozne scriptá / w Aktách ziemskich / Grodzkich / tákże Priwilegia ich / y Listy Krolow Polskich opowiedáia / Naprzod.

Spytká Stolniká Sierádzkiego nayznáczniey opowieda list Miástá Bużeniná / ktore zákłádał w Roku 1378. Gdzie tám stoi w te słowá: Ad peticiones Domini Spitkonis Dapiferi Siradien, filiorumque suorum, damus omnibus & singulis in præfata ciuitate locatis & locandis, à data præsentium quinque annorum, libertatem ab omnibus solucionibus regalibus, exactionibus, tributis, contribucionibus, & alijs quibuscunque censeantur, liberos & solutos, super quo præsentes dedimus nostro sygillo sigillatas. Datum & actū Siradiæ, in die Beatorū Petri & Pauli Apostolorū, anno vt supra.

§ Tegoż opowieda List Władysłáwá Jágiełłá / ábo iuż Syná iego / tákże Scripta w Roku 1419. Ktory temu miástu pomienionemu práwá y wolności wypráwował / iáko to opowieda List w roku pomienionym tymi słowy: In nomine Domini amen. &c. Quomodo cupien Opido Buzenin in terra Siradien sito, condicionem facere meliorem, vt nostris suffultum munificentijs sub nostro fœlici regimine vtilia se sentiat incrementa recepisse: ad instantes itaque petitiones Nobilis Spitkonis ibidem de Buzenin, fidelis nostri Militis, Forum annuale in festo Catharinæ Virginis quatuor diebus, Forum vero Septimanale quibuslibet ferijs quintis singulis annis sta-

tuimus & decernimus, perpetue in eodem celebrandum. &c. &c. Támże ius Teutonicum de iure Polonico odmienił. Datum Visliciæ Feria secunda post festum Sancti Bartholomei, anno Domini 1419. Per manus Reuerendi in Christo Patris Domini Adalberti Episcopi Cracuien, & Cancellarij Regni Poloniæ supremi, Venerabilis domini Ioannis Saphraniec Decani Cracouien, Regni Poloniæ Vicecancellarij, sincere nobis dilectorū.

§ Tenże Spytek / iáko to okázuia znácznie oprawy Ziemskie / zostáwił z Helżbieta de Brolno / Piotrá / Zawisze / y Janá: szczedł stárszy bez potomká.

Zawiszá zostáwił Syná z Borowińska / wszákoż zábit ná Bukowinie zá Olbrachtá.

Jan trzeci zostáwił z Borzykowska z domu Abdánk synow trzech y Corke iedne Kátárzyne / ktora naprzod byłá zá Andrzeiem Duninem / z ktorym zostáwiłá Sebestyaná Duniná / y Márgorzáte Romiszewska / Bábe dzisieyszych / o ktoryches pod Herbem Kozlarogi czytał. Potym byłá zá Wáwrzyńcem Thobaszem / ktorzy sie w tym wieku Załuskimi zowa.

Spytek Bużeński Syn Janow był Kánonikiem Krakowskim y Gnieźnieńskim / vmárł w Turku / pochowan w Łowiczu ná Thumie / o ktorym Epitáphium powieda.

Woyciech syn wtory Janow / ktory ácz miał zá soba Dorote Rososka / wszákoż z nia potomstwá żadnego nie zostáwił.

Jan trzeci syn Janá Bużeńskiego / zostáwił z Káthárzyna Laska z domu Korab / naprzod te syny.

Mikołáiá / ktory tylko w ośmi lat vmárł / pochowan w Kościele s. Szczepaná w Krákowie / o ktorym Epitaphium powieda támże.

Spytek drugi syn Janow vmárł powietrzem w Krákowie / pochowan w Wieliczce.

Jan syn trzeci Janow / vmárł powietrzem / w Roku 1519. w Krákowie v świetey Anny pochowan.

Olbrycht Bużeński syn czwarty Janow / młodo vmárł / w Łowiczu pochowan / w Roku 1512.

Sebestyan Bużeński Syn piaty Janow / Práwnuk Spytkow / vmárł w Kálowicách / pochowan we wsi Radzimiu.

Piotr szosty syn Janow był Sedzia Ziemskim Sierádzkim / ktory miał zá soba Jádwige Konopnicka / Andrzeiá Stárosty Wieluńskiego Corke z domu Jástrzebiec / z ktora zostáwiwszy dwoch synow y cztery corki / vmárł w Kálowicách dniá 4. Kwietniá / w Roku 1579. Pochowan we wsi Zegry / żył Lat 67. y Miesiecy pieć.

☞ Tych to synow Oćiec Jan przerzeczony / vmárł w roku 1538. Dniá 22. Máiá / wespołek z żona Kátárzyna Dziadkowska / Ciáło iego pochowáne leży w Zádzimiu w grobie Mármurowym pod mie dziána Tablica / o ktorym támże Epitaphium powieda pisane w te słowá.

Generoso Domino Ioanni de Buzenin, & in Ralauice hæredi, defuncto anno domini, 1538. Die 22. Maij, & eiusdem fide coniugi Caterinæ de Dziatkouice, quæ obdomiuit in domino, anno domini, 1526. Die decima quarta Ianuarij, parentibus suis longè Charissimis Hieronimus Buzenski, Zupparius Cracouien, ac Sacræ R. M. à Secretis, suæ erga illos singularis fidei & amoris, perpetuum munimentum erigi curauit, anno domini 1554.

☞ Tenże Hieronym / Syn tego Janá śiodmy / wieku mego był Podskárbiem Koronnym / Zupnikiem Zup Krakowskich / Stárostą Brzeźnickim / Dobczyckim / Krzeczowskim. Ten ácz był Sekty Kálwinowey / wszákoż dla dobrych spraw iego może być rownan do onych przodkow świe-

tych/o ktoryches wyższey czytał. Byłá w nim wielka pobożność/spráwiedliwość/y wszytkie spráwy pochwalenia godne y pámięci wieczney. Ták o nim mawiano iáwnie iesżcże zá żywotá iego: Ktoby chćiał Cnote wymálowáć/ á nie miałby do tego Wizerunku / może z Bużeńskiego Hieronymá Osoby. Był wielki miłośnik ludźi vczonych y Kápłanow ná tym vrzędźie. Jurgielty ábo prouiśie ná Zupie/wszytkim choćby w skárbie pieniędzy nie było/ swymi własnymi płáćić kazał tey godźiny ktorey przyszli. Ale iesżcże świety wiek był zá iego roskázowánia w żupie.

¶ Ten zá dobrego zdrowia swoiego te wszytkie Vrzędy spuśćił do rok Królá Stepháná. Vmárł Kásztellanem Sierádzkim á Stárostą Krzeczowskim/nád Grobem ná Chorągwi iest ten napis.

Illustris & Magnificus Dominus, Dominus Hieronimus Buzenski de Buzenin, Castellanus Siradieñ, & Capitaneus Krzeczouieñ. &c. ob eximias suas virtutes, quatuor Serenissimis, Sigismundo Primo, Augusto, Henrico & Stephano Regibus Poloniæ, ac omnibus hominibus longè charissimus, Thezauri generali regni, & Salinarum Cracouieñ officio, multos annos fœliciter administrato, atque tandem diu optate quietis amore, sua sponte deposito, animo tranquillo & sereno, pijs operibus intentus, in domino obdormiuit Krzeczouiæ, Die 26. Nouembris, anno Domini, 1580. ætatis suæ 66.

¶ Miał zá sobą Regine z Witowic Czerną z domu Nowiná / Stánisłáwá Stárosty Dobczyckiego Corke / po ktorey wźiął Zábno y insze imioná w Krákowskim y Sedomirskim Woiewodztwách / z tą zostáwił dwoch synow/ Naprzod Páwłá Adolescentem Nobilem, & Sanctæ Catholicæ Religionis cultorem, Był Stárostą Dobczyckiem/ vrodźił się w Krákowie/ w Roku 1556. Dniá 20. Sierpniá po w Niebowźięćiu Pánny Máryey/piątey godźiny w noc/ze Srzody ná Czwartek. Vmárł w Wiedniu / w Roku 1575. Máiąc wieku lat 19. O ktorym Epitáphium támże powieda in templo Scothorum, ná Mármurowym grobie pisane w te słowá.

Paulus Buzenski à Buzenin Polonus, Amplissimo loco natus, adolescens, Dobcziceñ præfectus, cum in acerba ætate ingenij fructus vberimos edidisset, breui annorum spatio ingentem cursum gloriæ emensus, ad dignam vitam summa virtute, eam terris inuidentibus fatis aduolauit, anno 1575. 16. Calendas Septembris, ætatis XIX.

Hieronimus Pater in regno Poloniæ, summus regni ærarij præfectus, filio amabilissimo mæstus posuit.

☞ Piotr Bużeński Syn Wtory tegoż Hieronymá Kásztellaná Sierádzkiego/Stárostá Brzeźnicki y Dobczycki / ktory się był vrodźił w roku 1559. Dwunastego dniá Wrześniá/ śiodmey godźiny w noc/ze Wtorku ná Srzodę po Národzeniu Pánny Máryey/ożenił się we 22. lećiech/ poiął Konstáncyą z Mirowá Myszkowską / Zygmuntá Myszkowskiego/Stárosty Oświećimskiego y Zatorskiego Corkę/ Synowice rodzoną Biskupá Krákowskiego Piotrá z domu Jástrzębiec/Roku 1580. Dniá 29. Miesiącá Czerwcá/ w dźień świętego Piotrá y Páwłá Apostołow / we Dworze Biskupiem w Krákowie/ z wielkiem kosztem było wesele / ktory w młodym wieku swoim/státecznośćią y spráwámi poczćiwymi Oycá nie wydał/ktemu był Vir literatus, Co o nim iáśnie powieda Ratio, ktorą pisał de Ortu totius vitæ curiculo & morte Brátá swego Páwłá wyższey pomienionego/ktora iest in lucem wydána/w Roku 1576.

¶ Zostáwił dwie Corce/Regine ktora się vrodźiłá w Dobczyckim Zamku Stárostwie iego/w Roku 1582. Dniá trzećiego Kwietniá/Feria tercia post Dominicam Iudica, die Martis, ante ipsum tactū horæ noctis sequentis, de feria tercia in feriam quartam, vmárł roku 1583.

☞ Jan Bużeński/ Syn Piotrá Sędziego Sierádzkiego/

był Stárostą Ostrzeszowskim/ Krolow Henryká y Stepháná Sekrethárz y Dworzánin/był wieku mego człowiek znáczny y godny / vmárł w Dyneburgu w Inflánćiech/w roku 1581. Dniá 29 Grudniá/máiąc wieku 30 lat/w Litwie w Wilnie pochowan w Kośćiele świętego Janá / o kthorym ná Chorągwi powieda napis támże w te słowá pisany.

Ioannes Buzenski de Buzenin, Cepitaneus Ostrzesouieñ, Serenissimorum, Henrici & Stephani Regum Poloniæ Secretarius & Aulicus, cum in aulis principum suorum singularem fidem & virtutem in omni sua actione probasset, & cum peregre Legationibus aliquod honestissime peractis, tum in patria sub Stephano Rege fortissimo & belicosissimo ad Gedanum, Poloscum, Wielkolucum, & Pleschouiam, operam suam nauasset, pace inter Regem & Moschum coeunte, vnà cum suo Rege ex bello rediens iuuenis, pietate, doctrina, humanitate, & morum insigni elegantia vultus, etiam singulari gratia præditus, atq; omnibus amabilis, in summa spe & expectacione, summorum honorum, & in flore ipso Dinemburgi, regis ipsius & tocius aulæ, incredibili dolore, ac suorum ingenti desiderio relicto, febri moritur, XXIX Decembris, anno 1581. ætatis vero suæ anno XXX.

Hieronym Bużeński/ Syn tegoż Piotrá/ ktory miał zá sobą Trepczánkę z Wilkoiecká z domu Topor/zostáwił z nią Corkę Anne.

Siostrá iego rodzona Kátárzyná / byłá naprzod zá Gaśińskiem/ ábo zá Wierzchlińskim/ potym zá Bártoszem Biskupskiem / ktory się pisał z Bobrownik/Woyskiem Wieluńskiem.

Márgorzátá Bużeńska / Corká Piotrá thegoż Sędziego/ vmárłá pánną.

Reginá trzecia śiostrá ich / ktora byłá zá Máćieiem Rudnickiem Podsędkiem Sierádzkiem/ z ktorym zostáwiłá potomstwo.

Anná śiostrá rodzona Podskárbiego Koronnego Ptászkowská/z ktorym zostáwiłá Corkę Konopnicką/potym szłá zá Márćiná Baleńskiego z domu Jástrzębiec/z ktorym zostáwiłá synow czterech.

☞ Dom Dabrowskich w Sierádzkiem Woiewodztwie/ w Rádomskim Powiećie stárodawny / ktorego Przodki opowiedáią Listy dostátecznie ludźmi wielkimi á Senatormi możnymi / czego tu masz świádectwo dostáteczne w tym liśćie.

In nomine Sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Amen. Nos Cazimirus Dei gratia Dux Cuiauiæ, Lenciciæ, Dobrzinensisq; prouinciæ, &c. Tam modernis quam futuris Christo corde mente puris, præsens scriptum inspecturis, salutem in prædulcissimo Iesu Christo, à viris doctissimis artium scriptoribus, & anaturaliter sapientibus decretum est, acta rerum temporalium ne processu in obliuionem hominum temporis, cum tempore labantur, litterarum testimonio perpetuari, vt ait quidam Poetarum: Conuenit ergo probo quod sic primordia sumat, incubet, & in finem tendat ad vsq; bonum. Qua de causa vniuersorum noticiæ præsentium tenore duximus declarandum, nos donationem hæreditatum ratam habere ac inconcussam: Comiti Spitigneo Palatino Lenciciæ à Patre nostro Duce Conrado, ob fidele ipsius seruitium, ei suæque posteritati iure hæreditario perpetuo colatam, quorum hæreditatum sunt ista nomina, Dobroua, Rogaczeuo, Makosicze, Tarlino. Nos etiā dictus Dux Cazimirus, præfato Comiti Spitigneo, fideli eius seruitio inspecto, villam Screpseuo, cum omnibus vtilitatibus, ei suæq; posteritati, iure hæreditario contulimus possidendam: in cuius donationis ac confirmationis perpetuitatem, litteras nostras Sygilli nostri munimine roboratas duximus indulgendas, præsentibus his, Stephano Castellano de Siradz, Vrbano Castellano Lencicieñ, Nicolao Castellano Spicimirieñ, Dobeslao Iudice Curiæ, Strzeskone Pincerna, Ioanne Dapifero, Panczlavvo Vena-

tore Curiæ, Siechone Venatore Lencicieñ, Ioanne Venatore de Sieradz, Mrockone tribuno Spicimirieñ, Cuſma Subdapifero, Floriano Theſaurario, Vittto Subiudice Curiæ, Subtheſaurario Ioanne, Mauricio Subcancellario. Acta autem ſunt hæc in Mirano, anno gratiæ ab Incarnatione dõini 1248.

¶ Tegoż Spitygniewá z Dobrowy Woiewody Łeczyckiego potomki własne opowiedáią Liſty Domu tych Dobrowſkich/ iáko Thomaſzá dźiedźicá w Dobrowie. Potym Theodoryká/ Pielſa Peregrina Janá/ y ſyná iego Stániſłáwá Ardźiekaná Gnieźnieńſkiego/ ktorego ćiáło leży w Krákowie ná Zamku/ iáko o nim powieda Epitaphium piſane w te słowá.

Reuerendi Domini Stanislai Dobrovvski, Archidiaconi Gneznenſis, Cracouieñ, Wladiſlauieñ Canonico, Viro pietate, doctrina, morum grauitate inſigni, aliquod Archiepiſcoporum Gnezneñ Cancellario, erga inopes & Studioſos Patrono, percꝫ liberales & propenſi amici poſuere, Anno 1575. ſecunda Ianuarÿ, ætatis eius 73.

¶ Mikołáiá Podſedká Sierádzkiego / ktorego Syn wieku moiego był Olbrycht Dobrowſki Miecznik Sierádzki oſtátecznym Potomkiem iuż tego wyżſzey pomienionego Woiewody Łeczyckiego.

☞ **Dom Gruſzczeńſkich ſtárodawny támże w tym kráiu** wſpomina Káthálog Janá Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim/ był wźięt po Janie ze Sprowey z domu Odrowąż/ Roku 1464. Od Páwłá Papieżá tego imieniá Wtorego potwierdzon w Piątek 19 dniá Páźdźierniká/ Roku vt ſupra, z Krákowſkiego Biſkupſtwá/ ná ktorym tylko rok był/ cztery Mieſiące/ y dni iedennaśćie. Ten ſie piſał z Gorniewicz y z Gruſzyc/ iáko to Káthálog opowieda. Był to Syn Chorążego Sierádzkiego Janá Gruſzczeńſkiego/ á Márgorzáty Nárámowſkiey. Ták o nim piſze/ że był in vitia petulanciæ procliuus, mundanis & temporalibus deditus.

¶ Wiele powinnym ſwoim z dobr ſtołu Arcybiſkupiego rozdał/ á oſobliwie Bártłomieiowi Káſztellanowi Káliſkiemu brátu ſwemu/ á drugie imioná záfrymárczył/ wſzákoż z przyzwoleniem Kápituły.

¶ Tenże Klaſztor w Łowiczu Fratrum Minorum zbudował.

¶ Tenże Kośćioł w Rzegowie ná pámięć Stániſłáwowi świętemu zbudował/ á ku chwale miłego Bogá/ ktoremu nádał dźieśięciny ná Báwole y w Krákowie.

¶ Tenże Dźieśięcin Kośćiołowi Sedomierſkiemu v Pánny Máryey wiele przydał / iáko w Potnorowie / w Potworowſku / w Woli ktorą zową Koźia ka leń/ w Kazowie/ w Kazulce długim/ w Dłuſkiey woli/ w Gutowie/ w Gutowſkiey woli/ y w Czarney. etc. czáſy wiecznymi. Wſzákoż był zá to wźiął od Kápituły Sedomierſkiey piętnaśćie ſet złotych. Potym będąc ná Arcybiſkupſtwie lat dźiewięć y dni dźiewięć/ vmárł nagle / pochowan od Bráćiey rodzonych/ Mikołáiá Kośmidrá. Ten Kośmider kupił był Dom w Káliſzu ſzynkowny/ y dał go Bárnádynom/ bo z niego mieli impedimenta od pijánic. V Bártoſzá Káſztellaná wyżſzey pomienionego/ w Gnieźnie. Po nim obran Iákub Sienieńſki z domu Debno/ w roku 1472.

¶ Piſał o tym Janicius te Wierſze.

Laſciuus, petulans, mollis, propenſus in omne,
Gruſcinius vitium nequitiamcꝫ fugit.
Dum bibit ad ſacras & cantat nocte Lucernas,
Protinus in Cautum, mors inopina rapit.

☞ **Tego Domu Koźmińſcy / z ktorych ieden wieku mego** był Rotmiſtrzem ná Podolu. O Barthłomieiu Koźmińſkim czytay Kromerá naprzod Kſięgi 14. Liſt 356. Potym w Kſięgách 15. Liſt 367.

☞ **Rożycowie Krzepiczcy**/ piſali ſie z Boryſzowic/ wſpomina Káthálog Andrzeiá Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim/ naprzod był Theo-

munieńſkim/ potym Lwowſkim/ áż Gnieźnieńſkim/ báwił ſie Dworem czás długi/ był człowiek vczony/ á záwſze dobrey myſli. Żył ná Arcybiſkupſtwie lat śiedm/ był wźięt po Fryderyku Krolewicu Polſkim/ w Roku 1503. Vmárł 1510. Po nim náſtał Jan Łaſki z Domu Korab/ Ciáło iego leży w Gnieźnie/ nad ktorym to Epitaphium.

Ioannes de Lasko Archiepiſcopus Gnezneñ, adoptationis memor antecesſori ſuo Andreæ Roza de Boriſovvcze, anno 1510. Die 20. Aprilis mortuo, Sacroſagum Marmure decorat. Herb Roża.

¶ O tymże piſał Ianicius Poeta te wierſze.

Vna tot æſtates vixit Roſa florida ſemper,
Et vernans nullo tempore digna mori.
Cana quidem, ſed grata fuit omnibus illis,
Qui choreas, ludos, deliciaſque colunt.

Z tychże Rożycow z Boryſzowic idą Iáktorowſcy Dom ſtorodawny y znáczny/ wſzákoż byli alieni á fide Catholica.

☞ **Dom Izbieńſkich ábo Ruśieckich w Wielkiey Polſzcze**/ Wſpomina Káthálog Benedyktá Izbińſkiego Biſkupem Poznáńſkim/ w Roku 1545. Człowieká żywotá dobrego/ y przykłádnego Biſkupá/ był wźięt po Páwle Wolſkim z domu Łábęć / po nim zoſtał Andrzey Czárnkowſki z Domu Nałęcz.

¶ W Klaſztorze v świętey Troyce w Krákowie/ opowieda Epitaphium tymi słowy: Benedictus Izbienski, Epiſcopus Poznanienſis, fratri ſuo Petro Izbinski, Canonico Wladiſlauieñ, Secretario Regio, Anno, 1528. Die 16. Auguſti, vita functo hic ſepulto poſuit.

Márcin Ruśiecki ábo Izbińſki/ Synowiec thego Biſkupá/ ktory ſie z Izdebná wieku mego piſał/ był Skoláſtykiem Krákowſkim/ Gnieźnieńſkim/ Poznáńſkim. etc. Kánonikiem. Temu gdy poſłał Krol Biſkupſtwo Poznáńſkie/ á chćiał od niego áby dał dźieśięć tyśięcy/ niechćiał Biſkupſtwá przyiąć/ powiedáiąc/ że ſie tego kupowáć nie godźi/ ále ieſli mię Krol Pan moy baczy godnym tego Vrzędu/ niechay mi da ták iáko ſie to dáć godźi/ tedy przyimę. ☞ O świętego baczenia Kápłan záiſte/ á ſnadź náſzych wiekow ledwie nie ieden był táki / ktory pámiętał ná słowá Grzegorzá świętego (ktory mowi o Symonitach ábo Giezytach: Quicunꝗ Sacros Ordines vendunt aut emunt, Sacerdotes eſſe non poſsunt, vnde ſcriptum eſt: Anathema danti, anathema accipienti, á to ieſt Simoniaca hæreſis. Jákoż tedy tákowi/ ſi anathema ſunt, & Sancti non ſunt, ſanctificare alios poſsunt, & cum in Chriſti corpore non ſint, quomodo Chriſti corpus tradere, vel accipere poſsunt: Chybáby tym vmyſłem/ iáko Hieronim święthy mowi: Sæpè ſiniſtra principia perueniunt ad fælices exitus, vt Iacob per Supplantacionem peruenit ad Benedictionem. A ták ſie o to ſtáray moy miły Biſkupie / ieſli ktory do Biſkupſtwá przychodźiſz zá wielkimi podárki/ ſtáray ſie/ áby tá ſeges ktora leproſa manu ſeritur, mundá metiretur, áby ex adulterino concubitu wychodźiłá pulchra ſoboles: Mądremu doſyć.

☞ **Dom Wilczkow w Ruśi ſtárodawny / z ktorych ieden** był Arcybiſkupem Lwowſkim/ w Roku 1503. Był wźięt po Andrzeiu Boryſzewſkim tegoż Herbu / o czym Kromer piſze w Kſięgách 30.

Derſłáwá wiele Liſtow opowieda Podkomorzem Lwowſkiem/ w Roku 1505.

¶ W Roku 1576. Byli czterzey Bráćia. Márcin Woyſkiem Lwowſkiem/ był to człowiek możny w onym kráiu/ ſzczedł bez Potomká.

¶ Mikołay/ ktory był Mężem ſpokoynym/ żył przez czterdźieśći Lat celebs/ potym mente captus vmárł.

¶ Jan trzeći zoſtáwił Potomſtwo z Bálicko.

J Páweł Cżwarty/cżłowiek ſtátecżnośći y pobożnośći wielkiey / cżáſu potrzeby meſtwo znácżne z nieprzyiaćielem okázował/á w ſpráwách y żywoćie mogłby go rownáć do onych Przodkow świetych / o ktorycheś wyżßey cżytał.

Dom Grochowickich w Wielkiey Polßcże w Kcżyńſkiem Powiećie. Był Jákub/ktory wieku mego zoſtáwił z Orßulą Gwiázdowſką z domu Bogorya ſynow trzech/Piotrá/Janá/y Wacłáwá.

Dom Niekmierowſkich ſtárodawny w Sierádzkim Woiewodztwie/ Przodek ich był Stároſtą Krzepickim/ á ten trzymał te Miáſtá/ Duſenin/Widáwę/Lutomierſk: A gdy mu Podkomorzy gránicą grunthu ſkłá odiął á inßemu przyſądził/on gi zábił ze wßyſtkimi Aſeſſory/trzynaśćie ich záraz poległo/prze co przekonány práwem/vtráćił był wiele máietnośći/ miał ſynow trzech/z ktorych od iednego idą Niekmierowſcy/z ktorych Marćin był wieku mego do poſług R. P. Mąż godny.

Hárnyßowie támże w Sierádzkim Dom ſtárodawny/z ktorych Stániſław był wieku mego Podſtolem Krákowſkim/ miał zá ſobą Działyńſką/wßákoż z nią Potomſtwá żadnego nie zoſtáwił.

Dom Gorſkich w Pilżnieńſkim Powiećie ſtárodawny.

Męcżyńſcy w Lubelſkim woiewodztwie dom znácżny.

Wybránowſcy w Poznáńſkim Woiewodztwie dom ſtárodawny/wieku mego był Wáwrzyniec Rotmiſtrzem y Mężem ſławnym/ w káżdey potrzebie znácżnym/miał Wybrańce pod ſwą mocą.

Biernácżcy od Káliſzá Dom ſtárodawny.

Strzałkowſcy támże v Káliſzá / był ieden z nich wieku mego Jákub Archimagerus Wągrowecen.

Lipnicżcy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

☞ Dom Dobroſołowſkich z Kuiaw z Cżeſtkowá ná Kuiáwách ábo w Wielkiey Polßcże/z ktorych wieku mego byli trzey Bráćia rodzeni w Ruśi/ludźie Rycerſcy. Jáko naprzod Marćin rzecżony Knecht/ Rotmiſtrz y Mąż ſławny/ten gdy Bohdaná Hoſpodárá Wołoſkiego Turcy z páńſtwá zegnáli/Zamku Choćimiá meżnie obronił/w potrzebách potym y przed tym znácżnych bywał z roznymi nieprzyiaćioły/ ták Kroleſtwá Polſkiego/iáko w inßych kráinách. Gábryel y Stániſław Bráćia iego rodzeni/ Meżowie dobrzy.

Zakßeńſcy w Sierádzkim Woiewodztwie/ wſpomina Epitaphium iednego w Gnieźnie piſane w te słowá. Venerabilis Dominus Iacobus de Zakſin, Canonicus Gneznen, mortuus Anno 1518. Orate pro eo. Herby/Roża/Topor/Jelitá/Srzeniáwá.

Támże w Sierádzkim Woiewodztwie Chrzanowſcy/ Rodrepſcy/ Sobiekurſcy/Domy ſtárodawne y rozrodzone.

Kucżowſcy w Sierádzkim Woiewodztwie/ z ktorych ieden był Opátem Swietokrzyſkiem/iáko o nim Epitaphium w Klaßtorze onym powieda w te słowá: Sepulchrum Reuerendi Domini Andreæ Kuczovvski, Abbatis S. Crucis Calui Montis, obijt anno 1576. 16 Octobris. Po nim nastał Tomas Polánowſki z domu Stáry koń. Tegoż Opátá brát rodzony był N. Ktory trzymał od Klaßtorá wieś Modlibożyce/ zoſtáwił ſyny Męże wyborne y ludźie Rycerſkie.

Sobieśierſcy w Wielkiey Polßcże dom ſtárodawny / z ktorych był Jákub znácżnym w poſługách Rzecżypoſpolitey/ Deputhatem ná Trybunalech bywał/zoſtáwił ſynow pieć.

Garkowſcy Dom ſtárodawny y znácżny w Sierádzkim woiewodztwie.

Krępſcy w Sierádzkim Woiewodztwie dom ſtárodawny.

☞ Dom Latkowſkich támże z Sierádzkiego woiewodztwá ſtárodawny/ z ktorych Máthuß Latkowſki wieku moiego był Mąż w ſpráwách R. P. biegłym/ miał máietność nábytą w Przemyſkiey źiemi/ á potym w Lubelſkiey/zá ſtároſtwá Janá Tecżyńſkiego Kásztellaná Woynickiego Piſarzem był Grodzkim/ná tymże vrzedźie vmárł.

Máćiey Latkowſki miał ſynow piąci/ z ktorych wieku mego tákże byli dwá miedzy nimi znácżni/y miedzy wielkimi ſtany dla pocżćiwych ſpraw záchowáli. Naprzod Symon / ktory w poſtronnych kráinách ná Rycerſkich ſię ſpráwách báwił/z cżego przyßedł był do wielkiego miedzy narody poſtronnymi mniemánia. Był Káwálerem Máltyńſkim/potym Komendorem Opáwſkiem/ á iż thám in ordine iſto być nie może iedno práwy ſláchćić Vrodzony pocżćiwie/by nalepßem Mężem był y naſpráwnieyßem/ tedy ten przerzecżony Symon Latkowſki / dawáiąc o ſobie świádectwo onemu towárzyſtwu/ tym Liſtem Krolá Auguſtá tego probował / kthorego máß ſens w te słowá.

Sigiſmundus Auguſtus Dei gratia Rex Poloniæ, &c. &c. Significamus præſentibus literis noſtris, quibus expedit vniuerſis & ſingulis præſentibus & futuris. &c. Quod cum precibus à nobis contendiſsent Conſiliarij noſtri, vt teſtimonium dare dignaremur de vera gemina & legittima nobilitate nobilis Simonis Latkovvski, vt eo facilius acceſſum habere poſsit, ad omnes eas vitæ conditiones, honores & gradus, ad quos nobili ſanguine procreatos, tam ius gentium, quam iura quælibet ciuilia & municipalia vocant. Nos non inuiti eam gratiam, homini noſtro faciendam eſſe exiſtimauimus, cum enim nobilitas inter cætera virtutis eſse præmium ſoleat, eidem virtuti, quin vberrimos fructus operum ſuorum refferat, inuidere nefas eſse putamus. Quod eo libentius fecimus, quod nobis perſuaſum ſit pleroſq; fore, qui intuitu tantorum præmiorum effuſo curſu, ad virtutem atq; adeò nobilitatem contendunt, maioribus certe illius, qui talia præmia à prædeceſsoribus noſtris mentis eorum digna primi retulerunt, grati animi noſtri iudicia dabimus. Teſtamur itaq; præſentibus omnibus ſupraſcriptis quorum id intereſt aut intereſse poterit, prædictum Simonem Latkovvski longe repetita ſerie maiorum ipſius, nobili ſanguine ortum, vereque nobilem eſse, ac pro nobili ſemper habitum, pro imaginibus nobilitatis, ſeu ſtemate Roſam albam in cāpo rubeo gerere, nihilq; tale, vel per parentem ipſius, vel per ipſummet commiſsum eſſe hactenus, quod nobilitati contrarium ipſum ea ipſius prærogatiua indignum redderet. Quæ omnia vniuerſis & ſingulis Principibus, tam Ecleſiaſticis quam ſecularibus Dominis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, Ciuitatum, Oppidorum, Caſtelorum, Villarumq; Rectoribus, ac eorum locum tenentibus, denunciantes hortamur, vt eum pro nobili habere, ac de ea quæ eius fert conditio conſignandum præſto eſse non dubitent, facturæ nobis S. veſtræ rem gratam, ſubditis vero noſtris ne aliter faciant ſerio mādamus, in cuius fidem præſentes litteras manu noſtra ſubſcriptas Sigillo noſtro communiri iuſsimus. Datum Varſchouiæ ſexta Februarij, Anno domini. 1564. regni noſtri, 34.

Sigiſmundus Auguſtus Rex.

Służył potym ná Podolu Zołnierſką / gdźie Męſtwá ſwego znácżne ßtuki okazawßy/iechał znowu do cudzey źiemie / był Kápitanem ex ſtipendio Maximiliani Imperatoris ná Zamku Bábie / pod Hetmánem Groſſem de Salma, gdźie Męſtwo ſwe okazał y ſpráwę Rycerſką / z wielką ſławą Narodu Polſkiego/ y nagrodę otrzymał Kommendárſtwo pomienione/ná ktorym vmárł/Mąż ſławy y pámięći godny.

☞ Stánisław Latkowski Brát tegoż Symoná rodzony/ z młodośći w źiemiách cudzych sie schował/ był to mąż záchowánia wielkiego/dla vczynnośći ktora ludźiom oboygá stanu pokázował/ ták pánom iáko też y Mieysckim ludźiom/wielki kredit w káżdey źiemi miał/ czego też bárzo przestrzegał/nie tylko sam z strony swey/ále też y z strony tych zá ktore ręczył ábo przyrzekał. Włoski/Fráncuski/Niemiecki iezyki vmiał/ wßytkim Polakom ktorzy iedno tám te kráie náwiedzáli/ znácznie pomocen był / w potrzebách ratunku dodawał/pieniądzmi zákłádał/od wiela przednieyßych Fámiliy/y od wßytkiego Rycerstwá Polskiego/kthorzy Syny swe do postronnych kráin syłáli/miłowan y poważan był.

❡ Ten potym przyiechawßy do Oyczyzny/ w Krákowskiey źiemi máietność miał nábytą/y tám sie ożenił/ á będąc Mężem dobrze záchowálem/ niechcąc nic potomstwu zostáwić skądby ie nápotym nieprzyiaciel ßczypáć czym miał/nie táiąc vpadku Przodká swego/z strony dobrego mienia ten list od Krolá Stepháná wypráwił/z ktorego dla czego to vczynił státecznie wyrozumieß/á tego maß ten sens.

Stephanus Deigratia Rex Poloniæ. &c. &c. Exposuerunt nobis certi Consiliarij nostri , in Comitijs nostris Generalibus Varschauieñ celebratis, Nomine nobilis Stanislai Latkovvski, eum ac Maiores suos ex nobili genere oriundos quidem fuisse, atq; eundem Stanislaum Latkovvski & parentem suum nunquam ab integritate boni Viri, & ea fide quæ aliquo excessu violata peccantes nobili honore diminuere solet desciuisse, verùm eo nomine tantum parentem præffati Stanislai Latkovvski maioribus suis inferiorem redditum esse,quod ex viuẽdi racionibus more nobilium circumscriptis tenuiori fortuna deturbatus, in Opidum Pabianice sese contulerit, ac ibidem pro condicionibus suæ rationi longo tempore deguerit:,in eo tamen suo necessario statu,tanto studio virtutis ad recuperandam maiorum suorum dignitatem cursu enixum esse, vt cum ipse sese in nobilem viuendi perfectiorem morem asserere, refragante eadem fortuna non potuisset, liberis suis ad omnem honestatem conformandis, eam operam nauauit, vt alter eorum minor natu Simon Latkovvski, multis à iuuentute sua bellis externis exercitatus, rerum præclarè gestarum testimonium, hoc est cooptationem in numerum militum Maltensium, & postea Comendoratum Opauieñ, apud externos consecutus sit. Alter vero præfatus Stanislaus in externis regionibus pariter à pueritia educatus,virtute sua,fide & integritate egregium passim,apud externos quosq; & suos etiam nomen sibi comparauerit. Verum hoc vnum tantum eum subuereri, nequid præsenti vitæ suæ instituto , in quo se comparatis sibi terrestribus bonis collocauit, ipsa tantũ parentis sui in Opido Pabianice inhabitacio officiat , aut sibi à quopiam probro obiciatur : Suplicauerunt itaq; nobis certi Consiliarij nostri, pro præfato Stanislao Latkovvski, vt eum specialibus litteris nostris in statum nobilium assereremus, ac si quid iure dictante ex auita ipsius nobilitate per parentis sui in ciuitate inhabitationem ac vitæ susceptas raciones decessisse alicui videatur, id autoritate nostra abrogamus. &c. &c. Eundem Stanislaum Latkovvski, in pristinum maiorum suorum integrum statum, & morem viuendi nobilium regni nostri sese incorporantem, specialibus etiam litteris istis nostris asserẽdum esse duximus: vti quidem præsentibus literis nostris non secus ac si primis etiam ordinum iudicijs nostra nobilitas ipsi attributa esset, vnanimi eorundem ordinum voluntate asserimus. Circaq; nobilitatis suæ auita & paterna Rosæ albæ in campo rubeo insignia conseruantes,dignitatem ipsius & nobilem honorem in verum nobilitatis statum, ac libertatem restituimus ac incorporamus, eumque & posteros ipsius, cum ad omnia iura, libertates, prærogatiuas perfruendas, tum ad posessiones quasuis terestres , vel iam posessas, vel quouis tempore posidendas, æque ac alios regni nostri nobiles aptum habilemque

reddimus & pronunciamus , ita tamen, vt præfatus Stanislaus Latkovvski more iuxta præscriptum legum Regni nostri nobiliũ viuat, munera bellica & alia officia,tam tempore belli,quam pacis æquestri ordini incumbentia,iureq; statuti expressa astrictus sit, atq; ex posessionibus suis, tam fumalia , quam alias omnes circumscriptas, & nouis constitutionibus regni sancitas, ac nobilitate regni nostri pendi solitas contribuciones pendat. In quorum omnium & singulorum fidem & testimonium,præsentes manu nostra subscripsimus,& Sigillum regni nostri appendi iussimus. Datum Varschouiæ in Conuentu generali omnium ordinum regni, Die 12. Mensis Februarij. anno, 1581. Regni vero nostri anno quinto.

Stephanus Rex.

☞ W Prusiech Dom Zaleńskich stárodawny y znáczny/ Wyßli z Polski Wielkiey/ pisali sie Przodkowie ich Częstkámi de Dębnicá/ ktora teraz w Domu Latálskich Herbu Prawdzicż.

❡ Wieku mego był Jan Zaleński Kásztellanem Gdáńskiem / kthory v Krolá Augustá był w wielkiey łásce / był Stárostą Wolborskiem/ Tucholskiem/Jasieńskiem. etc. Zostáwił z Tháßycką z domu Strzemię Sędziego Krákowskiego Corkę Syná Janá/ktorego Krolowa Anná práwie â cunabulis wychowáłá/wychowawßy w wielkim dostátku przy sobie chowáłá / á nie iáko Páni/ ále własną máćierzyńską łáskę okázowáłá Młodźieniaßkowi onemu/á to dla wielkich zasług mátki iego / ktora w Fraucmerze tey Krolowey będąc/gdy ießcze w Pánieńskim stanie byłá/ posługámi stanowi iey należącemi/dobrze y pilnie sie zálećiłá. Potym od teyże Krolewny ábo Krolowey zá mąż byłá wydaná / y do żywotá iey w wielkiey łásce byłá/ áż y po śmierći potomek iey.

Gidźielscy dom stárodawny y rozrodzony.

Złobniczcy dom stárodawny y rozrodzony.

Zamoßczcy dom stárodawny/Mikorscy támże.

Dobrzelewscy w Powiećie Piotrkowskim Dom stárodawny.

Sucheczcy Dom stárodawny y znáczny.

Krolikowscy w Sędomierskim Woiewodztwie.

Przeborowscy támże Dom stárodawny.

Sámprochowie támże w Sędomierskim.

Tegoż Herbu vżywał Wálenty Krzepicki Pisarz z Skárbu Koronnego Mąż zásłużony/zostáwił z Kázimierską Potomstwo.

Páłuscy w Powiećie Chęcińskim.

Radzińscy w Woiewodztwie Krákowskim.

Skotniczcy w Mázowßu/z ktorych Kásper przeniosł sie do Krákowskiey źiemie/y tám Potomstwo zostáwił synow trzech/Piotrá/Lukaßá/y Kasprá.

Tegoż Herbu vżywał Páweł Szczerbic Mießczánin Krákowski/ktory z młodych lat swoich w káżdey potrzebie z Janem z Tarnowá Kásztellanem Krákowskim y Hetmánem Koronnym bywał / ktorego iáko Mężá postronnego ćwiczenia w spráwách Rycerskich ten pomieniony Hetman czásu potrzeby od porády sobie brał / Jezykow kilká vmiał / Láćiński/ Włoski/Niemiecki práwie dobrze/był człowiek Cnotliwy/y ludźi onych dawnych Bogoboynych.

❡ Tegoż był syn tákże wieku mego Człowiek w Práwie vczony / ktory Práwo Sáskie y Máydeburskie porządkiem Obiecádłá z Láćińskich y z Niemieckich Scriptorow ná Polskie przełożył/á kosztem swym we Lwowie/kedy ná ten czás Pisarzem był/drukowáć dał. Był potym zá Kánclerzá Janá Zamoyskiego y Hetmáná Koronnego/Dekretow Pisarzem y Sekretarzem Krolewskim/ człowiek z Cnoty/z pobożnośći/z vkłádnośći/y ludzkośći wielkiey/ pochwalenia godny. Jnßych Domow wiele w rożnych woiewodztwách.

O Kleynocie stárodawnym w Polßcze Ciołku/ ktory tu prynieśion z Włoch zá Mieczysławá naypierwßego Monárchy Polskiego/ zá ktorego Wiárá Chrześćiáńska ßerzyć sie v nas poczelá.

A kto tu z nim przyiechał/ obaczywßy własność herbu niżey o tym czytáć bedźieß/ tákże o własnym potomstwie iego áż do wieku mego/ o ktorym ia w ták ßerokim Krolestwie wiedźieć mogę. Piße Długoß o Przodkách że bywáli robusti, ad pietatem & venationem proni. Nosili Wołu Czerwone° w polu biáłym.

☞ Dowodnie nam Káthálog vkázuie Przodká herbu tego Robertá Arcybiskupá Gnieznieyskiego/ ktory naprzod zá Mieczysławá tu przyiechał/ w Roku 971. Po hácie Włochu/ kthory nosił herb Kolumne/ co w tym wieku v nas zowa Rochem/ o czym ná swym mieyscu czytáć bedźieß/ á po nim został Woyćiech święty z Domu Roża.

¶ O tymże pisał Ianicius Poeta Laureatus Wierße w te słowá.

Ansonius patria, sacri paritercꝫ prophani,
Mirandus studij laude Robertus erat.
Comis in aloquio, facilis venientibus vno
Durus, quod nequijt verba polona loqui.

¶ Támże Drugiego Ianicius opowieda/ iuż go miánuie Polakiem w Roku 1183. Ktory był Arcybiskupem Gnieźnieńskim/ był wźiet po Pietrze z domu Srzeniáwá/ vmárł w Roku 1199. W Gnieźnie pochowan/ od Lucyußá Trzećiego był konfirmowan. Piße o nim/ że wiele dobr kośćiołowi Gnieźnieńskiemu przyczynił/ wśi ná pustych mieyscách násadźił/ y inßych rzeczy ozdobnych niemáło potrzebnych Kośćiołowi. Po nim nástał Henryk Kietlicz z teyże Fámiliey.

☞ Wielka możność tych Ciołkow wspomináia w Polßcze historye/ iáko Báßko opowieda Erasmußa Woiewode Mázowieckiego/ ktory z Kśiażety swymi walczył/ ácz to iuż było w Roku 1388.

☞ Janá Ciołká tákże Woiewode Mázowieckiego/ ktory był strut táiemnie od aduersarzá swego/ opowieda go tenże historyk w spráwách Rycerskich Meżem biegłem.

¶ Tegoż Woiewody był Brát rodzony Stánisław tákiey siły/ że kádź ábo owe beczke ktorey miásto łáźnie vżywáia w mieśćiech pospolićie/ dnem wzgore przewrácał. Podeßwe do Młyná/ ktora wiele chłopstwá v iednego końcá podnośiło/ on v drugiego sam tylko snádnie podnośił/ o czym świadczy tenże historyk.

¶ Ten potym Stánisław Ciołek/ wiele á meżnie czyniac z Pogány/ zábit w potrzebie.

¶ Tegoż byli dwá Bráćia rodzeni/ z ktorych od iednego ida Ciołkowie/ ktorzy sie pisáli z Zelechowá/ ktorych zá wieku mego tylko był ieden został Stánisław Ciołek/ ktorego vrodźiłá Jádwigá Laská/ Corká Hieronymá Woiewody Sierádzkiego z domu Korab/ multorum hominum mores vidit, w spráwách Rycerskich Przodkow niewydał/ w Wołoßech wiele á meżnie sobie poczynał/ ná ten czás gdy Bohdaná ná Hospodárskie Woiewodztwo

Mikołay Mielecki Woiewodá Podolski wsadzał z roskazánia Krolá Augustá/ inßych wiele meżnych Rycerskich spraw potymći ßerzey historya powie.

Andrzey Ciołek Biskup Płocki/ o ktorym powieda Káthálog

w Roku 1254. Piße o nim/ że był vczony/ ktemu był animosus in propulsandis & defendendis Ecclesiæ iniurijs. Zył ná Biskupstwie lat ßeść/ po tym apoplexia tactus, vmárł thámże/ w Płocku pochowan/ po nim nástał Piotr rzeczony Niedych z Domu ábo Fámiliey Pobog.

Andrzeiá Ciołká Chorażego Płockiego/ Bráthá rodzonego

Stánisłáwá wyżßey pomienionego/ tákże siły niepodleyßy opowieda/ ktory zostáwił synow trzech.

Stánisłáwá Biskupá Poznáńskiego/ onych czásow człowieká

wielkiego vczenia y Poete/ był Káncle rzem v Władysłáwá Jágiełłá/ o czym Kromer świadczy w Kśiegách 21.

¶ Ten wiele z heretyki o wiáre czynił/ zwłaßczá z Abrámem Zbaskiem z Domu Nałecz/ ktory Czechy Bálámutniki w domu swym przechowywał/ o czym Kromer w Kśiegách tychże. Był wźiet po Mirosłáwie Brudzewskim/ po nim został Andrzey z domu Lodzia/ w Roku 1439.

Wigánd Ciołek/ Syn Andrzeiow/ Chorażego Płockiego/

Brát tegoż Biskupá rodzony/ był Káßtellanem Czerskim/ ten był wźiął dźiałem Powśin y Ostrołeke/ od tegoż iuż ida Ciołkowie/ Powśińscy/ Ostrołeczcy/ Guthowscy/ Pileczcy/ y Dobrzyniecczy.

Andrzey Syn Wigándow był Woiewoda Mázowieckiem/

ktory trzymał Powśin/ z tegoż ida Powśińscy Ciołkowie/ Zygmunth/ Alexánder y Chrzyßtoph/ z Pilce y Ostrołeki sie pißa.

Jan Ciołek/ ktory sie pisał z Janowic y z Ostrołeki/ zostáwił

był Potomkiem tylko iedne Corke Ewe/ kthora byłá zá Sobkiem Stárosta Wárßáwskim/ y tá nie zostáwiłá Potomká Meskiey płći/ tylko Corki/ Anne Rádźiwiłowa Podczáßyna Litewska/ y Máryne/ ktora sie obroćiłá w dom Ciołkow/ zá Stánisłáwá Ciołká z Zelechowá wyżßey pomienionego.

Alexándrowe Potomstwo/ ná Gutowie bráli dźiał/ był Se-

bestyan y Jan synowie Mikołáiowi/ y Corki te/ iáko Prażmowska/ Gośćißewska/ Othonowa Goysćka/ y Giżycka.

Jan syn Alexándrow ná Ostrołece/ miał syná Stánisłáwá/

ktory ßczedł bez Potomká/ y Málgorzáte Swiećicka.

Alexy syn Chrzyßtophá Ciołká w Dobrzińcu/ po żenie z má-

ietnośći ná Sobinách sie piße/ zostáwił syny/ Piotrá y Hieronymá. Piotr zostáwił Andrzeiá/ Fracá/ Chrzyßtophá/ ći sie pißa z Pilce/ siostry ich/ Czerniakowska/ Pecherska/ Sußczyńska.

Hieronym Syn Alexego Ciołek/ też sie piße z Pilce, ꝛc.

☞ Dom Máćieiowskich/ ktorzy tákże sa właśni Ciołkowie/ y iedne dźielnice máia. Wspomináia niektore scriptá Bernatá Ciołká z Máćieiowic Káßtellaná Lubelskiego/ Stároste Záwichoyskiego. Tákże Kásprá Stolniká Sedomierskiego/ był Miles auratus Jan Ciołek z Máćieiowic/ ktory ná służbie Rycerskiey w Wegrzech vmárł.

☞ Sámuelá Biskupá Krákowskiego/ Syná Bernáthowego/ opowieda Káthálog/ tákże y Epitaphium ná grobie iego w Zamku Krákowskim tymi słowy.

Samuel Maczieiovvski, Episcopus Cracouień, Cancellarius Regni Poloniæ, vir omnium seculorum dignissimus, qui præter excellentem in omni genere virtutum præstantiam, ac multis animi ingenij dotis, hac infœlicitate temporum, non modo veterem dei optimi maximi religionem, ac dignita-

tem ordinis Eccleſiaſtici, verum etiam tocius R. P. tranquilitatem, Conſilio, prudentia, & integritate ſua ſuſtinuit. Curatores teſtamenti, Patrono bene merenti poſuerunt, vixit annos 52. Mortuus 1 5 5 0.

¶ O tymże Philip Pádniewſki wzmiánkę vczynił in Elogijs w te ſłowá: Samuel Maczieiouius, multis quidẽ ornatus erat virtutibus, nam neq; ingenio, neq; doctrina & cõſilio ſuperioribus illis atq; laudatis Põtificibus videtur inferior fuiſse, ſed ætas poſterior erũpentibusq; diu occultabat vitijs, omnem illi ſuperioris vitæ atq; temporis famam & gratiam inquinauit, ita, vt ea re diutiùs vixiſse quam neceſse illi fuit ab omnibus putaretur, nam quam diu Plocenſi ſedi præfuit, quod eodem tempore à Regina Bona multis iniurijs & contumeliis vexaretur, mira ſimulatione moderationis cuiuſdam inferendis illis vſus eſt, vt non imrnerito & Regina multis cauſam, tanti odij ignorantibus inuiſa fuerit, quod talem virum ac velut vnicum illis temporibus pontificum lumen agitaret, vexaretq; indigne: & ille rurſus laudem modeſtiæ, beneuolentiamq; apud omnes tulerit, quod patienti animo illa ferendo, deuorandoq; nihilo ſignius, Principi & R. P. operam ſuam nauare putaretur, ſimultatum aũt & inimicitiarum, quas Regina ſecum exercuit ambitionem & cupiditatem, qua inter ſe certabant, in cauſa fuiſse certum eſt, atq; id poſtea latius omnibus patuit: ante vero paucis id ſuſpicãtibus ac non de principatu in R. P. & potencia, ſed de dignitate ſenatus libertateq; communi certamen illi fuiſse cum Regina exiſtimantibus, fauore & Charitate omnium Samuel excipiebatur. Conuerſa fortuna eſt, morte Sigiſmundi Senioris Gubernaculis Regni ad Sigiſmundum filium tranſlatis, ita, vt & Regina pertinaci odio, cum filio diſsidens, nihil amplius in R. P. poſſet, & Samuel rurſus primum locum graciæ & autoritatis, quod ſumme ambigebat ſemper apud Regem obtineret, diſsidiumq; illud inter matrem & filium, rebus ſuis proſpiciens, occulte alleret, Sed gratia illa atque potencia, dum per ambitionem & cupiditatem multa ageret, facultateſq; regias & R. P. quarum cuſtos eſſe debebat, pernicioſo in poſterum exemplo exhauriret, atque diſtraheret, in ſummum eum odium omnium hominum ſtatim adduxit, adeò, vt eius fama, & dictis, & ſcriptis, multorum velut male merentis, de R. P. proſcinderetur, atque laceraretur. Proinde licet, tanta præditus eſset autoritate, neque hæreſes tamen que magna incrementa præſidente eo ſumpſerant compeſcuit aut inhibuit, neque vllas iniurias Eccleſiæ vindicauit, credo, vt lenitate indulgentiaq; illa qua in tali re vti minime decuit gratiam priſtinam apud homines nouandarum rerum ſtudioſos recuperaret, Sed neq; id conſequutus eſt tamen, & à ſui ordinis hominibus, quod adeò remiſsus & negligens in religionis negotio eſset, magis indies accuſabatur, hac cura & ſolicitudine anxius in morbum incidit, vitamq; non multo poſt finiuit. Atque vt fortuna tamen diutius illi vitam propagaſse quam eius expediret famæ videri potuit, ita rurſus illa ex parte conſuluiſse, quod mortis opportunitatem in id tempus contulit, quo facilæ propter vitia & cupiditates inſequentium pontificum deſiderium eius apud poſteros excitaretur. Nam quem incolumem plurimi oderunt, mortuũ deſiderauerunt ſtatim, laudibusq; tulerunt.

☞ **Stániſław Brát tego Sámuelá/ ktory iuż zá wieku mego był Káßtellanem Sedomierſkiem/ tego powiedáią że ſię był przed czáſem vrodził cztery niedźiele/ ktorego w ſádle Wieprzowym/ ná káżdy dźień z inßego wieprzá wybierano/ á dźiećię w nie vwijano. Potym był wielkiem á możnym Senatorem y Márßałkiem Nadwornym / iegoż zoſtáli dwá Synowie.**

Stániſław Stároſtá Záwichoyſki / ktory z Dźierzgowſka Káßtellaná Sochácżewſkiego Corką zoſtáwił Potomſtwo.

Káſper Ko-

Káſper Komiußy Nadworny/ Stároſtá Spiſki. ꝛc. Ktory multorum hominum mores vidit & vrbes, zá pámięći moiey wiele/ pilnie/ y z kośßtem Pánu ſwemu y R. P. ſłużył/ żadney potrzeby/ ták w Interregna/ iáko y we wßytkie expedycye/ ktore Krol Stephan Krol waleczny z nieprzyiaćioły przyległymi kroleſtwá tego miewał/ nieomießkał/ iáko pod Gdańſk/ do Moſkwy. ꝛc. Ad Forum & ad Corum, iáko poſpolićie mowią / w nim godność y zabáwę káżdy nálaſł/ Liberalis, Humanus, Catholicus, y wßytkie inße Cnoty w nim ná ſtan páńſki należące były. ꝛc.

Kátárzyná śioſtrá tych dwoch rodzona Wapowſka / Káſtellanká Przemyſka/ Matrona Lectiſsima, Páná Bogá ſię boiąca/ w ſtanie Wdowim ták żyłá zá mego wieku iáko druga Iudyth / z wielką pochwałą wßytkich ludźi.

☞ **Mikołáiá/ Syná Káſprá Stolniká Sedomierſkiego/** ktorego vrodźiłá Leżeńſka/ wſpominaią ſpráwy znácznie opiſane Woiewodą Lubelſkim y Stároſtą Spiſkim/ co zá dobrey pámięći moiey było / iż tho był wielki miłośnik R. P. w wielu potrzebách z káżdym nieprzyiaćielem Kroleſtwá tego bywał/ á wßedy ſię Znácznym y z dobrą Sławą Przodkow ſwoich okázował.

¶ O tymże te Wierße żáłoſne/ ktore wßytkie ſpráwy iego y żywot poczćiwy opowiedáią/ były śpiewáne.

☞ **Mikołáiowi Máćieiowſkiemu/ Woiewodźie Lubelſkiemu/ Pámiątká.**

A Więc o BOZE twoy to Dekret ſpráwił/
By w táką Rádość ćięßki ſmutek ziáwił.
A zmázał ſpolne Weſele żáłobą/
Zá czym o POLSKO muśiß trwożyć ſobą.
Dźiś czás by wßytko ſtánęło w ſwey mierze/
Lecż śmierć z pośrzodku godne ludźi bierze.
Okrutna Smierći z przyrodzenia bláda/
Wyſchła/ mierźiona/ źimna/ y ßkáráda.
Co zá Práwo maß do Ludźi ſtátecżnych/
BOG Woiewodo do ſwych Gmáchow wiecżnych
Porwał ćię z źiemie/ ſnadź niegodna byłá/
By ſię twa dobroć tu ná niey ßerzyłá.
Z młodus żywot wiodł w pracy y w niewczáśie/
Biorąc poczćiwe wychowánie ná ſię.
Potym ná Dworze ZYGMVNTA pierwßego/
Brałeś Fizerunk Polá Rycerſkiego.
Aż gdy wyzuta z śmiertelnego ćiáłá
Dußá do Gmáchow wiecżnych ſię wezbráłá.
Náſtąpił AVGVST/ á Rząd obránemu
Polſká zlećiłá/ Litwá dźiedźicżnemu.
Tám ty nie táńcem/ ni prożnymi ſkoki/
Ani łágodney Wenery obroki.
Zábáwiałeś ſię Száblą dobrze władáć/
Koniem kierowáć/ Tarczą ſię zákłádáć.
Luk dobrze ćiągnąć/ Drzewo rážnie złożyć/
Y Rohátyną vmieć ſwego pożyć.
Praca twa byłá/ zá czym wſtępek táki
Miałeś ku Męſtwu y Dźielnośći znáki.
Ze nád ćię żaden ſercá Rycerſkiego
Wiecey nie mogł być/ nie radeś tákiego

Widźiał co

Widźiał co chce być chwalon że iest ßátny/
A zá cześć botek poczyta vdátny.
Lecż zálecáłá kogo dźielność iáka/
Wnet mu otwárta chec twoiá wßeláka.
Ktory o pomoc biegł do twego domu/
Nie iest rátunku by nie miał dáć komu.
Dźiś ná dostátku wßytke godnosc sadza/
A Cnotliwemu zdárte ßáty wádza.
Tobie nie Szárłat/áni Złotá bryłá/
Lecż samá godnosć ludźie zálećiłá.
Zá cżym co iedno sług było v ćiebie/
Dźielnośći káżdy wydawał znák z śiebie.
Dźiwiac sie August ćwicżeniu tákiemu/
Podał ćie wodzem Ludowi Spiskiemu.
Tám iákoś dźielnie stáwił sie w tym kráiu/
Y Báßá to wie śiedzac przy Dunáiu.
Zá cżym byś Polskiey przestrzegał swobody/
Posadzoneś był miedzy Woiewody.
Nieubłágána śmierć tegoć zayźrzáłá/
Y pretko ćie nam tu z źiemie porwáłá.
Káżdego cżeka dźień raz náznácżony/
Wßytkich pobierze cżás nienápráwiony.
Kiedy AVGVSTA Bog Wßechmocny sadźił/
Jáko porzadnie lud zwierzony rzadźił.
Wylicżał swoie Kochánki y Pány/
Licżył Rotmistrze/licżył y Hetmány.
Gdy przyßło ná ćie/westchnawßy powiedźiał/
Státecżnieyßego w swych páństwách niewiedźiał
Zá cżym Bog wspomniał ná swoy Dekret trwáły/
Ná świećie nie ma nikt być doskonáły.
Y kazał záraz porwáć ćie do Niebá/
Mowiac/Ták dobrych źiemi nie potrzebá.
Ale iż HENRIK z Narodu obcego/
Miał pánem zostáć kráiu pułnocnego:
Kazał sie troche zátrzymáć chorobie/
Ná wßytkim rowne by w Rádze brał tobie.
Aż kiedy Krolá widźiáło twe oko/
Zycżac by páństwo rozmnożył ßeroko.
Nielutośćiwa Párká nić zerwáłá/
Cżym niehámowny nam smutek zádáłá.
My życżym źiemiá ábyć lekka byłá/
Kwiećia ná grobie nástáwiamy śiłá.
A twoie Dźielność krzykniemy ná świećie/
Zgrzybiáła stárość/ktorey nie zágniećie.
Ty śiedzac w Niebie/Oycżyzne vboga
Rátuy/by ludźie chodźili twa droga.

☞ Ten zostáwił syná Janá/był Káßtellanem ná ten cżás Zawichoyskiem/y Stárostá Lecżyckiem/ten z Myßkowska z Mirowá Káßtellaná Woynickiego Corka z Domu Jástrzebiec zostáwił potomstwo.

Siostry tego Káßtellaná á Corki Woiewody Lubelskiego/ Naprzod Jádwigá Wilkánowska/ Podkomorzyna Płocka. Sieniáwska Káßtellanká Kámieniecka/ktory vmárł Woiewoda Ruskim. Rádźieiowska/y Ciołkowa Dobrzyniecka.

Tego Woiewody Ciáło leży w Krákowie ná Zamku / nád ktorym iest ten Napis.

Illustris & Magnificus Dominus Nicolaus Maczieiovvski de Macziejouice, Palatinus Lublineñ, Capitaneus Scepusieñ, Vir pietate in Deum, & amore in Patriam insignis, qui totum vitæ suæ tempus in R. P. ornando, & finibus Hungariæ ab incursu hostium tuendis exigit, belli pacisq; artibus clarus, non minus Senator egregius, qui Imperator strenuus cum annos vitæ suæ 52. impleuisset, fœlix in Domino obdormiuit, Anno Domini 1574.

Herby przy nim/Ciołek/Nałecż/Rawicż/Odrowąż.

☞ Dom Drzewickich zdawná znácżny á iedney Dźielnice z tymi Domy pomienionymi/ z ktorych Gniazdá wiele ludźi z meztwá znácżnych/y z inych spraw pocżćiwych bywáło/ Senatory tákże w Páńskiey Rádźie Możnymi/wspominááa Epitaphia w Krákowie ná Zamku te ludźie Zacne/iáko naprzod.

Wáleryaná Drzewickiego Sekretarzá Krolá Zygmuntá/ Krákowskiego/Poznáńskiego Kánonika/w te słowá.

Valeriani sub hoc requiescunt ossa sepulchro
Est animus campos raptus ad eliseos,
Carus erat, facilis, doctus, nec noxius vlli,
Spes patriæ Domui Dreuitiæq; fuit,
Prima genas iuueni teneras lamigo rigebat
Dum dedit, hunc scene febris acuta, nec
Nemo iuuentis confidat viribus, ergo
Sic recepit iuuenes vt in orbe senes.

Herb Ciołek y Wieniáwá/miał wieku tylko lat 24. Vmárł Roku 1510. Ostátecżnego Dniá Listopadá.

Máćieiá Drzewickiego opowieda Káthálog Arcybiskupem Gnieźnieńskiem/był wźiet po Janie Łaskiem z Domu Korab / po nim został Andrzey Krzycki z Domu Kotwicż/ vmárł roku 1535. W Gnieźnie pochowan/ iáko powieda Epitaphium o nim ná grobie iego támże pisane w te słowá.

Iacet hic Mathias de Drzeuicza, gratia Diuina in Episcopatũ Gneznen̄ anno 1531. euectus, qui antea trium Poloniæ Regum fuit Vicecancellarius & Cancellarius, Episcopusq; Premislieñ & Wladislauieñ annis 26. Obijt in Arce Louicieñ Anno Domini 1535. Die 12. Augusti, Hora 2. noctis. 29. Septembris sepultus, vixit annis 69.

¶ O tym pisał Ianicius Wierße in Cathalogo w te słowá.

Parcus eram forsan, vel sic me Fama vocabat,
Quæ solet insignes insimulare viros.
Siue tamen veram, cur sim vitiosus in isto?
Est virtus rebus parcere magna suis.

☞ Dom Bzickich w Chełmskiey źiemi / z ktorych ieden zá wieku mego był Káßtellanem támże/był Senator/Rycerski y Hetmáński vrzad ná sobie miewał.

Dom Zeleńskich stárożytny / był ieden wieku mego Stárostá Wstężyckim/zásłużony Rzecżypospolitey y Krolowi Pánu swemu.

Dom Koryckich ná Podláßu stárodawny / z ktorych ieden Jároß był wieku mego Koniußem Nadwornym/Mąż znácżny.

Dom Brzeskich w Sedomierskim Woiewodztwie/z ktorich ieden zá wieku mego bedac cżás długi ná Dworze Krolá Augustá/był potym Stárostá Kámienieckiem ná Podolu/cżłowiek spokoyny.

Dom Wożnickich w Płockim Woiewodztwie stárodawny / z ktorych

niektorzy ná ſpráwách vczćiwych Rycerſkich ſię báwili/ był ieden z nich wieku mego Kánonikiem Płockiem.

Chadzeńſcy ná Podláßu/ był ieden wieku mego ſtároſtá Zákroczymſkim/ drugi Kánonikiem Pułtowſkiem brát iego rodzony Wálenty.

Goryßewſcy z Płockiego Woiewodztwá/ z ktorych ieden zá wieku mego był Száfárzem v Krolowey Anny/ Zygmunthá Krolá Corki/ á Stepháná Pierwßego żony/ drugi w Wielickiey żupie miał Vrząd.

Głuſcy w Bełſkim Woiewodztwie.

Dom Czárnołoſkich w Chełmſkim Powiećie w Ruſkim woiewodztwie.

Koßewſcy w Drogickim Powiećie ná Podláßu.

Lipowiec nieiáki/ ktory był Kánonikiem Płockiem tego Herbu vżywał. Epitaphium o drugim powieda we Włocłáwiu ná Thumie w te słowá. Hic iacet Reuerendus Dominus Stanislaus de Lipouiecz, Gneznen̄, Wladislauien̄ Canonicus, obijt 29 Marcij, Anno 1 5 4 0.

§ Inßych Domow wiele w rożnych Woiewodztwách/ o ktorych doſtátecżnie wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie Leliwá

O ktorym to twierdzą/ że przynieśion ex Rheni partibus, y Przodká kthory tu przyiechał mienią być Spicymierzá nazwiſkiem/ y czás przyśćia iego okázuią w Roku 1 0 8 2. Ale Orzechowſki on sławny Hiſtoryk/ to o tym Herbie powiedał/ że Leliwá ieſt Kleynot polſki/ co ſamo nazwiſko o nim świadczy/ że to słowo Słowiáńſkie ieſt Leliwá: O czym ia tu diſputowáć niechcę ná ten czás/ ále náśláduiąc dawnych Hiſtorykow/ ktorzy Przodki Herbu tego opowiedáią mieyſcá wßytkie ſtátecżnie/ á potym y Potomſtwo włáſne ktore go w tym wieku vżywa/ ktore znáć y wiedźieć o nim mogę vkáże/ ma być Złoty Mieśiąc y Gwiazdá w polu Błękitnym. Są niektore Domy co go máią vżywáć w Polu Czerwonym.

Opowieda Długoß tymi słowy Przodká Herbu tego. Sub tempore Wladislai Primi Regis aduenit, Spicimirum Primarium auctorem habuit, qui ex priſco ignile defferebat dū ex Rheno venit. Sed proceſſu dierum, in ea domo Polonorum, quæ defectuoſam Lunam cum Stella deferrebat, ſe coniunxit & iniuit, in qua viri ꝓuidi, induſtrioſi R. P. ſtudioſi.

☞ Spicymierzá opowiedáią Priwilegia dawne/ ktory zá pánowánia Włádysłáwá Napierwßego Krolá/ dał Wieś Arcybiſkupowi Gnieźnieńſkiemu/ Spicymierz od imięniá ſwego záłożoną/ w ktorey wśi/ iáko o tym piſze Kromer w Kśięgách piątych. Pogimano było miáſto Arcybiſkupá Marćiná Arcdziekaná Gnieźnieńſkiego. A ten Arcybiſkup żył w roku 1 0 9 2. Vmarł Roku 1 1 1 8. Skąd ſię pokázuie/ że dawniey Leliwowie w Polßcże niż zá Hermaná/ gdyż iuż wśi rozdawáli/ á zwłaßcżá od imięniá ſwego záłożone ábo oſſadzone.

☞ Spicymierzá z Tarnowá dopiero rożne ſcripta opowiedáią

wiedáią zá Leßká Czárnego/ w Roku 1 2 8 7. ktory miał to potomſtwo.

☞ Spytká/ ktory był dźiałem wźiął Mielſtyn/ wſpomina go Mężem sławnym/ á iż z Támerlanem Carzem Tátárſkiem miewał bitwy znácżne/ dano mu było Woiewodztwo Krákowſkie/ tylko ośmnaśćie lat miał. Thego Długoß opowieda w Roku 1 3 8 3. Tegoż opowieda Geneálogia Domu Tarnowſkich/ że nie zoſtáwił Potomká męſkiey płći/ tylko dwie Corce/ Anne Odrowążowa Woiewodzina Ruſka/ kthora po śmierći te° Woiewody ßłá zá Iordaná Káßtellaná Woynickiego/ á z tym miáłá potomſtwo/ y od tego czáſu Mielſtyn w domu Iordanow.

§ Támże w tey Geneálogiey opowieda drugą Corkę tego Spytká Pilecką woiewodzina Sędomierſka/ ktora gdy vmárłá niepłodna/ druga część Mielſtyná przyßłá w dom Iordanow/ wßákoż to muśiáło być pozniey/ co mi ſam przyznaß czytáiąc niżey o Przodkách Domu Tarnowſkich.

☞ Kromer wſpomina Spytká z Mielſtyná w Kśięgách czternáſtych Woiewodą Krákowſkim/ w ono Interregnum po Lodwiku.

§ O tymże wzmiánkę czyni ten Hiſtoryk w Kśięgách 15. Roku 1385. tymi słowy. Ioannes Melſtinius Palatinus Cracouien̄, ac Dominus inferioris Ruſsiæ, ſiue Podoliæ, quam ei Wladiſlaus Rex ante duos annos fruſtra reclamante Regina cum proceribus donarat. &c.

Janá Syná Spicymierzowego/ ktory naprzod był Woiewodą Sędomierſkim/ potym Káßtellanem Krákowſkim/ kthoremu ſię był doſtał dźiałem Tarnow Miáſto y Zamek ná gorze wyſokiey/ od Krákowá iedennaśćie mil. Tego Kromer wſpomina w Kśięgách 12. Że po śmierći Włádysłáwá obran był Synowi iego zá Gubernatorá w młodośći iego/ co opowieda tymi słowy. Datus eſt autem ei iuuenilium ætatum Conſiliorum moderator Iaſcus ſiue Ioannes Melſtinius, Caſtellanus Cracoouien̄, vir grauis & prudens, & amans R. P. &c.

§ O tymże Długoß słowy podobnymi wzmiánkę czyni. Iaſco de Melſtin, Caſtellanus Cracouien̄, Vir frui induſtrius, & in R. P. magni & experti zeli, in gubernatorem illi adiunctus ex cuius ſententia & ordinatione, adminiſtracio tocius Regni ſalubriter dirigebatur, cuius quoq; prouidencia magnæ opes breui congeſte & erarium locupletatum. &c.

§ Ten żył w Roku 1 3 3 3. Secundum Cromerum in Genealogia plus minus. Tenże Iárosław zbudował.

Janá Woiewodą Sędomierſkiem wſpomináią Priwilegia Klaßtorá Przeworſkiego/ w Roku 1 3 9 4. tymi słowy. Nos Ioannes à Tarnovv, Palatinus Sendomir: & Capitaneus Ruſsiæ, dn̄s de Iaroslavv. &c.

§ Ten w Przeworſku fundował Klaßtor Reguli Sancti Auguſtini Dominici Sepulchri Hieroſolimitarum de Miechouia, Dioceſis Cracouien̄. Ktorym nádał dwá Ogrody/ y z Dworzyßcem dwá Lany Roley/ y Wieś rzeczoną Swántonowá Wola/ y po dwie kłodźie Męßnego Zytá y Owſa/ z miáſteczká Przeworſká/ y we wśiach/ iáko w Studźiáney/ w Dębowey/ w Hruſce/ w Arnultowey woli/ co teraz Gorliczynem zową/ w Krozborzy/ w Mierzáninie. etc. Zoſtáwił dwoch ſynow.

☞ Fundus ábo Erectio Kośćiołá Wßytkich świętych w Krákowie/ opowieda te Męże Zacne tego Domu w te słowá.

In Nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. &c. Nos Ioannes de Tarnovv, alias de Zochovv, Vexilifer Terræ Cracouien̄, Spytko de Melſtin Zauichoſten̄, Spytko Palatinus Sendomirien̄, & Capitaneus Leopolien̄, Raphael Caſtellanus & Capitaneus Sendomirien̄, regni Poloniæ Marſchalcus, germani de Iaroslavv. &c. Ioannes Rapſtinski de Tenczin Vislicen̄, Ioannes de Oſtrorog, alias de Slupovv Poſnanien̄ Caſtellanus,

nus, cæteriq; Colatores & Patroni Ecclesiæ Parochialis in Ciuitate Cracouieñ. &c. Datum Anno 1 3 9 1.

☞ Janá Syná Woiewody Krákowskiego / ktory po Oycu był Woiewodá Krákowskim / wspomina Kromer w księgách 19. thymi słowy. Et inprimis Ioannes Tarnouius Palatinus Cracouieñ, cuius magna tunc erat autoritas. &c.

¶ Tegoż tenże Historyk wspomina w Księgách 18. Misit Rex Legatos ad Sigismundũ Cesarem Ioannem Tarnouiũ Palatinum Cracouiẽ: &c.

¶ Tegoż w Księgách 19. List 4 4 4. Hæc elocutum Zbigneum excepit Ioannes Tarnouius Palatinus Cracouieñ, grauiq; oratione & ipserem illam & conatum Vitoudi exagerauit. &c.

¶ Miał Synow pięć / z ktorych dwá / Jan Amor, y Jan Gratus, Mężowie sławni / czyniąc wiele z Turki / v Wárny zbići.

Jan Ráphał Brát ich trzeći był Kánonikiem Krákowskim / Proboszczem w Tarnowie / ktory támże Bárnádynom Klasztor zbudował y fundował / y támże ćiáło iego leży.

Jan Szczęsny Syn czwarty Woiewody Krákowskiego / ktory był działem wźiął Krzyż / Wielą wieś / y insze imioná / był Woiewodą Lubelskim / ćiáło iego leży w Tarnowie / o ktorym powieda Epitaphium pisane w te słowá. Hic iacet sepultus Magnificus Dominus Ioannes Fœlix de Tarnovv, Palatinus Lublinẽ, Luuosertus dictus, qui obijt anno 1488. Feria quarta proxima ante Paschæ. Herb Leliwa / y Grzymálá nád nim.

Ráphałá z Tarnowá Kásztellanem Wislickim wspomina Ephigies w Tarnowie ná Ratuszu / ktore° wspomina y Kromer w księgách 15. Synem Janá Kásztellaná Sedomierskiego / ná then czás gdy był wyiechał z Witułdem przećiwko Tátárom / w Roku 1 3 9 9.

Janá Syná Ráphałowego wspomina Przywiley Klasztorny w Przeworsku w te słowá. Magnificus Dominus Ioannes de Iaroslavv & de Przeuorsko, Filius Raphaelis de Iaroslavv, Castellani Woynicieñ, sponte & libere recognouit, quia consensit venerabili Domino Nicolao Præposito de Przeuorsko, & Conuentui ipsius Manasterij, eximere sculteciam in Hniezdna, de qua scultecia ipsum dominũ Præpositum & Conuentum ipsius, liberos de seruitio suo in perpetuum & in æuum dimisit. Et debet idem dominus Ioannes de Iaroslavv præfatum Venerabilem dominum Nicolaum & Conuentum ipsius in Przeuorsko, tueri, defendere cum fratribus, à quauis persona alia, iuxta iuris formam perpetue & in æuũ, nulla præscriptione seu diuturnitate ipsos euincere. Actum in Przeuorsko Feria 5. proxima post Reminiscere, anno 1 4 5 0.

¶ Tenże v Nikopolá wielkie á znáczne męstwo okázował / co Kromer wspomina tymi słowy. Petresum & Sumenum arces. &c. Vbi præclarum inprimis eximiæ virtutis specimen duo Poloni equites, Ioannes Tarnouius & Lescus Bobricius, Hungaricorum annalium testimonio, dum alter Sumeni portas duobus vulneribus acceptis retregit, alter Petresi murum primus ascendit. &c.

Ráphałá Tarnowskiego ná Járosłáwiu dźiedźicá / opowieda Ephigies ná Rathuszu w Tarnowie Kásztellanem Woynickiem / Stárostą Ruskim / Generałem. Tego y Kromer wspomina w księgách 27. List 607. Dla tego / że Tátárom Podolskich y Ruskich ziem szkodźić niedopuśćił / zebrawszy ludźi niemáło / zászedł im ku Trebowli z Páwłem Jásieńskiem / Bełskiem y Chełmskiem Stárostą z Domu Gozdáwá. O czym máiąc wiádomość Pogánie / obawáiąc się gotowośći ich / wbieżeli do Wołoch / tám z Stephánem Woiewodą trzy kroć bitwę mieli / wszákoż od Wołochow przemożeni / y Carzyká pogimáli. O kthorego gdy oćiec przysłał do Stepháná

Woiewody / grożąc iesliby mu syná niewypuśćił. Stephan záraz kazał musto z onych co w poselstwie przyiecháli śćiąć y ná pale powtykáć / drugie żywo zostáwiwszy / nosy / vszy obrzezawszy do niego posłał.

Ráphałá iák mniemam tegoż opowieda Ephigies Kásztellanem y Stárostą Sedomierskim / Márszałkiem Koronnym / pisał się de Tarnow & in Przeworsko hæres.

Ráphałá z Tarnowá y ná Przeworsku dźiedźicem / Kásztellanem Przemyskim opowieda Ephigies y napis w Tarnowie.

Spytká Melsztyńskiego wspomina Kromer w Księgách 21. O czym będźiesz czytał támże. Ten był Rápsztyná dostał / ták mniemam że po białkey płći / ále gdy był przekonány práwem / iáko w Historyey czytamy / przyszedł po śmierći iego do stołu Krolewskiego / á Melstyn ná prośbę wszytkich Senatorow / żenie iego pusczono. To było w Roku 1 4 3 9.

Hieronymá z Tarnowá / dźiedźicá w Przeworsku / támże w Tarnowie Napis opowieda.

Spytká z Tarnowá / Kásztellaná Krákowskiego / támże w Tarnowie Napis wspomina. Ten zá Jágiełłá był Podkomorzem wielkim Koronnym / y záraz był po Koronáciey iechał do Litwy / námawiáć ná wiárę ludźie ziemie oney / iáko o tym w Historyey czytamy. Tenże ieźdźił w poselstwie do Stepháná Woiewody Wołoskiego od Kázimierzá / Roku 1 4 6 9.

Janá Syná Szczęsnego / o ktorymeś wyższey czytał / wspomináią támże Woiewodą Krákowskim / ktory z Ligęzianką zostáwił Syná Janá Alexándrá / ktory ná Bukowinie zábit / o czym czytay Kromerá.

¶ Tegoż śiostrá byłá Anná Kmićina Woiewodźina Krákowská.

¶ O tymże czyni Kromer wzmiánkę w księgách 24. Dla tego / że był słan w poselstwie do Jerzego Podiebráckiego Czechá / od Kázimierzá / żądáiącego / áby się z Krolem ziechał w Głogowie. etc.

Janá Amorá / Syná tegoż Woiewody / ktory vmárł Kásztellanem Krákowskim / wspomináią támże w Geneálogiey / ktory z Gorayską z domu Korczak / alias Wręby / zostáwił syná y corkę Zophią Ligęzinę / Mátkę Kásztellaná Wislickiego / Stárosty Bieckiego y Zydáczewskiego / o ktoremeś czytał przy Pułkożycu.

¶ Tegoż Amorá wspomina Kromer w Księgách 24. ieszcze Kásztellanem Sądeckim / tymi słowy. Excitatus ab omni Exercitu Ioannes Amor Castellanus Sandeceñ, graui oratione apud Regem atrocitatem cædis Tencenianæ exagerauit, excusitq; Regi & Senatui Regio Lachrimas, &c.

¶ Tegoż ćiáło leży w Tarnowie / o ktorym powieda Epitaphium pisane w te słowá. Ioannes Amor, Comes in Tarnovv, Castellanus Cracouieñ, qui obijt anno 1 5 0 0. Requiescit hic in Christo.

¶ Miał tenże drugą żonę Bárbárę Rożnowne / Wnuczkę Záwisze Czarnego / iáko támże Epitaphium świadczy / o czym pod Sulimą będźie.

Janá Amorá támże Epitaphium opowieda Woiewodą Sedomierskim tymi słowy. Ioannes Amor, Comes in Tarnovv, Palatinus Sandomirieñ, obijt anno 1 5 1 4. Requiescit in Christo.

☞ Jan Hrábiá ná Tarnowie / syn Janá Amorá / Kásztellaná Krakowskiego Syn / Kásztellan Krakowski / Hetman Koronny / o ktorym pisze Kromer w księgách wtorych w te słowá. Vir non solum genere illustris, sed etiam peritia rei militaris & rebus bello gestis, domi forisq; clarissimus, ætate, consilio ac dignitate, Facile Princeps Senatus Polonici, &c.

¶ O tymże in Oratione Funebri Sigismundi Primi Regis, nadobne świádectwo dawa tymi słowy. Quid ve Virum omni laude comulatissimum, Ioannem Comitem Tarnouium, cum alijs non obscuris beneficijs or=

natum, tum ad summum fastigium euectum, euidentibusqȝ grati animi iudicijs & præclaris elogijs, cum siue à Moschouitico bello & Starodubo euersa, siue â deuictis apud Obertinum Valachis reuerteretur, ab ipso Rege ornatum, & honorario munere publico tociusPoloniæ consensu, binis grossis cohonestatum commemorem. &c. Y ná inszych mieyscach znáczne świádectwo dawa Cnot iego y zasług przećiwko Rzeczypospolitey.

§ Tegoż Philip Padniewski Biskup Krákowski wspomina w Kśięgách/ktorym dał tytuł ELOGIA, tymi słowy.

Ioannes Tarnouius, vir non solum bellica laude, verum etiam domesticis virtutibus, Iurisprudentia, consilio & grauitate, memorabilis, hîc duobus bellis felicissimè gestis, Datiam quæ Valachia nunc vocatur, & Moschouiam pacauit, namqȝ ad Obertinum exigua militum Polonorum manu, hoc est sex milibus tantum, cum viginti sex milibus dacorum aciæ conflixit, quibus fusis atqȝ fugatis septem signa militaria & viginti tres Machinas bellicas, victor in Poloniam retulit. In Moschouia rursus, arcem Starodubensem validissimo præsidio munitam, cuniculis subruit & expugnauit. Quare perfecta in multos annos Lithuaniam à Moschis pacatam reddidit, atque hic vir tamen, cum ex rebus bellicis, cæterisqȝ quas commemoramus virtutibus summam esset laudem apud omnes & autoritatem in Senatu adeptus.

§ Tegoż Iouius in Elogijs dosyć ozdobnymi słowy záleca/o czym czytay Kśięgi iego.

§ Vmárł w Roku 1561. O czym świadczy Epitaphium w Tarnowie/w ktorym wszytek żywot iego y Peregrynácyą opisuie tymi słowy.

Illustri ac Magnifico Domino Domino Ioanni Comiti in Tarnovv, Castellano Cracouieñ, exercituum regni Poloniæ supræmo Duci, ac Sendomirieñ, Strieñ, Lubaczouieñqȝ Capitaneo, Viro in consultañ, prudentissimo, & bellando fortissimo. Qui cum regiones longinquas peregrinando, sepulchrum Domini adijsset, & Regis Lusitaniæ copias contra mauros cum maxima laude duxisset, domiqȝ & in pace, prudentia, grauitate, doctrina, integritate, iurisperitia, iusticia, liberalitate, vrbanitate, facundia, & summa in omnes humanitate, & in bello præsertim Moschico, & Valachico, mira facilitate, fortitudine, scientia rei militaris, Vigilancia, experientia, & duro labore, alijsqȝ amplissimis virtutibus & rebus gestis comulatissimus, claruisset, Vitam hanc fragilem exactis 73. vitæ suæ annis, in Sancta Catholica fide, in curia sua Vievviorceñ, anno Domini 1561. Die 16. Maij, non sine lachrimis multorum mortem compleuit. Constantinus Dux Ostrogiæ, Palatinus Kiouiensis, Socero suo obseruantiæ suæ multis nominibus meritæ Signum, monumentum hoc in quo situs est erigi curauit, per illustrem Olim Dominum Ioannem Christopherum Castellanum Voynicieñ. &c. &c. Patri suo deparatum.

§ Miał dwie żenie. Naprzod Bárbáre Tęczyńską z domu Topor/z ktorą miał Syná Janá Kánoniká Krákowskiego/Proboszczá Tarnowskiego/o ktorym powieda Napis ná Grobie w Tarnowie. Reuerendus & illustris Dominus Ioannes Comes in Tarnovv, Cracouiensis Canonicus, & Tarnouieñ præpositus, mortuus feria sexta in festo Sancti Viti. anno Domini 1534.

§ Potym miał drugą żonę Zophią Szydłowiecką/z ktorą zostáwił Syná Janá Chrzysztophá Hrábię ná Tarnowie/ Kásztellaná Woynickiego/ Sędomierskiego/Striyskiego. etc. Starostę/o ktorym powieda Epitaphium w Tarnowie ná Grobie Oycowskim pisane w te słowá.

Illustri ac Magnifico Domino Domino Ioanni Christophero comiti in Tarnovv, Castellano Woinicieñ, Sendomirien, Striensisqȝ Capitaneo, qui cum splendorem & gloriam domus paterne, plusquam treceñ, negocia Rei-

pub. Senatoria,

pub. Senatoria, dignitate grauiter sustineñ, multis virtutibus tutatus esset, ac pietate Catholica, elegantia vitæ, probitate, modestia, comitate, patientiaqȝ insignis præditus, cum apud suos, tum apud exteros non nimium inter eos versatus, summũ sibi conciliasset amorem, & nominis auxit existimationem, domesticosqȝ industria & facultate gubernandi superaturus videretur, surori suæ germanæ Zophiæ, Illustris Constantini Ducis Ostrogiensis, &c. coniugi, hæreditaria successione sine liberis dicedens relicta, annos natus triginta & tres menses Phtisi consumptus, in curia sua Gorliceñ, die prima Aprilis, anno à nato Christo 1567. summo multorum merore vita functus est. Idem Constantinus Dux Ostrogiæ sepulchrum hoc paterno, quod ipse dum viueret, inchoauerat, coniunctum pietatis ergo construere iussit.

§ Ten miał zá sobą Zophią Odrowążownę ze Sprowey/o ktorey pod Odrowążem czytáć będźiesz/ Woiewody Ruskiego Corkę/ z ktorą żadnego potomstwá nie zostáwił.

Zophia śiostrá rodzona tego Hrábie/ Kásztellaná Woynickiego/Kśiężná Ostrogska/ Woiewodzina Kijewska/ktora wszytkę máietność Tarnowską wniosłá w dom Kśiążąt Ostrogskich/iáko Tarnow/Gorliczyn/ Przeworsko/Wiewiorkę/y insze imioná/ te opowieda Epitaphium w Tarnowie ná Grobie Oycá iey Kásztellaná Krákowskiego/tymi słowy.

Illustrissimæ, ac spectatissimæ feminæ Dominæ Dominæ Zophiæ Ducisse in Ostrog, quæ ex familia Comitum Tarnouiorum, pacis bellisqȝ artibus clarissimorum, postremo progenita, morumqȝ & formæ elegantia, in primis vero magnitudine animi, prudentia, comitate, liberalitate, pietate erga Deum & homines insigni, cæterisqȝ charissimis ac verè hæroicis virtutibus florentissima, postqȝ ætatis suæ annos triginta sex, in fide Catholica compleuisset, Ioanne Constantino Helizabeta Caterina charissimis marito pignoribus relictis in partu tercij filij Alexandri, quartæ hebdomadæ, Anno Christi nati 1570. Die prima Iulij, morte imatura asumpta est, annorũ & mensium trium spacio fratris mortem consequuta, Constantinus Dux in Ostrog, Palatinus Kiiouiensis, Marschalcus Voliniensis, Volodimiriensisqȝ Capitaneus, coniugi suæ desideratissimæ monumentum hoc merens posuit. A tá iuż byłá ostáteczným potomkiem Czwartego Syná Janá Woiewody Krákowskiego.

Stánisław Piaty Syn Janá Woiewody Krákowskiego/ ktory był wźiął działem Rzemień/Zochow/ y insze máietnośći/ zostáwił to Potomstwo.

Spytká Woiedę Sierádzkiego/ ktory z Szydłowiecka zostáwił Woyćiechá y Stánisławá.

Stánisław był Woiewodą Sędomierskim/y Podskárbiem Koronnym/ktory z Drzewicka zostáwił Syná iednego Stánisławá/y corek szesć/iáko naprzod. Bárbárę Wolską/Kásztellankę Sędomierską/Stárościna Krzepicka. Kátárzynę Noszkowską Stároscina Ciechánowska. Chrystynę Lipnicka. Annę Herbortowa Stároscina Lwowska. Beathę Lutomierska Stároscina Sierádzka y Leżeyska. Zophia Pieniążkowa z Krużlowey. Piotrá ktory działem brał w Sierádzkiey ziemi Cienietniki.

Stánisław Syn tego Woiewody/ Kásztellan Sędomierski ná ten czás/ktory z wielkiem kosztem wieku moiego służył R. P. iáko w Interregna/trzymáiąc stronę Austriacæ Domus z drugimi/wielki koszt podiął/potym do Królá Koronowánego Stepháná przyiechawszy/ znácznym sie Tarnowskiem okázował do Moskwy/pod Pskow wielkiem kosztem ieźdźił. Wiele zasług iego przećiwko Krolestwu temu potym w Historyey obaczysz/zostáwił z Oćieską Kánclerzá Koronnego/Krákowskiego Stárosty Generałá. etc. Corką/Potomstwo.

 Woyciech

Woyćiech Tarnowſki ktory był wźiał dźiałem Rzemień. &c. zoſtáwił ſyná Stániſłáwá z Czerna z domu Nowiná/ ktohry miał zá ſobą Mielecką z domu Gryph/ Káßtellaná Krákowſkiego Corkę/ wßákoż z nią potomſtwá żadnego nie zoſtáwił ná ten czás.

Jan Tarnowſki/ ktory był dźiałem wźiął Lyſakow/ y inße włośći/ zoſtáwił z Zborowſką Káßtellaná Krákowſkiego Corką Synow dwu/ Marćiná y Janá/ y Corkę.

§ Marcin był Meżem znácznym.

§ Jan/ ten nie wydawáiąc ſławnych Przodkow w ſpráwách Rycerſkich/ do Moſkwy przy Káßtellanie Sedomierſkim ieźdźił / pod Chorągwią Białłą Káwálerá Pieniążká do ßturmu tylko ze dwiemá ſługámi/ z Piſkorſkiem á z Raczyńſkiem/ lekce ſobie śmierć/ k woli ſławie nieśmiertelney pokłádáiąc/ ßkodliwe poſtrzały odnoßąc/ mężnie z nieprzyiaćioły czynił/ o czym ná rożnych mieyſcách/ á potym w Hiſtoryey ßerzey mieć bedźieß.

☞ Dom Gránowſkich w Wielkiey Polßcze ſtárodawny był y możny/ z ktorego potomſtwo po rożnych máiętnośćiách rożne nazwiſká máią/ iáko naprzod.

Pileczcy: Wincenty Gránowſki był Stároſtą y Generałem Wielkiey Polſki/ w roku 1340. O ktorym Kromer czyni wzmiánkę w Kśięgách 16. Liſt 393. Tenże ábo iego ſyn miał zá ſobą Helżbietę Otty Woiewody Sedomierſkiego Corkę iedyną/ o ktorym czytay v Kromerá w Kśięgách 12. Liſt 315. Po tey wźiął Pilce/ miał z nią ſyná iednego Janá/ ktoremu Mátká potym gdy byłá zá Władyſłáwem Jágiełłem Krolem Polſkim/ wypráwiłá/ że ſie piſał Hrábią ná Pilcy. Od tegoż czáſu ten Dom Gránowſkich wźiął odmiánę/ że ſie Pileckiemi pißą od Pilce. Był potym Syn tego Janá Hrábie Wiewodą Sedomierſkiem/ w Roku 1450. ktorego w Pilcy opowieda Epitáphium nád grobem żony iego tymi słowy. Magnifica Domina Zophia Conſors Magnifici Domini Ioannis Pileczki, Palatini Sendomirienſis, vltimum clauſit diem, feria 4 ante feſtum Aſſumptionis Mariæ. Tá byłá z domu Toporow.

§ Thámże w Pilcy wſpomina Epitáphium Janá Stároſtę Lubelſkiego y Parcowſkiego/ ktory vmárł Roku 1527.

§ Thámże tegoż Roku opowieda Epitáphium Stániſłáwá Pileckiego/ Stároſtę Grodeckiego/ pierwßy vmárł ante feſtum Purificationis, Drugi záſię ante feſtum Anuntiacionis Mariæ.

Jan Pilecki ſyn Ráphałow z Zalesia/ Stároſtá Hrodelſki/ był wieku mego Meżem wielkiey ſławy dla ſpraw Rycerſkich. Był to Rotmiſtrz fortunny/ ktory tylko iedne Corkę zoſtáwił/ kthora byłá młodo daná od Opiekunow zá Janá Koſtkę z Koſtkowá ná Stymberku Woiewodźicá Sedomierſkiego/ wßákoż nieuznawßy z nią poćiechy Małżeńſkiey / vmárł/ á młoda pánná Wdową zoſtáłá/ w Roku 1582.

Chrzyßtoph Pilecki/ ktory trzymał dźiałem Láncut/ y inße máiętnośći/ zoſtáwił z Curełowną z domu Wreby/ alias Korczak/ Syná/ Meżá Páná Bogá Nabożnośći wielkiey máiącego/ ktory będąc z młodośći in Religione Sekty Kálwinowey wychowály / poſtquam adoleuit contempſit ono bálámuctwo/ á do prawdźiwey w porządku Rzymſkiego Kośćiołá ſie obroćił/ náśláduiąc w tym dawno zeßłych Zacnych Przodkow ſwoich.

Klamasz niezbożnitu Aº. 1696.

☞ Dom Sieniáwſkich/ ktorzy tákże ſą właſni Gránowſcy ze Spláwiá. Tych Przodek będąc Meżem w ſpráwách Rycerſkich ſławnym/ ktory był zoſtáwił ſynow trzech/ Mikołáiá/ Alexándrá/ y Prokopá/ męże wielce ſławne.

§ Był Mikołay Woiewodą Belſkim/ ktorego Kromer wſpomina in Funebri Oratione Sigiſmundi primi Regis Poloniæ, tymi słowy. Nicolai Senauij viri fortis & magnanimi, qui nunc Palatinus Belzenſis eſt ductu, & Fatrum eius Alexandri, & Procopij, Tartari victi, &c. Y ná drugim mieyſcu tákże znácznie go wſpomina w teyże Orácyey. Tákże y ná trzećiem mieyſcu/ wßedy z męſtwá wielkiego/ iáko ná Liśćie 698. 701. y 714.

§ Tego wſpomina Orzechowſki miedzy inßymi ludźmi dobrze Rzeczypoſpolitey záſłużonemi/ tymi słowy. Mikołay Woiewodá Ruſki/ z Alexándrem y Prokopem/ bráćią ſwą rodzoną/ z Hieronymem/ z Mikołáiem/ Ráphałem/ y z Janem ſyny/ ktore zápráwił krwią nieprzyiaćielſką/ ku poſłudze Krolewſkiey y R. P. przećiwko wßytkiem Hordam Tátárſkiem/ dwá kroć bitwę wygrał/ Alexándrá ná Hoſpodárſtwo Wołoſkie wſadźił/ w więźieniu bywał/ rány z hárcow odnośił/ więźnie Wołoſkie y Táthárſkie Krolowi wodźił y z polá odſyłał / ſwym właſnym koßtem ſtrzegł kráiny Ruſkiey/ puſte kráiny oſadzał/ wśiámi y miáſteczki.

§ Tego tedy Woiewody ſynowie pomienieni byli wieku mego / Naprzod Hieronym Woiewodą Ruſkiem/ Halikiem/ Kołomeyſkim Stároſtą/ zoſtáwił z Tárłowną z Domu Topor Chorążanką Lwowſką Syná tylko iednego Adámá/ z ktorego fruges optima ſperanda.

Mikołay Káßtellan Kámieniecki/ Hetman Polny/ Stároſtá Striyſki/ Mąż ſławny/ ktory tylko iedyną Corkę zoſtáwił z Sápiżanką z Domu Lis.

Ráphał/ ktory z Dźiduſką z Domu Jelithá / Stárośćianką Konińſką zoſtáwił potomſtwo/ był meżem w ſpráwách Rycerſkich ſławny.

Janá/ ktory miał zá ſobą Herbortownę / Káßtellaná Lwowſkiego y Stároſty Sámborſkiego Corkę.

§ Corki dwie tegoż Woiewody były/ Jordanowa Káßtellanká Krákowſka/ y Tworowſka druga.

Prokop ktory był Stolnikiem Ruſkim / zoſtáwił ze Lwowſką Káßtellaná Kowálſkiego Corką ſynow dwu/ meżow ſławnych/ Marćiná y Prokopá/ Corkę Pepowſką / ktora potym byłá zá Hieronymem Goſtomſkim Podkomorzem Ráwſkim/ Woiewody Ráwſkie° ſynem/ iákoś czytał pod Nałeczem.

Alexánder Sieniáwſki/ o ktoremeś tákże wyżßey czytał/ był Meżem ſławnym/ práwie murem y ozdobą kráiow Ruſkich/ tego Corká byłá zá Olesnickiem Janem ná Pińczowie.

☞ Spławſcy w Wielkiey Polßcze Dom znáczny/ ktorzy też ſą właſni Gránowſcy. Wſpomina Káthálog Mikołáiá de Spláwie Gránowſkiego Biſkupem Poznáńſkim/ po Andrzeiu ze Bniná z domu Lodźia/ w Roku 1480. Nie wiechał ná Biſkupſtwo/ vmárł. Po nim zoſtał Vryel Zgorki z domu Lodźia. Wieku mego był N. Káßtellanem Krzywieńſkim/ ktorego iedná Corká zoſtáłá/ ktora byłá zá Kośćieleckiem Stároſtą Bydgoſkiem.

Był Stániſław Sędźim Poznáńſkim / ktorego potym ſyn Jan był Woiewodą Jnowlocłáwſkim.

Mikołay był Podſtárośćiem Poznáńſkiem / ktory trzymał Wyſkocż/ zwáło go iuż Poſpolſtwo Wyſkockiem/ zoſtáwił tákże kilká Synow Meżow godnych/ y inßy.

☞ Dom Bobolow/ ktorzy ſie piſali zdawná de Magna & Parua Piaſek & Zagaiovv in terra Sendomirień, Wielcy Meżowie/ y zdawná Rzeczypoſpolitey záſłużeni bywáli.

Zá Pánowánia Władyſłáwá Lokietká/ Jákub Bobolá de Piaſek fun=

piasek fundował Probostwo w Krákowie v Wszytkich Swietych/ o czym dowodnie inscriptie y Listy dawne swiadczą. Potym gdy byłá przyszłá trudność ná ten Kośćioł/Præfectus iego vćiekł sie do przednieyszych Senatorow tey Fámiliey/prosząc o obrone. Ktorzy dawszy mu ráthunek wedle zádánia iego/konfirmowáli Praw onych/iákoś wyższey czytał/ á przy sobie zostáwili ius Patronatus ná to Probostwo.

¶ Ten Jákub był Káwálerem Milicyey Hiszpáńskiey/ nośił Hábit Biały ná sobie długi z Fámilia swą. Ták o nim czyni wzmiánke/że był Vir pius & militaris.

¶ Od tegoż Jákubá był Jan Bobolá iuż zá pámieći ludzkiey Mężem znácznym/ktory zostáwił dwoch synow. Hieronymá/ od ktorego iest potomstwo/y Chrzysztophá/ktory z Wielopolská zostáwił/ Naprzod/

Andrzeiá Mężá znácznie zásłużonego Krolom y R. P. Ten naprzod z Pácholąt wychował sie v Janá Hrábie z Tarnowá Kásztelaná Krákowskiego y Hetmáná Koronnego/potym v Krolá Zygmuntá Augustá/ktoremu dla wielkiey biegłośći w spráwách Dworskich/ y dla státeczności/zleconá byłá młodź Dworska. Zá pánowánia Krolá Stepháná/ten ná wszytkie expedycye/ták pod Gdańsk/ iáko y do Moskwy znácznie ieźdźił/ ná wielkich posługách v Krolow bywał/ coć sie potym w Historyey pokaże dowodnie.

¶ Tegoż byli bráćia/Mikołay y Jan Mężowie znáczni.

☞ Dom Morstynow stárodawny y znáczny w Krákowskim Woiewodztwie/był ieden Báchmistrzem żup Wielickich.

Dom Lysakowskich w Przemyskiey ziemi stárodawny y znáczny/z ktorego byłá Barbárá Boratyńska Chorążyna Przemyska/ świeta práwie Białagłowá we wszelákich postepkách/y Jan brát iey stryieczny.

Páwłowscy w Oświecimskim ábo Zatorskim Powieciech/ z ktorych był Stánisław Biskupem Ołomonieckiem/ vczony y przykładny Biskup.

Dom Broniewskich w Poznáńskim Woiewodztwie stárodawny/z ktorych ieden był Podkomorzem Poznáńskiem/ ktorego Corká byłá zá Miekickiem Chrzysztophem w Przemyskiey ziemi.

Dom Streykowskich w Wielkiey Polszcze z dawna znáczny/Kásztellany/Dignitarzmi w onych kráiach bywáli/ iáko Piotr z Streykowá był Kásztellanem Jnowłocłáwskim/ w roku 1457. Ktory czásu długi służył ná Dworze Krolá Kázimierzá/y inszy przed nim y po nim/ludźie znáczni/Rzeczypospolitey zásłużeni.

Dom Gołuchowskich stárodawny y znáczny w Sedomierskim Woiewodztwie.

Dom Szczepieckich z teyże dźielnice stárodawny y znáczny/z kthorego dwie śiestrze rodzone w Fraucymerze Krolowey Anny były wieku me°. Bárbárá ktora szłá zá Oleskie°/y Kátárzyná: Te niemáło máietność wyniosły w insze domy/iáko Pulstrzyżową Miásteczká/Pstrągową/ y insze/wszákoż też to nábyta byłá máietność brátá ich/ktory zábit od swoich sług własnych.

Dom Ostrowskich w Ruśi stárodawny / był ieden z nich Pisarzem Przemyskiem Ziemskim Marćin.

Dom Jáskmánickich stárodawny w Przemyskiey ziemi.

Sćierscy/z ktorych był Jan Proboszczem Hołomonieckiem/ Mąż znáczny y vczony.

Dom Brzozdowskich w Ruśi stárodawny.

Dom Niinieńskich stárodawny w Wielkiey Polszcze.
Dom Czubińskich támże stárodawny.
Dom Rykowskich támże stárodawny.
Wárdescy támże w Wielkiey Polszcze.

Czelátyczcy w Krákowskim Woiewodztwie/ z ktorych był Piotr Mężem porządnym y sprawnym / ktory z Bierecką z domu Gozdáwá zostáwił dwu synow/Piotrá y Stánisławá / Corek pieć/ Bárbáre Dyłągowską Podstárośćiná Stobnicką. Jewe Páprocką Brátá mego rodzonego żone / z wiela białych głow przednieyszą w dobroći. Zophią Lásocką/ drugie Pánny.

Lisowscy z Czerskiego Powiátu Dom stárodawny.

Sworscy w Sedomierskim Woiewodztwie dom stárodawny/wspomináią Aktá támże Mikołáiá Podsedkiem/ w roku 1504.

Kráiowscy / opowieda iednego Epitaphium w Krákowie ná Zamku tymi słowy.

Reuerendus Dominus Andreas Craiovvski, Iuris vtriusq; doctor, Archidiaconus Cracouiensis, Canonicus Posnaniensis, Serenissimi olim Regis Sigismundi Augusti Secretarius, vir pietate preclarus, moribus grauis & cōstans, lingua disertus, ingenio acutus, doctrina solidus, consilio solers, iudicio maturus, disciplinæ Ecclesiasticæ tenax, &c. Obijt 18. Aprilis, Anno, 1573. Z ktorego powiátu niewiem.

Kiscy / w Wárszáwie opowieda tákże Epitaphium iednego tymi słowy. Generosus Petrus Kiski de Rauenburg, S. R. M. Stipendiarius, Obijt Anno 1571. Septima Augusti.

Mierzeńscy / opowieda Epitaphium iednego ná polu przed Zerosłáwicámi w Powiećie Czyryckim w te słowá. Hic iacet nobilis Domina Dorothea, vxor nobilis Viti Lasoczki, Filia olim nobilis Stanislai Mirzenski, vixit annos 58. Obijt anno domini, 1559. Die 30. Septembris. Był tám przed tym Kośćioł/ ktory Heretycy zepsowáli.

¶ Jnszych Domow wiele w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Lewarth

O Kleynocie Lewarth/ktory Długosz zowie drugim nazwiskiem Wálny.&c. Y ták o nim pisze żeby miał być nádány zá Władysławá Łokietká tu w Polszcze. Tego mu pozwalam/że ná ten czás Przodek tey Fámiliey do Polski z Fránkoniey przyszedł/ále nie thu Nobilitácyey álbo Herbu dostawał/z Niemiec go z sobą przyniosł/z dawna od Prádźiádow nábyty/ czego świádectwem dostátecznym może być to / że tá Fámilia áż do nászey pámieći w támtych kráinách trwáłá / y ledwie temu dwádźieśćia lat iest iáko zeszłá maietność ich / Białegłowy w insze domy rozniosły. Chybá że ći tám then Herb w polu Czerwonym nośili/ o czym mi dał dostáteczną spráwe ten ktory o tym dowodną / ták z Relácyey Obywátelow tám tey ziemie

znácznych y godnych wiáry ludzi ślachty Fránkońskiey / iáko też y Metryk támtecznych wiádomość miał.

☞ Okkásia przyścia Przodká Herbu tego do Polski ſtad ſie wziełá / gdy Krol Władysław Łokietek był z Polski od Wecześławá Czeskiego Królá / kthory ná iego mieysce był wybrány ná Polskie Krolestwo. Wygnan w Roku 1300. A vstepuiac tey nawáłności ktora ſie nań byłá obróciłá / ad ſolatium oney nieszczesney chwile / wziął to był przed ſie / áby był lustrował wszytkie Chrześciáńskie Páństwá / á zwłaszczá Włosko ziemie / pokiby mu ſie byłá nádzieiá nie podáłá zwrocenia / thák in Patriam iáko in Principatum.

¶ Ták tedy Krol iádac przez Fránkonia / zstapił do Ślachcicá iednego / ktory mu wielka ochote w domu ſwoim / y hoſpitalitatē pokazał / y z domu go ſwego puścić rychło niechciał / pilnie proſzac / żeby iáko Peregrin vprácowány dáleka droga / przez kilká dni w domu v niego odpoczał. On baczac táka dobra wola y chec onego ochotnego goſpodarzá / łatwie prosbie ábo żadániu iego pozwolił.

¶ Miał ten ślachcic Syná młodzieńcá / vrody y obyczáiow oſobnych / ktory zá wola y roſkazániem Oycowſkiem / był Przystáwem v iego gościá / przestrzegáiac ná wszem wczáſu iego / ktemu też y w ſamym z przyrodzenia byłá ludzkość wielka. A ták stárał ſie z pilnościa o to / iákoby był Krolowi iáko naylepiey wysłużył w domu Oycá ſwego / y dogodził wszelákiem wczáſom iego.

¶ A gdy posługámi onymi podług myśli Krolowi dogodził / bárzo mu ſie stad vpodobał. Odieżdżáiac z domu od onego Ślachcicá / chcac mu ſie w tym záchowáć / y chec iego ábo dobra wola nágrodzić / wziął onego młodzieńcá z ſoba pro comite peregrinationis ſuæ, tám dopiero ná drodze ták ſie Krolowi przysłużył / że ſobie wielka łáske v niego pozyskał.

¶ A gdy przyiechał Władysław do Polski / Roku 1305. po śmierci Wiecſłáwowey przyszedł do Krolestwá. Pámietáiac ná posługi thego to Cudzoziemcá / nagradzáiac mu ie / dał opátrzenie / y potym go bogácie ożenił. Poiał był Wdowe bogáta / ktora ácz miáłá ſyná / wszákoż był Duchownym / był Proboszczem świetego Floryaná. Z ta zostáwił Syná Ostáſyuſá / ktory potym był Meżem znácznym / y Stolnikiem Krákowſkiem. Tenże naprzod Fámiliey ſwey Cognomen zostáwił to / ktorym ſie áż po then czás piszá / co przyszło tym ſpoſobem.

¶ Onego wieku ná Dworze Krolewſkim był poſpolity iezyk Niemiecki / ták iż co naprzednieyszy ludzie naczesciey go vżywáli / zwáli Ostáſyuſá od Vrzedu FIRLEGIER, potym lud prosty ktory nieumiał iezyká Niemieckiego / Firleiem go názywáć poczeli / áż y po ten wiek.

¶ Tegoż Ostáſyuſá pámiatká ieſt wieczna w máietności Firleiow do Márkuszewic w Lubelskiey ziemi należacey / wieś ktora od imienia ſwoiego záłożył / te áż po dziśieyszy czás zowa Ostászowem.

¶ Temuż Ostáſyuszowi Stolnikowi Krákowſkiemu / y pomienionemu Brátu iego Proboszczowi świetego Floryáná / był dány liſt Krolá Władysłáwá / ná ktorym ex iure Polonico in ius Teutonicum iego dziedzicznych wśi kilkádzieśiat przeniosł / ktorych y w tym wieku ieſt niemáła cześć w tym domu / to w onym wieku byłá wielka wysługá. Tego Liſtu tákaż formá iákos inszych wiele przed nim czytał pod roznymi Herby. Data w Krákowie / Anno 1317. In die Beati Andreæ Apoſtoli, ſub atteſtationibus. Teſtium ſupraſcriptorum, videlicet: Comitis Pacoslai Caſtellani Cracouień, Comitis Nauogij Sandomirień, Tomislai Cracouień Palatinorum. Comitis Petri Sandomirień, Michaelis Radomień, Caſtellanis, ac Oſtagnei Iudicis Sandomirień. Datum per manus Magiſtri Franciſci Cancellarij Cracouień.

☞ Ottomanus Iure Conſultus, in Comentarijs ktore piſał de Pignoribus, wſpo=

ribus, wspomina zá pánowánia Kázimierzá wielkiego Stánisłáwá Fierleiá / w Roku 1337. Dla tego / że chodził z ludźmi przeciwko Tátárom / ktorzy byli oblegli Zamek Lubelski przez dwánaście dni / gdzie był Carz ich ábo Wodz z Zamku strzałá zábit / o czym niżey czytáć bedźiesz.

W Roku 1340. Zá Władysłáwá Jágiełłá / gdy z Witułdem przeciwko Tátárom / zá Temerlaná / ktory był bárzo fortunnym wodzem v Pogan / iáko to Kromer wspomina w Kśiegách 15. Z tego Domu Meżow kilká znácznych zgineło wespołek z drugiemi / o czym w Historyey czytáć potym bedźiesz.

☞ Piotrá Firleiá wspomina Historyk wyższey pomieniony Ottomanus / y Aktá świadczá / że był Sedziem ziemie Lubelskiey zá Kázimierzá Trzecie°. Ten zostáwił Syná Mikołáiá / ktory zá pánowánia Kázimierzá trzeciego Jágiełłowego syná był Meżem sławnym / zá ktorego spráwa / á zá szcześciem Olbráchtá Krolewicá / v wśi Kopystrynu / á niektorzy piszá żeby v Záwránie Rzeki ktora w Niepr wpada poráženi byli Tátárowie. Co ácz Kromer wspomina w Kśie: 20. Ale nie dokłáda insze° Præfecta tylko Olbráchtá Krolewicá / o czym w Historyey bedźie. Wszákoż zá te posługe temu Firleiowi / Krol wielka łáske okázował / y potym w poselstwie do Ceſarzá Báiázetá stał / co dowodnie Kromer wspomina w kśiegách tychże tymi słowy.

Nempe quod Caſimirus Rex fædus icit cum Baiazete Turcarum Imperatore, per Oratorem ſuum Nicolaum Firleium, gente Leopardium, qui poſtea Caſtellanus Cracouień, & Dux exercitus Polonici fuit, hac lege ne quid alter alterius dicionibus & hominibus incomodaret.

¶ Pisze tenże Ottomanus / żeby ten Firley Mikołay miał być v tegoż Báiázetá potym w poselstwie od Olbráchtá / wszákoż Kromer pisze / że ſam Báiázet z wielkimi vpominki przysłał był do Olbráchtá / proszac áby przymierze z iego Oycem postánowione trzymał / o czym czytay Kśiegi 30. Zá Alexándrá tákże / tego poselstwá nie náyduie v Kromerá ktore ten Ottomanus wspomina / ále in Oratione Aldorfiana słowá własne Ottomanowe.

¶ Tegoż zá Zygmuntá Pierwszego wspomina ten Ottomanus Hetmánem Koronnym / iáko y Kromer / o czymeś iuż wyższey czythał. Zá iego Hetmáństwem ziemiá Pruska vspokoiona byłá / ktora zá záwichrzeniem łákomych Krzyżakow / z pánowánia Polskich Monárchow oderwána byłá. Woyciechá Márgrábie Brándeburskiego / kthory był ná ten czás Mistrzem Krzyżáckiem / włożywszy nań tytuł Kśiażecy od Zygmuntá Krolá / fidem ſequi coegit, á potym ſie do Polski z ludźmi szcześliwie wrocił / od Krolá y od wszytkich stanow z wielkim triumphem był przyiet.

¶ Ten naprzod do Polski przyniosł z Milicyey Czeskiey / ná ktorey młodość ſwa trawił / obyczay toczenia Obozu. Przy Krolu Olbráchćie bedac / był miedzy inszymi Posłem od Rycerstwá po Krolá Alexándrá gdy go ná Krolestwo obrano.

¶ Z Krolem Zygmuntem / iuż Woiewoda Sedomierskim bedac / ieździł do Preszpurku / gdy ſie zieżdżał z Máximilianem Ceſarzem / Hetmáństwo y spráwy iego wspomináia Historye.

¶ Tegoż wspomina Miechowitá w Kśiegách Czwartych / dla tego / że od Krolá Zygmuntá był posłan z woyskiem przeciwko Glińskiemu / co záczyna tymi słowy. Sigiſmundus his cognitis initijs obſtare decreuit, Firleium cum Exercitu Militis mercenarij, ſine cunctatione expediuit. &c. O czym czytay szerzey v pomienionego Historyká.

¶ Temuż zá znáczne posługi dárował Krol Zygmunt Miástecko y Zámek Kocko w ziemi Lubelskiey / co potym y przy Exequcyey Wnekom iego Rzeczpospolita zá Krolá Augustá / dla zasług domu tego konfirmowáłá. Miał z Mielecka z Domu Gryff dwoch Synow / Piotrá y Mikołáiá / o ktorych niżey czytáć bedźiesz.

¶ Tenże vmárł w Roku 1 5 2 6. O czym świádczy Epitaphium w Lublinie w Kośćiele Stániſłáwá świetego piſane w te słowá.

Illuſtri & Magnifico Domino, Domino Nicolao Firley de Dobrouicza, Caſtellano Cracouieñ. ſupræmo Exercituum Regni Capitaneo, Petrus de Dobrouicza mæſtus Filius poſuit.

¶ Támże y Wierße piſane w te słowá.

Mole ſub hac Nicolaus ego Firleius iniquis
  Ereptus fatis iaceo: Caſimirus in aula
Regali iuuenem primis me eduxit ab annis,
  Albertus mihi ferre dedit Mauortia ſigna.
Ad Bucouinum ſteterat cum triſte Valacho,
  Bellum inſerre truci: Friderici ad Cæſaris aulam.
Inde ego Legatus magno de fædere mittor,
  Biſq; adeô Turcas de rebus nuncius iiſdem.
Rege ab Alexandro viſus, pacemq; reporto,
  Deni me Leſchiades ductorem Sarmata vidit.
Rege Sigiſmundo, & mediis data iuſſa Polonus
  Audit in caſtris, mox noſtro Pruſsia ductu,
Et virtute virium, Regni pons facta Poloni eſt.
  Quid memorem tocies fuſos Moſchoſq; Scitaſq;.
Heu niſi quod Scythica fili Nicolae ſagitta
  Victus obis, noſtro dum munere fungeris audax.
Oraſti Patrem, atq; arcis primus archa Socalæ,
  Nec Patris infœlix morientis lumina claudis.
Præſtitit hoc Petrus Frater, corpuſq; ſepulchro
  Condidit, æteras repetiuit ſpiritus arces.

☞ Piotrá Firleiá Woiewode Ruſkiego/ ſyná pomienionego Mikołáiá/ Káßtellaná Krákowſkiego y Hetmáná Koronnego/ wſpomináia rozne ſcriptá/ y pámieć ludzka nieśie/ był to wielki miłośnik R. P. Ten zá pánowánia Zygmuntá Auguſtá/ gdy ſie były wßczeły wielkie rebellie w Pruśiech przećiwko Koronie/ on tám był poſłan od pomienionego Królá/ wßytko záraz vſkromił krom ßkody y nakłádu R. P. Był wielkiem miłośnikiem chwały miłego Bogá/ Kośćiołow wiele nábudował y hoynie nádał/ Vczone ludźie poważał/ Rzemieśniki vbogie potrzebuiące wſpomożenia zákłádał. A inßych wiele ſpraw iego pámięći godnych/ potym w Hiſtoryey obaczyß. Vmárł w Roku 1 5 5 3. O czym świádczy Epitaphium piſane w Lublinie ná Grobie iego tymi słowy.

Magnifico Domino, Domino Petro de Dobrouicza, Palatino terrarum Ruſsiæ Generali, Radomieñ, Cazimirieñq;, &c. Capitaneo, Ioannes, Nicolaus, & Andreas de Dobrouicza, mæſti filii poſuere. Obiit anno 1 5 5 3. Die prima Septembris.

¶ Támże Wierße ná tymże Grobie piſane w te słowá.

Petrus ego Firleius anis ſpectatus & æuo,
  Extinctus ſenio condor in hoc tumulo.
Tota Palatinum captum me Ruſsia luget
  Mæſta ſuum lachrymis proſequiturq; ſuis.
Patria ſeu pacem tractat, ſeu martia caſtra,
  In me coſilii ſumma caputq; fuit.
Diſuaſi vacuum cauſis & inutile bellum,
  Vtile cum ſenſi, primus in arma rui.
Experti mea Tella Scythæ Moſciq; ſuperbi,
  Orſa, vbi ſubiectos flumen inundat agros.
Pannonium ad Regem deuicto nuncius hoſte,
  Captiuos duxi, Marcia dona Ducis.

Struxi Templa Deo, ſtatuiq; Altaria Diuis,
  Plurima ſic ſuperum ſedula cura fuit.
Adde duas arces, quarum hæc ad fluminis Apri,
  Altera ad Iſtulas ardua ſurgit aquas.
De Dombrouicza quæ geſtet nomen auitum,
  Maſcula progenies trina relicta mihi eſt.
Artibus inſtitui quam belli & pacis amicæ,
  Patria de vnius funere fænus habet.

¶ Tenże zoſtáwił z Tęczyńſką Synow trzech/ o kthorych niżey czytáć będźieß.

☞ Mikołaiá Firleiá/ Brátá tego Piotrá woiewody/ á ſyná Káßtellaná Krákowſkiego/ wſpomináią Hiſtorye że był ſławnym y záwołánym Rycerzem/ Mężnie w Sokálſką bitwę czyniąc z Pogány/ zábit od Tátar. Tego ćiáło leży w Lublinie przy Oycowſkim Grobie/ o ktorym powieda Eyitaphium piſane od Krzyckiego/ Biſkupá ná then czás Przemyſkiego/ tymi słowy.

Epitaphium Nicolai Firley, Socalieñ pugna à Tartaris interempti. &c. Per Andream Cricium Epiſcopum Præmislieñ. &c. &c.

Si quem pro Patria pro Religione, viator
  Inq; armis pulchris fata ſubire putas.
En tibi magnanimum iuuenem ſic fortiter actum,
  Et dignum Hectorea condicione legi.
Clara Palatini Soboles Firleia Proles,
  Inclita & inſignis, digna propago patris.
Communem in pugna cecidit tutando ſalutem,
  Cum numero inuicti præualuere Scythæ.
Fuderũtq; ſuo multo cum ſanguine robur,
  Militiæ, atq; raram Nobilitate decus.
Fœlicem iuuenem Cœleſti ſede ſolitum
  Marte pio, & cuius fama perennis erit.

☞ Jan Syn ſtárßy Piotrá Woiewody Ruſkiego/ o ktorym in Oratione Aldorphiana ieſt wzmiánká/ kędy opiſuie żywot iego ab ineunte ætate tymi słowy. Habuit educationem valde liberalem ſub præceptore Viro docto Wieliczka. Potym do Lipſká był poſłan tempore Lutheri, mießkał tám dwie lećie. Potym do Pátáwiy iechał/ kędy tákże dwie lećie mießkał.

¶ Z Stániſłáwem potym Tęczyńſkim Wuiem ſwym/ Podkomorzem Sędomierſkim ieździł do źiemie świętey/ część Azyey y Aphriki obiechawßy/ do Oyczyzny ſię wroćił/ proſto ná Dwor Zygmuntá Królá pierwßego/ v ktorego był Sekretarzem iuxta morem Patriæ.

¶ Był potym Poſłem do Kárlá Piątego tego imieniá Ceſarzá/ in Cõuentum Vormatieñ, w Roku 1 5 4 5. Z ktorym przymierze zwykłe potwierdźił.

¶ Po śmierći tegoż Królá/ do Zygmuntá Auguſtá ná Dwor przyiechawßy/ Poczet Dworzáńſki okazawßy popiſał. Naprzod mu dano ſtároſtwo Káźimierſkie/ nie długo potym był Poſłem do Wołoch ku ſłuchániu przyśięgi Bohdaná Woiewody Wołoſkiego. Potym mu dano Káßtellanią Bełſką. Pothym do Poſwola kosztem wielkiem ſię wypráwił. Skąd gdy przyiechał/ dano mu Woiewodztwo Lubelſkie/ Stároſtwo Rohátyńſkie/ y Márßałkoſtwo Koronne/ ná ktorym był czás niemáły. Zá iegoż Márßałkoſtwá Vnia dwoygá Kśięſtw z Koroną ſkończona byłá/ Jáko naprzod Wielkiego Kśięſtwá Litewſkiego/ w roku 1 5 6 9. A Kśięſtwá Oświećimſkiego. ¶ Tegoż wielką ſtátecznosć w ſpráwách znáiąc/ & in i-

pso officio Krol Zygmunt August/práwie in mortis articulo, dał mu Stárostwo y Woiewodztwo Krákowskie.

¶ Po śmierći tegoż Krolá co zá posługi iego były przećiwko Rzeczypospolitey/ toć sie potym w Historyey okaże: Bo nie był ziazd żaden/ ná ktorym o dobrym R. P. Rádá iáka byłá/ná ktorymby on nie miał być/ nie miewáiąc nulla priuata consilia, záwße cum bonis, probis, patriæq́ amantibus consultabat & comunicabat.

¶ Do tego gdy iáko do naprzednieyßego ná ten czás Woiewody/ od Kárlá Fráncuskiego Krolá tego imieniá Dźiewiątego/y od brátá iego Henryká Andegáweń: y od Mátki ich Kátárzyny/ Polak niektory z listy przyiechał/nie przyiął wdźięcznie listow áni vpominkow ktore mu potáiemnie posłał. A iż był Polak on Poseł/tedy go też y słowá nieláskáwe potkáły od niego/bo nie tylko rzeczą samą/ále y podeyrzenia złego chćiał być prożen. Szweckiego Krolá stronę pilno trzymał/skąd był przyßedł w wielką niechęć do drugich ktorzy iuż ná Fráncuzá trzymáli/ták áż mu iáwnie nieprzyiaźń okázowáli/y o nim powiedáli áby sam prágnął Krolestwá. On ácz miał z sobą niemáło ludźi co mu przedśięwźięćia iego pomagáli/ále iáko báczny á rostropny Senator/vstąpił tego dla dobrego R. P. ktorą wolał pacatam videre, á niżeli ią grauissimo & funestissimo bello implicare, bo iuż one idiotæ chodźili/nie rozumieiąc żadnego pożytku stąd R. P. Tylko z vporu wołáli ná páná Szwedskiego/y tákże iáko go ochrzćili Szwedskiem/ Szwede práwego mieli. A postąpiwßy wßytkim tego/ y onym co z nim trzymáli to rozważywßy/ná pokoy wßytkim zezwolić rádźił/ á obránego Krolá Henryká/Xiążę Andegáweń: w namiećiech v Wárßáwy/iáko Márßałek miánował/y w Krákowie Koronowánego opowiedał. A ono przedśięwźięćie potym mu do niechęći Krolewskiey nie ßkodźiło/miał go w Bálicách v siebie ná czći/milá tylko od Krákowá/kedy Dwor iest wielkiem koßtem y ochędożnie budowány/potym mu Syná namłodßego od trzećiey żony imieniem swym miánował.

¶ Był to Senator dobry/y miłośnik Rzeczypospolitey/tylko wtym był nagorßy/że był prawie iáko mur w rozmnażániu sekty Kálwinowey/ y wiecey drudzy prostacy pátrząc ná ossobę iego/do tey sekty przystawáli/á niżeli z náuki Ministrow onych/ktorzy ie ná to łágodnie zwodźili y námawiáli.

¶ Z Arcybiskupem y z inßem Duchowieństwem/ ná teyże Elekcyey/ przy Monluku Fráncuskim Pośle wielki spor wiodł/& iure iurando de Articulo confederationis interesset. Potym w Krákowie ná Koronácyey tegoż Krolá/kiedy wßyscy Pánowie Duchowni y świeccy Krolá ná to námawiáli/áby thego im Artykułu nie poprzyśięgał. On záraz Koronę porwawßy/y inße insignia do tego potrzebne/ z Kośćiołá wynieść chćiał. Ták był Pan Bog zátwárdźił w tey wierze serce iego iáko onego Pháráoná.

Wßákoż dla oney stałośći iego/y miłośći státeczney przećiwko R. P. nie przepomniał Pan Potomstwá iego/ Bo opuśćiwßy Sektę Kálwinowę omylną/przy Powßechney á prawdźiwey wierze zostáli. Vmárł ten dobry Senator/obrońcá y miłośnik R. P. Roku 1574. Dwudźiestego osmego dniá Kwietniá/w Kocku dźiedźicznym miásteczku ćiáło iego pochowano. Zostáwił z Zophią Bonárowną/ Kásztellaná Sadeckiego y Wielkiego Rządźce Krákowskiego Corką synow czterech/ Mikołáiá/ Andrzeiá/ Janá/y Piotrá.

☞ **Mikołay wtory Syn Piotrá Woiewody Ruskiego/** á rodzony brát Janá Woiewody Krákowskiego/ Kásztellan Ráwski/vczony/ w wymowie alter Cicero, ná posługách R. P. wielkich bywał w poselstwách znácznych.

☞ **Andrzey Syn Trzeći Piotrá Woiewody Ruskiego/**

Kásztellan

Kásztellan Lubelski/Stárostá Sedomierski/ktory sie z młodośći ná Rycerskim chlebie schował/y w spráwách tákich dobrze vmieiętny był/Roty znáczne z niemáłym koßtem ná wßytkie potrzeby Koronne wywodźił/w potrzebach bywał z Moskwą/z Niemcy/y indźiey/ o czymći potym Historya powie/y tu ná roznych mieyscách o tym czytáć będźieß. Zostáwił z Srzeńską Woiewody Płockiego Corką z domu Dołęgá dwie Corce/Andrzeiowa Leßczeńską/y Zbáráską Woiewodzina Trocka.

☞ **Mikołay Syn stárßy Janá Woiewody Krákowskiego/** ná ten czás w Roku 1583. Był Kásztellanem Bieckiem/Stárostą Káźimierskim/y Refferendarzem Dworu Krolewskiego/że wßytkich spraw dobremu Senatorowi należących pochwalenia godny/był Catholicissimus, skąd możeß poznáć wielkie inicia Sapienciæ, w rozsądku oboygá Práwá biegły/w poselstwách znácznych bywał/ iáko do Fráncyey po Krolá Henryká. Potym do Wiedniá do Máximiliáná Cesárzá od Stanow Koronnych. Miał zá sobą Helżbietę Ligęziankę/stárodawney Fámiliey Pułkożycow/po ktorey wźiął niemáłą máietność/z ktorą potomstwo iuż miał/ Coreczki minorenes, y Syná Janá/ktory sie vrodźił w Roku 1583. Drudzy Bráćia iego wyżßey pomienieni/ Náukámi y obieżdżániem ziem postronnych sie báwili ná ten czás.

¶ Od tegoż Domu dźielnicámi oderwáne te Domy były/iáko naprzod

Dom Konárskich w Sedomierskim Woiewodztwie/ z ktorego wspomináią Aktá y Listow wiele iednego Sędźiem onego Woiewodztwá.

Dom Márkußewskich/ kthorego iuż niesstáło/ostátecznym Potomkiem byłá Kázánowska Sędźina Łukowska.

Dom Meglewskich/z ktorych ieden był Podsędkiem Lubelskim/ co Aktá onego Woiewodztwá wspomináią. Brát iego drugi był Chorążem onegoż Woiewodztwá. Trzeći Kánonikiem Lubelskim.

Dom Broniewskich w Woiewodztwie Sedomierskiem/ w Powiećie Rádomskiem.

Dom Krwáckich wtymże tám Powiećie Rádomskiem/ ktorego też iuż męskiey płći nie sstáło.

¶ Do tegoż Herbu przyięt od tych wyżßey pomienionych Firleiow/ Chrzyßtoph Tretius, Mąż vczony/ Sekretarz Krolewski/ ktory in Secta Caluinistarum miedzy Ministri był facile Princeps, Ten Domowi temu znácznie sie zásłużował/zostáwił potomstwo/Syná y Corki. List Nobili: iego.

Vetus est, & inde à maioribus nostris in hoc Poloniæ Regno vsitata consuetudo, vt ij etiam quos Serenissimi Reges Poloniæ ob aliquam insignem virtutem à vulgi grege secreuerint, & ad ipsum Nobilitatis gradum extulerint, in maiorum Poloniæ gentium familias quodãmodo arrogentur. Non quod eorum honori postquam ordinis equestris ornamẽtum a Principe cõsequuti sunt quidquam addi possit, sed cum R. P. nostra, certum & definitum Familiarum numerum habeat, quæ solida in hoc Regno nobilitatis iura possideant: consuetudo huiusmodi communicandæ familiæ procerum humanitate erga nouos homines introducta est, qua accipere arrogati maiorũ lumina possint, sine quibus ipsius nobilitatis à Principe concesse beneficium luculentius ad eorum posteros, quam illos ipsos qui per virtutem pepererũt peruenturum erat. Cum igitur vir præstans & nobilis Christopherus Tretius nostra & aliorum huius Regni procerum intercessione propter excellentem eius virtutem, & præclara eius tum in Rempublicã, tum in magnos illius viros officia in superioribus huius Regni comitijs hoc honore à Sacra Regia Maiestate affectus sit, vt in Nobilium, & postea Secretariorum Regiorum numerum ascitus fuerit: cumq́ nihil ei præter gentem maiorum desit,

Nos Firley

NOS FIRLEI de Dambrovvicza infrasubscripti nominibus nostris proprijs, ea qua illum iam à multis annis prosequimur beneuolentia, tum eius erga nos, omnemque familiam nostram cultu & officijs adducti commemoratum Nobilem Christophorum Tretium Secretarium Regium iam ante in gradu Nobilitatis Serenissimi Regis nostri omniumq; Regni ordinum iudicio collocatum, vnaq; eius liberos posterosq; legitimos libenter prompteq; in gentem nostram recipiendum & arrogandum nobis esse iudicauimus, quemadmodum illum testimonio harum literarum excertà scientia omnium nostrum pro nobis & posteris ac successoribus nostris in familiam gentemq; nostram suscipimus & arrogamus, eumq; in gentilibus & propinquis nostris numeramus, habemus, & agnoscimus, gentisque & familiæ nostræ arma & stemmata LEvvarth dicta & omnia Nobilitatis insignia ei communicamus, vt illis non aliter quam si ex gente familiaq; nostra legitimè ortus esset, in annulis, vexillis, sigillis, ædificijs, & quibuscunq; alijs consuetis modis vtatur, ac si agnatus noster & nostro sanguine cretus foret. Pro qua quidem coniunctione gentis, nos successoresq; nostri prædictum Nobilem Christophorum Tretium Secretarium Regium eiusq; liberos, posterosq; legitimos omni beneuolentia protectione cura, quæ propinquis debita est complectemur & prosequemur & posteri successoresq; nostri prosequentur. In quorum fidē has sigillis nostris munitas illi dedimus, manibusq; proprijs subscripsimus. Datum Lublini Die 20. mensis Maij. Anno Domini, 1581.

Nicolaus Firley in Dambrovvicza Castellanus Rauen: manu propria.
Andræas Firley Castellanus Lublinen: Capita: Sendom: manu propria.
Nicolaus Firley de Dambrovvicza Castellanus Biecen: S. R. M. Referendarius, & Capitaneus Cazimiriensis manu propria.
Andreas Firley de Dambrovvicza, manu propria.
Ioannes Firley de Dambrovvicza, manu propria.
Petrus Firley de Dambrovvicza, manu propria.

O Kleyoncie stárodawnym w Polßcze Odrowąż/

ktory przyniesion z Moráwy/ iáko o tym Długoß świadczy/ á powieda o Przodkách że bywáli Prouidi & facundi, sed in variū sermonem procliuis. Vżywáli Kleynotu tego Białego w polu Czerwonym. Ktorego własność obaczywßy/ czytáć będzieß o Przodkách y o potomstwie ich/ ktore ia w ták ßerokim krolestwie znáć y wiedzieć o nim mogę.

☞ Z powieści stárodawnych o początku Herbu tego/ od potomstwá tá iest Fábułá/ żeby Przodek Mąż ieden sławny w Morávie/ w cudzey ziemi z Pogáninem o ßtukę strzelał z Luku/ potym z nim y zápásy chodził/ y dziwnych ßtuk Rycerskich zsoba probowáli. On Pogánin widząc że nań ßczęścia y mocy nie miał/ przed Monárchą kráiny oney znáiąc łáskę Páńską/ dla tego/

że mu sie z káżdym nieprzyiacielem fortunnie w potrzebách zdarzáło: chcąc y nád onym gorę otrzymáć/ o ßczudłki z nim przed Cesarzem czynić chćiał. On z gniewu/ máiąc to sobie zá zelżywość/ vchwyćił gi zá gębę/ ktorą mu z wąsem y z nosem oderwawßy/ ná strzałę wetknął/ y vkazał Pánu. Ktory wzgárdziwßy onym oßpeconym Pogáninem/ dał mu zá wieczny vpominek oney iego zwierzchnośći nád nim/ Strzałę przez Wąs przewleczoną/ y názwał go Odrzywąs/ áż per corruptionem sermonis Odrowąż po ten wiek.

❡ Tu w Polßcze iáko dawno ći Odrowążowie/ dostátecznie o thym żadne scriptá powiedźieć nie mogą/ tylko Klaßtorá Łysey Gory Priwilegia opowiedáią Saulá de Końskie/ ießcze zá pánowánia Bolesłáwá Chábrego/ w Roku 966. Ktory był przy zákłádániu ábo konfirmácyey Praw Klaßtorá onego.

☞ Saulá Hrábie Odrowążá z Końskiego / wspomina List Klaßtorá Trzemeßeńskiego/ dla tego/ że nádał dźieśiećinę po wśi swoiey oyczystey Końskim Klaßtorowi onemu/ Roku 1145. vt in priuilegio.

☞ Iwá Biskupá Krákowskiego / wspomina Káthálog że był wźięt ná Biskupstwo po Wincentem z Domu Rożá/ w roku 1218. z Kántoryey Krákowskiey/ był Kánclerzem Leßká Białego / przez Honoryußá Papieżá Trzećiego tego imieniá potwierdzony. Piße o nim / że był Biskupem bárzo nabożnym/ y przepowiedáczem słowá Bożego dobrym.

❡ Ten napierwey Regułę Prædicatorum w Polßcze rozmnożył/ w roku 1227. A w Krákowie im Kośćioł Swiętey Troyce ná Klaßtor obroćił/ gdyż tám naprzod byłá Fárá/ á w Rynku Kośćioł zbudowawßy/ ku chwale miłego Bogá/ á ku czći błogosłáwioney Dźiewicy Máryey / ná Fárę obroćił/ y nádał známienićie.

❡ Tenże Kośćiołow nábudował/ iáko w Dźierzáśney/ w Luborzyczy/ w Golańczewie/ w Wáwrzyńczycách/ w Dáleßycách/ w Sedomierzu świętego Páwłá Kośćioł známienićie zbudowawßy/ nádał z dobr stołu Biskupiego. A chcąc tym Kośćiołom wolnośći ziednáć / czás sobie spokoyny vpátrzywßy/ chodźił pießo do Włoch do Papieżá Grzegorzá Dźiewiątego/ z ktorym w Paryżu ná náuce będąc w lećiech młodych/ żył w wielkiey przyiáźni. Tám od tego Oycá wdźięcznie był przyięt/ y ná wßytko o co go żądał/ z wielką chęćią wßytkie libertates otrzymał.

❡ Tenże fundował y zbudował Kośćioł w Końskim Oyczyznie swey.

Tenże w Krákowie Klaßtor świętego Augustyná fundował/ y w Kálißu v świętego Duchá teyże Reguły.

Ten odnośił Sálomeę ná Hálicz Kolomanowi synowi Andrzeiá Krolá Węgierskiego/ o czym Kromer w Kśięgách Szostych / á ná then czás był Kánclerzem Koronnym.

Tenże dwie wśi Biskupie/ Gorno y Száwłowice/ z Dźieśięćinámi Klaßtorowi Sieciechowskiemu dárował/ iáko to Káthálog opowiedá.

Tenże w Roku 1226. Zakonnikom Reguły Prædicatorum, Kośćioł świętego Iákubá w Sedomierzu dał.

Tenże we Mstowie Klaßtor Reguły Swiętego Augustyná Zakonnikom fundował.

Tenże Klaßtor w Dłubni we wśi Imbránowicách Pánnam nádał y fundował.

Tenże Klaßtorowi Wąchockiemu Reguły Cysterskiey dárował Wieś swą Oyczystą Lukáwę.

Vmárł ná peregrinácyey we Włoßech/ Dniá 21 Lipcá/ Roku 1229. Pochowan w Kośćiele Mutynen: A potym w kilku lat ćiáło iego przenieśli Zakonnicy do Kośćiolá świętey Troyce do Krákowá / gdźie pochowan w Chorze. Żył ná Biskupstwie lat dwánaśćie / po nim nástał Wislimier z

Domu Zábáwá. ¶ Tenże Jwo fundowal Klasztor y známienićie nádal w Mogile mile od Krákowá/ Zakonnikom Reguły Cysterskiey/ ktory potym Bráćia y Synowcy iego chćieli spustoszyć / á one Wśi Klasztorne miedzy sie rozdzielić. Czego gdy dowieść nie mogli przez długi czás / oni y Potomstwo ich potym potwierdźili im Práwá/ ktorego iest sens táki.

Postea vero Filij Comitis Iuani, & Comitis Milostai fratris Ioanni, factũ patrui sui Iuonis Cracouień Episcopi, impedire & destruere volentes, non ritè enim illis facta illa fundatio videbatur. &c. Postea pœnitentia ducti, ita improbum factum suum cõfessi sunt. Sicut vno animo & vno ore omnium suadente diabolo, in Cessionem Claustri de Mogila Cistercień Ordinis, diuersa impedimenta Machinabamur, ita gratia Spiritus Sancti superna mente promittimus, & iure iurando firmamus, ab omni inquietatione predicti claustri Cessare, immo etiam contra omnem hominem impedientem, fidele patrocinium promittimus. &c.

¶ A ten Przywiley potym zá Kázimierzá Jágiełłowego syná był potwierdzon w Piotrkowie / przez właśne potomki ich/ ktorych nomina y cognomina tám sa wpisane ná tymże Liśćie/ á tego tám sens iest w te słowá.

Domini Stemmatis Odrovvąs de Sproua, non tantum confirmarunt & approbauerunt in robur perpetuæ firmitatis, sed etiam prædictum Monasterium in Mogila, in suam & successorum protectionem, & defensionem susceperunt, quorum nomina fuerunt ista, in primis,

Ioannes de Sprovva Archiepisco: Gneznień, & Regni Poloniæ primas.
Nicolaus eadem gratia Episcopus Præmisliensis.
Nicolaus Abbas Andrzeiouiensis.
Andreas Odrovvąs Palatinus Leopoliensis, & Capitaneus Russiæ Generalis terrarum vniuersis.
Iacobus de Dembno, alias de Szczekoczin, Regni Poloniæ Thesaurarius, Capitaneus Sandeceń & Bieczeń, & Regiæ M. Pincerna supræmus.
Eustachius de Sproua Castellanus Radomień, & Capitaneus Opocień & Vniouiensis,
Dobeslaus de Sproua Castellanus Premislień, & Capitaneus Louiceń.
Stanislaus de Szidlouiecz Castellanus Zarnouień.
Paulus de Sproua Dapifer Leopolień.
Dobeslaus de Szczekoczin Subdapifer Sendomirień.
Paulus de Szczekoczin Capitaneus Olstineń, Zauichostẽ, & Lucouię.
Iacobus Obulus de Gori Subpincerna Craco: & Capitaneus Czorstinę.
Petrus Godovvski Vexilifer Haliceń.
Henricus de Szczekoczin Capitaneus Lublinensis.
Iacobus de Pniovv Archidiaconus & Administrator Episcopatus Cracouien, Fratres Armorum & Domus Odrovvąsine. A to sie działo w Roku 1462.

☞ Prándote z Białáczewá Biskupá Krákowskiego / wspomina Káthálog że był wźiet ná Biskupstwo/ w Roku 1242. z Archidyákoniey Krákowskiey/ y z Kánoniey Sedomierskiey / od Innocencyusa Papieżá potwierdzon/ á w dzień świetego Vrbaná od Fulká Arcybiskupá Gnieźnieńskiego poświecon/ po Wiślimierzu z Domu Zabáwá.

Ten Ciáło Swietego Stánisłáwá Kánonizowáć dał zá Innocencyusa Papieżá tego imieniá Czwartego.

Ten Klasztorowi Czyryckiemu Dźieśiećiny po wśiách/ naprzod po Poznowicách/ Gosczachowie/ Dálechowie/ y w Czarnym leśie dárował.

Ten z Prądniká Zakonniki do świetego Duchá przeprowádźił.

Tenże Kośćioł świetego Marciná w Biskupicách nád Wieliczko fundował y zbudował.

Vmárł Roku 1262. W Wigilią ś. Máttheuszá Apostolá y E-

wángelisty/ 21 Septembris, przez czás długi choruiąc / iednák wysłuchawszy Mszey świetey/ y wszytkich godzin/ y obrzedow Kośćielnych/ z wielkiem nabożeństwem przed Zachodem słońcá vmárł / w Kośćiele ná Zamku pochowan/ w pośrzodku Káplice świetego Piotrá/ nád ktorego Ciáłem te Wierszé nápisano.

Hic iacet Ecclesiæ decus, hic Pastor bonus, hic Flos
Iusticiæ, Cleri, Prandota Præsul honor.
Hic via veri gloria cleri, Prandota tota,
Laus Patriæ Pater inclitus est factus aula Zophiæ
Egis Præsul agaps prandota tota gregis,
Hic Sacer è tumolo te Stanislae leuauit.
Te sanctum populo Pater alme leuando probauit,
Vt sit hic sanctum titulo sanctorum te sociauit.

Zył ná Biskupstwie lat dwádźieśćiá y pieć/ po nim nástał Páwel z Przemakowá z Domu Pułkozá.

☞ Jácká powinnego tego Biskupá wyższey pomienionego Jwá/ Zakonnikiem Reguły Swietego Dominiká wspomina Kromer w Kśiegách 7. Potym w kśie: 9. Ktory naprzod był Kánonikiem Krákowskim/ á potym wstąpiwszy do tego Zakonu/ Post mortem multis annis, propter sanctimoniam vitæ actæ, & miracula, in numerũ Diuorũ relatus est. &c W Roku 1583. Wieku mego zá pánowánia Królá Stepháná/ y Anny Zygmuntowey Cory żony iego / zá Biskupstwá Piotrá z Mirowá Myszkowskiego/ zá Prowincyálstwá Málcherá de Mośćiská/ Meżá vczonego / zá wielkiem stárániem Seweryná Káznodźieie rzeczonego Zydek/ dla tego/ że sie był od Zydow rodzicow vrodźił/ Meżá vczenia wielkiego/ pámieći y wymowy ossobney/ ktory tym kośćiam/ ná pámiątkę á ku chwale Bogu wszechmogącemu/ tylko z Jálmużny/ Grob z Alábástru kosztem wielkiem zmurowáć dał/ do ktorego ie przełożono/ przy bytnośći Piotrá pomienionego Krákowskiego z domu Jástrzebiec/ Stánisłáwá Wolskiego Płockiego z domu Lubicz/ Márćiná Białobrzeskiego Kámienieckiego z domu Abdánk/ Biskupow/ y Krolowey Anny/ ktora wielką pomoc temu Káznodźiei ná to dálá. A chceszli żywot ábo zasługi tego Meżá świetego wiedźieć/ czytay Officium Beati Iacincti Confessoris, cura & impensis prædicti Seuerini Sacræ Theologiæ Magistri, F Ordinis Prædicatorum, excussum. Tám obaczysz/ że nie dopiero/ ále dawno/ od Roku 1257. Po śmierći iego wielka praca y stáránie Krolow Polskich/ y Zakonnikow Klasztoru onego o tym byłá/ czego áż dopiero wieku nászego ten pomieniony Seweryn dokończył/ przystoyną wszytkę vczćiwość kośćiam iego wykonał/ y mieysce tho kedy ie położono ozdobił.

☞ Prándote Gałkę/ wspomina Kromer w kśiegách dwunastych/ zá Kázimierzá Wielkiego fortunnym Hetmánem przećiwko Czechom/ w roku 1345.

☞ Ostáphieiá ze Sprowey/ Kásztellaná Łeczyckiego/ wspomina Epitaphiũ w Mogile w te słowá. Hic iacet Eustachius de Sproua, Castellanus Visliceń, Obijt anno 1350.

Jákubá z Debná/ y Oycá iego Bártoszá/ Epitaphia wspomináią w Mogile/ y Ephigies ich/ ktore ná Ołtarzu sa wymálowáne.

Magnificus Dominus Iacobus de Dembno, Castellanus & Capitaneus Cracouień, iacet hic tumulatus. Anno domini, 1490. 16. Ianuarij.

Bárbárę ze Sprowey Kásztellankę Krákowską / támże Epitaphium wspomina w Mogile/ w Roku 1477.

Piotrá Woiewodę Ruskiego/ wspomina Kromer/ że był w

Węgrzech/w Roku 1442. w Agrze od Czechow nábieżan/y támże obož iego rozerwan w nocy/gdy był ná czći v Biskupá Agringeń: y sam był pogiman/wßákoż od swoich odrátowan. Tenże potym był zábit od Tátar/w Roku 1450. O czym czytay Kśięgi 22. Jego ćiáło schowano we Lwowie/głowe tylko do Mogiły záwieziono/nád ktora to Epitaphium.

Petrus Palatinus & Capitaneus Rusſiæ, in terra Valachiæ belicoſè pugnans deceſsit, anno vt ſupra. Támże y Zoná iego leży.

Jan Odrowąż ze Sprowey/ Arcybiskup Lwowski/ Brát rodzony Piotrá Woiewody Ruskiego/był wźiet w roku 1442. A z żáłośći wielkiey dla śmierći brátá swego wpadł w niemoc/ y pretko vmárł.

Janá Odrowążá ze Sprowey Sedźiego Sedomierskiego/ wspomina Káthálog przy Synie iego Janie Arcybiskupie Gnieźnieńskiem/ktory był wźiet po Włádysłáwie Oporowskim z domu Sulimá/ w Roku 1453. Bedac Proboſzczem Sedomierskim/ y Kánonikiem Gnieźnieńskim/od Mikołáiá Papieżá potwierdzon.

¶ Ten Helżbiete Woyćiechá Królá Rzymskiego/Węgierskiego y Czeskiego Corke/y Kśiążećiá Rákuskiego/á żone Królá Kázimierzá Polskiego/Koronował. Żył ná Arcybiskupstwie lat dźieśieć/y dźieśieć Mieśiecy/á potym od świerzbiaczki/ktora z młodych lat záwße był dreczon/ w Sobote czternastego dniá Kwietniá vmárł w Vnieiowie Dworze swym/w Roku 1464. w Gnieźnie pochowan.

¶ Ten wiele dał Kośćiołowi Gnieźnieńskiemu. Naprzod dwie Miednicy śrebrne/Infułe z koſztownych pereł/y inßich rzeczy po częśći. Káplice w Gnieznie ná stronie Północney zbudował/ ktora z dobr Arcybiskupich známienićie nádał.

¶ W Łowiczu tákże począł był Kośćioł v Fáry murowáć / wßákoż nie dokończywßy vmárł/ po nim nástał Jan Grußczeński z Domu Rożá/ o tym Janie Arcybiskupie/pisał Ianicius Poeta Laureatus te Wierße.

Spronius antique laus ſplendor gloria gentis,
Illa licet meritis ſplendida ſemper erat.
Qualis erat queris? dicam nec multa morabor,
Æquauit morum nobilitate genus.

Eustáchiuſa Odrowążá Káſztellanem Sedomierskiem wspomina Káthálog Brátem rodzonym Arcybiskupá tego/ stąd/ że brał spádek po bráćie/y ćiáło iego w Gnieźnie pochował.

Helżbiete Woiewodźina Krákowska/ wspomina List Kośćielny w Sámborze/ná ktorym potwierdzáłá dárowizny Woytá Hánuſá/ ktory nádał Sádzawke Plebanowi támże/tá sie pisáłá ná Liśćie.

Helizabet relicta magnifici Spitconis de Tarnovv, Palatini Cracouień, Domina & hæres Ducatus Samborienſis, Czyiá byłá Corká/tego nie wspomina.

Andrzeiá Woiewode Ruskiego/ Stároste Lwowskiego/ wspomináią Historye dla tego/że mu był zlećił Krol Kázimierz bronić Márynki żony Heliaßá Woiewody Wołoskiego/y syná iey Alexándrá / od Bohdaná obránego Woiewody támże. To sie dźiało w roku 1451.

Mikołáiá Odrowążá Opátem Jedrzeiowskiem opowieda napis ná Grobie támże / żył ná Opáctwie lat 50. Vmárł Roku 1426. O czym świádczy Epitáphium. Nicolaus Odrovvaſ, quondam Abbas Andreiouień, vixit in Abbatia annis 50. Mortuus anno 1426.

Janá Woiewode Podolskiego/potym był Woiewoda Ruskiem/Dźierżawca Sámborskiem / kthory zbudował Klaſztor w Sámborze Bárnádynom/iáko to opowieda Fundus/w Roku 1471. w te słowá.

Locus iſte per Magnificum Dominum Ioannem Odrovvaz, Palatinum

Generalem

Generalem terrarum Rusſiæ fundatur, cum Coniuge magnifica Domina Beata de Tenczin erecta, pariter cum Sacrario, anno Domini, 1474. conſumata, teſtitudina, & conſecrata, anno 1488. per Reuerendum Dominum Ioannem Targovviczki, Epiſcopum Premiſlień.

Potym gdy go Turcy y Tátárowie spustoßyli / znowu od żony iego Beaty Teczyńskiey zbudowan/w Roku 1514.

¶ Tego Janá Woiewody Corká leży w tymże tám Klaſztorze/ná ktorey Grobie to Epitaphium w te słowá.

Hic Ancilla patris requieſco beata ſupræmi,
Odrovvaſine gloria magna domus.
Non decorat noſtram ſtructora ſuperba ſepulchrum,
Ergo putas periet nomen honoſq; meus.
Haud quaquam: lapides nouos mercata Polorum
Æternum cœli viuo Beata domo.

Andrzey Woiewodá Ruski zostáwił był dwoch Synow. Naprzod Stánisłáwá Woiewode Ruskiego / ktory z Anną Kśieżną Mázowiecką zostáwił był tylko iedyną Corke Zophią. Tá naprzod byłá zá Janem Chrzyſztophem Hrábią ná Tarnowie / Káſzthellanem Woynickiem/ Stárostą Sedomierskiem.&c. Z Domu Leliwá. Po ktorego śmierći bedąc przez kilká lat Wdową/ták świątobliwie żywot swoy wiodłá / że dla thego mogłáby być rownána do onych Wdow ktore pismo świetymi zowie. Byłá to Mátká wßytkich śierot y inßych ludźi ktorzy rátunku potrzebowáli/wielka zápomożyćielká/wiele vbogich Pánienek/ ták śláchecktiego iáko y inßego stanu/w małżeńskie stany rozdáłá/ Posagi po nich dawáłá/ y dobr swoich Oyczystych vdźielałá.

¶ Záłożyłá Klaſztor Jezuitom w Mieśćie swoim Oyczystym Járosłáwiu/vmárłá Roku 1580. Mieśiącá Lipcá Dniá dźiewietnastego/ o Południu zostáwiwßy dwie Corce z Janem Kostką z Rostkowá ná Stymberku Woiewodą Sedomierskim/Anne y Kátárzyne/Mágdálená vmárłá przed iey śmierćią/tegoż Roku wyżßey miánowánego Mieśiącá Kwietniá.

¶ Tey Woiewodźiney ćiáło leży w Járosłáwiu/z wielką vczćiwośćią y żalem pochowáne od pomienionego Woiewody/ktorey ná Tablicy śrebrney ten text nápisawßy ná trunne włożono.

Illuſtris ac magnifica Domina Domina Zophia de Sprovva, Illuſtrium, Domini Stanislai Odrovvaz, Palatini Rusſiæ, & Dominæ Annæ Ducis Mazouiæ Coniugum vnica Filia: Primum Magnifici Domini Ioannis Chriſtopheri Comitis de Tarnovv, Caſtellani Voynicienſis, deinde Illuſtris Domini Ioannis Koſtka de Roſtkovv à Stemberg, Palatini Sendomirienſis, Coniuge Collegij Societatis Ieſu Iaroſlauień, fundatrix, ſempiterna memoria dignisſima, hic ſepulta, regnat cum Chriſto, obijt anno Chriſti, 1580. ætatis ſuæ 40. Die 9. Iulij, Circa meridiem, relictis ex poſteriore marito tribus filiabus, Anna, Caterina, Magdalena, paulo ante matrem defuncta, hoc eſt, die 23. Aprilis, annum agens vnum, eodem anno vt ſupra.

¶ Wiele znácznych á práwie świetych spraw iest tey to Pániey godnych wieczney pámięći/ktoreby wspominánia godne dla inßych/ áby wzor z niey biorąc/ tákiem kßtałtem żywoty swe trawiły/ták z strony służby miłego Bogá/iáko y w stanie Małżeńskim żyćia y wielkiego posłußeństwá/ o czym tu ná ten czás krotkośći folgowáć sie musi.

¶ Táż dla wielkich Cnot á świątobliwych spraw y żywotá/ od Królá Augustá byłá żądána do stanu Małżeńskiego / chcąc iey y to nágrodźić/ áby byłá vczestniczką Dźiádowizny swey ábo Bábizny/ z ktorey byłá od iego Przodkow zgołoconá. Ale oná to wßytko wzgardzáiąc iáko Páni bogoboyna/dla słußnych przyczyn z tego sie Królowi y Posłom iego wymowiłá/ iáko Hieronymowi Osolińskiemu Káſztellanowi Sedomierskiemu.&c. O czym bedźie w Historyey.

Hieronym Brát tegoż Stániſłáwá rodzony / Syn Woiewody Ruſkiego/zoſtáwił tákże dwie Corce potomkámi / Beate Oſzczowſka w Bełſkim Woiewodztwie/y Anne/ kthora w Przeworſku żywot pánieńſki ná ſłużbie miłego Bogá/przy Klaſztorze Bárnádynow ſtrawiłá.

¶ Tegoż Woiewody Andrzeiá Corká/byłá zá Stániſłáwem Łaſkiem Woiewodą Sierádzkim/od ktorey był Mikołay Łaſki Kráyczy Koronny/ y Stániſław/ktorzy zeſzli ſteriles. Sioſtry ich / Włodkowa Stároſćina Kámieniecka/Kośćielecka/ Woiewodzina Poznáńſka/ Rzeſzowſka/ od ktorey był ieden Syn/ vmárł. Stárzechowſka Stároſćina Wyſogrodzka / tá ma Potomſtwo.

Thomaſz Odrowąż/Brát Woiewody Ruſkiego / zoſtáwił Syná Euſtáchiuſa Stároſte Opoczyńſkiego / kthory ſzczezł bez Potomká/ ſioſtry rozniosły máietnosc w te domy. Naprzod Száphráńcowa/ od ktorey Woiewodá Sedomierſki Stániſław. Przerebſka Káſztellanká Sierádzka / od kthorey Wincenty Káſztellan Roſperſki Stároſtá Opoczyńſki/ Stániſław/Mikołay/ Floryan/ Piotr Proboſzcz Krákowſki. Secygniowſka Mikołáiowa. Duninowa Piſarzowa Łeczycka. Koſtczyna Káſztellanká Gdańſka/vmárłá/on był potym Woiewodą Sedomierſkiem. Trzebicińſka w Sierádzkiey ziemi.

Trzeci Odrowąż/ktorego Corke poiął Piotr Derśniak z Rokitnice/ z ktorą miał ſyná iednego y dźiewki trzy. Byłá iedná zá Trzećieſkim/od ktorey Jan Trzećieſki/od drugiey Fredrowie / od trzeciey Trzecieſcy z Kożuchowá/y bráli ći potomkowie od ſioſtr ſpadek/wſzákoż z vkrzywdzeniem.

Jan Konecki tych Odrowążow / kthorzy ſie piſali de Końſkie/Ochmiſtrz Krolowey Anny/Stároſtá Łomżieńſki/zá wieku moiego w Roku 1 5 8 0. vmárł/ kthory ſpráwámi ſwymi poczćiwymi Przodkow ſwoich znácznie był dosiągł/był miłośnikiem R.P. y ludźi vczonych. Miał żon trzy/ Naprzod Bárbáre Táſzycką z Luczłáwicz/ Corke Janá Piſarzá Ziemſkiego Krákowſkiego z Domu Strzemie/ kthorey ćiáło leży w Łomżie przed wielkim Ołtarzem. Wtorą Anne Przerebſką/ Wincentego Káſztellaná Roſperſkiego Corke z Domu Nowiná/ támże w Łomżie ćiáło iey leży. Trzećią Kátárzyne Leſzczeńſką/ Corke Ráphałá Stároſty Rádźieiowſkiego/z żadną Potomſtwá nie miał/wſzákoż ten Dom nie ſzczezł/ieſt wiele bráćiey y Synowcow iego Koneckich.

☞ Odrowążowie ći co bráli dźiał w Szydłowcu/w Gorze/w Chlewiſkách/y indźiey/wiele ich ludźmi Rycerſkimi / Senatory możnymi rozne ſcriptá wſpomindruą.&c. Co niżey czytáiąc obaczyſz/ á Naprzod/

Chrzyſztophá Woiewode Krákowſkiego/ktory był kupił od Biſkupá Lubuceń: Opátow ze wſzytkimi wśiámi do niego przynależącemi/ w Roku 1 2 3 8. Zá pánowánia Boleſłáwá Pudyká/ o czym czythay v Miechowity Kśięgi Trzećie.

Stániſłáwá Káſztellaná Zárnowſkiego/ wſpomináią rozne Priuilegia Koronne/w Roku 1 4 5 8. piſał ſie de Szydłowiec.

Stániſłáwá Odrowążá de Szydłowiec / Káſztellaná Rádomſkiego/wſpomináią Przywileie Klaſztorne /y Epitáphium w Szydłowcu piſane/w Roku 1 4 9 3.

Jákubá Szydłowieckiego Podſkárbiego Koronnego wſpomina wiele ſcriptow y Priwileiow Klaſztornych y Koronnych/roku 1 5 0 6.

Piotrá Szydłowieckiego / Syná Káſztelláná Rádomſkiego/ wſpomina Epitaphium ná Grobie iego w Szydłowcu Podkomorzem Krákowſkim/Stároſtą Goſtyńſkim/y Kráyczem Krolá Olbráchtá.

Mikołáiá

Mikołáiá Szydłowieckiego / Káſztellaná Sedomierſkiego/ Podſkárbiem Koronnym/Rádomſkim/Olſztyńſkim/Krzepickim/ Oświećimſkim/Zatorſkim Stároſtą/w Roku 1 5 2 7. Był to wielki miłośnik R.P. Ciáło iego leży w Szydłowcu / o ktorym powieda Epitaphium ná grobie iego/że vmárł Roku 1 5 3 1. Herby/ Odrowąż/ Łábec/ Jáſtrzębiec/Sulimá.

Chrzyſztophá Szydłowieckiego / Káſztellaná Sedomierſkiego/Podkánclerzego Koronnego/Sierádzkiego/Goſtyńſkiego Stároſte/ wſpomináią hiſtorye/czego potwierdza bitwá málowána v świetego Fránćiſzká w Krákowie w Kruſganku. Ten zebrawſzy wielki Poczet ſług/ſąśiad y ſláchty Ruſkiey/poráźił dwadźieśćiá tyśiecy Tátárow/w roku 1 5 1 2. Jáko to opowieda text pod tą bitwą nápiſany w te słowá.

Victoria è vigidti millibus Tartarorum, Die ſancti Vitalis, cuius imago hæc eſt, anno 1 5 1 2. Parta mandata & impenſa Magnifici Domini Domini Chriſtopheri à Sidlouiecz, Caſtellani Sendomirieñ, Regni Poloniæ Vicecancellarij, Siradieñ, Goſtineñ, &c. Capitanei.

¶ O tym piſał Wierſze Andrzey Krzycki/Biſkupem Przemyſkiem ieſzcze będąc/w te słowá.

Magne ſenatoris princeps & gloria regni,
Cui natura ſuum contulit omne decus.
Per quem congreſi ſunt tres cum Cæſare Reges,
Et bona ſunt ſtudio multa peracta tuo.
Cuius tot reſonat populorum nomen in ore,
Dignius hic noſter quo nihil orbis habet.
Te mea mens agitat ſacris celebrare Camœnis,
Sed nouus optatum mœror adimit opus.
Attamen agrediar quod ſi quid noſtra talia eſt,
Carminibus viues ſæcula multa meis.
Interea hos legens, clementi ſuſcipe vultu,
Quos fidi ad Dominum triſtia buſta dedi.
Vt qui connubij tanti tantiq́ decoris,
Illius autor eras ſeruitijq́ mei.
Nunc rebus noſtris in opino ſunere lapſis,
Indoleas Cricij tum memor eſſe tui.

Dom Pieniążkow ſtárodawny/

ktorzy od tychże Przodkow z Szydłowieckimi idą / iáko to dowodnie Scripta niektore o nich y Liſty opowiedáią.

☞ Był Pieniążek Szydłowiecki/ kthory ſie w drobnych Pienią̇zkách/ vt fabulatur, rad kochał/ábo ráczey/że był bárzo w ſkárby bogátym. A tego wſpomina Liſt Klaſztorá Sedomierſkiego Andrzeiem Káſztellanem Sedomierſkim/ktory był przy konfirmácyey Praw y wolnośći iego/w Roku 1 3 6 2. Tám miedzy wielą inſzych ktorzy potym byli/ pomienił go tymi słowy. Præſentibus. &c. Andrea Obulo de Szydlouiecz, hærede in Gory, Caſtellano Sendomirieñ. &c.

Piotrá Woiewode Káliſkiego Stároſte Konińſkiego/Kolſkiego/Liſty Domu Pieniążkow opowiedáią/ then ſie piſał Pieniążkiem de Szydłowiec.

Jan Pieniążek Syn Mikołáiow / Stároſtá Sámborſki y Łeczycki/ też ſie piſał de Szydłowiec.

Jákubá wſpomina Liſt Klaſztorá Mogilſkiego/ktory ſie piſał/ Obulus de

ſał/Obulus de Gori Pincerna Cracouieñ, & Capitaneus Czorſtineñ. A to było w Roku 1 4 6 2.

Janá Pieniążká Káßtellaná Sądeckiego/y Piotrá/ktory zábit ná woynie Wołoſkiey / wſpominaią ſcripta rozne / y pámięć ludzka tego dochodzi.

Janá Syná Janowego/Káßtellaná Sądeckiego/Sędźiem Krákowſkim y Stároſtą Sądeckim / wſpominaią te oboie Aktá Grodzkie y ziemſkie/y wiele Liſtow Rycerſkich/á ten był zoſtáwił ſynow cżterech. Tego też w Klaßtorze Cżyryckim in Libris Beneficiorum ták wſpominaią.

Magnificus Dominus Ioannes Pieniązek, hæres de Kruzloua, & in Skrzidlna, Iudex terræ Cracouieñ, Capitaneus Sandeceñ, huius deffenſor Monaſterij, hic iacet ſepultus, orate pro eo.

Jan Syn ſtárßy Sędźiego tego y Stároſty Sądeckiego/ Sędźia Ziemſki Krákowſki/ kthory zoſtáwił to potomſtwo z Prochnicką z Domu Wreby/alias Korcżak.

Janá/ktory wźiął dźiałem Prochnik zamek y Miáſteczko/ze wſiami do tego przynależącymi w źiemi Przemyſkiey/práwy Pieniążek/ bo Przodká ktory to nazwiſko otrzymał we wßem dochodźi. Zoſtáwił z Anną Fredrowną z domu Jednorożec Káßtellaná Sánockiego Corką ſyny y corki. Ten w znácżnych potrzebách ná Ceſarſkim Dworze ſłużąc bywał/náſláduiąc w tym zacnych Przodkow ſwoich.

Stániſław Syn Sędźiego/ktory z Włoch przyiechawßy cżłowiekiem vcżonym/pretko y młodo vmárł.

Piotr trzeći ſyn tegoż Sędźiego / kthory dźiałem wźiął Háwłowicże w Przemyſkiey źiemi / y w Krákowſkiey Dobrą / y ine wśi / był Dworzáninem Krolá Henryká.

§ Tenże zá Krolá Stepháná / widząc potrzebę do Moſkwy R. p. nie biorąc pieniedzy ná to żadnych z ſkárbu/koßtem ſwym wypráwił ſie/y znácżnym pod Wielkimi Łukámi y pod Toropcem ſię pokázował / náśláduiąc we wßem Przodkow ſwoich ſpraw pocżćiwych.

Siostry tych pomienionych rodzone / á Corki Sędźiego Krákowſkiego te były/ Naprzod/

Mágdálená Dersniakowa/Páni dla ſpraw świątobliwych w ſtanie Wdowim pochwalenia godna/y Páná Bogá ſię boiąca/trwaiąc w ſtárożytney wierze Kośćiołá świętego Powßechnego.

Dorotá Czerna/ tychże Cnot y ſpraw y Bogoboyności w ſtanie Wdowim cżás ſwoy trawiłá.

Anná Lubomierſka / Sebeſtyaná Zupniká Krákowſkiego żoná/tá zeßłá niepłodną.

Stániſław Brát tego Sędźiego/á Syn wyżßey pomienionego Stároſty Sądeckiego/vmárł ná Morzu/ćiáło iego leży w Cyprze.

Chrzyßtoph trzeći Syn Stároſty Sądeckiego/ktory zoſtał ná Krużlowey/był Wielkim Rządzcą Sądeckim/zoſtáwił Syná iednego y Corkę Beatę Jordanową/był Miles auratus, Cżłowiek godny w poſługách Rzecżypoſpolitey.

Prokop Cżwarty Syn Sędźiego Krákowſkiego y Stároſty Sądeckiego/Dźierżawcá Nowotárſki. Był to cżłowiek wźiety v ludźi dla ſpraw pocżćiwych/ ten z Anną Pukárzewſką z Domu Srzeniáwá zoſtáwił Synow ßeść y Corek dwie/Jádwigę Rokoßową/ y Annę Chełmſką Chorążyną Krákowſką. Vmárł w Roku 1 5 6 7. W Wielki Cżwartek/ iáko to Scriptá Klaßtoru Cżyryckiego in Libris Beneficiorum opowiedáią.

Ciáło iego leży w Skrzydlney/ nád ktorym ieſt text nápiſany.

Jan Syn Prokopow ſtárßy/Dźierżawcá Nowotárſki/ktory Rotę wiodł zá Krolá Stepháná do Moſkwy/ w roku 1 5 8 0.

Tenże w one Interregná Pocżet niemáły ná pográniczu koßtem wielkim chował/y w inßych ſpráwách wiele á pilnie R. P. ſłużył.

Ten z Koryćieńſką Petronellą z Domu Topor / Stárośćianką Przedecką/zoſtáwił Corkę iedyną Helżbietę.

Mikołay Syn Prokopow / ktory z Herbortowną Zophią Káßtellaná Bełſkiego Corką / ná ten cżás Potomſtwá żadnego nie miał.

Piotr Pieniążek Syn Prokopow Trzeći/ktory był wielkiey pokory y ſtátecżnośći/ſkromność y vcżćiwość wielką w ſobie máiący / multorum hominum mores vidit. Zoſtáwił z Helżbietą Tarnowſką Woiewody Sędomierſkiego Corką dwie Corce/Zuzánnę y Helżbietę. Potym z Zydowſką z Domu Doliwá/miał tylko iednę Corkę Annę.

Prokop Cżwarty Syn Prokopow/Miles Hieroſolimitanus, ktory z wielką ozdobą Oycżyzny y Domu ſwoiego/znácżne Męſtwo/ ták w poſtronnych Páńſtwách/iáko y z nieprzyiaćioły Krolá Páná ſwego y Korony Polſkiey/pode Gdańſkiem y w Moſkwie Roty znácżne wodząc okázował/przez wßytek cżás on/niemal cáłą śiedm lat/ koßtu właſnego nie ßánuiąc. V ßturmu pierwßym przed inßymi ná mury wbiegáiąc/rány ßkodliwe odnoßąc/á więcey ſobie dobrą ſławę nád zdrowie przekłádáiąc/ tego ſobie nie poważał/á iáko drugi Decius/ zdrowiem ſwoim wolność miłey Oycżyzny kupował.

§ A iżbymći znácżny dowod Męſtwá iego pokazał/ ktore w poſtronnych kráinách okázował / cżytay ſobie tho świádectwo Emánuellá Filbertá Kśiążećiá Sábáudiyſkiego/ktorego ſens ieſt w te ſłowá.

EMANVEL Filbertus Dei gratia Dux Sabaudiæ, Chablais, Auoſte, Geneueſe Princeps, & Vicarius perpetuus Sacri Romani Imperij, Marchio in Italia, Princeps Pij Montis, Comes Genuenſis, Bangais, Romonte, Nica & Aſti, Baron, Vand, Gex, & Faucignij, Dominus Breſeuerceli, Marchionatus Ceuenſis, & Creuecore, & totius Militiæ Hieroſolimitanæ, Bethleem, & Nazareth, præſertim ſancti Mauricij & Lazari, reliquorumque Ordinum ſancti Auguſtini Conuentorum Hoſpitalium, Magionum, Comẽdarum omnium locorum piorum Ordinis, & Militiæ prædictæ, hic & vltra montes, & per totum orbem humilis ac generalis MAGnus MAGIſter.

Diuino certe & præſtantiſsimo conſilio, ad ſepulchrum Saluatoris noſtri IESV CHRISTI, à D. Lazaro Milites pugnandi pro in columitate Catholicorum hominum peritiſsimos olim eſſe inſtitutos, quibus diligentiſsima illius loci cuſtodia, ita eſt commiſsa, vt eam ſuorum laterum obiectu tuerentur defenderentque, nec dubium cuiquam videri debet, quin & ordine admirabili hæc Sancti Lazari Militia vtatur, & inſtitutis vitæ ſuæ gaudeat excelentiſsimis. Immo ex vberrimo fonte bonitatis Chriſti profectis, tota & iſtis temporibus periculoſiſsimis maxime neceſſaria ratio promanauit. Vtilitati enim & maximo omnium Chriſtianorum commodo adhuc fuit, hoſteſq; & aduerſarios Chriſtiani generis & ſanguinis ſempiternos, non eos ſolum, qui in partibus minoris Aziæ habitant, illorum robore ac ſingulari fælicitate ſtrepitus deletos eſſe conſtat, ſed etiam paleſtinã pulſis incolis latiſsime occupatam, Saracenoſq; afros, & Mauritaniæ populos ferociſsimos, ab illis toties victos & ex lætiſsima tot hoſtiũ victoria: cum incredibili omnium bonorum exultatione, non raro Triumphatum ab illis ſancti Lazari Militibus fuerat victa, enim vis immaniſsimorum hoſtium ſuſtinere, impetum noſtrum Militum non potuit. Itaque tot rebus ex omni ſententia geſtis, ſoli omnem ſufragijs digni ſunt iudicati, quibus cuſtodia Se-

pulchri Christi comittitur, & ne illorum spectata virtus languescere videatur non modo magnis multisq; Priuilegijs, & municipijs, tam à summis Pontificibus, quam Imperatoribus, reliquisq; Christiani populi Ducibus, ornati nobilitatique sunt, sed etiam honestis stipendijs & prouisionibus per vniuersas Christianorum prouincias, summa liberalissimorum Principum beneficentia aucti, vt alij quidem Principes illis locupletes comendas fortitudinis ergo, alij Magiones, alij Menodochia seu hospitalia liberatissime donari, fas esse in suis Prouincijs existimauerunt, vt tantis ornati beneficijs, honoribusque, parationi semper essent animo ad omnis Militiæ laboris, quemcumque in locum illos necessitas dimicandi cum hoste inuitaret, atque toto Christiano orbi maximo sint ornamento & dignitati singulari. Ab ipsis tandem sancti Lazari Militibus per magnus & quasi quidam nouus Militiæ flos, ad ornamenta rei Militaris, virtutemq; bellicam profluxit, quem angustissimorum Militum Hierosolimitanorum Collegium nuncupandum, cuiusquidē Collegii instituta & quotidiana viuendi ratio ea est, vt ad sempiternam gloriæ famam strenuè comparandam nihil sit illa accomodatius, nihil omnino libero & in libertate nato educatoque aspitius, quam hoc sanctissimo Crucis Domini Iesu Christi, signaculo (quod hic ordo amplectitur habetq;) ornari insignirique, vt quemadmodum hic excelentissimus ordo, sprætis omnibus humanis voluptatibus omnique moli & effeminato animo & vitæ consuetudine delicata, omne suum tempus in durissimis Militiæ laboribus Conterat: ita istius signi Crucis sanctæ, in hoc potissimum ordine lumen verissimum apparet, multosq; optimo ingenio & animo iuuenes ad suscipieñ, durissimos in Militia labores excitare solet, qui cooptari se in idem Collegium vigilantia sua laboribus variis & conatu multiplici in mari terraque suscepto postulant. Et quodquod multorum testimoniis & pluribus inter dimicandum cum hoste vulneribus laboreque Militari diu multumq; suscepto digni fuerunt inuenti, eos generalis tocius ordinis Magister Collegio ascribit, & omnium Priuilegiorum immunitatumq; eiusdem ordinis ita participes facit, vt maius ad omnium virtutum bellicarum studia semper habeant calcar, vtque absq; omni metu & trepidacione officio suo Militari cum dignitate frui possint, nullosque labores, nulla vulnera, nullas difficultates se & conatu suo indignos putant, sed potiùs omnes alios ab ocio à voluptatibus ab incerti & iniucunda vita ad eum vitæ cursum exemplo inuitent, quo nihil est prestabilius nihil naturæ humanæ accomodatius. Quibus vestigiis institit Magnificus & Reuerendus Dominus Procopius Pieniązek Polonus Diocesis Cracouieñ, in minori Polonia ciuis, qui vt rebus præclare gestis illustraret nomen suum & Patriæ suæ, non ex socordia sed ex scientia vsuq; multiplici rei Militaris id pararique posse existimauit. Nam cum primum adolescentiæ suæ florem in honestissimis artium studiis consumpsisset, etiam scientiam Militarem, è qua summus honos, summaq; gloria proficiscetur, maximo animo & fælicitate non degustare solum voluit, sed totum illi sese tradidit, atque inter probatos ordinis nostri Milites dum strenuê cum hostibus dimicaret, ab omnibus virtutis suæ comendationem est consecutus maximam, testimonioque more totius Collegii laudatissimo à quinq; Capitaneis & Vicegerentibus Nauium minorū, quam egregie suam rem gesserit reportauit.

PRIMVM Testimonium ad montem Crucis in profundo Romano, cum Turcas armatos recepissent, quidam duo cum Galeotis, tertius ipse in vnam ascendit Galiotam, ibique magna virtutis & roboris sui Argumenta dedit.

SECVNDO, in insula Algieri, cum nostri Milites aliquanto tempore Castra metati fuissent, & cæsis hostium bis mile fæliciter à nostro exercitu ipse secundum brachium iaculo percusus, non sine tamen cæde liber ex cōflictu euasit.

TERTIO, sub Tunedo è medio exercitus Mauritanici socium suum iam iam periclitantem profligatis hostibus liberauit.

QVARTO, ibidem sub Tunedo mira celeritate aduentare hostes, qui nostros obruant incautos celeriter nunciat, nostri autem Milites de aduentu hostium eo significāte certiores facti, spectatam hostibus eripuerunt victoriam eiusq; diligentiam vnà voce omnes colaudant.

QVINTO, cum esset Triremis Marabeki ad Clolectum à nostris ipse secundus misit se in triremem & magni nominis Turcam gladio confodit.

His ergo totus Collegii mei Senatus prædictum Procopium dum ornari laudibus ab omnium Militum caterua audiuisset dignissimum esse Societati nostri ordinis iudicauit, quanquam ad eius Militum nostrorum laudes, per magne apud nos autoritatis fuerunt. Illustrissimi Cardinalis Stanislai Hosii Varmieñ Episcopi, & Serenissimi Domini Domini Ioannis de Austria supræmi Clasium potentissimi Hispaniarum Regis præfecti, aliorum, aliorumq; per multorum hominū, quibus vigilantia, robur, studium, conatus, & scientia rei Militaris prædicti Procopii Pieniązek, ornatissimis verbis comendata nobis fuerat, vt præmium suæ virtutis laborumq; in Militia susceptorum, hoc sit potissimum nostro consensu consecutus, vt in numerum & Collegium nostræ Religionis S. Mauricii & Lazari cooptari queat, quod & libenter & iustissimis decausis nos fecisse propter illius spectatam virtutem, & singularem animi corporis robor, darique iam illi me consentiente potestatem signum sanctæ Crucis duplicatum, S. Mauricii & Lazari Candore circumductum, in veste portandi. Item Gladium Angulum Militarem Calcaria aurea, vestem longam Rubeam, more nostro ferendi. Item Sumam à præsenti tempore facultatem ei dari isdem libertatibus vtendi, fruendi, omnibusque Priuilegiis & prerogatiuis vniuersis, quibus noster vniuersus ordo vtitur & conseruatur, & nos ea potestate quam ab vniuerso Collegio nobis concreditum, tuemur habemusque, eum Militem Collegii nostri. Creamus, instituimusq;, consequentibus temporibus, omnibus cum & singulis, quam maxime commendatum esse volumus, vt quorumcunque opera vti vellet omnem beneuolentiam & gratiam, nostra hac comendatione experiatur, vtque eo honoris, gradu, sit & habeatur ab omnibus quo esse debet Militem Hierosolimitanum. Valde petimus. Cui etiam nos nobiscum vnà secūdissima hora & viuo & olim vita functo accedere Christi gratia postulamus, & maiorem in modum petimus. Datum Taurini 23. Septembris, Anno domini, 1575.

Và Gignoni Procācel: manu ꝑpria.
Ripa Secretarius S. religiōis m: ꝑp.

☞ Tego Herbu tákiem kształtem ći Pieniąszkowie vżywáią / miedzy ktorymi záwsze Mężowie znáczni y sławni bywáli / roznych Miliciy / ktore w Hiszpániey / w Sábaudyey / y w inszych Páństwách Ordines swe máią.

¶ Czego masz oto znáczne świádectwo od postronnych Monárchow o tym sławnym Rycerzu / ktorego iásne spráwy y w Krolestwie Polskim z nieprzyiaćioły możnymi dosyć znácznie zálecáią. Jáko naprzod v Gdańská / gdy sie to Miásto Krolowi Stephánowi y wszytkiey Koronie sprzećiwiwszy / odpor dáć chćiáło / tám

wielkie mestwo ten Káwáler Prokop okázował/co sie tu ná krotce przypomni. Gdy v Lángowá wśi pultory mile/z te strone Pruscá/samosiodm sie zásadziwßy/potkał sie ze dwudziesto y cztermi Ráytárow/ktorzy przed woyskiem swym hárce zwodzili. Tám z nimi wiele á meżnie czyniąc/kilku zábił/ dwu pogimał/ drugie odgromił. Tym Ráytárom gdy drudzy ná pomoc Niemcy przybyli/ Pieniążkowi też Stánisław Kázánowski z domu Grzymálá Zolnierz dźielny ná pomoc przybył w poczćie wietßym/ znowu do Niemcow obá skoczyli/ ktore dosyć meżnie gromili á niżli Rothy Polskie nadeßły. Ludzi Niemieckich wiele przybyło/wßákoż noc przeßkodźiłá. Ale ten Káwáler naprzod droge ßcześciu y serca wßytkim Polakom dodał wielkiego ná Niemce/ o ktore w rownym sie poczćie kusił/á znácznie ie gromił.

¶ Pod Láternią y v Tczowá/y w inych potrzebách/ wiele á meżnie sobie poczynał.

¶ Potym w Moskwi Roku 1 5 8 1. Od Sokołá wiezniow znácznych Krolowi Pánu swemu przywodźił.

¶ Tenże z Ostrowá Zamku wieźniá naypierwßego przywiodł.

¶ Pode Pskowem w Roku 1 5 8 2. Gdy iuż obaczyli dźiure w murze niemáłą/ktorą przez dwá dni z dźiał strzeláiąc pilnie vczynili/ thám wßytko Rycerstwo poczeło sie do ßturmu ochotnie nápieráć/niechcąc vtráty prożney prochow psowáć/ktorego o mále być baczyli/á po inße do Polski dáleko stáć było / bo Ostrowá dobywáiąc wiele go wypsowano. Owa ná ßcześćie w iedne dźiure Polacy/do drugiey sie Wegrzy obroćili.

☞ Tám ten Pieniążek Káwáler/máiąc Chorągiew Białą/Krzyż ná niey/według zwyczáiu Rycerzow Jerozolimskich/k woli Krolowi Pánu swemu/y sławie nieśmiertelney/iáko bywálßy/prostym sercá dodawáiąc/wezbrał sie przed nimi ná mury do oney dźiury. O czym słyßąc w drugich Rothách Rycerstwo/chetliwie sie z nim nágotowáli. A tych ia tu imioná iáko ie wiedźieć moge/krotko wspomnie: A naprzod te ktorzy byli własnymi sługámi K: Je° Mśći.

☞ Stánisław Miedzychocki/y Brát iego rodzony Lukaß.

Woyćiech SObieski samotrzeć / Máthyáßek y Czechowski słudzy ie°.

Márká Sobieskiego słudzy dwá.

Drzemlik z Domu Wreby.

Gdeßyński Chrzyßtoph z Domu Gozdáwá.

Pithowski z Domu Nowiná.

Andrzey Trebácz Lech.

Jan Kopaczowski postrzelon.

Kłodnicki.

Chodorowski.

Stryiowski/słudzy iego dwá.

Stánisław Słotwiński.

pußkarz.

VOLVNTARII.

Chrzyßtoph Cikowski z domu Rá- (dwan.

Mikołay Sieniński.

Sebestyan Dąbrowski/słudzy iego czterzey.

Korzyński.

Zebłemski/Słudzy iego dwá.

Piotr Chlewicki Odrowąż zábit.

Málcher Slátkowski.

Bogusłáwski Málcher Pisarz z Káncelláryey.

☞ Z Roty Hetmáńskiey Janá Zamoyskiego z Domu Jelitá wiele ochotnych było/ ále záhámowáni od Hetmáná/ á do inßych posług obroceni/tylko Stánisław Orchowski z Domu Ráwicz / o czym pod Herbem.

☞ Hetmáná Nadwornego Janá Zborowskiego z Domu Jástrzebiec. Wálenty Tczowski. Jan Bieńkowski. Zagorski. Chilnetecki.

☞ Z Roty Andrzeiá Zborowskiego/Márßałká Nadwornego. Woyćiech Stráż. Mikluß Kárwat. Marćin Kaliński.

☞ Z Roty Stánisłáwá Tarnowskiego Káßtellaná Sedomierskiego. Jan Tarnowski brát iego Stryieczny z Rzemienia z Domu Leliwá.

Słudzy iego / Piskorski / Raczyński/ Stocki.

Zamliński/Klußowski/Druchowski/ Komornicki / Kaliński / Andrzey Dobek / Skąpski / Jan Ankowski/ Wáwrzyniec Thymieński / Marćin Pniński/Pislárski/ Jan Rzekiecki.

☞ Z Bonárowey Roty.

Stánisław Budzißewski / Jan Kárpieński/Woyćiech.

☞ Mikołáiá Rádziwiłá/ Márßałká Wielkiego Litewskiego.

Andrzey Czarny / Woyćiech Orchowski / Woyćiech Zabylski/ Jan Woyná/Obrembski.

Stánisłáwá Rádziwiłá.

Mikołay Knáski. Wásil / Tháßobyński/ Fiedor Fiedorowicz/y inßy.

☞ Z Roty Reczáyskiego Woyćiechá Káßtellaná Wárßáw.

Adam Brzeski / Chrzyßtoph Gąsiński.

☞ Z Roty Przyiemskiego Stáni: Stárosty Konieńskiego.

Jákub Słupski/ Seweryn Gołąbkowski postrzelon w głowe przez syßak.

☞ Z Roty Bieláwskiego.

Wácław Rożniátowski / słudzy iego dwá. Woyćiech Tworowski/ Jan Tworos: Jan Gumowski/ Stánisław Trzaská / Andrzey Laskowski/ Máćiey Dlugołecki/y inßy.

☞ Z Rothy Woyćiechá Choćimierskiego

Stánisław Wiernek Podgorzánin z domu Janiná/słudzy iego dwá.

Zbylitowski Porucznik/Saporowski/ ten gdy zbito Brzechwe Chorągwie dotrzymał. Beliná w reke postrzelon. Stánisław Rzeczkowski. Wroński z sługą Páwłem Drozińskim/ktory mu tám zábit.

☞ Z Roty Rádeckiego.

Andrzey Grábowski/ Jakub Bábicki z domu Cholewá / Stánisław Lecki/ Jan Maluerus.

☞ Z Roty Potockiego.

Woyćiech Rokicki/Andrzey Załuski/

☞ Z Roty Janá Rádziwińskiego Herbu Brodzicz/Stárosty Liwskiego.

Stánisław Bledowski/Gábryel Jeżierski/Smuklicz/Tomás gáwárecki

☞ Z Rothy Litewskich Rotmistrzow/z Piaskowstiego.

Páweł Dewgiełło/Marćin Wisielski/ Jánuß Wegrzyn / Sthánisław Mugulski/Wáwrzyniec myßczinski

Z Roty Tißkowicowey.

Rogożinski Jan/Podroż/Lawryn. Kończowski.

Z Roty Woiewody Nowogrodzkiego.

Bálcer Wrzeßowski/ Jan Biernáßewski/ Eráśmus Máterná/ Wáwrzyniec Tomicki/słudzy iego dwá/ Mikołay Plemicki.

Z Roty Rożná Zygmuntá.

Zakrzowski/ Máthys Swiećiński/ Janowicz.

Z Rothy Stárosty Luckiego.

Jeremian Puczeiowski y z sługą. Jan Strzemeski/ Frac Páwłowski.

Z Roty Gotomskiego.

Bodzánowski/Swiećiński.

Z Roty Koniecpolskiego Alexándrá z domu Pobog.

Marćin Jankowski/dwá słudzy ie° Jerzy Boczykowski/Marćin Przezdziecki P. Lowczego Náruszewicá.

Strusa Jerzego Stárosty Brácłáwskiego y Winnickiego.

Jerzy Przezdeński/Andrzey Leßczyński/Stánisław Wielicki/ Jan Promycki/ sługá Zákrzewskiego / Piotr Losicki/sługá Kuropátwin/Jákub Sáblicki.

Jácynktá Młodzieiowskiego Podskárbiego Nadwornego.

Stánisław Trzepicki/ Pleßkowski Chrzyßtoph/Sebestyan Podgorski/ Bernát Szydłowski z domu Jelitá.

☞ Roty samego Káwálerá Pieniożká/Towárzyße.

Chrzyßtoph Bieniecki/ bywał Rotmistrzem pießem przed tym / Brát iego młodßy támże zábit. Jan Albin Czech/Kásper Ráyter w twarz postrzelon / Stánisław Kámpánowski zbity/ Stánisław Theczyński/ Chrośnia Mázur zbity/ vmárł potym/ Strowski od Melßtyná/ Leczycki/ Jeziorkowski.

Słudzy tegoż Káwálerá Pieniążká włásni.

¶ Jan Olßowski/ Jákub Debieński/ Jerzy Berkan Prusák Herbu Cietrzew. Stánisław Szalewski od Chećin. Wolfángus/ Fárkáß Węgrzyn peter/ Gorlicki/ Gołyński/ Floryan Rożnicki z Domu Nowiná. Jan Fránt Krákowczyk/ vmárł tamże/ Ostrowski vmárł tamże/ Piotrowski vmárł tám: Wołczyński zábit/ Seczemski páchole/ Wáwrzyniec Kráwiec/ Muzyká ie°/ Dudá grał ná dudách v Chorągwie/ Máthyaß ná Serbskich Skrzypicách/ Trebácz trzeći/ á Jan Brzechwá Chorągiew trzymał/ o ktorym pod Jástrzeb.

¶ W dźiurze drugiey od Rzeki wielkiey było Węgrow 5000. Niemcy ktorzy mieli być w Polskiey dźiurze/ obaczywßy że tám źle/ do Węgierskiey sie puśćili/ o czym niżey.

¶ Wiele inßych spraw tego Káwálerá Pieniążká ná mieyscách znácznych/ z wielką pochwałą okazáłych obaczyß.

¶ Tegoż Káwálerá zasług będąc wdźięczen Krol Stephan/ nagrodę táką dał/ iáko to List opowiedá tymi słowy.

Stephanus DEI gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Litvvaniæ, &c. Princeps Transsiluaniæ. Significamus præsentibus literis nostris, quorum interest vniuersis & singulis, &c. Cûm Generosus Procopius Pieniązek, Miles Hierosolimitanus, ab ipso tempore quo Regni huius suscepimus gubernacula, continuis suis Militaribus seruicijs, omni conatu gratiam nostram promereri studuerit, ac primùm in bello, cùm Gedanensibus insigne virtutis suæ Militaris specimen præbuerit, similem in confinijs terrarum Podoliæ contra Tartaros, ac deinceps tote bellicarum expedicionum, cum magno Moschouiæ Ducæ tempore pro Patria sua R. P. non vitæ suæ, nec sanguini, sed ne sumptui quidem parcendo: munusque Magisterij Equestris, satis dextre grauiter & strenuò ad implendo atque maxima incommoda in hostico Solo superando, subq; maxima cœli & aëris inclementia, intentissimisque brumæ & frigoris asperitatibus: in obsidione Plescouieñ perseuerando: Et quod summæ virtutis est, vltra Equestris Militis officium, spontè, alacri fortiq; animo in asalto Plescovvieñ, per medias telorum hostilium ad instar imbris emissorum procellas, rem cum hoste fortiter viriliterque gerendo, sese nobis charissimum reddiderit. Cum summa testificatione amoris pietatisque in patriam, studiique & obseruantiæ in nos suæ singularis, igitur in remuneracionem eorum seruitiorum suorum nobis atque R. P. per eundem præstitorum virtutis suæ præmium nos consulere cupieñ, vnà eademque opera commodo maiori, Capitaneatus nostri Vandeñ in Liuonia adiunximus eidem arcem & præfecturam Rumberg cum prædio Dziezbin, omnibusque & singulis suis pertineñ: eundemque ipsum Capitaneatum Vendeñ, tali modo per nos auctum præfato Generoso Procopio Pieniązek Rotmagistro nostro in possessionem & administrationem tradendã concedendam & cõferendam esse duximus: quemadmodum quidem tradimus, concedimus, & conferimus, hisce præsentibus, per eum cum omnibus & singulis suis pertineñ, & attineñ, fructibusq; reditibus atque prouentibus, teneñ, habeñ, possidendum & administrandum, &c. &c.

☞ Chrzyßtoph Pieniążek/ Syn Piąty Prokopá Pieniążká/ Dworzánin Krolá Stepháná/ miał Rothę w Roku 1581. Kiedy Wielkie łuki/ Wieliß/ Vświát/ Newel/ Jeziezyßczá/ Zawłoćie/ y inße pobrano/ ktory tákże nie z podleyßą sławą nád przodki sie swe okázował: miał potym Rothę ná Podolu tenże Chrzyßtoph/ w Roku 1583. potym Dworzáńską służył.

☞ Nykodym Szosty Syn Prokopá Pieniążká/ kthory multorum hominum mores vidit, w Włoskim/ Niemieckim iezykách y w inßych bene expertus, Ná Dworze Cesarzá Máximiliana czás sie niemáły

báwił. A potym do Oyczyzny przyiechawßy/ w potrzebách znácznych pod Wielkimi Łukámi y v inßych Zamkow w Moskwi bywał/ potym y ná drugi Rok pod Pskowem/ y indźiey/ w młodych lećiech sercá y siły niepodley/ do tego wielkiey czerstwośći/ koniá rownymi nogámi dobrze iáko do potrzeby vbrány przeskákował/ y inße ßtuki podźiwowánia godne czynił.

☞ Mikołay Piniążek/ Syn Janá Stárosty Sámborskiego y Łęczyckiego/ był Podkomorzem y Stárostą Generałem Krákowskim/ w Roku 1451. Ten z Piotrem Kurowskim z domu Srzeniáwá/ Káßtellanem Lubelskim/ y z Dobiesłáwem Kmitą Káßtellanem Woynickim/ z Mikołáiem Skorą ktory sie pisał z Gaiu/ ći od Krolá Kázimierzá byli posłáni áby dobyli Jákubá Sienieńskiego ná Pińczowie/ ktory nád wolą Krolewską nápierał sie Biskupstwá Krákowskiego/ ten postrzegßy tego/ ziechał ná Melßtyn do Spytká Tarnowskiego/ o czym Kromer świadczy y Miechowitá w Ksiegách Czwartych.

¶ Tenże odiął był z roskazánia tegoż Krolá wßytkie wsi Kánonikom Krákowskim/ iáko naprzod Demetryußowi Sienieńskiemu Proboßczowi Skárbimierskiemu/ dwiemá Długoßom bráciey rodzoney z domu Wieniáwá/ Dersłáwowi y Mikołáiowi Krzyżánowskim/ Páwłowi Głowieńskiemu Dźiekanowi z domu Godzámbá/ ktorego słał w poselstwie Jákub Biskup miánowány do Papieżá/ o czym Kromer w Ksiegách 24.

¶ Tenże Borzywoiá z Skrzynná ná Zywcu y ná Turzey Gorze dobywał z roskazánia Krolewskiego. A z nim wespoł do tey potrzeby był posłan Piotr Komorowski z dworem Krolewskim/ y ślachtá Czyrycka/ o czym Kromer piße w tychże Ksiegách.

¶ Tegoż Stárosty Generałá Krákowskiego byli dwá synowie/ Naprzod Mikołay/ ktory w Prusiech z Krzyżaki meżnie czyniąc zábit/ ćiáło iego leży w Málborku ná wyżßym Zamku w Kośćiele/ o czym Epitaphium támże świadczy.

☞ Stánisław wtory syn tegoż Stárosty Krákowskiego był Woyskiem Krákowskim y dźierżawcą Grybowskim/ Vir in obeundis rebus R. P. grauis, ktory wiela ziem y spraw ludzkich był świádom/ zostáwił z Gierałtowską z domu Saßor Syná Przecłáwá/ á ten iuż z Myßkowską Káßtellaná Lubelskiego Corką wieku mego zostáwił potomstwo.

☞ Dom Dębieńskich w Krákowskiem Woiewodztwie/ ktorych sie przodkowie pisáli de Szczekoćin/ te Historye wspomináią ludźmi możnymi/ Krolom Pánom swym y R. P. dobrze zásłużonymi.

Janá z Szczekoćiná wspomina Kromer Káßtellanem Lubelskim w Vnia/ roku 1413. Ktorego y Priwilegia rozne pomieniáią.

Janá z Szczekoćiná tenże Historyk wspomina w Ksiegách 19. Meżem znácznym v Opoczki/ w Roku 1428. Ktory tám będąc z Witułdem Wielkim Kśiążęćiem Litewskim v tego Zamku/ wiele á meżnie sobie poczynał. Tenże potym był Stárostą Lubelskim/ o czym Kromer w Ksiegách 22.

Piotrá z Szczekoćiná/ Podkánclerzego Koronnego/ wspomina Przywiley potwierdzony od Władysłáwá Węgierskiego y Polskiego Krolá/ w Roku 1442. Ná kthorym go pomienia/ Piotr Wodá de Szczekoćin. etc.

Janá Podstolego Sędomierskiego wspomina Przywiley Kláßtorny/ w Roku 1458.

Jákubá de Szczekoćin/ alias de Dębno/ Podskárbim Koronnym/ Stárostą Sądeckim y Bieckim/ y Dworu Krolewskiego naprzednieyßym Podczáßym. To było w roku 1462.

Dobiesławá de Szczekocin tenże Przywiley tegoż Klasztoru Mogilskiego wspomina Podstolem Sedomierskim/ anno vt supra.

Páwłá de Szczekocin Stárosta Olßtyńskim/ Záwichoyskim y Łukowskim tenże Przywiley Klasztoru Mogilskiego wspomina/ w Roku 1462.

Henryká de Szczekocin/ Stároste Lubelskiego/ wspomina tenże Przywiley w roku vt supra.

Bártoßá de Szczekocin et de Debno/ wspomina Ephigies ná Oltarzu w Mogile támże/y Jákubá Syná iego Kásztellanem Krákowskim/roku 1490. Czego Epitaphium potwierdza iákos wyższey czytał.

☞ Dom Strászow stárodawny y znáczny/ pißa sie de Białáczew w tym wieku/przed tym de Koscielniki/o czym swiadczy Miechowitá w Księgách 4. Káp: 53.

¶ W Turcech Jmbreimbek Strász wieku náßego był znácznym y wzietym v Pogan/przez ktorego poselstwá wßytkie do Polski odpráwowáli/ był wzięt w młodych lećiech y poturczon/ zostáwił tám tylko iedne Corke/ był Dom znáczny wieku mego w Krákowskim y w Sedomirskim woiewodz.

☞ Dom Chlewickich/ ktorzy iedney dźielnice z Szydłowieckimi byli/ iáko to List od Kázimierzá Wielkiego opowieda tymi słowy.

Nos Cazimirus Dei gratia Dux Poloniæ, nec non terrarum Cracouiæ, Sendomiriæ, Siradiæ, Lenciciæ, Cuiauiæ, Pomeraniæq; Dominus & Hæres. Notum facimus vniuersis, tam præsentibus quam futuris, præsentes litteras inspecturis, quod consideran̄ multiplicibus obsequijs & seruitijs, per fideles nostros, Iacobum, Nicolaū, ac Petrum de Chleuisca, nobis hactenus in præsen̄ & in posterum impenden̄, cupien̄ quoque vtilitatis regni nostri in fructibus & reditibus amplificare & meliorare, villas ipsorum, videlicet, Chleuiska Szydlouiecz, Smagovv, Sclobi, Topola, Radzimikovv Most, Dambroua, Dziurovv, Collisoni, vulgariter dictas sitas in terra Sendomirien̄, de iure Polonico in ius Tentonicum, quod vulgariter Srzedskie dicitur inferrimus perpetuo duraturum, secundum quod eodem hæreditates in suis circumferentijs sunt distinctæ & limitatæ, remouen̄ ibidem omnia iura Polonicalia, modos ac consuetudines, Angarias & Præangarias vniuersas, omnium Palatinorum, Castellanorum, iudicum, Subiudicum, ministerialiumque ipsorum. &c. &c.

¶ Ci tedy Chlewiczcy zostawßy ná tych pomienionych wśiách/ nieodmieniáli/ áni potym wiele odmieniáią sobie nazwiská. Był Dobiesław Chlewicki zá pámięći ludzkiey Kásztellanem Czechowskim/ kthorego Syn Piotr Podstolem był Krákowskim/ miał syny te z Spinkowną z domu Prus.

Jákubá człowieká dobrego żywotá y spraw poczciwych/ tylko że był alienus ab Ecclesia, zostáwił z Lubráńską Zophią Corką Tomaßá Kásztellaná Brzeskiego synow siedm̄/ Corek ßeść/ iáko Zámiechowską/ Káimierową/ Podlodowską/ Suchecką/ dwie pánnie ießcże były roku 1582.

¶ Tegoż Syn Mikołay v szturmu pode Pskowem mężnie z nieprzyiaćioły czyniąc ná pierwßym wstępie postrzelon/ krzyknął ná Rotmistrzá Pieniążká Káwálerá/ pod ktorego Chorągwią Biáłą tám był wßedł/ áby go rátowáć kazał/ ktory go záraz pod mur zwieść roskazał/ znowu postrzelon/ y támże został.

☞ Dom Kietlińskich ábo Płoßowskich w Sierádzkiem Woiewodztwie stárodawny/ z ktorych ieden wieku mego był Opátem Witowskiem.

☞ Dom Páczánowskich stárodawny/ znáczny y rozrodzony. Był ieden wieku mego Michał Proboßczem Kurzelowskiem/ Łęczyckiem/

kiem/ Vnieiowskiem/ Krußfickiem/ Kieleckiem/ Skárbimierskiem Kánonikiem/ vmárł 28 dniá Styczniá/ w roku 1568. Ciáło iego leży v świętey Troyce w Krákowie.

☞ Dom Kurzáńskich w Ruskiem Woiewodztwie v Lwowá stárodawny/ w ktorym zá wieku mego potomstwo skłonne było ku służbie miłego Bogá/ byli dwá Bráćia Bárnádyny/ trzeći Jezuitá/ á ná ten stan práwie gwałtem od Páná Bogá był ieden przyćiągniony ná imię Bárnardinus tym sposobem. Mátká iádąc do Lwowá/ vpuśćiłá dźiećię z rydwaná ktore v piersi trzymáłá/ ktore przeiechało koło. Mátká záraz z wozá wyskoczywßy/ Páná Bogá prosiłá áby iey grzechu obronił/ á iesliby sie iey on syn vchował/ obiecáłá go ná służbę iego do Zakonu Bárnádynow. Zátym ono dźiećię záraz sie piersi chwyćiło/ á gdy do lat przychodźiło/ z náuki przyiechawßy ná służbę żołnierską iechał. Potym był vpomnian przez sen/ áby czynił obietnicy mátczyney dosyć. On to sobie miał zá sen/ á ná ten czás służył ná ßeść koni w Roćie Janá Sieniáwskiego.

¶ Potym ná Rástáwicy będąc w potrzebie z Pogány/ kedy Strusá zábito/ wiele á mężnie z nieprzyiaćioły czynił/ gdy przy nim sługę zábito/ on sam záledwie obronną ręką vßedł/ y tám mu to ná pámięć przychodźiło/ áby czynił dosyć obietnicy Mátczyney/ ná co z boiáźni przyzwalał/ wßákoż potym ślubu niechćiáło mu sie wypełnić.

¶ Potym y drugi raz w teyże spráwie przez sen był ostrzeżon/ á gdy to sobie lekce poważał/ będąc Mężem znácznym/ ná krwi nieprzyiaćielskiey dobrze záiußonym/ wpadł zátym w srogą niemoc/ w kthorey mu przez sen iákoby opowiedźiano: Jesli dosyć vczyniß obietnicy Mátczyney/ przyidźieß do zdrowia pierwßego. On iuż bacząc że to byłá wola Boża/ á iż tego zniknąć nie mogł/ wyiáchał z Roty do domu/ rozdał konie y wßytek rynßtunk swoy/ iechał do Krakowá á przyiął Regułę/ wßákoż dłużey niż przez cáły rok gdy vsłyßał koniá rżąc ábo Trąbę woienną/ żal go trapił serdeczny w onych ćieniach Klasztornych.

¶ Tychże Kurzáńskich Brát rodzony w stanie Małżeńskim żyiąc/ ná Oyczyznie żywot práwie świątobliwy wiodł/ y potomstwo zostáwił.

☞ Dom Bebnowskich stárodawny/ ktorzy z Koneckimi iedne dźielnice bráli. Był zá wieku mego Kásper Bebnowski Zakonnikiem Reguły Cysterskiey w Wąchocku/ w roku 1582.

Kárśniczcy w Sedomierskim Woiewodztwie z Ciechanowskiego powiátu.

Mniowscy w Sierádzkim Woiewodztwie.

Mießkowscy z Káliskiego Woiewodztwá.

Gorscy z ktorego Powiátu wiedźieć nie mogę/ tylko iednego wspomina Epitaphium w Kośćiele Krákowskiem ná Zamku pisane w te słowá. Stanislaus Gorski, Vicecapitaneus Cracouien̄, obijt anno Domini 1534. Mensis Aprilis 16. Circa horam octauam noctis.

Gostwiczcy w Sądeckim powiećie tegoż kleynotu vżywáią.

Kryßkowscy w Sedomierskiem Woiewodztwie.

Duraczowie w Sedomierskim Woiewodztwie.

¶ Jnßych Domow iest wiele w rożnych Woiewodztwách/ o ktorych dostátecznie wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie stárodawnym Ogończyk/ Długoß piße/ że ma począthek od Odrowążá/ w Moráwie nábyty/ tákiem kßtałtem iákomći pisał w Gniaździe Cnoty/ Ták powieda o Przodkách że bywáli officiosi, & ad potacionem & Venerem procliui. O ktorych obaczywßy własnosć Herbu czytáć bedzieß/ tákże o Potomstwie ich/ ktore ia w ták ßerokiem Krolestwie znáć moge/ ma być Biáłła Strzałá y puł pierścieniá w polu Czerwonym/ z Helmu Rece Pánieńskie/ pámieć wieczna/ że ná prosbe od nie° nieprzyiacielowi obroniona byłá.

☞ Piotr z Rádzikowá/ ktory był naypierwey dostał Herbu tego/ miał dwu synow/ Piotrá Ogoná/ y Andrzeiá Powále. Ogonowe Potomstwo w Wielkiey Polßcze zostáło/ y ták sie długi czás zwáli Ogonámi. Od Powáły w Máłey Polßcze Potomstwo sie długi czás Powálámi zowac znácznie rozrodziło/ co niżey vsłyßyß.

☞ Piotr Ogon/ ktory naprzod kupił Kościelec ná Kuiáwách/ y inße máietności/ wßákoż z Kościelcá sie pisáli od czásu dawnego/ iáko opowiedáią Listy Jánußá Woiewode Brzeskiego/ w Roku 1247. de Kościelec.

Mikołáiá de Kościelec Woiewoda Káliskiem/ Roku 1258.

Jánußá Woiewoda Jnowłocłáwskim/ w Roku 1259.

Janá Kościeleckiego starosta Chełmieńskim/ wroku 1259.

Woyćiechá Kościeleckiego wspomina Kromer w Księgách Dwánastych/ dla tego/ że Zamku Pákośći meżnie obronił Krzyżakom/ był Woiewoda Brzeskiem/ wielka ßkode w nich vczynił. To było w roku 1305. O czym bedzie w Historycy.

Janá Kościeleckiego opowieda Kromer w Księgách dwudziestych czwartych Woiewoda Jnowłocłáwskim.

Páwłá Biskupem Chełmskim opowieda Przywiley w roku 1466. ná Fundußu Kośćiołá w Kole tempore Pauli Papæ.

Paulus Ogon de Spicymierz Woiewodá Łeczycki/ ktorego opowieda Miechowitá w roku 1329. dla czego/ czytay sub eodē anno.

Mikołay Kościelecki Biskup Chełmieński był w roku 1509.

Mikołay Woiewodá Brzeski w roku 14509.

Andrzey Kościelecki/ Káßtellan Woynicki/ Podskárbi Koronny/ ktory miał zá soba Cześke z Fraucymeru Krolowey/ z ktora miał iedne Corke Beate X. Ostrogska/ był Spiskiem/ Oświećimskiem/ Zatorskim/ Sadeckiem/ Bydgoskiem Stárosta/ Wielkim Rzadzca Krákowskim/ spuścił potym żupy Bonárowi w Roku 1508. Vmárł Dnia ßostego miesiacá Wrześniá/ w roku 1515.

N. Brát iego drugi był Woiewoda Brzeskiem/ miał z Bochotnicka z domu Debno Woiewody Lubelskiego siostra Corek trzy.

Jedná byłá zá Mikołáiem Walewskim z domu Pierzchálá/ ktora zo-

stáwiłá dwie Corce y Syná Adámá/ dźisieyßego Káßtellaná Olbieskiego/ o ktorym pod Pierzchálá.

Druga byłá zá Jákubem Walewskiem Brátem rodzonym Mikołáiowym/ zeßłá sterilis.

Trzećia zá Sempelborskiego wydáli Bráćia Stryieczni.

Jan Trzeci Brát tych pomienionych był Woiewoda Poznáńskiem/ y Stárosta Człuchowskiem/ Tucholskiem/ Bydgoskiem/ miał iednego syná y Corke Srzeńska Woiewodzina Płocka / od ktorey Fierleiowa Káßtellanká Lubelska y Stárośćina Sedomierska/ Dzierzgowska Káßtellanká Sochaczewska/ od ktorey Máćieiowska Stárośćina Záwichoyska.

Syn tego Janá N. był naprzod Káßtellanem Łeczyckim/ potym Woiewoda támże/ Tucholskiem/ Człuchowskiem/ Bydgoskiem. etc. Stárosta. Miał zá soba Pepowska/ z ktora zostáwił trzech synow.

Stánisłáwá/ ktory miał zá soba Kościelecka/ po ktorey wziął Wysoka/ vmárł sterilis, oná potym ßłá zá Czárkowskiego Piotrá Káßtellaná Poznáńskiego.

Andrzeiá / kthory miał zá soba Łaska Woiewodzanke Sieradzka/ vmárł sterilis, Woiewoda był Poznáńskim/ Pyzdrskim. etc. stárosta.

Jánußá/ ktory miał zá soba Dánáborska Gieruße z Domu Topor/ Káßtellaná Nakielskiego Corke/ po ktorey wziął wielka máietnosć/ Dánáborz/ Kráinke/ Nieżuchow/ y inße dobrá/ y summe wielka ná Nakle/ z ktora zostáwił to potomstwo/ Naprzod.

Stánisłáwá Stároste Nakielskiego/ ktorego zábił Działyński Mikołay.

Janá Stároste Bydgoskiego/ Meżá R. P. zásłużonego/ ktory ná potrzebe do Gdańská Rothe był znáczna wywiodł/ y z nia naprzod w ziemie ßedł przed woyskiem iáko swiádomy/ miał zá soba Spláwska Káßtellaná Krzywieńskiego Corke z domu Leliwá.

Andrzeiá Opátá Bledzewskiego y Chrzyßtophá/ ktory miał zá soba Potulicka/ Corki/ Naprzod.

¶ Káthárzyne Opalińska Márßałkowa Koronna y Generałowa Wielkiey Polski. Regine Rokoßewska Podskárbina/ Celnikowa Koronna/ Zupnikowa żup Krákowskich / Stárośćina Ostrzeßowska. etc. Helżbiete y Zophia.

¶ Był to Senator dobry/ wielki miłośnik R. P. byłá tám w spráwách státecżnosc poważna y doskonála/ od Augustá Krolá był Dekláráwan Hetmánem przećiwko Herikowi Kśiażećiu Braßwickiemu / ktory przez Pruska ziemie chćiał prześć z ludem do Jnflánt/ roskazawßy mu rußyć śláchte Poznáńskiego y Káliskiego Woiewodztwá/ wßákoż ácz był ludzie wywiodł niemáłe/ nie przyßło mu do potrzeby/ bo był Heryk zgromion od Kśiażąth / od Joáchimá Kurfirstá Brándeburskiego / Hánusa Márgrábie Brándeburskiego/ Henrychá kśiażećiá Broswickiego/ Janá Albrychtá Kśiażećiá Mechelburskiego/ ták áż zá ledwie sam vćiekł. To sie działo w Roku 1563. Wiele potym spraw iego pámieći godnych w Hystoriey obaczyß/ był Woiewoda Sierádzkim/ Generałem wielkiey Polski/ Bidgoskiem/ Nakielskiem/ Dráhimskiem/ etc. Stárosta.

¶ Tychże to Woiewod pomienionych Bráćia byli rodzeni od drugiey Mátki Kczyńskiey/ Naprzod.

Stánislaw Káßtellan Bydgoski/ ktory Przodkow swoich/ iáko ie Długoß záleca/ spráwámi doßedł/ zostáwił potomstwo.

Łukaß Biskup Poznáński/ ktory z młodośći w postronnych

Kráinách náukámi ſie báwił/ był wźiet po Konárſkiem z domu Abdánk.

Anná Kámieniecka/ od ktorey Woyciech/ Jan/ Kámienieccy/ Stániſław ná Załoscżach.

Helżbietá Potocka/ potym byłá zá Sebeſtyanem Zoráwinſkiem/ dźiśieyßym Káßtellanem Hálickiem/ z ktorym zoſtáwiłá dwie Corce/ Herbortowa ná Dźiedźiłowie/ y Lánckoruńska. Vmárłá w Oleſku/ w Kroſnie pochowána/ o ktorey támże Epitáphium powieda.

☞ Od tegoż Przodká Dom Dźiałyńſkich ſtárodawny / z Kośćieleckimi iedney dźielnice / z ktorych wſpomináia dawne ſcriptá Mikołáiá Woiewoda Jnowłocłáwſkim/ ktory z Dánáborſka z Domu Thopor miał Syná Mikołáiá Woiewode Pomorſkiego/ Brodnickiego/ Brátyáńſkiego Stároſte/ y Dźierżawce Lipieńſkiego/ od ktorego zoſtáli ći ſynowie.

Jan Woiewodá Chełmiński/ Dźierżawcá Brátyánſki/ ktory zoſtáwił z Wilkánowſka z domu Lis potomſtwo.

Michałá Podkomorzego Chełmieńſkiego / Stároſte Dobrzyńſkiego/ Męża wielkiey ſławy y pámięći godnego/ ktory Morzem y źiemia świátá wiele obiechał/ tegoż był tylko ieden Syn zoſtał / ktory chcąc Oycá wtym dośćignąć/ áby też był mogł świátá ták wiele zwiedźieć iáko on/ będąc Młodźieńcem vczonym / wyiáchawßy ná Peregrinácyą/ w Turcech ná drodze vmárł/ Sioſtry w rozne domy máietność rozniosły.

Ráphał był Káßtellanem Brzeſkiem/ Brodnickim/ Kowálſkiem Stároſta/ ten miał Syná iednego Lukaßá z Kátárzyną Hrábiánką z Gorki z domu Lodźia/ ten we wßytkich expedicyách ktore przećiwko Moſkiewſkiemu miał Krol Stephan / znáczne poczty miewał / máiąc zá ſobą Zophią Zamoyſką/ Káßtellaną Chełmſkiego Corke/ Hetmáná Koronnego y Kánclerzá śioſtrę rodzoną/ z ktorą niezoſtáwiwßy potomká żadnego/ vmárł w Roku 1582. będąc Podczáßym Koronnym.

Páweł Brát rodzony tych pomienionych / Stároſtá Dobrzyńſki/ zoſtáwił z Koſtczanką Woiewodzanką Chełmieńſką potomſtwo Michałá y Páwłá ſyny/ Młodźieńce godne y vczone/ y Corki/ Mnißkową Stárośćiną Lukowſką/ y Zebrzydowſką Podczáßyną Krákowſką.

Od Piątego Brátá był Mikołay ktory trzymał Choćin ná Kuiáwách/ zoſtáwił z Zakrzewſką tegoż Herbu Káßtellaną Krußfickiego corkę ſyná.

Sioſtry wyżßey pomienionych/ Zophia Gárnyßowa Podſtolina Krákowſka/ Jełowſka Káßtellanká Wyſka.

☞ Z tymże Domem Dom Zelſkich ná Dobrzyńſkiey źiemi był iedney dźielnice. Był wieku mego N. Káßtellánem Dobrzyńſkiem ktory zoſtáwił dwoch ſynow / Szczęſnego Káßtellaná Dobrzyńſkiego/ ktory znácznie R. P. ſłużył / zoſtáwił Syná Wincentego Káßtellaná Dobrzyńſkiego/ ktory był Dworzáninem Krolá Stephánná/ tego wiek młody okazał ſpráwy Rycerskie pochwalenia godne/ pode Gdańskiem / pod Połockiem/ mężnie z nieprzyiaćioły czynił.

Drugi Syn wyżßey pomienionego Káßtellaná Piotr / od ktorego tákże zoſtáło potomſtwo ſynowie y corki.

Zdźiwoy Woyskiem był Poznáńskiem drugi Brát wyżßey pomienionego Káßtellaná Dobrzyńskiego / od kthorego Bártoß Zelski Rotmiſtrz y Mąż ſławny/ y drudzy Bráćia iego.

☞ Dom Kućieńſkich ſtárodawny ná Kuiáwách / ktorzy z Kośćieleckimi byli iedney dźielnice / Woiewodámi Káßtellany bywáli.

☞ Dom Czerſkich ná Dobrzyńſkiey źiemi ſtárodawny y znáczny/ z ktorych wieku moiego Wálenty wiele á pożytecznie ſłużył R. P. ná Seymy z onego powiátu w Poſelſtwie ieżdżał/ y o wolność R. P. wiele

ſię záſtáwiał/

ſię záſtawiał/ iáko prawdźiwy miłośnik Oyczyzny.

☞ Dom Murzynowſkich thámże ná Dobrzyńſkiey źiemi ſtárodawny/ z Dźiałyńſkiemi iedney dźielnice.

☞ Dom Kuczborſkich thámże ſtárodawny y záſłużony R. P. bywáli Sędźiámi/ Podſędkámi/ y inße źiemſkie Vrzędy miewáli ná ſobie z tego domu.

☞ Dom Myſłákowſkich ná Dobrzińſkiey źiemi/ z teyże dźielnice ſtárodawny/ zową ie od Swiętoſłáwá przodká Swięskámi/ z ktorych Wálenty w Krákowskiey źiemi / zá dowćipem y zá biegłośćią ſwoią miał máiętność nábytą / miał zá ſobą Zaborowską z domu Ráwicz/ Ráphałá Opátá Wąchockiego. ꝛc. Synowice / wßákoż z nią Potomſtwá żadnego nie zoſtáwił.

Gorzechowſcy ná Dobrzyńſkiey źiemi dom rozrodzony.

Zołtowſcy w Plockiem Woiewodztwie dom ſtárodawny.

Dom Godźißewſkich ná Dobrzyńſkiey źiemi ſtárodawny/ zwano ie Goleniámi. Byli trzey Bráćia wieku moiego/ dwá zeßli ſteriles. Jákub Mąż ſławny/ Andrzey ácz miał Syná / wßákoż mu w Rypinie/ będąc ná náuce młody/ kąpiąc ſię w ſtáwie vtonął. Dwie Corce zoſtáły/ Anná byłá zá Czermieńskim Wáwrzyńcem rzeczonym Wrzecz. Jádwigá zá Borzymieńskiem Jdźikiem / z ktorym też tylko Corki dwie zoſtáwiłá. Te byłá porodźiłá Dorotá Páprocka/ Ciotká moiá rodzona.

Piotr Godźißewſki / kthory był zoſtáwił z śioſtrą moią rodzoną trzy Corki/ Málgorzátę/ Fruzynę/ y Zophią/ y Syná Janá/ ex quo optima fruges eſt ſperanda.

❡ Ná Kuiáwách wiele Domow zacnych / kthorzy od Kośćieleckich Dźielnicámi oderwáni/ iáko Dom Kośćielskich.

Dom Sierakowſkich ſtárodawny y záſłużony R. P. Był wieku mego Jan ktory ſię piſał z Boguſłáwic/ Woiewodą Lęczyckim/ Syn iego Jan Káßtellanem Káliskiem vtercż/ ludźie wielce vczeni y godni Senatorowie. Tegoż Woiewody Corká byłá zá Janem Pieniążkiem z Krużlowey Dźierżawcą Nowotárskim.

Dom Zakrzewſkich támże ná Kuiáwách/ zową ie Zbożámi/ był Zbożny Zakrzewski/ ktory z Rádźieiowską z domu Junoßá/ miał te ſyny. ❡ Grzegorzá Káßtellaná Krußfickiego/ ktory z Anną Sławoßewską z domu Godzembá zoſtáwił to potomſtwo. Márćina Stolniká Brzeskiego/ Philipá/ Woyćiechá/ Lukaßá/ y Corkę Kátházynę Grábską Káßtellankę Krußficką/ Annę Dźiałyńſką / Zophią Goſtáwską.

❡ Piotr Syn wtory Zbożnego z Anną Krußowską zoſtáwił Márćiná Zbożnego/ Grzegorzá/ Jákubá/ Corki dwie/ Piotruße y Kátárzynę.

❡ Mikołay trzeći Syn Zbożnego ná Bukowinie zábit/ zoſtáwił

❡ Annę Corkę Bronißową Oſtrołęcką w Konińskim Powiećie.

Dom Baleńſkich ktore zową Bułatámi támże ná Kuiáwách ſtárodawny y R. P. záſłużony.

Dom Trzebuchowſkich ſtárodawny y záſłużony R. P. Był wieku mego Jan Mężem vczonym/ v Zygmuntá Auguſtá w łáſce wielkiey/ był Podkomorzem wielkim/ ßczedł ſterilis.

Roßkowſkich Dom támże ſtárodawny y R. P. záſłużony/ iedney dźielnice z Trzebuchowskimi / był ieden wieku mego Rotmiſtrzem ſławnym y fortunnym w Wołoßech v Bohdaná Hoſpodárá / á potym v Stephánná Krolá polskiego.

Dom Czárnotulſkich thámże ná Kuiáwách ſtárodawny.

Dom Broniewſkich ſtárodawny támże.

Dom Wyſockich támże w Káliſkiem Woiewodztwie.

Wydzierzewſcy dom ſtárodawny.

Drwalewſcy támże ná Kuiáwách dom ſtárodawny.

Skrzypieńſcy w Káliſkiem Woiewodztwie.

Kotlińſcy támże domy ſtárodawne.

Roznowſcy w Poznáńſkiem. Zarpálſcy támże.

Grodziczcy z Poznáńſkiego. Jankowſcy w Łeczyckiem/ z ktorych Piotr był Łożniczem Krákowskiem.

Wieśiołowſcy támże w Łeczyckiem.

Dobieczcy w Sierádzkiem. Y wiele tám domow inßych od Przodká pomienionego Ogoná.

☞ Domy możne od drugiego Brátá Piotrowego Andrzeiá Powáły/ktorego Przodkow wiele záſłużonych rozne ſcriptá opowiedáią/ ktorzy ſie piſali de Tuczow/ y z inych/ w máley Polßcze Woiewodámi/ Káßtellany bywáli. ꝛc.

¶ Mikołáiá Powáłe/ktory ſie piſał de Táczow / wſpomináią Priwilegia rozne w Roku 1449. Był Podkomorzem Sedomierzskiem y Sedziem ziemskiem támże.

¶ Mikołáiá Powáłe wſpomina Miechowitá w kſiegách 4. dla tego/ że bedąc w Wołoßech z Piotrem Woiewodą Ruskiem z domu Odrowąż/ meżnie á wiele z nieprzyiacioły czynił/y támże zábit.

Od tychże Niedrwiczcy w Sedomierſkiem Woiewodztwie Dom ſtárodawny y możny. Był wieku mego Andrzey Niedrwicki Káßtellanem Połánieckiem/był to Mąż vczony y godny Senator/ pod Połock do Moskwy koßtem niemáłym ieździł zá Hetmánſtwá Mikołáiá Mieleckiego / ktoremu then pomieniony Hetman wielkie rzeczy zlecał do ſpráwy w woyßcze/ zoſtáwił potomſtwo z Wzdowską.

Woyßykowie w Sendomierſkiem Woiewodztwie Dom ſtárodawny/iáko ie wſpomináią Hiſtorye y Przywilegia: Naprzod Kreſłáwá Woyßyká z Woyćiey wſpomináią Przywileie rozne Káßtellanem Krákowskim w Roku 1390.

Kreſłáwá Woyßyká Podkomorzem Krákowſkiem opowiedáią Przywilegia Koronne/ w Roku 1458. O czym czytay Státutá. W tymże wieku Janá Woyßyká opowida Kuſtoßem Krákowskiem.

¶ Kreſłáwá Woyßyká wſpomináią tákże Przywilegia Trukczáßem Nadwornem zá pánowania Włádyſłáwá/ w Roku 1444.

¶ Wieku mego Woyßykowie piſali ſie z Gnoyná Zameczká w Sedomierſkiey ziemi.

☞ Dom Biechowſkich w Krákowſkim Woiewodztwie ſtárodawny/ był Mikołay Biechowſki zá Olbráchtá Zupnikiem żup Krákowſkich/w roku 1496. po Máćieiu Głowáckim/á po nim zoſtał Páweł Czerny z domu Nowiná.

☞ Dom Gornickich w Krákowſkiem Woiewodztwie / z ktorych zá wieku mego był Łukaß Stároſtá Tykoczyńſkiem/Człowiek vczony/ktory czás długi Dworzáńſką znácznie ſłużył ná Dworze Królá Auguſtá. Nápiſał iezykiem Polſkim Kſiegi ktorym dał Tytuł Dworzánin / z ktorych człowiek młody może pochop y ćwiczenie wziąć do życia poczćiwego. Zoſtáwił z Broniewſką / Koniußego Przemyſkiego y Stároſty Medeckiego Corką Potomſtwo.

Páweł brát

Páweł Brát tego Stároſty / ktory był przy Janie Zamoyſkiem Hetmánie y Kánclerzu Koronnym/ á Seceretis Młodzieniec godny y vczony.

Moráwcowie/piſali ſie z Owczar / o ktorych Epitaphium w Klaßtorze Buſkiem w Sedomierſkiey ziemi powieda.

Sieczkowſcy w Sedomierſkiem y Wiślickiem Powiećiech máią/Dom ſtárodawny.

Butowieczcy támże w Rádomſkiem Powiećie dom dawny.

Letowſcy w Lubelſkim Woiewodztwie dom ſtárodawny.

Stárośielſcy ná Podláßu Dom ſtárodawny.

Skárbieńſcy w Ruśi / z ktorych ieden przy Janie Zborowſkiem Hetmánie Nadwornym był Meżem znácznym.

Dabrowſcy z ktoregoby Powiátu byli wiedźiec nie moge/ Epitaphium opowieda w Gnieźnie Andrzeiá de Dabrowká thymi słowy. Andreas de Dombrovvka Decanus Gneznen̄, Obijt Anno 1493. Decima octaua Aprilis. Herb Ogończyk y Roża.

¶ Wiele inßych w roznych Woiewodztwách/ o ktorych wiedźieć nie moge.

O Kleynocie ſtárodawnym Prus/ ták rzeczonem/ ktory ma być Pułtorá Krzyżá Białe w polu Czerwonym / iáko Długoß o tym świadczy tymi słowy. Prutenorum antiquorum Genus, ex tribus Principibus, qui in Poloniam ex Prusſia facinore comiſſo fugien̄ propagauerunt, Viri in iram proni. A thák obaczywßy własność Herbu/ czytáć bedźieß o Przodkách y o Potomſtwie ktore ia w ták ßerokiem Kroleſtwie znáć y wiedzieć o nim moge.

☞ Znácznie Káthálog opowieda Przodká Herbu tego/Roku 1061. Stániſłáwá z Szczepanowá z woiewodztwá Krákowſkiego Kánonikiem Krákowſkiem/ był to Syn Wieliſłáwow/ á Mátká iego byłá Bogná.

¶ Tenże potym po śmierći Lámpártá z Domu Topor był obran ná Biſkupſtwo Krákowſkie / w Roku 1071. Tego żywot świątobliwy dosyć ßeroko Hiſtorye opowiedáią. Zábit od Boleſłáwá śmiáłego / w Roku 1079. Jedennaſtego Dniá Kwietniá/ná Skałce v świetego Micháłá pochowan był. Dla iego śmierći Grzegorz Dźiewiaty Papież zákláł był wßytko Kroleſtwo Polſkie/ Kośćioł Krákowſki bez dwie lećie nie miał Biſkupá/ bo ták długo Klątwá trwáłá. Po tym Biſkupie był obran Lámpert z Domu Abdánk/ w Roku 1083.

☞ Gunterá Biſkupá Płockiego opowieda Káthálog w Roku 1227. Zá pánowánia Konradá Kśiążećiá Mázowieckiego / zá tegoż Krzyżacy do Prus dla obrony przyprowádzeni. Zył ná Biſkupſtwie

pułßoſtá látá/

pußosta láta/ w Wiedniu iádac do Rzymu vmárł/ y támże pochowan. A to było w Roku 1 2 3 2.

¶ A iż te Prusy rozno noßa/ iáko niżey obaczyß/ tedy tego Biskupá opowieda Herbu Turzymá alias Prus.

☞ Psalánte Biskupá Poznáńskiego opowieda Káthálog w Roku 1 2 8 0. Był wźiet po Boguphale z Domu Roża/ vmárł w roku 1 2 9 0. Po nim nástał Jan Wyskiwiecz z domu Cholewá.

☞ Jákubá z Płomian Stárosta Bobrownickiem opowieda w Roku 1 3 8 5.

☞ Tomaßá Strzepieńskiego z Kośćioná opowieda Káthálog Biskupem Krákowskiem/ w roku 1 4 5 5. Był Sacræ Theologiæ & iuris Canonici Doctor, & Regni Poloniæ Vicecancellarius. W dźień práwie Ellekcyey iego Dzwon sie wielki vrwał/ á drugiego dniá ná kilku vlicách y ná Kánoniczey ogień wielka ßkode vczynił/ á ztąd kolligowáli że miał przyść iáki zły przypadek ná Kośćioł zá Biskupstwá iego. Był potwierdzon przez Kálixtá Papieżá Wtorego tego imieniá. Wychwala go z wielkich Cnot/ z náuki y z obrony á rozmnażánia dobr Kośćiołá Bożego. Był to Syn Prándoty Strzepieńskiego/ od Mátki Doroty z Fámiliey Brogow. Żył ná Biskupstwie lat pieć/ potym ie spuśćił Jákubowi Sienieńskiemu z Domu Debno/ dla tego że był chor. Vmárł w Iłży w roku 1 4 4 0. Zostáwił po sobie pámieć Kośćiołowi Krákowskiemu/ Kielich Złoty w ktorym ßeść grzywien/ dwie Miednicy srebrne/ dwá Kielichy pozłoćiste/ Kázule czerwona Aksamitna ze złotem/ y Humeral Perłámi háwtowány/ Infułe z Pereł ktora sto złotych koßtowáłá/ y cztery stá grzywien pro vniuersario. ¶ Tenże Kośćiołowi ná Tumie w Leczycy w Gnieźnieńskiey Diocesiey darował pietnaśćie set złotych/ Xiegi in Theologia rozdał do kośćiołow/ Krákowskiego/ Gnieźnieńskiego/ Poznáńskiego/ Vnieiowskiego/ y Łowickiego/ inße záśie Vniuersitati Cracouień distribuit.

¶ Ołtarz w Kośćiele Krákowskiem fundował/ do ktorego dwá Kápłani są/ y Szpital dla chorych Kápłanow ná Stradomiu fundowáć odkazał/ ná co pieniadze odłożone były.

¶ Ten Wikáryom w Saczu/ we wśiách/ Zawádźie/ Nawoiowce/ y Kámionce/ Dźieśiećiny dárował.

¶ Do Ołtarzá świetego Antoniego w Kośćiele Krákowskiem/ dał dwie Dźieśiećinie wyteczne we wśiách/ Kámioney/ Rdzáwie/ y w Pláwie po Folwárku.

¶ Ius Patronatus świetego Gárwázego y Protázego w Krákowie ná Zamku nádawßy temu Ołtarzowi/ Dźieśiećine w Stroży wyteczna Dlugoßom Kánonikom Krákowskim/ y Bráćiey ich ábo Pothomstwu Fámiliey Wieniáwow wiecznie dárował/ zá co od nich wźiał Kámienice nád Rudáwa wtora od rogu z Zamku idac ná lewey stronie/ ktora záraz pro domo Iudicij & Tribunali Officiatus Cracouień consignauit. Pochowan w Krákowie ná Zamku/ iáko go opowieda Epitaphium idac do Zákrystyey ná murze v drzwi tymi słowy. Anno 1 4 4 0. Die Lunæ, 22 Septembris, Obijt Reuerendus Pater Dominus Thomas Episcopus Cracouień, Herb Prus/ y Brog.

☞ Styborá Biskupá Płockiego opowieda Káthálog w Roku 1 4 6 4. Był wźiet po Páwle Giżyckiem z Domu Gozdáwá/ żył ná Biskupstwie lat śiedm/ y Miesiecy śiedm/ vmárł w Pułtowsku/ w Płocku pochowan/ Roku 1 4 7 1. Po nim obran Káźimierz Pierwßy z Xiażąt Mázowieckich.

☞ Mego wieku były te domy z tey Fámiliey znáczne/ iáko Dom Szamowskich w Leczyckim Woiewodztwie/ z ktorych był ieden

Káßtellanem

Káßtellanem Brzezińskiem/ zostáwił Potomstwo.

☞ Bártoß z Szczáwińska Káßtellaná Socháczewskiego Corka zostáwił Potomstwo.

☞ Dom Spinkow ktorzy sie pißa z Betkowá/ wiele ich rozne Scripta zásłużonymi wspomináia.

☞ Dom Jeżewskich stárodawny/ z ktorych ieden był Káßtellanem Wárßáwskim/ Mąż R. P. zásłużony/ był słan od Zygmuntá w Poselstwie do Moskwy/ tám w Oleiu mu nogi smáżył Tyrran/ chcac wiedźieć przyczyne dostátecznie przyiázdu iego/ ábo sie dowiedźieć o Liśćiech táiemnych ktore miał do Glińskiego/ iednák był ták stáłym że sie nieprzyznał. Pisarzmi/ Sedźiámi w onym kráiu byli/ Rotmistrzem ieden bedac/ zábit pod Kieśia z Rußnice od Moskwy/ wiele á meżnie z nieprzyiaćielem czynił.

☞ Dom Borowskich stárodawny/ był Jan Koniußem Krolá Zygmuntá/ ktory miał zá soba Kormánicka.

¶ Jákub był Dworzáninem tegoż Krolá y Krolowey Bony/ trzymał Woytostwo Zebrowskie/ zostáwił z Sienicka Potomstwo.

¶ Piotr wieku mego był Opátem Czyryckiem/ vczćićiel y chlebodawcá hoyny/ vczonych ludźi miłośnik wielki/ był tho Syn Jerzego Borowskiego ktorego vrodźiłá Wążeńska.

Dom Biestrzykowskich w Sierádzkim Woiewodztwie.

Dom Cygáńskich w Leczyckim Woiewodz: stárodawny.

Dom Káczkowskich w Sierádzkim woiewo: stárodawny.

Dom Stradomskich w Krákowskim Woiewodztwie rozrodzony. Michalczewscy támże.

Grzymysłáwskich Dom stárodawny w Poznáńskim Woiewodztwie y znáczny.

Dom Łosośińskich w Krákowskim Woiewo: stárodawny.

Dom Dymitrowskich támże stárodawny.

Dom Wiśniewskich z Łukowskiego Powiátu/ w Lubelskiem Woiewodztwie.

Dom Płońskich w Przemyskiey źiemi.

Obrzyczcy/ z Mázowß wyßli ná Podole/ meżowie sławni.

Studźieńscy ktorzy sie Swárockimi zowa/ w Ráwskiem Woiewodztwie z Powiátu Gostyńskiego. Był Woyćiech Swárocki z Slubicz/ ktory sie z młodych lat ná służbie schował żołnierskiey zá Augustá/ potym v Stephána Krolá był Arcerzem/ pod Gdańskiem/ pod Tczowem/ pod Połockiem/ Wieliżem/ Wielkimi Łukámi/ Záwołoćiem/ Ostrowem/ y Pskowem/ z Rota swoia Wybráńcow z Woiewodztwá Poznáńskiego y Káliskiego/ miał ludźi pieniężnych cześć/ z ktorym byli Dźieśiatnicy Meżowie dobrzy/ Mátuß y Piotr Debscy/ Frac Zawißá/ Woyćiech Komorowski/ Stánisław Dobrowski ktory zábit/ Thomaß Wieruß/ Jan Szylink zábit/ Máćiey Kálmowski meżnie we wßytkich potrzebách poczynáiac/ á gdy od Pskowá odćiagnał/ przy wßytkiey Armáćie został ná Nowogrodku w Inflánćiech y z Rotha zá roskazániem Hetmáńskiem/ Mąż sławy y pámieći godny. Drugi brát tego Woyćiechá w Litwie/ Mąż tákże sławny/ kthory miał zá soba Psarska Anne z Domu Jástrzebiec/ z Woiewodztwá Sedomierskiego á z Checińskiego Powiátu.

¶ Głowáczcy tegoż Herbu vżywáia/ z ktorych był Marćin Pisarzem ná Komorze Cłá Krákowskiego/ Mąż vczony y zásłużony godnie Rzeczypospolitey.

Slubiczcy támże w Ráwskiem Woiewodztwie.
Rokotowscy támże dom rozrodzony.
Orłowie w Krákowskim Woiewodztwie.
Bogusławscy od Piotrkowá dom rozrodzony.
Płońscy w Przemyskiey ziemi dom stárodawny.
Goworowscy z Ciechanowskiego Powiátu dom rozrodzony z ktorego Woyćiech był w Wiślicy Ráycą.
Cygáńscy z Łęczyckiego Woiewodztwá.
Długoiewscy od Rádomiá Dom dawny.
Kliczkowscy z Mázowsz od Łomzy dom stárodawny.
Koryczcy w Mázowszu dom rozrodzony/ był ieden w Pułtowsku Mensionarzem.
Chwalkowscy z Krákowskiego dom dawny.
Gárliczcy z Krákowskiego woiewodztwá dom stárodawny
Wolscy od Dopczyc dom stárodawny w Krákowskim.
Tobaszowscy od Sączá dom stárodawny.
Michálczewscy z Cchowskiego Powiátu.
Julewscy od Wąsoszá dom rozrodzony.
Kliczcy z małych Klicz z Ciechanowskiego Powiátu.
Chometowscy w Płockim Woiewodztwie/ w Prusiech y ná Dobrzyńskiey ziemi máią.
Wiśniowscy z Łukowskiego Powiátu.
Wolscy w Łęczykiem Woiewodztwie/ z ktorych ieden był Podżupkiem Wielickim zá Lubomierskiego z domu Srzeniáwá bez Krzyżá.
Gniewiewscy z Ciechanowskiego Powiátu.
Druszkowscy od Cchowá dom stárodawny.
Bystramowie ná Podlászu Dom stárodawny. Záiąckowscy w Prusiech własni są Bystrzamowie.
Podlescy z Czerskiego Powiátu Dom stárodawny.
¶ Inszych Domow Zacnych bárzo wiele tego Herbu vżywa.

O kleynocie Prus

Wilcze Kosy/ ktory z tegoż ma początek / thylko sobie zodmieniáli zá przyczynkámi rozne nazwiská / iáko ś o tym w Gniazdzie Cnoty czytał. Tu tylko obaczywszy własność Herbu/ czytáć będzieß o potomstwie ktore go w tym wieku vżywa/ máią być w Czerwonym polu Białe Kosy.

☞ Ná on czás gdy Kázimierz z Máslausem miał potrzebę/ Mąż z Domu Prusow był Hetmánem/ ktory gdy po dwá kroć woysko iego szczęśliwie poráził/ Corkę Maslausowę/ ktora tylko byłá iedyna zostálá/ z máietnośćią iey własną vprosił sobie zá żonę v Krolá / czego

mu iáko Mę=

mu iáko Mężowi godnemu nieodmowił/ owszeyki ieszcze do tego wiele przyczynił w onych kráinách áby bronił gránic od postronnych nieprzyiaćioł. A iż Máslaus nosił zá Herb dwie kośie / on potym Rycerz iego zostáwuiąc pámiątkę swoie/ pułtorá Krzyżá do nich przyczynił / zostáwił wiele potomstwá w tym wieku po sobie.

Dom Nakwáskich w Płockim woiewodztwie stárodawny/ z ktorego było wiele Mężow zásłużonych R. P. w Kśiestwie Mázoweckim Kásztellany y Dygnitarzmi znácznymi bywáli / był wieku mego Stánisław Podkomorzem Wysogrodzkiem / Szczęsny był Plebanem Sierpskiem y Kiernowskiem/ był człowiek vczony.

Báworowscy w Ruśi Dom Sławny y Możny/ z ktorych był Mikołay Rotmistrz/ ktorego vrodziłá Kśiężná Zbáráska / on pothym z Skárbkowną zostáwił Potomstwo z Domu Abdánk / w potrzebách z nieprzyiaćioły znácznych bywał/ y wielkiem kosżthem w onych kráiách niemáłe Poczty przećiwko nieprzyiaćiołom wywodził/ Zamkow swych/ Báworowá y Ostrowá mężnie Pogánom nie raz obronił/ wiele spraw iego godnych pámięci w Historyey obaczysz.

Dom Jezierskich z Czerskiego rozrodzony.

Dom Mysłeckich w Mázowszu y w Prusiech máią/ Dom rozrodzony.

Rudowscy v Nowogrodká w Lithwie.

Dom Preczkowskich ná Dobrzyńskiey ziemi stárodawny y znáczny/ Mężowie sławni z tego domu bywáli.

Rádomińscy támże ná Dobryńskiey ziemi stárodawny dom własni są Zglinniczcy/ wyszli z Płockiego Woiewodztwá. Był Bártosz wieku mego Rádomiński Pisarzem Bobrownickiem / Mąż Rzeczypospolitey zásłużony w onym kráiu.

Głuchowscy w Prusiech w Chełmińskiem woiewodztwie.
Wołowscy w Wysogrodzkiem Powiećie dom rozrodzony.
Miśiewscy w Płockiem Woiewodztwie dom rozrodzony/ máią y ná Kuiáwách.
¶ Inszych Domow wiele Zacnych w roznych Woiewodztwách.

Trzeci Prus/ ktory

iuż potym miał dziedziczkę z máietnośćią wielką z Domu Pobog/ dla tegoż ná pámięć puł Podkowy á iedne Kosę / ná wierzchu Prus Prádziádow swoich zostáwiwszy / w iednym Herbie trzy Fámilie złączył / á to wszytko Kśiążetá nádawáły Mázowieckie/ y Męże wielkie do śiebie przynęcáiąc opátrzenia dawáli / bo im thego potrzebá byłá/ gdyż wielkim nieprzyiaćiołom ná on czás ná oczách śiedzieli: A ták to twierdzą żeby miał mieć te polá ten Herb / Kosa y Krzyże w polu Czerwonym / puł Podkowy w Błękitnym/ Nogá zbroyna

 w Helmie ná

w Helmie ná Koronie/ gdy byłá vćiętá w potrzebie Mężowi tey Fámiliey/ rzeczonemu Sobor/ ná onym Pśiem Polu zá Bolesłáwá Krzywouſtego/ Złota mu ná to mieyſce poſtał/ á ná wieczną pámięć v Herbu w Helmie nośić kazał. Tego włáſnosć obaczywßy/ czytáć będźieß o Potomſtwie kthore znáć mogę/ tákże o nim wiedźieć w ták ßerokim Kroleſtwie.

☞ O Przodkách Herbu tego wiedźieć nie mogę/ gdyż wßytkie trzy Herby wßyſcy Skriptorowie nazwiſkiem iednym pomieniáią Prus/ ácz Báßko Hiſtoryk zowie ieden Prus Turzymá/ wßákoż doſtátecznie niewiem ktory/ Potomſtwo też ſwoie zową Wilcze Koſy/ Prus nagody. &c.

❡ Domow wiele znácznych tego Herbu me° wieku było/ iáko naprzod.

☞ Dom Mińſkich ſtárodawny y znáczny/ ktorych ſię Przodkowie piſáli de Gośćieczyce/ iáko wyżßey pomieniony Stybor Biſkup Płocki/ ktory nie był ná Biſkupſtwie tylko lat śiedḿ y ták wiele Mieśięcy/ iákoś wyżßey czytał/ ten był kupił Mińſk w roku 1468. Tegoż potomſtwo Synowcy piſáli ſię z Mińſká/ iáko Mikołay Mińſki/ od ktorego wieku mego był Káſper Mińſki Woyſkiem Wárßáwſkiem/ ten zoſtáwił Syná Stániſłáwá (z Goryńſką Woiewody Mázoweckiego Corką z domu Rożá) Mężá vczonego/ ktory mores hominum & vrbes widźiał y wiedźiał. Miał zá ſobą Dębieńſką Vrßulę/ Káßtellaná Krákowſkiego Corkę. &c.

☞ Dom Dłużniewſkich w Płockiem Woiewodztwie ſtárodawny/ z ktorych wiele Mężow záſłużonych R. P. bywáło/ był wieku mego ieden Sędźiem Płockiem.

Dom Karniſkich thámże ſtárodawny y możny/ z ktorego tákże wiele Ludźi záſłużonych R. P. bywáło.

Dom Wietwińſkich ſtárodawny y znáczny w Mázowßu y ná Wołyniu wiele Mężow ſławnych y záſłużonych Rzeczypoſpolitey w tym Domu było.

Dom Rudźieńſkich ſtárodawny y znáczny.

Dom Járuntowſkich w Lomźieńſkiem Powiećie ſtárodawny rozrodzony y záſłużony R. P. w onych Kráiach.

Dom Korewickich z Podláßá ſtárodawny y znáczny/ był Jan Syn Andrzeiow v Kśiążęćiá Słuckiego Jurgiá/ w Roku 1577. znácznym ſługą ná Dworze.

Młaczcy z Czyrſkiego Powiátu/ z ktorych wieku mego Wáleryan był w Lithwie v Rádziwiłow znácznie záſłużonym.

Roſocháczcy z Wyſkiego Powiáthu Dom ſtárodawny y rozrodzony.

Oſowińſcy od Liwá dom znáczny.

Dom Bełdyckich thámże ná Podláßu znáczny.

Dom Pruſkowſkich od Rożáná rozrodzony.

Dom Mrockowſkich támże rozrodzony.

Dom Dobrzynieckich támże rozrodzony.

Dom Nápiorkowſkich támże rozrodzony.

Dom Kowalewſkich w Sierádzkiem Woiewodztwie/ był Sebeſtyan Mąż w Práwie biegły/ ktory zábit od Bikowſkich.

❡ Inßych Domow wiele znácznych w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie ſtárodawnym Wieniáwá/ ktory przynieśion do Polſki z Moráwy/ iáko o tym Długoß świadczy/ y to/ że wieku mego w onym páńſtwie były Fámilie możne od dawne° czáſu Kroleſtwu onemu záſłużone/ iáko Dom Pánow z Perſtyná/ y inße/ ma być Głowá Czarna Zubrza z Rogi/ y w Znozdrách Wić ſkręcona/ w ktorey Mąż ten ktoremu naprzod ten Herb dano/ vłápiwßy Zubrá żywego w pußczy/ przywiodł przed Kśiążę/ o czymes czytał w Gniazdźie Cnoty/ ma być w Polu żołtym. A ták ſię przypátrzywßy włáſnośći Herbu/ czytáć będźieß o Przodkách y o Potomſtwie ich/ ktore ia w ták ßerokiem Kroleſtwie znáć mogę/ ábo o nim wiedźieć.

☞ Znácznie Káthálog opowieda Bozutę Arcybiſkupem Gnieźnieńſkiem/ ktory był wźięt po Ipolićie Włochu/ o ktorem będźieß czytał ná mieyſcu ſwym. O tym Bozućie piße w Kátálogu tymi słowy.

BOSVTA primus natione Nobilis de Domo Vieniavva, ſed actionibus & moribus nobilior, à Benedicto Octauo Summo Pontifice prouiſus, munificus & profuſus Eleemoſinarum largitor, in quoſlibet Orphanos & inopes, viſcera geſtans Charitatis & Compaſionis, in clericos ſuæ Diœceſis rigidus animaduerſor, quorum vitam & conuerſationem, curioſa viſitatione luſtrabat annis ſingulis, ſciens ex vita clericorum ſalutem vel interitum pendere Laicorum. Ex quo effectum eſt, vt mortuus magno ſtudio à ſingulis deſideraretur in Rem quoq; publicam Regni Poloniæ feruidus Zelator. Ruina eius quæ Caſimiro Filio Regio cũ Riſcha genitrice ſua in Almaniam pulſo, per inteſtinas & Ciuiles clades, & ſpolio quod Bratislaus Dux Bohemiæ, cum Genero EPIſcopo PRageñ, oportunitate temporis, & abſentia Regis Poloniæ captata, in Gneznenſi Eccleſia, ſpoliando illam quinq; Martirum, & Nobiliſsimis Clenodijs affecerat offenſus, Die ac nocte luctu, fletu & lamentis aſsiduis exinanitus & tabefactus, Spiritu anxio, & afflicto, corpus deſerente diem obijt. Ná ktorego mieyſce obran Stephan z domu Topor. Wźięt w Roku 1027. Vmárł 1038. w Gnieźnie pochowan.

❡ O tym piſał Jánicyus te wierße.

Munificus Largitor orphanos miſeroſque iuuare,
Impiger, & cleri pœna, ſed æqua fuit.
Compatiens Patriæ, qualem decet eſſe Polonum,
Cui dolor & Lachrimæ cauſa fuere necis.

☞ Rudygerá Czechá opowieda Káthálog w Roku 1170. tymi słowy. Poſt mortem Honoldi, Rudgierus natione Bohemus ſucceſsit, fuit annis decem, Aſſumptus anno 1160. Mortuus anno 1170, Wlatiſlauiæ ſepultus, fuit genere Nobilis de Familia quæ Caput Biſontis cum Circulo defert, in cuius locum Vernerus ſucceſsit. Ten Vernerus był Brát ie° rodzony/ o czym świádczy Kátálog tymi słowy.

Vernerus germanus in Epiſcopatũ Fratrem ſecutus, hic fertur ſimplicitate Columbina. Obijt anno, 1178. Wlatislauiæ ſepultus. Po nim náſtał Vnlicelphus Capituli fauore electus, Wßákoż nie piße ktorey był Fá-

miliey/tylko piſze/że Kázimierz Monárchá Conceſsit, Alexander Papa Cō-
firmauit, Obijt anno 1 1 9 0. Wlatiſlauiæ requieſcit.

☞ **Philipá Biſkupem Poznáńſkiem opowieda Káthálog** że był wźięt po Mrokoćie/w roku 1 1 7 2. z Kánoniey Poznáńſkiey. Piſze o nim że był Polak/od Zdyſłáwá Gnieźnieńſkiego Biſkupa potwierdzon/ z wolą Mieczyſłáwá Kśiążęćiá Wielgopolſkiego. Po nim náſtał Boguſław z Domu Roża/o czym czytay Długoſzá pod tymże Rokiem.

☞ **Philipá wtorego wſpomina Długoſz y Kátálog że był** wźięt ná Biſkupſtwo Poznáńſkie po Herborćie/w Roku 1 2 2 2. Vmárł w Roku 1 2 3 2. Po nim náſtał Andrzey z domu Zarębá.

☞ **Bronißá Hrábie wſpomina Kromer w Kśięgách O-**ſmych tymi słowy. Bronisius etiam Comes gente Vieniauius, cuius inſigne eſt Caput Biſontis, in Pago ſuo Goſcicouo in Poznanienſi Dioceſi Ciſterſienſibus Monaſterium condidit, quod Paradiſi nomine tunc dici cæptum, etiam nunc eam appellationem retinet. &c.

¶ Długoſz záſię wśi nádánia iego do tego tám Klaſztorá te opowieda/Naprzod Gośćikowo/Lina/Kłodáwę/Cortykę/y Pálenc / o czym czytay y v Miechowity Kśięgi Trzećie/Liſt 128.

☞ **Jáná z Obichowá / Káſztellanem Srzemſkiem wſpo-**mina Kromer w Kśięgách ſzeſnaſtych/dla tego/ że był ſłan od Władyſłáwá Jágiełłá w Poſelſtwie do Węgier / po Annę Czyliſkiego Hrábie Corkę / do ſtanu Małżeńſkiego pomienionemu Krolowi.

☞ **Dobieſłáwá Puchálę wſpomina Kromer w Kśięgách** śiedmnaſtych zá Władyſłáwá Hetmánem/ná ten czás gdy Herman Miſtrz Pruſki ábo Inflántſki wielkie woyſko wiodł z Niemiec y z Czech do Pruſ/ ktore zoſtáwiwſzy v Golubiá/ſam w niewielkim Pocżćie do Málborku iechał áby ſię rozmowił z Krzyżaki Pruſkimi/w tym náſzy iáko Kromer wſpomina tymi słowy. Id cū cumperiſſent noſtri, qui Ripini & Bobrovvnicis in præſidijs erant, auſi facinus audax, Ductore Boleslao Puchala, gente Wieniauio, ad hoſtem viris armiſq; longè ſuperiorem contendere: inſidijſq; apto loco diſpoſitis, pauci per agros, ſalantes & prædas agentes ſub Golubia ſeſe oſtendere. Quos hoſtes correptis armis auidius perſecuti, locum inſidiarum incaute preteruecti ſunt. Ibi conſurgens Puchala cum toto agmine à tergo eos adortus. &c. &c.

☞ **Ci wyżſzey pomienieni Przodkowie wyſzli byli z Moráwy** tym ſpoſobem/biorąc Dźielnicę z tymi ktorzy ſię teraz de Perſtyn piſzą/iedni w Czechách/drudzy w Moráwie/ drudzy w wyżſzym y w niżſzym Slaſku. Ten ktory w Schowſkiey źiemi wźiął dźielnicę/zoſtał w Polſzcze y z Polaki ſię ſpowinowáćił/zbudowawſzy Zamek Gołuchow/ z niego ſię piſáć począł.

☞ **Wſpomináią hiſtorye Predyſłáwá z Gołuchowá Ge-**nerałem Wielkiey Polſki zá Kázimierzá Wielkiego/ ktore mu potym Helżbietá Krolowa Węgierſka odiełá/co wſpomina Kromer w Kśięgách Trzynaſtych tymi słowy. Interim Helizabeta Mater Ludouici, in Polonia muliebri vſa conſilio, iuuenes & imperitos homines in ſenatum allegit, compluresque bonos & graues viros Magiſtratibus mouit, & nihili homines adq; aſſentatores eis ſuffecit, ac inter alios. In primis Prædislaus Goluchouius Palatinus Caliſieñ, Vir magnanimus & moderatus præfectura maioris Poloniæ motus. &c. Eiq; Otto Pilecius ſucceſsor datus eſſe memoratur. Quam rem ægre tulere Maiores Poloni, & parere Ottoni, quam vis & genere & virtute præſtanti detractabant, propterea quod nullas is habebat poſſeſsiones in Maiore Polonia, atq; ita contra leges præfecturam obtinebat.
To było w Roku 1 3 7 3. Czytay Kromerá w Kśięgách 13. Liſt 333.

Był ten Pre-

¶ Był ten Predyſław Syn Ráphałow/zoſtáwił Synow trzech/z ktorych ieden Fryderyk był Biſkupem Kuiáwſkiem/ dwá rozdźielili miedzy ſię dobrá Oyczyſte/wźiął ieden máietnośći wſzytkie do Leſzczyná należące/y te miáſtá/Rádomicko/Smigiel/y Kiepłow ꝛc.

¶ Drugi Ráphał w Woiewodztwie Káliſkiem wźiął Gołuchow/ Goliſzow/Przygodźice. ꝛc. Y ſummy ná dobrách Krolewſkich/ iáko o tym Liſty rozdźielne świadczą.

Ráphałá Leſzczyńſkiego zoſtał Syn Ráphał/ kthory czás długi ná Dworze Ceſarzá Fryderyká tego imienia Trzećiego ſłużąc/w poſelſtwách znácżnych ieźdźał/iáko do Máthyaſzá Królá Węgierſkiego/do Kázimierzá Krolá Polſkiego/o czym świadczy Kromer w kśię: 27. tymi słowy.
Venit eodem Legatus Imperatoris Friderici, Raphael Leſcinius æques Polonus, verum complu: annos in miniſterio Imperatoris verſatus, eique inter paucos charus, homo nauus & magni animi, qui parui fecerat difficultatem itineris, pericula, & inſidias amatia rege comparatas: quarum ergo Theutoni Legationem illam deffugerant. &c. &c.

¶ Zá tę posługę ktorą ták beſpiecżnie á ku myſli Ceſarſkiey odpráwił/ hoynie był vdárowan od Ceſarzá/pieniądzmi y kleynoty koſztownymi/ ktore y do tego czáſu w tym domu chowáią.

¶ Temuż do Herbu przydano ſupra aureum Velus ktore było ná głowie Báwoley/Koronę Złotą ná niey Lew w Koronie śiedząc trzyma w iedney nodze Miecż goły/ iákoś wyżſzey widźiał/ á ten Helm tylko temu Domowi należy. Do tego tegoż Ráphałá tenże Ceſarz honorauit titulo Comitatus de Leſchno, o czym Diploma świadczą. To było w Roku 1 4 7 3. Od tegoż czáſu z tego domu piſze ſię Potomſtwo Comites de Leſchno.

¶ Ten potym Ráphał z znáczną wyſługą od Ceſarzá przyiechawſzy/ wiele máietnośći w Polſzcze nákupił/ był Káſztellanem Gnieźnieńſkiem/ y Generałem Kuiáwſkiem/do ktorego mu przydano te Stároſtwá/ Sierádzkie/Łęczyckie/Kośćińſkie/Konińſkie/y inſzych niemálo/ trzymał trzynaśćie ſtároſtw/był Márſzałkiem Nadwornym/ ſkoro mu dano Káſztellánią Poznáńſką vmárł tego Roku/Ciáło iego leży w Brześciu Kuiáwſkiem.

¶ Zoſtáwił Synow Trzech/ Ráphałá/ Káſprá y Páwłá. Ráphał trzymał Leſzczyńſkie imienie/ ktory potym był Podkomorzem Káliſkiem y Stároſtą Wielgopolſkiem. Káſper z Páwłem mieſzkáli indiuiſim, Był Káſper Stároſtą Rádźieiowſkiem/potym Páweł vmárł ſterilis.
A Káſper ſpłodźił Janá Leſzczyńſkiego / y Ráphałá kthory był Biſkupem Płockiem/ iáko o tym powieda Káthálog / był wźięt po Eráſmuśie Ciołku w roku 1 5 2 2. Ten Kámienicę w Zamku Pułtowſkiem zmurował. Żył ná Biſkupſtwie cztery látá/vmárł w roku 1 5 2 8. W Pułtowſku pochowan podle Zákryſtyey. Po nim był wźięt Andrzey Krzycki z domu Kotficz.

Jan Brát tego Biſkupá był Káſztellanem Brzeſkiem / Stá-roſtą Rádźieiowſkiem y Słuchowſkiem / miał zá ſobą Fráncuſkę Márynę de Makrelángch/ z kthorą zoſtáwił Ráphałá Leſzczyńſkiego / dźiśieyſzego Káſztellaná Srzemſkiego/o ktorym niżey czytáć bedźieſz.

☞ **Drugi Syn Przecłáwow/ktory był wźiął dźiałem Go-**łuchow/miał dwu ſynow/Podkomorzego Káliſkiego/ y drugiego ktory był Kánonikiem Gnieźnieńſkiem y Krákowſkiem/ktory po śmierći Brátá ſwego trzymał wſzytkę máietność Gołuchowſką/ á po iego śmierći przypádłá ná Brátá Stryiecżnego Jáná wyżſzey pomienionego Káſztellaná Brzeſkiego. Sioſtrá iego byłá Siewierſka Káſztellanká Kruſzficka.

Ráphał Syn Káſztellaná Brzeſkiego od Fráncuſki/kthory ſam wſzytkę máietnośc wyżſzey pomienioną otrzymał. Był naprzod Stároſtą Rádźieiowſkiem/potym mu dano Woiewodztwo Brzeſkie/ále iż to było contra le-

ko contra leges, dla Stároſtwá Rádźieiowſkiego ſpuśćił Woiewodztwo/ czyniąc z śiebie porządek tempore exequutionis. Był potym Káſztellanem Srzemſkiem/miał dwie żenie. Naprzod Bárbáre z Podháiec Wolſka Káſztellaná Sedomierſk: Corke z domu Pułkozá / z ktora zoſtáwił ſynow dwu.

Janá Stároſte Rádźieiowſkiego / ktory miał zá ſoba Opaleńſka z Domu Lodźia/ Márſzałká Koronnego y Generałá Wielkiey polſki Corke/nie miał z nia Potomſtwá ná ten czás/był Catholiciſsimus.

Andrzeiá drugiego ktory miał zá ſoba Fierleiowne Káſztellaná Lubelſkiego y Stároſty Sedomierſkiego Corke. Od tego iuż był ná ten czás Ráphał/y Coreczká Bárbárá minorenes. Ten znácznie R. P. ſłużył/ do Moſkwy koſztem niemálym ſie wypráwował. O inſzych zaſługách iego ſzerzey w Hiſtoryey mieć bedźieſz.

Kátharzyná śioſtrá tych pomienionych/ á Corká Káſztellaná Srzemſkiego / Naprzod byłá zá Wacłáwem Oſtrorogiem/ pothym zá Koneckiem Janem Ochmiſtrzem Krolowey Anny y ſtároſtá Lomźieńſkim.

¶ Druga żoná byłá tegoż Káſztellaná Srzemſkiego/ Henrici Baronis in Traſemburg & Mielicz Filia, ktory był Præſideñ Wrocłáwſkim/ z ktora było to Potomſtwo. Naprzood Ráphał Dźierżawcá Lubodźieſki/ ktory Młodźieńcem vmárł. Drugi Wácław Adoleſcens nobilis. Corek trzy/ Anná/ Máryaná y Bárbárá. Drudzy Synowie y Coreczki młodo pomárli.

☞ Meżykowie w Krákowſkiem Woiewodztwie Dom ſtárodawny/ktorych Przodki Słáboſzámi zwano. Wſpominája Przywileie Koronne Janá Meżyká/piſał ſie z Dabrowy/Woiewoda Ruſkiem/ w Roku 1 4 3 6. Czytay Przyluſkiego Státut Kśiegi Piate Káp: Trzećie. Wſzákoż ieśli tey Fámiliey/tego tám nie dokłáda.

☞ Janá Meżyká wſpomina Miechowitá w one Pruſka woyne zá Jágiełłá/tłumáczył od Niemcow.

☞ Wieku mego był Stániſław Meżyk Stároſta Sadeckiem. Ten z młodych lat ſwoich ná Dworze Krolá Zygmuntá był Dworzáninem znácznym/ potym Rotmiſtrzem fortunnym y Meżem ſławnym/ w wielu potrzebách bywał / zá Krolá tákże Stepháná Rothy do Moſkwy wodźił. Był to Maż záſłużony R. P. Nie zoſtáwił Potomká Meſkiey płći / tylko Corke iedne Debieńſka Stárośćina Czorſtyńſka / z Buczácka z Domu Piłáwá.

Bráćia drudzy tegoż Stároſty Meżykowie byli thámże w Krákowſkim Woiewodztwie ludźmi znácznymi y R. P. záſłużonymi.

☞ Czermieńſcy w Káliſkiem Woiewodztwie dom ſtárodawny/ z ktorego był Wálenty wieku mego Meżem znácznym / ná Kijowie żołnierſka ſłużył lat czternaśćie/wiele z nieprzyiaćioły w potrzebách bywał/ Syny tákże zoſtáwił Meże wyborne.

☞ Długoſzowie/ktorzy ſie piſali z Niedźielſká/bywáli ludźmi Rycerſkimi/iáko czytamy o Janie Meżu ſławnym/ktory w one Pruſka woyne zá Jágiełłá wiele z Niemcy czyniac/pogimał kilká Meżow znácznych/ miedzy ktorymi był przednieyſzym Markuath de Galczbach Commendor Brandeburgeñ, o ktorym niżey czytáć bedźieſz. Tenże był zoſtáwił dwoch ſynow Meżow godnych/ iáko Janá ktory piſał Kronike Polſka iezykiem Láćińſkiem/był Præceptorem Káźimierzowych ſynow/vmárł Arcybiſkupem Lwowſkiem miánowánem/pochowan ná Skałce / o czym czytay v Miechowity Kśiegi Czwarte/Liſt 343. Ten był we wſzytkich beneficyách ſwych dobrze Kośćiołow popráwił / w Wiślicy Kámienice Kánonikom zmurował. Brát iego drugi był tákże Kánonikiem Krákowſkiem. W tym wieku o tego wyżſzey pomienionego Janá Potomſtwie właſnym niewiem.

Sleńſcy/z ktorych iednego Márćiná opowieda Epitaphiū w Wárſzáwie v Pánny Máryey ná Grobie Dom ſtárodawny/ Meżowie tám bywáli okrutni.

Ciświczcy dom ſtárodawny y znáczny w wielkiey Polſzcże.

Bedleńſcy/opowieda w Krákowie ná Zamku Mikołáiá Epitaphium tymi ſłowy. Reuerendus Pater Dominus Nicolaus Bedlenski, Scholaſticus & Vicarius in ſpiritualibus Cracouieñ Generalis, Scholæ in Arce Cracouieñ, & duarum domorum Canonicalium de cocto lapide ex fundamentis erector, Vir pius, munificus, & eleemoſinarius magnus, naturæ debitum ſoluit, Anno 1 5 4 0. 16 Menſis Aprilis.

¶ Inſzych Domow Zacnych bárzo wiele tego Herbu vżywa.

O Kleynocie Pomian/

ktory od Wieniáwy ma początek właſny / iáko o tym Długoſz piſze tymi ſłowy. Qui pro inſigni defert Caput Zubronis nigrum in Campo Cirulleo, Gladio vibrato nudo tranſuerberat, in ſignum Genologiæ confuſionis, Circulo in naribus dependente ſibi ablato : Erat enim Clenodium vnum cū Clenodio principali Zubrza Głowá/ſeu Wieniava, quod ex Baronibus ſigniferum Morauiæ ortum ducens, in Familiam numeroſam creuit, ſed cū Laſthek Chebda de Grabie, germanum Fratrem Iarandum Decanum Gnezneñ, in villa Lubania, zelo inuidiæ & ambicionis Tyrannice occidiſſet, per iudicium Wladislai Regis ſecundi, in quærela deduxit, diuorcium inter illos factum eſt, & vna parte qua ſe Wieniava ſeu Perſtenem vocant, in ſuo originali clipeo remanente, alteri & circulus ademptus, & gladius in ſignum tyrranidis datus eſt. &c.

¶ Wſpomina potym Ianicius in Cathalogo Włoſtyborá Arcybiſkupem Gnieźnieńſkiem/ktory był wźiet po Márćinie z domu Bodulá/w roku 1 2 7 9. Vmárł w roku 1 2 8 3. po nim náſtał Jákub z domu Swinká. O tymże ten Poetá piſał Wierſze w te ſłowá.

Wloſtibori quid agis? cur ſic tibi vita modeſta eſt?
Dignus es, & ſacras paſcere ſpernis oues?
Nicoleus cauſa eſt, fueratq́ cauſa Philippo,
Gaudeo facta animi quod rata vota tui.

☞ Járuntowie ktorzy ſie piſali z Brudzewá / byli ludźie możni y Senatorowie R. P. záſłużeni / iáko Járándá z Brudzewá Priwilegia Koronne opowiedáia Woiewoda Jnowłocłáwſkim/roku 1436.

¶ Piotrá z Brudzewá w roku 1 4 5 1. wſpomina Podkomorzem Káliſkiem.

¶ Janá Járándá w roku 1 5 0 5. Káſztellanem Káliſkiem/y wiele inſzych. Wieku mego był Járund Woiewoda Leczyckiem / ktory z Helżbieta z Gulczewá z domu Prawdźicż zoſtáwił dwie Corce/ Sobocka Káſztellanke Goſtyńſka/od ktorey tylko iedná Corká Jádwigá Hrábina Zgorſki Woiewodzina Poznáńſka.

¶ Druga Corká tegoż Woiewody Hrábina z Łábiszyná Jánuszowa Latálska/ ktora tákże tylko dwie Corce zostáwiłá.

¶ Tegoż tám Przodká ktory sie pisał de Grábie/ wieku mego był dom znáczny rozrodzony Grábskich/ był Kásztellan Kruszficki ktory miał te syny.

Marciná/ ten miał synow trzech Mężow wybornych/ Jana/ Sebestyaná y Stánisławá.

Jan pode Pskowem bedac w Rocie Janá Zborowskiego/ Kásztellaná Gnieźnieńskiego/ Nadwornego Hetmáná/ w pierwszey potrzebie meżnie z nieprzyiacielem czynił áż pod nim koniá zábito/ iednák on wieźniá znácznego Pawliná Ogáliná dostawszy Hetmánowi dárowal. Tá potrzebá stad byłá przypádłá ná straż Polska/ ktora w Kościołku przespiecznie siedzac kostki gráli/ Moskwá ie nábiegłá/ tám sługe Skárbkowego/ ktory pretko nie mogł koniá dosieść/ rozsiekáłá/ wszákoż gdy Rothá przypádłá o nym ná rátunk/ wpárli Moskwe w brone/ y znácznego Moskwiciná zábili. Potym we Czwartek przed Trzemi Krolmi/ gdy siedm set Moskwy pogromili/ wiele á meżnie z nieprzyiacielem czynił / y w inszych wielu znácznych potrzebách bywał.

Piotr Syn Kásztellaná Kruszfickiego/ kthory sie gotuiac do stanu Duchownego/ zá przypadkiem nieszczescia zábił chłopá/ szedł był do Rzymu po rozgrzeszenie/ w drodze drugiego zábił / wrociwszy sie musiał sie ożenić/ zostáwił Potomstwo.

Łukasz trzeci syn był Kásztellanem Kruszfickiem/ ktory z Zakrzewska zostáwił potomstwo.

☞ Dom Sokołowskich ná Kuiáwách/ y w Leczyckiem Woiewodztwie máia/ stárodawny y możny. Był Woyciech Kásztellanem Dobrzyńskiem/ ktory z Lewinowna zostáwił syná Mikołáiá/ ten był potym Woiewoda Leczyckiem/ máiac zá soba Strászkowska/ zostáwił z nia te syny.

Janá/ ktory vmárł nie zostáwiwszy potomká żadnego.

Járosławá/ ktory był stárosta kolskiem/ ten zostáwił syny te.

Chrzysztophá Stároste Rogozińskiego w wielkiey Polszcże/ ktory tylko Potomkiem zostáwił wiele pieniedzy.

Jan wtory syn Járosławow / zostáwił z Trzebuchowska Michałá/ Járosławá/ Chrzysztophá.

Stánisław trzeci Syn Járosławow był Stárosta Rogozińskiem w Prusiech.

Woyciech Stolnik Brzeski. Mikołay Woyski Kruszficki/ ktory zostáwił z Jádwiga Trzebuchowska te Syny. Stánisławá/ Woyciechá/ Janá/ Jároszá/ Mikołáiá/ Chrzysztphá/ Gábryelá/ y Corki/ Ruszkowska Sedzina Brzeska/ Zophia Kielczewska/ Pstrokońska Kásztellanke Konárska/ Swietosławska Mikołáiowa/ Bárbáre y Jádwige pánny/ á trzy vmárły pánnámi.

Stánisław Syn Mikołáiow zostáwił z Brodowska z domu Grzymálá dwu synow/ Janá Chrzysztophá minorenes, á ci sie wszyscy piszą/ y Przodkowie ich/ de Wrzaca.

☞ Dom Kołuckich ná Kuiáwách stárodawny y rozrodzony/ zásłużony. Bywáli ná wielkich posługách Rzeczypospolitey.

Dom Láwskich w Mázowszu/ był Stánisław Woiewo: Mázoweckim.

Dom Gorskich w Káliskim Woiewodztwie/ był ieden Sedziem támże. Z tymiż iedne Dzielnice máia Puklátecżcy/ z ktorych Máciey czás długi ná Rycerskiem chlebie sie báwiac / pod Vla zá Hetmáństwá Chodkiewiczowego Zmudzkiego Stárosty/ wiele á meżnie czynił.

Dom Suskich w Mázowszu stárodawny/ ktorych Przodek Chebdá de Grábie/ bedac Márszałkiem v Ksiażeciá/ zostáwił syná Adámá/ y inszych/ máietność támże miał nábyta. Od Adámá był Thomasz Suski Ekonomem Stárostwá Lomzieńskiego/ y Dzierżawca Zebrowskiem. Od tego Thomaszá został Kásper Suski/ ktory przy Hetmánie Koronnym Janie Zamoyskiem ná wszytkie expedycye do Moskwy znácznie ieździł / y w potrzebách Meżem sie znácznym pokázował/ Tego vrodziłá Chlebowska z Domu Roża.

Glińscy w Płockim Woiewodztwie dom rozrodzony.

Máláwscy támże dom stárodawny y rozrodzony.

Klobskich dom ná Kuiáwách stárodawny/ y znáczni Meżowie w tym domu á sławni bywáli/ iáko Bártosz / ktory ná Podolu długo służył/ Maż sławy y pamieci godny/ wiele w potrzebách z Pogány bywáiac meżnie czynił.

Dom Kielczewskich stárodawny w Káliskiem Woiewodztwie/ miedzy ktorymi był Jerzy Maż w sprawách R. P. należacych niepodleysze zásłużony.

Zerosławscy w Sierádzkiem Woiewodztwie dom stárodawny/ y Meżowie sławni/ Jákub pod Sokalem pogiman / záprzedan do Turek/ támże sie poturczył/ y zdechł támże.

Jan syn tego Jákubá zostáwił z Korábczewska z domu Ostoia synow siedm Meżow dobrych/ Marciná/ Jákubá/ Mikołáiá/ Janá/ Chrzysztophá/ Jároszá/ Ráphałá/ wszytko chłopi służáli/ meżni y sprawni.

Jákub syn tegoż pomienionego Turczyná Zerosławskiego/ służac v Krolá Ludwiká w Wegrzech czás długi/ tám vmárł. Był to maż sławny/ wiele á często nieprzyiacioły oney kráiny gromił.

Ciásnowscy v Srzody dom stárodawny.

Ráphał Skárbnik támże.

Brzaczewscy z Káliskiego dom stárodawny.

Wilkostowscy ná Kuiáwách Dom stárodawny y znáczny w Inowłocłáwskiem Powiecie.

Ostromeczcy w Chełmskiem woiewodz: w Prusiech dom stárodawny y znáczny.

Zdanowscy w Sedomierskim woiewodz: dom stárodawny

W Gnieźnie Epitaphium opowieda tymi słowy Meżá znácznego. Reuerendus Dominus Ioannes Chebdi de Nievviesz, Sedis Apostolicæ & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Archidiaconus, Wladislauień Decanus, Gnezneń & Cracouień Canonicus, obijt anno 1 4 0 0.

¶ Inszych Domow Zacnych w roznych Woiewodztwách iest wiele/ o ktorych wiedzieć nie moge.

O Kleynocie Ráwicz

ktory przynieśion z Czech do Polski/ o czym świadcza wßytkie Historye/ zá pánowánia Bolesławá Chábrego. O przodkách tey Fámiliey piße Długoß/ że bywáli Audaces & crudeles, nonnulli etiam cōtemptores religionis. Ma być pánná roßczosána w Koronie/ Rece rozßerzone máiac/ ná Niedźwiedźiu Czarnym śiedźi w polu żołtym. Ktorego Herbu własność obaczywßy/ czytáć bedźieß o Przodkách y o Potomstwie ich/ ktore ia w ták ßerokiem Krolestwie wiedźiec moge.

☞ Kocháná Kśiaże w Czechách/ ktory tu potym do Polski z Potomstwem przyßedł/ zá pánowánia Bolesławá Chábrego/ w Roku 1003. Wspomina Kromer w Kśiegách Trzecich/ dla tego/ że záwße był życzliwym ze wßytka Fámilia swa Polakom/ co zácżyna tymi słowy.

Ibi Rex læsam iterum patientiam suam indignatus, & grauibus suorum iniurijs & quærelis irritatus, tumultaria manu Bohemum persequitur: quem cum intra fines Regni sui non esset assecutus, auctis copijs Bohemiam longè lateq; populatus est, Oppida & Arces, partem vi expugnauit, partim in dedicionem accepit, Pragam, Metropolim, & Wyssegradum Arcem, quo se Dux Boleslaus cum Iaromiro filio receperat, biennio obsessum famæ ad dedicionem compulit, fautoribus & adiutoribus ad omnia vsus Cochano & cæteris Rauitis siue Vrsouitis, principe tunc inter Bohemos Familia, cuius Stēma Gentilium est Puella Vrso insidens. &c.

¶ Tenże Historyk w Kśiegách Piatych potwierdza tey życzliwośći Fámiliey Herbu tego przećiwko narodowi Polskiemu/ y wiele ich znowu do Polski przyßło/ w roku 1106. Chceßli ßerzey wiedźieć/ czytay pomienionego Historyká Kśiegi náznáczone.

☞ Tá Fámilia naprzod osády y opátrzenia brałá w Ráwskiem Woiewodztwie/ y wiele tám Miast y Wśi osadźili/ ná ktorych w tym wieku wiele Potomstwá. Byli cżterzey bráćia/ od káżdego z nich zosobná o potomstwie czytáć bedźieß/ tych imioná były te/ Prándotá/ Goworek/ Groth/ Wars.

Prándotá/ ktorego sie Potomstwo w tym wieku ná onych osadách Przodkow swych ßeroko rozrodźiło. Naprzod Trzćińscy/ tám wiele Meżow zásłużonych w tym Domu było Woiewodámi/ Káßtellany/ Hetmány/ v Kśiażat Mázowieckich/ á záwße Prándotámi sie chrzćili áż po ten wiek. Tychże Dźielnice w Ruśi około Sokalá byli Zygmunt y Wáwrzyniec/ y tám Potomstwo zostáwili.

¶ Z tymiż iedney Dźielnice byli Nowomieyscy z Nowego Miástá w Ráwskiem Woiewodztwie/ wielcy á możni ludźie/ obrońcy Rzeczypospolitey dobrzy bywáli.

Dom Lenkow/ kthorzy sa własni Rokiczcy w Ráwskiem Woiewodztwie. Wspomináia dawne scripta Janá Påkoßá z Rokitnice Stárostá Ráwskiem/ ktory z Jedlenská zostáwił to Potomstwo.

Janá/ ktorego Námká názwáłá Lenkiem/ y tákże gdy podrosł od wßytkich

od wßytkich był zwan Lenkiem/ áż to nazwisko z onego żártu wiecżnie ná potomki przyßło. Był potym po Oycu Stárostá Ráwskiem/ o czym świadcża Munimenta/ był Łowczym Wislickiem y Niepołomskiem/ zostáwił z Máćieiowská z domu Ciołek/ śiostra rodzona Bernatá y Kasprá Máćieiowskich/ o ktorycheś pod Ciołkiem czytał/ śiostra rodzona Syná Thomaßá Lenká Rokickiego/ o ktorym bedźie niżey.

Brát tego Lenká rodzony Máćiey był Kánonikiem Krákowskiem y Łeczyckiem/ Plebanem Ráwskiem/ Meżem vczonym y godnym w posługách Rzeczypospolitey.

Thomaß wyżßey pomieniony Synowiec tego Kánoniká/ Syn Stárosty Ráwskiego Łowczego Wyslickiego y Niepołomskiego/ zostáwił z Goißewská Syná y Corke/ ktora dał zá Ruckiego.

Máćiey syn iego zostáwił z Wasowicowna z Smogorzewá z domu Łábec synow śiedm/ Corek ták wiele. Vmárł Stolnikiem Sochácżewskiem. Naprzod Mikołáiá/ ktory trzymał Wolborz/ Piorkow od Stánisławá Karnkowskiego kiedy był Biskupem Włocławskim. Drudzy Bráćia iego ná chlebie sie Rycerskim báwili/ meżowie dobrzy.

Rokiczcy/ kthorzy nie strácili nazwiská Przodkow swych/ dom znácżny támże w Ráwskiem Woiewodztwie/ bywáli ná Dworze Krolow polskich znácżnymi y zásłużonymi.

Dom Lypickich támże w Ráwskiem woiewo: stárodawny

Dom Otrebußow támże stárodawny y znácżny.

Dom Boguckich támże z Ráwskiego Woiewodztwá stárodawny/ był ieden Sedźiem Ráwskiem/ drugi Sedźiem Przemyskiem/ ktorego támże Potomstwo zostáło/ był trzeći Podskárbiem Kśiestwá Mázowieckiego.

Dom Ożgow w Wárßewskiem Powiećie stárodawny y rozrodzony/ z ktorych Bálcer wieku mego był Podstárośćiem Lwowskiem/ w sprawách Rycerskich/ y w inych Rzeczypospolitey należacych Maż ćwiczony y godny.

Dom Wołuckich z dawná R. P. zásłużony/ thák z spraw Rycerskich/ iáko z inych Rzeczypospolitey należacych/ iáko Abráma wspomináia Listy dawne Meżem zásłużonym Krolowi Káźimierzowi Wielkiemu/ w Roku 1340.

Jákubá Wołuckiego ktori w Pruska woyne zábit zá Jágiełłá

Michał/ ktory był Proboßczem Opocżyńskiem wieku mego/ Kápłan vczony y przykłádny.

Szczesny/ ktory był czás niemáły przy Karnkowskiem Biskupie Kuiáwskiem/ miał zá soba Rucka.

Jan brát rodzony Micháłow y Szczesnego/ zostáwił z Ołtarzewská z domu Lis Synow ßeśći y Corke iedne. Z tych synow iego byli dwá Młodźieńcy vczeni wieku mego/ iáko Andrzey Poeta Laureatus à Rege Stephano, tylko w osmnaśćie lat. Był to Młodźieniec wielkiego dowćipu y náuki/ vmárł iadac z Turek z Thomaßem Janem Drohoiewskiem.

Brát tegoż Andrzeiá rodzony Młodźieniec był wieku moiego vczony/ ktorego Stánisław Miński zá zasługi iego koßtem swym do Włoch wyprawił/ y chował przez kilká czásow.

☞ Wtory był brát Prándoćin Gowórek/ od ktorego było wiele Potomstwá znácżnego/ R. P. y Pánom swym zásłużeni/ iáko czytamy o Goworku Woiewodźie Sedomierskim/ wielkiem miłośniku Leßká Biáłego/ v Miechowity w kśiegách Trzećich/ v Kromerá w śiodmych.

Ten máiąc wielkie záwaśnienie z Mikołáiem Woiewodą Krákowſkiem z domu Lis/ktory ná ten czás był wielkiey możnośći/y ná ſamym práwie należałá a ná bráćie iego Fulku Biſkupie Krákowſkiem wßytká R. P. w Interregnum po śmierći Miecżłáwowey/ gdy był obran od wßytkich Leßek Biały ná Páńſtwo/ále k woli Mikołáiowi Woiewodźie ſtá kondycya/ áby Goworká Woiewody odſtąpił. Tám wielką miłość okazał Leßek/ nie máiąc ná Goworká tákiey przycżyny ßkodliwey R. P. Tylko k woli nieprzyiaćielowi iego/záwżdy go ſam znáiąc ſobie wiernym/y ráde iego zdrową ná wßytkiem/niechćiał przyiąć Páńſtwá z táką kondycyą/choćia go o to z płácżem Goworek prosił/wylicżáiąc mu iuż zeßłe látá ſwe y wiek krotki. Wßákoż on Pan Cnotliwy/á wßytkim Potentatom do przykłádu ná pámięć godny/pomniąc z młodych lat Cnotę iego/y wierność przećiwko Przodkom/ tákże przećiwko ſobie/nie brzydźił ſię nim w ſtárośći.

¶ Od tegoż potym Woiewody było wiele Potomſtwá ſławnego/iáko ie Liſty potomſtwá ich opowiedáią. Goworká ktory był Káßtellanem Záwichoyſkiem/zá pánowania Władyſłáwá Lokietká/ ktorego był ſyn Láſotá mężem znácżnym y záſłużonym R. P. Był Kaßtellanem Sedomierſkiem/dla tegoż Goworkowie/ zwłaßczá własne Potomſtwo tego Káßtellaná/mieli to w zwycżáiu/ kiedy ſię Syn ktoremu vrodźił/ dawáli mu imię Dźiádá ábo Prádźiádá iego Laſotá/áż ießcże y po ten wiek zá onym wtárćiem Láſotámi zową.

¶ Láſote wſpomináią Priwilegia dawne Káßtellanem Lubelſkiem.

Tomaß Láſotá iuż zá Jágiełłá był Chorążem Lubelſkiem/ ktory chcąc odnowić imię Przodká ſwego/dał ſynowi ſwemu Goworek/od ktorego zoſtał ſyn Andrzey/ o ktorym Epitaphium w Lublinie powieda w Klaßtorze. De terra procedimus, & in terram conuertimur, credamus ergo fatis. Generoſus Stanislaus Laſota, Secretarius R: M: Succamerarius Terræ Lublineñ, poſuit in memoriam Patris ſui, Anno 1 5 6 0.

¶ Tegoż to Andrzeiá zoſtáli byli ći Synowie Mężowie godni y biegli w ſpráwách Rzecżypoſpolitey.

☞ **Stániſław ktory był Sekretarzem** Królá Auguſtá/ ktory czeſto był ſyłan w poſelſtwách do poſtronnych Krolow/iáko do Angielſkiego/ Portugálſkiego/Hißpáńſkiego/Fráncuſkiego/ do Ceſarzá/ o cżym Liſty ſą w domu Láſotow/ktore o tym doſtátecżne świádectwo dáią. Był to Mąż wielkiey náuki/ tych wßytkich Kroleſtw ábo źiem iezyki vmiał. Tegoż był Krol Portugálſki in confraternitatem przyiął/y dał mu Herb Kroleſtwá Portugálſkiego do iego Herbu Láncuch tákiem kßtałtem iáko bacżyß/ ktory tylko Domowi tych Láſotow należy.

¶ Thegoż ciáło leży w Lublinie przy Oycowem grobie/ná ktorym to Epitaphium. Omnibus Decretum eſt mori, Mors nulli parcit honori: Honor dat cunctis æquam legem, Rapit cũ paupere Regem: Omnes tranſibunt, ibimus, ibitis, ibunt: Ego cras, tu poſt cras, nec nos iuuabit Hipocras.

Jan Láſotá/Brát tego Stániſłáwá/ kthory był wźiął dźiałem ná Pokućiu Sarnki y Lipice/ßcżedł bez potomká.

Mikołay Lá-

Mikołay Láſotá trzeći brát był Kánonikiem Poznáńſkiem/ Cżłowiekiem vcżonym.

Piotr Láſotá Cżwarty był Miles auratus.

Dawid Piąty Dworzáninem był Królá Auguſtá/Mąż godny.

Chrzyßtoph Láſotá Szoſty Syn Andrzeiow/ był wieku mego Podcżáßem Lubelſkiem/mąż wielkiey náuki/y roznych źiem iezykow y ſpraw świádomy y vmieietny/ ná Ceſarſkiem Dworze czás niemáły z wielkiem doſtátkiem ſłużył/do poſtronnych Krolow w poſelſtwách ieźdźił od niego. Potym do Oycżyzny przyiechawßy/ ná Dworze Królá Auguſtá czás długi ſię báwił/w poſelſtwách tákże do poſtronnych Krolow y Kśiążąt ieźdźił. Kiedy miał być napożytecżnieyßym Oycżyźnie/złe zdrowie przeßkadzáło/gábáiąc á vſtáwicżnie morbo pedogrico trapiąc/zoſtáwił potõſtwo ſyny y corki.

Andrzey Láſotá śiodmy Brát tych pomienionych/ Łowcżem Lubelſkiem był wieku mego/Mężem znácżnie zaſłużonym R. P. ná ktorey poſługách z wielkiem koßtem w poſelſtwách ná Seymy y ná inße ziazdy bywał/v Królá Auguſtá w wielkiey łáſce prze godność y ſtátecżność był. Jnßych potym zaſług Domu tego wiele w Hiſtoryey cżytáć będźieß.

¶ Sioſtry rodzone były tych pomienionych Láſotow wieku mego/naprzod/ Bárbárá Málicka/ Beatá Ráchąńſka Chorążyna Bełſka/Helená Łyſakowſka Podkomorzyna Nurſka/Dorotá Buchowſka.

☞ **Trzeći Brát tych pomienionych Wars/ Káßthellan** Krákowſki/ktorego Potomſtwo Hiſtoryę opowiedáią/w Roku 1 2 7 9. Kromer w Kśięgách Dźieśiatych/á wſpomina go dla tego/gdy Lew Kśiąże Ruſkie/po śmierći Boleſłáwá Wſtydliwego/zá pánowánia Leßká Cżarnego/náiechał z wielkiem woyſkiem źiemię Lubelſką/máiąc z ſobą Tátáry y Litwę/kthorą ſpuſtoßywßy Miecżem y Ogniem/do Sedomierſkiego ſię Woiewodztwá obrocił/ktorą tákże puſtoßyć pocżynał: Sed eum Varſius Cracouieñ Caſtellanus, & Palatini duo repreſerunt, cum ei ſe apud Goslice pagum altero á Sendomiria miliario, cum parua manu temere quidem, ſed tamen euentu proſpero oppoſuiſſent. &c. Tegoż wſpomina w tychże Kśięgách/Liſt 260.

¶ Od tegoż Warſa Káßtelláná Krákowſkiego wßytkie Domy w Krákowſkiem Woiewodztwie/y w Lubelſkiem niektore práwie pocżątek máią. A Naprzod.

☞ **Dom Dębieńſkich z Dębian ſtárodawny y rozrodzony**/z ktorego wiele Mężow znácżnie záſłużonych R. P. bywáło/ iáko od Bernátá Dębieńſkiego Chorążego Krákowſkiego/ w roku 1 3 0 0. Był Jákub Mężem ſławnym y Rotmiſtrzem ßcżeśliwem/ ktory zoſtáwił Syná Andrzeiá/ w Roku 1 4 0 0. Mężem w ſpráwách Rycerſkich biegłym/ ktory zoſtáwił Syná Jákubá/ od ktorego iuż wieku mego byli ći Synowie.

Naprzod Piotr Dębieńſki/Sędźia źiemſki Krákowſki/mąż Rzecżypoſpolitey záſłużony.

Wálenty Dębieńſki brát Sędźiego był Káßtellanem Krákowſkiem/w roku 1 5 8 3. Mąż R. P. dobrze z młodych lat y Krolom Polſkim záſłużony/Senator pożytecżny y roſtropny/ ten iákowem był obrońcą R. P. w wolnośćiách icy/toć potym Hiſtorya opowie/ był czás długi Káncleṙzem Koronnym/zoſtáwił to potomſtwo. Naprzod/

Jákubá Stároſtę Cżorſztyńſkiego/ ktorego Syn po śmierći Oycowſkiey był tákże Stároſtą támże.

Stániſłáwá Stároſtę Chęcińſkiego/ ktory z Ciołkowną z Żelechową zoſtáwił potomſtwo Syny y Corki/ Padniewſka Stárośćiná Dybowſka/ Sápiżyna Woiewodźicowa Nowogrodzka/ Modlißewſka

Stárośćina

Stárościna Lomzieńſka/y drugie pánny ná ten czás.

Tegoż Káſztellaná Krákowſkiego dwá Synowie ieden po drugim byli Stároſtámi Lubomſkiemi/Andrzey y Jan.

Erasmus Piaty Syn tego Káſztellaná / był ná then czás Dziekanem Krákowſkim / kthory zá pánowánia Królá w Poſelſtwie do Szwecyey ieździł.

Káſper ktory ſie w Litwie ożenił/był Podkomorzem Mielnickiem.

Wálenty Młodźieniec godny iuż doroſły/młodo vmárł.

☞ Miał potym tenże Káſztellan z Bárbárą Goſtáwſką z Domu Okſza Syná Hieronymá/ná ten czás był ná náuce/y Corke Orſzule Mińſką. ¶ Sioſtry wyżſzey pomienionych Káſztellaná Krákowſkiego Synow rodzone. Anná Száphráńcowa Woiewodzina Sedomierſka. Chryſtyná Gołuchowſka. Zophia Lánckorońſka. Bárbárá Bużińſka. Helżbietá Sielnicka. Kátharzyná Reiowa.

Jákub Debieńſki był Podſedkiem Krákowſkiem / od ktorego zoſtáli dwá ſynowie/ y Corki/ Czárnocka/y Strzalina.

Mikołay Debieńſki/ y Sebeſtyan bráćia rodzeni.

☞ Debieńſcy w w Wielkiey Polſzcze ná kráinie/ ktorzy tegoż Herbu vżywáią/z ktorych był Máciey wieku mego Rotmiſtrzem ſławnym zá pánowánia Królá Zygmuntá Auguſtá/od roku 1566. Ná wielu mieyſcách z nieprzyiaćioły Kſieſtwá onego/z wielką pochwałą ludzi Rycerſkich mężnie ſobie poczynał/ przez te wſzytkie czáſy będąc Rotmiſtrzem iezdnym ná Rumborku. Pod Hádzlem Moſkwę znácznie á z długą pámiećią ich gromił. Ten Rákobor Miáſteczko y Afelin drugie / dobrze opárkánione/ktore były v Moſkiewſkiego w dzierżáwie/ ſpalił.

¶ Tenże w Roku 1577. Po zborzeniu od Moſkiewſkiego Jnflant/kiedy iuż był ſam Kniáź wielki ze ſtem tyśiecy ludu ná zburzenie ábo ná zhołdowánie ich ſobie wiecznie wyćiągnął / był poſłan z máłem woyſkiem ná rátunk Jnflantom od Vicegerenta / záraz Zamek Sancel zburzony od Moſkwy/ktory znowu opánowawſzy nápráwić chćieli. On Moſkwę odgromiwſzy/zrázu go ſwym koſztem nápráwił/ y áż do tego czáſu w pokoiu trzymał/więźniow wiele tám doſtawſzy do Królá poſłał.

¶ Tenże potym Zamek Orle pod Moſkwą vbieżał / wiele Mężow znácznych onego narodu pobił/drugie z Woiewodámi powiązawſzy/Królowi Pánu ſwemu odeſłał.

¶ Tenże w roku 1578. Zamek Bebel od Moſkwy zepſowány/ ktory reſtáurowáć ná Kniáźiá ſwego chćieli / máiąc o tym pewną ſpráwę/ nábieżał Moſkwę/pogromił/ Zamek opánowawſzy / koſztem ſwym zbudował y opátrzył dobrze.

¶ Tenże Roku tegoż Pośćie / gdy woyſká Moſkiewſkiego było dwádzieśćiá y cztery tyśiące z Kniáźiem Mśćiſłáwſkiem przyćiągnęło z wielką ármatą pod Wenden/ Kieś Zamek y miáſto oblegli y dobywáli / gdzie iuż byli wielką dziurę w murze vczynili. On wielką żáłośćią zięty / pámiętáiąc ná vtraty dla tey tám ziemie Królá Páná ſwego wielkie / niechcąc thák nádetemu nieprzyiaćielowi dáć poćiechy/do ſwey Roty zebrawſzy ludzi Rycerſkich co mogł/bieżał ná odśiecz onemu Zamkowi. Tám przyćiągnąwſzy/ przebił ſie záraz przez woyſko ich/á potym mężnie obronił Zamku y Miáſtá onego/wybiegáiąc z miáſtá do ſzáńcow Moſkwę rozgramiał. Támże Jeżowſkiego z Domu Prus / z Ruśnice Moſkwá zábiłá áż ná mieyſcu zoſtał/ Rotmiſtrz y Mąż ſławny. A gdy mu przybył ná pomoc Alexander Chotkiewicz Grodźińſki Stároſtá z więtſzym ludem z Litwy/Moſkwá dowiedźiawſzy ſie o nim/zrázu ná zad poſzli.

¶ Tegoż roku 1578. iuż w Jeſieni/gdy ſie Moſkwá znowu zebráłá do Jnflánt/przećiwko ktorym Andrzey Sápihá Woiewodic Nowogrodzki/ná mieyſcu Hetmáńſkiem będąc/ z Ludźmi Litewſkiemi ćiągnął bárzo z podłem przećiwko ich Woyſku/ iáko o tym pod Herbem Lis w Kſięgách Czwartych czytáć będźieſz. Tám Oholoćin/gdy przyſzedł pod Kieś z ludźmi y Armátą wielką/ Kieś obległ/ zárąz do Miáſtá y do Zamku ſtrzeláli/ dziurę wielką vczynili. Tám w tym Woyſku Sápihynem będąc Debieńſki/wiele á mężnie z nieprzaćioły czynił/ Mężnie ich rozgrámiał / y przez ich Woyſko ſie przebijał/ Moſkwę do vćiekania przymuśieły / Strzelbę ich wſzytkę y z więźniámi znácznymi do Wilná Królowi odeſłáli.

¶ Roku 1579. Temuż Debieńſkiemu Krol Stephan Pan Waleczny/máiąc pewną wiádomość o Męſtwie iego/y o wielkiey biegłośći w ſpráwach Rycerſkich / zlećił mu mieyſce Hetmáná Wielkiego Litewſkich Woyſk/ ktory zárąz z ludźmi co ich mogł doſiąc ná prętce/máiąc ſpráwę o nieprzyiaćielſkiem woyſku/ ktorego było dwánaśćie tyśiecy / co prowádźili żywność do Kokonauzu ludźiem ſwoim/ do tych Debieńſki/ácz z máłem ludem/wſzákoż z Sercem mężnem/y ſzczęśliwie wyćiągnął/ pod Bierzonámi ich poráźił/odiął wſzytkę żywność/ więźnie Krolowi odeſłał.

¶ Potym támże prętko Tátárow dźieśięć Tyśiecy onymże ludźiem z żywnośćią do Kokonauzu ćiągnęło/ on máiąc pewną wiádomość o nich/ tákże w máłem pocżćie przećiwko nim wyſzedł/przyſzedł ná Koſz ich/ dał im bitwę dosyć mężnie y wiele ich zbił/ wſzákoż iż ten nieprzyiaćiel prętko do ſpráwy po rozgromie przychodźi/ gdy obaczyli że náſzych niewiele / wſpárli Debieńſkiego/muśiał im vſtępić.

¶ W roku 1580. Zebrawſzy ſie ná więcey ludźi/ſzedł w źiemie nieprzyiaćielſką/tám pod Nowogrodkiem około Derptu áż ku Pſkowu ogniem y Mieczem plundrował/ wielkie ſzkody poczyniwſzy /z wielką korzyśćią ſie ná zad/nie widząc przećiwko ſobie broni dobytey/wroćił.

¶ Tenże potym w roku 1581. Zebrawſzy do śiebie Rotmiſtrze y Stároſty ktorzy byli w Jnflánćiech/ máiąc ſtrzelby po części/ do ktorey zá ſwe właſne pieniądze wſzytkich potrzeb nákupił/ſzedł á obległ Zamek Lenward nád rzeką Dźwiną/śiedm mil tylko od Rygi/prętko przymuśił ludźie ná nim że mu ſie poddáć muśieli.

¶ Zá táż drogą doſtawſzy tego Zamku/ ſzedł pod drugi Zamek murowány Aſzkáráд / á wybiwſzy dziurę niemáło / Moſkwę do poddánia przymuśił/y Zamek opánował. Wiele inſzych ſpraw pámięći wieczney godnych było tego Męża ſławnego/o ktorych w Hiſtoryey czytáć będźieſz.

Woyćiech Brát iego rodzony / Rotmiſtrz y Mąż ſławny/ ktory przy tymże Bráćie ſwym w wielu potrzebách bywał / Mężnie ná káżdym mieyſcu nieprzyiaćioły gromił/ miał opátrzenie od Królá Stepháná/ w Roku 1583. támże w Jnflánćiech.

☞ Dom Przyiemſkich w Káliſkiem Woiewodztwie ſtárodawny y znáczny/ktorych ſie Prodkowie z Goliny piſáli. Był to w onym kráiu z dawná Dom możny/Vrzędy przednieyſze miewáli/ Woiewodztwá/ Generalſtwá. etc. Wieku mego był Woyćiech Piſarzem Káliſkiem / potym vmárł Káſztellanem Łęczyckiem/Mąż vczenia wielkiego/ od ktorego zoſtáło potomſtwo.

Ráphał Brát iego był potym tymże Káſztellanem / y tego Potomſtwo zoſtáło.

Stániſław Brát ich Trzeći/Rotmiſtrzem ſławnym y fortunnym bywał zá Królá Auguſtá / potym zá Stepháná do Moſkwy. Był Stároſtą Kámieńſkiem/ Vir grauis & prudens.

Gołyńſcy w Káliſkiem Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

W Krákowskiem Woiewodztwie Niesułkowski Andrzey.

Reszczeńscy Dom stárodawny/y Zawádá tegoż Herbu vżywał.

☞ Grot czwarty Brát tych pomienionych/ ktorego sie potomstwo pisało z Słupce/ Jan Grot z Słupce Woiewodá Ráwski.

Janá Grotá z Słupce wspomina Miechowitá w księgách Czwártych/dla tego/że był zabit z synem Janem na Bukowinie.

Janá Grotá z Nowego Miástá/wspomina List Klasztorny Woiewoda Ráwskiem/w Roku 1479.

Grotá z Słupce wspomina Kromer w Księgách Szesnástych/List 386. Ktory vtrácił Zamek Konáry w Sedomierskiey ziemi/ dla czego/tám czytáiąc obaczysz.

Janá z Słupce Grothá Biskupem Krákowskiem opowieda Káthálog w Roku 1328.

¶ Ten Zamek w Iłży zmurował/Kościoł w Dobrowodzie thákże y nádał/Kościołowi Krákowskiemu wielkie wolności ziednał. Był wźięt po Náukierze z Domu Okszá/ przez Janá Dwudziestego Papieżá potwierdzon w Awinij. A gdy Krol Władysław oney Electij Kápitulney potwierdźić niechćiał/ále posłał do Pápieżá o Confirmácyą Ottonowi Proboszczowi Gnieznieńskiemu á Kánclerzowi Koronnemu. Papież posłał Legatá/ przyczyniáiąc sie zá Grotem/dawáiąc świádectwo o godnośći/bo sie z nim pospołu w Bononij vczył/ Ottonowi Confirmácyey dáć niechćiał. Ták o nim pisze w Kátálogu/ że był tam Patriæ quam Ecclesiæ defensor, amatorque mirificus. Będąc w Awiniey v Pápieżá Benedyktá Dwunastego w Poselstwie/ skárżąc sie ná Mistrzá Pruskiego y ná Krzyżaki/ á broniąc pilnie spraw R. P. wielkie tám wolnośći Kośćiołowi Krákowskiemu ziednał.

¶ Tenże Kośćioł w Rádzewie ku Chwale Bożey á ku Cźći Janowi świętemu Chrzćićielowi znowu cegłą zmurowáć dał/ Biskupicam Wśi v Wolbrama dał nazwisko od imienia swego Jángroth.

¶ Tenże Ołtarz w Krákowie, sub titulo Sanctorum Cosmæ & Damiani, fundował/nádawszy im Dźieśięćiny w Minskowey woli/y insze od stołu Biskupiego około Dobronowic/ zá porádą Márćiná Mistrzá Kánthorá Krákowskiego.

¶ Drugi Ołtarz w Krákowie sub titulo sancti Vincentij fundował/y nádał dźieśięćiny/w Stroysaney/w Kwápiney woli/y w Trándećiney woli. Był ná Biskupstwie lat dźiewiętnaśćie/ vmárł w Wáwrzyńczycách piątego dniá Sierpniá/roku 1347. W Krákowskiem Kośćiele pochowan w Káplicy świętego Janá Ewángelisty/po nim nástał Piotr Szerzyk z domu Doliwá.

¶ Tegoż Biskupá Synowcy od Brátá Márćiná trzymáią Białką w Lelowskiem Powiećie/ piszą sie Goworkámi z Białkey y z Przyłęká. Zábit był Jákub w Roku 1576. Zostáli Synowie iego/ Chrzysztoph/ Jan/ Jerzy/Páweł/Wáwrzyniec/Stánisław/Prokop. Drudzy Grotowie piszą sie de Konari/ Jan Groth z Słupce de Konári Kásztellan Sądecki/ w Roku 1506.

¶ Chorągiew znáczna Ráwicow z wielą mężow sławnych tego Herbu zginęłá w Wołoszech/w roku 1359. O czym Miechowitá w ksi. 4.

Chrystyná Grotá Kásztellaná Krákowskiego wspomináią rozne scripta/o ktorym ná Ołtarzu w Krákowie napis wzmiánkę czyni tymi słowy: Hoc altare fundatum & erectum est Anno Domini 1412. impensis strenui Militis Domini Groth, Filij Magnifici Christini de Ostrovv Castellani Cracouień, qui obijt in vigilia Ascensionis Domini eodem Anno. Herb Ráwicz y Niesobia.

☞ Z tychże Grotow wiele Domow Zacnych było wieku mego/iáko Dom Sámboreckich stárodawny w Lubelskiey ziemi y Sedomierskiey/z ktorych Jákub Groth Sámborecki zábit był ná Bukowinie zá Olbráchtá/wiele á mężnie z nieprzyiaćielem czyniąc. Mego wieku byli trzey Bráćia rodzeni/Viri Catholicissimi, Kośćioł od Przodkow swych sprofonowány/wygnawszy Ministri/restáurowáli.

Dom Ożarowskich w Sedomierskim Woiewodztwie znáczny. Wspomináią listy Domu tego dwoch Mężow/ Segniewá y Prándote/ktorzy sie pisali de Ożarow/od Prándoty byli ći Synowie.

Jan Proboszcz Trocki/ Kánonik Sedomierski/Kázimierski Gárbowski. &c. Pleban/trzymał ku tym beneficiam połowicę Oyczyzny Ożarowskiey/y Gorzyce nád Rzeką Wieprzem v Rocká.

Ráphał Brát iego miał syná Benediktá/kthory był zábit w Jáwidzu nád Wieprzem/potym rozniesiona máiętność w rozne domy po śiostrách/iáko w dom Grodzkich/Skromowskich/Krásowskich/ Ośieborowskich/y Jástkowskich.

Bártosz Trzeći Potomek Prándoty z Ożárowá/ kthorego máiętność w dom Fierleiow sie zostáłá/połowicá Rudná/Gołębiá/y częśc miásteczká Ráwy/ vmárł sterilis, ćiáło iego leży w Záwichośćie/ tám będąc Podstárośćiem vmárł.

Mikołay Czwarty/ktory był zostáwił Syná Jánuszá/ ten był Łożnicem Krolá Zygmuntá/szczedł bez potomká męskiey płći/dwie corce szły zá mąż do Litwy.

Łásotá Piaty/ktory był zá Zygmuntá Krolá Podkomorzem Nadwornym/zostáwił dwoch synow/Mikołáiá y Janá ktory był Stárostą Záwichoyskiem/ vmárł celebs. Mikołay zostáwił trzy Corki y Syná Mikołáiá. Annę/ktora byłá zá Andrzeiem Tęczyńskiem/ktory vmárł Kásztellanem Krákowskiem/od ktorey dźiśieyszy Tęczyńscy/ Jan Kásztellan Woynicki/y Andrzey Woiewodá Krákowski/iákoś pod Toporem czytał.

Mikołay syn Mikołáiow zostáwił z Niewiárowską z domu Pułkozá/Podkomorzego Krákowskiego Corką Synow trzech/corki dwie/ ten brał dział w Krákowskiem Woiewodztwie.

Jákub Ożarowski/ ktoremu sie dostał dźiał nád Szczmielowem Woynowice/ktore w domu Szydłowieckiem były/ teraz w inszych ręku. Ten zostáwił te syny z Bystrámowną/ Janá y Chrzysztophá/ y dwie Corce/Annę y Orszulę. Potym z Podlodowską z domu Janiná Dawidá y Stánisławá/ktory trzyma Grzegorzowice v Opátowá/ktory zostáwił potomstwo syny y corki/á ći wszyscy idą od Prándoty.

Segniew miał Syná Mikołáiá rzeczonego Kruczek/ktory był zábit ná Bukowinie/zostáwił syná swego imieniá/ od ktorego dźiśieyszy Ożarowscy/Stánisław/Jozeph/Mikołay/wszyscy potomstwo máią.

Ráphał Syn Segniewow/kthory miał Snopkow y insze máiętnośći/od tegoż Snopkowscy Dom znáczny w Chełmskiey ziemi. Był Jákub Snopkowski Woyskiem Chełmskiem/ ktory z Herbortowną Kásztellaná Bełskiego corką/zostáwił potomstwo syny y corki.

Stánisław Rotmistrz/ktory trzymał Ożarow.

Felicyan/ktory trzymał Siwoklęski.

Andrzey/ktorego syn był Podkomorzem Krolá Zygmuntá Augustá/Dom to był wieku mego znácznie rozrodzony y máiętny.

☞ Dom Gniewoszow stárodawny/ z Rycerskich spraw

znáczny/iáko był Stánisław Gniewosz/ktory z Mágierowna z domu Szeligá zostáwił Synow Trzech/Rubiná/Dánielá/y Gábryelá.

Rubin zábit ná Bukowinie/zeszło y Potomstwo iego.

Dániel/ten miał Syná Stánisłáwá chorego ná oczy/ miał żon trzy/z káżda zostáwił potomstwo/był bárzo libidinosus, miał filios & filias naturales in numero 50. Byłá Corká iego własna zá Ciołkiem Dorotá.

Gábryel z Tárłowna Corka Stánisłáwá Ochmistrzá Krolowey Helżbiety/zostáwił synow czterech/ Andrzeiá/ Janá / Mikołáiá/ y Chrzysztophá/wszytko Meże sławne.

Andrzey wieku mego był Mąż w spráwách Rycerskich dobrze ćwiczony/z Janem Tarnowskiem Hetmánem Koronnym we wszytkich potrzebách bywał/ieszcze v Obertyná w Roćie Janá Mieleckiego / kthory był potym Woiewoda Podolskiem/służył ná sześć koni/tám wielkie męstwo pokázował / bo też był Mąż po temu / byłá do vrody siłá wielka/ á iáko w spráwách Rycerskich/ ták też y w inych R. P. w pokoiu należących/ był biegły/miał dwoch synow z Fálecka/obá młodo pomárli.

Stánisław w Niemcech przy Krolowey Káthárzynie w Mymzie/y támże ćiało iego leży.

Adryan ten w domu przy Oycu vmárł / ćiáło iego leży w Siećiechowie w Klasztorze w grobie/ ktory sobie Oćiec zá żywotá postáwić dał. ¶ Corki zostáły/Bárbárá Rochánowska/y Anná Lásocka/ máia obie Potomstwo.

Mikołay Gniewosz Brát Andrzeiow rodzony / Meżem tákże sławnym bywał/ swego wieku zostáwił z Zeleńsko z domu Ciołek Syny. Báltázárá/ktory ná Wołyniu poiał Kniáhinia Swiniowsko / Dworzánin y Sekretarz Krolá Stephána/Mąż sławy y pámięci godny/ná potrzeby do Moskwy miał Czterdżieśći Koni osádzonych kosztem swym.

Janá drugiego Rotmistrzá Krolá Stephána y Stároste Látowickiego/Meżá tákże godnego pámięći/ ktory tylko dwie Corce potomkámi zostáwił/Ciołkowa/y Podlodowska.

Jan syn Gábryelow trzeći/był Meżem tákże sławnym/ zostáwił z Czerna dwoch Synow/Páwłá/y Janá/ktorzy do Moskwy ná potrzebe Krolá Stephána znácznie służyli.

Chrzystoph czwarty Gábryelá Gniewoszá Syn/zostáwił Synow dwu/Meżow wielkich/ Bártoszá/y Mikołáiá/ ktorzy sie Chlebem Rycerskiem báwili wieku mego/y sławni w potrzebách bywáli.

Dom Siedleckich ná Podlászu/ ktorzy sa właśni Gniewoszowie/w ktorym tákże wiele Meżow sławnych bywáło.

Dom Rusieckich w Sedomierskiem Woiewodztwie stárodawny/máia y w Lubelskiem / z tego Domu tákże Meżow wiele sławnych y Rotmistrzow fortunnych bywáło.

Dom Ziemáckich w Lubelskiem Woiewodztwie znáczny/ był ieden wieku mego Podstárościm Lubelskiem.

Dom Járockich w Sedomierskiem Woiewodztwie stárodawny/R. P. zásłużony /wspomina Epitáphium iednego w Klasztorze v świetego Fránćiszká w Krákowie.

Linowscy w Sedomierskim Woiewodztwie dom dawny.

Dom Czerskich w Lubelskiem Woiewodztwie stárodawny od Łukowá/ z ktorych był wieku mego Szczęsny Sedziem Ziemskiem Krákowskim/zostáwił z Koniecpolską Kásztellaná Rosperskie° corka potõstwo.

Ostrowscy w Lubelskiem Woiewodztwie Kotowie.

Dom Melgiewskich w Lubelskiem Woiewodztwie / z ktorych Chrzysztoph był Kánonikiem Lubelskiem.

Meczyńscy támże Dom stárodawny.

Dom Jeziorkowskich támże w tym Woiewodztwie stárodawny/sa drudzy w Woiewodztwie Poznáńskiem tegoż Herbu.

Dom Mikułowskich támże. Dom Suliszewskich támże.

Gutowie támże dom stárodawny y znáczny.

Dom Prusińskich w Łukowskim Woiewodztwie znáczny/ był Frac wieku mego/ktory z Branicka zostáwił synow iedennaśćie / wszytkim mieyscá ku wychowániu dobre ziednał/ ná służbie żołnierskiey/y w Niemcech drudzy ná náukách wyzwolonych. Chrzysztoph Prusiński Brát Fracow/Mąż w spráwách Rycerskich w ziemiách postronnych ćwiczony. Jan máley vrody/ále sercá wielkiego y Dworzánin práwy. Tych był przodek Bernát w Łukowskiem Powiećie v Rádoryszá z Siedleckiem teyże Fámiliey/siedm̃ set Tátar pogromili.

Kuroszowie Meżowie sławni / był Jan wieku mego Dworzáninem Krolá Stephána/pod Połockiem zábit.

Kárwowscy z Łukowskiego Powiátu dom rozrodzony.

Rudzińscy támże dom rozrodzony.

Kámieńscy w Nurskiem Powiećie dom rozrodzony.

Zaczkowscy w Łeczyckiem Woiewodz: dom rozrodzony.

Dabrowscy w Grodzieckiem powiećie y ná Podlászu.

Gorscy z Lubelskiego woiewodztwá/był Erásmus w práwie vczonym/zostáwił z Járocka tegoż Herbu Potomstwo.

Nożowscy od Rożáná dom rozrodzony.

Zołedkowscy z powiátu Ciechanowskiego dom rozrodzony.

Chobrzeńscy z Woiewo: Lubelskiego/z powiátu Vrzedow:

Szydłowscy tegoż Kleynotu vżywáia.

Zelázowie niektorzy wRáwskiem Woiewodztwie/drudzy Herbu Jezierzá.

Jasieńscy w Łukowskiem Powiećie dom rozrodzony.

Borzyszewscy támże w tym Woiewodztwie Lubelskiem.

Ná Zamku w Krákowie w Kośćiele opowieda Epitaphium Rycerzá Piotrá tymi słowy. Nobilis Dominus Petrus Sib: obijt anno 1487. qui vendidit omnia bona sua & dedit pauperibus, postea mortuus.

We Włocłáwiu ná Thumie opowieda Epitaphium Meżá vczonego pod tym Herbem. Daniel Zabinski, Canonicus & Phisicus, intergerimo & erudito viro Magistro Paulo Detkonio, amico suo charo posuit, obijt anno 1541.

Okolscy w Sedomierskiem dom stárodawny.

Słowiescy dom stárodawny/ Ciáło iednego leży w Lublinie w Klasztorze v Pánien/kedy Corká iego Ksienia byłá/w roku 1582.

Załuskie w Gnieźnie opowieda Epithaphium w te słowá.

Albertus Zaluski Canonicus Gneznẽ, Vir Pietate & Religione erga Deum & pauperes clarus, in amicos munificus, Obijt anno dñi, 1547. Fideles comissarij singulari suo amico posuerunt.

Gáwrońscy w Sedomierskiem Woiewodztwie dom stáro-

dawny/ Był Paulus Rewká/ ktory sie pisał z Gáwron / Sedźia Opoczyńskiem/ zostáwił synow cżterech/ Janá Kánoniká Gnieźnieńskiego y Lowickiego / Wáwrzyńcá/ Stánisłáwá y Chrzyßtophá. Stánisław piße sie de Stráwcżyn Syn tego Sedźiego/ zostáwił te syny/ Chrzyßtophá/ Janá/ Jákubá/ Dawidá/ Andrzeiá / ktory był Ochmistrzem przy Tarnowskiego Káßtellaná Sedomierskiego synie/ Młodźieniec godny/ y Stánisłáwá.

Gutowie w Sedomierskiem Woiewodztwie/ z ktorych Mikolay Guth ode dwudźiestu lat w Inflanćiech służąc/ żadney potrzeby nieomießkał/ przećiwko Moskwie/ y Szwedom/ meżnie z nimi cżyniąc/ rány ácż sam ßkodliwe odnosił/ wßákoż też on znácżnie to nieprzyiáćiolom oddawał/ pod Lenwartem y Jáßkárotem Zamki był/ y práwem sie Meżem pokázał.

☞ Dom Báránowskich w Krákowskim Woiewodztwie stárodawny/ ktorzy sie piszą z Rzepliná/ z ktorych wieku mego byli dwá młodźieńcy/ Stánisław y Andrzey/ godni y vcżeni/ ći obádwá ná Oycżyznie zostáli támże w Rzeplinie.

§ Inßych Domow Zacnych w roznych Woiewodztwách iest wiele/ o ktorych wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie Lodzia

ktory thu do Polski przyniesion z Czech. Piszą o Przodkách tego Herbu/ że bywáli in ambicionem proni, & rerum priuatarum studiosi, Vżywáli Lodźie Zołtey w polu Czerwonym. Ktorey własność obacżywßy/ cżytáć będźieß o przodkách y o potomstwie ich własnym/ o ktorym ia w thák ßerokiem Krolestwie wiedźieć mogę.

☞ Ze Bniná Przodki Herbu tego zdawná scriptá opowiedáią ludźmi Rzecżypospolitey zásłużonymi.

Jákubá Woiewoda Poznáńskiem/ w roku 1120.

Piotrá Biskupem Poznáńskiem opowieda Káthálog w roku 1184. Był wźięt z Dźiekániey támże po Boguchwale z domu Rożá/ nie był ná Biskupstwie tylko Rok/ vmárł Roku 1185. Po nim nástał Boguslaus Trzeći z domu Rożá. Tego Piotrá Epitáphium wspomina w te słowá.

> Pontificum specimen Prisce virtutis imago,
> Ecclesiæ lumen, Religionis honos,
> Petrus hoc tumulo situs est, cui stemma genus
> Bnin dedit, ingenium docta minerua. &c. &c.

Andrzeiá ze Bniná Káßtellanem Poznáńskiem rozne scriptá opowiedáią/ Priwilegia Koronne/ w roku 1306.

Gerárdá Biskupá Włocłáwskiego wspomina Káthálog/ że był obran po Jákubie z domu Swinki/ w Roku 1322. Żył ná Biskupstwie lat dwánaśćie / vmárł w Rzymie y tám pochowan. Po nim nástał Máćiey z Golańcżewá z domu Topor.

Swántosław brát tego Biskupá/ ktory był pogiman ná Ráćiążu od Krzyżakow / co y Kromer wspomina w Księgách iedennastych/ ktorego okupuiąc cżtermá sty grzywien Biskup / Pepigit cum cruciferis, vt senos grossos annuos in iugera decimæ nomine, tam ipse quam Sacerdotes eius, omnes de Pomeranień agris acceperunt. &c.

Piotrá ze Bniná rozne Przywilegie opowiedáią Stárostą Wielgopolskiem.

Mikołáiá Biskupá Poznáńskiego wspomina Kátálog/ w roku 1338. Żył ná Biskupstwie lat ośm/ był wźięt po Janie z domu Doliwá/ vmárł Roku 1346. Po nim został Dobrogost z domu Nałecż/ pisał sie de Kurnik ten Mikołay.

Andrzeiá ze Bniná Biskupem tákże Poznáńskiem wspomina Káthálog/ w Roku 1439. Był wźięt po Mirosłáwie z Brudzewá/ po nim nástał Vryel Zgorki z domu Lodźia/ o ktorym niżey cżytáć będźieß. Ten Andrzey Zamek w Krobi zbudował/ do Kośćiołá wiele ochędożnych rzecży ku służbie miłego Bogá potrzebnych dárował/ Był to Biskup przykłádny/ Pánu Bogu rad służył. Tenże Mßą o Swiętey Troycy w Poznániu vstáwił áby śpiewána cżęsto bywáłá/ Żył Lat cżterdźieśći y rok ná Biskupstwie/ vmárł Roku 1480.

Janá ze Bniná Woiewodą Poznáńskim rozne Priwileie/ Historye tákże wspomináią/ znácżnie Rzecżypospolitey zásłużonego Senátorá/ w Roku 1440.

Piotrá Biskupem Włocłáwskim opowieda Káthálog że był wźięt po Andrzeiu Oporowskim/ w Roku 1490. Vmárł w Wolborzu/ we Włocłáwiu pochowan/ po nim nástał Kresław z Skorozwek z domu Rożá. O tym powieda Epitháphium támże/ Petro de Bnino Wladislauień Pontifici, Religioso & Sapienti positum, Anno Domini 1493.

Máćieiá ze Bniná Woiewodą Poznáńskim wspomináią Historye/ w Roku 1475. mieni drugiego Woiewodą Poznáńskim wtymże cżáśie ábo tegoß ná roznych Przywileiách.

Andrzeiá ze Bniná Káßtellaná Kámieńskiego wtymże Roku rozne scriptá opowiedáią.

Wieku mego był ieden Sędźim Poznáńskim od ktorego był Syn Jan/ ktory multorum hominum mores widźiał/ Mąż był vcżony.

Z tymiß ze Bniná Opaleńscy iedne dźielnice máią/ iáko to opowiedáią Historye y Przywileia Koronne/ wspomináiąc Piotrá ze Bniná Opaleńskiego Káßtellanem Gnieźnieńskim/ wspomina Kromer drugiego ábo tegoß zá pánowánia Zygmuntá ná znácżnych posługách Rzecżypospolitey/ O cżym cżytay List 696. y ná drugiey kárćie dáley.

§ Wieku mego był Andrzey Opaleński Márßałkiem Koronnym/ Generałem Wielkiey Polski/ Stárostá ábo Dźierżawcá Srzemski / ktory z Kátárzyną Kośćielecką Woiewody Sierádzkiego Corką / ktory też był Generałem Wielkiey Polski/ zostáwił potomstwo. Inßych w tym domu wiele Meżow znácżnych zásłużonych Rzecżypospolitey.

Dom Hrábiow Zgorki wieku mego

był znácżnie zásłużony R. P. Co Historye y scripta inße dowodnie opowiedáią/ ktorych Przodkowie pozniey przyiecháli do Polski/ wßákoż záwße Senatory w onych kráiách przednieyßymi y możnymi bywáli.

Lukaßá z Gorki rozne scriptá opowiedáią / w Roku 1340.

Woiewoda Poznáńskiem/ zwłaszczá ziemskie Aktá y Grodzkie Poznáńskie.

Lukaszá Zgorki Woiewoda Poznáńskiem/ w Roku 1466.

§ Tegoż Syn Vryel Zgorki był Biskupem Poznáńskiem / ktorego opowieda Káthálog że był wźiet po Andrzeiu ze Bniná/ w Roku 1479. vmárł Roku 1499. Był to wielki obrońcá Kośćiołá Bożego/ po nim nástał Jan z Lubráńczá z domu Godzembá.

§ Tegoż wspomina Kromer w Kśięgach 29. ná Liśćie 644.
Vriel Gorcanus Lucæ Palatini Posnanieñ Filius, Gnezneñ & Posnanieñ Præpositus, & Cancellarius Regni, cui Collegium Posnanieñ administrationem Episcopi vacañ comiserat.

Lukaszá Hrábie Zgorki/ Woiewode Poznáńskiego wspomina Káthálog / że był wźiet ná Biskupstwo Poznáńskie po Janie Karnkowskiem z domu Junoszá/ w roku 1537. Vmárł roku 1542. We Włocławiu pochowan. Po nim zostáł Mikołay Dźierzgowski z domu Jástrzebiec. Zostáwił z Sámotulską Syná Lukaszá. Ten z Száprhráńcowna z Domu Stáry koń zostáwił Potomstwo / był Kásztellanem Poznáńskiem / Pánem możnym/ y R. P. pożytecznym Senatorem.

Moiego wieku byli trzey Brácia Hrábiowie Zgorki/ Lukasz Woiewoda Poznáńskiem vmárł/ był Pan hoyny áż do skończenia żywotá/ y wielki miłośnik R. P. Miał zá sobą Kśieżne z Ostrogá/ z ktorą potomstwá żadnego nie zostáwił.

Andrzey wtory Hrábiá Zgorki był ná then czás Kásztellanem Miedzyrzeckiem/ w roku 1583. Był Pan spokoyny/ wszákoż thám gdźie tego potrzebowáłá R. P. Znácznym sie pokázował do pożytku iey z wielką ozdobą. Ten sam thylko miedzy Bráćią wielkie skárby był zebrał/ miał zá sobą Herbortowne/ ktora pierwey byłá zá Kmitą Woiewodą Krákowskiem/ z ktorą Potomstwá żadnego nie zostáwił.

Stánisław Trzeći Brát ich Hrábiá Zgorki/ Woiewodá Poznáński / Senator dobry / á prawdźiwy miłośnik R. P. był tegoż wieku/ Ten wielkiem kosztem záwsze służył R. P. W młodych lećiech Rothy ozdobne z wielkiem dostátkiem/ nie iáko Rotmistrz/ ále iáko Hetman wywodźił.

W Interregná koszt wielki k woli R. P. podeymował / bedąc od wszytkich stanow Hetmánem obran / mieszkał z wielkiem poczętem sług swoich żołnierzow y pieszych ośmnaśćie Niedźiel/ wychodźiło ná tydźień na kuchnią po czternaśćie set talerow/ iuż to namniey gdy tylko tyśiącem odpráwili ktory tydźień/ á co extra ordinaria wychodźiło/ trudnoby to do wiádomośći moiey przyść miáło / co tám zá nakład wielki podeymował. Przed tym wiele inszych znácznych posług Rzeczypospolitey też z kosztem niemáłym odpráwował. Do Poswola ći Bráćia trzey bárzo wielkie y dosyć ozdobne Poczty Krolowi Zygmuntowi Augustowi stáwili.

§ Owa ná káżdą potrzebę ktora Krolowi Augustowi przypádáłá/ ábo Rzeczypospolitey / wielką ozdobę y pożytek z nich znáłá. Miał zá sobą Sobocką z Domu Doliwá/ Kásztellaná Gostyńskiego Corkę/ z ktorą ná ten czás Potomstwá nie miał.

§ Tenże Woiewodá Zamek Kurnik v Poznániá ochędożnie náprawić y zozdobić dał/ y w tey thám Włośći nayrádniey residował / wiecey potym w Historyey spraw iego czytáć y zasług przeciwko R. P. bedźiesz.

§ Siostrá ich rodzona Kátárzyná Dźialińska Kásztellanká Brzeska/ Kowálska Brodnicka Stárośćina/ o ktorey powieda Epicedium w Brodnicy pisane w te słowá.

Hic ego Sarmatica Kathærina ex gente quiesco,
Gorcane insignis vera propago domus.

Me genuit

Me genuit comitum magna de gente Polona,
Hec stirps Sarmatico quæ bene nota solo est.
Tradita præstanti post sum virtute marito,
Dzialinski Raphael fœdere iuncta thori.
Vnica progenies ex me relictus alumnus,
In quo Dzialiniæ est spes genorosa domus. &c. &c.
Vmárłá Roku 1569.

Bárbárá Czarnkowska Kásztellanká Rogozińska / rodzona Siostrá tychże pomienionych Hrábiow / od they zostáli czterzey Synowie/ Piotr/ Andrzey/ Stánisław/ Jan.

§ Tegosz Domu włásną Dźielnicę miał Jan Roszkowski Kásztellan Przemecki/ ktory sie od Jmienia Roszkowskim zwał / zostáwił z Pámpowską z Domu Gozdáwá Potomstwo.

Dom Tumickich stárodawny/ z Jwieńskimi iedney Dźielnice/ Opowieda Kátálog Piotrá Tumickiego Biskupem Poznáńskim/ w Roku 1535. Był wźiet po Janie z Lubráńczá z Domu Godzámbá/ á po nim zostáł Jan Látálski z Domu Prawdźicz/ Wieku mego był N. Kásztellanem Gnieznieńskim/ od ktorego zostáli czterey Synowie.

W Jwnie w Kośćiele wspomina Epitáphium Janá z Tumic Juińskiego Podkomorzem Káliskim w Roku 1549. Támże Syná iego Janá opowieda drugie pisane w te słowá. Ioannes de Tumice Iuienski Genorosi Ioannis de Tumice Iuinski Subcamerarij Kalisieñ Filius, vir Doctrina & pietate verê Religionis, Studio & constantia, Candore, Humanitate, Liberalitate, alijsq; virtutibus præstans, pije Obijt Anno 1580. Die 15. Februarij, Anno ætatis suæ 42. Herby cztery ná Chorągwi/ Lodźia/ Grzymáłá/ Prawdźicz/ Leszczyc/ ten zostáwił z Dźialińską Podkomorzanką Chełmińską Potomstwo.

Dom Podwodowskich támże w Wielkiey Polszcze stárodawny y znáczny/ byli dwá Bráćia wieku mego Kánoniki Poznáńskimi / Jan y Hieronim ludźie vczeni.

Dom Kśieskich támże w Wielkiey Polszcze stárodawny y znáczny.
Dom Smigielskich támże stárodawny y znáczny.
Dom Zytowieckich stárodawny y znáczny.
Dom Dáchowskich stárodawny.
Dom Stárkowieckich támże stárodawny.
Dom Báránowskich stárodawny y znáczny.
Dom Komornickich támże stárodawny.
Dom Sołdrskich támże stárodawny w Kośćieńskim Powiećie.
Dom Gorskich stárodawny.
Dom Brodnickich stárodawny.
Dom Zábińskich stárodawny y znáczny.
Mánieczcy/ z ktorych Stánisław był Proboszczem Bożoćielskim y Oficiałem Krákowskim/ tego Herbu vżywáli.
Dom Kokorzyńskich stárodawny w Wielkiey Polszcze.
Dom Tlockich támże stárodawny.
Dom Kunowskich támże stárodawny.
Dom Rádzewskich stárodawny.
Dom Ponieńskich stárodawny y znáczny.
Dom Jłowieckich stárodawny.
Dom Krzeszyńskich támże stárodawny.
Dom Brockich támże stárodawny.
Dom Bylińskich támże w Wielkiey Polszcze stárodawny.
Dom Kobylińskich támże stárodawny.

Dom Táczálskich támże stárodawny.
Dom Szkáłowskich támże stárodawny.

Dom Wygánowskich od Gniezná stárodawny/ y wiele tám inszych domow ktorzy od wyższey pomienionych Przodkow ze Bniná dzielnice bráli.

Domy insze w roznych Woiewodztwách stárodawne/ iáko naprzod Borzykowscy w Sedomierskim Woiewodztwie ktorzy z Służowskiemi iedney dzielnice byli.

Mosżyński Hieronim w Wielkim Młynie/ ktory z Koryćińska z domu Topor Stárośćianka Przedecka potomstwo zostáwił w Woiewodztwie Sierádzkim/ Mąż cnotliwy szczyry vprzeymy był wieku mego.

Smogorzewscy w Sedomierskim Woiewodztwie/ Hieronim był wieku mego znácznym Meżem.

Słábkowscy w Sedomierskim Woiewodztwie.

Sulkowscy ná Podgorzu Dom stárodawny.

Iwánowscy z Lukowskiego Powiátu/ z kthorych Olekszy ożenił się w Krákowskim Woiewodztwie/ zostáwił dwu Synow/ ieden z nich Alexánder miał zá sobą Kołocką w Wielkiey Polszcze z Domu Pomian.

¶ Inszych Domow Zacnych w roznych Woiewodztwách iest wiele/ o ktorych wiedźieć nie moge.

O Kleynocie stárodawnym Zabáwá/

ktory tu przyniesion z Czech/ iáko to potomstwo twierdzi/ ácz Długosz pisze/ że iest Genus Polonicum, wszákoż ná Slasku y w Czechách wiele Rycerstwá tego Herbu vżywa. Pisze Długosz o Przodkách że bywáli sensati. O ktorych przypátrzywszy sie Herbu własności czytáć bedźiesz/ tákże o potomstwie ktore znáć moge. Ma być pul Száchownice Czerwone/ á biálke polá/ á pul polá Błekitnego.

☞ Wspomina nayznáczniey Kátálog Wisłáwá/ przy synie iego Mártinie Arcybiskupie Gnieźnieńskiem/ w Roku 1092. Był wźiet ten Márćin po Pietrze z Domu Brog/ Vir & Religione & Pietate insignis. Ten kiedy w Spicymierzu Miásteczku Kośćioł poświącał/ Pomorzánie go náiecháli/ w tym sie zátáił ná Kośćiele/ oni Ardźiekaná Gnieźnieńskiego/ ktory ochedożnie chodźił/ mniemáiąc by Arcybiskup/ poimawszy precz iecháli/ wszákoż zá modlitwą Márćinową nabożną/ Pan Bog ták pokarał srodze Pomorzány/ że z wielkimi vpominki odesłáli do Arcybiskupá Ardźiekaná onego.

¶ Siedźiał ná tey stolicy 26. lat/ Vmárł roku 1118. W Gnieźnieńskim Kośćiele pochowan/ od Vrbáná wtorego tego imieniá Papieżá był potwierdzon/ zá pánowánia Władysłáwá Hermaná/ po nim nástał Jákub ex Opido Zneina, ex parentibus Consularibus oriundus.

¶ Pisał Janicius o tym Márćinie Wiersze w te słowá.

Pomeranorum

Pomeranorum nisi se subduceret iræ,
Hic caderet sæua captus ab hoste manu.
Pœna malos diuina viros tamen inde secuta est,
Fortia pro iustis nam gerit arma Deus.

¶ Tegoż Márćiná Arcybiskupá Oćiec/ iáko opowieda Długosz/ dał Klasztorowi świetego Krzyżá kilká wśi/ co wspomina pomieniony Historyk tymi słowy. Vislaus Miles de Nobilitate & Armis Zabavva, confert in Monasterium Sanctæ Crucis, &c.

Wislimirá Biskupá Krákowskiego opowieda Káthálog w Roku 1231. Był wźiet z Dźiekániey Krákowskiey/ pisał sie z Kośćielcá z Krákowskiego Woiewodztwá zá Proszowicámi. Potwierdzon przez Grzegorzá Dźiewiątego tego imieniá Papieżá. Acz był Canonice electus, wszákoż miał impedimenta od Mistrzá Andrzeiá Kánoniká/ y od Rudolphá Kántorá/ Krákowskich/ dla czego nie mogł mieć konfirmácyey przez dwie lećie. Ale zá pilnym stárániem Henryká Krákowskiego y Wrocłáwskiego Kśiążećiá przyszedł do tego/ że muśieli odstąpić Andrzey y Rudolph vporu swoiego.

¶ Tenże Wislimier/ kontrowersye ktore były zá trzech Biskupow/ miedzy dźiedźicámi wśi Bukowná/ á miedzy Kunowem w Sedomierskiey źiemi/ vspokoił/ kupiwszy zá sześćdźieśiąt grzywien srebrá/ y zá sześć Wołow/ Bukowno.

¶ Ten Biskupstwu Krákowskiemu wiele pożytkow przyczynił/ Trzy Wieże v świetego Wenczesłáwá zbudował/ y bláchámi ołownymi pokryć dał/ sto grzywien Kápitule dárował. We wśi swoiey Oyczystey Kośćielcu Kośćioł z kámieniá zmurował ćiosanego/ ktory zá mego wieku Bogusz z domu Pulkozá wiáry Aryáńskiey sprofanował. Ten był in laudem Dei & honorem Sancti Adalberti poświecon.

¶ Tenże Bráciey swoiey rodzoney ná Leśiech Rádłowskich/ Zabáwe y Drochczány osádźić dał/ ktorych potym potomstwo wszytkie sobie puszcze Klucza onego przywłaszczáło/ áż Zbigniew Biskup Krákowski ich vpor práwie odćiął/ á gránice wieczne vczynił.

¶ Zá iego Biskupstwá Kośćioł był Krákowski zgorzał/ żył ná Biskupstwie lat dwánaśćie/ vmárł Roku 1242. W Kośćiele Krákowskiem pochowan. Po nim został Prándotá z Biáłaczewá z domu Odrowąż.

Wisłáwá Biskupá Włocłáwskiego opowieda Káthálog w Roku 1282. Ze był wźiet z Kánoniey Włocłáwskiey y z Probostwá Płockiego 14 Caleñ Aprilis, po Woyćieszę z domu Topor/ od Jákubá z domu Swinká Arcybiskupá Gnieźnieńskiego poświecon. Po nim nástał Jákub Swinká Synowiec tego Arcybiskupá.

Wieku mego od tych przodkow były te domy znáczne/ Dom Włodkow w Krákowskim Woiewodztwie stárodawny/ ktorych przodkowie w tym pomienionym Kośćiele Swietego Woyćiechá w Kośćielcu sie chowáli/ poki wiárá świetá miedzy nimi mieysce miáłá.

Dom Wechádłowskich w Sedomierskim Woiewodztwie stárodawny y znáczny.

Dabrowscy w Leczyckim Woiewodztwie Dom dawny.

Koczywscy w Wielkiey Polszcze Dom stárodawny.

Dom Piáseckich ná Podolu v Kámieńcá stárodawny/ z ktorych ieden był od Wołochow zdrádliwie przy Wiśniewieckim poiman y odesłan do Turek/ tám srogą śmierćią vmorzon w Cárygrodźie nád odnogą Morską ku Gáláćie idący: Były dwie szubienicy iedná pod drugą/ ná niższey były dwá Haki długie rozłożyste/ á ná oney wysokiey tylko szrobá/ v kthorey

był powroz/

był powroz/ tám go wćiągnąwszy puszczono pretko/ lecąc vwiązł zá vd/ zálálá go krew/ bo sie był nádoł głową obroćił/ vmárł pretko. Po nim Wiśniewiecki/ ktory zá żebro był vwiązł/ obroćił sie oczymá ku gorze/ był żyw do trzećiego dniá/ áż go z łuku Pogánin postrzelił/ gdy przeklinał Máchometá y wiáre ich.

Floryan Brát tego zostáwił potomstwo w onym kráiu.

¶ Inszych Domow ácz iest wiele/ wszákoż ia o nich wiedźieć nie mogłem.

O kleynocie Osorya

ktory tu przyniesion z Czech/ tház iákom ći pisał o początku iego w pirwszych księgách/ ma być Koło żołte/ bez Dzwoná Piastá y Spice/ Krzyż ná wierzchu ábo Miecz otłuczony. Pisze Długosz o Przodkách/ że bywáli Viri Ciuiles & Humani.

☞ Tego Herbu przed tym niż był Woyćiech Woyt náruszył sobie łáski Królá Władysłáwá Łokietká/ wiele możnych Fámiliy vżywáło/ y zwáli go Stárza/ przećiwiáiąc sie Toporom. Ale thá przyczyná iáko czythasz v Kromerá/ List 285. w Księgách II. bárzo go wielem ich námierziłá/ rzućili sie do Leliwy. Ták o tym niektore Scriptá powiedáią/ záczyna Kromer o tym Woyćie to przewinienie iego tymi słowy. Albertus Aduocatus Cracouień, cum tota Ciuitate, Boleslao Opolień Duci sese subiecerunt, accitumq; in vrbem receperunt. &c.

¶ Tegoż był Brát rodzony Proboszczem Miechowskim/ dał był temu Woyćiechowi Wieś Letkowice trzymáć/ w ktorą Krol confiszkuiąc dobrá Woytowskie wiácháć kázał/ y od tegoż czásu odieta Klasztorowi á do stołu Krolewskiego przyłączona. To sie działo w Roku 1 3 1 3. według Historykow Miechowity y Kromerá.

W Sánockiey Ziemi iest Dom możny y rozrodzony Teráwskich/ wszákoż tám Meżowie szczyrzy vprzeymi. Był Stánisław Teráwski/ ktory potomstwo zostáwił z Tarnowską z Domu Sás.

Jákub ktory zostáwił potomstwo z Solomońską z Domu Wreby/ alias Korczák.

Málcher/ ten zostáwił wszystko Corki.

Bokłowscy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom dawny.

Lásowscy támże Dom stárodawny.

Konráczcy w Piotrkowskim Powiećie Dom stárodawny. Był Wincenty wieku mego Profesus Suleiouień, ordinis Cisterień, subprior ibidem, Anno Domini 1 5 8 3.

Buszkowscy w Sedomierskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

¶ W Mázowszu wiele Domow Rycerskich tego Herbu vżywa/ zową go Poświst/ mieniąc to/ że Przodek herbu tego wiele był Chłopstwá iádąc w nocy z miástá pijány/ gdy zá nim świstáli/ kazawszy woźnicy stánąć posiekł.

¶ Inszych Domow wiele w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie Oksza/

ktory thu przyniesion do Polski z Czech/ o czym Długosz świadczy/ Tego Herbu Dubrauius Historyk Czeski w Księgách czternastych opowieda początek/ w Roku 1 1 6 0. w te słowá. RATIBORIUS Werszowiec/ ktory nosił złotą Wierszą zá Herb w Polszcze mieszkáiąc/ wielką niechęć Národu Czeskiego przećiwko Fámilyey swey znáiąc/ dla nie iákich przewinienia/ vmyślił ono wszystko znáczną posługą iáką zámázáć/ á sobie y Potomstwu swemu imie dobre y sławę zostáwić. A ták zebrał ludźi poczet niemáły w Polszcze ábo rowne Woysko/ iedne zá pieniądze/ drugie zá powinnośćią/ drugie też/ w nádźieie korzyśći iákiey/ iáko to wiec bywa miedzy ludźmi Rycerskimi. Máiąc ná to czás y pogodę/ gdy Fryderyk y Przemysł przećiwko Konradowi walczyli/ wiáchał do Ziemie Moráwskiey/ ná ten czás gdy Przemysł z Konrádem iuż tylko we trzech mil od śiebie będąc/ bitwę zwieść myslili. W tym dálá znáć straż Przemysłowi o Woysku Polskim/ zátrwożył sie bárzo Przemysł/ mniemáiąc żeby ći ludźie szli Konradowi ná pomoc/ wszákoż go pretko Rátybor z oney trwogi wyswobodźił/ posłał do niego/ chęć mu swoie opowiedáiąc/ y to/ że gárło swe niosł ná posługę ie°/ nie żądáiąc go niocz wiecey/ tylko áby samego/ y Potomstwo iego z Narodem Czeskim poiednał: V Fryderyká tákże/ aby mu łáskę ziednał/ ktorą nie swą winą/ áni też swą niechęćią vtráćił/ tylko Przodkow swoich przewinieniem. Był wdźięczen oney chęći iego Przemysł/ ktorą mu ná on czás/ á nie ládá iáką/ pokazał. Rzekł mu sie we wszystkim życzliwym pokazáć/ co opowieda Historyk w te słowá. Iusus bonum habere animum cuncta è Victoria secunda sperare, si illa euentum secundum habuerit. Złączył sie zá tym z ludźmi iego Rátybor/ rozmowiwszy sie z sobą/ iáko bitwę z nieprzyiaćielem stoczyć mieli/ szli do Wśi Ludmirá/ v ktorey Konrad z Obozem leżał/ spráwiwszy sie rządnie/ bitwę stoczyli z obu stron dosyć mężnie/ trwáłá czás niemáły/ żadney stronie szczęśćia nie vkázuiąc.

¶ Rátybor zátym ludźie swe ná stronę odłączywszy/ obroćił sie do woyská poprzecznego w ktorym był Wencesław/ z wielkim okrzykiem ná nie vderzył/ zrázu ich rozerwał/ y ná plácu wiele pobił/ w pogoni ostátek gromił/ inszy zá tymi vćiekáć poczęli. Przemysł máiąc wygráną bitwę/ zákazał áby ludźi vćiekáiących nie goniono/ oprocz co Rátybor z Polaki/ kthorzy ie mężnie zráziwszy zá nimi biegli. Pisze o tey Woynie/ że byłá ták ogromna/ iż wiecey niż w mili in Arce Caunicensi, słyszeć było huk Trąb/ krzyk Mężow/ rżánie Końskie/ y chrzęst zbroie. Támże po tey bitwie opowieda nagrodę y Herbu nádánie tymi słowy. Vnus autem Ratiborius, gratiam bene gestæ rei à toto Boiemorum exercitu tulit, palam item ferente Premislao eius opera strenua, factum aditum ad Victoriam fuisse. Quæ quoniam Friderico valde placuit, eo procliuius auctorem illius Ratiborium in fidem suam & familiaritatem recepit, inducta deletaq; omnium iniuriarum præteritarum memoria, insignibusq; mutatis, nequid odiosum restaret, quippe pro Nassa aurea, Secures decussatim sibi coherentes iusus est ipse & posteritas ipsius gestare, donatus & Arce Bauariam spectante, quam Pryndam vocant, vt fi-

nes Boiemiæ aduersus Germanos transgresores limitum, tutaretur.

☞ A tu maß własny początek herbu Okßey z Kroniki Cżeskiey wypisany w Roku 1 1 6 0. ktorego sie własności przypátrzywßy/ cżytáć bedźieß o Przodkách y potomstwie ich ktore ia znáć y wiedźieć onim w ták ßerokim Krolestwie moge/ma być biáły Hálábart w polu Cżerwonym.

Dawna á można Fámilia tych Werßowcow w Cżechach byłá/ktora tákim oto sposobem zámieniono. A przyßłá byłá waśń ná nie od Kśiożat tym sposobem/naprzod (oczym świadczą Cżeskie Kroniki.)

Zá pánowánia Kśiążećiá rzecżonego Mnátá/ktory był bárzo myśliwy/ ták iż żadna rzecżą tylko myślistwem báwić sie nie chćiał. A ták iednemu Werßowcowi zlećił Gubernácya/ ktory potym ludźie sobie sposobiwßy/ wielkie łáski y wolnośći obiecuiac/ ná to ich námawiał/ áby nie Gubernathorem / ále go zá Kśiąże przyználi / ná co wiele ich po sobie máiąc Syem złożył. W tym sie też życżliwy nálazł Kśiążećiu ktory go ostrzegł. On zá tym wbieżał ná Zamek nie znácżnie miedzy onym Tumultem/ ktory sie záiáchał ná ono roskazánie Werßowcowo/ wtym kazał przed sie stánąć Mnátá Werßowcowi / tám mu pocżął mowić: Jzalizem ia ćiebie ná mieyscu swym Gubernatorem nie zostáwił/ á ty sie tym brzydząc/ Tytuł moy sobie własnie przywłaßcżáć chceß? A ták zá twą niewiáre / z tych dwoch rzecży sobie iedne obierz/ ábo sie sam swym Mieczem zábiy/ ábo ták iáwnie iáko inßy zdrayce ćierpieć bedźieß. On widząc że niemogł vyść śmierći/ obawiáiąc sie srogiey meki tákiey/ dobywßy Mieczá sam sie zábił. Od tegoż przodká winy tákiey / ználo niechęć potomstwo y wßystká tá Fámilia Werßowcow. Oni też iáko mogli do inßych Pánstw wyieżdżáiąc/niechęć ich niechećią oddawáli/o cżym y thu nákrotce cżytáć bedźieß/ ostátek w Historyey bedźie ßerzey.

Tegoż to Potomstwo było wygnano po rozmáitych Kráinách/ wßákoż w Polßcże ich bárzo wiele było/á od Krolow znácżne opátrzenie mieli. A nayznácżniey nam opowiedáią Historye náße Polskie/ Janá Werßowcá / kthorego Cżeskie Kroniki zową Gesko/ Filius Tistæ, w Roku 1 1 0 3. Ktory był zábił Swátopełká Kśiąże Cżeskie/ zá co gdy przyiechał do Bolesłáwá Krzywoustego/ hoynie był vdárowan/ o cżym wßytkie Historye świadczą/ y Listy dawne v Potomstwá opowiedáią własną máietność ktorą on trzymał/ iáko naprzod/ Siemikowice/ Rádoßewice/ Lipnik/ Broßecin/ Bogumiłowice/ Strożą/ Zielećin/ Dylow/ Wrocice/ y wiele inßych ktore w thym wieku Potomstwo iego własnie trzyma/ á po wśiách sobie nazwiská zodmieniáli.

Był potym Jmbrám/ ktory sie pisał de Siemikowice/ ktory iáko to rozdźielne Listy powiedáią/ miał dwoch Synow/ Stogniewá y Bogusłáwá/ ktorzy ták dźielnice wyżßey pomienionych wśi bráli: Stogniew Siemikowice ze wśiámi przyległymi y lásy. Bogusław tákże / á wßákoż to iuż nie dawne cżásy opowiedáią tego Jmbrámá syny/ w roku 1 4 4 1.

Mikułaß Bokßá Syn Bogusłáwow/ á Wnek Jmbrámá/ ktory w Wegrzech cżás długi ná sprawách Rycerskich sie báwił. Terminaty Przodkow Domu tego tám opowiedáią/ że bywał z Pogány we dwudźiestu potrzebách ktore z Wegry mieli / y thám kilká Zamkow trzymał od Krolá Ludwiká/ iáko Kámieniec/ Terebeß. Potym do Polski przyiechał opuśćiwßy ono opátrzenie od obcych Krolow ná Oycżyzne.

❡ Tegoż byli Synowie/ Marćin/ Jerzy y Andrzey/ iuż zá pámięći náßey. On vmárł máiąc wieku 95. w roku 1 5 7 4. A dopiero wyiáchał z Wegier po śmierći Ludwiká Krolá onego/ ktory był w potrzebie z Turki zábit. Potomstwo iego zowie sie Rádoßewskiemi. Był Jerzy Rádoßewski Bokßá Podkomorzem Wieluńskiem/ ktory z Mogilnická z domu Korcżak zostáwił potomstwo/ Mąż Rzecżypospolitey godnie zásłużony.

Náukierußá opowieda Káthalog Biskupem Krákowskiem/ w Roku 1 3 2 0. Ná kthorym żył pulsiodmá látá / wźięt po Muskáćie Sleżaku/ z Dźiekániey Krákowskiey. Był rodem z prowincyey Opolskiey/ Potwierdzon przez Janá 22 Papieżá tego imieniá/ á przez Jánisłáwá Gnieźnieńskiego Arcybiskupá poświecon. W Lecżycy o tym ták powieda/ że był Vir magnæ probitatis, qui multas constituciones Ecclesiasticas saluberimas & vtiles, iuxta quas Clerus Diocesis Cracouieñ in hanc diem regulatur & legitur, edidit.

❡ Ten Oltarz świetey Małgorzáty w Zákrystyey fundował/ ná ktory hoyne opátrzenie náznácżył/ Wieś Piecżennigi z dźieśiećiną/ tákże dźieśiećiny w Biskupicách/ Száwcżycách/ y Ciánowicách. Kośćioł Krákowski ßerzey rosprzestrzenił/ á iuż był od Bolesłáwá Krzywoustego przed tym zbudowan. Potym był z Krákowskiego Biskupstwá przesadzon ná Włocławskie/ w Roku 1 3 2 6. Zył tám Lat pietnaśćie/ á ná Krákowskim pulsiodmá. Po nim nástał Grot z Domu Ráwá.

Stánisłáwá Watrobke wspomina Kromer w Kśiegách 24 dla cżego/ cżytay w Kśiegách pomienionych List 5 5 5. A to tám zácżyna tymi słowy. Qua in parte singularis Stanislai Watrobce, gente Oxicij, pietas & magnitudo animi silentio prætereunda non est: qui iussus à Rege in bona Sacerdotum cupiditati ipsius aduersantium inuadere, Regem quam Deum offendere maluit. &c. To było w Roku 1 4 6 1.

❡ Tenże ábo Syn iego był potym w Roku 1 4 7 3. Kásztellanem Sadeckim: Był to onego wieku Mąż znácżny y zásłużony Rzecżypospolitey/ Co znáć z opisania Historyká ktory ták wspomina. Kazimirus è Lituania reuertens, Comicia Petricouiam ad primam Diem Maij edixit, verum de minoribus Polonis nemo ferre procerum affuit: offensi enim erant distributione honorum superioribus Comitijs iniquius quemadmodum ipsis videbatur facta, in qua Ioannes Tarnouius Castellanus Woynicieñ, Dobeslaus Kmita Lublineñ, & Stanislaus Watrobka Sandeceñ, immerito præteriti esse existimabantur, &c. &c.

¶ Tenże potym był Woiewodą Belskim/ oczym świadczy Kromer w Kśiegách 28. List 632. w Roku 1 4 7 5.

Od tychże Przodkow Dom Gosłáwskich w Krákowskim Woiewodztwie stárodawny/ w ktorym wiele Meżow zásłużonych Rzecżypospolitey bywáło/ iáko Adam Rotmistrzem ná Podolu sławnym Meżem y fortunnym/ zostáwił Syná Stánisłáwá tákże Rotmistrzá y Meżá sławnego. ❡ Tegoż Bráćia rodzeni byli w Krákowskim Woiewodztwie.

Bárbárá Debińska Siostrá ich/ Kásztellanká Krákowska/ Fœmina prudens & grauis, ktora w Fraucmerze Krolewien wychowána/ y tám z tąd daná temu Debińskiemu / ná ten cżás był Kánclerzem Koronnym/ zostáwiłá Potomstwo iákoś cżytał pod Ráwicżem.

☞ Reiowie/ktorzy sie pißą z Nagłowic Dom stárodawny y Rzecżypospolitey zásłużony/ ktorych przodki Historye znácżnie opowiedáią/ iáko Miechowitá w Kśiegách cżwartych/ Stogniewá Reiá Stárostą ná Rowie/ co dźiś Barem zową/ wspomina tymi słowy.

Anno 1 4 5 2. Circa Festum Ioannis Baptistæ, Tartari Podoliam ingressi, multa damna intulerunt, vrendo & occidendo, Castellumq; Rovv conquisierunt, & in eo Stogneum Rey de Domo Oxa cum Vxore ipsius captiuauerunt. &c. &c.

Janá Reiá opowiedáią Listy w Klaßtorze Jendrzeiowskim Sedźim Sedomierskim/ Co tám tymi słowy nápisano. Nos Ioannes

Rey de Schumsko, Iudex & Philippus de Chroberz Subiudex. &c. To było w Roku 1434.

Wieku náßego był Mikołay Rey / kthory ſie piſał z Nagłowic / ten ßeroko y nád inße Przodki ſwe znácznie okazał Fámilya ſwa / z przyrodzonego dowćipu wiecey niżli z náuki. Piſał wiele Kśiag / iáko Zwierćiádło / w ktorym káżdy powinność ſwa obaczy / Poſtyllá / tá przećiwko Kośćiołowi powßechnemu / nie mego rozſadku ieſli zła ábo dobra. Wizerunk / Zwierzyniec krotofilny / y wiele inßych Kśiag Polſkim iezykiem wydánych.

Zoſtáwił Synow trzech / Mikołáiá ktory z Hlebowiczowna Woiewodzanka Wileńſka zoſtáwił Potomſtwo Krzyßtophá.

Andrzeiá / ktory nád ina Brácia otrzymał ingenium Oycowſkie / do ktorego przyſtapiłá náuká / zoſtáwił z Debińſka Káßtellaná Krákowſkiego Corka Potomſtwo.

☞ Dom Orzechowſkich ſtárodawny w Przemyſkiey Ziemi / z ktorych Stániſłáwá pámieć długo nie záginie / kthory był człowiekiem vczonym / wielkim (po vznániu błedow Heretyckich / w ktore był záßedł) miłośnikiem Kośćiołá powßechnego / Kśiag wiele piſał / ták Kośćiołowi / iáko y Rzeczypoſpolitey pożytecznych / był Káplanem / po tym ſie był ożenił. ❡ Byli dwá Brácia iego / ieden Sedzim / drugi Piſarzem Przemyſkim / ludźie znáczni y záſłużeni Rzeczypoſpolitey od kthorych zoſtáło Potomſtwo.

Dom Kłomnickich w Sierádzkiem Woiewodztwie ſtárodawny y znáczny. Był Piotr Kłomnicki / z Jedleńſka z domu Nábram / zoſtáwił Synow trzech.

Floryaná / ktory był Plebanem w Oyczyznie.

Janá / ktory z Dorota Sobiekurſka zoſtáwił ſyná Stániſł.

Piotrá Woytá Barſkiego / Meżá ſławnego / ktory z Tráczowſka zoſtáwił potomſtwo támże ná Podolu.

Jácub Brát Piotrá wyżßey pomienionego / od ktorego Jan y Chrzyßtoph Podſedek Wieluńſki. Ci ná Dworze Krolá Auguſtá czás długi znácznie ſłużyli / Meżowie godni.

Dom Rzuchowſkich támże w Sierádzkim woiewo: dawny

Dom Kłobukowſkich támże ſtárodawny.

Dom Choćimowſkich w Sedomierſkiem Woiewodztwie.

Dom Grámáckich támże w Sedomierſkim woiewodztwie.

Dom Gorlickich w Sedomierſkim w powiećie Pilżmeńſkim

Zdrowſcy w Wielkiey Polßcze dom ſtárodawny.

Domáratowie w Sedomierſkim woiewodz: v Opátowá.

Chometowſcy ode Lwowá dom ſtárodawny.

Miedźwieczcy w Sedomierſkiem / z kthorych Chrzyßtoph był Profes Klaßtoru Siećiechowſkiego.

Czechowſcy w Sedomierſkiem / zowa ie Jekowie.

❡ Inßych Domow Zacnych ieſt wiele w rożnych Woiewodztwách / o ktorych wiedźieć nie moge.

O Kleynocie Łábec /

ktory thu do Polſki przynieśion z Duńſkiego Kroleſtwá / o czym świadcza wßyſtkie Hiſtorye / iáko Miechowitá w Kśiegách 3. Kromer w Kśiegách 5. y inßy / przez Piotrá Syná Gwilelmowego / znácznego Meżá / ktory przed tym czás długi báwił ſie ná Dworze Bolesłáwá Krolá Polſkiego / był wielkiey y możney Fámilyey z Kroleſtwá onego / iáko o tym czytamy v Kromerá. Ten wſpomináiac wypráwe Bolesłáwowe do Dányey / ták piße. Cauſa vero expedicionis Danice Boleslao fuit, Petrus clara & Illuſtri apud Danos Familia. &c. Ktory młodźiuchnym bedac / ießcze kwoli ſławie dobrey / dla ćwiczenia w ſpráwách Rycerſkich / do Polſki był záiechał. Magna ingenij dexteritate, induſtria, virtute, officio & ſuauitate morum, ad hæc commendatione Regis Danorum, Cito ſe in gratiam & amicitiam Boleslai inſumauit, Ták iż go potym wielkimi Włośćiámi y Hrábſtwem Skrzyńſkim vdárował. Potym mu powinna ſwoie Kśiężne Ruſka dał do ſtanu Małżeńſkiego / ktora byłá bliſka Sioſtra Zbiſłáwie pierwßey Zenie iego. Bedac Młody / pretko ſie iezyká Polſkiego nauczył / á ták ſie ſpoſabiał do obyczáiow Polſkich / że mu żaden oney łáſki Krolewſkiey nie záyzrzał.

❡ A gdy zábił Abel Henryká Krolá Brátá ſwego / Oćiec Piotrow / Gwilelm / ktory był przednieyßym w Radźie Krolá Henryká / máiac bárzo wielki ſkarb v śiebie w mocy / piſał do Syná áby zebrał Woyſko iákie zá pomoca Krolewſka / á po on ſkarb przyiechał / pierwey á niżby do niego przyßedł Abel on Meżoboycá. O czym powiedział Piotr Bolesłáwowi / Bolesław we wßyſtkim mu ſie łáſkáwie ofiárował y ſam z nim do Dányey iecháć obiecał / co y zyśćił. Wdźiecznie od Duńczykow był przyiet / po tym opátrzywßy Rzeczpoſpolita wźiawßy Piotrá z iego powinnymi y z Oycem / ony ſkárby tákże wielkie / do Polſki przyiechał. O czym czytay Kromerá Liſt 126

Ci tedy vżywáli zá Herb Łábećiá Białego w polu Czerwonym / Nos y Nogi Czarne. Ktorego własność obaczywßy / czytáć bedźieß o potomſtwie ich tu w Polßcze / ktore Hiſtorye opowiedáia y inße Scriptá / tákże y o tym wieku mego / ktore ia w ták ßerokiem Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim moge.

☞ Swiadcza Hiſtorye o tym Pietrze / że zá one ſkárby ktore z ſoba przynioſł do Polſki / znácznie to Kroleſtwo zápomogł / Siedmdźieſiat y śiedm Kośćiołow zmurował / ktore áż y po ten wiek ießcze trwáia.

❡ Tenże dwá Klaßtory fundował Reguły Premonſtratow / ieden ná Kuiáwách w Dyoceſiey Włocłáwſkiey we wśi Chalinie / kthory potym do Strzelná przenioſł Pánnam. Drugi we Wrocłáwiu ná przedmieśćiu Zakonnikom / ná pámiatke świetego Wincentego / ktory nie bárzo dawnego czáſu Wrocłáwiánie ſpuſtoßyli / wrzkomo ſie Turkow obawáiac.

❡ Dał był thenże Bolesław temu Piotrowi trzymáć dwá Powiáty / Káliſki y Krußficki / o czym Długoß y Kromer świadcza. Pißa o tym Pietrze / że był wielkiem miłośnikiem R. P. Przynieśion tu do Polſki w roku 1124. Tákiem ſpoſobem iákoś wyżßey czytał.

¶ Tenże potym po śmierći Bolesłáwowey/ zá pánowánia Syná iego stárßego Władysłáwá/ przez naprawę Krystyny żony iego był poiman/ oczy mu wylupić y iezyk vrznąć dał Władysław/ dla tego/ że czásu iednego będąc w łowiech z nim obłąkány ná pußczy/ żártuiąc/ gdy według dostátku obá bárzo podło leżeli. Rzekł Władysław: Lepiey teraz Pietrze żoná twoiá z Opátem Skrzynieckiem sie wylega á niżeli ty. On odpowiedźiał: Tákżeć też podobno y twoiá z Dobießem. Żártem záćierał Władysław słowá iego/ wßákoż bárzo to mu ná myśl wpádło/ thákże potym nigdy przez czás długi z żoną łáskáwie nie mowił. Ktora dowiedźiawßy sie przyczyny y żártow onych (choć były prawdźiwe) Piotrowych/ Mężá vbłagawßy/ o tym myśliłá iákoby sie nád Piotrem pomśćić mogłá/ czego dokazáłá/ ná to Dobießá Dworzániná Mężowego podußczywßy/ o czymći potym Historya ßeroko powie/ ábo czytay Kromerá Kśiegi ßoste/ List 143.

¶ Ten tedy Dobieß/ ná ten czás kiedy wydawał Piotr Corkę swą we Wrocłáwiu zá Jáxę z domu Gryff Kśiąże Szerpskie/ poimał go/ ták oßpácon od Władysłáwá zá namową Krystyny żony iego/ iákoś wyżßey czytał/ wßákoż zá dźiwną spráwą miłego Bogá/ iáko o thym świadczą Historye/ widźiał y mowił przez pięć lat. Potym vmárł we Wrocłáwiu w Klasztorze Swiętego Wincentego/ ktory sam był fundował y zbudował/ od żony swey Máryki pochowan y od synow/ Egidyusá y Konstántego/ w pułkośćiołá práwie/ ná ktorego grobie te Wierße nápisane/ iáko Długoß świadczy.

Hic situs est Petrus Maria coniuge fretus,
Marmore splendente, Patre Wilhelmo peragente.

¶ Támże w tym Klasztorze długoß opowieda pochowáne Syny iego wyżßey pomienione y Żonę. To sie wßystko dźiało w Roku 1146. dla tegoż iż z Dániey wyßedł/ Potomstwo iego áż po ten wiek Duninámi zową. Wspomina po tym Przywiley Klasztorny w Roku 1270. Duniná Piotrá Hrábię Kásztellanem Sedomierskim/ zá pánowánia Bolesłáwá Wstydliwego.

Jan Podsędek Sedomierski pisał sie de Konin/ w Roku 1429. Á iż był tey Fámilyey/ v Listu pieczęć iego y podpis ręki świadczy.

¶ Listy inße wspomináią wiele Duninow/ ktorzy sie pisáli z roznych Jmion/ iáko w Roku 1449. Piotr Koniński de Záiączkowice/ Herb iego v Listu Łábęć/ był Sędźim Sedomierskim.

Piotrá Duniná wspomina Kromer Hetmánem nád ludźmi do Węgier/ ktore był posłał Kázimierz z Synem swoim ná Krolestwo/ ná żądánie Posłow Węgierskich/ co záczyna Historyk w te słowá. Nec spreuit eorū postulata Kazimirus, Kazimirūq; Filium cū non contemnendo exercitu Petro Dunino Duce in Vngariam misit, O czym czytay List. 613. Ten był Márßałkiem Nadwornym ¶ Piotrá Kásztellanem Sierádzkim Wspomináią Przywileie Koronne. Andrzeiá Duniná Podkomorzem Brzeskim/ Stánisłáwá Jnowłocłáwskim. etc.

Duniny de Práwkowicze wspomináią Historye y inße scriptá/ iáko Epitáphium w Krákowie ná Zámku Andrzeiá Stárosthę Brzeźnickiego y Bolesłáwskiego tymi słowy. Andræ Dunin de Pravvkovvicze Capitaneo Brzezineñ, & Boleslavvieñ, exactori Regio, Ioannes Dunin, Fratri bene merenti posuit, Obijt penultima Octobris Anno 1522.

Piotrá Duniná Woiewoda Brzeskiem nieśie pámięć ludzka/ ktory był Stárostą Łęczyckiem/ Málborskiem/ Ráwskiem/ Brzeźnickiem/ trzymał Lubochen/ Ryczywoł/ Rzeczyce/ Budźißewice/ Viazd był kupił Miásteczko y Zamek v Streykowskiego. Miał zá sobą Leżeńską z Domu Nałęcz/ z ktorą zostáwił te syny/ Naprzod.

Jákubá/ ktory miał zá sobą Przerębską z Domu Nowiná/

Kásztellaná Sierádzkiego Corkę/ z ktorą zostáwił dwoch synow/ Naprzod.

Wincentego Stolniká Łęczyckiego/ kthory z Walewską z domu Pierzchálá zostáwił tylko iedyną Corkę Annę/ Kásztellankę Łęczycką/ Stárośćiną Socháczewską/ Wárecką/ po ktorey Viazd y inße máiętności w domu Sczawińskich.

Stánisław Syn Jákubow był Kásztellanem Jnowłocłáwskiem/ miał zá sobą Gárwáską z domu Grzymálá/ z ktorą zostáwił Mikołáiá syná/ y dwie Corce/ Pierzchálinę y Sleßyńską.

Andrzey Dunin Brát Jákubá wyżßey pomienionego/ Syn Woiewody Brzeskiego/ miał zá sobą Mnißewską/ z ktorą zostáwił syná iednego Piotrá/ ktory z Drzewicką zostáwił Corek siedm/ y Syná.

¶ Tenże Andrzey potym miał z Bużeńską z Domu Rożá Syná Sebestyaná/ y Márgorzátę Romißewską.

Páwłá Wolskiego pámięć moiá nieśie/ Siestrzeńcá rodzonego Krzyßtophá Szydłowieckiego/ Kásztellaná Sedomierskiego/ Podkánclerzego Koronnego/ Sierádzkiego/ Gostyńskiego Stárosty/ ktory był naprzod Káncierzem Koronnym/ Stárostą Gostyńskim/ po śmierći Wuiá swego/ miał zá sobą Wiewiecką z Domu Jástrzębiec/ z ktorą zostáwił Synow pięć/ Corek ßeść. Po śmierći Żony swey był Biskupem Poznáńskim/ wźięt po Sebestyanie Bránickim z Domu Korczak/ po nim záśie zosthał Jzbiński Benedykt z Domu Rożá.

Syn Stárßy tego pomienionego Biskupá był Kásztellanem Socháczewskim y Stárostą Gostyńskim/ miał zá sobą Jádwigę Luceńską/ z ktorą nie zostáwił Potomstwá żadnego/ tá po tym máiętność swą Oyczystą dárowáłá w Dom Tumickich/ o czym po thym będźieß miał ná swym mieyscu.

Jan drugi Syn miał zá sobą Annę Sierpską z domu Prawdźicz/ z ktorą zostáwił Syná y dwie Corce.

Kásper Wolski z Chrczonowską zostáwił Potomstwo.

Krzyßtoph czwarty Brát ich miał zá sobą Nákwárską/ z ktorą zostáwił Synow trzech y Corki/ z kthorych Stánisław był Kánonikiem Krákowskim. etc.

Jeronim brát iego miał zá sobą Nißczycką Jádwigę/ Stárosty Ciechanowskiego y Przasnickiego Corkę/ trzeći ná ten czás młodźieńcem.

Piotr Syn piąty Páwłow Biskup Płocki/ wźięt po Pietrze Myßkowskim/ kthory ná Krákowskie wstąpił po śmierći Fránćißká Krasińskiego/ w Roku 1577.

¶ Ten ná wielkich posługách Krolow Polskich y Rzeczypospolitey bywał/ od Augustá Krolá w Poselstwie był v Krolá Hißpáńskiego/ w Roku 1560. Po tym od Stepháná w Rzymie v Papieżá w Roku 1580. Nie przyiechał áż w Roku 1583. O czym po tym w Historyey mieć będźieß dowodnie/ był to práwy y przykłádny Biskup.

Corki tegoż Páwłá wyżßey pomienionego/ Náprzod Anná Szczawińska Kásztellanká Socháczewska/ od kthorey Pothomstwo pod Prawdźiczem Herbem. Zophia Piekárska zeßłá sterilis. Dobrzykowska Jádwigá/ o ktorey Potomstwie pod Herbem Dolegá. Wiktorowska Kásztellanká Konarska. Kátárzyná Dźikowa. Dorotá Czerniewska y Brzeźińska.

Zygmunt Brát Páwłow Káncierzá á po thym Biskupá Poznáńskiego/ od ktorego Corki/ Młodźieiowska Podskárbina nadwor. etc.

☞ Dom Kárwickich stárodawny/ ktorzy tákże są własni

Duninowie/ był Kryſtyn Dunin ktory był kupił Kárwice/ w Roku 1340. Iáko to Liſty Domu tego opowiedáią/ktorego po tym był Syn Jerzy Dunin/ piſał ſie z Kárwic/ zoſtáwił Syná Iákubá/ ktory miał Synow ſiedm y Corek ták wiele/ Vmárł máiąc wieku Lat 80.

Jan ſtárſzy Syn Iákubow był Obożnym Królá Auguſtá.

Krzyſztoph Brát tegoż rodzony był Dworzáninem wieku mego tegoż Królá.

Stániſław trzeći był po śmierći Brátá ſwego Obożnym v Królá Auguſtá y Stároſtą Látowickim.

Andrzey czwarty był przez czás długi ná Dworze Królá Auguſtá znácznym Dworzáninem/ po tym y ná chlebie Rycerſkim czás ſie niemáły báwił. Po tym ku Látom przychodząc/ á pokoiu po prácách prágnąc/ opátrzon od tegoż Królá Opáctwem Wachockim / ktore ták náprawił/ że nie Opátá / ále Oycá po onych nierządnych Opáćiech práwie on Klaſztor doſtał/ Wśi wſzyſtkie záwiedźione od Przodkow wyſwobodźił/ kośćioły we wſzyſtkich Wśiách/ Folwárki/ Dwory/ ponápráwiał/ y do wielkich pożytkow przywiodł/ krom ſzkody y vćiſku ludzkiego / miedzy Opáthy Reguły Cyſterſkiey wieku mego był namożnieyſzy.

Márcin Kárwicki Brát iego rodzony był Podſtolim Sedomierſkim/ktory ná Dworze tegoż Królá Auguſtá czás długi ſłużył Dworzáńſką y znácznie.

Chrczon Kárwicki / ktory w Litwie czás długi ſłużąc żołnierſką/ tám miał opátrzenie znáczne/ támże ſie był ożenił y vmárł.

Iákub namłodſzy był wieku mego ná Dworze Królá Stepháná Brát ich ſiodmy.

☞ Dom Modliſzewſkich á Kráiewſkich ſtárodawny y znáczny/ o ktorych Epitáphia świádczą w Lomżieńſkim Kośćiele / kedy Stároſtámi bywáli/ y tám ćiáłá ſwe chowáli. Spectabilis ac Magnificus Dominus Hieronimus Modliſzevvski á Kraiovv, Caſztellanus Malogoſteñ, Lomzeñ, Koleñ: Capitaneus, Anno ætatis ſuæ 53. 12. Februarij Anno 1567. Vita functus, ſummo cum omnium merore.

¶ Tegoż był Syn w Roku 1583. Andrzey Stároſtą támże Lomżińſkim/ ktory z młodośći w Ziemiách Włoſkich ná náuce ſie báwił/ miał záſobą Debińſką Stárośćiankę Chećińſką z domu Ráwá/ktora byłá w Fraucymerze Królewny Anny.

¶ W Pułtowſku wſpomina Epitáphium Jeronimá Kráiewſkiego tymi ſłowy. Hieronimus Kraievvski, ex vetuſto Familiæ Cignorum Præpoſitus Pultouieñ, Vir cum generis Nobilitate clarus, tum morum probitate quodam ingenio gratus omnibus. &c.

Domy inſze od wyżſzey pomienionych Przodkow rozrodzone/ iáko Zborzyńſcy w Sedomierſkim Woiewodztwie / ludźie z dawná Rycerſcy bywáli.

Przyſtáłowſcy thámże w Sedomierſkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny

Owádowſcy Dom ſtárodawny y znáczny / był Andrzey wieku mego Kuchmiſtrzem Królowey Polſkiey.

Suligoſtowſcy w Sedomierſkim Woiewodztwie. Rzuchowſcy támże. Rádoſtowſcy támże. Kámionomoyſcy w Sierádzkim Woie:

Ná Podolu Táláſuſowie/ z ktorych był Jan wieku mego Mężem znácznym. Koſtrzeiewſcy támże ná Podolu.

¶ Jnſzych Domow ieſt wiele w rożnych Woiewodztwách.

O Kleynoćie Pápároná

Pápároná/alias Gąſká/ zową go drudzy ſtárodawnym nazwiſkiem Budźiſz/ dla tego/ że byłá Gęś obudźiłá Kámiluſá Rzymſkiego Páná czáſu potrzeby / gdy Fráncuzowie Rzym nábieżawſzy ćicho vbieżeć chćieli. W tym Kámilus ocućił/ ludźie ſwe okrzyknął ſpiące / z kthorymi odegnał nieprzyiaćioły od murow/ O czym piſze Liuius/ y do tego wſpomina/ iż Populum Romanum non puduit proſequi perpetuo gratitudinis honore Anſeres. Dla tego/ że oni dormientibus vigilibus cum galli in ſummum Capitoliũ perepſiſent, clamore Militis Romanos excitarunt. Dla tego po tym w Rzymie ná onym mieyſcu wiele Gęśi chowano nákłádem wſzyſtkiey Rzeczypoſpolitey/ á tego dniá w ktory Gęśi obudźiły Kámiluſá / przez długi czás ná káżdy Rok kilká Pſow wieſzano/ dla tego/ że oni co im było czuć przyſtáło y dla ſtráży ie chowano/ záſpáli. Od tego tedy czáſu ma początek ten Kleynot/ Ktory tu potym przez Rycerzá iednego chćiwego dobrey ſławy / zá onych walecznych Krolow przynieſion/ ktorzy godne Męże hoynie opátrowáli. A ták przypátrzywſzy ſie własnośći Herbu czytháć bedźieſz o Przodkách y o Potomſtwie ktore ia w ták ſzerokim Króleſtwie znáć y wiedźieć onim mogę.

☞ MAMPHIOLVS Włoch/ Petri de Luna Conſanguineus, tu naprzod ten Herb zánioſł / iáko to chcą niektorzy ſcriptorowie mieć w termінatách ſwoich/ ále iż ia tego Mámphiolá y Biſkupá dochodzę w Káthálogu dopiero/ w Roku 1386. Tedy mi ſie to iákoś niezda/ bo v Rycerſtwá Polſkiego tey Fámiliey dawnieyſze Liſty ſą / ktore zaſługi ich opowiedáią znáczne.

¶ MAMPHIOLVS Biſkup Płocki/ był w Roku 1386. Od Papieżá przyſłány po Henryku z Kśiążąt Mázoweckich / ále nie był przyiet od Kśiążąt kráiu onego/ vmárł w Rzymie Roku 1387. A zátym ná Biſkupſtwo poſtan Iákub Polak z Domu Syrokomla od tegoż Papieżá/ ktoremu áni Kápitulá/ áni Kśiążętá/ nie mogli contradicere.

Wieku mego tego Kleynotu były domy możne w Sierádzkiem Woiewodztwie/ Dom Pſtrokońſkich dom znáczny/ Vrzędy y Dignitárztwá w onym Kráiu miewáli/ z ktorych Rzeczypo: pożyteczni bywáli. etc.

Dom Parzniewſkich támże ſtárodawny y znáczny.

Dom Woiuckich ſtárodawny támże/ z ktorego Mikołay był wieku mego Mężem ſerdecznym/ wſzákoż młodo ſie ożeniwſzy/ w Domu godność ſwoię zábáwił.

Dom Kámionomoyſkich támże ſtárodawny.

Dom Chodowſkich ſtárodawny támże w Sierádzkim.

¶ Tegoż Kleynotu vżywał Paulus de Szidlouiec, o ktorym Epithaphium w Krákowie ná Zamku powieda piſane tymi ſłowy. Paulo de Szydloviec, Præpoſito Poſnanieñ, Cuſtodi Cracouieñ, Secretario Regio, virtute, doctrina, ingenio, generisq; Nobilitate inſigni, Chriſtopherus & Nicolaus Fratri chariſsimo ac bene merenti poſuerunt, obijt annũ agens 26. Magno hominum poſt ſe deſiderio relicto, Anno 1506. Die 2 Iunij.

O Kleynocie Tárnáwá

wá/ktory tu do Polſki przynieſion z Rodis/ á pothym tu w Polßcze nazwiſko Tárnáwá otrzymał/ od gory/przy ktorey zá ſpráwa przodká tey Fámiliey/nieprzyiáćioły gwałtowne porázili Polacy/ma być Krzyż Biały w Czerwonym Polu/ do ktorego przydał Bolesław Wtory puł Mieśiącá żołthe/ktorego pomieniáia Boguchwałem ſcriptá niektore/ábo ták ex tradicione od dawnego cżáſu ieſt miedzy Potomſtwem in terminatis. Przypátrzywßy ſie tedy herbu właſnośći/cżytáć bedźieß o przodkách tákże y o Potomſtwie/ktore ia w ták ßerokiem Kroleſtwie znáć ábo też o nim wiedźieć moge.

☞ Nayznácżniey Przodká Herbu tego opowieda Kátálog Arcybiſkupem Gnieżnieńſkiem Janá Wtorego tego imieniá/ktory dwudźieſtego dniá Mieśiącá Máiá był zgodnie od Kápituły obran/o kthorym ták piße/że był virtute atq; doctrina ornatus. Ten gdy był posłał do Rzymu naprzod Henryká Dźiekaná Poznáńſkiego/Egidźiego Ardźiekaná Lecżyckiego/y Przybysłáwá Kánoniki pomienionego Kośćiołá. Wßákoż gdy ſie dowiedźiał o nowym poſtánowieniu w Rzymie/ácż ßkodliwym bárzo Kośćiołom y przykrym/ktore było tákowe: Iż ktoryby Elekt nie przyiechał ſam perſonaliter po konfirmácyą/tedy iey przez Posły otrzymáć nie mogł. Jechał tedy do Alexándrá Trzećiego/á ſnádnie ſam wßytko otrzymał v niego/iáko godny Kápłan mieyſcá tego. A ták Feria ſexta ante Dominicam Inuocauit, w Roku 1260. Był w Rzymie potwierdzon. A iádąc iuż z onego Actu w drodze dwá Kánonicy/kthore był posłał naprzod po konfircyą/Henryk y Przybysław/w Lombárdyey powietrzem vmárli/ſam zdrowo przyiechał ná mieyſce ſwe. Żył lat dwánaśćie ná Arcybiſkupſtwie/potym w roku 1272. Vmárł dwudźieſtego dniá Mieśiącá Wrześniá/w Gnieźnie pochowan. Ten przefrymárczył wieś ſtołu ſwoiego Biſkupiego rzeczona Sadowa nád Rzeką Nyz/z przyzwoleniem Leßká Kśiążećiá Sierádzkiego.

§ Tenże Miáſto Znin záłożył nád wielkim Jeziorem/ przed tym tám wieś byłá. Był wźięt po Fulku z domu Lis/po nim nástał Philip z domu Gozdáwá. A to według opiſania Káthálogu ktory wydał in lucem Ianicius Poeta Laureatus Wierßem pilnie opiſawßy/iáko wßedy pod káżdym Arcybiſkupem cżytaß. Ale piſany Káthálog w tym ſie z nim nie zgadza/bo te Arcybiſkupy pomienione kłádźie/iednego z domu Grzymálá/drugiego z domu Gozdawá. O tym tedy piſał Wierße w te słowá.

> Doctrina, virtute potens Ianuſius hic eſt,
> Vnanimi ad tantum lectus ouile ſono.
> Eſſe putas qualem cui cunctis poſſe placere
> Contigit, & teſtes tot ſtatuiſſe ſui:

§ Nie náyduie dáley w dawnych ſcriptách o przodkách tey Fámiliey/ thylko Targowickich Dom/ktory znácżny był z dawná w Lubelſkiey ziemi. Pothym z Dźielnice/ iedni názwáni Broniewſkiemi

od Broniewic wśi/ kthora leży nie dáleko Waśniewá Miáſtecżká Opátá Wachockiego/około ktorego wieku mego byłá ślachtá zła choćia niepotężna. Támże ießcze y tych Broniewſkich właſne potomſtwo ieſt/ludźie znácżni y możnieyßy nád inßych wiele. Z tych Domu bywáło wiele Duchownych ludźi y znácżnych/ iáko Przemyſkiemi y Chełmieńſkiemi Biſkupy/o cżym cżytay Kromerá.

Marćiná wſpomináia dawne ſcriptá/ktory miał te Syny/Mikołáiá/Dźietrycha Przemyſkiego Kánoniká/ Stániſłáwá/Micháłá/Janá/y Marćiná.

Mikołay zoſtáwił ſyná Niemierze. Stániſław Brát iego ná Bukowinie poiman/ y támże vmárł w więźieniu v Tátárow w Azyey. Zoſtáwił ſyny/Janá y Márćiná.

Micháłow ſyn Kleophás/ktory v Królá Máthyaßá ßcżeśliwie przećiwko Turkom Hetmánił. A gdy przyiechał tám ſtąd do Polſki/ná potrzebe z Krzyżaki był wdźiecżnem v Królá Kázimierzá Jágiełłowicá/y opátrzenie znácżne wźiął/Pysdrſkie/Konieńſkie/y Kolſkie Stároſtwá od niego trzymał/do tego od Rożego Arcybiſkupá Wuia ſwoiego trzymał Łowicż. Potym ná woynie w Pruśiech żywotá dokonał/nie zoſtáwił potomká żadnego.

Jan Broniewſki zábit od Grámáckich/ktorych ieſt Dom rozrodzony w Sedomierſkiey źiemi pod Waśniewem.

Marćin Janow Brát v Królá Kázimierzá/ y v Helżbiety Sioſtry iego ná dworzech ſie báwił/ potym v Olbráchtá y v Alexándrá/ áż y v Zygmuntá ſtárego Krolow Polſkich á bráćiey rodzoney był znácżnym ná Dworze/ potym Ochmiſtrzem v Krolowey Helżbiety/ potym ná Peregrynácyą ſie vdał/z ktorey ſie wroćiwßy bedąc w wielkich á znácżnych bitwách/od Królá był opátrzon Stároſthwem Lubacżowſkim/ był y Burgrábią Krákowſkim.

Zygmunt Targowicki Janá zábitego Syn/ był Proboßcżem Krákowſkim y Sekretarzem Zygmuntá Królá/miał Brátá iednego Márceliná/ ktorego Zolkiewſki zábił/y Corke Anne/kthora z Fraucymeru Krolowey byłá zá Krzyßtophem Szydłowieckim Káßtellanem Krákowſk:

MARćin Syn Burgrábie Krákowſkiego Piſarzem był Lwowſkim/tegoż też był Brát Wincenty Mężem sławnym.

Jan Synowiec ich właſny był Stároſta Medyckim/ktory długo ná Dworze Królá Auguſtá służył.

Stániſław Niemierzá Burgrábie Krákowſkiego ſynowiec ktory ná Dworzech Olbráchtá/Alexándrá/y Zygmuntá/Krolow Polſkich/był znácżnym/tego Syn Stániſław był zábit od Zamiechowſkich.

Mikołay Brát iego/ktory v Pánow poſtronnych Krześćiáńſkich/iáko v Kárłá piątego/ y v Ferdynándá Ceſarzow/y v inßych Krolow był Mężem wźiętym y sławnym.

Marćin Broniewſki ábo Targowicki/Syn Stániſłáwow/vmárł w Turcech w więźieniu.

Stániſław Broniewſki iuż Wnuk Zygmuntá/o ktorymeś wyżßey cżytał/był Piſarzem polnym ná Podolu/ten przećiwko Turkom/Tátárom/Wołochom/ßcżeśliwie záwße w potrzebách boiuiąc ſobie pocżynał.

Marćin Broniewſki iuż Práwnuk Stániſłáwow/wieku mego był Mężem znácżnym.

Stániſław Marćiná Piſarzá Lwowſkiego ſyn/ pod Pſkowem zá Królá Stephána pocżćiwie vmárł.

Stániſław Marćiná Burgrábie Krákowſkiego Syn/ Krolá Zygmunta/ y potym Auguſtá Syná iego Dworzánin/ Chorąży y Koniuſzy Przemyſki/ Stároſtá Medycki/ Mąż ſławny/ y wſpráwách Rycerſkich y w innych potocznych dobrze biegły/ ktory wiela Ziem ſpraw był świádom/ iezyki ich vmiał/ vmárł Roku 1582. Ciáło iego leży w Krákowie v S. więtego Fránćiſzká/ nád ktorym ná Chorągwi było to Epitáphium piſane w te słowá. Generoſus Stanislaus Bronievvski de Biezdziedza, Vexilifer Premyslień, Mediceń in Ruſsia Capitaneus, Domiń: Sigismundi & Augusti, F: Regum Aulicus, clariſs: maioribus ortus, Fama, Militiæ, virtutumq; Catholico dignarum Nobiliſs: Lagationibus externis negotijsq; R: P: ob magnum rerum vſu, ingenijq; bonitatem fœliciſs: ideoq; Regibus ſuis charus, hic inter amicorum luctum porrecto, in Deum animo moritur Anno ætatis ſuæ 75. Anno Domini 1582, Die 8. Nouembris.

¶ Tenże tu zá dobrego zdrowia Syny podźieliwſzy máietnośćią/ ſam ſię ſłużbą miłego Bogá báwił/ Kośćioły nádawał/ iáko w Bieczu/ w Konwencie v Pánien ná Ambonę złotych ſześć. W Tuchowie Szpital Amboná złotych ſześć. W Prochniku Szpital Amboná złotych ſześć. Ná Łyſey Gorze v Swietego Krzyżá w Szpitalu y Amboná złotych ſześć. W Tarnowie Mniſzkam Ogrod kupił ná wieczność/ zá kthory dał złotych ſto. W Biezdziedzy Wśi ſwoiey Oyczyſtey Ołtarz Amboná złotych trzydźieśći. W Piotrkowicách Ołtarz Amboná złotych dwádźieśćiá y ośm/ y wiele inſzych pobożnych vczynkow iego.

¶ Ten zoſtáwił te Syny/ Naprzod/ Janá Stároſtę Medyckiego człowieká wſpráwách Rzeczypoſpolitey y w Rycerſkich nie podłego/ ten vmárł Młodźieńcem/ potymże wyſzło Stároſtwo Medyckie z rąk iego/ bo ie był zá żywotá Synowi ſpuśćił ſpodźiewáiąc ſię ſam predzey śmierći.

Stániſław drugi Syn tegoż wyżſzey pomienionego Stániſłáwá/ Dworzánin Królá Stepháná/ był wieku mego/ ktory wiela Ziem obyczáiow y ſpraw świádom/ iáko Węgierſkiey/ Niemieckiey/ y Tureckiey/ w potrzebách z tymi Narody bywał.

Sebeſtyan trzeći Syn tegoż Chorążego y Stároſty Medyckiego/ po Oycu Koniuſzy Medycki/ Mąż ſławny ná Dworze trzech Krolow był wieku mego/ iáko naprzod v Auguſtá/ Henryká Fráncuzá/ pothym v Stepháná/ w potrzebách z nieprzyiacioły bywał/ iezykow/ Niemieckiego/ Węgierſkiego/ Łáćińſkiego był świádom y dobrze vmiał/ miał zá ſobą Ligęziankę Woyſkiego Sánockiego Corkę.

Piotr Syn czwarty tegoż Stániſłáwá Broniewſkiego/ ktory we wſzyſtkich ſpráwách poczćiwych Przodkow niewydał/ owſzeki doctrina & ingenio inſze przeſzedł/ multorum hominum mores vidit, Tych potrzeb ktore były w Oyczyznie/ przećiwko Moſkiewſkiemu zá Królá Stepháná nie omieſzkał/ máiąc ieſzcze przed ſobą zábáwę około náuk wyzwolonych/ iednák tám kedy Bráćia popráwowáć ſławy Przodzow ſwych ſię bráli/ náwiedźił/ potym do Włoch y do inſzych Ziem ieźdźił/ Adoleſcens apprimè nobilis, y do ſłużb wſzelákich Rzeczypoſpolitey godny. Drudzy Broniewſcy Bráćia ich Stryieczni ludźie Rycerſcy.

Marćin/ ten w Poſelſtwách znácznych bywał do Turek/ do Tátar/ w Roku 1583. y przed tym był/ Mąż godny y vczony.

¶ Z teyże Dźielnice były te Domy ktore ſię po máietnośćiách rozno zową/ Naprzod/

Tudorowieczcy w Sędomierſkiey źiemi dom dawny.

Tarczowſcy w Sędomierſkiem Woiewodztwie.

Słánkowie támże dom ſtarodawny/ z ktorych Zophia byłá

Kśieni Buſkiego Klaſztorá/ w Roku 1579. Jáko o niey powieda Epitaphium w tymże Klaſztorze ábo Kośćiele.

Petrykowie Dom ſtárodawny támże w Sędomierſkiem.

Boxyczcy w Sędomierſkiem dom ſtárodawny.

Gorzkowſcy w Chełmſkiey źiemi dom znáczny/ był ieden Sędźiem Ziemſkiem w onym kráiu. Drugi Andrzey Brát iego w Litwie człowiekiem znácznym.

Siniczcy w Lubelſkiem Woiewodztwie.

Stryieńſcy w Lubelſkiey źiemi Dom znáczny/ zową ſię Byſtramy.

Gáłęzowſcy Kaimowie/ ktore dla tego ták zową/ że Brátá rodzonego zábiwſzy/ wrzućili ná koláſę/ w pole wywiozſzy zákopáli. To było dwudźieſtego piątego dniá Wrześniá/ roku 1579.

Kleczkowſcy w Mázowſzu dom rozrodzony.

¶ Inſzych Domow ieſt wiele w roznych Woiewodztwách/ o ktorych prze ſzerokość wiedźiec nie mogłem.

O kleynocie Zarebá:

ktory mu przynieśion z Niemiec/ ma być Czarny Lew ná Polu Brunatnym wſpięty/ iákoby z białłego Muru/ ná ktorym trzy kámienie żołte/ O przodkách piſze Długoſz tymi słowy. Genus Almanicum calidum &c. O ktorych przypátrzywſzy ſię własnośći Herbu czytáć będźieſz/ tákże o potomſtwie ich w tym wieku ktore znáć mogę.

☞ **Długoſz naznáczniey opo**wieda Przodká tey Fámiliey w roku 1141 tymi słowy. Epiſcopatum Wratislauień nactus Magnus Gnezneń Cuſtos & Cracouień Canonicus, Ducalis Cancellarius genere Polonus de Domo Zareba, poſt Rupertum de Domo Korab. &c.

Zá pánowánia Przemyſłá wtorego/ byłá to Fámilia można o czym czytay Hiſtoryki/ Miechowitá w Kśięgách 4. etc.

Teyże Familiey mienią być Mágnuſa Stároſtę Wrocławſkiego/ ktorego Kromer wſpomina w Kśięgách 5. Liſt 98. Tenże máiąc wielką nieprzyiaźń z Siećiechem Woiewodą y Hetmánem Koronnym/ gdy był zrzucon z Stároſtwá Wrocłáwſkiego/ ná Podláſzu y w Mázowſzu ná pokoiu záśiadł/ y tám áż po ten wiek ieſt wiele Potomſtwá iego/ o kthorym niżey czytáć będźieſz.

Kátálog opowieda Andrzeiá Biſkupá Poznáńſkiego/ ktory był wźięt po Janie Herborćie w Roku 1240. Vmárł Roku 1242. po nim zoſtał Domárat z Domu Grzymáłá.

Marćiná Zarebę ktory ſię piſał z Kálinowey/ Woiewodą Sierádzkim wiele wſpomináią rozne ſcriptá/ wſpomina go Przywiley v Przyłuſkiego/ w Kśięgách 5. Káp. 3. wſzákoż iuż Woiewodą Sierádzkim.

Wáwrzyńcá Káſztellanem Sierádzkim/ ktory ſię tákże piſał

de Kálinowa/ tego wſpomina Kromer w Kśięgách 19. Tegoż Przyłuſki w Kśięgách 5. Káp. 3.

Janá Káſztellaná Sierádzkiego w Roku 1428. ácz potym był Káſztellanem/ miał nazwiſko Lopátá/ á piſał ſie de Kálinowa/ Mąż ſławy y pámięći wieczney godny/ o ktoym czytay v Kromerá w kśięgách 19.

Janá Zarebe Káſztellaná Satockiego/ then był potym Káſztellanem Sieradzkiem/ o ktorym czytay v Kromerá kśięgi 24. w te słowá. Ioannes Zareba Caſtellanus Siradieñ, & Præfectus Wieluneñ, Nacleñ teritorium, propterea quod tributum hoſtibus penderat acerbe vaſtauit.

Janá Biſkupem Wrocławſkim wſpomina Monetá/ ná ktorey ieſt Herb Zárebá/ ná drugiey Głowá Swietego Janá/ á ten text/ Baptiſta Succure Sancte Ioannes.

Wieku mego Dom tych Zarebow był możny/ y Mężowie wielcy byli w Káliſkim Woiewodztwie.

W Gnieźnie dwá Kámieniá Herby ná nich ieden podlá drugiego Textu nieznáć tylko Rok 1392.

Domy inſze támże w Wielkiey Polſzcze/ ktorzy iuż od máietnośći w ktorych mieſzkáią Nazwiſká noſzą/ iáko Dom Suchorzewſkich stárodawny/ właśni ſą Zarebowie.

Dom Záiaczkowſkich ſtárodawny/ ktorych ſie Przodkowie piſáli de Wąſoſze/ ácz iuż ieſt w ręku inſzey Fámiliey Prawdźiczow/ wſzákoż Długoſz wiele Mężow znácznych y Senatorow możnych tey ie Fámiliey Zarebow liczy z tego Wąſoſzá.

Wieku mego byli czterey Bráćia rodzeni Synowie Janowi od Jágnieſzki Czernickiey/ z Domu Dryiá alias Mutyná.

Woyćiech ktory był Surrogatorem y Podſtárośćim Poznáńſkim Mąż godny w poſługách R. P. y vczony był potym Opátem Wągrowieckim.

Stániſław Brát iego ktory czás długi ná Dworze Mikołáiá Mieleckiego Woiewody Podolſkiego ſie báwił/ Mąż ſerdeczny/ w potrzebách wielkich z nim bywał/ iákoś czytał ná rożnych mieyſcách/ Jan y Jákub Bráćia ich rodzeni ludźie tákże Rycerſcy.

Dom Cieleckich támże w Káliſkim Woiewodztwie dawny.

Dom Járáczewſkich dawny y znáczny był wieku mego.

Dom Czerekwickich támże ſtárodawny y znáczny.

Gorzewſcy támże Dom znáczny/ był ieden Sędźiem Ziemſkim Poznáńſkim wieku mego/ od ktorego zoſtáli dwá Synowie.

Dom Noſzkowſkich ſtárodawny/ z ktorych ieden báwiąc ſie ſpráwámi Rycerſkimi ná Podolu/ w Ruśi ſie ożenił w Hálickim Powiećie/ y tám Potomſtwo zoſtáwił.

Dom Jábłonowſkich támże w Wielkiey Polſzcze dawny.

Dom Rudzieńſkich támże w tym Kráiu ſtárodawny/ z ktorych Stániſław wynioſł ſie do Litwy/ y tám ma znáczną máietność nábytą.

Dom Jáſtrzebſkich támże w Poznáńſkim Woiewodztwie.

Grábowſcy támże w wielkiey Polſzcze/ wſpomina Kromer Páwłá w Kśięgách 29. Biſkupem Chełmieńſkim/ w Roku 1479.

Bieláwſcy támże w Wielkiey Polſzcze. Był ieden wieku mego Hárcerzem v Królá Stepháná Mężem vrodźiwym y godnym/ ná wſzytkich expedyciách z nim bywał.

Belákowſcy támże w Polſzcze Dom ſtárodawny.

Drzewoſzewſcy w Leczyckim Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

O Kleynocie Sulimá/ ktory tu przynieśion z Niemiec ktorego Przodki Długoſz wſpomina/ że vżywáli Czarnego Orłá w polu żołtem/ pod nim trzy Kámienie w Czerwonym Polu/ bywáli animoſi & honoris cupidi. A ták ſie przypátrzywſzy włáſnośći Herbu/ czytáć bedźieſz o Przodkách y o potomſtwie ich/ ktore ia znáć y wiedźieć o nim mogę.

☞ Długoſz nayznáczniey wſpomina Przodká Herbu tego Janá rzeczonego Romká Biſkupem Wrocławſkiem/ ktory był wźięt po Thomaſzu wtorym/ w Roku 1293. Po nim obran Henryk z Wierzbney Polak z domu Dźiáłoſza/ ktoregomći pod Herbem pomienionym nie wſpomniał. Był to Mąż godny/ ták o nim piſze Długoſz/ iż ob induſtriam probitatemq́ ingenij, poſt mortem Boleslai Svvidniceñ Ducis, filiorum Henrici quinti Wratiſlauieñ & Legniceñ Ducis, qui nondum maturitatis annos impleuerunt, od wſzytkich Pánow y Rycerſtwá obran był zá Opiekuná y Gubernatorá. Ale iż był bárzo hoyny ſkárbu dźieći onych/ od Boleſłáwá w Legnicy záchowálego/ vtráćił był ſześćdźieſiąt tyśiecy grzywien/ o co miał wielką trudność potym od Kśiążąt y od Pánow przednieyſzych Kśięſtwá onego/ w Roku 1302. etc. etc.

Zawiſze Czarnego wſpomina Kromer w Kśięgách oſmnaſtych tymi słowy. Inde Zauiſius Niger de ampliſsimi conſilij ſententia ad Sigiſ: Cæſarem miſſus. &c. Był Stároſtą Spiſkiem/ á tam był poiman od Czechow. ❡ Tegoż wſpomina w Kśięgách 19. w Roku 1428. Tenże Hiſtoryk/ dla tego/ iż niechćiał z Zygmuntem Ceſarzem vćiekáć przed Turki z ktorymi był podniosł woynę. A gdy przyſzło do potkánia/ nie śmiejąc bitwy zwieść/ z częśćią ludu przez Dunay vćiekał/ iáko o thym Kromer piſze tymi słowy. Sed priuſquam ad congreſſum cum hoſtibus veniret, retro ſe tranſmiſſo raptim Danubio cum magna parte exercitus ad tutoria loca in Tranſiluaniam recepit, proditis hoſti reliquis quos naues capere nõ potuere, in quibus ſuit Zauiſius Niger præfectus Scepuſieñ, de Bohemorũ captiuitate dimiſſus, qui ſubmiſſum à Sigiſmundo Lembum aſcendere noluit, malens fortiter occumbere, quam turpiter ſocijs proditis fugere, quare adacta calcaribus equo, in confertiſsimos hoſtes irruit, & multis præclaris operibus editis, ad extremum conglubatis contra eum Turcis, viuus captus, & cum pro magno munere ad Tyrannum, Vir robore corporis, oris dignitate, & auratis armis inſignis duceretur: Controuerſia inter duos barbaros orta, ab vtroq́ captus eſſet, ab imbeciliori deſecto capite interfectus eſt: Vir in omni vita belli paciſq́ artibus clariſsimus, & ſempirerna memoria dignus. O tymże czytay v Miechowity Kśiegi Czwarte Káp: 52.

❡ Tegoż opowiedá pámiątká w Kośćiele v Swiętego Fránćiſzká piſane Wierſze od Jádámá Swinki Kánoniká Krákowſkiego w te słowá.

Arma tua fulgent, ſed non hic oſſa quieſcunt,
Diuæ memoriæ Miles ò Zauiſza Niger.

❡ Tychże Zawiſzow właſne potomſtwo Fáruróiowie ná Podgorzu w Bieckim Powiećie/ y w inſzych máią/ O czym czytamy v wſzyſtkich Hiſto-

rykow/ iáko v Kromerá w Kśięgách 16. List 3 9 6. Gdźieich wspomina tymi słowy. Erant in aula Sigismundi plures Poloni equestris ordinis, & in his nobiles, inprimis Zauisius Niger, & Ioannes Farureius, Garbouij, fratres germani gente Sulimei.

¶ Ci dowiedźiawßy sie o potrzebie Krolá Władysławá z Krzyżaki/ á bacząc Zygmuntá Cesárzá niechetnego iemu/ wzgárdźiwßy wielkimi máietnośćiámi ktore w oney Ziemi od Cesárzá mieli/ y obietnicámi tákże/ z źiemie iego z drugimi Polaki wyiechali/ wdźiecznie od Krolá przyięći byli y hoynie vdárowáni/ O czym będźie w Historyey.

Włodká Bártoßá wspomina Kromer w Kśięgách 18. tymi słowy. Bartolomeum Włodicum gente Sulimeum, qui Petri Episcopi Cracouieñ Fratris filiam pro vxore habuit.

¶ Pisali sie też de Chárbinowicże/ o czym świadczy Kromer w Kśięgách 17. gdźie wspomina/ Stanislaus Charbinouius Sulimeus. &c, W tychże Kśięgách ten Historyk wspomina drugiego. Petrus Charbinouius Sulimeus præctus Podoliæ, O czym czytay List 4 1 6.

¶ Tychże potomstwo ná Podolu Sulimowie Mężowie wielcy.

W Tarnowie ná Grobie wspomina Epitáphium Bárbáre z Rożnowá tymi słowy. Barbara de Roznovv Nepta ex Filio Zauisij Nigri, Militis in orbe Christiano nominatissimi, coniux Ioannis á Tarnovv, vixit Annos 7 0. Vmárłá Roku 1 5 1 7. Od teyże był Jan Hrábiá ná Tarnowie Káßtellan Krákowski/ Hetman Koronny/ o ktoremeś pod Leliwą czytał.

Dom Oporowskich teyże był Fámiliey stárodawny/ możny y zásłużony Rzeczypospolithey/ Jáko wspomináią Historye Mikołáiá Woiewode Łęczyckiego/ w Roku 1 4 3 0. Ktorego potym był Syn Władysław Arcybiskupem Gnieznienskim/ zá przyczyną Kazimierzá Krolá od Papieżá Mikołáiá był potwierdzon/ w Roku 1 4 4 9. ßesnastego dniá Miesiącá Czerwcá/ z Biskupstwá Włocławskiego był wźięt/ ná ktorym żył Lat ßesnaśćie/ był Decretorum Doctor. Syn Mikołáiá Woiewody Łęczyckiego/ ten był wielkie skárby zebrał/ ktore Brátu swemu Chorążemu Łęczyckiemu zlećił/ máiąc inße przyiaćioły y Bráćią/ piße onim/ że z Kápitułą wiodł nieprzyiáźni/ dla tego/ że im był wiele dał Wincenty Przodek iego trzymáć od stołu Arcybiskupiego. A gdy mießkał ná they Stolicy trzy Látá y ośm Miesiecy w Oporowie ná Zámku/ kthory był sam zmurowáć dał/ Páráliżem był záráżon/ Potym sie spráwił chwalebną Swiątośćią/ vmárł/ pochowan w Oporowie w Klaßtorze Eremitow/ ktory był sam ex Parochiali Ecclesia fundował/ vmárł iedennaste° dniá Márcá/ Roku 1453. Był wźięt po Wincentym z Domu Doliwá/ po nim nástháł Jan z Domu Odrowąż ze Sprowey.

¶ O tym pisał Ianicius Poeta Laureatus Wierße.

> Patre Palatino natus est Oporouius, auro,
> Pinguis, ac in facie præmacelentus erat,
> Nec mirum, nam membra cibo refouere solebat,
> Exiguo, medius Tantalus inter aquas.

Jan Oporowski był Woiewodą Brzeskim w Roku 1 4 7 5.

Erázmego z Oporowá Káßtellanem Krußwickim wspomina podpis reki iego/ kedy dáwáiąc iálmużnę Zákonnikom w Mogilnie/ do Modlitew sie im zálecał/ Tenże miał Syná Stánisławá/ kthorego vrodźiłá Kámieniecka z Domu Piławá.

W Krußwicy Domu tego Przodki w Kośćiele ná Grobiech Epitáphia opowiedáią/ kedy bywáli Stárostámi.

Już wieku

¶ Już wieku mego miał ieden zá sobą Herbortowne/ Káßthellaná Belskiego Corke/ był Stárostą Krußwickim/ zostáwił Potomstwo ná ten czás minorenes.

¶ W Kole v Fáry Epitáphium ná Kámieniu z tym Herbem opowieda tymi słowy. Generosus Ioannes de Garbovvo Cesus apud Choinicze hic sepultus, Anno Domini 1 4 5 0.

Dom Służewskich ná Kuiáwách stárodawny/ iáko ie opowiedáią rozne Priwilegia Koronne/ Janá Káßtellanem Brzeskim/ w Roku 1 4 7 5.

Waśká z Służewá Chorążym Brzeskim wspomina Przywiley v Przyłuskiego w Kśięgách 5. Káp: 3.

Jan Woiewoda Brzeskim był wieku mego y Stárostą Koniñskim/ ßczedł sterilis/ był á natura Mużyk wielki/ ták sie był vrodźił z skrzywymi nogámi/ wßákoż był Pan prácowity w spráwách Rzeczypospolitey/ Ciáło iego leży w Służewie Miásteczku Oyczystym.

Z tymże Domem iedney dźielnice byli Szrobscy y Chodowscy/ w tych Domiech ludźie Rycerscy bywáli/ Szrobscy byli dwá bráćia wieku me°/ Piotr Woyskim Dobrzyñskim/ Mikołay Sędźiin Bobrownickim.

Gámratowie dom stárodawny/ z ktorych wspomináią Priwilegia Koronne Mężow wiele zásłużonymi Rzeczypospolitey/ iáko w Roku 1 4 1 3. Stánisławá Gámratá Káßtellanem Połánieckim. W roku 1 5 4 0. Piotrá Gámratá opowieda Kátálog y pámięć ludzka niesie Arcybiskupem Gnieznieñskim/ y Biskupem Krákowskim/ piße onim/ że był liberalis/ Vmárł máiąc wieku 58. w Krákowie/ Roku 1 5 4 5 Dniá 27 Sierpniá/ Był wźięt po Latálskim z Domu Prawdźicż/ po nim został Mikołay Dźierzgowski z Domu Jástrzębiec. O tym pisał Ianicius te Wierße.

> Fortunæ exemplum memorabile gessit vtrunq;,
> Gnesnæ & Cracouiæ pontificale pedum.
> Vir grauis, ac constans, & Regi gratus, & Aulæ,
> Anthrace Gamratus post sua fata subit.

Od thychże Gámratow Przyłuscy w Bieckim Powiećie Dom znáczny.

Dom Chodowskich ná Dobrzyñskiey źiemi dawny y możny

Dom Jácymierskich w Ruśi stárodawny y znáczny.

Dom Lyczkow ná Podgorzu stárodawny y znáczny.

Zábokrzeczcy w Łęczyckim Woiewodztwie Dom stárodawny.

Száłowscy w Sędomierskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

Borkowscy támże w tym Woiewodztwie.

Oźiebłowscy támże Domy rozrodzone.

Vlánowscy w Wielkiey Polßcze Dom stárodawny/ z ktorych Janá wspomina Przyłuski w Kśięgách 5. Káp: 3. Káßtellanem Rogoźinskim/ w Roku 1 4 1 3.

Sulkowscy w Łęczyckim Woiewodztwie Dom stárodawny.

Przyborowscy od Gniezná Dom stárodawny/ Dobiesław pisarz Grocki Poznáñski/ Márćin Kánonik támże.

Kilewscy/ opowieda Epitáphium w Gnieźnie ná Tumie iednego tymi słowy. Venerabili Domino Stanislao Kilevvski, Gnezneñ Canonico, Pultouieñ Decano, viro perquam humanissimo & integerimo, exequtores posuerunt, mortuus anno 1 5 5 0. Die Solis 19. Ianuarij.

¶ Inßych Domow iest wiele Herbu tego w roznych woiewodztwách o ktorych prze dálekość wiedźieć nie mogłem.

O Kleynocie Korab:

ktory thu przynieśion do Polſki z Angliey/ wſpomina Długoß przodki Herbu tego / że bywáli Recti & mediocritate contenti. Dawny początek then Kleynot ma/ iákoś czytał ná przodku/ ktoremu pretko po ſtworzeniu świátá od Neptuná originē liczą. Leſtrygon Kśiąże Włoſkie vżywał go zá Herb/ ma być żołty w Polu Czerwonym/ Máßt y Zagiel ßáry nośili Przodkowie/ wßákoż w tym wieku táka własność iego iáko baczyß/ ktorey ſie przypátrzywßy / bedźieß czytał o Przodkách y o Potomſtwie ich/ ktore ia znáć w ták ßerokim Kroleſtwie mogę/ pißę Długoß/ że Przodká ktory ten Herb zánioſł do Polſki/ zwano Mijors.

☞ Ropeciuſa nayznácznie y opowieda Kátálog/ tákże y Długoß/ Biſkupem Wroclawſkim/ ktory był wźiet z Skuſtodyey od onegoż Kośćiołá/ co Długoß opowieda tymi ſłowy. Ropecius alias Robertus, Custos Wratisluien̄, per electionem Capitularem, via ſcrutinij celebratam ſuccedit, á Iacobo Archiepiſcopo Boleslao Monarcha electionem Gneſnæ Coſentien̄ confirmatus, & in Galis conſecratus, Polonus genere de Familia Corabitarum.

§ Ten był wźiet w Roku 1120. po Heymie Leßczycu/ potym po śmierći Rádoſtá z Domu Roża Biſkupá Krákowſkiego był wźiet ná Krákowſkie/ w Roku 1141. Jáko o tym Kátálog świadczy/ od Jnocenciuſá wtorego był potwierdzon/ á ná iego mieyſce wſtąpił Mágnus z Domu Zarebá Polak.

§ Ten Kośćioł Krákowſki bárzo máły roſprzeſtrzenił / zbudowawßy poświećił/ tylko dwie lećie bedąc ná Biſkupſtwie/ vmárł w Roku 1143. dwánaſtego dniá Kwietniá/ y támże pochowan w tym Kośćiele w Krákowie ná Zamku/ ktory ſam zmurowáć dał/ á pißę o nim w Kátálogu tymi ſłowy. Vir ſingularis probitatis, quem fecit celebrem bonitas famata per orbem, Cuius optimarum virtutum fragrantia effecit, vt Eccleſia Cracouien̄ hunc potius pro ſuo regimine poſtulatum depoſcerit, quam aliquem de ſuis eligeret, genus ducēs Nobile ex domo & Familia Militum Poloniæ qui Galeā ſeu Nauem marinā deferunt pro inſigni. Był to Jálmużnik wielki/ po nim obran Máttheuß z Domu Cholewá. A ták z tąd rozumieć możeß że ten dawno do Polſki zánieśion.

Janá Radlice opowieda Kátálog Biſkupem Krákowſkim

tymi ſłowy. Mortuo Zauiſza Epiſcopo, Ludouicus Hungariæ & Poloniæ Rex, à Capitulo Cracouien̄ electionem celebrante de futuro Epiſcopo, maximis precibus & inſtantijs exigijt, vt Ioannem Medicinæ Doctorem Canonicum Cracouien̄, Regni Poloniæ Cancellarium in Epiſcopatum elegerent: Hic ſiquidem Ioannes ortum habens ex Maiori Polonia parentibus Nobilibus, Patre Michaele, Matre Chriſtina de villa Radlice ꝓpe Kalis, ſtudijs liberalibus in puericia, in virilc vero robur euadens Medicinis operam dedit, & pro conſequenda Medicinæ artis peritia Galiam adiens, in Monte Peſulamo pluribus annis immoratus.

§ A gdy Krol Ludwik Węgierſki y Polſki dźiwne niemocy ćierpiał/ od Kroláá Fráncuſkiego ktorego był Wnukiem/ zá wielkimi proßbámi był mu

poſtan zá Doktorá. A gdy mu pomogł do zdrowia dobrego/ on go też zá to znácznie opátrzył/ Naprzod mu dał Káncelerſtwo/ á potym pomogł do Biſkupſtwá Krákowſkiego / przez Janá Arcybiſkupá Gnieznieńſkiego potwierdzon y poświecon/ zá roſkazániem Vrbáná ßoſtego tego imieniá Papieżá/ w Roku 1382.

§ Ten do Biſkupſtwá Krákowſkiego te wśi/ naprzod Suchę v Jángrotá/ Chrápkowice/ Porębkę/ Abráhę v Bodzyniá/ y Szyńßowá/ pokupiwßy przyłączył. Eccleſiam Parochiałem w Bodzęćinie Miáſteczku świetego Krzyżá fundował.

§ Kśiąże Rátyborſkie Jánußá/ gdy mu Lipowiec y Sláwkow ſpuſtoßył gwałtownie/ ták práwem ſturczył/ że mu nágrodźić to ſtátecznie muśiał/ y trzy wśi w Kśięſtwie Rátyborſkiem dáć muśiał Kośćiołowi Krákowſkiemu/ iáko Chełm/ Koßutow/ y Giemielenie Wikáryom Krákowſkiem/ áby tym pilnieyßy byli Horas diuinas nocturnas & diurnas, wßyſtkie Offertoria & oblationes ad Caput Sancti Stanislai, ktore przed tym Kápitułá bráłá/ dárował/ do tego Dźieśięćinę od ſtołu ſwego w Nowey Gorze/ y dźieśięć grzywien w żupách ſolnych/ ktore do ſtołu iego ná káżdy Rok dawano / ná wieczność dárował.

§ Zá iego Biſkupſtwá Regułá Fratrum Heremitarum ſię wziáwiłá w Polßcze w Dyoceſiey Krákowſkiey/ od Ludwiká Krolá Polſkiego y Węgierſkiego fundowána/ ktoremu gdy Wenetowie po wźięćiu przymierza dárowáli ćiáło Páwłá świetego pierwßego Puſtelniká/ temu on ná iáſney gorze zbudował y fundował Klaßtor/ ná przyczynę Kśiążęćiá Opolſkiego Ládyſłáwá/ ktory był práwie ich głową. Do tegoż Klaßtorá Krol pomieniony te wśi nádał/ Częſtochowkę/ Grábowkę/ Koleią/ Bártkowkę/ y Krowodrzą.

Władyſław Kśiążę Opolſkie/ Obraz Pánny Máryey kto-

ry w Ruśi ſprzygody tráfił ſkrythy ábo ſchowány / do onegoż Kośćiołá záwiozßy zoſtáwił/ ktory áż po ten czás ieſt / á z wielką vczćiwośćią od ludźi nabożnych bywa wielbion. Zył ná Biſkupſtwie Lat dźieśięć/ był othrut z wielą Kánonikow/ będąc ná obiedźie v Kule Proboßczá Swietego Floryáná y Kánoniká Krákowſkiego / wßyſcy co zákuśili onego iádu pomárli / tylko Biſkup iáko vczony Doktor / kazał ſie zá nogi vwiązáć wzgorę podnieść/ głową nádoł/ á ták długo w brzuch ſię bić áż zrzućił wßyſtkie potráwy co ná onym obiedźie iadł / y tym ſobie żywotá do trzech Lat przewlokł. Vmárł Roku 1396. Dwunaſtego dniá Styczniá / w Krákowie pochowan w Káplicy Menſyonárſkiey w kąćie v wielkiego Ołtarzá. Pißę o nim/ że był Vir manſuetus, virtuoſus & modeſtus, in aduerſis patiens. Ták bárzo był w lekárſtwie biegłym / że ná chorego weyźrzawßy/ poznał ieſli żyw będźie ábo vmrze.

Támże pißę o nim/ iż Fratribus & nepotibus ſuis, magna egeſtate grauatis, aliquod villas paucas taman egeſtatem eorum & inopiam releuaturus, quas in hanc diem retinent, coemit. Po nim náſtał Piotr z domu Brog rzeczony Wyßych. Ciáło iego leży w Káplicy iákoś wyżßey czytał Menſyonárſkiey nád ktorym to Epitáphium ná Grobie piſane w te ſłowá. Ioannes de Lasko Archiepiſcopus Gneſnen̄, Ioanni Radlica Doctori de Radlice, Epiſcopo Cracouien̄, pro auo ſuo mortuo, Anno 1396. Sepulchrum hoc reſtaurauit Anno Domini 1518.

Piotrá Rádlice Káßtellanem wſpomina Liſt ſtárodawny

w Roku 1400. A z tąd ták potym Epitáphium rozumiem/ że Dom Laſkich z tych przodkow ma początek.

Długoß opowieda thymi ſłowy Woyćiechá Káßtellanem

Lęczyckim, Anno 1417. Mortuus eſt Albertus Caſtellanus Loden̄, in Laſco vel in Crouicza ſepultus, mortuus in Smarſzeuo villa ſua, in ſtuba al-

ba fortalicij, & ſequenti feria ſexta per Filium ſuum Stanislaum hæredem in Laſco Vexiliferum Siradieñ ſepultus. Támże tenże Hiſtoryk wſpomina tego Stáníſłáwá/ iże pochowan w Káliſzu v Bárnádynow in Choro ad oſtium Sachriſtiæ in ſepulchro murato.

Janá Arcybiſkupem Gnieżnieńſkim opowieda Kátálog/ że był wźięt po Jendrzeiu Rożym/ w Roku 1510. Zá Juliuſzá wtorego Papieżá/ od ktorego był Titulo Legati nati in Concilio Lateraneñ adornatus, Vir grauis, varij magniq; ingenij. Żył ná Arcybiſkupſtwie Lat dwádźieśćiá y rok/ Vmárł będąc ſtárym w Roku 1531. Po nim náſtał Máciey Drzewicki z Domu Ciołek/ Epitáphium w Gnieźnie ná Grobie iego ták go wſpomina. Ioannes de Lasko ex Cancellario Regni Archiepiſcopus Gneſneñ Legationis nate auctor, terram figuli ex vrbe & ab Hierozolimis inducit qua Cimintoriũ hoc conſpergit,& vrnam glebe ſuæ hoc loco ponit.

¶ O tym piſał Ianicius Poeta Laureatus te Wierſze.

> Relligionis amor, patriæ Pater, auctor honoris,
> Gneſna tui, Caſtus cum pietate pudor.
> Laſcius ô ſanctæ mors ſancta Simillima vitæ,
> Sic,ô ſi fas eſt, ſunt mea vota mori.

¶ Tegoż Filip Padniewſki wſpomina w Kśięgách ktorym dał Tytuł Elogia tymi słowy. Ioannes Laski Archiepiſcopus Gneſneñ, rudiore adhuc illo in Polonia ſeculo, quo tempore videlicet publicum Cancellariatus munus gerebat, magnus Conſilio & autoritate, inprimis eſt habitus, claritate tamen, poſtea inſequentium virorum, atq; idem munus quod ante adeptum Archiepiſcopatum gerebat, ipſe ſumma cum dignitate R. P. ſuſtinentiũ fulgor eius omnis eſt extinctus, notabatur in eo minus atq; immoderatus erga propinquos amor, quibus profundentibus atq; abſumentibus cuncta cũ ſumptus tandem ſuggerere non poſset opignoratis ad extremum nonullis bonis, victuſq; & ſtatus ſui ratione, tota in arctum atq; anguſtum redacta ſuſtinebat eorum prodigalitatem vt potuit, fuit animo inquieto.

¶ Támże w tych Kśięgách wſpomina Hieronymá Laſkiego tymi słowy. Vir ingentis animi & in armis acer, odia exercẽdo erga æmulos, qui curſum honorum eius impediebant in patria, in Hungariam ſe ad Ioannem Regem contulit, qui tunc de Hungariæ regno cum Ferdinando Bohemiæ Rege bello deſidebat, huius aduentu tantum animi Ioanni Regi acceſsit, vt eius virtute atq; opera, regnum ſe, quod fere iam amiſerat recuperatorum non dubitaret, nec fefelit Regem opinio. Quem cum Laſcus domeſticis viribus imparem eſſe Ferdinando videret, Turcarum Imperatorem cũ validiſsimo Exercitu in Hungariam adduxit, quo bello & Ferdinandus fractus, & Ioannes erectus, atq; in Regnum reſtitutus eſt: ſed & arces ibidem complures atq; oppida quæ Ferdinandi tenebantur præſidio, Laſcus ſingulari virtute Polonorum militum expugnauit, Reiq; Ioanni tradidit. Hoc merito Laſcus ſummam gratiam & autoritatem apud Regem Hungariæ adeptus, moderari animo & ingenio ſuo, rebus proſpere fluẽtibus neſciuit, cito deinde in ſuſpicionem affectati regni adductus, in cuſtodiam â Ioanne traditus erat, vixq; inde, deprecantibus pro eo nonnullis ex Polonia ſummis viris dimiſſus, qua ignonimia offenſus vir generoſi ſpiritus, ad Ferdinandum Ioannis hoſtem ſe tranſtulit. Summa vero alacritate animi excepit eum Rex Ferdinandus, non tam vt ipſe opera eius in Ioannem armis proſequendo vteretur, namq; germanorum conſilijs, & eorum maxime qui Laſci virtutem emulabantur deditus erat, quam quod intelligebat, eius diſceſſu inferiorem iam hoſtem ſuum & armis & conſilio fore, quod quidem ita euenit, nam omnia & domi & foris ſegnius iam à Ioanne Rege adminiſtrabantur, vbi Laſcus illum deſeruiſſet: multis deinde perfunctus laboribus, varijſq; iactatus periculis. Venenum ad extremum in Turcia, cum ibi legationem nomine Ferdinãdi obiret, coactus

eſt bibere: id an metu ingenij atq; animi eius, à Turcis, an vero opera Ioannis Regis, qui de tollendo eo cogitabat factum ſit, ambigitur, vis quidem illa veneni quam hauſit lenta fuit, ita vt quinto demum menſe vitam illi aufferet, itaq; in Patriam ex Turcia reuerſus obijt, atq; humatus eſt Cracouiæ.

Plura de hoc viro memorato digna ſcribenda eſſent, ſi vitam eius texeremus, ac non ſumma tantum rerum ab eo geſtarum attingeremus, hoc vnũ ſatis quod & labore in negocijs, & fortitudine in periculis, tum induſtria in agendo, & celeritate in conficiendo, omnes ſui temporis homines ſuperauit.

A pueritia vero ita ingenuis artibus inſtitutus fuit, vt & Latine optime ſciret, & Italice, Galliceq; & Germanice cõmode loqueretur, nulla vero ars Summi Ducis illi deeſſet. Liberalitate fuit, vel potius profuſione peccuniarum tanta, vt largiendo alijs, ſæpius ipſe egeret. Tanta vero, vel perſonæ dignitas atq; gratia, vel opinio virtutis eius fuit apud omnes, vt quacunq; incederet adminiſtrationem ſui omnibus excitaret.

¶ Tegoż Syn był wieku mego Olbrycht Woiewodá Sierádzkim/ tákże był Mąż ingentis animi, byłá w nim hoyność bezmierna/ ták iż to oſzácowáć trudno/ iáko wiele przez dobroć ſwą vtráćił/ zoſtáwſzy przy wielkiey máiętnośći po śmierći Oycowſkiey/ po dwu żonách bárzo wielkie ſkárby pobrał/ ktore częśćią ná poſługách R. P. częśćią ná przyiáćielſkich/ częśćią też miedzy ludźie godne/ thák Rycerſkie iáko y vczone rozdał. Z wielkiem woyſkiem koſztem ſwoim Deſzpotá ná Páńſtwo Wołoſkie wprowádźił y ná páńſtwie oſádźił. Pod Oczakow zá Tátáry/ ktorzy ſzkody kráiom Podolſkiem poczynili/ przybieżał/ wielkie ſzkody im poczyniwſzy z wielką korzyśćią ſię ná zad zdrowo wroćił/ ták iż ná ten czás byłá Bierká po groſzu/ Woł po złotemu miedzy Rycerſtwem iego/ ktorego ná ten czás nie miał wiecey zſobą od tysiącá koni Mężow wſzytko znácznych/ o czym pothym w Hiſtoryey mieć będźieſz. W poſelſtwie do Fráncyey z drugimi poſły po Henryká ieźdźił.

¶ Po wyiecháníu z Polſki tego Kroli/ gdy ſię było rozerwáło Rycerſtwo w Elekcyey: iedni trzymáli ná Woiewodę Siedmigrockiego/ drudzy ná Ceſarzá/ iákoś o tym ná rożnych mieyſcách czytał/ on przy Ceſaryanách zoſtał/ w Poſelſtwie od wſzyſtkich poń był obran/ y poſłan. A gdy ſię wybráć pretko Ceſarz nie mogł/ máiąc proźby przez Poſły od Rycerſtwá y nápominánia áby ſię ná to nie ſkwápiał/ á ná to Kroleſtwo nie ieźdźił ná ktore nie od wſzyſtkich/ tylko od máley częśći Pánow przednieyſzych obran. Gdy zá tym przyiechał Stephan od Rycerſtwá obrány/ ten pomieniony Woiewodá/ czás długi ná Dworze Ceſárſkim ſię báwił/ Ziem poſtronnych wiele obiechał/ gdźie od wſzyſtkich Monárchow Krolow y Kśiążąt wdźięcznie był przymowan/ w Hiſtoryey pothym wiele ſpraw iego y zaſług przećiwko Rzeczypoſpolitey czytáć będźieſz/ zoſtáwił Potomſtwo.

¶ Siostry iego były dwie/ Ciołkowa/ od ktorey Ciołek z Ziełechowá/ y te Dźiewki o ktorych eś czytał wyżſzey. Dębińſka Stárościna Chęćińſka/ y Pretwicowa Stárościna Trebowelſka. Hornoſtáiowa Woiewodźina Brzeſka w Litwie/ ktora zoſtáwiłá Syná iednego.

Stáníſław Brát Hieronimow/ ktorego vrodźiłá táż Láncorońſka/ był Woiewodá Sierádzkim.

¶ Ten zoſtáwił Mikołáiá Kráyczego Koronnego/ Stároſtę Kraſnoſtáwſkie°/ ſzczedł ſterilis/ y Stáníſłáwá ktory tákże ſzczedł ſterilis/ y te Corki.

Jádwigá Rzeſzowſka/ miáłá Syná/ wſzákoż ſzczedł ſterilis/ potym byłá zá Bieykowſkim Stolnikiem Przemyſkim.

Włodkowa Stároscina Kámieniecka ſterilis/ potym byłá zá Kunatem Rotmiſtrzem y Mężem ſławnym.

Anná Kośćielecka Woiewodźina Poznáńſka/ ſterilis zeſzłá/ byłá naprzod zá Odrowążem Stároſtą Opoczyńſkim.

Zofia Stárzechowska Stárośćina Wyßogrocka/zostáwilá potomstwo.

Janá/Proboßczem był Łęczyckim/ potym sie ożenił / y potemstwo zostáwił Sámuelá Rotmistrzá y Mężá sławnego.

Morßtynowa Báchmistrzowa Żup Krákowskich. &c.

Tychże Siostry były / naprzod Wolska Káßtellanká Sedomirska/ od ktorey był Biskup.

Káßtellan Sedomierski y Káßtellan Czerski.

Myßkowska Káßtellanká Wieluńska / od ktorey był Stánisław Woiewodá Krákowski/ y Stárostá General/ y Jákub od kthorego został Jan y trzy Corki.

Tęczyńska ná Chrobrzu/ ktora tylko dwie Corce zostáwiłá.

Ostrorogowa Káßtellanká Miedzyrzecka/ od ktorey sa dwá Synowie.

Bárzina Woiewodzina Krákowska / od ktorey Syn ieden Stánisław Bárzy.

Domow inßych wiele / iáko Ráyscy w Sierádzkim Woiewodztwie Dom stárodawny.

Dom Kowálskich támże stárodawny / z ktorych byli dwá do Rusi záiecháli wieku mego/ Wiktorzyn Mąż w práwie biegły/ był naprzod Pisarzem Grockim potym Podstárośćim támże/ tám sie ożenił y máietności znáczney dostał/ Drugi był Podstárośćim ná Barze / obá potomstwo w onych Kráinách zostáwili.

Dom Lopáteckich thámże w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawny.

Dom Pieczánowskich támże stárodawny y Rzeczypospolitey zásłużony w onych Kráiách.

Dom Gorzyckich stárodawny támże w tym Woiewodztwie.

Dom Godziątkowskich támże z Piątkowskimi iedná dzielnicá.

Dom Luteńskich stárodawny y rozrodzony w Sierádzkim/ w Mázowßu v Wárßáwy máią máietności nábyte.

Dom Czártkowskich támże w tym Woiewodztwie stárodawny.

Ostrowscy támże w Sierádzkim Dom stárodawny.

Dom Rußockich támże stárodawny.

Dom Sliwnickich támże stárodawny.

Dom Kárskich támże stárodawny.

Dom Kotowieckich támże stárodawny.

Gálescy Dom stárodáwny támże.

Rádliczcy támże Dom stárodawny.

Dąbrowscy támże w tym Woiewodztwie Dom stárodawny.

Nádstáwscy támże Dom stárodawny.

Woysławscy támże Dom stárodawny.

Skulscy támże Dom rozrodzony.

Kuchárscy támże Dom dawny y rozrodzony.

Miłáczewscy Dom stárodawny y rozrodzony.

Bobkowscy támże w Sierádzkim/ wßystkie the Domy od Rádliczow dzielnicámi oderwáni.

Czáchárowscy v Kálißá.

Pieruczcy támże/ Sokołowskimi sie przed tym zwáli.

Łobescy w Poznáńskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

Sobocży od Soboty Dom stárodawny.

Gatkowscy w Poznáńskim Woiewodztwie stárodawny y znáczny/ byli trzey Bráciá wieku mego ludźie godni y zásłużeni Rzeczypospolitey/ Piotr/ Bálcer/ y Woyćiech.

Bronowscy

Bronowscy w Krákowskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

Brzozowscy ná Podláßu Dom stárodawny/ z ktorych był Andrzey Pisarzem wieku mego v Kśiążęćiá Juriá/ w Roku 1578. Krzyßtoph Podkomorzym Podláskim.

Laskowscy z Wárßáwskiego Powiátu Dom stárodawny.

Choieczcy támże Dom starodawny/ był Máćiey Podskárbim Liwskim/ Mąż sławny y Zołnierz zásłużony Rzeczypospolitey.

Zdzeniczcy z Wárßáwskiego Woiewodztwá Dom stárodawny.

Chyżánowscy od Błonia Dom stárodawny y rozrodzony.

Jankowscy z Mázowß Dom stárodawny.

Czepiele opowieda Epitáphium ná Zamku w Krákowie tymi słowy.

> Omnibus hic vna iaceo priuatus in ora,
> Nec aliud mea me quam benefacta iuuat.

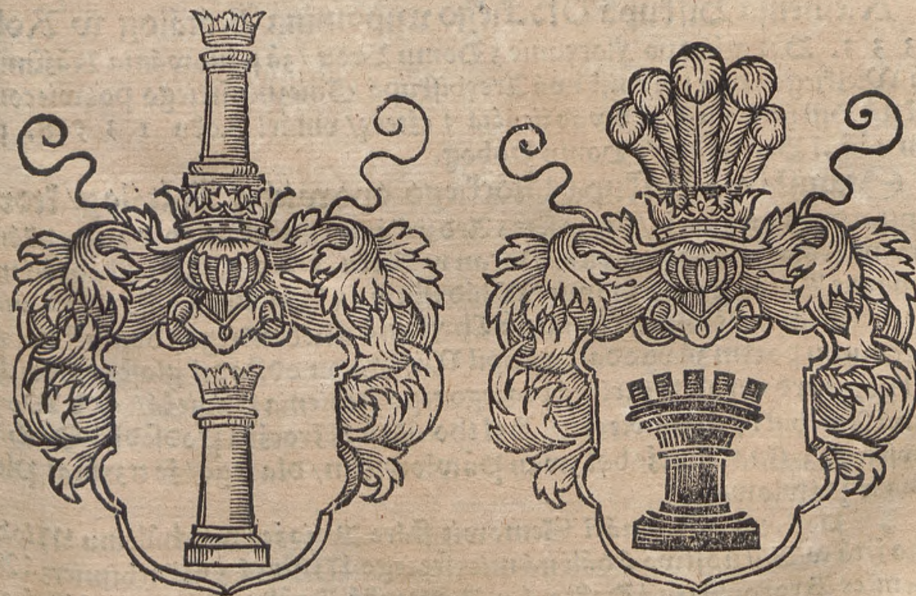
Herb Korab/ á podpis Nicolaus Czepel,

W Gnieźnie Epitáphium opowieda Sliwnickie tymi słowy. Reuerendus Martinus Slivvnicki præpositus Poznanieñ Archidiaconus Gnezneñ iuris vtriusq; Doctor, Mortuus Anno 1551. die octaua Augusti.

¶ Inßych Domow iest wiele w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie stárodawnym Kolumná/

ktory tu przyniesion z Włoch/ iáko o tym Káthálog dostátecznie świadczy/ vżywáli w Polu Czerwonym Kámiennego Słupá/ ná wierzchu Koroná Złota. Potym tu odmienion tákiem kßtałtem/ miásto Korony Báßtá/ mieniąc to być nie Kolumnę ále Roch/ ktorego ná grze v Száchow vżywáią/ y powiedáią być właśnie w Polßcze nádány. Piße Długoß o Przodkách że bywáli loquaces, O ktorych przypátrzywßy sie własności Herbu czytáć bedźieß.

Hatta vel Hanna, ták opowieda Káthálog/ Rebus humanis Vilibalino Archiepiſcopo Gnezneñ, abſumpto Hatto genere, Italus ſubſtitus eſt Apoſtolica prouiſione, anno Domini 970. Vir grandeuus, ſenio & labore confectus, ſed exemplaris, ſedit in Sella Metropolica annis duobus, & anno Domini 971. Quarta Decembris apud Gneznam obdormiens in Do-

miens in Domino, apud eandem Gneznen̄ Ecclesiam recepit sepulturam. Erat genere Nobilis de Familia Columnarum, venustatem in moribus & actibus suis ostentans, sumopere curans, vt ritus idollatricos Poloni prorsus, quibus a iuuentute insueti erant á se abdicarent, in eius locum Robertus Italus de Familia Vitulorum succedit.

¶ W Roku 1002. Thymotheuszá Włochá tákże opowieda Káthálog Biskupem Poznáńskim / ktory tu był przyiechał po śmierci Iordaná / żył lat ośmnaście / vmárł Roku 1020. Od Benedyktá śiodmego tego imienia Papieżá był posłan / po nim nástał Paulinus Włoch.

Ioannes Brigier w swoiey Kronice wspomina Rośćisłáwá Hrábie / w Roku 1238. dla tego / że był posłan od Konradá przećiwko Litwie y Iáćwingom / ktorzy Czerwiński Powiát mieczem y ogniem pustoszyli. Ten Rośćisław nie oczekiwáiąc drugich ludźi / z ktorymi sie ná pewnym mieyscu ziść miał / máiąc sprawę o rownym Woysku Pogan / vderzył ná nie / ktorzy zbrániáiąc mu sie dáć bitwy vstępowáć poczęli / zá ktorymi on ochotnie náchodźił áż go przywiedli ná lud nie máły / kthory on obaczywszy / począł názad prętko vstępowáć. A gdy niespodźiewáiąc sie pomocy / z onymi ludźmi swemi vćiekáiąc / práwie ná ludźie przywiodł Pogány / spráwiwszy sie społecznie z nimi / porázili wszystkie ná głowę. Potym wżárćie od towárzystwá názwan był Pierzchałá / od onego vćiekánia / á tego pomienia że był Præfectus Plocen̄, de ea Familia quæ defert Columnam seu Rochum Scacalem pro insigni, & ex inde nomen Familiæ suæ indidit, alij vocantur Pierzchały / alij Rochowie / á primo parente Roch nominato,

Kátálog wspomina Wernerusza Biskupem Płockim / ktory był wźięt z Skolástyey Płockiey / potwierdzon od Iárosłáwá Arcybiskupá / tenże był zábit od Bolesty / Kásztellaná Wyskiego / o Wieś Kársko / o czym v Kromerá ták y v Miechowity czytamy / ácz go ći powiedáią z Domu Rożá / ále go w Kátálogu tey Fámilyey własnie opowiedáią. Był wźięt Roku 1166. Zábit Roku 1170. Dniá czwartego Mieśiącá Lutego / był wźięt po Alexándrze z Domu Dolegá / po nim nástał Lupus z Domu Godzámbá.

Klemensa Biskupá Płockiego wspomina Kátálog w Roku 1333. Był wźięt po Floryanie z Domu Brog / zá pánowánia Kázimierzá Wielkiego / przez Iánisłáwá Arcybiskupá Gnieznieńskiego poświecon / Żył ná Biskupstwie Lat dwádźieśćiá y cztery / vmárł Roku 1358. po nim nástał Bernárdus z Domu Pobog.

Stánisłáwá Biskupá Płockiego opowieda Kátálog / ktory sie pisał de Gnatowicże / był wźięt z Ardźiekániey Płockiey / będąc Podkánclerzym Kśiążęćia Semowitá / Obran w Roku 1425. Przeszkádzáli mu Synowie Kśiążęcy / Semowit / Władysław / y Kázimierz / ále Oćiec ináczey nie chćiał mieć / oni trzymáli ná Chrystyná Nieborskiego z domu Lubicż / ktoremu on potym zá vgodą postąpił Wieś / á on odstąpił głosow swoich. Był potwierdzon od Marćiná piątego tego Imienia Papieżá / á od Woyćiechá Arcybiskupá poświęcon / Był tho Syn Mroczká Podsędká Socháczewskiego z Gnatowicz / był zwan Páwłowskim / dla tego / że trzymał plebánią w Páwłowie.

¶ Pothym gdy vmárł Semowit stáre Kśiążę / wiecháli mu Młode Kśiążętá w Biskupstwo á dáli ná mieysce iego Mistrzá z Skárbimierzá Akádemiey Krokowskiey / Doktorá y Kánoniká Krákowskiego / wszákoż on potym doszedł swego mieyscá / Żył ná Biskupstwie Lat czternaśćie / Vmárł Roku 1449. Dwudźiestego dźiewiątego dniá Kwietniá / pozywáiąc sie / wiele był srebrá poutrácał / ktorego był Przodek iego Iákub z Domu Serokomlá niemáło w Kośćiele Płockim zostáwił / po tym Stánisłáwie zosthał Páweł Giżycki z Domu Gozdáwá.

Wieku mego były te Domy w tey Fámiliey ábo Herbie możne y zásłużone Rzeczypospolitey / Naprzod Dom Leśniowolskich á Oborskich / iáko był tempore Augusti Stánisław Leśniowolski z Obor / Kásztellanem Wárszáwskim y Hetmánem Woyská Polskiego w Litwie fortunny y mężny / o ktorego znácznych posługách w Historyey potym czytáć będźiesz. Syn potym iego bywał Rotmistrzem zá pánowánia Augustá y Stepháná Krolow. Siostrá rodzona iego á Corká tego Hetmáná byłá zá Stánisłáwem Lekowskim Podstolim Ciechanowskim / od ktorey został Syn ieden.

Mikołay Leśniowolski był Kásztellanem Podláskim / Stárostą Łosickim / w Roku 1583.

Oborscy Dom támże w thym Kráiu możny y zásłużony Rzeczypospolitey / Mężowie wielcy z tego Domu bywáli. Był Ian ná Podolu Oborski Mężem wielkiey sławy / ktory z Pogány częste á fortunne bitwy miewał / trzymáiąc Zynkow / często ták on od nich iáko oni od niego w Torkmyszowych bindách do stołu śiádáli / o czym pothym w Historyey mieć będźiesz szerzey.

Dom Ciećiszewskich stárodawny y znáczny / był wieku mego Stárostą Grábowieckim Mąż zasłużony Rzeczypospolitey.

Dom Prużkowskich stárodawny w Wárszáwskim Powiećie / y zásłużony Kśiążętom / co opowiedáią Listy od nich nádáne / zwłaszczá List Kśiążęćiá Iana / ktorego masz ten sens. In nomine Domini amen, ad Rei memoriam sempiternam, &c. Nos Ioannes Dei Gratia Senior Dux Masouiæ & Rusiæ terrarum, Dominus & Hæres, &c. Significamus omnibus & singulis, quod consideratis & inspectis, pronis ac fidelibus seruicijs nobis per Nobilem Suantoslaum hæredem de Pruskovvo, fideliter exhibitis & impensis, & in posterum christo duce nobis & succesoribus nostris vna cum ipsius posteris eo celerius impendendis, promissorum meritorum ob respectum, villas ipsius siue hæreditatis Pruskovvo & Volicza, Peczicka vulgariter nucupatas, in districtu Varszauien̄ sitas, de iure Polonico in ius Teutonicū quod Srzedskie dicitur trāsferimus. &c. Verum, quia pro ipsius modi donatione, incolæ ipsius siue inhabitatores villarum ipsius Pruskovvo & Volicza, Peczicka prædictarum, singulis annis perpetuisq; temporibus de quolibet manso culto & possesso, ad quodlibet festum Beati Martini Confessoris & Episcopi venerandi, per sex grosos pragen̄ nobis et successoribus nostris ratione annualis pensionis dare & soluere tenebuntur, in cuius recumpensam volumus, qui incolæ villarum prodictarum, ab omnibus nostris Solucionibus, exactionibus, contributionibus, censibus, & specialiter ab his que sequuntur Sep, Obraz, Naraz, Porco, Vacca, Ariete, Pozevvne, Niestáne / psarskie / Sokolovve, Bobrovve, Przewod / Stroża / Podymne / & cæteris collectis grauaminibus & iuris polonicalis vexacionibus, &c. Támże mu y wiele wolnośći nádał / Datá Listu tego Roku 1456.

¶ Od tegoż Przodká wieku mego byli ludźie znáczni w tym Domu / iáko Woyćiech Archidiaconus Zauichosten̄ in Ecclesia Cracouien̄, Præpositus Ecclesiæ Collegiatæ omnium Sanctorum. &c. X Stánisław Brát tegoż Proboszczá Mąż godny / ktory ná dworze Ianá Zamoyskiego Kánclerzá y Hetmáná Koronnego sie báwił.

¶ Od nichże Dźielnicámi oderwáne Domy / iáko Klebowscy / Pogroszewscy / Peczyczey / z ktorych był Erázmus Peczycki generalis ordinis minorum de obseruantia, ácz to był Dom ieden y dźielnice iedney / thego potwierdza List rozdźielny Potomkow ábo Synow wyższey pomienionego Swántosłáwá / od Kśiążąt Mázowieckich / pod pieczęćią Konrádá / Kázimierzá / Bolesłáwá / y Ianá / przed ktorymi Nobilis Petrus, Nicolaus, Ioannes, Sasynus, & Andreas, germani de Pruskovvo, bráli te dźiały / Pruskovvo &

Krzeuianczyno in diſtrictu Warſſeuień ſitæ, Petro & Nicolao ceſerunt in perpetuum, Villæ vero & hæreditates, Wolicza, Klambouo, Iaſienicza, y inße/ Janowi/ Sáſinowi/ y Andrzeiowi. Data w Wárßáwie 14. Nouemb.

Dom Bruleńſkich / opowieda Epitaphium ná Thumie w Pułtowſku piſane tymi ſłowy. Nicolai Brulenski Epiſcopi Lacedemonień, Suffragani Ploceń. &c. Archidiaconi & Officiali Pultouień, hoc Saxo corpus tectum quieſcit, anno 1546.

Myßczeńſkie tákże / opowieda Epitáphium ná Grobie we Włocławiu tymi ſłowy piſane. Alexander de Myſczin, Artium liberalium ſacræ paginæ & iuris Canonici profeſsor, Epiſcopus Margariteń, viuens ſibi fecit. Quid Magiſtro proſunt Artes? quid Teologia? quid peritia iuris? quid iure præfuiſſe? quid ve Canonicari infula pontifici? quid ſanguis nobilis vlli? omnia hæc pereunt præter amare Deum.

Dom Walewſkich ſtárodawny / byli dwá Bráćia rodzeni/ ktorzy mieli zá ſobą Kośćieleckie Woiewodzanki Brzeſkie / ktore byłá porodźiłá Bochotnicka Woiewody Lubelſkiego Corká z Domu Debno. Tym Walewſkim były Jmioná/ Mikołay y Jákub zßedł niepłodnie / Mikołay zoſtáwił dwie Corce y Syná Adámá/ kthory był wieku mego Káßtellanem Olbieſkim/ miał zá ſobą Firleiowne Woiewody Ruſkiego Corkę/ z ktorą zoſtáwił Synow pieć y dwie Corce.

¶ Anná Sioſtrá rodzona tego Káßtellaná Olbieſkiego byłá zá Wincentym Duninem z Viázdu/ Stolnikiem Lecżyckim/ od ktorey Anná Szczáwińſka Káßtellanká Lecżycka / Ochmiſtrzowa Krolowey Anny / Sochácżewſka/ Wárecżka/ ec. Stároscina.

¶ Helżbietá Sioſtrá iey byłá zá Janem Bełdowſkim / od ktorey Syn ieden zoſtał Jan.

Dom Lackich w Wielkiey Polßcże ſtárodawny / był wieku mego Mikołay Káßtellanem Kámieńſkim / o iegoż Syná kthory iezdźił w Poſelſtwie/ Naprzod ſie Woyná z Jnflanty wßcżełá/ iáko o tym ná ſwym mieyſcu mieć bedźieß.

Bálcer drugi Syn iego był Mężem vcżonym/ y drudzy bráćia iego od pierwßey Zony zeßli.

Mikołay tegoż Káßtellaná Syn od Sepelborſkiey / ktory był Mężem godnym/ zoſtáwił Potomſtwo.

Dom Kożuchowſkich z Wárßáwſkiego Powiátu / zową ie Zábokłickimi / pißą ſie z Obor.

Dom Chráplewſkich w Poznáńſkim Woiewodz: dawny.

Dom Nadolſkich w Ráwſkim Woiewodztwie ſtárodawny/ z ktorych Stániſław w Krákowſkiey Ziemi zoſtáwił z Kulanką z Domu Jáſtrzebiec Potomſtwo Syná Páwłá.

Cioſnowſcy w Mázowßu Dom rozrodzony. ec.

☞ **W roku 1518. kiedy Boná Corká Kśiażećiá Janá z** Forcyá Medyoláńſkiego byłá przynieśiona do Stanu Małżeńſkiego Zygmuntowi pierwßemu do Krákowá/ Przyiechał był z nią tey Fámiliey Kolumnow/ Proſper Kolumná/ ktory był przednieyßym w tey Legácyey/ Mąż znácżny y roſtropny/ wßákoż po Koronácyey názad iechał znácżnie od Królá y hoynie vdárowány.

☞ **Tegoż Kleynotu vżywáią Prowánnowie / dawna á** można Fámilia/ in Taurino ſiue Pedemontano, wßákoż do niego przyieći z tey przycżyny ábo zaſługi/ O cżym świadcży Iacobus Philipus Bergomenſis.

¶ Márcin Piaty Papież tego Jmienia / iádąc de Concilio Conſtantień do Táu-

tień, do Táurynu ábo Pedemontanu zſtąpił w Dom iednego Fámiliey Prowánnow/ ktorzy nośili zá Herb Máćicę Winną/ tákim ſpoſobem iáko niżey obacżyß/ przy ktorey Grono Winá źielonego ná Polu Białłym. Ten Papież znáiąc wielką chęć onego Goſpodarzá / chcąc mu to tákże chećią remunrare, ná wiecżną pámieć/ vcżyniwßy przemowę ozdobną/ wyſtawiwßy ſtárożytność Domu ábo Fámiliey iego/ tákże y znák Rycerſki/ ábo Herb ktorego z dawná vżywáli/ powiedáiąc/ że Vitis ieſt od ſamego Bogá Herb robiony/ ktory ad lætitiam hominis ſpráwić racżył/ o ktorym Auguſtyn świety powiáda/ że ieſt Mater omnium naſcencium & remedium triſtitiæ.

¶ Wßákoż iż potrzebuie pilnośći ludzkiey y pomocy/ áby tym buyniey roſło/ dawáią mu podporę/ á ták náznák wiecżny tey chęći ktorąm poznał w Domu twoim/ ia wiecżną przyiaźń chcę zoſtáwić/ áby Vitis miáłá podporę ſwą/ Kolumnę do niey przydawam / y zá Confratrá ćię ſwego y Fámiliey ſwey y Potomſtwo twoie wiecżnie przymuię. Cżego wdźiecżen będąc Prowánná/ on ſtárodawny Szláchćic in Taurino vel Pedemontano, ná przednieyßym mieyſcu poſtáwił Kolumnę/ przy ſwym Herbie / ktorego áż po ten wiek tákimże kßtałtem vżywa Potomſtwo iego Kolumny w Polu Cżerwonym/ á Winney Máćice źieloney w Polu Białłym.

Tegoż Herbu álbo Fámilyey/ zá pánowánia Królá Zygmuntá Auguſtá/ y Mátki iego Bony/ przyiecháli do Polſki dwá Mężowie Bráćia rodzeni / Synowie Wilhelmá Prowánny/ Troian y Proſper / ieden po drugim pretko/ ktorzy tu ſobie te Kráie v podobawßy/ dobrá ſwe Oycżyſte poprzedawßy/ w onym Páńſtwie / pieniądze nie máłe z ſobą przywieźli / y máiętności znácżne pokupili/ o cżym niżey cżytáć będźieß/ w Domiech Zacnych ſię poożeniawßy / Potomſtwo zoſtáwili.

¶ Tychże Krol Auguſt wyżßey pomieniony w Roku 1557. Jncorporował do Korony/ y rowną im wolność we wßyſtkim z Rycerſtwem Polſkim nádał/ nád to / do Herbu ich ſtárodawnego przydał Orłá Białłego w Polu Cżerwonym/ ták właſnie iáko go Krolowie y Kroleſtwo vżywa/ ktory/ Herby ich ſtárodawne Kolumnę y Máćice Winną w pierśiách okrywáć ma/ co ſam ten Liſt cżytáiąc doſtátecżnie zrozumieß / ktorego ieſt ten Sens.

In nomine Domini amen. Sempiterna & perpetua eſto huius quod infra ſcriptum eſt memoria. &c. Nos Sigiſmundus Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, nec non terrarum, Cracouiæ, Sandomiriæ, Siradiæ, Lenciciæ. &c. &c. Et ſi virtus ſe ipſa contenta eſt, & qui illa præditi ſunt, nihil ſibi ad bene beateq; viuendum de eſſe arbitrantur, neq; haud vllā mercedem á quoquam expoſcunt, vt virtutem amplecti pergant, aut ſi vel maxime contemnantur, vel indignius tractentur, ab inſtituta vitæ rationæ amplectendaq; honeſtate deſiſtunt. Fit tamen in omni bene conſtituta R. P. vt in quibus præ cæteris virtus elucere atq; inſignis viſa eſt, ij (ſiue quod bene de R. P. & humana ſocietate merentibus gratia refferenda eſt, ſiue quod multitudinem præmijs quaſi quibuſdam illecebris, ad virtutis colende ſtudium inuitari accendiq; oporteat) & alia quidem nonnulla præmia ferāt.

Et inprimis

Et in primis honorificis de se Principum testimonijs, nō solum apud eos quibus noti sunt, sed magis etiam apud posteritatem valituris decorentur, idq; beneficij non ab vno in nonnullos, sed à pluribus Principibus, vti cuiusque virtus pluribus cognita & perspecta est conferi consueuit. Hinc orta sunt Insignia, hinc manarunt imagines, vt videlicet cuius singulari virtuti testimonium eiusmodi á Principe datum esset: His præcipuis quibusdam imaginibus & insignibus adeptis, illis publicê defferendis, ab ignaua & inerti multitudine segregatus, alio ꝙ antea loco haberi, & nobilis hoc est virtute sicut præditus esset, ita clarus esse inciperet: cuius modi hominum exemplo cum cæteri ad virtutem eniterentur atq; contenderent: certum ordinum discrimen inuentum est, vt alij huius alij illius ordinis esse censerentur, hoc maiores nostros, diuos Poloniæ Reges factitasse accepimus, hoc & ipsi cum alias non inuiti imitati sumus, tum uero nunc perq; libenter facimus.

Quoniam enim Generosi, Troianus, quo in Italicis Epistolis â Secretis vtimur, & Prosper Prouannes, Fratres germani Adolescentes, apud Taurinos siue Pedemontanos ex Nobili clara, & in primis vetusta, beneq; semper & de R. P. & de Principibus suis mereri solita, Equestris ordinis Familia nati, magna ætatis suæ parte in nostra & Serenissimæ dominæ Matris nostræ aula, atq; famulatu honeste laudateq; cōsumpta auitaq;, & veteri virtute sua nobis comulate probata, in Regnum nostrum reliquæ vitæ hic transiendæ animo comigrarunt. Visum est nobis esse faciendum (non quod illis quidq; ad veterem & satis per se claram generis nobilitatem addendum putaremus, sed vt in gratia illos apud nos esse testaremur, vtq; ne deteriore quam cæteri in Regno nostro Nobiles condicione essent) vt & ad veteres Familiæ illarum imagines aliquas adderemus, & imunitates illis ac prærogatiuas, quas ordo equestris apud nos habet, donaremus. At quod ad imagines attinet, suas illi veteres tales habent, Campi spacium lineis duabus rectis sese per medium secantibus, angulosq; pares & quatuor quasi arcas minores efficiētibus, atq; coloribus albo & rubeo distinctū, in quibus quidem areis duæ sunt Columnæ siue Statuæ coronatæ, colore quasi glaciali per transuersum sibi è regione respondentes, atq; eæ quidem rubentes campi partes occuparunt: Reliquæ duæ areæ quæ albæ sunt, propagines habēt surculis inde enascētibus, & pampinis qui viuam vestiunt iucunde luxurātibus, hæc omnia Galea ferea aperta, Galeam aut ipsam, Corona cum Statua coronata, sed longe ꝙ aliæ minor & tanquam criste loco eminens surculis & pampinis, ab immo ad summū aliquocies quasi præcincta occupauit.

NOS autem eis, quas supra cōmemorauimus causis adducti, Aquillam illis Albam in rubentis campi spacio, cum rostro & pedibus auratis consistentem, quæ Regni nostri insigne, ita addimus, vt duas illas Statuas coronatas, duasq; propagines: quales ab antiqua vsq; Maiorum suorum origine, Familiæ suæ insignæ & monimentum illos habere scripsimus, Aquilla nostra in pectore & quasi corporis sui torace contineat. Supra Aquillam vero Galea illa aperta coronata fit, illamq; Columnam coronatam cristæ quasi loco eminentem retineat, quomodo scilicet solerti atq; industria pictoris manu vides esse depictū, ac imagines quidem illorum & tocius illorum Familiæ & posteritatis deinceps tales esse volumus, in quibus vtendis eam libertatem habe-

tatem habebunt, quam in suis antiquis vtendis adhuc habuerunt, quamq; Nobiles Regni nostri in suis habent: Immunitates etiam & prærogatiuas, libertatem, cæteraq; omnia quæ in nostris Equestris homines, vel à diuis maioribus nostris, vel á nobis ipsis, virtute & meritis adepti sunt: Itemq; iura, leges, aliaq; eiusmodi omnia, supra memoratis Troiano & Prospero Prouannis, totiq; illorum Familiæ & posteritati, cum Nobilitate Regni nostri cōmumunia & paria esse volumus, ita, vt iam deinceps tam etsi aduene sint, non ꝓ externis tamen hominibus, sed pro domesticis, & quod ad leges ac libertates attinet, pro Polonis Censeantur. Quod vniuersis & singulis Regni nostri, prouinciarumq; nostrarum hominibus, præcipuæ vero ex nobili sanguine procreatis, tam priuatis quam cum potestate existentibus, publicoq; administrationis seu præfecturæ & dignitatis atq; honoris cuiuscunq; munere fungentibus denunciamus, notumq; & testatum esse volumus atq; mandamus & edicimus, vt exemplo nostro Adolescentibus modo memoratis, fauentes se & benignos præbeant, hasq; litteras nostras, firmas, ratas, & inuiolatas, pro se quisq; conseruent, conseruariq; curent: Quod vt illis firmius ac certius esset, vtq; tanta horū omniū (quemadmodū esse oportet) sempiternis temporibus esset autoritas, litteras hasce nostras ipsis subscripsimus, & sygillo nostro obsignari curauimus. Datum Varssouiæ in Comitijs Regni Calendis Ianuarij, anno post Christum natum 1557. Regni vero nostri 27. Præsentibus, Reuerendissimo & Reuerendis in Christo Patribus Dominis, Nicolao Dzierzgovvski Archiepiscopo Gneznē, Legato nato & Regni nostri Primate, Andrea Zebrzidovvski Cracouiē, Ioanne Droievvski Kuiauiē, Andrea Czarnkovuski Poznaniē, Andrea Noszkovvski Plocē, Stanislao Hosio Varmiē, Ioanne Dziaduski Præmisliē, Iacobo Vchanski Chelmē, Episcopis. Necnon Magnificis, Generosis, & Veneralibus, Ioanne Comite in Tarnovv Castellano Cracouiē, & Exercituum Regni nostri supræmo, ac Striē, Lubaczouiēq; Capitaneo, Stanislao Comite in Tenczin Cracouiē, & Lublinē, Belzē, Vrzedouiēq; Capitaneo. Ianusio Latalski Comite in Labisin Posnaniē & Sluchouiē Capitaneo. Spitkone Iordan de Melstin Palatino Sendomiriē ac Præmisliē Camionecēq; Capitaneo, Martino Zborovvski Calisiē & Odolanouiē, Szidlouiē, Stobnicēq; Capitaneo. Ianusio de Kosczielec Siradiē, & Maioris Poloniæ Generali, Naklensisq; Capitaneo. Luca Comite in Gorka Brzestē & Buscē, Gneznē, Colēq; Capitaneo. Nicolao de Sieniaua Russiæ & Exercituum Regni nostri Campestre, ac Haliciē, Colomiēq; Capitaneo. Ioanne de Mielecz Podoliæ, supræmo Marssalco, ac Grodē, Chmielnicēq; Capitaneo, Ioanne de Dąbrouicza Belzen, & Capitaneo Cazimirien. Stanislao Lavvski Mazouiæ, Aadrea Sierpski de Gulczeuo Rauen, & Capitaneo Plocen, Ioanne à Dzialin & in Bratian Culmen, & Capitaneo Lipnicen, Palatinis. Stanislao Maczieiovvski Sendomirien, Curiæ nostræ Marssalco, ac Lublinen, Zauichostēq; Capitaneo. Erasmo de Kretkovv Gneznen, & Capitaneo Pisdren. Ioanne de Sluzeuo Brzesten. Stanislao Herbort de Fulstin Leopolien. Floriano Zebrzidovvski Lublinen. Ioanne Lutomierski, Rauen, Curiæ nostræ Thesaurario, Burgrabio Cracouien, & Radomiē, Lenciciēq; Capitaneo. Valentino Dębienski Sandecen, & Capitaneo Chęczinen. Sebestiano de Mielecz Vislicen. Stanislao de Tarnovv Zauichostē, Regni nostri Thesaurario, ac Siradien, Ostrzessouienq; Capitaneo. Ioanne Sirakovvski Lęden, & Capitaneo Prædecen. Andrea Bzicki Chelmensis. Martino Zborovvski Krziuinen. Stanislao Wolski de Podhaycze Brzezinen. Nicolao Łącki Camenen. Stanislao Dunin de Viazd Inovvlodensis. Nicolao Radzieiovvski Gostinen. Georgio Iezovvski Varsseuien. Valentino Nadarzinski Viznen. Stanislao de Vola Racziąznen. Paulo Garuaski Sieprcen. Ioanne Varsseuicki Vissegradien. Arnolpho Vchanski Zakroczimen, &

kroczimen, & Capitaneo Vissegradien. Ioanne Kostka de Stimberk Gedanen, Terrarum Prussiæ Thesaurario, ac Pucen, Dersouiecq; Capitaneo, Castellanis. Ioanne Ocieski Regni nostri Cancellario, ac Cracouien, Sądecen, Olstinenq; Capitaneo. Ioanne Przerebski, Regni nostri Vicecancellario, Decano Cracouien, Gneznen, Vilnen, & Sancti Floriani in Clepars Præposito, & omniū Terrarū nuncijs. Nicolao Trzebuchovvski, Cubiculi nostri præfecto, Burgrabio Cracouien, ac Brzesten, Lelouienq; Capitaneo. Sigismundo Ligeza, Pocilatore Regni nostri, & Leopolien, Crepicen, Tisovviecenq;, Capitaneo. Stanislao Myszkovvski de Mirovv Incisore Regni nostri, & Margeburgē Capitaneo. Alberto Kriski Succamerario Plocen, & Dobczinē Capitaneo, & Secretarijs nostris, & alijsq; plurimis fide dignis, circa præmissa existentibus. Datum per manus Magnifici Ioannis Ocieski, Regni nostri Cancellarij. &c. Sincere nobis dilecti.

Sigismundus Augustus Rex.

☞ **Z tychże iednemu Prowánnow stárszemu Troianowi ten Krol wyższey pomieniony w Roku 1558. dał Wieś Letkowice w Krákowskim Woiewodztwie/ y Summe ná niey dwá Tysiącá złotych** feudalis donationis titulo, perpetuæ & in æuum. **O czym List ten dawa dostáteczne świádectwo tymi słowy.**

IN nomine Domini Amen. &c. Nos Sigismundus Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, necnon Terrarum, Cracouiæ, Sendomiriæ, Siradiæ, Lenciciæ. &c. Significamus. &c. &c. Quod cum Generosus Troianus Prouanna, Secretarius noster, hanc animi sui promptitudinē erga nos ostenderit, vt relicta Patria, ac nobilissimis parentibus suis, hic in Regnū nostrum cum fratre suo Prospero, & facultatibus suis se contulerit, municepsq; Regni nostri factus, ius eius & vniuersæ nobilitatis consecutus sit, seruitutemq; primum Serenissime Parenti nostræ, deinde nobis fidelissimā iam per annos decem nouem in Secretarij officio præbuerit, ac in omnibus, vt nobilem ac honestū virum decet se gesserit, ipsi, & legittimis eius sexus masculini successoribus, villam nostram Letkouice, liberam, nulli obligatam nec impignoratam, in terra Cracouień & districtu Prosouień sitam, q̄ is iure vitalicio â nobis datum hucusq; obtinuit, damus, donamus hisce litteris nostris perpetuæ & irreuocabilis feudalis tamen donationis titulo, cum omnibus iuribus & iurisdicionibus. &c. &c. Et cum omni iure, dominio & proprietate: nec non iure patronatus seu præsentandi nostro possidendam: quin & dandam, donandam, vendendam, permutandam, alienandam, & in eos quos voluerit, vel legittimi eius sexus masculini successores voluerint vsus conuertendam, modo tamen Serenissimorum successorumq; nostrorum consensu ante omnia implorato. &c. &c. **Data Listu w roku 1558.**

¶ **Tenże Troian Prowánná miał zá sobą Mogilnicką z Domu Wreby/ z ktorą zostáwił Syná Abráhámá Prowánne/** Adolescentem Nobilem, **y dwie Corce. Bárbáre Koryćińską/ Białogłowę wszystkich cnot dobrych pełną/ byłá to táka Białagłowá szláchetna/ że iey własnie mogł rzec dobra Zoná. Gdy iey Synaczká máluczkiego Mámká nie obyczáynie vdusiłá/ w Roku 1583. á postrzegszy tego vsłá w nocy ábo ráno wstawszy/ oná posłáłá zá nią sługę pewnego/ ostrzegáiąc ią/ áby sie zágniewánego Małżonká iey á Páná swego strzegłá/ rzeczy iey własne wysłáłá. Z tąd tu możesz wielką dobroć/ wielkie baczenie obaczyć/ żałosna bárzo będąc/ sámego Bogá to tylko kaźni przypisowáłá/ nie ospáłośći áni niedbálstwu niewiásty oney/ ochrániáłá Małżonká swego áby zá żalem nieprzyszedł do wielkiego grzechu/ vyżrzawszy one niewiáste áby iey był stráćić nie kazał.**

¶ **Druga Corká tegoż Troianá Prowánny Nekándżina ábo Trepczyna/ cnotą y dobroćią Siestrze rowna.**

Prosper Prowánná Stárosthá Będżiński/ Brát Rodzony młodszy Troianow/ Vir de R. P. bene meritus, **ktory skárbu Rzeczypospolitey w Zupách Wielickich y Bocheńskich wiele przyczynił/ o czym świadczy List Królá Stephāná tymi słowy.**

STEPHANVS Dei gratia Rex Poloniæ. &c. Significamus nostris hisce litteris vniuersis & singulis quorum interest: Quod quemadmodū antea in conferenda Generoso Prospero Prouannæ, Capitaneo nostro Bedzinensis, Salinarum Cracouień: administratione, qua tunc Magnificus Hieronymus de Buzenin, Thesaurarius Regni nostri, vltro coram nobis cesserat, non aliud quidpiam fueramus sequuti aut spectauimus, quam fidem ipsius erga nos, præstansq; ac singulare ingenium, ita cum hoc tempore rationem de peccunia nobis contractus, eiusdem nomine debita apud nos faceret, planè nobis constitit, cum opinione atq; spei nostræ non modo cumulatæ respondisse, sed supperasse etiam & enim quod ad fidem attinet, ita etiam nobis comprobauit, vt non solum satisfecerit contractui nobiscum inito, verum etiam productis apud nos administrationis suæ regestris, verè ac sincerè, lucri quantitatem & rationes omnes salinarum earundem nobis comonstrauit, lucrum etiam ipsum arbitrio nostro subiecerit. Porro ingenij ac solercij vim, vel ex eo perspicere nobis licuit, quod & multa ad augenda Salinarum commoda summa cum ratione inuestigasset ac instituisset, & reditus earum fere duplicasset. Ad extremum vero talem se erga nos exhibuit, vt cōmonstrata nobis non exigua lucri vnius tantum anni summa, & quid præterea consequentibus deinceps annis sperandum sibi foret, tamen & contractum triennalem nobis nulla compendij sui ratione habita vltra iam ex nunc remiserit & suaserit, præterea, vt omissa locatione ita administrationem earundem Salinarum institueremus, vt omnis ipsarum ratio in nostra esset dispositione, qua propter nos hoc tam promptum illius studium benigne complexi, acceptaq; ab eo cessione de contractu nobiscum inito: cū demū sedulo apud nos cogitaremus, cui potissimum summa administrationis in Solinario isto negocio comitteremus, & quem nam præfectum earum constituere mus, nullatenus ab eodem ipso Prospero Prouanna discedendum nobis esse putauimus: Cū em̄ vltra fidem atq; studium illius erga nos, quod summo esse cognouimus, vltro etiam ingenij ac solerciæ vim, vsus quoq; & cognitio rationem eiusdem negotij accesserit, neminem fore putauimus, qui ad eam rem sit ipso vel aptior vel magis idoneus: itaq; cōtractu quem antea cum eo feceramus, abrogato ipsi denuo Salinarum prædictarum administrationem, seu præfecturam ad manus (vt dici solet) fideles concessimus & cōtulimus, cōmendamusq; & conferimus litteris hiscæ nostris hac nimirum ratione, vt vltra dieria & auenam quæ zuppario dari solent, etiam salarium duorū millium florenorum annuatim habeat constitutum. Et præterea quoniam anno præterito vltra impensas domesticas ac montanas collecta sit ab eo octuaginta millium florenorū summa. Futurum autem existimat, vt adhibita diligentia ac sedulitate, rationibusq; salinarijs constitutis annis sequentibus maior & amplior summa colligi possit: ideo vt magis etiam ipse eidem negocio inuigillet, quidquid vltra prædictam octuaginta millium florenorum summa deductis & exceptis, impensis domesticis ac montanis (quibus etiam salarium ac dieria Zuparij includi debet) collectum ab eo fuerit, eius pars dimidia anno proxime sequenti, hoc est, primo post susceptam administrationem: alijs vero deinceps annis pars decima ipsi cedere debebat. &c. &c.

¶ **Tenże to Prosper Prowánná z Jerzykowicowną Stárosty Mielnickiego y Łosickiego Corką z Domu Leliwá zostáwił Synow dwu/ ná ten czás** minorenes, **Oktáwianá y Sámuelá/ kthore ná náukách wyzwolonych chował w opcych Kráinách. Corki dwie/ Bárbáre y Bone.**

¶ Wiecey potomstwá w Polszcze wieku mego tego Kleynotu nie było/ ktory własnie tym samym Prowánnom należy.

O Kleynocie Bończa

alias Jednorożec/ ktory tu przynieśion z Włoch do Polski/ ná ten czás gdy wiárá Krześćiáńska naprzod kwitnąć poczełá/ ma być Biáły w Polu Błękitnym/ ktorego własność obaczywszy/ czytáć bedźiesz o Przodkách/ tákże o Potomstwie kthore znáć mogę w tym szerokim Krolestwie.

☞ W Roku po Národzeniu ná świát Syná Bożego 994. Klemensa Włochá Biskupem Kruszwickim opowieda Kátálog/ od Benedyktá Papieżá śiodmego potwierdzon/ w Smogorzowie pochowan/ Długosz pisze/ żeby in Villa Ryczow/ ten był wźięt po Lucydusie/ ktory nosił Głowę Końską w Mieśiacu Biáłą ná Czarnym Polu. Po nim nástał Láurencius támże rodem z Włoch/ o ktorym pisze/ żebył de humili stirpe.

Długosz też opisuie przodká Herbu tego nazwiskiem Mierzb/ ktoryby miał tu záiecháć był naprzod z Biskupem Prokulfem ná Krákowskie Biskupstwo/ y tenże Brátu swemu Klemensowi do tego mieyscá pomogł zá przyczyną Páná swego/ ktory był przyiechał w Roku 988.

¶ Tenże Mierzb miał znáczne opátrzenie od Mieczysłáwá naprzedniejszego Krześćiáńskiego Monárchy/ potym gdy Brát iego został Biskupem Klemens/ przy Kluczu Kozłowskim miał znáczne máietności blisko Czerwieńská/ iesliż od Biskupá/ iesliż od Kśiążęćiá/ non constat, iednák the Wśi ktore tám zákłádał/ od Herbu Bończa to nazwisko áż po ten czás máią/ y Szláchtá Bonieczcy/ ktorych iest Dom rozrodzony/ teº Herbu vżywáią.

¶ Tegoż to Mierzbá dwá Synowie byli Kánonikámi Krákowskimi/ ktorzy się pisali de Wśćieklicze/ ktorych Kátálog dowodnie Imioná opowieda/ Mikołay y Bogusz/ w Roku 1061.

¶ Listy dawne Klasztorne opowiedáią Boguslaum Comitem de Wśćieklicze/ w Roku 1100.

¶ Od tychże przodkow Dom znáczny y możny w Rusi Fredrow R. P. zásłużony/ ktorych rozmáite scriptá znácznie opowiedáią/ pisali się z Niznowá/ ktorym oni Krolowie waleczni/ gdy posiádáli Kśięstwo Ruskie/ dawáli Zamki przednieysze/ y Gubernatory ich onych Kráin czynili.

¶ Był v Káźimierzá Wielkiego Marszałkiem Dobiesław Mąż they Fámiliey w sprawách Rycerskich dobrze ćwiczony/ ktory spráwy Dworskie sądząc/ vprzykrzył się Niemcowi iednemu/ ktory też był Mężem znácznym/ y w łásce Káźimierzowey/ á vfáiąc łásce Krolewskiey/ lekce sobie poważał łáskę Dobiesłáwowę/ áż się nań y dobroni porwał. Dobiesław prętko broń iego podbieżawszy/ złamał ábo oń stłukł/ támże on Niemiec wołał/ Fryd Her/ Fryd Her/ Fryd Her/ Z tegoż był názwan Dobiesław od wszystkich Fryder/ Aż Fredrowie potym Potomkowie iego.

Jan Fredro pisał się z Niznowá/ był Woiewodą Ruskim w Roku 1496.

Andrzey

Andrzey w tymże wieku Fredro był Woiewodą Podolskim y Stárostą Kámienieckim.

Fráńciszek Fredro/ ktory Zamku Lubaczowá Tátárom obronił/ był Mężem wieku nászego sławnym/ zostáwił z Dersniakowną z Domu Wręby/ alias Korczak/ to Potomstwo.

Stánisłáwá Woyskiego Sámborskiego/ kthory z Dobráczeńską zostáwił Wálentego Fredrá/ Podczászego Przemyskiego/ dobrego y rostropnego Mężá y sługę Rzeczypospolitey/ ktory z Jágnieszką Skorućianką Symoná Skoruty Corką z domu Wręby zostáwił Potomstwo/ iáko znácznie służył Rzeczypospolitey/ toć się potym w Historyey pokaże.

Andrzey Syn tegoż Stánisłáwá/ Mąż dobrze Rzeczypospolitey zásłużony/ zostáwił cztery Corki/ Annę Jástmánicką Pisarzową Ziemską Przemyską Zophią Krasicką Woyską Przemyską/ Kátárzynę Woiakowską/ y Helżbietę Pełczyną.

Jan Syn Fráńciszkow wtory był wieku nászego Kásztellanem Sánockim/ był Mąż státeczny/ w spráwách poważny y zásłużony Rzeczypospolitey/ zostáwił z Pákoszewską dwie Corce/ Annę Pienią̨szkową z Kruszłowey się piszą ná Prochniku/ y Dorotę.

Jerzy Syn trzeći Fráńciszkow Woyski Sámborski/ był tákże Mężem Rzeczypospo: zásłużonym/ zostáwił Potomstwo z Stádnicką.

Dom Sulikowskich stárodawny/ z ktorego Demetrius wieku mego był Mężem Rzeczypospolitey zasłużonym/ czás długi v Krolow/ Zygmuntá/ Augustá/ Henryká/ y Stepháná/ Sekretarzem będąc/ w poselstwách był sylan do rożnych Kráin/ Krolow y Kśiążąt. Był potym Arcybiskupem Lwowskim po śmierći Jana Sienieńskiego/ vczony y przykłádny Biskup.

Strzeszkowscy w Lubelskim Woiewodztwie/ o ktorych powieda Epitáphium pisane w Kośćiele v Bárnádynow tymi słowy.

¶ Tu leży pochowány w tym Grobie podla tego Filaru z Dźiádem y z Oycem swym/ Szláchetnie Vrodzony Stánisław Strzeszkowski z Zochowá/ w Koszycách y Strzeszkowicách Dźiedzic/ Chorąży Ziemie Lubelskiey/ máiąc wieku trzydźieśći Lat y trzy/ Vmárł dźieśiątego dniá Mieśiącá Wrześniá/ Roku Bożego 1577.

Dom Sienickich w Chełmskiey Ziemi stárodawny y Rzeczypospolitey zásłużony.

Dom Osmolskich w Lubelskiey Ziemi stárodawny y znáczny/ był wieku mego Jan ktory to sobie wźiąwszy zá krzywdę/ że mu kwoli Krolá nie obrano/ wyiechał z Polski/ wiele pieniędzy z sobą wywiozł do Niemiec/ Wiecey á niż przez osmdźieśiąt tyśięcy Talerow gotowych/ y thámże zostáły.

Dom Zołkiewskich/ ktore Rádwánámi zową w Chełmskiey Ziemi/ znáczny/ y dla spraw Rycerskich sławny.

Dom Srzebieckich w Bełskim Woiewodztwie/ w Krasnostáwskim Powiećie stárodawny.

Dom Tomaszewskich w Lubelskim Woiewodztwie stárodawny/ w spráwách Rycerskich Mężowie bywáli znáczni/ iáko opowieda Káźimierzá Jágiełłowiczá Krolá List przypowiedny Jákubá Tomaszewskiego Rotmistrzá tymi słowy.

CAZIMIRVS Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, Rusſiæ, Prusſiæ, &c. Dominus & hæres. Significamus tenore præsentiū, quibus expedit vniuersis, quia Generosos, Nobiles ac Famosos, Iacobum

 Thomasſevvski,

Thomassevvski, Mathiam Zamoyski, & Nicolaum Streykovvski Rotmaistros, cum ipsorum Comitiua ac societate, ad quartale anni in stipendarios ac seruitores nostros suscepimus per præsentes, vt super huiusmodi quartale anni, ipsis & eorũ cuilibet super quẽlibet equum per decem florenos Hungaricales dabimus in effectum, stamusq; illis pro captiuitate & damnis, quæ in ipsis seruicijs nostris iustê & legittime secundum modum seruilium perciperint, & hæc ipsis & eorum comitiuæ in verbo nostro Regio soluere permittimus & explere, in casu vero quo præmissa non expleremus, ex tunc habebunt plenariam & omnimodam facultatem nos admonendi, nec non seruitia huiusmodi in nobis more seruitium repetendi, harum quibus sygillum nostrum est subimpræssum testimonio litterarum. Datum Cracouiæ Feria tertia in crastino Beatæ Magdalenæ, Anno 1471. Ad Mandatum Domini Regis.

Od thegoż Przodká wieku mego był Jákub Tomaßewski Stárosta ná Tecżynie y Moráwicy/ Mąż godny/ ták wpráwie Rzecżypospolitey biegly/ iáko y w innych potocżnych/ tego pilnośćia y dozorem Zamek Tecżyn ozdobnie z Murowan y nápráwion/ dochody włośći Zamku onego znácżnie przymnożone/ zostáwił z Pisárską z Domu Srzeniáwá potomstwo.

Dom Chárleskich w Lubelskim Woiewodztwie/ kthorzy z tymi Thomaßewskimi iedney dzielnice byli/ y właśni są Tomaßewscy/ tych było wieku mego Bráćiey pięć/ iáko Jan/ ktory v Bony Krolowey był Kuchmistrzem/ był Mężem znácżnym.

Mikołáy Brát iego ktory sie ná Wołyniu ożenił z Lubicką/ zostáwił Synow czterech/ Corek trzy.

¶ Jáná/ ktory multorum hominum mores vidit, w Domu Rákuskim czás długi służył/ naprzod Krolowey Kátárzynie/ potym synom Cesárskim/ w iezykách/ Láćińskim/ Włoskim/ Hißpáńskim/ Niemieckim/ bene peritus.

Symon Brát iego/ ktory czás niemáły Krolowi Fráncuskiemu służył/ tákże w roznych iezykách był biegłym/ w Láćińskim/ Włoskim/ y Fráncuskim/ ten przyiechawßy do Oycżyzny/ obrocił sie do Dworu/ był przy Janie Zamoyskim Hetmánie y Kánclerzu Koronnym/ Roty znácżnie wodził Pieße/ w potrzebách znimi bywał/ pocżawßy ode Gdáńskiey/ áż przez wßystkie Moskiewskie/ O cżym potym w Historyey mieć będźieß.

N. Chárleski Striy tych pomienionych/ był Chorążym Kijowskim/ ten z młodych lat swoich záwße sie ná Dworzech Krolow polskich báwił/ á potym Zolnierską służąc/ w tychże sie tám Kráiách ożenił/ y Potomstwo zostáwił.

Sebestyan Chárleski był v Krolowey Kátárzyny Podczáßym/ tych pomienionych czwarty Brát.

Jerzy Chárleski Piaty Brát tychże pomienionych/ kthorego Syn Andrzey został y Corká Zophia Potomki.

Dom Chmieleckich w Przemyskiey Ziemi stárodawny y zásłużony Rzecżypospolitey.

Dom Bráćieiewskich stárodawny w Przemyskiey Ziemi/ byli trzey Bráćia wieku mego Mężowie rządni.

Jżycżcy w Lubelskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

Skokowscy támże Dom stárodawny.

Chrośćieiewscy w Sedomierskim Woiowodztwie/ w Rádomskim Powiećie Dom stárodowny.

Klonowscy támże od Ráwy Dom stárodawny.

Piorowie z Belskiego Woiewodztwá.

Kárgowscy z Mázowß w Mławskim Powiećie.

Szerżeńscy od Biecżá w Krákowskim Woiewodztwie.

Waśniewscy w Mázowßu z Mławskiego Powiátu dom rozrodzony.

Sochowie w Sedomierskim Woiewodztwie.

Rutkowscy w Mázowßu Dom rozrodzony.

Skocżewscy w Mázowßu w Ciechanowskim Powiećie/ z ktorych wieku mego był Szcżęsny Kánonikiem Wárßewskim/ Káznodźieią y Spowiednikiem Krolowey Anny Zygmuntá pierwßego Corki.

Lukaß Brát iego Kánonikiem Poznáńskim.

Jádam Brát ich rodzony zostáwił Synow thrzech/ Szcżesnego/ Jędrzeiá/ Jákubá.

Woyćiech czwarty Brát ich rodzony rzecżony Rosa/ wßystko Mężowie cnotliwi y żywotow pobożnych byli wieku mego.

Pokrzywnicżcy támże dom rozrodzony w Ciechanowskim Powiećie.

Romanowscy támże Dom rozrodzony.

Postruscy támże w Ciechanowskim Dom rozrodzony.

Wielgowie Dom rozrodzony.

Bártoßewscy z Prus z Chełmskiego Woiewodztwá.

Bukowscy z Mławskiego Powiátu Dom rozrodzony.

¶ Jnßych Domow iest wiele w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie dawnym w Polßcże ktory z Włoch ábo z Fráncyey przyniesion/ zwano

y zowa Przodki herbu tego Krucżynámi w onych Kráinách. Naypierwßy Przodek tey Fámiliey tu záiechał/ w roku 966 Villibalinus Gallus/ O cżym świadcży Kátálog/ o tym pisał Ianicius Wierße w te słowá.

Primus Gnezna tuum conuersa vocauit ouile,
Gallus inmnocuũ Villibalinus iter.
Nobilitate Patrum clarus, virtute sed ipsa,
Clarior, & sancti dotibus ingenij.

¶ Był wźiet Roku 966. Vmárł 970. w Gnieźnie pochowan/ po nim nástał Hatto seu Hanno z Domu Kolumná.

¶ Tegoż Kleynotu wieku mego przyiechał tu był Opát Kâßteliński Cistercień ordinis, ktory z wolą Papieżá Grzegorzá trzynastego/ zá pánowánia Stepháná Krolá/ dla reformowánia Klaßtorow tey Reguły/ nomine Edmũdus Crucinus, Doktor z Sorboniey/ Paryskiey Akádemiey/ máiąc przy sobie pięć Zakonnikow Professow Klarewálskich/ dwá kroć Klaßtory obieżdżał/ y Kápitułę Prowincyálną/ á ze wßystkimi Opáthy swego Zakonu w Wągrowcu Roku 1580. ad 19. Junij Celebrował/ káżdy muśi zeznáć kto go widźiał á kto go słyßał mowiąc/ że byłá w nim Summa prudentia & sagacitas, inuictus contra aduersantes animus, in exausta doctrina comitas autem mire placidissima. &c. Vilibalinus nie vżywał tylko Krzyżá/ ále potym Przodkom tego Opátá Edmunda przydano Gwiazdę/ iáko sam o tym spráwę dawał gdym sie z nim widźiał w Wągrowcu/ zá Opátá Dźierżanowskiego z Domu Gozdáwá.

O Kleynocie ſtárodawnym w Polſzcze Traby/ ktory tu przynieſion z Włoch/ ácz dla dawności ie° w Polſzcze/ Długoß piße o przodkách áby mieli być Genus Polonicum, wßákoż ſie tu pokázuie z dawnych ſcriptow niektorych Kośćielnych / iáko niżey obaczyß/ że ieſt aduena, vżywáli Trab Czarnych oprawnych we cztery ßtrefy / káżda złota w Polu Białłym. A ták przypátrzywßy ſie własności Herbu/ czytáć będzieß o Przodkách y o Potomſtwie ich / kthore iá znáć moge ábo onim wiedźieć w ták ßerokim Kroleſtwie.

☞ Znácznie Kátálog opowieda Jordaná Biſkupem Poznáńſkim / piſząc onim w te słowá. Iordanus Nobilis Romanus electus, Anno 971. fuit annis 31. mortuus Anno 1002 Długoß piße/ że mortuus in Brandeburg, ibidem ſepultus, in cuius locũ Timoteus ſucceſsit de Familia Columnarum.

¶ Wſpominája tákże dawne Liſty Klaßtorne Iordanum Henricum Notarium Regis Boleslai, w Roku 1039. wßákoż ieſli własnie tey Fámiliey Trab/ tego niedokłáda.

Mikołáiá Trabe Arcybiſkupem Gnieznieńſkim opowieda Kátálog że był wźiet po Mikołáiu z Domu Srzeniáwá/ w Roku 1411. był to Syn Wilhelmá Traby/ Mátki Helżbiety / o ktorym thák piße / że był Pius in omnes, liberalis & munificus in egenos, natura manſueta & benigna. Był wźiet po Mikołáiu Kurowſkim z Domu Srzeniáwá z Arcybiſkupſtwá Lwowſkiego y z Podkánclerſtwá Koronnego/ Ten Kollegium Menſyonárzum w Gnieznie naprzod fundował.

Ten in Conſtantinen Concilio Regnum Poloniæ & fama nimia, ſua liberalitate & virtutibus, quibus plurimos anteibat decorauit, á ták był bárzo wſłynął miedzy wßyſtkimi ná tym Concilium, iż wiele głoſow miał kthorzy nań wotowáli áby był Papieżem. Z tegoż Concilium ziednał then Tytuł Arcybiſkupom Gnieznieńſkim że ſie káżdy z nich piße Primas Regni, y ſam ſie napierwey ták piſáć pocżął.

Ten Kośćioł Pánny Máryey z Rudy do Wieluniá przenioſł / rządnie pobudowawßy opátrzył.

Ten Kośćioł w Moſkorzowie ná przyczyne Klemenſá z Moſkorzewá Kánclerzá Koronne° dźieśiećinámi vdárował/ po Cykárzewie/ Milánowie/ Kákawie / Grábowie/ y po inßych. Záwße był chor ná tey Stolicy/ á gdy iechał ſthárác ſie o pokoy z Węgry/ we Wśi Lubicż w Dyocezycy Stigonieñ ſpráwiwßy ſie Chwalebnymi świątośćiámi/ cżwarte° dniá Grudniá vmárł w poniedźiáłek/ Roku 1422. Był dwánaśćie Lat ná Arcybiſkupſtwie Mieśiecy śiedm/ Ciáło iego ſłudzy przywieźli do Gnieznâ/ á w wielkim Kośćiele przed Grobem świętego Woyćiechá pochowano/ doſyć vcżćiwie y doſtátecżnie. Po nim zoſtał Woyćiech Jáſtrzebiec teyże Fámiliey/ O thymże Mikołáiu Arcybiſkupie piſał Ianicius te Wierße.

Hunc fieri Papam voluit conſtantia, rari,
Munifici, placidi, mota fauore viri.
Metropoles vno ille duas accipit in anno,
Dignus fortunæ proſperitate ſuæ.

Janá Jordaná

Janá Jordaná wſpomina Epitáphium v Swiętey Kátárzyny Káßtellanem Bieckim/ Spiſkim/ Oświećińſkim Stároſtą / y wielkim Rządcą Krákowſkim/ Vmárł Roku 1507. piſał ſie de Zákliczyn. Ten Zupy w záſtáwie trzymał/ ktore Krol Zygmunt od niego / zá ſpráwą Bonárá Mießczánina Krákowſkiego czternaśćie Tyśiecy Czerwonych złotych wykupił/ w Roku 1504.

Mikołáiá Jordaná Káßtellaná Woynickiego / Stároſthę Spiſkiego/ Wielkiego Rządce Krákowſkiego/ támże Epitáphium opowieda/ w Roku 1521. Był y Kámienieckim Stároſtą / piſał ſie de Zákliczyn.

Jordaná wſpominája niektore ſcriptá Domu Tarnowſkich/ ktory poiąwßy do ſtanu Małżeńſkiego Corkę Spytká Tarnowſkiego Woiewody Krákowſkiego/ wźiął po niey Mielßtyn y inße Jmioná/ y mieni go Káßtellanem Woynickim/ wßákoż iáko dawno/ w tym ſcripcie nie omienia.

¶ Támże w tym Kośćiele v Swiętey Kátárzyny opowieda Epitáphium Wáwrzyńcá Spytká Jordaná z Zákliczyná ná Mielßtynie / Káßtellaná Krákowſkiego/ Stároſtę Przemyſkiego/ Kámienieckiego/ y Czechowſkiego/ ktory máiąc wieku pięćdźieśiąt Lat/ vmárł w Mogiłániech iedenaſtego dniá Márcá / roku 1568.

¶ Ten miał zá ſobą Sieniawſką Woiewody Ruſkiego Corkę Mikołáiá/ z Domu Leliwá/ z ktorą zoſtáwił te Corki: Naprzod Helżbietę Bonárową / ktora potym byłá zá Ligęzą Káßtellanem Wiſlickim / od niey byli dwá Synowie/ y dwie Corce/ iákoś czytał pod Półkozycem.

Anná Zebrzydowſka Woiewodzina Káliſka / od tey zoſtáli Synowie y Corki/ iákoś czytał pod Rádwanem.

Mágdálená/ ktora byłá naprzod zá Wapowſkim/ pothym zá Sobkiem z Suleiowá Káßtellanem Sędomierſkim / z tym tylko Corkę iedne zoſtáwiłá.

Bárbárá/ ktora naprzod byłá zá Piotrem Kśiążęćiem Zbáráwſkim Woiewody Trockiego Synem / nie miáłá z nim Potomſtwá / po śmierći iego ßłá zá Zborowſkiego Andrzeiá Márßałká Nadwornego y Stároſtę Rádomſkiego/ z ktorym Potomſtwo zoſtáwiłá Syny y Corki.

Zofia Sámuelowa Zborowſka / kthora zoſtáwiłá Potomſtwo Alexándrá y Sámuelá Syny y Corki.

Z tegoż Domu wieku mego byli trzey Rotmiſtrze Jordanowie Bráćia Stryieczni/ wßyſtko Mężowie ſławni y fortunni/ iáko naprzod.

Spytek/ ktorego ſpráwą/ Szczęśćiem/ y Męſtwem/ mogę rownáć do drugiego Scipioná Rzymſkiego : czytałeś pod Jáſtrzębcem o wielkim Męſtwie iego pod Tczowem abo v Lubißewá z Gdańßczány/ tákże pod Herbem Kozlárogi ábo Jelitá/ iż z Janá Zamoyſkiego pocżtem máiąc gi pod ſwą ſpráwą/ ktory ná ten czás był Podkánclerzym Koronnym/ naprzod ſie z nim á z Węgry ktore miał pod ſwą ſpráwą o nieprzyiaćielá vderzył gwałtownego/ potym przez wßyſtek on czás poki ſie one Tumulty nie vſpokoiły/ w káżdey potrzebie z nieprzyiaćioły onymi iáko ſobie Mężnie pocżynał/ toć ná potym Hiſtorya powie.

¶ Tegoż Krzyßtoph Wárßáwicki in oratione ad Stephanum Regem, z Męſtwá wielkiego y z znácznych poſług opowieda tymi słowy.

Nam & tum cum in caſtris manebas fere ſinguli dies hoſtibus, aut captis aut interfectis nouis gratulationibus celebrabantur, & poſt diſceſſum tuum Ioannes Zamoyſcius Regni Cancellarius & exercituũ tuorum imperator, Vir perpetuæ laudi, & maximis muneribus obeundis in R. P. natus, tot hoſtibus captis, tot interfectis, tot continuis vigilijs famæ fatigatis, ſuam & exercitus tui perſeuerantiam ita probauerat, vt non modo Legatis Moſchouiti-

 cis ad conficien-

cis ad conficiendam pacem ſtimullo ſuiſſe, verum etiam vniuerſæ Moſcho=uiæ terrorem inieciſſe, dici & videri queat: præſertim cum Spitkone Iorda=no Præfecto, vetuſtate generis & ſpectata virtute comendato, certo Militũ numero, in pœniciora Moſchouiæ immiſo, agriſq; vaſtatis, & hoſtiũ occiſis plurimis, armorũ ſuorũ vim & terrorem, in ipſam Nouogardiam intulit. &c. Wiele ná roznych mieyſcách á potym w Hiſtoryey ßerzey onim czytáć bedźieß.

Jan Jordan/ktory ná Podolu zá pánowánia Zygmuntá A=uguſtá Rotmiſtrzem bedac/kiedy z Bohdanem Mikołay Mielecki z ludź=mi ſłużebnymi/ktorzy ná ten czás ná Podolu byli/ ná páńſtwo vtráconego prowádzaciechał/ á tráfił wielkie woyſko Wołochow/ Turkow/ Grekow/ Serbow. etc. Baczac lud wielki/ á ktemu niechetne Wołochy Bohdano=wi/ obroćił ſie názad do ziemie ſwey Woiewodá Podolſki. Co bacżac nie=przyiaćiel/rozumiał áby lud miał być ſtrwożony dla wielkośći ich / poczeli náćieráć ná Polaki/ktorzy w ſpráwie vchodzili. Naprzod ſie przyßło z ni=mi potkáć Jordanowi/ktory w Roćie ſwey miał Towárzyße powinne ſwo=ie/ludźie młode. Tám nád nádźieie wßytkich/ iáko meżnie rozniosł Rotha ſwoia one gromáde wielka Pogan/ toć ná potym Hiſtorya powie/ y wiele inßych znácżnych ſpraw tám iego obaczyß. Miał zá ſoba Podphilipſka z domu Piłáwá/z ktora Potomſtwo zoſtáwił.

Jákub Trzeći Rotmiſtrz wieku mego ná Podolu był meżem ſławnym y fortunnym támże w tey ziemi / z tymiż wyżßey pomienionymi nieprzyiaćioły wiele á meżnie czynił. Ten z Rota pießa wielka prace z nie=beſpiecżeńſtwem zdrowia/ k woli ſławie nieśmiertelney vżywał / o czymći potym Hiſtorya powie dowodnie. Miał zá ſoba Herbortowne Káßtellaná Belſkiego Corke/z ktora Potomſtwo zoſtáwił.

Dom Stoiewſkich w Krákowſkim Woiewodztwie ſtáro=dawny/ ktorzy też byli właſni Jordanowie/ y támże ſie v świetey Kátárzy=ny chowáia / wſpomina Epitáphium Janá Stoiewſkiego kthory vmárł Roku 1513.

Wáwrzyńcá támże opowieda Epitáphium thymi ſłowy. Generoſus Laurentius Stoievvski, priſcè religionis vir, hic Cadauer ſuum poſuit, qui anno ætatis ſuæ 42. vitam comutauit die 15. Marcij anno 1567.

Swierczowſcy w Lubelſkim Woiewodztwie / opowieda Epitáphium w Lublinie Janá v świetego Stániſłáwá piſane tymi ſłowy. Ioannes Svvierczovvski, Caſtellanus Viſliceñ, Capitaneus Lublineñ, nec non ſupræmus Capitaneus Magni Ducatus Lituaniæ, Obijt Anno 1528.

¶ Tego Kromer wſpomina in Oratione Funebri Sigismundi Primi Regis, w oney Orßáńſkiey bitwie fortunney tymi ſłowy. Conſtantino O=ſtrogio Principe, & Ioanne Svvierczouio Ducibus, octoginta Moſchorum Bellatorum, qui omnem noſtrum exercitum non modo proterrere poſse vi=debantur, verum etiam Boriſtenem tranare paſsi pecudum in modũ flagris abigere in Moſchouiam deſtinerant, ingenti ſtrage interfecta eſse: ita vt de=ſideratorum numerus ad quadraginta ferre millia perueniſse, vel certe duo & triginta millia ſuperaſse dicatur. &c. &c.

Wárzycżcy ná Podgorzu Dom ſtárodawny y znácżny.

Brzeźińſcy ná Podgorzu tegoż Herbu / był Marćin Kánoni: Krákow:

Dom Winárſkich támże ná Podgorzu / z thego Domu dwá Bráćia pozywáiac ſie/ ieden z drugim rzekł temu ktorego zwano Aniołem / Pocżekay Pánie Aniele / vyźrzyß że ćie Dyabeł z Gorzeiowey wyżenie/ á gdy ná nim Práwo przewiodł/ to Jmie od wßyſtkich otrzymał.

Dom Kowinickich w Przemyſkiey ziemi dawny y znácżny.

Dom Miekickich w Przemyſkiey Ziemi ſtárodawny y zná=

cżny/ był Zygmunt Miekicki ktory miał Synow trzech/ Naprzod.

Andrzeiá Woyſkiego Lubacżowſkiego/ ktory z Podhorecka z Domu Byliny zoſtáwił Syná Krzyßtofa y Corki trzy. Naprzod/Anne y Mágdálene/ktore były zá Porudeńſkimi. Zophia Bakowa Chorażyna Ká=mieniecka.

Chrzyßtoph pomieniony był wieku mego Meżem znácżnie Rzecżypoſpolitey záſłużonym/ w czym to iáſnie po nim znáłá w one Inter=regná y Tátárßcżyzny.

¶ Zoſtáwił z Anna Konieńſka Miſopadowna Łowczego Sedomier=ſkiego Corka z domu Łábeć/te ſyny.

Hieronymá Młodźieńcá godnego/ ktory w cudzych kráinach ná náuce od niego był chowan.

Andrzeiá y Janá/Corki/Zophia/Helżbiete y Anne. Po teyże Miſopa=downie wźiał w Sedomierſkiey ziemi máietność niemáła/ Włochy/ y inße wśi przyległe. ¶ Potym miał druga żone po tey Anny śmierći Bro=niewſka Anne/Podkomorzego Poznáńſkiego Corke/z ktora zoſtáwił Chrzy=ßtophá/Stániſłáwá/y Corke Bárbáre.

Stániſław Miekicki/ktory w poſtronnych ziemiách látá ſwe trawił/y meſtwo w potrzebách znácżnych pokázował / zoſtáwił z Kołucka z domu Pomian ſyná Janá/ y dwie Corce.

Stániſław Miekicki/ná Podolu y w Litwie máietność ma nábyta/ Maż w ſpráwách R. P. godny y záſłużony.

Wálenty Miekicki/ miedzy Kozaki Nizowemi czás długi mießkał/ zábit w Wołoßech przy Jwoni Hoſpodáru Wołoſkiem od Tur=kow/w Roku 1574.

Pákoßewſcy w Sánockiey ziemi / iáko Ferens / Philip / Jurek/ Piotr/ drudzy vżywáia Rádwaná.

Kolkowie w Bieckiem Powiećie.

Fálczewſcy w Káliſkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny / był ieden wieku mego Stároſta Kobrzyńſkiem y Pińſkiem.

Dom Soſnickich támże w Káliſkim Woiewodztwie ſtárodawny.

Kolniczcy támże z Káliſkiego Dom ſtárodawny/wßákoż ći tám vżywá=ia Rożey miedzy Trabámi.

Czaßyńſkiego opowieda Epitáphium w Wárßáwie v Pánny Máriey Dźiekanem Łowickiem / Kánonikiem Krákowſkiem / ktory vmárł w Ro=ku 1538.

¶ Jnßych Domow wiele ieſt w roznych Woiewodztwách/ o ktorych prze dálekość wiedźieć nie mogłem.

O kleynocie Suchekownáty

Suchekownáty/ ktory ma być Trąbá iedná Czarna opráwna w Polu Czerwonym z Krzyżem/ tu ieſt w Polßcże Herb nábyty/ ták niektorzy powiádáią/ y tháktwierdzą/ żeby Mąż tey Fámiliey Trzech Trąb/ przećiwko Pruſakom będąc Hetmánem od Kśiążećiá Mázowieckiego/ pogromiwßy Pogány/ Mężá iednego ktory w tey tám potrzebie wiele z nieprzyiaćioły cżynił/ do Herbu ſwego przyiąć miał/ wßákoż mu nie dał tylko iednę Trąbę á Krzyż/ y w onymże Kráiu mu zied nał znáczne opátrzenie/ iákoż w Mázowßu około Ciechanowá wiele Szláchty tego Herbu vżywa/ drudzy też mienią/ áby tákże z Niemiec miał być przynieśion. A iż niemáß nic pewnego otym v żadnego Hiſtoryká/ tylko ie Długoß wſpomina. Przypátrzywßy ſie własnośći Herbu/ cżytáć będźieß o tych kthorzy go wieku mego vżywáli/ ktore znáć y wiedźieć onich mogę.

☞ W Powiećie Ciechanowſkim Wieś Suchekownáty/ w ktorey wiele Szláchty/ tego Herbu vżywáią/ z tám teyże ſię Przodkowie piſali/ ácż y w tym wieku ießcże Potomſtwo ich Rownáckimi ſię zowie/ Dom iuż ten bárzo w onym Kráiu zdrobniał w dobrym mieniu/ wßákoż Mężowie miedzy nimi wielcy y ſławni bywáli/ gdy ſię ktory ná ſpráwy Rycerſkie vkazał/ cżego wielkie podobieńſtwá máß ná thych ktorzy w rożnych Woiewodztwách máiętnośći máią/ iáko byli wieku mego Milanowſcy w Krákowſkim Woiewodztwie. Był Jan Milanowſki Mężem ſławnym y Rotmiſtrzem fortunnym do Moſkwy zá pánowánia Królá Stepháná/ vmárł niemáiąc Potomſtwá/ Sioſtry máiętnoſc w Domy rożne rozniosły.

Ná podolu Milánowſcy Mężowie ſławni y Dom ſtárodawny tegoż Herbu vżywáli/ ták to o iednym powiedáli zá rzecż prawdźiwą/ że był á Natura Eunochus, y Potomſtwá nie zoſtáwił.

Dom Vhrowieckich/ z ktorego mego wieku byli Mężowie znácżni/ iáko Mikołay/ ktory był Rotmiſtrzem do Moſkwy/ pode Pſkowem z Rotą ſwą v Szturmu znácżnie ſię okazał/ y w wielu inßych potrzebách/ był potym Podſtároſćim Krákowſkim.

¶ Brát iego był Mąż tákże znácżny/ w Poſelſtwách ná Seymy od Rzecżypoſpo: bywał/ y wiele zasług iego potym ná ſwym mieyſcu obacżyß.

Dom Drabińſkich w Płockim Woiewodztwie w máłym Drabinie/ był Piotr Rániá Mąż dobry/ y Syny Męże dobre zoſtáwił.

Káznowſcy w Powiećie Lubelſkim zową ie Sopotámi/ piſzą ſię z Stępkowá Dom rozrodzony.

Słowikowſcy z Mákowſkiego Powiátu/ był w Litwie Jákub w Powiećie Luckim/ y tám zoſtáwił Potomſtwo.

¶ Inßych Domow ieſt wiele w rożnych Woiewodztwách/ o ktorych prze dálekość wiedźieć nie mogłem.

O Kleynocie Grzymáłá

Grzymáłá/ ktory przynieśion z Niemiec do Polſki/ vżywáli Przodkowie Wież Czerwonych w Polu Zołtym/ Niektorzy noßą Mężá Zbroynego w Bronie z Miecżem dobythym/ drudzy áni Brony/ tylko ſamych Wież vżywáią. Długoß piße o Przodkách że bywáli Viriprobi. &c. W Niemcech tego Herbu bárzo wiele domow znácżnych vżywa/ we Włoßech/ w Hißpániey/ ꝛc. ꝛc. Wywodźi też to Potomſtwo tey Fámiliey/ że Przodkowie ich/ ieśliż ſą Przychodniowie do Polſki/ tedy ießcże z onymi naypierwßymi Pány/ iáko z Lechem/ gdyż iego Proclámá Grzymáłá ſamo to vkázuie/ że to nie ieſt Niemieckie/ ále Słowieńſkie vocabulũ. Tym też tego probuią/ iż w tych Kráinách z kąd Słowacy wyßli/ ieſt Fámiliey bárzo wiele/ co tego Herbu vżywáią/ wßákoż tego żaden powiedźieć dowodnie nie może/ iáko dawno do Polſki záßli Przodkowie/ tylko tey Fámiliey wielkie rozrodzenie/ y Domy możne były wieku mego/ iáko tho ſam niżey cżytáiąc obacżyß.

¶ Niektorzy powiedáią/ że Przodek ten ktory tu był záßedł/ miał nazwiſko Zylberſwech/ ten prze dźielne Męſtwo nábywßy wielkiego opátrzenia od Krolow walecżnych/ tu zoſtał/ y Potomſtwo zoſtáwił.

Wſpomina Kátálog Swidrygierá Biſkupem Krußwickim/ wßákoż go kłádźie Narodu Niemieckiego/ w Roku 1129. Był wźięt po Báldwynie Fráncużie z Domu Pięć Rożą/ Zył ná Biſkupſtwie Lat dwádźieśćiá y pięć/ Vmárł Roku 1156. w Krußwicy pochowan/ po nim náſtał Tenáldus Włoch/ ktory był przenioſł Stolicę Biſkupią z Krußwice do Włocłáwiá.

Páwłá Biſkupem Poznáńſkim opowieda Kátálog w Roku 1122. Zył Lat trzydźieśći y trzy/ był wźięt po Marćinie z Domu Doliwá/ Vmárł Roku 1155. W Poznániu pochowan/ po nim obran Boguchwał z Domu Rożá.

Domárátá Biſkupem Poznáńſkim/ opowieda tákże Kátálog/ był wźięt po Andrzeiu z domu Zarębá/ w roku 1242. Zył Lat ná Biſkupſtwie trzydźieśći/ Vmárł Roku 1272. po nim náſtał Jan z Domu Doliwá.

Przecłáwá Biſkupem Wrocłáwſkim opowieda Kátálog y Długoß/ był wźięt z Kánoniey támże/ wſpomina to Długoß/ że był Polak/ Piſał ſię z Pogorzelcá/ był bárzo bogoboyny y cnotliwy Biſkup/ ná ten cżás gdy był w Bononyey ná náuce/ ſamá go Kápituła dobrowolnie ná tę ſtolicę obráłá/ Dniá Piątego Máiá Roku 1244.

Janá Arcybiſkupem Gnieznieńſkim opowieda Káthálog/ miánuie go Suchywilk/ to było w Roku 1372. Ten będąc Decretorum Doctor, Decanus Cracouieñ, Canonicus Gnezneñ, y Kánclerzem Koronnym/ był wźięt zá Coadiutora od Jároſłáwá Bogoriæ Arcybiſkupá Wuiá ſwego rodzonego/ od Grzegorzá iedennaſtego tego imienia Papieżá/ zá przycżyną Lodwiká Królá Polſkiego/ tákże Gwilhelmá Kárdynałá powinnego tego Papieżá/ Dwudźieſtego cżwarte° Dniá Máiá/ miał wßytkie ſwe rzecży poſtánowione w nowey wśi v Awinium/ A konkludowáne były w Awinium.

Járosław tylko był sobie zostáwił do żywotá dwá Kluczá/ Kálißki y Kámieński/ Wiechał ná Arcybiskupstwo we Wtorek/ Dniá Pierwßego Czerwcá Roku 1373. Był to Syn Przecłáwá Woiewody Kálißkiego/ Zył ná Arcybiskupstwie Lat Dziewieć/ Piątego Dniá Miesiącá Kwietniá wpadł w niemoc/ w sobotę Wielkonocną po zachodzie Słońcá/ Roku 1382. we Znienie/ y támże vmárł/ w Gnieźnie pochowan/ po nim nástał Bodzetá z Domu Szeligá.

¶ O tym pisał Ianicius Poeta te Wierße.

Quid clerum Suchivvilcze præmis furiosus in ira:
Cognatos tantum natus amare tuos:
Anne tibi mores concessit auunculus istos,
Concesit tanti cum tibi iura loci:

Wielka możność Przodkow Herbu tego Historye opowiedaią/ O czym czytay v Kromerá Księgi Czternaste/ v Miechowity trzecie/ wspomináią Grzymałę Oleßnickiego Káßtellaná Kostrzeńskiego. Domáratá Generałá Wielkiey Polski/ y wiele przy nich Mężow sławnych tey Fámiliey/ ktorzy przeciwko Nałeczom Woyská wielkie zbieráli/ y znáczny odpor im dawáli/ O czym czytay v Kromerá List 350.

¶ Ták the dwie Fámilie z sobą záwaśnione były bárzo/ áż sam Krol Władysław Jágiełło ziezdżał do Wielkiey Polski/ á one wielkie záiątrzenia miedzy nimi porownywał.

¶ De Strzelce od Pácżánowá wspomináią rozne Listy wiele ludzi możnych thego Herbu/ iáko Dobrogostá Káßtellaná Wiślickiego/ w Roku 1302.

¶ Bronisłáwá de Strzelce Káßtellaná Zarnowskie°/ y inßych niemáło.

Domáratá Sędziego Poznáńskiego wspomina Kromer w Księgách osmych/ w Roku 1242. dla tego/ że społecznie z Bogumiłem Woiewodą Poznáńskim/ z Cekundem Káßtellanem Gnieźnieńskim/ y z Tomaßem Poznáńskim Káßtellanem/ conspirauit ná Bolesłáwá Łysego Syná Henryká nabożnego. O wielu inßych ludziách możnych they Fámiliey czytáć będzieß w Historyey.

Wieku mego od tych pomienionych Przodkow były te Domy możne/ iáko naprzod w Wielkiey Polßcze Dom Potulickich. Wspomináią Piotrá scriptá niektore Woiewodą Kálißkim/ od ktorego był został tylko ieden Syn/ ktory potym zostáwił Káßtellaná Kámieńskiego y Kaßtellaná Rogozińskiego/ zostáło potomstwo ich.

Piotr Woiewodá Brzeski wieku mego był/ ktory zostáwił z Orßulą Lwowską Káßtellaná Kowálskiego Corką Syny.

¶ Po teyże Lwowskiey wziął Sieprc y Sárnow ná Dobrzyńskiey Ziemi/ był naprzod Káßtellanem Przemeckim/ potym Woiewodą Płockim/ á po śmierci Jana z Służewá Woiewody Brzeskiego Wuiá swego rodzone°/ nie tylko Woiewodztwo/ ále y wßystkie dobrá iego Oyczyste nań przypádły.

¶ Pißą się de Złotow/ de Chodzieß/ á to są Miásteczka niepodłe ná Kráinie/ y Zamki przy nich obronne.

Dom Grudzińskich tamże w Wielkiey Polßcze/ Dom stárodawny y możny/ był wieku mego Andrzey Grudziński/ ktory zostáwił Syná Stepháná Chorążego Kálißkiego/ Mężá w służbách Rzeczypospolitey godnie zásłużonego/ ktory zostáwił te Syny/ Zygmuntá/ Jánußá/ Káßtellaná Krzywińskiego/ Stepháná Káßtellaná Nakielskiego/ y Andrzeiá/ o inßych tám prze dálekość wiedzieć nie mogę.

Dom Gárwáskich ná Kuiáwách/ y w Płockim Woiewodztwie dzielnice swe máią/ Dom znáczny. Był wieku mego Jeronim Kán-

clerzem/ Gnieźnieńskim/ Krákowskim/ Płockim Kánonikiem/ Vmárł Roku 1583.

Dom Kázánowskich w Lubelskim Woiewodztwie w Łukowskim Powiecie stárodawny/ wspomináią niektore Historye Dominiká Kázánowskiego/ dla thego/ że był vwiodł Krolá Kázimierzá z przegráney bitwy v Choynic/ á do Bydgoßczey doprowádził/ zá co był znácznie od tego Krolá vczćion y vdárowan. Jego ciáło leży v Bárnádynow/ nád ktorym były Wierße pisane w te słowá.

Si laus est socium á belli seruare periclis,
Defenso maior gloria Rege venit.
Namq; vbi Cazimirum bello vicere Pruteni,
Ac densa Regem circuire manu.
Defendi Trepidum incolumemq; ex hoste reduxi
Choynicη campis Bidgostiam tuli.
Me tamen huc tumulo sorpsit mersitq; profundo,
Mors inimica malis, mors inimica bonis.
Sed virtus viget, eruduitq; mea acta Polonos,
Quo Regi haud debent corde placere Deo.

¶ Był Podkomorzem Krolá pomienionego/ Rádomskiem/ Niepołomskiem Stárostą/ vmárł Roku 1485. Miał synow czterech.

Stánisłáwá Podkomorzego Lubelskiego y Sędziego Sędomierskiego/ ktory z Sienieńską z domu Dębno zostáwił Syná Márciná/ Rotmistrzá y Mężá sławnego.

Mikołay drugi syn wyżßey pomienionego Podkomorzego/ vmárł sterilis.

Henrych trzeci ktory był w Turcech w poimániu Lat dwádzieściá/ od Turczyná onego ktory go był poimał przywieziony do Oyczyzny/ y ták z sobą pospołu áż do śmierci mießkáli iáko bráciá w miłości.

Bártoß Czwarthy Sędzia Łukowski był Dworzáninem Krolá Zygmuntá/ ten z Márkußewską zostáwił synow czterech.

Janá/ ktory był Podsędkiem Łukowskiem/ then trzymáiąc Plebánią w Kozim Rynku/ ná Syná Kościoł sprofánował/ y sam Wiárę ábo Sektę Kálwinowę rozßerzał.

Mikołáiá/ ktory z Korycińską z Domu Topor Stárosthy Przedeckiego Corką zostáwił Synow trzech.

Andrzeiá z Krzeczowską z Domu Wręby zostáwił Syná y Corki Trzy.

Páwłá/ ktory w Cudzych Ziemiách czás długi będąc/ do oyczyzny przyiechawßy/ znácznym był Dworzáninem Krolá Augustá.

Dom Grzymułtowskich ná Páłukách stárodawny/ z Wilamowskimi iedney dzielnice/ był Jánuß Grzymułtowski Mąż sławny/ siły wielkiey/ ten Krolá Zygmuntá prowádząc ná Łysą Gorę do świętego Krzyżá/ chcąc się Krolowi przysłużyć/ sobie niefolguiąc/ bárzo sobie przez práwie vczynił/ potym się zániemogł y vmárł.

¶ Drugi był Stárostą Dráhimskim w Káßubiech/ Mąż tákże sławny/ będąc w Węgrzech z Jeronimem Łaskim/ wiele z nieprzyiacioły Krolestwá onego czynił.

Jánuß/ Mikołay Grzymułtowski/ iuż práwie osthátecżny Potomek Domu tego był wieku mego/ od Dzierzanowskiey z Domu Gozdáwá/ rodzoney Siostry Opátá Wągrowieckiego/ o ktorymeś czytał pod Herbem pomienionym/ Adolescens Nobilis.

Dom Smerzeńskich ná Kuiáwách stárodawny y znáczny/ był wieku mego Piotr Woiewodá Jnowłocłáwskim/ Vmárł Roku 1582. zostáwił potomstwo Syny.

Dom Kobylnickich w Krákowskim Woiewodztwie/ czytay o Jákubie v Kromerá Księgi 16.

Dom Goslickich w Płockim woiewodztwie znáczny y dawny/ iáko wspomina List Semowithá Kśiążećiá Mázowieckiego w Roku 1392. Henryká Goslickiego Mężá onemu Pánu zásłużonego/ List drugi tegoż Henryká záleca znácznie w spráwách Rycerskich/ gdy był stan od Páná swego z niemáłym Woyskiem do Prus.

¶ Grzymisłáwá de Goslice v tegoż Kśiążećiá opowieda list Kánclerzem.

Mikołay Goslicki ná mieyscu Sieprskiego máiac nie máły Poczet ludźi nápoczątku Pánowánia Krolá Zygmuntá/ v Proboßczewic w Ziemi Płockiey wiele Krzyżakow poráźił.

¶ W Regestrze Woyská poráżonego pod Sokalem dwu Goslickich zábitych w Kśięgách Kánceláryey nápisano/ często z Domu tego ná Podolu Męże znáczne ludźie Rycerscy wspomináia.

¶ Tegoż Domu Frac Goslicki z rownym Pocztem ludźi o nie rowne śię Tátárskie woysko pokuśił/ w tym był rozgromion od wielkośći y poiman/ zá pánowánia Zygmuntá Augustá/ dawał zá śię wielki okup/ táiac nazwiská swe°/ ále co był zacz y kto był/ od Zydá był wydan. Zátym z furya Pogáńska y wyrzucánim ná oczy niezliczone bitwy ktorymi ie zá Pretwicá/ zá Herbortá Stárostow Barskich porážał/ zá tym go wßtuki rozśiekáli ná Gorze w Polách Podolskich/ ktora Gore od tego czásu Mogiła Goslickie° zowa. Tám Pohańcy krwia iego Száble sobie mázáli/ y Száty ná sobie/ Ciáłem śię iego dźielili/ po máley ßtuczce rozbieráiac/ bo to ich iest obyczay/ gdy Mężá iákiego sławne° zábija/ ábo iáko dostána pomysli/ proßac sobie ßczęśćia od Bogá tákiego iáko on miał/ w mießkách ćiáło ábo krew ie° przy sobie noßa.

¶ Zá pámięći náßey/ tákże y przed oczymá náßymi byli ći Mężowie znáczni/ iáko Márćin Goslicki/ Archidyakon Płocki/ był przykłádny Kápłan/ y dla godnośći wielkiey Krolom Pánom swym znáiomy/ w łásce v Krolowey Bony/ ktorey śię dobrze zásługował/ było przed nim inßych trzey Kápłanow Prálatow godnych.

Wáwrzyniec Goslicki Dźiekan Płocki/ ná Dworze Krolewskim/ więcey meritis niźli piorem mo[r]em może być zálecony/ bywał w poselstwie w Węgrzech/ w Niemcech/ w Szwecyey/ w Prusiech/ wßędy cum dignitate Pánow swych odpráwował/ y z pożytkiem R. P. Więcey potym zasług iego w Historyey czytáć będźieß.

Páweł Goslicki Brát iego rodzony/ Kánonik Krákowski/ godny tákże Prálat/ Brát ich trzećí/ Podsędek ziemie Płockiey/ zostáwił z Rozśiebrocka Potomstwo.

Jan Goslicki Podczáßy Brzeski/ ná Kuiáwách Mąż znáczny. &c.

Troßczeńskich dom w Mázowßu/ był ieden stárosta Lomźieńskiem/ zostáwił synow dwu/ Piotrá y Mikołáiá/ Męże godne/ y kráin postronnych świádome.

Dom Zamoysckich/ był Thomaß Sędźia Zembrowski y Ostrołecki/ kthorego potym Syn był ná tymże vrzędźie źiemskiem w onym kráiu. Jan Brát iego Sekretarzem Krolewskiem/ Mąż godny y zásłużony. Stánisław Chorążem Lomźieńskiem.

Dom Siemiánowskich w Gostyńskiem Powiećie stárodawny/ był ieden Pisarzem źiemskiem támże/ potym syn Tyburcy ná iego mieścu/ ktore mu Oćiec spuśćił dla skáżenia oczu/ ktore ácz miał przezroczyste/

wßákoż ná nie nie widźiał/ był Cześnikiem támże. Symon był Chorążem Ráwskiem. Szczęsny Podstolem był Gostyńskiem. Augustyn ten sobie w pokoiu záśiadßy/ o żadne vrzędy ziemskie nie dbał/ tylko iáko drugi Midas/ złoto rodząc wiośki skupował.

Dom Grábowieckich stárodawny w Wielkiey Polßcze/ z ktorych był Gábryel Stárosta Mławskim/ y Ochmistrzem Krolowey/ od Brátá iego Stánisłáwá był Syn Sebestyan/ ktory ná Dworze Krolá Augustá z młodośći dostátecznie służył/ był Mąż godny w spráwách Rzeczypospolitey biegły/ w Cudzych Ziemiách ná náukách bywał/ miał zá soba Czermieńska z Domu Jelitá/ alias Kozlarogi/ ktora śię z młodośći wychowáiá w Fráucymerze Krolewny Anny/ tey ktora potym byłá Krolowa.

Dom Oleskich stárodawny w Wielkiey Polßcze/ był wieku mego Jan Oleski Podstolim Krolowey Anny/ z Fráucymeru theyże Krolowey poiął Bárbárę Szczepiecka z Domu Leliwá.

Dom Mnißewskich Kßtanow w Płowieckim Woiewodztwie stárodawny.

Dom Biegánowskich w Wielkiey Polßcze w Poznáńskim Woiewodztwie stárodawny/ był wieku mego Woyćiech Kánonikiem Poznáńskim. Stánisław Brát iego Dworzáninem y Trukczáßym Krolá Stepháná. Mikołay w Węgrzech zábit/ Mąż sławny y Zołnierz práwy.

Dom Rybskich w Gostyńskim Powiećie stárodawny/ był ieden Podstolim támże wieku mego.

Dom Czápskich ná Dobrzyńskiey Ziemi stárodawny/ był Andrzey wieku mego Podsędkiem ziemie oney/ mąż zásłużony Rzeczypospolitey ná Seymiech Posłem bywał/ y ná inßych ziezdźiech/ zostáwił z Skárpkowna z Domu Cholewá Potomstwo.

Andrzey Synowiec iego był Hárcerzem Krolá Stepháná/ Mąż sławy y pámięći godny/ był potym Rotmistrzem do Moskwy/ miał Wybrańce/ Vmárł Roku 1582.

Domárát Czápski był Mężem w Práwie vczonym y godnym w posługách Rzeczypospolitey y inßych wiele/ Dom to rozrodzony/ tych Przodkowie z Czerwonka Rotmistrzem Krzyżáckim wielkie burdy wiedli/ mężny mu odpor dawáli/ potym gi poimawßy obieśili/ wiele znácznych zasług ich godnych pámięći/ potym ći Historya powie.

Dom Báránowskich stárodawny y rozrodzony w Sędomierskim Woiewodztwie/ ludźie Rycerscy/ Mężni/ spráwni bywáli/ był wieku mego Stánisław Báránowski/ ktory w onym Kráiu z wielkiey miłośći od wßystkich Sąśiad niemále niesnaski miedzy nimi porownywał/ y inße przyiacielskie spráwy stánowił z wielka pochwała/ zostáwił Potomstwo Syny y Corki.

Dom Siedleckich ná Kráinie stárodawny y znáczny/ bywáli w onym Kráiu Vrzędniki Ziemskimi.

Dom Soieckich w Ráwskim Woiewodztwie stárodawny.

Dom Chwalikowskich z Wielkiey Polski stárodawny/ z ktorych był wieku mego Podrząńczym Krákowskim.

Głogowscy w Płockim Woiewodztwie/ był ieden wieku mego Dźiekanem Płockim/ Kánonikiem Pułtowskim/ człowiek vczony/ Grecki/ Zydowski iezyki/ ták iáko Láćiński/ doskonále vmiał y rozumiał/ był Kápłan przykłádny.

Zásaczcy ná Dobrzyńskiey Ziemi Dom stárodawny.

Grzymáłowie w Mázowßu Dom rozrodzony/ z kthorego był ieden Podſtárośćim Przemyſkim zá Jordaná Spytká Káſztellaná Krákowſkiego y Stároſty támże/ tegoż był Syn Jákub Rotmiſtrz y Mąż ſławny/ ktory w wielu potrzebách z nieprzyiaćioły roznemi bywał / Mężnie z nimi cżynił/ O cżymći potym Hiſtorya powie.

Dom Turzeńſkich ná Kuiáwách ſtárodawny y znácżny / Brykácż ná Kuiáwách wźiął Dźiał / Stániſław ná Vkráinie/ był Mikołay Turzeńſki Kánonikiem Poznáńſkim.

Pradzeńſkich Dom w Wielkiey Polßcze ſtárodawny/ z ktorych był Mátiaß Káßtellanem Przemeckim/ zoſtáwił Syná Andrzeiá / od ktorego zoſtał Jeronim/ ktory zoſtáwił Synow dwu / Jeronimá y Alexándrá/ z Anna Gwiaździowſka z Domu Bogorya.

Dom Ludzickich ſtárodawny y znácżny w Ruśi / ieden z Skopyćińſka zoſtáwił Potomſtwo/ drugi ſie ożenił ná Wołyniu/ludźie cnotliwi/ tám máietnośći nábyte mieli.

Borkowſcy w Sierádzkim Woiewodztwie/ Jerzy y Domárát w Sedomierſkim.

Swißowſcy w Wiślickim Powiećie Dom ſtárodawny.

Máláchowſcy w Płockim Woiewodztwie Dom ſtárodawny y rozrodzony/ Lukaß w Litwie od Kśiążećiá Prońſkiego miał opátrzenie.

Káliborſcy w Pruśiech w Powiećie Olßtyńſkim/ z ktorych był Máćiey Mężem godnym wſpráwách Rycerſkich/ tákże y vcżonym/ był Piſarzem v Pieniąſzká Káwálerá.

Dobiecżcy w Sierádzkim Woiewodztwie/ pißą ſie z Zaborowá.

Zaleſcy w Zakrocżymſkim Powiećie Dom ſtárodawny.

Niegalewſcy w Wielkiey Polßcze Dom ſtárodawny.

Budzißewſcy támże Dom ſtárodawny.

Gaśińſcy ná Wołyniu Dom znácżny z Mázowß wyßli.

Láguniowie w Rożáńſkim Powiećie Dom rozrodzony.

Brodowſcy w Káliſkim Woiewodztwie Dom ſtárodawny.

Odáchowſcy w Rádomſkim Powiećie wyßli z Lecżyckie°/ był Andrzey Zakonnikiem Reguły Cyſterſkiey/ & Cancellarius Wagrouecen, wroku 1582.

Rádowicżcy w Chełmieńſkim Powiećie Dom ſtárodawny.

Oſtrowſcy w Czerſkim Powiecie drudzy w Sedomierſkim od Stężyce.

Zbykálſcy z Lubelſkiego Woiewodztwá Dom ſtárodawny.

¶ Jnßych Domow wiele ieſt w roznych Woiewodztwách/ o ktorych prze dálekość wiedźieć nie mogiem.

O Kleynocie Prawdzicż/ ktory przynieśion do Polſki z Niemiec/ ex Rheni partibus, á poiąwßy wſtan Małżeńſki Pánne Fámiliey możney tego nazwiſká y Fámiliey oſtátecżnego Potomká / ktorzy nośili Koło zá Herb/ ná ktorym Miſe náſtoł ſtáwiáia/ potey to nazwiſko otrzymał y Herb ten Lew ná Hełmie trzyma / máietność wielka wźiął/ potym ſie znácżnie rozrodźił/ o ktorego Potomſtwie áż do wieku mego cżytáć bedźieß/ vżywáli Lwá w Polu Białłym z Czerwonego Muru. Piße Długoß o nich że bywáli in arogantiam procliui.

☞ W Roku 1181. wſpomina Długoß Fránká Biſkupem Wrocłáwſkim/ ktory był wźiet po Zyroſłáwie z Domu Roża/ zá życżliwośćia Boleſłáwá Wyſokiego Kśiążećiá / od Piotrá Arcybiſkupá poświecon/ po nim zoſtał Jároſław tegoż Kśiążećiá Boleſłáwá Syn/ O cżym cżytay v Długoßá według Roku pomienionego.

Janá rzecżonego Altus/ opowieda Kátálog Biſkupem Płockim/ ten był wźiet po Goſłáwie z Domu Gryff/ bedąc Szkoláſtykiem Płockim/ od Jákubá Swinki Arcybiſkupá Gnieźnieńſkiego poświecon/ Zył ná Biſkupſtwie Lat cżternaśćie/ wźiet w Roku 1296. Vmárł Roku 1310. po nim zoſtał Jan z Domu Nałecż.

Mikołáiá thámże opowieda Kátálog Biſkupem/ Piſał ſie z Gulcżewá/ to było zá pánowánia Kśiążąt/ Semowitá y Jánußá Mázowieckich/ od Vrbáná Piątego Papieżá potwierdzon/ nie był tylko Lat dwie ná Biſkupſtwie/ ćierpiał Podágrę cżás długi/ Vmárł Roku 1367. Był wźiet z Kántoryey Płockiey po Bernaćie z Domu Pobog / po nim zoſthał Brát iego rodzony Stániſław.

Stániſłáwá z Gulcżewá opowieda Kátálog w Roku 1367. zárąz po Bráćie wyżßey pomienionym obran / zá przyzwoleniem Semowitá y Jánußá Kśiążąt/ od Vrbáná Piątego tego Jmienia Papieżá potwierdzon/ wſpomina go być Virum integrum, pudicicia corporis & pietate, in egenos & orphanos liberalem. &c. Zył tylko nie cáłe dwie Lećie ná Biſkupſtwie/ Vmárł Roku 1368. támże w Płocku pochowan / po nim zoſtał Dobieſław Brát iegoż rodzony.

Dobieſłáwá rzecżonego Sowká/ wſpomina Kátálog zá pánowánia tychże pomienionych Kśiążąt/ o tym piße/ że náprawił Kośćioł Płocki/ y wßyſtkich dochodow/ ktore byli ſobie pocżeli przywłaßcżáć Szláchtá onych Kráiow/ przez Práwo od nich doſtał: Dobrzyńſka Ziemie o niepłácenie dźieśiećin był záklął/ tylko trzy Látá żył ná Biſtupſtwie/ w Gorznie iádąc z Pułtowſká/ v ſtołu śiedząc Powietrze go rußyło / trzydźieſtego dniá Wrześniá/ Roku 1371. zárąz nagle vmárł/ támże pochowan/ po nim náſtał Stybor z Domu Oſtoiá.

Tegoż cżáſu Páwłá Woiewode Płockiego opowiedáia dawne ſcriptá/ był y Stároſta támże. Ten był ták myśliwym/ że tylko zá pare Ogar dárował dwie Wśi Kśiążetom/ Kopyſtki y Motwice v Lomzy/ ktorychby w tym wieku nie zápłáćił trzydźieśćia Tyśiecy/ á to był właſny Przo-

dek dźiśieyßych Nißczyckich / ktorych ieſt Dom w Płockim Woiewodztwie znáczny y dawny á ſławny.

Tegoż Domu był Andrzey Woiewodá Płockim / ktorego ták że dowodnie Liſty wſpomináią / w Roku 1460. Zoſtáwił Syná tegoż Imienia / ktory był po Oycu Woiewodá támże / potym był Bełſkim / zoſtáwił z Oporowſka z Domu Sulimá Synow pieć.

Mikołáiá Woiewode Bełſkiego y Stároſte támże / ktory nie zoſtáwił Potomká Męſkiey płći / tylko Corki / ktore wynioſły wielka cześć máietnośći z domu Nißczyckich / iáko naprzod Grábowiecka Stárośćina Mławſka. Sempelborſka Podczáßyna Łeczycka. Trzećia Sienieńſka. Czwarta Koſobucka.

Bártoß Syn tegoż Woiewody wyżßey pomienionego był Kánclerzem Płockiem.

Jan trzeći Brát ich rodzony / ktory z Márgorzáta Sierpſka dwie Corce zoſtáwił / ktore niemáła máietność wynioſły z domu Nißczyckich / iáko Kloczewſka Káßtellanká Záwichoyſka Stárośćina Málogoſka / ktora potym ßłá zá Goſtomſkiego Woiewodzicá Ráwſkiego / y Piekárſka.

Piotr czwarty ſyn tegoż Woiewody / ktory z Mágierowna z Domu Szeligá / tylko iedne Corke zoſtáwił Helżbiete Laßczowa. Ten wiele á znácznie R. P. służył przez wßyſtek czás żywotá ſwego / w poſelſtwách znácznych od Krolá Auguſtá ieżdżał / iáko do Baru Krolowey Bony z Wyſockiem Opátem Łeczyckiem, etc. y wiele inßych poſług odpráwował.

Chrzyßtoph Piaty Syn tegoż Woiewody / Stároſtá Ciechanowſki y Przaſnyſki / Mąż ſławy y pámieći godny / kthory zá Krolá Stepháná Rothy znáczne wodźił / iáko pode Gdáńſk y do Moſkwy / á iáko tám ſobie znácznie poczynał / toć nápotym Hiſtorya ßerzey powie / zoſtáwił z Koſobucka Káßtellaná Liwſkiego Corka potomſtwo ſyny y Corki.

Zygmuntá Nißczyckiego pámieć ludzka nieśie / kthory pod Sokalem w przegráney bitwie wiele á meżnie z podźiwieniem ludźi Rycerſkich z nieprzyiaćioły czynił: Bo gdy był bárzo vſtrzelan od Pogan / potym ſie do niego śpießyli chcac go poimáć / czynił z nimi wiele w recz. A gdy mu rece oćieli / on ſtoiec nád brátem zábitym / onymi rekomá co tylko ná żyłách wiśiáły / gdy z niego ſtrzały wybieráli / bił ták długo áż go dobić muśieli. Zdawná to Dom z meſtwá ſławny był y z inych ſpraw poczćiwych.

Dom Sierpſkich / ktorzy ſie pißa z Gulczewá / ſtárodawny / y ták to rozumiem / że iedney dźielnice z Domem Nißczyckich bywał / then Dom iuż za wieku mego ßczedł w narodźie meſkiey płći / á byli ći ludźie znáczni / Naprzod.

Andrzey Woiewoda Ráwſkim / Stároſta Płockiem / ktorego zoſtáły te Corki / ktore máietność w rozne domy roznioſły.

Márgorzátá Nißczycka / o ktoreies wyżßey czytał.

Jádwigá Czarnkowſka Generáłowa Wielkiey Polſki / Stárośćina Pyzdrſka. Anná / ktora naprzod byłá zá Kuczyńſkim / potym zá Zarebá / á potym zá Złotkowſkim.

Szczeſny Brát tego Woiewody był Káßtellanem Rypińſkim / ten ácz był zoſtáwił dwoch Synow / naprzod Piotrá Káßtellaná Rypińſkiego / vmárł ſterilis.

Andrzey / ktory po Bráćie był Káßtellanem Rypieńſkim / zoſtáwił był Syná Adámá / z Zofia Szczawińſka Káßtellaná Socháczewſkiego Corka / tegoż Herbu / Młodo vmárł / y inße przed nim Brácia y Sioſtry.

Anná Sioſtrá pomienionych Káßtellanow / Corká Szczeſnego Wolſka /

ſnego Wolſka / potym byłá zá Piwem tegoż Herbu / zobiemá zoſtáwiłá potomſtwo / ná te połowica Sierpcá / y Okálew z przyległymi Wśiámi / máietność znáczna przypádłá też y Kiernozia Miáſteczko w Ráwſkim Woiewo.

Tychże wyżßey pomienionych dwoch Senatorow był trzeći Brát / od ktorego zoſtáły dwie Corce / ten z Szczeſnym brał działem nápoły Sieprc / y Bieżun / Sárnow. etc. Wźiełá działem Helżbietá Jaruntowa Woiewodzina Łeczycka Bieżun / y Strzegi / inße Wśi do nich / nie zoſtáwiłá tákże tylko Corki / Sobocka Káßtellanke Goſtyńſka / od ktorey tylko iedná Corká / á od niey Hrábina Zgorki Woiewodzyna Poznáńſka / o ktoreies czytał pod Doliwa / á Latálſka Jánußowa od teyże Woiewodziney.

¶ Druga ktora wźiełá działem pul Sieprcá y Sárnow / y inße Wśi / byłá zá Lwowſkim Káßtellanem Kowálſkim / miáłá Syná Meżá ſławnego / y Dworzániná Krolá Auguſtá znácznego / vmárł celebs / zoſtáły dwie Sieſtrze / Sieniáwſka Stolnikowa Lwowſka / y Orßulá Potulicka Piotrá Woiewody Brzeſkiego Zoná.

Dom Latálſkich ſtárodawny / kthorzy ſie pißa Hrábiámi z Łábißyná / ludźie znácznie záſłużeni Rzeczypoſpolitey / iáko zá pámieći ludzkiey był / y Kátálog wſpomina Janá Latálſkiego Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim / ktory był wźiet w Roku 1537. po Andrzeiu Krzyckim / Vmárł Roku 1540. Dniá dwudźieſtego dźiewiatego Mieśiacá Sierpniá / o dwudźieſtey wtorey godźinie / w Gnieznie pochowan.

¶ Ten bedac Kánclerzem Krolowey Helżbiety / trzymał Gnieźnieńſkie / Krákowſkie / Poznáńſkie / y Łeczyckie Proboſtwá. Pothym wźiet ná Biſkupſtwo Poznáńſkie / ná ktorym żył Lát dźieśieć. Zátym zá łáſka Zygmuntá Pierwßego Krolá ná Arcybiſkupſtwo obran. Vir ſingularis virtutis & humanitatis, omnibus beneuolens affabilis, in ſubditos omnes excelentis pietatis, Reipublicæ amator ſtudioſus, ædificiorum Archiepiſcopatus partim incendio, partim vetuſtate colapſorum hilaris reſtaurator, hidropiſi in Skvviernievvicze Obijt die decolationis Sancti Ioannis Baptiſtæ, ætatis ſuæ Anno 77. Po nim obran Piotr Gámrat z Domu Sulimá.

Jánußá Latálſkiego Hrábie ná Łábißynie / Poznáńſkiego Woiewode y Stároſte Człuchowſkiego / wiele Liſtow y pámieć ludzka nieśie / Senatorá znácznego y wielkiego miłośniká Rzeczypoſpoli. Tego zoſtáli trzey ſynowi. Stániſław Stároſtá Jnowłociáwſki y Człuchowſki / ktory miał zá ſoba Kśieżne Pomorſka / z ktora zoſtáwił tylko iedne Corke / był to Mąż záſłużony Rzeczypoſpolitey / Ten był wźiał dźiałem Łábißyn Miáſto.

Jánußá ſławnego Rotmiſtrzá / ktory ſłużac Rzeczypoſpolitey wielka máietność Oyczyſta vtrácił / miał zá ſoba Járuntowne Woiewodzanke Łeczycka / z ktora zoſtáwił dwie Corce / ten był wźiał dźiałem Łopienno Miáſteczko / y inße.

Jerzy trzeći Brát ich / ktory dźiałem brał Debnice v Gnieznà / y inße przyległe / zoſtáwił Potomſtwo Syny y Corki.

¶ Był Brát tego Woiewody Stryieczny Káßtellanem Łeczyckim / ktorego też zoſtáli ſynowie Meżowie godni / y w ſpráwách Rzeczypoſpolitey biegli / ći ſie piſali z Latálic.

Włodkowie Dom znáczny w Ruśi y możny / był Máciey Włodek Stároſtá Kámieniecki / ten v Goyſcá miáſteczká máiac tylko ſto koni Roty ſwey / gdy Wołochow przyćiagneło Woyſko w ktorym było wiecey niż Tyśiac Koni / poczeli do Miáſteczká wielka moca ßturmowáć / do ktorych on máiac wielkie ſerce ná tego nieprzyiaćielá / chcac im dáć odpor / Rośćie ſie ſwey oney kazał gotowáć / poczeli mu ſie wymáwiáć Towárzyße / mowiac / żeć nierowno / pogubiß nas / on tylko z Poczetem ſług ſwoich ſkoczył w ono Woyſko Wołoſkie / poczał ich meżnie rozgrámiáć / widzac Towárzyße ták wielkie

ße ták wielkie ßcześćie iego y ſerce mężne/ nieżáluiac przy nim pomrzeć/ wyskoczyli do niego ochotnie / okrzyk vczyniwßy ná glowe poráźili Wolochy. Potym wiele poſlug y znácznego Meſtwá iego Hiſtoryać powie.

Tegoż był Syn Stániſlaw Staroſtá Hálicki y Kołomeyſki/ ktory tákże zmłodych Lat Roty znácznie wodźił / w potrzebách z nimi w wielkich bywał/ etc. Zniecznie to Mąż záſłużony był wieku mego Rzeczypoſpolitey. Miał zá ſoba Zamoyſka Káßtellaná Chelmſkiego Corke.

Dom Kryſkich ſtárodawny w Płockim Woiewodztwie y ná Záwkrzu/ etc. etc. Ktorych przodki rozne ſcriptá opowiedáia Rzeczypoſpolitey záſłużonymi. Naprzod Lwá dźiedźicá w Kryſku/ ktorego ſyn Ninogniew był Woiewoda Płockim/ w Roku 1 4 3 0. miał z Boglewſka to Potomſtwo. Naprzod Kátárzyne Narzymſka/ktora miáłá Mikołáiá Káßtellaná Sieprſkiego/ y Tomaßá Káßtellaná Płockiego Narzymſkie.

¶ Potym tenże Woiewodá miał Syná Janá/ ktory był Káßtellanem Zakroczymſkim/zoſtáwił z Láſocka z Domu Dolega ſynow dźieśiec/ośmich vmárło niepłodnych/ tylko dwá zoſtáwili Potomſtwo. Miał tenże Káßtellan Corek ßeść.

Stániſław Syn tego Káßtellaná Zakroczymſkiego / zoſtáwił z Wituſka dwie Corce/ Helżbiete Wolſka/ y Anne/ Syná iednego Janá/ ktory z Wichorowſka Piſarzá Ciechanowſkiego Corka z Domu Lis zoſtáwił Potomſtwo.

Jákub Wtory Syn tegoż Káßtellaná zoſtáwił z Jágnießka Czoſnowſka z Domu Pierzchálá ſyná Floryaná Kryſkiego / kthory z Anna Wichorowſka Podſedká Ciechanowſkiego Corka zoſtáwił tylko iedyna Corke Zofia. Thegoż były Sioſtry rodzone Nietyxina y Jágnießká druga.

Tenże pomieniony Ninogniew zoſtáwił z Bártnicka z Domu Dolegá Wtora Zona to Potomſtwo. Anne Minſka. Málgorzathe Rádźieiewſka. Dorote Zieleńſka/ y te Syny.

Jákubá Kánoniká Płockiego etc. Mikołáiá/ Bártoßá/ Stániſłáwá/ Piotrá/ ktory był Stároſta Płockim/ wßyſcy zeßli ſteriles. Thego Stároſte był Doktor lekárſtwy przeſadźił/ był to człowiek ſercá wielkiego/ w potrzebách znácznych bywał.

Páweł Brát rodzony thego Stároſty zoſtáwił z Anna z Srzeńſka z Domu Dolegá to Potomſtwo. Anne Brzoßczyna. Bárbáre Oſuchowſka. Málgorzáte z Roſtkowá Roſtczyna Káßtellanke Zakroczymſka. Kátárzyne. Jágnießke Vcháńſka Woiewodzicowa Płocka / y te ſyny. Naprzod.

Woyćiechá Pokomorzego Płockiego/Mężá ſławnego/ miedzy ludzmi vczonymi/y dobrze R. P. y Krolowi záſłużonego. Ten ieźdźił w poſelſtwie od Auguſtá Krolá ad Pium Tercium Papam, y do Kśiażat Rzeſkich/iáko do Márgrábie Brándeburſkiego / do Krolá Philippá Hißpáńſkiego gdy poymował Krolewne Angielſka. Potym do tegoż Krolá Philippá około poſtánowienia Baru po śmierći Krolowey Bony/ thám iż mu nie podług myśli ßło poſelſtwo / przyiechawßy do Oyczyzny vmárł w Pułtowſku/ á w Drobninie Miáſteczku Oyczyſtym pochowan / iáko o tym świadczy to krotkie Elogium tymi słowy.

ALBERTVS Kriski Sigiſmundi Secundi Regis Poloniæ, Succamerarius Dobrzineñ & Mlaueñ Capitaneus, Patricius Polonus, iuuenis decorus ac pulcer, generis Nobilitate ac maiorum ſuorum claritudine & virtutibus ſuis illuſtris, Philoſophia ac iuris ſcientia, linguarũq; multarum peritia clarus, in diſputacionibus doctorum hominum acutus ac diſertus, natura & arte eloquens, pauperum & opræſſorum adiutor, iuſtitiæ & Publici boni ama-

tor, qui

tor, qui Legationibus ad Papam, ad Cæſarem, ac ad Romanum Hiſſpaniæ Angliæq; Reges ex dignitate perfunctus cũ eſſet, ſedq; ad R. P. recte adminiſtranda pararet, ampliſimosq; Magiſtratus ſibi promiſſos a Rege expectaret, maturo fato cum ingenti hominum dolore ex humanis ſublatus eſt die 24 Nouembris, hora 12. noctis ſequentis in medio horologio, Anno 1 5 6 6. ætatis ſuæ 33. Pultouiæ.

¶ O tym te Wierße Polſkie piſał Jan Kochánowſki.

Płácza ćie ſtárzy/płácza ćie y młodźi/
Dwor wßyſtek w czerni prze ćie Kryſki chodźi.
Abowiem Dworſtwo y Ludzkość przy tobie
Wiednymże záraz pochowano grobie.

¶ Tenże temuż Epitaphium.

Hißpany/Włochy/y Niemce zwiedźiwßy/
Krolowi ſwemu cnotliwie ſłużywßy.
Vmárłeś Kryſki y leżyß w tym grobie/
Nameś tu ſmutek zoſtáwił po ſobie.
A iż płácz prożny y żáłość w tey mierze/
Tym wietßa y płácz y żáłość moc bierze.

Szczeſny Brát rodzony thego Woyćiechá był Woyſkiem Płockiem/był Mąż w ſpráwách R. P. biegły/ále zbytnia pinguedo á natura do wiela mu przeßkadzáłá/vmárł celebs.

Stániſław Trzeci Brát ich był Woiewoda Mázowieckim zoſtáwił z Málgorzáta Vcháńſka Woiewody Płockiego Corka ſynow czterech. Woyciechá. Szczeſnego/ Młodźieńce vczone/ktore koßtem niemáłym w Cudzych ziemiách ná náukách chował. Páwłá y Piothrá. Corki/ Helżbiete y Bárbáre.

¶ Bywał ná znácznych poſługách Rzeczypoſpolitey/ Ten Woiewodá do Fráncyey po Krolá Henryká z drugiemi Poſły był wyprawion/Zátrzyman od Krolá Duńſkiego/ bo ſie był puśćił Morzem ze Gdańſká z Láncákiem/ y z tám tad ſie wroćić muſiał.

¶ Potym od Stepháná Krolá był Poſtem do Moskwy cum abſoluta poteſtate do Jwáná Kniáźiá Wielkiego / o czym pothym w Hiſtoryey mieć bedźieß.

Tegoż wyżßey pomienionego Ninogá były te Sioſtry/ Naprzod Szumska/ ktora ſpłodźiłá Pomśćiborá Káßtellaná Ciechanowskiego/ y drugiego ktory był Sedźim támże/ y Corki/ Mágdálene Krasińska/ Mátke Biskupá Krákowskiego / Káßtellaná Sieprskiego / y Sedźiego Ciechanowskiego/ y inßych/ iákoś czytał pod Slepowronem. Málgorzáte Łośiowa/ ktora porodźiłá Łośie/ o ktorych pod Dabrowa / y the Corki/ Anne Zábicka/ Kátárzyne Strzałkowska / Helżbiete Ławska/ ktora byłá vrodźiłá Oycá Woiewody Mázowieckiego. etc.

Dom Łaßewſkich z Kryſkiemi iedney dźielnice.

Dom Rádzánowſkich támże ſtárodawny y możny/ iáko wſpomináia rozne ſcriptá y Liſty Páwłá Woiewoda Bełskim/ w roku 1436. czytay Státutá Koronne/ y inßych wiele Meżow znácznych y Senatorow Możnych bywáło. Páwłá Rádzánowskiego Chorażym Płockim wſpomináia Przywilegia dawne.

Dom Szczáwińſkich w Ráwſkim Woiewodztwie w Powiećie Goſtyńskim ſtárodawny / y Rzeczypoſpolitey záſłużony. Wſpomináia Liſty dawne Piotrá Szczáwińskiego Czeſnikiem Łeczyckim/ ten miał zá ſoba Grodzanowska/ z ktora zoſtáwił tylko iednego ſyná Piotrá / kthory był Káßtellanem Sochączewskim/ ten miał zá ſoba Anne Wolska z Domu Łabeć/ Páwłá Kánclerzá Koronnego y Stároſty Goſtyńskiego Corke/ z

ktora zoſtá-

ktoro zostáwił syná Páwłá Kásztellaná Łeczyckiego/Sochaczewskie°/Wáreckiego, &c. &c. Stároste/Ochmistrzá Krolowey Anny/Zygmuntá pierwszego Cory/ á Stephánowey Zony/ ktory z Anno Duninowno z Viázdu z domu Łábeć/ Stolniká Łeczyckiego Corko zostáwił synow ná ten czás czterech. Sámuelá/ Andrzeiá/ Páwłá/ y Janá/ Corek pieć/ Kátárzyne Krásińsko/ Podkomorzyno Płocko/ Anne Herbortowo ná Brochnalu z Fulsztyná/ Zofia/ Bárbáre/ y Helene.

§ Tegoż Kásztellaná Łeczyckiego były te Siostry. Naprzod Zofia/ ktora byłá zá Sieprskim Kásztellanem Rypińskim/ tegoż Herbu/ á potym zá Gostomskim Woiewodo Ráwskim/ zktorym tylko iedne Corke zostháwiłá Helżbiete.

§ Jádwigá Sámowska/ Anná Vcháńska Woiewodzicowa Płocka.

Corki onegoż Czesniká Łeczyckiego były: Naprzod Bieláwska/Chotomska/ Rybska/ Wierzbowska/ piata byłá w Zakonie w Płocku.

Dom Brochockich z tymiż Szczawińskimi iedney dźielnice.

Dom Trobskich támże z tymiż iedney Dźielnice stárodawny.

Szczawińscy/ktorzy sie piszą z máłego Szczawiná thegoż Herbu vżywáią. Był wieku mego ieden Kásztellanem Jnowłockiem/ktory miał Zon trzy. Naprzod Puckowne/ z ktora ácż miał potomstwo wszákoż pomárło/tylko od Boruckiey został syn y corká. Potym miał zá sobą Vcháńska Woiewodzanke Płocka/ od kthorey było potomstwo zostáło Synowie y Corki.

Dom Łásczow stárodawny w Woiewodztwie Bełskiem/ zdawná zásłużony R. P.

O kthorych Historye powiedáią/ iáko Miechowitá w Ksiegách Czwartych wspomina Janá Łásczá/w roku 1453. tymi słowy. Ioannes vero Lasscz administrator in Zukouiecz, cum alijs administratoribus, videns se hostibus imparem in campo Krasniewv, nocte omne illud robur Tartarorum prostrauit, deinde interdiu reliquos exercitus Tartarorum (qui haud longe abierant) aggresus Ducem Tartarorum, Deo fauente occidit, & reliquū agmen Tartarorum in fugam conuertit, præda de manibus ipsorum errepta, anno præfato. O czym czytay List 329. O tymże czytay v Kromerá Ksiegi Dwudzieste wtore/List 520. Ácż go kłádźie inszey Fámiliey.

Tegoż Janá Łásczá meżá sławnego był syn Łázarz Łásczż Sztuczap/ Łowczy Bełski/ Stárostha Tyszowicki/ Maż sławy y pámieći godny/ był wielki miłośnik ludźi Rycerskich/ ten gdy Tátárowie ziemie Bełska wielka moca nábieżeli/ ná Zamku sie swym záwárł/ y meżnie go obronił/ z sługámi tylko swemi á z trocha ludźi Rycerskich/ iednák żone z dźiećmi wysłał do Grábowca głownieyszego Zamku/ sługam tym ktore z nia posłał kazał wźiać kopije z proporcy/ktorzy ná zad szli/ Páni wprzod wyiecháłá. Tátárowie puścili sie Gośćińcem zá nia ku Grábowcu/ á gdy obaczyli one sługi ktorzy sie ná Pagorkách vkázowáli/mniemáiac że zásadká/ wroćili sie názad/ w tym Páni ná Zamek vbieżáłá. Zostáwił był kilká synow/ ktorzy sie báwiac spráwámi Rycerskimi bez żon pomárli/ zostáli dwá. Y Corki/ Jágnieszká Dybowska Woiewodźina Bełska/ Stárośćina Rubieszowska/ od ktorey tylko iedná Corká zostáłá Teczyńska Woiewodźina Krákowska/ Stárośćina Rubieszewska. &c. &c. Jákos czytał pod Toporem.

Alexánder Łasczż Syn tego Łázárzá/ Brát Woiewodźiney Bełskiey rodzony/ Kásztellan Cerski/ naprzod był podkomorzym Bełskim czás długi/ Krolowey Bonie służył/ od ktorey miał Stárostwo Kowelskie.

Gdy Boná odiecháłá/ puśćił Kowel á dano mu Stárostwo Chełmskie/ potym Kásztellánia Czerska.

§ Ten wiele Rzeczypospolitey służył/ posłem ná Seymy bywał często. Ten Miásteczko y Zamek záłożył ktory názwał Łásczowem w mieyscu obronnym/ z ktorego sie iuż Potomstwo iego pisze á nie z Tuczap. Ten zostáwił synow trzech. Stánisław czwarty Młodo vmárł.

Marćin był Meżem vczonym/ Doctor vtriusq; iuris, był Archidyakonem Gnieźnieńskim/Krákowskim/Łowickim Kánonikiem/Sekrzetarzem Krolá Stephaná/ człowiek był skromny/ bogoboyny/ ten vstáwicznie pisząc spráwy Dworskie/ suchotámi vmárł/ pogrzebion w Łásczowie z wielka żáłośćia Oycá y inszych ludźi.

Alexáneder Syn Wtory tegoż Alexándrá Maż znáczny/ten pod Tczowem z kilkiem Ráytárow Meżnie czyniac kilká ná plácu zostáwił zábitych/pod nim tylko Koniá zábito/y samego postrzelono przez zbroie/wszákoż nieszkodliwie/dodał mu sługá Koniá/ziechał z plácu zdrowo z pochwała ludźi Rycerskich.

Jan Łásczż Trzeći Syn tegoż Alexándrá Kásztellaná Czerskiego/Podkomorzy Bełski/Stárostá Chełmski y Tyszowiecki. Ten sie naprzod Náukámi Wyzwolonymi báwił/ potym ná Dworze Cesárzá Ferdynándá był Pacholećiem. Przyiechawszy z Niemiec/ przy Jákubie Vcháńskiem Arcybiskupie Gnieźnieńskim sie báwił wielkiem dostátkiem/tám naprzod był Kráyczem/ á potym y Podkomorzem. Gdy mu dano Vrząd Podkomorski/przyiechał do Oyczyzny gospodárstwem sie zábáwił/ R. P. znácznie służył/Posłem ná Seymy bywał. Ożenił sie potym w roku 1573. Poiał Anne Wielopolska ze Gdowá Stárośćina Tyszowiecka/ ktora pierwey byłá zá Strzała. W Interregná wiele R. P. służył/żadney potrzeby ábo ziázdu nieomieszkał z niemáłym kosztem/ áż do Elekcyey Henryká Krolá. A gdy Henryk viechał z Polski/znowu było Interregnum/złożono Elekcya pod Wárszewa/ná ktorey gdy miánowano Krolewne Anne/ á do niey Stepháná Woiewode Siedmigrodzkiego. Posłáło go wszystko Rycerstwo z pośrzodku siebie do Krolewny Anny iesliby ná to przyzwoliłá. Tá iż byłá zátrwożona/widząc rozerwánie miedzy ludźmi/iednák zá perswásia ták iego iáko y drugich ktore był sobie sposobił/zezwoliłá ná te Nominácya. Gdy to odniosł Rycerstwu y Pánom onym co z nim trzymáli/ potwierdźili tego iednostáymi głosy. Zátym szli do Kośćiołá iuż práwie sie zmierzkáło/ dźiekuiac Pánu Bogu zá dokonánie Elekcyey. A iż niemáła część Rycerstwá y Pánow/ktorzy sie byli vdáli zá domem Rákuskiem/niezgodnie odiecháli/oni złożyli sobie ziazd pod Jedrzeiowem/stoiac mocno przy Krolewnie y Woiewodźie Siedmigrodzkiem. Pod Jedrzeiowem bedac/tám zá wola wszytkiego Rycerstwá stánawszy w Kole powiedźiał: Ktoby inszego Páná wspomniał á nie tego ktoregosmy pod Wárszewa obráli y miánowáli/ iawszy sie zá broń rzekł/ tym bedźie karan. Rzekł mu ieden z Pánow: Sam to od siebie tylko mowisz. Zátym krzyknęli drudzy: Wszyscy/ wszyscy. Y zátym vćichło/w zgodźie do Krákowá przyiecháli.

§ Gdy naprzod Krolewná przyiecháłá/ potym Krol/ po koronácyey oboygá/ záleciáiac dobrze zásłużone/tám też y tego Łásczá zálećili/ zá przyczyna Janá Zamoyskiego Podkánclerzego ná ten czás/ dał mu Krol dożywoćie ná Thyszowcách ktore był po żenie wźiał. Był potym przy Krolowey Kráyczem/ zá przyczyna iey y iuż zá zeszłemi láty oycá iego/ dał mu Krol Stárostwo Chełmskie. Zostáwił z ta Wielopolska pomieniona Syná Janá/ná ten czás tylko w pięćilat/drudzy młodo pomárli.

Drudzy Łásczowie byli wieku mego/iáko Tuczápscy/Marćin ktory miał zá sobą Niszczycka/ Piotrá Woiewodzicá Bełskiego Corke/ y

Páwel Brát iego/ Meżowie sławni.

Stánisław Łászcz Nieledewski / Woyski Hrodelski/ zostáwił syny / Jerzego ktory był Podczászym v Arcybiskupá Gnieznieńskiego / Jákubá Vcháńskiego/ Stánisłáwá/ Floryaná/ Mikołáiá/ Meże wyborne.

Andrzey Łászcz z Obrowcá / Woyski Lubaczewski / Mąż Rzeczypospolitey godnie zásłużony / zostáwił z Rudgierzowną syná Páwłá/ Adolescentem Nobilem, ktorego ná náukách w postronnych Kráinách z dostátkiem niemáłym chował.

Bártosz Łászcz Kobelski/ Brát rodzony Andrzeiow/ od ktorego też zostáło Potomstwo ná ten czás minorenes.

Stánisław Łászcz Strzemilecki/ Rotmistrz y Mąż sławny zá pánowánia Augustá Królá y Stepháná/ then zdrugimi Posły iezdźił do Węgier po Królá Stepháná.

Stánisław Brát iego Stryieczny/ też Rotmistrz fortonny y Mąż sławny ná Podolu/ inszy Brácia ich Meżowie wielcy / y záwsze ná sprawách Rycerskich z Młodośći sie chowáli.

Dom Párysow w Mázowszu stárodawny/ znácznie zásłużony Rzeczypospolitey/ Bywáli Dygnitarzmi/ Stárostámi / w onym Kráiu wieku mego był ieden Stárostą Czyrskim.

Dom Wierzbowskich ná Podlászu/ ktorzy sie piszą z Ruchmistrzewá/ z ktorych ieden był Pisarzem Wyskim y Podláskiem / Mąż godnie zásłużony Rzeczypospolitey/ wiele ludzi Młodych przy sobie Domow znácznych báwił/ ktorym wychowánie dobre dawał/ zostáwił syná iednego Stánisłáwá/ Corek trzy / z ktorych iedná zá Rytlem / druga zá Rośćiszewskim Woyćiechem w Chrápuni/ trzecia zá Grábią Słuckim.

Bietkowscy támże w Mázowszu/ z ktorych Stánisław był Pisarzem Ziemskim Wyszogrockim / dwá Krolowey Annie służyli / ieden Dworzáńska/ drugi był Kárlem.

Cybulskich Dom stárodawny y znáczny w Mázowszu/ w Powiećie Wysogrodzkim/ iáko był Alexy Cybulski in officio terrestri in eodem districtu Lat trzydzieśći Podsędkiem/ Sędziem dwádzieśćiá/ zostowil te syny. Janá Woyskiego Wysogrodzkiego/ Máćieiá Kásztellaná Wysogrodzkiego/ Andrzeiá Cześnika Wysogrodzkiego/ Adámá Kánoniká Płockiego/ Szczęsnego ktory sie w Krákowskiey ziemi ożenił / y Chrzysztophá/ z Anną Wroblewską/ y te Corki/ Helżbietę Pánną vmárłá/ Zophią Niborską Podsędkową Wysogrodzką/ y Kátárzynę/ ktora drugiemu Nieborskiemu tákże do stanu Małżeńskiego daná.

Adam brát wyższey pomienionego Sędziego zostáwił dwu synow/ Jákubá y Judę/ ktorzy máią potomstwo.

Dom Brudzińskich z domy wyższey pomienionymi w wielkiey Polszcze iedney dźielnice/ iáko z Latálskimi/ z Rynáczewskimi/ y Witosłáwskimi/ káżdy od dźielnice swey insze nazwisko niesie.

Stephan Brudziński / zá pánowánia Kázimierzá Jágiełłowiczá/ w Roku 1440. W Pruskiey woynie v Choynic od Krzyżakow zábit meżnie z nieprzyiaćioły boiuiąc. Báltázerá Książę Zegáńskie/ czyniąc z nim poiedynkiem ránił śmiertelnie / potym od sług iego zábit / blisko potym śiebie miedzy trupy náleźieni.

Jákub Brudziński Łowczem bedąc Káliskiem/ vmárł w roku 1490. O ktorym czyni wzmiánkę List domu tego / dla tego/ że był kupił wieś Zakonowo zá Rzeką Wełmą / od Sędziwoiá Czarnkowskiego Kásztellaná Sątockiego/ w Roku 1485. Od tego Jákubá był Woyciech Brudziński/ y Corká Popowska/ kthora niepłodną bedąc / miáłá wieku Lat sto.

Woyćiech pomieniony / bedąc ná Dworze Królá Alexándrá/ potym v Brátá iego Zygmuntá Pierwszego znácznym ná Dworze / zábiwszy v Pánny Śláchćicá iednego Litewskiego/ ziechał do Polski. Potym miał zá sobą Lubráńską Biskupá Poznáńskiego synowicę / po ktorey wźiął Wąsosze/ y insze maiętność/ był to Mąż znáczny/ y záchowánia miedzy ludźmi wielkiego/ był zá pomocą Łukaszá Zgorki Kásztellaná Poznáńskiego Administratorem opactwá Trzemeszeńskiego/ zá ostátecznego Opátá Niemieckiego narodu/ gdźie áż do tego czásu były opera iego pozostáłe w porządku. Był mocy ták wielkiey/ iáką podobna rzecz mieć człowieku/ sześći chłopow zbroynych vnosił/ Koniá gdy nogámi śćisnął á wrot sie viął / od źiemie podnosił. Od tegoż było to potomstwo. Jan Brudzeński/ Andrzey y Jágnieszká Padniewska/ ktora vrodźiłá dźiśieysze Padniewskie. Stárostę Dybowskiego y Márciná / Synowce Biskupá Krákowskiego/ Jákubá/ Mikołáiá/ Zophią/ Máćieiá / Annę/ Woyćiechá/ Márciná/ Kásprá/ Málcherá/ y Reginę. Pomárli młodo synowie niektorzy y Corki/ tylko sie ich śiedmioro vchowáło.

Máciey máiąc wieku lat czterdźieśći pięć vmárł/ był to Mąż znáczny/ w myślistwie sie kochał/ zostáwił syná Janá/ then potym w cudzey źiemi náukámi wyzwolonymi sie báwił/ przyiechawszy do Oyczyzny / pretko ożeniwszy sie vmárł.

Woyćiech w Niemcech ná náuce bedąc / potym ná Dworze Cesarzow/ Karlá Piątego y v Ferdynándá/ z Philipem Padniewskiem czás długi mieszkał kosztem niemáłem. Potym z tymże Padniewskiem zá pánowánia Zygmuntá Augusta / o swym koszćie / z bráćią / Márćinem y Kásprem / pod Onixtámi y Poswolem/ do Inflant y do Moskwy znácznie był/ thego czásu iest Kustosem Krákowskiem / Kánonikiem Gnieznieńskiem y Sedomierskiem/ ieździł potym do Włoch / skąd przyiechawszy Oyczyznie znácznie służył/ in interregnis, difficultatibus, ná Konwocyách / ná Seymiech bywáiąc, etc. O czym potym w Historyey.

Marćin brát iego był Burgrábią Krzczyńskiem/ vmárł máiąc wieku lat 40. Był to wielki miłośnik R. P. R znácznie iey według stanu swego służył/ y toż go o pretką śmierć przyprawiło. Bo gdy o wolność pospolitey rzeczy wiele sie zástáwiał nie ćierpiąc żadnemu stanowi/ był strut/ pretko potym vmárł/ zostáwiwszy z Popowską z domu Nowiná to potomstwo. Woyćiechá/ Máćieiá/ Annę/ Mikołáiá/ Jágnieszkę/ Stánisłáwá/ Stepháná. Máciey młody wiek swoy ná náuce w Niemcech strawiwszy/ Węgry náwiedźiwszy / pothym do Oyczyzny przyiechawszy / ná Dworze Hetmáná y Káncierzá Koronnego Janá Zamoyskiego sie báwił. Mikołay y Stephan Náukámi sie wyzwolonymi báwili/ drudzy młodo pomárli.

Kásper Brudzyński brát wyższey pomienionych/ zábit w tumulćie przy Powinnych/ Mąż sercá y siły wielkiey.

Dom Nieborskich/ z ktorych ieden był Podsędkiem Wyszogrockim/ zostáwił z Cybulską Zofią Sędziego Wyszogrockiego Corkę Potomstwo/ Adámá Stolniká Wyszogrockiego/ ktory Dworzáńską czás długi służył Krolowi Augustowi/ potym v Krolowey Anny Siostry iego.

Záiączkowscy w Krákowskim Woiewodztwie Dom stárodawny/ był Páweł wieku mego/ Iuris vtriusq; Doctor, Decanus Clecen, Scholasticus Cruszvvicen, Sac: Re: M: S: znácznie zásłużony Prałat.

Dom Smarżewskich ná Dobrzyńskiey ziemi stárodawny y znáczny/ wyszli z Ciechanowskiego Powiátu / był wieku mego Stánisław

człowiek Rycerski/ zostáwił dwu synow/ Mikołáiá y Stánisłáwá/ Męże godne do posługi Rzeczypospolitey.

Dom Bielskich Wolskich w Sierádzkim Woiewodztwie/ był Márcin ktory pisał Kronikę Polską iezykiem polskim/ y inßych Kśiąg niemáło/ zostáwił syná Joáchymá/ Mężá godnego vczonego/ Wierß Láćiński dobrze pisał/ ktemu wspráwách Rycerskich biegły/ obá byli alieni á fide Catholica.

Dom Dębskich w Płockiem Woiewodztwie stárodawny/ był ieden Kánonikiem Krákowskiem.

Dom Gołyńskich támże w Mázowßu y ná Záwkrzu máią/ ktorych przodki Historye znácznie opowiedáią Senatory możnymi y zásłużonymi Rzeczypospolitey/ wieku mego wielkie nießczęśćia ná ten Dom przypádáły/ O czym potym w Historyey mieć będźieß.

Dom Brzeskich stárodawny/ iedney dźielnice z Nieborowskiemi y z Kobilnickiemi/ Domy możne y rozrodzone w Mázowßu/ w Ciechanowskim/ w Płockim powiećiech máią. Był Kwáczáłá Brzeski/ ktorego byli Tátárowie z ludem Kśiążęćiá Mázowieckiego Konrádá poráźili/ zostáwił syná Janá/ ktory był Stárostą Płockim/ ten potym miał Synow trzech/ Szczęsnego/ Páwłá/ Wácławá.

Szczęsny był Woiewodą Mázowieckim Generałem/ miał synow czterech/ Łukáßá/ Stánisłáwá/ Janá/ Olekßego.

Łukaß był Kánonikiem Płockim. &c. Stánisław Zołnierską służył/ miał wielką ránę ná twarzy od śiekiery/ zwano go śiekierá/ ták do śmierći żołnierski żywot wiodł niesłużąc/ máiętność vtráćiwßy/ ná Kśiężych Wioskách stácye wybierał/ ßczedł bez potomká.

Jan z Lubicka miał dwu Synow/ Stánisłáwá y Janá/ Stánisław był Chorążym Wyßogrockim y Mężem godnym/ w posługách Rzeczypospolitey/ zostáwił synow ßesć.

Jan Brát iego w Báboßewie zostáwił z Stępowską Synow trzech.

Olekßy Syn Szczęsnego Woiewody zosthawił Synow czterech/ Jákubá/ Stánisłáwá/ Janá/ Szczęsnego.

Páweł syn Janow był Stárostą Łomźień: ßczedł sterilis.

Wácław trzeći Syn Stárosty Płockiego miał z Bogaczką synow pięć/ Andrzeiá/ Szczęsnego/ Janá/ Jákubá/ Páwłá.

Andrzey z młodośći żołnierską sie báwił/ potym Kśiędzem został w oyczyznie swey Báboßewie/ tylko był plebanem.

Szczęsny z Záleską zostáwił synow trzech/ Páwłá/ Andrzeiá/ y Záwiße.

Jan z Popielską zostáwił synow dwu/ Woyćiechá/ y Máximiliana/ drudzy młodo po márli.

Dom Bogáckich w Mázowßu stárodawny y znáczny/ był Stánisław Kaßtellanem Ciechanowskim.

Dom Nośielskich z Zakroczymskiego powiátu stárodawny/ bywáli Káßtellany Ciechanowskimi/ y inße Vrzędy źiemskie znáczne ná sobie miewáli/ byli z Rádzánowskimi iedney dźielnice/ tylko co Jákubowi de Rádzánow dano było Nośielsk/ w Roku 1386. O czym List Domu tego świadczy.

Zeleńscy w Ráwskim Woiewodztwie Dom rozrodzony.

Dom Rokitnickich ná Dobrzyńskiey ziemi stárodawny y

znáczny/ byli wieku mego dwá Bráćia Bliźniacy/ Mężowie sławni y Rotmistrze fortunni. Jerzy y Wáleryan zostáwili potomstwo/ ieden w Litwie/ drugi ná Dobrzyńskiey źiemi/ Márćiná Mężá sławnego ktory z Swárácką z Domu Rogálá zostáwił Potomstwo.

Szymakowscy w Ciechanowskim Powiećie Dom stárodawny y rozrodzony.

Poczerniczcy támże Dom stárodawny y rozrodzony.

Giedzińscy z Záwkrzá Dom stárodawny.

Dom Iłowskich stárodawny/ z ktorych Alexánder zá pánowánia Zygmuntá Pierwßego będąc Mężem sławnym/ potym Roty wodźił/ był od Królá opátrzon znácznie/ y Woiewodztwem Płockim vczćion/ zostawił synow kilká/ z ktorych ieden był Káßtellanem Wyskim/ w Roku 1582. ná Seymie w Wárßáwie nagle vmrzeć muśiał/ z ktorey przyczyny/ w Historyey czytáć o tym będźieß.

Dom Páłuckich sthárodawny v Przasnyßá/ był Gotard Páłucki wieku mego Kustosem Kurzelowskim/ Kánonikiem Łęczyckim/ Plebanem Łowickim. ¶ Synowcy iego Mężowie byli porządni y wspráwách Rycerskich ćwiczeni.

Dom Grádowskich stárodawny v Przasnyßá y znáczny/ z ktorego Mężowie sławni bywáli.

Dom Kukleńskich w Płockim Woiewodztwie stárodawny/ był ieden wieku mego Kánonikiem Płockim/ drugi Doktorem.

Dom Gostomskich w Ciechanowskim Powiećie/ ktorzy przez znáczne zasługi w roznych Páństwách opátrzenia y máiętnośći nábyte mieli/ w Litwie y indźiey.

Dom Kuchárskich w Ciechanowskim Powiećie stárodawny/ tegoż Domu drudzy w Ruśi ludźie znáczni.

Dom Zábickich w Mázowßu stárodawny y zásłużony R. P. Kśięstwá onego.

Dom Kukálskich z Liwskiego Powiátu rozrodzony.

Dom Strożewskich z Wyßogrockiego rozrodzony.

Golębiowscy od Nowego Miástá.

Dom Pośienickich z Nurskiego Powiátu rozrodzony.

Dom Láśćiewskich w Socháczewskim rozrodzony.

Miśiewscy támże Dom rozrodzony.

Dom Polickich w Wielkiey Polßcze stárodawny y znáczny/ był Woyćiech wieku mego Mężem znácznym/ w postronnych Kráinách sie wspráwách Rycerskich ćwiczył.

W Woiewodztwie Belskim Domow wiele znácznych/ iáko Dom Łaźniewskich stárodawny.

Dom Mákośieiow stárodawny y znáczny.

Dom Smitkowskich stárodawny.

Dom Strzalkowskich/ Dom Sokołowskich/ Dom Wołczkow w Chełmskiey Ziemi/ Domy stárodawne z Mázowß wyßły w te tám Kráie.

Sękowskich Dom w Płockim Woiewodztwie rozrodzony.

Krußeńscy w Chełmińskim Woiewodztwie/ pißą sie z Bolemina.

Gáłęscy z Káliskiego Woiewodztwá Dom rozrodzony.

Gorázdowscy z Wielkiey Polski Dom stárodawny.

Witosłáwscy ná Kráinie Dom stárodawny y znáczny/ ktorych przodek z Niemiec był przyßedł w Pruskie Woyny/ dano mu było Kleczko/ pothym sam kupił Siedlec v Zniná/ było ich bráćiey czterey iedenże żyw został Piotr.

Pákostáwscy z Ostrzeszowskiego Powiátu Dom stárodawny.
Dzwonowscy od Poznánia Dom rozrodzony.
Cźeczotkowie w Ráwskim Woiewodztwie Dom stárodawny.
¶ Inszych wiele w roznych Woiewodztwách Domow y możnych.

Temuż rowniе podobnego Herbu vżywáia Sedzińscy/ chybá w tym odmiane máią/ że miástho Muru z ktorego Lew wychodźi/ iest Pole Blekitne/ ná ktorym leży Lew/ Pole Czerwone/ Domow wiecey coby go vżywáli niewiem.

☞ W Prusiech thákże Wieprzá z Muru kthory trzyma w gebie dwá Kłosy Pszenice/ vżywáią Lukoczcy/ ludźie Rycerscy/ wszákoż zá co nádan/ y komu/ á bo z kad przyniesion/ tegom sie dowiedźieć niemogł dostátecznie/ tylko tho ták twierdzą/ żeby do Miasthá Gniewá Przodek Herbu tego miał przez Mur podáć Wieprzá przyiaćielowi swemu náżywność/ ktoremu táiemnie Listy podał miedzy onymi Kłosy záwiazáne/ ná ktorych był námowion áby ostrzegł Woysko Polskie/ iesliby było spożytkiem ich oblężenie. Wczym gdy ostrzegł y náuczył iáko Miástá dostác mieli/ znácznie był zá to vdárowan.

O Kleynocie Kuszábá/ ktory tu przyniesion z Czech/ ták iákoś o tym czytał w Gniazdźie Cnoty. O Przodkách Herbu tego w Historyey nic znácznie nie czytamy/ á iesli y ná nie pátrzymy/ dla nieznákomithego opisania Historykow znáć ich áni wiedźieć o nich nie możemy/ iednák znáć że zdawná byli możnymi.

☞ Wieku nászego był Dom Warszewickich znáczny. Był Stánisław Woiewodą Mázoweckiem/ ktorego Syn Jan był potym Kásztellanem Wárszewskiem/ od tego zostáli dwá Synowie Meżowie vczeni/ iáko

Stánisław/ then wzgárdźiwszy doczesne dobre mienia/ ná służbe sie miłego Bogá vdał/ wstąpił do Zakonu Jezuitow.

Chrzysztoph Brát iego/ ktory z młodosci w cudzych ziemiách Náukámi wyzwolonymi sie báwił/ Láciński/ Włoski/ Fráncuski/ Niemiecki dobrze vmiał/ był Sekretarzem ná ten czás Krolá Stepháná/ Mąż znácznie zásłużony y godny/ wiele Ksiąg pisał pámieci godnych ku pożytkowi wielkiemu Rzeczypospolitey.

Dąbrowskich dom w powiećie Czerskim znáczny/ był Marcin Sedźiem Ziemskiem támże.

Dom Lubo-

Dom Lubowieskich ná Dobrzyńskiey ziemi stárodawny/ we Włocławiu Epitáphium opowieda iednego tymi słowy: Hic situs est Mathias Luboueski, clarus fortuna sed varia, obijt anno 1552. 28 Augusti. Bywáli ludźmi Rycerskimi z tego domu/ y ná posługách Rzeczypospolitey znácznymi.

¶ Tegoż Domu w Krákowskiey ziemi drudzy máietnosć nábytą máią/ Dom znáczny/ iáko był Bártosz/ kthory z Borzykowską zostáwił Synow pieć/ Adryaná/ Bártoszá/ Szcześnego/ Stánisłáwá/ Janá/ Młodźience slách etne/ y Corki dwie/ Kátárzyne Máćieiowską/ y Helżbiete Puckową.

Dom Siekluckich ná Podlászu/ z ktorego Meżowie znáczni y Rotmistrze Meżni bywáli.

Dom Strusieńskich ná Podlászu/ w ktorym tákże wiele Meżow znácznych bywáło.

Dom Lochowskich w Mázowszu stárodawny y znáczny.

Dom Juiczkich w Leczyckim Woiewodztwie stárodawny/ Meżowie sławni w tym Domu bywáli/ iáko był Mikołay Juiczki/ ktory ná Podolu żołnierską służąc/ wiele á meżnie z nieprzyiaćioły czyniąc/ od wielkośći przemożony poiman/ czás długi był w więźieniu.

Grochowscy w Leczyckim Woiewodztwie Dom stárodawny.
Zupkowie w Sedomierskiem Woiewodztwie v Wislice.
Nieprzeczcy w Wielkiey Polszcze Dom znáczny.
Y wiele inszych Domow w roznych Woiewodztwách.
W Czechách wiele Domow Herbu tego możnych/ iáko Zberkmulowie/ y inszych wiele Domow zacnych.

O Kleynocie Zadorá/ ktory przyniesion z Niemiec do Polski/ iáko o tym Długosz pisze/ á powieda o Przodkách że bywáli in furorē procliui, genus Gallicum ex Britania Galliæ ducens ortū. Drudzy ex Rheno przyśćie ich opowiedáią/ o ktorych przypátrzywszy sie Herbu własnośći czytáć bedźiesz/ ma być Głowá Lwia Szára ná Blekitnym Polu/ pieć Płomieni z Pászczeki wypuszcza.

☞ Nayznáczniey Káthálog/ tákże y Długosz/ y inszy/ od niego biorąc/ wspomináią Wálterá Biskupem Wrocłáwskim/ w Roku 1148. O czym pomieniony Historyk ták pisze. Post Ianicium Episcopum Wratslauieñ, qui in Archiepiscopatum Gneznensem electus, successit Catedra Wratislauieñ Walterus Scholasticus Cracouieñ & Canonicus Wratislauieñ, iuxta electionem Canonicam confirmatus & consecratus, Nobilis de Domo Zadora.

¶ Tenże thám naprzod Kośćioł drzewniány zepsowawszy zmurowáć dał/ Zył ná Biskupstwie Lat dwádźieśćiá y dwie/ Vmárł Roku 1170. Po nim nastał Zyrosław z Domu Rożá.

Przedborá y Pákosłáwá Syny Zbigniewowe wspomináią wszytkie Historye/ że im Kázimirz Wielki dárował Miásteczko Włodźisław z kilkiem Wśi/ z ktorego sie dźiś piszą Włodźisłáwskimi/ iáko niżey vsłyszysz.

Potym

¶ Potym z Brzezia Lánckoruńskimi wiele ich historye opowiedáią/ Mikołáiá de Brzezie Lánckoruńskiego w Roku 1382. opowiedáią historye Márszałkiem Koronnym.

Zbigniewá Lánckoruńskiego tákże Márszałkiem Koronnym w Roku 1413.

Przecłáwá Lánckoruńskiego Meżem sławnym.

¶ Tych Potomstwo wspomináią Listy rozdzielne/ że ták działy bráli.

Jeronim Lánckoruński wział Brzezie y insze własnośći do niego/ tego wiele Potomstwá wspomináią Epitáphia v świetey Kátárzyny w Kázimierzu/ iáko Naprzod. Nicolaus de Brzezie obijt Anno 1520.

Kresláwá de Brzezie Lánckoruńskiego Stárośte Chmielnickiego/ ktory vmárł Roku 1531. Die decima Iunij.

Stánisłáwá Lánckoruńskiego in Libris beneficiorum támże w tym Kośćiele iest pámiatká pisána w te słowá. Stanislaus Lanckorunski, Hæres de Brzezie, Palatinus Sendomirieñ Capitaneus Cameneceñ, Anno Domini 1535.

Hieronimá Lánckoruńskiego támże w tym kośćiele opowieda in libris beneficiorum tymi słowy. Obijt Generosus Dominus Hieronimus Lanckorunski de Brzezie Capitaneus Scaleñ, Vir pius Catholice prisceq; religionis amantissimus Die 6. Ianuarij Anno 1569.

¶ Tego iák mniemam byli dwá synowie wieku nászego.

Stánisław Stárostá Skálski/ ktory miał zá soba Herbortowne Stárośćianke Bársko/ z ktora zostáwił Potomstwo/ Mąż Rzeczypospolitey zásłużony/ kosztem wielkim Roty y Poczty niemále chował/ z ktorymi nieprzyiacioły grámiał.

Mikołay brát iego rodzony Rotmistrz ná Podolu y do Moskwy/ przez wszystkie potrzeby zá pánowánia Królá Stepháná. etc.

Z tymiż de Brzezie iedney dźielnice Roszoczcy de Roszoczyce w Krákowskim Woiewodztwie/ iáko tego poświádcza Epitáphium támże Stánisłáwá Roszockiego/ ktory sie pisał de Brzezie & in Roszoczyce Hæres Vmárł Roku 1578.

¶ Drudzy bráli działem Włodźisław/ ták sie pisáli/ Adam Lánckoruński de Brzezie & in Wlodyslavv. Zostáwił syná Janá/ ktory był Łowczym Sedomierskim/ iáko to opowieda Epitáphium ná Grobie iego thymi słowy. Generosus Ioannes Lanckorunski, de Brzezie & in Wlodislavv Hæres, Venator terræ Sendomirieñ, in R. P. & Re Militari nemini secundus, Obijt Anno 1564. secunda Nouembris. Tenże zostáwił dwu synow/ Krzysztophá Kásztellaná Málogoskiego/ ktory z Tęczyńska Kásztellaná Krákowskiego Corka zostáwił syny/ Przecłáwá y Zbigniewá/ Corki dwie/ Jádwige y Anne.

¶ Potym druga miał Zone Wzdowska z Domu Srzeniáwá/ kthora pierwey byłá zá Kárwickim Stárosta Látowickim/ then trzymał działem Koroźwęki.

Hieronim Lánckoruński/ Brát rodzony tegoż Kásztellaná/ ktory też był Łowczym Ziemie Sędomierskiey/ miał zá soba Dębińska Kásztellaná Krákowskiego Corke/ z ktora zostáwił trzy Corki/ Anne/ Jádwige/ y Krystyne/ miał potym zá soba Drohiczyńska z Domu Nałęcz Kásztellanki Lubaczewskiego Corke. Ten trzymał działem Włodźisław.

Dom Zyćieńskich iedney dźielnice z Lánckoruńskimi.

Dom Bakow/ ktorzy sie tákże piszą z Brzezia/ y z tymiż dźielnice bráli/ Bakowa Gore/ y Grotkowice v Brzezia/ ácz sie ći iuż rozrodźili/

Ianus Ledeñ, obdormiuit in Christo Anno 1575. ætatis suæ 57.

Dom Chłápowskich stárodawny w Poznáńskim Woiewodztwie.

Dom Bożeiewskich stárodawny w Káliskim Woiewodztwie.

Dom Rádeckich z Káliskiego Woiewodztwá stárodawny/ z ktorych ieden był poiman w Poselstwie bedac v Jwonie/ bo zágniewány/ nie mogac z wielkim ludem iezyká dosthác/ gdy Woiewodá Podolski wprowádzał Bogdaná ná Páństwo/ z ktorego Jwoniá go był zegnał/ on tego kazał poimáć á posłáć Cesarzowi Tureckiemu/ wszákoż zá pilnym stáraniem Andrzeiá Táránowskiego był potym wypuszczon.

Modliszewscy támże w onym Kráiu z Máłego Modliszewá Dom stárodawny.

Lisieczcy w Káliskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

Osieczcy támże Dom stárodawny.

Tropczeńscy támże Dom stárodawny.

Czyżowscy od Koniná dom dawny Bártosz był Pisarzem Nadwornym

Goreczcy piszą sie z Targowey Gorki od Poznániá.

Dziechtárscy ná Kráinie.

¶ Inszych Domow Zacnych iest wiele w roznych Woiewodz.

O Kleynocie stárodawnym Wczele/ alias Száchownicá/ ták iákomći pisał w pierwszym wydániu o początku Herbow/ inszego nic pewnieyszego nád ten wiedźiećiem nie mogł/ tylko żemći tám pisał Slężaká Primum Parentem Kleynotu tego/ á potomstwo wywodźi że Sláwak/ wszákożesmy podla śiebie blisko/ bo to wszytko był ieden narod/ o czym świádczą Historye. Zową ten Herb po Slawieńsku Lebno od łbá przebitego/ á wypolerowáno mową nászą Wczele/ od przetraconego Czołá/ Murzynka ma być nága w Koronie/ Czoło Biáło Bindą záwiązáne/ trzymáiac w ręku Száchownice z żołtymi á z Biáłymi polmi. Tego przodká ktory tego Herbu dostał/ zwano Hołub/ co y Długosz wspomina.

Wspomináią Historye/ iáko Kromer/ Mikołáiá Tumigrále Meżá znácznego/ dla czego/ czytay pomienionego Historyká w Ksieg: 20. List 459. Zowie go/ Tumigrálá Siekowius.

¶ Wieku mego tego Herbu były te Domy znáczne y możne w Polszcze/ iáko naprzod Dom Mieleńskich w Wielkiey Polszcze/ z ktorego byli ći ludźie znáczni y zásłużeni Rzeczypospolitey.

Alexánder/ ktory z młodych lat Náukámi Wyzwolonymi sie w cudzych źiemiách báwił/ przyiechawszy do Oyczyzny/ ná Dworze Królá Augustá czás długi kosztem niemáłym służył/ w Legácyách wielkich bywał do postronnych Krolow y Kśiążąt Czeskich/ iáko o ono záiątrzenie/ z ktorego byłá wypráwá do Inflant Krolowi Augustowi z wielkimi woyski przypádłá/ o czym bedźiesz czytał w Historyey. Kedy on Posłem bedac/ rostropnie wszytko ku pokoiowi przywiodźił. Ten od pomienionego Królá miał Opáctwo Trzemeszeńskie/ ná ktorym bedac/ wielki pożytek Klasztorowi onemu czynił/ naprzod Murow rządnie opráwił/ y Gmáchow przyczynił/ Or-

gány támże w tym Klaßtorze spráwił/ Ksiąg zá pięć set złotych dla vczenia Káplanom przykupił/ w Oyczyźnie Kámienice ná kształt Zameczku zmurował/ w roku 1582. Krol Stephan dał mu Biskupstwo Wendeń: w Inflanćiech/ dostawßy ich zá vćiśnieniem Moskiewskiego przez vgode/ co tám potym zá koßt podiął/ co zá prace/ toć sie potym w Historyey okáże.

Mikołay Mieleński brát iego/ kthory był Woyskiem Káliskiem/ Człowiek godnie R. P. zásłużony. Ten zostáwił syná swego Imieniá Młodźienicá vczonego/ ktorego w Moguncyey ná náukách chował.

Krzyßtoph Brát ich trzeci Woyski Káliski/ Mąż z wielka rozrywka/ ták do spraw Rycerskich/ iáko też do inßych R. P. należących/ zostáwił z Kotwiczowna tegoż Herbu potomstwo/ Woyćiechá Zolnierzá y Meżá znácznego/ ktorego ná wßytkie expedycye do Moskwy koßtem niemáłym wypráwował. Stánisłáwá y Alexándrá w Moguncyey ná náuce chował.

☞ Dom Gniazdowskich stárodawny támże w Wielkiey Polßcze/ z ktorych Jan był Opátem Mogileńskiem/ Meżem vczonym y zásłużonym R. P. ná wielkich posługách iey bywał w Káncelláryey z náuki przyiychawßy z cudzey ziemie/ czás sie długi báwił.

Michał Brát iego/ ktory ná chlebie Rycerskim látá swe trawił/ był Młodźieniec wieku mego godny.

Droßewscy iedney Dźielnice z Gniazdowskiemi/ tylko po wśi nazwisko odmienili.

Dom Jábłkowskich támże w wielkiey Polßcze znáczny/ meżowie vczeni w tym domu byli wieku mego/ y godni do posług R. P. iáko Woyćiech y Wácław. Drudy Bráćia ich Stryieczni/ Klemens/ Jan Jerzy/ Swietosław.

Dom Ráczánowskich stárodawny y znáczny támże w Wielkiey Polßcze.
Dom Ludźisławskich támże stárodawny.
Dom Luteńskich támże stárodawny.
Dom Włośćieiewskich stárodawny támże.
Dom Kármieńskich stárodawny y znáczny támże.
Dom Rumieiowskich támże stárodawny.
Dom Myśleckich támże stárodawny.
Dom Dzberkowskich támże stárodawny.
Dom Náleskich támże stárodawny.
Dom Dźieleczyńskich stárodawny támże.
Dom Pogorzelskich támże stárodawny y znáczny.
Dom Rzegnowskich stárodawny y znáczny.
Dom Chwałkowskich támże stárodawny.
Dom Gáłeskich támże rozrodzony.
Dom Wolowskich támże rozrodzony v Kálißá.
Dom Trzeckich stárodawny/ te wßystkie domy w Káliskim á w Poznáńskim Woiewodztwách/ y wiele tám inßych o ktorych ia wiedźieć niemoge.

Ná Slasku Domow znácznych tego Herbu nie máło/ iáko naprzod Dom Pretwicow/ ktorzy sie pißa z Gáwron/ z ktorych był Bernat iuż wieku náßego Meżem sławy y pámięci wieczney godnym/ o ktorymći Historye wiele powiádáć beda/ to był Mur Kráiow Podolskich wieku swego/ często Hordy Tátárskie náwiedzał z wielkim ich vpadkiem. Te° wspomina Kromer in oratione Funebri Sigismundi Primi Regis Poloniæ Folio 798. z Meztwá wielkie°. Tegoż Bielski wspomina w kśięgách trzećich tymi słowy/ w Roku 1540. Nic sie v nas znácznego ná ten czás niedźiało/ tákże y drugiego roku/ tylko co Tátárowie wtárgneli do Ruśi Mieśiacá Márcá/ wielkie ßkody około Winnice poczynili. Bernat Pretwic/ Stárostá Barski/ pámięći od nas wßech Polakow godny/ puśćił sie po nich z trocha Kozakow á Czeremißow/ przyßedł áż pod Oczakow/ obaczył ono ludźie one w Okręty przedáwáć w niewola posłano do Káfy/ płákał pátrzac ná nie/ mowiac/ Bych mogł chetliwie bych was rátował/ wßákoż sie tego znácznie pomśćił/ gdy Tátárskie żony y dźieći pośiekł/ potopił/ ták iż iáko ßczenietá vćiekáiac ná wode tonely/ drugie Czeremisowie strzeláli ná wodźie iáko káczki/ Plon ludźi/ y dobytki swoie ná zad pobrał/ y wiele dźieci y żon Tátárskich/ toż y ná drugi Rok vczynił. Ták to Kozacy o nim powiedáia/ że iáko ieno záiechał ná Podole/ miał z Pogány przez śiedmdźieśiat bitew záwße wygránych/ vmárł Stárosta Trebowelskim/ zostáwił z Záwácka syná iednego y Corke Chodorowska.

Jákub Syn iego iuż ßcześćia dáleko był podleyßego wspráwách Rycerskich/ ácz ná chęći/ ná pilnośći nic mu nieschodźiło/ zostáwił z Ciołkowna Potomstwo/ był ná ten czás Stárosta Trebowelskim. &c.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Wádwicz

Wádwicz/ ktory sámo nazwisko okázuie nie włásnym Polskim Kleynotem/ przyniesion z Niemiec. Piße Długoß o Przodkách że bywáli Viri recti & moderati, vżywáli dwoch Ryb Białłych ná Czerwonym Polu/ Czerwonych ná Białłym/ o ktorych przypátrzywßy sie włásności Herbu/ czytáć bedźieß tákże o Potomstwie.

☞ Długoß wspomina wiele ludźi możnych/ ktorzy sie pisáli de Dabrowá/ tey Fámiliey/ iáko Hánusá/ ktory zábit od Tátar przy Witulćie/ w roku 1351. co y Kromer w Kśięgách 15. wßákoż sie w roku niezgádzáia/ dáley kłádźie Krom:

Potym w Roku 1415. w Wunia zá pánowánia Włádysłáwá Jágiełłá/ był przyiet do tego Herbu Piotr Mondygiert ze wßystkim Domem/ w one Pruska sławna Woyne zá Jágiełłá/ byłá Chorągiew z tákim Herbem iáko niżey czytáć bedźieß/ ktora spráwował Niklos Wilcz Comendor Komendorstwá Schonße alias Kowálewa.

W Polßcze wieku mego ktoby tego Herbu vżywał pe[illegible]niem wiedźieć niemogł/ w Wielkim Kśiestwie Litewskim wiele Domow zacnych Herbu tego/ O czym bedźieß miał ná swym mieyscu.

O kleynocie Nápiwon

O kleynocie Nápiwon ſtárodawnym w Polßcze/ ktory ma być Głowá Jelenia z Rogámi / á miedzy nimi Wilk Száry ná Polu żołtym/ tego Kleynotu niewiem áby iuż w Polßcze Potomſtwo było/ ále włáſność Herbu obaczywßy o przodkách czytháć bedźieß.

☞ Długoß wſpomina Przodká tey Fámiliey/ w Roku 1358. Tymi słowy. Erat ea tempeſtate quidam Baro in Poloniæ Regno, & generis Nobilitate, & opibus inſignis, ex domo quæ caput Ceruinum cornibus in altũ porrectis, & infra cornua Lupum pro inſigni deferre conſueuit, & vulgare proclama habet Napivvonie Matias nomine, qui apud Polonos vulgari apellatione Maczko Borkovvicz dicebatur, hunc Kazimirus Rex etiam Magiſtratu publico Palatinatu, videlicet, Poznanieñ extulerat, exiſtimans illum plurimum pro futurum R: P: is autem furum & prædonum in Villis illis in quos animaduertere debuerat, cepit eſſe primũ Clandeſtinus receptator, & poſt vero ipſorum furtorum & ſpoliorum precipuus auctor. &c. Quem Rex Kazimirus correctione benigna obiurgans, deinde pœnarum denunciatione deterens, non poterat à propoſito reuocare, nec conſuetudinem radicatam aliena rapiendi in viro proprijs abundanti euelere, quamuis enim per litteras patentis Sigillo ſuo munitis, &c. &c. Rex Kazimirus motus querellis ſubditorum, Matiam Borkovvicz Palatinũ Poznanieñ prædictũ ad ſe in Caliſz venientem captiuat, & pro ſuis notorijs facinoribus decreto Regio in mortem condemnat, & catenatum in Caſtrum Olſztin tranſmiſſit, & in fundum horridi carceris deponit, nec ſimplici morte mulctare illum contentus, famæ & inedia excruciatũ iuſſit conſumi. Denunciatus fuit Ioannes Germanus ſuus hæres in Czarzyn, in vltionem mortis fraterne molicionem contra Regem ſuſcitaturus, ſed & huno Kazimirus Rex corripiens perremit, Caſtra quoq; eorum & fortalicia, videlicet Kozmin & Carzyn, & vniuerſa quæ iuris illorũ erant abſtulit.

¶ On Mátiaß Borkowic w wieży bedąc do ktorey mu niedano iedno wiąſkę śiáná á wody przez czterdźieśći dni vmrzeć niemogł/ áż ſię wyſpowiedał/ Chwálebną Swiątośćią ſpráwił/ z kąd wßyſcy rozumieli to o nim/ że był nieſk... nie nágárło ſkazan/ twierdzą też to że de ſtupro Reginæ od tego Krolá był inſimulatus.

Syn iego do Sáſkiey ziemie do Márgrábſtwá Brándeburſkiego był ziechał/ boiąc ſię Kázimierzá Krolá/ potym náieżdżał Polſkę/ Szláchtę/ Kupce imał do więźienia/ potym w Rozrażewie od Chłopſtwá zábit.

O potomſtwie w tym wieku coby tego Herbu vżywáć miáło niewiem.

O kleynocie Biberſtein

O kleynocie Biberßtein/ ktory tu przynieśion do Polſki z Niemiec/ ma być Rog Czerwony Jeleni w Polu Zołtym według Długoßá/ ktorego ſię właſnośći przypátrzywßy/ czytháć bedźieß o Przodkách y o Potomſtwie ich ktore ia w ták ßerokiem Krolestwie znáć y wiedźieć o nim mogę. Piße o Przodkách Długoß że bywáli loquaces & arogañ.

☞ Tu do Polſki iáko dawno zánieśion Kleynot ten/ v Hiſtorykow tego náleść niemogę/ tylko wſpomina Kromer Janá Hrábię Biberßteyná/ dla tego/ że był Poſłem do Polſki z Woyſkiem od Henryká Kśiążećiá Głogowſkiego Konrádowego Syná/ ktorego byłá vrodźiłá Sioſtrá Przemyſłáwowá/ dla tego/ áby pokarał ſwowolne Polaki Wielkie/ ktorzy mu niechćieli być poſłußni/ O czym Hiſtorya doſtátecznie w kśię: Kromerowych 11. powieda tymi słowy. Quod cum accepiſſet Henricus. &c. Ioannem Biberſteynum Comitem, cum exercitu ad reuocandos ad officium Polonos miſit. &c. Tego iednák Hrábię Dobrogoſt Sámothulſki rzeczony Paruus/ Thomiſłáwá Woiewody Poznáńſkiego ſyn poráził/ á ten był z Domu Nałęcz/ ták iáko o thym tenże Hiſtoryk piße. &c.

¶ Potomſtwo w tym wieku twierdzą/ że z Helwecyey Przodkowie ich wyßli/ wßákoż to znáć że wielkiey możnośći zdawná byli w onych kráinách/ bo nam to znácznie Mynice onych kráiow vkázuią z napiſem ná großach Sląſkich thymi słowy. Vlricus Comes in Regenſtat. A ná drugiey ſtronie/ Maria Mater Saluatoris: Caſper Vlricus tákże rok 1509. Ná drugich Erneſtus de Regenſtat Comes, y inßych wiele Przodkow y potomſtwá tey Fámiliey rozne napiſy opowiedáią.

☞ Z tychże Przodkow wieku moiego były w Polßcze te Domy znáczne y R. P. záſłużone/ iáko naprzod Dom Kázimierſkich w Krákowſkiem Woiewodztwie/ y w inßych Dźielnice y Máiętnośći nábyte mieli/ byli ći Bráćia rodzeni.

Piotr Mąż sławy y pámięći godny/ ktory ná poſługách R. P. w ſpráwách Rycerſkich wieku mego młodość ſwoię trawił/ w oney potrzebie pod Vlą/ kedy Piotr Szuyſki Hetman Kniáźiá Moſkiewſkiego z wielkiem woyſkiem woyſku Polſkiemu dał bitwę/ kedy był Hetmánem Rádźiwił z domu Trąby Woiewodá Wileńſki/ á Polnym Hetmánem Hrehory Chotkiewicz. &c. Tám woyſko porážone/ y tego Hetmáná pomienionego zábito/ zá ktorego ſpráwą Moſkiewſki doſtał był ziemie Inflántſkiey/ y w roku 1582. Syn iego mężnie Pſkowá bronił woyſku Krolá Polſkiego/ o czym bedźie w Hiſtoryey. Tám w tey bitwie ten Piotr Kázimierſki wiele á mężnie z pochwałą ludźi Rycerſkich z nieprzyiaćioły czynił/ w młodym wieku ná ten czás.

¶ Potym w Roku 1564. Gdy Jan Chotkiewicz brał Zamki od Kśiążećiá Kurláńſkiego/ z właßczá Kokonaus/ záprowádźiwßy ludźi do ziemie Inflántſkiey/ rozłożywßy ná pewnych mieyſcách leże żołnierzom/ ſam odiechał ná roſkazánie Krolewſkie/ zoſtáwiwßy ná mieyſcu ſwym Mikołáiá Thálwoßá/ Káßtellaná ná ten czás Mińſkiego/ Wicegerentem.

¶ Przyßłá w tym wieść/ że ſie Szwedowie gotowáli do źiemie ábo do dźierżaw Krolewſkich/ roſkazał pomieniony Thálwoß áby ſie ludźie gotowáli zá obwießczeniem iego iść kedy roſkaże. Rußył ſie zátym z kilkiem Roth do Lemzelá z Rotha Soleckiego y Swiderskiego/ iego byłá trzećia/ tám też ná Lemzelu były dwie Roćie/ Thurowá y Owsieńskiego. Tymże dwiemá Rotham iż niewielkie były roskazano ná ſtraż gdyby drugi raz zátrąbiono/ ſam Wicegerent był ná Zamku dobrey myśli/ Rothy w Miáſteczku ſie składły/ wßákoż koni nie rozsiodływáiąc. A iż było z mrozu wielkiego náßym/ wßyſcy ſmáczno záſneli/ á w tym Szwedowie ktorzy ſie byli zebráli z Kárkuſy/ vderzyli ná miáſteczko/ ćicho przypadßy Brone wysiekli/ Párkan vbiegli im ſtrzelcy/ ná ktorym ſtáneli z Rußnicámi. A gdy w Miáſteczko wbiegli/ náßy ich dopiero co ná ſtraż im kazano poſtrzegli. Owa ledwie oni ludźie Thálwoßowi ſie zumykáli Szwedom/ y to z ßkodą ſwą niemáłą. A gdy Miáſto zápalili/ náßy ſie vmkneli/ chćieli ſie potym w polu popráwić/ wßákoż ſie im nie zdárzyło/ dla thego/ że Szwedom pod wiátr/ á ná náßych dym z miáſteczká przykry wiał/ ták iż nie mogli drzew ſkłádáć/ ktemu gołoledź byłá bárzo wielka/ á koni máło kowánych mieli/ muśieli thył podáć y z Wicegerentem ſwoim/ áż do Zamku Trydenu/ ále iż nie bárzo dáleko/ dla tego nie wiele ludźi z onych Roth zginęło/ tylko 40. człowieká/ wroćili ſie Szwedowie ná zad do Kárkuſy.

¶ Dopiero po ßkodźie Polak mądr/ Obeſłał wßyſtkie Roty Tálwoß/ śćiągnęły ſie pod Wolmierem/ leżeli tám trzy niedźiele/ potym ßli ku Rewlowi/ było iuż wßyſtkich dwá tyśiącá Polakow/ Niemcow Krolá Duńſkiego dwieśćie/ Krolewſkich ſto z Pernáwy á z Jnflant. Przećiwko tym ludźiem wyßedł Hetman Krolá Sweckiego z Rewlá Kurßel/ z Brátem ſwym Hendrych Klons/ ći odßedßy od Zamku pięć mil/ bliſko Woyſká náßego ſie położywßy/ pothym ná zad vſtępowáć poczęli ku Rewlowi. Posłał Tálwoß trzećią część woyſká iezdnego z Soleckim y z Jwánem Połubińſkim/ y z Bielewiczem Stároſty Zmudzkiego ſynem/ kedy też był y ten Piotr Kázimierſki/ dogonili Szwedow v Wśi Márierháhu/ ktore Szwedowie obaczywßy że ich nie wiele/ dáli im chętliwie bitwę/ wßákoż z ßczęśćiem náßych/ wßyſtká iezdá Szwecka pogromiona od náßych/ Piechotá we Wśi ſie záwárłá/ w tym Wicegerent Tálwoß z ludźmi drugiemi y z Piechotą nádćiągnął/ tám ich Dźiałmi dobyli/ pobráli więźniow tyśiąc cztyry ſtá y pięćdźieśiąt/ kthorzy w Tykoćinie robili czás niemáły/ áż gdy vmárł Heryk Krol Szwecki/ á Jan Brát iego zoſtał Krolem/ ktory miał zá ſobą Sioſtrę Krolewſką/ wypußczeni byli/ był ná ten czás więźniem v Brátá ſwego then pomieniony Krol Jan/ O czym ná ſwym mieyſcu czytáć będźieß.

¶ Po they potrzebie w Rok/ dwiemá możnym Pánom Litewſkim Krol Zygmunt Auguſt zlećił ludźie Rycerſkie/ z ktorymi ßli Vły dobywáć Zamku możnego/ Jáko Janowi Chotkiewiczowi/ á Kniáźiowi Románowi Sánguſzkowi/ ći że z ſobą ßli fortelmi Ruſkiemi/ ieden drugiemu zayźrząc ſławy/ nie ſpráwiwßy nic/ odćiągnęli z niemáłym żalem ludźi Rycerſkich y z ßkodą/ w ktorey wyprawie był też ten pomieniony Piotr Kázimierſki.

¶ Potym w Roku po tey potrzebie/ ná ten czás gdy Vnija byłá w Lublinie/ ßli Zołnierze do Jnflant/ ktorych nie wielki Poczet był/ iednák ßli czás vpátrzywßy do Moſkwy do Pieczar Mánáſteru (ktorego w roku 1582 dobywáli ludźie Krolá Polſkiego Stepháná/ á dobyć go niemogli) tám też máło ſpráwili ábo nic/ obroćili ſie dáley/ wźięli Zamek Zborſk/ przez prętkie vbieżenie/ tám był y ten pomieniony Piotr Kázimierſki/ zoſtáli zá námową y obietnicámi hoynemi Połubieńſkiego ná onym Zamku/ á miał ich rátowáć pod przyśięgą nádáley we trzech niedźiel/ oni ſie tám bronili cztery doſyć mężnie. A gdy im nieſtáło potrzeb do bronienia/ iuż też z trwogi niektorzy dáli ſie vznáwáć nieżyczliwymi towárzyſtwu/ było zdrády pełno/ zátym ich

Moſkwá pobráłá/ ná Pſkow záwieźli/ potym do Nowogrodá Wielkiego ie posłáli/ áż potym do Miáſtá Moſkwy przywieźiono ich w Niedźiele mięſopuſtną. Gdy ich przywiedźiono przed Wielkiego Kniáźiá/ pytano co zácz byli/ mniemáiąc by byli Dworzány Krolewſkimi/ było Szláchćicow ſto ſamych y trzey/ chłopiąt z pácholiki ßeśćdźieśiąt/ potym ie wßyſtki do iedney Turmy wſadzono/ támże ná Zamku Moſkwie po kilku niedźiel przysła do nich Kniáź Wielki/ áby iednego z pośrzodku śiebie obráli/ ktoregokolwiek ſtanu/ á on go z Gońcem do Polſki posłáć chćiał do Krolá/ mowiąc/ Tylko tákowego obieráyćie/ ktoryby wam wiárę ſtrzymał/ áby ſie ſam názad wroćił z tym Gońcem/ á gdźieby nie przyiechał/ tedy wßyſcy mieli gárłá dáć. A gdy ſie tego dowiádowáli po coby ten iecháć miał/ ktorego obiorą/ powiedźiano im/ że od Wielkiego Kniáźiá prośić będźie/ áby was Krol wáß wyſwobodźił/ z tey Turmy/ á te Moſkwę ktoraśćie wy ná Zborſku pobráli Krol powrácał ze wßyſtkiemi rzeczámi ich/ coby było przy nich/ á náß thez Carz was wypuśći Krolowi/ z wáßymi żywotámi.

¶ Było miedzy nimi w obieraniu mießániny wiele/ ßukáiąc tákowego coby im wiárę ſtrzymał/ w tym o co im ßło/ domagał ſie thego v nich Piotr Miedzychowſki/ ácz oſobá vrodziwa ále mu nie vfáli towárzyße/ y nie dáli mu ná to ſłowá rzec áby od nich miał być posłan. Po długich tráktaćiech/ obráli Piotrá Kázimierſkiego/ czego ſie im on długo zbrániał prawdźiwie (o co go áż klękáiąc przed nim prośili/ áby ſie im z tey posługi nie wymáwiał) máiąc te rácye ná myśli/ iecháwßy do oyczyzny/ wyźrzec ſie z powinnymi nie ládá żal w ſobie wzbudźić/ wrácáiąc ſie do źiemie nieprzyiaćielſkiey do Turmy w okowy wleść v Tyrráná. Wßákoż źięty prozbámi ich/ vczynić to muśiał. Przyßło potym od przednieyßych Boiar Kniáźiá Bielſkie[o]/ y Mśćiſłáwſkiego po więźnie wßyſtkie/ ſpytano ich áby vkazáli tego kto poiedźie do Polſki z Gońcem Cárá Wielkiego. Wßyſcy vkazáli ná Kázimierſkiego/ poczęli ſie dźiwowáć że młodźiká przed wßyſtkimi obráli/ záraz zań wßyſtkim przyśięgáć kazáli. Przyśięgło záraz zań wßyſtkich ſto y dwá/ ták iż gdźieby ſie był nie wroćił z tym Gońcem/ tedy to oni wßyſcy gárły ſwemi płáćić mieli. Tákże y zá to przyśięgáli/ áby deſpekt żaden z przyczyny iego Gońcá nie podkał. A gdy przyśięgli/ rzekł Bielſki: Wy go też ſobie krzepćie iáko nalepiey możećie. Rzekli/ Wiemy kogo ślemy y komu vfamy poczćiwośći y gárł ſwoich. Oni rzekli/ Ták ieſt/ nam nic do tego. Oddawáiąc go Gońcowi onemu/ te ſłowá do niego mowili oni Boiáre. Piotr/ ty poydźieß do Krolá Páná twego/ z tym Posłáńcem Cárá Preswietnego/ ktory ćię ßánowáć powinien będźie we wßyſtkim/ y z iedney bludy z nim ieść będźieß/ á gdźieby ćię zbeßcześćił kiedy dźiełem ábo ſłowem/ przyiecháwßy ſkażeß/ á on karánia nie vydźie/ á ty ſie też ſtáray áby z przyczyny twey w źiemi Páná twego on ni w czym zelżon nie był.

Mießkał potym w Moſkwi Mieśćie w Domu Gońcá onego/ chodźił wßędy gdźie mu byłá potrzebá wolno/ czćił y ważył go ſobie Goniec on. Potym iecháli w drogę do Litwy/ Krol był w Polßcże w Lublinie ná Seymie wálnym/ ná ktorym Vnia ſkończona byłá. Tám gdy przyiecháli/ dano Przyſtáwem Gońcowi onemu Stániſłáwá Broniewskiego/ Koniußego Przemyskiego y Stároſtę Medyckiego/ o kthorym pod Herbem Tárnáwą czytay. ¶ Ten Goniec gdy Krolá witał/ poſelſtwo odpráwił/ Kázimierskiego Krolowi oddał/ ktory Krolá prośił pokornie o ſwą y Thowárzyßow ſwych ſwobodę. Záraz mu ſie Krol w tym łáskáwym pokazał/ obiecuiąc ſwobodę y nagrodę/ á kazał mu przy ſobie zoſtáć. Często potym powtarzał prosby ſwey/ o tho też prośił Krola áby iechał z Gońcem iáko był powinien. Goniec go ſam rekognicyą ſwą wolnym czynił od iechánia z nim poſpołu. On ſie domagał v Krolá áby nie mienił ſłowá ſwego towárzyſtwu/ by im iáka niebeſpieczność ſtąd nie vroſłá wedle przyśięgi. Czego

Posłowie Ziemscy pomagáli kilka kroć zá nim prosząc Królá pilnie. Powiedział Krol: Opátrzyliśmy to dobrze/ że to iemu złego mniemánia niepo-nieśie/ tu y v nieprzyiaćielá/ poniewaz on wiárę narodu nászego ná sobie nośi/ mamy to na tákim baczeniu z Rádámi swymi iáko należy. W tym mu Krol roskazał z Posły wielkimi do Moskwy iecháć/ á przyśięgę Towárzyszow swych y swą Estimacyą oswobodźić/ kthemu to opátrzył Listy swymi/ że to onym więzniom á Towárzyszom Káźimierskiego nie miáło szkodźić/ áni żadne° niebespieczeństwá przynieść. Dał mu przy tym wszytkie więźnie ktorzy przez nie byli pobráni ná Zborsku/ Woiewodę z żoną y z dźiećmi/ y inszych synow Boiárskich szesnaśćie/ ktorych wźiął w Kobryniu Káźimierski/ á wiosł do Smoleńská z listy Krolewskimi. Tám mu dał Philon Kmitá Stárostá Orszáński pomoc ná gránicách/ oddano mu Thowárzyszow iego dwádźieśćiá sześć/ y Pácholikow dwádźieśćiá y czterech/ miedzy ktorymi był przednieyszym y ná Zborsku ieszcze Mąż sprawny Fedor Pućiátá/ ktory potym wźiął Moskiewskiemu Kieś y Nitáwę/ y tám miał dwá Zamki od Królá Stepháná w Inflánćiech.

Jechał potym z Posły Wielkiemi Káźimierski do Moskwy/ iáko z Janem Krotoskim Woiewodą Jnowlocłáwskim/ z Mikołáiem Tálwoszem wyższey pomienionym/ y z Leszczyńskim Stárostą Rádźieiewskim/ y Andrzeiem Chárytánowiczem Litwinem Sekrzetarzem Krolewskim.

Tám kiedy witáli Posłowie Kniáźiá Wielkiego/ skoro Dworzánie odwitáli/ zlećili Andrzeiowi Trzećieskiemu z Domu Strzemię/ iáko Dworzáninowi/ wźiąwszy dozwolenie v Kniáźiá áby mowił rzecz y Poselstwo od Krolá do niego. Kniáź nie obaczywszy śię pozwolił/ á potym gdy mowić począł rzekł Kniáź Wielki do niego: Nigdy tho nie bywáło áby Dworzánin miał co zemną stánowić/ musiał przestáć mowić Trzećieski. W tym iednák Pánowie prośili tego Páná Andrzeiá Trzećieskiego/ áby opowiedźiał Káźimierskiego Piotrá iż przyiechał według postánowienia swego y przyśięgi towárzystwá swego/ bo śię obáwiáli tego áby go do Turmy wźiąć nie kazał: Wźiąwszy tedy dozwolenie Trzećieski v Kniáźiá Wielkiego opowiedźiał go tymi słowy.

Naiaśnieyszy Cáru/ Piotr Káźimierski Szláchćic Polski/ ktory niekiedy zá grzechem swym był do ćiebie w Płon wźiętym/ teraz thu przyiechał z Posły Wielkiemi/ bije tobie czołem zá tę Lubow/ ktorąś mu pokazał/ y bije czołem Koniem Arábskim/ y pisczálą długą/ żebyś tho od niego przyiął zá Lubow.

On sobie wspomniawszy go iaknął/ y rzekł: Samli to on czyli sługá iego? Rzekli/ że sam/ zátym rzekł Kniáź Wielki te słowá. Jno iemu spálaty/ szto on vprámo zdołáł/ y rzekł znowu/ Jno iemu gruki: On zátym wystąpił y szedł do ręki iego/ ktorą mu wyćiągnął zdáleká/ á viąwszy go zá rękę/ zátrzymał go/ á trząsáiąc ręką rzekł śmieiąc śię/ Piotr Káźimierowski/ w drugoię w Ruskie Horody niewieżdżay. On vkłoniwszy śię chćiał odyść ná stronę/ á on rzekł/ Koniá y Rusznicę od ćiebie zá Lubow przymuię/ y thy byś v mnie Hlebował. Zátym nań krzyknęli Boiáre iego Rádni ze wszech stron/ Piotr Káźimierski/ biy czołem Cáru Preświetnemu. On obroćiwszy śię vkłonił śię swym obyczáiem/ to czynił po trzy kroć/ á on śię tákże obrácáiąc kłániał.

Odpráwili potym poselstwo/ przyszli rychło znowu do obiádu/ tám też Káźimierski śiedźiał v stołu iego/ ktorego Kniáź Wielki częstował potráwámi z stołu swego/ thákże y pićia swego z czászą według zwyczáiu swego/ co gesto czynił przez on obiad/ á potym náwyiezdnym dárował go trzemá sorokí Soboli.

Tenże miał thám ná śię wasń od iednego Slężaká/ ktorego zwano Zygmunt Hercyk/ ktory chćiał tego dokazáć żeby był znowu znimi w Turmie śiedźiał/ co zrozumiawszy z niego drudzy towárzysze/ vdawili go miedzy sobą/

vrostá potym ná wszystki wielka trwogá/ on sam ich Wielki Kniáź zábijał/ y w ten czás zábił trzech znácznych ręką swą włásną/ Bezę Slężaká/ Boguckiego Sierádzániná/ y Bieykowskiego Páwłá młodego pácholká/ wszákoż Męża wybornego/ ktorego gdy rohátyną w pierśi vderzył/ popadł go zá rohátynę wyrwał ią z ręku iego Bieykowski/ począł śię znią wynośić chcąc Kniáźiá nią przebić/ ále go niemogł dośiąc bo mu ią Syn Cárski podrzućił/ wołał nań Kniáź/ sposobi sposobi Jwan/ to iest rátuy rátuy Jwánie.

W wielu potrzebách znácznych ten sławny Mąż Piotr Káźimierski bywał/ y we wszystkich z Krolem Stephanem w Moskwi był/ kędy z pochwałą ludźi Rycerskich znácznym śię pokázował.

Mikołay Brát tego Piotrá/ Mąż wspráwách Rzeczypospolitey biegły y znácznie zásłużony.

Stánisław trzeci Brát ich Mąż tákże godny.

Krzysztoph Kánonik Tarnowski ꝛc. Mąż vczony y przykłádny. Te porodźiłá Goluchowská z Domu Leliwá.

Stephan ktory czás długi ná Rycerskim chlebie Látha swe trawił/ ten Kopiją krusząc ná weselu Hetmáńskim w Krákowie/ iáko o tym niżey czytáć będźiesz/ szkodliwie był rániony przez rękę y przez łopátkę/ w potrzebách zroznymi nieprzyiacioły bywał/ z káżdey szczęśliwie y zdobrą sławą wychodźił.

Wáwrzyniec Brát iego rodzony/ y Krzepicka Pisarzowa Skárbna.

Dom Jáźwieckich w Bieckim Powiećie znáczny.

Dom Błońskich támże znáczny/ z ktorych ieden był wieku mego Sędźim Grockim Sądeckim/ człowiek wspráwách Rzeczypospolitey biegły.

Dom Białkowskich támże w Bieckim Powiećie rozrodzony.

Dom Sebieńskich támże w Bieckim Powiećie rozrodzony.

¶ Jnszych Domow zacnych iest wiele wroznych Woiewodztwách.

O kleynocie Rogála

O kleynocie Rogálá/ o ktorym też to piszą/ że z Niemiec tu w te Kráie przyniesion/ wszákoż to niektorzy twierdzą/ że tu przydan Rog Zubrzy Przodkowi Bibersteynow/ kthory ma być w Polu Czerwonym/ á Rog Jeleni w Polu Białłym/ y ták go Długosz opisuie. Są też drudzy ktorzy go w Polách inszey bárwy vżywáią/ o czym przypátrzywszy śię własnośći Herbu niżey czytáć będźiesz/ ták o Przodkách iáko o potomstwie ich ktore ia w ták szerokim Krolestwie znáć y wiedźieć onim mogę.

☞ Wielcy á możni ludźie tego Kleynotu w Polszcze przedtym bywáli zá onych dawnych Krolow ábo Monárchow/ á nawięcey w Wielkiey Polszcze á w Mázowszu/ iáko niżey obaczysz czytáiąc o Potomstwie ich.

Pomśćiborá Rogále opowieda List stárodawny Dźiedźicem z Mnáchnáćin Kásztellanem/ Stárostą Ciechanowskim y Przásniskim data in Rąćiąż/ w Roku 1240.

Dáßká Rogále Woiewoda Mázowieckim wſpomina Liſt w Klaßtorze/ ktory należy Domowi Lewickich w Mázowßu o ktorych niżey czytáć będźieß/ tákże go potym wſpomina przy confirmácyey w Roku 1250. zá pánowánia Bolesłáwá Pudyká.

Piotrá Rogále Stároſta Bobrownickim wſpomina Przywiley ſtárodawny Klaßtorá Strzeleńſkiego przy Confirmácyey Praw ábo wolnośći ich w Poznaniu/ w roku 1340. zá pánowánia Władysłáwá krolá.

Wſpomina znácznie Kromer Jana Rogále Káßtellanem Włocłáwſkim/ dla czego/ toć ßerzey potym Hiſtorya pokaże/ ábo pomienionego Hiſtoryká czytay Kśięgi 16. boc go kłádźie tymi słowy. Ioannes Rogala quod etiam equeſtris Familiæ nomen eſt Caſtellanus Władiſłauieñ &c. To było w Roku 1 4 0 2.

Jana Rogále Woiewoda Wárßáwſkim wſpomina Kromer w Kśięgách 26. w Roku 1466. dla czego/ czytay Kśięgi iego támże.

W Niemcech tego Herbu bárzo wiele ich vżywa ludźi znácznych/ w Węgrzech tákże był Dom możny/ piſali ſię de Studźiána Wodá/ ále ći w Helmie między Rogámi nośili Gáwroná/ z tegoż Domu Dźiałyńſki ieden przynioſł był ſobie żonę.

☞ Wieku mego od tych Przodkow były Domy możne w Polßcze/ z ktorych było wiele Mężow záſłużonych R. P. á naprzod

Dom Rogáleńſkich ná Kuiáwách ſtárodawny/ ktorzy máło odmienili nazwiſká Przodkow ſwoich.

Dom Śiećińſkich ná Dobrzyńſkiey Ziemi ſthárodawny y rozrodzony/ iáko naprzod był zá moiey pámięći Jákub Śiećinſki ſyn Jákubá Trąby rzeczonego/ ktory w Przemyſkiey ziemi czás długi ſię Rycerſkim chlebem báwiąc/ Potomſtwo zoſtáwił z Orzechowſką z Domu Okßá.

Alekßego/ ktory ſię iuż Krasickim w Przemyſkiey Ziemi piſał/ był Woyſkim oney ziemie człowiek wſpráwách Rzeczypoſpolitey. Był biegły y czás długi ná Dworze Krolá Auguſtá znácznie ſię báwił/ zoſtáwił Potomſtwo ze dwiemá żonámi/ Naprzod z Nowomieyſcką z Domu Wilcze Koſy ſyná Janá/ ktorego koßtem niemáłym do Cudzey ziemie wypráwił ná náukę/ y Corkę Bárbárę Zárßyńſką/ potym z Fredrowną tákże zoſtáwił Potomſtwo ſyny y Corki/ Vmárł roku 1 5 8 0.

Stániſłáwá Oboźnego Stároſtę Lubomſkiego/ ktory z Zorawińſką z Domu Korczák zoſtáwił ſynow dwu/ Jerzego y Márćiná/ potym miał drugą Jákubowſką z Domu Topor Stárośćiná Lubomſką.

¶ Ten z Młodych Lat ſwoich ná Dworze Páńſkim ſię báwił/ y ná znácznych poſługách Krolow trzech bywał/ wßákoż iuż zá Stepháná pierwßego koßt y prace więtßą podeymował/ bywáiąc we wßyſtkich potrzebách ktore ten Krol záraz wiecháwßy ná Kroleſtwo miał z nieprzyiaćioły przyległymi. Naprzod z Gdańßczány/ potym z Moſkiewſkim/ iáko o tym w Hiſtoryey czytáć będźieß/ był to człowiek wſpráwách Rycerſkich biegły/ wielkiey miłośći v wßyſtkich ludźi dla ludzkośći wielkiey/ á ktemu ßczery/ do tego Kátolik y wielki miłośnik ludźi vczonych.

Márćin Krasicki Brát trzeći tych pomienionych rodzony/ Mąż znáczny/ ktory z nieprzyiaćioły Kroleſtwá tego potrzeby częſte miewał y znácznym ſię Mężem pokázował/ miał zá ſobą Manáſterſką z Mielnowá z Domu Piláwá.

Andrzey Śiećińſki/ ktory ná Oyczyſtych dobrách w Ziemi Dobrzyńſkiey zoſtał/ przyiecháwßy z Ruśi/ kędy ſię czás długi ná Rycerſkim chlebie chował/ zoſtáwił ſyny z Gorzechowſką z Domu Ogończyk.

Woyćiechá/ ktory támże ná Dobrzyńſkiey Ziemi zoſtał.

Máteußá Dworzániná Krolá Stepháná/ kthory w Ruśi przy Bráćiey Stryieczney ośiadł.

Stániſłáwá Plebaná Lubaczowſkiego/ ácz w młodym wieku/ wßákoż przykłádny y vczony/ był ná ten czás we Włoßech ná náuce w Roku 1 5 8 4.

Páweł Brát ich Młodßy żołnierz v Kśiążąt Słuckich/ y inßy Stryieczni.

Wáwrzyniec trzeći brát Jákubow/ ktory tákże ná Dobrzyńſkiey Ziemi zoſtał/ zoſtáwił Potomſtwo z Szczáwińſką z Domu Prawdzicz/ Stároſty Goſtyńſkiego Sioſtrą/ ſyná Woyćiechá y Corkę Stáwowſką.

Dom Chynowſkich w Mázowßu ſtárodawny/ zową ſię Loſkiemi w onym Kráiu Rzeczypoſpolitey znácznie záſłużony/ Mężowie sławni z tego Domu bywáli/ A byli znácznymi wieku mego ci ludźie/ Stániſław Woiewoda Mázowieckim/ drugi Adryan Rotmiſtrzem sławnym y fortunnym/ z tymi dźielnicę máią Odrzywolſcy.

Reczáyſcy/ z ktorych ieden wieku mego Woyćiech był Káßthellanem Wárßáwſkim y Rotmiſtrzem sławnym zá Krolá Sthepháná do Moſkwy.

Skulſcy w Mázowßu Dom znáczny y rozrodzony/ z ktoremi dźielnicę máią Trzylatkowſcy/ Dom w onym Kráiu znáczny. Vwieleńſcy z teyże dźielnice Dom znáczny y rozrodzony. Wągroczcy tákże Dom znáczny y rozrodzony/ á ći wßyſcy od Loſkich dźielnicą oderwáni.

Dom Pilchowſkich ſtárodawny y Rzeczypoſpolitey záſłużony/ w ktorym wiele bywáło Mężow znácznych Senatorow tákże dobrych á pożytecznych Kroleſtwu temu/ wieku mego był Adam Biſkupem Chełmſkiem/ drugi Káßtellanem Zákroczymſkiem/ y drudzy ludźie Rycerſcy iáko Jan/ ktorego zwano Jedynakiem/ ten z Zdzárſką z Domu Gozdáwá zoſtáwił ſynow trzech/ dwá vmárli młodo. Woyćiech był Mężem znácznym z młodych Lat ná służbie żołnierſkiey/ y v Dworu/ miał potym zá ſobą Kośieńſką z ktorą Potomſtwo zoſtáwił.

Dom Kośińſkich w Płockim Woiewodztwie ſtárodawny máią y ná Záwkrzu/ Mężowie zdawná w tym Domu sławni bywáli/ A Męſtwá nie wdomiech/ ále tám kędy ludźiom Rycerſkim wieczne Imię z dobrą sławą ſię mnoży/ pokázowáli. Był wieku mego Jan żołnierz Kośińſki/ ktorego z tąd zwano żołnierzem/ że z młodośći ná tym ſię chlebie ſchował/ y w potrzebách znácznym ſię Mężem pokázował/ zoſtáwił te ſyny. Alexándrá Mężá sławnego/ ktory proſto z Akádemiey Krákowſkiey z Janem Chodkiewiczem Stároſtą Zmodzkim w Roku 1 5 5 8. od tegoż czáſu nieziezdżáiąc ná tym ſię chlebie báwił/ áż do thego czáſu kiedy Krol Stephan Inflantow pod Moſkiewſkim doſtał.

Wiele á Mężnie w káżdey potrzebie z nieprzyiaćioły czynił/ iáko pod Vłą Alexándrá Gwágniná Włochá Rotmiſtrzá od Moſkwy poimánego w ßańcách ſam odbił. Wiodł Rotę do Blokáuzu/ kędy Zamek było záłożono pierwßy od Rygi pułtory mile nád Morzem/ kthory potym Ryżánie zburzyli in interregno, potym gdy leżał ná Nowym Młynie z Rotą/ obleżon od Ryżan ośm Niedźiel/ z ktorymi náućieczkę częſte á znáczne potrzeby miewał z dobrą fortuną. Zá pánowánia Zygmuntá Auguſtá żadna potrzebá nie byłá w ktoreyby znácznym ſię Mężem pokázáć nie miał.

Andrzey Brát iego był Mąż tákże godnie záſłużony R. P. był Poborcą Woiewodztwá Płockiego.

Dom Weſtow w Mázowßu rozrodzony y znáczny/ byli wieku mego ći Meżowie godni Potomkowie Mikołáiá Weſtá/ ktory ná Dworze Królá Zygmuntá był Dworzáninem znácznym y Meżem wſpráwách Rycerſkich bywáłym w rożnych Kráinách/ ná co od Krolow y Kśiążąt Páńſtw rożnych miał Liſtow 70. Ná Podolu z Tatáry Meżnie ſobie poczynał. Był potym w więźieniu v nich/ Niemcá Wyſpeká zápáśniká ſłáwnego ná Dworze Ceſárſkim ſtłukł. etc.

Jákub Stolnikiem był Nurſkim/ Mąż znáczny y záſłużony Rzeczypoſpolitey/ zoſtáwił Potomſtwo ſyny Meże wielkie.

Piotr Weſel/ ktory w Ruśi od Mikołáiá Tárłá trzymał w Przemyſkiey Ziemi máietność/ był Meżem znácznym/ zoſtáwił Potomſtwo ſyny Meże godne.

Jan tákże y Wáwrzyniec Meżowie znáczni/ od wßyſtkich Potomſtwo zoſtáło.

☞ Dom Záwáckich ſtárodawny y znácznie Rzeczypoſpolithey záſłużony/ w Płockim/ w Záwkrzewſkim/ y w Ciechanowſkim Woiewodztwách máią. Był Alekßy Záwácki z Zarnowá/ ktory zoſtáwił te ſyny/ Máćieiá/ kthory trzymał działem Vnieſki/ zoſtáwił z Zdzárska Podſedká Płockiego Corka ſynow trzech. Márćiná y Janá/ ktory z nich ſtárßy trudno zgádnąć/ gdy ſie obá iedney godźiny rodźili/ w Kánceláryey potym Wielkiey czás długi byli/ Jan był Sekretarzem Kro. y P: Mákowſkim vczony y práwy Kápłan.

Andrzey Brát ich trzeći/ ktory v Janá Hrábie Teczyńſkiego Káßtellaná Woynickiego czás ſie długi báwił/ był Mąż godny y rożnych Kráin obyczáiow świádomy.

Woyćiech Brát Máćieiow/ od ktorego zoſtáli ći Synowie/ Bártoß Kánonik Krákowſki/ Płocki. etc. dobrze záſłużony y godny Prálat.

Jan Brát iego mąż tákże znáczny/ á ći ſie piſáli z Grodowſká.

Tegoż Domu był wieku mego Stániſław Záwácki rzeczony z náuki Pikus/ był Doktorem Lekárſkich y Wyzwolonych náuk/ ſyn Mikołáiá Záwáckiego z Záwad/ Meżá wſpráwách Rycerſkich biegłego/ ktory z Jákubem Secygniewſkim w Roku 1527. Gdy Ferdynánd Krol Czeſki Janá Woiewode Siedmigrockiego obránego ná Wegierſkie Kroleſtwo poráził/ nád ludźmi Pießymi Porucznikiem był.

¶ Potym do Polſki przyiecháwßy/ Oyczyzne opuśćiwßy/ ábo ią powinnym zlećiwßy/ ſam ſie w Máley Polßcze zábáwił ná máietnośći nábytey przy Mieśćie głownym Krákowie/ zoſtáwiwßy dwu ſynow y Corke/ gdy vſłyßał o potrzebie przećiwko Turkom w Niemcech/ w Roku 1533. do Wiedniá iechał/ vmárł mu ſyn Wálenty y Corká Zophia Pánna doroſła w Mor Wielki w Krákowie/ ſam theż potym przyiecháwßy z oney potrzeby żywotá dokonał.

Stániſław ſyn iego Młodßy wyżßey pomieniony Doktor/ będąc Meżem vczenia wielkiego/ wymowy ozdobney y przeſpieczney/ z kąd nietylko v ſwych miedzy ludźmi vczonymi/ ále też y miedzy poſtronnymi narody zá niepodłego był poczytan/ w Akádemiey Krákowſkiey Podkánclerzym y Rektorem bywał.

¶ A gdy potym ná Seymie oſtátecznym Wálnym Wárßáwſkim/ częśćią dla ſłußnych przyczyn vrodzenie ſwe SzláchecKie przed Krolem Auguſtem wywodźił/ Krol y wßyſtek Senat bacząc w nim wielką godność z cnot wyżßey opiſanych/ do onych Herbow Oyczyſtych iego ktore okazał/ przydał mu z łáſki ſwey Krolewſkiey zá przyzwoleniem wßyſtkich Stanow Rad o-

boygá ſtanu ku ozdobie ſamego iáko y Potomſtwá iego/ Clipeū Herculeum, przyczyny dáiąc/ ktore z Liſtu lepiey zrozumieß/ ktorymći dla doſtáteczniey-ßego świádectwá tu de verbo ad verbum włożył/ ktory pod tymi Wierßámi czytáć będźieß.

DE INSIGNIBVS NOBILISS: EXCELENTISS: Q. VIRI D. STANIſlai Zavvacki cognomento Pici, Phyſici Medici Doctoris celleberrimi.

Hæc Staniſlaus geſtat ZAVACIVS arma,
Artis Apollineæ Lumen & eloquij.
Stemmate laudari qui non contentus auorum,
Elegit propria nobilitate coli.
Nam quæ ſtant gemino maiorum inſignia cornu,
Hæc virtute ſua nunc eadem aucta gerit.
Addit imaginibus domitum, Rex, Hercule monſtrum,
Atq; ait, hæc pulchri ſigna laboris habe.
Indefeſſus amor quando virtutis honore
Te tenet, & publicæ ſedula cura rei:
Verus is Alcidæ labor eſt, proſternitur illi
Bellua, tu morbos Barbariemq; fugas.

De eiſdem Inſignibus Decaſtichon.

Clara ZAVACIADÆ cernis dum ſtemmata PICI,
Noſse viri proprium vis quoq; amice, decus.
Si Mirandulei Comitis tibi cognita fama eſt,
Illius hic mores ſuaueq; pectus habet.
Vtq; patrum titulos animi auxit dotibus ille,
Ingenio exornat ſic genus iſte ſuum.
Quantos hic patriæ dum vult prodeſſe labores
Conſilio, ſtudijs, & medica arte tulit,
Indicat Alcide cum magna lucta Leone,
Quæ meritis Reges arma dedêre ſuis.

De ſeipſo Exaſtichon.

Hoc virtuſq; mihi ſolerſq; induſtria ſtemma,
Alciden peperit, cætera nata domi.
Amphitroniades fertur ſtrauiſſe Leonem,
Sæpè animi motus vici ego, multa tuli.
Quó me virtutis ducit via, quô pius ardor,
Hûc ſequar, hac felix, hac duce tutus ero.

IN Nomine Domini Amen, Ad perpetuam rei memoriam confirmandam, Æquum pfecto & Magestate nostra Regia consentaneum Liberalitatis & Munificentia munus & dignum opus esse iudicamus, quo non tantum hos, qui rem pro patria in Bello egregie ac strenune gesserunt, meritis honoribus cohonestemus, p eorumq; virtute iustum præmium honoris persoluamus. Sed illos quoq; qui tempore pacis Rempublicā laboribus publicis cum honestis, tum Regno nostro vtilibus iuuerint ingenio, doctrina, honestate vitæ, et singularibus virtutibus excelluerint, Nobilitate condecorañ, Et si illi Nobiles sunt geniti in altiorē statum, quantum fert humanæ vitæ cōditio, nostro iudicio & autoritate Regia euehendos, extolleñ iure optimo iudicamus, cum magis laboriosum multo etiam præstantius ingenio cōsilio optimarum artium peritia excellere quam armis (quæ sine consilio infœliciter geruntur,) cognoscimus, req; ipsa experimur. Cū autem à nobis multis pro Republica susceptis in Gymnasio nostro laboribus pro suo virtutis iure testimonium & auctoramentum antiquæ Nobilitatis suæ, ex certis causis Nobilis & excellens vir Stanislaus Zauacki cognomento Picus, Phisicus Mædicus Doctor, Procancellarius vniuersitatis nostræ Cracouiensis postularet, iusta petenti vt denegare voluimus, ita iustæ non potuimus, cum eum certo sciebamus, prout scimus nobilibus parētibus, Nobili Nicolao Zavvacki patre, ex districtu Ploceñ Terræ Mazouiæ Villa Zavvadi ortū ducente, Catherina Drabovvna ex Szczirzice Nobili fœmina, honestè natum esse, quod ex testimonijs consanguineorū eius, Nobilium sex, ex auorum paterna & materna progeniæ ortum, apud Magestatem nostram Regiam pro lege & consuetudine iuris iuramento, ob certas tum causas depositis & adductis manifestissime constitit. Tum ppter doctrinam excellentem & virtutē illū, verè Nobilem esse & haberi ab omnibus hisq; ornamentis, in quibus veræ Nobilitatis, dignitas posita est, Virtute, Doctrina, Consilio, in agendis & tractandis rebus dexteritate, ita clarescere, vt illi ad dignitatē eius, & Nobilitatem illustrandam, vix aliquid ornamenti addi posit nostris publicis litteris. Attamen illo extare cupieñ, apud posteros nostrum amplissimū Regium de sua tum Virtute tum Docttrina, ac in iuuando Republica studio, testimoniū Eumq; Consiliarijs nostris de meliori nota diligeñ cōmendantibus, & optima quoq; de eius dignitate testificantibus. Nos ergo, eius Ingenij ac Virtutis singulares dotes quibus ornatus est, munificentiæ nostræ munere & testimonio iusto prosequi voleñ, vt ille testimonium suarum virtutum & laborū pro Republica susceptorum præmium iustum & dignum reportaret: Maxime eiusmodi testimonium dignitati Nobilitatisq; eius auctoramentū, dandū esse putamus, quod in honestarum artium studijs, quæ Regno nostro maximo sunt ornamento diu cum laude versetur. Et annis viginti docendi minus publicum, laboriosum in Academia nostra Cracouieñ celeberrima, neglecta cura rei familiaris, Valetudinis maximo dispendio, maximo cum fructu Regni nostri subditorum obiuerit, & in omnibus gradibus absoluerit, vt ex consiliariorum nostrorum, tam Spiritualium quam sæcularium, testimonijs am-

plissimis didicimus. Quamobrem Nos Sgismundus Augustus Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lituaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masouiæ, Pomeraniæ, Samogitiæ, Liuoniæq;. Necnon Terrarum Cracouieñ, Sandomirieñ, Syradiæ, Cuiauiæ, Culmeñ, Elbingeñq;. &c. Dominus & hæres, Diuos Imperatores Christianos, Constantinum, Honorium, Iustinianū, & cæteros imitañ, qui lectores publicos in palacio Gimnasiorum publicæ doceñ, vt in eorū legibus sanctissimis legimus. Si vitam laudabile probis moribus demonstrauerint. Si docendi peritia, copia docendi, facundia subtilitate interprætandi excelluerint, amplissimoq; cætu Doctorum quouis honore digni fuerint iudicati. Annosq; quoq; viginti iugi & sædulo labore docuerint, non equestri solum honore, sed his etiam dignitatibus quæ ex vicaria dignitate a iurisperitis dicuntur, dignos esse censerunt, Legibusq; optimis perpetuo tenendū sanciuerūt. Quum vero omnibus virtutibus Stanislaus Zauacki ornatus sit, easq; omnes leges quæ ab Imperatoribus in optimarum artium professoribus requirebantur, omnibus numeris absoluerit, vt in eo nihil desiderari potuerit, quod vel ad mores honestissimos, vel ad doctrinā pertineret. Et quouis honore dignus ppter indefessos publicos Reipub: causa susceptos labores cætu Doctorum sit iudicatus. Idcirco clarissime virtutis eius & publici laboris viginti annis suscepti, pro Repub: rationem habentes, illiusq; operā maximo cum fructu nostrorum subditorum susceptam, nobis gratā esse declarañ. Vtq; illius virtutis apud posteros perpetua extaret memoria. Nos spōtē motuq; proprio ex certa scientia nostra, animo deliberato ac lubenti, approbāte Principum, Baronum, Comitū: aliorumq; Procerum & Senatorum omnium Spiritualium & Sæculariū Regni nostri, hāc nostrā in eiusdem Stanislai Zauacki auita Nobilitate augendū & amplificandū voluntatem, & de eodē nostrum iudicium Magestatis Regiæ autoritate, ac consensu omnium cōsiliariorum eiusdem Stanislai Zauacki Nobilitatem ex antiqua Familia procedere testamur, ac decernimus, ipsumq; quod Nobilitatem parentum suorum illustriorem reddiderit, vere Generosum iudicamus, eiusq; posteros vtriusq; sexus ex eo legittime natos, & nascituros omnes & singulos præsentes, futuros & desceñ, ex quibus Nobilibus antiquitus ortum duceñ (quod testimonijs coram nobis amplissimis est demonstratū) declaramus & harū nostrarū publicarum testimonio litterarum denunciamus & testificamur. Nobilitatis nomine & fastibus, Equestris ordinis, gradu, ordine, titulis libertate perpetua, iuxta leges Regni nostri, vti frui, & illis gaudere debere, vnà cum omnibus posteris suis perpetuo p suo antiquo Nobilitatis iure, volumus & statuimus, ipsum & omnes eius hæredes, nostri Regni veros esse Nobiles, ex antiqua origine constituimus, & tales qui ex quatuor paternis auis & maternis Nobilibus pgeniti sunt, eūq; & omnes suos omnes hæredes, à singulis & vniuersis, cuiuscunq; status eminentiæ, gradus, dignitatis, ordinis hominibus Nobiles esse reputari & perpetuo haberi volumus, prout nos eum, cum suis omnibus habemus & scimus. Non equidem Nobilitatem de nouo eidem Stanislao Zauacki ac suis posteris hoc Diplomate nostro publico tribueñ, quam hanc à parentibus Nobilibus acceptam ab ijsdem non neglectā vel relictā, sed Vrbis nostræ Cracouieñ Regiæ, commoratione, veluti adumbratā, per illum vero virtutibus proprijs augustiorem redditam (cū primi ordinis comitiuam & vicariam dignitatem inter optimos & doctos viros laboribus publicis diuturnis meruerit, & Nobilitatem parentum suorū virtute & doctrina auxerit) amplificañ & illustriorem reddeñ, magisq; clarā, hoc Diplomata nostro publico, assensu Consiliariorum omniū Regni efficiendo. Ideo decernimus perpetuis temporibus obseruandū, & firmiter tenendum statuimus, hoc decreto nostro, ex certa voluntate nostra ac imperio, assensu omniū Senatorum Regni nostri conscripto, in posterum perpetuis tēporibus, vt ex parentibus suis veræ Nobilibus est ortus, sic quoq; pro eodem Nobili habeatur, cū

suis omnibus posteris, vbicunq; locorum & terrarũ. Siue in Regno nostro, siue in quibuslibet Imperijs & Regnis, tam in iudicijs quam extra iudicia, in rebus Spiritualibus, Ecclesiasticis, temporalibus, ꝓphanis priuatis, publicis. Deindeq; in quibuscunq; rebus quarũ mentio diserte in præsentibus litteris nostris fieri deberet. Necnon in omnibus & singulis honestis actionibus gratijs, honoribus, dignitatibus, officijs, iuribus, libertatibus priuilegijs, immunitatibus, insignibus, indultis, quibus Regni nostri Nobiles, á quatuor auis Paternis & maternis progeniti fruuntur & gaudent, ac quocunq; modo vtuntur. Ad eaq; omnia vel ex consuetudine vel ex iure admittuntur, recipiunturue pro suo iure antiquæ Nobilitatis fruatur & vtatur cũ suis omnibus & singulis hæredibus, perpetuo volumus & decernimus. Neq; aũt istis ta[n]tum Regni nostri Nobilium libertatibus, vti frui hũc Stanislaum Zauacki cũ eius posteris omnibus, in Statutis & Priuilegijs Regni præscriptis, & sancitis volumus. Sed etiam illis omnibus, quæ legibus Christianorum Imperatorũ de Doctoribus publico munere docẽdi cũ dignitate functis, & primi ordinis comitiuã consecutis, qualem Stanislaum Zauacki esse agnouimus, & certo scimus, eorum cõiugibus, liberis, re tota domestica, quocunq; in loco habitam, præscriptæ & sanctæ instituta sunt. Vti, frui, omni modo, vt permittimus ita volumus perpetuo, teneri & obseruari. Hisq; omnibus libertatibus exẽptionibus, indultis, in hoc Regno nostro Poloniæ, vbilibet cõmorãdo, nostra Regia potestate & autoritate damus illi & eius posteris omnibus, præsentibus & futuris, vtriusq; sexus in posterũ fruendi vtendi, inuiolabilẽ, perpetuis temporibus potestatem, denicq; dantes eidem Stanislao Zauacki & eius posteris omnibus, & singulis, vtendi, fruendi, his vniuersis Nobilium libertatibus, immunitatibus, á quibuslibet personis, exemptiõibus, exactiõibus quibuscũq;, nullis pœnitus exceptis vel excipieñ, etiam in Vrbibus nostris dari solitis, & muneribus Regni nostri omnimodam facultatem & perpetuam libertatẽ, siue in Ciuitate quacunq; vel quouis in loco eundem Stanislaum Zauacki cum coniuge, omnes etiam seu singulos eius posteros, præsentes & futuros habitare contigerit. Porrô vt hic Nobilitatis status, quem à maioribus suis acceptum idem Stanislaus Zauacki non solum retinuit, sed virtute propria magis adauxit clarescerer: Nostri quoq; iuditij de illius virtute & doctrina integerimi, apud posteros perennis extare memoria, iustum esse iudicamus ꝓpter eius publica merita, ac vere Herculeos ingenij susceptos labores (quibus excellere vt optimum, ita difficilimum est) vt ad insignia maiorum illius, nouo auctoramento Nobilitatem eius auitam, nouis armis, ꝓpria virtute eius partis, illustraremus addimus atq; cõcessimus, prout damus, cõcedimus, ex mæra nostra Regia liberalitate, & gratia, qua omnes viros bonos prosequimur, ad arma maiorum illius, ex antiquo iure illi spectantibus, & consuetis nostro Idiomate dicto Rogale, Gozdzie, Sulima, Buncza, eidem Stanislao Zauacki, liberisq; eius p̃sentibus futuris ascẽdẽtibus & descẽdẽtibus, vtriusq; sexus noua arma virtute eius ꝓpria parta, nõ ad obscurãdũ parentũ eius Nobilitatem, sed cum his suam cõiungendam, vt sic & parentum armis & suis quoq; illustris fieret, propriam & maiorum suorum nobilitatem indissolubili vinculo, coniungeñ, vt hinc etiam appareat, non maiorum suorum Nobilitate Equestris ordinis dignitatem, sed propria virtute (quæ illius maxima laus est.) esse consecutum, vix sua esse putans quæ non fecerit ipse. Quia vero in Via virtutis curendo nullis laboribus parceñ, Auctoramentũ Nobilitatis suæ est cõsecutus: ideo illi, & suis omnibus, & singulis hæredibus vtriusq; sexus ex eo legittime natis & nascituris concessimus, quemadmodũ damus & concedimus ad vtendum & fruendũ perpetuo, noua arma Herculea dicta, videlicet, Clipeum rubeum in quo sit depictus Hercules, fauces Leonis disrũpens, coronatum habens caput, Galeam vero habebit supra Scutũ cancellato ore. Tormentalem dictũ, qua insigne est nobilitatis egregie, in cuius sumitate & vertice sit corona aurea, ex qua Hercules medius ꝓmineat dextra manu e-

-xerta Coronam gestans, sinistra vero Oliuã obuolutam scheda his verbis inscriptam, Virtute honos, per humerum albam & cœlestini coloris fasciã gestans, ex lateribus Galeæ cornua promineant aurea (quæ sunt propria arma parentis illius Rogale ex antiquo dicta) alterum Bubalinum alterũ Ceruinũ, Tegumenta & fasciæ rubei & cærulei coloris esse debent, quibus Scutum & Galeam redimita esse volumus, quemadmodum hæc omnia Pictoris ingenio & docta manu in medio harum litterarũ depicta cernũtur. Quæ arma & insignia de nouo ad arma parentũ eius adiunximus, illis & posteris eius omnibus concessimus, ex nostra liberalitate Regia, sponte largimur, vt & auitam Nobilitatẽ maiorum illius & propria virtute auctam simul iungeremus, quæ indisolubili vinculo secum coniuncta esse debuerunt. Proinde hæc ac alia arma omnia ex antiquo iure ad eum pertinentia, ad vtendum & fruendum his nostris litteris eidem Stanislao Zauacki & eius posteris omnibus, perpetuis temporibus concedimus. Hæc aũt arma & insignia conueniunt homini non ignauo, sed ad gloriam nominis propagañ nato, cui est admittendum vt in via virtutis currendo, vt olim Hercules, multos post se relinquit quantum Hercules fortitudine in præferẽdis duris laboribus cõstantia, duros Virtutis labores præferendo anteibat & excellebat. Itaq; Nos autoritate nostra Regia, Senatorum omnium Regni nostri consensu, hisce publicis nostris litteris istud ipsum insigne ipsius virtute partum, illi & hæredibus eius omnibus & singulis præsentibus & futuris vtriusq; sexus legittimis, ad priora arma maiorum illius, adiungimus, annectimus, tradimus, incorporamus in perpetuũ, ne via virtutis laborum eius pro Reipublicæ cõmodo susceptorum & singularis etiam eius Nobilitatis monumentũ, vt eius exemplo cæteri & sui posteri magis ac magis ad suam & maiorũ suorum virtutem excitentur, illustrandã. Decerneñ & hoc nostro Regio statuẽtes Decreto, Consiliariorũq; nostrorum omniũ & Senatorũ Regni consensu facto. Quod ijsdem armis omnibus & singulis insignum Nobilitatis veræ, perpetuis temporibus idem Stanislaus Zauacki & posteri omnes, & singuli sine quarũuis personarũ impedimento, vel vituperio in omnibus honestis actionibus expeditiõibus serijs, vel ludicris certaminibus, in prælijs, duellis, hastiludijs, vexillis, tentorijs, & quibuslibet pugnis. Item Annulis, Sigillis, scutis, sæpulchris, monumẽtis, ædificijs prædijs, domibus, tabulis, ac vniuersa Supellectili ꝑ suo arbitrio & voluntate, eiusq; omnes posteri serie, gestare, poterint & debebũt, sine omni vituperio, quarũcunq; personarum. Non obstantibus quibuscũq; constitutionibus, Statutis, Regni, Priuilegijs præsentibus vel futuris, successorũ nostrorum, quæ quo quomodo, contra Nobilium creationem, amplificationem Nobilitatis auctionem vel renouationem, vel hoc priuilegium nostrum, auitæ veterisq; Nobilitatis nocere possunt, vel possent in posterum. Quibus omnibus & singulis diserte & expresso modo his nostris litteris derogamus, & perpetuo derogatum esse volumus. Non minus etiam hoc nostro diplomate publico statuimus firmiter tenendum, decerneñ perpetuo & inuiolabiliter obseruari debere, nullis obstantibus legibus, vt idem Stanislaus Zauacki cũ suis omnibus hæredibus præsentibus & futuris aptus sit, prout nos eum omnesq; & singulos eius posteros aptissimos iudicamus, ad ineundas omnes exemptiones recipiendas, libertates, priuilegia, feuda, vocatiões, á muneribus quibusuis, oneribus curialibus, personalibus & officijs iuribus & cõsuetudinibus Statutis, quibus Regni nostri Nobiles, vel per Nos, vel per decessores nostros armis Nobilitatis insigniti, vel antiquo iure Nobilitatis (quorũ ex ordine hunc esse Nobilem vt scimus, ita ꝓpter meritos labores eum dignũ esse Nobilitate iudicamus, Decreto hoc nostro & Priuilegio Nobilitatem eius auitam nouis armis illustriorem reddimus ac auximus) gaudent vel fruũtur, vel de iure, vel de cõsuetudine Regni nostri absq; omni impedimento & cõtradictiõe fruatur, vtatur cũ suis omnibus & singulis hæredibus in perpetuũ.

Nulli ergo hominum & statuum liceat hoc Priuilegium nostrũ & Decretũ, auctoramentum antiquæ Nobilitatis. Nunc denuo auctæ concessionis, prærogatiuæ Priuilegij, Voluntatis & gratiæ nostræ Regiæ, infringere, vel violare, aut illi quocunq; ausu temerario contrauenire & vituperare. Si quis aũt id attentauerit, illum iudicamus & decernimus, nostram & Sacri Regni nostri grauissimam indignationem ipso facto inerruisse. In quem etiam mulctã decreuimus ducentarum Marcarum, põderis auri puri obrisi: Partem dimidiam ærario nostro Regio, alteram iniuria affectis vsibus indubitanter adiudicandam ac irremissibiliter persoluendam, totiens quotiens illi quispiã cõtrauenire aut nostræ voluntati repugnare, aut per nos confirmatæ & auctæ, supra memoratorũ Nobilitati antiquæ detrahere velit nouerit se incurrisse. Hancq; pœnam eius criminis apud nos, siue per partem læsam, siue per Officium nostrum, vel instigatorem nostræ curiæ accusatis, absq; omni cunctatione promittimus irrogañ. Quod hisce publicis litteris nostris testatum esse perpetuo volumus. Quarum publicarum litterarum authoritas & fides vt esset integra perpetuo, eas Sigillo Regni nostri mandauimus expræssione & appensione cõmuniri. Datum & actũ Warssouiæ in Conuentu Regni Generali, Feria quinta post Festum Sancti Adalberti, Anno Domini Millesimo Quingentesimo Septuagesimo Secundo, Regni vero nostri Anno Quadragesimo Tertio. Præsentibus Reuerendissimis Reuerendis Magnificis Generosis, Iacobo Vchañski Archiepiscopo Gnesneñ, Legato nato & Regni nostri Primate. Stanislao Karnkovvski Wladislauieñ & Pomeraniæ. Adamo Konarski de Kobylno Posnanieñ. Petro Miskovvski Ploceñ. Victorino Virzbicki Luceorieñ. Alberto Starozrzebski Chelmeñ, Episcopis. Nicolao Radziuil Vilneñ, Petro Zborovvski Sandomirieñ, Caspro Zebrzidovvski Calisieñ, Ioanne Syrakovvski Lancitieñ, Andrea Sluzevvski de Sluzovv Brzesten, Ioanne Krotkovvski Iunivvladislauien, Ioanne Fierley de Dobrouicza Lublinen, suppremi Regni nostri Marschalco. Stanislao Lavvski de Strzegoczino Mazouiæ & Vicesgerenti nostro. Nicolao Kiska de Cziechanovviecz. Fabiano Czema Marieburgen, Palatinis. Hieronymo Ossolinski Sandomirien, Eustachio Wolouicz Trocen, & Viccecancellario Lithuaniæ, Ioanne Chotkievvicz Capitanao Samogitiæ, Gubernatori Liuoniæ & Supremo Magni Ducatus Lithuaniæ Marssalco, Ioanne Konarski Calisien, Ioanne de Tenczin Woynicien, Paulo Sapia Kijouien, Andrea Wiszniouieczki Woliniæ, Stanislao Slupecki Lublinen, Andrea de Tenczin Belzen, Ioanne Hayko Brzesten, Ioanne Tharlo Radomien, Ioanne Herboth de Fulstin Capitaneo Præmislien, Sanoceñ. Stanislao Wysocki de Budzislavv Bicesouien, Simone Slupski Inovvladislauien, Castellanis. Francisco Krasinski præposito Plocen, Archidiacono Cracouien, Vicecancellario Regni, Hieronimo Buzinski Zupario nostro Cracouien, & Regni nostri Thesaurario, Nicolao Chrystophero Radzivvil, Duce in Olyka, & Niesvviez Curiæ nostræ Magni ducatus Litvvaniæ Marszalco, nec non Stanislao Sandiuogio, à Czarnkovv, Stanislao Osovvski Cantore Gneznen, Curiæ nostræ Referẽdarijs, Ioanne Zaborovvski Præposito Sandomirien, Stanislao Crasinski Scholastico Gneznen, Laurentio Gosliczki Canonico Plocen, Ioanne Zamoyski Capitaneo Zamechen, Ioanne Demetrio Sulikovvski, Iacobo Vdryczki, Paulo Nosakovvski Secretarijs nostris, alijsq; quam plurimis aulicis & famulis nostris, Datum per Manus Magnifici Domini Valentini Dembinski de Dombiani, Cancellarij Regni nostri, sincere nobis dilecti.

Sigismundus Augustus Rex.

HOC idem Priuilegium & Testimonium Auctoramentumq; Antiquæ Nobilitatis superius descriptum, per Serenissimum & Potentissimum

Stephanum

Stephanum Dei Gratia Regem Poloniæ. &c. Per Formam vidimus, vti vulgo dicitur, in Comitys Regni Generalibus Varschouiensibus die Tertia Mensis Martii, Anno Domini Millesimo Quingentesimo Septuagesimo Octauo. Regni ipsius Anno Secundo confirmatum, & Sigillo Maiori nouo, Regni subscriptione Manus Illustris & Magnifici Domino D. Ioannis Zamoyski de Zamosczie Regni Poloniæ Cancellarij communitum & roboratũ est, ita, vt transsumpto fides & Autoritas maneat eadem, sicuti Originalium in Pargameno descriptarum approbatur.

☞ Tenże Stánisław Záwácki zostáwił Pothomstwo z Dorotą Czarną syny/ Stánisławá/ Janá/ Báptyste/ Teodorá/ Ludwiká/ y Corke Zophią/ Zygmunt syn/ y dwie Corce/ Anná y Dorotá/ discesserunt. Tenże sobie małżonce swey y potomstwu Grob v Swietey Troyce ná práwey stronie do Kośćiołá wchodząc postáwić kazał/ o czym świadczy Epitáphium támże.

Dom Trosińskich támże w onym kráiu dawny y znáczny.

Dom Zarnowskich stárodawny y znáczny támże.

Dom Jezierskich w Prusiech stárodawny y znáczny/ z ktorego był wieku mego Bálcer Márszałkiem v Xiążećiá Rádziwiłá Mąż znáczny.

Dom Wegrzynowskich w Mázowszu stárodawny.

Rudgierzowie w Bełskim Woiewodztwie Dom dawny.

Dom Jutrowskich w Wielkiey Polszcze stárodawny y znáczny/ Jan był w Rusi Mąż vrodziwy/ y siły tákże y sercá wielkiego/ Tátárom znáczny odpor w one Tátárszczyzny dáwał/ gdy go záskoczyli z przyiaćioły we Dworze iego/ obronną ręką im vszedł. Woyćiech Brát iego ná oyczyznie został w Káliskim Woiewodztwie.

Skromowscy w Lubelskim Woiewodztwie Dom dawny.

Dom Kárniewskich w Płockim ábo w Zawkrzeńskim Powiećie stárodawny y znáczny/ był Mikołay wieku mego/ ktory z Czernicką zostáwił tho Potomstwo/ Michála Officyálá y Kánoniká Pultowskiego/ Szczęsnego/ Stánisławá/ Corek pięć/ Olszewską/ Nieborską/ Lysakowską/ Strzeszewską Stolnikową Płocką/ y Kuklińską.

Targowscy Dom stárodawny y Máchnáczcy támże Dom stárodawny.

Dom Orzechowskich w Lubelskim Woiewodztwie dawny.

Dom Lipskich w Czerskim powiećie/ był ieden Rotmistrzem ná podolu Mąż znáczny.

Márszewscy w Káliskim Woiewodztwie Dom stárodawny y znáczny:

Páruszewscy támże Dom stárodawny y znáczny.

Koliczewscy z Płockiego Woiewodztwá dom stárodawny.

Swáráczcy ná Dobrzyńskiey Ziemi od Socháczewá wyszli/ Dom stárodawny. Był Bieniász wieku mego ktory zostáwił dwu synow/ Stánisławá y Mikołáiá/ obá Potomstwo zostáwili/ Mężowie godni do posług R. P. Corki dwie/ Lubowicka Bárbárá/ y Zophia Mokomáską.

Máćiey brát rodzony Bieniászow zostáwił te syny/ Andrzeiá Mężá godnego/ Krzysztophá tákże/ ktory miał zá sobą Vgoską/ niemiał z nią potomstwá.

Rogálowie w Bełskim Woiewodztwie Dom stárodawny.

Rokiczcy ná Dobrzyńſkiey ziemi Dom ſtárodawny.

Turſcy od Łukowá Dom ſtárodowny y rozrodzony/ z ktorego Symon Turſki v S. Jádwigi był Proboßczem y Kuſtoſem Skárbnym/ ten w Łukowie bedąc Plebanem Menſyonárya fundował / nádawßy ſumme pieniedzy pewną z wyſługi ſwey/ potym ſpuśćił Plebánią inßemu Kápłanowi.

Dom Lewickich ſtárodawny/ z ktorego był ieden Opáthem Czerwieńſkim.

Zaborowſcy w Mázowßu Dom ſtárodawny y znáczny.

Grzebſcy ná Dobrzyńſkiey ziemi dom dawny y rozrodzony.

Łápánowſcy w Przemyſkiey ziemi/ z Płockiego Woiewodztwá Przodek ich wyßedł/ zwano ie tám Mirosławſkimi.

Sobießczáńſcy w Lubelſkim Woiewodztwie.

Kielpieńſcy z Zakroczymſkiego Powiátu/ był ieden Kánonikiem Włocłáwſkim/ práwy Prálat y rządny/ Jákub Poborca Brát iego.

Kobrzyńſcy ná Dobrzyńſkiey ziemi Dom ſtárodawny/ z Mázowß wyßli/ ſą y w Prußiech iedenże Dom.

Rozwádowſcy z Podláßa Dom ſtárodawny/ był wieku mego Stániſław Sedzim Grockim Chełmſkim.

Tomaß ktory ſie był wyniosł do Krákowſkiey ziemie/ miał Vrząd przy Zupie/ kthory zową Wárcabny/ zoſtáwił dwoch ſynow y Corke iedne.

Rebiewſcy z Płockiego Woiewodztwá Dom ſtárodawny/ Mikołay y Stániſław żołnierze ſławni y Meżowie wielcy.

Punikiewſcy od Rożáná Dom ſtárodawny /był Andrzey Podſtárośćim w Rożánie.

Kráſowſcy ná Podláßu Dom ſtárodawny.

Tegoż Kleynotu vżywał Máciey Bech/ Proboßcz y Kánonik Sedomierſki/ Káźimierſki/ Solecki/ ꝛc. ꝛc. Secretarius S. R. M. Piſarz Grocki Krákowſki/ Mąż godny y záſłużony Rzeczypoſpolitey.

§ Jnßych Domow wiele w rożnych Woiewodztwách.

O Kleynocie Herborth/

kthory tu do Polſki przynieśion z Czech ábo z Morawy/ máią być trzy Miecze w Jábłku zielonym ná Czerwonym polu/ ktorego ſie własnośći przypátrzywßy/ czytáć bedźieß o Przodkách y o potomſtwie ich wtym wieku.

☞ W roku 1382. Władyſław Kśiąże Opolſkie / Sieſtrzeniec rodzony Krolá Káźimierzá Wielkiego / o czym świadczą Hiſtorye / był w wielkiey łáſce v Krolá LOdwiká Wegierſkiego y Polſkiego/ ktoremu był zlećił Gubernácyą Ziemi Ruſkich / y ná oſtátek mu zlećił był wßyſtko Kroleſthwo Polſkie / piſał ſie Kśiążećiem Wieluńſkim y Dobrzyńſkim/ tego wſpomina Kromer w Kśie-

gách 13. Miechowitá w Kśiegách trzecich. Piße/ że trzech bráciey rodzonych Herbortow przywiodł do Ruśi/ ktorym Lwow/ Przemyśl/ Sánok / y inße Miáſtá głowne dał do dźierżáwy / tenże tych Meżow własne Jmioná wſpomina/ Fryderyká/ Wáclawá / y Mikołáßá / piſáli ſie de Fulßtyn. A gdy ſobie vpodobáli one Kráie/ záłożyli thám Miáſteczko ktoremu dáli nazwiſko Fulßtyn/ od ſwego Oyczyſtego z ktorego ſie piſáli y Przodkowie ich od czáſu dawnego/ y w tym wieku Potomſtwo ich Herbortowie ná Morawie ten Fulßtyn trzymáią. Znácznie ſie potym záſługowáli Rzeczypoſpolithey Kráiow onych y Krolom Polſkim Pánom ſwoim/ co wſpomina Orzechowſki w qwinkunxie rozmowie ßoſtey/ poczowßy od przyśćia ich/ nie było Krolá żadnego potym/ dla ktoregoby Herbort ktory gárłá niedał/ iáko ná Sokálſkiey Fryderyk Herbort zábit/ czyniąc wiele á Meżnie z nieprzyiacioły.

Seweryn Herbort tákże v Obertyná Meżnie z Wołochy boiuiąc.

Andrzey Herbort v Stárodubá zmordowány wielkimi prácámi/ przyiechawßy do Domu vmárł: wieku mego byli ći ludźie znáczni.

Jan Herbort Stároſtá Barſki / wielki obrońcá Kráin Ruſkich/ Mąż ſławy y pámieći dla znácznych záſług godny / nie zoſtáwił Potomká Meſkiey płći / thylko Corki dwie z Krotoſką Woiewody Jnowłocłáwſkiego Corką.

Wálenty Herbort był Biſkupem Przemyſkim / co to był zá Biſkup/ iákiey náuki/ świadczy Concilium Trydentſkie/ kedy go było wßytko Concilium wyſadźiło ad colligendos omnes abuſus eccleſiaſticos, przydawßy do niego dwánaśćie Biſkupow/ wßákoż on był Princypalem.

Jan Brát tego Biſkupá rodzony Káßtellan Sánocki/ Stároſtá Przemyſki/ o ktorym Orzechowſki wzmiánke czyni/ że trudno rozeznáć było vczeńßymli był ábo cnotliwßym/ ten Compendium Kroniki Polſkiey nápiſał/ Státut Koronny/ tákże inßych wiele ſpraw iego pámieći godnych/ do Fráncyey po Krolá Henryká był Poſłem z drugiemi/ od tego zoſtał ſyn młodźieniec ná ten czás náuką ſie báwił.

Stániſław Herbort Káßtellan Lwowſki/ Stároſtá Sámborſki/ od ktorego Piotr Herbort młodźieniec vczony / Włoſkie / Fráncuſkie Kráiny y inße obiechał/ iezyki ich vmiał.

Mikołay Herbort Stároſtá Lwowſki / kthory tákże z młodych Lat wiele á znácznie ſłużył Rzeczypoſpolitey / zoſtáwił z Bárźianką z Domu Korczak alias Wreby Potomſtwo/ á to byli Bráćia rodzeni.

Herbort Káßtellan Bełſki/ ktory trzymał dźiałem Chliple w Przemyſkiey ziemi/ to był Mąż znácznie záſłużony Rzeczypoſolitey/ w Poſelſtwách znácznych bywał/ zoſtáwił ſynow dwu/ Woyćiechá ktory ſie piße z Zboyſk Meżá vczonego y rządnego práwego Herbortá / Ten z Bełżecką z Domu Jáſtrzebiec zoſtáwił potomſtwo.

Janá ktory tákże Włoſkie Kráie zwiedźiwßy / náuką ſie báwił/ przyiechawßy do Oyczyzny miał zá ſobą Goſtyńſką/ potym przez wßyſtek czás iáko ſie Woyná z Moſkiewſkim záczełá/ koßtem ſwym iezdźił/ z nieprzyiaćielem w potrzebách bywał. ꝛc.

Jákub Herbort z Mizieńcá/ Brát rodzony tego Káßtellaná Bełſkiego/ Był tákże Mąż Rzeczypoſpolitey znácznie záſłużony / zoſtáwił z Wapowſką z Domu Nieczuiá ſyná Abrámá/ Młodźieńcá podobnego/ ktory ſie ná ten czás náukámi wyzwolonymi báwił/ y dwie Corce/ z ktorych iedná byłá zá Zebrzydowſkim Stároſthą Stężyckim y Boleſłáwſkim / druga ná ten czás pánną.

Mikołay ſynowiec Janá Stároſty Barſkiego/ Mąż ſławy y pámięći godny / Rotmiſtrzem znácznym y fortunnym bywał ná on czás/ gdy Mikołay Mielecki Woiewodá Podolſki/ Bogdaná ná Wołoſkie Páńſtwo vtrácone prowádźił/ iákiey ſię ſławy Mężem pokazał / to ná potym w Hiſtoryey obaczyß/ gdźie iáko drugi Kurcius wotchłań práwie Pogan y okrutnych Wołochow wſkoczywßy / Męźnie ſię potym wybiiáiąc z Woyſká ich vßedł/ y zdrowo ſię do ſwoich (ącż zwielką nieprzeſpiecznośćią zdrowia ſwego) ále z wieczną ſławą wroćił.

§ Jáko potym z Tátáry y przed tym wiele á Męźnie czynił / tego ſię w Hiſtoryey náſłuchaß/ zoſtáwił z Lánckoruńſką z Domu Zádorá ſyná Jáná/ potym miał zá ſobą Zoráwińſką Káßtellaná Káliſkiego Corkę / z ktorą zoſtáwił Potomſtwo.

Jan Herbort/ z Brochnalá ſię piſał/ wieku mego był Mąż ták że znáczny wpoſługách Rzeczypoſpolitey/czego doználá w Interregná one/ miał zá ſobą Annę Szczáwińſką z wielkiego Szczáwiná Káßtellaná Łęczyckiego Corkę / Ochmiſtrzá Krolowey Anny / Stároſty Sochácżewſkiego y Wáreckiego. ꝛc. ꝛc.

Mierzewſzy w Káliſkim Woiewodztwie/ktorzy ſię mienią być włáſnymi Herborty/ Dom znáczny w onym Kráiu.

§ Inßych Domow niemáß ktorymby ten Herb należeć miał.

O Kleynocie Rowniá ſtárodawnym w Polßcze/ rozna powieść od Pothomſtwá o przodku Herbu tego z kądby tu do Polſki przyßedł/iedni powiedáią z Niemiec/drudzy z Węgier. Nośił trzy Miecze Gołe w Mieśiącu/niektorzy go vżywáią w Jábłku/ biorąc od Herborthow / á mießáią dwie Gwiazdźie miedzy Mieczmi / trzećią pod Mieśiącem w Polu Czerwonym/ A ták ſię przypátrzywßy włáſnośći iego czytáć będźieß o Potomſtwie/ ktore znáć y wiedźieć onim mogę.

☞ Tám kędy Długoß czyni wzmiánkę o Herbiech/pod tym Kleynotem wſpomina Stanislaum de Paſzochovv in Ruſia Mężem znácznym/ wßákoż w ktorym Woiewodztwie ten Pąßochow/tego niepołożył.

Ptaczkowie w Przemyſkiey Ziemi tego Herbu vżywáią/ácż iákomci wyżßey piſał/ zá omyłką vżywáią go ták iáko Herbortowie. Suſkráiewſcy támże tegoż Herbu vżywáią.

Páchołowieczcy ná Podláßu / ták iáko mam ſpráwę byli tego Herbu/ z ktorych iuż zá wieku mego był Stániſław Piſarzem w Káncelláryey więtßey/ zá Pánowánia Krolá Stepháná. Ten zá wielkim dowćipem y godnośćią / odnowił y podniosł ſławę Przodkow ſwoich / naprzod Virtute, potym Calamo & Armis. Chował ſię z Młodych Lat ſwoich ná Dworzech przednieyßych w Koronie/ wßędy ſię tház záchował / z kąd pochwałę odnośił/ piſał trzydźieśći Piſem iedno od drugiego rozne / potym w potrzebách zroznymi Narody wiele á Męźnie czyniwał/ z Turki/ z Tátáry/ tákże z Moſkwą w one potrzeby gdy Krol Stephan przez kilká Lat do Moſkwy z woyſki

ſkwy z Woyſki ieźdźał / w káżdey znácznym ſię pokazał / ná oſtáthek pode Pſkowem ná Mury ſam miedzy ludźmi Pießymi dobrowolnie naypierwey wbieżał. Dla tákich tedy záſług Krol Stephan dał mu puł Orłá w Helmie/ Wieżá zniey Proporzec / ná ktorym trzy Zęby Wilcze / Domowi Bátorych náleżący. Hetman Koronny ná ten czás Jan Zamoyſki trzy Drzewá / w Helmie Wieżá/ zniey Proporzec/ ná niem tákiß Herb w pośrzodku/miedzy tymi Herby iego Herb Oyczyſty ná Koronie w Pawim Ogonie/ kthory ma nazwiſko Pſkowczyk/ kędy doſtáteczniey o tỹ Mężu záſłożonỹ czytáć możeß.

V Swiętey Troyce w Klaßtorze Epitáphium opowiedá Annę Turową tymi słowy. Hic ſepulta iacet Genoroſa Anna Genoroſi Martini Tur, Hæredis de Baranki, Secretarij Regij & Tribuni Brzeſteñ, coniunx mortua Anno Domini 1551. Menſe Ianuarij Die 30.

V Bárnádynow ná Strádomiu w Klaßtorze ieſt Kámień wielki/ ná ktorym ten Herb wyryty/ textu nieznáć dla dawnośći.

Dom Łoſniewſkich w Ruśi v Trebowle ludźie Rycerſcy.

Dámáráczcy w Ruśi Dom tákże wſpráwách Rycerſkich znáczny.

§ Inßych w roznych Woiewodztwách wiele Domow zacnych.

O kleynocie ſtárodawnym w Polßcze Kietlicz/kthory przynieśion z Niemiec/ máią być trzy Dzwoná Láncuchá páncerzowego w polu Czerwonym / pißą o przodkách że bywáli ad pietatem proni/ o ktorych obaczywßy włáſność Herbu czytáć będźieß.

☞ W roku 1200. wſpomina Kátálog Henryká Kietliczá Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim / po Zdyſłáwie z Domu Jelitá alias Koźlárogi / przez Innocenciuſa Papieżá Trzećiego tego Imienia potwierdzon. Piße onim / że był z Rodu Kśiążęcego/tymi słowy. Hic ex genere Ducali Orginem ducens, Beatæ Heduijs Poloniæ Duciſe, Morauiæ Principis propinqui, cognatione quam cognationem tercio gradu contingebat, tákim ſpoſobem.

§ Teodoryk Breneń Kśiążę / od Konrádá Kśiążęćiá y Márgrábie Brenneń prádźiádá świętey Jádwigi/ poiął był Eudoxę Corkę Konrádá Kśiążęćiá Mázowieckiego y Kuiáwſkiego / ſyná Leßká Białego / onego ktory był zábit pod Gąſawą / z ktorą miał ſynow czterech.

Ottoná/ Konrádá/ Teodoryká/ Henryká/ y dwie Corce/ Judytę/ktorą był poiął Mßczuy Kśiążę Pomorſkie z Domu Gryff/ y Jádwigę Kśienią Klaßtorá Geberßtyńſkiego.

Stárßy Syn Otto Pánował ná Michni/drugi ná Bremie/ trzećí Teodoryk in ordinem Militiæ tranſiit.

Czwarty Henryk pomieniony wſtąpił był do Zakonu świętego Fránćißká/temu præbenda & Canonicatus Maydeburgeñ, per diſpenſationem fuere colocata. Ten we Wrocławiu w Klaßtorze v świętego Jákubá mießkał/á przez Márćiná Papieżá tego Imienia Czwartego dla świątobliwośći

tobliwośći żywota iego / tákże dla ozdoby Narodu Xiążecego / zá prośbą Xiążąt Polskich / Konrádá syná Leszkowego / bo to był iego własny Wnuk / tákże Władysłáwá y Ottoná Xiążąt Wielkopolskich / ná Arcybiskupstwo Gnieźnieńskie potwierdzon / czego ácz niechćiał przyiąć przez czás długi / wszákoż muśiał ná rozkazánie Papieskie / choćiaż áż do Rzymu sam iezdźił prosząc Papieżá áby był od tego wolen.

¶ Ten Pánnam w Ołoboku nádał dźieśięćiny z przyzwoleniem Kápituły Gnieźnieńskiey / po wszystkich Wśiách miedzy Rzekami Ołobokiem y Báryczą / wszákoż ich wtym wieku nie trzymáią / bo ie záraz Wincenty Námiástek iego odiął / ktory był bárzo chćiwy ná pieniądze / á iálmużny ták znáczney nierad dáwał / iákoż tákich ponim wiele było y nászego wieku / o ktorych czytáć będźiesz ná mieyscách swych.

¶ Tenże to był ziednał Duchownym wszystkim áby nie byli pozywáni do Sądu świeckiego / thylko do Duchownego / o co stáráiąc z wielką pilnośćią / sam do Rzymu iezdźił / potym gdy śię do Polski wroćił / z wielką rádośćią od wszystkich był przyięt.

¶ Tenże iáko o tym Kátálog świadczy. Sinodo congregata Clericos in Sacris ordinibus cōstitutos, vxoribus priuauit, & quaslibet cōcubinas fecit abiurare, & ab eis se continere, punień, & incorrigibiles ab eorum Eclesiis & beneficijs pellens.

¶ Tenże do Arcybiskupstwá przykupił dwie Wśi / Láwan y Włoknowi. Kásztellánią Słupską do Arcybiskupstwá od Xiążąt Polskich vprośiwszy / zwłasczá v Władysłáwá / ktory ią był przez niedbáłość swą vtráćił / przyłączył do Arcybiskupstwá. Tę był opánował Cum Rex Daciæ Guadarus asserens se (sicut verum fuit) per Annam suam de stirpe Principum Poloniæ processisse, perperam & iniuste illam occupasset, & pluribus annis tenuisset occupatam, vsurpans sibi & Ecclesiastica & temporalia. Henricus Archiepiscopus, dum Castellania præfata Slupeň, moleste & grauiter atq; inique ferentibus Baronibus & Proceribus Castellaniæ præfatæ, si genti & natione extraneæ proprijs & naturalibus Principibus neglectis & desertis forēt subiecti, ad naturalem Principem Svvatopelcum Rege Daciæ, Guardo deserto, suapte redeuntibus, & in dicionem concedentibus redijsset, Iurisdicionem suam Archiepiscopalē, & iura Archiepiscopalia omnia quæ ab antiquo in dicta Castellania obtinebat: tertio anno Pontificatus sui recuperauit, & in suam traxit ditionem, ducens per grandeuos testes Spirituales & Seculares, omni exceptione maiores, & signanter per Ludolphum Rectorem Ecclesiæ Parochialis in Slup, & Barones Proceresq; Slupeň, anno Domini 1203. In die Sancti Ioannis Baptistæ in Slup, coram Suentopelcone præfato Principe, & Domino Terræ & Castellaniæ Slupeň, ad Archiepiscopatum pertinuisse. Ták o tym pisze w Káthálogu. Był wźięt po Zelisłáwie z domu Kozlarogi / w Roku 1200. Vmárł Roku 1219. Dwudźiestego wtorego dniá Márcá / w Gnieźnie pochowan / po nim nástał Wincenty z Domu Nałecz.

¶ O tymże pisał Ianicius Poeta te Wiersze.

Stirpe ducum Henricus, Francisci ex ordine, tantæ,
Compulsus tenuit qui sacra vela ratis.
Libertas per eum clero datur vxor adempta est,
Iusq; noui factum spirituale fori.

Tego Henryká wspomina Kromer w Kśięgách 6. w Liśćie 194.
Násłáku tego Herbu iest Domow niemáło znácznych.

Dom Káyskich stárodawny y znáczny.

Dom Skidźińskich stárodawny y znáczny.

Ná Dworze

Ná Dworze Krolá Zygmuntá Augustá był Lenarth Kietlicz czás niemáły Dworzáninem znácznym / potym w Inflanćiech był Rotmistrzem / w wielu potrzebách z nieprzyiaćioły bywáiąc znácznym śię Mężem pokázował / iáko pod Lenwárthem / Jászkáratem / y ná ná inszych wielu mieyscách / pisał śię Liber Baro de Malneicz był Stárostą w Inflanćiech Kremoneń: Vżywał Báwołá Czarnego w żołtym polu / ktory śię z sześći pol do połowice vkazał / z Czerwonych trzech / á z Czarnych trzech / ná Helmie Koroná / v ktorey ná rogách Roża Czerwona ná iednym / ná drugiem Białła / y to Pierze Kápłunie Czarne / Pola w tyle v Báwołu Czarne y Zołte / ná przodku Czerwone y białłe. O tym Kietliczu pisano te Wiersze.

Báwoł w gorącá rad śię chłodźi w wodźie /
Ale nász Lenart gdy w iákiey przygodźie.
Swe nieśmiertelną sławą serce chłodźi /
Zá tym z dawnego czásu w Polszcze chodźi.

O kleynocie Glaubicz / kthory tu przynieśion z Niemiec / ma być Rybá ná ksztáłt Kárásiá w Polu Błękitnym żołta / ktorey własność obaczywszy czytáć będźiesz o przodkách y o Potomstwie ich ktore znáć y wiedźieć o nim mogę wták szerokim krolestwie.

Początek Herbu thego gdźieby miał być wywodzon / muśielibyśmy o przodkách mowić y poczynáć iesczcze przed Národzeniem Páńskim.

W Niemcech wiele Domow tey Fámiliey znácznych / tu iáko dawno zániesion ten Herb y thá Fámilia / niemász nic pewnego / wspomina Czeska Kroniká Teodorá rzeczonego Glaubs / wszákoż iesli był tey Fámiliey tego niekłádźie / tylko wspomina go tymi słowy. Teodorus autem Glaubs cum nō contemnenda manu Polonorum venit in fines Morauiæ, Anno 1361. 17. Martij vel 18. Septembris, vt alij dicunt, sed pulsus & fugatus á Venceslao.

Wieku mego były Domy znáczne tey Fámiliey w Polszcze / iáko naprzod Dom Rokoszowskich / z ktorego Jákub Rokoszowski był Podskárbiem Koronnym y Celnikiem / Zupnikiem Zup Krákowskich / Ostrzeszowskim Stárostą / vmárł Roku 1580. od ktorego tylko ieden syn został.

Dom Przecłáwskich stárodawny y znáczny / z ktorych An-

drzey był Dźiekanem Poznáńſkim/ Skoláſtykiem Krákowſkim y Kuſtoſem Płockim/ ná iego Herb piſał Jákub Gorſki te Wierſze.

Hoc inſigne tuam celebrat, clariſsime Præſul,
Horriſono, illuſtrem, Marte, fideq́ domum.
Ipſe ſed exornes quantis virtutibus illam,
Hoc tibi ſacratum, teſtificatur opus.
Cuius enim pulcher ſe condit Apollo ſub alas,
Illius placidam, ſentit adeſſe, manum.

Tegoż Herbu vżywáia Sábinkowie ludźie záſłużeni Rzeczypoſpolitey/ wſpomina Epitáphium w Kośćiele ná Zamku Bártoſzá Doktorá tymi słowy.

Hæc ſunt eximij Doctoris Buſta Sabinij,
Regiopontana prouenientis humo.
Que medicum atq́ Sophum & clarum virtutibus amplis,
Dotibus ornarunt, Rexq́ Sacerq́ chorus.
Archidiaconus hic Lublini Lanciciæq́,
Præpoſitus Vilnæ Florianiq́ ſacris.
Canonicus Vilnæ & Sandomiriæ atq́ parochus,
Piotrkouień item Steſicień erat.
Ægidij Cuſtos Sancti & Colega minorum,
Maximus Auguſti certa medela malis.
Huic igitur Fratres Germani hoc triſte ſepulchrum,
Tomas & Simon depoſuere ſui.

Conſumptus eſt Phtiſi ætatis ſuæ Anno 50. obijt die 10. Auguſti Anno Domini 1556. Był w wielkiey łáſce v Krolá pomienionego dla záſług y godnośći.

¶ Wieku mego był Stániſław Sábinká Medicinæ & Phiſicæ Doctor, Aduocatus & Phiſicus Vilneń, Krolá Stepháná Sekretarz y Mynice Wileńſkiey Superintendent/ Mąż záſłużony y godny/ ktory támże Potomſtwo zoſtáwił.

¶ Inſzych Domow wiele w roznych Woiewodztwách zacnych.

O Kleynocie Wieruſzowa

/ ktory ma być puł Kozłá ſzáchowánego áż do ſamych kopyt/ druga połowicá przednia wſzyſtká ma być Czarna z Głową y znogámi w Polu Białym / Száchownicá Czerwona y Biáłła. Długoſz piſze o Przodkách że z Niemiec z Myſny do Polſki przyſzli. Piſze o nich że bywáli Viri Pacifici, piſzą niektorzy/ że nazwiſko to otrzymáli dla záchowánia prawdy Pánu ſwemu/ kędy ie wſpomináią tymi słowy. Qui in rebus arduis R. P. fide & conſtantia comprobati fuerunt, viri in ea domo prudentes, ſagaces, ſtrenui, forteſq́, & in Rei Militaris peritia exceleń ſemper fuere. O ktorych przypátrzywſzy ſie własnośći Herbu czytáć będzieſz/ tákże o Potomſtwie ktore ia w ták ſzerokim Kroleſtwie znáć mogę.

W roku 1442. Kromer w Kśięgách 27. wſpomina Wieruſzá tymi

ruſzá tymi słowy. Vexatum eſt tamen poſtea nihilominus Teritorium Velunenſe à Wratislauień, Duce Haſenemero, ſiue Zaiezo Auſtrio : Wieruſzouumq́ oppidū cum Caſtello inceſum ac Dominus eius virus captus. &c.

Poki Polſzcze Sląſko należáło y inſze przyległe Niemieckie Kśieſtwá/ zá onych Krolow Mężnych/ wiele było zaſzło Rycerſtwá tey Fámiliey w Zatorſkim y Oświećińſkim Powiećiech/ około Wrocłáwia/ w Száſkiey Ziemi/ y w Myſznieńſkiey bárzo ich wiele/ zową w onych Kráinách Bokij/ z Niemieckiego Einboczk.

W Poznáńſkim Woiewodztwie były the Domy zdawná możne iáko Wieruſzowie/ fundowáli Klaſztor Heremitom.

Dom Goreckich támże w Wielkiey Polſzcze ſtárodawny y znácznie záſłużony Rzeczypoſpolitey/ z ktorego wieku mego był Mátiaſz Gorecki Chorążym Poznáńſkim y Piſarzem Polnym / człowiek był znácznie záſłużony ták in Re Militari, iáko y w inſzych potocznych ſpráwách / od ktorego zoſtáło Potomſtwo.

Michałowſcy w Káliſkim Woiewodztwie Dom znáczny.

¶ Inſzych Domow wiele w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie ſtárodawnym Korczak:

Piſze Długoſz tymi słowy: Genus Ruthenicū, qui priſco tempore Ciphum in eo Canem ſedententem deferebat, id Ludouicus Polonię & Hungariæ Rex abhominatus immutauit, & Demetrio de Bozidar, Regni Poloniæ Vicetheſaurario, arma Regni Hungariæ deferēda tradidit, in Galea tamen defertur Ciphus & Canis.

☞ Zdawnych Kśiążąt Sláwieńſkich ma ſwoy początek ten Kleynot/ ktorego tu w Polſzcze Przodki od czáſu bárzo dawnego rozne ſcriptá opowiedáią/ o ktorych obaczywſzy własność Herbu / czytháć będzieſz tákże o znácznym rozrodzeniu Potomſtwá ich/ ma być w Polu Czerwonym/ Rzeki Biálle.

Dwie Fámilie w Polſzcze ktore tego Herbu tákim kſztałtem vżywáią/ iedni noſzą Czáſzę w niey Pśia Głowá/ w Helmie trzy Rzeki/ drudzy

dzy trzy Rzeki zá Herb/ w Helmie w Cżáßy Pśia Głowá/ ták iáko baczyß/ á wßytko ieden. O nádániu tych Rzek do Cżáße/ ácż Długoß piße żeby zá Lodwiká Krolá Polſkiego y Węgierſkiego/ Demetryußowi ktory ſię piſał de Bożydar napierwey miáły być przycżynione do Cżáße/ Ale tho ináczey Potomſtwo y bárzo godno y podobno do prawdy twierdzi/ y dowod vkázuie tym ſpoſobem.

Trzy Rzeki ſą w Kroleſtwie Węgierſkim ſławne/ Dunay/ Sáwá/ Ciſa/ drudzy miáſto Ciſy kłádą Dráwę/ nád tymi Rzekámi Przodkowie Herbu Cżáßá/ wiele á Mężnie z nieprzyiacioły Kroleſtwá onego cżynili/ y ßeroko około nich Páńſtwá Rzecżypoſpolitey rozßerzáli/ bo tho byłá Fámilia bárzo można/ y práwie przednieyßa. Wſpomina Przodká tey Fámiliey Hiſtoryk Węgierſki Anonimos imieniem Zoárdá/ ktory ná then cżás gdy Atyllá cũ Detricho de Verona ziechał ſię był ad Zevven, ná roſkazánie Athylle wyieżdżał przećiwko Detrychowi/ y wdźięcżnie go przymował/ miał przed Pocżtem Chorągiew Krolewſką/ ná ktorey byłá ſimilitudo Auſturis cum Corona.

¶ Tenże Zoárd od tegoż Atylle iezdźił z Woyſkiem do Apuliey y Kálibryey/ ktore popuſtoßył áż do Miaſt Regioná y Katoná/ ktore był zbudował on vcżony Kato. etc.

¶ Z tegoż Zoárdá Potomſtwá miewáło Kroleſtwo Węgierſkie wiele Mężow biegłych w ſpráwách Rycerſkich/ ktorzy ſię potym roziechali po rożnych Kroleſtwách/ pełno ich we Włoſkiey Ziemi w Wenecyey/ w Kroleſtwie Neápolitáńſkim. etc. A ći byli ták przyßli do tey Pśiey Głowy w Cżáßy: po ześćiu Kśiążęćiá Węgierſkiego ießcże zá Pogan/ przyßło drugiego obieráć/ wyżßey pomienionego Zoárdá Przodek był v wßyſtkich ludźi w oney Ziemi wźiętym bárzo/ ták dla znácżnych ſpraw Rycerſkich/ iáko y dla możnośći á doſtátku wielkiego y dawnośći w Kroleſtwie Pánońſkim. A ták zgodnie od wßyſtkich był ná Páńſtwo obran. Ale on będąc Mężem roſtropnym/ bacżąc w ludźiech onych nieuſtáwicżność/ wymowił ſię im z tego/ á iżby był tym wolnieyßym/ vkazał im Fámiliey Káninow Páná tákże możnego/ opowiedáiąc go przed ſwoią Fámilią dawnieyßym/ ná co gdy przyzwolili/ przyßłá byłá z tąd tá Fábulá/ że Węgrowie Pſa zá Páná obráli.

¶ A gdy on Káninus obran od Zoárdá/ zá przyzwoleniem wßyſtkich/ pocżął Węgrom okrutnie Pánowáć/ pocżęli Korcżaká winowáć/ powiedáiąc/ żeś ty ieſt przycżyną niewoley náßey. On chcąc ich do pierwßey wolnośći przywroćić/ przećiwił ſię záraz Kśiążęćiu onemu/ potym go z Páńſtwá zrzućiwßy/ doſtał y zábił/ á Głowę iego wßyſtkim vkázowáć kazał.

¶ Oni zá to dobrodźieyſtwo powtore chćieli go mieć zá Páná/ z cżego ſię tákże wymowił. A gdy inßego im Páná vkazał/ zá poſługę ſwą v niego y v wßyſtkiey Rzecżypoſpolitey wymogł ſobie ná wiecżną pámięć Trzy Rzeki/ nád ktorymi niepzyiaćioły Kroleſtwá onego porážał/ á iż Páná zábił okrutnego/ nie człowiecżą/ ále Pśią Głowę od nazwiſká iego przydáli mu w on Korcżak/ ktory zdawná zá znák Rycerſki nośił.

Ale iż tego wiek ten doſtátecżnie powiedźieć niemoże iáko ieſt nábythy/ tylko to wiemy że ieſt bárzo dawny/ y rozrodzone Potomſtwo tey Fámiley w rożnych Páńſtwách/ y Rzecżypoſpolitey záſłużone.

Cżytałeś ná pocżątku Kśiąg wtorych/ że záwße podobne zaſługam ſwoim ſobie znáki Rycerſkie bráli ábo iednáli/ y tu niemáß nic zdrożnego/ owßeki do prawdy bárzo podobne/ gdyż wieß że Pſa zá Herb dawno vżywáli ludźie możni/ o cżym cżytay Diodorum Siculum.

Mam tę ſpráwę od pewnych ludźi/ ktorzy świádomi wiela Narodow y w rożnych Krainách Fámilij przednieyßych/ że Herbu tego w Wenecyey ſą trzy Fámilie/ ktore zową Donatorum, ácż máią rożność miedzy ſobą/ iedná nośi nád Rzekámi Różą/ Druga dwie/ Trzećia trzy/ á ná Helmie Korcżak Złoty/

cżak Złoty/ á Pśia Głowá w nim/ ábo Pies śiedzący.

Niedawno zá pámięći ludzkiey był Kśiążęćiem Weneckim Fránćißkus Donatus/ ktory Rzecżpo: w wielkim porządku y pokoiu ſpráwował.

Tegoż Kleynotu w Kroleſtwie Neápolitáńſkim ieſt wiele/ á ludźi możnych/ ktore po Włoſku zową Kárafámi/ co ſię ná náß iezyk wykłáda Korcżakowie.

Z teyże Fámiliey był ieden Papieżem/ Pánem Mężnym/ násláduiąc Przodkow ſwych/ mężnie bronił Imieniá Zbáwićielá náßego/ y Wiáry Swiętey Chrześćiáńſkiey.

Tu v nas w Kroleſtwie Polſkiem nayznácżniey opowieda Káthálog Prokopá Biſkupem Krákowſkiem/ był wźięt po Páwle z Przemąkowá z Domu Pułkozá/ w roku 1288. Żył ná Biſkupſtwie dwie lećie y trzy Mieśiące/ vmárł Roku 1291. Był to powinny Leßká Monárchy Polſkiego/ po Mátce Gryffinie Ruſce/ y Ruſákiem go też Długoß opowieda/ o cżym cżytay Kromerá Kśięgi Dźieśiąte. Był wźięt z Probośtwá Sędomierſkiego y z Kánoniey Krákowſkiey/ kthemu był Podkánclerzem Leßká Cżarnego. Vmárł Roku 1291. Po nim obran Jan Mußkatá Slężak.

☞ **Dom Chodorowſkich á Zoráwińſkich w Ruśi/ vżywáią** Herbu tego ſtárodawnym zwycżáiem Przodkow ſwoich/ z tego Domu wielcy á znácżni ludźie w Ruſkich kráinách bywáli/ iáko Demetrius de Chodorow/ w roku 1436. Łowcżym Lwowſkiem. Wieku mego byli trzey Bráćia Chodorowſcy.

Szcżęſny/ od ktorego zoſtáli ſynowie dwá.

Symon/ ktory zoſtáwił Potomſtwo z Bodzánowſką Syny y Corki.

Jan/ ktory tákże z Pretwicowną zoſtáwił Potomſtwo.

Zoráwińſcy iedney dźielnice z Chodorowſkimi/ z kthorych Sebeſtyan był wieku mego Káßtellanem Hálickim zoſtáwił z Kośćielecką dwie Corce/ Herbortową ná Dźiedźiłowie/ y Ląnckorunſką.

Od tych ktorzy vżywáią Trzech Rzek/ w Helmie Korcżaká/ nayznácżniey Długoß wzmiánkę cżyni/ gdźie wſpomina Demetryußá de Bożydar Podſkárbiem Koronnym zá Lodwiká Węgierſkiego y Polſkiego Krolá/ w Roku 1370.

Demetryußá z Goráiá wſpomina Liſt w Roku 1399. tymi słowy. Nos Demetrius de Goray & in Szczebrzeſzyn Hæres, &c. Supremus Marſzalcus Regni. &c. &c. Támże zálećiwßy zaſługi/ wylicża Wśi ktore dał Nobili Cedzik Prochański. Grußkę y Zaporze/ etc. Ratione ſeruicij in Terra Chelmeñ. Z tego Zaporza iuż ſię Potomſtwo Zaporſkimi zowie/ á ſą to właśni Procháńſcy o ktorycheś cżytał pod Gryffem.

Albertum de Goray, hominem locupletem, opowiedáią dawne Liſty w Roku 1382. Od tych Przodkow były Domy możne wieku mego/ o ktorych Liſty rozdźielne powiedáią/ że ſię ták Dom ten rozdźielił/ Jwoniá z Goráiá ſyn Dymitrow/ miał Synow cżterech/ Prokopá/ Alexándrá/ Andrzeiá/ y Mikołáiá.

Dymitr wyżßey pomieniony Márßałek Wielki Koronny/ Brát Jwoniow/ niemiał tylko Corki trzy/ Kátárzynę/ Helżbietę/ y Annę. Stárßa byłá zá Tarnowſkim z Domu Leliwá/ Helżbietá zá Krzepickim z Domu Rożá/ Anná zá Tęcżyńſkim/ á te wynioſły w te Domy Goray/ Szcżebrzeßyn/ Turobin/ Kraſnik/ Miáſtá znácżne/ y Boturz.

Ci záśię ktorzy idą od Jwonie/ ieden był wźiął dźiałem te Jmioná/ Białłą z Wolą/ Bieliny/ Stoiány/ ná Podgorzu záśię Jánußowice/ Alecżyce/ Bláßkową/ Smarżową/ ktorą iuż wieku mego kupili Lycżkowie

z Domu Sulimá v Janá Lipskiego/ ktory iest własny Goráyski / od syná Iwonie z Goráiá/ wyższey pomienionego.

Z tych tedy synow Iwoniowych czterech/ naprzod dom dźisieyszych Goráyskich idźie z Mestwá sławny/ Byli dwá Rotmistrze/ Jan y Jerzy/ Mężowie wielcy/ w iákich posługách Rzeczypo: bywáli / iáko wielkie Woyská Poczty ábo Rotámi swemi gromili/ w bitwách poiedynkowych Turkom / Tátárom/ Wołochom/ Moskwie/ źrzodłá krwáwe Száblámi swemi nákbiech otwarzáli/ szerzey w Historyey o spráwách ich pamięći godnych czytáć bedźiesz/ zostáwili Potomstwo.

Adam Goráyski Bráth wyższey pomienionych Rotmistrzow/ człowiek cnoty y pobożnośći wielkiey w posługách Rzeczypospolitey pilny y znáczny/ ziazdy żadne/ Seymy Koronne krom posług iego zá mego wieku nieminely/ Tátárszczyzny / Interregná / znáczna przysługe y pomoc iego znáły/ zostáwił Potomstwo.

Siostry iego/ naprzod Procháńska/ od ktorey syn Márcyan y Mielecka/ Járzynina Piotrowa/ od ktorey Brzechwina/ Trzećia Ostrowska.

Dom Czurylow od Wtorego syná Iwonie z Goráycá / w ktorym ácz było wiele Mężow znácznie Rzeczypospolitey zásłużonych/ o ktorych rozne scriptá powiedáia / pisáli sie de Stoiány. Wszákoż wieku mego był Márćin Czuryło Mąż sławy y pámięći wieczney godny/ ktory w potrzebách znácznych Krolestwá tego bywał / zwłaszczá z Tátáry / z Wołochy ná on czás gdy Woiewode Wołoskiego Bogdaná ná Páństwo vtrácone prowádźili/ w Roku 1572. Tám z Rotą swą ten Czuryło iáko sobie Mężnie poczynał/ iáko Turki rozgrámiał/ gdy wielkim pedem ná Woysko Polskie náciesáli/ chcacie gwaltem á moca ogárnać / w bok Roćie iego nabieżawszy/ ácz mu przyszło podkánie nieráżne / wszákoż dobra spráwá á Mężne serce iego/ łácno wszystko náprawiło/ tákże Turki pomieszawszy Rothy swey stem Koni/ Ktorych było w Huffu sześć set ábo wiecey/ rozniosł/ chwile nie máła znimi czyniac. Zá tym Hetman ludźi Polskich Mikołay Mielecki z Domu Gryff/ widzac że mu bárzo nierowno było / vćieszywszy sie z Mężney śiły y zdobrego szczęśćia iego/ ná ktore wszyscy pátrzáli / kazał go Roćie Osowskiego Rotmistrzá rátowáć/ ktory też iesli niemnieysza / tedy niewietsza ná ten czás miał/ bo tám wszystko ludźie przebráni byli. Wiele Turkow ná plácu zbitych zostáło/ z Czuryłowey Roty tylko sześći pácholkow zábitho / w pierwszym podkániu. Sprosnie im thyłu Pogánie podáć muśieli / z szkoda swa niemáła. Wiele inszych spraw iego pamięći godnych w Historyey czytáć bedźiesz / Był to Mąż nietylko wspráwách Rycerskich / ále y w innych potocznych náleżacych Rzeczypospolitey biegły/ był świádom spraw y obyczáiow wiela źiem Włoskich y Niemieckich/ Zamek Twierdza wielkim kosztem y ochedożnie zbudował/ Miał zá soba Jázłowiecka Woiewody Ruskie° y Hetmáná Koronne° corke/ z ktora Potomstwo zostáwił syny y Corki.

Od trzećiego Brátá Iwoniowego syná zGoráiá/ Dom Lipskich/ ktorzy od Lipská nazwisko máia własni sa Goráyscy/ było ich wieku mego dwá Brácia/ Jan Mąż godnie zásłużony Rzeczypospolitey w káżda potrzebe gdy nieprzyiaciel Ruskie Kráie náieżdżał znáczne Poczty wywodźił/ zostáwił z Słupecka Potomstwo.

Mikołay Brát iego wźiał dźiał ná Wołyniu zá Sokalem / był thákże Mężem rzadnym.

☞ Dom Bárzych z dawná znáczny/ pisáli sie z Błożwie/ ći z Dersniaki iedney byli Dźielnice/ iuż wieku nászego poczeli sie pisáć z Wiśnicżá/ ktory przyszedł ná nie po Kmitách z domu Srzeniáwá / iákos czytał pod Herbem. W tym domu Bárzych wieku mego byli ći Mężowie znáczni/ Naprzod.

Stánisław Woiewodá Krákowski/ vmárł Roku 1571. O czym świadczy Epitaphium ná grobie iego na Zamku Krákowskiem pisane tymi słowy. Illustris & Magnificus Dominus Dominus Stanislaus Barzy de Blozevv & in Wisnicze hæres, Palatinus ac Generalis Cracouień, Sniatineńq; Capitaneus, Vir pius & benignus, prudens, nec indisertus Senator, vitæ Catholicæq; religionis cultor, & pro sua dignitate gratiaq; Principis florens, obdormiuit atq; hic situs est, Anno Domini 1571. Nona Nouembris, ætatis suæ 41.

Herby Cztery/ Wreby/ Srzeniawá/ Bończa/ y Czwarty tákiem sposobem.

¶ Zostáwił Syná iednego z Theczyńska Woiewody Sedomierskiego/ Bełskiego/ Chełmskiego/ Kráśnostáwskiego/ Rubieszowskiego/ Spiskiego/ Ratnieńskiego/ Sokálskiego/ Thyszowieckiego Stárosty Corka Janá. Po teyże wielka część máietnośći Toporow wyszlá w Dom Bárzych / iáko Kśiąż/ kthory potym v Syná iego pomienionego Janá Bárzego kupił Myszkowski Piotr Biskup Krákowski z Domu Jástrzebiec.

¶ Te Woiewodźina opowieda Epitaphium w Kśieżu pisane tymi słowy. Catherinæ Ioannis Comitis in Tenczin, & Catherinæ á Lasko Filiæ, Coniugi suæ obseruatam erga se fidem & beneuolentiam charissimæ, multisq; præclaris virtutibus, sed potissimum pura in Deum Religione ornatissimæ, Maritus Stanislaus Barzi, suo ac Ioannis filioli ex ea suscepti nomine, hoc perpetui amoris iudicium mærens mortuæ erexit, cuius corpus sub hoc cum parentibus communi sepulchro futurum restaurationem expectat: Vixit annos 28. Obijt anno 1566. Die 25 Iunij.

Andrzey Bárzy miał zá soba Padniewska Stárośćianke Dybowska/ Biskupá Krákowskiego Synowice rodzona/ wszákoż vmárł sterilis.

Erázm y Bárzy miał zá soba Drzewicka Kásztellaná Inowłocłáwskiego Corke/ tákże znia potomstwá nie zostáwiwszy vmárł.

Piotr Bárzy Kásztellan Przemyski y Stárostá Lwowski/ then ná wielkich posługách Rzeczypospolitey bywał / vmárł w Hiszpányey/ gdźie był posłan od Krolá Augustá w pilnych spráwách/ zostáwił z Dźieduszka Stárośćianka Koniuska z Domu Jelitá vel Kozlarogi Potomstwo.

☞ Dom Dersniakow / ktorzy sie pisza z Rokitnice / z tymi iedney dźielnice/ wspomináia dawne listy rozdźielne Trzech Bráciey / z ktorych ieden Piotr máiac zá soba Odroważowne/ nie zostáwił znia tylko trzy Corki / Bárbáre Trzećieska/ Anne Fredrowa/ ktorey Corká Helżbietá byłá zá Krzysztofem Droiewskim / od ktorego Jan Tomasz Stárostá Przemyski / Kátárzyná Herbortowa Kásztellanká Sánocka/ Reginá Krzeczowska/ Anná Wasowicowa/ ⁊c. Dorotá Trzećia Corká tego Piotrá Dersniaká/ Trzećieska w Kożuchowie/ od ktorey Piotr Trzećieski / y inszy Brácia iego/ Mikołáiowa Dedenska: Pierzchálina Anná/ Reginá Wierzbowska/ Kátárzyná Trzćinska.

Mikołay Brát wtory tego Piotrá Dersniaká był Sedźim Przemyskim/ od ktorego był Stánisław Dersniak/ nie miał Potomká.

Jan Podkomorzy Przemyski vmárł sterilis.

Wálenty/ ktory zostáwił Syná iednego Stánisłáwá z Pieniaszkowna z Krużlowey/ Sedźiego Przemyskiego Corka/ ktory thylko sam Domu tego zacnego Potomkiem został/ Młodźieniec do spraw Rycerskich chetny y podobny. ¶ Od Trzećiego Brátá Piotrowego był Piotr Dersniak / kthory trzymał Trześniowa/ był Mąż znáczny/ szczedł sterilis / tákże y Siostrá iego rodzona Rzeszowska.

☞ Dom Droiewskich w Przemyskiey ziemi stárodawny y znáczny/ w ktorym wiele przed tym ludzi znácznych bywáło y zásłużonych Rzeczypospolitey/ wieku mego też byli ci Meżowie sławni. Naprzod Jan Biskup Kuiáwski/ kthory był wzięt po Andrzeiu Zebrzydowskim z Domu Rádwan/ w Roku 1 5 4 5. Zył ná Biskupstwie Lat dwánaście/ Vmárł w Wolborzu Roku 1557. po nim zostáł Jákub Vcháński z domu Rádwan.

Stáníslaw Droiewski Kásztellan Przemyski/ był tho Senator godnie zásłużony Rzeczypospolitey/ Tylko że był alienus a fide Catolica, zostáwił syná Janá Meżá godnego/ kthory bedac Sekretarzem Królá Stepháná/ w znácznych posługách bywał Rzeczypospolitey/ o czym ná mieyscách swych/ á potym w Historyey szerzey czytáć bedzieß. Krzysztoph drugi syn tegoż Kásztellaná.

☞ Jan Tomasz Droiewski/ Stárostá Przemyski/ ten ná wielkich posługách Rzeczypospolithey bywał / w Poselstwách znácznych/ iáko do Fráncyey do Królá Henryká/ zá Królá Stepháná we wszystkich potrzebách począwszy ode Gdáńskiey/ przez Polocka/ Wielkołucka/ etc. Od tegoż Królá do Cesarzá Tureckiego Amurátá iezdził / y przed tym y potym ná wielu znácznych posługách Rzeczypospolitey bywał/ był to Mąż porządny/ vczony/ wiela ziem obyczáiow świádomy/ iezyki Włoski/ Fráncuski/ Láciński vmiał.

Kilian Droiewski Brát tego Stárosty / miał zá soba Sobkowne z Suleiowá/ z ktora Potomstwo zostáwił.

Jan Krzysztoph Brát ich trzeci / był Sekretarzem Krolewskim / Mąż godny/ Vmárł mlodo.

Siostry ich / Kathárzyná Herbortowa Kásztellanká Sánocka Stárośćina Przemyska/ Reginá Krzeczowska/ Anná Wąsowicowa.

Dom Boratyńskich stárodawny / od onego Demetriuszá z Bożego dáru/ wspomináia Listy dawne Dymitrá de Boratyn Káncler zem ziemie Ruskiey/ w roku 1 3 7 4. Ktory miał Synow siedm / od ktorych Potomstwá w Przemyskiey ziemi niemáło / á káżde roznym sie nazwiskiem zowie. Naprzod/ Jurgi wziął był działem Málćicze / tego iuż potomstwá nie sstáło meskiey pići/ ostátecznym Potomkiem zeszłá Tárłowa Chorążyna Lwowska/ ktora wniosłá Málćice w Dom Tárłow. Byłá to białła głowá wieku moiego Spraw vczćiwych y żywotá dobrego/ Kátholiczká wielka/ do wychowania y wyćwiczenia Białłych głow nie ledá præceptor/ co pokazáłá ná właśnych Corkách swoich ktore tylko dwie miáłá: Kátárzyne Dángiełowicowa Chorążyna Lwowska y Jádwige Sieniáwska Woiewodzina Ruska. Te nie tylko dla vrody piekney ktora miáły/ ábo też iáko to wiec bywa dla Posagow/ iáko dla nadobnych obyczáiow / od wielkich á możnych ludzi do stanu Małżeńskiego żadáne były/ o czym potym w Historyey czytać bedzieß.

Sieńko tegoż pomienionego Dymitrá syn wtory / ktory był wziął działem Dabkowice/ od tego Potomstwo Dabkowskimi sie zowie.

Fedáß trzeći wziął był działem Thámánowice.

Jwászko czwarty brał działem Chánkowice.

Demko piąty wziął Michálewice/ od tego Michálewscy byli wieku mego Stánisław y Jerzy Brácia rodzeni/ Meżowie sławy y pámieći godni/ ktorzy w sprawách Rycerskich zrośli/ y w potrzebách z nieprzyiaciołmi bywáli/ nie zostáwili potomstwá. Siostry ich dwie rodzone były / Anná Pukinicka Białłagłowá dla spraw poczćiwych y wielkiego porządku pámieći godna/ zeszłá sterilis. Hinkowa siostrá ich rodzona zostáwiłá Syná Janá/ Meżá y Dworzániná wybornego.

Stánisław Michálewski Czech / od tego zostáli Synowie/ Jerzy Młodzieniec był wieku mego vczony/ wiela ziem y obyczáiow ich był świádom/ iezyki/ Włoski/ Niemiecki dobrze vmiał.

Solomuńscy z tymiż Michálewskimi byli iedney dzielnice dom znáczny.

Dymitr szosty syn Dymitrow z Wasilem Brátem namłodszym wzieli Boratyn/ y tym sie dzielili ná poły. Wasil nie zostáwił Potomká Meskiey płći/ tylko dwie Corce/ Asie Kniehinia Przedzielnicka/ á potym gdy iey Mąż vmárł/ szłá zá Máthuszá Krásnopolskiego z Domu Thopor/ ktorego Potomstwo po Boratyniu zwáli sie Boratyńskimi.

Máruchne teyże Asie siostre rodzona wziął był Krezá Stárostá Przemyski chcac sie nia opiekáć/ wszákoż mu ia z mocy wydárł Jwászko Borátyński Striy iey/ on ktory był działem wziął Hánkowice. Posłał potym do Pátryárchy Konstántynopolskiego/ swego Popá/ áby mu ia zá żone poiać dozwolił. A gdy mu rozgrzeszenie posłał/ brał z nia ślub/ y zostáwił dwu Synow / Steczká y Andreyká. Ci kiedy sie ná Łácka wiáre ochrćili/ Steczko miánowan Janem/ on po stáremu Andrzeiem. Byli to Meżowie w Ruskich Kráinách sławni.

§ Gdy potrzebá byłá z Wołochy zá Alexándrá Królá / ná pierwszym potkániu byli pomieszáni Polacy od Wołochow/ y Hetman od wielkośći był ogárnion/ z ktorymi wiele á meżnie czynił. Ci dwá Brácia Boratyńscy to obaczywszy / skoczyli iáko Lwi ogromni / Wołochy przełomili / Hetmáná Ląnckoruńskiego z domu Płomień odrátowáli. Znowu potym przyszedszy Polacy do spráwy / ná poły przegrána bitwe wygráli. Ląnckoruński potym przyiechawszy / zálecáiac Rycerstwo onych dwoch Meżow/ wielkie Meztwo opowiedział / zá co vdárowáni byli hoynie. Mieli po thym żony/ Jeden Fredrowne z Domu Bończa / Drugi Nowomieyska z Domu Wilcze Kosy.

Zá Pánowánia Zygmuntá Pierwszego/ przyszłá potrzebá do Moskwy/ posłał im Listy Przypowiedne/ dáiac káżdemu zosobná ná Rote/ v Opoczki v szturmu Andrzeiowi spuszczono Kámień żárnowy ná rámie / áż reke odtracono/ záraz go drabi porwáli/ odnieśli do Obozu/ potym do Wilná odwiezion/ Krol pilnie prośił/ rozkazał Bárwierzom áby go pilno leczyli/ nagrode káżdemu dobra obiecuiac. Gdy przychodził ku zdrowiu/ potrzebá tego byłá áby był przepurgował renes / bo był począł dla tego puchnąć/ Bárwierze/ Doktorowie go námáwiáli/ Kśiedzá przywiedli/ ktory mu dawał rozgrzeszenie/ on powiedział. Ja wole vmrzeć/ á niżli złamáć przysiege żenie swey miley/ bo bym o to karánia od Páná Bogá nieuszedł. A ták sie o mie wiecey nie staraycie/ niech sie zemna dzieie wola Boża. W tym vmárł pokilku dni nie vsłuchawszy Doktorow áni Kśiedzá / y Krolewskiego roskazánia nie przymuiac. Brát iego Stárszy potym Jan odwiozł ciáło do Przemyślá z Wilná/ y támże ie v świetego Janá pochowáć kazał / A sam znowu do Litwy iechał/ wiedzac iż pretko potrzebá miáłá być z Moskwa / obrocił sie prosto do Woyská ku Połocku/ dostawszy pewney spráwy / iż ná drugiey stronie Dźwiny leżáło siedm Tyśiecy ludzi Moskiewskich / ácz iuż było nád wieczorem/ Rzeká byłá nieprzebyta. Ale on zięty chećia dobrey sławy / zástánowiwszy ludzie swe ktorych miał tylko czteryy stá koni/ odiechawszy nástronie/ zśiadł z Koniá / prośił Páná Bogá nabożnie / áby sam raczył być wodzem iego á przeprowadzić go przez one wode do nieprzyiaćielá. Chwile pokornym sercem modlił sie Pánu Bogu / w tym mu sie vkazał Mąż w Białłych szátach ná Koniu Białłym/ ktory przed nim iechał przez one Rzeke / zá ktorym on ámiele z Roto swo iechał/ zostáwił Trebácze ná oney stronie Rzeki/ to im roskazawszy/ gdy vsłyszyćie moie Trabe ábyśćie wy też trabili / przy ktorych byli ludzie do boiu niesposobni pácholetá/ ći sie ták pokazáli straszny-

mi nieprzyiaćielowi iákoby iákie Woyſko niemáłe ku pomocy drugim przybyć miáło/ co wſzyſtko nieumieietność ich/ ále ſpráwá ſamego Bogá okazáłá. On przepráwiwſzy ſie rychło/ vległ z ludźmi ſwemi/ gdy rozumiał cżás po temu/ poràniwſzy ſie vderzył ná one ludźie ktorych było wgromádźie ſiedm Tyśiecy. Jednák one wielkość ſwą śmiáłośćią á ogromnym okrzykiem potrwożywſzy rozgromił. A gdy ſie popráwić chćieli/ obacżywſzy máły lud/ vſłyſzeli trąby one zá Rzeką mniemáiąc że wiecey ludzi przybywa/ káżdy iáko mogł zániechawſzy ćiężarow/ vchodźił/ ktore Borátyńſki Mężnie gromił/ wſzákoż ich dáleko gonić nieśmiał/ wiedząc że było bliſko więtſze Woyſko/ ále y to nie śmiáło rátunku ſwoim dáć/ obawiáiąc ſie iákiego fortelu.

¶ Borátyńſki máiąc wielką korzyść y Więźniow niemáło/ niemogł onego Brodu tráfić/ znowu ſie począł ná ſtronę odiechawſzy modlić/ prosząc Páná Bogá áby mu onego zwyćieſtwá dał ſpoćiechą vżyć. Wcżym vznał też pomoc co y pierwey/ Mąż ná Koniu tákże do niego przyiechał w iáſnym odźieniu przepráwił go z ludźmi przez wodę. Gdy przyiechał do Obozu/ z wielką rádośćią y Tryumphem był od wſzyſtkich ludzi witan Rycerſkich. Zá tym od Królá poſłano vpominki iemu y Towárzyſzom iego. Gdy przyiechał do Domu/ poſłał mu Krol Stároſthwo Rohátyńſkie y Choraſthwo Przemyſkie.

¶ Tego wſpomina Kromer in oratio Funebri tymi ſłowy. Apud Poloſcum, olim quidem ſeptem milia hoſtium à Ioanne Boratinio Viri acri & animoſo interfecta.

¶ Temuż Borátyńſkiemu Jan Krol Węgierſki gdy potrzebę w Węgrzech miał z Ceſarzem Ferdynándem poſłał pieniądze/ prosząc áby co ludźi przywiodł do źiemie iego z Polſki. On cżtyry ſtá Koni tylko zebrawſzy iechał do niego/ wdźięcżnie był przyiet/ y więcey ludźi pod iego ſpráwę przydano.

¶ Gdy z nieprzyiaćielem mieli bitwę ſtocżyć/ obacżył nie dobre znáki gdy ludźie ſzykowano/ prośił Królá áby oney potrzeby zániechał/ ieſliby być mogło/ ále Hetman wielki zayźrząc mu przyſługi/ rozwieść tego niedopuśćił.

¶ Po máłey chwili Woyſká ſie podkáły/ przegráli Węgrowie tákże y Polacy/ ktorzy byli pod Chorągwią Borátyńſkiego/ Krol Jan do Koſzyc vbieżał/ potym z Koſzyc do Tarnowá/ Jan Borátyńſki ná poboyſku bárzo Ránny zoſtał/ ktorego Knechći obrawſzy/ zá vmárłego odeſzli.

¶ Drugiego dniá przechádzáiąc ſie Háyducy miedzy Trupy z ſthrony Węgierſkiey/ gadáli ſobie o Borátyńſkim/ iż tu kędyś leży ten Cny Rycerz/ byſmy go mogli náleść/ á ćiáło iego pochowáć/ á on leżał przy śćierwie końſkim/ gdy vſłyſzał że o nim gádáią/ ozwał ſie im/ oni go záraz wźięli z onego mieyſcá. Tráfiwſzy Páná iednego Węgierſkiego/ ktory iechał ná woźie/ prośili áby go wźiął ná kotcży á záwiozł do Koſzyc. Co on iáko człowiek Rycerſki chętnie vcżynił/ Kożuch dał/ Koſzulę/ y pieniędzy/ Bárwierzowi opátrzyć dał záraz/ y niewypuśćił áż zdrowego. Przyiechał potym do Domu/ záſtał źiećie/ á oni ſie podźielili máiętnośćią iego/ bo ie był ſpráwił máſztálerz ktory od niego z koniem Powodnem vćiekł/ że go zápewne zábito.

¶ Jechał potym do Tarnowá do Królá Janá/ ktory go z wielką rádośćią przywitawſzy/ vdárował według możności ná ten cżás/ obiecuiąc nagrodę ná potym.

¶ Zoſtáwił był tho Potomſtwo. Naprzod Corki/ Kátárzyná Orzechowſka/ od ktorey był Sędźia Przemyſki Mąż vcżony/ Zofia Zamiechowſka/ y Bárbárá druga Orzechowſka/ ktora bezpłodnie vmárłá.

Piotr ſyn namłodſzy tegoż Janá/ ktory ná ten cżás był w cudzey źiemi/ o ktorym też rozumieli Szwagrowie że zginął. Ten wieku me° był Káſztellanem Przeſkim y Stároſtą Sámborſkim/ był to mąż wielkiey ſławy y miłośnik Rzecżypoſpolitey/ ktorego Krol Zygmunt Auguſt do wielkich poſług vżywał. Temuż był roſkazał Mátkę ſwą Krolową Bonę odprowádźić zá gránice/ ktorą gdy żegnał od Królá Syná iey/ y od Corek Krolewien rzecżą żáłoſną bárzo/ tám nie tylko Krolowa/ ále wſzyſtek on Pocżet iey ktory ią odprowadzał do wielkiego płácżu przywiodł/ á nie mogąc Krolowa przemowić od płácżu/ kazáłá iecháć wdrogę przedśięwźiętą.

¶ Tenże iezdźił ná Wołoſkie Gránice cżynić ſpráwiedliwość od Auguſtá Królá Petryłowi Woiewodźie Wołoſkiemu.

¶ Krolową Węgierſką Jzábellę/ Sioſtrę rodzoną Królá Auguſtá/ do Węgier prowádźił z roſkazánia Krolewſkiego/ pokoy iey vcżynił táki/ że ſtroná przećiwna contenta z niego byłá. Przyiechawſzy z Węgier z wielkich prac y niewcżáſow/ w Krákowie ná lekárſtwie vmárł/ Roku 1557. we śrzodę przed Oktawą Bożego Ciáłá/ pochowan ná Zamku w Wielkim Kośćiele/ nád Grobem iego to Epitáphium.

Petro Boratinski Caſtellano Belzeñ & Capitaneo Samborieñ, Nobili ac Bellica laude inſigni, Familia inprimis Patre clariſsimo procreato, prudentia, eloquentia, animi magnitudine, ac cæteris omnibus animi ingenijq́ꝫ virtutibus, Domi & Militiæ, Publicis & priuatis rebus, ac obeundis ad exteras nationes Legationibus præſtanti, Barbara Dziedoſſycka Marito bene mærenti mærens poſuit. Vixit annos 49. Obijt anno 1558.

Jan ſyn iego od Dźiedoſzyckiey z domu Sás/ był wieku mego Chorążym Przemyſkim/ był Mąż vrodziwy/ z młodośći naukámi ſie wyzwolonymi báwił/ w Akádemiey Krákowſkiey/ pothym w Niemcech: Ná Dworze Królá Auguſtá cżás długi wielkim doſtátkiem ſie báwił/ Miał zá ſobą Bárbárę Lyſakowſką z Domu Leliwa/ po ktorey wźiął máiętność nie máłą/ niemiał ná ten cżás żadnego Potomſtwá/ á ná tym iuż then wſzyſtek Dom záwiſnął. Są drudzy co ſie zową Borátyńſkimi po Borátynie/ ále to ſą właśni Kraſnopolſcy/ y nie Wrębow/ ále Toporá vżywáią.

Dom Komorowſkich z Komorowá

rozrodzony/ w ktorym wiele Mężow zacnych bywáło/ iáko mamy Struſy ná Podolu/ Decyuſzom Rzymſkiem w ſpráwách Rycerskich y Męſtwie rowne. Ci wyſzli z Belskiego Woiewodztwá/ wiele ich z tego Domu broniąc Gránic Króleſtwá thego od nieprzyiaćioł zbitych było/ iáko cżytamy v wſzyſtkich Hiſtorykow/ v Miechowity w Kśięgách Cżwartych/ v Kromerá we Trzydźieſtych/ o Szcżęſnem y o Jerzem Bráćiey rodzoney/ ktorzy zbići od Wołochow/ ći odłącżywſzy ſie od woyská Polskiego/ ſzli w pięćidźieśiąt koni tylko dla ięzyká/ tráfili ná wielki Zagon Wołochow/ mogąc viecháć/ podkáli ſie z nimi/ od wielkośći przemożeni y poráženi. Tych záleca Kromer tymi ſłowy. Vbi duo Struſsi Fratres, Adoleſcentes Nobiles & Bellicoſi, decus Ruſicæ Nobilitatis, cum ala quinquaginta Equitum longius prouecti, cũ in longe plures Valachos forte incidiſſent, audacius quam par erat cum eis congreſsi: à multitudine hoſtium oppreſsi ſunt, ac Fœlix quidem in prælio fortiter dimicans cecidit: Georgius vero dum Fratri laboranti per medios hoſtes animoſe inuectus fert opem, ſuffuſo equo ad terram defluxit, ibiq́ꝫ captus, & ad Palatinum deductus, cum octo alijs Tiranno inſpectante capite plexus eſt.

Wſzákoż ſie znácżnie pomśćili śmierći ich Zołnierze/ Bo názáiutrz gdy ſie ćieſzyli z onego zwyćieſtwá Wołochowie/ náſzy ich doſzli/ y ná głowę porázili wielkie Woyſko. Zábit Borkułab Choćimſki ábo Stároſtá/ Kopacż Hetman Woyská onego Wołoskiego záledwie vćiekł. Sławna tho bitwá byłá/ y pretko potym Bogdan Woiewodá przyſłał trzech poſłow ſwoich do Królá Alexándrá przymierza żądáiąc/ y w inſzych przytym ſpráwách/ o cżym będźieſz w Hiſtoryey miał doſtátecżnie.

☞ Stánisłáwá Strusá pámięć nászá znácznie niesie/ ktory ná Rástáwicy z nieprzyiacioły długo á meżnie czyniąc/ zábit. Co ten wierß Mikołáiá Sępá z Domu Junoszá / Młodzieńcá vczonego / opowiedá tymi słowy.

Ale Wodz Thebáński iż vmárł zgromiwszy
 Waleczne Spártány/ zdá się być szczęśliwszy
Niż on Emilius co przy woysku zbitym
 V CAN, żywot záwárł z szczęściem známienitym.
Bądź tám ten szczęśliwszy/ poważnieysza żywie
 Sławá tego/ ktory z sámym nielękliwie
Potkał się nieszczęściem/ y stáło krwáwemu
 Pokazał zwycięscy Twarz/ kiedy rączemu
Báchmátowi drudzy nie zbroi vffali/
 A prze boiaźń prożno Sławy odbiegáli.
Pewnie Rástáwicá Potok nieszczęśliwy/
 Pierwey wod pozbędzie/ niżli twe poczćiwy
A nietrwożny Strusie/ żywotá skończenie/
 V Rycerskich ludzi przyidzie w zápomnienie.
Wolał od Strzał zginąć Pohańcá zdrádnego/
 Niż tył swoy pokázáć sprosnie oczom iego.
A gdy mu ktos rádził głupie sprzyiáźliwy/
 Aby iáko drudzy zbiegł chwili złośliwy.
Rzekł: Ty folguy czásom chcesz li/ á ia moiy
 Sławie będę godził/ nie tylko we zbroi
Jest śmierć/ y ná łożu/ y ták pierzchliwego
 Smierći grzbiet odkryty/ iák pierśi śmiáłego.
Nie wydam swych Przodkow/ zá Rzeczpospolitą
 Vpádnę Ofiárą da Bog známienitą.
Tylkoż rzekł/ wnet iáko pierzcháć nieuczony
 Lew od mnogiy łáy bedąc ostoczony.
A od tysiąc łowcow z gotowymi łuki/
 Bliższe zágubiwszy/ drugie gromi huki.
Wszyscy/ wszyscy sercá nátrzeć nań nie máią/
 Tylko mu zdáleká Strzały podawáią.
On zemdlon/ ostátniey iuż pomsty pogląda/
 A w kimby Zab martwy zostáwić pożąda.
Ták się Strus spráwował w ostátniey potrzebie/
 A Sławie y Cnoćie czyniąc dosyć z siebie.
Padł krwáwy gęstymi przywálon Strzáłámi/
 Godny Syn Oyczyzny z Meżnymi spráwámi.

Tenże z Wilczkowną z Domu Roża zostáwił dwoch Synow Meżow sławnych/ Jákubá Stároste Chmielnickiego/ Rotmistrzá fortunnego/ ktory z wiela nieprzyiaćioł Krolestwá tego potrzeby znáczne miewał/ zostáwił z Potocką z Domu Piláwá Potomstwo.

Jerzy Strus Brát iego rodzony / sercá y spráwy Hektorowey/ Mąż wieczney sławy y pamięći godny/ ten iáko wiele á Meżnie z nieprzyiaćioły Krzyżá świętego czynił ná roznych mieyscách/ o tym czytáć będźiesz/ ten będąc Stárostą Bráclawskim y Winnickim/ był práwie wieku mego Szczytem Kráiow Polskich/ wszystká Affryká y Europá nádeń Meżá nigdy godnieyszego niemiáłá / przy Męstwie wielkim w spráwách Rycerskich biegłość/ skłonność/ hoyność/ ludzkość táka byłá/ że trudno poznáć było niewiádomemu miedzy gromádą Meżow dla vniżánia iego / táką zacność iego y zacne vrodzenie. Zostáwił z Máruszą Łuszczewską z Domu Nałęcż po-

tomstwo. Tych Łuszczewskich Dom Męskiey płći szczedł / tylko Corki zostáły/ zá Trzćińskim Kátárzyná Siostrá Strusowey / ktore rozniosły máiętność w te Domy pomienione.

☞ Komorowscy w Krákowskiey Ziemi Dom tákże zásłużony Rzeczypospolitey/ z ktorego wspomináią Piotrá Meżá wielkiey sławy Historye / kthory zá wielką godnośćią swą w Węgrzech opátrzenia dostawszy/ wielką chęć czásu przygody y potrzeby Synowi Krolá Polskiego pokázował/ O czym czytay Kromerá Księgi 27. To było w Roku 1472. Zá też chęć był potym zgołocon z oney máiętnośći/ co wspomina Kromer w Księgách 28. tymi słowy. Hungarus vero Rex nihilo magis quiescebat cum ijs copijs quas habebat: sed Petrum Comorouium, locupletem inprimis hominem, qui Cazimirum Filium Regis receptauerat, vlcisci instituit: nulloq; negocio septem Arces eius, in Hungatia quidem sitas, verum Poloniæ & Silesiæ finitimas, ex inopinato adortus, in potastatem suam redigit.

Tegoż Potomstwo było własne wieku mego Chrzysztoph Komorowski Kásztellan Oświećimski/ ktory porządkiem y gotowośćią iáko Vkráinny Senator doszedł Przodkow swoich / zosthávwił Potomstwo Synow dwu.

Brát iego N. był Podczászym Krákowskim / był człowiek spokoyny/ niemiał Potomstwá żadnego.

Siostrá ich rodzona byłá zá Orlikiem Zupnikiem Zup Ruskich/ od ktorey dźisieyszy Orlikowie.

Dom Prochnickich stárodawny w Przemyskiey Ziemi/ ktorych Przodki Przywileia Koronne znácznie zásłużonymi Rzeczypospolithey opowiedáią/ iáko Mikołáiá de Prochnik Kásztellanem Przemyskim/ w roku 1451. A ten Prochnik Zamek y Miásteczko iest w Przemyskiey Ziemi/ ktorego połowicę wyniosłá Białłagłowá w Dom Pieniąszkow / drugą połowicę Brátá drugiego Potomstwo przedáło. Wieku mego byli z tego Domu ći Meżowie znáczni/ Jáko Andrzey Prochnicki/ ktory multorum hominum mores widźiał/ był Meżem godnym y porządnym/ w spráwách Rycerskich biegłym/ Bráćia tákże iego Meżowie znáczni.

Dom Krzeczowskich stárodawny / ktorzy są właśni Sienowscy/ iáko opowiedáią Aktá Przemyskie iednego tymi słowy. Sienko de Siennovv Castellanus Leopolieñ, & Succamerarius Premislieñ, beniuole recognouit, quia Villam Bobrka in terra Premislieñ sitam, quæ sibi cessit iure propinquitatis post mortem Nobilis Vaskonis, quam idem Magnificus Sienko Nobili Nicolao Tłoczymost pro ipsius fideli seruitio totam obligat & inscribit, cum omni iure, Dominio & proprietate, &c. Datum Premisliæ Feria tercia proxima post Festum Omniū Sanctorū Anno Domini 1438.

¶ W Roku 1541. potomek tego Tłoczymostá pozywał o obronę Andrzeiá Krzeczowskiego Podsędká Przemyskiego / Ten Podsędek zostáwił Synow trzech/ ieden z nich był Stárostą Szereszowskim y Połońskim/ Meżowie znáczni y godnie Rzeczypospolitey zásłużeni.

☞ Dom Wereszczyńskich w Chełmskiey Ziemi stárodawny/ w ktorym był Meżem znácznym Fiedor Wereszczyński / iáko się spráwił z Wizerunku ná ksztalt Kazánia vczynione o wzgárdźie śmierći / ktory nápisał Jozeph Wereszczyński Wnuk iego Opát Sieciechowski / o ktorym niżey czytáć będźiesz. Ten Fiedor miał zá sobą Sosnowską z Sosnowice Herbu Nałęcż/ ktora miáłá dwu Bráćiey/ Jwáná Władykę Chełmskiego co to po nászemu Biskupem zową. Drugiego Hrehorá / kthory się wyrzekł był nád wolą Rodźicow swych Greckiey wiáry / á obroćił się do powszechnego Kośćiołá Krześćiáńskiego/ dano mu imię miástho Hrehorá Grzegorz / będąc

podroſłym/ vczył ſie y Wiáry y Piſmá Łáćińskiego iáko oni zowa. Zá tym przyßedł do tákiey perfekcyey że zoſtał Káplanem. Kśiadz Buczácki Biskup Chełmſki baczac w nim godnosć/ dał mu Kánonia Chełmſka/ potym Prálature Officyálſka/ do tego miał Plebánia Olexowſka w Rádomſkiem Powiećie/ w máietnośći Gniewoßow z domu Ráwicz.

¶ Ten Officyał máiac zá pomienionym Fiedorem Wereßczyńſkiem śioſtre/ gdy ſie dowiedźiał że byłá prægnans, ſtárał ſie o to/ gdyby był tylko Pan Bog od niey vkazał ná świát potomká/ áby był ochrzczon w Kośćiele Rzymſkiem. Włádyká záſie dowiedźiawßy ſie tego/ w tym mu przeßkadzał. Ale iż Bogu obiecánego nigdy ßátan nie wyłudźi/ tedy y ná ten czás ktemu Włádyká nie przyßedł áby był myśli ſwey dokazał/ bo Officyał przyiechawßy w ten ſpoſob áby tylko śioſtre náwiedźił chora/ czás vpátrzywßy/ dźiećiatko táiemnie z kolebki wźiał/ ná to ſie nágotowawßy ochrzćił/ y dał imie Andrzey. Potym precż poiechał vchodzac fráſunku z rodźicámi y z brátem Włádyká/ ktory też przyiechał ná to/ áby ono dźiecie ná wiáre Grecka ochrćił. Ale gdy ſie dowiedźiał o dźiećiećiu ochrzczonym/ bárzo ſie fráſował/ y tákże własni rodźicy onego dźiećiećiá/ á wßákoż baczac że ſie to iuż rozſtáć nie mogło/ zániechali tego/ iednák ono dźiećie było v nich w mnieyßey niż ſie godźiło miłośći/ zwłaßczá k woli Włádyce/ ktory ich ná to námawiał áby o nim nie mieli pieczey. Officyálá przez liſty gromił/ lámentuiac że dźiećie bieſowem Láchem vczynił. Jednák trudno ohydźić Mátce dźiećie/ Pánu Bogu to poruczywßy/ przypiſowáłá to woley iego. A gdy mu było ośm lat/ dáłá go vczyć Hrámoty Ruſkiey. On Włádyká wźiał go do śiebie/ był tám v niego dwie lećie.

¶ Officyał bał ſie o to by go Włádyká wbálámutnia Ruſka nie wewlokł/ poczał to v śiebie rozbieráć żeby mu y krzeſt on máło pomogł gdźieby w wierze ßwánkował. A ták o tym myślił iákoby dźiećiećiá doſtáć mogł od Włádyki/ czego dokazał: Bo gdy przyiechał do Włádyki/ ono dźiećie thák ſobie vgłáſkał/ że názáiutrz zá nim piechota z kurſorem z Chełmá do Kráſnego Stáwu przybieżáło. On tegoż czáſu y v Oycá y v Włádyki z łáſki wypadł. Kśiadz Officyał tylko miał o nim pilna piecza y ſtáránie iákoby mu dał dobre wychowánie/ ktoreby mu było nagroda ſowita onych ßkod od nieśionych od Rodźicow iego/ dał mu Preceptorá dobrego/ ácz miał tepe ingenium, ále to nágrádzał pilnośćia wielka áż wypolerował dowćip ſwoy/ y zá tym Wuiá ku wielkiey miłośći przećiw ſobie wzbudźił. Obaczywßy nie máły profect w náukách iego/ prágnał tego po nim áby zoſtał Káplanem. A gdy mu było Lat dźiewietnaśćie/ wźiał pierwße świecenie/ w tym vmárł Officyał/ á onemu ſie doſtáłá Plebánia Olexowſka po nim/ kthora trzymał cáły Rok/ potym puściwßy chleb duchowny/ ſtárał ſie o ożenienie/ poiał potym Jároſka Corke Mikołáiá Jároſkiego z Domu Ráwicz z Rádomſkiego Powiátu/ ktora vrodźiłá Anná Koráczowná z Domu Weżykow/ byłá tho ſynowicá Bránickiego Biſkupá Poznáńſkiego/ ktory rádźił y roſkazał dáć ia do ſtanu Małżeńſkie° temu Andrzeiowi Wereßczyńſkiemu. Ale iż niemiáłá ná ten czás thylko trzynaśćie Lat/ dał ia do chowánia Ciotce iey Kśieni Máláczyńſkiey/ v ktorey mießkáłá pieć Lat/ ſkoro mu ia oddano/ przypádłá potrzebá do Obertyná w czwierć Roku/ tám ſie wyprawiwßy według potrzeby iechał z Pocztem ná koßt ſwoy ze trzynaśćia Koni. Ná oney potrzebie ná wßem mu ſie ßcześliwie dárzyło/ przyiechał zdrowo y z dobra korzyśćia do żony/ potym znia iechał z doſtátkiem y rzadnie doſyć według ſthanu ſwego do Oycá/ ktory go nád nádźieie iego wdźiecżnie przyiał/ ráduiac ſie zá onymi dobrymi ſpráwámi iego z niemáley godnośći/ ktora ſie iuż znácznie ná nim okázowáłá/ máiac też trudnośći wielkie w máietnośći ſwey/ rozumiał temu że go on miał ze wßyſtkich wydźwignać/ czego dokazał/ bo ſkoro mu Oćiec dobrá ſwe dał do opieki/ zárazwe wßyſtkim nie tylko pokoy/ ále

poważánie znáczne znał od wßyſtkich Saśiad. Potym zá żadániem Szczeſnego Snopkowſkiego Sedźiego y Piotrá Gorzkowſkie° ná ten czás Podſedká/ Chełmſkich/ zoſtał Komornikiem źiemſkim/ po śmierći Sedźiego pomienionego Gorzkowſki Sedźiem zoſtał/ á on ná Podſedkowſtwo obran.

¶ Tegoż to był Syn ten pomieniony Jozeph Wereßczyńſki Opáthem Śiećiechowſkim/ dobrym á przykłádnym Káplanem/ nietylko że vrzedowi ſwemu doſyć czynił/ kazac/ náuczáiac/ Pánu Bogu pilno ſłużac/ ále theż y wiele Kśiag nápiſał/ iáko Wizerunk pomieniony o wzgárdźie śmierći/ Kazánie ná dźień Zadußny/ w ktorym dowodźi/ iż Czyśćiec ieſt prawdźiwie. Jnſtrukcya o Spowiedźi/ iákim ia ſpoſobem powinien káżdy człowiek Krześćiáńſki czynić. Gośćiniec pewny omierzłym Pijánicom do prawdźiwego obaczenia á zbytkow pohámowánia. Kazánie przy przyimowániu świetośći Małżeńſtwá.

¶ Ten wiele pożytku Klaßtorowi onemu przyczynił/ záwiedźione wśi od Anteceſſorow ſwych wyſwobodźił/ Klaßtorá rzadnie opráwił y zozdobił málowániem/ porzadek w Kośćiele wielki vczynił/ w ktorym iuż był bárzo wynißczał dla niedbáłych Opátow Przodkowiego. Vczone ludźi zápomagał doſyć znácznie/ był trzeźwiem/ wiecey wody nizli piwá/ a wino bárzo rzadko pijał/ przyiaćielá hoynie czeſtował/ był tho wßytkich chudych Páchołkow Oćiec práwy/ y hoyny chlebodawcá.

¶ Tegoż Herbu vżywał Káſper Sádłochá Szkoláſtyk Wárßáwſki/ Káncłerz y Sekretarz Krolowey Anny/ godnie záſłużony Káplan.

Dom Wáśićińſkich ſtárodawny y znáczny/ byli trzey Meżowie wieku mego w tym Domu Bráćia rodzeni/ iáko Káſper ktory z Lyſakowſka Káßtellaná Chełmſkiego Corka zoſtáwił Pothomſtwo. Dwá byli Młodźieńcy ná ten czás od inßey mátki/ Helżbietá Bełżecka Śioſtrá Káſprowa rodzona/ Białłagłowá z poczćiwych ſpraw pámieći y pochwalenia godna.

Dom Láhodowſkich w Ruśi ſtárodawny y znáczny/ zwano ich Wáńkámi/ Ruſacy y wiáry Greckiey byli.

Smietankowie támże w Ruśi Dom ſtárodawny y Meżowie ſławni w tym Domu byli wieku mego.

Skorutowie w Przemyſkiey Ziemi Dom ſtárodawny/ byli trzey Bráćia wieku mego ludźie Rycerſcy czáſu potrzeby/ czáſu pokoiu wielcy miłownicy Rzeczypoſpolitey y godnie/ iáko był Jerzy/ Lodwik/ wßyſcy zoſtáwili Potomſtwo.

Jármolińſkich Dom ſtárodawny y znáczny/ był Agis Jármolińſki wieku mego Meżem ſławnym/ ktory czeſto Pogány gromiał/ á znácznie/ iákos czytał wyżßey przy Kśiażetách Ruſkich/ potym w Hiſtoryey czytáć ßerzey bedźieß.

Dom Krupſkich był wieku mego znáczny w Chełmſkiem.

Drzemlikowie Dom ſtárdowany y znáczny támże.

Sáporowſcy támże Dom ſtárodawny.

Mogilniczcy Dom ſtárodawny y znáczny.

Dom Oſtrowſkich w Ruśi ſtárodawny y záſłużony w ſpráwách Rycerſkich/ z ktorego był Jan Meżem ſławnym/ ſłużył naprzod Hárcerſka/ potym do Moſkwy Roty wodźił/ był Stároſta Dymeńſkim/ zá tegoż Stepháná Krolá zárazſkoro ná Páńſtwo wiechał w káżdey potrzebie był/ iáko pode Gdańſkiem ſie poczełá/ pod Połockiem/ w Jnflánćiech/ pod Lenwártem Aßkárádem/ y wiele rázow z Moſkwa w polách meżnie czynił/ Wieźnie wodźił znáczne/ Maż godny ſławy y pámieći/ w Podolu przed tym z Tátáry wiele w potrzebách bywał.

Szczęsny Brát iego rodzony tákże z młodości w oyczyznie w Podolskich Kráiách ná Rycerskim chlebie z Pogány sie Meżnie vgániáiąc schował/ do Moskwy miał Rotę / w Inflánciech y pod Kiesią wiele á meżnie czynił/ z przedniemi ludźmi záwße chodził/ wßedy z dobrą sławą narodu Polskiego meżnie z nieprzyiacielem poczynał/ gromiąc/ więźnie wodząc.

Korbutowie Dom stárodawny.

Háńscy tám w Chełmskiey ziemi Dom stárodawny.

Horodyscy támże Dom stárodawny.

Ziołkowscy Dom stárodawny/ z ktorych Zbigniew był Kánonikiem Krákowskim/ Vmárł Roku 1583. Ciáło iego pochowano w wielkim Kościele na Zamku.

Dom Bránickich stárodawny / z ktorych był Sebestyan Biskupem Poznáńskim/ w Roku 1543. Był wźięt po Stánisłáwie Oleśnickim z Domu Debno/ po nim został Páweł Wolski z Domu Nálecż.

Dom Zorátyńskich stárodawny w Ruśi. Rynkowie ná Podolu Dom stárodawny.

Bálábánowie Dom stárodawny y znáczny/ iáko czytamy w Kronikách onych/ iż przy Szkánderbegu wiele á meżnie z Turki czynili/ tych że tu Potomstwo z Albániey do Ruśi przyßło/ y po ten wiek áż Greckiey wiáry vżywáią / był Hedyon Bálában Władyka Ruskim / Wáśil Bráth iego Meżem sławnym. Iwan Mąż wielki przy Woiewodzie Podolskim Mikołáiu Mieleckiem/ nie słyßał áni mowił / ále czásu potrzeby nieprzyiaćioły gromił. Jerzy Bálában w Litwie sie ożenił/ okrom Iwáná wßyscy potomstwo máią.

Zoráwińskich Dom ná Wołyniu thákże Greckiey Religiey stárodawny y znáczny. Był Jewlasko/ ktory ná Białłey Ruśi miał wielkie dźierżáwy/ był Meżem sławnym/ miał Syná Wáśilá Meżá sławnego / od ktorego był Márek Mąż nie podleyßy. Drugi Hrehor/ ktory zábit od Tátar pod Sokalem meżnie z Pogány czyniąc.

Michał Zorawiński był Pisarzem Kśięstwá Litewskiego/ potym był Władyką Luckim/ zostáwił syná.

Alexándrá/ ktory był wieku mego Stárosta Luckiem/ zostáwił dwu synow / Márká y Wáśilá z Borzobohátianką Herbu Jelitá/ alias Kozlarogi.

Michał Zorawiński Brát Stárosty Luckiego / Podkomorzy Lucki/ ktory zostáwił Pothomstwo z Zolkiewską z Domu ábo Fámiliey Lubicz.

Dom Korczmińskich támże w Ruśi w Bełskim Woiewod.

Dom Ośczysłáwskich w Przemyskiey Ziemi stárodawny.

Biernawscy támże Dom stárodawny.

Ostrowski/ Jáśiek Mąż sławny y Rotmistrz fortunny/ ten w iákich potrzebách z nieprzyiacioły Krolestwá tego y Wielkiego Kśięstwá Litewskiego bywał/ toć ná potym Historya powie / był naprzod Hárcerzem Krolá Stepháná/ potym do wielkich á znácznych posług był vżywan w spráwách Rycerskich.

Serebczyscy w Chełmskiey Ziemi Dom stárodawny.

Záránkowie z Brzeskiego Woiewodztwá dom stárodawny.

Stáwscy w Chełmskiey Ziemi Dom stárodawny.

¶ Inßych Domow zacnych iest wiele w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Nábram / alias Wáldorph / ktory ma być trzy Polá Czarne á trzy Białłe.

¶ Ták to twierdzą / żeby ten Kleynot od Wrzebow/ alias Korczaká miał mieć początek tym sposobem. W Prusiech máiąc Rycerz Herbu Korczak dla wielkiey godnośći opátrzenie / vmárł zostáwiwßy dwu synow/ z ktorych ieden niemiał Potomká Męskiey płći tylko Corkę / tey gdy sie nápierano v niego/ nie ták wiele dla onych bogactw ktore iey po Oycu własnie náleżały/ iáko dla piękney vrody / kthorey gdy Oćiec odmawiał / Bráth iego á Striy oney Pánny dostawßy iey dał ią zá mąż. Oćiec przyiechawßy/ máiąc spráwę o wßystkim dostáteczną / nábieżawßy Brátá zábił/ mowiąc: Ze tobie nieprzystało sie nią opiekáć pokim ia żyw. W tym Mátká oney Pánny z żáłośćią y dla frásunku o tháki despekt pretko vmárłá. On sie ożenił/ á potym sie poiednawßy z Synowcy o głowę/ to miał zá wieczny znák/ że mu ten Herb obrocono / á Czarnych Pol vżywáć kazano/ Potomstwo potym iego w roznych Kráinách za znácznymi zasługámi opátrzenie miáło. Jáko był wieku mego w Prusiech Dom Rosperskich stárodawny y znáczny.

Choteczczy w Lubelskim Woiewodztwie dom stárodawny.

Wulwánowscy we Lwowskim Woiewodz: dom dawny.

Brodelscy w Przemyskiey Ziemi Dom stárodawny.

Porębskich dom w Krákowskim Woiewodztwie w Oświęcimskim y Zatorskim Powiećiech máią Dom znáczny.

Rogowscy Pielßowie w Krákowskim Woiewodztwie iedney dźielnice z Porębskiemi.

Jedlińscy w Sierádzkim Woiewodztwie od Rádomskiego Dom znáczny.

Wołyczczy w Poznáńskim Woiewodztwie Dom znáczny.

Sieroßewscy támże w Poznáńskim Dom stárodawny.

¶ Inßych Domow iest wiele w roznych Woiewodztwach/ o ktorych przez ßerokość wiedźieć nie mogłem.

O kleynocie Sás/

ktory tu przyniesion z Wegier / ma być pul Miesiacá Zolte/ dwie Gwiazdźie ná Rogách/ wposrzodku Strzałá w Polu Błekitnym. Piße Długoß o Przodkách że bywáli Viri simplices, Veraces, Virtuosi, Audaces, Robusti, Nullum officium peteñ, sed effusores sanguinis, ktorego obaczywßy własność/ czytáć bedźieß o Przodkách tákże y o Potomstwie kthore ia znáć moge w ták ßerokiem Krolestwie.

W Roku 1236. wspomina Albertus Strepá w Kronice swey comitem Huyd, kthory zá Pánowánia Kśiażećiá Dángielá przyßedł do Ruśi z niemáłym Woyskiem Wegrow/ y tám potym od pomienionego Kśiażećiá zábáwion/ wielkie mu opátrzenie dał/ o tym piße tymi słowy. Eo autem tempore Comes Huyd cum non contemnendo exercitu venit ad Ducem Leonem, Mazouiam omnem, duce orbam cum Rusis & Lituanis populabundi peragrauerunt. &c. &c. O czym potym w Historyey mieć bedźieß/ támże tego opowieda tymi słowy. Is autem fuit Vir magnanimus, cuius Banderium insignitum erat Luna defectuosa, & duobus Stellis, in medio Sagita accuta. &c.

To też z tad bacze/ iż tho Fámilia byłá można w Krolestwie Wegierskim/ co samá tá Antiquitas iáśnie okázuie/ Czerwone Złote ná ktorych then Herb własnie iest wybity/ ktore ábo sami/ ábo wiec superintendenty bedac w Mynicách bić kazáli.

Wieku mego wiele Potomstwá było z tey Fámiliey w Ruskich kráinách znacznego/ Jáko Dom Dángielowiczow/ ktorzy od Przodká Dángielá to nazwisko máia/ A tego Kśiaże Dángiel Meżowi pomienionemu dawßy mu do stanu Małżeńskiego Synowice swa z niemáła cześćia dobr Oyczystych/ syná pierwße° chrzcżac swym nazwiskiem miánował. Zdawná to Dom zásłużony Rzeczypospolitey bywał/ zá pámieći náßey był Stánisław Dángielowicz Choraży Lwowski/ Rotmistrz sławny/ ktory wiele á znácznie służył Rzeczypospolitey/ koßtem niemáłym wßystkie posługi odpráwuiac w one Tátárßczyzny/ społecznie z Andrzeiem Táránowskim z Domu Byliná/ we włośći Rohátyńskiey Meżnie Tátáry gromili/ przed tym y potym ná wielu mieyscách znácznie/ broniac Oyczyzny nieprzyiaćielowi odpor dawał/ vmárł Roku 1577. zostáwił z Kátárzyna Tárłowna Chorażego Lwowskiego Corka z Domu Topor synow dwu/ Jana y Mikołáiá/ ktore po śmierći iego Mátká w postronnych Kráinách ná náukách dostátecznie chowáłá/ z ktorych optima fruges speranda.

Dom Tárnáwskich w Sánockiey ziemi stárodawny/ byli wieku mego w tym Domu ći ludźie znáczni.

Stánisław Kánonik Przemyski/ człowiek vczony/ ten był zostáwił Kśiag wiele trzymáiac w Oyczyznie swey Plebánia/ wßystkie prowentá zniey ná to obrácał przez kilkánaśćie Lat/ wielka Biblioteke zgromádził/ ktora ná kilká Tyśiecy ßácowano.

Mikołay Brát iego od ktorego został Syn Stánisław Choraży Sánocki/ ten z Kátárzyna Stádnicka z Domu Srzeniáwá zostáwił syná Stánisłáwá/ potym z Humnicka Zofia z Domu Gozdáwá Jozefa/ Zygmuntá/ y Corke Zofia.

Andrzey trzeći ktorego byli dwá synowie/ Mikołay człowiek táki/ ktory w vprzeymośći á ßczerośći przećiwko przyiaćielowi rownia niemiał/ był chlebodawcá hoyny/ Kátholik dobry/ ludźie Rycerskie y vczone miłował/ Vmárł Roku 1581. Ciáło iego leży w Debicy/ miał zá soba Anne Procháńska z Domu Gryff/ od ktorey było dwoie dźiatek/ syn Mikołay/ y Corká/ młodo pomárli/ támże w Debicy w iednỹ Grobie z Oycem leża.

Krzyßtoph Rotmistrz fortunny Maż sławy y pámieći godny/ ten iákim dostátkiem Rzeczypospolitey ná chlebie Rycerskim służył ná roznych mieyscách/ o tym w Historyey czytáć bedźieß/ przez dwádźieśćiá lat y wiecey Roty wodźił/ pod Oczakowem z Olbrychtem Łaskim bedac Woiewoda Sierádzkim/ wiele á Meżnie z Tátáry iáko drugi Hektor pod Troia czynił.

¶ Pothym zá Pánowánia Krolá Stepháná w Moskwi pod Połockiem/ pod Sokołem/ wiele z nieśmiertelna sława Domu y Jmienia swego czynił/ pod Wielkiemi Łukami/ y pod inßymi Zamki znácznym sie Meżem pokazał/ godnym pámieći wieczney/ był człowiek pokorny/ o żadne vrzedy niedbáły/ Jáłmużnik wielki/ Kátholik dobry/ przyiaćielá miłował/ hoynie chlebem czestował/ ták żył bez żony/ wiele spraw iego pámieći godnych w Historyey czytáć bedźieß.

Jozeph Tárnáwski/ ktory wzgárdźiwßy świát ná służbe sie miłego Bogá vdał/ máietność Oyczysta znáczna opuśćiwßy/ do Klaßtorá (dobrowolnie w nedze) wstapił.

Dom Dźiedoßyckich stárodawny y znáczny w Ruśi/ był Wácław człowiekiem znácznym/ kthorego Corká byłá zá Konstánthynem Greczynem Celnikiem Ruskim/ człowiekiem bárzo bogátym/ thák wskárby iáko y w máietność. Siostrá tego Wácłáwá byłá Bárbárá Borátyńska/ Káßtellanká Belska/ Stárośćina Sámborska.

Dom Buchowskich támże w Ruśi w Przemyskiey Ziemi znáczny/ pißa sie z Kubotycz.

Dom Zawißow stárodawny w Ruśi y rozrodzony/ Meżowie sławni w tym Domu bywáli.

Dom Kruśielnickich támże w tym kráiu rozrodzony y znáczny/ Meżowie sławni.

Sulátyczcy támże w Ruśi/ tákże z mestwá dom sławny.

Błáżewscy Dom rozrodzony y Meżowie wyborni.

Dom Wołośieckich stárodawny znáczny y rozrodzony.

Dom Dubráwskich znáczny y zásłużony Rzeczypospolitey był ieden wieku mego Podsedkiem Hálickim.

Dom Hubernickich stárodawny támże w Ruśi.

Dom Swistelnickich támże stárodawny y meżowie dobrzy.

Dom Nowośielskich stárodawny y meżny.

Mśćißewscy w Káßubách Dom znáczny/ noßa bez Strzały pul Miesiacá/ trzy Gwiazdy nád nim.

¶ A wiele inßych Domow iest zacnych w Ruśi/ y w innych Woiewodztwách co tego Kleynotu vżywáia.

O Kleynocie Sáláwá

ktory ták z Ruſkiego narodu ma poczathek / iákomći piſał w Kſiegách Pierwßych o początku Herbow / gdy z niedowiernymi ſam w Chryſtuſa páná y Bogá prawdźiwego vwierzywßy / w Imie iego w ßrankách ze trzemi czynił / wßytkie pokonał. A ták obaczywßy własność Herbu / czytáć bedźieß o Przodkách tákże y o potomſtwie ktore ia znáć y wiedźieć o nim moge / máią być Trzy Krzyże Złote w Kole ná polu Błekitnym.

Wſpomina Joannes Briger w Kronice ſwey zá pánowánia Wencesłáwá Czechá / Petraſium HalkamRuſſum, záczynáiąc rzecz ſtąd w te słowá. Fuerunt autem eo regnante quietæ res in Polonia, præter quod minores Poloni, cum vetuſta Lublini erreptione, tũ noua in Sendomirienſem oram excurſione, irati, aduerſus Ruſſos expedicionem ſuſceperunt, cuius non ignari Ruſsi magnum & ipſi coegerunt exercitum. &c. Ibi Petraſius Halka cum non contemnendo exercitu Ruthenorum, apud Lublinum noſtris inprimis occurit, deinde cæteri cum Tartaris & Lithuanis freti multitudine ſua, pugnandi copiam fecere, nec noſtri quamuis longe pauciores pugnam detractauerunt. &c. Szerzey potym w Hiſtoryey wzmiánke o tym mieć bedźieß.

¶ A iż ten Hiſtoryk wſpomina Hálke w roku 1306. Wieku mego był ten Dom tych Hálkow we Lwowſkiem Woiewodztwie znáczny / wßákoż iuż tylko ieden był Mąż Domu tego Stániſław / w ſpráwách Rycerſkich z Przodki ſwymi ſie rownał.

Dom Strzyżow támże ſtárodawny y znáczny / z kthorego wieku mego był Jan Strzyż Sędźiem Hálickiem / człowiek cnotliwy y dobry Sędźia. Przeſpiecznie o nim te wierße może piſáć / ktore Eobanus Heſus nápiſał de bono Viro.

O fœlix nimirum fœlix, qui facta malorum,
Impia conſpiciens, nulluit vlla ſequi.
Cui via diſplicuit pro veris falſa ſequentum,
Perditus incautum ne graderetur iter.
Qui neque conſcendit damnoſæ fulcra cathedræ,
Quam deriſorum turba maligna tenet.
Huius erit domini lex infinita voluptas,
Quam labi ex animo tempora nulla ſinet. &c. &c.

¶ Byłá w thym Sędźiem táka boiaźń miłego Bogá / y miłość dobrey ſławy / że vmiał Beatæ viuere, veritatem intelligere, & de illa conſultare, co przyſtáło dobremu człowieku mieć wßyſtko w nim było. Czáſu pothrzeby Męſtwo y znáczne / vmárł Roku 1575. zoſtáwił z Anną Skárbkowną z Domu Abdánk ſyná Jeronimá / Adoleſcentem Nobilem / ktory Męſtwem obyczáymi / y náuką / Oycá doßedł / y Przodkow ſwoich.

¶ Tegoż Sędźiego trzy Corki zoſtáły od teyże Skárbkowny / Zofia Cießánowſka / Helżbietá Glinczyna / trzecia Pánną ná ten czás byłá.

Nikodym Strzyß Brát iego był rodzony / od ktorego zoſtáło potomſtwo / wßákże był alienus á fide Catholica.

Dom Swier-

Dom Swierſkich támże w tym Kráiu ſtárodawny y znáczny / y inße Domy o ktorych ia prze dáleko ść wiedźieć niemoge.

O Kleynocie Kierdeiá

támże w Ruśi nábytym / co wſpomina Długoß tymi słowy. Hoc inſigne & talia Arma, Lodouicus tunc Poloniæ & Hungariæ Rex obſedeñ Caſtrum Bels, illis contulit, genus Rutenicum, Viri Belicoſi in ea Domo, máią byc Trzy Leliie w pul Polá Błekitnego / Drugie pul Polá Czerwonego.

☞ Jeſt Dom Możny w Ruśi / ktory od Herbu te° ma nazwiſko Kierdeiowie / wiele ich Przywileiá rozne możnymi Senatory opowiedáią / tákże Hiſtorye / iáko Kromer w Kśiegách dwudzieſtych tymi słowy. In Ruſia vero Riſco ſiue Gregorius Kierdeius, Noſsum ducem Ruſsum Svidrigielonis patruum, qui luſcum non ita pridem interciperat, profligauit atq; cepit. &c. &c.

Hrycká Kierdeiá Káßthellanem Lwowſkim wſpomináią Przywileie Koronne / w Roku 1436. Czythay Przyłuſkiego Státut Kśiegi 5. Ráp. 3.

¶ Tenże pothym był Woiewodą Podolſkim o czym świadczą Przywileiá rozne.

W tym wieku ieſt Dom rozrodzony tych Kierdeiow / Mężowie ſławni bywáli zá wieku mego.

Dom Czápliczow ſtárodawny / máietny / y záſłużony był wieku mego Rzeczypo: ná Dworze Krolow Polſkich znácznymi bywáli.

Hoſkich Dom ſtárodawny y możny / ći wßyſcy od iednego Przodká idą / tylko po Wśiách rozne nazwiſká máią / O czym ßerzey w Hiſtoryey czytáć bedźieß / gdźie ſie poſługi ich wſpomináć bedą.

O kleynocie Kornicz

ktoremu tákże od Ruſkich Kśiążat początek y nádánie liczą / thák iákoś czytał w Gniaźdźie Cnoty / piße Długoß o Przodkách: Genus Ruthenicum Dominis ſuis fidum. O ktorych obaczywßy własność Herbu / czytáć bedźieß thákże o Potomſtwie ich / ktore ia znáć y wiedźieć o nim moge / naprzod wſpomina Albertus Strepa w Kronice ſwey Georgium Kornicz w Roku 1343. tymi słowy.

Et quoniam Dux de Zegan quodam territorium Regni Poloniæ cum Ciuitate dicta Wſchovva, à temporibus multis occupatum tenebat. &c. Quare Kazimirus Rex Anno Domini vt ſupra Armatorum multitudine congregata, prædictã

Ciuitatem

Ciuitatem vallauit, & ipſam aquiſiuit, multos captiuos ibidem cepit, Caſtrum Cieniavva eiusdem Principis moris diruptis aquiſiuit, ibiq; Georgium Kornicz Militem Nobilem præfecit, tandem eiusdem Principis placatus præcibus ac promiſsis, per Literas prædicti Principis firmatis, quod nunquã prędictum territorium vellet pro ſe amplius vſurpare, de terra ipſius Georgium Kornicz reuocauit.

Tegoż to Korniczá wieku mego było Potomſtwá znácznego niemáło/ w Powiećiech Zatorſkim y Oświećimſkim. Jáko Inwáldſkich Dom znáczny y záſłużony Rzeczypoſpolitey/ z ktorego wiele ludzi możnych rozne Przywileiá opowiedáią/ wieku mego był Jan Woyſkiem támże.

Dom Porebſkich ſtárodawny y znáczny/ Mężowie godni y vczeni w tym Domu wieku mego byli/ był Jan Woyſkiem Oświecimſkiem.

Dom Jároſzewſkich w Krákowſkim Woiewodztwie ſtárodawny/ Erázmus y Jan byli wieku mego.

Dom Szczepanowſkich ktorzy ſie piſzą z Szczekoczyn.

¶ Inſzych wiele Domow w roznych Woiewodztwách znácznych.

O Kleynocie Kotficz

ktory thu przynieśion z Niemiec. Ták to z dawnych przodkow ſwoich Potomſtwo twierdźi zá rzecz prawdźiwą/ że w Roku 1281. Henrych Kśiążę Wrocłáwſkie z Polſkiemi Kśiążęty walcząc/ miał przy ſobie dwoch Bráćiey rodzonych z domu Rákuſkiego/ ktore zwano Pochnerámi/ z tych iednemu było imię Jan/ drugiemu Henrych/ Ci dwá bráćia wynieśli ſie z Oyczyſtych Kráin/ Henrych młodſzy ożenił ſie w Łużeńſkiey źiemi/ kedy znáczną máiętność wźiął po żenie/ támże pothym Miáſto záłożył/ á názwał Kotwicz. Walcząc potym z Pány ſwemi Kśiążęty Márgrábſkiemi/ vtrácił one máiętność/ wynioſł ſie w inſzy Kray ná Slą̈ſko/ ieſt wiele Potomſtwá iego/ ktore ſie Kotwicámi zowie/ á ci noſzą w Helmie ná Koronie puł Kámieniá Młyńſkiego/ á w pośrzodku Struśie Pierze Czarne/ bo tego był ten Henrych z tąd doſtał/ że w Turnieru połowicę Kámieniá Młyńſkiego znáſzał ná Helmie.

¶ Ci záśię co od Janá Bráta ſtárſzego idą/ noſzą w Helmie ná Koronie Rękę zbroyną á w niey Miecz/ co tákże dla znácznych záſług themu Janowi nádano było.

¶ Ma rozność ten Kleynot w Bárwách. Dom Rákuſki vżywa polá Białłego w Czerwonym/ á ći záśię co od thych Pochnerow idą/ vżywáią Czerwonego Polá w Białłym/ á zową go Kotwicz.

¶ Od Janá Kotwicá/ ták iáko mam ſpráwę od Potomſtwá/ Domy ſie w Polſzcze rozrodźiły/ ten ſie był ożenił w źiemi Schowſkiey/ z máiętnośćią tákże iáko y Brát znáczną.

¶ W Roku 1457. wſpomina Kromer zá pánowánia Kázimierzá Jágiełowego Syná Janá Kotwicá rzeczonego Kromno/ dla czego/ czytay Kśięgi 24. Liſt 542.

¶ Henrychá Kotwicá Syná wyżſzey pomienionego Janá/ kłádą potomkowie

tomkowie przodkiem w Domu Krzyckich/ y znácznym Mężem/ od ktorego był Jániſław Biſkupem Poznáńſkim/ w Roku 1312. O kthorym powieda Kátálog tymy ſłowy. Morte Boriſlai Archiepiſcopi Gneznen̄, Auinione ſecuta, Clemens Papa Quintus Capitulari electione non expectata, cum prouiſio Eccleſiæ vacantis ad ipſum recidiſset, Ioanni alias Ianiſlao Archidiacono Gneznen̄, Polono natione & genere Nobili de Domo Kotvvicz probatæ induſtriæ Viro, tunc in Auinione præſenti, & quem Borislaus Archiepiſcopus Gneznen̄, pro bene gerendis & expediendis rebus ſuæ promocionis, in ſuis tenebat obſequijs. &c.

¶ Thámże był záraz poświecon od Piotrá Kárdynałá Biſkupá Hoſtyeńſkiego w Awiniey/ potym ſie do Polſki obrocił/ wdźięcznie od wſzyſtkich był witan/ y ſpokoynie ná tey Stolicy pięć Lat y trzydźieśći mieſzkáiąc/ láty y pracámi náthárgniony/ wpadł wniemoc/ ſpráwiwſzy ſie Chwalebnymi Swiątośćiámi/ we Dworze Arcybiſkupiem w Lęczycy/ plenus bonorum operum, & magnus Reipublicæ & Ecleſiæ amator & defenſor, obijt Anno Domini 1341. w Gnieźnie pochowan.

Ten wiele Srebrá Kośćielnego záwieść kazał ná Chęćiny/ vſłyſzawſzy o Woynie Władyſłáwá Łokietká z Krzyżaki/ á gdy ſie pothym vćiſzyłá oná nieprzyiaźń/ máło mu go wrocono/ wſzákoż pewną ſummę ná káżdy Rok w Żupie náznáczono y zápiſano mu od Królá/ áby inſzego dał ták wiele nárobić iáko mu go wiele niedoſtáwáło/ á ſummy było náznáczoney ſto grzywien pláſkich groſzy. Ten w Krákowie Władyſłáwá Łokietká Kujáwſkie Kśiążę y z Zoną iego Jádwigą ná Kroleſtwo pomázał/ y oboie Koronował/ w Roku 1320. w niedźielę dwudźieſtego dniá Styczniá/ przy Janie Muſzkáćie Krákowſkim y Domáráćie Poznáńſkim Biſkupiech.

Tenże potym w Roku 1334. dźień świętego Márká Ewánieliſty Koronował Syná iego Kázimierzá z żoną iego Anną/ przy bytnośći Biſkupow/ Janá Krákowſkiego/ Máćieiá Włocłáwſkiego/ Janá Poznáńſkiego/ y Stepháná Lubucen̄.

Tenże przefrymárczył dwie Wśi Leſzczno y Nagorzyce/ zá Leſzczno wźiął w źiemi Lęczyckiey od Floryaná ktory ſie piſał de Kraſnowo wieś Grocholice w źiemi Lęczyckiey/ á w Sierádz: Korytkowo cũ cõſenſu Wladislai Regis.

¶ Tenże fundował y zmurował Klaſztor Zakonnikom Reguły świętego Dominiká/ ktore zową Prædicatorum we Żninie/ ktory ku cżći Janá świętego Chrzćićielá poświęcił/ ktory hoynie nádał/ po nim náſtał Jároſław z domu Boguryá. O tym piſał Janicius Poeta te Wierſze.

Boriſlaus obit, Clemens cape, dixit, Ouile
Ianiſlae tui cum titulis Domini.
Excepit reducem Patriæ fauor, ob quod & illam
Ille vir in numeris extulit officijs.

Andrzeiá Krzyckiego opowieda Káthálog y pámięć ludzka nieśie Arcybiſkupem Gnieźnieńſkiem. Ten naprzod był Kánclerzem Krolowey Bárbáry y Sekretarzem Królá Zygmuntá. Potym był Biſkupem Przemyſkiem/ potym Biſkupem Płockiem/ ten Kośćioł ſpalony od gromu zmurował támże w Płocku/ áż potym był wźięt ná Arcybiſkupſtwo. Ten wielce był pożytecznym R. P. y Kośćiołowi Bożemu/ quam contra Lutheranos hæreſes & alias peſtes cum ope, tum opera, tum inuicto calamo egregiæ tutatus eſt. Nie był ná Arcybiſkupſtwie dwu lat ſpełná/ vmárł w Krákowie dźieśiątego dniá Máiá w dźień Bożego Wſtąpienia/ o 10 godźinie/ máiąc wieku pięćdźieśiąt lat y cztery. Był wźięt po Máćieiu Drzewickiem/ w roku 1535. Vmárł w roku 1537. Po nim zoſtał Jan Latálſki z domu Prawdźicz. O tymże piſał Janicius Poetá te Wierſze.

Omnia ſolus erat Cricius, quem ſorsq; Deusq;
Certabant ſummis vincere muneribus.

Sors tandem indoluit quod erat contempta sub illo,
Maturamq; virum sustulit ante diem.

¶ Był to miłośnik wielki ludzi vczonych / y temu Jániciusowi nákłádal do Włoch ná náuke / przeco ten Wierß nápisał.

Heu, quæ restituent misero mihi sæcula talem.

Ciáło iego leży w Gnieźnie / o ktorym powieda Epitáphium. Reuerẽdo in Christo Patri Domino Andreæ Cricio Archiepiscopi Gneznensi, & incomparabili viro, de religione atq; R:P: benè merito multisq; naturæ & ingenij dotibus insigniter prædito, postremum hoc pietatis munus ab amicis, charissimam illius memoriam retineñ positum, mortuus Anno vt supra.

¶ Ten był poiednał Cesarzá Ferdynándá Czeskiego Królá z Janem Krolem Węgierskiem. Wiele Ksiąg pámięci wieczney godnych nápisał y pożytecznych Rzeczypospolitey y Kosciołowi Bożemu / then w Pułtowsku Biskupem Płockim będąc Dwor naprawił. etc.

Piotr Brát Henrychá wyższey pomienionego był Stárostą Pyzdrskiem y Koninskim / od ktorego idą Dłuscy / z ktorych wieku mego był Mężem znácznym y vczonym Mikołay Dłuski. syn Andrzeiow / po śmierci Piotrá Zborowskiego Woiewody y Stárosty Krákowskie° był Surrogatorem. etc. O rozrodzeniu Przodkow ie° czytałeś szerzey w Gniaźdźie Cnoty.

Kotwicowie w Wielkiey Polszcze y w Krákowskim Woiewodztwie byli wieku mego ludźie znáczni / był ieden Koniuszym Królá Zygmuntá / ktorego Corká byłá zá Bránickim Stárostą Niepołomskim / o ktorymes czytał pod Gryffem.

O Janie Kromno Kotwicu v Kromerá czytay List 542. w Księgách dwudziestych czwartych.

W Wielkiey Polszcze wiele Domow znácznych tego Kleynotu vżywa / iáko Zgorscy / Hemindowscy / Wilkowscy / Wryszkolscy / Grodlinscy / Gołyczcy v Miedźirzeczá / Weżykowscy / z ktorych wieku mego był Lukasz w Grodźie Krákowskim Adolescens Nobilis. &c.

W Pułtowsku Epitáphium ná Grobie wspomina Máciejá Kaleckiego tymi słowy. Reuerendus Dominus Matias Kaleczki, Cantor Plocen̄, Præpositus Pułtouien̄, Canonicus Wilnen̄, Parochus Macouien̄, Secretarius Regius, Vir singulari erudicione, humanitate, munificentia, in suos & egenos, vixit Annis 78. mensibus octo, diebus totidem, obijt penultima Decembris Anno 1576.

O Kleynocie Sámson

Sámson / kthorego w Wielkiey Polszcze wiele Rycerstwá vżywa / wszákoż z kąd przyniesion / ábo zá co nádan / wiedźieć o tym niemogę / vżywáią go.

Dom Kokálewskich / w Wielkiey Polszcze stárodawny y zásłużony Rzeczypospolitey / w Gnieźnie wspomina Epitáphium Janá tymi słowy. Ioannes Kokalevvski, Gneznen̄, Poznanien̄, Pułtouien̄ Canonicus, viuens suo cadaueri posuit, Anno 1554.

Támże y te Wierße.

Arma virũ quã vis monstrant hic esse se-(pultum,
Crudele non est stẽma parentis hoc est

Sædulus, Clemens, magnanimus pietate, benignus,
Virtute insignis, progeniæq; fuit.

Ac obdormiuit in Domino magno sui desiderio, apud suos relictus Anno Domini 1565. die octo Martij ætatis suæ 75.

Tegoż potym Synowiec był Kánonikiem támże / w Roku 1584.

Dom Másłowskich w Sierádzkim Woiewodztwie stárodawny y znáczny / był ieden Podstharościem Wieluńskim wieku mego / drugi był Poborcą.

Dom Kośickich w Wielkiey Polszcze stárodawny.

Dom Járomierskich támże stárodawny.

Dom Zakrzewskich támże stárodawny.

¶ Thegoż Herbu vżywał Wáwrzyniec Loiecki Kánthor Przemyski Mąż vczony / był Artium & Philosophiæ Magister, promocyey Krákowskiey własce Anny Krolowey / ktoremu wychowáńcá swego Janá Zalińskiego / Syná Kásztellaná Gdańskiego iákos pod Różą czytał / do náuki zlećiłá.

¶ Inszych wiele Domow w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Iezierza

Iezierza / ten mieni zdawnego czásu być z Fámiliey Krucygierow / o kthoryches wyższey czytał / ktorzy thu z Włoch ábo z Francyey przyszli z Wikbálinem na pierwszym Arcybiskupem Gnieznieńskim / pothym iáko y Pobożánie złączywszy się z Domem Korwinow / do tego Ptaká przyszli / kthorego ná Krzyżu vżywáią w Polu Czerwonym Czarnego.

¶ Thego Kleynotu wiele Domow znácznych w Mázowszu / iáko Dom Szymánowskich stárodawny.

Dom Drozdowskich támże rozrodzony.

Dom Szczycińskich támże stárodawny y rozrodzony.

Czarny Niemierzá był Hetmánem nád ludźmi Rycerskiemi w Rusi tego Herbu.

Zelázowie w Ráwskim Woiewodztwie Dom rozrodzony.

¶ Inszych wiele Domow znácznych w roznych Woiewodztwách / o ktorych prze szerokość Krolestwá wiedźieć niemogę.

O Kleynocie Korwin/ kthory z kad á iáko dawno do Polſki przynieśion/ o thymeś iuż czytał pod Slepowronem/ co zá Przodkowie tey Fámiliey/ iákiey zacnośći bywáli.

Tu w Polſzcze iákiey zacnośći/ iákie° záwołánia/ iákiey ozdoby Dom Kochánowſkich/ ſamego Janá Jmie/ dáleko o tym znáć dawa/ z Greckimi/ z Láćińſkimi Poety/ ktore on wiek ſtáry zá naprzednieyſze liczył/ porownał/ w náſzym Polſkim iezyku przed nim nigdy/ á po nim trudno o tákiego coby znim porownáć miał. Piſze ſie z Czarnego Láſa/ w Sedom: Woiewo.

Jeſt inſzych bráćiey iego Stryiecznych ludźi godnych kilká/ Vrzedy Ziemſkie ná ſobie mieli/ wſpráwách Rycerſkich biegłymi bywáli/ ták przodkowie ich iáko y ći wieku náſzego.

Dom Máłáczyńſkich támże w Sedomierſkim Woiewodz.

Páwłowſcy w Lubelſkim Woiewodztwie.

Młodniczcy w Ráwſkim Powiecie.

W Ciechanowſkim Bieńkowſcy Domy ſtárodawne.

¶ Inſzych wiele Domow w roznych Woiewodztwách.

Tego kleynotu wiele w Oświećimſkim powiećie y ná Slaſku Rycerſtwá vżywa/ A oſobliwie pámięći y ſławy godny Mąż Andreas Patricius Nidecki, Præpoſitus Warſzauień, Archidiaconus Wilneń, Cuſtos Cleceń, Cracouień, Sendomirień, Pultouień, Canonicus, S. S. R. M. Vir doctrina inſignis, Orator clariſſimus, Jáko tho wiele znácznych ſcriptow iego pożytecznych ták Kośćiołowi Bożemu/ iáko y Rzeczypoſpolitey opowieda / thego vrodźiłá Páwłowſka z Domu Leliwá/ Biſkupá Ołomunieckiego Sioſtrá.

Bernat Brát iego Parochus in Nidek/ Mąż tákże vczony y przykłádny Káplan.

Wieprzewſcy tegoż Herbu vżywáli zdawná/ iáko to Liſt opowieda Wáclawá Kśiążećiá Opáwſkiego y Ráttyborſkiego/ w roku 1467. piſany/ ten Wieprz wieku náſzego kupił Piotr Myſzkowſki Biſkup Krákowſki Synowcom ſwoim.

¶ Inſzych Domow wiele ktorych ia znáć y wiedźieć niemoge.

O kleynocie Saſzor: ktory tu przynieśion z Niemiec/ drudzy mienią z Węgier/ wſzákoż z kądkolwiek ieſt/ thu w Polſzcze wiele á znácznych ludźi tego Herbu było y záſłużonych Rzeczypoſpolitey. Ták to mienią / áby ieden z Kśiążecego narodu máiąc krzywdę od Brátá / zdrowie mu zá tho odiał/ zá co potym był ták pokáran/ że mu odmieniono Herb/ nośił Orłá Czerwone° w Polu białym bez głowy / potym iego Potomſtwo iuż ſie obroćiło w ſtan drobnieyſzy/ znácznie ſie záſługowáli Ceſarzowi/ ná mieyſce głowy dano mu Gwiazdę. A ták obaczywſzy własność Herbu / czytáć będźieſz o Przodkách tákże o Potomſtwie/ ktore ia znáć y wiedźieć onim moge.

W Ráwſkiem Woiewodztwie było wiele Mężow znácznych tey Fámiliey/ ktorzy ſie piſali de Rogow / iáko zá pánowánia Jágiełłá Krolá/ Olbiegá wſpomina Mężem znácznym/ kthory mieyſce Hetmáńſkie v Witołdá ſpráwował/ then potym miał Syná N. Káſztellanem Ráwſkim/ piſał ſie de Rogow/ trzymał ku temu Rogowu Kálinie/ Olſze/ Ráwice/ Bronowice/ Rápoty/ Wągry/ Mroge. Potym Potomſtwo iego ſchodząc bez narodu Męſkiey płci / Corki rozniosły wiele tych Wśi w rozne Domy/ od niektorych zoſtáli Rogowſcy. Thych ieſt Dom rozrodzony / był wieku mego Stániſław Rogowſki Komornikiem v Krolá Stepháná/ nie wielkiey vrody/ ále ſercá mężnego/ ná wſzyſtkich expedycyách przy Krolu w Moſkwi bywáiąc/ pilnym y znácznym ſie pokazał / pode Pſkowem v ſzturmu/ pod Wielkiemi Lukámi/ pod Pieczárámi / wiele á mężnie ſobie poczynał/ Więźnie wodźił.

Tenże z Koryckiem Towárzyſzem ſwym Turowłą przez moc w niewielkim poczćie wźieli.

¶ Kiedy Chwoſtá y Mieſſoiedá Hołowy pod Pſkowem Rothą Bieláwſkiego gromiłá/ y Pieſzy lud Wybránowſkiego / w they potrzebie mężnie ſobie poczynał/ dwoch więźniow znácznych przywiodł/ w wielu inſzych potrzebách/ o czym potym ná ſwym mieyſcu czytáć będźieſz/ bywał.

Dom Saſzowſkich w Zatorſkiem y Oświećimſkim Powiećiech ſtárodawny/ miedzy ktorymi wiele Mężow záſłużonych R. P. bywáło.

Dom Pálczewſkich iedne yże znimi dźielnice ſtárodawny/ był Stániſław Pálczewſki czás długi Podſtárośćiem Krákowſkim y Burgrábią/ ten zmłodych Lat ſwoich w Cudzych Ziemiách ſpráwámi ſie Rycerſkimi báwił/ zoſtáwił Potomſtwo.

Dom Gierałtowſkich iedną dźielnicą z thymi pomienionymi Domy/ znáczny y zdawná záſłużony Rzeczypoſpolitey.

Dom Barſkich w Wielkiey Polſzcze ſtárodawny y znáczny.

Dom Chobienickich ſtárodawny y znáczny był/ wſzákoż iuż Potomſtwá męſkiey płći nie zſtáło/ ieden to Dom był z Barſkiemi / było do tych Chobienic dwádźieśćiá Wśi / ktorych część wyniosłá Białłagłowá w Dom Broniewſkich/ z ktorych ieden był Podkomorzym Poznáńſkim / iegoż Corká byłá zá Krzyſztophem Miekickim.

Był Dobrogost Chobienicki Kánonikiem Poznáńskim / ktorego ćiáło leży w Pieniánách.

Járogniewscy támże w tym Kráiu z nimi iedney dzielnice v Rośćiáná.

Kełbowscy támże Dom stárodawny y znáczny.

Ligoczcy Dom stárodawny.

¶ Rinszych Domow wiele w roznych Woiewodztwách/iedni go vżywáią tákiem kształtem/drudzy bez Gwiazdy.

O kleynocie Sternberk

/ ktory tu przynieśion z Czech/ iáko to wspomina Długosz tymi słowy. Stemberk cuius insigne Stella aurea, de octo Cornibus, in Campo Celestino in Bohemia mansionem, & ex inde ortum habens, & in Austria, á quibus etiam ea arma deferen̄ orti sunt. &c.

¶ A o thego początku w Czeskiey Kronice pisze tymi słowy. In Morauia, ingressu Tartarorum, cum Rex Bohemiæ Venceslaus se in Castris & tutis locis continebat, Tartari per omnem Morauiam libere grasati vno & amplius mense, tam incendijs quam cedibus & varijs cruciatibus nemine restitente, statua iuxta Holomuniecz haben̄: Dux vnus Tartarorum apud suos tam genere quam armis vir magni præcij, cum paucis suis ad menia incaucius progresus á Militibus Morauiæ captus, suis eum deserentibus, captiuatori eius ob virtutis insigne Stella pro armis & Castrum Stemberk vel Sternberk á Venceslao Rege donata. Cuius captiuitas dum in Castris diuulgata, magnus rumor & eiulatus de captiuitate tanti ducis coortus, quod ab Olomucijs exaudiebatur, cuius captiuitatem dum nec terroribus & aliorum captiuorum relacione efficere valuisent, desertoribus eius & sui corporis custodibus, Olomucen̄ traditis, ab Olomuniecz discedunt, & septimis Castris in Hungariã perueniũt, illam flãmis & incẽdijs pessundãt. &c

¶ W Polszcze tego Kleynotu nie wiele Rycerstwá/ tylko są Stemberkowie w Sedomierskim Woiewodztwie.

Epitaphium w Krákowie opowieda ná zumku

Vmbra & genere & virtute Nobilis Domini Magistri Olsnen̄ de Stemberg, sacrarum literrarum doctoris, huius Ecclesiæ Canonici, vitam functi Anno Domini 1527. Prima Septembris.

Gorscy w Mázowszu v Wárszáwy Dom rozrodzony.

Wolscy támże v Wárszáwy Dom stárodawny.

¶ Inszych Domow wiele w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie Kotwiczu

Wtorym/ktory tákże przynieśion z Sląská/vżywa Polá Czerwone° w białłym.

☞ Dowodnie tho Listy Domu tego opowiedáią / iż tu przyszli w the Kráie zá Pánowánia Władysłáwá Jágiełłá Polskiego Krolá/ á naprzod sobie kupili máiętność w Sosnowicách/ktorą y w tym wieku trzymáią / wyszli z Kśięstwá Ráciborskiego/ gdźie ieszcze y w tym wieku thá Fámilia iest / trzymáią Miásteczko Láznice y Wieś rzeczona Wierzch / zową sie tákże iáko y w tym Kráiu thym nazwiskiem Strzałámi. Drugie thámże zową Chmielikámi/ á tho było nazwisko z tąd przyszło Przodkowi ich/że miał Głowę kędźierzáwą/ ále tegoż Kleynotu vżywáią/ y właśni są Strzałowie.

¶ Trzeći w Bytomskim Kśięstwie / gdźie niedawnych czásow był ieden Sedźiem w onym Kśięstwie/potym y Syn iego/ á zową ie Silhánámi/ dla krzywego pátrzánia/ á záwsze sie tám tákiego wzroku rodzą.

¶ Ten ktory tu był záiechał do Krolestwá Polskiego/okázuią to Listy/ że był meżem godnym y wspráwách rycerskich biegłym/ dla czе° Krol z źiemie go puśćić niekazał/co Aktá y List ten opowiedáią tymi słowy. Nos Ioannes de Sprovva Iudex, & Zauisius de Olesznicza, Subiudex terræ Sendomirien̄, Generales, vniuersis cupimus fore notum quibus expedit, præsentium per tenorem, quia Serenissimus Princeps & Dominus Dominus Wladyslaus Rex Poloniæ, noster Dominus graciosus, nolens Nobilem Petrum Strzała in Sosnovvicze Hæredem de Regno suo dimittere, sed illum volens pro suo terrigena habere, commutationem quam idem Petrus fecerat cum Nobili Nicolao dicto Strzyz de Radoce de ducatu Osvvieczimen̄, pro Villa sua dicta Sosnovvicza, quam per modum commutacionis prædicto Nicolao pro Villa dicta Radoce dare debebat, coram nobis & corã Iudicio suæ Magestatis, cũ alijs Dominis præsidebamus in Noua Ciuitate, prohibuit, interdixit, quod nullo modo transiret ad effectum, in hibendo etiam nobis, ne fideiusores, qui pro huiusmodi commutacione quoque cauebant Nicolao memorato pro iam dicto Petro indican̄, nec quisq; iudicium ipsius auderit iudicare. Quia & nos fecimus iuxta præceptũ suæ Magestatis strictissimum, harum quibus in testimonium nostra præsentibus Sigilla sunt appensa. Actum & Datum in Noua Ciuitate Corczyn, Domino nostro Rege pro tunc ibidem existen̄, Feria Secunda proxima in Octaua Asumptionis Mariæ Virginis, Anno Domini 1419.

¶ Ten Piotr Strzałá máiąc iákąś niechęć do Kśiążęćiá swego Konrádá/ to mu oddawał surowie/ thák áż sie stárał Kśiążę ná ostátek z nim o przyiaźń/ bo mu był śilen z przyiaćioły swymi/ ktorych miał wiele w Polszcze ludźi możnych/ o ktorychći ten List powie/ ktorego masz ten sens. Nos Sẽdiuogius de Ostrorog Poznanien̄, & Nicolaus de Michałovv Sendomirien̄, Nicolaus de Oporovv Lancicien̄, Pallatini, Schich Strachvvicz, Hanus Lodlavv, Scholtes Hugvvicz, arbitri arbitratores & amicabiles compositores inter partes infra scriptas, videlicet Illustrem Principem Dominũ Conradum Album de Cozle ex vna, & Magnificum Dominum Zbigneum de Brzezie Marszałkum Regni Poloniæ, qui nomine Fratrum suorum nobilium Strzały dictorum, prefati Ducis Conradi Terrigenarum egit, fecit &

composuit parte ex altera, &c. &c. Videlicet quod præfatus Dominus Dux debet & tenebitur præfatis Nobilibus Strzały, posesionem restituere bonorum & posesionum ipsorum sub ipso duce contentorum, realiter & cũ effectu & iure renuntiare. &c,&c. Tunc aũt dictus Dominus Dux præfatis Nobilibus de bonis, posesionibus iam dictis, tenetur restituere omnia percepta & leuata. Captiui vero per dictos Nobiles Strzały detenti debent liberi esse & dimitti, & sine aliquo pacto relaxari, spolijs & alijs rebus á præfatis captiuis, per ipsos Nobiles Strzały, receptis duntaxat pro se reseruatis, & etiam præfatos Nobiles pro pœna & solucione interfectorum debet solutos dimittere, nec ad aliquam pœnam astringere, nec non ad alia que ibi perpetrarunt, præfato Domino Duci & suis erunt debiti & astrincti. Nos itaq; præfati arbitri arbitratores & amicabiles compositores, Nobilibus Strzały de amplius facieñ siue atemptañ, querelis, gueris, & litibus, vel aliquo alio modo occasione dictorum bonorum & posesionum contra dictum Dominum ducem & suos perpetuum imponimus silentium, prædictum Dominũ ducem minimè debent impediri, pro quibus omnibus Nobilibus Strzały, ad quos præfata bona & posesiones de iure spectare videntur, extat fideiusor prædictus Dominus Zbigneus de Brzezie Marszalcus Regni, hæc rata, grata teneri, sub fide & honore, Datũ in Niepołomice ipso die Beatæ Helizabetæ Viduæ, Anno Domini 1421.

¶ Tego pomienionego Konrádá Kśiążę/ ták byli przymusili ći Strzałowie do iednánia/ że ich ßukáć muśiał sam z tym/ zástąpili mu w mieyscu táiemnym kiedy iechał do Folwárku/ ktorych gdy straż Kśiążęca ábo ßpiegowie postrzegli/ Kśiążęćiu znáć dáli/ on pretko ná Koń wpadßy viechał od sług y od wozá/ Strzałá woźnicy bicżysko złamawßy kazał go połowicę wetknąć mu w piotrowo/ y thák ná koniá wsadźić/ á iecháć zá Pánem kazał/ y to mu powiedźieć/ że go wrychle ták ná koniá wsadzę iáko y ćiebie. On zá tym gdy go to doßło/ y on przestrách/ cżynił stáránie pilne áby był przespiecżen od ták cżułego nieprzyiaćielá. A gdy sie z nim poiednał/ stárał sie oń áby przyiechał do máietnośći swey ktorą mu odeymował pierwey/ to mu potym y przydáwał/ ále iákoś wyżßey cżytał/ Krol Jágiełło puśćić go też z źiemie swey niechćiał.

W roku 1478. Mikołáiá Strzałę wspomina List Claræ Tumbæ, że był dał sto cżerwonych złotych do Konwentu chcąc mieć Bráctwo z Zakonniki/ y tám potym ná służbie miłego Bogá żywotá dokonał.

Jerzego Strzałę wspomináią Kśięgi ziemskie Krakowskie/ kiedy cżynił opráwę żenie swey ná Sosnowicách/ wiánował dwieśćie grzywien/ y ták wiele przywiánku/ á tę miánuie Bárbárą Corką Mikołáiá Słupskiego/ to było w Roku 1464.

Janá Strzałę wspomina List vgodny/ ktorym sie iednał z Jánußem Kśiążęćiem Opawskim zá sługi swoie Roku 1482.

Jároßá Strzałę wspomináią Listy po Cżesku pisane/ gdy trzymał vgodę z Slężaki/ w Roku 1543.

Jan Strzałá zá pámięći ludzkiey był Podstárośćiem Krákowskim/ zá Kmity/ ktorego był syn Michał Strzałá Stárostá Tyßowicki y Kráycży Krolá Augusthá/ Miał zá sobą Wielopolską z Domu Stáry Koń z Fraucymeru/ ktorá potym byłá zá Łaßcżem Podkomorzym Bełskim/ y Stárostą Chełmskim.

Piotr Sthrzałá/ Syn Janow Wthory/ był wieku mego Burgrábią Krákowskim y Poborcą/ Mąż Rzecżypospolitey zásłużony/ zostáwił z Debińską z Domu Káwá Potomstwo.

Jeronim Brát tegoż Piotrá/ kthory trzymał dźiałem Będcżyn/ zostáwił z Táßycką Syná Jároßá/ ktory w Cudzych Kráinách ná spráwách Rycer-

wách Rycerskich z młodośći sie báwił/ miał potym zá sobą Debińską Podsedká Krákowskiego Corkę.

¶ Tego herbu oprocż Strzałow w Polßcże niewiem áby inßy Dom ktory vżywáć miał.

¶ Inßych Domow wiele zacnych w roznych Woiewodztwách.

O Kleynocie Wárnia

O Kleynocie Wárnia/ ták Długoß piße/ że był nádan Forti & Heroico Viro Rák rzecżonemu/ ták to chcą/ że w Węgrzech miałby być nádan/ wßákoż iáko dawno/ niemáß o tym nic pewnego/ tylko Proclama Nouum otrzymał/ gdy v Wárni Fortis Heroici Viri operã Publice okázował w roku 1444.

Od thego Mężá idą Gnoińscy/ Dom znácżny/ ktory z Męstwá y z innych pocżćiwych spraw wielkie Imię w Polßcże y miedzy inßymi narody niesie/ zwano Przodki ich Nosalámi.

Pámięć niesie ludzka Janá Mężá sławnego/ ktory był zostáwił tylko iednego Syná Przecłáwá/ kthory był Stárostą Nowego Miástá Korcżyná/ ten zostáwił synow ośmi.

Mikołáiá/ ktory był Hetmánem Nadwornym/ poimán był v Bukowiny/ zostáwił synow pięć/ trzey młodo vmárli/ tylko dwá żywi zostáli/ Stánisław y Jákub/ ktorzy mieli Piaski v Nowego Miásthá/ y inße Wśi przyległe. Stánisław zostáwił syná Janá y Corkę Bárbárę Stráßową/ był to Mąż godny y dobrze zásłużony Rzecżypospolitey/ był cżás długi Podstárośćim Nowomieyskim.

Jákub Brát iego był tákże Mężem znácżnym/ zostháwił z Secygniewską syná Janá/ Mężá znácżnego/ w spráwách Rzecżypospolitey biegłego/ od ktorego tákże zostáło Potomstwo.

Lempárt syn wtory Stárosty Nowomieyskiego był Oboźnym Koronnym/ Mąż sławny/ miał synow dwu/ Lenarthá y Andrzeiá/ ktory zostáwił z Bobolanką Potomstwo.

Lenart trzeći Rotmistrz sławny y Mąż wielki w Węgrzech zginął/ mężnie z nieprzyiaćioły cżyniąc.

Przecław syn Cżwarty Stárosty Nowomieyskiego Mąż był znácżny y zásłużony Rzecżypo: miał synow ośm/ Janá ßcżedł sterilis.

Stánisłáwá Mężá znácżnego/ zostáwił dwu synow/ Adámá/ miał zá sobą Oracżewską/ ßcżedł sterilis, y Krzyßtophá.

Krzyßtoph trzeći syn Przecłáwow/ Mąż sławny/ w Węgrzech ná spráwách Rycerskich sie báwiąc/ ßcżęśćia wielkiego vżywał/ nieprzyiaćioły mężnie gromił/ niemáiąc thylko ßeść á trzydźieśći Koni/ cżtyrystá háydukow poimał/ y wiele znácżnych zasług iego pámięći godnych/ zostáwił był synow cżtyrech/ wßákoż wßyscy zeßli steriles, żon niemieli/ drudzy iáko Krzyßtoph Mąż znácżny/ ktorego był náiechał Ferens Vmieński do więźienia wźiął.

¶ Dwie Corce zostáły/ kthore w Domy Obce máiętność wniosły niemáłą/ Jád-

máło/ Jádwigá Sienieńska Káßtellanká Zarnowska / y Bárbára Chycka.

Andrzey syn Przecławow czwarty/ Stárostá Nowomieyski/ y Burgrábiá Krákowski/ ßczedł sterilis.

Przecław Syn Piaty wyżßey pomienionego Przecłáwá/ Stárostá Wysocki/ ten był zostáwił synow piec/ dwá zmárli młodo.

Piotr Podkomorzym Mielnickiem w Litwie/ nie zosthávvił potomstwá.

Krzyßtoph był Trukczáßym Krolá Augustá.

Przecław Dworzáninem tegoż pomienionego Krolá/ Meżowie znáczni.

Mikołay ßosthy Syn Przecłáwow ßczedł sterilis/ Piotr y Zygmunt.

Dom Lekßyckich z tymiż Gnoińskimi iedney dźielnice/ znáczni z mestwá wrowney sławie.

Zarzeckich Dom tákże stárodawny y znáczny/ iedneyże dźielnice z wyżßey pomienionymi.

¶ O inßych Domiech wiedźieć nie mogę.

O Kleynocie Grábia,

ktorego vżywáli Przodkowie Biáłych miedzy trzemá Gorámi ná Zołtym Polu/ z ktorym przodek przyßedł z Czech/ iáko Długoß opowieda tymi słowy. Genus de Baronibus ex Bohemia ortum ducens, vti modernis temporibus Rosconum præclara Familia viget & habetur, ex qua hic in Poloniam nonnulli deuenien̄ in terrā Siradien̄ prope opidum Piotrkovv in iure Vola, à qua Familia quæ illud hodierno tempore vocatur Grabina Vola, & demum in Masóuia Familiam suam numerosam propagauerunt.

W Kátálogu wspomina Bronisłáwá Archidyakoná Gnieźnieńskiego/ y Fáktorá wßystkiego Arcybiskupstwá / zá Janá Kropidłá Arcybiskupá / potym y zá Henryká z Kśiążąt Legnickich/ w Roku 1300. y 4.

Wieku mego było Domow wiele możnych tey Fámiliey/ iáko naprzod Grábiowie w Sierádzkim y w Lubelskim Woiewodztwách.

Psuczcy z Psućiná wyßli/ w Chełmskiey ziemi w Ruśi/ y w Płockim Woiewodztwie.

Lipscy w Bełskim Woiewodztwie/ z ktorych Swietosław był Meżem wspráwách Rzeczypospolitey biegłym/ był Podstárośćim Bełskim/ sa Lipscy w Káliskim Woiewodztwie Dom znáczny.

Skáßowscy Dom starodawny/ znácznie zásłużony/ w Zmodźi máią máietnosć nábytą y opátrzenie od Krolá Zygmuntá Augustá.

Gośćimińscy w Ciechanowskim powiećie dom stárodawny.

Dom Arciechowskich stárodawny y znáczny / ná Podláßu

máią y w Wárßewskiem/ Dom rozrodzony.

Swierkowscy w Zakroczymskiem Powiećie Dom stárodawny y rozrodzony / z ktorego był ieden wieku mego Kánonikiem Płockiem.

Wißeńscy Jálbrzykowie ná Podláßu Dom w Drohickiem Powiećie znáczny/ był Andrzey Pisarzem Grockiem Brańskiem. Fábian Brát iego przy Vcháńskiem Arcybiskupie służył Dworzáńsko.

Dobrogowscy z tymiż iedne dźielnice máią w Bełskim Woiewodztwie.

Czárnowscy od Wárßáwy Dom stárodawny y rozrodzony.

Jálbrzykowscy w Zebrowskiem powiećie dom rozrodzony.

Dom Kroczewskich w Zakroczymskiem Powiećie stárodawny/ y znácznie bywáli Przodkowie R. P. zásłużeni/ Kánonikiem był ieden Przemyskiem / drugi był Kuchmistrzem v Krolá Zygmuntá Augustá/ ná chlebie Rycerskiem wiele znácznych odeßło Meżow pod Sokołem/ ieden wieku mego zábit w Moskwi.

Szczypierskich Dom támże w Zakroczymskiem Powiećie stárodawny.

Swieżewskich Dom w Mázowßu rozrodzony/ y wiele inßych.

☞ Noßą drudzy Troie Grábie tákiem kßtałtem/ iáko w Ruśi Dom Choćimierskich znáczny. Był Woyćiech Choćimierski wieku moiego Meżem sławnym/ Rothy wodźił/ w potrzebách z nimi bywał zá pánowánia Krolá Stepháná w Moskwi/ máią v Rohátyná máietnosć/ drudzy ná Podolu v Kámieńcá.

O Kleynocie Brochwicz/

ktory przynieśion z Niemiec/ tego vżywáią w białym polu Czerwonego.

Sobkowie Fámilia dawna y znáczna w Polßcze/ vżywáią Jeleniá z Koroną/ náßy ták/ iáko Woiewodztwo Lubelskie/ inßy vżywáią bez Korony.

¶ Dom tho był wieku moiego tych Sobkow znáczny/ pisali sie de Suleiow. Wspomina List Krolá Zygmuntá w roku 1544. w Domu Koryćieńskich / kiedy Woyćiech Koryćieński Stárostá Przedecki skupował Mikołáiá / Stánisłáwá/ Chrzyßtophá Sobki z Zamku Solcá/ ktory przed tym przodkowie ich w summie trzymáli zá znáczne zasługi od dźiádá Zygmuntá Krolá.

Wieku moiego byli dwá Bráćia/ ieden Stárosta Wárßáwskim/ od ktorego tylko dwie Corce zostáły/ Rádźiwiłowa Podczáßyna Litewska/ y Ciołkowa ná Zelechowie / ktore wielką máietnosc w te domy pomienione wniosły. Drugi był Káßtellanem Sedomierskiem y Podskárbiem Koronnym/ ktorego zostáli trzey Synowie/ y Corki/ Sieniehska/ y Droiewska Podkomorzyna Przemyska.

☞ Ci záśię co vżywáią Jeleniá przez Korony/ iest ich wiele Domow znácznych/ iáko ná Podgorzu Wiktorowie Dom znáczny.

Woiakowscy támże w Krákowskiem Woiewodztwie/ y w Przemyskiey ziemi máią.

Kaczcy z Krákowskiego Woiewodztwá od Czchowá/ z ktorych Ostáfiy był Mężem znácznym/Czopowe/Pobory/w Prusiech y w Rusi trzymał.

Połomscy támże Dom znáczny/Grábánowie/Szalowscy/Dobrociescy/Bruszkowscy támże/y inszych wiele w onym kráiu.

W Wielkiey Polszcze Dom Páłeckich znáczny y zásłużony Rzeczypospolitey/ Jáko był Philip/ ktory szczedł sterilis/ trzymał ná Páłukách máietność.

Seweryn/ktory ná Kuiáwách wziął dział/był Mąż znáczny y vczony/ w cudzych ziemiách z młodości sie schował.

Sebestyan/ktorego vrodziłá Zebrzydowská / iákoś czytał pod Rádwanem/ktory trzymał máietność ná Kráinie/zostáwił z Orzelską z domu Driá alias Motyná Potomstwo/Mąż znácznie R. P. zásłużony.

¶ O inszych Domiech tám w onym kráiu prze dálekość wiedzieć pewnie nie mogę/ktorych iest wiele/y tákże w inszych Woiewodztwách.

O kleynocie Korzbok/

ktory przinieśion z ślaską/ nośili trzy Kárpie Złote w polu białłem/bywáli ludzie záwsze możni y zásłużeni R. P. Jáko Dom Rybieńskich/ ktorzy są własni Korzbokowie. Wspomina w Krákowie Epitaphium ná Zamku w Kośćiele wielkim Janá Korzboká tymi słowy. Reuerendus Dominus Ioannes Korzbok de Witkouo, Decanus Gneznen̄, Scholasticus Plocen̄, Canonicus Cracouien̄, singularis studiosorū Patronus, obdormiuit in Domino, Anno 1573. Die secunda Augusti, ætatis suæ 80. Ten do Akkádemiey Krákowskiey fundował tyśiąc złotych.

¶ We Włocłáwiu wspomina Epitaphium Piotrá tymi słowy. Hic iacet Venerabilis Dominus Petrus de Korzbok Canonicus Wladislauien̄, obijt anno 1500.

Záyglicowie tegoż Herbu vżywáią / ktorzy przyszli z Slaská do Polski / iáko Jan w Rusi był Mężem vczonym / we Lwowie mieszkał/ Syn iego Dángiel w Krákowie poiął Aláncowne dawney Fámiliey y znáczney w mieśćie onym.

Piotr drugi Záyglicz/w Lublinie miał máietność/y tám potomstwo zostáwił/wszákoż ći wszyscy mieyscкich Praw vżywáli/ Hándlámi y Szynki sie niektorzy báwili/co contra ius Nobilitatis Polonicæ.

¶ O inszych Domiech prze szerokość Krolestwá wiedzieć nie mogłem.

O kleynocie Bodulá / ktory

ma być trzy Lelie Białłe w polu Błękitnym/skąd przynieśion/ ábo zá co y komu nádan/pewnego nic nie náyduię/ y ieśliby pothomstwo w tym wieku przodkow onych ktorzy go vżywáli ieszcze było.

Káthálog opowieda według Janiciusá / Marćiná Arcybiskupem Gnieźnieńskiem / ále Długosz pisze iże go nie doszło/ ná mieysce iego dano Marćinowi z domu Strzemię/ wszákoż y ten vmárł w Bononiey nie doiechawszy ná tę stolicę. To było w roku 1279. Byli wźięći po Philipie z domu Gozdáwá/w roku 1278. Po nich obran Włostybor z domu Pomian. Ale o tym pisał Ianicius Poeta te wierszе.

Munere Pontificis Monacho data Gnesna, sed illi
Dum reddit infœlix Felsina busta dedit.
Tam cito cur moreris Legum iurisq; perite?
Non potes an Stygias vincere iure deas?

¶ Ná rożnych Liśćiech nazwisk od tego Herbu wielem Mężow znácznych widźiał/gdźie præsentiam ich opowieda/iáko naprzod w roku 1283. zá pánowánia Leszká Czarnego/Pomśćiborá Bodulę cū Fratre dicto Nadbor. Dádźibogá Bodulę Leszek tákże opowieda ná Liśćie Klasztoru Sędomierskiego/w roku 1289.

¶ W tym wieku o Potomstwie wiedźieć nie mogę.

O kleynocie Morá:

ktory przynieśion z Niemiec / ma być Głowá Murzyńska związána Czarną chustą po same rámię ná polu Czerwonym Czarna/ktorey własność obaczywszy/czytác beożieß o Przodkách y wieku mego o potomstwie ktore znáć y wiedźieć o nim mogę w ták szerokim krolestwie.

¶ W Roku 1034. Wspomina Kátalog Biskupem Włocłáwskim iednego tymi słowy. Venantius homo externus in locum Andreæ successit. Vixit annis 21. Obijt anno 1055. in Parcaniæ, & ibidem tumulatus, moribus & genere Nobilis, de Familia quæ Caput hominis Nigrum defert, in cuius locum Andreas secundus successit.

¶ Ták to niektorzy twierdzą/żeby Polak ieden spráwámi Rycerskiemi sie báwiąc w ziemi ábo Krolestwie Porthugálskiem / gdy z przyległemi sąsiády ná iedney Insule woyná sie záczęłá/ á woyská sie ściągnęły. Pánowie oni niechcąc wielkiego krwie rozlania widźieć miedzy sobą/postánowili to/áby on dał iednego z woyská swego/on tákże drugiego/ktoryby z onych dwu wygrał/ći ludźie mieli być pod mocą tego Krolá. Wysłał Krol Portugálski Polaká/on drugi Murzyná. Gdy do śiebie iechali w Czelnie(ch)/odepchnął Polak swoy ná stronę. Pytał Murzyn/Czemuś to vczynił? Powiedźiał: Coż mi po dwu/ dosyć będźie miał ná iednym ten co wygra. W tym

do siebie skoczyli/ przemogł pretko Polak Murzyná / vćiawszy mu głowe przyniosł do Krolá swego. Zátym sie woyská roziecháły/ Rycerz od Krolá vdárowan/ y ten Herb ná czásy wieczne do tego mu przydan. Wiele potomstwá iego w Polszcze w tym wieku/iáko Nietykszowie w Mázowszu dom stárodawny y znáczny.

Mieszkowscy támże w Mázowszu dom stárodawny.

Sláwscy v Lomzy dom stárodawny. Sorcowie támże.

Grzymáłowie támże. Kozubowie w Wárszáwskim Powiećie/ Domy wszytko rozrodzone. W Drogickim Powiećie bárzo wiele Rycerstwá tego Herbu/y w inszych kráinách tákże.

O kleynocie Pogonia

/ ktory ma być Reká z Obłoku zbroyna/ Miecz goły trzyma ná żołtym polu. Długosz ták pisze o nádániu iego tymi słowy. Clenodium aũt huiusmodi datum fuit primario Clementi de Claiovv, & Ioanni Diacono Canonico Cracouieñ, Nicolao Bielunka, Hungaris, & aliјs Militibus, zá pánowánia Krolá Lodwiká.

Od tych pomienionych Przodkow wieku moiego było niemáło potomstwá w Krákowskim Woiewodztwie/iáko Sudowie/ z tego domu wiele zásłużonych Mężow rozne Przywileie opowiedáią ná Liściech Andrzeiowskiego Klasztorá. Wspomina Sodá Woiewoda Sedomierskim w roku 1361. Y wiele inszych mężow znácznych. Wieku mego w tymże Woiewodztwie było Potomstwo tych Sodow.

Wándzonowie w Krákowskim Woiewodztwie.

Vieyscy támże w Krákowskim dom rozrodzony.

Replińscy w Wołkowiskiem Powiećie w Kśiestwie Litewskim.

Hunorowscy w Wielkiey Polszcze / ktorych potomstwo wieku mego we Srzedźie miásteczku Krolewskim w Poznáńskim woiewodztwie máietność mieli/zwano ie Kámienicznymi że w Kámienicy mieszkáli.

Stánisław Hunorowski własny przodek ich/bedac człowiekiem możnym y náuczonym/był Baccalareus Artium, fundował támże we Srzedźie dwie Kánonіј / ktorym y w tym wieku Potomstwo iego podawa Káplany.

¶ O inszych Domiech wiedźieć nie moge/ ácz ich iest w roznych Woiewodztwách niemáło.

O kleynocie Przyrowá

/ktory ma być Kopiја z proporcem żołtem ná czerwonym polu. Ten Kleynot nábyty w Niemcech ábo ná Slasku / w one bitwe fortunną z Niemcy ná Polu przed Wrocłáwiem/ ktore w tym wieku Psiem Polem zowa. Był Przodek Herbu tego Miroslaus Miles Gregarius. Ták o nim świadczy Albertus Strepa, Gdy go naprzod w szyku postáwił Bolesław miedzy Slezaki/ktore klinem vszykował/niemogac przerwáć piechoty Niemieckiey/ten naypierwszym bedac/ złożywszy Kopiја/ naprzod sie przebił w pośrzodek/zá ktorym on wszystek hufiec vszykowány wbieżał/ meżnie z Niemcy czyniac / mieszáiac ich. Gdy sie drugie woyská do nich przebiјáły / Niemce potrwożyli / tyłu podáć muśieli. Zá to hoynie ná wieczna pámiec vdárowan taż bronia ktora wrotá do nieprzyiaćielá otworzył. Od tegoż Rycerzá potomstwá wieku mego było wiele znácznego/iáko naprzod/

Dom Zawiszow stárodawny y znáczny/z ktorych ieden wieku mego był Stárosta Liwskim zá panowánia Krolá Augustá / Mąż dobrze Rzeczypospolitey y Krolowi zásłużony.

Dom Drwalewskich w Mázowszu stárodawny y znáczny.

Dom Goślińskich w Mázoweckim Woiewodztwie stárodawny y rozrodzony. Był N. wieku mego Kánonikiem Lwowskiem y Plebanem Rypieńskiem.

¶ O inszych Domiech prze szerokość Krolestwá wiedźieć nie mogłem.

O kleynocie Topacz

ktorego vżywáli Przodkowie Sepiego Skrzydłá Czarnego y Nogi żołtey ná Czerwonym polu. Pisze Długosz o Przodkách tymi słowy. Genus Hungaricum, quod Cazimirus Magnus ex Hungaria attraxerat propter eorũ militiã & virtutes, erant viri robusti, ad bella valeñ, á Slauis ortum duceñ.

¶ Wieku mego było wiele Domow znácznych tey fámiliey/iáko naprzod dom Kopyćieńskich w Rusi stárodawny y znáczny/ Meżowie sławni w thym Domu bywáli/byli dwá Bráćia rodzeni/ Stánisław y Ostáphiy/zostáwili potomstwo.

Dom Błudnickich támże stárodawny y znáczny.

Dom Wyſtepow támże ſtárodawny y znáczny/ byli wieku mego Jákub y Stániſław Meżowie wyborni/ z Turki/ y z Tátáry/ z Wołochy w potrzebách znácznych bywáli/ z wielką ſławą Domu ſwoiego/ byli wiáry Greckiey.

Dom Bydłowſkich ſtárodawny y znáczny w onymże kráiu.

Dom Kurzewſkich w Ráwſkim Woiewodztwie ſtárodawny / bywáli meżmi znácznymi w ſpráwách Rycerſkich.

Miedźwieczcy w Wielkiey Polßcze Dom ſtárodawny.

Borzynowſcy w Sedomier: Woiewodz: dom ſtárodawny y znáczny.

Sroczkowſcy támże w Sedomierſkiem dom ſtárodawny.

Krypſcy w Ruśi/ wſpomina Epitaphium Piotrá Krypſkiego v Bárnádynow w Sámborze.

¶ Inßych wiele Domow w roznych Woiewodztwách/ o ktorych ia wiedźieć nie moge.

O kleynocie Belthy / ktory

tu przynieśion do Polſki z Moráwy / máia być Białke w polu Czerwonym / ktorego własność obaczywßy/ czytáć bedźieß o Przodkách y potomſtwie ich/ ktore ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć y wiedźieć o nim moge.

Acż v nas tu w Polßcze dawno potomſtwo Herbu tego ieſt znáczne y záſłużone R. P. ále prze niedbáłość Hiſtorykow zániedbáne y niewſpominánie áż po ten czás było. Wßákoż wieku mego był Dom Chochorowſkich ná Podgorzu v Sączá / z ktorego dwá Adoleſcentes eximiæ virtutis ná imie Woyćiech y Jan/ Ktorzy ſie Náukámi Wyzwolonymi báwiac pomárli w Krákowie/ ćiáłá ich v świetego Fránćißká w Kośćiele leżą/ nád ktorymi Chorągiew y text ieſt nápiſany.

Sniechowſcy / ktorzy z tymiż Chochorowſkimi iedneyże ſą dźielnice/ y ták te Chochorowſkie przed tym zwano/ dom ſtarodawny.

¶ O inßych Domiech prze dáleko ść wiedźieć nie mogłem.

O kleynocie Berſten / ktory

tu przynieśion z Niemiec do Polſki/ máia być trzy Kołká Płużne żołte w pulu Czerwonym / ktorego własność obaczywßy/ czytáć bedźieß o Przodkách y o potomſtwie ich/ o ktorym ia wiedźieć moge wieku ſwego.

¶ Od czáſu dawnego ieſt tu w Polßcze ten Kleynot / ktorego Przodkowie byli znácznie záſłużeni R. P. Wßákoż prze niedbáłość Hiſtorykow zániechány.

Był Dom Karniowſkich znáczny w Sierádzkiem Woiewodztwie/ w Powiećie Rádomſkiem. Był Piotr Karniowſki Podſedkiem oney ziemie/ człowiek vczony y záſłużony Rzeczypoſpolitey/ y bácznie pilny vrzedu ſwoiego.

Wierzchliñſcy ná Slaſku / z ktorych ieden był Rotmiſtrzem ná Połocku zá pánowánia Krolá Zygmuntá Auguſtá/ gdy Połock wźiet od Moſkwy w Roku 1563.

¶ O inßych Domiech wiedźieć nie mogłem.

O kleynocie Kizynek

/ ktory tu przynieśion z Slaſká/ ma być Trabá czarna/ ná niey Trzy Lelie Złote ná Czerwonym polu. Bywáli tho ludźie znácznie záſłużeni w ziemi oney/ Kśiażetom y Ceſarzowi Kárłowi Piatemu. Potym ſie przeniosł ieden z nich do Polſki/ był iuż zá pámieći moiey Jan Kizynek/ Mąż znáczny z biegłośći w ſpráwách/ y w zábiegłośći porządku y dobrego mienia/ od tego był ſyn tegoż imienia Jan/ ktory tylko iedyną Corke zoſtáwił Anne/ Mąż dobrze záchowáły.

¶ O inßych Domiech ktoreby go vżywáć miáły niewiem.

O kleynocie rámułt

ktory tu przynieśion ze Fráncyey do Polſki/ ma być pieć Roż Białych w polu Czerwonym. Tego przypátrzywßy ſie własnośći/ czytháć bedźieß o Przodkách y o potomſtwie ich / ktore ia w tym wieku znáć y wiedźieć o nim w ták ßerokim Kroleſtwie moge.

Bálduiná Fráncuzá Herbu tego opowieda Káthálog Biſkupem Krußfickiem / kthory był wźiet po Paulinie Włochu z domu Ciołek/ w roku 1128. Nie był tylko Rok/ y nie cáły/ vmárł/ w Krußficy pochowan/ po nim náſtał Swidrigierus z domu Grzymálá.

¶ Znácznie potym nie wſpomináią Przodkow Herbu tego ſcripta żadne/ tylko wieku mego były te Fámilie znáczne/ iáko Naprzod/

¶ Rámułtowie ná Podgorzu ludźie Cnotliwi / był N. Rámułth Baccalareus Artium, ktory wiele piſał Gratulaciy ná ziázdy ná Seymy/ vmárł roku 1580. Był drugi Plebanem w Cudzcu wieku mego.

Dom Czermieñſkich ſtárodawny ná Podolu y w Krákowſkim Woiewodztwie/ ludźie Rycerſcy.

¶ Inßych Domow wiele w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie ſtárodawnym

Włoßek/ ktory ma być dwá Mieczá w polu Czerwonym/ Cztery Roże miedzy nimi Białke/ ktorego własność obaczywßy/ czytáć bedźieß o Przodkách y o Potomſtwie ich ktore ia w ták ßerokim Kroleſtwie znáć y wiedźieć moge.

¶ Márcelliná Włochá Káthálog opowieda Biſkupem Krußfickiem/

w Roku 1015. Ktory żył ná Biskupstwie lat ośmnaśćie/vmárł Roku 1033. W Dźierznie pochowan. Po nim nástał Venantius też Cudzoźiemiec z domu Głowá Murzynowá.

§ Tego Kleynotu ná Podláßu Dom Włoßkow vżywał wieku mego/ był znáczny y możny/był ieden Podskárbiem Nadwornym Wielkie° Kśiestwá Litewskiego.

§ O inßych Domiech wiedźieć nie mogłem.

Taczałá kleynot thak rzeczony/ ktory tu przynieśion z Czech/ ma być Zoraw Száry w Polu Zołtym / około ßyie dwie Gwiazdźie w polách czarnych. Tego kleynotu drudzy vżywáią przez gwiazd/ o czym przypátrzywßy sie własnośći Herbu czytáć bedźieß.

§ Wzmiánki o Przodkách Herbu tego znáczney w żadnym scripćie Historykow dawnych náleść nie moge/á choćiażbyśmy też y o nich czytáli/ gdyż niedokládnie o nich wzmiánke czynią/trudno zapewne twierdźić.

§ Wieku mego było potomstwo ktorzy tego Herbu vżywáli/Naprzod Gierkowie/ktorzy tu z Czech przyßli/iáko był Henrych ná Dworze Hrábiow Zgorki Meżem w sprawách domu ták możnego znácznym/ná ktorego głowie wßytkie Sekretá y inße sprawy wßytkie przełożone były / ktore wiernie/życzliwie/y z pochwałą Pánow onych odpráwowáł / skąd nie tylko od samych Pánow/ále od Obywátelow kráin onych był poważan.

Bártkowscy w Rádomskim Powiećie w Sierádzkiem Woiewodztwie Dom stárodawny y rozrodzony był wieku mego.

Rożnowscy támże w Rádomskim Powiećie Dom stárożytny y rozrodzony był wieku mego.

☞ Czáple ná Suchey Gáłeźi vżywáią ná Slasku Kochczyccy/z tego domu meżowie bywáli dobrzy/iáko był Jan Kochczycki Meżem znácznym/ktory od Cesarzá Máximilianá był Posłem do Polakow in Interregno. Tego Mátkę miał zá sobą Marcin Dźierzánowski z Domu Gozdáwá/w Helmie tákże Czápla y Serce w Pierzu Orlem.

§ O inßych Domiech prze dálekosc wiedźieć nie mogłem.

Klyenot stárodawny Dąbrowskich w Prusiech/ iákieby nazwisko miał/ dostátecżnie wiedźieć nie moge/ tylko iest Pánná rozczoßána w ßáćie białkey/ Koronę ná głowie máiąc/we dwie Trąbie záraz trąbi/w polu Czerwonym/ Helm táki własnie iáki oto widźiß/ przynieśion z Prus z Inderlándu/ábo z dolnych Niemiec.

Był Kleynotu tego Hektor Dąbrowski/ ktorego wspomináią Przywileie y Metryká. Ten służąc Krolowi Kázimierzowi/ zá znáczne posługi otrzymał Stárostwo Radźińskie/ ktore áż do tego czásu trwa w domu Dąbrowskich/iest tá Dąbrowká wieś v Rádźiná/z ktorey sie pißą.

Ten to He-

§ Ten to Hektor miał dwoch Synow / Mikoláiá / ßczedł steriliter. Janá/ten był ßkárádźie od nieprzyiaćioł vśieczon v Choynicz/vległ miedzy trupy / potym był od swych náleźion y opátrzon / ták że pothym był dobrze zdrow y potomstwo zostáwił. Naprzod Bártoßá/ktory w Wegrzech ná Rycerskich sprawách bedąc czás niemáły / wiele á meżnie z káżdym nieprzyiaćielem w potrzebách czyniąc vmárł támże.

Mikołay Syn Janow w Moskwi zginął.

Jan Syn Janow był Woiewodą Chełmieńskim/y Rádźińskim Stárostą/w wielkich sprawách Krolá Páná swego y R. P. często sie báwił / zostáwił synow dwu.

Heyk ábo Hugo Dąbrowski/syn tego Janá/Stárostá Rádźiński / z Kátárzyną Dźiałyńską Woiewody Chełmieńskiego Corką zostáwił synow ßeść/ Janá/ Mikołáiá/ Michálá/ Stánisłáwá/Andrzeiá/y Szczesnego. Corek cztery/ Helżbiete Lichtyánową/Zophią/Káthárzyne/ y Mágdálene.

Jan Brát tegoż Stárosty Rádźińskiego zostáwił z Dźiałyńską Corke Helżbiete Konopácką. Potym z Głuchowską synow pięć / z ktorych ieden młodo vmárł/y Corke Mágdálene.

§ O inßych Domiech prze dálekość wiedźieć nie mogłem.

Kleynot ten w Prusiech nośili zdawná Lużiáńscy / ktory ma być Zeby Rybie Białke w Polu Czerwonym / w Helmie tákże ná Skrzydle Sepiem ábo Orlim. Ten kleynot wynieśion z źiemie Myśnárskiey.

Zdawná wielcy ludźie byli tey Fámiliey/ iáko wieku nie bárzo dawnego był ieden Woiewodą Chełmieńskim Jan/ ktorego często Przywileie wspomináią.

§ Tegoż Woiewody Corká porodźiłá dźiśieyße Dąbrowskie/ Heyká Starostę Rádzyńskiego/y Janá Brátá iego.

Fábian Lużiáński/ iáko to wspomináią scriptá niektore y Káthálog/ był Biskupem Alsperskiem/bywáli to záwße ludźie tácy/ ktorzy wßeláką Cnotę á Prawdę nád wßytkie skárby sobie przekłádáli.

§ W tym wieku od tych Lużiáńskich ieśli iest Potomstwo własne/ wiedźieć nie moge/ábo ieśli ktora inßa Fámilia Kleynotu tego vżywa w tym tám Páństwie.

O kleynocie Dąb/

ktory tu z Czech zánieśion/ ma być Drzewo zołte w Polu Czarnym/ dwá Listy wzgorę/ Trzy Zołedźie tákiem kształtem iáko widźiß thu wykonterfetowány.

Tego Kleynotu Mężowie w spráwách Rycerskich znáczni bywáli/ o czym świádczą Napisy ná Grobiech w Prádze/á pisali śię de Prożyćie.

Iáko Prokop Zołądź de Prożyćie był Hetmanem woyská Práskiego/ o ktorym w Prádze ná grobie powieda Epitaphium pisane w te słowá.

Anno partus Virginei 1518. Luce Saturni, ante Diui Nicolai Festum, insignis ac strenuus Miles dominus Procopius Zołądz de Prozyczie, Dux Exercitus Pragen. &c. Letaliter peremptus, hic humo tumulatus est.

¶ Ten v Krolow Węgierskich ná służbách Rycerskich śię wychował/ iáko v Máthyaßá Krolá/ v Włádysłáwá/ v Lodwiká/ potym v Krolá Polskiego Zygmuntá pierwßego. Ten był poiął Corkę Fráncbánká Ráyce Krákowskiego/ z ktorą iechawßy do Czech zostáwiwßy potomstwo vmárł.

Zygmunt Zołądź Syn Prokopá pomienionego/ ktory śię w Niemcech schował/ y támże śię ożenił/ miał zá sobą Háylerownę/ z ktorą zostáwił syny.

Ioáchimá/ ktory w Woyßcze Węgierskim ná Tokáiu służył/ był Porucznikiem Hetmáńskiem Ráytárskich koni iáko oni zową/ przed tym ná morzu służył żołnierską Krolowi Hißpáńskiemu/ był Chorążym ná Hormádźie/ iezdźił potę w poselstwie od Cesarzá do Moskiewskie° Kniáźiá.

¶ Tenże iádąc w łowy z Krolem Duńskiem/ skoczyli zá Wieprzem/ przyßli ná row ßeroki y głęboki/ Zwierz przeskoczył row/ Zołądź zá nim ná koniu/ obroćił ná zad zwierzá y vbił. Prośił go potym Krol o on koń áby mu go zá pieniądze náżyczył/ zá coby go tylko śmiał zácenić. Ktory bacząc chęć Krolewską do niego/ zśiadł á dárował mu go záraz. Ktorego Krol oddárowáć kazał/ do tego łáncuch z śiebie zdiąwßy/ y ßpadę od boku swego odpásawßy/ dárował.

Drugi syn Zygmuntow/ brát rodzony tego Ioachimá Prokop/ thámże przy Bráćie żołnierską śię báwił ná Tokáiu/ Mąż tákże sławy wielkiey miedzy ludźmi Rycerskimi.

¶ Tegoż Zygmuntá dwie Corce/ iedná zá Jánußem á Funstain Doktorem y Rádnym pánem kśięstwá Olßtyńskiego/ druga pánną ná ten czás.

¶ Siostrá rodzona tego pomienionego Zygmuntá byłá zá Mikołáiem Orzechowskiem/ ktory śię pisał z Sierśći/ był Podżupkiem Wielickiem.

Achlerowie w Krákowie Mießczánie tegoż Herbu vżywáią.

¶ Więcey Potomstwá tego Herbu nieznam.

O kleynocie Drzewicá: ktory

ácz iest w Polßcze nábyty/ wßákże Mężowi postronnego narodu/ ktory v wśi ták rzeczoney z nieprzyiaćioły wiele czynił/ gdy był wysłan od woyská Kśiążęćiá Sierádzkiego naprzod wiedząc o ludźiách/ ná straż/ á iż woysko Litewskie czyniąc wielkie ßkody ogniem y mieczem bárzo vbespiecżniáło/ Ten pomieniony Rycerz imieniem Archadus/ lud on spráwiwßy ktory miał w poruczeniu swym/ poráźił ná głowę on Zagon Pogáński/ gdźie śię záiußyli dobrze ná oney oćiążoney łupem Litwie/ dawßy znáć woysku Polskiemu áby mu ná pomoc przyćiągáli. Wiele potym Litwy poráźili/ zá co vdárowan był znákiem tym ná wieczne czásy.

Było wiele Rycerstwá wieku mego co tego Herbu vżywáli iáko Záiączkowscy od Piotrkowá Dom stárodawny y znáczny.

W Krákowskim Woiewodztwie Dom Popłáwskich/ z ktorego wieku mego był N. Popłáwski Mężem vczonym na Dworze Cesárskiem/ Náuk Wyzwolonych w postronnych kráinách dokonawßy/ czás długi śię potym báwił v Arcykśiążęćiá/ był Mąż godny/ y w rzeczách biegły ktore należáły Rzeczypospolitey.

Janowa Grußczyńska tego Herbu y Domu byłá.

¶ O inßych Domiech prze ßerokość Krolestwá wiedźieć nie mogłem.

O kleynocie Murdelio/

kthory tu przynieśion z Kárwáckiey ziemie/ vżywáli go przodkowie w polu czerwonym Mieśiącá żołtego y Krzyżá/ pod spodkiem Gwiazdy. Przyßedł zá pánowánia Kázimierzá Iágiełłowiczá Jerzy Murdelio/ wiedząc o potrzebie ktorą Krol pomieniony miał z Krzyżaki. Będąc wdźięczen przyiázdu iego/ dał mu opátrzenie ná śląskiey gránicy we wśi Młodaßynie Woytowstwo/ skąd go potym y potomstwo iego Młodáskimi názwano.

Ten potym Jerzy Murdelio zá pánowánia Krolá Olbráchtá/ ná oney woynie w Wołoßech ná Bukowinie zábit/ zostáwił synow pięć Mężow wybornych/ od ktorych ieden był wieku moiego Kásper Młodáski Rotmistrzem y Stárostą Smeltyńskim/ dźierżawcą Powentskim. &c. Ten od początku práwie woyny z Inflanty tám śię vstáwicżnie báwił/ Rothy znácżne wodźił/ w potrzebách z nimi wielkich bywał/ mężnie nieprzyiaćioły onych kráin gromiąc/ pod Apselem/ Newlem/ gdy im pod Liodenem ármatę wźięto/ Rotmistrzá Ioan Benedyktá Szweckiego Krolowi Augustowi przywiodł. ¶ Tenże w roku 1568. pod Smeltynem nie máiąc tylko ośmidźieśiąt koni/ ßesć set Moskwy ludu iezdnego á cztery stá pießych ná głowę poráźił/ y żywych ßesćdźieśiąt do Stárosty Zmudzkiego Janá Chodkiewiczá ná ten czás Hetmáná przywiodł/ Zamek Smeltyn od Mo-

ſtwy wydárty wźiął/á kośztem ſwym mocno zábudowawßy/długo z niebe-ſpiecznośćią zdrowia ſwego bronił/rány y więźienie podeymował/ żadney potrzeby przez wßytkie czáſy nieomießkiwáiąc/ dokąd Stephan Krol Inflant nie doſtał. ¶ Potym gdy Krol Stephan z Woyſkiem do Moſkwy wtárgnął/wßędy ſobie meżnie z Rotą poczynał/pod Połockiem/y w inßych/o czym w Hiſtoryey mieć będźieß.

¶ O inßych Domiech w tym Krolestwie wiedźieć nie mogłem.

Cielatkowa Herb dawny w

Polßcze/ ále iáko ieſt nádan/ ábo ſkąd przynieśion/ doſtátheczniem ſie wywiedźieć nie mogł / vżywáli Pułtoru Mieśiącu ze trzemá Gwiazdámi/wßytko żołte ná polu błekitnym. Byli Cielątkowie ludźie Rycerſcy ktorzy tego Herbu vżywáli / w tym wieku ieśli ich Potomſtwo właśnie ieſt/ ábo w ktorym kráiu/dowiedźiećiem ſie pewnie nie mogł/iedni powiedáli w Sedomierſkim woiewodztwie o nich/drudzy w Ruſkich kráinách/trzeći w źiemi Sierádzkiey.

O Kleynocie Dro-

gomier/ ktory ma być Trzy Nogi zbroyne z Oſtrogámi w polu czerwonym. Ten Kleynot nádał Bolesław Krzywouſty Meżowi iednemu rzeczonemu Drogomier. Ktoremu gdy pięći ſynow w bitwie z Niemcy zábito/trzech ochromionych przywioſł przed Królá/ żáłoſny z płáczem mowiąc: Zeć mie ći źli ludźie zágubili / Syny moie z ktorymimći ſłużył pobili/trzechemći ießcze żywych przywioſł/z káżdego wieczny żebrák ieſli thego ſam iáko Pan báczny nieopátrzyß. Poćießywßy go Krol on waleczny/iemu y ſynom dał znáczne opátrzenie/y ten znák ná czáſy wieczne z potomki ich/od ktorych wieku mego były Domy rozrodzone w Mázowßu. Naprzod Potrykowſcy meżowie wielcy.

Romatowſcy támże Dom rozrodzony/ z ktorych ieden w Krákowſkim Woiewodztwie Potomſtwo zoſtáwił ſyny/y Corkę Lutoſłáwſką Piſarzową Grodzką Sądecką.

Sádowſcy w Krákowſkim Woiewodztwie.

Kikułowie w Prusiech w Kozłowie.

¶ Inßych wiele Domow w roznych Woiewodztwách/ o ktorych prze dálekość wiedźieć nie mogłem.

O kleynocie Swierczek / kto-

ry mienią áby przynieśion być miał z Greciey/nośili go Przodkowie w polu Błekitnym / wieku moiego było wiele Domow co tego Herbu vżywáli/ wßákoż o Przodkách kthoreby wſpomináć miał Hiſtoryk ktory dla iákich záſług/ tego nie náyduie / tylko Długoß piße o nich że bywáli pacifici.

V Swiętey Troyce w Klaßtorze w Krákowie v Dominikanow ieſt kilká Grobow ná ktorych ten Herb wykonterfetowano/v Bárnádynow ná Strádomiu tákże ná Grobiech.

W Poznáńſkiem Woiewodztwie Domow ieſt znácznych niemáło/iáko naprzod/ Kijewſcy/Rádzewſcy/Kráykowſcy.

¶ Inßych wiele w roznych Woiewodztwách.

O kleynocie dawnym w Pol-

ßcze Koth/ ktorego zdawná Przodkowie vżywáli Szárego w żołtym przepáſániu ná Czerwonym polu śiedzącego. Piße o nim Długoß / że ma być Catus Marinus, ſkądby przynieśion ábo zá co nádan/ niemogłem nic pewnego wiedźieć/tylko że w Polßcze bywáli ludźie znáczni Herbu tego.

W Vnią/ták iáko o tym Przywileie świadczą/ten Kleynot przyiął ná ſię y ná dom ſwoy Woyſnár Wilkolewicz. W tym czáśie ieśli Potomſtwo iego ieſt/y o tym wiedźieć niemogę.

Alba Luna kleynot ſtárodawny

w Polßcze/ ktory ma być Mieśiąc Biały/ ná nim Czarna Głowá Końſka ná Polu Czarnym. Ten mienią áby przynieśion być miał z Włoch / ná then czás gdy Wiárá Chrześćiáńſka záczynáć ſie w Polßcze poczęłá/z tym Kleynotem Biſkup naypierwßy do Krußfice przyiechał imieniem Lucidus/ w roku 9 9 3. Vmárł w Dźierznie/ pochowan w Kośćiele ktory ſam był fundował/po nim náſtał Laurentius/o ktorym piße że też był cudzoźiemiec/ ále był de humili ſtirpe. W tym wieku nie máß nic/y przed tym wzmiánki o potomſtwie tey Fámiliey.

O kleynocie Helm dawnym

w Polßcze. V żadnego Hiſtoryká nie náyduie wzmiánki o Przodkách / áni wieku ſwego wiedźiećiem o Potomſtwie nie mogł / tylko Długoß wſpomina Herb ten miedzy drugimi tymi słowy. HELM Domus ſeu Arma quæ vocatur HELM, Galeam habens haſtiludialem pro inſigni, ex qua prodeunt duo Cornua pecorina, ex quibus prodit etiam vna cauda pecorina.

Wßákoż nie widźiałem go nigdźiey ták/ chybá dwá Liſty źielone Dębowe/ ś ná polu Czerwonym go vżywáli.

O kleynocie Mieszániec/ktory ma być pul Orłá Białłego y dwie Roży Białłe w polu Czerwonym. Ten Kleynot nádał był Kázimierz Wielki Niemierze y Pelce Synom swym / ktore był spłodził z Zydowka rzeczona Hester/ wszákoż ći co im Herby nádano/ niezostáwiwszy potomstwá poginęli. W tym wieku niemász ktoby go vżywał.

O Kleynocie Gryzymá/ alias Lupus, ktory ma być Trzy Liszki Białłe ná Czerwonym Polu/ przyniesion z ślaská ábo z Niemiec/ w onym kráiu Domy wielkie y znáczne tego Herbu vżywáia. W one woyne v Gryewáldu w Woysku Niemieckiem były Chorągwie z tákim znákiem/ o czym niżey czytáć będziesz.

W Wielkiey Polszcze Domy są znáczne ktorzy tego Herbu vżywáia/ iáko Dom Gostyńskich zdawná Rzeczypospolitey zásłużony/ y Krolom Pánom swym/ bywáli Senatory y Vrzedniki Ziemskimi.

Ná Dobrzyńskiey ziemi Dulscy vżywáia/ wszákoż tylko iedney Liszki.

¶ O inszych Domiech wiedzieć niemogłem.

O kleynoćie Wierzbna/ ktory z Slaská przyniesion do Wielkiey Polski/ vżywáli go przodkowie białłych Leliy w Polu Błękitnym/ Słup ná Koronie Strzałá przeszen. Wspomina Albertus Strepá tymi słowy iednego. Modico igitur post hoc interuallo temporis, Dominus Sendiuogius de Subino, associatis sibi quorundam procerum filijs: videlicet: Michaelis Comitis de Wierzbna, Ioannem Fratrem Iaskonis patruelem de Melstin. &c.&c. Iniuit Hungariam ad supplicandum Reginæ, vt Heduigim Filiam suam versus Poloniam in Reginam Poloniæ mitteret coronandam, offerens inobsides iuuenes prædictos. &c.

Wieku mego był Dom Rydzeńskich w Wielkiey Polszcze znáczny/ ktorzy od tego Przodká początek swoy wiedli.

Támże w tym kráiu dom Páwłowskich stárodawny y znáczny. O inszych wiedziec prze dálekość niemogłem.

O Kleynoćie

O Kleynoćie stárodawnym Przyiaciel/ o ktorym dostátecznie wiedzieć niemogłem skąd przyniesion/ tylko pisze Albertus Strepá/ wspomináiąc śmierć Henryká Kśiożęćiá Sedomierskiego w Prusiech/ roku 1164. Tám opowieda przodká Herbu tego tymi słowy. Ibi Miroslaus vnus de Famulis Henrici Ducis, videns Dominum suum pene cecidisse in illo loco lutoso, de equo desiliens corpus domini sui viriliter defendens, tellis obrutus cecidit: Fuit autem is de ea Familia qui se Amicos vocant, cuius Stemma Cor Hominis in patina, Sagitta transfixum.

Wieku mego w Płockim Woiewodztwie w Ráciąskim Powiećie był Dom rozrodzony Drakieńskich / w ktorym wiele Meżow znácznych y zásłużonych R. P. bywáło. Inszych Domow prze dálekość tey Fámiliey znáć nie moge. Vżywáia drudzy Sercá ná ktorym Száchownicá ná Czerwonym Polu/ wszákoż áni o Przodkách/ áni o potomstwie w tym wieku wiedzieć moge.

Groty trzy szare w Polu żołtym/ Herb w Polszcze stárodawny. Acz iest wiele potomstwá Herbu tego w Polszcze/ wszákoż áni wiádomośći o nich/ áni znáiomośći z nimi miećiem niemogł/ tylko w Krákowie ná Vlicy Stolárskiey ná Kámienicy Założyney ten Kleynot znácznie był wykonterfetowány.

Sroki ná suchey gałęzi w polu Czerwonym zá Herb w niektorych Powiećiech vżywáia / wszakoż ia áni o Przodkách áni o Potomstwie wieku swego wiedzieciem niemogł.

Kurá białłego w polu Czerwonym/ ácz nie własnie w Polszcze Dom wmieszkáły vżywał/ wszákoż iż w Mieśćie przednieyszym Krákowie ná Zamku/ pod nim Epitaphium Meżá godnego opowieda/ opuśćićiem niechćiał abym go wspomnieć niemiał. Był rodem z Dálmácyey cognomine Gallus, Vmárł Roku 1517. Iáko świadczy napis ná Grobie tymi słowy. Die quinta Iunij obijt Venerabilis Vir Dominus Bernardinus Gallus Dalmata, Anno vt supra.

Herbu tá-

Herbu takim kształtem podobnego Wrebom vżywa wiele Domow w Kśiestwie Pruskiem/iáko Rosowie/w ktorym byli wieku moiego Meżowie znáczni y vczeni.

Ostowscy támże Dom znáczny y zásłużony Rzeczypospolitey Kśiestwá onego. O inszych wiedźieć niemogłem.

Radźicż kleynot dawny w Polszcze/ ktory z Niemiec przymieśion / vżywáli Kothwy morskiey/nád rogámi dwie gwiaźdźie ná Czerwonym polu.

Jeśli potomstwo w thym wieku iest w Polszcze/ wiedźiećiem nie mogł.

☞ Drudzy zásie vżywáli tákoweyże Kotwy Morskiey bez Gwiazd/ á zwáli the Fámilia Stumberkowie od Kleynotu Stumberk/ kthory nośili ná Czerwonym polu.

❡ O inszych Domiech w tym Krolestwie wiedźieć niemogłem.

O kleynocie Ibrydá vel Bonárowa/ ktory tu przynieśion z Inderlándu/ co wspominá Miechowitá tymi słowy.

Euocatus est item á Wissenburgeñ in hoc Regnũ Vir insignis Ioannes Bonerus Landanus &c. Et apud Diuæ memoriæ Kazimirũ Ioannem, Albertum, & Alexandrum Poloniæ Reges, in precio habitus est. &c.

Postquam vero Inuictissimus Sigismundus Princeps res tutandas suscepit, tanto studio R. P. sæpius sustinuit, vt haud infimum meriti gratiæq; locum apud Regem assequeretur. Tenże Iacobum & Fredericum, Andreamq; Fratres Poloniæ induxit. ❡ O tymże ná drugim mieyscu tenże Historyk czyni wzmiánkę tymi słowy. Rex itaq; Ioannis Boneri Germani Viri optimi, & Sigismundi rebus á duodecim tunc ferme annis summa dexteritate ac studio præfecti, facultatibus atq; consilio vsus, ex Monetaria (vt vocant) officina, quam Bonerus argento prouidebat, simul & aliunde peccunijs collectis incredibili breuitate Rempub: propemodum lapsam restituit. Primis initijs bona multa pignore obstricta soluto ære redemit, &c. O czym bedźiesz czytáć przy

czytáć przy opisániu żywotá pomienionego Krolá.

Tychże Bonárow Potomká wspomina tenże Historyk Sewerynâ Bonára/ktory był poiał Bethmánowne Zophia / Corke Sewerynâ Meżá bárzo bogátego/ktory z wielkiey żáłośći/gdy mu Syn iedyny thegoż imieniá vmárł/ácz był w lećiech zeszły / żywotá dokończył / máiac wieku 95 lat. Syn mu vmárł nona Octobris, on Dźiewkę dał zá Bonárá 23 thegoż Mieśiacá/á sam potym vmárł 28. Pisze o nim Miechowitá tymi słowy/ że był inter Ciues tota Sarmatia insignior.

Tenże Seweryn miał z ta pomieniona Betmánowna Synow czterech/y Corke iedne Zophia/ktora byłá zá Janem Fierleiem Woiewoda y Stárosta Krákowskim Generałem/od ktorey dźiśieyszy Kásztellan Biecki/y drudzy Bráćia iego/iákoś czytał pod Lewartem/vmárł Kásztellanem Sadeckiem.

Fránciszek Bonár był Sekretarzem Krolá Augustá/był maż godny y znácznie zásłużony R. P. Zostáwił Syná Andrzeiá/y drugich synow trzech á dwie Corce.

Jákub Bonár ten sie wyniosł z Polski ná Slasko.

Jan Bonár syn wyższey pomienionego Sewerynâ był Kásztellanem Bieckiem y Wielkim Rzadzca Krákowskim / ten miał zá soba Tecżyńska/ktora potym byłá zá Bárzym Woiewoda Krákowskim/po ktorey Kśiaż wszedł był w dom Bárzych/á od Bárzych do Tecżyńskich ná zad/ potym do Myszkowskich.

Stánisław Bonár tego Janá brát rodzony/Stárostá Biecki/od wyższey pomienioney Betmánowny/ ktory miał zá soba Jordanowne Spytká Kásztellaná Krákowskiego Corke/ći wszyscy zeszli steriles.

Tenże Kásztellan Sadecki wyższey pomieniony miał zá soba Kośćielecka/od ktorey zostáli dwá Synowie.

Seweryn Stárostá Rápsztyński/ktory miał zá soba Mołowiczowne Kásztellaná Wileńskiego y Kánc: W: X: L: Corke/ktory sie wiele y znácznie zásługował Rzeczyposp. Do Moskwy kosztem niemáłem ieźdźił pod Pskow/był Stárosta Rábsztyńskim y Dobrzyckim.

Tegoż Brát rodzony Fryderyk Bonár/ od teyże Kośćieleckiey/był Maż spokoyny/o żadne Dignitates ábo Vrzedy niedbał/żył celebs, nemini molestus, chybá iego psi Sárnam ábo Záiacom/y inszemu źwierzowi/Sokoli Káczkam.etc. Był Maż bárzo myśliwy. Ná tychże dwu ten Dom zásłużony Bonárow vstawa w Polszcze.

❡ O inszych Domiech niewiem w Polszcze ktoreby go vżywáć miáły.

O kleynocie ktory

zowa z Wielkich Końcżyc/ przyniesion z Czech álbo z Moráwy przez Mikołáiá Mnißká/ zá pánowánia Zygmunthá Pierwßego/ pisał sie z Wielkich Końcżyc y z Ossownice. Te Wielkie Końcżyce leżą od Fryßtaku pultory mile/ w ktorych iest Zamek murowány.

¶ Ten przedał pomieniony Mikołay Mnißek dla niecheći Cesarzá Ferdynándá przećiwko sobie. A gdy potym zá przycżyną KroLá Zygmuntá przyßedł do łáski Cesarskiey/ on wspomniawßy ná zasługi Przodkow iego/ tákże y samego/ listy zá nim do KroLá pisał/ zálecáiąc á przycżyniáiąc sie zá nim/ gdyż iuż był vmysł swoy spuśćił/ y osiádłośći dostáć chcąc sie w Polßcże báwić. Zá onym záleceniem y ktemu zá godnośćią iego wziął go Krol do Komory swey zá naprzednieyßego Podkomorzego/ ná tymże mieyscu był v KroLá Zygmuntá Wtorego/ z wielkimi Domy sie spowinowáćił/ o cżym niżey cżytáć będźieß. Vmárł Roku 1553. Ciáło iego leży w Krákowie ná Zamku/ o cżym świadcży Epitaphium pisane w te słowá.

Hic sepultus iacet Strenuus ac Generosus Dominus Nicolaus Mnissek de Magna Konczice & Ossovvnicza hæres, Serenissimi Domini, Domini Sigismundi Augusti Regis Poloniæ Succamerarius, Burgrabius Cracouień, Lukouień, Socalieńq; Capitaneus, Diem vltimum clausit Craco: in Arce, agens annum 69. Die 22 Iunij, anno Domini 1553. Herby nád nim/ Siedm̃ Pior/ Koroná/ Ráwicż/ y Odrowąż.

Tenże zostáwił z Kámieniecką/ Corką Woiewody Ruskiego y Hetmáná Koronnego/ trzech Synow y dwie Corce/ Helżbietę Stádnicką/ Bárbárę Fierleiową Woiewodzinę Krákowską.

Janá Mnißká/ Stárostę Krásnostáwskiego/ miał zá sobą Fierleiownę z Domu Lewart Woiewody Krákowskiego Corkę/ z ktorą zostáwił syná Mikołáiá.

Jerzego/ kthory był zá pánowánia Zygmuntá Augustá Kraycżem Koronnym y Stárostą Sánockiem/ zá pánowánia Kroli Stepháná Kásztellanem Rádomskim/ miał zá sobą Chárłownę Chorążankę Sędomierską/ z ktorą zostáwił Potomstwo Syny y Corki.

Mikołay Trzeći Syn wyżßey pomienionego Mikołáiá/ Stárostá Łukowski/ ktory był w wielkiey łásce Kroli Zygmuntá Augustá/ zostáwił z Dźiałyńską Potomstwo.

¶ Jnßych Domow niemáß ktoreby tego Herbu vżywáć miały.

Ten kleynot przy-

niesion do Polski ex Ducatu Florentino/ zá pánowánia Zygmuntá Augustá/ przez Dominiká Alamæniego, dawney á znácżney Fámiliey Xięstwá onego/ o ktorey wzmiánkę w scriptách swych cżynią/ Gwicżárdiná y Mácżiaweli/ Historycy Florentini.

Był Aluisius Alamæni Historicus & Præfectus Catherinæ de Medicis Reginæ Galiæ. &c. Ktorego Syn był tempore Henrici Regis Poloniæ, Maior domus Aule. &c. Brát iego Biskup Madzoneń in Galia, Vir litteratus & exemplaris. &c. &c.

Wyżßey pomieniony Dominik Alamenni/ ktory zá pánowánia Kroli Zygmuntá był inkorporowan do Korony/ o cżym List świadcży tymi słowy. Sigismundus Augustus Dei gratia Rex Poloniæ. &c. &c. Cum nobis non dubie constat Nobilem Dominicum Alamænni, Hæredem in Gavvronovv, ab eo tempore quo ex Repub: Ducatuq; Florentino, vbi patriam domiciliumq; habet discessit, hic in Regno nostro ita esse versatum itaq; se gessisse, & multorum eorũq; præcipuorum in Regno nostro hominũ gratiam beneuolentiamq; demereretur, cumq; & illud nos non prætereat ipsum progressum esse ex Nobili claraq; Alamænorum Familia, cuius splendor, & bene merita in R. P. ita sunt in illo Ducatu conspicua, vt multis attestationibus ea in re non sit opus: Nam & domi apud suos, & foris apud Reges Christianos, semper fuit estq; adhuc Familia hæc honoratissima, & in cõsilio publico, sententijs diceñ, deliberationibusq; rerum grauissimorum expedień, facile primum obtinuit obtinetq; locũ, quod rebus gestis illius Reipub: Historijsq; tam veteribus quam recẽtioris memoriæ facile comprobari potest. Præterea cum sit tantus eius in R. P. Regni nostri amor ac studiũ, vt omnem fere substantiam hæreditatemq; paternam, ex illa ipsa sua patria huc transtulerit, vbi & honeste iam possessionatus existit nactus hæreditatem terrestrem. Cuius nomine ipso iure nostro in omnes totius nobilitatis Regni libertates & prærogatiuas se incorporauit, & vxorem ex ordine Equestri in matrimonium induxit, ex qua susceptis iam Liberis, vna cum ipsa reliquum vitæ tempus hic trãsigere statuit. Dignum iudicamus, vt in eum id quod ipse & pro eo Senatores nostri de conferendo ei, videlicet, indigenatum regni huius à nobis diligenter petierunt, benigne liberaliterq; conferremus. Quamobrem nos cum Consiliarijs nostris in hoc Conuentu nobiscum congregatis propter rationes enumeratas, & quod alioqui alijsq; huc sese conferentibus, qui indigenæ ac terigenæ regni huius effecto in eodem domiciliũ fixerunt, posterosq; relinquerunt, cũ gratiam sæpius fecimus eundem Nobilem Dominicum Alamæni, ipsiusq; legitimam posteritatem vtriusq; sexus, propter fidem, virtutem, dexteritatem, generisq; splendorem, ex nũc in numerum subditorum nostrorum ascitum, non pro extraneo seu aduena, sed pro indigena, vt id cõmuniter loquimur, legittimo terrigena Regni huius habemus, & declaramus ac decernimus, volentes, ac præsentibus litteris nostris iubentes, vel ad quos ius honoris & dignitatis tam spiritualis quam secularis, ad quos solis in Regno nostro Nobilibus patet aditus, ipsisq; tanq;

veris legittimisq; nobilibus ex parentibus Nobilibus natis liber sit accessus. Quod vniuersis & singulis cuiuscunq; status ordinis, dignitatis, officijsq; hominibus subditisq; nostris, tam spiritualibus quam secularibus vbilibet locorum in Regno nostro existeñ, ad noticiam deducimus ac deductum esse volumus. In cuius rei fidem manu nostra subscripsimus & sigillũ nostrum appendi iussimus. Datum in Conuentione Generali Regni nostri Lublineñ die decima nona Maij, anno 1 5 6 6. Regni vero nostri 37.

SIGISMVNDVS Augustus REX.

Był Stolnikiem Lubelskim zá pánowánia Królá wyższey pomienionego/ pisał sie Hæres in Gáwronow / w Roku 1 5 8 3. kupił Piotrkowice od Sthádnickiego Jáná/ z Domu Srzeniáwá/ w Krákowskiem Woiewodztwie/ y insze wśi/ miał Stárostwo Nowomieyskie w Mázowszu od Królá Stepháná po Noskowskiem z Domu Ladá.

¶ Miał zá soba Fánuelowne Siostre rodzona Stolniká Lubelskiego/ ktory był znácznym ná Dworze Królá Stepháná/ z ktora zostáwił potomstwo. Był to maż znácznie zásłużony Królom y R. P.

O Kleynocie Aychigier/ ktory tu przyniesion z Niemiec/ vżywáli Wiewiorki Czerwoney z Białłym Podczerewiem ná złotem polu wspietey/ ktora też w Helmie miedzy dwiemá Rogámi ná Koronie tákże nosili. Z tym był przyiáchał Herbem Aychigier Zibuld zá pánowánia Zygmuntá pierwszego Królá/ ktory w Ruśi miał máietność / y támże sie ożenił. Miał zá soba Máleczkowskiego Micháłá Siostre/ ktory potym był wielkim Rzanca Krákowskim/ z ta zostáwił Synow dwu / Zybultá/ Aychigierá/ kthory támże w Ruśi miał máietność / zostáwił z Zarszyńska z domu Nałecz potomstwo Syny y Corki. Był maż biegły w spráwách roznych/ v Bohdaná Hospodárá Wołoskie° był w wielkiey łásce.

Jerzy Aychigier brát rodzony Zybultow/ maż godny/ wielkiego záchowánia y miłośći ludzkiey/ o ktora sie przystoynie stáráć vmiał/ służac Komornicza Królowi Stephanowi/ ná znácznych posługách bywał/ do postronnych Królow y Kśiażat w spráwách pilnych R. P. należacych był sływan.

¶ Miał zá soba Kispeterowne Węgierke/ ktora vrodźiłá Gáiewská z Domu Rola/ á tá z Fraucymeru Królowey Jzábelle byłá wydána w Węgrzech zá pomienionego Kispetrá mężá znácznego y Dworzániná Królowey.

Tym Aychigierom pomienionym/ gdy Pogánie ktorzy często one kráie náieżdżáia z insza máietnośćia znáczna Listy pobráli álbo popsowáli/ ktore z dawnych czásow zasługi Przodkow ich opowiedáły/ v Cesárzow Rzymskich: Augustyn brát ich Stryieczny bedac potym v Rudolphá Cesárzá przy rozmowie/ iáko Maż zásłużony/ gdy vskarżáiac sie to opowiedźiał: wźiawszy dobra otuche/ táka nagrode od pomienionego Cesárzá otrzymał/ co ten List dowodnie opowieda tymi słowy.

RVDOLPHVS Secũdus Diuina fauente clemencia, Electus Romanorũ Imperator semper Augustus, ac Germaniæ, Hungariæ, Bohemiæ, Croatiæ, Sclauoniæ, &c. Rex. Archidux Austriæ, Dux Burgundiæ, Brabantiæ, Stiriæ, Carinthiæ, Carniolæ, &c. Marchio Morauiæ. &c. Dux Lucemburgiæ, ac superioris & inferioris Silesiæ, Vitembergæ & Teckæ, Princeps Svveuiæ, Comes Habspurgi, Tirolis, Feretis, Kiburgi, & Goritiæ, Landgrauius Alsatiæ, Marchio Sacri Romani imperij, Burgouiæ, ac superioris & inferioris Lusatiæ, Dominus Marchiæ, Sclauoniæ, portus Naonis & Salinarum. &c. &c.

Fideli nostro dilecto Augustino Aichingier, gratiam nostram Cæsaream & omne bonum. Imperatoriæ sublimitati nostræ omnino cõuenire arbitramur, vt eos qui Nobis & Sacro Romano Imperio, Inclitæq; nostræ Domui Austriæ, sincera fide atq; obseruantia dediti & addicti sunt, fauore nostro benigne prosequamur, debitisq; honorum Præmijs, quibus posteris etiam adsectanda virtutis atq; honestatis studia calcar addatur clementer augeamus. Edocti igitur te supra dictum Augustinum Aichingier, præter eximiam vitæ ac morum honestatem, erga Nos & Sacrum Imperium, Serenissimamq; nostram Austriæ Domum ita affectum esse, vt non modo comprobandæ sinceræ fidei atq; deuotioni, nullo vnq; loco aut tempore defuturus videaris, sed posteros etiam tuos ad eandem bene merendi curam excitaturus sis. His equidem rationibus ducti, prætermittere non potuimus, quin Cæsaream benignitatem nostram insigni aliquo beneficentiæ argumento, quod ad posteros etiam tuos transiret, cognitam & testatam redderemus. Motu itaq; ꝓprio, ex certa nostra scientia, animo bene deliberato, ac de Cæsareæ potestatis nostræ plenitudine, Te præfatum Augustinum, omnesq; & singulos Fratres germanos & patrueles, posteros & descendentes vestros legitimos vtriusq; sexus, natos & perpetuis deinceps temporibus nascituros, non quod vobis quidquam ad veterem generis Nobilitatem addendũ putaremus, sed vt in gratia propter merita tua vos apud nos esse testaremur, Teq; & omnes Fratres tuos patrueles, videlicet, Zybult & Georgiũ Aichingieros Fratres germanos in Polonia tunc moram gerentes, ad cætum, statum, ordinẽ & gradum nostrorũ & Sacri Romani Imperij Nobilium assumpsimus & aggregauimus: sicuti vigore præsentium litterarũ, assumimus, & aggregamus, vosq; omnes iuxta qualitatem humanæ condicionis vere Nobiles tanquam de genere domo atq; agnatione Nobilium prognatos dicimus & testamur, atq; ab vniuersis & singulis dici, nominari, haberi & reputari volumus, præsentiq; edicto nostro Cæsareo serio decernimus, quod vos supra dicti Aichingieri cum vniuersa prole & posteritate vestra legitima vtriusq; sexus, vbiq; locorum & terrarum, tam in iudicijs quam extra, in rebus spiritualibus & temporalibus, Ecclesiasticis & prophanis quibuscunq;, etiam si tales forent de quibus in præsentibus specialis & expræssa mentio fieri deberet, nec non in omnibus & singulis alijs actibus & exercitijs, vniuersis & singulis honoribus, dignitatibus, officijs, iuribus, libertatibus, insignibus, priuilegijs, præeminentijs, gratijs, beneficijs & indultis, vti, frui, potiri, & gaudere possitis & valeatis, quibus cæteri nostri & sacri Romani Imperij veri Nobiles vtuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, quomodolibet consuetudine vel de iure.

Vt autem nostrum hoc beneficium sit solidum & absolutum ad veteres Familiæ vestræ imagines aliquas adderemus, & immunitates illis ac prærogatiuas quas ordo equestris apud nos habet donaremus. Idcirco vobis prædictis Aichingieris liberisq; hæredibus, posteris & descendentibus legitimis, masculis & fœminis, natis, æternaq; deinceps serie nascituris, Antiqua & gentilia armorum insignia, non solum confirmanda & approbanda, sed benigne etiam augenda & amplificanda duximus, sicuti præsentium vigore con-

firmamus, approbamus, augemus & amplificamus, ac quatenus opus est eo quo sequitur modo denuo gestanda & conferenda clementer concedimus atque elargimur, Scutum videlicet secundum latitudinem in duas æquales partes diuisum, quarum inferior nostro beneficio recens adiecta habeat quatuor lineas, a sinistra dextrorsum oblique ascendentes, ea colorum varietate distinctas, vt quæ extremam dextri lateris partem occupat nigri, secunda eidem coherẽs, crocei siue aurei, Tertia rubei, Quarta vero, quæ extremum sinistræ partis locũ sibi vendicat, candidi siue argentei coloris existat. Superior aũt Scuti arca perpendiculariter iterum in duas partes æquales diuidatur, quarum sinistra crocei siue aurei coloris refferat gentilia familiæ vestræ insignia, Colliculum scilicet tricipitem virescentem circa basim surgentem. Vnde prodire videatur Wlpes genuini coloris, ad dextrã cõuersa cauda atergo reflexa, pedibus anterioribus sursum porrectis ad saltum quasi cõposita: Dextra vero areæ illius pars rubea, quæ similiter nostra beneficentia recens accessit, contineat Turrim candidam, Porta inferius nigra, superius binis fenestris similiter nigris, circa fastigium opere pinnato insignem, Scuto loco clausæ, qua antehac maiores tuos vsos esse accepimus, imposita sit Galea aperta seu clatrata, Tornearíam quam vulgo dictitant, ornata Corona aurea, falerisque seu lacinijs, á sinistra rubeis & candidis siue argenteis, a dextra vero nigris & croceis siue aureis moliter circumfusis & defluentibus. E cuius vertice promineant binæ alæ, pinnis inuicem auersis conspicuæ, quarum sinistra inferius crocei siue aurei, superius nigri, dextra vero inferiore loco rubei, superiore candidi siue argenti coloris existat. Quæ suo complexu excipiant imaginem viri cataphracti. manum sinistram coxendici applicantis: Dextra autem sursum porrecta, Gladium strictum manubrio & pomo inaurato insignem sustinentis. Quemadmodum hæc omnia in medio præsentis nostri Diplomatis ob oculos posita, & suis coloribus rectius elaborata cõspiciuntur. Volentes ac serio decernẽtes, quod tu supradicte Augustine Aichingier cum Fratribus tuis supradictis & nominatis, liberi hæredes posteri & descendentes vestri legitimo federe coniugij orti, ac in infinitum orituri, masculi & fœminæ huiusmodi armorum & nobilitatis insignia, eo quo in superioribus habentur, modo perpetuis deinceps temporibus, in omnibus & singulis actibus, exercitijs & expeditionibus, tam serio quam ioco: in Torneamentis, hastiludijs, seu hastatorũ domicatiõibus equestribus vel pedestribus, in bellis, duellis, singularibus certaminibus, & quibuscunque pugnis, eminus, cominus, in scutis, banderijs, vexilis, tentorijs, cœnotaphijs, sepulchris, parietibus, annulis, signatorijs, fenestris, lacunaribus, tapetibus, ostijs, sigillis, edificiis, supellectibus, tam in rebus spiritualibus, quam temporalibus & mixtis, in locis omnibus pro rei necessitate & voluntatis arbitrio, aliorum Nobilium armigerorum more, libere & absque vllo impedimento habere, gestare & deferre, ac isdem quocunque modo vti possitis & valeatis. Aptique sitis & idonei ad ineundas ac recipiendas omnes prærogatiuas, gratias, libertates, exemptiones, Feuda, iura, vacationes á muneribus & oneribus quibuscunque, realibus & personalibus, siue mixtis: ad vtendum quoque singulis priuilegiis, quibus cæteri á nobis & Sacro Romano imperio huiusmodi

ornamentis insigniti & feudorum capaces atque participes, vtuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, quomodolibet cõsuetudine vel de iure, omni cõtradictione ac impedimento cessantibus. Mandantes proinde vniuersis & singulis, Ecclesiasticis & Secularibus, Principibus, Electoribus, Archiepiscopis, Episcopis, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Militibus, Nobilibus Clientibus, Capitaneis, Vicedominis, Aduocatis, Præfectis, Procuratoribus, Officialibus, Quæstoribus, Ciuium Magistris, Iudicibus, Consulibus, Regum Heroaldis & Caduceatoribus, ac denique omnibus Nostris & Sacri Romani imperii subditis & fidelibus dilectis, cuiuscunque status gradus ordinis conditionis & dignitatis extiterint, vt te sæpe nominatum Augustinum Aichingier, Fratresque tuos prædictos, Zybultum & Georgium, liberosque, posteros, hæredes, & descendentes vestros, legitimo thoro ortos, ac in infinitum orituros, omnibus & singulis priuilegiis, gratiis, libertatibus, concessionibus & iuribus, præsenti nostro diplomate clementer concessis, eo quo in superioribus habetur, modo, pacifice, quiete, & sine omni prorsus impedimento, vti, frui, potiri, & gaudire sinant, atque idipsum ab aliis fieri curent. Si quis autem præsens edictum nostrum ausu aliquo temerario transgredi & violare conatus fuerit, præter grauissimam nostram & Sacri imperii indignationem, Quinquaginta Marcarum auri puri mulctam, Fisco seu Ærario nostro Imperiali, & parti Læsæ ex æquo, omni spe veniæ sublata, soluendam se nouerit ipso facto incursurum. Harum testimonium litterarũ manu propria subscriptarum, & Cæsarei Sigilli nostri appensione munitarũ. Datum in Arce nostra Regia Pragæ, Die secunda Mensis Aprilis, Anno Domini 1577. Regnorum nostrorum Romani Secundo, Hungari Qninto, & Bohemiæ itidem Secundo.

RVDOLPHVS S: Imperator. &c.

☞ **Vmárł ten pomieniony Aichingier Augustyn/ w Roku 1582. Jáko to Epitaphium w Krákowie v świetey Troyce w Kościele opowieda pisane w te słowá ná Chorągwi.**

AVGVSTINO Aichingero Equiti Franciæ Orientalis a Facha, Viro multis præclaris virtutibus ornatissimo, & qui varias Regiones & hominum mores perlustrando, atque Sepulchrum Christi Domini Dei nostri Hierozolimis visitando, præter Turcicæ, Græcæ, Latinæ, Polonicæ, & Walachiæ linguæ cognicionem, insignem rerum experientiam asequutus est, eaque ob causam in Heroum, & postea in Summorũ Principũ aulis conuersus, magno semper in honore habitus est, ac tandem Deo sic volente, anno ætatis 48. Hic Cracouiæ vitam cum morte commutauit, anno salutis 1582. Die 15 Septembris, Hora noctis tertia. Cui Frater patruelis Georgius, vt apud posteros diuturna vigeret eius memoria, cum merore & lachrymis hoc monumentũ posuit. ¶ **Támże y wierße ná Grobie nápisane w te słowá.**

Hac Aichingierus iacet Augustinus in æde
A Facha, è veteri sanguine Francus Eques.
Qui varias gentes iuuenis peragrauit & vrbes,
Viserat & Christi Sancta Sepulchra Dei.
Turcarum hinc linguæ Valachæque idiomate norat,
Quaque Latina loqui, & natio Græca solet.
Et qua Lachiade vtuntur, prudentia rerum
Illi multo vsu parta proinde fuit.
Mors rapit hunc, tandem Monimenta Georgius
Frater, cum multis erigit hæc lachrymis. &c.

O kleynocie/ ktory

tylko Kromerum należy/ ále coby zá proclama iego było/ o tym wiedźieć nie moge. Ten był nádan Márćinowi Kromerowi Meżowi wielkiey Náuki/ y wßystkiey Fámiliey iego/ od Zygmuntá Augustá/ puł Orłá z rozßerzonymi Skrzydły/ z wyćiągnioną Szyią/ v ktorego Wieniec źielony ná ßyi ná czerwonym puł Polá. Cesarz tákże Ferdynánd przydał mu herb ten ná dole/ ktory z wieká dawnego należy Domowi Rákuskiemu/ á w Helmie z Korony dwie Głowie Orle/ o czym sam świadczy tenże Márćin w opisaniu Spraw Polskich tymi słowy. Duorum (nimirum Gentiliorum Signorum) nomina non tenemus, ea sunt Albæ Aquilæ, anterior pars dimidia à capite cauda tenus, erecta, cum duabus Stellis atergo, & quinquæ Rosæ albæ in quincuncē collocatæ, vnde simul & ex gente Iastrzębecya ergo Maternum genus duco: Pater vero meus è Pierzchalia, & Osmorogia. Nihil autem vetat his nostrum quoq; adiungere, quo me vná cum Fratribus meis, & omni posteritate nostra optimus Rex Sigismundus Augustus ornauit, dimidiam Aquilam pectore tenus naturali colore, extensis alis, laurea Corona circa collum redimitam in rubro scuto in partibus. Cui Ferdinandus Romanorum Imperator electus, immortali memoria dignissimus, cum Legatione apud eum eiusdem Regis nomine, in septimum annum fungerer, Gentilicium Austriacæ Familiæ suæ Stemma, rubram in albo scuto teniam per transuersum ductam subdidit, & duo nigræ Imperialis Aquilæ capita Galeæ coronatæ superposuit. Cur autem minus liceat cuipiam à se parto, quam ab alijs relicto decore gaudere. &c.

Był to Mąż wielkiey náuki/ á po Ozyußu Stánisłáwie/ ktory był Kárdynalem y Biskupem Wármieńskiem/ w náuce naprzednieyßy/ zá ktorego żywotá był koadiutorem ná to Biskupstwo Wármieńskie/ potym po iego śmierći Biskupem był támże. Ten opisał Polskie spráwy nád inne Historyki dostátecżnie. Ná postugách znácżnych R. P. bywał/ od Krolá Zygmuntá Augustá w poselstwie ieżdżał/ w roku 1547. Z Mikołáiem Rádziwiłem Márßałkiem Litewskim ieżdźił w poselstwie do Kárłá Piątego Cesarzá/ y do Brátá iego Ferdynándá Krolá Rzymskiego do Außpurku ná wielki Syem Rzeski/ po oney wálney woynie/ ná ktorey Kárzeł Cesarz poimał Kurfierstá Száskiego/ y Lándgráffá Háskiego/ y támże ná ten czás Kśiążecy Titul dał ten Cesarz pomienionemu Rádziwiłowi y potomstwu iego wiecżnie. ¶ Tenże Márćin Kromer w roku 1548. po śmierći Zygmuntá Pierwßego ieżdźił w Poselstwie do Páwłá Trzećiego Papieżá tego imieniá/ z obediencyą od Zygmuntá Augustá Krolá.

¶ Potym od tegoż Krolá cżesto ieżdźił w poselstwie do Cesarzá Ferdynándá/ y przez śiedm̄ lat mießkał przy nim nie odieżdżáiąc.

¶ Tenże ieżdźił z Janem Kostką Káßtellanem Gdańskim/ ktory vmárł Woiewodą Sedomierskim/ do Rostoku y do Lubczánow w poselstwie/ od pomienionego Krolá. ¶ Jeżdźił też ná Concilium Trydentskie/ y wiele inßych postug iego pámięći godnych potym obacżyß.

¶ Bártoß Kromer brát iego rodzony mąż godny/ ktory zostáwił Syná Sebestyaná y trzy Corki.

O kleynocie Drogosław/

kthory tu przyniesion z Slaská/ vżywáią go potomstwo w Błękitnem Polu Biáłego/ ieśli puł Kołá/ ieśli puł Mieśiącá/ Strzałą ná wierzchu/ iest wiele Domow znácżnych w Wielkiey Polßcże/ iáko naprzod:

Bukowieckich Dom w Poznáńskiem Woiewodztwie stárodawny.

Herstopscy támże Dom stárodawny y znácżny.

Dabrowskich Dom támże stárodawny y znácżny.

Wieczkowscy támże Dom stárodawny.

Gorzycki Koßlá. Szrzemscy támże Dom stárodawny. Trußkowie w Prusiech y ná Slasku.

¶ Inßych Domow znácżnych wiele/ o ktorych ia prze dálckość wiedźieć nie moge.

O kleynoćie Rátułt

kthorego vżywáli Przodkowie w Polu Czerwonem/ złothego puł Pierśćieniá/ Krzyż w pośrzodku: Diugoß go zowie Szeligą/ á opisuie go/ że ma być puł Mieśiącá y Krzyż/ iákoś wyżßey czytał/ wiele Domow ná Podgorzu tego Kleynotu vżywáło.

Był Dom Rátułthow znácżny/ z kthorego sie pisáli Przodkowie de Skrzydlna Comites, á te wspomina List Klaßtorá Czyryckiego/ dla tego/ że wiedli z Opátem Práwo/ domagáiąc sie podawánia Plebaná we Wśi Swiętego Janá Gorze/ to sie działo roku 1296. Czego sie wyrzekáli potym tymi słowy: Ego Zdislaus Comes & Ratuldus Fratres, renunciamus & cædimus ius Patronatus ex nunc, si quod habuimus vel habere nos contendimus in Ecclesia memorata &c. &c.

¶ To było przed Biskupem Mußkata/ o czym pod Gryffem. Mieli trudność o Száfláry iuż zá pánowánia Kázimierzá Trzećiego Krolá tego Imieniá/ w roku 1477. iáko wspomina Bielski tymi słowy: Mikołay Komorowski niektore Zamki ná Slasku pobrał/ á swym ludem osádźił/ przećiwko ktoremu Krol Jákubá Dębieńskiego Woiewodę Sedomierskiego Stárostę Krákowskiego posłał/ ktory zá śiedm̄ Niedziel onych wßystkich Zamkow dostał/ to iest/ Bárwáldá/ ktory stłukł y z źiemią zrownał z

roſkazánia Krolewſkiego/Zywiec tákże w popioł obroćił/á Száfláry Márkowi Rátułthowi wrocono/ktory nań Práwá vkazał Krolowi. O tymże czytay v Miechowity kśiegi czwarte dowodnie. Szczedł Dom tych Rátułtow/ tylko zoſtáłá Corká tego Márká/ ktora poiął Jan Pieniążek Sedźia Krákowſki/Stároſtá Sądecki y Nowotárſki Dźierżawcá/ po ktorey wźiął Skrzydlna/Száfláry/Zamki/y inße włośći do nich przyległe/ktore potomſtwo iego w tym wieku trzyma/iáko Jan Pieniążek Rotmiſtrz y Dźierżawcá Nowotárſki Száfláry/á Nykodym Brát iego Skrzydlna.

¶ Inße Domy co tego Herbu vżywáią/pod Herbem Szeliga obacżyß.

O kleynocie Demborok/ktory Krol Auguſt nádał Myśliwcowi ſwemu/ktory náláſt Rogi Jelenie wroſłe w drzewo Debowe/

ále ieśli ieſt Potomſtwo iego/ o tym wiedźieć nie moge.

Tego Kleynotu vżywał

Piotr Poſtolſki/ktory rozmáitych kráin ſpráwy y iezyki vmiał/ był Mąż biegły w ſpráwách ták Rycerſkich iáko y w inych potocżnych/ſłużąc Krolowi Stephánowi do opátrzenia przyßedł/ w Litwie ſie ożenił/ieśli Potomſtwo ma ábo nie/ o tym niewiem/tu w te kráie z Słąſká przyßedł.

Koniec Herbow Rycerſtwá Polſkiego/o ktorychem wiedźieć mogł.

O herbiech Kśiażąt y Rycerſtwá Wielkiego Kśieſtwá Litewſkiego. Kśiegi Czwarte.

Do Kleynotu Pogonia/ktory tylko Kśiążećiu Wielkiemu á Kśieſtwu onemu należy.

Smieley niż przed tym moy Rycerzu miły/
Bodź tego Komiá/á dobyway śiły.
Pretko ná pomoc z ſwoiey meżney geby/
Położyć ſrogi Wilk ogromne zeby.
A z tymi w ktorą ſtrone ſie obroćiß/
Łácno káżdego przećiwniká ſkroćiß.
Wßák ſie on łácno dał przywieść ná zgode/
Co chćiał gránice mieć po Białła Wode.

O początku kleynotu Pogonia/ y o Potomstwie ktoremu własnie należy/ tákże o Przodkách ktorzy go z dawná vżywáli. etc. Ma być Mąż ná Koniu Białym we zbroi/ Miecz w Ręku goły trzyma ná Polu Czerwonym.

Jáko dawno vżywáią go Kśiążętá ábo to Kśiestwo/ toć iuż nie iest táyno. Iż Nárymund Brát Troydeniow schodząc bez Potomká/ vpominał poddáne swe/ áby nigdy ná páństwo nie obieráli chybá Męża doskonáłego/ ktoryby ich rostropnie rządził y mężnie bronił. etc. Czego potwierdzáiąc dał im ná pámięć wieczną/ áby tákowy Znák Rycerski ná Chorągwi nośili/ y zá Herb wiecznymi czásy Kśiążętom vżywáć dawáli. Ták o tym Ruskie Hrámoty świadczą.

☞ Wspomináią wßytkie Historye/ zwłaszczá Miechowitá/ Długoß/ Kromer/ y inßy/ wiele Kśiążąt Litewskich Pány nikczemne/ grube/ Roku/ 1 2 0 5. O czym czytay v Kromerá List 188. Kedy záczyná wyświadczáiąc śie Długoßem tymi słowy. Per hoc tempus Lithvvani, Gens fera, siluestris & obscura, Rusorum agros prædis agendis infestare coepere. A quibus cruento prælio victi, subera, restes, & fasces frondeos, quibus ea Gens in balneis sudorem prouocare solet, tributi nomine deinceps pendere vsi sunt, &c.

Ruskie Kroniki wspomináią Litáoná/ po nim Mendolphá/ ktorzy tylko iáko Wilcy leśni łupem żyli. Po tych dwoch był Troidenus iuż Pánem znácznieyßym/ w Roku 1 2 9 0. Ktorego Corkę miał zá sobą Bolesław Mázoweckie Kśiążę/ o czym czytay Kromerá List 269. Then był zábit od Dowmontá brátá rodzonego/ ktory ácz miał syná Rymundá/ wßákoż niechćiał Páństwá wziąć po Oycu/ tylko pomśćiwßy śie śmierći iego nád Stryiem/ iechał do Ruśi/ tám kedy go Oćiec był dał ná náukę iezyká Greckiego/ został Czerncem/ iednák w tym Oyczyznie posłużył. Bacząc śie sam być nie potemu/ obrał z Rycerstwem ná páństwo Męża godnego/ ktory był v Oycá iego Koniußem Imieniem Witeniá.

☞ Był to Mąż znáczny y spráwny/ wßytko Rycerstwo byli z niego kontenci/ vżywał za Znák Rycerski/ iáko o tym Ruskie Kroniki powiedáią/ Trzech Słupow tákiem kßtałtem iáko to baczyß ná Polu Czerwonym Białych.

❡ Ten naprzod woynę z Rusáki podniosł/ o czym świadczy Miechowitá w Kśięgách Czwartych List 271. O tymże Kromer w kśięgách Dziesiątych List 267. Czyni wzmiánkę w te słowá. Nec ita multo ante Lithvvani Duce Vithene, per siluas Mazouiæ conniuente Boleslao Duce profecti, in Cuiauiam impetum fecerant, &c. A to było w Roku 1 2 9 1.

❡ Tegoż potym wspomina tenże Historyk w tychże kśięgách ná liśćie 269. O czym w Historyey czytáć będźieß.

Tegoż Witheniá był Syn Giedymin Kśiążę waleczne/ iáko o nim Historye świadczą. Z tymże brał Władysław Łokietek Przymierze/ dla tego/ że często z wielkimi woyski Polskę náieżdżał. A ták wziął Corkę iego do stanu Małżeńskiego Synowi swemu Kázimierzowi/ kthorey ná chrzćie dano było imię Anná/ po ktorey miásto posągu więzniow ludźi o-

boygá stanu

boygá stanu bárzo wiele Gedymin do Polski posłał/ o czym czytay v Kromerá Kśięgi Iedennaste/ List 292. A to śie dźiało około Roku 1 3 2 5.

❡ Tenże Troki Miásto záłożył/ Zamek między wielkimi Ieziory zmurował/ miał Synow śiedm/ ktore zá żywota swego podźielił nábytymi páństwy ktore był Ruśi wydárł. Náprzod/ Monwidowi Kiernow y Słomin. Nárymundowi Pinsk/ Koryatowi Nowogrod/ Lubárdowi Luck/ Iáwnoćie Wilno/ wßákże mu ie był wydárł po śmierći Oycowskiey Bráth Olgierd/ Kiestucz był Kśiążęćiem Trockiem. Ten Kiestucz brát rodzony Olgierdow miał Synow ßeść. Witułdá Kśiążę waleczne/ był Wielkim Kśiążęćiem Litewskim/ o tym ná roznych mieyscách czytáć będźieß. Był to Brát Stryieczny rodzony Iágiełłow y Włodymierzow/ Lubárdow/ y inßych/ od ktorych ießcze Potomstwo mamy. O tym Witułdźie czytay v Kromerá List 361. 362. 374. 394. 395. 425. Y ná wielu mieyscách/ ták spráwy pámięći godne/ iáko też grube á nikczemne. Nie zostáwił tylko iedne Corkę/ ktora byłá zá Wielkim X: Moskiewskim/ z tym niezostáwiłá tylko iedne Corkę/ ktora byłá zá Olelkiem Kśiążęćiem Słuckim.

❡ Pátrykiey Syn Kiestuciow ßczedł bez Potomká. Zygmunt był Kśiążęćiem Litewskim/ wßákoż był zábit od Czártoriyskiego dla okrutnego pánowánia/ y przeto/ że myślił wßytek narod Rycerski w Kśięstwie onym wygubić/ iáko o tym Ruskie Annales. Towtił/ Wolzym/ Wodád/ o tych nie máß nic pewnego ieśli zostáwili Potomstwo ábo nie.

Olgierd Syn Gedyminow był po Oycu Wielkim Kśiążęćiem Litewskim/ Ten z Máryką Ruską Thwereńskiego Kśiążęćiá Corką miał Synow dwánaśćie: Naprzod Iágiełłá/ Skiergiełá/ Nárymundá/ Włodymirá/ Lubartá/ Lángwiná/ Borysá/ Kurygiełá/ Swidrygałá/ Wiguntá/ Andrya/ Butáwá/ wßákoż ze wßytkich nabárźiey miłował Iágiełłá/ o czym świadczy Kromer w Kśięgách 14. ná Liśćie 361.

❡ Po tegoż Iágiełłá po śmierći Królá Lodwiká/ wßyscy Pánowie y Rycerstwo Polskie Posły obrawßy/ posłáli áby do nich ná Krolestwo przyiechał/ á Corkę Krolá Lodwiká Polskiego y Węgierskiego zá żonę wziął. Wiecháli ná Zamek Dwunástego dniá Mieśiącá Lutego/ roku 1386.

Niżli brał ślubu z Krolewną Iádwigą/ wespołek z bráćią y przednieyßymi Pány swymi Kśięstwá Litewskiego był ochrzczon czternastego dniá Lutego/ od Bodzęty Arcybiskupá/ wziął imię ná chrzćie Włádysław/ potym wźiąwßy ślub z Krolewną/ wßytko Litewskie Kśięstwo y Zmudzkie/ wiecznymi czásy z Polską ziednoczył/ czego przyśięgą potwierdźił.

Drugiego dniá Włádysław Krol nowy do Miástá iechał/ z wielką vczćiwośćią ná Máiestat od Pánow wprowádzon/ kedy mu Krákowiánie y inße Miásteczká według obyczáiu przyśięgáli.

❡ W tym czáśie Mistrz z Krzyżaki Konrad Czelner wzgárdźiwßy oną prośbą/ iáko był od Krolá y od Krolowey ná wesele proßon przez Demetryußá Zgoráiá z Domu Wręby/ zebrawßy wielkie woysko do Litwy ná ten czás wtárgnął gdy Kśiążąt w źiemi nie było/ wßerz y wzdłuß źiemie popustoßył.

❡ O tym gdy śię dowiedźiał Włádysław Krol/ záraz Iágiełłá y Witułdá z Litwą y z Polaki/ ktorzy sámi dobrowolnie k woli Krolowi nowemu iecháli/ drugie też zá pieniądze do Litwy posłał/ sam Iágiełło do Wielkiey Polski iechał/ tám wielkie záiątrzenia między Nałęczmi y Grzymáłámi porownał. Bártłomieiá Kozmieńskiego z Domu Kożą wywołáć kazał z Ziemie/ á dobrá iego do stołu swego obroćił y Zamek Odolánow.

❡ Ná Zimę drugiego Roku/ Włádysław z wielem Pánow y Rycerstwá Polskiego społecznie z Krolową do Litwy iechał/ Arcybiskupá Gnieżnieńskiego/ y wiele Kápłanow/ y ludźi nabożnych z sobą nábrał/ tám Syem vczyniwßy ná wielki Post/ Wiárę Chrześćiáńską rozmnażał/ wykorzeniáiąc

one Báłwo-

one Báłwochwálſtwá/ nietylko nápominał ábo proſił y vpominki dawał/ ále też y ſam náucżał/gdyż náſzy Kápłani iezyká nie vmieli/á ſam Ruſki iezyk vmieiąc/rozumiał dobrze Polakom.

¶ Potym w Wilnie Kośćioł Fundował/ do ktorego wielkie dochody Kápłanom nádał/ á ná pámiatkę Stániſłáwowi świetemu á ku cżći Bogu wſzechmogącemu/ od Bodzety Arcybiſkupá był poświecon/ śiedm Plebániy od Królá nádáne były/do ktorych Krolowa wiele ochędoſtwá ſpráwiłá.

¶ Cáły on Rok w Litwie Krol ſtáráiąc ſie pilno o rozmnożenie Wiáry Chrześćiáńſkiey ſtrawił/ Dobrogoſthá Poznáńſkiego Biſkupá z Domu Nałecż do Vrbáná Papieżá wypráwił/ opowiedáiąc mu ſie być thák iáko Przodkowie iego Krolowie Polſcy poſłuſznym.

¶ Potym Skiergiełá Trockie Kśiąże brátá ſwego nád Litwą przełożył/ zákazawſzy áby Ruſakom z Rátholiki ślubu nie dawano/ áżby pierwey Ruśin ábo Ruſká do Kośćiołá Rzymſkiego przyſtáli/ tám Kośćielne Wſi od wſzelákich podatkow y vćiſkow Kśiążecych wyſwobodził.

¶ Potym iádąc z Litwy do Polſki przez Ruſką ziemię ſie obroćił/ Piotrá Wołoſkiego Woiewodę pod obronę ſwą przyiął/ktory był w ono Interregnum od Węgrow odſtapił.

¶ Nie długo po odiechániu Krolewſkim w Litwie był pokoy dla záwáśnienia miedzy Skiergiełem á Withułdem. Potym też plotki wielkie miedzy Krolem y Krolową od niektorych zauſznikow niewſtydliwych powſtáły były/coć potym Hiſtorya ſzerzey powie/ ábo cżytay Kromerá Kśięgi pietnaſte/Liſt 369.

☞ Roku 1390. Znowu ſie Krol Włádyſław do Litwy obroćił/Grodno ktore był Withułd opánował wźiął. Piſzą niektorzy/ że też ná ten cżás Krolowa Jádwigá woyſko zebrawſzy z Polakow/Jarosław/Przemyśl/Grodek/Hálicż/ y inſze niektore Zamki w Ruśi pobráłá/ wyrzućiwſzy Ślężáki y Węgry/ktorym one Zamki zlecone od oycá iey były.

¶ Withułdá potym Henryk/Zemowitá Mázoweckiego Kśiążećiá ſyn/ Biſkup ná ten cżás Płocki/ z Krolem poiednał/ kthoremu zlećił Ruſkie y Litewſkie Kśieſtwo.

¶ Potym Krol z Krolową pokoiem zábáwieni/ Zamku Krákowſkiego Murow opráwić y wyżſzey podnieść rządnie kazáli/ Burgrábię ná nim do ſtrażey náznácżywſzy/ opátrzenie im náznácżywſzy/ Strzelce dobre chowáć im kazáli/ Klaſztor Pánny Máryey ná Piaſku Zakonnikom Reguły Kármelitow Fundowáli/ Pſalteryſty tenże Krol z Krolową Fundował/ z Żupy im opátrzenie náznácżywſzy.

¶ Potym z Kśiążećiem Opolſkiem woynę zácżął/ dla tego/ że mu łotrowſkiem obycżáiem w gránice náieżdżał/on też zebrawſzy woyſko w ziemię iego wtárgnąwſzy/ y Miáſtá popalił.

¶ W Roku 1396. Withułd do Tátar ſie z woyſkiem wezbrał/ Hordę Táthárſką z żonámi y z dźiećmi zágárnął/ cżęść Krolowi y Pánom Przednieyſzym Polſkim poſłał w dáry/ á drugie nád rzeką Wáką w pośrzodku Litwy v Wilná oſadźił/ ktorzy áż po ten wiek tám mieſzkáią.

¶ Potym w Roku 1399. znowu ſie do Tátar wezbrał Withułd/ namniey nieſłucháiąc Królá áni Krolowey ktorzy mu to odradzáli. Ná ktorą wypráwę z nim wiele Pániąt Polſkich y Niemieckich wyiecháło/ poráženi tám z náſzych/ Andrzey y Demetryus/ Korybuth/ bráćia Krolewſcy/ y inſzych dźiewięć Kśiążąt Ruſkich y Litewſkich/ Withułd z Swidrygiełem záledwie vćiekli. Melſztyńſki zábit/ y inſzy/ o cżym w Hiſtoryey będźie.

¶ Tegoż cżáſu Jádwigá Krolowa Corkę Helżbietę vrodźiłá/ kthora trzećiego dniá vmárłá/po ktorey Mátká nie długo żywá byłá. Byłá to Krolowa ſpraw práwie świętych/wſzyſtek ſkarb ſwoy/cżęśćią miedzy vbogie rozdáłá/ drugi ná zbudowánie Akádemiey w Krákowie/ ktorą był Káźimierz

Wielki zácżął/ oddáłá. Byłá Páni bárzo nabożna/ kiedy iuż do zlężenia ſie gotowáłá/ wſzyſtkę byłá powagę Krolewſką opuśćiłá y ozdobę/ iákoby tho wiedząc/ że zá onym porodzeniem dokonáć żywotá miáłá.

¶ Poiął potym Jágiełło drugą żonę Annę / Wilhelmá Cyliyſkiego Hrábie Corkę/ktorey też śioſtrę miał Zygmunt Krol Węgierſki / á thá byłá Wnucżká Káźimierzowá/po ktorą ieźdźili ći Poſłowie: Jan z Obichowá Káſztellan Srzemſki: Hincża z Rogowá z domu Dźiáłoſza/y Jan z Oſtrowiec z domu Topor. Wſzytko ku myśli Krolowi ſpráwili/Pánnę ná ſzesnaſty dźień Lipcá/Roku 1400. przynieśli. A gdy nieumiáłá inſzego iezyká tylko Niemiecki/ przez ośm Mieśiecy ſie Polſkiego náucżyłá pierwey niż było weſele/o cżym będźieſz miał potym ſzerzey w Hiſtoryey.

☞ W tychże cżáśiech/to ieſt w Roku 1401. Accademia Krákowſka z Teſtámentu Jádwigi Krolowey y nákłádu/tákże y tego Królá pámieci godnego zbudowána byłá/dwá Domy ábo Kollegia Philoſophorum & Theologorum ná Vlicy ktora ná on cżás byłá Zydowſka / ktorą teraz świętey Anny Vlicą zową/drugi Iuriſtarum & Doctorum ná Grockiey Vlicy/do ktorych po Miſtrze y Doktory do Prági ſłano / ktorym opátrzenie z Żupy á ze Cłá náznácżono / przycżyniwſzy Kápłáńſkie dochody od świętego Floryaná z Kleparzá.

Z tey Akkádemiey co zá pożytek to Kroleſtwo miáło / ſzerokoć to potym Hiſtorya vkaże/wiele vcżonych Synow przednieyſzych Fámiliey wychodźiło/ktorzy potym iáko roſtropnie R. P. opátrowáli/ w iákiey ią wolnośći zoſtáwili/toć iuż táyno nie ieſt.

Wſpomina Káthálog wiele ludźi znácżnych / iáko naprzod Janá Tecżyńſkiego/ktory był tey promocyey Miſtrzem/w Roku 1456. Potym był Káſztellanem Krákowſkim.

Mikołáiá Tecżyńſkiego/był Bákáłarzem/potym był Woiewodą Ruſkim/w Roku 1453.

Gábryel Tecżyńſki był tákże Bákáłarzem / ktory potym w Wołoſzech był poiman zá Olbráchtá.

Mikołay Tecżyńſki był Miſtrzem Philoſophiae/potym był Woiewodą Krákowſkim.

Andrzey Rożą był Miſtrzem Roku 1458. Był potym Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim.

Stániſław z Korożwęk z Domu Rożą/tegoż cżáſu był Bákáłarzem/był potym Kánclerzem Koronnym y Biſkupem Krákowſkiem.

Zbigniew był Bákáłarzem Roku 1459. Był potym Arcybiſkupem Gnieźnieńſkim y Kárdynałem.

Jákub Ligęzá z Domu Półkozá/piſał ſie z Bobrku/ w roku 1491. Był Miſtrzem Philoſophiæ, potym był Káſztellanem Woynickim.

Andrzey Oporowſki z Domu Sulimá był Miſtrzem roku 1460. Był potym Biſkupem Kuiáwſkim.

Jan Lubráńſki był Miſtrzem roku 1478. był potym Biſkupem Poznáńſkim z Domu Godzámbá.

Piotr Tumicki z Domu Łodźia był Miſtrzem/ był potym Podkánclerzym y Biſkupem Poznáńſkim.

Bártłomiey Sámotulſki z Domu Nałecż/ był Bákáłarzem Roku 1493. potym był godnym Synem Oycżyznie.

Jerzy Myſzkowſki z Domu Jáſtrzębiec/był Miſtrzem/potym godnym Synem Oycżyznie.

Benedykt Myßkowski/był tákże Mistrzem/potym godnym Synem Oyczyznie.

Jan Ociески z Domu Jástrzebiec był Bákálarzem/ á iáko był godnym Synem Oyczyznie/ toć nie iest táyno/ był Kánclerzem Koronnym/ Stárosto Generałem Krákowskim.

Achácy Jordan z Zákliczyná z Domu Traby/ był Bákála-rzem Roku 1506. potym był Oyczyznie godnym Synem.

¶ Inßych bárzo wiele możnych á Przednieyßych Domow Synowie/ ktorzy z tey Akkádemiey wyßedßy/byli bárzo pożytecznymi Senatory Krole-stwu temu.

Stánisław Ozyus Kárdynał y Biskup Wárminski/ ktory był Bákálarzem Roku 1521. vmárł w tey zacnośći iákoś wyżßey czy-tał/ zá pámięci náßey.

Marcin Kromer Biskup Wárminski/ ktory też był Bákála-rzem w Roku 1530. potym iáki pożytek co zá ozdobe z niego Krolestwo to miáło y ma/ wiele Narodow to zeznawa.

☞ W tym czáśie z iákich ludźi ma ozdobe/co zá Professory ma/ krotceć tego przypomnieć nie zániecham.

MARTINVS Pilzneñ Theologiæ Doctor, Canonicus Craco-uieñ, Rector tunc temporis Vniuersitatis, ktory Náuką/przykłádem/y wie-lem pismá wydawánia pożytecznego/ w Kośćiele Bożym długo będźie pá-mietny/przez długi czás kázywał.

IACOBVS GORSKI Doctor vtriusq; iuris, Archidiaconus Gnezneñ, Cracouieñ, Ploceñq; Canonicus, Archipræsbiter Cracouieñ, Plebanus Toruneñ, Procancellarius Vniuersitatis, S. R. M. S. Był to Mąż wielkiego vczenia á práwy Kápłan/ ktorego wiele ksiąg czytamy po-żytecznych Kośćiołowi Bożemu/ iáko de Mediatore, de Pastore, de Bapti-smo recens natorum, de vsu legitimo Sacro Sancti Eucharistiæ Sacramenti sub altera specie, &c. De iustificatione. Wiele Ksiąg przed tym potrzeb-nych Zakom de Periodis, Dyálektykę, &c. &c. Nád to będąc sam ták pilny/ y ták vczony / vczone ludźie sobie poważał / nie tylko te ná kthore oczymá pá-trzał/ále też y te ktorzy przed tym w Oyczyznie znácznymi bywáli Jmię ich wskrzeßał/iuż prochem przypádłe pismo Stánisławá Orzechowskiego Ru-saká z domu Okßa/de Institutione Regia ad Sigismundum Augustum, do-stawßy ich/ozdobną Orácyą do nich vczyniwßy/Krolowi Stephánowi de-dikował. Tákże Tranquilli Andronici Dalmatæ ad optimates Polonos ad-monitio, iego kosztem wydáne/ktore dedikował Stánisłáwowi Hrábi Zgor-ki Woiewodźie Poznáńskiemu / y wiele inßych potym pismá iego własnego wydánia Ksiąg obaczyß/y z tego sámego pámięć długo ponieść mu to mu-śi/że Archipræsbiteratum Plebániey Krákowskiey restaurował.

Vżywał Herbu Szeligá / Dom to ná Podláßu stárodawny y znáczny.

Brát iego rodzony Frąc/ Mąż tákże godny/zostáwił potomstwo.

STANISLAVS ZAvvacki, cognomento Picus, Phisicus Medicus Doctor, Consul & Professor Accademiæ Cracouieñ, eloquẽtia vir insignis.

STANISLAVS Sokołovvski Theologiæ Doctor, Præpositus Sancti Floriani in Cleparz, Canonicus Crac: War: Concionator S. R. M. Vir doctissimus eloquantiss; q;. &c. De Armis Gozdaua: Ktory wydał Księ-gi dwoie Kośćiołowi bárzo potrzebne/ktorym dał Titul CENSVRA O-rientalis Ecclesiæ. &c. Drugie de Veræ & Falsæ Ecclesiæ discrimine, y in-ßych przed tym y potym niemáło. Ten vżywał Herbu Gozdáwá / o czymeś czytał pod Herbem.

ALBERTVS Wędrogouius Philosophus & Orator insignis, de Ar-mis Trzaski.

IOZEPHVS Vrzendouius, in Naturali, Sermotionali Philozophia, facile Princeps.

STANISLAVS Kurzelouius Medicinæ Doctor, ꝓfessor Accademiæ

PETRVS SLOVatius Medicinæ Doctor.

MARTINVS FOxius, Phisicus Medicus Doctor, Professor Accade-miæ Cracouieñ.

IOANNES Latosinius Medicinæ Doctor.

VALENTINVS Fontanus Artium Magister, tum in reliqua Philo-zophia, tum in omnibus Mathematicis scientijs optime versatus.

STANISLAVS Mieszkovvski, Artiũ Magister, Eloquentiæ ꝓfess[illegible]

GALVS CHraplevvski, Artium & Philozophiæ Magister.

MARTINVS Viazdouius Sacræ Theologiæ Doctor, Pœnitentio-narius & Concionator Ecclesiæ Cathedralis Cracouieñ.

MAGISTER IOANNES Srzemensis, S. Theologiæ ꝓfessor, pœni-tentionarius Fcclesiæ Cathedralis Cracouieñ.

IACOBVS Karuinius, iuris Doctor, Canonicus Gnezneñ.

Magister BASILIVS Fabricius Golineñ, Græcarum litterarũ ac Poe-ticis peritus.

Magister MATHIAS Wissemirski, elegantioris Philozophiæ & mo-rum grauitate Vir ornatissimus.

M. NICOLAVS Koczovvski, pietate & studijs Theologiæ insignis.

M. CASPARVS Cylindrinus, Mathematicæ & Historiæ cognitio-ne clarus.

M. MARTINVS Slachczinski, Philozophus & Poeta egregius.

GREGORIVS Skropkouicz, Iuris Pontificij Baccalaureus.

Y inßy ludźie Vczeni ktorych iest wiele.

Thomaß z Płázy/Pleban świętego Szczepaná w Kráko-wie/Kánonik Wislicki / ktory sie ná posłudze Kromerá Biskupá Wármen-skiego schował/wiele kráin z nim obiechał / zá ktorego przyczyną przyßedł do opátrzenia od Krolá Zygmuntá Augustá. Ten práwie Jezuity przy-wiodł do Krákowá / ktorym potem dał Krol Stephan Kośćioł Swiętey Bárbáry/w ktorym záwße Niemieckie Kazánia bywáły. Acz tego broniło Pospolstwo/ále woley Krolewskiey trudno sie było przećiwić/ o co z pilno-śćią stáráli się Jezuitowie. Z tymiż Jezuitámi rownego Herbu vżywał / y rowny żywot we wßelakich sprawách z nimi wiodł ten pomieniony Płázá.

A tu maß pámiątkę nieládáiáka tego Krolá świętego / skąd iáki pożytek/iaka ozdobá Krolestwu sie mnoży/y mnożyć poki świát stáć (ku chwale Bogu w Troycy iedynemu iednostaynie kwitnąć y ßerzyć sie) bę-dźie/ Amen.

☞ Zá pánowánia thegoż Krolá Władysłáwá Jágiełłá/ Roku 1399. V Poznániá Ciáło świete/w Ossobie Chlebá od iedney niewiásty wźięte/Naprzod było Zydom przedáne/potym ná polu ná przed-mieśćiu porzucone/tám iáśniec wielkimi cudámi poczęło/potym náleźione: Ná onymże mieyscu zbudował Kośćioł/ktory poświęćić ku czći Ciáłu Zbá-wićielá náßego kazał.

☞ W Roku 1403. Wołoski Woiewodá Alexánder/ potym nie długo Roman Syn Piotrow/ z wolą Pánow swoich pod moc sie Krolowi poddali/ czego przysięgámi potwierdzáli.

¶ Tegoż czásu y Roku ná Krolestwo Węgierskie Alexánder był przez Posły żądan/ czego przyiąć niechćiał/ bo Zygmuntá Krolá swego w więzie-niu mieli / kthory był potym zá pomocą Scibora Polaká z Domu Ostoiá z więźienia wyßedł. ¶ Litwá w tychże czásiech od Krzyżakow Pru-skich y Inflántskich bárzo popustoßona byłá.

¶ Potym vczyniwßy Syem Krol Władyſław ná Kuiáwách w Ráciażu Miáſtheczku Biſkupá Kuiáwſkiego ná Swiatki / w Roku drugim/ przymierze ábo pokoy z Krzyżaki vczynił.

¶ Do Wrocłáwiá potym tám ſtad wiecey niż w piaći tyśiecy poczṫu ludźi Rycerſkich ochedożnie ná Koniech iechał/ ná żadánie Wenceſłáwá Królá Czeſkiego. Tám naprzod przed Krolem Zbigniew z Brzeźia z Domu Zadorá w ßeśći ſet Koni przyiechał/ Czechowie rozumieli w tym pocżćie być y Królá/ wyiechał z Miáſtá przećiwko Krolowi Wenceſław/ tám ośm dni około przymierza zſoba tráktowáli/ y do tego iuż byli przyßli że mieli wßyſtko Sląſko wroćić Krolowi Polſkiemu/ á Krol Polſki miał mu ze czterema ſty iezdnych tyle ileby potrzebá byłá ſtáć ná pomoc/ ále ſie tho trudno zdáło Polakom Czechom ſie poddáć w poſługe.

¶ Znowu potym Swidrygiełło ziechał do Krzyżakow w nádźieie obietnice Krzyżáckiey/ ktorzy mu obiecáli wßyſtkiey Litwy doſtáć/ á Podolſką ziemie ludźmi ſwymi oſádźił/ wßákoż tám Krol iechawßy wßyſtke pod moc ſwoie wziął/ á tám dał Stároſtwo Piotrowi Száphráńcowi z Domu Stárykoń/ kedy mu záraz przyśiegał Alexánder Wołoſki Woiewodá.

¶ W tym Witułd doſtawßy z Krzyżaki przymierza w Roku 1406. przepráwiwßy ſie przez Rzekę Vgre / do Moſkwy z woyſkiem pierwßy raz wtárgnał/ ágdy mu bitwy nie dáli/ ſpuſtoßywßy ziemię ich w ßerz y w dłuß/ z wielką korzyśćią do Litwy ſie wroćił.

¶ Ná drugi Rok z więtßem woyſkiem do Moſkwy ſie wypráwił/ máiąc ná pomoc ludźie z Polſki / nád ktorymi był Stárßym Zbigniew z Brzeźia z Domu Zadorá Márßałek Koronny: á ták áż do rzeki Okki wielkiey puſtoßąc przyßedł. Co baczac Bázyli Kniáź wielki / prośił pokoiu v Witułdá/ ktory zá ſłußnymi Kondicyámi otrzymał/ o czym potym w Hiſtoryey będźieß miał dowodniey.

¶ Potym Krol Władyſław wielkiemi krzywdámi od Miſtrzá Krzyżáckiego Vlryká Juningá pobudzony/ Syem złożył ná ßeſnaſty dźień Lipcá/ tám ſtąd wypráwił do niego Poſły: Naprzod Mikołáiá Kurowſkiego Arcybiſkupá Gnieznieńſkiego z Domu Grzeniáwá / Mikołáiá z Michałowá Sedomierſkiego Káßtellaná z Domu Rożá/ Jánußá z Tuliſkowá Káßtellaná Káliſkiego/ ktorzy o to żądáli Miſtrzá/ áby Syem złożywßy/ z Krolem ſtátecznie pokoy poſtánowił/ y o wßytkie krzywdy ſie z nim pogodźił. Ktory to ſobie lekce poważáiąc/ owßeyki ſie w pychę z tego podnioßßy/ powiedźiał/ że záraz z woyſkiem do Litwy ćiągnąć miał.

¶ Tam Arcybiſkup nie mogąc śćierpieć oney pychy Miſtrzowey/ rzekł: Zániechay nas woyną/ bo ieśli ty do Litwy poiedźieß/ záraz tu nas v śiebie mieć będźieß.

¶ W tym przyiecháli Poſłowie Wenceſłáwá Krolá Czeſkiego/ wźieli ſtanie zá przyzwoleniem obudwu ſtron do dwudźieſtego czwarthego dniá Czerwcá / w Roku przyßłym/ á w tym miał we wßyſtkich roznicách ſtrony pogodźić/ o czym ći potym Hiſtorya ßerzey powie.

¶ Miklas y Frydros z Fulßtyná Herbortowie/ wywiedli zá ſtárániem Márßałká Koronnego y Hetmáná Zbigniewá z Brzeźia ludźie.

¶ Byli ná dworze Krolá Węgierſkiego Mężowie znáczni Polacy/ iáko Naprzod Zawißá Czarny/ y Jan Fárurey z Gárbowá/ Bráćia rodzeni z Domu Sulimá. Thomaß Kálſki z Domu Rożá/ Woyćiech Málſki z domu Nałęcz/ Dobieſław Puchałá z Domu Wieniáwá/ Jan Brogłowſki z Domu Grzymałá/ y Skárbek z Gory z domu Abdánk. Ci wßyſcy dla znácznych záſług ſwoich wielkie opátrzenia w Węgrzech mieli od Krolá Zygmuntá. Ci kiedy vſłyßeli że ſie Władyſław ná woynę z Krzyżaki gotował/ á o tym poczuwáli/ że Zygmunt Krol chćiał z nim przymierze rozerwáć. Opuśćiwßy one Dźierżáwy wielkie w Węgrzech/ y obietnicámi hoynemi Krolá Węgierſkiego

wzgárdźiwßy/ do Polſki wyiecháli. Krol Władyſław hoynie im potym nágrodźił one vtrátę y chęć przećiwko ſobie.

Wyieżdżáiąc ná woynę do Prus Krol Władyſław / zlećił wßytkę Koronę Polſką do ſpráwy Mikołáiowi Kurowſkiemu Arcybiſkupowi Gnieznieńſkiemu. A gdy do Słupiey Miáſteczká przyiechał/ wßedł ná Gorę łyſą do Klaßtorá Swiętey Troyce pießo / ſkoro máły dźień wſtawßy / przed Krzyżem w ktorym ieſt áż po ten czás część Drzewá Krzyżá świętego/ modlitwą ſie bawił do ſamego wieczorá/ á to przez dwá dni czynił.

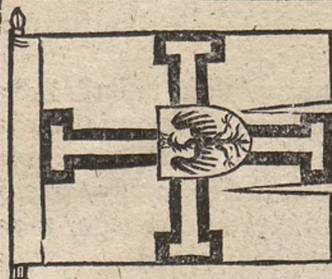
¶ Przyiechawßy ná mieyſce ze wßyſtkim ludem/ rádźił ſie komuby zlećić miał ſpráwę woienną/ miedzy wßyſtkimi ná iednego głos zgodnie podan ná Zyndraná Máſkowſkiego z Domu Jáſtrzębiec Miecznika Krákowſkiego. Ten był máłego wzroſtu/ ále ſercá y myśli wielkiey/ do ktorego przydano Witułdá Kśiążę Litewſkie/ Chryſtyná z Oſtrowiec Káßtellaná Krákowſkiego z Domu Topor/ Jáná Tarnowſkiego Krákowſkiego z Domu Leliwá/ Sendywoiá Oſtrorogá Poznáńſkiego/ Mikołáiá z Michałowá Sedomierſkiego/ Woiewody/ Mikołáiá Trąbę Proboßczá świętego Floryaná/ Zbigniewá z Brzeźia Márßałká/ y Piotrá Száphráńcá Podkomorzego Krákowſkiego. To poſtánowiwßy/ do Luterbergu Miáſtá nieprzyiaćielſkiego/ ktore iuż byli náßy ſpalili/ z Obozem ſie przymknął.

Dwá Poſłowie od Miſtrzá do Krolá przybieżeli/ kthorzy vpomináli Krolá imieniem Miſtrzowem/ áby ſie prędko woyſku potykáć kazał. Dwá Mieczá oddáli/ iemu ieden/ drugi Witułdowi. Krol wźiąwßy Miecze/ ſkromnie odpowiedźiał. Potym ſwe według czáſu máło nápomniawßy/ kazał dáć znák potkánia. Trwáłá bitwá z obu ſtron wątpliwa zgodnie. Ruſacy. á Smoleńßczánie pod Trzemá Chorągwiámi mężnie ſtáneli. A gdy ſtráćili Huffiec ieden/ do Polakow ſie przyłączyli. Jan Żárnowſki Czech/ ktory miał Czechy pod ſwą mocą vćiekł. Márćin Wroćimowſki z Domu Pułkozá Chorągiew ſtráćił/ do ktorey ſie rzućili śmiele Polacy/ y ták ſie o nię mężnie bili/ że ią nieprzyiaćiel puśćić z ſwoią ßkodą muśiał.

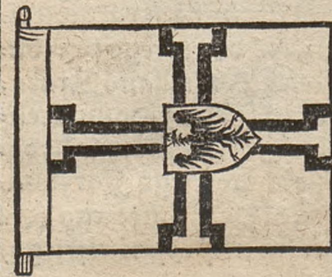
Dokázował Męſtwá ná then czás Groff z Luſacyey nieiáki Dipoldus Kiekierzyc/ ſławny Mąż miedzy Niemcy / ktory będąc w zupełney Zbroi/ przebił ſie przez woyſko Polſkie áż do Krolá. A gdy ná ſie Drzewá złożyli/ Oleśnicki Krolá vprzedźił/ zbił onego Niemcá z koniá/ ktorego potym Drábánći Krolewſcy odárli. Był potym ten Biſkupem Krákowſkiem / iákoś czytał pod Herbem Dębno.

Potym Huffow Niemieckich ßeſnaśćie do náßych ſie obroćiły/ ále prętko moc im vpádłá/ wßyſcy nie długo vćiekáć poczęli/ y tám wiele ludźi pobili/ wiele ſkárbow/ Ryßtunku/ y naczynia woiennego doſtáli Polacy. Winá ktorych było doſtátek w obozie/ kazał Krol popſowáć/ dla tego/ áby iádu iákiego w nie nienámießano. Rozmáitych tám przypraw ná męczenie Polakow wiele nálezli/ iáko płotná/ Oleiem/ Woſkiem/ żywicą nápußczáne/ y inße. To ſie dźiało Roku 1410. W dźień Swiętych Rozeſłáńcow. O czym będźie w Hiſtoryey ßerzey.

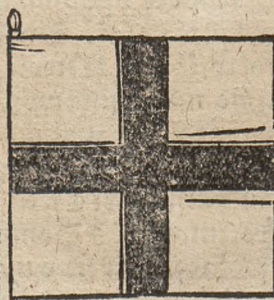
Długoß opiſuie Poczet Woyſká onego ná ſto y Czterdźieśći Tyśiecy. Chorągwi włáſność y Sprawcow ich imioná tym porządkiem iáko niżey czytáć będźieß/ ták kłádźie: Naprzod/

Byłá Choragiew Miſtrzá Sámego Białła / ná niey Krzyż Złoty/ w kthorym był Orzeł Czarny / ktora ſam Miſtrz ſpráwował / był w vbierze Białłym Háráſſowym/ y w tymże zábit/ z ktorego ſpráwiono vbior do Kośćiołá/ ktory áż po ten czás iák mniemam ieſt ná Zamku Krákowſkim w ſkárbie Kośćielnym. Byłá to Choragiew Szeroka ná dwá Łokćiá y ná Czwierć/ Długa ná trzy Łokćie.

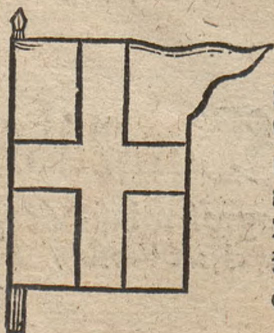
Wtora Choragiew byłá tymże kßtałtem pod ktora byli żołnierze pieniężni/ y Krzyżacy znáczni z rożnych Páńſtw Niemieckich/ támże był y Dwor przebrány Miſtrzow. Byłá to iákoby Gończa Choragiew/ ná dłuż łokieć y ćwierć/ á ná ßerz łokieć.

Trzećia Choragiew Białła/ Krzyż ná niey Czarny tylko ſam. Byłá długa łokći trzy y ćwierć/ ná ßerz trzy bez ćwierći/ ktora prowádźił Wálknod Márßałek Pruſki Fráncuz / kthory zá Herb nośił Rzekę z Krzyżem/ w Helmie Kurá / ten zábit w tey potrzebie/ ćiáło iego do Márborku záwieźiono / miał pod ſwoią ſpráwą Fráncuzy / przy nim byli Piotr Ophman / y Chrzyßtoph Biſkup Lubuceńſki.

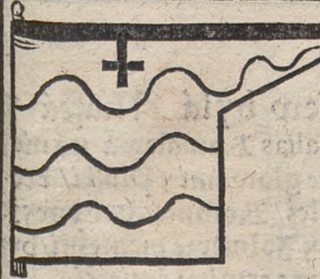

Czwarta Choragiew byłá żołta / ná niey Orzeł Czarny/ á poprzecż przez pierśi y przez Skrzydłá miał Pręgę Białłą/ Páznokćie Czerwone/ Długa ná dwá łokćiá y ná ćwierć / ná ßerz dwá bez ćwierci. Tę ſprawował Konrad Kśiążę Oleśnickie z Sląſká/ pod nią byli iegoż ludźie włáſni. Ten był porážon y poimán/ wßyſtek Rynßtunek woienny vtráćił/ ále ſam był od Krolá wypußczon. Zaden z Kśiążąt Sląſkich okrom tego ná Oycżyznę ſwą nie walcżył/ y ten znácznie od Páná Bogá ſkaran był.

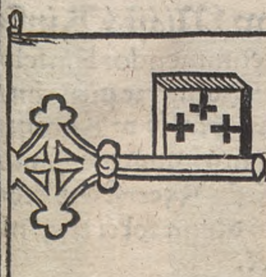

Piata Choragiew Czerwona/ Koniec miáłá bárzo długi/ Krzyż ná niey Białły/ ktory zwáli Sancti Georgij. Tę ſpráwował Georgius Rieczdorff. Był to Mąż ſpráwny y mężny/ trwał poki go nie poimáno/ nie vćiekał. Miał pod nią ludźie z rożnych páńſtw Niemieckich/ wßyſcy zbići/ máło żywych zoſtáło. Byłá Długa ná Trzy łokcie y ná dłoń/ Szeroka Trzy bez ćwierći/ ná końcu wąſka.

Szoſta Cho-

Szoſta Choragiew byłá Czerwona Miáſtá Chełmu/ ktorą nośił Chorąży Ziemſki/ ten vćiekł / wßákoż go potym dał śćiąć drugi Miſtrz Henrych de Pláwen / przycżytáiąc mu niewiárę/ miał do pomocy Mikołáiá Orzechowſkiego y Konradá de Kupkow. Byłá ná kßtałt Rzek tákiem ſpoſobem iáko bacżyß/ Czarna Strefá y Krzyż przy niey. Długa ná Trzy łokćie y ná dłoń/ Szeroka ná Trzy/ Ogon długi.

Siodma Choragiew ná Czerwonym polu Klucż Białły/ ktorą ſpráwował Thomaß Morheim Podſkárbi Krzyżácki/ ktory był zábit ná tey woynie ze wßytkimi ludźmi ſwymi ktore miał pod ſwą ſpráwą/ y z ſługámi własnymi. Ten nośił Znák Vrzędu ſwoiego thákiem kßtałtem iáko bacżyß ná Chorągwi/ Klucż ze trzemá Krzyżyki Czarnymi/ nie byłá bárzo wielka Choragiew.

Oſma Choragiew Czerwona/ ná niey Orzeł/ iáko Janá świętego Ewángeliſtę máluią / w nogách trzymał Napis Sanctus Ioannes, Białły/ Dwie Kurwáturze żołte/ byłá Biſkupá Pomezáńſkiego/ ktorą ſpráwował Márgwárdus de Keſſemburg. Pod nią byli ludźie z tegoż tám Biſkupſtwá/ y żołnierze pieniężni z rożnych kráin. Byłá ná dłuż łokći pułtrzećiá/ ná ßerz dwá y ćwierć. Tę wydárł Mikołay Moráwiec/ ktory ſię piſał z Kunaßowki z domu Powáłá/ y z tąż go potym Krol poſłał do Krákowá do Krolowey/ y do tych ktorym był zlećił Miáſto y Zamek/ iákoś iuż o tym cżytał / okázuiąc znák pewny zwyćięſtwá/ áby zá to cżeść y chwałę Pánu Bogu Wßechmogącemu dawáli.

Dźiewiata Choragiew Białła Kommendorſtwá y Miáſtá Grudźiądzá/ kthorą ſpráwował Gwilhelm Elpheſtein Kommendator onegoż kráiu/ pod ktorą byłá Sláchtá onego Powiátu/ y inßa zbierána drużyná/ Mießcżánie Grudźiądzcy/ było tych wiele ktorzy nośili Zubrzą Głowę/ przetoż ten znák ná niey był/ á ći byli z Chełmſkiey źiemie. Zábit ten Kommendator/ y Rycerſtwo iego zbite/ máło żywego zoſtáło.

Dźieśiata Choragiew Białła/ ná niey Lißká Czerwona/ iezyk wywießáłá Czarny/ Kommendorſtwá y Miáſtá Bálgá / ktorą ſpráwował Kommendor oneyże źiemie. Pod nią byli Krzyżacy y żołnierze pieniężni/ byłá ßeroka ná Trzy łokćie/ Długa ná Trzy y Czwierć.

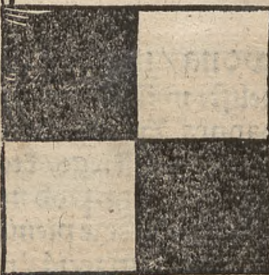
Jedennaſta

Jedennaſta Choragiew byłá Miáſtá y Kommendorſtwá Schonße/alias Kowalewa ná niey dwie Rybie Czerwone ſtulone głowámi y Pluſki/ ktora ſpráwował Nykloſch Wilcz/ Kommendor oneyże kráiny. Pod ta byli Krzyżacy y Zołnierze pieniężni/ byłá ná ßerz pultorá łokćiá/ Dluga trzy bez ćwierći.

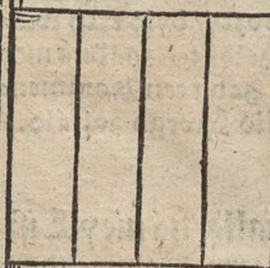
Dwánaſta Choragiew Miáſtá Kinßbergá/ktora ſpráwował Vicecommendor Kinſchbergeñ, pod ta byli Krzyżacy y Zołnierze pieniężni/ byłá Czerwona/ ná niey Lew Białły w Koronie Złothey/ Krzyż Czarny długi w głowách v Lwá. Ten znák był dał Jan Krol Czeſki Rycerſtwu/ktorzy ná Pogány walczyli. Byłá długa łokći trzy/ná ßerz pultrzećiá/ ogon ná łokieć.

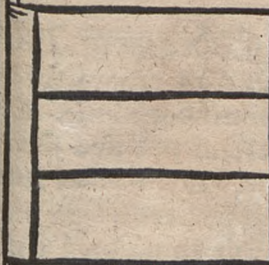
Trzynaſta Choragiew Kommendorſtwá de Antiquo Caſtro, ktora prowádził Wilhelm Nippem Kommendor támże/ pod ta było máło Krzyżakow y własnych Zołnierzow Pruſkich/ tylko co iedno z inych kráin/ w Száchownice robiona ná czworo polá/Białłe/ Czarne/ Szeroka ná trzy łokćie bez ćwierći/ Długa ná cáłe trzy.

Czternaſta Choragiew Biſkupá Számbień/ ktora ſpráwował Comes Henrich de Kamiencz z Myſny/ pod ktora byli Milites Omagiales, y niektorzy Krzyżacy z Biſkupſtwá/ y Zołnierze zá pieniadze onegoż kráiu/ Byłá Choragiew Białła/ ná niey tháḱie krzywe kołpaki/ Szeroka ná dwá łokćiá y ćwierć/Długa ná pultrzećiá.

Piethnaſta Choragiew Miáſtá y Kommendorſtwá Tucholſkiego/ktora ſpráwował Henrych Kommendor támże/pod ktora byli Krzyżacy y Sláchtá Tucholſka. Był to bárzo nádety Fáktor tey Choragwie/ bo był Niemiec vrodzony/ dwá Mieczá gołe przed ſwoim Pocztem/iákoby iáki zwyćiężcá nosić kazał/ y iákoby oná woyná ná nim ſamym tylko należeć miáłá. Acz to było Miſtrzowi y Kommendorom inßym nań niemiło/ ále on pychy ſwey niechćiał złożyć ná ich vpominánie. A potym ták ſproſnie vćiekał po przegráney bitwie/ że żaden ſproſniey/iednák poiman/á oćiet rece y nogi dla oney hárdośći iáko pień. A to powiedał/że tych Mieczow nie ſchowam/ áż obá we krwi polſkiey pomáże. Były Polá Cztery Czerwone á Białłe/Dluga ná trzy łokćie/ Szeroka iáko płotná Tkáckiego ſtawáło.

Szeſnaſta Choragiew Wielkiego Kommendorſtwá/ ktora ſpráwował Krzyżak ieden Kunrad Lichterſten Magnus Commendator, Pod ta byli Ludźie z Rakus pieniężni/y Krzyżakow nieco. Byłá Szeroka ná Trzy łokćie/Dluga ná pułczwártá/ Trzy Polá Czerwone y Białłe. Ten zábit/y ludźi iego wiele zbitych/ pułtrzećiá łokćiá ná dłuż/ Szeroka ná dwá y Czwierć.

Siedmnaſta Choragiew Kommendorſtwá Nießowſkiego/ktora ſpráwował Gotyphrydus Hoczphelth Kommendor onegoż Zamku/ pod ktora byli Krzyżacy y żołnierze pieniężni/ktorych bárzo wiele pobito/ ſam vćiekł/ Polá Trzy Czarne y Białłe/ Dluga ná Dwá łokćiá y Czwierć/ Szeroka cáłe Dwá Lokćiá.

Oſmnaſta Choragiew Białła / ná niey Dwie Strzale Pomaráńczowey bárwy. Byłá Zolnierzow pieniężnych z Weſtáliey/ ktora prowádził Weſtálczyk ieden zá ſwe pieniadze własne ná ſłowo Miſtrzowſkie. Przetoż mieli pod ſwym znákiem Choragiew/ byłá Szeroka ná dwá Lokćiá/Dluga ná pultrzećiá y Czwierć.

Dźiewietnaſta Choragiew Białła/ná niey Pole Czerwone/ Trzy Roże w nim Białłe/ Woythoſtwá y Miáſtá Rogozná/ ktora prowádził Woyth Fryderyk de Wed. Pod ta byli Zołnierze z Powiátu Rogozieńſkiego. Byłá to Choragiew máła/ná pultorá Lokćiá Długa/Szeroka łokieć y ćwierć.

Dwudźieſta Choragiew Kommendorſtwá y Miáſtá Elbiagá/ktora ſpráwował Kommendor onegoż Miáſtá Wernerus Tetyngier. Pod ta byli Zołnierze z Elbieſkiego Powiáthu y Mießczánie/ Krzyżakow niewiele/ y ludu pieniężnego. Były ná niey Dwá Krzyżá/Czerwony w Białłym polu/ Białły w Czerwonym/ ná Szerz pultorá łokćiá/ ná Dłuż dwá/y mniey niż Czwierć.

Dwudźiestha Pierwsza Chorągiew Kommendorstwá y Miástá Engielzberg/ kthora spráwowal Zburkárdus Wobek Kommendor támże. To po nászemu zowa Koprzywno. Miał pod swa spráwa Krzyżaki y Zolnierze pienieznc. Był ná niey Anioł Białły w polu Czerwonym/ zábit/ y ludźi iego niemáło/ Szeroka ná dwá Lokćiá/ Dluga ná dwá y ná Czwierć.

Dwudźiesta Wtora Chorągiew Białła/ ná niey Jeleń Czerwony/ Kommendorstwá y Miástá Brodnice/ ktora spráwował z Báldenoi Scholl Kommendor Brodnicki/ alias Strosbork/ miał pod swa spráwa Krzyżaki y Rycerstwo onego Powiátu/ iedne z powinnośći drugie zá pieniadze. Byłá Dluga ná Dwá Lokćiá bez Czwierći/ Szeroka pułtorá/ pod ta było wiele zbitych ludźi.

Dwudźiesta Trzećia Chorągiew Białła/ ná niey Miecz Czerwony y Kurwáturá Czerwona ná Krzyż/ Biskupá y Biskupstwá Chełmieńskiego/ ktoro spráwował Slugá Biskupi Theodorikus de Sowimburg/ pod ktora byli Sludzy Biskupi/ & Omagiales Terrigenæ, Szeroka ná dwá łokćiá bez ćwierci/ Dluga ná dwá y ćwierć.

Dwudźiesta Czwarta Chorągiew Białła/ ná niey Trzy Rogi Jelenie száre/ Woytostwá y Zamku Brátyaná y Nowego Miástá/ pod ktora byli Krzyżacy y Mieszczánie y żołnierze pieniezni/ Szeroka ná dwá łokćiá/ Dluga ná pułtrzećiá/ wiele zbitych/ poimánych wiecey.

Dwudźiesta Piatha Chorągiew/ ná niey Krzyże dwá/ Czerwony w polu Białłym/ Białły w Czarnym/ ná dłuż dwá łokćiá/ ná szerz łokieć y ćwierć/ pod nia byli ludzie pieniezni/ zbici wszyscy.

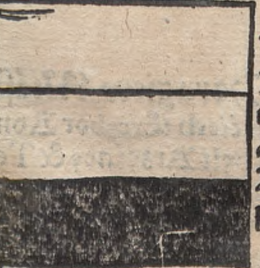
Dwudźiesta Szosta Chorągiew/ ná ktorey był Belt y Strzałá czerwone/ pod nia byli Niemcy ktorzy swym kosztem Krzyżakom k woli przyiecháli/ y własney Fámiliey swey Belt mieli/ byłá Szeroka ná łokćiá dwá/ tákże y dluga.

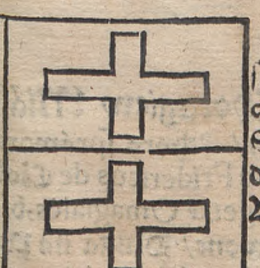
Dwudźiesta Siodma Chorągiew Czerwona/ ná niey Liszká Białła z rozdziewiona geba/ pod ktora byli Szwáycárowie/ kthorzy zá pieniadze Mistrzowskie byli wywiedźieni/ y swegoż Narodu Herb mieli/ Byłá Szeroka ná łokćiu y ná pułćwierći/ Dluga ná łokćiu y pułtory ćwierći.

Dwudźiesta Osma Chorągiew Miástá y Kommendorstwá Elbieskiego/ pod ktora byli Krzyżacy y Slachtá onego kráiu y Zołnierze pieniezni/ Krzyże dwá/ Czerwony w Białłym Białły w Czerwonym polu/ ná dłuż trzy łokćie bez ćwierći/ ná szerz dwá y ćwierć.

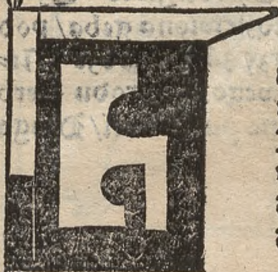
Dwudźiesta Dźiewiatha Chorągiew/ Woytostwá y Miástá Leskiey/ ktora spráwował Woyt Kuszecke de Leskiey/ co po nászemu zowia Zuláwa/ pod ta byli Krzyżacy z Zamku Márborgu y drudzy Sołtysi ábo Woytowie onego kráiu ze Wśi/ ná niey trzy polá Białłe miedzy Czarnymi/ Szeroka ná Dwá Lokćiá y puł ćwierći/ Dluga ná trzy bez Czwierci/ wiele zbitych.

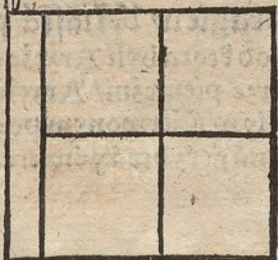
Trzydźiesta Chorągiew Elbieska/ kthora spráwował Mistrz Elbieski/ pod ta tylko sami Mieszczánie byli á żołnierze pieniezni ichże kosztem. Byłá Szeroka ná pułtorá łokćiá/ Dluga ná Trzy/ Krzyże dwá ná niey/ Białły w Czerwonym/ Czerwony z Białłym/ wiele zbitych.

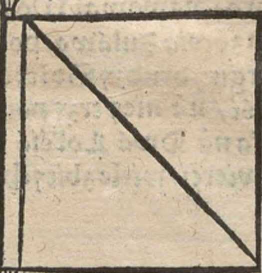
Trzydźiestha Pierwsza Choragiew Kommendorstwá y Miástá Sluchowá / kthora spráwował Arnoldus de Báden / Kommendor Sluchowski / pod tą byli Krzyżacy y Slachtá onego Powiátu / ná niey był Báran Biały ná pulpolá wietsze Czerwone / ostátek Białe. Byłá wszerz ná dwá Lokćiá bez Czwierći / ná Dluż dwá y Czwierć / wypusczony Ogon od Czerwonego Polá. Ten był Kommendor zábit z wielo Zołnierzow / nálezion miedzy Trupy / do Márborku záwiezion / tám pochowan.

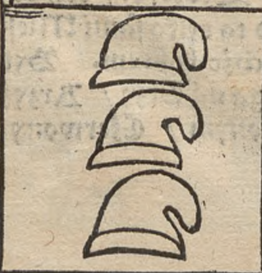
Trzydźiesta Wtora Choragiew Czarna / ná niey Biała Siekierá Miástá Bársthen / kthora wiodł Woyt de ibidem teyże Fámiliey / pod thą byli Krzyżacy y Slachtá onego kráiu / wszyscy tego Herbu vżywáli. Byłá wzdłuż ná pultrzećiá łokćiá / ná szerz dwá y ćwierć / Ogon ná dwá y ćwierć / Szeroki ná dłoń / co dáley to węższy.

Trzydźiesta Trzecia Choragiew Kommendorstwá y Miástá Osteroden / Chorąży tey Chorągwie był Pielgrzym rzeczony Fogiel / pod thą byli Krzyżacy Terrigenæ Omagiales spráwował ią Kommendor támże / poimánych śiłá y ten Chorąży. Byłá Dluga ná trzy łokćie / ná szerz pultrzecia y pul ćwierci / Cztery Kwátery w niey Czerwone á Białe.

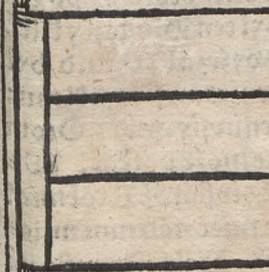
Trzydźiestá Czwarta Choragiew Miástá Sczytná / ktora spráwował Woyćiech Erczbor Kommendor Wortelzburg / pod ktorą byli Krzyżacy & Terrigenæ Omagiales, do tego Kommendorstwá należący / Szeroka ná Dwá łokćiá y ćwierć / Dluga ná Trzy bez ćwierći / Linia przez nię / Dwie Polá / Czerwone y Białe.

Trzydźiesta Piatha Choragiew Miástá y Kommendorstwá Rángnetá / kthora spráwował Kommendor onegoż kráiu Comes Fridericus de Czolrn pod ktorą byli krzyżacy & Terrigenæ Omagiales, białá / ná niey Kołpaki Trzy Czerwone / Dluga ná pultrzećiá Lokćiá / Szeroka ná dwá y ná ćwierć / wiele zbitych / sam Kommendor poiman.

Trzydziesta Szosta Choragiew Miástá Krolewcá / ktora prowádził Mistrz de ibidem, tylko własną Slachtę onego kráiu / Zołnierzow pieniężnych máło było. Ná niey byłá Koroná Czerwona w Białym polu / Krzyż Biały w Czerwonym / Dluga ná dwá łokćiá y ná dłoń / Szeroka ná dwá bez ćwierći / zbitych y poimánych bárzo wiele.

Trzydziesta śiodma Choragiew / Polá żołte Białe á Czerwone. Pod tą byli Niemcy ktorzy przyszli ex Rheni Partibus, / mieli Zołnierzow z Włocźniámi niemáło Mężow dobrych / ći dobrowolnie przyszli ná pomoc Krzyżakom / Szeroka byłá ná Pultrzećiá Lokćiá / Dluga ná Trzy bez ćwierći / zbići wszyscy / máło poimánych.

Trzydziesta Osma Choragiew z Woytostwá Tczowá / ktora prowádził Mathiasz Beberách Woyt Tczowski / pod ktorą byli Krzyżacy y Slachtá onego kráiu Mieszczánie y Zołnierze pieniężni. Były ná niey Cztery Polá Czarne á Białe / Dluga Putrzećiá Lokćiá / Szeroka ná dwá y ná dłoń.

Trzydźiesta Dziewiata Choragiew Miástá Holsthen wietszego / tę spráwował Woyt de ibidē, Pod tą byli Krzyżacy onego Konwentu / y Slachta onego kráiu / y Zołnierze pieniężni. Trzy polá miáłá Czarne / Białe y Czerwone / Dluga ná Trzy y Pulćwierći / Szeroka ná dwá łokćiá.

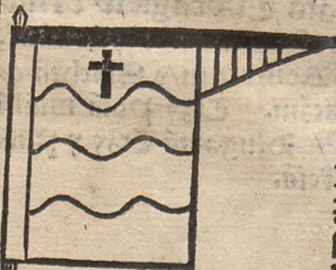
Czterdziesta Choragiew Rycerstwá Myśnieńskiego / pod ktorą było miedzy inszymi Mężow ná wybor Osmdziesiąt z Włocżniámi / ktorzy zá swe pieniądze do Krzyżakow sie wypráwili ná pomoc. Nie chćieli być pod żadnym znákiem Krzyżáckiem / ći wszyscy zbići w potrzebie. Były Polá Cztery Blekitne á Czerwone / ná Szerz dwá Lokćia y Pul ćwierći / ná dłuż pultrzećiá łokćiá.

Cżterdziesta Pierwsza Chorągiew Białła/ná niey Orzeł Czerwony/przez Skrzydłá miał Zołte Streffy/ Nos y Nogi Zołte/ Miástá Brándeburgu/ kthorą spráwował Márgwárd de Galczbách/ Kommendor ibidem, pod ktorą byli Krzyżacy Mieszczánie y Zołnierze pieniężni. Tá Chorągiew byłá dárowána Miástu temu przez Márgrábie Brándeburskiego gdy walczył z Pogány / był poiman ten Márgwárd przez Janá Długoszá z Domu Wieniáwá/ Oycá tego ktory był te Chorągwie popisał y Wymálowáć dał/ ktore áż po ten czás w Skárbie Kośćielnym w Krákowie są/ poimał był ten Długosz y kilká inszych znácznych Krzyżakow. Tego Márgwárdá gdy vyźrzał Wituld/ był mu rad/ bo mu był Mátce náłáiał ná Seymie iednym/ vyźrzawszy rzekł mu: Bysz duhi Márgwárd. Ktory vporu y pychy nie odmieniwszy rzekł: Otom iest zbity z koniá zá przypadkiem nieszczęśćia/ toż y ćiebie może potkáć. Wituld widząc one hárdą myśl iego/ kazał go Litwie śćiąć/ wszákoż Krol miał mu zá złe gdy sie tego dowiedźiał/ mowiąc: Godźiło sie mieć nád nim miłośierdźie po tym nieszczęsnym pokaraniu od Páná Bogá. Byłá Szeroka ná dwá Łokćiá/ y tákże Długa.

Cżterdźiesta Wtora Chorągiew Białła/ ná niey Gryff Czerwony Kázimierzá Kśiążęćiá Szczećinskiego/ ktorą był wywiodł z swey Ziemie z wielką niesławą swoią y Páństhwá swego. Byłá Długa ná dwá łokćiá bez ćwierći/ tákże Szeroka/ Ogon długi na łokieć: á wszákoż iż ná własną Oyczyznę Mieczá dobył/ skąd on y Przodkowie iego wyszli y dźielnice bráli/ porážon y wszyscy ludźie iego/ á sam poiman/ wszákoż potym od Krolá wypuszczon.

Cżterdziesta Trzećia Chorągiew Ziemie Chełmskiey/ktorą prowádźił Comes & Hæres de Szein, Commendor Thorunski / pod ktorą byli Krzyżacy / y Mieszczánie Thorunscy/ y Chełmscy Zołnierze pieniężni od Thorunian náięći. Byłá szeroka ná pułtrzećiá łokćiá bez ćwierći/ Długa ná dwá y ná pułtory ćwierći / Ogon długi ná dwá łokćiá/ co dáley to węższy/ Krzyż ná niey Czarny/ Kráie Czarne v Chorągwie y v Ogoná/ Rzeki Czerwone y Białe.

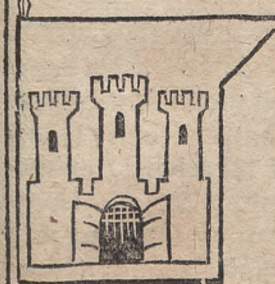
Cżterdziesta Czwarta Chorągiew Czerwona/ ná ktorey były dwá Krzyżá Białe/ Kommendorstwá y Miástá Gdańská/ ktorą kosztem swym wywiodł Mistrz Gdański z Miástá zá pieniądze/ te zwano Schewkindri/ byłá szeroka ná dwá łokćiá bez ćwierći/ Długa ná dwá y ná pułtory ćwierći/ był pod nią lud okrutny y boiowny/ wszakoż vmieiętnieyszy ná wodźie niż ná źiemi/ było ich sto z Oszczepy. Te Krzyże Kázimierz Trzeći Gdańszczánom był zozdobił Koroną/ ktorych áż po ten wiek zá Herb vżywáią Gdańszczánie.

Cżterdziesta Piąta Chorągiew tegoż Kommendorstwá/ Biała y Czarna Strefá przez nię/ ktorą spráwował Háns Schonwenschelt Kommendor Gdański/ pod ktorą byli Krzyżacy y ludźie kráiu onego y Zołnierze pieniężni/ Szeroka ná dwá łokćiá bez ćwierći/ Długa ná dwá y pułćwierći/ Ogon v niey ná dwá/ Szerz iego ná ćwierć/ zbitych było bárzo wiele.

Cżterdziesta Szosta Chorągiew Biskupstwá Alsperskiego y Miástá Alsperku/ ktorą spráwował Dworzánin tegoż Biskupá/ byli pod nią ludźie z onegoż Biskupstwá y Mieszczánie/ było więcey niżli Sto miedzy nimi z Oszczepy/ Báránek ná Chorągwi Biały z Chorągiewką w Polu Czerwonym/ Długa ná Trzy łokćie przez Pułtory ćwierći/ Szeroka ná Dwá bez ćwierći/ Ogon ná pułtorá łokćiá/ zbići y poimáni.

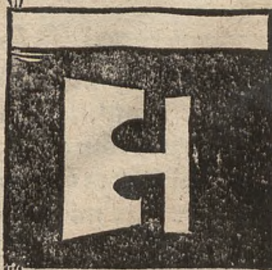
Cżterdziesta śiodma Chorągiew Miástá Thoruniá/ ktorą spráwował Vicecōmendor Gdański/ pod ktorą miedzy inszymi było śiedmdźieśiąt Mężow z Oszczepy/ byli Krzyżacy y żołnierze pieniężni. Dłuda ná pułtrzećiá łokćiá / Szeroka ná dwá bez ćwierci / Ogon ná dwá bez ćwierći / Pole Białe/ Wieże ná nim Czerwone/ Broná Czarna/ Kratá biała/ żołte Drzwi.

Cżterdziesta Osma Chorągiew Zamku Gdańskiego/ ktorą spráwował Mistrz Toruński/ pod ktorą byli Mężowie z Oszczepy/ Krzyżacy y Zołnierze pieniężni/ Długa ná dwá łokćiá bez ćwierći/ Szeroka ná Pułtorá y ćwierć/ byłá Biała/ przez nię Czarna strefá/ Ogon v niey ná dwá łokćiá/ szerz iego ćwierć.

Cżterdźiesta Dźiewiąta Chorągiew Kommendorstwá y Zamká Gniewu/ ktorą spráwował Jan Hrábiá de Veinde Kommendor Gniewski/ Człowiek tho był Sláchetny y pokorny/ ktory záwsze ná Pokoy rádźił/ iákoś o nim wyższey czytał. Pod tą byli Krzyżacy y wiele Zołnierzow de Frankouia, y nie máło inszych żołnierzow Niemieckich/ mieli miedzy sobą ośmdźieśiąt Mężow z Oszczepy/ then był porážon ále nie vmárł/ był ránny y ták záwieźion do Márborku z roskazánia Krolewskiego/ támże vmárł/ pochowan w Kośćiele świętey Anny. A on co nań fukał że ná pokoy rádźił/ vćiekł/ nie obeyźrzał sie áż w Elbiągu/ tákże y Kommendor Tucholski/ ktory nań sie miotał mowiąc że sie boisz/ wszákoż ten zábit w Pogoni/ ná niey był Belt biały z Strzałą w czerwony polu.

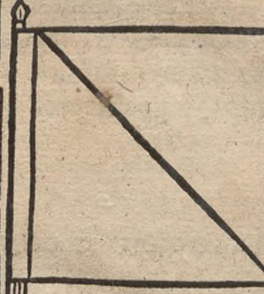

Piečdźieśiata Choragiew Cžarna/ ná niey Bialla Siekierá/ pod ta byli Krzyżacy/ ktora prowádźil Woyt SwátaSekierká rzecżony / miał Zołnierze pieniężne/ byłá Dluga ná dwá łokćiá/ y tákże Szeroka.

Piečdźieśiata Pierwßa Choragiew Błekitna/ ná niey Lew Cżerwony w Białłe Strefy / iezyk Białly wywieśił/ Koroná Złota ná Głowie/ Páznokćie y Zeby żołte/ Ogon pstry/ tá byłá Miáſtá Braßfiká/ ktora Kśiąże Braßfickie gdy był Ludźie wywiodł przećiwko Pogánom/ dárował Miáſtu onemu. Te sprawował Kómendor Braßficki/ pod nia byli Krzyżacy / Sláchtá onego kráiu z Mießcżány/ Dluga ná dwá Lokćiá y ná ćwierć / Szeroka ná dwá y ná puł ćwierći.

☞ Potym iáko cżytamy v wßytkich Historykow/ znowu po tey známienitey porażce / Krzyżacy chcac sie pomśćić nád Polaki krwie rozlania Bráćiey swey/ pocżeli ludzie zbieráć/ y iuż mieli znowu Dźieśieć tyśiecy ludźi do boiu zá pieniadze/ ktore był wywiozł Gdańſki Pleban z Márborgu tym sposobem: Gdy byli oblegli Polacy Zamek Márborg / on niemogac wrzkomo obleżenia wyćierpieć / wyiáchał nákładßy Kśiag ná woz/ miedzy ktore Trzydźieśći Tyśiecy Duplonow we złoćie włożył. Polacy zdrády żadney sie niespodźiewáiac wolno go wypuśćili/ wßákoż iednák nágrodźił Pan Bog Polakom/ bo lud ten ktory zá te pieniadze zebráli Krzyżacy/ znowu porážili z Michálem Kochmáiſtrem nowego Márgrábſtwá Woytem / o cżym świadcży Miechowitá w Kśiegách 4. List 281. Káp: 44. tymi słowy. Die itaq; Veneris Sancti Gereonis, acies Regis Wladislai. &c. Wteyże bitwie Janá Náżyaná o ktorymes pod Toporem cżytał wspomina.

Te Długoß Choragiew opowieda/ że byłá Długa ná pułtrzećiá Lokćiá y ná puł ćwierći / ná ßerz dwie y ćwierć/ puł polá Cżerwonego ná vkos/ puł białlego/ pod nia byli Krzyżacy/ v Koronowá w Piatek osmego dniá Páźdźierniká/ w Roku 1 4 1 0. Poráženi od náßych / kedy Jan z Ostrowiec rzecżony Náſchian z domu Topor / Chorażemu Fránkowi Choragiew odiał/ pod ktora był y sam Miſtrz Henryk/ y wiele znácżnych Krzyżakow / y Dwor wßytek Zygmuntá Cesarzá y Wegierſkiego Krolá / y Rycerſtwá wiele/ ktorzy byli poućiekáli w dźień świetych Rozeſłáńcow z bitwy. Ci wßyscy máiac niemáłe woysko/ náßych bacżac niewiele w licżbie / bo tám tylko niektorzy Dworzánie Krolewscy byli/ á Sedźiwoy z Ostrorogá Poznáńſki Woiewodá z Choragwia Herbowna Nałecżow. Przeto ie ták iuż rozumieli Niemcy mieć zá pewne wieźnie swoie / wßákoż ieśli oni wielkośći vffáiac/ tedy też naßy śile y ßcżeśćiu á spráwiedliwośći swey/ trzy kroć sobie dawáiac znák/ z obu ſtron odpocżywáli / y wieźnie ábo y konie sobie wracáiac z obu ſtron pobráne. Potym sie Polakom poßcżeśćiło / Miſtrz Henryk de Pláwen z trocha swych záledwie vćiekł/ drudzy poimáni á Krolowi przywiedźieni / ktory Krzyżem leżac prośił Páná Bogá o zwyćieſtwo nád nieprzyiaćielem ludowi swemu. Wielka zdobycż ná ten cżás wźieli Polacy.

☞ Drugie Choragwie pobráne wspomina Długoß od Polakow Krzyżakom/ w Roku 1 4 3 1. V Wśi rzecżoney Dopki/ nád Rzeka Wierzcha v Nakłá.

☞ Naprzod Choragiew Miſtrzá Inflantſkiego Białla/ ná ktorey Pánná Márya w Száćie Błekitney Dźiećie w reku trzyma/ Głowy Złothe/ Krzyż Cżarny ná Zielonym Polu / ktora sprawował Theodoryk Kroe Márßałek Inflantſki/ ktoremu był Przewodnikiem Iodocus de Hogiekkierche Commendor Tucholſki/ iáko świádomy. Miáłá tá Choragiew dwá Znáki / ná iedney Pánná MArya / ná drugiey Swiety Maurycy / byłá Dluga ná dwá Lokciá bez ćwierći/ y ták Szeroka.

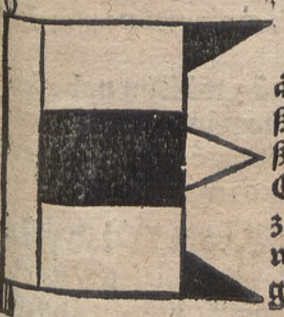

Wtora Choragiew z ta pospołu wźieta/ ná ktorey był Mąż Cżarny we Zbroi w Płaßcżu Błekitnym/ Oßcżep z Proporcem w reku trzymáiac/ Nakolanki Zołte/ Krzyż w gárzśći trzymał. Sprawcá tey Choragwie był poiman / długo był w Krákowie ná Zamku w wieźieniu/ potym wypußcżon. A to sie wßytko dźiało Roku 1 4 1 0.

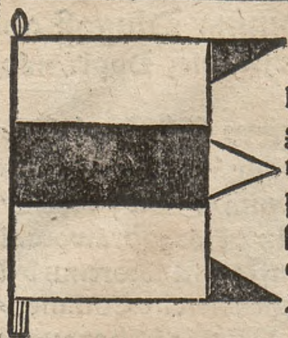
☞ Tenże Historyk Długoß opowieda Choragwie pobráne Feria quinta ante Festum Exaltationis Sanctæ Crucis, Anno 1 4 3 1.

☞ Naprzod Cżarna ná niey dwie Gwiazdźie Białłe/ tá byłá ludźi Inflantſkich / ktora sprawowáli/ Jan Járogniewſki y Hieronim Wißemburg y Dobrogoſth Kolińſki/ do nich dwá Inflanći Schywor Commendor de Oscherod, & Valterus Delo Cōmendor de Dinburg, wßyscy w tey potrzebie zbići/ dwie śćie Ráytárow ná koniách/ oprocż ludźi pießych/ wßyscy zbići od chłopſtwá po rozgromie. Byłá Długa ná dwá łokćiá y pułtory ćwierći/ ná ßerz dwá y ćwierć z ogonem. Było dwie śćie pod nia Meżow z Oßcżepy/ zbići w pogoni.

Cżwarta Choragiew/ Trzy Polá Cżarne á Białe/ Było pod nia Sto Ráythárow Konnych/ wßyscy zbici od chłopſtwá po rozgromie z ludem pießym/ Szeroka ná dwá łokćiá y ná dłoń / miáłá Trzy Ogony/ káżdy ná łokćiu. Było pod nia Sto Meżow z Oßcżepy/ wßyſtkie żywo przywiedźiono do Krákowá/ w Wieże wmiátano/ inße ludźie Chłopſtwo pogromiło.

Piatha Chorągiew Bártoszá de Wiszemburg támże w tey potrzebie/ ktorą spráwował Georgius Kutzlebe, Woyt z Rokenhauzu/ pod ktorą było miedzy inszymi Sto Mężow z Oszczepy/ miedzy nimi piechoty bárzo wiele/ z Pomorskiey/ Chełmskiey/ Pruskiey/ Inflántskiey/ ziem. Byłá szeroka ná łokćiu y ná ćwierći/ y tháksze długa/ Trzy Ogony v niey/ káżdy ná Łokćiu.

☞ Ták gwałtownego nieprzyiaćielá poráziwszy/ Pánu Bogu cześć y chwałe dawáli/ á w tym ćiáłá vmárłych chowano/ na ktore Krol pátrzáiąc z płáczem sie oświadczał Pánu Bogu/ że sie w ich śmierći nie kochał/ owszeki záwsze zgody prágnął á pokoiu. Naprzod ćiáło Mistrzowe miedzy Trupy náleźli/ do Márborgu z vczćiwością prowádzono/ y támże v S. Anny pochowan/ potym insze według Stanow ich chowano.

¶ Z Woyská Polskiego ácz ich też niemáło poległo/ wszákoż dwá naznácznieyszy/ Jákubowski z Domu Topor/ á Cielicki.

¶ Mistrz on nádety co był Krolowi dwá Mieczá posłał/ od chudego Drabá zábit/ á przy nim Czterystá Kuntorow y Rycerstwá znácznego/ ktorych liczbe kłádą 5 0 0 0 0. Książe Szczećińskie poiman przez Skárbká z Gory z Domu Hábdánk/ Konrad Książe Oleśnickie przez Czechá z Salce. Poiman też Gerczyk Kerczdorff Groff ze Czterdźiesćią Paniąt Czeskich. Owa wszytkich było Czterdźieśći tyśiecy poimánych/ ostátek pouciekało/ bo kłádą Pruskie Kroniki Woyská Krzyżáckiego ná then czás 1 4 0 0 0 0. Niektorzy wypuszczeni z łupem powiązáni/ drugie do Polski wieźiono/ gnano/ dwu Kuntoru sobie wźiął Wituld/ Sámborgá y Márgwárdá/ ktore dał pośćináć.

¶ Ná on czás gdy Krol ná poboisku Pánu Bogu sie modlił/ dźiekuiąc mu zá zwyćiestwo/ Henryk z Pławná ktory był Kuntorem we Swiećiu/ lud co napredzey zebrawszy/ Márborg osádźił/ toż dopiero Krol tám przyszedł/ Zamek ze trzech stron obegnał/ Polacy od Nogathu/ Litwá od Wisły/ á Rusacy z inymi Kozaki z Południá/ bez przestánia Strzelbą Mury tłukli/ á gdy ono Obleżenie chwile trwáło/ Slachtá Pruska/ Chełmińska/ Pomorska/ ze czteremá Biskupy/ z Chełmińskim/ Wármieńskim/ Pomezáńskim/ y Sambieyskim/ dobrowolnie sie poddáli Krolowi/ Zamki/ Miástá Krol wźiął pod swą obrone/ Gdańsk/ Krolewiec/ Elbiąg/ Thoruń/ Chełmn/ Swiećie/ Gniewo/ Tczow/ Nowe/ Brodnice/ Brándeburg/ y inszych wiele/ gdźie nawietsza chec Elbiezan przećiwko Polakom sie okazáłá/ kthorzy Wernerá Tetyngierá Kommendorá swego z Zamku wyrzućili/ o czymći potym Historya szerzey powie.

¶ Przyszedł pieszo Krol Włádysław do Krákowá z wielkim nabożeństwem/ Chorągwi Pięćdźiesiąt Krzyżáckich ná wieczną pámiątke záwieśić w Kośćiele ná Zamku przed Grobem świetego Stánisłáwá kazał/ ktore áż y po ten czás widzimy od Roku 1 4 1 0. iákoś o nich wyższey czytał.

W Roku potym 1 4 1 2. przyiecháli do Krolá Włádysłáwá Posłowie Weneccy/ postepuiąc pięć set ludu Krolowi z Oszczepy/ gdyby tylko z Krolem Zygmuntem Węgierskim woyne podniosł/ ktory iuż był obran ná Cesárstwo. O czym dowiedźiawszy sie Zygmunt/ posłał też Posły swe do Krolá Włádysłáwá potwierdzáiąc Przymierza/ ábo zgolá żądáiąc go do Lubowle ná rozmowe przyiaćielską.

¶ Tám Krolowie oni obá potym miedzy sobą y Krolestwy swymi przymierza potwierdźili. Ná prosbe Zygmuntowe iechał z nim Włádysław do Budzyniá/ y támże do niego Posłowie Tátárscy przyiecháli z wielkimi vpominki/ obiecuiąc mu wielką pomoc ná káżdego nieprzyiaćielá kedyby iedno potrzebe miał. Z czego był bárzo Krol vćieszon. Potym od Zygmuntá Krolá wielkimi vpominki vdárowan. Obroćił sie do Polski przez Moráwską ziemie.

¶ Z Węgier przyiechawszy Włádysław/ obieżdżał swoie wszytkie páństwá/ á v Grodłá nád Bugiem/ Polakom y Litwie/ Syem złożył/ y tám miedzy tymi obiemá Narody przymierza potwierdźił. Tám Práwo y Wolność Rycerską nádał Litwie/ wszákoż tym tylko ktorzy sie pochrzćili ná Wiáre Rzymskiego Kośćiołá/ y do tych Herbow ktorych Rycerstwo Polskie vżywáło przyłączył/ o czym bedźiesz miał niżey.

W Roku potym 1414. Dla wielkich krzywd ktore miał od Krzyżakow w gránicách Páństw swoich/ rostkazał sie wszemu Rycerstwu z Polski/ z Ruśi/ z Litwy ruszyć/ miał do thego wiele ludźi zá pieniądze/ z Czech/ z Sląská/ y ktemu Sląskie Książetá. A ták nie zábáwiáiąc sie długo szedł w ziemie nieprzyiaćielską/ wiele Zamkow/ iedny popustoszył/ drugie pod swą moc wźiął/ áż potym przyiechał Legat Papieski Janá 23. Jan Lausanen: Biskup/ ktory przymierze do dwu lat wźiął miedzy Krzyżaki á miedzy Krolem/ żądáiąc áby wszytke kontrowersyą ná Konstantin: Concilium ku rozeznániu dáli.

¶ A ták Krol rospuśćiwszy woysko/ Posły ná Concilium wypráwił/ miedzy ktorymi był naprzednieyszy Andrzey Łáskáry z Domu Godzámbá/ Biskup Poznáński/ o czym bedźie w Historyey.

¶ W tymże czáśie Włádysław Krol przyiaćielską chec okazał Zygmuntowi Cesárzowi w Węgrzech/ bo w niebytnośći iego Turki/ kthorzy Ziemie Węgierską pustoszyli/ y z ziemie Bośnieńskiey ktorey był z reku ich Zygmunt dostał/ gdy ią znowu pod swą moc bráli/ odegnał/ (posławszy do nich Posły bárzo z srogiem poselstwem) Wieźniow wiele Przednich Pánow odgromił/ do sześći lat Przymierze miedzy onymi ludźmi postánowił.

Potym wszystke Polske y Ruską Ziemie bárzo prędko obiechał/ á gdy był w Sniatynie przed Swiątkámi/ w Roku 1 4 1 5. przyiechał do niego Woiewodá Wołoski ze wszytkimi Pány swymi/ tám sie Krolowi pokłoniwszy/ Chorągiew przed nogi iego porzućił/ á potym y przyśiągł záwsze pod mocą y rostkazániem Krolow Polskich z ludźmi swymi być.

¶ Thegoż czásu od Cesárzá Konstántynopolskiego y od Pátryárchy przyiecháli Posłowie/ prosząc áby ich Krol żywnośćią opátrzył zbożem/ bo bárzo byli vdręczeni od Turkow. A ták Krol Włádysław vczynił dosyć prosbie ich/ o czymći potym Historya powie.

¶ W Roku 1 4 1 6. Anná Krolewná vmárłá/ nie długo pothym Tátárowie do Ruśi wpádli z Czarzem Edygą/ Kijowski wszystek Powiát spustoszyli ogniem y Mieczem/ y Miásto Kijow spalili/ y od tego czásu do pierwszey ozdoby przyść nie może.

¶ Krol co miał sie mśćić nád Pogány/ to ná ten czás weselem sie zábáwił w Sánoku/ kedy poymował Helżbiethe Pilecką/ Woiewody Sedomierskiego Ottoná Corke z Domu Topor/ ták iákoś o thym pod Toporem czytał. Po tym weselu gdy Krol z Poznániá do Srzody iechał/ záburzyło sie Niebo/ potym grom ták srogi vderzył/ w woźie cztery konie/ dwoch Dworzan/ y inszych koni wiele pobił. Krol chwile leżał iákoby vmárły/ przyszedł potym ksobie y był zdrow/ tylko co kilká dni nie słyszał/ y thák to mowili ludźie/ że go Pan Bog dla nieprzystoynego Małżeństwá pokáráć raczył/ bo tá Helżbietá byłá Chrzesną Mátką iego.

¶ Złożył potym Krol Syem w Łeczycy/ ná ktorym máło nie przyszedł do czego dźiwnego. Helżbieta Krolowa gniewáłá sie ná Woyćiechá Jástrzebcá Biskupá Krákowskiego/ dla thego/ że ten napierwey był przećiwko

temu że ia Krol poiął zá żone. Druga/ iż Janowi Synowi iey / kthorego miáłá z Wincentem Gránowſkim z domu Leliwá / dał Liſty ná Grábſtwo nád Práwo Poſpolite. On tych Liſtow pieczętowáć niechćiał / á ták Krolá nań podwodźiłá / áby mu ná Seymie wźiął Pieczęć / ále vmárłá przed Seymem/czemu wßyſcy byli rádźi/ oprocz Krolá ktory iey żáłował. Wßákoż iednák z Biſkupem był ſad/o co powſtáli Bráćia y przyiaćiele Biſkupi/ ktorych bárzo wiele z nim przyiecháło ná on Syem. Było wielkie zámießánie/aż Krol ná pokoiu ſie zámknął / zátym y Bronę Zamkową zámkniono/ Moſt podnieſiono. Potym oná waśń miedzy Pány vćichłá/y Krol wßyſtkiego Biſkupowi przebaczył. Potym rádźił o dobrym R. P. á nawiecey o Czechách/ktorzy pilno á pilno prosili áby ich Krol w obronę ſwą przyiął/ wßákoż ná kilku Seymiech pilnie o tym rozmawiáiąc/ ná thym ſtánęło/ áby im Krol dał pokoy dla roznych wiar/ktorych ſie iuż było miedzy nimi náſiało/o czym w Hiſtoryey ßerzey czytáć będźieß.

¶ Potym Krol ſpowinowáćił ſie z Fryderykiem Márgrábia Brándeburſkim/dawßy Synowi iego ſtárßemu Fryderykowi iedyną Corkę ſwoię Jádwigę w ſtan Małżeńſki. Ktory gdy ná ten czás ießcze był młodźiuchny/ná Dworze Krolewſkim wielkim doſtátkiem był chowan.

¶ Potym Krol kromia woley wßytkich Pánow Czwartą żonę poiął/ Andrzeiá Kśiążećiá Kijowſkiego Corkę/od śioſtry Wituldowey/ po ktorey żadnego poſagu nie wźiął.

¶ Potym miał z Krzyżaki woynę / ktorą Zygmunt wzburzył miedzy nimi przez liſty/ktore żebracy w ſukniách záßyte wynoſili/ áż w Koninie v iednego liſty gdy z przygody ná drodze vmárł/nálezionō. A ták Krol kazawßy ſie rußyć wßyſtkiey Polßcze/ Ruśi y Litwie / w źiemię nieprzyiacielſką wßedßy puſtoßył w ßerz y wzdłuż/wśi miáſtá palił/y kilká Zamkow wźiął. Krzyżacy widząc vpadek ſwoy/płáczem Slachty y Mießczan porußeni/pokoy zá ſłußnymi kondycyámi vprośili. Zygmunt potym Ceſarz zá wielkimi prośbámi Pánow Węgierſkich poiednan z Władyſłáwem Krolem.

☞ W Roku 1 4 2 4. Krolowa Zophia Koronowana Dwunaſtego dniá Mieśiącá Lutego. Vrodźił ſie pothym Władyſłáwowi Syn/ Piątego Mieśiącá ochrzczon/dano mu Jmię Władyſław Oycowſkie.

Tegoż Roku od Papieżá przynieśiono Krolowi Gwoźdź ieden/ktorym był Zbáwićiel náß Pan Jezus Chryſtus do Krzyżá przybit.

Tegoż Roku y drugiego było wielkie powietrze w Polßcze y w Litwie/ ták iż Krol z Krolową y Witułd w leśiech mießkáć muśieli. A gdy ſie myśliſtwem báwił/padł koń pod nim/złamał goleń/áż kilká Mieśięcy w Kraſnym Stáwie ná lekárſtwie mießkał.

☞ W Roku 1 4 2 6. Ná Swiątki Syem złożył w Lęczycy / ná ktorym o wielką rzecz Tráktat był/wßákoż niedokończony/dla tego/że był Krol ná przeßłym Seymie w Brześciu nie ſpełnił co był rzekł potwierdźić y przyczynić Rycerſtwu wolnośći. Krol żądał/ áby Syná iego/ ktory ſie był Roku przeßłego vrodźił/po nim zá Krolá náznáczyli. A gdy ſie wymowił/ iż wyżßey pomienionych kondiciy vczynić nie mogł / áni ich chćiał potwierdźić/powſtawßy wßyſcy Pánowie/ on Liſt ktory byli dáli Krolowi ná ſie w żądániu iego o ſyna/wźiąwßy od Zbigniewá Biſkupá ktoremu go byli zwierzyli/z gniewem przed oczymá Krolewſkimi zdrápáli. A ták nic nieſpráwiwßy z onego Seymu poiecháli/oſtátek w hiſtoriey czytáć będźieß.

¶ Drugiego Roku nic ſie tákiego godnego pámięći nie dźiało/tylko co Krolowa byłá zá oſkárżeniem Wituldowym w podeyrzeniu/ ktory dla tego iż iuż trzećiem dźiećięćiem chodźiłá/powiedáiąc to iuż być niepodobna rzecz dla lat podeßłych Krolewſkich/o co byłá w wielkim fráſunku / iákoć to potym Hiſtorya powie/áż Pánowie ſami ſie o iey krzywdę wßczęli/á nawiecey Jan Tarnowſki Káßtellan Krákowſki / mowiąc Krolowi: Coż thy nam

Krolem po ſobie chceß Syná zoſtáwić / á ty o Mátce iego nic dobrego nietrzymaß? Zá nim potym wßytek Senat w te ſłowá ſie opárli/áż ſie muśiáłá Krolowa odwodźić śiedmią Pań ſtátecznych/ z ktorymi przyśięgáć muśiáłá/y ták byłá wolna.

¶ Zygmunt potym Ceſarz trudnośći Krolowi zádawał z Wituldem/ ktoremu Koronę ná X: Litewſkie dáć obiecował/coć potym Hiſtoria powie.

☞ W Roku 1 4 3 0. W Rádomſkim Powiećie w Jedlney złożył Krol Syem/ ná ktorym chcąc do Dźiatek ſwoich chęć nákłonić wßytkich ſtanow/Praw y Wolnośći według żądánia ich potwierdźił / y podátkow wiele odpuśćił Mießczánom y Wieśniakom. etc.

Witułd rozmáitymi przemyſły ſtáráiąc ſie o Kroleſtwo/ nie mogąc do tego przyść/wpadł w niemoc/vmárł w Trokách / máiąc wiecey niż ośmdźieśiąt lat wieku. Po iego śmierći byłá trudność z Swidrygielem / kthory práwie mocą wielką domagał ſie Kśieſtwá Litewſkiego / o czymći pothym Hiſtorya powie.

Tegoż czáſu było powietrze wielkie po wßyſtkiey Polßcze/Polacy złożyli Syem ßoſtego dniá Grudniá w Wárćie/ ſkąd potym kazáli ſie wßyſtkim do Litwy rußyć/ á ná dźień pewny Mieśiącá Stycznia v Kijan Wśi w Lubelſkim Powiećie nád Rzeką Wieprzem ziecháć ſie mieli/wßákoż naprzod Poſły do Swidrygielá poſłáli/Zbigniewá Biſkupá Krákowſkiego/ Janá Biſkupá Włocłáwſkiego/ Janá z Lichin Brzeſkiego Woiewodę/y Sędźiwoiá Poznáńſkiego/áby Krolá wolnego do Polſki wypuśćił. Wßákoż on niżli Poſłowie przyiecháli/wiedząc o wßytkim/Krolá wolnego do Polſki odprowádźił.

Ná tymże Seymie w Wárćie Dźiatki Krolewſkie zlecono do wychowánia w dobrych Náukách Wincentemu rzeczonemu Roth Dębieńſkiemu / z domu Odrowąż/ Miſtrzowi y Kuſtoſowi Gnieźnieńſkiemu/ y Piotrowi Ryterſkiemu/Slachćicom.

☞ Ná początku Roku drugiego/ złożył Krol Syem w Sędomierzu z Litwy przyiechawßy/ tám mu znáć dano że Swidrygiełło niektore Zamki ná Podolu opánował. Do ktorego wypráwił Poſły/Stániſłáwá Biſkupá Poznáńſkiego/ y Janá Chełmińſkiego/ Sędywoiá Poznáńſkiego/ y Janá z Lichny Brzeſkiego/ Woiewody/ áby Zamki puśćił a z Podola wyiechał/ z Łucká z Wołyniá áby ziechał/ á do Krolá ná pewny dźień przyiechał/ á od niego z rąk áby Kśieſtwá doſtał ná ktore nieprzyſtoynie wiechał/oſtátek w Hiſtoryey czytáć będźieß. Z ktorym pothym gdy niedbał ná vpominánie woynę podnioſł/ y pogromił/ áż ziecháć muśiał/ wßákoż mu wiele ludźi w pogoni Polacy pobili. Ratno Krol wźiął Zamek ktory Ruſacy poddáli. Spalił był ná ten czás Swidrygiełło Chełmſką źiemię/ále woyſko iego Ciołek Podſtárośći Chełmſki tylko we trzydźieśći koni náiechawßy poráził/trzy ſtá ich zábił/ czterdźieśći żywych poimał. Ná tenże czás kwoli Swidrygiełłowi Wołochowie Podolſką y Ruſkie źiemie puſtoßyli/kthore gdy z wielką korzyśćią názad ßli Buczácki poráził/y one zdobycz odiął.

Rußył ſie potym Krol do Lwowá/tám z Kuiaw z Dobrzyńſkiey Ziemie Slachty wiele do niego przyiecháło/prosząc łáſki y wſpomożenia/że byli znędzeni od Krzyżakow/przećiwko ktorem Krol wielką łáſkę okazał/rozdawßy miedzy nie ſkarb wielki.

Złożył potym Krol Władyſław Syem ná dwudźieſty trzeći dźień Kwietniá/ná ktorym Władyſław ſyn iego ſtárßy ná Oycowſkie mieyſce po śmierći iego był náznáczon y potwierdzon zgodnie od wßyſtkich. A gdy przyiechał do Máłey Polſki Krol/ przyiecháli do niego Poſłowie od Czechow/ obiecuiąc pomoc przećiwko Krzyżakom/ á ſtáráiąc ſie o miłość Korybutowi przyiaćielſką v Krolá/ byli wdzięcznymi v Krolá y v Pánow z tákiem poſelſtwem/ná wßem ich hoynie podeymowano/wßákoż Zbigniew Biſkup Krá-

kowſki/ gdy do Krákowá przyiecháli nád wolą Krolewſką/ we wßyſtkich Kośćielech Sacra interdixit. O co ſobie Pány y Królá bárzo obráził/ że mu ręki dáć niechćiał gdy do niego do Wiślice przyiechał/ wßákoż on tego námniey ſie nieulęknąwßy/ śmiele ná wßytko odpowiedział / coć potym Hiſtorya ßerzey powie.

¶ Tegoż Roku przyiecháli Poſłowie Jána Cypriyſkiego/ Hierozolimſkiego/ y Ormiáńſkiego Królá/ dawßy vpominki Krolowi y Krolowey/ żądáli o Corkę Krolewſką Jádwigę ſynowi Krolewſkiemu/ á pożyczáiąc dwuſtu tyśiecy Czerwonych Złotych/ w ktorych mu záſtáwiáli dwie ábo trzy częśći Kroleſtwá Cypriyſkiego/ wßákoż nic nie otrzymáli bo iuż byłá Jádwigá vmárłá/ á Krol ſie też wymowił że pieniędzy nie miał dla częſtych woien z nieprzyiaćioły.

¶ Tegoż czáſu z wolą Krolewſką/ Zygmunt brát Witułdow Stárodubſkie Kśiążę Swidrygiełá wygnawßy/ ſam Kśieſtwo Litewſkie opánował/ á potym przyſłał o potwierdzenie do Królá/ Krol poſłał śiedmi pánow do Litwy / áby przy nich przyśiągł záwße być w poſłußeńſtwie Krolow Polſkich / y przećiwko káżdemu nieprzyiaćielowi ſpołecznie być gothowym/ y inße kondycye ktore ſie w Hiſtoryey vkażą dowodnie. A te z ſynem Michálem poprzyśiągł/ támże mu Zbigniew Biſkup przednieyßy onego poſelſtwá Miecz imieniem Krolewſkim oddał. On potym doſtawßy Kśieſtwá/ w Ośmiánách Swidrygiełowe woyſko/ ktore był z Ruśi á od Tátárow zebrał/ poráźił/ miedzy ktorymi byli y Krzyżacy Inflántſcy/ w ktorym dźieśięć tyśiecy ludźi pobił / á cztery poimał. Potym Zygmunt Kśiążę ná znák zwyćieſtwá ſwego/ Kośćioł w Ośmiánách zbudował / przy kthorym Kánoniki fundował.

Od Polakow tegoż czáſu był porażon Fetko Kśiążę Oſtrowſkie / ktory ſtronę Swidrygiełowę trzymał/ iáko o tym w Hiſtoryey mieć będźieß. Tám dwánaśćie Chorągwi náßy Ruſkich wźięli/ czternaśćie mil ode Lwowá tę potrzebę mieli/ dniá oſtátniego Páźdźierniká.

☞ Złożył potym Syem Krol ná dźień świętego Jáná Chrzćićielá / z ktorego o pomoc Czechow przećiwko Krzyżakom żądano/ ácz byli wßyſcy Biſkupi przećiwko temu/ ktemu y tho poſtánowiono áby Krol w Polßcze zoſtał/ á nád woyſkiem przełożył Mikołáiá Michałowſkiego z Domu Rożá/ Káßtellaná Krákowſkiego/ ktoremu Krol tylko roſkazał źiemię puſtoßyć/ Zamkow áni Miaſt nie dobywáć. Wßákoż nie długo był poſłußen Krolewſkiego roſkazánia/ zá porádą Oſtrorogá obległ Choynice / ktore było dobrze opátrzono. Potym poleżawßy tám dwá Mieśiacá/ ćiągnął puſtoßąc źiemię Pomorską. Białłym głowam y Pánienkam wielką vczćiwość czynić kazał/ ná co ſtraż znáczną wybrał áby żadnego deſpektu niepopádły/ ábo żeby ktora táiemnie od kogo záchowána nie byłá/ wßytkie do Wiſły záprowádzone y przewieźione á wolno pußczone/ zá co im y ſami nieprzyiaćiele bárzo mieli zá dobre/ wßyſcy im zá to dobrego ßczęśćia od Páná Bogá żądáli/ á ſwoim ktorzy ſie ináczey záchowáli w puſtoßeniu źiem/ przeklináli. Zátym ſie z pilnośćią Krzyżacy o pokoy ſtáráć poczęli/ bo tylko czternaśćie wśi cáłych / ktore miedzy błoty od náßych nieſpuſtoßone zoſtáły. Skoro przymierza dokonáli/ wßyſtek lud wźiąwßy dozwolenie od Hetmáná/ roziecháli ſie do domow/ á Czechowie co przednieyßy do Królá do Pyzdr ſie obroćili/ gdźie byli wdźięcznie przyięći y vdárowáni hoynie. Wßakoż ſie náßy ná ten czás od nich w wierze nienárußyli/ owßeki ſie ießcze brzydźili błędy ich.

Roſpuśćiwßy Krol Czechy / iechał do Sedomierſkiey źiemie chroniąc ſie powietrza/ ktore po wßytkiey Polßcze pánowáło/ ktorym Jan Száphrániec vmárł Biſkup Włocłáwſki / po ktorym zoſtał Włádyſław Oporowſki z domu Sulimá/ iákoś o tym czytał pod Herby. Kometá potym ſie okázowáłá iáſna/ ktora znáczyłá śmierć Krolewską.

☞ W Niepołomicách potym Krol będąc / złożył Syem ná dźień świętego Marciná/ ná ktory przyiechał Heliaß Syn Woiewody Wołoſkiego zmárłego/ ktory był zrzucon od młodßego brátá z páńſtwá/ proßąc o pomoc/ á pod moc ſie iego y Krolow Polskich poddáiąc/ czego przyśięgą potwierdźił. Poſeł Stephánow przyiechał/ proßąc/ áby Krol więcey nań miał baczenie niż ná brátá wßytkim omierzłego. Ten Królá niedogonił áż w Łęczycy/ tákże ſie obiecował pod mocą záwße być Krolow Polskich iáko y on/ o czym w Hiſtoryey będźie.

Roku 1434. w Nowym Mieśćie Korczynie Krol Włádyſław Syem złożył práwie ná Poſt / ſkąd Poſły ná Concilium Bázylieńſkie wypráwił/ opowiedáiąc Zygmuntá Ceſarzá/ tákże y Krzyżácką nieuſtáwiczność/ á do przelania krwie Chrześćian przez chytrość ich porywcze. Byli tedy ći Poſłowie/ Naprzod Zbigniew Biſkup Krákowſki/ Stániſław Poznáńſki z domu Ciołek/ Jan Koniecpolſki z domu Pobog Kánclerz Koronny/ y Mikołay Láſocki z domu Dolęgá Dźiekan Krákowſki/ wßákoż Zbigniew niż wyiechał/ widząc iuż Królá w lećiech podeßłego/ nieſpodźiewáiąc ſie go z tey dálekiey drogi záſtáć: Naprzod począł wychwaláć w nim wielką godność práwie Krolewſkiemu ſtanowi należącą / á to co też baczył ßkodliwego iáwnie gánił/ ták áż Krol ſłucháiąc go porwał ſie zágniewány/ wyßedł z Rády grożąc Biſkupowi / ktory tego námniey ſie nielękał. Krol też potym obaczywßy ſie podźiękował zá vpomnienie / y tego z czego go vpominał zrázu ſie wyſtrzegáć począł.

Po tákich pracách bacząc Krol Włádyſław bliſki koniec żywotá ſwego/ kazał ſie ſpráwić Chwálebną Swiątośćią/ wßytkim winy ktorzy go gniewáli odpuśćił/ ſam tegoż od drugich żądał odpußczenia. Zbigniewowi Biſkupowi Pierśćień ślubny od Krolowey Jádwigi/ nád ktory nie miał w ſkárbie ſwym nic milßego/ zá vpominek poſłał / proßąc odpußczenia zá przewinienia dawne przećiwko niemu/ zálecáiąc duße ſwą Modlitwie iego/ y Dźiatki mu do Opieki zlecáiąc. Potym vmárł Dwunaſtego Dniá Czerwcá/ pánował Lat Pięćdźieśiąt y dwie/ y Trzy Mieśiące.

Był to Krol barzo hoyny/ wiele o ſpráwách iego dobrych Rzeczypoſpolitey pożytecznych czytáć będźieß w Hiſtoryey.

O Włádysławie Trzecim/ Synu Włádyſłáwá Jágiełłá Stárßym.

☞ Już byli oni Poſłowie/ ktore ná Concilium wyprawiono było/ w Poznániu/ gdy im znáć dano o śmierci Krolewſkiey. A ták ſie zbieżeli wßyſcy Pánowie do Poznániá/ y Slachtá kráiow onych/ á tám według dawnego poſtánowienia/ ſtárßego Syná Włádyſłáwowego imieniem Włádyſłáwá ná Kroleſtwo przełożyli/ á do Zygmuntá poſłáli kśiążęćiá Litewſkiego/ áby ná Koronácyą Królá Nowego ná czás pewny przyiechał. Bárzo to obrażáło Máłe Polaki/ że to kromia woley ich vczyniono/ wßákoż iż tám był Zbigniew Biſkup/ ktemu iż to ſpráwá R. P. bárzo potrzebna byłá/ łácno ſie vśmierzyli y ná to przyzwolili. Byli miedzy Rycerſtwem dwá Pánowie bárzo ſkrzętni/ y ná niepokoy wielki záławiáli/ iáko Spytek Melßtyńſki z domu Leliwá/ á Derſław Rytwiáńſki z domu Jáſtrzębiec/ obá byli możni/ o ktorychći wiele Hiſtorya powie. Ci byli przećiwko temu bárzo/ áby Włádyſław ták młody nie był koronowan/ wßákoż im to zbili ſłußnymi rátiámi pánowie/ że ták muśiáło być iáko w Brześćiu ná Seymie zá dobrego zdrowia Krolewſkiego poſtánowiono było/ bo gdy w grumádźie będąc/ wołáli/ nie przyzwalamy. Jan Oleśnicki rzeczony Głowacz z domu Debno Márßalek

bno Márßałek Koronny/kazał tym ktorzy przyzwaláli náKoronácyą Wládysłáwowę/áby ná práwą strone przestępowáli / á ći ná lewą co przećiwko niemu byli: Zátym wßyscy ná iedno się zgodźili. Názáiutrz Krol iechał do Miástá ná Máiestat/ktory było vczyniono ná Rynku dla przysięgi od miástá/wßákoż nie doßłá/ dla tego/ że się Biskupi z Kśiążęty Mázowieckiemi pomowili o mieysce kto bliżßy Krolá miał śiádáć.

¶ Potym drugich dni rádźili o dobrym R. P. Rzdáło się im/áby w káżdym Powiećie zostáwili inßego Sprawce/ w Krákowie dla doyzrzenia Menice naprzednieyßych dwu/á wßákoż aby nic nowego sámi/ tylko z wolą wßystkiey Rzeczypospolitey stánowili.

¶ Thegoż czásu Ruską Sláchtę wßelákimi Práwy y Wolnośćiámi Nowy Krol porownał z Rycerstwem Polskim. Nádchodźiły potym wielkie trudnośći z Krzyżaki / z Zygmuntem Cesarzem/ z Swidrygiełem/ tákże y w domu niespokoyna Sláchtá przećiwko Kśiężey byłá powstáłá/dla tego że im niedopußczáli onych pierzchliwych rad ich / wßákoż potym vćichneli/gdy kilká przednieyßych herstow práwie zá dopußczeniem Páńskim pomárło. A to się działo Roku 1 4 3 5.

¶ Tegoż czásu Heliaß Wołoßyn/ o ktorymeś wyżßey czytał / vćiekł z więzienia/á vmyslił ziemię Wołoską pustoßyć.

¶ Tegoż Roku w Jesieni Swidrygiełowe woysko społecznie z Krzyżaki Inflántskimi pogromione ná głowę od Polakow było/ zá spráwą Jákubá Kobylánskiego / kthory był postan z ludźmi ná pomoc Zygmuntowi Kśiążęćiu Litewskiemu/v Wołkomirzey wiele tám było zbitych tákże y poimánych/Mistrz sam y Márßałek iego zábit/potym łácno było o przymierze wieczne z Krzyżaki. Od tegoż czásu Smoleńsk/Orßa/Połock/Witepsk/ y wßytká Ruská ziemiá zostáłá przy Litewskim Kśięstwie.

Drugiego Roku 1436. Ná Swiatki Pánowie Polscy y Węgierscy do Kießmárku się ziecháli/ á odłożywßy niecheći/ pokoy między sobą y Pány swymi postánowili. Potym posłał Władysław Krol Posły do Cesarza Zygmuntá/stáráiąc się o Wnuczki iego/sobie o iedne / drugą brátu swemu do stanu Małżeńskiego/ktorych nieodmowił / wßákoż ná inßy czás gdyby był wolnieyßy od spraw woiennych odłożył/á w tym vmárł.

¶ Tegoż Roku Krol Władysław przez Posły swoie pogodźił Bráćią Wołochy/rozdźieliwßy ziemię między nie tym sposobem: Bássarábią z Białogrodem Zamkiem y z Kilią Stephánowi / á niżßą ziemię z Soczáwą co od Rusi Heliaßowi. Heliaß zároz nie mießkáiąc do Lwowá przyiechał z Pány swymi/przysiągł posłußeństwo Krolom Polskim / ktorego Krol potym gdy podniesion od przysięgi pocáłował/ á wßytkim Pánom iego dał rękę. Postąpił dań Krolowi ná káżdy Rok Sto koni/ 40 postáwow Szárłatu/czterdźieśći Wołow/y dwie śćie Wozow Wyżiny.

¶ Potym Czwartego ábo Piątego Roku/obá z Stephánem Brátem przyiechawßy ze wßytkimi Pány swymi/temuż Krolowi znowu przysięgáli.

¶ Już ná końcu tego Roku przymierze z Krzyżaki Pruskimi y Inflantskimi postánowione było/o czym Przywileie Koronne świadczą.

Potym Roku 1438. Niemáłe były rozruchy w Polßcze/bo Spytko Melßtyński/w dobrá Zbigniewá Biskupá Krákowskiego w Vßewskie/ktore przyległy Zamkowi Melßtyńskiemu/wiáchał y wybrał/ częśćią z dawney niecheći przećiwko Biskupowi/częśćią też iuż nápsowáni od Czechow Wiárą Husową. Potym pozwány od Krolá / iáko pokoiu pospolitego wzrußyćiel/poiednał się z Biskupem. Ledwie się to dokonáło/ drugie znowu zácżął Dersław Rytwiáński / kthory po Stryiu swym Woyćieśe Arcybiskupie Gnieźnieńskim wielkie skárby pobrawßy/zebrał niemáły poczet ludźi iezdnych y pießych. A gdy był przyzwan do Krolá/powiedźiał: Ze nic

przećiwko R. P. czynić niechce. Potym odiechawßy z onymi ludźmi/do Zatorá w nocy przyiechał / przystáwiwßy drábinki ná mury / do Miástá z ludem wßedł/nád nádźieię wßytkich miásto wźiął/potym Oświećim tákże/ o czym będźie w Historyey. Dał Krolowi Zator/ ktorego niechćiał wroćić Kśiążęćiu Wencesłáwowi Kázimierzowemu synowi / áż przysiągł záwße być pod mocą y posłußeństwem Krolow Polskich / o czym w Historyey będźie/ábo czytay Kromerá Kśięgi 21.

¶ Tegoż Roku Tátárowie wtárgneli do Rusi y ná Podole / wielką korzyść wźiąwßy ná zad się obroćili/zá ktorymi Podolánie zebrawßy się do grumády ćiągneli/tám ná mieyscách lgniących potrzebę z nimi máiąc poráženi. Jan Włodek z domu Sulimá w tey potrzebie bárzo ránny/gdy Pogánin z niego obierał ßáty/duße w sobie zátáił / gdy z niego vbránie zeymował/y pálec z Pierśćieniem vćinał/ y tám się namnieyj nie rußył / thák iáko martwy leżał.

W tychże czásiech ná Seymie Piotrkowskiem / Miesiącá Grudniá/sam Władysław Krolestwem rządźić począł/Opiekunowie żadney władze nie mieli.

¶ Támże do niego przysłał Papież Eugenius Posły o pokoy się stáráiąc między nim á Woyćiechem Cesarzem/áby tym snádnieyßy rátunek dáć mogli Węgrom y Grekom przećiwko Amurátowi Cesarzowi Tureckiemu/ ktory tym obiemá narodom był ćiężek / y Wołoską ziemię iuż był sobie zhołdował około Biełłogrodá. Ná co zezwolili obá Pánowie pomienieni. Ale gdy nie mogło przyść ná ten czás do pokoiu/ do czterech Mieśięcy tylko wźiął między nimi przymierze przez on czás/ chcąc co státecznieyßego postánowić. A to się działo Roku 1 4 3 9.

Tegoż Roku Syem był w Korczynie złożon/ ná kthorym Spytek z Melßtyná z domu Leliwá z niemáłym ludem do miástá bárzo ráno wbieżał/Gospodę Biskupá Włocławskiego Władysłáwá z domu Sulimá/y Mikołaiá Lásockiego Dźiekaná Krákowskiego wybrał/toż Klaßtorowi vczynił/gdy tám nie zástał Jana Koniecpolskiego Kánclerzá / y Jana Olesnickiego Márßałká/ktorzy przed nim się schronili. To zbroiwßy / ná stronie zá miástem Obozem stánął/wßákoż niż obozu dobrze postánowił/oni wßyscy co przy Krolu byli/ zebrawßy się pod spráwą Hincze z Rogowá z domu Działoßa/y Dobiesłáwá z Szczekoczyná z domu Odrowąż/ choćiaż nie zbroyni ná zbroyne się rzućili. A gdy naprzod Spytká zábili / łácno potym ony ludźie iego rozgromili/o czym będźie w Historyey / ábo czythay v Kromerá Kśięgi 21. List 483.

¶ W Wielkiey Polßcze tákże rozruchy wielkie były zá popudką Abrámá Zbąskiego z domu Nałęcz/ktory zá Heretyki pomagał/ á Czechy Ministri fáłßywe przechowywał w domu swym. Poznáńskiemu Biskupowi Ciołkowi był wielkim nieprzyiaćielem/ták iż dla niego nie mießkał w Biskupstwie swoim/ále ziechał do Krákowá przed nim. A gdy vmárł Ciołek/á po nim nástał Andrzey ze Bniná z domu Lodźia / więtße ießcze záwaśnienia między nimi były/ktore° záklął Biskup. A gdy Zbąski ná to niedbał/on zebrawßy przez dźiewięć set ludźi mężnych powinnych swoich/ do Zbąßyná z nimi iechał/Zamek obległ/á tám nieodstąpił / áż mu muśiał wydáć piąći onych zwodnikow Abram/z ktorymi przyiechawßy do Poznániá/ Práwo o nich osądźiwßy/popálić dał śrzod Rynku.

Tegoż Roku vmárł Cesarz Woyćiech dla wielkiey Biegunki ktora mu przypádłá z zbytniego iedzenia Málonow. Co bacząc Węgrowie/będąc w wielkim vćisku od Turkow / zmowiwßy się z Helżbietą Cesarzową/Władysłáwá żądáli áby Pánem ich został / á Corkę Cesarską Helżbietę do stanu Małżeńskiego mu dawáli / ácz byłá ná ten czás brzemienną

Helżbietá Cesarzowa. A ták przyiecháli Posłowie w ozdobnym poczćie do Krákowá / opowiedźieli chęć y żądánie wszytkich Pánow y Rycerstwá źiemie Węgierskiey. A gdy przyszło do Rády / było wiele Pánow Polskich temu ná odpor/rozważáiąc/ że to byłá wielka rzecz / dwoie Krolestwo ták sławne wźiąć ná iedne głowę/ktemu y tá woyná z Turki wszák im nie byłá. Drudzy záśię ná to rádźili / áby się ninacz nieogladáiąc Krolestwo przyiął/ widząc tho być z wielką sławą narodowi swemu / á ktemu niechcąc wydáć Pogánom ták sławnego Krolestwá ná wieczne opánowánie/ kthorym iáko murem Krolestwo Polskie było od nich zágrodzone. Władysław thez iuż niechętny był do tego/dla wyższey pomienionych przyczyn / częśćią obawáiąc się z Białągłową w lećiech podeszłą Małżeństwá/ wszákoż pothym ná tym stánęły wotá wielu Pánow/áby przyiął Krolestwo/ do tego zá wielką prośbą Posłow Węgierskich to vczynił.

Byli też Posłowie Amurátá Cesarzá Tureckiego v Władysłáwá/ieszcze zá żywotá Cesarzá Woyćiechá / żądáiąc naprzod przymierza/ á pieniędzy dawáiąc ná potrzebę/y sto tyśiecy ludźi ná pomoc przećiwko Cesarzowi.

To gdy z Węgry postánowił Krol/przyiechał w tym Komornik z Węgier z listy do Posłow/opowiedáiąc że Krolowa Syná vrodźiłá/áby ná zad przyiecháli nic niepostánawiáiąc z Krolem Polskim.

Krol zároz porzućił onę chęć do Krolestwá Węgierskiego/wszákoż prośbámi zwyćiężony Posłow/ ktorzy powiedáli mieć tákie roskazánie od R. P. Iż choćiaby Cesárzowa Syná vrodźiłá/ áby przedśię Władysłáwowi Krolestwo z wolą wszytkich oddáli.

¶ Iecháli zátym Posłowie do Węgier/ kthore Krolowa posadzáć ze wszytkimi sługámi ich do więźienia kazáłá. A ták się Węgrowie ná dwie częśći rozdźielili/ iedni chćieli Władysłáwá / drudzy przy Helżbiećie stali. Co nic nie poruszyło Władysłáwá áby miał myśl odmienić. Tylko mu to przeszkadzáło y záfrásowáło / gdy mu dano znáć z Litwy / Iż Zygmunt Kśiążę/ktory okrutnie pánował Litwie / był zábit od Iwáná Czártoryskiego/zá zezwoleniem niektorych Pánow Ruskich y Litewskich/o czym czytay Kromerá List 486. Wszákoż y dla tego nieodmienił vmysłu swoiego Władysław / áby o nim nie rozumiano żeby tho dla iákiey boiáźni vczynić miał. Poruczył Brátu Kázimierzowi Kśięstwo Litewskie vspokoić/ á ono imieniem swym spráwowáć. A sam się iuż ná drogę vmyśloną gotuiąc/w Máłey Polszcze/ w Ruśi/ Jáná Czyżowskiego Kásztellaná Krákowskiego z domu Pułkozá vczynił Gubernatorem/á w Wielkiey Woyćiechá Málskiego Woiewodę Łęczyckiego ná swym mieyscu zostáwił. Stárosty/Poznáńskiego y Kámienieckiego odmienił/ wszákoż dla ktorey przyczyny/ tego nie dokłádáią. Spiską źiemię Zbigniewowi zlećił Biskupowi Krákowskiemu.

Co odpráwiwszy/rządnie z niemáłym á ochędożnym pocztem ná ksztalt woyská iechał/ postáwszy przed sobą Symoná Biskupá Agrinieńskie° / Wincentego z Számotuł Kásztellaná Międzyrzeckiego / Jáná Sienieńskiego/ Andrzeiá Tęczyńskiego/do Budzyniá/ktorego dostał záraz.

Krolowa dowiedźiawszy się o tym/Syná swego Władysłáwá/ktory ieszcze nie miał czterech Mieśięcy/wźiąwszy/ w Biáłogrodźie Koroną świętego Szczepaná koronowáć kazáłá. A gdy przyiechał do Budzyniá Krol Władysław/wielkie grumády ludźi do niego się ziecháły / do ktorych przez Tłumáczá ozdobną rzecz vczynił/ á powiedźiał: Iż dáleko rozną spráwę w nich niż się spodźiewał zástał / widząc między nimi rozdwoienie / on rzeczy swe pilne w domu dla żądánia ich opuśćił/więcey folguiąc pospolitemu dobru ich/niżli czemu inszemu. Ná ostátek im powiedźiał: że niechćiał być przyczyną wnetrzney woyny ich/o co się iáwnie świadczył/áby się nieoglądáli ná rzecz żadną áni ná iego pożytek/ále ná pokoy Rzeczy swey Pospolitey/ gdyż on był kontent ná Oyczystem Krolestwie.

¶ Skoro Krol tego domowił/Węgrowie schylili się do Rády / dźiwuiąc się skromnośći Krolewskiey y ták wysokiey myśli. Zátym Laurentius z Hederwáru Woiewodá Węgierski/od wszytkich dźiękował Krolowi/iż on náśláduiąc zacnych spraw Oycá swego / Naprzod Wiáry Chrześćiáńskiey bronić chćiał/á więcey poważał spráwy R. P. Chrześćiáńskiey á niżeli swe własne. A ták go prośił/áby Krolestwá ktore przyiął w obronę swą / nieopuszczał/wielką chęć mu y wdźięczność wszytkich z przyiechánia iego oznáymuiąc / á iż tych niewiele było ktorzy namową Białągłowską zwiedźieni/ ábo też chęćią rządzenia czyiem imieniem páństwá/do Krolowey się przyłączyli/ opowiedźiał. A niechcąc go długo mieć wątpliwym/záraz mu wszyscy przyśięgáli/pobudzeni ábo ná to poduszczeni od Dionizego Zechá Kárdynalá y Arcybiskupá Strigonień: ktory tego żáłował bárzo/ że Władysłáwá dźiećię przy niektorych Pániech Koronował. Potym wszyscy według obyczáiu Krolá obwołáli/o czym będźie szerzey potym/ábo czytay Kromerá księgi 21. Tegoż czásu Zbigniew Biskup Krákowski Kárdynalem został.

¶ Máiąc dwá kroć Syem w Korczynie máli Polacy/pozwolili Krolowi do Węgier posłáć pięć tyśięcy ludu Rycerskiego ná pomoc / dla tego/ że Węgrowie iáwnie się dźielić poczęli/iedni do Krolá/drudzy do Helżbiety Krolowey. Przećiwko they stronie przećiwney zebrał Władysław wielkie woysko/z ktorym posłał Mikołáiá Frystáckiego/ y Jáná Huniádá z Dworem swoim/ ktorzy fortunnie pogromili one buntowniki/sam záledwie Ládysław Gárá podskárbi vćiekł. Wszytkie Krol więźnie vdárowawszy wypuśćić kazał/czym sobie wielką chęć y miłość v Węgrow ziednał: Sławieńską y Kroácką źiemię/ postawszy Mikołáiá Łásockiego Dźiekaná Krákowskiego okrom woyská/przez poddánie dobrowolne wźiął pod swą moc.

Gdy się tám Władysław do Węgier wyprawował / Kázimierz Brát iego z przednieyszymi Pány Máłey Polski/ y z Kśiążęty Mázoweckimi/z Kázimierzem y Bolesłáwem/w niemáłym poczćie dosyć ochędożnym/wźiąwszy z Skárbu Krolewskie° pieniędzy/zá Gubernatorá do Litwy iechał. Tam od Litwy był obwołan Kśiążęćiem Litewskim/ ácz przećiwko temu Polacy niemowili/tylko áby nád wolą nic Krolewską y nád postánowienie nie było to wymawiáli. Słał pothym Kázimierz do Brátá Władysłáwá Krolá/prosząc áby potwierdźił oney chęći Litewskich pánow: Wszákoż nie tylko áby mu pozwolić miał/ ále go sobie thym bárzo obráźił/ o czym czytay Kromerá w tychże Kśięgach.

Drugiego Roku 1442. Máiąc Krol z Polski wielką pomoc do boiu/iedny zá pieniądze/drugie z chęći ktorzy do niego iecháli / miał potrzebę z onymi adwersarzmi swymi z roznym szczęśćiem. Było tegoż Roku wielkie powietrze w Węgrzech.

¶ Tegoż czásu Kniáź Moskiewski dostawszy pomocy od Thátárow Kázáńskich/ wtárgnął do Litwy w Ośmieński Powiát / Ogniem y Mieczem pustoszył/do ktorego Litwá prętko się zebrawszy z ludźmi przyszli/á stoczywszy z nim bitwę porázili/á potym źiemię iego pustoszyli/onę zdobycz ich pobráli/á z źiemie ich znácżną dosyć wywieźli.

Tegoż Roku ná początku Legat Papieski przyiechał / stáráiąc się o Przymierze między Krolem a Krolową/ á przećiwko Turkom ich pobudzáiąc / ácz się iuż byli ćicho zá Kondycyámi poiednáli / kiedy do niey Krol do Jaurynu przyiechał ná prośbę Legatowę/ ktory iey go dobrze zálećił/ ále w tym Krolowa vmárłá prętko.

Amuráth widząc ono zámieszánie w Węgrzech / Ráscyą y Siedmigrodzką źiemię pustoszył/Biáłogrod obegnawszy wielką mocą dobywał. Krol Władysław posłał do niego Posły/Dobrogostá Ostrorogá/ y Łukaszá Zgorki/prosząc áby odstąpił od Biáłogrodu/á on pokoy o ktory

ſam proſił dobrowolnie záchował zupełny. Ale on okrutnik odeſławſzy Poſły do Smiderowá/ áż do ſiodmego Mieśiącá z pilnośćią Białogrodu dobywáć kazał/ od ktorego z wielką ſzkodą ſwą nic nieſpráwiwſzy odſtępić muśiał/ Poſły odpráwił z nieſłuſznymi kondicyámi.

Julianus Poſeł obiecował Krolowi y Węgrom od Papieżá y od niektorych Pánow Chrześćiáńſkich wielką pomoc.

Złożył potym Krol ná Węgry Syem w Budzyniu/ Roku 1 4 4 3. Z ktorego poſłał Poſły do Fryderyká Ceſarzá/ y do inſzych Pánow Chrześćiáńſkich/ do Krzyżakow Pruſkich y Inflántſkich/ proſząc o pomoc przećiwko ták gwałtownemu nieprzyiaćielowi wſzytkich Chrześćian/ wſzákoż nic nie ſpráwili/ tylko co Papież po wſzyſtkich ziemiách Chrześćiáńſkich kazał wołáć Piam Crucis Militiam aduerſus Barbaros. Skąd niemáły Poczet zebrał ſię Mężow z dobrey woley rządny/ ktorzy mieli Krzyż ná Chorągwi/ ktore prowádził Julianus Kárdynał Biſkup Sálinień: Kárdynał/ wyżſzey pomieniony Legat/ á Polacy też niemáłe woyſko Krolowi poſłáli. ¶ Tegoż czáſu było wielkie trzęśienie ziemie w Węgrzech/ w Polſzcze/ y w Czechách/ ſiodmego dniá Czerwcá.

¶ A ták Dwudźieſtego Dniá Mieśiącá Lipcá/ ruſzył ſię z Obozem Krol z Budzyniá/ przepráwiwſzy ſię v Słonego Kámieniá przez Dunay/ wſzedł w ziemię nieprzyiaćielſką. A gdy do Rzeki Moráwy przyſzedł/ wźiął ſpráwę pewną od ſzpiegow że nieprzyiaciel w bliſkim mieyſcu leży. Do Janá Huniadá wypráwił záraz z dźieśiąćią tyśięcy ludźi/ miedzy kthorymi byli Polacy. Ktory gdy wnocy ná nieopátrzne bez wieśći przyſzedł/ bárzo ich wiele poráził. Piſzą niektorzy/ że Trzydźieśći Tyśięcy Turkow w tey tám bitwie zbito/ á Cztery poimano/ wſzytkę ziemię Bułgárſką pod moc Krolewſką záraz wźięli. A gdy przyſzli do gránic Mácedońſkich/ Kárámbey powinny Amuratá Ceſarzá Tureckiego Gory mocno oſadźił/ broniąc náſzym dálſzego przeſzćia. A gdy náſzy przyſzli pod Gory/ wyrwał ſię z woyſkiem ſwym ná nie/ wſzákoż od Krolewſkiego woyſká rozgromion/ potym w Hiſtoryey ſzerzey mieć będźieſz o tym.

A gdy ſię tá ſławna porażká po wſzytkim świećie rozgłośiłá/ od wiela Krolow/ Kśiążąt/ y z rożnych kráin Poſłowie ſię zieżdżáli/ raduiąc ſię z ták ſławnego zwyćięſtwá/ á ku dokonániu záczętey woyny pomoc obiecowáli/ á nawięcey Eugenius Papież z Wenety/ z Genueń/ y z Philipem Kśiążęćiem Burgundiyſkim/ obiecowáli woyſko do bronienia Turkom przepráwy z Azyey.

¶ Polacy tákże poſławſzy Poſły/ rádowáli ſię z ſzczęśliwego powodzenia Krolá ſwego/ á przy tym mu opowiedáiąc w Kroleſtwie wielkie niepokoie y vtrapienia: Bo naprzod Tátárowie częſtem nábiegániem Podolſką y Ruſką ziemię puſtoſzyli/ Litwá thez z Kśiążęćiem ſwoim Káżimierzem przećiwko Bolesłáwowi Mázowieckiemu Kśiążęćiu/ ktory po zábićiu Zygmuntá Kśiążęćiá/ Drohiczyńſki Powiát ktory mu był Krol iádąc do Węgier przyſądźił/ opánował/ woynę gotowáli/ tákże y Sląſká tákieś záiątrzenia od Kśiążąt poczuwáć było. A ták ſię Krol z myślą dwoił/ owdźie chęć ſławy ktora mu iuż ſmákowáłá z onego winſzowánia wſzyſtkich Chrześćiáńſkich Pánow/ owotu záſię te przypadki w Kroleſtwie Oyczyſtym y prośbá przeráźliwa od wiernych poddánych/ przedſię przemogłá potrzebá wſzyſtkiey R. P. Chrześćiáńſkiey.

A wſzákoż áby to pokazał Polakom/ że ich też w potrzebie nie opuſzczá/ obiecał ſię im przed Swiąthkámi do Polſki: Węgrom záſię w Budzyniu Syem náznáczył/ ná ktory przyiechał Iſkrá Czech oney ſtrony przećiwney Hetman/ wźiąwſzy Gleyt v Krolá/ bo wſzyſcy Węgrowie ſkoro po śmierći Elżbiety Krolowey/ záraz ſię pokłonili Władyſłáwowi/ tám ſię z Iſkrą pogodźiwſzy/

godźiwſzy/ woynę przećiwko Turkom z wolą wſzyſtkich Stanow vrádźili/ vſtáwiwſzy dań ná Mieſzczány y ná Wieśniaki. Syem odpráwiwſzy/ gotował ſię Krol Władyſław do Polſki/ ále od Janá Wárádyńſkiego y od Symoná Agryeńſkiego Biſkupow/ wielkiemi prośbámi był zátrzyman.

Gdy ſię Krol wielką mocą ná woynę gotował/ Turcy o pokoy z pilnośćią ſię ſtáráć poczęli/ bo iuż wiedźiał Amurat ono zmowienie wſzytkich Pánow Chrześćiáńſkich przećiwko ſobie/ k temu że mu ſię iuż dał był poznáć ſam tylko Władyſław Roku przeſzłego: Nád to ieſzcze druga woyna ćięſzka bárzo go trapiłá w Azyey od Kśiążęćiá Kárámáńſkiego/ przećiwko ktoremu wielką ſię mocą gotował/ ieśliby był z Władyſłáwem pokoy poſtánowił/ Władyſław Krol y Węgrowie nie byli przećiwko temu/ gdyż to było z wielką ſławą ich/ że oń pilnie Turek prośił. A ták Krol iechał do Szegiedynu ſłuchał Turkow poſelſtwá/ ktorzy mu wielkie vpominki przynieśli/ z ktorymi ná prośbę do dźieśiąći lat przymierze poſtánowił z tymi Kondycyámi/ żeby mu pewne Zamki y wſzytkę Ráſcyą/ y tę część wroćił Albániey/ ktora w Ráſcyey w dźierżáwie Deſpotowey byłá: dwoch ſynow Deſpotowych poimánych áby wroćił/ á to bárzo ná krotki czás ſpełnić mu poſtánowił.

W tym Liſty przynieśiono od Fránćiſzká Kárdynałá Wenetá/ Hetmáná woyſká Papieſkiego/ y od inſzych ktorzy z nim w towárzyſtwie byli/ tákże od Janá Páleologá Ceſarzá Konſtántynopolſkiego/ áby ſię Krol ſpieſzył z wypráwą/ á czáſu pogodnego nieomieſzkiwał wybáwić Grecyą z rąk Pogáńſkich/ to mu obiecuiąc/ iż ſię nie mieli dopuśćić ná zad woźić woyſkom Amuratowym z Azyey do Europy/ bo tám był wſzytkie woyſká ſwe ná Kárámáńſką woynę obroćił. Páleolog Grecki ábo Konſtántynopolſki Ceſarz ziemią woyſko ná pomoc obiecował.

Tákowa woyná niepodobáłá ſię Polakom/ y bárzo ſię tym poruſzyli przećiwko tym ktorzy Krolá ná to námawiáli/ będąc pierwey vpewnieni ſtátecznym przymierzem. A ták złożyli Syem w Piotrkowie ná Dwudźieſty Piąty dźień Lipcá/ Poſły do Krolá obráli/ wſzákoż ich on vprzedźił/ poſławſzy do nich Janá Gruſzczyńſkiego Kuſtoſá Krákowſkiego/ kthory to opowiedźiał/ że Krol ináczey vczynić niechce/ iedno záczętą woynę konáć/ á ták o pomoc pilno żąda.

W puł Mieśiącá Páźdźierniká ruſzył ſię Krol z Obozem z Szegiedyná niechętliwy/ bo iuż byli Turcy odeſłáli Syny Deſzpotowe/ y Zamki przed tym pobráne wroćili/ iednák tego poſtrzegli/ że dáleko mnieyſze woyſko niż przed tym miał/ zwiodł przećiwko nim/ bo ich wiele z Węgier y z inych krześćiáńſkich kráin nie przyiecháło w nádźieię poſtánowionego pokoiu/ k temu też y Polacy ći ktorzy przy Krolu byli/ odiecháli do domow ſwoich wźiąwſzy v Hetmáná dozwolenie.

¶ Gdy przyſzli ná gránice do Trácyey/ ſrodze Krol zákazał Rycerſtwu áby Kośćiołow Chrześćiáńſkich nie ſzkodźili/ y tho/ áby Turcy ći/ ktorzy dobrowolnie ktore miáſto ábo zamek poddádzą/ dobrowolnie z rzeczámi ſwymi wychodźili/ y z tym wiele więźniow Tureckich roſpuśćił. Zátym ſię kilká Miaſt y Zamkow poddáło/ Petreſz/ y Somen: Dwá Zamki ábo Miáſtá gdy ſię záraz niepoddáły/ iednego dniá przez moc były wźięte y zburzone. Tám wſpomináią Hiſtorye wielkie Męſtwo á pámięći godne dwoch Polakow ſláchecklego ſtanu/ Janá Tarnowſkiego/ y Lenartá Bobrzyckiego/ z ktorych ieden wyśiekł brony do Sumenu/ drugi ná mur v Petreſſu przed wſzyſtkiemi prętko wbieżał.

¶ W tym Amuráth Ceſarz Turecki z wielkim woyſkiem z Azyey przyiechał/ o ktorego wielkośći rozno piſzą/ iedni kłádą Czterdźieśći/ Wapowſki Sto/ Paulus Junius Ośmdźieśiąt tyśięcy/ z ktorym ſię v Kálliopolim w máłych Nawách przepráwił/ piſzą żeby zá przyzwoleniem Wenetow y Genueń/ ktorzy byli przenáięći.

¶ Dniá Listopadá/gdy náßy v Wárny Miástá/ ktore stárzy Scriptorowie Dionisipolem zwáli/ Oboz swoy mieli. Dano znáć od ßpiegow o nieprzyiaćielskim woysku/ Krol ná ten czás z opuchnienia nog chorował. A ták na mieyscu iego Huniades woysko spráwił/ z ktorym od mieyscá ná dwá tysiacá krokow postapił/ co licza na dwie mili Włoskie/ wßákoż prze niepogode trzy godźiny oczekiwáli nieprzyiaćielá w gotowośći. ꝛc. ꝛc.

¶ Krol Władysław z trzaskiem rozgromiwßy ono ogromne wßytko woysko Tureckie iezdne/ obroćił sie do pießych Jáńczárow/ miedzy ktorymi był Amuráth/ do ktorych był y Báßá Aziyski z vćieczki sie wroćił. Czego Krol nie máiac ná baczeniu/ áni oczekiwáiac ludźi swych ktorzy sie zá Pogány rozbieżeli/ z trocha tylko Polakow ná nie vderzył. Tám sam miedzy Rycerstwem Polskiem wiele á meżnie z Pogány czyniac/ zábiwßy Báße Aziyskiego/ potym od Jáńczárow ku wieczorowi naprzod koń pod nim zábit/ sam potym w tumulćie zginał.

Z tey nießczesney potrzeby z Polakow tylko dwá wyßli/ Jan Rzeßowski z domu Pułkozá/ ktory był potym Biskupem Krákowskim/ á Grzegorz Sánocki z domu Strzemie/ ktory potym był Arcybiskupem Lwowskiem. Zbići záśie przednieyßy ći byli/ Tarnowscy dwá bráćia/ Jan Maior, y Jan Gratus, Marćin y Stánisław Zawißowie Czarni/ o czym potym ßerzey w Historyey bedźie.

Polakow poimánych w Turcech była tá liczbá/ Páwel Grabowski/ ktory potym był Chełmskiem Biskupem/ Woyćiech Zychliński z domu Prus ktory był Podkánclerzem Koronnym/ Jan Watrobká z Strzelec/ ktory był Kánonikiem Krákowskim y Proboßczem v świetego Michálá/ Andrzey Sienieński/ Jan Borowiński/ Marćin Chorażyc/ y Piotr Látoßyński z domu Gryff. Ci potym zá dźiwna spráwa miłego Bogá chytrze vßli pogánom. A to sie wßystko dźiało w Roku 1 4 4 4. Pánowánia Władysławowego w Polßcze Jedennastego/ á w Wegrzech Roku Piatego.

¶ Był Władysław wysokiego wzrostu/ Oblicza ćiemnego ábo śmiádego/ wßákoż wdźiecznego y poważnego/ Czarnych włosow/ ná prace bárzo ćierpliwy/ trzeźwi/ Bogoboyny y Spráwiedliwy/ ktemu zbytnie hoyny/ ále ták wielkomyślny/ iż ná koniec to rozumiał/ że mu wßystko po iego myśli dźiać sie miáło/ iáko o nim Historye powiedáia: Deniq; summa in eo fuerunt omnia, quæ maximos & optimos Principes decent. Aczći Krolestwá Polskiego (bedac wßytka myśla zábáwiony ná te woyne z Pogány) práwie był zábaczył/ y wßystek skarb ná te tám potrzebe był wynißczył/ y zbytnia hoynośćia dochodow był wiele vmnieyßył/ wßákoż to iednák dobra sława ßeroko im nágradzał.

Kázimierz Syn Wtory Władysłáwá Jágiełłá/ á Brát rodzony wyżßey pomienionego Krolá.

☞ Gdy sie rozsławilá thá nießczesna śmierć y vpadek Krolewski/ wielka żáłość miedzy ludźmi záczełá sie/ o Krolu iesli żyw ábo zábit wiedźieć nie mogli/ bo iedni powiedáli że vßedł z bitwy/ iáko o tym w Historyey ßerzey bedźie. Posłáli iednák Polacy do Trácyey/ Grecyey/ y do Bulgárskiey ziemie/ Janá Rzeßowskiego/ y Jdźiká Suchodolskiego/ áby sie o Krolu pewnie dowiedźieli iesli żyw ábo zábit. A gdy sie dowiedźieli/ że sobie Wegrowie inßego Páná obráli/ oni też złożyli Syem w Piotrkowie dla obránia Krolá. Tám zá zdániem Zbigniewá Kárdynałá y Arcybiskupá Gnieznieńskiego/ wßyscy zezwolili ná Kázimierzá Brátá Władysłáwowego. Posłáli záraz Posły do Litwy do niego/ áby do Piotrkowá ná Syem przyiechał/ á wespołek z nimi rádźił o obrániu Krola R. P. ośieroćiáley. Ktory krom pewney odpowiedźi Posły Polskie odpráwił/ á swoie ná Syem do Piotrkowá posłał/ wymawiáiac sie niedobrem zdrowiem/ dla żalu ták nießczesnego przypadku Bráckiego/ y do obránia Krolá ták pretko/ przypominał im nieprzystoyna rzecz/ gdyż ießcze rzeczy niepewne iesli żyw ábo zábit. A ták rádźił/ áby ći ießcze ktore był ná swym mieyscu zostáwił/ ná mieyscách swych byli. Wßákoż Polacy ná oney iego rádźie nieprzestawáiac/ zdáło sie wßystkim/ áby ośmi przednieyßych z Rády do niego posłáli/ ktorzyby mu to rozwiedli żeby ná Krolestwo przyiechał. Jeśliby sie zbraniał ábo odkłádał/ tedy sobie inßego obráć mieli.

¶ A gdy sie ziecháli Pánowie y Rycerstwo ná Syem do Piotrkowá/ ná dźień 28. Mieśiacá Márcá/ wßyscy z wielkim nabożeństwem/ spráwiwßy sie chwálebna światośćia/ zeßli sie potym do grumády áby krolá obráli.

Już byli wßyscy Biskupi chećí swe obroćili ná Fryderyká Márgrábie Brándeburskiego/ oprocz Páwłá Giżyckiego z domu Gozdáwá Biskupá Płockiego/ ktory ná iednego z Kśiażat Mázowieckich trzymał/ z ktorym trzymáli/ Jan Czyżowski z domu Pułkozá Kásztellan/ y Jan Teczyński Woiewodá Krákowski/ Lukaß Zgorki Woiewodá Poznáński/ y wiele inßego Rycerstwá/ wßyscy ná Bolesłáwá trzymáli. A ták zá zezwoleniem wßytkich Pánow/ od Wincentego Arcybiskupá z domu Doliwá/ był miánowan pomieniony Bolesław Kśiaże Mázowieckie/ y náznáczyli do niego piaći z Rády/ iesliby Kázimierz ná przyßłe świątki odmieniwßy one niepotrzebna myśl nádeta nieprzyiechał/ áby on bez omießkánia bywał. A gdy sie to w Piotrkowie toczyło/ Kázimierz o wßystkim miał dostáteczna spráwe/ poczał bárzo żáłowáć zley rády swoiey/ posłał potáiemnie do Mátki/ iesliby onego iego zábładzenia porátowáć nie mogłá. Ktora záraz Pány y Rycerstwo ktorych dośiadz mogłá vbłágawßy/ wymogłá to/ że go Máli Polacy Krolem miánowáli. Posłáłá też do Wielkiey Polski Posły/ áby tákże nieodkłádáli chećí swych od Kázimierzá Syná iey.

☞ W Roku 1 4 4 7. Przyiechał ná Krolestwo z wiela Pánow Litewskich y Ruskich do Krákowá Dwudźiestego Piatego dniá Mieśiacá Czerwcá/ y tám był Koronowan.

Tego dniá kiedy Kázimierz ná Polskie gránice wiechał/ Klaßtor mogilski zgorzał.

¶ Odpráwiwßy Krol one wßystkie Cerymonie/ gdy sie roziecháli oni ktorzy go ná Páństwo przyprowádźili z Litwy y z Ruśi/ iechał wespołek z Mátka do Wielkiey Polski. Gdy przyiechał do Poznánia/ wßytko miásto zgorzáło zá nießczesnym przypadkiem. Tegoż Roku Znin/ Sieradz/ Bochnia/ Kśiaż/ miásteczká/ pogorzáły.

¶ Złożył potym Syem ná Dźień Swietego Bártłomieiá w Piotrkowie/ ná ktorym niektore nowe rzeczy postánowił/ y z Krzyżaki przymierza potwierdźił. Zátym do Litwy iechał/ á gdy sie tám myślistwem báwił/ w Polßcze wiele łotrostwá sie ziáwiło/ á wielkie ßkody/ ták w domiech ślácheckich/ iáko też we wśiách y w miásteczkách czynili/ brácac sie z Sleżaki á z Wegry/ do nich vieżdżáli/ czytay Kromerá w Kśiegách 22.

Słał do Papieżá Mikołáiá piatego tego imieniá/ Wyßote Zgorki Proboßczá Poznáńskiego/ y Piotrá Sámotulskiego Káßtellaná Kálıskiego z obedyencya/ ktorzy mu vprośili ná pomoc przećiwko Tátarom Dźieśiec Tyśiecy/ ktore Duchowieństwu w Polßcze złożyć kazał. ꝛc. W Historyey bedźie ßerzey/ ábo czytay Kromerá Kśiegi 22.

☞ W Roku 1 4 4 8. Miał Syem w Lublinie z Polaki y z Litwa/ o tym co tám stánowił/ czytay tegoż Historyká támże.

Tegoż Roku po Seymie do Ruśi iechał/ chcac vspokoić tumulty Wołoskie po śmierći Stepháná y Heliaßá bráciey rodzonych/ o czym czytay Kromerá w tychże Kśiegách.

Támże ſtąd poſłał Poſły do Piotrá Woiewody Wołoſkiego / Piotrá Odrowążá Woiewodę Ruſkiego/y Przedborá Koniecpolſkiego Kaſztellaná Sędomierſkiego / Stároſtę Przemyſkiego/ z tym poſelſtwem/ áby do niego przyiechał/á ták iáko przodkowie iego áby mu też przyśiągł/á Michálá/Zygmuntá Kśiążęćiá ſyná/ kthory do niego był ziechał/żeby z ſobą przywiozł/ ktory ſię naprzod po rozmáitych kráinách tuláiąc/do nie° był potym zbieżał.

Záledwie Krol wiáchał do Litwy / iáko mu znáć dano/ że Tátárowie w Podolſkie kráie wtárgneli / Ogniem y Mieczem puſtoſząc. Przećiwko ktorym Theodor Buczácki Stároſtá Kámieniecki z ludem onych Kráin wyćiągnął/wielkimi naiázdy ich trapiąc/więźniow niemáło wyſwobodził.

☞ Mieśiącá Grudniá potym Krol ná Syem do Piotrkowá przyiechał/w Roku 1 4 4 9. Ná ktorym co poſtánowił/czytay Státutá/ y v Kromerá Kśiegi 22.

☞ W Roku 1 4 5 0. Złożył Krol Syem w Krákowie z máłymi Polaki/ná ktorym Jan Tęczyńſki Woiewodá Krákowſki niechćiał nic ſtánowić/bacząc iż to było ná przećiwko R. P. Bo ſię ták byli zmowili ná pirwſzym Seymie/ żeby nie mieli Káźimierzá zá doſkonáłego Królá/ ażby był pierwey doſyć vczynił przyśiędze ſwoiey.

Tegoż czáſu nieiáki Bohdan/ kthory ſię mienił być Synem Alexándrowym/ácz nie od włáſney żony/w Páńſtwo Wołoſkie wiechał. O czym czytay v Kromerá Kśiegi pomienione.

Znowu iednák Odrowąż z Koniecpolſkiem Alexándrá do Wołoch wprowádźili z Podolſką y Ruſką ſláchtą/ ktorzy poráženi zdrádnie. Wiele ſławnych Mężow tám poginęło / á naprzednieyſzy Piotr Odrowąż y Michał Buczácki z Domu Abdánk/ trwáłá bitwá z poránku do wieczorá.

Tátárowie vſłyſzawſzy o tym nieſzczęśćiu Ruſkiego y Podolſkiego Rycerſtwá/do ziemie ich wtárgneli/á ſzkody bárzo wielkie poczynili/áż do miáſtá Grodká/wielką korzyść otrzymawſzy wpokoiu do ziemie ſię ſwey wroćili.

Przyiechał potym Krol do Krákowá/ thám Zbigniew Biſkup z Domu Dębno/ wielce go z tego gromił/ mowiąc mu/ Jż on był thego wſzyſtkiego przyczyną co ſię kolwiek ludziom iego y kráinam przydáło. Wſzákoż to Królá nie naruſzyło/znowu do Litwy w łowy iechał.

☞ W Roku 1 4 5 2. Swidrygiełło Kśiążę vmieráiąc/ Zamek y Miáſto Luck Litwie oddáć kazał/zápomniawſzy złośći ich przećiwko ſobie á dobrodzieyſtwá Polſkiego/o czym czytay Kromerá Lib: eodem.

¶ Tegoż czáſu Tatárowie drugi raz do Podola wtárgneli / pothym ták ſię pokazáli iákoby z ziemie wychodźić mieli. A gdy ſię ludźie vbodzy z táiemnych mieyſc wyſzedſzy do żniwá obroćili / oni ná ten czás odwrot vczyniwſzy/bárzo ich wiele w niewolą pobráli. A Krol iednák w Litwie łowy ſię zábáwiał/y doſzli tego potym/że te Tátáry Litwá ná Ruſkie kráiny poduſzczáłá/bo byli Rádziwiłá Oścику do nich z wielkimi vpominki wypráwili.

☞ W roku potym 1 4 5 3. Tátárowie w Łucki y Oleſki powiáty ná początku tegoż Roku wtárgneli/dziewięć tyśięcy duſz/ y wielkie ſtádá bydł wygnáli.

Potym o Wielkiey nocy około Trębowley wielkie ſzkody poczynili / do ktorych ſię Vkráinni Stároſtowie wypráwiwſzy/ná głowę ie porážili/ y wſzyſtkę im zdobycz odieli/onych Tátárow oſtátek ktorzy byli poućiekáli/Bracłáwiánie do iednego zbili/zimáli/ták że żaden nie vſzedł.

Tegoż Roku Alexánder Woiewodźic Wołoſki wyżſzey pomieniony doroſzy lat / do Páńſtwa Oyczyſtego przyſzedł zá pomocą Polakow / záraz przyśiągł / y Liſty ſię obowiązał záwſze być w poſłuſzeńſtwie Krolow Polſkich/y pomoc przećiwko Tátárom / y przećiwko káżdym inſzym nieprzyiaćielom. ¶ Tegoż Roku Mieśiącá Lipcá złożył Siem Krol w Parcewie ná Litwę y ná Polaki/ Litwá nie przyiecháłá/ tylko poſły przyſłáli/

dla czego/ Hiſtoryą ći powie. ¶ Tám potym ſłuchał Poſłow Kśiążąt Mázowieckich/ ktorzy ſię ſkárżyli ná Litwę imieniem Pánow ſwych/o wźięćie Tykoćiná y Goniążá Miaſt / ná ktore ſię Krol ſłowy nieuczćiwymi tárgnął/wſzákoż o to był vpomnian od Pánow.&c.

Złożył potym drugi Syem do Piotrkowa ná dźień Swiętego Jana Krzćićielá/tám ná tym Seymie náznáczono záwſze czterech Pánow Polſkich rádnych przy ſobie mu miewáć /przez ktorychby nigdy rády żadney z Pány Litewſkiemi nie miewał/á ieśliby co kromia nich z Litwą tylko vrádźił y poſtánowił / áby to wſzyſtko żadney wagi nie miáło : á ieſliby tego nie ſpełnił/ dłużey mu ćierpieć niechćieli / áby o ſobie y o dobrym R. P. rádźić nie mieli/ w czym ſię przyśięgámi obowiązáli. Káźimierz vlękſzy ſię onych pogrożek / przyśiągł im wſzyſtko czego żądáli wypełnić / trwał on Syem dziewięć dni.

☞ W Roku 1 4 5 4. Krol Káźimierz wyiechawſzy z Piotrkowá w Krákowie krotko pomieſzkawſzy/ do Litwy iechał.

Tegoż Roku gdy Krol Káźimierz był w Sędomierzu z Litwy iádąc/ Poſłowie od Rycerſtwá y mieſzczan Kśięſtwá Pruſkie° przyiecháli do Królá/ poddawáiąc wſzyſtkie Zamki y miáſtá/ ktorych było piećdźieśiąt y ſześć.

Dziewiątego dniá Lutego / młoda oblubienicá do Krákowá w ochędożnym poczćie doſyć przyiecháłá / przećiwko kthorey Krol y z Zophią mátką wyiechał/á tá byłá Elżbietá Woyćiechá Ceſárzá corká. ¶ Poſłáni byli Poſłowie do Prus/ Andrzey Biſkup Poznáńſki z domu Godzámbá / Jan Koniecpolſki Káńclerz Koronny/do przyięćia przyśięgi od wſzyſtkiego Rycerſtwá y od miaſt Pruſkich / zá ktorymi záraz Krol z wielkim woyſkiem iáchał / oſtátek w Hiſtoryey czytáć będźieſz. Syem v Grudziądzá złożył/ná ktorym z Pány Pruſkimi Pobor vrádźili ná zapłátę żołnierzom Czeſkim / á miáſto żołnierzow Czeſkich/ Krol poſłał dwor ſwoy do oblężenia Márborku/ przełożywſzy nád niemi Janá z Szczekoćiná Stároſtę Lubelſkiego z domu Odrowąż.

W tychże czáśiech według Kromerá/ Sprawcy álbo Hetmáni Woyſká Polſkiego/w Pruśiech ná mieyſcách błotnych y nieſpoſobnych do boiu woyſko ſpráwili : podkáli ſię z Krzyżaki v Choynicz nieſzczęśliwie/o czym potym w Hiſtoryey ſzerzey mieć będźieſz.

Znácznieyſze Panietá tám w tey potrzebie zbići/ Piotr Szczekoczki Podkánclerzy / Mikołay Morſki Chorąży Sędomierſki / Jan Zawiſze czarnego ſyn Stároſtá Kolſki / y Jan Rydzyńſki. Poimánych było trzy ſtá y trzydzieśći/ miedzy ktorymi byli ći przednieyſzy/ Łukaſz Hrábiá z Gorki/ Mikołay z Sárleiá / Jan Szczęſny Tarnowſki / Jan y Mikołay Rytwiáńſcy / Jdzik Suchodolſki/ Jan Melſtyńſki/Sędziwoy Leżeńſki / Piotr Strykowſki / Bártłomiey z Ogrodźincá. Oſtátek ći Hiſtorya powie.

Krol zlećiwſzy Stároſtom woyſko / iáko Andrzeiowi Thęczyńſkiemu/ Chełmicńſkiemu/Piotrowi Sámotulſkiemu / Poznáńſkiemu / Pomorſkiemu.&c. Sam do Polſki iechał do Piotrkowá ná Syem/tám poſtąpili Pobor Polacy po 12. groſzy z łanu ábo z włoki.

☞ W Roku 1 4 5 6. Alexánder Woiewodá Wołoſki od ſwoich ſtruty/ á Piotrá ná iego mieyſce obráli / ktory przyśiągł poſłuſzeńſtwo Krolowi przed Andrzeiem Odrowążem Woiewodą Ruſkim / tenże ſłał do Ceſárzá Tureckiego Máchometá o przymierze / poſtępuiąc mu dwá tyśiącá czerwonych złotych hołdu. etc.

Tegoż ſię Roku po Seymie Piotrkowſkim vrodźił ſyn Káźimierzowi imieniem Władyſław.

Vdálryk Czerwonká Czech/ Hetman Márborſki/ do Królá Polſkiego przyſtał / á poſłał do Wielkich Polakow / nápomináiąc áby R. P. Pruſką náwątloną mieli ná lepſzey pieczy/ czytay Kromerá kſięgi 23.

☞ W Roku 1 4 5 7. záraz ná Wioſnę Krol Káźimierz ná Syem

do Piotrkowá przyiechał / pothym tám z tąd do Kolá ná drugi Syem do Wielkich Polakow / tám v Szláchty vprosił gdyż pieniedzy nie było ná służebne / áby ſámi wzieli do obrony Zamki / Swiećie / Człuchow y Tuchola.

Jan Kromno z domu Kotficż v Gniewá przenáiety / námowił wßyſtkie żołnierze áby odſtąpili od oblężonego Zamku / ktoryby byli muśieli puśćić oblężeńcy dla niedoſtátku / wßákoż był pothym ná gárdło od Królá ſkazan. Cromer: lib. 24. folio 542.

☞ W Roku 1 4 5 8. Ná Podolu Tátárowie wielkie ßkody poczynili / do ktorych Bártoß Buczácki y Jan Láßcż z ludźmi wyßli y bitwe ſtoczyli wßákoż niefortunną.

Tegoż Roku ná Seymie w Piotrkowie poſpolite rußenie vrádzone było / do Prus wßyſtkie ſie woyſká do Gniewkowá ściągáły / przepráwiwßy ſie przez Wiſłe v Pápáwy obozem ſtánely / ten Zamek przez zdráde opánowáli byli Krzyżacy / ktory náßy mocą wzieli / y zá roſkazániem Krolewſkim rozrućili. Szli potym do Márborku / tám ſtáneli obozem / y czáſu nieco ſtrawili zábáwieni od Krzyżakow chećią przymierza / potym ſie do domu roziecháli. Żołnierze potym wielką á znáczną poſługe w Prusiech vczynili / wiele Krzyżakow porázili / ták iż záledwie im ſam Miſtrz vćiekł.

☞ W Roku 1 4 5 9. Mieśiącá Wrześniá Krzyżacy znácznie poráżeni v Páſeneimá miáſteczká w niżßych Prusiech.

Ná ſchodźie tegoż Roku vrodził ſie ſyn Kázimierzowi trzeci Olbrácht.

☞ W Rroku 1 4 6 0. Márborku miáſtá náßy doſtáli / ktore Janowi Kośćieleckiemu Stárośćie Márborſkiemu poddáne było.

Gniezno y Wármia Miáſtá w nocy od Polakow pobráne były / gdźie ſie byli ták zápomogli / iż ſie iednemu żołnierzowi doſtáło ná káżdego oſſobe po dwie śćie złotych.

☞ Potym w Roku 1 4 6 1. Helżbietá Krolowa Czwartego ſyná vrodźiłá Jmieniem Alexándrá.

☞ W Roku 1 4 6 2. Krol Kázimierz do Głogowá iechał / przećiwko ktoremu Krol Czeſki Jerzy z Wrocłáwſkim y Ołomunieckim Biſkupy / y ze czworgiem Kśiążąt Sląſkich wyiechał mile przed miáſto. Ták ſie ná koniech pozdrowiwßy / Kázimierz ná Zamek prowádzon / á Jerzy w mieśćie we dworze zoſtał. Tám dźiewięć dni z ſobą rozmowy mieli / przymierza do śmierći z obu ſtron potwierdźili.

Tegoż Roku zá ſpráwą Piotrá Duniná y Woyćiechá Gorſkiego Hetmánow / Krzyżacy poráżeni byli / zbitych zoſtáło ná mieyſcu dwá tyśiącá / ßeść ſet poimánych / z náßych Hektor Chodorowſki tylko ránny / á inßego rycerſtwá poſpolitego ſto zbito w tey potrzebie.

Tám wielkie Męſtwo Páwłá Jaśieńſkiego Dworzániná Krolewſkiego Hiſtorye wſpomináią / ktory z boku miedzy dwie woyßcże wbieżawßy / kopije nieprzyiaćielſkie złożone ku náßym odwiodł. Náßy w thym ná one ſtrwożone nieprzyiaćioły mocą wielką przypádli á mężnie rozgromili / Oboz wźiąwßy rozerwáli / w ktorym pietnaśćie Dźiał wielkich wźieli / wozow dwie śćie / Zbroie y żywnośći bárzo wiele. A to ſie dźiało v Pucká Mieśiącá Wrześniá dniá 18. Y ná inßych mieyſcách we troie támże w Prusiech náßym ſie ßczęśćiło / o czym w Hiſtoryey czytáć będźieß.

Tegoż Roku był Syem w Piotrkowie / ná ktorym Kśiążętá Konrad Mazowceckie / y Konrad czárny Kśiąże Oleßnickie / Płockiego y Belſkiego Powiátow odſądzeni.

Ná drugi Rok potym / drugi Syem złożył Krol w Piotrkowie / ná ktorym przez gwałt Kápitule odiął liberam electionem Epi. Ná tymże Seymie poſpolite rußenie do Prus vrádźił / z támtąd proſto poſłał Janá Tęczyńſkiego Káßtelaná Krákowſkiego / Derſláwá Rytwiáńſkiego / Sędomierſkiego / y Andrzeiá Odrowążá Ruſkiego Woiewody / áby Kámieniec Zamek od

Potomkow

potomkow Theodorá Buczáckiego wykupili á dobrze opátrzyli ludźmi y wßelką obroną / ná co Ruſacy widząc ſkárbu niedoſthátek / z łanu po wole poſtąpili.

Krol po tym Seymie iechał do Litwy / Litwá żadną miárą ná Pruſką woyne námowić ſie nie dáłá / owßeki ießcże o tym myślili iákoby Podolſkiey źiemie doſtáć mogli / ále zá przyiechánim krolewſkim myśli ſie ich rozerwáły.

Przyiechawßy z Litwy Krol do Krákowá / wźiął winy z Krákowian trzy tyśiące złotych o krzywde Zydowſką. &c.

Potym miał Syem w Korczynie z Máłymi Polaki / ktorzy mu poſtąpili po dwánaśćie großy poboru z łanu ná żołnierze / toż y Wielcy Polacy w Kole vczynili / widząc iż ſye żołnierzom w Prusiech ßczęśćiło.

☞ W Roku 1 4 6 5. Nowe miáſto w Prusiech długo w oblężeniu od Polakow będąc / poddáć ſie muśiáło nie mogąc mieć pomocy.

Tegoż ſie roku ſámi Ruſacy złożywßy dwádźieśćiá tyśiecy / w kthorych Odrowążowie w Ruſkich kráinách trzymáli Stároſtwá / z iurisdiciy ich wybili.

Tegoż Roku Krol z Ruśi proſto ná rozſádzonych koniách do Nowego miáſtá Korczyná ná Syem złożony przyiáchał. Pietnaśćie dni z Pány ná rozmowách w rádźie będąc / poſtánowili áby ſie Wielcy Polacy głowámi ſwymi do Prus ruſzyli / á po ßeśći großy thylko poboru dáli / á iżby záraz Choynice oblegli / dotąd pokiby żołnierze ſie do nich nieśćiągneli / á Máli Polacy po dwánaśćie großy z łanu ná pobor poſtąpili / co wßyſtko ná połowice Mieśiącá Czerwcá zdáć obiecáli.

Páwel Biſkup Wármieńſki obaczywßy nießczęśćie Krzyżáckie / á wielki vpor ich że ná pokoy nie zezwaláli / odſtąpił ich / á do Krolá przyſtał.

W Roku 1 4 6 8. Helżbietá Krolowa ßoſtego ſyná imieniem Fryderyká vrodźiłá / drugie podroſłe Krol zlećił Długoßowi Janowi do náuki.

Tátárowie wielcy Zawołßczy z Mániakiem Carzem ſwym przepráwiwßy ſie przez Niepr / rozdźieliwßy ſie ná trzy woyſká / do Litwy / do Podola y do Wołoch wtárgneli / tákże y ná Wołyń / wielką korzyść wynieśli / przez dźieśieć tyśiecy ludźi poſpolitych w niewolą wźieli. A gdy im záßli do Trebowle z ludźmi / Ráphał Jároſłáwſki / Lwowſki / y Páwel Jaśieńſki / Belſki y Chełmſki Stároſtowie / do Wołoch wpádli / tám trzy kroć gromieni od Stephaná Woiewody byli.

☞ W Roku 1 4 7 0. Gdy vmárł Jerzy Krol Czeſki / Czechowie złożyli Syem w Prádze chcąc inßego Páná obráć / do kthorych Krol Kázimierz Wypráwił Páwłá z Bálic / Marćiná Wrożimowſkiego / Dobieſłáwá Korozweckiego / przypomináiąc im obietnice ich / y bliſkość álbo práwo ſwe ná tho Kroleſtwo. Oni potym po długich miedzy ſobą namowách / obráli Władyſłáwá ſyná Kázimierzowego / choć byli niektorzy Pánowie przećiwko temu / ktorzy trzymáli ná Janá Mátyaßá Vniádá Krolá Węgierſkiego ſyná. ¶ Poſłan bez omießkánia do Czech Władyſław / máiąc od oycá śiedm tyśiecy ludźi rycerſkich iezdnych / y dwá tyśiącá pießych / a nád wßyſtkimi był przełożon Páwel Jaśieńſki / wyiáchał z Krákowá 25. dniá Mieśiącá Lipcá / oćiec go dwie mili wyprowadzał.

☞ W Roku 1 4 7 3. Byłá wielka ſuchość w Polßcże / Wiſłe v Toruniá przebrádzano y ná woźiech przeieżdżano / bydłá dla wypalenia traw zdycháły / wiele wśi y miaſt pogorzało.

Wieliczká / Konin / Bełz / Chełm / Lubomla / y Kośćioł Łęczycki ze wßyſtkimi domy Kánonicżymi / y Arcybiſkupim / Klaßtor Mogileńſki / y wiele inßych miaſt pogorzáło.

Drugiego Roku ná puł Mieśiącá Czerwcá / w Piotrkowie Krol Syem złożył / tám do niego przyiácháli Poſłowie od Władyſłáwá ſyná Krolá Czeſkiego / proßąc o rátunek przećiwko Mátyaßowi Krolowi / ktory Moráwſką

źiemie

ziemie y Slasko pustoßył / ktoremu Krol posłał 24. Tysiace Czerwonych złotych ná pomoc / á przećiwko tym Slezakom ktorzy k woli Máthyaßowi náieżdżáli Polskie gránice/ kazano sie rußyc wßytkim Polakom.

W Rusi tegoż Roku Thátárowie z Carzem swym Aidorem Eigierowym synem wielkie ßkody poczynili / thylko Dunáiewá miásteczká Gregorz Arcybiskup meżnie obronił.

Tegoż czásu Krol Kázimierz w Wiślicy Syem máiąc / rádząc o thym iákoby Węgrom odpor dáć mogł/vprośił sobie v Rycerstwá Pobor po ßeśći großy z łanu / do thego z dobrey woley bárzo wiele Rycerstwá z nim sie wypráwiło/ktorym sie do Opátowcá ziecháć roskazano. W tym Pánowie Węgierscy y Polscy rozesławßy miedzy sie z obu stron Posły/ pokoy miedzy sobą postánowili/ z tymi kondycyámi / áby Zamki pobráne y więźnie z obu stron były przywrácáne / á ßkod żadnych z obu stron miedzy sobą áby niewspomináli. etc.

Dwudziestego ßostego dniá Miesiącá Wrześniá/rußył sie Krol z woyskiem/ máiąc ná pomoc Litwę y Tátáry / thák iż ná Sześćdziesiąt Tysiecy woyská iego było. Przeiechawßy w brod Rzekę Odrę / do Wrocłáwiá sie obroćił. Przybył mu potym we dwudziestu Tysiecy Woyská Włádysław/ Dwudziestego Czwartego dniá Miesiąca Pázdziernika. Potym sie przywitawßy do Wrocłáwia iecháli / á przed Miástem Oboz zátoczyć kazáli. Máthyaß przypátruiąc sie woysku ich / wzdychał/ thák sobie pomyśláiąc: Bych tákie woysko miał/snádniebych snadź wßystek świát podbić pod swą moc mogł. Pustoßyli potym wśi okoliczne żołnierze Polscy y Czechowie. Żadał potym Máthyaß Krol Corki Kázimierzowey do stanu Małżeńskiego/ktorey mu ácz sam nieodmawiał/ále to do Krolowey odłożył / ktora ná to przyzwolić niechćiáłá / dla tego/ iż záwße Stryiowi y Brátu iey był nieprzyiaćielem. A potym przysłał Kśiąże Báwárskie Posły do Krolá / żądáiąc Synowi swemu o też Pánnę/ktorey nieodmowił záraz.

Tychże czásow z wielkich deßczow bárzo wielkie powodzi były / thák iż Kázimierz y Stradom miásteczká v Krákowá Wisłá byłá zálała/ w kośćielech áż rowno z ołtarzmi byłá wodá/co było zá wielki dźiw/iż przed tym przez trzy látá ták wielka suchość byłá/ że v Płocká y v Toruniá Wisłę przebrádzano.

Tegoż Roku byłá wielka Száráńcza w Łeczyckiey źiemi w Mázowßu/ ták że nie tylko zbożá álbo łąki/ ále y gáłęźi ná drzewách obiadáły.

Krol potym Kázimierz Jádwigę corkę stárßą/ktorą Jerzemu Báwárskiemu Kśiążećiu Ludwikowemu synowi do sthanu małżeńskiego dał / do Poznániá odwiosł/ z kthorą posłał Káliskiego y Łeczyckiego Woiewody/ z wielą inßych zacnych mężow/ ktorey ná posag dał trzydźieśći tyśiecy czerwonych złotych.

Tegoż czásu Stephan Woiewodá posły iedne° zá drugim słał do Krolá Kázimierzá/ proßąc o pomoc przećiwko Cesarzowi Tureckiemu/ wßákoż nic nie otrzymał.

Potym Turcy skrążywßy wßytkę Wołoską źiemię/do Podola wtárgneli y kilká wśi nieznácznych popalili. O czym máiąc spráwę Kázimierz / roskazał sie wßystkim kráinom onym rußyć/nád ktorymi przełożył Páwłá Jásieńskiego Podskárbiego / ktorzy przyßedßy do Kámieńcá / obozem sie położyli/niechćieli bez Krolá w źiemię nieprzyiaćielską/á do domow sie też roziecháć bez dozwolenia iego nie śmieli / á tak bárźiey niż nieprzyiaćiel one kráie wypustoßywßy/ potym sie roziecháli żadney posługi nie vczyniwßy.

☞ W Roku 1 4 8 2. Wielkie powietrze po wßysthkiey Polßcże pánowáło.

Tegoż roku Krol Kázimierz do Rusi iáchał/ á tám mu Stephan Woiewodá przyśiegał/ o czym będźieß miał ßerzey w Historyey.

Kázimierz

Kázimierz mießkał pothym w Krakowie w pokoiu przez kilká czásow/ támże synowi młodemu Fryderykowi Biskupstwo Krákowskie po śmierci Janá Rzeßowskiego dał/ ktory potym był Kárdynałem/ wiele dobrego kośćiołowi Bożemu vczynił/ ten puzdro głowie Swiętego Stánisłáwa ze złotá vrobić dał/ ktore koßtowáło śiedm tyśiecy.

Tenże Kożiegłowy Zamek y miásteczko Miesiącá Máiá/Roku 1519. kupił ze wßystką włośćią / v Krystyná Kożieglowskiego y potomkow iego/ zá dźieśięć tyśiecy złotych/ ktore Kośćiołowi Krákowskiemu dárował/ y do klucza Dobrowodzkiego przyłączył / przydał y wieś Łganow/ kupił y wieś Żydow / ktorą do Wáwrzyńczyc przyłączył / wiele stáwow v Lipowcá dał przyczynić.

Jłżą Zamek znowu pobudował potym gdy był zgorzał. etc. Po nim obran Jan Konárski z domu Abdánk.

☞ W Roku/ 1 4 8 9. Tátárowie z wielkimi woyski ná Podole wtárgnąwßy/ ßkody niemáłe czynili / przećiwko ktorym Krol Kázimierz z niemáłym woyskiem Syná Olbráchtá wypráwił / do kthorego sie wßystká Szláchtá onych kráin przyłączyłá. A gdy sie Pogánie ze dwiemá woyski z wielką korzyśćią ná zad wrácáli / Olbrácht Krol máiąc spráwę o nich pewną/ ná pierwße woysko doßedßy Pogan vderzył / ktore ßczęśliwie ná głowę poráźił / więźnie y zdobycz one ich wielką odiął. Pothym sie do drugiego woyská obroćił/ktore tákże prześpiecznie zástawßy poráźił: w obudwu woyskách było 25. tyśiecy Pogan/obu Carzow zábił/ßczęśliwie sie do oycá z wielką sławą wroćił.

Potym prędko Kázimierz Krol z Báiázytem Cesarzem Tureckim przymierze postánowił/ przez Mikołáiá Firleiá z domu Lewarth/ Káßtellaná y Hetmáná Koronnego.

☞ W Roku 1 4 9 0. Mátyaß Krol Węgierski vmárł / Węgrowie sie rozerwáli / iedni trzymáli ná Olbráchtá Syná Kázimierzá Krolá Polskiego/drudzy ná Włádysłáwá Krolá Czeskiego brátá iego rodzonego/ zá życzliwośćią Krolowey/ ktora sie spodźiewáłá áby z Włádysłáwá Krolá Czeskiego mogłá mieć mężá/prętko do Budzyniá był przywabion.

Jednák iuż sie o tym dowiedźiał Olbrácht/máiąc od Oycá woysko niemáłe/do Węgier iechał. Mieli potym potrzebę z sobą/ przemogli Węgrowie wielkośćią Polaki.

Poiednáli sie potym Bráćia / postąpił mu Włádysław ná Sląsku kilká Miast y Zamkow pewnych y Potomstwu iego/ do tąd poki by Krolem niezostał. A ieśliby też Włádysław ßczedł bez Potomká/tedy on po nim w Węgrzech krolowáć miał/ czego Listy potwierdźili / záthym Olbrácht do Polski wyiechał.

W tymże czáśie ieden Wołoßyn prostego narodu rzeczony Muchá/ zebrawßy z Rusi y z Wołoch łotrostwá dźieśięć tyśiecy/ Ruskie kráie náieżdżáiąc pustoßył/do ktorego Mikołay z Chodzcá z domu Báran vel Junoßá rzeczony Zemełká/ z ludźmi Rycerskimi wyßedßy/rozgromił y poráźił/ Muchá potym był poiman / do Krolá przywieźion á w wieży zgnoion.

Krol potym Kázimierz do Litwy do Wilná wyiáchał rychło po weselu/ ná ktorym Corkę swą Annę Kśiążećiu Pomorskiemu Bogusłáwowi dawał do stanu Małżeńskiego.

A gdy przyiechał do Trok/ zániemogł/ obaczywßy prętko śmierć swoię/ vczynił Testáment/ ná ktorym Włádysłáwá Syná swego wydźiedźiczył/ á potym spráwiwßy sie chwálebną świątośćią/vmárł Miesiącá Czerwcá/ w Roku 1 4 9 2. Ciáło iego do Krákowá przywieźiono z wielką vczćiwośćią/ná Zamku w kośćiele wielkim pochowano. Tegoż czásu wielkie powietrza ná wßytkie bydłá były.

¶ Pánował Krol Kázimierz Czterdźieśći lat y pięć/miał wieku ßesć-

dźiesiąt y

dziesiąt y Cztery lata. ¶ W tymże czasie Turcy wtargnąwszy do Węgier/ á Sábátkę Zamek ktory im był odiał Krol Máthyasz/ oblegli/ od Krolá nowego Władysławá mężnie odgromieni byli.

Po śmierci Káźimierzá Królá/ odpráwiwszy pogrzeb/ w Piotrkowie ná Seymie Dwudziestego siodmego Dniá Miesiacá Sierpniá/ Olbrácht Syn Káźimierzow ná krolestwo w niebytności obran/ á potym w Krákowie od Zbigniewá Arcybiskupá koronowan.

¶ Máło w Krákowie pomieszkawszy/ do wielkiey Polski iechał. Przyiecháli do niego Posłowie Weneczcy/ y od Báiázetá Cesarzá Tureckiego/ wszyscy mu winszowáli fortunnego pánowánia/ á żądáiąc od Báiázetá przymierza/ ktore do trzech lat vczynił. Ziechawszy sie potym z Brátem Władysłáwem/ przymierze z krolestwy Węgierskim y Czeskim postánowił.

Ná ostátku Miesiacá Wrześniá/ Táthárowie ná Podole wtárgneli/ wielkie szkody y ná Wołyniu poczynili. Przećiwko ktorym Krol Dwor swoy wypráwił/ wszákoż znáczney żadney posługi nieuczynili/ Tátárowie z wielką korzyśćią wyszli z ziemie.

☞ Drugiego Roku 1495. Vmárł Jánusz Kśiążę Płockie/ po ktorym Płocki Powiát Olbrácht do Krolestwá przyłączył.

Olbrácht Krol bedąc chćiwy dobrey sławy/ myślił o tym iákoby z Turki głownymi nieprzyiaćioły wszystkich Chrześćijan zwiodł woyne/ ieśliż sie chcąc pomśćić nád nimi śmierći brátá swego/ ieśliż też áby thylko Wołoską ziemię pod swą moc podbił/ ná ktorą woyne iáchał z nim brát Alexánder Wielkie Kśiążę Litewskie/ y Jan Tyfon Mistrz Krzyżácki/ do Stephaná Woiewody Wołoskiego posłał/ prosząc go też do tego towárzystwá/ áby Kiliey y Białłogrodá dostáć mogli. Vpomináli go Biskupi/ Kresław Korozwecki/ Káncierz Koronny/ y Biskup Włocławski imieniem swym/ y brátá iego Kárdynałá/ áby tey woyny zániechał/ kthorego Krol zgromiwszy nie vsłuchał/ powiedáiąc/ nie twoiá rzecz o świeckich rzeczach (tylko o kośćiele) wiedźieć.

Węgrowie boiąc sie áby Krol ziemie Wołoskiey nie opánował/ przez listy Stephaná Woiewodę ostrzegli. Tám iáko szkodę Krol popadł/ y iáko wiele ludzi Rycerskich pogubił/ toć ná potym Historya powie.

☞ W Roku pothym/ 1498. Stephan Woiewodá Wołoski z Turki y z Tátáry sie złączywszy/ y Ruską y Podolskie ziemie pustoszył/ wiele ludzi w niewolą nábrawszy y korzyść wielką wyniózszy/ nie widząc przećiwko sobie broni dobytey/ z ziemie wyszedł. Tátárowie potym drugi raz wielkie szkody czynili/ przećiwko ktorym Krol kazał sie ruszyć wszystkiemu Rycerstwu/ náznáczywszy im mieysce v Sedomierzá do śćiągnienia/ ktorzy thák wielką szkodę onym kráiom iáko inszy nieprzyiaćiele poczynili.

Nie długo potym ná końcu Listopádá/ śiedmdziesiąt tyśiecy Turkow przez Wołoską ziemię do Ruskich ziem wtárgnęło/ wszysthkie kráie co nád Niestrem Háilicz/ Zydáczow/ Drohobycz y Sámbor/ ogniem mieczem popustoszyli. ¶ Pan Bog iednák sám one Pogány pokáráć raczył/ pretkie zimno powstáło/ mroz á śnieg ták wielki spadł/ ták iż Turcy áni viecháć áni doiecháć dáley niemogli/ niektorzy konie zábijáli/ á wyprowszy z niego wnętrze/ sámi wlázili dla zágrzania tylko: ową od zimná srogiego á od głodu czterdźieśći ich tyśiecy pozdycháło/ drudzy gdy sie iákokolwiek przegrzebli/ do wołoch weszli/ od Stephaná poráženi/ ktory sie tym wymawiał/ iż mnimiał by Polacy: záledwie z onego woyská vszło Turkow dźieśieć tyśiecy do ziemie swey/ á to sie dźiało Roku 1499.

Zygmuntowi brátu Władysław Krol Czeski/ Głogowskie y Opáwskie Kśięstwá postąpił ná Sląsku/ wszákoż z tymi kondycyámi/ iáko y brátu Olbráchtowi przedtym/ y nád oboygiem Sląskiem go przełożył.

Stephan Woiewodá Wołoski y syn iego Bogdan z Krolem pokoy postánowili.

Nie długo potym Báiázet Cesarz Turecki posły przysłał do Królá/ stáráiąc sie o przymierze/ wszákoż cáły rok czekáli posłowie odpráwy.

Tátárowie tegoż czásu we żniwá z wielkimi woyski wtárgnąwszy/ szkody wielkie poczynili ná Wołyniu/ w Rusi około Bełzá/ Krasnego Stáwu/ Turobiná/ Krasniká/ Lubliná/ áż do Wisły. Krol ácz był do nich wyszedł z ludźmi/ wszákoż obaczywszy że sie wroćili/ on sie też wroćił.

Tátárowie potym odwiózszy one zdobycz/ Miesiacá Wrześniá odwrot vczynili w Rusi ná południe/ y w Litwie wielkie szkody poczynili/ nie widząc przećiwko sobie broni dobytey/ z wielką korzyśćią odćiągneli. Przed pierwszym wtárgnieniem Tátar/ ośm dni Kometá sie vkázowáłá.

W Litwie tákże wielkie niepokoie były/ bo Jwan Wielki Kniás Moskiewski/ choćiaż był dał Helene corkę swą Alexándrowi Wielkiemu Kśiążęćiu Litewskiemu/ iednák práwy iákiemiś odeymował mu áż po rzekę Berezine/ á wiecey przez poddánie dobrowolne niżli przez moc/ Smoleński Powiát y insze Páństwá mu odiął.

☞ W Roku 1501. Złożył Krol Syem w Piotrkowie/ do piaći lat z Cesárzem Tureckim przymierza potwierdźił/ y Posły hoynie vdárowawszy odpráwił. ¶ Támże Posłowie Stephaná Woiewody przyiecháli/ żądáiąc áby mu Krol Piotrá Zbiegá syná Heliaszowego wydał/ dla tego iż poczuwał że pod nim chćiał Páństwá dostáć/ dano go potym śćiąć przy Poslech/ á wydáć niechćiano.

Jáchał potym Krol do Toruniá/ tám od Mistrzá Krzyżáckiego Fryderyká przysięgi słuchał.

¶ Tegoż Roku Olbrácht Krol powietrzem zárážony vmárł/ ćiáło iego do Krákowá przywieźiono/ pochowano z wielką pompą ná Zamku. Był tho Krol wzrostu wysokiego/ k temu w Historyey czytániu był biegłym/ był Krol wielkomyślny/ dwor vstáwicznie wielki y dostáthecznie chował/ pánował tylko dźiewięć lat.

Po śmierci Olbráchtá Królá/ złożyli Syem Polacy w Piotrkowie do obránia Nowego Páná.

☞ W tym przyiecháli Pánowie z Kśięstwá Litewskiego przednieyszy/ Jan Tabor Biskup Wileński/ Jan Zabrzeźiński Márszałek/ y Mikołay Rádźiwił Podczaszy Kśięstwá Litewskiego/ do obieránia (według Praw swoich) Królá/ y przyśięgáć mu záraz/ á dawnego przymierza potwierdźić.

¶ Po długich rozmowách obran Alexánder Kśiążę Litewskie/ po ktorego Posły wypráwili/ Andrzeiá Rożego Arcybiskupá Lwowskie°/ Jáná Lubráńskiego z domu Godzámbá Biskupá Poznáńskiego/ Andrzeiá Számotulskiego Poznáńskiego/ Jáná Tarnowskiego/ nazwiskiem Szramá Lubelskiego/ Woiewody: áby przed nimi Práwá y wolnośći wszysthkie poprzyśiągł/ ktory prędko wdosyć ozdobnym pocżćie do Krákowá przyiechał. Do kthorego przyiechał Zygmunt Głogowskie y Opáwskie Kśiążę/ Brát iego rodzony/ y Jan Bádnáryus Poseł Wenecki/ winszuiąc mu fortunnego Pánowánia.

☞ Ná początku drugiego Roku 1502. Przyiecháłá Helená żoná Alexándrowá z Litwy/ wszákoż iey koronowáć niechćiano/ dla thego że byłá Greckiey wiáry. A thák Krol z nią rychło do Litwy iechał/ zlećiwszy

zwierzchność Fryderykowi brátu Kárdynałowi/Arcybiskupowi Gnieźnieńskiemu/y Biskupowi Krákowskiemu/ bo mu dano spráwe iż sie Moskwá do Litwy moca gotowáłá.

Thegoż czásu Tátárowie Podolska y Ruska ziemie áż y Sedomierska wielkimi woyski náiechawßy pustoßyli/Járosław/ Rzeßow/Rádymno/Bełz/á przepráwiwßy sie przez Wisłe/ Opátow/ Ługow/ Kunow áż po Páczánow/ miásteczká wybrawßy popalili. V Páczánowá Jan Wapowski z domu Nieczuiá/ zebrawßy Strzelcow co mogł ná pretce/ przysthapić Pogánom niedopuścił/ obrocili sie ná zad máiac bárzo wielka zdobycż.

Tegoż Roku przymierza ten Krol z Báiázetem Cesarzem Tureckim potwierdził/przez Mikołáiá Fierleiá Stároste Lubelskiego.

☞ W Roku 1503. Fryderyk Kárdynał wyżßey pomieniony vmárł/po ktorym ná Arcybiskupstwo wstapił Andrzey Boryßewski z Domu Roża/o ktorymes czytał pod Herbem/á po nim Wilczek ná Arcybiskupstwo Lwowskie.

Tegoż Roku vmárł Konrad Mázowieckie Ksiaże/ ktory zostáwił dwu Synow/Janá y Stánisławá/młodziuchne/ktorzy nie trzymáli po Oycu nic wiecey tylko Czerski Powiát/ z ktorymi Krol Alexánder ná Seymie Piotrkowskim przyiacielskie sie pogodził/dopuścił im tych wßystkich Powiátow vżywáć ktore Oćiec ich trzymał/y potomkom ich własnym meskiego narodu/ále gdyby go nie stáło ná Krola wßystká ziemiá Mázowiecka przypáść miáłá/tylko Corkam ieśliby ktore zostály dáć posag wedlug stanu ich.

Tegoż Látá Tátárowie ná Podole y do Rusi wtárgneli/ wielkie ßkody poczynili. ¶ Stephan Woiewodá Wołoski postawßy woysko ná Pokucie/wßystko pod swoie moc podbił/powiedaiac że to iego własność byłá/ktora mu Polacy ábo Przodkom iego odieli.

¶ Krol Alexánder dowiedziawßy sie o tych wßystkich nießcżesnych przypadkách/złożył Syem w Lublinie/tám sie wßystkim zdáło/ áby ludźmi Rycerskimi to odebrał co Wołoßyn w niebytności iego wział/ná co postapiono pobor po dwánaście großy z łanu.

☞ Roku 1504. Wypráwił Krol żołnierze ná Podole/kthorzy wielkie ßkody Wołochom czynili/ thák iż Stephan musiał puścić Zamki y Miástá ktore ná Pokuciu pobrał.

☞ Roku 1505. Krol Alexánder w Brześciu Litewskim Syem złożył/tám co ná nim postánowił/ Historyać powie/ ábo czytay v Kromerá Ksiegi Trzydzieste.

Miał drugi Syem tegoż Roku w Rádomiu/ ná ktory przyiecháli Pánowie Litewscy/chcac zá stáránim pánow Polskich z Krolem sie poiednáć.

Odpráwiwßy Litwe/ około obrony dla ták czestych náiázdow nieprzyiacielskich czás strawili.

¶ Nie długo pothym Krol Alexánder bedac záráżony powietrzem/ z Rádomiá do Krákowá iáchał/tám do niego przyiecháli Posłowie Woiewody Wołoskiego Bogdaná/ żadáiac do stanu małżeńskiego siostry iego Helżbiety/ wßákoż Krolowa Mátká y Pánná zezwolić niechciáły. Niedługo potym Helżbietá Krolowa vmárłá/Páni spraw y żywotá świetego/ ktorey dla ßczodrobliwości długo Kościoł Boży nieprzepomni/ do ktorego wiele dochodow y ochedostwa nádáłá/o czym ći potym Historya powie.

☞ W roku 1506. Przyßedßy Krol ku lepßemu zdrowiu zá pomoca Doktorow/do Lubliná iechał/miał Syem z Polaki/tám Biskupi z Pány Swieckimi mieli spor/ ktorzy z nich mieli práwa strone osieść przy Krolu/ y o inßych spráwach R. P. należacych.

Tegoż Roku z Wołochy Polacy potrzebe mieli ßcześliwa/ iáko o thym w Historyey czytáć bedzieß.

Powtore Bogdan żadał do stanu Małżeńskiego Corki Krolewskiey/

wßákoż iż mu trudne kondycie podano/do tego nie przyßło/o czym w Historyey czytáć bedzieß.

Tegoż Roku Miesiacá Máiá/ Thátárowie wtárgnawßy ná Podole/ Ruska ziemie y Litewska popustoßyli. Krol ácz był bárzo chory/ chciał iednák przeciwko nim iecháć/ chcac to pokázáć/ że do sámey śmierci R. P. y poddánym swoim chciał być obrońca.

W tym Michał Gliński zebrawßy ludzi siedm tysiecy/ á dworu Krolewskiego Polakow trzy stá/ przeciwko sie nim rußył/ z kthorymi bitwe stoczywßy/ na głowe ich poráźił/ 20. tysiecy Pogan poległo/ thákże wiele koni wział/ wieźnie wßystkie odiał. etc.

¶ Alexánder ná ten czás baczac sie śmiertelnym/ Testáment vczynił/ y spráwiwßy sie chwálebnymi świetościámi/ iuż konał gdy mu znáć dano o ßcześliwym zwyćiestwie nád Pogány/ iuż mowić niemogac/ tylko rece ku niebu podnosił/ łzy mu z oczu ćiekły/ iednák tho znáć dawał że Pánu Bogu sercem práwym zá te poćieche dziekował/ pothym predko vmárł/ dniá dziewietnastego Sierpniá. Był Alexánder miernego wzrostu/ długiey twarzy/ włosow czárnáwych/ siły meżney/ tylko był tepego dowćipu/ y dla tegoż był milczacy/ bráćia wßystke hoynościa był przeßedł.

¶ Zygmunt brát Ksiaże Głogowskie y Opáwskie/ dowiedziawßy sie przez pewnego Posłá o śmierći bráckiey/ do Litwy przyiechał/ przeciwko ktoremu Gliński w siedmi set koni wyiechał/ ráduiac sie z ßcześliwego przyiázdu iego. Kazał pothym Zygmunt ćiáło brátá swego do Krákowá záwieść/ á w kościele z wielka vczćiwośćia ná zamku pochowáć.

Pochowawßy Krolá Alexándrá Pánowie y Rycerstwo/ ziecháli sie do Piotrkowá osmego dniá Grudniá/ wysłuchawßy Mßey świetey/zgodnie potym Zygmuntá Krolem obráli/ Wielkie Ksiaże Litewskie/ Głogowskie/ Opáwskie/ y wßystkiego Slaská Stároste.

☞ Obwoławßy Krolem Zygmuntá/ postáli Posły do Litwy/ Wincentego Przerebskiego Włocłáwskiego/ Janá Lubráńskiego Poznáńskiego/y Máćieiá Drzewickiego Przemyslskiego Podkánclerzego Koronnego/ Biskupy/ Andrzeiá z Számotuł Poznáńskiego/ Janá z Tarnowá Belskiego/ Woiewody/ Janá Łaskiego Kánclerzá Koronnego/ ktorzy doiechawßy Zygmuntá w Mielniku miásteczku ná Krolestwo żadáli/ ktorego ludzie oboygá stanu z wielka rádośćia oczekawáli.

Zygmunt záthym Krol miánowány/ nie mießkáiac do Polski iechał/ przyiechał do Krákowá 20. dniá Miesiacá Styczniá/ w Roku 1507. dosyć ochedożnie z wielka rádośćia od ludzi oboygá stanu przyiet/ wiáchał w Miásto o 22. godźinie á ná Zamek wprowádzon/ pothym w Kośćiele świetego Wacłáwá ná Zamku/nabożeństwo odpráwiwßy/ był koronowan przez Andrzeiá Boryßewskiego z domu Roża Arcybiskupá Gnieźnieńskiego. Był Poseł od Władysłáwá Krolá Wegierskiego y Czeskiego Stephan Tálecki/Ksiażat/Pánow z Litwy wiele/wßákoż ze wßytkich náznácznieyßym był Michał Gliński.

¶ Tá Koronácya byłá w Roku wyżßey pomienionym/ 24 Dniá Styczniá. Názáiutrz w Koronie do Miástá z Zamku ziechał/ tám według zwyczáiu ná Máiestaćie vsiadßy/ przysiege od Mießczan przyimował/kedy nie tylko przednieyßy Miástá/ále thez y lud Pospolity podnoßac pálce wzgore/dawał znáć/iż wierność Krolowi swemu trzymáć przysiegáli.

¶ Po Koronácyey záraz Krol Zygmunt złożył Syem w Krakowie/ná ktorym pilno około obrony R. P. z Pány sie swymi námawiał. Ná tenże

czás oney nádziei ktorą o nim mieli/ wielkie znáki pokazał wßystkim/ y pewne Práwá postánowił. Widząc wßyscy Skarb bárzo wynißczony / pobor postąpili zwyczáyny po dwánaście großy z łanu/ Duchowni tákże zwykłym obyczáiem ośmą część dziesięćin.

Bićie monety vstáwiczne ná tymże Seymie vstáwione było.

Páweł Tálecki z tegoż Seymu Poseł Włádysłáwá Krolá Węgierskiego y Czeskiego/ z wolą Krolá Zygmuntá y Pánow rádnych/ do Wołoch był posłan / ábyimieniem obu Krolow przyśięgi od Bogdaná słuchał / do Węgier też Posłowie o potwierdzenie przymierza wypráwieni byli/ Biskup Poznáński pomieniony/ Márßałek Koronny/ y Káncl erz z nimi Chrißtof Szydłowiecki. Co sie roku tego więcey działo Historyać dostáteczniey powie.

☞ W Roku 1 5 0 8. Nowego Krolá zewßąd nowe trudnośći náchodziły/ skarb bárzo był wynißczony/ krolewskie dobrá były od przodkow pozástáwiáne/ żołnierze z Czech y z Niemiec ktorzy ießcze v Olbráchtá y Alexándrá Krolow służyli/ pilnie o zapłáte nálegáli. Krol chcąc fidem & honorem Regiam záchowáć/ ácż pieniędzy niemiał/ zá porádą Janá Bonárá Niemcá mężá rządnego y spráwnego/ ták rády iáko y pomocy w thym vżył/ ktory z mennice ktorą sam miał w mocy/ tákże y z inąd pieniądze zebrawßy/ w krotkim czáśie R. P. vpádłą nápráwił/ dobrá Krolewskie z wykupował/ o czym w Historyey będźie.

Zołnierzom pomienionym przeßłych Krolow/ więcey niż przez dwákroć sto tyśięcy czerwonych złotych żołdu zápłáćił.

Zamek Krákowski ochędożnie nápráwił/ przez tegoż Bonárá spráwę y dozor. Potym też o woynie Litewskiey rádźić począł/ ktorey Bázyli Wielki Kniáź Moskiewski był przycżyną.

Tegoż Roku dniá piątego Kwietniá / Zydá spalono / kthory przećiwko chwálebney świątośći Ciáłá Páńskiego wiele mowił/ á gdy w Krákowie w kośćiele Pánny Máryey był przegadan/ od Doktorow w piśmie świętym biegłych / zwłaßczá od Mikołáiá Doktorá Reguły S. Dominiká : Zyd ácż sie też bronił dosyć śmiele/ wßákoż gdy mu prawdy niesstáło ná tę śmierć skazan.

Tegoż Roku Mieśiącá Lipcá/ w niebytnośći Krolewskiey/ Tátárowie ná Podole wtárgnąć vmyślili / w czym gdy straż w czás o nich znáć dáłá/ Pánowie społecznie sie zezwoliwßy / wypráwili Janá Kámienieckiego ná then czás Kásztellaná Lwowskiego y Stároste Buskiego przećiwko nim/ przydawßy mu pięć set koni żołnierzow ná pomoc ku Szláchćie onych kráin/ ktory 23. dniá Mieśiącá Lipcá przyßedßy do Międzybożá/ spráwę o Pohańcach dostáteczną máiąc / ktorzy rychło ná Wołyń wbieżeli / záledwie thám trzy godźiny koniom odpocząwßy/ z Kozaki onych kráin záßedł im ná Czárny ślák. Do Wronowá tegoż dniá przyßedł / tám zástał dwá tyśiącá pogan/ ktorzy bárzo wielką korzyść wieźli/ ludźi w niewolą ták iáko bydło gnáli. Do ktorych z ludźmi swymi Kámieniecki przyßedßy/ bitwę fortunnie stoczył/ wßystek łup odiął/ á ná Międzyboż z ludem swym przyiechał.

W Litwie co zá rozruchy były á kto ich był przyczyną/ Hystoryać powie. Wßákoż oney chytrośći ludźi onych zábiegáiąc Krol Zygmunt / Mikołáiá Firleiá z woyskiem posłał ludźi Rycerskich / sam też spráwy Polskie opátrzywßy do Litwy viechał/ w dźień świętego Floryaná dniá czwartego Máiá / ále Gliński Zamkow Krolewskich przez zdrádę dostawßy mocno opátrował/ á drugich z woyskiem Kniáźiá Moskiewskiego dostáwáć vmyślił. Wßákoż z ludem wielkim przyßedßy Hetmáni Moskiewscy/ dowiedźiawßy sie o Krolewskim woysku / sromotnie vćiekli / zá ktorymi y Gliński nie máiąc potężnośći bieżeć muśiał.

Krol przyßedßy do Smoleńská / ná przedmieśćiu obozem sie położył/ máiąc z sobą w woysczе Máćieiá Drzewickiego Biskupá Przemyskiego / y

Podkánclerzego Koronnego/ Janá Łaskiego Kánclerzá Koronnego/ Chrzyßtophá Szydłowieckiego Podstolego Krákowskiego y Podskárbiego Nadwornego/ y inßych wiele Pánow. Tám sie rozmowiwßy z Pány y Hetmány woyská swego/ przełożył nád woyskiem Mikołáiá Fierleiá / y Konstántego Kśiążę z Ostrogá.

☞ W Roku 1 5 0 9. Postánowiwßy przymierze z Moskiewskim Kniáźiem/ przypádłá mu potrzebá do Wołoch/ wßákoż pierwey krol Syem odpráwił w Piotrkowie/ z ktorego prosto dniá 19 Mieśiącá Kwietniá do Krákowá przyiechał. Támże ná tym Seymie wßyscy Pánowie ná to Krolá námawiáli áby sie ożenił.

¶ Bogdan Woiewodá Wołoski z wielkiemi woyski / zápomniawßy boiáźni Bożey y przyśięgi/ złamawßy przymierze/ do Ruskich y Podolskich kráin wtárgnął/ czyniąc wielkie ßkody ogniem y mieczem. O czym gdy sie Krol przez pewne Posły dowiedźiał/ wypráwił prętko żołnierze/ ná ktore Jan Bonár od niektorych Mießczan Krákowskich/ y od niektorych przyiaćioł swych pieniędzy dostał / zábiegáiąc áby w czym Rzeczpospolita ßkody iákiey nie podiełá.

¶ Krol názáiutrz po świętym Jákubie / Dniá 26 Lipcá z Krákowá iechał/ przez Bochnię prosto do Lwowá. Tám do niego przysłał Włádysław Krol Węgierski / vpomináiąc go áby przedśięwźiętey drogi zániechał/ pokázuiąc przyczyny/ iákie w Historyey czytać będźieß.

Dowiedźiawßy sie Bogdan o woysku Krolewskim/ ná zad sie do źiemie swey/ ßkody niemáłe poczyniwßy/ wroćił.

Krol ná rádę brácką to vczynił / sam sie wroćił/ iednák nád woyskiem przełożywßy Mikołáiá Kámienieckiego z domu Piláwá / Krákowskiego Woiewodę y Hetmána Koronnego/ w źiemię nieprzyiaćielską wtárgnąć mu kazał. Ktory sie przepráwiwßy przez Rzekę Tyrę/ wßedł do Wołoch/ wielkimi ßkodámi źiemię trapił/ Czárnowce/ Dorohim/ Botußány/ Szczepanowce/ Choćim/ miástá/ wybrawßy popalił. Przyßedßy do Soczáwy Miástá głownego/ nie báwiąc sie thám długo obleżeniem/ ná zad sie z woyskiem obroćił/ gdyż Woiewodá ze wßystkim ludem swoim po leśiech á po mieyscách táiemnych sie krył/ tylko niewiásty/ dźieći/ y lud inßy ktorzy przy domiech zostawáli/ Niemcy á Czechowie ktorzy byli w woysku Polskim/ okrutnie mordowáli. ¶ Bogdan zá tym źiemie swey spustoßeniem/ strząskiem v Krolá przymierza żądał/ przez Posły Krolá Węgierskiego/ Oswáldá/ Kárlázá/ y Bárłámá Bornomisse/ o czym w Historyey będźie.

Tegoż Roku Bázylius Kniáź Moskiewski / posły do Litwy we trzech set koni przysłał/ ktorzy do Wilná przyiecháli 18. dniá Styczniá / pokoy dożywotny postánowili/ y więźniowie z obu stron wypußczeni.

Tegoż Roku Pskowá przez poddánie dobrowolne dostał Kniáź Moskiewski / naprzod sobie przednieyße ludźie y popy vłágodźił / á pothym pospolstwo przyzwolić muśiáło.

☞ W Roku potym 1 5 1 0. Od wiela Pánow Chrześćiyáńskich Posłowie do Krolá przyieżdzáli/ iáko od Papieżá/ od Cesárzá/ od Duńskiego Krolá / od Báiázetá Cesarzá Tureckiego / od Wołoßyná Cyobá przymierza potwierdzáiąc vpominki niemáłe oddáli.

Tegoż Roku w Wieliczkiey Zupie w gorze ogień wielki sye był zájwźiął/ zá nieopátrznym odeßćiem chłopá robotnego / czym wielka trwogá między vrzędniki powstáłá / Andrzey Kośćielecki z domu Ogończyk Zupnik/ nic sie nie oglądáiąc ná żadne niebespieczeństwo zdrowia swoiego/ w gorę sie wpuśćił/ zá nim Seweryn Betman Ráycá Krákowski/ ktory miał wieku 90. lat/ zá ktorych dowćipem y pilnośćią ogień zágáßon był.

☞ Ná Rok Páński gdy pisano 1 5 1 1. Práwie ná początku złożył Krol Syem w Piotrkowie / ná ktorym pobor od oboygá stanu Krolowi

 był postąpion.

był postąpion. Ná thenże Syem Anná Kśiężná Mázowecka ze dwiemá syny przyiáchálá/ Stánisłáwem y Janem/ przyszedszy do Królá y do Senatu/ prośiłá áby mogłá wykupić Wiźnieński Powiát/ 12. tyśiecy złotych z rąk Janá Laskiego Arcybiskupá/ kthory był opiekunem powinnego swego Jákubá Glinki z domu Trząská: o inszych sprawách ktore sie tám toczyły w Historyey czytáć będźiesz.

Odpráwiwszy Krol Syem w Piotrkowie do Krákowá przyiechał/ skąd wtorego dniá Máiá wyiáchawszy/ do Brześćia sie Litewskiego obroćił/ tám rzeczy podług mysli odpráwiwszy/ do Krákowá ná zad trzydźiestego dniá Páźdźierniká wiáchał. Tám z Posłem Królá Władysławá y Jádwigi/ Stephaná Siedmigrodzkiego Woiewody zmárłego żony brátem/ Kázimierzem Kśiążęćiem Cieszyńskim czynił zmowę o Bárbárę corkę iey do sthanu małżeńskiego. etc.

Thegoż Roku Posłowie Przekopskiego Carzá przyiecháli/ żądáiąc z Krolem wiecznego bráterstwá/ á pomoc przećiwko káżdemu nieprzyiaćielowi/ obiecał y syná przysłáć w zakłádźie/ Krol mu theż ná káżdy rok postąpił dáwáć pietnaśćie tyśiecy czerwonych złotych/ z skárbu Kśięstwá Litewskiego polowicę/ ostátek z Polskiego/ syná nie przysłał á przymierze trzymał poki mu pieniędzy nie dano/ skoro wźiął pieniądze Wołoską źiemię z woyski náiechawszy pustoszył: potym do Moskwy wtárgnął/ gdźie bárzo wielkie szkody poczynił.

☞ Roku potym 1512. Złożył Krol Seymik w Krákowie/ ná ktorym do Bárbáry zmowioney pánny do stanu małżeńskiego byli obráni Posłowie/ naprzod Jan Lubráński Biskup Poznáński/ Christof Szydłowiecki Kásztellan Sędomierski/ Lukasz z Gorki Kásztellan Poznáński y General Wielkiey Polski/ ktorzy bárzo w ozdobnych pocżciech wyiácháli/ przez Slasko/ przez Moráwę do Tarczyná/ wźiąwszy pánnę do Polski przyiácháli/ ktorą mátká Jádwigá y wuy Kśiążę Cieszyńskie áż do Krákowá odwieźli w ośmi set koni/ ostátekći Historya szerzey powie. Koronowána byłá przez Janá Laskiego Arcybiskupá/ ośmego dniá Mieśiącá Lutego.

Thegoż Roku Tátárowie do Ruskich y Podolskich źiem wtárgnęli/ wielkie szkody mieczem y ogniem czynili. Záraz Krol Zygmunt bez omieszkánia wypráwił dwor swoy do żołnierzow Podolskich/ kthorym wiele pánow y Rycerstwá ná pomoc sie ziechálo: tám naprzod rotá Lánckorunskiego Starosty Kámienieckiego/ Zagon Tátárski porázilá/ dwudźiestego trzećiego dniá Kwietniá v Bielki/ z ktorych y iednego żywe° co im do rąk przyszli nie chowáli. Poćieszeni Polacy nádźieią dobrą z fortunnego zwyćięstwá ná Pogány/ śćiągnęli sie wespołek z Litwą do iedney grumady/ gdy im znáć dano o bliskim nieprzyiaćielu/ wźiął z Litwą Konstántyn práwą stronę/ Polacy lewą z Mikołáiem Kámienieckim hetmánem Koronnym y Krákowskim Woiewodą. Mocą y wielkośćią byli silni Litwie Tátárowie/ ták áż ich spieráć poczęli. Konstántyn strwożony posłał do Hetmáná polskiego o pomoc/ ktorą posłał mu záraz.

W thym sie ruszyłá lewa stroná przećiwko oney wielkośći Pogáńskiey. Tátárowie widząc wielką ćiężkość ná sie/ że wszad strwożeni y nápracowáni/ vćiekáć poczęli. Nászy ie goniąc bili/ wielką korzyść odieli/ Pogan dwádźieśćiá y cztery tyśiące ná głowę porázili/ więźniow ktore Tátárom odieli było szesnaśćie tyśiecy/ koni Tátárskich dźieśięć tyśiecy ná stronę Hetmáńską. Wtey potrzebie byli przednieyszy Pánowie: Mikołay Kámieniecki wyższey pomieniony Hetman y Woiewodá Krákowski/ Jan Odrowąż ze Sprowey/ Otto z Schodcá Woiewodá Podolski/ Stánisław z Chodcá Márszałek Koronny Stárostá Lwowski/ Márćin Kámieniecki Brát Hetmáński/ Piotr y Stánisław Kmitowie z domu Srzeniáwá/ Stánisław Lánckoruński z domu Zadorá/ Jan Swierczowski z domu Trzy Trąby/ Jan y Mikołay Pileccy

łay Pileccy z domu Leliwá/ Jan Szram z Tarnowá teyże Fámiliey/ y wiele Rycerstwá Polskiego. § Z Litwy Konstántyn Kśiążę z Ostrogá/ Zbáráski Andrzey/ Michał Wiśniewiecki z syny/ y Slachtá tych pomienionych Pánow. Szerzey o tey bitwie w Historyey czytáć będźiesz.

Przyiechał potym w tymże Roku Poseł Tátárski/ potwierdzáiąc przymierza/ w roku przeszłym postánowionego.

☞ Krol Zygmunt w Krákowie zmieszkawszy áż do ostátecznego dniá Páźdźierniká/ ná dźień świetego Márćiná ná Syem do Piotrkowá iechał/ ktory odpráwiwszy/ wespołek y z Krolową do Poznániá iechał/ Zamki/ w Krákowie/ w Piotrkowie nápráwić kazał/ Piotrkowskiego niedokonano áż w roku 1519. V świętego Stánisłáwá ná Skałce Grob Brátu Fryderykowi Miedźiány postáwić kazał. Insze potym spráwy Historyać powie.

☞ W Roku 1513. Krolowa Bárbárá Dwudźiestego Piątego dniá Márcá/ w Piątek przed wybijáną/ Jádwigę Pierwszą Corkę w Poznániu vrodźiłá.

Thegoż Roku Helená Alexándrá Królá żoná/ 29 dniá Mieśiącá Styczniá vmárłá.

Tegoż Roku Zamek Wileński ochędożnie z drzewá pobudowány zgorzał 21. dniá Mieśiącá Lutego.

Tegoż sie też Roku Bázylius Kniáś Moskiewski przez Posły v Cesárzá Máxymiliáná o koronę stárał/ przećiwko Polakom iákoby był mogł nawiętsze woysko zebráć y ze wszystkimi ich sąsiády pomierzić chćiał/ do Niemiec dla ludu posłał/ ále sie y w Polszcze tácy náleźli co pomágáć náprzećiwko swym chćieli/ z ktorych Láte Mieszczániná Krákowskiego Czechá poimano/ do Krákowá posłano y támże śćięto.

☞ W Roku 1514. Kniáś Moskiewski wielką mocą Smoleńsk obległ/ potym gdy przez moc dostáć go niemogł/ przez zdrádę tego dokazał.

Gliński potáiemnie od Władysłáwá Węgierskiego y Czeskiego Królá z Zygmuntem Krolem Polskim poiednan: o czym gdy sie dowiedźiał Moskwićin/ Glińskiego dał do więźienia.

Potym wielkie woysko Krol wywiodł przećiwko Moskiewskiemu/ Litwá byłá pod spráwą Konstántego Kśiążęćiá z Ostrogá/ kthorych było w liczbie szesnaśćie thyśiecy/ Polacy pod spráwą Swierczowskiego z Domu Trąby/ thák żołnierze iáko y ći kthorzy z chęći swey na potrzebę Krolewską wyiácháli/ iáko Tęczyńscy/ Kmitowie/ Pileccy/ y inszych wiele.

Położyli sie v Boryszowá nád rzeką Berezyną/ stoczyli potym bitwę fortunnie z nieprzyiaćielem/ rozgromili y porázili/ poimáli Hetmánow dźieśięć/ siedmnaśćie Woiewod/ pospolithego ludu czterdźieśći thyśiecy: z woyská Krolewskiego czterech znacznieyszych zábito/ inszego Rycerstwá coś więcey niż czterdźieśći/ wszákoż ránnych bárzo wiele/ to sie dźiało w Roku pomienionym w dźień Národzenia Pánny Máryey. Posłan tegoż Roku do Papieżá Mikołay Wolski z Domu Pułkozá w poselstwie.

☞ Roku 1515. Krol Zygmunt z Bárbárą Krolową z Litwy do Krákowá przyiáchał/ á tám sie z tąd gotował do Preszporku/ kędy z Cesárzem Máxymiliánem y brátem Władysłáwem Krolem Węgierskim y Czeskim ziecháć sie miał. Wyiecháli z Krákowá piątego dniá Márcá/ potym z sobą ći Pánowie wieczne postánowili przymierze/ á co zá pożytki drugie tego ziechánia ich były R. P. toć potym sie szerzey w Historyey pokaże.

Tegoż Roku vrodźiłá drugą corkę Krolowa Bárbárá/ imieniem Annę wtorego dniá Mieśiącá Lipcá. Tegoż Roku wielka powodź byłá.

Przyiáchał Krol Zygmunt do Krákowá z tey pomienioney drogi/ dźiewiętnastego dniá Mieśiącá Sierpniá/ wszákoż Krolowa zástał w niedobrym zdrowiu.

Tegoż roku Jan Turzo Poseł od Fryderyká Kśiążęćiá Legnickiego przyiechał

iechał/żądáiąc Helżbiety siostry Zygmuntowey do Stanu Małżeńskiego/ ktorey mu Krol nieodmowił.

Tego Roku Krolowa Bárbárá/Páni żywotá świętego vmárłá / dniá wtorego Páździerniká.

Tegoż Roku Járocki Ochmistrz Krolowey Bárbáry vmárł.

☞ Roku 1516. Władysław Krol Węgierski y Czeski / máiąc wieku lat 60. vmárł/ zostáwiwszy syná Lodwigá / ná oboie Krolestwo ktore sam trzymał koronowánego.

Tegoż Czásu Tátárowie Przekopscy gdy Krol był w Wilnie / gotowáli się ze cztermi woyski/ do Moskwy głos puścili/á w tym do Rusi wtárgnęli nád nádźieie nászych / bo przymierze znimi było. Położyli Kosz v Buszá/ w tym Márcin Kámieniecki Woiewodá Podolski / Stánisław Lánckoruński y Tworowski/ zebráli się z ludźmi onych kráin/ do ktorych żołnierze się przyłączyli / ktorzy byli ná Międzybożu/ pátrzáli czásu gdźie mogli ktoremu Zagonowi zdołáć.

Chrisztof też Szydłowiecki Woiewodá Krákowski/ obsyłał Rycerstwo Polskie / ludźi tákże co mogł zá pieniądze zebrał / ćiągnął do Podola/ támże znimi v Trębowle bitwę stoczył y poráził/potym ich v Podháiec drugi zagon 500. koni nábieżawszy pogromił. Trzeći Zagon w ktorym było 200. Tátar v Wiśniowcá porázili nászy/ gdy się społem złączyli wszyscy / Szydłowiecki z Mikołáiem Firleiem/niebyło ich tylko dwá tysiącá / niemogli oney wielkośći rády dáć / vpuśćili ich z wielką korzyśćią. Potym też nászy zebrawszy się w kozáctwo/ćiągnęli pod Białogrod/ wiele owiec y bydłá záięli / Turcy obaczywszy wyszli zá nimi/bacząc że ich niewiele/ chćieli swoie stádá odbić/ wszákoż nietylko dobytká odiskáć mogli / ále y sámi gárdłá swe zutracáli/ nászy z korzyśćią zdrowo się do domu wroćili.

Ná ostátku Mieśiącá Listopádá/ tegoż Roku Tátárowie z ták wielkimi woyski iáko y pierwey do Ruskich kráin wthárgnęli: obroćiło się iedno woysko do Kámieńcá/drugie do Látowiszá/trzećie do Międzybożá/ czwarte do Zynkowá. Ná ten czás Stánisław Lánckoruński Stárostá Kámieniecki/v Międzybożá y Látowiszá dwá kroć Pogány porażał y zdobycz im odeymował/ w tey tám bitwie Roman wnęk Konstántego od Tátar zábit/ mąż pámięći y sławy godny.

Dniá śiodmego Mieśiącá Grudniá / támże pod Międzyboż czteryſtá Tátar przyszło / ktore Páweł Fárurey z Domu Sulimá z ludźmi ktore miał pod swą mocą ná głowę poráził. ¶ Tegoż Roku Piotrkow wszystek zgorzał.

☞ W Roku 1517. Wásil Kniáź Moskiewski w Litwie szkody niemáłe czynił / szedł przećiwko niemu Krol ludźie zebrawszy / iedne zá pieniądze/ drugie też z powinnośći / wszákoż się dowiedźiawszy o nich Moskiewski/vstąpił/nászy szli zá nimi/y kilká bitew postronnych z nimi mieli / wszędy szczęśliwie/potym źiemię Siewierską przeszli od końcá do końcá.

☞ Roku 1518. Zá namową Cesárzá Máximilianá / Zygmunt Krol wyprawił Posły do Apuliey / Jana Konárskiego Ardźiekaná Krákowskiego/Mężá vczonego y wymownego/ ktory ięzyki rozne vmiał / Stánisłáwá Ostrorogá Kásztellaná Káliskiego/wespołek z Posły Cesárzá pomienionego /po Corkę Jana z Forcya Kśiążęćiá Medyoláńskiego / imieniem Bonę/do stanu Małżeńskiego / kthorą przywieźli do Krákowá z rádośćią wielką wszystkich/ y támże po ślubie koronowána. Tegoż Roku śćinano Mieszczány Káźimierskie o Słábosza z domu Wieniáwá w Krákowie.

☞ Roku 1519. Tátárowie z wielkim woyskiem do Rusi wtárgnęli Mieśiącá Sierpniá/ Bełską źiemię / Chełmską / áż y Lubelską ogniem y mieczem pustoszyli.

Przećiwko ktorym Mikołay Firley Hetman y z synem/Márcin Kámie-

niecki Woiewodá Podolski/ Fredrus / Andrzey Borátyński z innymi Pány y Rycerstwem / z Rusi y z Podola ćiągnęli: Kśiążę Konstántyn z niemáłym pocztem przyłączył się do nich. Ci wszyscy społem się złączywszy / ná ten czás gdy Tátárowie szli ná zad z plonem / potkáli się z nimi nieszczęśliwie v Sokalá.

☞ W Roku 1520. Boná Krolowa vrodźiłá Syná dniá pierwszego Mieśiącá Sierpniá/ w niebytnośći Krolewskiey w Krákowie/ ktoremu dano imię Zygmunt Wtory / Augustus przydano od Mieśiącá w ktorym się vrodźił. Tegoż roku byłá wielka powodź z vstáwicznych dżdżow.

☞ Roku 1521. Pruski Mistrz v Krolá przymierza przez Posły żądał do czterech lat.

Tegoż Roku Turcy wźięli Białogrod / zá pánowánia Lodwiká Krolá Synowcá Zygmuntowego.

Tegoż Roku źimá byłá bárzo ćiepła / nie ináczey iedno iáko Jeśień.

☞ Rok Páński 1522. Z wielkie° pokoiu w Polszcze / był znaczny. Ná drugi Rok kiedy pisano 1523. od Moskiewskiego Posłowie przyiecháli do pięći lat przymierza prosząc.

Tegoż Roku Máćiey Doktor Miechowitá mąż vczony vmárł.

Tegoż Roku Kolegiaci mur łamiąc skarb náleźli w konwi miedźiáney.

Tego Roku Kśiążę Stánisław Mázowieckie vmárł.

Roku 1524. Był wielki vćisk w Ruskich kráinach przed Pogány/ Turcy pierwey/ potym Tátárowie szkody wielkie czynili.

☞ Thegoż Roku byłá wielka drogość w Polszcze dla nieurodzáiow.

Drugiego Roku Mieśiącá Márcá dniá dźieśiątego / Woyćiech Pruski Mistrz przyśięgał śrzod rynku Krákowskiego / zrzućiwszy płaszcz z krzyżykiem / ná Kśięstwo był od Krolá przełożon.

Tegoż Roku ognie y powietrza wielkie pánowáły/wiele miast pogorzáło/ iáko Łowicz/ Sędomierz/ Wártá/ Sądecz/ Vnieiowski Zamek / Zárnowiec/ Turek / y insze nieznáczne.

☞ Roku 1526. Mieśiącá Kwietniá/ Krol Zygmunt do Gdańská iechał/ kazał swowolne Mieszczány pośćináć.

Tegoż Roku Kśiążę Mázowieckie Janusz vmárł/ miáłá trudność pánná Rádźieiowská z Domu Junoszá / ná ktorą niemieli aby go otrułá. Po iego śmierći Kśięstwo Mázowieckie do Korony przyłączono.

☞ Roku 1527. Konstántyn Kśiążę z Ostrogá z drugimi porázili Tátáry/ iedny v Kijowá/ drugie v Kániowá/ trzećie v Cyrkász/ długo z nimi á mężnie czyniąc.

Thegoż Roku porážon Krol Węgierski Jan / od Ferdynándá Cesárzá.

Tegoż Roku vrodźił się dźiw od niewiásty we wśi Bránkowie v Rádomiá/ máiąc głowę Lwią / pierśi kosmáthe / zgrzytáiąc zębámi głosem strászliwym/ był żyw ośm godźin.

☞ Roku 1528. Był Syem w Piotrkowie/ z ktorego prosto Krol do Litwy iechał.

☞ Roku 1529. Sieniáwski był ná czći v Carzá Tátárskiego Ostaná/ iáko v pobrátymá krolewskiego/á potym się okupowáć muśiał.

☞ Drugiego Roku kiedy pisano 1530. Zygmunt Wtory Augustus / zá żywotá oycowskiego ná Krolestwo Polskie był pomázan y koronowan / Mieśiącá Lutego / dniá 21.

Thegoż Roku Krol Zygmunt Pierwszy / między Krolem Janem Węgierskim y Ferdynándem Cesárzem/ przez Posły swe/ Chrisztofá Szydłowieckiego Kásztellaná/ Andrzeiá Tęczyńskiego Woiewodę Krákowskiego wźiął ná vgodę.

☞ Roku 1531. Petrelo Wołoski Woiewodá Pokućie wybrał /

przećiwko ktorym Krol wypráwił Janá z Tarnowá z Domu Leliwá / Janá Kole Hálickiego Kásztellaná / poráźili go potym ná głowę / wźieli dział 50 / więźniow znácznych 1000.

☞ W roku 1532. Trzy Słońcá nád Olomuńcem widźiáne były.

Tegoż Roku Piotr Opaleński w poselstwie do Turek ieźdźił / przymierze do żywotá obu Krolow przyniosł / od Tátar / Turkow / y Wołochow.

☞ Roku 1533. Turcy do Wiedniá mocą wielką ćiągnęli.

☞ Roku 1534. Tátárowie Kierkielscy o S. Szymonie Judy / wtárgnęli ná Wołyń / położywszy się v Pánkowiec szkodę wielką około Krzemieńca poczynili / od Koły Hetmáná polnego gromieni w pogoni byli / potym od Wężyká rotmistrzá teyże Fámiliey v Záśtawia wielką im korzyść odięta.

Tegoż Roku Łáski Hieronym Woiewodá Sierádzki w więźieniu był v Janá Krolá Węgierskiego / ktorego Jan Tarnowski potym z wielką trudnośćią wypráwił.

☞ Roku 1535. Owczyná Moskwićin wielkie szkody poczynił w Litwie / zá ktorym Jan z Tarnowá / y Andrzey z Gorki z ludem Polskim wyiecháli / przyszedszy pod Stárodub Zamek / ná ktorym się záwárł był / mocą go wielką dobyli prochy podsádźiwszy / Moskwę pobili / y wielką korzyść wźieli. ❡ Tegoż Roku Jádwigá Krolewná od Bárbáry / dána w stan Małżeński Kśiążęćiu Berlińskiemu.

☞ W Roku 1537. Piotr Wołoski Woiewodá nie pomniąc ná przymierze y przysięgę swą / szkody czynił w Rusi y ná Pokućiu / przećiw ktoremu ruszono wszystkę Slachtę / wszákoż nic nie spráwiwszy precz się roziecháli / á to zowie Pospolstwo Rokoszá woyna / o kthorey w Historyey wiele czytáć będźiesz. Aż potym żołnierze ktorych było trochę / mśćili się szkod onych nád nimi.

☞ W Roku 1538. Gdy Wołoszyn z wielkim woyskiem ná Podole wtárgnął / spalił Czerwonow / Jágielnice dobywał / y Czárnokożiniec / żołnierze ktorzy po leżách byli rozsádzeni / zebráli się do nich bez wieśći / iáko Rotá Andrzeiá Tęczyńskiego Stárosty Rohátyńskiego / Mikołáiá Sieniáwskiego Hetmáná Polnego / wszákoż bitwę stoczywszy / bacząc gwałt ná się / vstąpić muśieli / iednák ták wiele iáko y nászych Wołochow poginęło. Tám zábitych w tey potrzebie / Węgliński z domu Godzámbá / y Pilecki z Domu Leliwá / inszych Towárzyszow niemáło.

Tegoż Roku popráwił się Krol ná tegoż nieprzyiaćielá / posławszy Janá Tarnowskiego z domu Leliwá z niemáłym woyskiem ludu służebnego.

☞ Roku 1539. Izábellá Corká Krolá Zygmuntá / Janowi Krolowi Węgierskiemu do stanu Małżeńskiego dána.

Tegoż Roku Málcherowa Ráyczyna Krákowska spalona propter Iudaismum. Drugi Rok był spokoyny.

☞ W Roku 1541. Tátárowie do Rusi wtárgnąwszy dni Márcowych / szkody niemáłe około Winnice poczynili. Bernáth Pretficz Stárostá Bárski puśćił się po nich z trochą ludźi áż pod Oczákow / ále mu iuż byli ná wodę z onymi ludźmi vbieżeli / ktore w Okręćiech ná targ do Káffy wieźli. On nie mogąc swych odiąć / mśćił się nád Pogáńskimi żonámi y dźiećmi.

☞ Roku 1542. Łáski Woiewodá Sierádzki vmárł.

☞ Drugiego Roku 1543. Helżbietá Corká Krolá Rzymskiego Ferdynándá przynieśioná w stan Małżeński Krolowi młodemu Zygmuntowi Augustowi.

❡ Roku 1544. Czworo Záćmienie było / dwoie Słońcá / Mieśiącá dwoie. Tegoż Roku skoro po Seymie Piotrkow zgorzał.

❡ W roku 1545. Krolowa Helżbietá / Corká Ferdynándá Cesárzá Węgierskiego y Czeskiego Krolá / á żoná Zygmuntá Augustá Krolá Polskiego / vmárłá Dniá piętnástego Czerwcá / z wielką żáłośćią ludźi wszytkich.

W Roku

❡ W Roku 1546. Cesarz Chrześćiáński walczył z Kśiążęthy Niemieckimi.

☞ W Roku 1547. Syem wálny w Piotrkowie złożon / támże Krol Zygmunt Pierwszy zániemogł / przywieźion do Krákowá / vmárł w Roku 1548. Dniá Pierwszego Kwietniá / godźiny dwunástey w dźień Wielkonocny. Pánował lat Czterdźieśći / z wielką sławą Krolestwá tego / ktoremu nie Pánem / ále był práwie Oycem / o czym w Historyey czytáć będźiesz. Zostáło Potomstwo iego: Naprzod od Bárbáry Woiewody Siedmigrodzkie° Corki wyższey pomienioney potomstwo wspomniáne dwie Corce. A od Bony Janá Kśiążęćiá z Forcya Medyoláńskiego Corki / Syn Zygmunt August Krol Polski / y Izábellá Krolowa Węgierska. Zophia Kśiężná Brászficka. Káthárzyná Krolowa Szwecka / od ktorey iest Syn y Corká / oboie Polskiego ięzyká dobrze náuczeni.

Anná Krolowa Polska: Stephána Pierwszego żoná / o ktorey ná swym mieyscu czytáć będźiesz.

❡ Spráwy znáczne á pámięći wieczney godne tego Krolá świętego Historya dostátheczniey pokaże. Miał wieku Ośmdźieśiąt y ieden Rok / Mieśięcy dwá / Dni śiedm. Ciáło iego pochowano w Krákowie ná Zamku w Káplicy / ktorą sam zá żywotá swego zmurowáć kazał. Co się dźiało roku 1548. We Czwartek po świętym Jákubie / Dwudźiestego Szostego Dniá Mieśiącá Lipcá.

Po śmierci Krolá Zygmuntá / Zygmunt August wźiąwszy Krolestwo w Opiekę swą / dosyć fortunnie y rostropnie spráwował.

☞ Naprzod zá dobrego zdrowia Oycowskiego ná Wielkie Kśięstwo Litewskie podnieśion / w roku 1529. Dniá Piętnástego Mieśiącá Páźdźierniká. ❡ Potym w Roku 1530. Dwudźiestego Pierwszego Dniá Mieśiącá Lutego Koronowan / po Koronácyey oddan mu zá Márszałká Piotr Opaleński ze Bniná z domu Lodzia / Mąż Cnotliwy / kthory wiela ięzykow był dobrze vmieiętny.

Co się inszych Lat dźiało áż do śmierći Oycá iego / toć się krotko wspomniáło wyższey / potym w Historyey szerzey czytáć będźiesz.

☞ W Roku 1543. Zá roskazániem Oycowskiem / á zá Rádą wszytkich Pánow Koronnych / tháksze y Wielkiego Kśięstwá Litewskiego / poiął w stan Małżeński Helżbietę Corkę Ferdynándá Cesárzá Węgierskiego y Czeskiego / z ktorą dwie lećie tylko mieszkał / vmárłá w Roku 1545. Dniá Piętnástego Mieśiącá Czerwcá / z wielką żáłośćią wszystkich ludźi / choć drugim nie byłá znaioma / iednák słysząc o iey świętych spráwách / bárzo iey żáłowáli.

☞ Potym w Roku 1548. Poiął drugą żonę Bárbárę / Jerzego Rádźiwiłá Kásztellaná Wileńskiego Corkę / stárodáwney Fámiliey w Kśięstwie Litewskim / iednák było to máło nie przećiwko wszytkim Pánom / vszedł wszytkie Krol mądrośćią swą / że konfirmowáli Małżeństwá iego. Potym po onym weselu / ktore było roku wyższey miánowánego / dniá śiedmnástego Mieśiącá Kwietniá / w roku 1550. Dniá śiodmego Grudniá Koronowána byłá. Vmárłá po Koronácyey rychło / w Roku 1551. Mieśiącá Máiá / Dniá Osmego.

❡ Poiął potym Trzećią zá dozwoleniem Papieskiem / Káthárzynę Corkę Ferdynándá Cesárzá / Pierwszey żony swoiey Helżbiethy Siostrę rodzoną / wszákoż to stąd się znáczyło / że nie było woley miłego Bogá w they spráwie / gdyż miłość powinna między nimi nie byłá. Koronowána byłá

Mmmm tá święta.

tá świeta Páni w Krákowie Miesiacá Lipcá dniá trzydziestego pierwsze°/ roku 1 5 5 2. Odesłána do Rákus w roku 1 5 6 6. Vmárłá w Linczu Roku 1 5 7 2. Dniá 29. Miesiacá Lutego/ w Piątek przed Suchą Niedzielą/ Páni Cnotliwa/ Pokorna/ miłosierna przećiwko vbogim/ przećiwko káżdemu stanowi vkłonna. Byłá naprzod zá Kśiążećiem Mantuáńskiem. Tákiego nieszcześćia ktore ćierpiáłá tá Páni/ bárzo żáłowáły wszystkie stany Koronne/ y Krolowi tego nie chwaliły/ co potym z Historyey wyrozumiesz. ¶ W Roku 1 5 5 2. Alexánder ná Woiewodztwo Wołoskie wsadzon od Sieniáwskiego Mikołáiá z Domu Leliwá Woiewody Ruskiego y Hetmána Koronnego.

¶ W Roku 1 5 5 6. Wilhelm Firstenbergier Inflantski Mistrz z woyskiem niemáłym/ Wilhelmá Arcybiskupá Ryskiego ná Zamku Kokonhausen dobył y poimał.

☞ Roku 1 5 5 7. Ná końcu Miesiącá Lipcá / przećiwko temu Mistrzowi Krol Zygmunt August z Wilná z woyskiem ozdobnym/ á z ludźmi práwie ná wybor wyćiągnął/ Pánow/ Paniąt/ y wiele znácznych Slách-ćicow Polskich/ ná te potrzebe z nim sie było wypráwiło/ o czym potym w Historyey szerzey mieć bedźiesz. Z Wilná do Inflant wyćiągnął Krol ze wszystkimi/ ktorego vlekná wszy sie Firstenberger / y sam hołd dáwáć muśiał/ y Arcybiskupá pod Poswole do Obozu Krolowi odesłał. Początek/ koniec/ y wszystkie spráwe tey woyny w Historyey czytáć bedźiesz.

☞ Roku 1 5 5 8. Dniá 18. Miesiącá Lipcá/ Terpt w Inflanćiech przez poddánie Moskwićin opánował/ w ktorym Herman Biskup poimany y do więźienia wsadzon.

¶ Roku 1 5 5 9. Inflanći przez poddánie Kietlerá Bowská/ Felburku y inszych Zamkow Krolowi Polskiemu postąpili.

Tego Roku ná pokoiu Podkánclerzemu Philipowi Padniewskiemu z domu Nowiná/ vkrádźiono Pieczęć Krolewską.

¶ Roku 1 5 6 0. Firstenberger Mistrz Inflantski ná Felinie od Moskwy wźięt/ przez zdrádę od żołnierzow swych wydány.

¶ Roku 1 5 6 1. Ryżánie z niektorymi inszymi Miásty y Zamki Krolowi sie Polskiemu poddáli/ y támże Krol naprzod od tego Roku Gubernatorá postáwił.

Tegoż Roku w Poniedźiáłek po świętym Marćinie Jákub Despot od Olbrychtá Łaskiego ná Hospodárstwo Wołoskie wsadzon.

¶ W Roku 1 5 6 2. Gotard Kethler Kśiążećiem Kurláńskiem y Semigálskiem od Krolá Augustá vczyniony.

W tymże Roku Exequcya sie záczęłá Dniá 22. Miesiącá Listopadá/ á Roku 1 5 6 3. Dniá 20. Márcá skończona w Piotrkowie ná Seymie wálnym/ przywileiem potwierdzona. Tám też Quarte/ to iest Czwartą część swych dochodow Krol dárował Rzeczypospolitey.

Tegoż Roku pod Newlem/ Stánisław Leśniowolski z domu Roch alias Kolumná/ Jan Zborowski / ktory teraz iest Kásztellanem Gnieźnieńskim/ iákoś czytał pod Jástrzebcem/ zá Hetmáná Floryáná Zebrzydowskiego z domu Rádwan/ nie máiąc z sobą tylko piętnaśćie set ludźi Rycerskich/ ze czterdźieśćią tyśiecy Moskwy mężnie czynili/ y wiele ich ná plácu zostáwili/ á nie mogąc pokonáć oney wielkośći / z sławą obronnie od nich odiecháli/ o czym w Historyey czytáć bedźiesz.

☞ W tymże roku Połock Zamek y Miásto ze wszystką włośćią od Moskiewskiego wźięt / ná kthorym niemáło ludźi Rycerskich do więźienia Tyrran pobrał.

Tegoż roku ná Vle Mikołay Rádźiwił Woiewodá Wileński / y Hetman Wielkiego Kśiestwá Litewskiego Jan Chodkiewicz Stárostá Zmudzki/ Dwádźieśćiá y pięć Tyśiecy Moskwy porázili/ Hetmáná Piotrá Jwánowiczá Szuy-

nowiczá Szuyskiego zábito tám w tey potrzebie / dostateczniey w Historyey o tym czytáć bedźiesz.

W roku 1 5 6 4. W Krákowie powietrze sie było miedzy ludźie záwárło/ wszákoż nie ták szkodliwie z łáski Bożey iáko przed tym bywáło.

W roku 1 5 6 6. Snieg wielki w Lublinie spadł/ dwunastego Miesiącá Kwietniá.

☞ W roku 1 5 6 7. Eryk Czternasty tego imieniá Krol Szwecki/ zá spráwą Mikołáiá Tálwoszá Kásztellaná Zmudzkiego/ v wśi Kirempe nie dáleko Rewlá/ z ludu swego z sześćią tyśiecy Szwedow porázon/ z czego záłosnym będąc bárzo przyszedł w furyą/ stał sie Tyránnem iákoby rozum stráćiwszy/ dla czego potym y Krolestwo vtráćił.

¶ W roku 1 5 6 8 Kśiąże Roman Sánguszko/ Vle Zamek obronny z máłym ludem/ iáko niżey czytáć bedźiesz/ vbieżał y spalił/ dniá dwudźiestego osmego Miesiącá Wrześniá.

Tegoż roku Olbrycht Łaski Woiewodá Sierádzki/ Mąż v wszech Narodow dla spraw Rycerskich záwołány/ pod Oczákowem Tátáry gromił.

W roku 1 5 6 9. W dzień świętego Witáliszá w Máiowe dni śnieg wielki spadł/ trwał przez trzy dni/ począwszy tertia Maij vsq; ad quintam.

Thegoż Roku Vnia z Litwą dokończona byłá z wielkiem stárániem Krolewskiem.

☞ Roku 1 5 6 9. Cesarzá Chrześćiáńskiego Máximiliáná poiednał z Janem Krolewicem Węgierskiem Siestrzeńcem swoim rodzonem/ z ktorym Cesarz prze Szwedego Hetmáná swego wiodł przez długi czás woyne w Węgrzech/ á do tákiey miłośći przywiodł ich był/ że mu iuż był ziednał do stanu Małżeńskiego Wnuczkę Cesárską Kśieżnę Kliweńską / co w Historyey potym szerzey sie opowie.

Tegoż roku Cesarz Turecki Selim przysłał do Krolá Jmbráimá Strászá Polaká sturczonego/ żądáiąc go o to/ ponieważ mu był nieprzyiaćielem Jwan Kniáź Moskiewski/ áby przepuśćił Trzydźieśći tyśiecy Woyská iego przez grunt Korony Polskiey do Moskwy. Czego Krol mu pozwolić niechćiał/ owszeyki mocą mu tego bronić wielką obiecował. Z czym posłał do niego Dworzániná swego Andrzeiá Taránowskiego z domu Beliná/ Mężá ácz wzrostem máłego/ ále sercá wielkiego y wymowy przespieczney/ áby tego sie nie ważył. Cesarz obawáiąc sie gotowośći zá przestrogą Krolewskiey/ przez pustynie Aziyskie do Astráchániá woysko swoie wiodł/ ná kthore wielkie powietrze/ z głodu/ z nędze/ wrzody przypádły/ y ták wymorzyły/ że bárzo máło sie ludźi onych do Cárygrodá wrociło/ o czymeś czytał pod Herbem Beliná. ¶ Ten Rok bárzo był nieurodzáyny/ y wiele ludźi powietrzem wymárło w Polszcże.

☞ W roku 1 5 7 0. Czternastego dniá Miesiącá Márcá / Jan Krolewic Węgierski vmárł/ Mikołay Mielecki Woiewodá Podolski w poselstwie do Węgier ná pogrzeb był posłan w niemáłym poczćie/ wszystko cū dignitate Regia odpráwił/ w Historyey o tym dowodnie czytáć bedźiesz.

Tegoż Roku w Krákowie grom wieże w ktorey były prochy zápalił.

Tegoż Roku miesiącá Grudniá / Krol Zygmunt August przez Posły swe/ Piotrá Kloczewskiego Stároste Máłogoskiego / y Demetryuszá Sulikowskiego Sekretarzá swe°/ ktory był Arcybiskupem Lwowskiem / potym zá pánowánia Krolá Stepháná. ten był z Domu ábo Fámiliey Jednorożec/ pokoy vczynił miedzy Janem Krolem Szwedskim szwagrem swoim/ á miedzy Fryderykiem Krolem Duńskim / miedzy kthorymi wielkie nieprzyiáźni y długie woyny były. Nie był to Rok żyzny/ y ludźiem bárzo szkodliwy/ wiele ich powietrzem pomárło.

W tymże roku posłał Posły swe Krol August do Kniáźiá Moskiewskiego Jwáná/ ktory nieludzkie ále bestyey podobne obyczáie w sobie miał. Na-

przod Janá Krotoskiego z domu Leszczyc Woiewode Jnowlocláwskiego/ y Janá Tálwoszá Kásztellaná Zmudzkiego/przy nich insze Dworzány y Sekretarze/ktore on nád Práwo Pospolite miedzy wszystkimi narody nieprzystoynie tráktowal/Konie ktore mu w dáry przywiedli/przed ich oczymá rozsieká kazal/to co mu sie v drugich podobálo gwaltem pobral. Tymći mu one chec o ktoreies wyszey czytal nágrodzil: Czego ácz sie nad nim pomśćić byl chćiwy/ále śmierć pretka przeszkodźilá. Wszákoz sie te° znácznie nád nim Krol Stephan/ktory siostre iego rodzona mial zá soba pomśćil/czego sie w Historyey ieśliś nie świádom náczytasz.

Wroku 1571. Dniá 20 mieśiacá Kwietniá/ w Wárszáwie Posty tego pomienionego Tyrránná Krol Zygmunt August vczćiwie odpráwil.

Thegoz Roku dwudziestego dziewiatego dniá Styczniá grzmiálo nád Krákowem/y lyskánie bylo wielkie. Byl to rok barzo nieurodzáyny/ ná ludzie wielki vćisk áz vmieráli od glodu/ tákze y w Kśiestwie Litewskim.

☞ Wroku 1572. Krol Zygmunt August Bogdaná Hospodárá Woloskiego/syná Alexándrowego chcac rátowáć v Cesarzá Selimá/ktory byl ná mieysce iego poslal Jwonie za oskárzeniem Wolochow. Poslal Andrzeiá Táránowskiego Dworzániná swego w poselstwie/ prosząc áby go w láske przyial/á przewinienie niebáczne w mlodych lećiech iego przebaczywszy/páństwo oyczyste wroćić mu kazal. W tym skoro Táránowski przez Woloska ziemie iádac v Jwonie sie odpráwil / á do Konstánthynopolá przyiechal/od Básze y od Cesarzá wdziecznie przyiet / w gospodzie vczćiwey y ná dobrym powietrzu postáwion / stácya hoyna náznáczono. W tym wieść przyszlá do Cesarzá/ze Bogdan z Polaki w ziemie Woloska wiechal/ wielka szkode vczynil/iákoz bylá prawdziwa / bo ludzie Rycerscy przebráni/ z Woiewoda Podolskim Mikoláiem Mieleckiem z domu Gryff/ Mezem dla spraw Rycerskich pámieći godnym/w ziemie Woloska weszli / miedzy ktorymi byli przyiaciele Bogdanowi z Polski bylo wszystkich blisko ábo cále pietnaśćie set koni/iáko chca niektorzy/drudzy mniey pocztu ich kláda/ iednák oná wielkość nieprzyiaćielska namniey im sroga nie bylá/z ktorymi iuz byl zászedl do Rzeki Prutá. Ale iz Wolochowie bárzo záiatrzeni przećiwko Bogdanowi/przyiać go niechćieli / wroćić sie z ludem Woiewodá musial. Co baczac nieprzyiaćiel/chćieli práwie moca Polaki ogárnać/iednoz zá kázdym pokuszeniem śmiele dosyć y meznie gromieni byli. Wyszedl z ludźmi obronna reka z wielka slawa swa Woiewodá / bo ták byl potrwozyl Pogány/ze ináczey nie powiedáli/iedno iz Polakow dźieśieć thyśiecy bylo/ przed Básza y przed Cesarzem ieśliz dla wstydu ieśliz dla boiázni / powiedáli o woysku Polskim ze go bylo 40000. Ale ieśli nie mniey/ wiecey ich nie bylo. O tym tám szczesliwym powodzeniu ich w tey potrzebie/ Historyac dostátecznie potym powie.

§ W tymze Roku Krol August pámietáiac sie być śmiertelnym/dniá szostego Máiá w Wárszáwie vczynil Testáment/w roku czterdźiestym wtorym pánowánia swego. Potym wyiechal do Litwy/támze vmárl Mieśiacá Lipcá Dniá śiodmego. W Historyey dostáteczniey o sprawách roznych zá pánowánia iego/z ktorych niektore pochwaly / drugie tez iáko w czlowiecze pogánienia godne.

Bylo tego Roku wielkie powietrze w Polszcze po wszystkich powiećiech rozstrzeláne/Zimá bylá bárzo dluga / poczawszy Dniá trzećiego Listopadá/ áz sie w Kwietniu skonczylá.

☞ Anná wyszey pomieniona Corá Zygmuntá Pierwszego/Siostrá rodzona Zygmuntá Augustá / ostáteczny potomek w Polszcze krwie Jágiellowey/Krolá Stepháná Pierwszego zoná/ ktora nád wszystkie przodki swe/ ieśli nie wietsze / tedy nie podleysze dobrodźieystwo Krolestwu temu okazálá/bárzo zátrudniona y zámieszána R. P. vspokoilá/ coć sie w

Historyey

Historyey dowodnie opowie. A ieśliby tákiego Dobrodźieystwá iey wyslowić iezyk ludzki ábo pioro nieumiály / tedy sam PAn BOg Wszechmogacy hoynie tego nágrodźić niezániecha/iáko Krolowey Chrześćiáńskiey/ kthora (vstáwiczna modlitwa/hoynym nádawániem ozdoby kośćiolowi/ iálmuzn slugam Kośćielnym/Szpitalom/pánienkam/ Wdowam Vbogim/ y Ludźiom stanow roznych wspomozenia potrzebuiacym) wedlug woley y roskazánia iego świetego to mu zásluguie. A my przy tym áby dlugo pánowálá w ták świetym zywoćie/inszym ná przyklad/ á nam poddanym ku pociesze/Páná Bogá Wszechmogacego o to prośić nieprzestawaymy.

Wlodymier Syn Olgierdow/Brát

rodzony Jágiellow/byl Kśiazećiem Litewskim/Kopylskim/ y wszystkich Páństw nád Slucza/Pan waleczny/zostáwil Syná iednego imieniem Olelká / ktory gdy przyial Wiáre Chrześćiáńska/ miánowan Alexándrem/zostáwil synow dwu z Moskiewskiego Kniáziá Corka/Siemioná y Micháylá.

Michal wźial byl dźialem Kijow/niezostáwiwszy potomká Meskiey plći/ vmárl.

§ Corki dwie iego wźieto do Krolestwá / á dano im ná wychowánie z Mátka Pinsk y Kobrzyn/ieśli pomárly Pánnámi ábo zá maz rozdáne / tego nie náyduie.

Siemion/ktory byl wźial dźial nád Rzeka Slucza/byl pan waleczny. Ten nie máiac tylko ośminaśćie lat/ porázil Dwánaśćie tyśiecy Turkow y Tátar. Drugi raz tákiez mu szcześćie sluzylo / nie máiac tylko ludźie swe wlasne. Baczac Litwá ták wielkie szcześćie iego/obráli go byli sobie zá Páná/co Ruskie Annales opowiedáia. Ale Krol Kázimierz tego postrzegszy/ zábiezal temu ze tego dowieść nie mogli. Tegoz zostal byl syn ieden Jerzy/Maz waleczny/y Corká/ktora bylá zá Konstántym Kśiazećiem ná Ostrogu/o ktorymes wyszey czytal. Ten Jerzy byl Pánem walecznym/ ná on czás gdy Konstánty Szwagier iego Tátáry gromil/z wielkiem mu byl woyskiem ludzi swych wlasnych przyszedl ná pomoc / Cztery y dwádźieśćiá tyśiecy Pogan pogromili ná Olszánicy. Mial zá soba Rádźiwilowne / z ktora zostáwil synow dwu/Siemioná y Jerzego.

Siemion mlodszy vmárl mlodźieńcem/ácz mial zone/ ále mu bylá wźieta we Lwowie od Lukaszá Hrábie z Gorki moca wielka/Kátárzyná Corká Kśiazećiá Jllego z Ostrogá iedyna / gdyz pierwey bylá zan zmowioná od Opiekunow/y od Krolá Augustá obiecána/ále mátka Bieatá Kośćielecka/Bialaglowá vporna/ktora potym samá mizernie zywotá dokonczylá/tey zamieszki miedzy nimi bylá nábroilá / o czym pothym w Historyey mieć bedźiesz.

Jerzy Brát rodzony tego Siemioná/Kśiaze Sluckie/ktory mial zá soba Hrábianke Teczynska Woiewodzanke Krákowska/ stárodawney Fámiliey Polskiey/ktorey Przodki od śiedmi set lat Historye y Listy klasztorow tych ktore fundowáli/iáko Śiećiechowski y Wagrowiecki/opowiedáia tym Tytulem/ Magni Comites. Woiewodámi á Kásztellany Krákowskimi y przednieyszymi Senatory bywáli/iákoś czytal pod herbem Topor. Z ta zostáwil synow trzech/Jerzego/Siemioná/y Alexándrá/ktorzy po iego śmierći Wloskie kráie obiezdzáli.

§ Ten Kśiaze Jerzy z mlodych lat byl Pánem hoynym/wielkim kosztem R. P. sluzyl/wielkie Woyská y Poczty ochedoznie ná potrzeby Krolá Augustá wywodźil/iáko do Jnflant z Brátem Siemionem Cztery Tyśiace

ludzi Rycerskich/iezdnych y pieszych. Do Moskwy potym temuż Krolowi Dwánaście set Husarzow/Kozakow kilká set/Knechtow dziewięć set/sto Strzelcow. Táka záwsze miłość bywáłá w tym domu ku Krolom pánom swym/do czego powinność bliska á chęć dobrey sławy popieráłá. Potym był zásiadł w pokoiu/ wielkie skárby zebrał. Vmárł w Roku 1579. w Slucku pochowan.

Od thegoż Gedyminá iest wiele Potomstwá własnego/ iáko naprzod Czártoriyscy/ ktorzy idą od Lubárdá/co im przyznawa List Krolow Polskich/ktorego masz ten sens.

In Nomine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam, Nos Wladislaus Dei gratia REX Hungariæ, Poloniæ, Dalmatiæ, Croatiæ, Rastiæ, Sergiæ, Schlauoniæ, nec non Terrarum, Cracouieñ. &c. &c.

Significamus tenore præsentium quibus expedit vniuersis, præsentibus & futuris notitiam habituris, quomodo cupieñ Fratrum nostrorum Illustriũ diuorũ, Iuonis, Alexandri, & Michaelis Ducũ de Czartoreysko honori intẽdere, qui singulari affectiõe & fidelitate erga nostram Magestatem & inclitam Coronam Regni nostri Poloniæ se exhibent & exercent, pro eorũ Ducali statu & promotione, & præhabita matura deliberatione & consilio Prælatorum & Baronum nostrorum, tam Polonorum quam Hungariæ Regnorum, Præfatos Duces consanguineos nostros communiter & diuisim Sigillo eorum Ducali frui, quo ex Auo & Patre ipsorum vti consueuerunt, scilicet, Equo, cui subsidet Vir armatus, Gladium euaginatum in manu tenens. Volumus, decernimus, approbamus & concedimus, perpetue ac in euum. In eius rei testimonium, Sigillum nostrum præsentibus est appensum. Actum Bude Feria Quinta proxima ante festum Sancti Viti, Anno Domini 1442. Præsentibus ibidem Reuerendissimis in Christo Patribus Dominis, Simone Agringeñ, Petro Celadieñ Episcopis, Magnificisq; Laurentio de Hederuara, Regni Hungariæ. Luca de Gorka Posnanieñ, Petro Odrovvaz de Sproua Leopolieñ, Palatinis. Laurentio de Calinoua Siradieñ, Gregorio de Branice Radomieñ, Castellanis, ac alijs pluribus fide dignis. Datum per manus Magnificorum, Ioannis de Koniecpole Cancellarij, & Petri Woda de Szczekoczin Vicecancellarij. Konfirmował Zygmunt August tego listu/w roku 1569. Ná Seymie wálnym Lubelskim/ Miesiącá Máiá/Dniá Dwudziestego Piątego.

☞ Wieku iuż mego był Alexánder Kśiąże Czártoriyskie/ ktory był Woiewodą Wołyńskiem/w roku 1560. Zostáwił syná Micháłá/ktory z Chotkiewiczowną Hrábianką ná Szkłowie y ná Myssy/ Kásztellaná Wileńskiego/y Stárosty Zmudzkiego śiostrą potomstwo zostáwił.

§ Tychże przodek Jwan Czártoriyski zábił był Kśiążę Zygmuntá/ dla tego/że on nie pomniąc ná przyśięgę swą/ práwá wszystkie y wolnośći Rycerstwu Kśięstwá onego psował/o czym czytay Miechowitę w kśięg: 4. List 309. w Roku 1440.

☞ Z tymiż iedne Dzielnice máią Sánguszkowie/z ktorych Fedor był Stárostą Włodymirskim y Márszałkiem ziemie Wołyńskiey.

Dimitrá Sánguszká w Járomierzu wspomina Epitaphium/ktory zábit od Marciná Zborowskiego Kásztellaná Krákowskiego/ o Kśiężnę Kátárzynę z Ostroga.

Roman Sánguszko Brát rodzony tegoż Dimitrá/ Mąż sławy y pámięći wieczney godny/był to mur práwie kráiow onych. Tych obu wiodziłá Anná Despotowná/był Woiewodą Bracłáwskim/Hetmánem na-

dwornym

dwornym Wielkiego Kśięstwá Litewskiego/ Zytomierskim/ Bracłáwskim/ Winnickim Stárostą/Vmárł Roku 1571. Ten bywáiąc w wielu potrzebách znácznych z nieprzyiacioły/sam potym Oyczyznie y Krolowi pánu ták służył/ w roku 1567. Máiąc spráwę pewną o woysku Moskiewskiego/ruszył się z ludem/kthorego miał pod swą spráwą táką liczbę ábo Poczet. Rothę Hetmáná wielkiego z Porucznikiem Dymitrem Rożáńskiem y Fracem Zukiem 200 koni/Jego Rotá 200 koni/ Konstántego Wiśniewieckiego 200. ~~Jgita~~ Jurgiá Zenowicá 200. Nád ktorym był Porucznikiem Szczygieł. Januszá Zbáráskiego 200 koni/ktory potym był Woiewodą Bracłáwskim/Sokolińskiego Kniáźiá 200 koni/nád ktorymi był Porucznikiem Fedor Ostrowski. Juriego Tyszkowicá 150 koni. Rothy piesze: Dimitrowskiego Rotá 200. Kuśieckiego 200. Kozacy pieszy/Bogdan Thelicá/á Hreori Oskierká 150. Z tymi ludźmi ruszył się dniá wyższey miánowánego z Czaśnik/spráwiwszy ludźie ná vroczysku rzeczonym Jwánisko/ze Czwartku ná Piątek w nocy/á wiedząc o kobylinach/ puśćił ná przodku lud pieszy/zá nimi Kozaki iezdne/ktorzy ćicho straż vszli/ á strzáskiem przełomili kobylenia/Straż oskoczywszy ktorey było sto koni/wszystkie zbili/zimáli. Przypádli bez wieśći na woysko ná de dniem/ kedy tráfili ludzi gotowych do potkánia tyśiąc/ te żárkośćią tylko samą rozgromili. A gdy potym ná drugie niespráwne przypádli/ tám gromili vćiekáiące/ Hetman Srzebny Piotr/ránny vćiekł/ Kniáź Pálecki Wáseli poiman/ wszákoż od ran vmárł. Amurát ktory był stárszym nád Hetmáńskim woyskiem zábit/ wiezniow było wiele/dziewięć tyśięcy Moskwy ná ten czás pogromił/ iego zábitych było 12. ránnych 30. Miał potym drugą potrzebę z woyskiem Moskiewskiego/ nád ktorym był Hetmánem Josif Szczerbáty Michálowicz/ y Kniáź Jurgi Boratyński Fiedorowicz/ Mieńśiuk kochánek Kniáźiá wielkiego/Lwowicz Regestrow. Mieli ludzi swych sześć tyśięcy/ Tátárow trzy tyśiące/ nád kthorymi był Segit Murzá/szli z Vły do Suszey spráwiwszy się rządnie. Kśiąże Roman wiedząc o nich/ ruszył się od Vroczyská Jezierá Połó. Naprzod puśćił Tátáry Litewskie/ Sáchmáńcerá/ Záchdowletlá/ Alikierzá/á tych było 200 koni/ byli miásto straży/ posłał zá nimi Rotmistrze piesze/Telicę/Bogdaná/Hreorá/Oskierkę/przy nich się vprośił Włodymir samotrzeć Moskwićin/ kthory potym był kiymi zbit od Rádziwiłá Kásztellaná Trockiego. Ci naprzod idąc przed woyskiem/potkáli się z Moskwą/ktora szłá w spráwie/wszákoż od wielkośći wspárći. Ale iż im pretki pośiłek dał Kniáź Roman/nie długo się ćieszyłá Moskwá/bo pretko lud kozácki lekki przypadł/iáko naprzod z Roty Hetmáná Hrehora Chotkiewiczá/ z ktorymi był Frac Zuk porucznik/miał koni 40/z Roty swey koni 60/z Roty Kniáźiá Jánuszá Zbáráskiego z Piotrem Pośnikiem koni 60/ z Rothy Kniáźiá Wiśniewieckiego z Jerzem Hoholyńskiem/y z Marćinem Sumkiem koni 60/ z Roty Burkułabowey z porucznikiem Wásilem Bukrábą koni 49. Potym drugi pośiłek X. Jánusz Zbáráski/ X. Konstántyn Wiśniewiecki z ostátkiem Rot swoich mieli iesżcze koni 280. Burkulab koni 160. Jurgi Tyszkiewicz koni 150. Roty Filoná Kmity z Porucznikiem Mátuyem Wołkiem 140. Rothy Marćiná Jáczyniczá z porucznikiem Nowohroyczem koni 70. Temruk Pietyhorec z Brátem miał koni 200. Wálny Huff w ktorym szedł sam Roman/naprzod Pocztu iego koni 140. Janá Hlebowiczá koni 200. Hetmáńskiego pocztu 140. Marćiná Kurczá koni 150. Rotá Włodymierzowá z Porucznikiem Jwánem Protászewiczem koni 200. Ostátni huff Onikyá Korszaká koni sto/ Ostáfieiá Soluchy z Porucznikiem Andrzeiem Kulem koni sto/ X. Sokolnickiego koni sto. Potym gdy Kozacy rátowáli straż/ pretko im pośiłek przypadł od tych ludzi spráwionych/spárli Moskwę záiuszoną ná straży/poczęłá sprosnie tyłu podáwáć/ poimáli Szczerbátego y Boratyńskiego/ Mieńszuká zábili/

wiezniow

wiezniow Dworzan y Boiar znácznych wiecey niż przez osmdziesiat/ krom inßych ktorych też bárzo wiele zbili y zimáli. Z woyská iego było zbitych/ Naprzod Porucznik Konstántego Wiśniewieckiego/ z Podola ślachćic ieden rzeczony Adzáßá/ y ieden Tátárzyn zábit/ rånnych było człowieká 30.

☞ Potym w Roku tenże Roman 1568. Máiac pewna wiádomość od ßpiegow swych/ co sie ktorey godziny działo ná Vle Zamku/ ktory był Moskiewski mocno ludźmi y strzelba osadził/ posłał ießcże pewnieyßego dosyć nieznácznie/ ktory mu dał spráwe táka że ludzi ná Zamku nie było/ bo im był dał Moskiewski wolność áby iecháli do domow swych. Ale sie tego on ßpieg niedowiedział/ że lud świeży ná ich mieysce ßedł/ vpewnił Kniáziá Romaná/ żeć łácno wziać teraz Zamek. On ná iego vpewnienie puścił sie z rownym pocztem ludzi pod Zamek bárzo mocny/ pod ktorym też pierwey Hetman Litewski był z ludem niemálym/ á nie mogł mu nic vczynić. Poruczywßy on ßcześćie swe Pánu Bogu/ ßedł tákim sposobem: Naprzod posłał Kozaki woda w czelniech/ á sam z ludem ßedł od Zamku Polocka y od Turowle/ áby ludzie vsłyßawßy strzelbe/ ná odsiecz nie przybyli do Vly. A ták naprzod posłał Tarnowskiego Rotmistrzá y Raczkowskiego z Rotámi/ roskazawßy im co ktory miał czynić/ á Zámek im on nárysowawßy iáko stał/ gdzie ktory przystapić miał/ Miñkowi kazał z tyłu Zamek zápálić/ Birulá cżesto koł y kobylenia połamawßy/ droge iezdnym przeprawowал/ á potym do brony przypadßy/ gdy Miñko zápalił/ wrotá wyrebował/ Mikitá záśie y Oskierká Kozacy/ z ludźmi swymi do Forty skoczyli/ á tám v dziur wyćieczki bronili/ o ktorych dobrze w onym Zamku wiedzieli. Tarnowski z Raczkowskiem prosto przyßedßy z ludźmi/ po drábinkách ná blánki do zamku lezli/ á drudzy tego pilnowáli z rußnicámi/ iáko sie kto vkazał/ áby im ßkodzić niemogł. Oni ludzie ná Zamku ziechawßy sie byli sobie społecznie rádzi/ częstowáli gośćie co nowo przyiecháli/ owi ich też záśie co ich odieżdżáli/ owa byli bárzo pijáni. Kniáź Roman obaczywßy ogień/ zárаz Mikołáiá Sołoubá Rotmistrzá y Mężá sławnego z domu prawdzicz posłał ná posiłek z Rota. Ktory z ochota nic sie nierozmyśláiac skoczył/ á przybieżawßy nád Rzeke Vle/ pytał: Dźieći świádom tu kto brodu? Sługá iego desperat/ v dyabłá tu brod/ wskoczył zátym w rzeke przepłynał ná druga strone/ y rzekł/ Dobrze práwie chwalá Bogu. Rotmistrz zárаz ze wßystka Rotha zá nim przeprawili sie wskok/ á oni sie iuż w bronie z Moskwa siekа/ wysiekli Moskwe/ Rośćiná zárаz Kozácki Rotmistrz wskok ziemna strzelbe vbieżał/ iuż máia ná poły wygrána/ chce Moskwá do strzelby/ á náßy iey meżnie bronia. Kniáź Roman pretko zá Sołoubem posłał Rote swoie/ y Rotmistrzá Tyßkiewicá/ Woyne/ y Łukomskiego Kniáźá z domu Jástrzebiec z Rota/ ktorzy pretko przypádli/ sercá swym dodali/ nieprzyiacielskie skázili. Tám zá pomoca Boża przełomili on lud wielki/ zbili/ zimáli/ dwoch Woiewod Welámінow poimáli/ wßystkich wiezniow było trzy stá znácznych/ ále inßey korzyśći dla wielkiego ogniá z onego Zamku wynieść nie mogli/ było dział 27. Hakownic trzy stá/ Strzelcow było z rußnicámi ośm set/ y inßego ludu Rycerskiego było niemáło ktorzy záprowadzáli one strzelce. etc.

Wiele inßych posług było tego sławnego á pámięći godnego Mężá y Hetmána fortunnego. Vmárł roku iákoś wyżßey czytał Dniá 20 Máiá o południu w gorocey febrze w Kożánie/ máiac wieku lat 34. Zostáwił potomkiem syna Romaná z Chotkiewiczowna/ Káßthellaná Wileńskiego y nawyżßego Hetmaná Wielkiego Kśiestwá Litewskiego Corka/ Adolescentem nobilem/ y Corek/ Máryane/ Alexándre/ y Fedore. Z tymiż liczа poczotek swoy kśiażetá Kośirskie/ ktorzy nie podleyßa sławe dla mestwá máia/ z Moskwa/ z Tátáry wiele á meżnie czyniac.

Korybut/ iákoś czytał/ syn był Olgierdow/ od ktorego w tym wieku te Domy iáko niżey vsłyßyß poczatek swoy licza/ y ták wioda przodki swe.

Fedor syn Korybutow/ Kśiaże Nieświeskie/ ktory Winnice zákłádał y Zbáraß/ miał Syná Dáßká/ ktory potym miał Syná Wasilá/ á od tego sie potym rozrodźili ći Kniáziowie/ iáko Zbáráscy y Wiśniewieczcy/ Poryczcy/ y Woronieczcy. Nayduie v Miechowity Zygmuntá Korybutowiczá/ ktory był posłan ná Krolestwo Czeskie od Wituldá/ then iáko z Niemcy walczył/ toć ná potym Historya vkaże. To było w roku 1422. A to zácżyna ten Historyk tymi słowy: Sigismundum Koribut Lithuaniæ Ducem, Nepotem Regium germanum, Rege Wladislao consentiente & approbante, ad acceptandum Regnum Bohemiæ nomine Wituldi, cum frequenti & valido Exercitu impensis Wituldi expeditũ, misit. Lib. 4. cap. 46.

Támże niżey o tymże piße tymi słowy: Ille vero Sigismundus Dux Koributh per Morauiam transiens, oppidum munitum Vinczovv, quia ipsum non suscipiebat, expugnauit & militibus in prædam dedit. O czym potym bedźieß miał w Historyey.

Wasil Korybutowicz wział działem Wiśniowiecz/ skad iego Potomstwo Wiśniewieckimi sie zowie. Byli wieku mego Meżowie sławni w tym domu/ iáko naprzod/

Dymitr/ ktory wiele á meżnie z nieprzyiacioły Krolestwá tego/ y Wielkiego Kśiestwá Litewskiego czynił/ często á meżnie ich porażał/ rozgramiał/ ná koniec zdráda od nich oßukan/ przez Wołochy do Turek zástan/ y támże okrutnie vmorzon/ sterilis decessit.

Konstántyn Wiśniewiecki brát iego rodzony/ był tákże mestwá y sławy niepodłey/ zostáwił Potomstwo z Swierczowna/ ktora potym byłá zá Ostrorogiem Stárosta Wsteżyckim.

Michał Wiśniewiecki trzeci tákże brát ich Stárosta był Cyrkáskim. ¶ Alexánder Czwarty Meżem sławnym y srogim Pogánom. ¶ Andrzey Piaty Woiewoda Wołyńskim/ ći Potomstwo zostáwili.

☞ Zbáráscy/ ći byli wieku mego znácznemi/ iáko Stephan był Woiewoda Trockiem/ był pan możny w skárby/ miał zá soba Jáwnućianke/ ktora z teyże Liniey tych Kśiażat poczotek swoy wiodłá/ po kthorey miał wielka máietność/ potym miał zá soba Fierleiowne z domu Lewart/ Káßtellaná Lubelskiego y Stárosty Sedomierskiego Corke.

Mikołay drugi Brát tegoż Woiewody/ Stárostá Krzemieniecki/ ktory zostáwił syná Jánußá Woiewode Bráclawskiego/ Stároste Krzemienieckiego/ Mężá sławy y ßcześćia wielkiego/ to práwie Salus & ornamentum Domu Zbáráskich/ z młodych lat swych z nieprzyiaćioły w káżdey potrzebie wiele á meżnie poczynał.

W Moskwi potym zá Krolá Stephána pod Wielkimi Łukámi y indźiey/ iáko znácznie práwie vrząd Hetmáński y fortunnie ná sobie wiodł/ toć potym Historya opowie. Czytałeś pod Jástrzebcem krotce co zá posługe Krolowi Pánu swemu pod Sokołem czynił/ sobie y Fámiliey swey sławe y pámieć nieśmiertelna. Pod Toropcem rowna ábo snadź y znácznieyßa zá spráwa iego byłá/ ktorać potym w Historyey ßeroko okaże/ tu ná krotce przypomnie co sie działo tym sposobem.

¶ Czytałeś pod Herbem Pobog/ iáko ludźie przednie Krol Stephan bedac pod wielkimi Łukámi wyprawował/ co zá posługe vczynili dostawßy

ięzyká / o wielkiem ludźie ſpráwę dáli/ wßákoż chętliwymi będąc/ proſili o rátunek znáczny. Do ktorych Krol záraz wypráwił tego Woiewodę ze dwiemá tyśiąc ludźi / miedzy kthorymi były te Rothy ktore pomnieć ná ten czás mogę. Naprzod Zborowſcy dwá bráćia rodzeni/ Andrzey Márßałek Koronny nadworny/ y Sámuel. Woyćiech Stárzechowſki Stároſtá Wyſogrodzki. Zebrzydowſcy dwá z Domu Rádwan Podczáßy Andrzey/ y Stároſtá Wſtężycki Mikołay. Stániſław Mężyk Stároſtá Sądecki z Domu Pomian. Stániſław Stádnicki z Domu Srzeniáwá. Mikołay Jázłowiecki z domu Abdánk Stároſtá Sniatyńſki/ y inßy. Przyßedßy do onych ludźi/ ktorzy go z roſkazánia Krolewſkiego oczekiwáli / záraz im Woiewodá opowiedział wolą y Liſt Krolewſki/ áby byli wßyſcy pod ſpráwą iego / do ktorych o to był oſobny Liſt tákże Krolewſki. Wßyſcy gdy przyzwolili/ ſpráwił ludźie rządnie wßyſtkie/ á ßedł ku Toropcowi/ poſławßy przed woyſkiem ludźie zwykłem obyczáiem przednie/ nád ktorymi przełożył Hieronymá Philipowſkiego Kráyczego Koronnego/ do ktorego ſię przyłączywßy oni pomienieni Dworzánie o ktorycheś czytał pod Pobogiem/ á przybył do nich Sámuel Zborowſki/ y Mikołay Jázłowiecki ſtároſtá Sniatyńſki/ od onegoż połku. Sámuel Zborowſki ßedł z kilkiem dźieśiąt koni naprzod/ ten nie dáleko odßedßy/ tráfił ná ſtráż Moſkiewſką y ná záſadkę ich Rußniczną w nocy/ ktemu w leśie/ z ktorymi miał potrzebę/ ácz mu bárzo ßkodźili konie z rußnic. Ale on nie długo ſię im dał ćießyć/ pretko ich rozgromił iáko wroble po konopiách / wßákoż iednák roſpłoßywßy one Strażniki/ dał znáć Philipowſkiemu/ Philipowſki tákże Woiewodźie Brácłáwſkiemu / ktory záraz woyſko záſtánowił/ y ták czekał przez noc ná koniách / ná to ſię oglądáiąc / áby gdźie ná chytrzeyßą záſadkę wßyſcy nie przyßli/ bo Moſkwá po temu mieyſcá miáłá/ wßákoż Woiewodá one wßyſtkie mieyſcá y przechody przeyrzeć y vznáć kazał. Obaczyli że nieprzyiaćiel vſtąpił. W tym z iney ſtrony ßpieg dał znáć Krolowi/ że Mikitá Románowicz przyßedł ze czterdźieśćią tyśięcy ludźi onym drugim ná pomoc pod Toropiec. Z tym Krol záraz poſłał do Zbáráſkiego z liſtem/ ktory przeczytawßy/ wezwał Rotmiſtrzow y Węgrow ſtárßych/ á vkazawßy im liſt Krolewſki/ pytał coby czynić chćieli. A tego był Krol dołożyć kazał w liśćie onym: Acz tá ieſt wieść v nas pewna/ wßákoż ćię vczyć niechcę/ ieſli rozumieß idź do nich w imię Boże. Poznawßy ná wßem folgę y łáſkę Krolewſką Woiewodá/ włożył też to ná drugie ſwe Rotmiſtrze/ záraz Węgrowie chćieli ſię wroćić/ y toż rádźili Woiewodźie Bráclawſkiemu. A Polacy záſię rzekli / Zeſmy my do tego chętni ábyſmy oglądáli nieprzyiaćielá Páná ſwego/ maßli chęć Pánie Woiewodo / my z thobą bárzo rádźi poydźiemy. Węgrowie przedśię in ſuo propoſito trwáli.
Woiewodá ktoremu nie nowiná mnieyßym woyſkiem niż ná then czás miał więtßego nieprzyiaćielá gromić / bacząc bárzo chętliwe Polaki y ten vmyſł ich/ rzekł/ Więc iść w imię Boże. Węgrom powiedźiał/ Ze to ná woli wáßey zoſtáć/ ia z ludźmi Polſkimi idę/ á ieſli nie nieprzyiaćielá/ tedy wżdy Zamek oglądam iego ná ten czás. W thym ſię woyſku kazał rußyć ſwym porządkiem Polſkiemu. To Węgrowie obaczywßy że Polacy idą/ niechcąc po ſobie boiáźni iákiey pokázáć / zeßli ſię w kupę / nárádźiwßy ſię / wypráwili Bárbidźiurdźiá do Woiewody/ proßąc áby ſię zátrzymał/ á oni mu obiecáli towárzyſtwá pomoc. Rzekł Woiewodá: Lekko idę/ doiecháć mię ſnádnie możećie. A thák niż go dogonili / ludźie Polſkie ná ſwym mieyſcu poſtáwił. A gdy obaczyli przyßedßy ku Turopcowi/ że ono ich rozmyſlánie vczyniło im niemáłe omießkánie. Pokazáło ſię im Moſkiewſkie woyſko/ od ktorego kilká ſet Tátárow hárc vczynili. Sprawiono ták Woiewodę/ że w bok woyſku iego było drugie woyſko Moſkiewſkie niemáłe/ á ták bárzo oſtrożnie ku tym ktorzy od Toropcá ſię vkazáli przychodźił máiąc ſię ná pieczy / wßákoż oná Moſkwá ktora w boku byłá ſtroną do nich ſię znowu przyłączyłá/ chcąc po-

ſpołu w grumádźie z náßymi bitwę zwieść. Obaczywßy hárcowniki Woiewodá Bráclawſki/ dopuśćił hárcu z Tátáry ſwoim. Był nád Tátáry ſtárßym Náßczekin Moskwićin / kthory był w poſelſtwie w Wilnie v Krolá przed wyćiągnieniem do Luk. Naprzod Sámuel Zborowski do nich wyiechał/ do ktorego ſię przyłączyli Dworzánie/ Bełżecki Jan/ Sobieski Márek/ Porudeński Jan / Podlodowski/ Podhorecki/ Jázłowiecki Mikołay/ Sebeſtyan Broniewski/ skoczyli ochotnie przy Zborowskim / vczynili ßczęśliwy hárc z Tátáry/ kilku ná plácu zoſtáwili / muśiał im Pohániec tyłu podáć/ vſtąpili miedzy Młyn zá Rzekę/ á miáſto Toropieckie do woyská wielkiego Moskiewskiego. Ci hárcownicy widząc że iuż Moskwá ná hárc nie náćiera/ poſłáli do Woiewody proßąc áby im dopuśćił do huffu ich wielkiego/ á iżby ſię woysku kazał náſtępić dla pośiłku. Chćiał Woiewodá ná to mieyſce inße ludźie wyſtáwić/ ochraniáiąc ludu onego czelnego áby w nich iákiey ßkody nie popadł / wßákoż Zborowski z onymi Dworzány niechćiał mieyſcá vſtąpić onemu ludowi.

Kazał tedy Woiewodá Zborowskiemu Andrzciowi Márßałkowi Nadwornemu Koronnemu / y inßym kthorzy byli w iednym połku pod ſpráwą Philipowſkiego po práwey ſtronie/ Arkábuzerom z Fárcubekiem/ do ktorych ſię przyłączył Stániſław Zołkiewſki Woiewodzic Bełſki/ y Sobocki z ſwymi Ráytáry. Ci gdy ßli do potkania/ drugie Huffy zá nimi náſtępowáły/ ſkoczył Zborowski Sámuel z wyżßey pomienionymi Dworzány y z Rotą ſwoią przez rzekę ná wßyſtko woysko Moskiewskie ze dwiemá ſty koni/ do ktorych z Młyná Moskwá ſtrzelbę záſadzoną wypuśćiłá.
Oni przebieżawßy onę rzekę/ á práwie iáko ptacy przelećiawßy/ kopijámi w nie vderzyli/ żadney ßkody nie popadßy/ tylko co Jázłowieckiego Mikołáiá/ y to nießkodliwie poſtrzelono/ Porudeńskiemu koniá ránili/ Podlodowſkiego tákże trochę obrázili/ Sobieſkiego Márká ſtrzałą do śiodłá przybili / wßákoż ćiáłá nie rußyli/ pod Bełżeckiem Janem koniá ránili/ pod Sámuelem Zborowskim też koniá rániono. Moskwá widząc drugie Huffy że nádchodźiły/ bacząc co oná dwie śćie koni broiłá/ á iáką w nich ßkodę czyniłá/ tylu záraz podáli. Dopiero ßkodę znáczną w nich vczynili/ bo ich cztery godźiny w noc gonili/ bijąc/ wiążąc/ ná zad ſię potym do ſwych wroćili/ poimáli Hetmáná Demenſę/ y Náßczekiniá/ y inßych Moſkiewſkich Rotmiſtrzow bárzo wiele. Ná teyże potrzebie w tym rozgromie tráfiło ſię Jázłowieckiemu Stárośćie Sniatyńſkiemu/ gdy doieżdżał Tátárzyná Mężá wielkiego/ obroćił ſię Pohániec/ śćiął ſię z nim/ vderzył gi w rękę ßablą/ ręká mu śćierpłá áż ßablę vpuśćił/ wßákoż zrázu dobył Multaná / nátárł nań koniem/ vderzył ták że ſię koń z nim przewroćił. Pozbywßy koniá Pohániec/ znowu ſię do Jázłowieckiego rzućił/ ktory mu w łeb dał páláſem/ on też ná nim páncerz przećiął. Co bacząc Stádnicki Stániſław Rotmiſtrz z Domu Srzeniáwá bez Krzyżá/ dokonał onego Tátárzyná.

¶ Thákći Woiewodá Bráclawſki rozgromiwßy woysko ono wielkie Moſkiewſkie / Miáſto Thoropieckie ſpaliwßy / Chorągiew z Hetmány/ z Rotmiſtrzámi/ Krolowi Pánu ſwemu dowiodł/ poſługi ſwe y męſtwo Dworzan Krolewſkich zálećiwßy pod Luki przyßedł / thám Krolá záſtał/ ktory też Zamek ſpalony náprawowal. Wiele potym inßych poſług znácznych tego Sławnego Woiewody w Hiſtoryey ßerzey czytáć będźieß. Tu ſię krotkośći folguię. Zoſtáwił potomſtwo z kśiężną Czelwertyńſką ſyny y corki.

☞ Włádyſław Zbáráſki / ktory tákże w poczćiwych ſpráwách Przodkow ſwych náſláduiąc/ wiele á pożytecznie R. P. ſłużył/ przećiwko Pohańcom poczty niemáłe ſług ſwych y Boiar wywodźił.

Jerzy Zbáráſki brát iego rodzony/ z nim tákże rowno we wßyſtkim R. P. ſłużył wieku mego/ obá Potomſtwo zoſtáwili.

Helżbietá Báworowska siostrá ich rodzona/o teies czytał pod Herbem Prus/te wszystkie porodziłá Herbortowná.

☞ Poryczcy z tymiż rowny początek máią/z ktorych był Alexánder wieku mego/ktory ácz był od Páná Bogá tym pokaran że nie dobrze mowił y niedosłyszał/wszákoż serce dotárćiwe czásu potrzeby ná nieprzyiacielá miewał/ zostáwił pothomstwo z Báworowska z domu Prus Kosy Syny y Corki.

☞ Woroniecczcy z tegoż Domu ábo Liniey początek swoy liczą od tegoż Korybutá/miedzy ktorymi byli wieku mego Meżowie dobrzy/ á osobliwie Andrzey Woroniecki/ kthoremu miásto magierki Plesz nieszczeście ná głowe włożyło. Był człowiek acuti ingenij, y cokolwiek rzekł godno terminowánia/ wszákoż Księżey do przykłádu nic po tym/ zeszłoby sie máło nie wszystko dobrym towárzyszom Cechu Frántowskiego.

Koryát Syn Gedyminow/ od ktorego

Dom Rożyńskich swoy początek liczy/ wszákoż iuż Herbu inszym sposobem niż Zbárászcy vżywáią/á niżeli inszy o ktoryches wyższey czytał/Meżowie w tym domu sławni bywáli/y byli wieku mego. Był Kniás Micháyło/ktorego byli ći Synowie.

Kierk/ktory często z Pogány w potrzebie bywał/ wiele á meżnie z nimi czyniwał/coć potym sie w Historyey vkaże znácznie.

Bogdan/ktory był Hetmánem Nizowych Kozakow/ Brát iego/Mąż sercá wielkiego/o ktorymes czytał pod Jástrzebcem przy Sámuelu Zborowskiem.

Mikołay trzeci Mąż tákże sławny/o ktorym ná roznych miescách/y tu/y nápotym w Historyey czytáć bedziesz.

Jáwnuciá Syn Gedyminow książe

Zasławskie/Striy rodzony Jágiełłá Krolá/ od ktorego niestáło potomstwá meskiey płći/ tylko żeńska/ ktory sie był ták rospłodził. Naprzod miał syná Jerzego/ktory sam tylko dziedziczył ná Zasłáwiu/ then potym miał syná Jwáná/ktory zostáwił synow trzech/ Micháyłá/ Bogdaná/ Fedorá/y Corke iedne.

¶ Michał Syn iego miał Corki cztery/Nástázya Zbáráska Woiewodzina Trocka/pirwey byłá zá Wierszulem/niezostawiłá potomstwá żadne°.

¶ Ośćikowa tá miáłá te syny/ Jerzego Woiewode Mśćisłáwskiego/ y Hreorá ktory śćiet w Wilnie dla zdrády ktora czynił pod Krolem k woli Moskiewskiemu.

¶ Zabrzezińska potym byłá zá Nykodymowicem/z ktorym zostáwiłá Syná y Corke.

¶ Czwarta byłá zá Kniáziem Koszerskiem/ zostáwiłá Corke Anne/ ktora byłá potym zá Sápiha Woiewoda Mińskiem.

Bogdan drugi Syn Jwánow miał Corek trzy/ Hornostáiowa Hodynczowiczowa Kniáhinia Horska/ kthora zostáwiłá potomstwo synow czterech Piotrá/Fedorá/Janá/Stephaná. Corki te/Bogdane Zyćieńska/ Regine Wołodkiewiczowa/ Owdoćie Steczkowiczowa/ Helene Tyszkiewicowa.

Fedor Syn Trzeći Jwánow miał Corek dwie/ iedná młodo vmárłá/druga Anná byłá zá Hlebowicem Woiewoda Wileńskim/ od ktorey potomstwo/

rey potomstwo. Naprzod Jan Hlebowicz Podskárbi wielkiego Księstwá Litewskiego/o ktorym pod Herbem Leliwa czytáć bedziesz. Ten tákże idzie ex lumbis Gedyminá wielkiego Książeciá Litewskiego. Siostry iego/Bárbárá Wolska/ Anná Wołowiczowa/ Reiowa. etc.

Siostrá rodzona tych pomienionych Corká Jerzego byłá zá Kniáziem Połubieńskim/ktorey synowie byli/Lew Połubieński/y Corká ktora byłá zá Kopćiem/od ktorey Máruszá Debieńska Podkomorzyná Mielnicka.

Támże w tym księstwie Litewskim

są drugie Książetá/wszákoż iuż nie są z rodzáiu Książety/ále zá spráwy znáczne są tym tytułem oslachćieni/ták od Krolá Polskie° Zygmuntá Augustá/iáko y od Cesarzá Chrześćiáńskiego Kárłá/noszą Orłá Czarnego zá Herb/á v niego w piersiách Trzy Trąby/ do ktorych byli przyieći ich Przodkowie/ ná ten czás gdy Władysław Jágiełło Krolem Polskiem zostawszy/wielkie Księstwo do Korony przyłączył. Tám ná ten czás Jordan Kásztellan Woynicki przyiał Hreorá Ostyka Rádywiłá/o czym przypátrzywszy sie własności Herbu/krotko czytháć bedźiesz y o potomstwie iego ktore ia znáć mogę y o nim wiedzieć.

☞ Nayznáczniey Historye wspomináią Rádziwiłá Hostykowiczá/ w Roku 1452. O czym v Miechowity mamy w Księgách 4. List 313. w te słowá: Quidam Barones Lithuaniæ, de quibus dicuntur fuisse Gaustoudus & Moniuid, Nuncium Radiuilonem Ostikouicz ad Imperatorem Tartarorum Sadachmath, cum varijs muneribus miserunt, &c. Dla czego był posłan/to sobie czytay ná mieyscu náznáczonym.

Mikołáiá Rádziwiłá wspomina Miechowitá zá pánowánia Alexándrá Krolá/miánuie go Podczászym wielkiego Księstwá Litewskiego/ktory był w poselstwie od niego do Piotrkowá posłan z Woyćiechem Tabor Biskupem Wileńskiem/y Janem Zabrzezińskiem Márszałkiem wielkiem Księstwá onego/w Roku 1502.

☞ Kromer wspomina Mikołáiá Rádziwiłá in Oratione sua ad Sigis: Aug: Z ktorym sam był w poselstwie do Cesarzá Ferdynándá/ tenże sie pisał Książećiem ná Nieswieżu y Ołyce. Był to wielki Obrońcá y stroż Rzeczypospolitey/tylko że był Sekty Kálwinowey/ wszákoż Pan Bog v przeymośći iego nie przepomniał/Synowie iego wszyscy/o ktorych niżey czytáć bedźiesz/wzgárdźiwszy błąd Kálwinow/ do Powszechnego sie Kośćiołá obroćili/y Corki niektore/á ći byli: Naprzod/

Mikołay Márszałek Nawyższy Wielkiego Księstwá Litewskiego Syn stárszy tego Książećiá/ktory był wielki propugnator Kośćiołá y Wiáry Powszechney/y wiele ozdoby Kośćiołom tákże opátrzenia Kápłanom przyczynił/ Zamki w mieśćiech swych kosztem wielkim murował/ deuotus Sepulchrum Christi visitabat, skąd áby sie fortunnie wroćił/o to wszyscy ludźie/iáko zá Chrześćiáńskiego Meżá w powszechnym Kośćiele Páná Bogá prosili.

Jerzy Rádziwił Kárdynałem był y Biſkupem Wileńſkim/ Syn tegoż pomienionego Mikołáiá był Gubernatorem Kśieſtwá ábo ziemie Inflántſkiey od Krolá Stepháná.

Stániſław Rádziwił Márßałek Nadworny Wielkiego Kśieſtwá Litewſkiego/ Catholiciſsimus, ktory tákże wiela ziem obyczáiow był świádom/ we Włoßech/ w Hißpániey/ y w inßych kráinách bywał. etc.

Olbrácht Rádziwił Cżwarty brát tych pomienionych/ ći wßyſcy zá młodośći ná czás ſie ogladáiac/ kthory iáko wodá zwykł vchodźić/ dla godnieyßych ná potym przyſług R. p. poſtronne kráiny przegladáli/ iednák tego nieomießkiwáli co baczyli z dłużßa pámiećia y ſława ſwa nieśmiertelna/ gdy Stephan Krol Kśieſtwá onego gránice roſprzeſtrzeniał/ ſami nádbiegáli/ y poczty ſwe znáczne y koßtem niemáłym wypráwowáli.

¶ Corki záſie/ Naprzod Czemina Woiewodzina Pomorska.

¶ Helżbietá Mielecka Woiewodzina ziem Podolſkich/ Nowomieyſka/ Grodecka Stárośćina/ tá zá wielkim ſtárániem przerzeczonego Małżonká/ kthory y ſam/ y Káznodźieie vczone przywodził/ áby ią wywiedli z dziwnych á obłedliwych wiar. Byłá potym ták Pánia Bogoboyna y thákchetliwa do ſłużby miłe° Bogá/ że miedzy one świete pánie liczona być może.

¶ Anná Buczacka Stárośćina Barſka Cżwarta/ tá ſie z Bráćia y z ta pomienioną śioſtra w wierze nie zgadzáłá.

¶ Chryſtyná Zamoyſka Káncłerzowa Koronna/ ktora vmárłá Roku 1 5 8 0. W Wárßáwie v Bárnádynow ćiáło iey pochowano/ nád ktorą to Epitaphium ieſt piſane na grobie.

CHRISTINA Radiuila Nicolai Radiuili Ducis de Olyka & Nieſzvviez Palatini Wilneñ, Magni Ducatus Lithuaniæ Marſchalci & Conciliarij, ex coniuge Helizabeta Filia Chriſtopheri Szydlouiecki Caſtellani & Capitanei Cracouieñ, Regni Poloniæ Cancellarij. Ioannis de Zamoſzczie R. P. Cancellarij coniunx, ſumma pietate in Deum, in Maritum incomparabili cultu & obſeruantia Matrona, cum vixiſſet annos 18. Menſes ſex, dies 9. In concordiſsimo Matrimonio fuiſſet Annos duos, Menſes duos, dies duos, enixa marito Filiolam Helizabetam ſibi ſuperſtitem, moritur Varſſauiæ die extrema Februarij, Anno vt ſupra.

Tegoż Kśiażećiá z Ołyki śioſtrá Bárbárá byłá zá Krolem Zygmuntem Auguſtem/ ktora pierwey byłá zá Gauſtuitem pánem możney Fámiliey w Litwie. O tey iużeś wyżßey czytał.

Mikołay Rádziwił wieku mego był Woiewoda Wileńſkim y Hetmánem Kśieſtwá Wielkiego/ ten iáko ſie záſłużył R. p. Kśieſtwá onego/ ßerokoć o tym piſał Mathiaß Streykowitá Preconides/ ktory potym był Kánonikiem Żmudzkiem.

¶ Tenże Woiewodá miał dwoch Synow/ w Rycerſkich ſpráwách Meże biegłe y ſpráwne/ z ktorych ſtárßy był Woiewoda Nowogrodzkiem Mikołay/ dobrze záſłużony R. P. Senator.

Chrzyßtoph Káßtellanem Trockiem/ Podkánclerzem Wielkiego Kśieſtwá Litewſkiego y Hetmánem Polnym. Ten iáko znácznie ſłużył R. P. w Moſkwi/ iákiem koßtem/ iáko pilnośćia/ w Hiſtoryey tego ſie náczytaß.

☞ Z tymiż Rádziwiły iednego Herbu y Dźielnice bywáli Hoſtykowie/ iákoś wyżßey czytał. Był ieden wieku mego Jerzy Woiewoda Mśćiſłáwſkiem/ ßczedł ſteriliter.

¶ Hreory brát iego bywał Rotmiſtrzem/ wßákoż ſie był odrodził ßczyrośćia ku Oyczyznie od Przodkow ſwoich/ o co był ſkaran/ ták iákoć to potym Hiſtorya powie.

Zoſtał Syn tego Hreorá Maż znáczny/ kthory wiele z Moſkwa w potrzebách by-

trzebách czynił/ pokázuiac Krolowi Pánu ſwemu ná wßem wiáre y ſtáteczność/ á zdrowia ſwego ná poſłudze iego k woli dobrey ſławie vtráćić nie záłuiac. Wßákoż iuż Ośćikowie tylko ſamych Trab vżywáia/ do Orłá nie máia nic/ tylko ſamym Rádziwiłom należy.

Wołkowie támże w tym Kśieſtwie Litewſkim/ ktorzy tákże Trab vżywáia/ z kthorych ieden był Stároſta Pinſkiem/ ten ná Olßánicy wiele á meżnie z nieprzyiaćielem czynił/ tegoż Stároſty byli dwá Synowie/ Fedor y Mikołay/ Meżowie dobrzy.

Dom Kunáiewſkich támże znáczny był wieku mego/ w ktorym y Meżowie dobrzy/ y ſtrożowie R. P. nie podli byli.

Dawidowicowie z Wilkomiereyſkiego Powiátu dom ſtárodawny/ ktorzy práwie od Vniey od iednego Przodká pocżatek ſwoy máia. Inßych Domow tám wiele tego Herbu/ wßákoż prze dálekość ią o nich doſtátecznie wiedźieć nie moge.

Inßy Pánowie y Rycerſtwo Wielkiego

Kśieſtwá Litewſkiego przyiawßy Wiáre Chrześćiáńſka/ przyieli zárаz ozdobe iáko práwi Rycerſcy ludźie ná ſie y ná potomſtwo ſwoie. etc. Przypátrzywßy ſie v Polakow porządkowi y ozdobie/ Krol w tey mierze Władyſław/ ſtárał ſie áby tákże w Wielkim Kśieſtwie Litewſkiem Oyczyznie iego włáſney tákiż mieć mogł/ ſpowinowáćił w wieczne bráterſtwo Polſkie Pány z ſwymi y z Boiáry tákże/ to opowiedáia przywileie Koronne/ o czym iáśnie w Státuciech od Janá Herbortá/ Jákubá Przyłuſkiego/ y inßych in lucem wydánych czytamy/ Libro 5. v Przyłuſkiego Capite & Articulo primo, ták ſie poczyna w te ſłowá.

IN Nomine Domini Amen. &c. &c. Proinde Nos Wladislaus Dei gratia Rex Poloniæ, nec non terrarum, Cracouiæ, Sandomiriæ, Siradiæ, Lanciciæ, Cuiauiæ, Lithuaniæ Princeps ſupremus. &c. Dominus & Heres, & Alexander, alias Vituldus Magnus Dux Lithuaniæ. &c.

Tám napierwey od Paná Bogá záczeli złaczywßy to dwoie Páńſtwo/ Omnes Eccleſias Terrarum Lithuaniæ, tam Cathedrales quam Collegiatas, Parochiales & Conuentuales, in eis erectas & erigēdas, fundatas & fundandas, in omnibus libertatibus, munitatibus, priuilegijs, záchowáli mocno/ á potym dopiero to przykłádáia: Barones etiam Boiari terrarum noſtrarū Lithuaniæ prædictarum, donationibus, priuilegijs, & conceſsionibus ipſis per nos datis impartitis & collatis, duntaxat Catholici & Romanæ Eccleſiæ ſubiecti, & quibus clenodia ſunt conceſſa, gaudeāt, participent & fruantur, put Barones & Nobiles Regni Poloniæ ſuis potiuntur & fruuntur. &c. O czym ná mieyſcu v te° Autorá náznáczonym ßerzey czytay. Támże tego dokłáda. Poſt mortem Patrum, Liberi non debent bonis hæreditarijs priuari, ſed ea cum ſuis ſucceſſoribus poſsidere prout Barones & Nobiles Regni Poloniæ. Corki zá maż wolno im tákże dopußczano dáwáć/ wßákoż tego dołożyli áby tylko zá Kátholiki. Támże im ná ten czás dignitates, ſedes & officia iáko y w Kroleſtwie Polſkim náznáczone były. Ale tám tego dołożono áby nie byli obieráni tylko Kátholicy/ co tám idźie tymi ſłowy. Et huiuſmodi dignitarij non elegantur niſi ſint fidei Catholicæ cultores, & ſubiecti Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, nec etiam aliqua officia terreſtria perpetua, vt ſunt Dignitates, Caſtellanatus, niſi Chriſtianæ fidei cultoribus conferantur & ad Conſilia noſtra admittantur, & in eis interſint. &c. To iuż wßyſtko co ku pożytkowi dußnemu y docześnemu należáło poſtánowiwßy/ tho záſie coby ku ſławie y ozdobie było Rycerſtwu onemu mocno vtwierdźili. A thám to záczyna w

tychże Przywileiách w Hrodle pisanych/ Roku 1413. Tymi słowy. Nos Alexander, alias Vituldus, de consensu Serenissimi Principis Domini Wladislai Regis Poloniæ, terrarum nostrarum Lithuaniæ Nobiles infrascriptos, quos ipsi Regni Poloniæ Nobiles simul cum omnibus qui ex eorũ stirpe originem suam ducunt, ad fraternitatis & consanguineitatis consorcia receperunt, & primo Nobiles Leliua Monyuidũ Palatinum Vilneñ. &c. &c. Jáko w Przywileiách. Actum in Oppido Hrodlo circa flumen Bug, in parlamento seu congregatione generali, die secunda mensis Octobris, anno 1413. Datum per manus Reuerendissimi in Christo Patris domini Episcopi Cracouieñ supræmi Cancellarij Regni Poloniæ, Scriptum vero per manus Cziolkonis Canonici Sandomirieñ, secreti nostri Notarij.

Abyćhći tedy pokazał tych pomienionych Przodkow Xięstwá tego R. P. zasługi rozrodzenia ich/ gdyż iuż wiesz o własności Herbow/ tu czytáć będziesz według porządku opisanego/ iáko Munimentá/ Státutá/ Priuilegia opowiedáią. Naprzod o Kleynocie Leliwá/ ktory był wziął Monwid Woiewodá Wileński ná sie y ná Dom swoy.

☞ Monwid Syn Gedyminow był Pan spokoyny/ brát iego Olgierd strzetny y chćiwy dobrey sławy/ chociaż był stárszy Monwid/ on mu odiął Xięstwo przednieysze/ á wziowszy Wilno/ dał mu Kiernow y Slomin/ iáko to Scripta niektore Ruskich Dźieiopisczow opowiedáią. Miał te syny/ Monwidá y Montwidá. Monwid był Woiewodą Wileńskiem zá pánowánia Jágiełłá y Wituldá. Ci iuż niechcąc z drugich powinnych bráciey swych mieć Xiążąt/ obroćili ie ná insze Dignitárstwá: Bo iákoś czytał/ wiele było rodzonych bráciey Jágiełłowych/ iednoż że iuż nie byli ták dowćipni iáko Wituld Stryieczny/ przetho przed nimi ná on czás przodek miał. Y bacząc to w nim on Krol prawie świety/ vchodził złe° iáko mogł/ o czym pełno v Historykow á dostátecznie czytamy.

¶ Miał tedy dwoch synow ten woiewodá Wileński Olechná y Juská.

¶ Olechno miał te Syny/ Piotrá/ ktory był Kuchmistrzem Wielkiego Xięstwá Litewskiego/ Mikołáiá/ Andrzeiá/ y Stánisławá.

¶ Mikołay był Miecznikiem Wielkiego Xięstwá Litewskiego/ y potomstwo zostáwił. ¶ Stánisław bez Potomká vmárł.

Mikołay Kuchmistrzowic/ Miecznik wyższey pomieniony W. X. L. miał Syná Mikołáiá/ ktory był wieku mego Woiewodą Połockiem/ ten wiele á znácznie R. P. służył/ wielkie koszty kwoli iey podeymował w one Interregná y w Tátárszczyzny około Drohostay Miásteczká Oyczystego/ mężnie z Pogány czyniąc/ znaczną szkodę w nich tylko dworem swoim czynił/ ktorego ná ten czás nie miał więcey przy sobie Mężow przebránych do czynienia z nieprzyiaćielem tylko osmdziesiąt koni. Pogánie sie byli rożno á gęstymi Zagony rozbieżeli. Bo dniá wtorego Márcá przepráwiwszy sie przez rzekę Horynią v dworcu w Vłowcách/ y przez dwie gáći/ zagon wielki/ á iż bárzo zła przepráwa/ nie mogli iedne° dniá. Názáiutrz straż ich vkazáłá sie/ á máiąc iuż wiádomość o Woiewodźie/ szli ostrożnie/ w Surażu/ w Turowie/ w Onoskowcách/ w Kordyszowie/ w Olybiesiech/ w Borku/ y w inych Miásteczkách y wsiách okolicznych ći wszyscy Pogánie nocowáli/ Szumsko spalili tegoż dniá/ Mizurnice y Vłowce. Czwartego dniá Márcá przepráwili sie przez lod ná rzece Jkiew miedzy Dubnem y Thorokánowem/ Kosz położyli w Pohorelcách. Názáiutrz rospuśćili Zagony wierzch Jkwie/ przyszedszy do Wierzby/ obroćili sie mimo Kasin nád Połczą y Wilkowią/ drugi Zagon niżey Jkwie/ ná Koblin/ Młynow/ Moráwice/ do Brá-

tyniá/ ku Targowicy/ y tegoż dniá Jwań/ Młynow/ Moráwice/ y inszych wśi wiele popalili. Trzeći Zagon szedł wierzch Stukiá ná Mirohostrzą/ Wárkowice/ kędy idąc te wśi pomienione y inych wiele popalili należących ku Ołyce. Tenże sie Zagon ná zad wroćił pod samą Ołykę do Koszá/ nád ktorym był stárszym Kárwul/ ktorego pułtorá stá przyszło do Drohostay wśi bogátey Woiewody Połockiego/ y thám nocowáli. Máiąc o nich spráwę Woiewodá od szpiegow swych/ dniá 6. Márcá we Srzodę nád świtániem z onymi tylko ludźmi swymi vderzył ná nie ná końcu wśi/ ále iuż wychodźili ze wśi do Koszá/ fortunną iednák z nimi miał bitwę/ wiele im plonu odiął/ y znácznych kilku ziemian Ołyckich/ Pogan było kilká ále bárzo ránnych. Tám sie zápráwiwszy na onym Zagonie/ z dworu swego gdy baczył Zagon po swych plecách/ wybiegáiąc gromił á często przez dźień. To sie dźiało Roku 1577. O czym będziesz miał w Historyey szerzey. W Moskwi pod Połockiem/ pod Łukámi/ pode Pskowem/ y indźiey przez wszystkie czásy niemáły Poczet koszthem swym trzymał/ zostáwił Syná Alexándrá z Ráyską Młodźieńcá ślachetnego.

¶ Miał bráćią drugą/ Janá/ Stánisławá/ Piotrá/ wszystko Męże wyborne/ sławy godne y pámięći/ ktorzy tych wyższey pomienionych potrzeb nieomieszkáli przećiwko káżdemu nieprzyiaćielowi W. X. L.

Mikołay Syn Olechnow Woiewodźicá Wileńskiego/ miał Synow czterech. Naprzod Jerzyká/ ktorego Potomstwo y w tym wieku Jerzykowicámi zową/ z kthorych był Kásper Jerzykowic Podkomorzem Mielnickiem/ w kthorym znáczna byłá krew Xiążąt onych Litewskich Przodkowiego. Było tám dworstwo/ byłá y porádá/ byłá wielka godność do służb R. P. ná ktorych záwsze wszystkek czás trawił/ zostáwił Potomstwo Syny y Corki.

Jan y Málcher Bráćia rodzeni tego Kásprá ludźie znáczni/ Rycerscy/ ktorzy potrzeb Oyczyzny swoiey czásu pokoiu y Woyny nie omieszkiwáli.

¶ Był drugi Stárostą Mielnickiem y Łośickiem/ ktorego Corká Helżbietá byłá zá Prowánną Stárostą Będzińskim.

Żuk/ Andrzey/ Szczęsny/ od tych wszytkich iest potomstwo/ Jerzykowicámi sie wszyscy zową/ dom w onych kráiách możny y rozrodzony.

Juchno syn Monwidá Woiewody Wileńskiego miał syná iednego Janá/ ktory sie Zabrzezińskiem zwał/ tego był Gliński on/ o ktorym w Kronikách czytamy wiele/ śćiał/ wszákoż y sam poćiechy zá to nieodniosł. Ten Jan miał syná tákże Janá/ ktory nie zostáwił potomká Męskiey płći/ tylko Corkę/ ktora wniosłá wszytkę máiętność w dom Zbáráskich/ byłá zá Woiewodą Trockim.

¶ Drugiego Syná tenże Jan wyższey pomieniony miał Jerzego/ też Zabrzezińskiem sie pisał/ ten miał syná Mikołáiá/ ktorego Corká tylko iedná byłá Anná Kiszczyna/ á ták iuż tego domu niesstáło.

☞ Montwid Syn Gedyminow/ Brát rodzony Woiewody Wileńskiego/ miał dwoch synow/ á był po Bráćie thákże Woiewodą Wileńskim. Stárszy Syn iego Wiąż zostáwił Potomstwo/ kthore áż po ten czás iest wielkiey możnośći w Xięstwie Litewskiem/ ludźie Rycerscy y w inych spráwách R. P. biegli.

☞ Hleb był Woiewodą Smoleńskiem y Drohobuskim/ miał Synow Trzech/ Jurgiá/ Stánisławá/ Kućiá.

Jurgi został po Oycu Woiewodą Smoleńskiem/ zostáwił Syná Jana/ ktory ná Dworze Krolá Alexándrá sie báwił/ pothym y v Zygmuntá stárego Brátá Alexándrowego.

☞ **Mikołay Hlebowicż Syn Jurgiow drugi vſtáwicżnie** ſie ná Rycerſkim chlebie báwił / gdy z Moſkiewſkiem Kniáżiem Iwánem woyny były / był poiman ná Wiedruſkiey bitwie poſpołu z Konſtántynem Kſiążećiem z Oſtrogá / z Litáworem / y z inymi. Po tey porażce wiele kniáżiow Ruſkich odſtąpiło od Wielkiego Kſieſtwá Litewſkiego. A ták oni pomienieni byli śiedm lat w więźieniu. A gdy vmierał Kniáź Moſkiewſki / roſkazał áby po iego śmierći wßyſtkie więźnie wypuſzczono / oprocż Kſiążećiá Oſtrogſkiego / ktorego dziwnymi obligácyámi przyniewalał ſobie ſłużyć y potomſtwu ſwemu.

W tydźień po przyiechániu Hlebowicá y Litáworá do Litwy / Moſkiewſki Kniáź Smoleńſk obległ. Gdźie widząc Mikołay Hlebowicż Oycá w lećiech zeßłego / prośił go áby mu zlećił ſpráwę y rząd nád ludźmi Rycerſkimi ktorzy byli ná Smoleńſku. Czego długo Oćiec zbraniał / wßákoż ná zezwolenie wßyſtkich y on zezwolił / kthory Oycu roſkazawßy vść do wárownego ſklepu / ſkárby wßyſtkie iego rozdał miedzy Rycerſtwo / proßąc áby mu wiernie pomagáli bronić ſie nieprzyiaćielowi / y nad to zádłużył ſie ná cżtery y dwádzieśćiá tyśięcy kop Litewſkich. Widząc wielką chęć w ſtárßym ſwoim ku bronieniu Zamku / pomagáło mu wiernie ono Rycerſtwo / obronili Zamku y Miáſtá / ácż byli w wielkim niebeſpiecżeńſtwie / bo ná ßeść ſążeni iuż byłá dźiurá wygorzáłá w Zamku. A gdy bacżył że trudno ſie miał obronić / pocżął tráktowáć z nieprzyiaćioły do dniá trzećiego tákim ſpoſobem: Jeſliby mu nie przyßłá pomoc do tego cżáſu / miał im Zamek puśćić / przyrzekßy im / iż żadną śiekierą nie miał rąbáć áni záprawowáć oney dźiury. Vprzeſpiecżony nieprzyiaćiel zezwolił ná przymierze / on piłámi dwá dni y dwie nocy zbudowawßy táráſy / ná trzeći dźień one dźiurę záſtáwił w nocy. Co obacżywßy Moſkwá / zwątpili áby mieli Zamku doſtáć / odćiągneli od Smoleńſká. Po odeßćiu nieprzyiaćielá od Zamku / rychło vmárł Mikołay Hlebowic / Mąż ſławy y pámięći godny / z ktorego śmierći Oćiec będąc bárzo żáłoſny / y dla ſtárośći ſwey niechćiał ſie Smoleńſkiem dłużey báwić / puśćił go Krolowi Alexándrowi / zá co mu dano Woikowiſk / y inße włośći do żywotá iego.

Jan drugi Syn tegoż Woiewody Smoleńſkiego / ktory ſie ná Dworze krolewſkim báwił / był ſtároſtą Mśćiſłáwſkiem / á potym Woiewodą Witepſkiem / áż y Polockiem potym. Gdy ſie woyná z Moſkiewſkiem zácżęłá / á leżał pod Polockiem z ludem / mężnie nieprzyiaćielowi odpierał áż obronił Polocká.

Tenże iuż w roku 1 5 3 4. Dniá Piątego Lipcá / ßedł doſtáwáć Szebieżá z żołnierzmi Polſkimi / nád ktorymi był ſtárßym Woyćiech Stárzechowſki / ktory był potym Woiewodą Podolſkim z domu Niecżuiá / wßákoż nie ſpráwiwßy nic odeßli. ¶ Potym w roku 1 5 3 6. Mieśiącá Grudniá / tenże Woiewodá ieźdźił w poſelſtwie do Moſkiewſkiego / przyiechał dwudźieſtego cżwartego dniá Stycżniá odpráwiwßy poſelſtwo.

Tenże w roku 1 5 4 1. Jeźdźił ná Komiſsią do Krolá Zygmuntá.

Potym w roku 1 5 4 2. Znowu w poſelſtwie do Moſkwy ieźdźił / á gdy przyiechał dano mu Woiewodztwo wileńſkie / y Káncleſtwo W. X. L. w roku 1 5 4 6. Vmárł potym w roku 1 5 4 9. Dniá 23. Kwietniá / zoſtáwiwßy Syná Janá thylko w pięći lat / y Corki / z Anną X. Záſłáwſką Jáwnoćianką / Naprzod Bárbárę Wolſką Káßtellankę Czerſką / od ktorey Mikołay Wolſki Syn ieden zoſtał.

Helżbietá Odincżowicowa Stárośćina Orßáńſka / ktora zoſtáwiłá ſyná Odincżowicá Andrzeiá. Potym byłá zá Micháyłem Wołowicżem Stároſtą Smoleńſkiem / z ktorym tákże ma potomſtwo.

Dorotá Hlebowicżowná od teyże Jáwnućianki Reiowa / ktora tákże zoſtáwiłá Potomſtwo.

¶ Z pierwßą żoną Bártoßewicowną thákże miał Corek tenże Woiewodá pięć. Naprzod Jádwigę Sápiżyną / ktorey Corká iedná zoſtáłá / Tá byłá zá Mikołáiem Sieniáwskiem Káßtellanem Kámienieckiem y Hetmánem Polnym / od ktorey tylko iedná Corká tákże.

Zophia Zenowicżowa Káßtellanká Polocka / od ktorey Chrzyßtoph Zenowicż / y Kniehini Micháyłowa Wiśniewiecka.

Kryſtyná Kumáiewska / ktora tákże zoſtáwiłá Kumáiewskie Syny męże wyborne.

Anná Solomierecka Káßtellanká y Stárośćina Mśćiſłáwska.

Helżbietá Siemietowa / ktora zoſtáwiłá w tym domu Syny Męże znácżne / y Corkę Bielewicżową Stárośćiną Zmudzką / druga zeßłá bez płodu.

☞ **Jan Hlebowicż pomieniony Brát tych / Pan w młodym** wieku / zoſtawßy po Oycu tylko w pięći lat / gdy podroſł báwił ſie náukámi wyzwolonymi. Potym go Mátká poſłáłá ná Dwor Ceſárſki w Roku 1 5 6 0. Tám tylko pułtorá látá był / potym przyiechawßy / záraz ná dwor Krolá Auguſtá iuż wieku mego / ná ten cżás gdy było weſele Krolowey Szweckiey / Kopiją mężnie kruſzył z Mikołáiem Wolſkiem / gdźie zá przypadkiem nießcżeśćia konie pod ſobą pozábijáli. Potym we trzy látá / w Roku 1 5 6 3. Jáchał ná Połock / á w ten cżás Moſkiewſki z wielką mocą przyćiągnąwßy obległ Połock / ná ktorym iż ludźi niewiele było / nie mogli wielkośći nieprzyiaćielſkiey odeprzeć. Było Zamkow trzy / to ieſt / Zapołoćie / Wielki Poſad / y Dźiećiniec / chćieli żołnierze Zapołoćie ſpalić / á bronić ſie wßyſcy ná Wielkim Poſadźie / bo iuż byli potruchleli gdy zábito Hołubickiego y Korſaká / Męże wielkie / á to było Roku pomienionego Dniá pierwßego Lutego. Ten Jan Hlebowicż prośił áby Zamku nie palili / chcąc tám ſam z Pocżtem ſwoim zoſtáć á bronić Zapołoćia / do ktorego potym wiele ich przybyło / á ßedßy rozdźielili ſie ná trzy cżęśći. Wierzchleńſki Slężak wźiął ná ſie Wielką poſadę. Jan Hlebowic z ſláchtą Zapołoćie / z ktorym wyßli / Hrehory Korſak z bráćią ſwoią / Piotr Kuchmiſtrzewic Drohoſtáyſki / o ktorycheś wyżßey cżytał / Zaleſki / Kiewlicż / Jáßmanowie / Lencki rotmiſtrz / y Sláchty inßey niemáło / á zoſtáli w Dźiećińcu / Dowoyná Woiewodá Połocki / Włádyká Połocki / Sołucha / y ſług wiele Woiewody Połockiego. W tym ſie troche vćißyło z ſtrony Zapołoćia. Cżwartego dniá Lutego / wyiechał Hlebowicż / wźiąwßy z ſobą Piotrá Drohoſtáyſkiego / Zaleſkiego / y Pocżet ſług ſwoich. Tám miedzy rowámi zá Połotą tráfili ná ſtraż Moſkiewſką / ktora miáłá nie dáleko pośiłek / krzyknęli ná nie chcąc ie odſtráßyć. Piotr Drohoſtáyſki iednego oßcżepem z koniá ſtrąćił y zábił / Hlebowic drugiego kopiją zbił / Zaleſki tákże ſwego obálił / á iż miał koń twárdouſty / obroćił ná zad. Támże Hlebowic máiąc pod ſobą koń Dźiánet biały / ſkocżył do drugiey Moſkwy / w tym Tátárzyn chcąc go przywieść ná ludźie / wolno mu pocżął vieżdżáć / y poſtrzelił go w nogę práwą. A on też nie bywáiąc w żadney przed tym potrzebie / nie wiedźiał że źle Kozakowi ná ſtrzelcżą rękę przyieżdżáć / iednák z onymi rázy Pohánicá doganiał y z rußnice poſtrzelił że záraz z koniá ſpadł. Moſkwá wźiąwßy od ſtrażey oney wiádomość / wypádło ich kilká ſet / przygnáli ich záraz ná zad do Zamku / wßákoż dwádźieśćiá y cżterey ſłudzy Hlebowicowych záſtánowiwßy ſię / cofnęli one chćiwą Moſkwę / koń y Pan ránny / wßákoż nie ßkodliwie.

¶ Dniá Oſmego Lutego / Moſkiewſki ná Wielki Poſad puśćić kazał ſtrzelbę gwałtowną / ktorego Wierzchleńſki doſyć mężnie bronił / ále zá nießcżeśćiem ogniſta kulá ná wierzch Báßty pádłá / on przygrodek zápaliłá / wßákoż Wierzchleńſki pilnie broniąc rátował máiąc rátunek od onych drugich z Dźiećińcá y z Zapołoćia / zwłáßcżá od Sláchty / ále ſie chłopſtwo kryło. Trwáło to przez cáłą noc áż do ſamego dniá / ráno poſłáli do Moſkiewſkiego proßąc do dwu dniu ná rozmowę / cżego im pozwolił. Trwáło to

ſtátecżnie/áż dniá iedennaſtego Lutego zápalilá Moſkwá Zamek. A widząc náßy że ſie trudno obronić mieli/poczęli z nimi tráktowáć/boby byli muśieli pogorzeć. A ták poddáli Zamek y Miáſto/wßákoż on niebáczny á nieſłowny Tyrran wßyſtkie do więźienia pobrał/ Naprzod Władykę Háráburdę/ Woynę Woiewodę Połockiego o nießporney godźinie/ Janá Hlebowicá/ Niemierowice z domu Jáſtrzębiec/y inßych bárzo wiele/Hlebowicá/ thego nád inße więźnie kazał mieć w napilnieyßey ſtraży/ y naprzod był odwieźiony do Moſkwy/y tám będąc w więźieniu ſłużył iáko mogł Oyczyznie/o czym niżey vſłyßyß. A gdy Suyſkiego poráźił Rádźiwił ná Vle / rozgniewány Moſkwićin/ one więźnie poſádźáć kazał do Turmy/ ſtrażey do drzwi kazał więcey przyſadźić/ ná Hlebowicá większe okowy y łáncuch włożyć/ do okien kraty mocne przyſtáwić/mniey mu ſług dano/ledwie z iednym go zoſtáwiono. A gdy w więźieniu będąc/ dowiedźiał ſie iż wielkie woyſko Moſkiewſki zebrał/ w roku 1565. Doſtawßy iednego Boiárſkiego ſyná/wypráwił go z liſty do Litwy/ále iż ſobie głupie poczynał on poſeł/poiman/ przywiedźiono go y z liſty/kazano Hlebowicowi czytáć/ſpytawßy go ieſliby to iego liſty były. Do ktorych ſie Hlebowic przyznał/ mowiąc: Ktożby táki był żeby niechćiał być wolnym/ á Oyczyznie ſwey w ktorey ſie vrodźił áby dobrze życzyć niemiał? Powiedźieli wßyſtko Kniáźiowi/on ie pofukał/mowiąc: Zli ludźie/ ázabyśćie wy byli ták dobrzy iáko on/ tu mießkáiąc mnie zdrádzaćie/ á on więźniem będąc wżdy Oyczyznie ſwey dobrze myſli. Potym ſpytáli iákoby go kazał o to káráć. On rzekł: Káráć nie máß o co/owßeyki ſie go pożáłowáć godźi/á pilniey ſtrzedz iákoby tego y drugi raz nieuczynił / tego poſłá iego ſtráćić kazał. Ale iż w onym liśćie było wiele ſłow z piſmá święte go/miał z nim rozmowę około wiáry. A gdy ſie przyznał że był ſekty Kálwinowey/po długich rozmowách odchodząc od niego rzekł/ Oducżęć ia ćiebie Jerezy. Roſkazał ſie potym z nim zbráćić iednemu Pánu ſwemu Waśilowi z Czułkanow/á iáko więźniá kazał go potráwámi obſyłáć / w ktorych mu trućizny zádáć kazał. Moſkwićin ktory mu przynioſł tę ſkáżoną potráwę/oſtrzegł go ále nie wczás/iuż ſie iey był náiadł/potym doſtał lekarſtw tákich że mu oná trućizná nießkodźiłá.

¶ Potym zá ßczęśćiem Jwan Kozłow przyiechał z rozmáitemi nowinámi do Kniáźiá/ ktorych był wdźięczen bárzo Moſkiewſki/ á to w ten ſpoſob iż miał tę ſpráwę z Polſki/ ieſliby Krol Polſki bez potomká vmárł/ tedy Moſkiewſkiego zá Páná obráć chćieli ábo Syná iego. A ták mu Kozłow do tego rádźił/ áby więźnie wypuśćił ná odmiánę ſwych/ powiedáiąc mu że tym ſobie dwoię miłość ziednaß: Naprzod żeś ieſt tym oſławion iż poddanych nie miłuieß/ á thák gdy ſie o nie będźieß ſtárał/ inße o tobie mniemánie będźie. Druga gdy tych ná odmiánę wypuśćiß/ tedy oni ćiebie ſławić będą iákobys v nich Pánem był ábo potomſtwo twoie. Podobáłá ſie thá rádá Kniáźiowi wielkiemu/ á w tym przyiechał Goniec ſtáráć ſie o przymierze/ to wßyſtko w iednym Tegodniu było/ Rad Moſkiewſki ßuka iákoby do tego mogł przyść/a przez kogo. Kozłow porozumiał ſie z Hlebowiczem/dozwolono mu tego/áby we dnie y w nocy do Hlebowiczá chodźił/ wdawßy ſie w rzecz o tym z Hlebowiczem/ßácował zań Pleßczeiową y Ohlebiná. A ták zá obligácyą wßyſtkich więźniow Hlebowicz ná zamiánę wypußczon y poſłem do Litwy obran/ áby ſie o wßyſtkie więźnie ſtárał/ á záſię áby tych dwu poſłał. Wyiechał oſmnaſtego dniá Wrześniá z Moſkwy/ Roku 1565. pogániał práwie rączo/ zá dźieśięć dni ſto y dwádźieśćiá mil viechał. Tegoż Mieśiącá dniá 28 w Zamku ſwym Dubrowie ſtánął/ był wdźięcznie od ſwych wßyſtkich przyięt/ teyże nocy zá nim pogonia przyßłá/ áby ſie z nim ná zad wrocono okowawßy práwie dobrze/ á on iuż domá. Jechał záraz do Kroláá powiedźiał z czym wyiechał/ ono táiemne poſelſtwo iáwnie powiedał. Krol Auguſt wdźięcznie go przyiąwßy/dáć zań odmiánę kazał/ktora ná dźień náznáczony ná gránicy ſtánęłá/dniá dwudźieſtego oſmego Grudniá.

ra ná dźień

¶ Bywał potym ná wielkich poſługách R. P. był czás niemáły Káßtellanem Mińſkiem/ wielkiem koßtem poczty niemále przećiwko Moſkiewſkiemu miewał/ zwłaßczá iuż zá Kroláá Stepháná pod Połock/ Wielkie Luki/ Pſkow/ y przez wßyſtek czás. Był ná ten czás Podſkárbiem nawyżßym wielkiego Kśięſtwá Litewſkiego / miał zá ſobą Krotoſką Woiewody Jnowłocłáwskiego Corkę/z ktorą zoſtáwił ſynow dwu/Janá y Mikołáiá/ná ten czás ießcze minorenes.

Stániſław Hlebowicz wieku mego był Woiewodą Połockiem/ktorego Syn tákże Stániſław był Woiewodą Podláſkiem.

Mikołay drugi bárzo hoyny/y dáli mu nazwiſko Durny.

Piotr Syn Stániſłáwá Woiewody Podláſkiego/ tego zwano Połońſkiem / iego śioſtrá rodzona byłá zá Rádźiwiłem / Łowczym Wielkiego Kśięſtwá Litewskiego.

Dwá tákże Hlebowicowie byli wieku mego ná Podláßu/Synowie Mikołáiá Hlebowicá/Ludźie znáczni y możni.

Od inßych Groffow y Rycerſtwá

tegoż Kśięſtwá/ ktorzy idą od onych Przodkow co Herby w Vnią przyimowáli/ ieſt wiele potomſtwá/ ácz ia prze dálekość á ßerokość nie wßyſtkich znáć mogę/wßákoż te ktore znam / krotko Przodki y Potomſtwo ich wſpomionę.

☞ Naprzod Fámilia ſtárodáwna Chodkiewiczow / kthorzy Kleynotu Kośćießá / alias Strzegomia vżywáią. Był zdawná Dom w onym kráiu możny/ y záſłużony Rzeczypoſpolitey / o ktorych przypátrzywßy ſie własnośći Herbu/krotko czytáć będźieß / w iákim polu ten Herb/ iuż o tym wieß z wyżßego opiſania.

☞ Przodki domu tego trudno potráfić może Skriptor káżdy áby prawdźiwie wſpomnieć miał/ gdyż nie dowodząc tego áni Munimenty żadnymi / áni Hiſtoryki/vkázuią ie Boreykámi/ potym Chodkámi/ áż od Chodká Chodkiewicámi. A ták iákoż ich kolwiek zwano/dom to był zdawná możny w Kśięſtwie Litewſkiem/ y R. P. záſłużony.

Zá Káźimierzá Kroláá/Janá Chodkiewicá Woiewodą Witepſkiem wſpomináią Dźieiopißcże Litewſcy.

Hieronym Chodkiewicz zá Zygmunthá piſał ſie Hrábią ná Sklowie y ná Myſſy/był Káßtellanem Wileńſkiem / ktorego Syn Hieronym tákże Hrábiá támże był wieku mego Káßtellanem Wileńſkiem / Stároſtą Zmudzkim/ y Nawyżßym Márßałkiem Wielkiego Kśięſtwá Litewſkiego/Adminiſtrator y Hetman ziemie Jnflántſkiey. Vmárł roku 1579. To był práwie mur y fundáment Kśięſtwá Litewſkiego/ zoſtáwił Potomſtwo z Kryſtyną Zborowſką Káßtellaná Krákowſkiego Corką z domu Jáſtrzębiec/Syny y Corki.

Jerzy Chodkiewicz ktory trzymał Rossya/ był brát rodzony tegoż Janá/ ktory tákże miał potomstwo. Siostry ich były/ Kniehini Járosłáwowa/ Ksieżná Czártoreyska/ Lesniowolska Podczáßyna y Starościna Rodelska/ Pacowa Woiewodzina Witepska.

Hreory Chotkiewicz Káßtellan Wileński/ był y Hetmánem Nawyżßym Wielkiego Ksiestwá Litewskiego/ kthory zostáwił dwoch Synow. Alexándrá Staroste Grodeckiego/ sterilis decessit.

Andrzeiá/ był Podstolem Ksiestwá Litewskiego/ sterilis decessit. Y Corká X. Romaná Sángußká żoná/ ktora zostáwiłá potomstwo/ ná ktore tá máietność przypádłá. Ci máia inßy Herb ná Grábstwo Gryffá/ v ktorego w Helmie Gryff z Mieczem dobytym ná Koronie/ ácz tego dostátecznie niewiem iesli wßystkim należy.

Sa támże w tym Ksiestwie Domy drugie ktore tego Herbu Kościeße rzeczonego vżywáia/ wßákoż ia o nich prze dálekość y ßerokość Ksiestwá tego wiedzieć nie moge/ tylko Narwitowie z Powiátu Grodzińskiego/ z ktorych ieden N. był przy Janie Zborowskiem Káßtellanie Gnieznieńskim. &c. Maż we wßelákich posługách Pána swego godny/ ktory y w potrzebách Rycerskich/ y w inych potocznych był v tego Káßtellaná nieposlednim.

Herbu Dabrowá w Litewskim ksie-

stwie vżywa Dom Możny Kißkow/ ktorzy ida z narodu Polskiego/ tylko zá dzielnościa Przodká przyßli do wielkiey máietności w onym kráiu/ byli to własni Zgierscy/ z ktorych ieden poiał z wielka máietnościa corke Piotrá Białłego Hetmáná Ksiestwá onego. Obaczywßy własność Herbu/ czytáć bedzieß o Przodkách y o Potomstwie ktore ia znáć moge tákże y o nim wiedzieć.

☞ Wspomina Miechowitá Hetmánem zá Alexándrá Kißke Stánisłáwá/ ktory idac przeciwko Pogánom w drodze záchorzał/ mieysce swe zlecił Michałowi Glińskiemu/ ktory fortunnie Pogány poráził/ ktorych było pietnaście tysiecy/ wßyscy zbići/ tylko dwá Kniákowie ná błotá vßli/ á potym w nocy vćiekli/ Dwánaście Tysiecy z tey tám bitwy samych koni przygnáli nάßy/ Trupi zbići ná kilká mil ieden podle drugiego leżeli.

§ O tymże czyni wzmiánke tenże Historyk zá Zygmuntá Królá thymi słowy. Missus est item à Rege Kiszka cum Lithuanicis ac Polonicis copijs versus Wosniam Moschorum arcem, hîc celeriter quæ circa eam arcem essent, ferro flammaque absumpsit. O tym gdy znáć dano Wielkiemu Kniáziowi/ wielkie woysko przeciwko Kißce wypráwił. Krol tháktże Zygmunt niemießkáiac/ obawáiac sie tákiey klesli ná ludzie swe/ skoro mu Kißká oznaymił że lud wielki Moskiewski do niego ciagnie/ wypráwił Mikołáiá Fierleiá Hetmáná Polskiego z wietßym ludem do niego. Czego Moskwá od ßpiegow sie dowiedziawßy/ ná zad vstapiłá. O tym bedzieß miał w Historyey ßerzey. To było w roku 1508.

Tegoż ábo Syná iego ciáło leży w Wilnie ná Zamku w Kościele/ był Woiewoda Witepskiem y Stárosta Bráclawskiem/ vmárł roku 1551. Dniá pierwßego Listopadá.

§ Mego wieku byli ci ludzie w tym Domu Możni/ Naprzod/ Mikołay był Woiewoda Podláskim/ Stárosta Bielskim/ Drohiczyńskiem. &c.

Jan Kißká Stárosta Zmudzkiem Generałem/ kthory miał zá soba Ksieżne z Ostrogá/ z ktora Potomstwo zostáwił.

Kleynotu Lisá/ Dom z dawná mo-

żny Sápihow w Litwie vżywa/ kthory był wział Sunigál Káßtellan Trocki/ ná sie y ná wßystek Dom swoy/ o kthorego Potomstwie przypátrzywßy sie własności Herbu czytáć bedzieß.

☞ Jan Sápihá był Potomek tego Sunigálá Woiewoda Witepskiem y Stárosta Bráclawskiem/ kthory naprzod był Pisarzem Komornym Krolá Zygmuntá Roku 1508. Miecho: folio 67.

Potym Bogdaná wspomináia Scripta niektore Dzierżawca Mińskiem.

Páweł wieku mego Sápihá był Woiewoda Nowogrodzkiem/ dobrem Senatorem y pożytecznym R. P. Ksiestwá Wielkiego Litewskiego. Ten zostáwił to Potomstwo/ Naprzod Mikołáiá/ ktory był Woiewoda Mińskiem/ then był stan w poselstwie od Krolá Stepháná do Jwáná Wielkiego Kniáziá Moskiewskiego/ ktore odpráwił cum dignitate Oyczyzny y Páná swego/.

§ Brát tego Woiewody Bogdan był Káßtellanem Brzeskiem.

§ Andrzey Syn Trzeci tego Woiewody/ Vir omni seculo memoria dignus, ktory tylko ludzi máiac Trzy tysiace pod swa spráwa/ poráził Moskwy Dwádzieścia y dwá tysiacá/ o czymći potym Historya ßeroko powie/ czego y ia tu krotce przypomnieć niezániecham/ ták iáko mam pewna spráwe od ludzi Rycerskich tych ktorzy z nim w tey potrzebie byli/ roku 1578. Miesiacá Páździerniká/ Dniá 21. w dzień Jedennaście Tysiac Dziewic/ máiac spráwe ten Rotmistrz ábo Porucznik Hetmáński w Jnflanciech o ludziech Moskiewskich/ gdy leżał z Rota swa w Nowym młynie Zameczku od Rygi dwie mili/ bedac ná mieyscu Hetmáńskiem nád ludem służebnym w Jnflanciech/ ktorego ná ten czás nie było tylko tysiac koni. Tám mu dał znáć Suchodolski Stárostá Kieski/ że Moskwy przyciagneło pod Kieś wielkie woysko/ ktorego było dwadzieścia y dwá tysiacá. On zaraz iechał do Roty swey do Stropu Zameczku/ trzy mile od Kiesi/ bo w onym Nowym młynie tylko ná iego samego osobe leża było dano/ w Stropie Rotá iego/ y Zábki Rotmistrzá drugiego Litewskiego leżáły. Skoro tám przyiechał/ pretko zá tym przyßło tysiac koni Tátárow Moskiewskich dla iezyká. Przyßli ná ludzie przespieczne/ wßákoż iuż zá ona wieścia gothowáli sie ku nieprzyiaćielowi/ ácz nie wßyscy pogotowiu byli/ iednák ći co konie posiodláne mieli/ wypádło ich tylko ßesnaście koni/ záraz Tátáry wspárli y kilku vbili. Tátárowie niedostawßy iezyká dobrego/ tylu podáli/ tylko woźniczke Towárzyskiego pochwyćili/ ktory im spráwy dáć nieumiał/ powiedział/ że ludzi wiele/ bo sie chłopu trzy stá wielki lud zdał. Owa zá onym odgromem wzieli serce ná nieprzyiaćielá. Nieprzyiaćiel sie trwożył/ záraz do Sápihe vćiekło dobrowolnie dwanaście Tátárow/ ktorzy mu o wßystkiem dáli spráwe dostáteczna. Z onegoż mieyscá pretko Sápihá rozesłał listy do Rotmistrzow wßytkich/ iáko do Máćieiá Debieńskiego z domu Ráwá/ do Ráhoży/ do Kietlicá/ y do inßych/ áby sie co precey do niego ściagáli/ bo owi co w obleżeniu byli ná Zamku/ pilnie prosili o rátunk/ dawáiac znáć że długo wytrzymáć nie moga gwałtownemu nieprzyiaćielowi. Ziechali sie Rotmistrze do Hetmáná onego/ rádza co máia czynić/ á skadby pomocy dostáć áby obleżeńce rátowáli. A ták sie námowiwßy/ posłáli do Jurgibáiá Szwedá/ ktory miał pod swa moca ludzi dwá tysiacá/ proßac go pilnie áby im dał rátunek/ tego áż we dwudziestu mil dogoniono. Ktory sie záraz ná pisanie Sápihe Woiewodzicá wrocił z onymi ludźmi. Ziecháli sie pod Zam-

kiem Mijáiem. Obaczywßy Szwed ludzie Polskie/rzekł: Jest tu o pietnáscie set człowieká woyská wáßego: ktorego ná ten czás nie było tylko osm set/bo był ießcze Debienski nie przyciagnał / wßákoż mu tego pozwolił Woiewodzic iż ták było/á ießcze mu sercá dodáiac/ rzekł/ że mi ießcze iutro ludzi przybedzie / spodziewam sie Rotmistrzá Krolá Je° Mści z ßescia set koni ábo wiecey. Był záraz vcießon Szwed/ rzekł/ że ich dali Bog bedziem bic. Dáli zátym sobie zrok gdzie sie ziecháć mieli. Obleżency máiac gwałt od Moskwy proßa o rátunek y dla Bogá/ czás náznáczyli/ iesliby im rátunku nie dáli że sie poddáć mieli/bo nie było ná Zamku iedno dwie scie człowieká. Moskwá ták mocne ßańce poczyniłá/ że máło snadź nie mocnieyße były niż on Zamek. Posłał Woiewodzic trzech ßpiegow z listy do Suchodolskiego/ pewny mu rátunek obiecuiac/á znáć dawáiac że iuż iest pogotowiu / ludzi z potrzebe ná tego nieprzyiacielá máiac/ktorychem (ták powiedáiac) oczekiwał. A ták we mnie nie watpcie/ iutro wam przybede ná rátunek/ obiecuiac sie im poczciwym słowem/á iuż cáły tydzień Moskwá leżáłá pod Kiesia/ bárzo obleżeńce teßno było. A ták gdy sie náßy rußyli z Tropu/vderzyłá wielka niepogodá prosto im w oczy/co sobie poczytáli zá niedobry znák. Obrocili sie ku Szwedom do Moyanu trzy mile od Stropu / a do Kiesi nie mieli iedno trzy mile/wßákoż musieli dla Szwedow nałożyć/skad tákże trzy mile do Kiesi było. Tám gdy wprzod Szwedowie przyßli/Polakow nie zástáli/ strwożyli soba bárzo. W thym w godzinie wßyscy sie ziecháli/ ciagneli ku Kiesi w spráwie cáła noc/ idac tráfili ná Zagony Moskiewskie/ ktore fortunnie gromili / owa serce bráli ná nieprzyiacielá. Bárzo ráno przyßli ku Kiesi/ ßukáli brodu przez Rzeke Gáwija / kthorego wodz ten vchybił co ich prowádził/tráfili tám záraz gdzie woysko moskiewskie leżáło/ postrzegßy ich Moskwá/wypráwili do nich ludzi przednich wiecey niż tysiac koni ochedożnie/ chcac im przeprawy bronić strzeláli z łukow. Baczac Woiewodzic że konie psuie Moskwá/kazał czteri działká zásadzić / z ktorych zrázu moskwe odstrzelał. Zátym sie ludzie Polscy w pław przeprá wili/ wziawßy káżdy zá sie ná koń Knechtá. Naprzod Rotá Awrelá Pietyorcá Tátárzyná/ potym Zbyßewskiego/Zábczyná/ Rohoziná/potym Szwedowie zá nimi/Rotá Hetmańska ábo Woiewodzicowá ktory ná ten czás Hetmánił / Debieńskiego y Kietlicowá/ sláchty Inflántskiey trochá/ kthorzy sami dobrowolnie przyiecháli byli ná pomoc náßym. Gdy sie one przednie Roty przepráwiły/obrociłá sie Moskwá do nich/wßákoż ich strzaskiem odstrzeláli/musieli im polá nád ona rzeka vstapić/bo przepráwiwßy sie/y działká przeciagnawßy/pretko ie Pußkarze nárychtowáli / ßli wspráwie zá ona Moskwa ná Gore / ktora byłá przeciwko nim wybiegłá z obozu. Było tám mieysce błotne/ niegodne do potkánia. Moskwá miáłá pieć Hufcow spráwionych pogotowiu/ ktorzy obaczywßy máłe náßych woysko/rzekli/ Nieskwápiaymy sie/puhámi to do Preswietnego Cará zaymiemy/ y Zamek weźmiemy/ dwie posłudze znáczne w reku mamy/y ták vczynili/stali chwile w spráwie nie rußáiac sie/ ále sie dziwuiac smiáłosci náßych. Obrocili sie iedni do ßturmu drudzy do nich/á náßy ták sie byli vßykowáli/Polacy po práwey á Szwedowie po lewey stronie/Knechci wkoło po obu stronách/ w wálnym Huffie ná czele byłá Rotá Hetmáńska y Debieńskiego. Zsiedli Szwedowie z koni/klekneawßy poruczyli sie Pánu Bogu. Polacy ktorym Moskwá z tyłu záchodziłá/ zsiádáć z koni nie smieli / áby sie potym niepomießáli gdyby ná nie przypadł nieprzyiaciel/ták sie ná koniech siedzac Pánu Bogu modlili. Sápihá Woiewodzic ná ten czás Hetman / iuż rzecz do nich czynił sercá im dodawáiac/ dawßy znák potkánia ochotnie skoczyli do nieprzyiacielá/pretkoscia á smiáłoscia nie długo Moskwe wspárli. Wpádłá w oboz Moskwá / oni zá nimi bijac/siekac/kłoli/ bo sie Moskwá zápomniawßy/ kryłá sie nie mysloc o obronie. Dostawßy Obozu Moskiewskiego/iuż mieli ná poły wygráno/wßá-

koż ießcze było w ßańcach wiele ludzi/y oni znowu co byli pouciekáli vkázowáli sie z lásow/chcac znowu bitwe dáć náßym/ rozumieiac że sie rozbiegli ábo ná łupie zábáwili/ále sie mieli czym dzielić po woli / nie bárzo sie ná łup skwápiáli. Kazał Hetman ludzie ná odwrot strebić/ziecháwßy sie rádzili co czynić mieli/widzac że ießcze w ßańcách było ludu żywego przez cztery tysiace/ktorzy iuż ták byli vmyslili gárdłá tám dáć w onych ßańcách/ bo zá iedno sobie liczyli/ták tám pomrzeć iáko y w Moskwi. Wypráwił do nich Hetman cztery stá ludzi pießo/do ktorych knechtow przyczynił/á sam ták stał z drugimi ludźmi wspráwie/przeciwko ktorym też oni z ßańcow wysłáli dwánascie set ták iedno z ßáblámi/bo prochow do rußnic nie mieli/w Obozie im był zá nieopátrznym strzelániem pogorzał/wielka ßkode w moskwi/bá y w náßych vczynił/y samego Hetmáná gdy Oboz obieżdżał dym był ßkárádzie obieżał/ wßákoż nießkodliwie/ á to było wßystko dniá tego kiedy bitwe stoczyli. One tedy dwánascie set oni ludzie ták iáko bydło pokłoli / że trup ná trupie leżał/ ostátek w onym ßańcu sie ich záwárło. Názáiutrz bárzo ráno ießcze Hetman leżał/ przyßedł do niego ieden Moskwicin od wßystkich łáski proßac áby ie przy zdrowiu záchował/á oni sie chca poddáć/ tylko miłosierdzia proßa. Roskazał záraz iedney Rocie po wieźnie / á potym y drudzy zá nim bieżeli/ zábráli Moskwe y Działá / ktorych było ßtuk 23. miedzy kthorymi Wolk Działo co w nim kulá ná piedzi byłá ßeroka. Było w tym Woyßcze Hetmánow osm/z ktorych trzech zábili náßy/dwoch poimáli/trzey ich vciekło. Táka oto y wiele inßych posług znácznych czynił ten Mąż sławy y pámieci godny/o czym potym w Historyey mieć bedzieß ßerzey.

Miał zá soba Debieńska Stárosty Checińskiego Corke/á Wnuczke rodzona Káßtellaná Krákowskiego/z ktora Potomstwo zostáwił/ná ten czás były Corki trzy/Anná/Alexándrá/ y Máryná/ czwarta vmárłá/ wßákoż wßystko były dziatki młode/ stárßa lat ßesć miáłá ná ten czás.

Tenże Kosciół w Wisniczu przede dworem zbudował/ wiele kráin y obyczáiow ludzkich był swiádom. etc.

¶ Był drugi Sápihá Pisarzem wielkiego Xiestwá Litewskiego.
Drugi brát iego Poborca Orßáńskiem.

Jan Sápihá był Woiewoda Podláskiem/ Senatorem dobrze zásłużonym R. P. ktorego Syn był Mikołay Meżem vczonym.

Roscicżowie z Podláßa Dom stárodawny y znácznie zásłużony w Woiewodztwie Brzeskiem.

Zdan Michałowicż tegoż Herbu vżywał z Smoleńskiego Woiewodz.
Michał Konstántynowic z Mińskiego Woiewodztwá.

¶ Inßych Domow wiele w Xiestwie onym możnych / o ktorych ia wiedziec niemogłem.

Herbu Bogorya / kthory był wział

Wysigen ná sie y ná dom swoy/ vżywáia w tym wieku Wołowiczowie/Dom stárodawny y możny zdawná/Meżowie wielcy y zásłużeni R. P. bywáli. Wieku mego był Ostáphiy Wołowicż Káßtellanem Wileńskiem/Káncłerzem Wielkiego Xiestwá Litewskiego.

Michał Wołowicż Stárostá Słomiński/Mąż wieku swego bywał znáczny w spráwách Rycerskich.

¶ Tego Wileńskiego Kaßtellaná tylko iedyna Corká zostáłá/ kthora byłá zá Bonárem Stárosto Rábßtyńskim w Polßcze. O zasługách Domu tego czytay Kronike Mathyaßá Streykowity.

Máciejowiczowie w Osmiáńskim Powiecie tegoż Herbu vżywáia.

Herbu Ráwicz/ktory był przyiał ná sie y ná Dom swoy Minigál Kásztellan Wileński/ vżywáia

w tym wieku Kniáżowie Solomiereczcy Dom znácznie zásłużony y Meżowie wielcy. Byli wieku mego ći/Bohdan Stárosta Roháczewskim/Jwan Stárosta Mśćisłáwskiem.

☞ Hornostáiowie Dom za mego wieku był znáczny/ktorych Przodek Jwan Hornostay wyszedł był z Kijowskiey włośći / bedac Meżem znácznym ná Dworze Królá Zygmuntá/zá dobrymi zasługámi był w wielkiey łásce Páńskiey/był Podskárbiem W. X. L. á potym Woiewoda Nowogrodzkim/poiał Wdowe z máietnośćia wielka/ktora byłá zá Korewa/vmárła potym zápisawszy mu wszystke máietnosć/nie zostáwiłá potomká. Potym drugą poiał Solomierecka/z ktora miał dwoch synow/Jwaná y Awrelá. Jwan vmárł sterilis, á Awrelo był Woiewoda Bereszczáyskim/miał zá soba Laská Woiewody Sierádzkiego Corke/z ktora zostáwił Syná Hieronymá. Tenże wyższey pomieniony Jwan Hornostay Woiewodá Nowogrodzki miał Syná z trzećia żona Ostáphiá y Wiasnego/ meże znáczne y godnie zásłużone Rzeczypospolitey.

Herbu Łábecia/ktory był nádan w

Vnia Goliguntowi ze wszystka iego Fámilia/ á przyiet był od Szpotá z Woley/ktorych iest w tym wieku Dom rozrodzony y znáczny/ sa własni Duninowie/ktorych sie pod Herbem miedzy Przodki omyłka niedołożyło. W tym wieku vżywáia w Xiestwie Litewskim Tálwoszowie Herbu tego Dom zdawná zásłużony R. P. Jáko Streykowius w Kronice swey szeroko o nich pisał. Był wieku meo Mikolay Tálwosz Kásztellanem Zmudzkiem/ktory Szwedy meżnie poráził w roku 1567. O czymes iuż wyższey czytał. Bywał ná wielkich posługach R. P. Xiestwá Litewskiego/Senator zásłużony/zostáwił Potomstwo Syny y Corki.

Wołodkiewicowie/ktorych Przodki Kormultámi zwano/tegoż Herbu w tym wieku vżywáia.

Był Kormult ktory miał zá soba śiostre Witultowe Rácze/ Meżem wielkiem wieku onego/z ktora zostáwił syná iednego Niemieyksze. Od tego zostáli dwá synowie/Włodko y Alexánder. Włodko miał te syny/Wołodká/od ktorego sie iuż potomstwo Wołodkámi zowie. Miał Synow trzech/Jerzego Włodká/ktory miał synow dwu/Máthyaszá y Mikołáiá. Stánisław szczedł sterilis. Mikolay Syn Stánisłáwow miał Synow dwu/ z ktorych Málcher ożenił sie w ziemi Krákowskiey.

Jundziłowie Dom stárodawny w Litwie/ był ieden Podkomorzem Wołkowiskiem Meżem znácznym.

Jerzy był Stárosta Skłowskim y Rotmistrzem sławnym y fortunnym.
Andrzey Jundził Ciwonem Plotelskiem.

Dom Siemiotow támże w Litwie stárodawny. Stánisław Siemiot był Kuchmistrzem K. W. y Ciwonem Poiurskiem.

Wáclaw Siemiot był dzierżawca Rośińskiem/Skierstowskiem y Moudzkiem. ¶ Woyćiech Siemiot Woyskiem Zmudzkiem/Ciwonem Berżáńskiem/meżowie wielcy y zásłużeni Xiestwá wielkiego R. P.

Málcher Zawiszá Dworzáninem był Królá Zygmuntá Augustá.

Dowgierdowie Dom stárodawny támże w Litwie/ był ieden wieku mego Pisarzem Trockiem.

Mátyszewicowie/Jerzy/Bálcer/Erásmus/Chorażycowie Zmudzcy tegoż Herbu vżywáia.

Stánisław Kozicá Maż sławny miedzy Litwa tegoż Herbu vżywał/ći wszyscy ida od iednego Przodká.

Siemaszkowie Dom stárodawny y znáczny ná Wołyniu/ Meżowie wielcy/tegoż Herbu vżywáia. Byli Bráćia Trzey rodzeni Synowie Boguszowi. ¶ Bogdan stárszy zostáwił Syná Alexándrá Podkomorzego Łuckiego/y Corke Wáhánowska w Woiewodz: Brzeskiem.

¶ Piotr miał z Bohowitynowna Synow trzech/Jároszá/Wasilá/y Piotrá. Dziewki trzy/ Nástázya byłá zá Wasilem Páwłowicem/Anná zá Fedorem Zahorowskiem/y Alexándrá.

¶ Wasili Siemászko/ktory tylko iedne Corke zostáwił Bohdane/byłá zá Czetwertyńskiem Jánuszem/potym zá Wánikiem Łáhodowskiem Záchárjaszem/áż zá trzećiem Kámienieckiem Stánisłáwem ná Załoszczách.

Kleynotu Korczak/ktory był wziął ná sie y ná Dom swoy Czupá w Vnia/ vżywáia w tym wieku

Woynowie/Dom w Xiestwie znáczny/ktorzy przed tym mieli w Smoleńskiey włośći dzierżáwy swe. Ale kiedy zá Krola Kázimierzá Smoleńsk Moskwá wźiełá/oni miłuiac Páná swego/opuśćili Oyczyste dobrá/ przyszedszy do Królá/ná rownym opátrzeniu od niego przestáli. Te tedy Woyny zwano Hrycynámi ná on czás. Mátwiey Hrycyná miał dwu Synow/ ktorzy Roty znáczne wodźili/y w potrzebách z nimi fortunnie sie im zdarzálo.

Naprzod Kierdey/ktory przy Rádziwile Hetmánie W. X. ná Bolince/ná Wyświáćiu/ná Jeziery szczu/ná Boysagole/wiele z nieprzyiaćioły czynił.

¶ Woyná Brát Kierdeiow Podkomorzy Piński/Starostá Oski/ przy tymże Jerzem Rádziwile Hetmánie Xiestwá onego bywał tákże Meżem znácznym y Rotmistrzem fortunnym/zostáwił te syny: Wáwrzyńcá Woyne/ktory był Podskárbiem W. X. Litewskiego/miał zá soba Kłodzińska/ z ktora zostáwił Potomstwo. Brát iego drugi był Stárosta Połoński owskiem/Drugi był Rotmistrzem sławnym/Trzeći Proboszczem Trockiem.

Tegoż Kleynotu vżywa tákim sposobem

stárodawny y zásłużony dom Kmitow Czárnobilskich/ ktorzy wyszli z Podolskiey ziemie tym sposobem / gdy czesto nieprzyiaćiel psował kráiny one.

Hreor Woronowicz maiac syná iednego/ktory był Meżem dźielnym/obroćił sie do Litwy ná służbe Królá Władysłáwá Jágiełłá / tám sie potym znácznego opátrzenia dostawszy ożenił. Miał Syná Alexándrá/ktory był v Swidrygiełá Hetmánem. Tenże ná Podolu mieszkáiac zbudował y osádził Winnice/y támże był stárosta/miał Synow śiedm.

Mátwiey Kmitá/ ktory po Oycu był stárosta támże Winnickim/y Woiewodztwo mu było Kijewskie od Królá Kázimierzá náznáczono/w tym

czono/w tym Kázimierz vmárł. ¶ Ten Mátwiey Kmitá/kiedy Mingierey Carz Przekopski/ktory był pierwey Kijow spustoßył/znowu sie ná też tám kráie moca ruszył/obroćił sie ku Cyrkásom. Kmitá z ludem co mogł mieć vbieżał Zamek Cyrkáski/tám nieprzyiaćielá meżnie odgromił. Zá te posługe dał mu Krol Alexánder Stárostwo Czerniechowskie y Lubieckie.

W ten czás kiedy Moskiewski w przymierzu wpadł w źiemie Siewierska/á pobrał Zamki/Nowogrod/Stárodub/Rezán/Bransk/Putywl/y inße/ná ten czás tego Mátwieiá Kmite poimał moca go ná Lubiecku dobywßy/Czerniechow tákże Zamek dźierżáwy iego moca wźiał/támże v tego tyránná/cześćia z żalu/cześćia z bolu/w okowách w Turmie vmárł.

¶ Chrzyßtoph Syn tegoż Mátwieiá był Starosta Owruckiem.

¶ Siemion Kmitá Syn Mátwieiow/ktory był Hetmánem nád ludźmi w Kijewie y ná Cerkásiech/znáczne posługi czynił/á często gromiac Tátáry iáko drugi Hánnibál Karthábinski.

☞ Philon Kmitá Czárnobilski/ Woiewodá Smolenski/ Stárostá Orßánski/ Maż sławy y pámieći wieczney godny / ktory sie Czárnobilskiem zowie od Zamku Czárnobilá/ktory wźiał zámiána od Krolá Augustá zá Oyczyste dobrá ná Podolu. Ten Woiewodá iáko służył Krolom Pánom swoim/toć nápotym Historya powie / czego y thu krotko wzmiánke mieć bedźieß. ¶ Skoro sie záczełá nieprzyiazn z Moskiewskiem á Krolem Polskiem Augustem/gdy był Starosta ná Ostrzu/miłuiac sławe dobro y Oyczyzne swa/chował przy sobie ludu Rycerskiego niemáło/ná ktore żołdu nie biorac/wielkie á znáczne posługi czynił R. P. Naprzod roku 1552. W dźien Wielkonocny/gdy Moskiewski naieżdżał y násyłał Zamki pográniczne/on tylko z onymi ludźmi ktorych nie miał wiecey trzech set/ tráfił ná Moskwe ktorey było dwá tyśiacá/ ći ßli do Ostrza Zamku iego. O tych on máiac pewna wieść záraz skoro z Czerniechowá wyßli / opátrzywßy Zamek swoy dobrze/wyiechał do nich/dał im bitwe fortunnie/zbił/zimał/ máło ich co vßło z oney grumády/ wieżniow znácznych niemáło Krolowi przysłał/ tám tylko dwoch sług swych vtráćił Slácheicow Meżow dobrych / Hreorá Wáśilewicá z Polockiey włośći/y Fiedorá Wosná. Mßczac sie nád Moskwa oney krzywdy y zábićia sług swoich/obesłał Kozaki gdźie wiedźiał lud pográniczny. Wczymże tegodniu wyiechał pod Czerniechow/przeiął woyská nieprzyiaćielskiego poczet niemáły/ktorzy chcieli iść pod Kijow/ mieysce sobie vpátrzywßy dał im bitwe/y tám mu ták Pan Bog dopomogł że wßystki pogromił/iednego nieupuśćił. Nie wrácáiac sie ná zad do domu/ßedł prosto pod Czerniechow/máiac z soba 14 set człowieká/ktore iuż był dobrze záprawił w nieprzyiaćielá/tám miástá Czerniechowá dobył/spalił/skáźił/do gruntu wybrawßy/gdźie wźiawßy wielka korzyść iechał ná Lubieck Zamek Krolewski. Tám sie potkał z dworem Konstántego Woiewody Kijewskiego/ktory mu był posłał dwie śćie Kozakow ná pomoc. Ráduiac sie dobremu towárzystwu/á chcac ich też zapráwić/przebrawßy lud swoy náprácowány/ßedł znowu pod Czerniechowski Zamek/tráfił ná lud niemáły/ktorzy ßli zá ona pierwßa trwoga Zamkowi ná odśiecz / nád thym ludem był stárßym Mieśćieski Kniáź. Zdáło sie Moskwie że im mieli zdoláć/widzac ich dáleko mnieyßy poczet niżli sámi mieli / dáli im bitwe. Vczynili wielki okrzyk/iednák ich tym nie porázili/pretko ie wspárli y wzrasł im odieli/ poráziwßy ich ná głowe/bárzo ich máło ná zamek vćiekło/ było moskwy 2000. Náßych nie było tylko 640. Vćiekł Kniáź Mieśćieski ránny/á Kmitá z korzyśćia do Zamku swego Ostrza y z dobra sława. Tám máło co odpoczawßy koniem/posłał Kozaki w źiemie nieprzyiaćielska/ktorym ßcześćie tákże niepodley służyło/poczynili wielkie ßkody w źiemi Siewierskiey.

A gdy posłał Woiewodźie Kijewskiemu Konstántemu Kśiażećiu ná Ostrogu wieżniow niemáło z onymi Kozaki/ bedac tego wdźieczen/przysłał

mu potym ná pomoc ßeść set Tátar Biełłogrodzkich / proßac áby z nimi ßedł w źiemie nieprzyiaćielska / á oddawał ßkody ktore nieprzyiaćiel czynił w źiemi Krolewskiey. Byli nád tymi Tátáry stárßy/Jezechozá/drugi Abákáyczyk. ¶ Nie zábáwiáiac onych ludźi długo/ßedł z nimi pod Zamek nieprzyiaćielski Stárodub/máiac z soba ku onym Tátárom zbieráney drużyny cztery stá nie spełná. Był z nim w they potrzebie Kalinski Stárostá Omielski. Skoro sie vkazáli pod miásto/dálá im Moskwá bitwe/poznał ßcześćie łáskáwe od Páná Bogá/poráził Moskwy pieć set/nád ktorymi był stárßym Woiewodá onego miástá/dostał znácznych wieżniow niemáło/ y Kozłowá. ¶ Położył sie Koßem pod miástem / á posłał kilká set Tátar/ ktorzy wśi w oney włośći wyplundrowáli/wźiawßy wielka zdobycz ćiagneli ná zad. Moskwá z zamku Poczopowá/y z inych/ zgromádźiwßy sie ßli zá nimi w pogonia/nád ktorymi był stárßyn. Ciemkin/Wasil Iwánowicz/ á Wasil Woik/ći mieli z soba trzy tyśiace iezdnych/cztery stá pießych. Dogonili ich w ßeśći mil od Stárodubá ná Rzece Snowie. Obroćił Filon do nich ludźie swe spráwiwßy ie rzadnie/dáli im bitwe zá pomoca Boża/rozgromili Moskwe/porázili ich ná głowe/Kniáźiá Wolká zábili / Ciemkiná żywego poimáli/wieżniow dwie śćie / y ośminaśćie Dworzan znácznych sámego Kniáźiá. Tego Ciemkiná posłał był Filon Krolowi Augustowi/ktory przez rece Káspra Jerzykowicá Podkomorzego Mielnickiego był odwieźion ná odmiáne Dowoyny Woiewody Połockiego / drugie wieżnie potym ná odmiáne dano: w tey tákże bitwie nieutráćił Filon tylko iedne° tátárzyná.

Bedac pod Czerniechowem ten Filon Kmitá/wiele á meżnie z nieprzyiaćioły czynił/wßystkiemu Rycerstwu sercá dodawáiac/iednák tám był postrzelon w rámie v práwey reki/ták áż kulá ná wylot wypádłá.

¶ Roku 1564. Kiedy Mikołay Rádźiwił Woiewodá Wilenski/Hetman W. X. L. Wespołek z Janem Chotkiewiczem Káßtellanem Wilenskiem/porázili Moskwy 25 tyśiecy nád Rzeka Vla ná polu Iwánowskiem/tylko czterema tyśiecy ludźi Litewskich.

Tego Filoná Kmite wespoł z Jerzem Ośćikiem Woiewoda Mśćisłáwskiem/z Kniáźiem Kápusta Káßtellanem Bracłáwskiem/y z Kálenieckiem Márßałkiem/poruczywßy mu y inßy lud Krolewski do spráwy/posłáli przećiwko drugiemu woysku Moskiewskiego/ ktorego było ßeśćdźieśiat tyśiecy ktore ßło ku Orßey/nád tymi byli Woiewodowie stárßy / Srzebrny/ Carewicz Kázánski/ Káypulá / y położyli sie iuż byli ná Kropiwnie we dwoch milách od Orßey. ¶ Tám gdy Hetmáni oni dwá porázili Suyskiego/ dáli znáć Kmićie o ßcześćiu swym z iego Towárzyßmi / záraz przy tych liśćiech posłáli Regestr pobitych y poimánych. ¶ Filon baczac iż nie miał mocy ná ono wielkie woysko ktore nie dáleko leżáło/chcac mu iáko serce skáźić/ á w tym sie o nie pokuśić práwie z garśćia ludźi/ vżył tego fortelu: Trzy ossoby ludźi Dabrowinskich/ktorzy przynim byli dawno/ ná imie Zdaná z iego towárzyßmi/dawßy im one listy y regestrá Hetmánskie / roskazał áby do Dubrowná z nimi iecháli/á opowiedźieli te wdźieczna nowine/ vkazawßy im ießcze pewne mieysce / gdźieby byli od strażey Moskiewskiey poimáni/co sie im sstáło skoro wyiecháli. Przypisał to do stárßego ktory był ná Dubrownie/ że pretko mieli dáć bitwe onemu woysku Moskiewskiego/ tylko oczekiwáia ludu z ktorym sie Pánowie Hetmáni obiecáli/ á iż było przy nich ludźi Dwádźieśćiá tyśiecy.

Moskwá przeczytawßy Listy y Regestrá pobitych y poimánych/polekawßy sie/niepátrzáiac spráwy żadney/ iáko kto mogł napredzey nie widzac nikogo/ vćiekáli. ¶ Filon máiac pewna straż nád nimi á spráwe o wßystkiem / ruszył sie zá nimi/ vczyniwßy okrzyk ná on wielki gmin/ wozy im wßystkie odiał. Máło ná tym máiac/ ßedł ießcze dáley zá onymi ludźmi/ wiele ich zbił/y sto wieżniow znácznych dostał/ niemáiac y dwu tyśiecy ludźi do boiu.

dźi do boiu. Przyiechał do onych Hetmánow z ludźmi wcále/ ktorych mu byli zwierzyli/ z wielką sławą y korzyśćią/ ktorzy mu odieżdżáiąc sámi do Krolá/ on wßyſtek lud ktory mieli pod ſwą ſpráwą/ zlećili.

Zmowiwßy ſie Filon Kmitá z Hetmánem ludu Polskiego z Leśniowolskiem z Domu Roch alias Kolumná/ choćia iuż służbá ludźiem Litewskiem wichodźiłá/ vmyślili wtárgnąć w źiemię nieprzyiaćielską.

Leśniowolſki to z nim poſtánowiwßy/ vżył go áby z cżęśćią ludźi onych ſám wtárgnął tám kedyby rozumiał/ z dobrą sławą y korzyśćią/ posłał z nim Marćiná Dobroſołowſkie° Rotmiſtrzá ze cżtermá ſty ludźi rycerſkich/ on też miał ludźi ná ſwoy koßt 12 ſet/ z ktorymi ćiągnął pod Poczopow zamek nieprzyiaćielſki/ záraz Miáſto wźiął/ ſkąd wielkie ſkárby wynieśli/ zburzył włość wßyſtkę y miáſto ſpalił/ Kárawány Tureckie wybrał/ położył ſię miedzy Stárodubem y Poczopowem/ cáły tydźień źiemię nieprzyiaćielſką puſtoßył/ bárzo z wielką zdobyczą ná zad ſię do ſwych wroćił.

¶ W ten czás kiedy Jan Chodkiewicż Stároſtá Zmudzki dobywał Vły/ Hreory Chodkiewicż Hetman X. L. wypráwił tego Filoná Kmitę/ á przy nim Láckiego/ Páluſkiego/ Naśielowſkiego/ y Jwaná Przeſkorę/ pod Smoleńſk z dźiewiąćią ſet koni/ ktemu też obwieśćił Stároſty Pánow tych/ iáko ná Sklowie Chodkiewicowego/ z Dąbrowná Hlebowicowego/ zebrał wßyſtkich o cżtery tyśiące/ tám tákże w źiemi nieprzyiaćielſkiey około Smoleńſká ßkody cżynił/ áż y zá Smoleńſkiem przez kilkánaśćie mil/ przed miáſtem ná hárcu ludźi niemáło pobili/ y więzniow znácżnych doſtáli/ iáko Chimochwieiá/ Nieleiową/ Boſtálową/ y wiele inßych/ ktore przyiechawßy oddał Hetmánowi/ nieutráćił tám tylko iednego Slácheicá Olowienickiego/ ktory ſię był w zagonie od ſwych odłącżył. Gorſkiego też Rotmiſtrzá było z koniá zbito/ wßákoż odrátowan. Tá tylko poſługá iego byłá zá Krolewſkie pieniądze/ inße koßtem ſwym odpráwował záwße znácżne.

☞ Potym zá Krolá Stepháná/ ktory źiemię Jnflantſką z mocy nieprzyiaćielſkiey wydárł/ wiele á znacżnie Krolowi Pánu ſwemu/ y wßyſtkiey R. P. ſłużył. Miáſto Stárzycę ſpalił wybrawßy/ ácż to inßym w ocży przypiſowáli iedni/ ále iezyki tych co tám byli/ y ná to pátrzáli/ ſpráwie y męſtwu tego Filoná Kmity Woiewody Scholeńſkiego przypiſuią.

Ruſſę tákże okwite Miáſto ſpalił poſtawßy Kozaki ſwoie.

Pod Smoleńſkiem y támby był mogł dobrze á znácżnie poſłużyć/ ále ſkwápliwi ná łup Kozacy ábo ludźie iego w tym mu przeßkodźili/ o cżym w Hiſtoryey ßerzey mieć będźieß.

☞ Dom Kniáźiow Boratyńſkich ſtárodawny ktorzy tego Herbu vżywáią zdawná/ Mężowie wielcy w tym domu bywáli/ był Jánuß wieku mego Mąż godny y záſłużony R. P. Kśieſtwá onego/ thákże Bráćia y Synowcy iego.

Turowie támże w Litwie Dom ſtárodawny/ był ieden podhetmániem v Orßey/ Mąż ſpráwny y záſłużony.

Jáſmánowie/ z ktorych Páweł záłożył Dolinę/ y támże vmárł powietrzem w obleżeniu. Brát iego ábo Syn Dawid Jáſman był Mężem ſpráwnym.

Sultánowie támże w Litwie/ Jlinicowie támże/ Mieleßkowie/ á ći wßyſcy idą od Cżupy Przodká wyżßey pomienionego.

Horáimowie ná Wołyniu ludźie Rycerſcy. Marćin Horáim/ ktory v wśi Retki z Tátáry ſię mężnie biiąc poſtrzelon w lewy bok/ iednák ránnym będąc wiele Pogan ręką ſwą pobił/ y cżęſto z nimi tego tańcu vżywał będąc przy Jánußu Kśiążęćiu z Oſtrogá.

Mißkowie ná Wołyniu Dom ſtárodawny/ Dimitr/ Bog-

dan/ Fedor/

gdan/ Fedor/ wieku mego byli Mężowie ſławni.

Mißká był Kásztellanem Owruckiem/ Omelſkiem Stároſtą/ ktory z Bábieńſkiem przy Konſtántynie z Oſtrogá Kśiążęćiu Oycu Woiewody Kijewſkiego/ przednieyßymi ſprawcámi w woyßcże bywáli/ w one bitwy kiedy Tátáry wielkie w źiemi ſwey porażał.

Bohowitynowie z tymi Mißkámi zdawná iednę dźielnicę mieli/ tákże ludźie znácżni y mężowie wielcy w tym domu bywáli.

Tego Kleynothu vżywáią Láczcy Dom ſtárodawny y záſłużony w onych kráinách. Był Jwan Lácki Leśnicży Podláſki/ ktory z Bohdaną Połubieńſką z Domu Jáſtrzębiec/ y z Domu Sángußkow/ zoſtáwił dwu ſynow/ Theodorá y Hreorá/ Męże ſławne/ o ktorych niżey cżytáć będźieß. Ten Jwan Lácki w ſpráwách Rycerſkich był Mężem biegłym/ z Filonem Kmitą Stároſtą Orßáńſkiem/ ná ten czás gdy krol Auguſt był pod Rádoßkowicámi/ mężnie Moſkwę gromił y źiemię puſtoßyli wzdłuż 24 mil/ wßerz ná cżtery mile. Był to Syn Jwáná Láckiego/ ktory był z Moſkwy wyiechał ſpołecżnie z Bielſkiem ná słowo Krolewſkie. Syn iego Theodor/ ktory multorum hominum mores widźiał/ Mąż miedzy wielą narodow prze wielką dźielność znáiomy/ w ciągnieniu łuká ſtrudná áby mogł ſobie podobnego náleść/ Szermierz ſławny/ cżerſtwośći wielkiey/ zapaśnik fortelny y doſuży/ z Siemionem Kśiążęćiem ſłuckiem do Włoch iádąc/ w roku 1580. Był przednieyßym ná Dworze/ Mąż ſławy y pámięći godny to był w Litwie wieku mego.

Kleynotu Jáſtrzebca/ kthory byli przyieli ná dom ſwoy w Vnią Nagorowie y Niemierowie/ vżywáią go w tym wieku wiele Domow znácżnych/ iáko Kniáźiowie Połubieńſcy Dom znácżnie záſłużony R. P. w Kśięſtwie Litewſkiem. Był Alexánder Połubieńſki Stároſtą Wołmierſkiem y Trykáckiem/ od pocżątku woyny w Jnflánćiech/ z Moſkwą y z Szwedy wiele á mężnie y porządnym przywodem ludźi ktore miał pod ſwą mocą y ręką ſwą cżynił/ w roku 1577. Gdy woyſká Moſkiewſkiego 30000 tyśiecy przyßło pod Wołmierz/ z trochą ludźi ſwych do nich wyieżdżał. Potym gdy ten lud wielki odćiągnął/ Mießcżánie Wołmierſcy zdrádą ludźi Arcyx Mágnuſowych nápuśćili/ ſłużebnych iego tákże y Modláwſkiego/ ktorych thám był ná rátunk poſłał/ pobili y ſamego. Wołmierz zamek zápaliwßy/ do więźienia wźieli do Kieśi do Magnuſa/ potym do Moſkiewſkiego poſłáli.

Jwan Połubieńſki Brát iego/ Stároſtá Trykácki/ w wielu potrzebách z Moſkwą bywał/ z Szwedámi w bitwie pod Newlem przy Kásztellanie Minſkiem wiele á mężnie ſobie pocżynał.

Niemierowicowie y Scytowie Domy Stárodawne tego Herbu vżywáią/ y tę wolność w nim co y Myßkowſcy ad creandos nouos milites máią/ o cżym wyżßey Przywiley doſtátecżnie opowieda. Te Domy w Nowogrodzkim Woiewodztwie.

Wnucżkowie w Mińſkim Powiećie Dom ſtárodawny/ był ieden Kásztellanem Ciechanowſkiem/ ktorego Corká zá Sołohubem Mikołáiem Rotmiſtrzem y Mężem ſławnym byłá.

Tegoż herbu był Joná Protáſewic Mitropolitem wßytkiey Ruśi/ mąż w Hrámoćie tey tám biegły. ¶ Zdanowie w Pińſkim Powiećie.

Kleynotu

Kleynotu Prawdzicz tam w onym

kráiu vżywáia Domy znáczne/iáko Solohubowie ludzie Rycerscy y znácznie zásłużeni. Był Mikolay Solohub Rotmistrz fortunny y Mąż sławny/ ktory pod Vlą iáko wiele á mężnie z nieprzyiacielem czynił/ toć nápotym Historya szerzey powie. Ten naprzod woysku przez rzekę brod vkazał/ták iákoś o tym czytał przy Romanie Sánguszku/z ktorym w tey potrzebie był. Tákże w drugiey Roku 1 5 6 7. Nie mnieysze męstwo pokázował/ktorą toż Kśiąże Roman z Srebrnem y Szczerbátem miał/ á fortunnie rozgromił. Wiele inszych posług iego pámięći godnych pothym w Historyey czytáć będźiesz.

Herbu Poray abo Rożey/ktory był

wźiął w Vnia Mikołay Belimin. Tego vżywáia Giedruciowie Dom dawny y znáczny w Litewskim Kśięstwie/ iáko byli wieku mego ći Mężowie sławni Ostáphiey y Dáchno.

Keszowscy támże w tym Kśięstwie máiętnosć nábytą máią/ wyszli z Prus/Andrzey y Jan Mężowie dobrzy.

Kleynotu Pulkoza:ktory był wźiął

Wolczek Kukwá ná się y ná Dom swoy/ vżywa go w thym wieku Domow wiele/ Jáko Piotr Grodowski w Kowieńskiem Powiecie/ był Stárostą ná Dyámenćie.

Dom Nasiłowskich w Woiewodztwie Witepskiem/ był tám Woiewodá/ktory iuż sczedł w potomku męskiey płći/tylko Białległowy rozniosły máiętność w domy rozne. Naprzod Zbárásk a Woiewodźiná Trocka/ od kthorey był Piotr Woiewodźic/ miał zá sobą Jordanownę Kásztellaná Krákowskiego Corkę/niezostáwiwszy z nią Potomstwá vmárł/ ktora potym szłá zá Zborowskiego Márszałká Koronnego Nadwornego.

Ośćikowa Hrehorowa/od ktorey Jan Ośćik Mąż sławny/ o ktorym pod Trąbámi.

Mikołáiowa Wolczkowa/ ktory był Dworzáninem Królá Augustá/od tey zostáli trzey synowie/Hieronym/Jerzy/y Mikołay/ Mężowie dobrzy. Bogdan Leśniewicz/ktory był Podstárośćiem ná Lánckoronie zá Bekeszá/tegoż Herbu vżywał.

Herbu Srzeniawa/ktory był wźiął

ná się y ná Dom swoy Ládáldá w Vnia. Vżywáia go w tym wieku Horáymowie Mężowie wielcy y znácznie zásłużeni Rzeczypospolitey Kśięstwá onego.

Rohozowie támże Dom stárodawny y zásłużony/był ieden Káncler zem Wielkiego Kśięstwá Litewskiego.

Wasil Rohozá Chorąży Nadworny W. X. L. Drugi był Sędziem Mińskiem/ktorego Syn Dymitr był Mężem znácznym.

Skinderowie w Luckiem Powiećie dom stárodawny.

Anforowie w Mińskim Powiećie ábo Woiewodztwie/był Michał Anfor mężem znácznym.

Kleynotu Pobog/ktory był wźiął

ná się y ná Dom swoy Lákon. Od tego Potomstwo w thym wieku w Kśięstwie Litewskim/iáko Duszewscy w Nowogrodzkiem Powiećie. Máćiey Duszewski pod Czásnikámi/w Jnflántskich bitwách z Kśiążęćiem Romanem bywał/był to mąż wielkiey sławy miedzy ludźmi rycerskimi.

Jámentowicowie/z ktorych był Wálenty mężem znácznym.

Jánuszowscy w Trockim Powiećie/był Jerzy mężem znácznym.

Kutlewscy támze w Litwie. Rymińscy ná Podlászu dom stárodawny.

Herbu Syrokomla/kthory był wźiął

ná się y ná Dom swoy Minigál/ vżywáia go w thym wieku Dźiewoczkowie w Grodźinskiem Powiećie/mężowie znáczni.

Pućiátowie Dom stárodawny/z ktorego był wieku mego Frydrych Pućiáta Stárostá Nitáński/ ten ná chlebie Rycerskim z młodośći się wychował/wiele á mężnie z nieprzyiaćioły czynił/ iáko roku 1 5 7 7. Z Janem Birynkiem Wenden Miásto y Zamek pod Moskwą z máłym ludem/ ktory pod swą mocą mieli/wźieli/y od teo czásu Moskwá pokrzepić się nie mogłá.

¶ Borys Zábká Rotmistrz/ten niewiem co zá Herbu vżywał/wszákoż sprawy iego poczćiwe dobrze mi są zálecone/ iáko naprzod przed tymi potrzebámi ktore były zá Królá Stephána/wiele o nim ludźie Rycerscy męstwo iego wysławiáiąc powiedáli/ták ná ten czás gdy z Platerem naprzod Dyneburg pod Moskwą vbieżał/potym z Kozaki wielkie szkody nieprzyiaćielowi czynił/Mąż pámięći y sławy godny.

¶ Hreory Hołub Kniáżycki/ktoregoby tákże Herbu był niewiem/ wszákoż to wiem/iáko pod Hádzlem/pod Kuynem/y w obleżeniu będąc w Kieśi z strzelcy Kásztellaná Wileńskiego/mężnie czynił/y ná odśiecz potym przyść nieomieszkał/pod Połockiem/pod Łukámi/y pode Pskowem mężnie czynił/ z Drobysem mężem znácznym więźnie Hetmánowi wodźił. Szerzey potym o nich w Historyey mieć będźiesz.

¶ Konratowscy tego Herbu vżywáią/z ktorych Sebestyan z Mikołáiem Solohubem Rotmistrzem fortunnym mężnie z nieprzyiaćioły y wiele czynił.

Herbu Sulimá/kthory był wźiął ná

się y ná dom swoy Budywił/vżywáia w tym wieku te domy.

Jan Sawicz Ryczgorski/ Chorąży c Wolkonicki mąż znáczny.

Gotuntowie/ Jan/ Bártosz/ Marćin/ kthore porodźiłá Strawińska z domu Doliwá.

Herbu Godzámbá/ktory był wźiął

ná się y ná dom swoy Stánisław Butowicz/ vżywáia w tym wieku domy znáczne támże w Litwie/iáko Olbrycht Oborski/ktorego oćiec dopiero z Polski był wyszedł w te kráie z Káliskiego Powiátu/y tám się ożeniwszy máiętnośći nábył/był Ciwonem Trockiem. Ten Olbrycht w cudzych ziemiách z młodośći się schował/v Cesarzá y v inszych Krolow Chrześćiáńskich w woyskách bywał/ potym do Oyczyzny przyiechawszy/ pod Kieśią z Moskwą/pod Połockiem/pod Sokołem wiele czynił/ więźnie wodźił/ pod

Lenwártem/Jástárátem/y w inßych potrzebách. Z Szwedy do Kiesłiey bitwy przebiwßy sie przez zagony Mostiewskie/przyßedł/miedzy Lenwartem/Jástárátem/wiele z nieprzyiacioły czynił. Bedac ná mieyscu Hetmáńskiem z Szeremetem potrzebe miał fortunna/Moskwy pogromił 800. Koni strzelcow 500. W wielu potrzebách meżnie sobie poczynał/o czymći potym Historya powie.

Kleynotu Bozdáwá vżywáia w Litwie Domy możne/á naprzod Dom Pacow/ w ktorym Senatorowie znácznie zásłużeni R. P. bywáli/á wieku mego byli ći.

¶ Mikołay Pac Biskup Kijewski/pisał wiele ksiag/ wßákoż był sekty Kálwinowey/był wiecey humanis niżli Diuinis rebus deditus, w Muzyce sie kochał/był chlebodawcá hoyny.

¶ Stánisław Pac był Woiewoda Witepskiem/był Senator zásłużony R. P. Ksiestwá onego. Był drugi brát iego Káßtellanem Witepskiem/ od ktorego był Mikołay Adolescens non vulgaris ingenij, tákże y bráćia ie°.

¶ Sokołowscy támże w Litwie Dom stárodawny: Był Mihál Sedziem y Chorażem Słomieńskiem / kthory z młodośći ná spráwách Rycerskich sie wychował/potym w domu zásiadßy/ná posługách Rzeczypospolitey znácznych bywał/ná Seymy wálne w poselstwie/ z Moskwa z Szwedy w Inflanćiech/z Tátáry ná Kástáwicy przy Ráphale Sieniáwskiem/ y indziey w potrzebách/we krwi nieprzyiaćielskiey meżnie ßáble swa okrywał. Miał syná Wáleryaná Meżá tákże znácznego/kthory miał zá soba Hornostáiowne/z ktora Potomstwo zostáwił.

Dryznowie támże w Litwie Dom stárodawny.

Dysłowie támże w Litwie Dom stárożytny w Trockiem Powiecie / y inßych wiele.

Kleynot w Ksiestwie Litewskiem y Dom stárodawny Zenowicow/ktory zowa dawne przywilecie Deßpoth / onych sławnych Deßpotow w Serbiey Ksiażat meżnych / ktorych potomek zá wieku náßego/zá pomoca Olbrychtá Łaskiego ziemie Wołoska był opánował.

¶ Teyże Fámiliey był Rycerz Zená Bártoßewic/ Maż dobrey sławy chćiwy/ wiedzac tám w tych kráiách Litewskich o częstych potrzebách z nieprzyiaćioły/záiechał/ á znácznie sie zásłużywßy / do wielkiego opátrzenia przyßedł/ vżywał Herbu tego tákiem kßtałtem w polu czerwonym.

Temu był dał Wituld gruntu w obiazd piećdziesiat mil wzdłuż / od Myssy y Smorgony áż zá Ostrza. Miał Syná Zieniewá/Meżá wielkiey sławy/od ktorego iuż nazwisko máia áż po ten wiek Zieniewicowie.

Był Jurgi Zieniewicz Woiewoda Smoleńskiem Syn iego / Maż znácznie R. P. zásłużony y Senator dobry.

Tegoż Jerzego syn Jerzy Zieniewicz był wieku mego Káßtellanem Połockiem/Stárosta Dziśeńskiem / ktory z młodośći swey w Wegrzech sie ná-

chlebie Rycerskiem chował v Królá Janá / w káżdey potrzebie z nieprzyiaćioły iego bywał. Gdy potym woyská Cesarzá Chrześćiáńskiego y Tureckiego pod Budzyniem leżáły/thám był z Krolowa y z Krolewicem w oblężeniu: Potym od Królá Zygmuntá miał opátrzenie Stárostwo vkráinne/ ná ktorym znáczne posługi swe okázował gromiac nieprzyiaćioły páństwá onego/często wieźnie posyłáiac. ¶ Syná zostáwił Chrzyßtophá Stároste Ciećierskiego / kthory tákże z młodych lat w cudzych sie ziemiách chował. Potym gdy przyiechał ná Dwor Zygmuntá Augustá Dworzáńsko sie báwił. Ten Krol naprzod mu kazał Rothy wodźić. Gdy był z Rota ná Zamku Leplu/trzy mile od Sußey Zamku nieprzyiaćielskiego/ częste á fortunne bitwy z nieprzyiaćioły miewał/z wieźniámi często do Królá przysyłał/dano mu potym dwoie Stárostwo.

Zá pánowánia Królá Stepháná w Moskwi wiele z nieprzyiaćioły czynił/Maż sławy y pámięći godny/od tego też zostáło potomstwo. dwa syny Mikołaj a Stanisław. a corka Zoffia. ktore potomstwo Fedora Wołowiczowna spłodziła.

Kleynotu Radwan thamże w ksiestwie vżywáia wiele Domow / iáko Fieofan Rpiński Bogdan Archiepiskop Władyká Połocki / Withepski / Mśćisláwski.

Ten zostáwił Gábryela Syná Rpińskiego / Meżá znácznie zásłużonego w Ksiestwie onym. ¶ Siemion Jwánowicz Rpiński/ktory z Romanem Ksiażećiem w potrzebách bywał Maż znáczny.

☞ Dom Wierzbickich/z ktorego był ieden Biskupem Łuckiem/ przykłádny y vczony Biskup á zásłużony R. P. Ksiestwá onego.

Czáplá Máximilian tegoż Herbu vżywał.

Wołodkiewicowie w Nowogrodzkiem z Smoleńskiey włośći wyßli.

Wolkunowscy z Nowogrodzkiego Dom dawny.

Petrußewscy z Mielnickiego dom dawny.

Suchożebrscy/Głuchowscy/z Drohickiego.

☞ Kleynotu Wieniáwá vżywáia w Ksiestwie Litewskiem Białłozorowie Dom stárodawny.

Jundziłowie Dom stárodawny y znáczny/meżowie wielcy.

Narkiewicowie támże w Litwie dom stárodawny. Augustyn Jurgiewicz Narkiewicá/ktory sie piße z Wondzágołá/był znácznym meżem wieku mego. ¶ Rylowie támże w Litwie/y wiele inßych.

☞ Kleynotu Ostoia vżywáia thákże wiele Domow w Ksiestwie Litewskiem / iáko Czechowicowie Dom stárodawny w Zmudzi/ był ieden Sedziem Grockiem Zmudzkiem/y Ciwonem Widuklewskiem.

☞ Kleynotu Ogończyká vżywa támże w tym ksiestwie wiele Domow znácznych/iáko Háykowie/ z ktorych ieden był Káßtellanem Bereßczayskiem/zostáło potomstwo od niego/ był to Senator dobrze zásłużony R. P. Ksiestwá onego.

Kleynotu Pelikaná vżywa Mikołay Koćieł Stárostá Zygwoltski z powiátu Ośmiáńskiego/ ten w wielu potrzebách w Inflanćiech bedac/ z nieprzyiaćioły znácznie sobie poczynał/ ná then czás kiedy Moskiewski wielka moca do Inflant przyćiagnał/ná one práktyki Mágnistow/ ktorym nawiecey ßło o Zygwolt/miał ná sie wielkie persekucye/że go

y zdrádą w zamku Zygwolcie zábić miano/w czym on ostrzeżon będąc/miał się ná baczeniu. Potym gdy wielką mocą Zamku dostáć chćiano/á do szturmu po drábinách leźli/meżny odpor dał nieprzyiaćielowi thylko z Slachtą Zygwoltską/niechcąc się dáć áni vprośić/áni odgroźić/ wiernie Zamek ná Páná swego z niebespiecznośćią zdrowia swego trzymał.

W ten czás gdy woysko Moskiewskie Kieś obległo/powtore on z ludźmi swymi pod woysko podbiegał/więźniow dostawał/od ktorych wźiąwszy wiádomość co się w woysczę nieprzyiaćielskiem dźiało/ swoim oznaymił. Dáli trzećiego dniá odsiecz/y woysko poráźili ludźie Krolewscy/Dźiáłá pobrano zá spráwą Andrzeiá Sápihie. Támże y w tey potrzebie tenRoćieł był/y meżnie z nieprzyiaćielem czynił: W oboie oblężenie Kieśi wielką pilność pokázował/ szpiegi ktore kosztem niemáłym ná to chował/do woyská nieprzyiaćielskiego słał/z Kieśi y do Kieśi od niego chodźili/á wszystkę spráwę Hetmánom dawáli. W pierwszym oblężeniu tego Zamku Rotá y sludzy iego dźiur do Zamku wybitych meżnie y bronić y zábudowáć pomagáli.

Pod Kierepećią z Kásztellanem Trockiem będąc/sam z Rothą swą Basztę ná drugiey stronie zápalił/od ktorey się Zamek zápalił/potym wźięt.

Pod Lenwartem/Jástáratem/przy dobywániu ich/pod spráwą Máćieiá Dębieńskiego będąc/meżnym się z Rotą swą pokazał/polá y száńcow niemáiąc/pieszych ludźi strzegł/pod obá Zamki się podkopywał/Mąż znáczny/y dla poczćiwych spraw pámięći godny.

☞ Kleynotu Abdánk tákże wiele Domow vżywa/ktory był wźiął ná Dom swoy Gastułd/iáko naprzod Hárábvrdowie ludźie znáczni/ná Wołyniu Bramowie/y inszy.

Kleynotu Ieżá w źiemi Pomorskiey vżywa Dom znáczny Lisowskich/miedzy ktorymi wieku mego byli mężowie godni/z tych ieden był ná Dworze Krolá Stepháná/ drugi przy Rádziwile Mikołáiu ná Olyce Márszałku kśięstwá wielkiego Litewskiego naywyższym/ y thám opátrzenie miał ábo nábytą máiętność.

Kleynoty insze w kśięstwie Litewskiem stárodawne/ ktorych sobie znácznymi posługámi Rycerstwo kráiow onych zdobyło/ Naprzod ná Wołyniu

Dom Sieniutow vżywa Herbu tákiem ksztáłtem. Był Fedor Sieniutá Woyskim Krzemienieckiem wieku mego/ Mąż znácznie zásłużony Rzeczypospolitey/ zostáwił potomstwo.

Kleynotu thákiem ksztáłtem vżywał Koileńskich Dom/z ktorego był Zdan Koileński mąż wielkiey sławy/ ktory zábit od Tátar w Roku 1577. Ten wielkośći pogáńskiey znáczny odpor dawał/gdy mu strzelby nie stáło/przemożon y zábit/nie zostáwił tylko iednę Corkę/ktora byłá zá Mátwieiem Maleńskiem.

Kleynotu

Kleynotu Pietyrog vżywáią Domy ná Wołyniu znáczne/ iáko Dom Máliński ch/ z Wierzbney się piszą v Krzemieńcá/ z ktorych był Mátwiey Mężem znácznym y záchowáłym. ¶ Bokoińskich Dom támże stárodawny y znáczny.

Kleynotu tákiem ksztáłtem vżywáią ná Wołyniu Kurczowie/ Kniáź Bułá Dymitr Kurczewic był wieku mego Mężem znácznym/ktory z Pogány wiele á meżnie w potrzebách czynił/y znácznie ie pogramiał.

Alexánder Kurczewicz tákże Brát iego siły y Męstwá wielkiego/Mąż w potrzebách z Pogány bywáły.

Kłodyeńscy támże ná Wołyniu Dom stárodawny/tákiem się Herbem pieczętuią/zdawná od Kśiążąt Ruskich Przodkom ich iest nádány.

Pućiátowie w Litwie Dom dawny.

Kleynotu tákiem ksztáłtem ná Wołyniu vżywáią Dom Oszewskich stárodawny/ Mężowie wielcy w tym domu bywáli.

Kleynotu tákiem ksztáłtem támże ná Wołyniu vżywáią Domy znáczne/ iáko Dom Jałowickich stárodawny/ná posługi Páństw onych z tego Domu Mężowie znáczni bywáli. ¶ Dom Cháweylowiczow tegoż Kleynotu vżywa/z ktorych był wieku mego Alexánder znácznym Mężem.

Dom Kozińskich thákiem ksztáłtem Herbow vżywáią/iáko byli wieku mego ći Mężowie/

Hreor Koziński Chorąży Wołyński znácznie zásłużony.
Jwan Brát iego Koziński Mąż znáczny.
Tychno Koziński y Michał mężowie znáczni.
Hawrelo Koziński zábit pod Sokalem od Tátar.

Dom Chrynickich Herbu tákiem ksztáłtem vżywáią/ná Wołyniu Dom dawny y znáczny/ iáko go nábyli/ o tymeś iuż czytał w pierwszym kśiąg o Herbiech wydániu.

Dom Jaśienieckich thákiem ksztáłtem Herbu vżywáią/Mężowie dobrzy/ná Podlászu máiętnośći swe máią.

 Kleynotu

Kleynotu Boycza vżywał on sławny Mąż Bábiński/ktory przy Konstántynie z Ostrogá w potrzebách wszystkich przednieyszym wodzem bywał/mąż sławy y pámięci godny/zá thego spráwą wszystkie bitwy z Pogány szczęśliwe bywáły.

Herbu tákim kształtem ná Wołyniu vżywał Dom stárodawny Káłuszowskich / z kthorych Jánusz ábo Jwan był Mężem znácznym w Powiećie Włodymierskiem.

Herbu tákiem kształtem thámże ná Wołyniu vżywał Dom stárodawny Losiátyńskich/ Mężowie znáczni w tym domu/y zásłużeni R. P. bywáli.

Dom Vłánickich stárodawny tym się Kleynotem pieczętuie / Mężowie znácznie zásłużeni Rzeczypospolitey z tego domu bywáli.

Sułtanowie ná Wołyniu thego Herbu vżywáią w Woiewodztwie Kijewskiem/ Mężowie wielcy y sławni w tym domu zdawná bywáli.

Bronickzy v Hołyki tákiem kształtem Herbu vżywáli/máią być dwoie Jelcá Częskie / Dom stárodawny y znáczny w onym kráiu.

Hołowińscy ná Wołyniu tákiem kształtem Herbu vżywáią/Mężowie wielcy wthym Domu bywáli /iáko był Hołowiński Hawrelo / kthory przy Kniáziu Czártoryskiem będąc/ ná znácznych posługách y w potrzebách z Pogány bywał.

Kleynotu Toporá vżywáią Domy stárodawne ná Wołyniu tákiem kształtem / iáko Dom Bokijow / z ktorych ieden był Sędźiem Krzemienieckiem. Tego syná w one Tátárszczyzny było od Pogan poimano/ wszákoż był odbit od Podkowy/Mąż sławny w spráwách rycerskich/drudzy brácia iego Stryieczni ludźie tákże Rycerscy.

Herbu tákim kształtem támże ná Wołyniu vżywáią Domy dawne/iáko Mákárowicowie w Kijewskim Woiewodztwie/z ktorych ieden był Stárostą ná Kijewie/ Mąż sławny y fortunny.

Herbu tákiem kształtem vżywáią támże ná Wołyniu Nowosieleczcy/ ludźie Rycerscy/ był ieden Woytem w Krzemieńcu.

Támże ná Wołyniu Świszczewskich Dom tákim kształtem vżywáią Herbu/Dom stárodawny Rycerski.

¶ Wiele Rycerstwá znácznie zásłużonego/ktorego ia prze szerokość państw onych znáć nie mogę / rożnych Herbow Dom kożdy vżywa.

W litwie tákże rożnych Herbow Rycerstwo vżywa/iáko Dom Bielewiczow vżywáią Mogiły ze trzemá Krzyżmi / Dom stárodawny y zásłużony/z ktorych Bielewicz Stańkiewicz był Podkomorzem Zmudzkiem/zostáwił Syny Męże godne y vczone.

Soluchowie támże. Bichowscy w Trockiem.

Dom Korszakow thámże stárodawny y znáczny w Zmudzi/tego Herbu vżywáią / Mężowie w thym Domu wielcy y znáczni bywáli.

Dom Lopothow w Litwie stárodawny Herbu tego vżywa/Mężowie sławni w tym Domu bywáli.

Bekowscy ná Wołyniu/z ktorych był Jwan wieku mego mąż znáczny / ten y w Litwie máiętność miał znáczną/ zostáwił Potomstwo.

Dom Kniáziow Másálskich stárodawny/ tákiem kształtem Herbu vżywáią / ći wyszli z Smoleńskiey włośći. Był Bohusz Másálski Syn Kniáziá Alexándrá / kthoremu Krol Zygmunt dał był znáczne opátrzenie do odiszczenia oyczyzny. ¶ Piotr Syn Bohuszow był mężem znácznym/ od ktorego był Jánusz mąż wielkiey sławy.

Dom w Litwie dawny Siekierzow tego Herbu vżywáią. Byli wieku mego: Wasil Siekierz Zieńkowicz w Mińskim powiećie. Bohdan Chwietkowicz Siekierz támże. Bohdan Śiemionowicz/mężowie wszytko znáczni.

Sestrzeńcowicy támże w Ksiestwie Litewskiem te° Herbu vżywáią/dom starodawny/zową sie Bogußámi.

Wrebow Kleynotu tákiem kßtałtem vżywáią domy znáczne / iáko Alámpi Andryewicż Alabis w Powiećie Miñskiem/ y inßych wiele.

Duliczowie w Miñskiem Powiećie/Iliaß z bráćią potomstwo máią/tákiem kßtałtem Herb noßą.

Siemionowicowie w Ośmiáńskiem Powiećie tego Herbu vżywáią/Domy stárodawne.

Tego vżywáią Sleporodowie támże w Litwie/ z ktorych był Máthuß Pisarzem Witepskim.

Támże w Litwie tego Kleynotu vżywáią Pieleyßowie/Stániſław z bráćią.

Támże w tym kráiu Máthuß Rádoniski/Stárostá Sylipowski tego herbu vżywa/Mąż znácznie zásłużony.

Támże w tym Ksiestwie vżywáią Herbu thego Odyńczowie / iáko był Jan Odyniec Koniußem Woiewodztwá Kijewskiego/ ktory cżesto z Pogány w potrzebie bywał/Mąż znáczny.

Máciey Brozowiecki / ktory przy Ksiażećiu Romanie z pácholąt zrost/w káżdey potrzebie z nim bywał.

Tego Kleynotu vżywáią Juńczykowie w Zmudźi Dom stárodawny. Był Stephan Juńczyk Dworzáninem Krolá Zygmuntá/ z Smoleńskiego Woiewodztwá ich Przodkowie wyßli. Jurgi Juńczyk Stephánowicż był wieku mego Meżem znácznym.

Piotrowicowie w Zmudźi Dom stárodawny/tego Herbu vżywáią / z ktorych był Stániſław wieku moiego meżem znácznym/tákże y bráćia iego.

Kleynotu tego vżywáią támże w Litwie Domy dawne. Jan Kuniglis Stárostá Sowiecki.

Tego Kleynotu vżywáią Jlgowscy Dom stárodawny w Powiećie Kowiñskiem.

Andrzey Jlgowski był wieku mego Meżem znácznym.
Jwan tákże Brát iego/Meżowie zásłużeni.
Karniczcy w Zmudźi tego herbu vżywáią/dom dawny.

Tego Kleynotu vżywáią Domy dawne w Litwie/iáko Chárytánowicowie/z ktorych ieden był Chorażym Nowogrodzkim / ktory służąc ná Dworze Krolá Augustá/ znáczne służby swe okázował: gdy potym ná żołnierski chleb odiechał/wieźnie Krolowi wodził/Mąż to był sławny/ zostáwił Syná Siemioná Meżá znácznego.

Dom dawny Wáskiewiczow w Litwie thego Herbu vżywáią w Miñskiem Powiećie/ Meżowie wielcy y znáczni bywáli w tym domu.

Tego Herbu vżywáią Krupscy / ktorych Przodek Andrzey wyßedł z Moskwy/bedąc Hetmánem v Jwáná Wasilewiczá/ znáczne mu posługi czynił/ Tátáry poráżał. Potym dla okrutności Kniáźiá swego do Augusta Krolá viechał/máiąc bliskie powinowáctwo z Tyrránem iednák mu nie vfał/tu przyiechawßy náuczył sie Láćiñskiego iezyká/ Mąż był dowćipny.

Kleynotu Hipocentaurá / máło nie wßystkie Domy co przednieyße vżywáią / wßákoż ia wiedźiećiem nie mogł iáko iest nábyty y komuby właśnie należał.

Tego Kleynotu vżywáią Piskárzewscy/ kthorzy wyßli z Prus z Woiewodztwá Pomorskiego.

¶ Inßego Rycerstwá thám w tych kráinách Litewskich wiele/ kthorzy Herbow rozmáitie vżywáią/ Polskiem Herbom niepodobnych.

INTERREGNVM

O śmierci Krolá Augustá albo Zygmuntá Wtorego/ skoro sie dowiedźieli pánowie y Rycerstwo/

ziechálo sie ich wiele do Lowicza do Arcybiskupá Gnieźnieńskiego Jákubá Vcháńskiego z Domu Rádwan/ tám co vrádźili/ w Historyey o tym bedźieß czytał. ¶ W Krákowskiem też Woiewodztwie ná dźień 17 Miesiacá Lipcá/ do Woiewody y Stárosty Krákowskiego Janá Fierleia/ ziechálisie pánowie y rycerstwo/ kedy wiele rzeczy potrzebnych postánowili/ o czym bedźie w Historyey. ¶ Ziechálisie potym do onych Pánow ktorzy w Knyßynie przy ćiele krolewskim byli/ ná dźiesiaty dźień miesiacá Sierpniá.

Rozesłał vniwersały do Stárostow y Dźierżawc dobr Krolewskich Jan Fierley Woiewodá Krákowski/ ostrzegáiąc y nápominaiąc áby byli opátrzni y gotowi ná Zamkách krolewskich przeciwko káżdemu nieprzyiaćielowi/ zbroią wßeláką y żywnośćią áby Zamki opátrowáli/ obiecuiąc im/ iż wßystko ná liczbie potym przyiąć miano/ y o inßych rzeczách y postánowieniu ktore ná onym zieźdźie vrádźili wiádomość im dawáiąc.

W Sedomierskiem Woiewodztwie Piotr Zborowski/ ná ten czás Woiewodá tamże/ także vczynił/ o czym świadczą Acta de data w Stobnicy iedennastego dniá Lipcá/ Roku 1572.

Konfederácye ábo Káptury we wßystkich źiemiách kroleſtwá Polskiego były postánowione/ o czym y Státutá świadczą.

Pisáli też do Opátow Stárostowie Listy/ á zwłaßczá Krákowski/ áby Zamek żywnośćią co naprędzey opátrzyli/ ták z Folwárkow swych iáko y od poddánych/ zá co im pieniądze Wielki Rządzcá Krákowski dáwáć miał.

Czwartego dniá Páźdźiernika/ pánowie y Rycerstwo Máley Polski mieli ziazd w miásteczku Ośieku/ z ktorego posłáli dwoch z pośrzodku śiebie/ Káßtellaná Lubelskiego/ y Janá Sieninskiego Káßtellaná Zárnowskiego do Cesarzá/ z iákim poselstwem/ o tym w Historyey czytáć bedźieß.

Z tegoż tám ziázdu posłáli Listy do Wielkich Polakow z odpisem/ iáko oni do nich słáli oznaymuiąc/ iż złożony był Syem do obránia Krolá od Arcybiskupá/ 27 dniá Páźdźierniká/ pod Lomzą ábo pod Wárßáwą ná dźiewiąty dźień tegoż miesiącá/ á przyzwaláiąc ná ten pod Wárßáwe z nimi sie ziecháć. ¶ Przyiecháli potym miedzy Wolą wielką á Wárßáwe/ iáko Vcháński Arcybiskup Gnieźnień: Stánisław Karnkowski Biskup Kuiáwski/ Piotr Myßkowski Biskup Plocki/ Wolski Káßtellan Czerski/ Czarnkowski Stánisław Referendarz/ y wiele Rycerstwá: drugich pánow niemogli sie doczekáć/ bo był Woiewodá Mázowecki z Káßtellany onych kráin złożył drugą konwokácyą pod Lomzą/ á Máli Polacy mieli ziazd w Ośieku/ y tymże oná nie doßłá.

Przyiecháli Posłowie ná on Syem od Posłow Cesárskich do Arcybiskupá/ proßąc áby im oznaymił gdźie Pánowie ich ziecháć sie do nich ná Elekcyą mieli/ opowiedáiąc to/ że poselstwo vstne mieli do wßystkich Pánow

Koronnych

Koronnych tákie/ z iákiego wßyscy kontenći być mieli. Wßákoż im ná to powiedziano/ że tego Pánowie sámi pewnie niewiedźieli gdźie ten ziazd być miał dla wielkiego zapowietrzenia w źiemi.

Były wielkie fakcye miedzy Pány we wßystkich Powiećiech/ á wßákoż iednák Pan Bog sam wßystko do dobrego końcá y do zgody przywieść raczył dla státecznośći Rycerstwá.

Ziecháli sie Pánowie y Rycerstwo Krákowskiey y Sedomierskiey źiem w Wiślicy ná dźień świetey Lucyey/ na ktorym tám Káptur w Krákowie postánowiony ábo konfederácyą potwierdźili/ y Deputaty nań obráli/ o ktorych w Historyey wiedźieć dostátecznie bedźieß. Wßystkiey Vkráinie obronę obmyślili porządną.

Ná Konwokácyą ktora złożoná byłá ná Trzy Krole w Wárßáwie/ ziecháli sie Posłowie ze wßystkich Woiewodztw/ w Roku 1573.

Zamek Tykoćinski w ktorym skarb był Krolewski rządnie obwárowan przez Piotrá Zborowskiego Woiewodę Sedomierskiego/ Janá Chotkiewiczá Stárostę Zmudzkiego/ Janá Tumickiego Káßtellaná Gnieźnieńskiego/ Lawryná Woynę Podskárbiego W. X. Litewskiego/ kthory zlećili Stánisławowi Broniewskiemu Koniußemu Przemyskiemu/ Zygmuntowi Zebrzydowskiemu/ Woyskiemu Krákowskiemu/ Stárośćie Gorskiemu/ Lukaßowi Leckiemu Stárośćie Wolpieńskiemu/ Máćieiowi Zaleńskiemu Stárośćie Tucholskiemu/ Przedborskiemu/ y Mścibowskiemu/ Andrzeiowi Gwádowskiemu Dworzáninowi Krolewskiemu/ imieniem wßystkiey R. P. Ták Polskiego Krolestwá/ iáko W. L. X. Aby go ze wßytkiem depositem nikomu inßemu nieoddawáli/ iedno temu komu to zlecono bedźie/ zá dostátecznym námowieniem tych oboygá Páństw Pánow y Rycerstwá.

¶ W Roku 1573. Ná Elekcyą sie ziecháli Pánowie y Rycerstwo miesiącá Máiá. Tám málo nie od wßystkich Pánow Chrześćiáńskich/ Cesarzá/ y od Krolow Posłowie przyiecháli z rozmáitymi poselstwy/ o czym wßystkim w Historyey bedźie. Pokoy iednák od wßystkich przyległych sąsiad/ y ná koniec od Pogan głownych nieprzyiaćioł ná ten czás Koroná y Xiestwo Litewskie miáły. A teżby był żaden nieprzyiaćiel poćiechy odnieść nie mogł/ gdyż wßyscy byli pogotowiu ná káżdą stronę gdźieby był iedno kto sie dał znáć ábo pokazał nieprzyiaćielem.

Obran pothym y mianowan od Biskupá/ á publikowan od Márßałká Henryk Kśiąże Andegáweńskie/

po ktorego Posły obrawßy posłáli/ iákoś iuż pod Herby czytał. Przyiechał w Roku 1574. Koronowan 20 dniá Miesiącá Lutego/ przez Jákubá Vcháńskiego Arcybiskupá Gnieźnieńskiego/ z wielką pompą y z nieoßácowánym dostátkiem. Był przyiet od wßystkich stanow we wßystkich Woiewodztwách/ ná gośćińcách kedy iechał do Krákowá zaieżdżáli drudzy w Pocżćiech niemálych y dosyć ozdobnych/ o czym potym w Historyey czytáć bedźieß.

¶ Nie długo oná rádość y wielki koßt w niwecż sie Polakom obroćił/ bo iáko pretko dano znáć Henrykowi Krolowi o śmierći Brátá iego Krolá Fráncuskiego/ nie zwierzáiąc sie tego nikomu/ konie ná tho przez Fráncuzy rozsadźiwßy/ z Zamku Krákowskiego fortą wyßedßy viechał/ w roku tymże Miesiącá Czerwcá Dniá 18.

Wielka byłá trwogá miedzy ludźmi skoro sie dowiedźieli o viechániu iego. Jan Hrábiá Tecżyński Káßtellan Woynicki/ ktory ná ten czás był Podkomorzem/ obaczywßy iż Krolá niemáß/ wpadł pretko ná konie z kilkiemdźieśiąt sług/ dogoniwßy go zá Pczynem/ skoczywßy z koniá/ padł krzyżem

przed nim/

przed nim proßąc áby mu tego nie czynił. Ale Krol obawáiąc się iuż wiela rzeczy/ wroćić się niechćiał. Szło mu też o to/ áby Oyczyzny krolestwá wielkiego y bogátego nieutráćił. Ták się Tęczyńskiemu wymowił y wyprosił/ że mu pozwolić drogi przedsięwźiętey musiał. Zegnáiąc się z nim z płáczem/ obá swą krew rzeżąc się w pálce pili. Trzymał Polaki máło nie cáłe dwie lećie w obietnicy iż przyiecháć miał ná krolestwo. Ale iż trudnośći mu wielkie przeßkadzáły w oyczyznie/ wyiecháć nie mogł. Polacy też máiąc wielką potrzebę tego áby Páná záwße w źiemi swey mieli/ nápomniawßy go przez Posły swe/ áby do Krolestwá ná ktore obran/ Koronowan/ y przysiągł mu/ przyiechał/ czás mu náznáczywßy ná ktory przyiecháć miał. A záraz ieśliby tego nieuczynił/ Elekcyą ná inßego złożyli/ w Historyey ostátek mieć będźieß.

W onych czáśiech ießcze zá Krolá Henryká / w Wołoßech wielkie niepokoie były/ bo Iwoniá Hospodár / ktory był zegnał z páństwá Bohdaná/ miał niepokoy od Piotrá Multáńskiego Woiewodźicá / ktory go z Turki/ z Węgry/ z Greki/ z Serby/ y z Multany náieżdżał/ ktorym áczby się był niedał pożyć/ ále od zdrádliwych Wołochow omylon y zdradzon / o czym będźieß miał w Historyey.

Tegoż Roku grády pánowáły wielkie/ ták że y ptástwá wiele pobiły/ był Rok bárzo dla tego drogi ná zbożá.

¶ W Roku 1575. Mieśiącá Wrześniá / wielcy Tátharowie do Podola się gotowáli. O czym gdy straż znáć dálá Mikołáiowi Sieniáwskiemu Hetmánowi Polnemu z domu Leliwá / záraz Szláchtę obwieśćił. Sćiągneli się do grumády / obrawßy sobie zá Hetmáná Mikołáiá Mieleckiego Podolskiego Woiewodę z domu Gryff/ ßedł z nimi ku Sieniáwie. Pogánie fortelu użyli/ postáli przed sobą piętnaśćie tyśięcy Tátar / kthorzy práwie ná ten czás gdysmy przychodźili pod Sieniáwę/ w Miásto się wbili/ Zamek iużby byli vbieżeli ábo spalili/ bo były Tátárki bránki záczárowáły wßystkę strzelbę/ że z żadnego dźiáłá strzelić niemożono. W thym ludźie z lásow z woyski wychodźić poczęli/ przed kthorymi Strusowie dwá Bráćia Iákub y Ierzy wbieżeli ochotnie/ ácz z máłym poczęt em w miásteczko/ gromili się z onymi Pogány/ ktorzy iuż pilno domy plundrowáli/ ognie zákłádáli/ chcąc w popioł wßystko obrocić. A w tym obaczywßy lud wielki / vskoczyli do onego koßá swego/ á potym z koßem áż do woyská wielkiego w polá dźikie/ zá ktorymi postáli Hetmáni/ iáko Polny Kozaki swe/ ále iuż ták rozumieli / że Pogánie nie ostali się z przestráchu áż w Hordźie. Námawiáli Rycerstwo/ iáko Woiewodá Podolski / áby się zátrzymáli czás iákikolwiek/ obawáiąc się odwrotu. Oni to rozumieli zá rzecz niepotrzebną / roziecháli się do domow. Ledwie z koni zśiedli/ wieść przyßłá o wielkośći Pogan/ nie wierzył żaden áż ich ná oko obaczyli. Wielkie ßkody ná ten czás Pogánin w Ruskich kráinách poczynił/ o czym w Historyey dostátecznie mieć będźieß.

¶ Mostiewski przed tym niż był viechał Krol Henryk/ przez Posły swe przymierze z nim wźiąwßy/ Pernáwę / y inßych kilká Zamkow w Inflanćiech/ złamawßy przysięgę y wiárę swą/ zdrádliwie wźiął.

¶ Inßych wiele zá ten krotki czás przypadkow iáko pánował/ Historyą ć powie dostátecznie.

Tego Roku susza wielka pánowáłá/ Wisłę ná niektorych mieyscách przeieżdżano. ¶ Tego Roku w Dobrzyńskiey źiemi około Rypiná Wilk ßalony ludźi dwoienaśćie pokąsał / od czego áż trzećiego Mieśiącá srogą śmierćią niektorzy vmieráli. ¶ Tegoż roku się bárzo łyskáło in Ianuario.

Tegoż Roku w Mázowßu Szláchćicá w Kośćiele Płońskiem zábito z Ruśnice w Poniedźiáłek Wielkonocny Imieniem Frącá Mnichowskiego z domu Slepowron/ y wiele inßych swowolnych spraw w rożnych Powiećiech y Woiewodztwách było/ o czymći Historya potym powie.

Po odiechá-

☞ Po odiechániu Henrykowym/ widząc Pánowie y Rycerstwo Rzeczpospolitą bez Páná bárzo nieprzespieczną / vpomniawßy go przez Posły/ y czás náznáczywßy do kąd go czekáć mieli/ ná ktory ieśliby nie przyiechał/ inßego ná iego mieysce obráć vmyślili/ y tákże vczynili / o czym w Historyey dostátecznie czytáć będźieß.

W roku 1576. Stephan Bathory Woiewodá Siedmigrodzki/ w niemáłym Poczćie ludźi Rycerskich obrány ná Krolestwo/ do Krákowá przyiechał/ záraz z Anną Corą Krolá Zygmuntá/ á śiostrą rodzoną Augustá Krolá zmárłe°/ slub wźiąwßy/ koronowan od Stánisłáwá Karnkowskie°/ ktory ná ten czás był Biskupem Kuiáwskiem/ á potym Arcybiskupem Gnieźnieńskiem/ w niebytnośći Arcybiskupá Gnieźnieńskiego Iákubá Vcháńskiego z domu Rádwan/ kthory się był odłączył z drugimi Pány trzymáiąc ná Cesarzá. Ale skoro się dowiedźiał y wßyscy oni Pánowie o przyiechániu Krolá Stepháná / ktemu iuż o koronowánym/ nemo illorum contradicebat, zátym Krol iechał do Wárßáwy. Tám do niego wiele się ich z oney przećiwney strony zieżdżáło/ poddánośc y wiárę státeczną iáko Pánu opowiedáiąc/ czego y przyśięgámi potwierdzáli. ꝛc. ¶ Tegoż Roku po Koronácyey 25 dniá Máiá w Krákowie grom vderzył ná Pássyą w Kośćiele świętego Fránćißká. Z czego ácz się ćießyli nieprzyiaćiele Kośćiołá Bożego / ále im Pan Bog według práktyki serc ich dárzyć nie raczył/ bo to wßystko ná dobre Kośćiołowi swemu y rozmnożenia chwały swoiey obroćił/ o czymći się w Historyey ßeroko powie.

☞ W Wárßáwie będąc Krol z onymi Pány ktorzy przy nim byli/ y z tymi co się do niego zieżdżáli/ rádząc o státecznym vspokoieniu wßystkich buntownikow/ złożył Syem w Toruniu / ná ktory iádąc/ Alb: Fryderikus Márgrábiá Brándeburski/ X. Pruskie. ꝛc. Przysłał do niego Posły swe do Brześćia Kuiáwskiego z Listy/ opowiedáiąc wiárę swą/ y tę powinność/ ktorą on sam y Przodkowie iego Krolom Polskim powinni.

☞ Gdy przyiechał Krol do Toruniá / wßyscy Pánowie Pruscy przećiwko niemu wyiecháli/ tákże y Rycerstwá wiele / á według zwyczáiu odpráwiwßy przysięgę/ o potwierdzenie Praw y Wolnośći swych prośili/ co otrzymáli. Sámi tylko Gdańßczánie od nich się odłączyli/ do ktorych Krol máło ludźi do Dworu swoiego przyczyniwßy/ woysko obroćił/ nád ktorym przełożył Janá Zborowskiego Káßtellaná Gnieźnieńskiego/ Mężá w spráwách Rycerskich biegłego/ y Senatorá R. P. dobrego/ y wiernego miłośniká. Iáko długo się około tego Miástá báwił/ y iáko do pokory Gdańßczány przymuśił/ w Historyey się tego násłuchaß.

☞ Ná drugi Rok po tey potrzebie/ złożon Syem w Wárßáwie/ ná ktorym Gdańßczánie vczyniwßy pokorę/ Krolá przeprośili.

Po Seymie rychło wyiechał Krol z Wárßáwy do Ruśi ná Sędomierz/ we Lwowie nie długo zmießkawßy / do Krákowá się obroćił ná Konwokácyą. Tám do niego przyiecháli Posłowie Moskiewscy/ á wźiąwßy to sobie zá despekt że Krol przećiwko nim niepowstał áni czápki zdiął / oni też swoich zdeymowáć niechćieli/ áni poselstwá spráwowáć / y thák odiecháli. Zá ktorymi záraz Krol z woyskiem się obroćił/ w roku 1579. Przyßedßy pod Połock w wielkie niepogody/ wźiął Miásto y Zamek.

☞ Pod Sokoł Zamek ták rzeczony/ ná ktorym wiele ludźi przebránych do boiu było/ Hetmáná wielkiego Koronnego Mikołáiá Mieleckiego Woiewodę źiem Podolskich/ z Polaki tylko á z piechotą Niemiecką posłał/ ktory prętko wielką mocą wźiął/ ludźie wßystkie ná nim poráźił/

Rrrr iij tákże y Het-

tákże y Hetmány / o czym bedzie w Historyey. Insze Zamki w tymże Powiećie przez rozne Rotmistrze pobrawszy / do Litwy sie obroćił.

☞ Drugiego Roku do Moskwy sie gotował Krol / przyczyniwszy ludźi z Węgier y z Niemiec zá pieniadze / przyszedszy pod Wielkie Luki / Miásto y Zamek mocny przez moc wźiał / inszych potym Zamkow kilká / iáko Wieliż / Záwołoćie. etc.

Tego Roku w Krákowie Mieśiacá Máiá / Zydowká Márkowá żoná Fleydlowá Corká imieniem Hindlá / vrodźiłá vno partu naprzod dźiećinkę iáko męski pálec / szczurká gołe z długim ogonem / y pięćioro ptaszat / wszytko osobno / vmárłá we dwie niedźieli potym.

Tegoż Roku ná Seymie w Wárszáwie Golyńskiego czći odsądzono.

Moszczyńskiego tákże o zábićie brátá / y inszych kilká.

Tego Roku w Pułtowsku Ciećierskiego Kánoniká tamże / zábito w domu Wichorowskiego z domu Lis támże Kánoniká.

Tegoż Roku in Ianuario było wielkie łyskánie.

☞ Ná Trzeci Rok więtsze Woysko Krol Stephan zebrawszy z Węgier y z Niemiec zá pieniadze / szedł do Moskwy prosto pod Pskow / Miásto y Zamek ze wszech stron obległ. Tám vlęknawszy sie nádęty Tyrran / dumę swą vpuśćił / Inflant odstąpił / ná przymierze podług myśli krolewskiey pozwolił / z iákimi kondycyámi / toć ná potym historia powie.

☞ Krol odiechał od Pskowá do Rygi / zleciwszy wszytkie spráwę z Posły Moskiewskimi Hetmánowi Wielkiemu Koronnemu Janowi Zamoyskiemu z domu Kozłarogi alias Jelitá / ktory wszystko porzadnie postánowiwszy / po odiecháńiu Krolewskim ná onym mieyscu woysko dźieśieć niedźiel zátrzymawszy / potym ie rospuśćił / Krol do Polski sie obroćił ná Syem do Wárszáwy.

§ Roku 1582. Kálendarz odmieniono 4 Octobris, Dźieśieć dni wyrzućili.

Ná tymże Seymie Iłłowskiego z domu Prawdźicz / Syná Alexándrá Woiewody Mázowieckiego / ktory był Kásztellanem Wyskim / o zábićie Gráiewskiego Stárosty Wyskiego ná dobrowolney drodze / śćięto.

W Roku tymże mieśiacá Grudniá / Krol Stephan do Krákowá przyiechał. ☞ Tegoż czásu Jan Zamoyski Hetman y Kánclerz Koronny ná Stárostwo Krákowskie wiechał.

Tegoż Roku Krol Jezuitom dárował Kośćioł Swiętey Bárbáry / w ktorym kazánie Niemieckie bywáło / zá pilną prosbą y vśiłowániem ich.

W Połocku y w Rydze tenże Krol te Kollegia założył y nádał / á przed tym w Siedmigrodzkiey źiemi w Kołoszwarze bogáćie nádał / roku 1579.

☞ W roku 1583. Mieśiacá Czerwcá / Anná Krolowa Polska do Krákowá przyiecháłá dosyć ochędożnie / proszoná ná wesele Hetmáńskie. Támże mieszkáłá przez ten wszystek Rok / Grob sobie w Káplicy Oycowskiey gotowáć kazáłá / do ktorey Káplanom Kurántom przyczyniłá prowentow. § Wyiecháłá z Krákowá z płáczem wszytkie żegnáiąc / dniá wtorego Mieśiacá Máiá w roku drugim / do Skáły ná noc ku Częstochowey / tám stąd do Wárszáwy ná mieszkánie.

W tymże Roku Krol tylko łowy / po pracách sobie odpoczywáiąc / w Krákowskim Woiewodztwie w Niepołomicách myślistwem sie báwił.

☞ Tegoż Roku Mieśiacá Czerwcá / Dniá dwunastego / Synowicy swey Gryzeldźie / Chrzysztophá Woiewody Siedmigrodzkiego Corce wesele sprawowáł / ktorą wydał zá IANA Zamoyskiego / Hetmáná y Kánclerzá Koronnego / Krákowskiego Stárostę Generałá. etc. Wiele gośći z obu stron ná to wesele náproszonych było / ná ktore sie zieżdżáć poczęli

dniá pię w-

dniá Pierwszego Czerwcá / Krolowa naprzod Dniá Czwartego tegoż Mieśiącá / potym wiele Pánow.

§ Dniá Piątego tegoż Mieśiącá Pánná do Niepołomic przyiecháłá trzy mile od Krákowá.

Wyiecháło potym przećiwko niey wiele Pań Zacnych z Krákowá: Naprzod dwie Hrábiance Tęczyńskie / Jádwigá Myszkowska Wdowá Woiewodźina Krákowska / y Káthárzyná Rádźiwiłowa Kśiężná Kásztellanká Trocka, etc. Zophia Oleśnicka Siestrzenicá rodzona Hetmáńska Dulska / Kásztellanká Chełmieńska / Podskárbina Koronna / ktora po thym weselu skoro vmárłá / y wiele inszych Pań z nimi. Potym sam Hetman dosyć w ozdobnym Pocżćie wyiechał / przy ktorym wiele Pánow y Pániąt ochędożnie w Pocżćiech niemáłych wyiecháło.

§ A przed tym Márszałek koronny Andrzey Opaleński Wielkiey Polski Generał z domu Lodźia / z Kásztellanem Sędomierskiem / y z Páwłem Korytkiem Kásztellanem Przemyskiem z domu Kozłarogi / z Janem Fredrem Kásztellanem Sánockiem z domu Bończa / z Janem Tomaszem Droiewskiem Stárostą Przemyskiem / áż ná gránice Węgierskie wyiecháli wszyscy w pocżćiech niemáłych z żonámi / á osobliwie Márszałek / ktory miał ozdobny Pocżet Knechtow w żołtey á błękitno száchowáney bárwie / okrom inszych ślácheicow znácznych niemáło / z Pánną theż było o dwie śćie Węgrow / wszyscy Lámpárty przepasani według zwyczáiu swey źiemie. Zśiádłá Pánná iádąc do Krákowá z onymi Pániámi do gośćińcá / kthory iuż było pięknie ochędożono. A tám do niey przyiechał Hetman z onymi wszystkimi Pány. Wyszło przećiwko niemu wiele Pánow y Pań / zwłaszcża oni ktorzy byli wysłáni przećiwko Pánnie / Pánná z wielą Pań drugich / zwłaszczá Węgierskich / zostáłá w domu. Tám gdy wchodźił Hetman / wyprowádzoná Pánná od Márszałká Koronnego przećiwko niemu ná pul izby / przywithał ią á mowił do niey po Láćinie / bo ten iezyk dobrze rozumiáłá. Potym od Piotrá Myszkowskiego Biskupá Krákowskiego imieniem Krolewskim pozdrowioná y przywitána byłá. Wśiedli potym ná konie / y ná wozy Pánie / á porządnie Pánnę do Krákowá ná Zamek prowádźili przez Káźimierz.

Naprzod Márszałkow Pocżet / potym Węgrowie zá nimi / y ony Pánięta ktorzy z Hetmánem przećiwko Pánnie wyieżdżáli / á ná ostátku sam Hetman z przednieyszymi Pány / zá ktorymi iecháłá pánná / przyiechawszy ná Zamek / do pokoiu nágotowánego zśiádłá / potym do Krolowey od Márszałká przyprowádzoná / ktora przywitawszy z Pániámi Węgierskimi / ná zad odprowádzoná.

☞ Potym Dniá 12 Czerwcá / gdy czás był náznáczon ślubowi y weselu / wiele Pánow y posłow od drugich / iedni do Krolá / drudzy do Hetmáná iáko do Młodego Páná sie schodźili / weszli potym do Kośćiołá / Mszey y Kazánia wysłucháli. Skoro po Mszey weszli do Krolowey / kedy też Pánná od Márszałká Koronnego wprowádzoná z Pániámi y z Pánnámi Węgierskiemi byłá. Tám im Márćin Białłobrzeski Biskup Kámieniecki ślub dawał. § Wyszli potym ná Sale / kedy stoły nágotowáne były do iedzenia: Naprzod śiadł Krol ná Máiestáćie kosztownie przygotowánym / Krolowa po lewey stronie / potym Pánná / podla niey Hetman ábo iuż Pan Młody / podla niego Báltházár y Andrzey Synowcy Krolewscy / Synowie Andrzeiá Bathorego / potym Posłowie od niektorych Kśiążąt / Pánowie Rádni y Pánie / wszyscy według zwyczáiu mieyscá zásiadáli / Pánowie po práwym boku Krolewskim / Pánie po lewym wedle Krolowey. A byli ći Posłowie / Legat Papieski / Poseł Jerzego Fryderyká Brándeburskiego Márgrábie Kśiążęciá Pruskiego / Poseł od Woiewody Siedmigrodzkiego Synowcá Krolewskiego / Poseł od Kśiążęciá Kurlántskiego. etc. Potym Pánowie Węgierscy przednieyszy / Jan Ifin / Chrzysztoph Bánfi / Gábryel Ciáki.

Pánie záśie /

Pánie zásie/Chrystyná z Souliok/ Jerzyna Boćikáiowa wdowá/ Zophia Pátoczá/Jerzyna Bebekowa/ y Anna Pernezyna/ kthora pierwey byłá zá Jerzem Bánsiem.,

Potym Pánowie Polscy/Naprzod Piotr Myßkowski z Mirowá Krákowski Biskup Kśiążę Siewierskie/ Piotr Dunin Wolski Płocki/ Jan Borukowski z Byliná Przemyski y Podkánclerzy Koronny/ Márćin Białłobrzeski Kámieniecki y Opát Mogilski/ Biskupi. Po tych skoro Wálenty Debieński Káßtellan Krákowski/ Andrzey Hrábiá z Thecżyná Woiewodá Krákowski/Stánisław Száphrániec z Pießkowey Skáły Woiewodá Sedomierski/Chrzyßtoph Rádziwił ná Dubinkách y ná Bierży X. Káßtellan Trocki/ W. X. L. Podkánclerzy y Hetman polny.
Piotr Potulicki Woiewodá Brzeski/Konstántyn Kśiążę Ostrogskie Woiewodá Kijewski/Márßałek ziemie Wołyńskiey/ Jan Tárło z Szczekárzewic Woiewodá Lubelski/ Stánisław Zołkiewski Woiewodá Belski/ Stánisław Kryski z Drobniná Woiewodá Mázowecki/Jánuß Kśiążę Zbáráskie Woiewodá Bracłáwski/ Káßtellan Sedomierski/ Jan Hrábiá z Tecżyná Káßtellan Woynicki Podkomorzy Koronny / Jan Zborowski Káßtellan Gnieźnieński/Páwel Szczáwiński Káßtellan Lecżycki Ochmistrz Krolowey/Márćin Leśniowolski z Obor Káßtellan Podláski/ Stánisław Stádnicki Káßtellan Sadecki/Mikołay Fierley z Dobrowice Káßtellan Biecki Refferendarz/ Mikołay Ligezá z Bobrku Káßthellan Wislicki/ Jerzy Mnißek z Wielkich Końcżyc Káßtellan Rádomski/Jan Sienieński Káßtellan Zárnowski/ Páwel Korytko Káßtellan Przemyski / Jan Fredro z Pleßowic Káßtellan Sánocki / Stephan Grudzieński Káßtellan Nakielski/ Stánisław Rádzimiński Káßtellan Zakrocżymski Stárostá Liwski/ Jan Dulski Káßtellan Chebniński Podskárbi Koronny/ Andrzey Opaleński Márßałek Koronny General Wielkiey Polski / Andrzey Zborowski Márßałek Nadworny Stárostá Rádomski / Kśiążętá Sluckie Trzey/ Kśiążętá z Ostroga Trzey/Kśiążę Roman Sángußko. Ci zásie Pánowie Posły swe przysłáli / Stánisław Karnkowski Arcybiskup Gnieźnieński / Hieronim Rozrażewski Biskup Kuiáwski/ Jerzy Rádziwił Biskup Wileński/Adam Pilchowski Biskup Chelmski/Stánisław Hrábiá Zgorski Woiewodá Poznáński/ Mikołay Rádziwił Woiewodá Wileński Hetman Nawyżßy W. X. L. Mikołay Mielecki Woiewodá Podolski/Ostáphiy Wołowicż Káßtellan Wileński/ Kánclerz W. X. L. Jan Sierakowski woiewodá Lecżycki/Jan Kißká Stárostá Zmudzki Podcżáßy W. X. L. Andrzey Wiśniewiecki woiewodá Wołyński/ Grzegorz Zieleński woiewodá Płocki/Anselm Gostomski woiewodá Ráwski/Fábian Cemá woiewodá Márborski/ Jan Tálwoß Káßtellan Zmudzki / Jan Hlebowicż Podskárbi W. X. L. Stánisław Hrábiá z Lábißyná Latálski Stárostá Człuchowski. ⁊c. ⁊c. Od Miast Posłowie/Gdańscy/Toruńscy/Elbiescy. Było stołow dwádzieśćiá. Skoro po obiedźie/Naprzod Krol ze wßystkimi Pány wyßedł/potym Krolowa z Pánna Młoda y z Pániámi wßystkimi/ tám áż do wiecżorá táńcowáli. Potym Pánne do łożnice doprowádzono/kthora imieniem Krolewskiem oddawał Márßałek Koronny / od páná Młodego dźiekował Biskup Krákowski. Názáiutrz Trzynastego dniá tegoż Mieśiącá przed obiádem vpominki Pániey Młodey od Hetmáná oddáne były przez Káßtellaná Sedomierskiego/ Mánuelle z kámieńmi drogiemi/ Łáncuchy/Kubki rozmáite/ Altembásy/ Złotogłowy/ Srzebrnogłowy ná ßáty. Potym od Krolá y od Krolowey/zátym Kśiążąt wyżßey pomienionych posłowie/od Pánow ktorzy sami byli / iáko też y posłowie od drugich pomienionych/ y od Miast roznych/Pániey Młodey wincżuiąc ßcżeśćia według zwycżáiu wßyscy vpominki dawáli. Tym wßystkim dźiekował Chrzyßtoph Rádziwił Kśiążę ná Dubinkách y ná Bierży Káßtellan Trocki. Potym

śiadáli do stołu/skoro po obiedźie tańce były rozmáite/ tákże dniá trzećiego. Potym Krol odiechał do Niepołomic/tám sie myślistwem zábawiał/Hetman też Roki iáko Stárostá mieyscá onego odsadźił. Dniá potym trzećiego/gdy Krol z Niepołomic przyiechał/wßyscy Pánowie do niego sie ziecháli/á rozmowe o spráwách R. P. mieli.

Naprzod im Hetman ábo Kánclerz wylicżał rzecża piekna dosyć potrzeby wßystkie y przypadki R. P. Potym káżdy według mieyscá swoiego co rozumiał wotowáli/ tákże áż do Niedźiele ná poránki zieżdżáiąc sie do Krolá namowy zobopolne miewáli. W Niedźiele potym Krol z Krolowa/y Pánowie wßyscy wyżßey pomienieni/Posłowie tákże/do Sale ná tho kosztem zbudowáney w Zamku ná Rápßtynie/od Hetmáná proßeni/przyßli ná obiad. Byłá oná Salá ozdobnie przystroiona/ ták málowániem misternym iáko y obićiem kosztownym. Ná wchodzeniu przed Sala były dwie ossobie ryte miedzy słupámi/Mars ná práwey/ ná lewey Białłagłowa trzymáiąc Signa Victoriæ, á we wnątrz wßystká Historya o wźięćiu Proserpiny misternie wymálowána / ná przećiwko drzwiam Máiestat Krolewski Złotogłowem obity/nád stołem Herby Krolewskie / nie dáleko drzwi służbá áż pod sámy wierzch pełná kubkow kosztownych/ ktora mogł ßácowáć ná sto tyśiecy złotych y lepiey.

Tymże też porządkiem iáko w przeßła Niedźiele / oni wßyscy gośćie v stołow śiedźieli/ po obiedźie były gry y kunßty rozmáite/ ná ostátku obiádu od Hetmáná ábo Páná młodego podárki oddawáne były/Naprzod Krolowi dał Koń stádá swego/ ktory Vroda y Cnota podobien był Dźiánetowi. Krolowey Kubek ossobny/z ktorego pode Pskowem gdy tám był z woyskiem od Krolá iáko Hetman zostáwion / zá zdrowie Krolewskie y oney sámey piiał. ⁊c. Inßym potym gośćiom swym/Pánom y Pániam/y Posłom pomienionym/ Portugały złote/ná ktorych byłá twarz Krolewska z iedne strone/z druga żáłosna Figurá o wźięćiu Połocká y ziemie Inflantskiey iáko niżey obacżyß. Po obiedźie skoro były tańce rozmáite áż ku wiecżorowi / wiecżor kunßty rozmáite ogniste. Przyßły potym dwie Roćie pieße po stároświecku/w zupełnych łśniących Kiryśiech vbránc/ktorzy z soba pießo drzewká krußyli/niektorzy też z soba broniámi w rącż cżynili/ná co Krol/Krolowa/y wßyscy gośćie chetliwie pátrzáli długo w noc.

Drugiego dniá tákże Krol y Pánowie wßyscy z Rády wyßedßy/zeßli sie ná obiad támże do tego gmáchu. Po obiedźie Krol y wßyscy máło sie przechodźiwßy/znowu sie ná wiecżerza zeßli. Po wiecżerzy gdy nalepßey myśli być pocżeli/wystąpiło iákoby z Niebá kilká Bogow y Bogiń vbránych kosztownie. Naprzod sámi z soba rozmáite tańce mieli/potym Jmie Krolewskie y Zamoyskiego Páná Młodego/ktoremu to kwoli cżynili/Pániey Młodey tákże/wysłowiwßy y pozdrowiwßy/z Pánnámi y z Pániámi táńcowáli. Tákże y trzećiego dniá do onegoż gmáchu wyßedßy z Rády Krol z onymi Pány wßystkimi/ná obiad sie zeßli. Po obiedźie ná Rynku były rozmáite igrzyská y gonitwy / wßytkie Kámienice około Kośćiołá Pánny Máryey w rynku dla Pánow y Pań zápowiedźiáne były / á ossobliwie iedná v Janá Szpiglerá Mießcżániná y Rayce/ w ktorey Krol z Krolowa śiedźiał.
Ten ćießąc sie z tego że Krol Dom iego náwiedźił/vpominek dárował/ktory Krol wźiąć roskazawßy hoynie łáska nágrodźił. Ná rynku byłá wielka ćiżbá/y po gmáchách ná ostátek/ták áż sie z ludźmi łamáły. Były dwoie Spektákulá ná Rynku/ná iednym było wiele Pań y Pánien/ná drugim Sedźiowie y sam Hetman. Tám naprzod śiedḿ par z kopijámi wyiechawßy / zá tarcżámi ná ostre gonili rządnie y meżnie dosyć / Hetmáńscy z niekthorymi Dworzány Krolewskimi/ iáko naprzod Podhorecki Wácław/ Páwel Rácko/Andrzey Grudziecki/ Jákub Jankowski/Stephan Kázimierski / Stánisław Gorski/Páwel Piaskowski/ Mikołay Rogoziński/ Bronisław Orcho-

wſki/ Márcin Kiermáńſki/ Jákub Miłkowſki/ Chrzyſztoph Broniewſki/ Jan Dobek/Stániſław Ciminſki. Ci wßyſcy przed tym żołnierſko ſłużac do moſkwy wiele á meżnie z nieprzyiácioły czynili/ á potym do Hetmáná przyſtáli. Mieli chorogwie pod herbem Hetmáńſkim trzemi Drzewy/ná ktorych był ten text nápiſany/ CERNIT ET AVDET. Y ten: VTRAQ; CIVIS. Wśiádáiac ná konie wßyſcy/ieden drugiego przepraßáli/y to/ieśliby ktory zá przypadkiem nießcześćia był obráżon/y zábit ná koniec od drugiego/ſobie odpußczáli. Było ránnych kilká w tym tám igrzyſku/iáko Grodziecki/ktoremu kopijá przez reke przebiegłá/ Káżimierſki tákże przez rámie ßkodliwie był ránion/pod Miłkowſkiem koń ránion/ pod Dobkiem koń zábit/ktoremu záraz Hetman ſwego dobrze vbránego/ná ktorym ſám śiedźiał/ oddáć kazał.

Zátym ſkoro ſie tá gonitwá dokończyłá/przyiechał Mąż ná koniu ná onże plác w Murzyńſkim hábićie/proßac Sedźiow/ktorzy śiedzieli in ſeorſiuo ſpectaculo, żeby Pánu iego ná on plác przyiecháć dozwolili. Záthym gdy mu dozwolono/Mikołay Wolſki Miecznik Koronny/Stároſtá Krzepicki/ po Murzyńſku ze wßyſtkim pocztem koßtownie vbrány/wyiechał ná woźie pozłoćiſtem/Pánná ktora byłá podpárta Herbem Zamoyſkich domu/á z tyłu Biały Orzeł w Koronie/ná tey Jmie Krolewſkie nápiſane było po Grecku STEPHANOS, Zgeby wychodźił głos/ REGNI AC TRIVMPHI NOMEN & OMEN, A ná Kopijách text nápiſany/ RECTIS BELLI PACISQVE CONSILIIS. Zá Pánna ßli Meżowie po Murzyńſku vbráni w páncerzách z płotná ná to vczynionych á w wieńcách/ zá ktorymi ßedł Elephánt/v ktorego ná grzbiećie byłá Wieżá/z ktorey rozmáite kunßty Pußkárſkie wychodźiły ogniſte/ Vellum Złote nieśli ná trzech Wielbłądách Murzynowie/Trebáczow było ośm tákże po murzyńſku vbránych.

☞ Potym Mikołay Zebrzydowſki Stároſtá Wſtężycki w Oſſobie Sáturnuſowey/iáko Rycerz złotego wieku ná on plác przyiechał/ Woz ćiagnely Dźień y Noc dwánaśćie Dźiatek Białych/ tákże wiele czarnych nadobnie vbránych w hátłaſowe ßáty/Gwiazdy po nich: Białe trzymáły práwa ſtrone/Czarne lewa/láncußkámi powiazáne/á wßyſtki Zegárki nioſły ná głowie/Siedźiał ná woźie SATVRNVS z broda śiwa/ Koſe w rece zbroyney trzymał/ TEMPVS wßyſtkich poganiał trzymáiac ná głowie Zegárek/ w pul wozá śiedźiał SCIPIO, Złota Bánie wielka w reku trzymał/ktora znáczyłá wiek złoty zá pánowánia Krolá Stepháná.

☞ Záthym Stániſław Mińſki wyiechał ná onże plác/ Jowißa y Minerwy oſſoby ná woźie máiac/woz był ná Swerách Obłokiem nákryty/co było z báwełny miſternie przyprawiono / kthory ćiagnęli Trzey Orłowie/ná práwey ſtronie śiedźiał IVPITER,przed nim łyſkánia ſtráßne były ogniſte/ktore gdy doßły onego Obłoku/ zrázu ſie gwałtem żarzyć poczeły/ áż Bog z Boginia záledwie z onego wozu vćiekli/ iednák vgáßono. Trzymáli IOVIS z MInerwa Gniazdo/ná ktorym śiedźiał Orzeł Biały/ co znáczyło/iż zá ich obrona abo pomoca (iáko ludźie Pogáńſcy rozumieli) Páńſtwá w pokoiu ſpráwowáne były/ á iż tym Bogom przed tym Orłá ofiárowano/ktorego Kroleſtwo Polſkie zá Herb vżywa/okázuiac też to/że oni ſámi Krolowi temu z rąk to ſwoich oddáli/y to znáć iákoby dawáiac/że dla nich tákie ßcześćie Kroleſtwo y ſławá zá fortunnym zwyćieſtwem ná wßyſtkie nieprzyiacioły ſie rośćiagáłá/á oni z tego ſie ćießac z niebá ná źiemie zſtapili/ obiecuiac y nápotym ßcześliwe powodzenia. Był Woz oſobnie vrobiony/miáſto kół ná czterech ſie Swerách toczył/ ná ktorym Niebo ábo one Gmáchy Boßkow onych ná cztery częśći ſie dźieliły/ná káżdey Swerze były trzy Znáki Niebieſkie z Gwiazdami/ktore zowa Signa Zodiaci, oprocz ſámego Jowißá ktory ná woźie śiedźiał. Prowádźili go Sátyrowie czte-

rey/przy nich Rycerz w oſobie Argántowey co był Krolem w Boecyey/trzymáiac w lewey rece Tarcz/ná ktorey były dwie Polá Białe á żołte/ w práwey rece dwie Jábłce/ ćiſkał á chwytał drugie/ trzećie noga od śiebie odbiiał/á miał ten text nápiſany/ Acquirit, Habet, Spernit.

☞ Stániſław Zołkiewſki Woiewodzic Bełſki w Oſſobie Dyany myśliwey wyiechał/ná znák tego/iż Krol po woynie w pokoiu zábáwiony náráczey ſie myśliſtwem zábawiał. Miał ná ſobie vbior zielony/máiac podla śiebie czternaśćie Nimph/ktore wiodły Chárty y Ogáry/y dwoch Jeleni / wßyſtkie były ochedożnie y koßtownie vbráne. Okazawßy roſkoßy ſwe Krolowi/ Dyaná ná koniu ná ſtrone odiecháłá/ zá nia ſkoro Tryumph Moſkiewſki/ktory ták był przygotowány: Wieżá ktora toczono od Wáyſowey Kámienice ku onemu plácowi ná widok przed Krolá/ ktory śiedźiał w Szpiglerowey Kámienicy/nád Bráma było nápiſano ten Text:

STEPHANO Regi Polo: Mag: Duci Lit: Moſchouitico: victori, Triumphatori, Polotia Liuoniaq; receptis, & Lituaniæ finibus prolatis. S. P. Q. P. Ná práwey brony ſtronie ten napis/Magnanimitate & Clementia. Ná lewey/ Nil procraſtinando. Po ſtronách záśie ten był text/ná práwey/ Nec Vrbis Portis. Ná lewey/ Nec Orbis Finibus. A gdy ia przytoczono nieznácznie bliżey ku plácowi/ Naprzod wyßło ludźi pießych ochedożnie vbránych kilkádźieśiat iáko iácy żołnierze / zá nimi Trebácze/po nich ſkoro Proporce ábo Znáki woienne/zá nimi Jezdá/przed ktora Rotmiſtrze/á przed wßyſtkimi Giermek koßtownie vbrány/Piechotá wßytká z pozłoćiſtymi Szefeliny po ſtároświecku. Zá nimi ſkoro ná trzech wozìech wieźiono podobieńſtwá onych wßyſtkich ſpraw woiennych/ kthore przez trzy látá w Moſkiewſkiey źiemi poodeymowáne były/ Miaſt/ Zamkow pobránych/Rzek/Láſow przez ktore ſie przepráwowáły woyſká/obleżenia Zamkow y dobywánia ich/ ná drugich wozìech Páncerze/ Zbroie/ Tarcze/Oßczepy/Drzewá/y inße rozmáite broni Moſkiewſkie wieźiono/zá nimi ludźi oboygá ſtanu iákoby wieźnie/ y wielka zdobycz ábo łupy: Jnflantſka źiemiá ná kßtałt Białeygłowy przyprawiona byłá ochedożnie / w Wieńcu zielonym ná ßerokiem plácu/kedy oney wßyſtkiey kráiny własność wykonterfetowána byłá/ á Moſkwićin v niey pod nogámi przydeptány. Zá tymi wßyſtkimi ßli Meżowie/ktorzy bronili tego áby ſie ludźie nienáćiſkáli/za nimi woz koßtowny ku Tryumphowi należacy/że wßyſtkich wozow nawyżßy we cztery konie Białe/ ná przodku v wozu Orzeł biały wyćiagnał ßyie/ Mąż ná koniu z Łukiem/w tyle v niego Pánná / kthora w práwey rece trzymáłá Wieniec/w lewey Kłos/w tyle wozu trzy Kopije/od ktorych ná láncußkách trzech ieden wielki láncuch wiśiał/ kthorym był Moſkwićin przywiazány/á zá wozem wieźniow po Moſkiewſku vbránych niemáła grumádá / Hetmánow/Woiewod/w Jnflánćiech/pod Połockiem/pod Sokołem/pod Łukámi Wielkimi/pod Zawołoćiem / y indźiey pobránych / zá nimi inße poſpolſtwo/á zá tymi wßyſtkimi Błazen/ kthory ſie pośmiewał z onych pierwßych hárdych fukow y z śmiáłośći nieprzyſtoyney ich / y z Wielkiego Kniáźiá Moſkiewſkiego. Podla wozow miedzy onymi wieźniámi ßły Białegłowy z Lámpámi/ z ktorych oſſobne perfumy wychodźiły / ná oſtátku Muzyká/ wßyſtki w Wieńcách. A ten Tryumph wywiodły Kśiażetá Słuckie/Bráćia rodzeni/o ktoryches czytał pod Herbem Kśieſtwá Litewſkiego.

☞ Zá nimi záraz wyiechał Oćieſki Joachim z Domu Jáſtrzebiec/ná woźie w ßeść koni z przyprawionymi ſkrzydły/śiedźiał ná woźie CVPIDO nági z kedźierzáwa głowa máiac záwiazáne oczy / Sáydak ná rámieniu/podla ktorego śiedźiáły chłopietá bárzo pieknie śpiewáiac / á z

obu stron około wozu świece lane y kunßty pußkárskie misternie wymiotano.

☞ **Zátym skoro Wenus ná dwoch Wielorybách ná Muśli morskiey siedząc wyiecháłá/** trzymáiąc Paryssa związánego łáncuchem/ co wywiedli Jan y Piotr Myßkowscy/ Synowcy Piotrá Biskupá Krákowskiego/ ci przemysłem y ochędostwem wiele inych celowáli. Szłá naprzod Muzyká pieknie y kosztownie vbrána/ zá Muzyka czterey Trebácze/ w żołtem y w białłym Háthásie. Wielorybom z oczu y z gab po wßystkich stronach pryskáłá wodá perfumowána ná ludzie ktorzy sie náciskáli/ czym wielki przestwor sobie czynili. VENVS kosztownie vbrána/ byłá w brunatnym Złotogłowie/ kßtałt z białego á żołtego Altembásu/ zá nią iecháli dwá Pátronowie/ Jábłko Złote Sędziom oddáli/ ná ktorym był Text pisany: Pulcheriori detur: To potym do ręku Pániey Młodey od Hetmáná podáne było. Mieli Lokáiow dwánascie/ w czerwonych/ w białłych / y modrych Hátłasiech/ cztery konie powodne / Deki ná nich Hátłasowe/ z błękitnego/ z czerwonego á z żołtego/ háwtowáne złotem/ kthore wiodły Białłegłowy w kitaykowych ßatách wiśniowych/ głowy pieknie vbráne.

☞ **Miotano ná placu Talery śrebrne/** ná ktorych byłá z iedney strony Twarz Krolewska/ z drugiey strony ten Konterfet.

¶ Chceßli ßerzey o tym wiedzieć/ czytay Epistolam R. H. S. R. Ad Georgium Fridericum Marchionem Brandeburgeñ in Prusia Ducem.

☞ **Po przenosinách w kilká dni roziecháli sie oni Pánowie/** Krol tákże w Niepołomicách sie kilká czásow zábáwiwßy/ wyiechał do Litwy 15 Septembris, Roku 1 5 8 3.

¶ Tegoż Roku ßostego dniá Lipcá Lwicá ná Zamku Krákowskiem chowána/ miáłá czworo Lwiąt / chowáły sie mało nie do pułrocza dobrze/ potym pozdycháły.

¶ W Roku 1 5 8 4. Tátharowie około Winnice y Chmielniká wielkie ßkody poczynili/ Slácheckich Domow przez dwádzieścia znácznych wybráli/ o czym potym będzieß lepßą spráwę miał w Historyey.

¶ Thego Roku vmárł Alexánder Mieleński Biskup w Jnflanciech Wendeń/ był y Opátem Mogileńskiem/ Cnotliwy y dobrze zásłużony Rzeczypospolitey Biskup/ ná iego mieyscu został Synowiec iego własny z Domu Wężele.

¶ Tegoż Roku vmárł Jan Borukowski Biskup Przemyski Podkánclerzy Koronny.

¶ Tegoż Roku Kátárzyná Krolowa Szwecka vmárłá/ ktorey w Krákowie Anna Krolowa Polska dostáteczny obchod pogrzebu spráwowáłá.

¶ Tegoż Roku vmárł Andrzey Hrábiá z Gorki Kásztellan Miedzyrzecki/ po ktorym wielkie skárby y máietność ná Brátá Stánisłáwá Woiewodę Poznáńskiego przyßły.

¶ Thegoż Roku vmárł Kásper Zebrzydowski Woiewodá Káliski w Niedzielę Wielkonocną/ w Krákowie ná Zamku pochowan/ Dniá Czternástego Miesiącá Máiá.

¶ Tegoż Roku vmárł Lukaß Podoski Proboßcz Gnieźnieński/ prálat zásłużony Krolom y R. P. we śrzodę przed Swiąteczną Niedzielą/ Dniá ßesnastego Máiá.

¶ Tegoż Roku vmárł Andrzey Dzierzánowski Opát Wągrowiecki z domu Gozdáwá/ po nim wziął Woyciech Záiączkowski z domu Zarębá.

¶ Tegoż Roku ze Czwartku ná Piątek 18 Maij Olkuß zgorzał.

W Roku

W Roku 1 5 7 6.

Z tym Kleynotem rowno z Krolem przyiechał Mąż z Węgier Jmieniem Ferens de Weseliny/ dobrze zásłużony z młodości Pánu swoiemu / zá co potym do znácznego opátrzenia przyßedł od Krolá Stepháná/ po śmierci Káspra Bekießá Stárosty Lánckowuńskie°/ to stárostwo y żoná iego do stanu małżeńskiego mu daná z wolą Krolewską / z ktorą ma potomstwo. Tenże Dębno Zameczek zá Brzeskiem kupił od Dębieńskich z Domu Odrowąż / y ze wśiámi do niego przyległymi. Jnßych ácz niemáło Węgrow przyiecháło przy tymże Krolu / wßákoż ten był náznácznieyßy w łásce Krolewskiey/ y tu w Polßcze sie sposabiał/ ná sie y ná Potomstwo w máietność ziemską/ á znácznie.

Herby Nowe/ ktore Krol Stephan

ná tey tám Expediciey Moskiewskiey Rycerstwu zásłużonemu nádał/ ktorzy iż nie byli przyięci od żadney Fámiliey/ ále podobnie zasługam ich (iáko to Listy káżdego opowiedáią) im nádawano/ dla tegom ie tu ná státku położył: A ták Naprzod czytay

O Kleynocie Połotá/ nábytym pod Połockiem w Roku 1 5 7 9.

IN NOmine Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam, &c. &c.

NOS STEPHANVS DEI Gratia REX Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, &c. &c. Princeps Transiluaniæ. &c.

NOTVM testatumq; facimus præsentibus litteris nostris, Vniuersis & singulis præsentibus & futuris earum noticiam habituris, quod cum suscepto grauibus decausis bello aduersus Ioannem Basiliadem Moschorum Principem hæreditarium, Regni nostri hostem, Arcem Polocensem celebrem, tocius septemtrionis propugnaculum, non multis ante annis prædecessoribus nostris, à Magno Lituaniæ Ducatu ademptam, tanquam belli precipuum opus, dicionibus nostris confiniorem, inprimis recuperandam summisq; viribus nobis opugnandam sumpsissemus, preclarã nobis in ea opugnatione nauasse operam strenuum Valentinum Wąssouicz, Famati Iacobi Wąs Ciuis & Ahenarij Leopoliensis filium, cum enim Arcem prædictam loco & arte egregie munitam, validisq; præsidijs firmatam, ac ingenti belli apparatu rebusq; omnibus arcende oppugnationi necessarijs

 instructam,

instructam, & adornatam, igne ad extremum in ipso æstatis exitu, ac tempore à bello gerendo prorsus alieno expugnare aggrederemur. Memoratus Valentinus Wossouicz acceptis piceis thedis sulphore & intro ad corripiendam repentem flammã obrutis, ac aheno ardentibus carbonibus referto, contempto potentissimo mortis periculo, hora diei 22. sub ipsas arcis municiones successit, aduersus tot horrenda tormentorum fulmina, & sagittarum atqꝫ glandium grandinis instar emissarum ictus, ac pene innumerabilem omnis generis tellorum, superne accidentium multitudinem, nihilqꝫ permotus grauissimo vulnere, secundum vterum accepto & visceribus ipsis eodem sclopei ictu delectis. Turim quam castra appelabãt, primus omnium inflamauit. Quo deinde latius serpente incendio celere quoqꝫ munitiones conflagrarunt & Arx ipsa ab ea parte defenssoribus est nudata, hostisqꝫ superbus nulla suorum paulo ante strage temporis breuitati confidens construatus, tot tormentorum pilis horrendum in modum per arcis munitiones in ipsum Arcẽ contursis edita tandem, ad deponendam Arcis spem suscipiendæ, quæ faciende dedicionis cõsilia descendere est coactus, in eodem exequando opere, prænominato Valentino Wossouicz manus quoqꝫ dextra bis est traiecta in primis quidem sub ipso pugno blumbea glande, deinde vero sagitta secundum policem imissa, ac tum demũ cum ijs virtutis suæ monumentis obstructis vt cunqꝫ bombasio vulneribus, visceribusqꝫ ipsis coopertis prædictus Valentinus Wossouicz ad suos se recepit. Quaquidem sua tam forti & strenua in expugnatione Arcis predictæ Polocensis opera, vt nobis non postremo fuit adsumento, sic exteris gentibus nostris sub signis militantibus armorum & gloriæ auidis abunde declarauit, minime in Polonis iam tandem ad antiquas & veteres suas artis reduci incipientibus esse extinctam pristinam illam vim & virtutem militarem qua olim diuersis subactis nationibus tam longè atqꝫ latè imperij sui fines protulerunt, & qua vinci turpe semper ac flagitiosum esse duxerunt. Volentes igitur tam excelenti memorati Valentini Wossouicz virtuti pare gratiam referre, ac ceteros deinde ad talia in posterũ audenda, & in primis dum ceptum cum hoste prædicto prosequimur bellum consumatamqꝫ eius diuino freti auxilio & nostra subnixi equitate, petimus gloriam alacriores facere. eundem cum omni ipsius legitima posteritate nobilitandum ac in ordinem nobilitatis Regni nostri adhibentis & admitendum esse duximus, vtiquidem ipsum cum omni posteritate ipsius nobilitamus, in ordinemqꝫ nobilitatis Regni nostri adhibemus & admittimus, per præsentis accedente ad id omnium Regni nostri & Magni Ducatus Lituaniæ ordinũ consensu ad hæc generalia Regni nostri comitia cõgregatorum, ipsique pro Stemmate manum sagitta transfixam ardentem facem compræhendentẽ in campo rubeo, ac super eam deinde turim biculmineam, instar turis ab eo inflamate depictam, tanqꝫ veram ipsius virtutis imaginem, non hæreditate aliqua relictam, sed nunc primum nostro in Regno ipsius virtute & sanguine partam & quæsitam, damus & concedimus, quemadmodum quidem hic in hisce litteris cernitur expressa, cognomenqꝫ deinceps eidem nouum videlicet Polotinski imponimus, ab Arce prædicta Polocia, à nobis expugnata atqꝫ capta, & flumine Polota eandem alluente, quo transito ipsam Arcem inflamauit, originem ducens, hoc igitur cognomen videlicet Polotinski cum omnibus suis posteris quantisper quidqꝫ stirpis eius supererit, æterna persecula habebit & obtinebit, ac supra expresso Stẽmate tam in obsignandis litteris quam in monimentis ædificijs, & actibus quibusuis nobili viro exercendis omnibusqꝫ imunitatibus priuilegijs & prærogatiuis vniuersis nullis penitus exceptis, quibus omnis in vniuersum nobilitas Regni nostri gaudet, non secus vtetur, non minusqꝫ ad quosuis in Regno & dominijs nostris honores & dignitates tam spirituales quam seculares, cum legittima posteritate sua erit aptus, quam ij, qui ex maioribus suis auis, proauis, adauis, nobilitatis initium

ceperunt. Quod vobis vniuersis & singulis, qui ex equestri ordine & nobili sanguine orti & ad quosuis honores atqꝫ dignitates nati estis denunciamus, testatumqꝫ facimus, ac pro auctoritate nostra Regia proqꝫ fide vestra vos hortamur, vt prænominatum nobilem valentinum Polotinski ob egregiam eius virtutem insigni nobilitatis à vobis decoratum, gradu & existimatione æqualem vobis habeatis, nec haud clam, aut palam, honori & famæ eius vllo modo detractũ esse velitis, quod nos omnino pro officio & virtute vestra facturos non dubitamus, quod si vero aliquis ex hominibus & potestatis nostræ, litteris præsentibus & existimationi insigniqꝫ nobilitacionis ipsius nobilis Valentini Polotinski obtrectare voluerit, pœne in Statutis ratione præmissorum præscripte, tociẽs quotiens id admiserit succumbit. Harũ quas manu nostra subscripsimus, Sigillumqꝫ nostrum ipsis apprimi iussimus, testimonio litterarum. Datum Varsouiæ in conuentione Regni generali, die prima Mensis Ianuarij, Anno 1 5 8 0. Regni vero nostri 4. Per manus Illustriss. & Magnifici IOANNIS Zamoyski de Zamosczie, Regni Poloniæ Cancelarij, Belzeñ. Knyszyneñ. Zamecheñqꝫ. Capitanei, Præsentibus Reuerendiss. in Christo patribus. &c. &c. &c.

☞ Ná tymže Seymie miał znáczne opátrzenie od tegoż Królá w Przemyſkiey ziemi. Był potym Rotmiſtrzem ná drugi Rok pod Wielkie Łuki: miał ná ten czás ſyná ktoremu tylko rok był Stephaná z Regino Absolomowno.

O Kleynocie Pogonia Nowo nábythym/ w Roku 1 5 8 1. Przez Kryſztofá Stephánowicá Piſárzá z Skárbu Krolewſkiego/ znácżnym meſtwem y zaſługámi inſzemi/ ktore Liſt Krola Stephaná w Metrike wpiſány opowieda/ opuſzcżáiąc przodek ktory wyżſzey piſánemu Liſtowi ieſt podobny/ tylko co potrzebnieyſze rzecży thu ſie przełożą dla wiádomośći inſzym.

STEPHANVS Dei Gratia Rex Poloniæ, &c. &c. VISVM est nobis vt inter eos qui cum alijs in bellis tum in hac expeditione præsenti Plescouiensis strenue sese geserunt. Egregium Christoferum STephanouicz serui torem nostrum, iam longo temporis spacio in Tesaurario modo notarij officio non minori fide quam industria cum laude omnium diligentiaqꝫ fungentem, &c. &c. Propter illius strenue gesta quæ nobis per Illustrem & Magnificum IOANnem Zamoyski supremum Exercituũ Regni Campiductorem & Cancellarium generalem Cracouieñ, Belzeñ, Knyszyneñ, Miedzyrzeceñ, Crizouieñ, &c. &c. Capitaneum.

Commendata sunt cum præteritis nostris contra Moschum expeditionibus & arcium vt pote Połocko/ Wielkie Łuki/ propugnationibus tamen præsertim in præsenti huius anni circa Plescouiam oppugnatione, ibi periculosa & dificillima quæqꝫ tentando fortis & strenui militis in eruptione documenta edidit in æquestrem ordinem adscriberemus, & nobilitatis Regni nostri prærogatiuis honoribus & eminentijs, ipsum & successores illius legittime descendeñ, ornaremus prout præsentibus ijs adscribimus, illicqꝫ à loco vbi in nostro & Reipub. seruitio summa cum admiratione periculose versabatur, & ab armis quibus tempore irruptionis vsus est, & posteris illius nomen &

Stemma in perpetuum retineñ. nobilitatis suæ argumentum, quo cæteri ad similem virtutũ imitacionem, & studia militaria, hac benignitate nostra prouocarentur, damus & concedimus, ipsumq; Christopherum Stephanouicz, notarium tesauri nostri, eiusq; posteros legittime descendentes in iura regni, & ordinis æquestris, successoresq; illius cooptamus, cognomenq; ei & successoribus illius Plesko wski / & Arma quibus in posterum vtetur, videlicet manum dextram loricatam, Simiteram euaginatam portantem, in campo rubeo, nec non in vertice huius modi Stẽmatis, galeam millitarem apertam, cum aurea desuper Corona ex qua milles armatus cum Simitera in manu dextra portans eminentem, gratiose largimur, & conferrimus, cognomenq; huius Stẽmatis Pogonia assignamus, &c. &c. Datum ex Castris nostris ad Plescouiam Ciuitatẽ die 21. Mensis Nouembris, Anno 1 5 8 1. Regni nostri 6.

O Kleynociech wßystkich Páństw álbo Woiewodztw Krolestwu Polskiemu/ y Wielkiemu Kśięstwu Litewskiemu należacych. Kśiegi Piate.

Naprzod Woiewodztwo Krákowskie vżywa Orłá Białego ná Choragwiách / w one czásy gdy bywáły pospolite ruszenia częste / iáko też y od Vrzednikow Ziemskich / od Sedziow gdy Rycerstwo ná Roki przednie sie pozywa / pod tytułem Krolewskim á tákowym Herbem wydawáne bywáia pozwy od iednych ná drugie.

¶ Ma tho Woiewodztwo w sobie naprzednieysze Senatory / Biskupá ktory był tego czásu piotr Myßkowski z Domu Jástrzebiec/ wziet po Fránciszku Krasinskim z Domu Slepowron.

¶ Kásztellan Krákowski ktory przed Woiewoda mieysce pierwße ma w Rádzie/ co był przemienił Bolesław Krzywousty/ dla czego czythay Kromerá lib. 5.

¶ Był tego czásu Kásztellanem Wálenty Debieński z Debian z Domu Ráwicz/ wziet był po Mieleckim z Domu Gryff.

¶ Woiewoda był Andrzey Teczyński Hrábiá z Domu Topor / wziet po Pietrze Zborowskim z Domu Jástrzebiec.

¶ Kásztellanem Woynickim Jan Teczyński Hrábiá/ brát iego rodzony po Janie Hrábi z Tarnowá.

¶ Kásztellanem Sodeckim Stánisław Stádnicki.

¶ Kásztellanem Bieckim Mikołay Firley z Domu Lewart / po Száfrániecu z Domu Stárykoń/ ktory ná Sedomierskie był wstapił.

¶ Kásztellan Oświećimski Kryßtoff Komorowski z Zywcá ná Goluchowcu/ z Domu Korczak alias Wreby.

Stárosta

¶ Stárosta/ Generalem/ Jan Zamoyski z Domu Kozlarogi.
Stárosta Bieckim/ Mikołay Ligezá z Bobrku z Domu Pulkozá.
Stárosta Sadeckim / Stánisław Meżyk z Domu Wieniáwá.
Starosta Oświećimskim/ N: Piotr Myßkowski z Domu Jástrzebiec.
¶ Woyskim Andrzey Száfrániec syn Woiewody Sedomierskiego.
Podkomorzym/ Stánisław Cikowski z Domu Rádwan.
Sedzia Ziemski/ Sczesny Czerski na Sielcu z Domu Ráwá.
Chorażym/ Márcyan Chelmski z Domu Ostoiá.
Podstolim/ Stánisław Gárnysz z Domu Roża.
Podsedek/ Stánisław Młoßewski z Domu Nowiná.
Pisarz ziemski/ Jan Kmitá z Woley z Domu Srzeniáwá.
Lowczym/ Grzegorz Branicki z Domu Gryff.
Woyski Oświećimski / Stánisław Jnwáldski.

☞ Stárostowie Niesadowni.

¶ Oycowskim / Jan Płázá z Domu Topor.
Stárostá Lánckoruński / Ferens Vngarus.
Stárosta Lelowskim/ Andrzey Száfrániec wyższey pomieniony.
Stárosta Olßtyńskim/ Jan Ocieski z Domu Jástrzebiec.
Stárosta Szpiskim / Kásper Máciciowski z Domu Ciołek.
Stárosta Rápßtyńskim / Seweryn Bonár / y Stárosta Dopczyckim.
Stárosta Czorsztyńskim / N. Debieński z Domu Ráwá.
Wielkim Rzańca był Michał Máleczkowski z Domu Ostoiá.
Podstárośćim/ Jozeph Kowalewski z Domu Rádwan.
Sedzia/ Mátheusz Misiewski z Domu Jelitá.
Pisarz/ Máciey Bech z Domu Rogálá.
¶ Burgrábiow dwánaście/ iáko Jan Płázá.
Stánisław Płázá z Domu Topor.
Piotr Strzalá z Domu Kotfic.
Stánisław Olßewski z Domu Lisow.
Mattheusz Misiewski z Domu Kozlarogi.
Chárßnicki był y Sedzim Sierádzkim.
Andrzey Czermiński z Domu Kozlarogi.
Zygmunt Pálczewski z Domu Szaßor.
Mikołay Huhrowiecki z Domu Suchekownáty.
Jan Stráß z Domu Odroważ.

Wálenty Kmitá / od Krolá Augustá to Márgrábstwo nádáne/ nie iest priuilegiatum, ten był z Domu Srzeniáwá.

Wrotnicy dwá ku tym Burgrábiom / kthorzy też Szláchćicy záwße być máia / ludzie wiáry godni byli ná ten czás / Gostáwski z Domu Oxa / y Jedrzeiewski.

☞ Thych Burgrábiow Vrzedy nástáły zá pánowánia Władysłáwá Jágiellá w Roku 1 3 9 4.

☞ Zamek Krákowski naprzod záłożył Grákkus Monárchá/ záraz y Miásto od imieniá swego / o czym v wßystkich Historykow czytamy. Był obleżon od Tátar zá Pudyká/ ktorego záledwie obronił Klemens z Ruscá Woiewodá Krák. z Domu Gryff. Zmurowan od Kázimierzá wielkiego/ potym Jágiełło wyższey murow podnieść kazał / straża opátrzył/ czytay v Kromerá lib. 15.

¶ Zá Zygmuntá Pierwßego / przez Janá Bonárá zmurowan / thák ozdobnie iáko teraz widzimy.

Kościoły ná nim cztery/ przednieyßy záłożon y fundowan od Miecysłáwá napierwßego Monárchy Chrześćiyańskiego/ w Roku 9 6 6. Do ktorego przyprowádził Biskupa z Włoch imieniem Prohoryná. Po nim

Proculphus támże z Rzymá/ w Roku 9 8 6. żył ná tey Stolicy lat ieden-
nascie / vmárł 9 9 5. Po nim nástał Lampertus primus, ktory żył lat 18.
Po nim nástał Pompo Włoch tákże/ ktory tylko ześć lat pánował. Po nim
nástał Sompo Włoch / żył lat dźiesieć. Po nim nástał Rachelinus thákże
Włoch/ żył lat 16. Po nim nástał Aaron Fráncus/ ktory był wźięt z Opác-
twá Tynieckiego. Po nim iuż Polacy bywáli/ iákoś czytał pod Herby.

Miásto Krákow vżywa zá herb Trzech Wież o iedney Bronie / y Orłá tákim sposobem iáko baczyß.

☞ Tho Miásto naprzod záłożył Grák wyżßey pomieniony / iest Stolicá Krolow Polskich / leży nád Rzeką Wisłą / Miásto ná wßeláką żywność okwite. Wiáre Chrześćijáńską w nim naprzod rozmnáżáć po-
czął Mieczysław circa Annum 9 6 6. przez wyżßey pomienione Biskupy/
ácz Historycy mienią / że byli Arcybiskupi ná przodku záraz / ále Básko Ku-
stoß Poznáński / tákże y Kátálog ináczey o tym piszą / mieniąc że Biskupá
przy Krákowskim/ Arcybiskupá przy Gnieźnieńskim postánowił/ cũ consen-
su Stephani septimi sedis Apostolicæ tũc præsidentes, dopiero zá pánowánia
Kázimierzá Mnichá/ w Roku 1 0 4 6. wyżßey pomieniony Aaron/
gdy confirmácyą y Sakre sobie ziednał v Benedyktá 9. Papieżá tego imienia
tedy y te ozdobe Kośćiołowi Krákowskiemu / y potym namiástkom swoiem
ziednał/ czeº dowodźi kopia listu Papieskiego pisána w te słowá. Pro reue-
rentia Beati Petri Principis Apostolorum, sub cuius velamento testatorum
constituisti, & pro amore Regis Caroli alias Cazimiri Domini vestri, eiusq́
coniuge Mariæ, eorumq́ filii Boleslai, & pro honore tocius Regni vestri, sta-
tuimus, stabilimus, dicamus & benedicimus in perpetuum, in Ecclesia & Ci-
uitate Crac. esse Archiepiscopum, & metropolim, cui subicimus omnes om-
nium Episcoporum Parochias, qui in toto Regno sunt Polonico, vt Archie-
piscopali more vniuersis præsideãt, tibi quoq́ & successoribus tuis palium de
corpore Beati Petri sumptum concedimus, diebus solennibus à iure institu-
endis deferendum. &c. &c.

Żył ná tey Stolicy Aaron lat dwánaśćie/ vmárł dniá 15. Máiá / Roku
1 0 5 5. Po nim nástał LAmpertus Polak/ iákoś pod Herbem czytał/ kto-
ry bedąc Fámiliey możney / nie postał záraz po Sakre / zátym vtráćił the o-
zdobe Kośćiołowi Krákowskiemu.

Zá inßych Krolow co dáley tho wiecey to Miásto y wolnośći y ozdoby
miáło/ o czym niżey á potym ßerzey w Historyey mieć bedźieß.

☞ Nád wßystkie Krole y Monárchy Leßek Czarny to
Miásto był zozdobił / wßystkie co ich w murze / Mießczány nobilitował / o
czym czytay v Kromerá księgi dźiesiąte/ y Prywilegia ich tego potwierdzáią.
Ten Leßek ták sobie Mießczány Krákowskie dla wiáry y stálości poważał/
wolnośći wielkie rowne ze wßystkim Rycerstwem nádał / sam znimi rowno
w iednákich ßátach chadzał / okázuiąc to wßystkim że ich nie ledá iáko sobie
poważał / á tho sie dźiáło circa Annum 1 2 8 5. o czym w Historyey ße-
rzey bedźie.

☞ Iáko może baczyć ná ten czás wiele Niemcow/ á máło nie wßyscy
co przednieyßy w Rádźie w thym Mieśćie byli / iáko od Roku 1 3 6 3. zá
pánowánia Kázimierzá Wielkiego ći byli.

Ioannes

☞ IOANNES Dob. Sánd Boczk.
Pacusius de Eperius.
Nicolaus Wtcziegk.
Pesko de Saler.
Nicolaus Edling.
Bartholomeus Tártáry.
Ioannes Patermanus.
Tyczo Opuler.
Condradus Wertir.
Wlusius Casmir.

Anno 1 3 7 9.

Pesko Womer.
Goczo Czem.
Albertus foschagiel.
Clemẽs de alba Ecclesia.
Hermanus Huter.
Nicolaus Pechler.

Anno 1 3 8 0.

Petrus Nehtz.
Nicolaus Czampraw.

Anno 1 3 8 1.

Ioannes Cielách.
Winko Dáncz.
Stephanus Oław.
Ioannes Spitzner.

Anno 1 3 8 3. Interregnum.

Ioannes Crac.
Nicolaus Bochnar.
Sándło Gostycz.
Nicolaus Boloth.

Anno 1 3 8 4.

Iacobus de curia, hi omnes electi sub interregno.

Anno 1387. tempore Iagiellonis.

Ioannes Gozelt.
Petrus Fochszagelt.

Anno 1389.

Hánko Hulczner.
Hánko Bártffál.
Petrus Girkardorff.

Anno 1390.

Nicolaus Lange.
Ioannes de Plavv.

Anno 1391.

Ioannes Crancz.
Gieysterus.
Ioannes Stepkugiel.
Petrus Menigarth.

Anno 1594.

Iacobus Cordbier.
Ioannes Piezny.
Kásper Krugyl.
Ioannes Posuange.
Stano Nohaw.

Anno 1395.

Ioannes Ederer.
Petrus Gieytan.

Anno 1306.

Nicolaus Bochnar, był Żupnikiem Krákowskiey Żupy.

Anno 1397.

Nicolaus Giemlich.
Nicolaus Stratlicz.
Ioannes Czopchin.

Anno 1398.

Andreas Czarnisza.

Anno 1399.

Georgius Arnzberg.
Michael de Cziczla.

Anno 1491.

Petrus Menitardi.
Nicolaus Freyberg.

Anno 1403.

Lucas Bochnar.
Ioannes Borek.

Anno 1404.

Kásper Krugiel.

Anno 1405.

Matias Crusberg.
Ioannes Folkinberg.
Nicolaus Platner.

Anno 1408.

Ioannes Fentlandl.
Nicolaus Botner.

Anno 1411.

Martinus Weygiel.

Anno 1412.

Claus Kizingier.
Paulus Oman.

Anno 1413.

Petrus Brigier.

Anno 1414.

Petrus Feter.
Mistko Dębiec.

Anno 1415.

Pemigus Fredenreich.
Nicolaus Lepnikier.

Anno 1421.

Georgius Swarcz/ then był osobliwie nobilithowan od Kroláá Władysłáwá Polskiego y Węgierskiego/ w roku 1442.

Nosił Herb tákim kßtałtem / vżywał go w polu błekitnym. Potomstwá

męskiey płći iego niemáß tylko po corkách Pernusowie. Dom w tym mieśćie znáczny y wielkiego záchowánia / był Melchior Pernus Philosophiæ & Medicinæ Doctor Phisicus Torunen̄. y tám miał máietność w thym mieśćie y potomstwo. W Krákowie záśie przy dawnym gniáżdzie oyczystym bráćia álbo synowcy iego / ludźie R. P. miástá onego zásłużeni/ z ktorych był pisárzem mieyskim/ vir doctrina & virtute insignis. Drugi Kánonikiem Ołomunieckim / y inßy bywáli przednimi Ráycámi/ iáko niżey według porządku vsłyßyß.

Potym Swarczu drugi w Rádźie był.
Erasmus Gersmenler.
Vilhelmus Viland.

Anno 1422.

Georgius Morstin, tego dźiś potomstwá wiele.
Nicolaus Zippar.
Nicolaus Bastgier.
Gotardus strolt, seu sral.
Nicolaus Proskienchein.

Anno 1423.

NICOlaus Wierzynk, Potomek onego ktory zá pánowánia Kázimierzá Wielkieº/ był bárz[...] [...]ym ßáfárzem iá[...]

tasz v Kromerá Kśięgi 12. Then zá herb nosił znák táki / o pothomstwie iego w thym wieku niewiem.

Nicolaus Glerzer.
Marcus Noldensels.

Anno 1424.

Nicolaus Teschner.
Petrus Grasser.
Ioannes Veidelich.

Anno 1425.

Martinus Brzeski.
Ioannes Svvaidocher.

Anno 1426.

Stano Streycher.
Ditrich Weymrich.

Anno 1427.

Georgius Oirent.
Nicolaus Zaifreth.

Anno 1428.

Bernardus de Brega.

¶ Ioannes Ozius oćiec Stánisławá Kárdynałá y Biskupá Wármieńskiego / z ktorego iáka ozdobá nie tylko temu miástu / ále wszytkiey Koronie Polskiey byłá / iest y bedźie długo / iezyk moy wypowiedźieć y pioro wypisáć thego niemoże / dobrze świádomy żywot práwie świety iego Włochom / Hiszpanom / Fráncuzom / y wielu inszym narodom / kthorym pochwałe wszysthke z cnot iego / godność y zacność zlecam. Vżywał herbu tákim ksztaltem.

Przeszedł był szláchetnośćia máło nie wszystkie przednieysze Fámilie / bo wszyscy zgołá Monárchowie ná świećie poważáli go sobie / iego náuce y rozumowi / wielkie rzeczy do rozsądku zlecáli / o czym masz świádectwá dosyć v roznych scriptorow.

Jan brát tego Kárdynałá był Stárostą Gudstáckim w Biskupstwie Wármieńskim / zostáwił syná Stánisławá Kánoniká Wármieńskiego / y Sekretarzá Krolewskiego / y Vlryká młodźieńcá godnego / corek trzy / Anne / byłá zá Stárostą Brunszberskim / Orszulę y Bárbáre pánny.

Vlryk wtory brát tego Kárdynałá / zostáwił synow trzech / Stánisławá Kánoniká Wármieńskiego / został Kápucyanem / Vlryká kthory był pisárzem w Skárbie Litewskim / y Woyćiechá / corki dwie / Jádwigá y Krystyná.

NICOlaus Alberti Kolegá Ozyusow.

Anno 1429.

Kuńcza Krosner.
Ioannes Krancz.

Anno 1433.

Martinus Chmiel.

Anno 1434.

Ioannes Wnek.

Anno 1436.

Nicolaus Seraphin, Był Zupnikiem Zup krákowskich / zá niego był tumult pospolsthwá ná Káyce.

Anno 1437.

Stáczko Aurifaber.

Anno 1439.

Petrus Kayner.
Ioannes Techner.

Anno 1441.

Petrus Sartor.
Ioannes Pictyn.

Anno 1442.

Ioannes Sindra.
Ioannes Stolczer.

Anno 1443.

Hermanus Krancz.

Anno 1444.

Nicolaus Scholwicz.
Michael Ederer.

INterregnum Anno 1446.

Paulus Feter.
Petrus Pochler.

Anno 1447.

Waltek Kizingier.

Anno 1450.

Ioannes Szwáydulcz.
Stanislaus Podrzońcy.

Anno 1451.

Kuncza Lancz, decolatus.

Anno 1452.

Ioannes Gerstendorff.
Thomas Garrechter.
Stano Morsztyn.

Anno 1453.

Ioannes Kindt.
Ioannes Behem.

Anno 1454.

Jarosz Mánkowicz szterki decolatus.
Hartlab Bárkwicz.

Anno 1456.

Martinus Belza. Then był w Rábsztynie w wieźieniu o zabićie Teczyńskiego.
Stanislaus Roczwárá.

Anno 1458.

Nicolaus Szaltcz.

Anno 1459.

Nicolaus Ditrich.
Ioannes Virsing. Decolatus per Consules, de quo fuit actio apud Regem Cazimirum.
Nicolaus Kloder.

Anno 1460.

Dipoldus Zhilbergier.

Anno 1461.

Stanislaus Leyniter, decolatus.
Stanislaus Gotler.
Hoc Anno decolati sunt Consules propter occisionem Tenciniј.

Anno 1462.

Thomas Steltzer.
Martinus Haffer.

Anno 1463.

Paulus Noremberg.

Anno 1464.

Stano Lang.
Ioannes Karnowski.

Anno 1465.

Ioannes Mośiadz.
Ioannes Tepner.

Anno 1466.

Iacobus Szweydutzher.
Ioannes Gierstman.
Iacobus Wilczkowski.

Anno 1467.

Ioannes Gartner.

Anno 1468.

Petrus Gosowiec Medicinæ Doctor & Lector.

Anno 1469.

Matias Páczko / iest pothomstwo iego w thym wieku.
Nicolaus Giebill.

Anno 1470.

Marcus Teordermder.
Nicolaus Walbram Salamon.
Peter Lang.

Anno 1471.

Stano Kuncza.
Nicolaus Zárogowski.
Stanislaus Przedborek.

Anno 1473.

Sigismundus Stano.

Anno 1474.

Ioannes Kletuer.

Anno 1475.

Paulus Bechr.
Ioannes Thegiel.

Anno 1476.

Ioannes Gauro, syn iego był Magister Prætoriј.

Anno 1477.

Ioannes Turzo, w ktorego domu teras Heretycy nabożeństwá swe odpráwiáią / Vngarus fuit.

Anno 1478.

Zaifredus Betman.

Anno 1479.

Jan Borek.
Piotr Sálámon.
Georgius Morsztyn.
Vlrych Getzenbergier.

Anno 1481.

Jan Scholtz.

Anno 1482.

Ioannes de regulis Medicinæ Doctor, Lector publicus Mázur.

Anno 1483.

Stanislaus Szwarcz.
Jan Báczk.

Anno 1484.

Stánisław Zagorowski.

Anno 1485.

Jan Wiewiorká pelio.

Anno 1488.

Adam Schwarcz.

Anno 1489.

LEONardus Augustyn pannicida vnicum filium reliquit pannicidam.

Anno 1490.

Frydrych Schiling.
Jan Kisling od ktorego zosthał ieden syn oćiec dźiśieyszego.

Anno 1492.

Káspez Genczkner.

Anno 1496.

Stánisław Morsztyn.
Káspez Belgier.

Anno 1498.

Jan Boner / był Zupnikiem Zup Krákowskich / Stárostá Oświećim. vir ditissimus.
Franciscus Bánk / then był do tákiey nedze przyszedł / że mu z skárbu mieskiego po pietnaśćie groszy ná tydźień ná stráwe dawano.

Anno 1499.

Nicolaus Karcz.
Antoni Beindler.

Anno 1501.

Tomasz Konser.
Piotr Morsztyn.
Mikolay Kámult nobilis Rutenus.

Anno 1503.

Páwel Káwman / ktory ácz wiele dźiećiswych zostáwił / dobrá ... recce sie dostáły.
Georgius Turzo.
Matias Szczesny / ktore córká zá Shtánisławem Czeczotka.

Anno 1504.

Nicolaus Glinski theras iego potomstwo ná ziemskim imieniu.

ANNO 1506.

Leonardus Fogielweder Vir diues zosthawił był corke iedne / quæ ex cancro vniuersi corporis mortua.

ANNO 1508.

Jan Krupek / od ktorego Krupkowie.
Jan Háler CALcographus diues.

ANNO 1509.

Mikolay Szyling.
NICOlaus de Comprouincia Doctor iuris, post Canonicus Crac.
Martinus Aurifaber.

ANNO 1510.

Georgius Thurszo / syn wyższey pomienionego.
Georgius Szebárt.

ANNO 1511.

Erasmus Krupek.
Michał Szpiesz / był skazar ná śmierć z rostkazánia Krolewskiego.

ANNO 1512.

Melchior Weygiel / ktorego żone było spalono propter Iudaismum zá Biskupá Gámratá.

ANNO 1514.

Nicolaus Stano.

ANNO 1516.

Jan Morsztyn.
Iodocus Glac.
Pancracius Guteter / od ktorego iest potomstwo w tym wieku.
Jan Cymerman. kthorego syn był wieku mego Medicinæ Doctor.

ANN...

Stanislaus Wáclaw / in ſumma egeſtate mortuus relicto Conſulatu.

ANNO 1520.

Lukaß Noßkowſki / medicinæ DOctor & Lector.

ANNO 1521.

Frac Rothk / vir diues vnicam filiã relinquit vxor Ioannis Krupek.

ANNO 1522.

Stanislaus Cipſar, mercator diues, 12. relinquit filios, vnicam filiam.

ANNO 1524.

Carolus Kutzer / vir diues, duos relinquit filios, natu minor capite plexus, alter in egeſtate mortuus.

ANNO 1526. ſub Palatinatu Cmitæ.

Petrus de Oborniki Medicinæ Doctor & lector.

ANNO 1528.

Iuſtus Ludouicus Decius, Secretarius Regius, Vir Doctus & diues. Był Brát iego wielkim Rzanca Krákowſkim / miał zá ſobą Rożnowne ieſt potomſtwo corki.

Albertus Kráiná / Medicinæ Doctor, mortuus Anno 1559.

ANNO 1529.

Stanislaus Salomon.

Hieronimus Reymar.

ANNO 1531.

Michael Pelio Bogacz. in egeſtate mortuus anno 1537.

ANNO 1532.

Wáclawek Chodorowſki / then wielkie práwo wiodł z drugimi Ráycámi / vmárł w Piotrkowie ná Seymie.

Georgius Spiczyńſki.

Jan Konopnicki / then ſi ſá z Roſpáczy obie elki czwai k v ow

ANNO 1534.

Jan Schiling.

ANNO 1536.

Jan Eykler / ſtárßy Krawieckiego Cechu.

Stániſław Ziemiánin / vmárł w vboſtwie / Rádzielectwo puścił.

Hieronymus Krugieł, obijt anno 1559.

ANNO 1538.

Bártoß Kromer / vmárł 1563. 24. Aprilis.

ANNO 1539.

Eraſmus Schiling / obijt 1562.

Andreas Fogielweder / przodek iego był wyżßey pomieniony Lenard / ten Andrzey zoſtáwił ſynow trzech / Stániſłáwá / Andrzeiá / Piotrá / był Stániſław ſekretarzem Krolá Auguſtá / w poſelſtwie do hißpániey ieździł mozgodnie záſłużony. Andrzey był Ráyca iáko niżey vſłyßyß / ci máią Herby ſwe nádáne od Máximiliáná Ceſárzá / o czym liſt świádczy zdáwná Sláchćicy z Niemiec. Czytay Gniazdo.

ANNO 1540.

Juſt Schiling.

ANNO 1541.

Eraſmus Báńczk / potomſtwo iego zniſczáło.

Káſper Gucy Italus, homo diues, teras potomſtwo iego ieſt.

Jan Lemboch.

ANNO 1542.

Bártoß Remar / kupił wieś Wilkowice / ie° ſynowie zową ſie Wilkowſkimi.

Eraſmus Vondzam Doctor iuris, obijt 1554.

ANNO 1543.

Stániſław Strus.

Andreas de Opoczno Doctor Medicinæ.

ANNO 1544.

olaus Báránowſki / hoc nomen ex rure monalium aſciuit, cum Staroſzek vocabatur Mazouius ex orla Bora Rauenſi.

Bartholomeus Abicht, obijt anno 1572.

Jan Kleczowſki Komiſárz / obijt 1557. ieſt potomſtwo iego.

Gregier Aurifaber.

ANNO 1545.

Paulus Kurnicki Sartor Regius.

ANNO 1546.

Laurentius Rybiecki de Radomskie vrbe vila.

ANNO 1547.

ERASMVS Czeczotká.

Gregorius Szczerbá Piſtor.

ANNO 1547.

Nicolaus Koßlá / vir diues, ſo ſynowie iego.

ANNO 1551.

Georgius Schiling 1568 obijt.

Georgius Guteter 1565. obijt.

Stanislaus Cirus Pelio. 1569. obijt, ieſt potomſtwo.

Jan Krukier Cerdo, obijt 1569.

ANNO 1552. ſub Palatinatu Odnovvski.

Symon Krompfelt / apoplexia mortuus 1572.

ANNO 1555. ſub Palatinatu Do. Stanislai Teczyńſki.

Jan Vll / kthorego żoná byłá wieku mego biallagłową cnotliwa / y ſtałá ză Dokthorá / zwłaßczá biallymgłowam w tych chorobách wielce byłá pomocna / zoſthało ich potomſtwo. Vmárł ten Vll Roku 1563. Apoplexia.

Albertus Baſſa Medicinæ Doctor, Apoplexia mortuus.

Albertus Rychter / ſubito mortuus.

ANNO 1557.

Bartholomeus Szembek 1569. vmárł.

Józeff Lelen Aurifaber.

ANNO 1558.

Wáleryan Pernus Magiſter artium, obijt die 11. Septembris.

Andreas Máßtyllá / obijt anno 1568. 16. Iunij

ANNO 1559.

Jóáchym Krzyżánowſki de Kutno pannorum inciſor mortuus vltima Ianuarij, Anno 1583. ex quartana.

Anno 1560.

Sthephanus Haler Pelio conſulatũ miſit, vel ſponte vel iuſſu Regio.

Bartel Puſzcz, ex vrbe exceſsit.

Petrus Polak.

Anno 1563. ſub Palatinatu Iordani Spytek.

Jan Morßtyn / mortuus Die 15. Nouembris, hora noctis 8. anno 1582.

Hieronymus Gielorn.

Jan Ber.

ANNO 1565.

Dangiel Aurifaber

Valentinus Krukier cerdo mortuus anno 1580. diſenteria 12. Iulij.

Jan Dąbrowſki / propter abſentiam Puſzcz erat electus, ſed quia adhuc ſuperſtes erat, ideo à Conſulibus nõ admiſſ9

566. ſub Pa Myßkowſki.

Hieronymus Záláſowſki.

holomeus Puſzcz, locum reſtitut9.

NO 1569.

Petrus Guteter, Doctor Iuris, plus valuit quam potuit, nam vires & corporis & ingenij deſuerãt

obijt anno 1572. 21. Apr:

Sebeſtianus Cyglar.

Paulus Kiſiel.

Bartholomaus Páczoſká mortuus anno 1583. Februarij 11.

ANNO. 1570.

Stanislaus Rozanka, medicinæ Doctor. Kthory odumárł máietnośći álbo pieniedzy 15. tyśiecy corkam.

Zygmund Guteter.

Ioannes Szpigler, filius Hieronymi.

CHriſtopherus Rymer, pelifer & pannicida.

STAnislaus Szadowſki Sileſius.

Anno 1571. ſub Palatinatu Barzy.

Lucas Murca Medicinæ Doctor.

Nicolaus Alancy Pharmacopola, kthorego ieſt pothomſtwo ſynowie y corki / vmárł Roku 1580. dom zrodzony. W Płocku drugi wziął dział páwel brát Mikołáiow / y tám ma potomſtwo.

Anno 1573. ſub Palatinatu Firley.

Stanislaus Zawácki Picus, Medicinæ Doctor, Lector publicus Academiæ Craco. czythay pod Herbem Rogálą.

Andreas Fugelvveder, renunciauit Conſulatui, Dom to możny / vżywáią Herbu iákoś czytał w Gniaździe Cnoty.

Ioannes Maczeńſki Medicinæ Doctor, obijt ſubito 1580.

Martinus Vrbánkowicz de Clepardia, ktore° corká zá Mikołáiem Chełmſkim / miał potym zá ſobą VRßulę Kleczowßczánkę też Ráyczánkę / vir ad omnia paratus.

Gábryel Słońſki / vżywał Herbu Oſtoiá / ma potomſtwo corki.

Chriſtoferus Bia lio, mortuus eo no in Septembr

ANNO 157

Piotr Fugielweder / tuus 1576. prima Febr.

Ioannes Groth, Goſtinius Omiećiná.

Anno 1579. Sub Palat. Petri Zborowſki.

Ioannes Rap non ſuſcepit Coſulatum.

Stanislaus Conrad.

Ioannes Cirus pelio.

Tomas Sláwek.

Georgius Máßowſki in locum Ioannis Rhab, in Maio electus.

ANNO 1580.

Vrbanus Fryzer. noluit Jan Baptiſta. (coſula.

Anno 1582. Sub Palatina. Andr. Teczyńſki.

Paulus Zuter Crac.

Gaſparus Guteter.

Valentinus Rimar.

MATTHÆVS Siebeneycher Calcographus, vir diues, zoſtawił potomſtwo. obijt Anno 1582. Decembris 9.

Sub eiuſdem Palatinatu Anno 1582. Dominica Oculi Quadrageſimæ.

Ioannes Pipan Pharmacopola Crac.

IOannes Vaxman Norembergeñ. olim Domini Hectoris ſeruitor.

Wolphklein Cra. Merc.

Georgius Schiltkra Germanus Ioſti Decij Notarius vir diues. &c. &c.

☞ Inßych tu ná ten czás niekłáde Mießczan ludźi zacnych y możnych Kupcow / kth ch było wieku me° niemáło / wßákoż nie ugo przy inßey máteryey pożyc p. Bo Prwia ſer wß ać be

☞ To Miásto dla zábićia Andrzeiá Tęczyńskiego/ gwaltu záwołánie vtráćiło było/ o czym w Historyach czytamy.

Práwem Maydeburskiem zá Bolesłáwá pudyká dopiero sie sádźić poczęli Krákowianie/ o czym Kromer w Księgách 10. List 252.

Niechcć Władysłáwá Lokietká przećiwko sobie ználi/ dla czego/ czytay Księgi pomienione. ¶ Zá thegoż Królá Woytowstwo Krákowskie spustoszone/ dla czego ibidem eodem libro czytay.

Muszkatá Biskup/ v tego Królá był w podeyźrzeniu/ dla thego że był Slężak/ Biskupstwu Klucz Biecki vtráćił/ o czym czytay ibidem.

Proboszcz Miechowski iż był brát Woytá tego/ á dal mu był do dźierżenia Letkowice/ vtráćił ie Klasztorowi temu/ o czym czytay ibidem lib. eodē.

Zá pánowánia Bolesłáwá wszystko było zgorzáło to Miásto Kráków/ y wielkie naiázdy ná śie miewáło od rożnych nieprzyiaćioł/ iáko od Tátar w Roku 1240. spalone było/ tylko v Kośćiołá Iedrzeiá świętego kthory ná ten czás był ná przedmieśćiu/ dwie wieży zostáły ná ktorych śie trochá ludźi vbogich obroniłá/ w Historyey o tym szerzey czytáć bedźiesz.

W Roku 1260. spalone tákże od Tátar zá przywodem Rusákow. ⁊c.

Od Kśiążąt Mazowieckich często náieżdżane y w obegnániu bywáło.

¶ Zá pánowánia Władysłáwá Iágiełłá/ Roku 1408. Od Zydowskich domow/ ktorzy ná ten czás ná świętey Anny Vlicy mieszkánia swe mieli/ wielką szkodę przez ogień wźięło.

Potym w roku 1439. Wielka część Miástá zgorzáłá zá pánowánia Władysłáwá Polskiego y Węgierskiego Królá/ wielkie záburzenie pospolstwá było przećiwko Rádźie/ ktore áż sam Zbigniew vspokoił/ co winnieysze Rayce/ lud zágniewány ćiesząc/ posádźáć dal do wieże.

W roku 1455. Więcey niżli sto domow zgorzáło ná Grockiey á ná Kánoniczey vlicy zá pánowania Kázimierzá Królá/ gdy byłá Elekcya Biskupá Thomaszá Strzepieńskiego.

W roku 1462. Więtsza połowicá tego Miástá zgorzáłá/ wyszedł ogień z piecá źiemnego z Klasztorá świętey Troyce/ ná Południe y ná Zachod/ obie stronie zgorzáły.

W Roku 1465. Zá tegoż Królá/ od świętego Fránćiszká áż y wszystek Stradom (krom Kośćiołá Bárnádynow) zgorzáło.

W roku 1474. Począwszy od świętego Mikołáiá Brony áż do Nowey sto Domow zgorzáło

W roku 1492. Tegoż Miástá zgorzáłá wszystká część ná Zachod słońcá/ y Wielkie Kollegium. Tegoż Roku ná bydłá wielkie powietrza były/ y tegoż Roku Kázimierz Krol vmárł.

Tegoż Roku Trzy Słońcá ná Południe w pul mieśiącá Grudniá widźiáne były/ y Kometá wielka prze[z] dwá Mieśiącá.

Zá pánowánia Olbráchtá/ w roku 1493. Od Nowey Brony wielka część Miástá ná Zachod y ná Pułnocy/ z Wieżámi/ z mury/ z Kośćioły zgorzáłá. ¶ Tegoż śie Roku Zydowie wynieśli z Krákowá nád Wisłę kędy teraz mieszkáią/ á to dla niepokoiow/ ktore práwie wszystko Miásto ćierpiáło dla żołnierzow prze nie. ¶ Tegoż Roku Fráncá poczęłá śie iáwić w Polszcze/ według Bielskiego.

W Roku 1498. Zá tegoż Królá z Pułnocney strony naprzod Krákow Wáły y Mury otáczáć poczęto. Rzekę Rudáwę do niego przywiedźiono/ od tegoż czásu dopiero co dáley to lepiey śię nápráwia/ thák Miásto [...]ato y Przedmieśćia.

☞ Zá [pá]nowánia Zygmuntá Pierwszego Królá/ Roku 1528. Mieśiącá Máiá [o] świętym Stánisłáwie/ część Krákowá zgorzáłá y Kleparz/ [te]goż Roku z[b]u[d]ował Kázimierz y Kośćioł ná Zwierzyńcu.

Roku [...] Był wielki Mor w tymże mieśćie/ trzey Slácheicy Lá-

pkowie z Woiewodztwá Krákowskiego chowáli ludźie zmárłe/ zebrawszy wielkie pieniądze/ ták o nich piszą/ że [m]áietność kupili pochowawszy Dwádźieśćiá tyśięcy ludźi/ ći byli z domu Drużyná.

¶ Roku 1544. Było czworo Záćmienie/ Słońcá dwoie/ Mieśiącá tákże dwoie. Ostátek przypadkow áż do tego czásu kthore ná [to] Miásto przypadáły/ przy żywoćie Krolow nowo zmárłych czytay/ á potym w Historyey wszystko mieć bedźiesz.

Wychwaláć mi ozdoby Miástá tego nie trzebá/ gdyż káżdemu Polakowi/ dla ktorychem tylko zebrał te antiquitates nie iest táyno/ á Cudzoźiemiec ktory iezyká nie świádom Polskiego/ niech Láćińskie Historyki czyta.

Wwielkiey Polszcze

Naprzednieysze Woiewodztwo Poznáńskie/ nośi zá Herb Orłá Białłego bez Korony w Polu Czerwonym. Wielkie częste prace przećiwko R. P. podeymowáli Pánowie y Rycerstwo onych kráin/ poki Pomorska źiemiá/ tákże y wszystkie Prussy/ przećiwko Krolestwu nieprzyiaćielskie śie záchowáły/ potym z Krzyżaki częste náiázdy od nich miewáiąc/ sami im też to znácznie oddawáli. Co gdyby śie tu wszystkie expedycye ich wyliczáć miáły/ długabychći zabáwę vczynił/ w Historyey ostátek czytáć bedźiesz. Tego tám kráiu Naprzednieyszy Pánowie/ Arcybiskup Gnieźnieński/ Biskup Poznáński/ Woiewodá/ Kásztellan. ⁊c. ⁊c. y drudzy/ Generał Stárostá Wielgopolski. Tym pomienionym Pánom Duchownym obiemá/ Krol Władysław te wolnośći dárował/ w puszczách ich włásnych wszelki źwierz łowić/ Monetę bić. ⁊c. Czytay Kromerá Księgi osme.

☞ Naprzednieysze Miásto Poznań w onym Woiewodztwie/ zá krolow Chrześćiáńskich ma przodek/ á przedtym Gniezno było Głowa onych kráin/ od Pogáńskich Monárchow záłożone ábo fundowáne/ z ktorego iáko Bászko Historyk pisze/ wychodźiło ludźi Rycerskich do boiu zá pánowánia Bolesłáwá pierwszego/ w pánćerzach trzynaśćie set/ á cztery tyśiące z tar[c]zámi. Zamek w nim znowu práwie zmurował vpádły Kázimierz Wielki ná gorze podnioslsey.

☞ Miásto Poznań leży nád R[ze]ka Wárta/ ma w sobie ludźi [r]ozmáitego narodu/ wiel[e] Mieszczan y kupcow bogátych ktemu rządnych/ vżywa zá Herb trzech wież/ w bramie dwá klucza.

W Roku 1038. Od Czechow w interregnū wyłupione było. Od Władysłáwá w oblężeniu było w Roku 1145. czytay Kromerá Księgi szoste.

Od Władysłáwá Plwácza też obleżone było/ czytay Kromerá Księgi śiodme.

Od Władysłáwá Lokietká dla czego niechęć ználi y czym ie skarał y potomstwo ich/ czytay tegoż Historyká K[...] ło w Roku 1284. Zgorzáło zá pánowánia Kázimier[zá ...] go 1447. Więcey szczęśćia ich/ o wolnośći[...] powie.

Woiewodztwo Sedomierskie

Woiewodztwo Sedomierskie nosi zá Herb trzy polá czerwone á trzy białe/ po trzy gwiazdy we trzech rzedziech w polu błekitnym/ przednieysze ma dygnitarze/ Woiewode/ Kásztellaná/ y po nich insze/ według rozdzielenia Powiátow/ Rycerstwo Woiewodztwá thego tákże y Pánowie/ wielkie vtrapienia od nieprzyiaciol podeymowáli/ porażáli thez nieprzyiacioły swe znácznie/ iáko o thym Historye swiádczą.

Románá Kśiąże Ruskie porázili w Roku 1205. Cromer. libr. 7.

Zá zdrádliwą namową od Rusakow do poddánia Tátárom/ okrutnie pomordowáni ná Zamku Sedomierskim/ w ten czás był Stárostą Petrus de Crempa w Roku 1260. czytay Kromerá Kśiegi dźiewiate.

Potym w Roku/ 1285. porażeni od Tátar Cromer. libr. 10.

Porázeni od Rusakow w Roku/ 1300. Cromer. lib. 11. oddáli potym.

Od Litwy w Roku/ 1351. Cromer. lib. 12.

Zá przywodem Ottoná/ Tárłá y Piotrá Psonki/ czytay Cromer. lib. 10. Wiele inszych przypadkow ná to Woiewodztwo/ w Historyey obaczysz.

☞ Miásto Sedomierz głową tego Woiewodztwá nád Rzeką Wisłą/ zá Monárchow Pogáńskich iesscze fundowáne/ dla życzliwości Krolom Pánom swym: wielkie wolności máią y Herbow rowno z nimi iednákich vżywáli/ iáko to baczysz Krolá ná Máiestácie y Orlá. Leszek biały naprzod ie był znácznie budowáć poczoł/ wolności niemáłe nádał w R[...]ku 1236. Zburzone było od Tátar w Roku 1240. Cromer. lib. 8.

Zgorzáło zá Bolesłáwá Wstydliwego Roku 1258. y wiele ludzi pobráli Tátárowie. Cromer. lib. 9. Od Kázimierzá Wielkiego obmurowáne/ czytay Kromerá kśiegi 12. Wiele pothym w Historyey przypadkow ták szczesliwych iáko nieszczesliwych obaczysz.

Woiewodztwo Káliskie

Woiewodztwo Káliskie nosi Głowe Báwola ná Száchownicy w Koronie złotey/ polá czerwone y białe/ pierzcień przez nozdrzá. Wiele pod thym znákiem Rycerstwo Kráin onych z nieprzyiacioły znácznych posług y pámieci godnych czyniło/ ácz tez srogie vtrapienia ná sie miewáli/ iednák mestwo ich á stáłość przodek otrzymawáłá/ co z Krzyżáki zá potrzeby miewáli czythay Kromerá Kśiegi 11. y ná wielu mieyscách w Historyey mieć bedźiesz.

Naprzednieyszy Senator Wo[...]da/ po nim [...]ásztellan/ y in[...] według rozdzielenia Vrzedow z dawn[...] p[...]iech.

☞ Miásto Káliss vżywa Herbu iákim ksztáłtem/ Broná w murze czarna/ dwie wieży miedzy ktoremi chłop w trabe trabi/ iest Miásto w mieyscu osobnym y obronnym/ nád Rzeką Przosną ná wielkiey rowninie. Tego Miástá dostał był Henryk Kśiąże Wrocłáwskie/ wszákoż przez zdrade/ kto był poddániu przyczyna czythay v Kromerá Kśiegi 10. y wiecey sie tám dowiesz/ obmurowáne rządnie od Kázimierzá Wielkiego/ czytay K[...]merá K[...]śiegi 12.

Od Mázowszan [...]śiążeć iá ich Semowitá obleżone by[...]o[...]merá Kśiegi 14. list [...] Cze[...]sto Krzyżakom z tego Miást[...] dawano/ o czymci potym Histor[...]ya powie/ álbo v Kromerá c[...]śieg. 11. Insze przypadki szczescia rozmá[...]itego/ pod Herby ták Rycerst[...] iáko Krolewskimi obaczysz.

Woiewodztwo Sieradzkie

Woiewodztwo Sie[...]r[...]zkie nosi Herb w Polu czerwonym/ puł Orłá czarnego/ [...]á żołtym puł Lwá czerwonego w Koron[...]tey. Rycerstwo onego Woiewodztwá każdy czerwonym sie wostkiem pieczetowáć może/ zá co im to nádano w Historyey o tym czytáć bedźiesz.

M[...] Senatory naprzednieysze Woiewode y Kásztellaná/ y insze według rozdzielenia Powiátow.

Co zá niepokoie miewáło od roznych nie[...]rz[...] czytay K[...]omerá Kśiegi piate. Potym w Roku 1246. co zá n[...] od swy[...]ch miáło/ czytay támże Kśiegi 8. [...] w Rok[...]u 1258. czytay Kśiegi 9. Od Krzyżakow iáko spustoszon[...]miá/ czytay Kśiegi 11. Z Mázowszány co zá vtarczki miewáli/ cz[...]si[...]egi 10. circa Annum 1289.

[...]iská Ziemiá od Slezakow spustoszoná w Roku/ czythay v Kromer[...]eg. 21. W Roku 1442. co iáko im znácznie oddawáli w Historyey [...] bedźiesz. Od Janá Zielszá zboyce Slezaká spustoszony był ten Powiát. [...]omer. lib. 22. Wiele inszych przypadkow Historyać powie.

☞ [...]ásto Sieradz vżywa trzech wież z iedną bro[...]/ ná srzedniey wieży Orzeł.

M[...]o ná sie wielkie przypadki iáko zá pánowánia Włád[...]áwá Hermaná/ czytay Kromerá Kśiegi 5.

Zgorzá[...] w Roku 1447. o czym Cro. lib. 22.

Od Czech[...]ow náiecháne z Wencesłáwem Kśiążeciem Roku 12[...]91. Seymy w nim czeste bywáły/ o czym w Historyey [...]y pod Herby czytáć bedźiesz.

...dztwo Le-

czyckie vżywa Herbu puł Lwá czerwonego ná białym polu / á ná czerwonym puł Orłá białego: piše Báško że zá Bolesłáwá Chabrego pod tą chorągwią wychodziło ... dzi Rycerskich dwá thysiącá w páncerzá ... á cztery tysiące z tarczámi.

Wiel... trudności przedtym to Woiewodztwo ... przyiacioły vżywáło zwłasczá z Litwą.

W R... Witenen kśiążę Litewskie ... ko ... Názowše wpadšy / ... ykiem / ále wielkie škody ... żynił ... sym czytay Kromerá ...

...wánia Bolesłáwá Wsthydli... go / od Prusakow co zá škody ... odieło / czytay Kromerá Kśiegi dziewią... Pothym w historyey więcey ... ztać będzieš.

☞ Miásto naprzód ábo y Dzi... Leczyc... ży... wa zá Herb Trzech Wież ... šych Szkol ábo A...

W Kśięgách Dziewiąy wielec ny v ... á po... zá vćisk od swych miáło / w roku 1 2 5 ...

Od Litwy spalone y wybráne b... 1 ... one Iuri...

Prze... otrąšá Máłochę Kśą... brzeš... ám wła... y Stároś... támże / poddáne było K... Názo... orem C... kiemu Zemowitowi / w roku 1 3 8 ...

Synod Biskupi ábo ziazd w ... li / ... Czyt... Kromerá List 439.

Kośćioł ná Tumie Leczycki z... / domy Ká... że z Arcybis... Dworem / w roku 1 4 7 3.

Zgorzáło w roku 1 5 8 3. W historyey šer... czytáć o p... kách roznych iego będzieš.

Woiewodzt... wo Kuiá-

wskie Brzeskie vżywa... zá Herb Orłá Czarnego połowicę á Lwá ... árnego grzbiety do siebie o iedney Koron... ná żołtym polu. T... o Herbu záwše vży... áłá Kuiáwska ziemiá / co dźiś ná dwoie Wo... dztwo rozdźielono / ... Woiewody... stiem iednego / drugiego Inowłocłá... / á przedtym bywał ieden tylko Gnie... ki / o czym w historyey czytamy v Kro... Kśięgi 6.

Wspominaiąc Kśiąż... e Swárna piše tymi słowy Kromer: ... ria Barbari, Cuiauiæ quoq; magnam partem depopulati, i... lati victo... gis & C... dis in gentem prædam abegere. Tháksże gdźie ... omina dźiał Bráciey dwu Lešká z Konradem / w Kśięgách śiodmych ... piše: Mazo... iam vero & Cuiauiam Lescus de consilij conuentusq; ... ncia, Conrado ...

...twá żad... ...ylko

nego / tylko ták piše: A... testate Cazimiri liberorum ... ra...

Wspomina też ná Liśćie 230. ... Vastabundus ingreditur.

Zá Popielá wspominaiąc Krušfice tám tha... Cuiauia dicitur: Czytay Kśięgi 2. List 36.

Libro 12. Folio 307. Gdźie wspomina Legaty P... tymi słowy: Qui Polono Regi Cuiauiam ac Dobrinum reddi, ... ilia florenorum adiudicata, numerari á Cruciferis curarent. ...

Tákże Folio 104 ... Cuiauia Zbigneo con cessa...

Libro 8. Ws... Swátop... Kśiąże P... Ipse vero cum Pru... iauiam excursionem facit ... ferro & incendijs de... ur: Y ná inšych wiele mie... zdźiełáiąc. ... 7. Nie rozdźielnie Rycer... źiemie / tylko i... en... Cuiauiensem vero atq; ... bilitatem, Rex Bro... Breste, Ripini & Nacli, in præsidijs ... Czytay List 411.

W Kśięgách tákże 19. Ná Liśćie 447. Ták piše: Cuia... ... posi... n annos deinceps, vt a... uenæ pensione im...

... 4 ... iąc / trzeci ... śia ... Brze- ... ieńkow- ... st 3 ... śćie / ... Inowłocł... / ... odztwá ... / nošą zá Her... ko Kr... Miástá. ... padk... cżás kied ... áłyn ... á nieščęśli- ... storyey náczytaš ... á Powiát ... e o tym w ... Brześćie oble... ... było od Krzyżakow roku 1331. ... cym dobyte po... Niesiecy. Czytay Kromera Kśięgi Jedenno... Obleżone b... roku 1 3 8 4. Od kogo á dla ktorey przyczyny / czy... ay Kromerá ... 14. Więcey á dostátecznie w historyey o tym będźieš miał.

Woiewodztwo Ru-

skie n... Lwá ná Skáłe złotey ná Polu Błekitnym ... Woiewodztwo dopiero zá Káz... á Wielkiego / y wšystko Kśięstwo Ruskie do Polski przybyło / o czym Przyw... y Kromer w Kśięgách 12. List 309. ... tymi słowy: His na... gestis, Rex co... Russorum habito, in formam pro... cia... siam á se subactam redegit ... ellano ... Præfectos, Iud... s, & alios Magistratus, Polonorum mo... it, Russosq; eodem cum Polonis i... 1342.

...ednieysze Sen... ...stello...

... to ... Ma to ... wskiego / Po nim...

dźieleni ... n ... tym w historye, ßerzey mieć bedźieß.
M ... ciwto & P. Rycerstwá krájow onych/ od
począt ... nieyßego wieku wie ... śie w historyey náczytaß.

... Miásto naprzednieyße Województ-
wá R ... ego Lwow/ używa Herbu Trzech Wież/ w
Bronie Lwá wspiętego z rozdźiewiona páßczeka.
Záłożone ... dowáne od Lwá Kśiążećiá Ruskie°
Dánźie ... Nie wielkieć wprawdźie sámo w
sobie/ ... ła ma ... árzo przestrone/ nád wie-
le M ... o Polßcze rządźiey ... / á to dla M ...
d ... o Rádziec y Mießczan w nim. J ... o
... áia/ y co zá ludźie do Rády biorą ...
... y opowie. Biorą ludźie vczone P ... otas Personas do ßko-
... y Krákowskiey / obaczywß ... odność á de ... skiego śie stanu
... tz opátrzą z miástá niewypußczáiąc/ miedzy śie do Rády ábo ná
... wey mnieyßy wezmą/ ieśli Duchownym być chce/ y tego ieśli ba-
... godnego opátrzą/ ták że nie tylko łáwice swe Rádą mądrą/ ále też Ko-
śćioły/ Szkoły/ ludźmi ... ße godnymi opátrują. W ßkole záśie swey gdy
obaczą Młodźieńce ... átki podleyßych Mießczan chćiw ... do
náuki/ kosztem s ... ádzeniy ... bu
swego pospoliteg ... potym ... y pá-
mięćigodnych ... storya powie ...
Przypátrz ... ney Máterey ... n tran ... ná-
wiá S ... eiusdem Ciu ... is, iá ... dnisy
vkázuią ... Nicol ... elasinũ Iuris vtriusq; ... oinum ... e.
Sime ... m Alexan ... tium Liberalium Magi: ... gi: Ciuem ibi ...
Albe ... um P ... Leop: Artium Libera ... m Ma ... Baccala: ...
Albe ... um ... tium Chodelieñ: A ... ium li ... um ... Notariũ eiuld ...
Stanislaum ... nerinum Leo: Arc ... eraliũ ... al: ... Miástá tego abychći ie

Gdźieby przyßło do przedni ... ßych Rádziec ... nien: Athenień: y o ...
tu wspomnieć miał/ pewnie Spártáineń: Lácedem o ... olubić śie nie mogą.
inße dawne Ciuitates & Regna nád niegodnieyßymi ...

Nie godźi mi śie iednák zániecháć/ ták dla wie ... lkiey sámego godno-
śći y Náuki Symoná de Brzeźiny/ Artium & Phil ... osoph ... æ Magistrum,
snadź pr ... dnieyßego/ Doctrina, ingenio & opibus Vi-
rum insi ... ne w tymże Mieśćie/ ktorego syn tegoż imie-
niá/ ácz ná ten czás był lat młodych/ ále Náuki y dow-
ćipu doskonálego/ Postronne Kráiny widźiał/ obyczáie
y Jezyki ich vmiał/ w Greckim/ Ł ... skim Wierßu/ &
in soluta Oratione ... la vczonych mężo ... zrownał.
Vżyw ... u tákiem kßtalte ...

Wieleć potym l ... źi godnych z tego Miástá
przy ßerßym opis ... teraz R. P. pokaże/
tu śie krotko ... lgowáć muśi.

